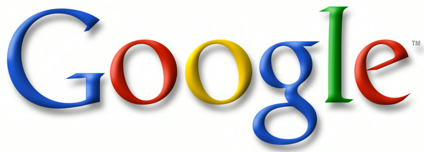
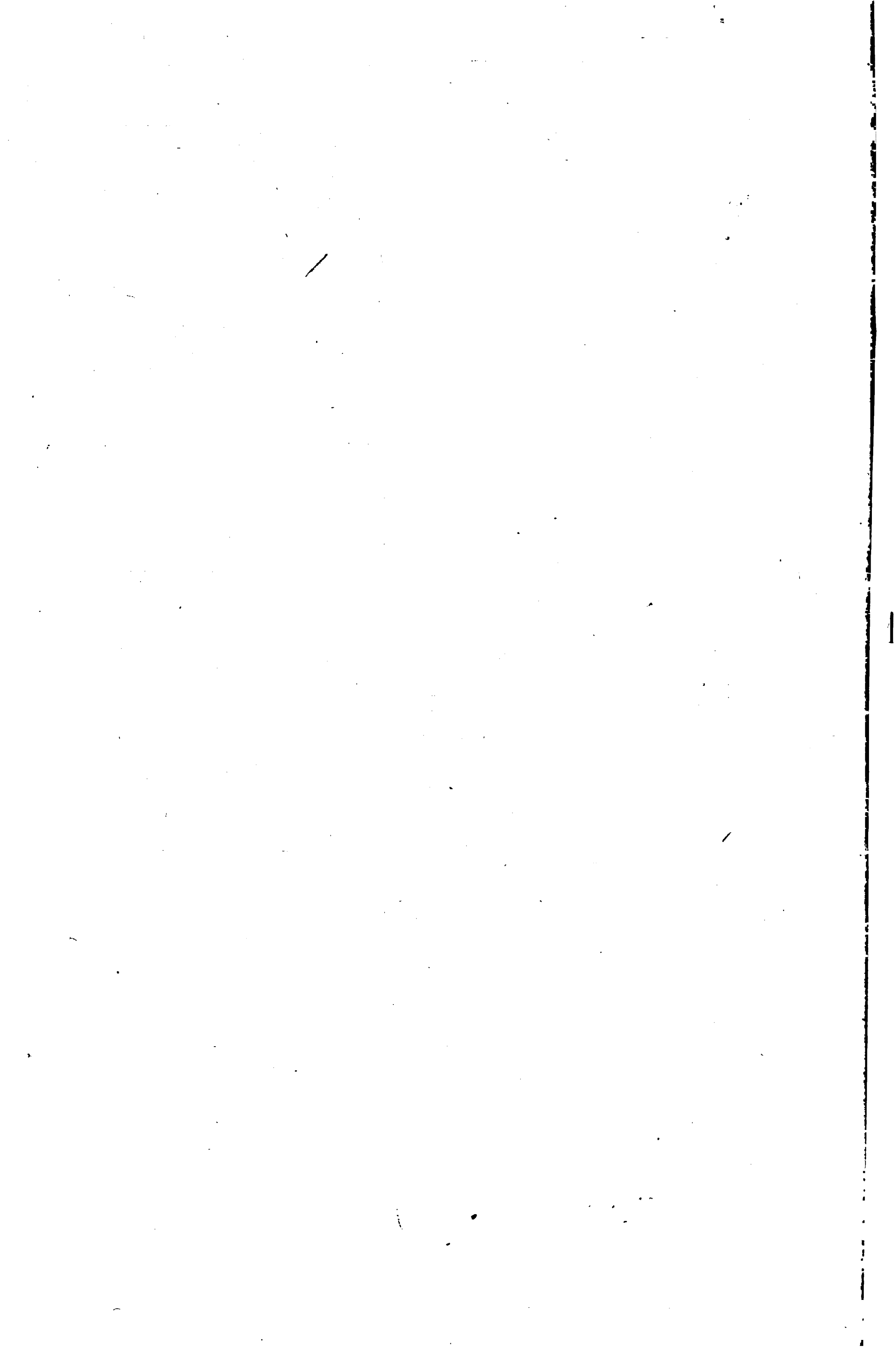

Google

1892–1893. ÉVI TÖRVÉNYCZIKKEK

Corpus Juris Hungarici

MAGYAR TÖRVÉNYTÁR

1000–1895

MILLENNIUMI EMLÉKKIADÁS

Dr. CSIKY KÁLMÁN
MŰEGYETEMI TANÁR

Dr. KOLOSVÁRI SÁNDOR
EGYETEMI TANÁR

NAGY GYULA
ORSZ. LEVÉLTÁRNOK

Dr. ÓVÁRI KELEMEN
EGYETEMI TANÁR

TÓTH LŐRINCZ
NY. CURIAI TANÁCSELNÖK

KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL.

SZERKESZTI

Dr. MÁRKUS DEZSŐ
KIR. TÖRVÉNYSZÉKI BIRÓ.

BUDAPEST

FRANKLIN-TÁRSULAT
MAGYAR IROD. INTÉZET ÉS KÖNYVNYOMDA

1897

MAGYAR TÖRVÉNYTÁR

1892–1893. ÉVI

TÖRVÉNYCZIKKEK

BUDAPEST
FRANKLIN-TÁRSULAT
MAGYAR IROD. INTÉZET ÉS KÖNYVNYOMDA
1897

Franklin-Társulat nyomdája

TARTALOM.

1892—1893.

A betűrendes *tárgymutatót* a gyüjteményt befejező kötet tartalmazza.

1892. évi törvényczikkek.

1893. évi törvényczikkek.

RÖVIDITÉSEK MAGYARÁZATA.

Ap. P. T. a. vagy ed. = Approbatæ Constitutiones Pars, Titulus, articulus vagy edictum.
Art, art. = Articulus.
B. T. L. = Az osztrák Birodalmi Törvénylap (Reichsgesetzblatt. Pl. 1851 B. T. L. 49 = 1851. évi B. T. L. 49. szám).
Comp. P. T. a. = Compilatæ Constitutiones Pars, Titulus, articulus.
cs. = császári.
Cz., cz. = Czím.
Decr. = Decretum.
ed. = edictum (az Approbatæ Const. V. Része).
Hk. = Werbőczy István Hármaskönyve. (Hk. I. 1. = I. Rész 1. czim.)
Id. törv. szab. = Az 1861. évi országbirói értekezlet által javaslatba hozott ideiglenes törvénykezési szabályok.
k. = könyv, kötet.
kor. e. = A II. Mátyás megkoronázása előtt alkotott 1608. évi törvényczikkek.
kor. u. = A II. Mátyás megkoronázása után alkotott 1608. évi törvényczikkek
min. = miniszter, miniszteri.
Ny. p., par. = Császári nyilt parancs.
R. G. Bl. = Az osztrák «Reichsgesetzblatt» (hivatalos törvény- és rendeletgyüjtemény. Pl. 1878. R. G. Bl. 64. = 1878. Reichsgesetzblatt 64. szám.
R. T. = Magyarországi Rendeletek Tára (Pl. 1869. R. T. 89 = 1869. évi R. T 89. lap).
rend. = rendelet.
szab. = szabály, szabályzat.
T., Tit. = Titulus.
urb. = urbéri.
V. ö. = Vesd össze (Pl. v. ö. 1875: XX. t. cz. 20. §. = vesd össze az 1875: XX. törvényczikk 20. §-ával); v. ö. 20. §. = vesd össze az illető t. czikk 20. §-ával.

1892. ÉVI TÖRVÉNYCZIKKEK.

I. TÖRVÉNY-CZIKK.

az 1892-ik évben kiállitandó ujonczok megajánlásáról.(1)

(Szentesitést nyert 1891. évi deczember 31-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi január 15-én.)

1. §. Az 1889-ik évi VI. törvényczikk 14. §-a értelmében a közös hadsereg és haditengerészet számerejének biztositása végett a magyar korona országaira eső 42.711 főnyi, továbbá a honvédség részére szükséges 12.500 főnyi ujonczjutalékoknak, végre az ugyanezen törvényczikk 15. §-ában emlitett póttartalékosoknak kiállitása, az 1892-ik évre ezennel megszavaztatik.

2. §. Ezen ujonczok, az előbb emlitett törvényczikk 37-ik és 38-ik §-ai értelmében felhivandók és az 1871-ik, 1870-ik és 1869-ik években született hadkötelesek korosztályaiból az 1892-ik évi márczius 1-től április 30-ig terjedő időszak alatt állitandók ki.

3. §. Ezen törvény kihirdetése napján lép hatályba s végrehajtásával a honvédelmi minister bizatik meg.

II. TÖRVÉNY-CZIKK

az 1895. évben Budapesten tartandó országos nemzeti kiállításról.(2)

(Szentesitést nyert 1892. évi január 10-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi január 15-én.)

1. §. Az 1895. évben Budapesten általános országos nemzeti kiállitás tartatik.(3)

2. §. A kiállitást az illetékes miniszterek és egyéb szakkörök közremüködésével, a kereskedelemügyi minister rendezi.

3. §. Utasittatik a kereskedelemügyi minister, hogy a pénzügyministerrel egyetértve, a kiállitás költségeinek fedezése és annak módozatai iránt kellő időben tegyen az országgyülésnek előterjesztést.

4. §. A kiállitás befejeztéig az ország bármely részében országos iparkiállitás általában nem, vidéki vagy részleges iparkiállitás pedig csak a kereskedelemügyi, illetve a földmivelésügyi minister engedélye mellett rendezhető.

5. §. A jelen törvény végrehajtásával a ministerium bizatik meg.

---

(1) Az 1891. évi megajánlást az 1890 : XL. t. cz. az 1893. évit pedig az 1893. I. t. cz. tartalmazza.

(2) V. ö. 1893 : III. t. cz., országos nemzeti kiállitás költségeinek fedezéséről ; 1895 : XVII. t. cz., az orsz. nemzeti kiállitás költségeinek részbeni fedezésére rendezendő osztálysorsjátékról.
V. ö. még 1883 : XII. t. cz., az 1885. évben Budapesten tartandó országos általános kiállitásról.

(3) Az 1893 : III. t. cz. 3. §-a értelmében a kiállitás 1896-ban tartatott meg.

III. TÖRVÉNY-CZIKK.

a német birodalommal 1891. évi deczember 6-án kötött kereskedelmi- és vámszerződés beczikkelyezéséről.(1)

(Szentesitést nyert 1892. évi január 30-án. A jóváhagyási okmányok kicseréltettek Bécsben 1892. évi január 30-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi január 31-én.)

A német birodalommal 1891. évi deczember hó 6-án kötött kereskedelmi- és vámszerződés ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

Szövege a következő:

(Hivatalos forditás.)

Ő Felsége az ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya egyrészről, és

Ő Felsége a német császár, Poroszország királya, a német birodalom nevében másrészről,

azon óhajtól vezéreltetve, hogy államaik között a kereskedelmi és forgalmi viszonyt bensőbbé tegyék, elhatározták, hogy az 1881. évi május hó 23-án kötött és jelenleg is fennálló kereskedelmi szerződés helyébe uj kereskedelmi és vámszerződés lépjen, mely hosszabb időre kötve szilárd alapot fog nyujtani a földmivelés és az ipar termékei kölcsönös kicserélésének fejlesztésére és a mely egyszersmind alkalmas indokul szolgálhat arra is, hogy államaik kereskedelmi és forgalmi viszonyaikat más államokkal is megfelelő szerződések utján szabályozhassák és e czélból tárgyalásokba bocsátkoztak és meghatalmazottaikká kinevezték, még pedig:

Ő Felsége az ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya:

Kőröspataki Kálnoky Gusztáv gróf urat, valóságos belső titkos tanácsosát és kamarását, lovassági tábornokát, a császári ház és a külügyek ministerét és

---

(1) V. ö. a korábbi szerződés tekintetében 1888: V. t. cz.. a Németországgal 1887. decz. hó 8-án kötött kereskedelmi egyezmény beczikkelyezéséről. Még korábbi szerződéseink tekintetében v. ö. az 1869: VII., 1877: XXVII., 1878: XVIII., 1878: XXXVI., 1879: LVIII., 1880: XXVIII. és XXIX., 1881: LVII. és LXVIII., 1887: XLI. t. czikkeket.

E szerződéssel kapcsolatban v. ö. a következő 1892: IV. és 1892: V. t. czikket. Szegényjogi szerződésünket Németországgal az 1887: X. t. cz. tartalmazza. L. még 1880: XXXVI. t. cz., a hatóságok és közhivatalnokok által kiállitott vagy hitelesitett okiratok hitelesitése tárgyában a német birodalommal 1880 febr. 25-én kötött szerződésről. (L. az ennek kapcsán idézett 1880 aug. 6. 2292. M. E. sz. összminiszt. rend. módositása tárgyában az 1897 jan. 25. 751. M. E. sz. a. kibocsátott összminiszteri rend. az 1897. Budapesti Közlöny 25. számában.

V. ö. még az 1882: XVI. t. czikket, az osztrák-magyar vámterület általános vámtarifájáról (és az ezen t. czikkhez fűzött megjegyzéseket); továbbá 1869: IX. t. cz., a tiroli Jungholz községnek a bajor vám- és közvetett adórendszerhez kapcsolása iránt Bajorországgal 1868 május 3-án kötött szerződésről; 1876: XLVIII. t. cz.; A liechtensteini fejedelemséggel 1876 decz. 3-án kötött adó- és vámegyesülési szerződés beczikkelyezéséről; 1891: VII. t. cz., Mittelberg osztrák községnek a német birodalom vámrendszeréhez való csatolása iránt a német birodalommal 1890 decz. 2-án kötött szerződés beczikkelyezéséről. 1892 január 31. 6955. számu pénzügymin. rend., az 1892. évi február hó 1-én életbeléptetett kereskedelmi szerződések, és pedig az 1891. évi deczember hó 6-án a Német birodalommal kötött kereskedelmi és vámszerződés, az Olaszországgal és Belgiummal kötött kereskedelmi és hajózási szerződés, valamint az 1891. évi deczember hó 10-én a Svájczczal kötött kereskedelmi szerződés némely határozmányainak végrehajtása iránt. (1892. R. T. 161.)

Ő Felsége a német császár, Poroszország királya :
ő főméltóságát VII. Reuss Henrik herczeget, főhadsegédét és lovassági tábornokát és Ő Felsége az ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország aposti királyánál rendkivüli és teljhatalmu nagykövetét; kik a mindkét részről jóváhagyás fentartásával, a következő kereskedelmi és vámszerződést állapitották és kötötték meg:

1. CZIKK.(1)

A szerződő felek kötelezik magukat, hogy az országaik közti kölcsönös forgalmat semmiféle be-, ki- vagy átviteli tilalom által gátolni nem fogják.

Ez alól kivétel tehető csupán :

a) a dohány, só, lőpor és egyéb robbantó szereknél, valamint más oly czikkeknél, melyek a szerződő felek egyikének területén állami egyedáruság tárgyát képezik ;

b) egészségrendőri tekintetekből;

c) hadi szükségleteknél, rendkivüli körülmények között.

2. CZIKK.

A ki- és beviteli illetékeknek összegére, biztositására és beszedésére, valamint az átvitelre nézve is, a szerződő felek egyike sem bánhatik más államokkal kedvezőbben, mint a másik szerződő féllel.

Ennélfogva más államoknak ezen tekintetben engedett minden kedvezmény a másik szerződő félnek, viszonkedvezmény nélkül, egyidejüleg megadandó.

Kivételnek ez alól :

1. azon kedvezmények, melyeket egyik szerződő fél valamely szomszéd országnak bizonyos határvonalak és egyes területi részek lakosai számára a forgalom könnyitése czéljából engedélyezni fogna ;

2. az egyik szerződő fél által már megkötött vagy jövőben megkötendő vámegylet alapján nyujtott kedvezmények.

3. CZIKK.(2)

A szerződő felek megállapodtak abban, hogy az egyik félnek szabad forgalmából a másik fél területére való bevitelnél a német vámterületen az *A)* mellékletben és az osztrák-magyar vámterületen a *B)* mellékletben felsorolt áruk vámmentesen fognak kezeltetni, illetve az ezen mellékletekben felsorolt áruk után az ott megállapitott beviteli vámoknál magasabb vámok nem fognak szedetni.

Ha a szerződő felek egyike az *A)*, illetve a *B)* mellékletben felsorolt valamely belföldi termelésü vagy gyártásu árura uj beladót vagy adópótlékot vetne ki, a hasonló külföldi áru a bevitelnél egyenlő vagy megfelelő adóval terhelhető.

---

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet az 56. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyvet az 57. lapon.

4. CZIKK.

Azon áruktól, melyek az egyik szerződő fél területén át, a másik szerződő fél területéből ki vagy abba bevitetnek, átviteli illetékeket szedni nem szabad.

Ezen megállapodás mind a történt átrakodás vagy lerakás után, mind a közvetlenül átszállitott árukra is alkalmazandó.

5. CZIKK.(1)

A kölcsönös forgalom további könnyitése czéljából — ha a kivitt és ismét visszahozott tárgyak azonossága kétségen kivül való — mindkét részről be- és kiviteli vámmentességet élvezendnek:

a) oly áruk (a fogyasztási tárgyak kivételével), melyek az egyik szerződő félnek szabad forgalmából a másik terület vásáraira vagy sokadalmaira vitetnek, vagy a sokadalmi és vásári forgalmon kivül bizonytalan eladásra oda szállittatnak, valamint a kereskedő utazók által behozott mustrák; ha mindezen tárgyak előre meghatározott határidő alatt el nem kelve, visszavitetnek;

b) oly marha, mely a másik szerződő fél vásáraira vitetik és el nem kelvén, onnan visszaszállittatik.

6. CZIKK.(1)

A határkerületi kölcsönös forgalom könnyitése czéljából, a szerződő felek közt a *C)* mellékletben foglalt határozatok állapittattak meg.

7. CZIKK.(1)

Az oly áruk vámhivatali kezelésére nézve, melyek a kisérőjegy melletti eljárás alá esnek, a forgalmi könnyités kölcsönösen az által nyujtatik, hogy az ily áruknak az egyik szerződő fél területéről a másik fél területére való közvetlen átvitele alkalmával a zárlevétel, más zár rátétele és az áruk kirakatása elmarad, a mennyiben az e végből megállapitott követelményeknek elég tétetett.

8. CZIKK.(1)

A szerződő felek továbbra is figyelemmel lesznek arra, hogy átellenes határszéli vámhivatalaikat, hol azt a viszonyok megengedik, mindenkor egy helyre rendelendik; hogy igy az áruknak az egyik vámterületről a másikra való átlépésénél a hivatalos eljárás egyidejüleg történhessék.

9. CZIKK.

Oly belső adók, melyek a szerződő felek területei egyikében, akár az állam, akár a községek és testületek javára, valamely termék előállitását,

---

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 61. és 62. lapon.

elkészitését vagy fogyasztását jelenleg terhelik vagy jövőben terhelni fogják, a másik fél termékeit semmi szin alatt sem illethetik nagyobb mértékben vagy terhelőbb módon, mint a saját terület hasonnemü termékeit.

10. CZIKK.(1)

A szerződő felek kötelezik magukat, hogy a területeikre vagy azokból kifelé való csempészkedés elháritására és megbüntetésére kellő eszközökkel ezentul is közreműködni fognak; az e czélra kibocsátott büntető törvényeket fentartani, a birói segélyt megadni, a másik szerződő fél felügyelő hivatalnokainak a csempészek üldözését területeiken megengedni, s azoknak adó-, vám- és rendőrhivatalnokaik, mint szintén a helységi elöljárók által minden szükséges felvilágositást és segitséget nyujtani fogják.

Az ezen általános határozmányok szerint megkötött vámkartelt a *D)* melléklet tartalmazza.

Határszéli vizekre és oly határszéli területrészekre nézve, hol a szerződő felek területei idegen államokkal határosak, az őrködési szolgálatnál a kölcsönös gyámolitás végett megállapitott szabályok fentartatnak.

11. CZIKK.(2)

Mindegyik szerződő fél a másik fél tengeri hajóit s azok rakományait, ugyanazon feltételek alatt s ugyanazon illetékek mellett bocsátandja be, mint saját tengeri hajóit. Ez áll a tengerparti hajózásra nézve is.

Mindenik szerződő fél hajóinak állami illetősége hazájuk törvényei szerint itélendő meg.

A mindkét részről mérőlevelek a szerződő felek közt megállapitott külön egyezményhez képest fognak elismertetni.

12. CZIKK.

A szerződő felek egyikének azon hajóitól, melyek szerencsétlenség vagy szükség eseteiben a másik fél kikötőibe futnak be, hacsak a tartózkodás szükségtelenül meg nem hosszabbittatik vagy kereskedelmi forgalomra nem használtatik, hajózási vagy kikötői illetékek nem szedhetők.

Oly megsérült vagy partra vetett áruktól, melyek az egyik szerződő fél hajóira voltak rakva, a másik fél, fentartva egyedül a netaláni mentődijt, csak akkor szedhet illetéket, ha fogyasztás alá kerülnek.

13. CZIKK.

A szerződő felek területein levő minden természetes és mesterséges vizi utakon, a hajózás az azok egyikéhez tartozó hajósoknak és járművéknek ugyanazon feltételek alatt s a hajó vagy rakománytól fizetendő ugyanazon illetékek mellett fog megengedtetni, mint a hogy az a saját hajósoknak és járműveknek van megengedve.

---

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 64. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 67. lapon.

14. CZIKK.

Az országos és egyéb közutak, csatornáknak, zsilipek, kompok, hidak és hidnyilások, kikötők és kiszálló helyeknek, a hajózható viz megjelölésének és világitásának, a réven kalauzolásnak, a darucsigák és mérlegintézeteknek, a lerakó helyeknek, a hajóáruk megmentésére és biztonságba helyezésére szolgáló intézeteknek s több efféléknek használata, a mennyiben az épitmények vagy intézetek közforgalomra szánvák és kezeltessenek azok akár az állam, akár magánjogositottak által, a másik szerződő fél alattvalóinak is ugyanazon feltételek és illetékek mellett lesz megengedendő, mint a saját állambelieknek.

A tengervilágitás- és hajókalauzolásnál megengedhető eltérő határozatok fentartása mellett, csak az ily épitmények vagy intézetek valóságos használatáért lesznek illetékek szedhetők.

Az ország határain áthaladó forgalomra vetett uti vámok oly állami közutakon, melyek közvetlenül vagy közvetve a szerződő felek területeinek egymásközti vagy azoknak a külfölddel való összeköttetésére szolgálnak, az ut hosszához mérve, a saját állami területre szoritkozó forgalom után szedett vámokat meg nem haladhatják.

15. CZIKK.(1)

Vasutakon a két szerződő fél területeinek lakói közt sem a viteldijakra, sem a kezelés idejére és módjára nézve különbség nem fog tétetni. Jelesül az egyik fél területéről a másik fél területére menő vagy az utóbbin keresztülmenő szállitmányok sem a kezelésre, sem a viteldijakra nézve kedvezőtlenebb bánásmód alá nem fognak esni, mint az illető fél területéből elmenő, vagy az abban maradó szállitmányok.

Az egyik szerződő fél területén fekvő vasuti állomások közt közvetlen vasuti összeköttetés által fentartott személy- és áruforgalom számára a tarifák ezen terület törvényes pénzértékében állapitandók meg, még az esetben is, ha az ezen forgalomban használt vasuti összeköttetés egészen vagy részben oly vasuti intézet kezelése alatt áll is, melynek székhelye a másik fél területén fekszik.

Csatlakozási vonalokon és a mennyiben egyedül a határhoz legközelebb fekvő mindkét részbeli állomások közti forgalomról van szó: a személy- és áruforgalomban fizetendő illetékek beszedésénél még az esetben is, ha a tarifa nem a beszedő helyen érvényes pénzértékben szól, a beszedő helyen érvényes törvények szerint megengedett fizetési eszközöknek elfogadása — az időszerinti árfolyam számbavételével — meg nem tagadható.

A fizetési eszököznek igy szabályozott elfogadása a leszámolás tekintetében érdekelt vasuti igazgatóságok közti megállapodást semmi tekintetben nem gátolja.

16. CZIKK.(1)

A szerződő felek azon lesznek, hogy területeikben a vasuti áruszállitás az egy helyen összetalálkozó pályák közti közvetlen sinösszeköttetések előálli-

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 67. lapon.

tása és szállitó eszközöknek egyik pályáról a másikra átvitele által lehetőleg megkönnyittessék.

A két szerződő fél oda fog hatni, hogy a két részbeli vasuti igazgatóságok a személy- és áruforgalomban közvetlen expeditiókat vagy direct tarifákat léptessenek életbe, mihelyt és a mennyiben ezt a két fél kivánatosnak jelölendi meg.

A direct forgalomra nézve egységes szállitási határozmányoknak megállapitása, különösen a szállitási határidő tekintetében, a mindkét részbeli legfelsőbb felügyelő hatóságok közvetlen megegyezésének fentartatik.

17. CZIKK.

A szerződő felek arra kötelezik magukat, hogy mindkét részbeli területeiken a vasutforgalmat akadályoztatások ellen biztositsák.

18. CZIKK.(1)

A szerződő felek ott, hol határszéleiken közvetlen sinösszeköttetések léteznek és a szállitó eszközök átmenete történik, azon árukat, melyek szabályszerüen lezárható kocsikban vitetnek be és ugyanazon kocsikon az ország belsejében oly helyre szállittatnak, hol az elintézésre jogositott vám- vagy adóhivatal létezik: a határszélen való bevallástól, lerakástól és átvizsgálástól, mint szintén a csomózártól felmentendik, a mennyiben azok a rakjegyzékek és fuvarlevelek átadása által bevitelre bejelentetnek.

Oly áruk, melyek szabályszerüleg lezárható vaspályakocsikon valamelyik szerződő fél területén át, a másiknak területéből ki-, vagy oda be-, átrakodás nélkül vitetnek, az árubevallástól, lerakodástól és átvizsgálástól, mint szintén a csomozártól, ugy az ország belsejében, mint a határszéleken menten hagyandók, a mennyiben azok a rakjegyzékek és fuvarlevelek átadása által átvitelre bejelentetnek.

A fentebbi határozmányok foganatositása azonban attól feltételeztetik, hogy az érdeklett vaspálya-igazgatóságok a kocsiknak az ország belsejében levő elintéző hivatalnál vagy a kimeneti hivatalnál sértetlen zárral és kellő időben megérkezése iránt kötelezettséget vállaltak.

A mennyiben a szerződő felek egyike a vámkezelés tekintetében más államokkal az itt emlitetteknél nagyobb könnyitéseket állapitott volna meg, e könnyitések a másik féllel való forgalomnál is, a kölcsönösség feltétele mellett, alkalmazást találnak.

19. CZIKK.(2)

A szerződő felek alattvalói, a kereskedés és ipar megkezdése és folytatása, valamint a fizetendő adóra nézve a belföldiekkel egyforma bánásmódban részesülnek. Vásárok és sokadalmak látogatásánál a másik fél alattvalói ugyanazon bánásmód alá esnek, mint a saját alattvalók.

---

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 67. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 68. lapon.

A gyógyszerészeti iparra, a kereskedelmi alkuszok üzletére és vándoriparra — beleértve a házalást is — az emlitett határozmányok nem alkalmazhatók.

Kereskedők, gyárosok és más iparüzők, kik ki tudják mutatni, hogy azon államban, melyben laknak, az általuk gyakorlott üzlet után a törvényes adót fizetik, ha akár személyesen, akár szolgálatukban álló utazók által vásárlásokat tesznek vagy magukkal vitt mustrák mellett megrendeléseket keresnek, a másik fél területén ezért semminemü további illetékek fizetésére nem kötelezhetők.

A szerződő felek egyikének alattvalói, kik különböző államok helyei közt fuvarozást, tengeri vagy folyamhajózást üznek, ezen iparüzletért a másik fél területén ipar-adó alá nem vethetők.

Az egyik szerződő fél területén jogszerüen fennálló részvénytársaságok, betéti részvénytársaságok és mindennemü biztositó társaságok, a másik fél területén, az itt érvényes törvényes és rendeleti határozatok megtartása mellett, üzletet folytathatnak és jogaikat a törvényszék előtt érvényesithetik.

20. CZIKK.(1)

A szerződő felek kölcsönösen megengedik egymásnak, hogy a másik fél mindazon kikötőiben és kereskedelmi piaczain, a hol valamely más állam konsulai működhetnek, ilyeneket szintén nevezhessenek.

A szerződő felek egyikének konsulai, a kölcsönösség feltétele mellett, a másik fél területén ugyanazon jogokat, szabadalmakat és kedvezményeket élvezendik, melyeket bármely más állam konzulai gyakorolnak vagy gyakorolni fognak.

21. CZIKK.(1)

A szerződő felek mindegyike külföldi konsulait kötelezni fogja, hogy a másik fél alattvalóinak, a mennyiben az az illető helyen konsul által képviselve nincs, oltalmat és segedelmet ugyanazon módon és nem magasabb illetékek mellett nyujtsanak, mint saját alattvalóinak.

22. CZIKK.(1)

A szerződő felek egymásnak kölcsönösen megengedik, hogy vámhelyeikre tisztviselőket küldhessenek ki oly czélból, hogy a vámügyre és határszéli őrködésre vonatkozó ügykezelésről tudomást szerezzenek, mire ezen tisztviselőknek mindenkor készséggel nyujtandó alkalom.

A két vámterület számvitele és statisztikája iránt kölcsönösen minden kivánt felvilágositás meg fog adatni.

23. CZIKK.

A jelen kereskedelmi- és vámszerződés a szerződő felek területeivel jelenleg vámegyesült vagy jövőben vámegyesülendő országokra vagy országrészekre is kiterjed.

---

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 69. lapon.

24. CZIKK.

A jelen szerződés, a mai napon kötött állategészségügyi egyezménynyel egyidejüleg 1892. évi február hó 1-jével lép életbe, illetve a fennálló kereskedelmi szerződés helyébe és 1903. évi deczember hó 31-ig marad érvényben. Ha azonban a szerződő felek egyike sem nyilvánitaná 12 hónappal az emlitett időszak lejárta előtt a szerződés hatályának megszüntetése iránti szándékát, az érvényben marad egy év lefolytáig azon naptól számitva, a melyen a szerződő felek egyike azt felmondandja.

25. CZIKK (1)

Jelen szerződés jóváhagyási okmányai Bécsben minélelőbb kicserélendők. Minek hiteléül a mindkét részbeli meghatalmazottak a jelen szerződést aláirták és pecsétjeikkel ellátták.

Kelt Bécsben, 1891. évi deczember hó 6-án.

(P. H.) *Kálnoky* s. k.
(P. H.) *Reuss* s. k.

---

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 69. lapon.

A. melléklet.

Vámok a német vámterületre való bevitelnél.

A szerződés megkötésekor érvényes német átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Márka 100 kgkint
1 *b)*-ből	Korpa, malátacsira ...	vm.
2 *c)*	Pamutfonalak, tiszta pamutból vagy lennel, selyemmel, gyapjuval vagy más növényi vagy állati fonóanyagokkal vegyesen:	
4.	hármasával v. többesével sodrott fonalak, egyszer és ismételten czérnázva, nyers állapotban, fehéritve, festve	48.—
5.	kettős fonalak, ismételten czérnázva, nyers állapotban, fehéritve, festve; ugyszintén a kisebb forgalom számára kiszerelt mindennemü pamutczérna ...	70.—
d)	Pamutárúk tisztán pamutból vagy fémszálakkal vegyesen, selyem, gyapju vagy a 41. sz. alatt megnevezett más állati szőrök nélkül:	
3.	az 1., 2. és 6. sz. alá nem tartozó minden sűrű szövet; nyers (nyers fonálból készült) ritkás szövetek a függönykelmék kivételével, a mennyiben az 1. sz. alá nem tartoznak; kötött árúk; paszománt- és gombkötőárúk; ugyszintén fémszálakkal vegyes fonadékok	120.—
3 *a)*-ból	Ólomtajt ...	vm.
4a) 1-ből	Kefék háncsból, szalmából, kákából, füből, gyökerekből, sásból s efélékből, fénymázozatlan vagy fényezetlen fával vagy vassal kapcsolatban is ...	4.—
	Seprők háncsból, szalmából, kákából, füből, gyökerekből, sásból s efélékből, fénymázozatlan vagy fényezetlen fával vagy vassal kapcsolatban is ...	3.—
b)	Finom kefekötő- és szitakötő-árúk, más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben ezáltal a 20. sz.-hoz nem tartoznak ...	24.—
5 *a)*-ból	Illó olajok a *c)* és *m)* alatt foglaltak kivételével; ipari és gyógyászati használatra való alkohol- vagy aethertartalmu esszencziák ...	20.—
	Grafit kis táblákba és tuskókba stb. préselve vagy vágva	2.—
d)-ből	Gyufák ...	10.—
e)-ből	Sárga és vörös kéksavas káli ...	8.—
i)-ből	Égetett szóda ...	2.50
k)	Nyers szóda, természetes vagy mesterséges; jegeczedett szóda; hamuzsir ...	1.50
m)-ből(2)	Summach, őrölve is; nyers és tisztitott kén; nyers vagy tisztitott borkő; édesgyökérnedv; bórax és	

(1) V. ö. alább a 49. lapon a C. mellékletet a határforgalomban való vámkönnyitésekről és a zárjegyzőkönyvet a 58. lapon. V. ö. még 1893. jun. 21. 37648. sz. keresk. min. rend. a Németországba vitt ágytoll származási bizonylatai tárgy. (1893. R. T. 1779.)

(2) V. ö. az 58. lapon a zárjegyzőkönyv 1. pontját.

A szerződés megkötésekor érvényes német általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Márka 100 kgkint
	bórsav; czitromsav és czitromlé czukor nélkül; egyéb ipari és gyógyászati használatra való nyers termények és vegyészeti gyártmányok, különösen vegyészeti, gyógyszerészeti és festékárúk is, mindezen árúk, a mennyiben *a)* egész *l)*, *n)* vagy *o)*, vagy a tarifának más számai alá nem tartoznak; benzol és hasonló könnyü kátrányolajok; terpentinolaj; gyantaolaj; állati olaj; gyártott és természetes ásványvizek, a palaczkokkal és korsókkal együtt; ostya pecsételéshez; sürített nedvek; száraz és tésztaszerü borseprő ...	vm.
6 *b)*	Kovácsolható vas (hegesztett vas, hegesztett aczél, folytvas, folytaczél) rudakban, ideértve a formás vasat is; keréktalpvas; ekevas; sarok- és szögletvas; vasuti sinek; sinhevederek, vasuti aljazati lemezek, vasuti talpak ...	2.50
	Jegyzet. Kovácsolható vasrudakban, 12 cm.-nél nem hosszabb, átolvasztásra ...	1.50
e) 2	Durva vasárúk:	
α)	külön meg nem nevezettek, fával kapcsolatban is ...	6.—
β)	leköszörülve, firniszelve, rezezve, czinkezve, ónozva, ólmozva vagy zománczozva, de sem csiszolva, sem fénymázozva; ugyszintén mindennemü korcsolya, kalapács, szekercze, fejsze, közönséges lakat, durva kés, kasza, sarló, vakaró, toronyóra, srófkulcs, szögletmérték, fa-, lakat-, kerék- és drótsróf, fogók, préselt kulcsok, trágya- és szénavillák ...	10.—
γ)	kézi reszelők, kardpengék, gyaluvasak, vésők, posztónyiró-, szabó-, sövényvágó- és pléhvágóollók, fürészek, fúrók, csavarmetszők, gépekhez való kések, papiroskések és hasonló szerszámok ...	15.—
e) 3	Finom vasárúk:	
α)	finom vasöntvényből, u. m.: könnyü diszitmény öntvényből, csiszolt öntvényből, műöntvényből, kovácsolható öntvényből;	
β)	kovácsolható vasból, csiszolva v. fénymázozva; kések, ollók, kötőtűk, horgolótűk, kardgyártómunkák stb.; mindezen árúk, külön meg nem nevezve, fával vagy más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben ez által a 20. sz. alá nem tartoznak ...	24.—
7 *a)*-ból	Földnemek és nyers ásványi anyagok, égetve, iszapolva vagy őrölve is, ugyszintén érczek, előkészitett állapotban is, a mennyiben ezen árúk mint vám alá tartozók külön megnevezve nincsenek ...	vm.

A szerződés megkötésekor érvényes német általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Márka 100 kgkint
8-ból	Len és kender, nyers állapotban, áztatva, törve vagy gerebenezve, csepü és egyéb hulladékok is	vm.
9 *a)*	Buza ...	3.50
b) α)	Rozs ...	3.50
β)	Zab ...	2.80
γ)	Tatárka ...	2.—
δ)	Hüvelyesek ...	1.50
ε)	Más külön meg nem nevezett gabonanemüek	1.—
c)	Árpa ...	2.—
d) α)	Repcze, répamag, mák, sesammag, földi-dió és más külön meg nem nevezett olajos gyümölcs	2.—
e)-ből	Tengeri ...	1.60
f)-ből	Maláta (árpamaláta) ...	3.60
g)	Ánizs, koriander, édes kömény és köménymag ...	3.—
h)	Friss szőlő, étkezésre való ...	4.–
	Étkezésre való szőlő, a postán érkező 5 kilogrammnál teljsulyban nem nehezebb csomagokban	vm.
	Másféle friss szőlő ...	10.—
	Másféle friss szőlő (szüretelt szőlő), hordókban vagy üstkocsikban becsömöszölve, tekintet nélkül a netán bekövetkezett erjedésre — ha a becsömöszölt tömeg a gyümölcs minden alkatrészét, tehát a szőlő levén kivül a szárat, magvakat és a héjat is tartalmazza — a következő vám mellett bocsáttatik be	4.—
k)	Csokrokra és diszitésre való friss virágok és levelek; élő növények és növényrészek; lóhermag, luczerna, esparsettemag; friss főzelék és kerti termény; burgonya; külön meg nem nevezett friss gyümölcs (a szőlő és a déli gyümölcs kivételével) és a földmivelésnek egyéb külön meg nem nevezett terményei	vm.
10 *a)*	Zöld és más természetes szinű közönséges öblös üveg (üvegedény), sem préselve, sem köszörülve v. surolva, közönséges füzfavessző-, káka-, szalma- vagy nádfonással is; üveganyag; optikai üveg, nyers állapotban (flint-, crown-üveg); nyers, bordás, öntött üvegtáblák (fedélüveg); zománczanyag és üvegmáz; üvegcsövek és üvegpálczák, színkülönbség nélkül, a milyenek a gyöngykészitéshez és műfuváshoz használtatnak ...	3.—
b)	Mustrátlan, köszörületlen, surolatlan, préseletlen, vagy csak köszörült vagy surolt dugóju, fenekü vagy szélű fehér öblös üveg ...	8.— teljsuly
d) 1	Nyers, köszörületlen tükörtábla ...	3.—
2-ből	Szines tábla- (ablak-) üveg ...	24.— teljsuly

A szerződés megkötésekor érvényes német átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Márka 100 kgkint
	Jegyzet: Csúcskorongok ...	12.— teljsuly
e) (1)	Csillárfüggő üvegből, üveggombok (fülekkel vagy a nélkül), ha szinesek is; külön meg nem nevezett fehér tömör üveg; préselt, köszörült, csiszolt, surolt, metszett, étetett, mustrás üveg, a mennyiben *d)* vagy *f)* alá nem tartozik ...	12.—
	Jegyzet: e)-hez:	
	Üveglemezkék, üveggyöngyök, üvegzománcz, üvegcseppek, ha szinesek is ...	2.—
f) (2)	1. Szines üveg az *a) d)* és *e)* alatt foglalt kivételével, préselve, köszörülve, csiszolva, surolva, metszve, étetve, mustrásan is ...	15.—
	2. Üveglemezkék, üveggyöngyök, üvegzománcz, üvegcseppek, üveggombok (fülekkel vagy a nélkül), festve, aranyozva vagy ezüstözve ...	15.—
	3. Egyéb festett vagy aranyozott (ezüstözött) üveg; hamis kövek foglalás nélkül ...	20.—
	4. Üveg- és zománczárúk más anyagokkal kapcsolatban, a mennyiben ez által a 20. sz. alá nem tartoznak ...	24.—
	Jegyzet f)-hez:	
	Mustrátlan, köszörületlen, surolatlan, festetlen, préseletlen, vagy csak köszörült vagy surolt dugóju, fenekü és szélü tej- és alabastromüveg ...	10.—
11 *a)*-ból	Lószőr, nyersen, gerebenezve, főzve, festve, fürtökbe rakva is, fonva; sörte; nyers ágytoll ...	vm.
f)-ből	Tisztitott és megmunkált ágytollak ...	vm.
12 *a)*	Nyers bőrök (frissen, sózva, meszezetten, száritva), bőrkészitéshez valók, szőrtelenitve is ...	vm.
13 *a)*-ból	Faszén ...	vm.
b)	Fakéreg és timárcser ...	vm.
c)	Épület- és műfa:	
1.	nyers vagy a keresztmetszet irányában fejszével vagy fürészszel dolgozva vagy megnagyolva, kéreggel vagy a nélkül; tölgydongák ...	0.20 vagy egy köbméter 1.20
2.	a hossztengely irányában megácsolva vagy más módon mint nagyolás utján előkészitve vagy felaprózva; az 1. pont alá nem tartozó dongák; hántatlan kötőfűz és abroncsfa; kerékagy; keréktalp és kerékküllő ...	0.30 vagy egy köbméter 1.80
3.	a hossztengely irányában fürészelve; gyalulatlan deszkák; fürészelt szegélyfák és egyéb fürész- és metszett árúk ...	0.80 vagy egy köbméter 4.80
d)-ből	Durva, nyers, festetlen kádár-, esztergályos-, asztalos-	

(1) V. ö. az 58. lapon a zárjegyzőkönyv 2. pontját.
(2) V. ö. az 58. lapon a zárjegyzőkönyv 2. és 3. pontját.

A szerződés megkötésekor érvényes német általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Márka 100 kgkint
	munkák és csupán gyalult faárúk és kerékgyártómunkák, a kemény fából való butorok és a furnirozott butorok kivételével; hántolt kötőfűz; nem festett, nem páczolt, nem fénymázozott, nem fényezett vagy nem firniszelt durva kosárkötő-árúk	3.—
	Festetlen fonadékok szilánkból	1.—
	Szaruszeletek és nyers csupán metszett csonttáblák	1.50
e)	Furnirokká metszett fa; enyvezetlen, páczolatlan parketta-részek	5.—
f)-ből	Fabutor és butorrészek, a mennyiben *d)* és *g)* alatt nem foglaltatnak, részben nemtelen fémekkel, cserzett bőrrel, üveggel, kövekkel (a drága és féldrága kövek kivételével), kőanyaggal, fayence-szal vagy porczellánnal kapcsolatban is; másféle asztalos-, esztergályos- és kádármunkák, kerékgyártó-munkák, festve, páczolva, fénymázozva, fényezve, firniszelve vagy részben az előbb emlitett anyagokkal kapcsolatban is; ki nem rakott, enyvezett parketta-részek, furnirozva is; durva festetlen játékszer	10.—
	Festett facsévék	5.—
g)-ből	Finom faárúk (kirakott vagy faragott munkával), finom kosárkötő-árúk, valamint minden *d)*, *e)*, *f)* és *h)* alatt nem foglalt árúk faragásra való növényi vagy állati anyagokból, a teknősbékahéjból, elefántcsontból, gyöngyházból, borostyánkőből, gagátból és jetből készült árúk kivételével; más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben ez által a 20. sz. alá nem tartoznak; bronzolt fa	30.—
	Bronzolt, aranyozott vagy ezüstözött léczek és rámák; játékszer fából, az *f)* alá tartozónak kivételével, más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben ez által a 20. sz. alá nem tartozik	24.—
	Festett fonadékok szilánkból; butorok hajlitott fából préselt diszitésekkel ellátott részekkel és butorrészek préselt diszitésekkel (efféle ülődeszkák stb.)	10.—
2. Jegyzet 13 *g)*-hez	Préselt szaru-gombok	30.—
14	Komló, komlóliszt is	14.—
15 *a)* 1-ből	Hangszerek a zongorák, pianinok, harmoniumok és hasonló billentyűs hangszerek kivételével; templomi orgonák	teljsuly 20.—
18 *c)*	Kész ruházat és fehérnemű, pipereárúk is, másfélék, a mennyiben *d)* és *e)* alá nem tartoznak	300.—
f) 2.	Férfikalapok nemezből, fölszerelve v. fölszerelés nélkül	180.—

A szerződés megkötésekor érvényes német általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Márka 100 kgkint
		darab
3.	Női kalapok, fölszerelve, a nemezből valók kivételével	1.—
	Női kalapok nemezből, fölszerelve	0.80
4.	Külön meg nem nevezett kalapok, fölszerelve vagy fölszerelés nélkül	0.20
19.	Réz és más külön meg nem nevezett nemtelen fémek, külön meg nem nevezett fémkeverékek és ezekből készült árúk:	
d) 2	Más árúk, a mennyiben a 19. sz. *d)* 3 v. más anyagokkal való kapcsolatuk miatt a 20. sz. alá nem tartoznak	100 kg. 30.—
3.	Árúk aluminiumból, nikkelből; finom árúk, különösen fényűzési czikkek alfenidből, britanniafémből, bronzból, ujezüstből, tombackból és hasonló fémkeverékekből; finom vernirozott árúk sárgarézből más anyagokkal kapcsolatban is; mindezen árúk, a mennyiben a 20. sz. alá nem tartoznak	60.—
20 *a)*-ból	Korálok és gyöngyök, a csomagolás vagy szállitás okából fonalakra vagy zsinegekre fűzve	60.—
b) 1.(1)	Árúk egészen vagy részben borostyánkőből, gagátból, jetből, tajtékból és gyöngyházból	150.—
	Árúk egészen vagy részben celluloidból, elefántcsontból, lávából és teknősbéka-héjból; valódian aranyozott vagy ezüstözött vagy aranynyal vagy ezüsttel kirakott nemtelen fémekből; mesterséges fogak platinából v. más nemes fémekből való szegecskékkel v. csövekkel	200.—
	Jegyzet b) 1-hez:	
	A 20. sz. *b)* 1. alatt foglalt árúkká való feldolgozásra előkészitett elefántcsont és gyöngyház darabok	30.—
2.	Finom apró-árúk (férfi és női ékszerek, pipere-tárgyak és csecsebecsék stb.), egészen vagy részben aluminiumból, efféle árúk más nemtelen fémekből, de finoman dolgozva és vagy többé vagy kevésbé nikkelezve, aranyozva vagy ezüstözve, vagy vernirozva is, vagy féldrágakövekkel vagy utánozott drágakövekkel, alabastrommal, zománczczal vagy faragványokkal is, lenyomatokkal, kameákkal, fémöntvényből való diszitményekkel és efélékkel kapcsolatban	175.—
	Jegyzet b) 1. és 2-höz:	
	Férfi és női ékszer, valódian aranyozott vagy ezüstözött nemtelen fémekből, jelentéktelennek nem tekinthető kapcsolatban üveggel, ide értve az utánozott drágaköveket, utánozott metszettköveket és utánozott kameákat, továbbá férfi- és női ékszerek, pipere-tárgyak és csecsebecsék nemtelen fémekből, többé	

(1) V. ö. az 58. lapon a zárjegyzőkönyv 4. pontját.

A szerződés megkötésekor érvényes német általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Márka 100 kgkint
	vagy kevésbbé aranyozva vagy ezüstözve is, jelentéktelennek nem tekinthető kapcsolatban üveggel, ide értve az utánozott drágaköveket, utánozott metszettköveket és utánozott kameákat is	100.—
3.	Állvány- és fali órák; mindennemű legyezők; finom árúk, mintázott viaszból	200.—
c) 2-ből	Nap- és esernyők	120.—
3.	Külön meg nem nevezett árúk pamutfonálból, lenfonálból, selyemből, gyapju- vagy más állati szőrökből való fonalakból, faragásra való állati vagy növényi anyagokkal, nemtelen fémekkel, üveggel, guttaperchával, kaucsukkal, bőrrel, bőrvászonnal, papirossal, papiroslemezzel, kövekkel, szalma- vagy agyagárúkkal kapcsolatban	120.—
a 21 *b)*-hez tartozó jegyzetből	Félig, valamint egészen cserzett, még nem festett vagy tovább kidolgozott kecskebőrök	1.—
21 *c)*	Közönséges czipész-, nyerges-, szijgyártó- és bőröndösárúk, ugyszintén más árúk festetlen vagy csak feketitett, cserzett vagy nyers bőrből, mindezen árúk más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben ez által a 20. sz. alá nem tartoznak	50.—
d)	Finom bőrárúk kordoványból, szattyánból, maroquinból, brüsseli vagy dán bőrből, irhának és fehérre készitett bőrből, festett bőrből, fénymázozott bőrből és pergamentből, más anyagokkal kapcsolatban is, a menynyiben ez által a 20. sz. alá nem tartoznak; mindennemű finom czipő	65.—
	Jegyzet c) és *d)*-hez: Közönséges czipész- és böröndösárúk szürke csomagoló vászonból, vitorlavászonból, nyers vászonból, nyers csinvatból vagy durva szinnyomatlan viaszos-vászonból mint közönséges; a finom viaszos vászonból, viaszos muszelinből, viaszos tafotából s efféleákből készült árúk mint finom bőrárúk vámozandók	
e)	Bőrkeztyűk	100.—
22	Lenfonál, vászon és egyéb lenárúk, azaz fonalak, szőtt és kötött árúk lenből vagy más növényi fonóanyagokból a pamut kivételével:	
a)	Fonalak, nem festve, szinnyomat nélkül, nem fehéritve, ugyszintén efféle czérnázott fonalak jutából vagy manillakenderből:	
1.	az angol számozási mód szerint a 8. sz.-ig	5.—
2.	a 8. sz.-on felül egész a 20. sz.-ig	6.—

A szerződés megkötésekor érvényes német általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Márka 100 kgkint
3.	a 20. sz.-on felül egész a 35. sz.-ig	9.—
4.	a 35. sz.-on felül	12.—
b)	Fonalak, festve, szinnyomatosan, fehéritve, ugyszintén efféle czérnázott fonalak jutából vagy manillakenderből:	
1.	az angol számozási mód szerint a 20. sz.-ig	12.—
2.	a 20. sz.-on felül a 35. sz.-ig	15.—
3.	a 35. sz.-on felül	20.—
c)	A kisebb forgalom számára kiszerelt varrófonál; az *a)*, *b)* és *d)* alatt meg nem nevezett czérna	36.—
d)	A kisebb forgalom számára kiszerelt varróczérna	70.—
e)	Kötélverő-árúk:	
1.	kötelek és alattságok, fehéritve vagy kátrányozva is	10.—
2.	mindennemű, az 1. alatt megnevezettek kivételével	24.—
f)	Vászon, csinvat, nem festve, szinnyomat nélkül, nem fehéritve:	
1.	melyeknél négy centiméter oldalú négyszögre 40 láncz- és vetőlékfonálnál együttvéve több nem esik; lábtakarók manillakenderből, kokuszdiórostból, jutából és hasonló rostokból, nem festve	12.—
2.	melyeknél négy centiméter oldalú négyszögre 41 egész 80 láncz- és vetőlékfonálnál együttvéve több nem esik; lábtakarók manillakenderből, kokuszdiórostból, jutából és hasonló rostokból, festve	24.—
3.	melyeknél négy centiméter oldalú négyszögre 81 egész 120 láncz- és vetőlékfonálnál együttvéve több nem esik	36.—
4.	melyeknél négy centiméter oldalú négyszögre 120 láncz- és vetőlékfonálnál együttvéve több esik	60.—
g)	Vászon, csinvat, festve szinnyomatosan, fehéritve, festett, szinnyomatos, fehéritett fonálból szőve is:	
1.	melyeknél négy centiméter oldalú négyszögre 120 láncz- és vetőlékfonálnál együttvéve több nem esik	60.—
2.	melyeknél négy centiméter oldalú négyszögre 120 láncz- és vetőlékfonálnál együttvéve több esik	120.—
3.	mindennemű damaszt	150.—
k)	Csipkék czérnából	600.—
24 *a)*	Iratok (acták és kéziratok); könyvek bármily nyelven; rézmetszetek, másnemű metszetek, ugyszintén fametszetek; kőnyomatok és fényképek; földrajzi és tengeri térképek; hangjegyek	vm.
b)-ből	Festmények és rajzok, bekötve is; szobrok márványból és másféle kövekből; szobrok fémből, de legalább is természetes nagyságban	vm.

A szerződés megkötésekor érvényes német általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Márka 100 kgkint
25e 1-ből(1)	Bor és must, hordókban	20.—
	Vörös bor és vörös boroknak való mustok, ellenőrzés mellett való borházasitásra (coupage)	10.—
	Bor, ellenőrzés mellett való cognackészitésre	10.—
f)(2)	Természetes és mesterséges vaj	16.—
g) 1-ből	Friss, vágott hus, a sertéshus kivételével	15.—
	Vágott, friss sertéshus és elkészitett hus, a friss vagy elkészitett szalonna kivételével	17.—
2 γ)	Halak, eczettel, olajjal vagy fűszerekkel elkészitve, hordókban	12.—
3.	Mindennemü holt szárnyas	12.—
	Mindennemü holt vad	20.—
h)	Déli gyümölcs:	
1-ből	Friss narancs, czitrom, limoni, gránátalma, datolya, mandula	4.—
2-ből	Aszalt füge, mazsolaszőlő és aprószőlő	8.—
3-ból	Száraz datolya, mandula, narancs, gránátalma	10.—
i)-ből	Paprika	4.—
o)	Mindennemü sajt	20.—
p) 1.	Befőttek, czukrosságok, mindennemü sütemény; czukorba, eczetbe, olajba vagy máskép, jelesül minden palaczkokba, szelenczékbe s efélékbe becsinált, befőzött(gőzbefőzött), vagy szintén besózott gyümölcs, füszer, főzelék és egyéb ennivalók (gombák, szarvasgomba, szárnyasok, tengeri állatok s efélék); elkészitett mustár; kápri, pástétomok, mártások és a finomabb étkezés egyéb hasonnemü tárgyai	60.—
	Olajbogyók	30.—
	Eczetbe rakott v. besózott uborkák (ugynevezett znaimi uborkák) a 25. i) sz. alá tartozó füszerek hozzáadásával v. csekély mérvben más főzelékkel vegyesen is hordókban, korsókban, fazekakban, üvegekben s efélékben	4.—
2-ből	Gyümölcs, magvak, bogyók, levelek, virágok, gombák, főzelék, száritva, aszalva, porrátörve, csupán befőzve vagy besózva, mindezen készitmények, a mennyiben a tarifának más számai alá nem tartoznak; emberi élvezetre czukor nélkül befőzött gyümölcs-, bogyó- és répanedv	4.—
	Friss és száritott déli gyümölcs-héj; szent-jánoskenyér, őrölve is	1.—
	Éretlen narancs, sós vizbe rakva is	2.—

(1) V. ö. az 58. lapon a zárjegyzőkönyv 5. pontját V. ö. még 1894 aug. 28. 62743. sz. keresk. min. rend. a borházasitás czéljaira Németországba vitt borok és mustok ottani vámkezelése tárgyában (1894. R.T. II.431.)
(2) V. ö. az 58. lapon a zárjegyzőkönyv 6. pontját.

A szerződés megkötésekor érvényes német általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Márka 100 kgkint
	Szárazdió, érett gesztenye; czirbolyamag	3.—
q) 2.	Őrlemények gabonából és hüvelyesekből, azaz törött és hántolt szemek, kása, dara, apró dara, liszt; közönséges sütemény (pékáru)	7.30
s)	Fejtett vagy fejtetlen rizs	4.—
26 *a)*ból	Faolaj (étolaj) palaczkokban vagy korsókban	10.—
b)-ből	Faolaj (étolaj) hordókban	3.—
d)-ből	Faolaj hordókban, hivatalos ellenőrzés mellett emberi élvezetre használhatlanná téve	vm.
f)-ből	Ricinus-olaj hordókban vagy legalább is 15 kilogramm teljsulyu pléhtartályokban	2.—
g)	A zsiros olajok gyártásánál megmaradó szilárd hulladékok, őrölve is	vm.
h)-ból	Ludzsir, ugyszintén más zsiradékok, ugymint: oleomargarin, pótzsir (fagygyuszerü zsiradékok keveréke olajjal), marhavelő (beef marrow)	10.—
m)-ből	Tisztitott földviasz	10.—
27 *a)*	Papirosanyag rongyokból, fehéritve vagy nem fehéritve	vm.
b)-ből (1)	A papirgyártásra való fehéritett vagy nem fehéritett anyag fából, szalmából espartoból és efféle rostokból; szürke itatós és sárga, simitatlan szalma-papiros; papiros-lemez, a fényes papiroslemez és bőrpapiros lemez kivételével	1.—
c)	Simitatlan, *b)* vagy *d)* alatt nem foglalt csomagolópapiros	3.—
d)	Simitott csomagoló papiros	3.—
	Fényes papiroslemez és bőrpapiroslemez; fényesitő papiroslemez	6.—
e)	Mindennemü nyomda-, iró-, itatós- és selyempapiros	6.—
	Kőnyomatu, nyomtatott, vonalozott papiros, számlák, czimczédulák, fuvarlevelek, czimjegyek s efféléknek előkészitett papiros; arany- és ezüstpapiros; arany és ezüst mustrákkal ellátott papiros; áttört papiros; ugyszintén szeletek ezen papirosnemekből; festésre való lemezpapiros	10.—
f) 2-ből	Árúk papirosból, papiroslemezből vagy papirospépből	12.—
3.	Árúk az előbb megnevezett anyagokból más anyagokkal kapcsolatban, a mennyiben ezáltal a 20. sz. alá nem tartoznak; papirostapéták	24.—
28.	Prémbőr (szücsárúk):	
a)	bevont bundák, sapkák, keztyük, bélelt takarók, prémbélések és prémboritások és efféle	150.—
b)	kész, be nem vont báránybundák, ugyszintén fehéritett és festett nem bélelt angora- és juhbőrök, nem bélelt takarók, prémbélések és prémboritások	6.—

(1) V. ö. az 58. lapon a zárjegyzőkönyv 7. pontját.

A szerződés megkötésekor érvényes német átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Márka 100 kgkint
30 *a)*	Selyemgubók; motolált selyem (sodratlan, grège) vagy fonott selyem (sodrott), nem festve; floret-selyem, fésülve, fonva vagy czérnázva, nem festve; selyemhulladék, a festett selyemé is	vm.
e) 1.	Árúk selyemből vagy floret-selyemből, fémszálakkal vegyesen is; árúk selyemből más fonó anyagokkal vegyesen és egyuttal fémszálakkal kapcsolatban	800.—
f)	Minden *e)* alatt nem foglalt árú selyemből vagy floretselyemből pamuttal, lennel, gyapjuval vagy más állati vagy növényi fonóanyagokkal kapcsolatban	450.—
	Jegyzet: Selyem, mely más fonóanyagokból készült fonalba ugy van belefonva, hogy azt kivülről nem takarja, vagy hogy a szövet fonalának egész hosszában összefüggőleg nem fut végig, az ilyféle fonalakból készült szöveteknél tekintetbe nem veendő.	
33 *a)*	Nyers vagy csak nagyjából faragott kövek, különösen korálok, aszfaltkő, bitumenes márgapala, márvány és alabastrom, őrölve is	vm.
	Jegyzet: A nyers vagy csak nagyjából faragott kövekhez oly kőtuskók is tartoznak, melyek legfeljebb három oldalukon vannak fürészelve.	
b)-ből	Malomkövek, vasabroncsokkal is.....	vm.
c)	Nyers tábláspala.....	0.50
d)	Füreszelt kőtuskók; durva kőfaragó munkák (pl. ablaktokok, párkányzatrészek) egyszerüen, diszités nélkül kidolgozva, az alabastromból vagy márványból való durva kőfaragó munkák kivételével, a melyhez azonban az ugynevezett belga granit — écossines — petit granit — nem tartozik	1.—
e)-ből	Fődélpala	0.50
f)	Márvány- és alabastromtáblák 16 cmnél nem vastagabbak, nem csiszolva	2.50
	Vágott vagy hasitott táblák másféle kövekből, nem csiszolva; kőfaragómunkák, a mennyiben *d)* alá nem tartoznak, csiszolatlan állapotban	3.—
g)-ből	Csiszolt, metszett hamis kövek, foglalás nélkül	20.—
	Korálok, megmunkálva, foglalás nélkül	30.—
h) 1 *α*	Másféle árúk, alabastromból, márványból, gránitból, syenitből, porphyrból vagy hasonló kemény kövekből a szobrok kivételével, más anyagokkal való kapcsolat nélkül vagy csak fényezetlen vagy fénymázozatlan fával vagy vassal kapcsolatban	10.—
34	Kőszén, barnaszén, koksz, tőzeg, tőzegszén	vm.
35 *b)*	Szalmaszalagok	10.—

A szerződés megkötésekor érvényes német általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Márka 100 kgkint
		darab
d) 1-ből	Szalmakalapok, fölszerelés nélkül	0.15
36-ból	Aszfalt (hegyi-kátrány)	vm.
37 a)	Mindennemü eleven szárnyas; más külön meg nem nevezett élő állatok és állati termékek; továbbá méhkasok eleven méhekkel	vm.
b)	Tojás	2.—
38 b)	Tüzálló kövek	0.50
c)(1)	Hornyolt fedélcserepek, mázos fedélcserepek és téglák; koczka-téglák; épületekhez való diszitmények, a terracottából valók is; mázos csövek; táblák, korsók és más edények közönséges kőanyagból; közönséges kályhacsempék; agyagpipák; mázos cserépedény	1.—
d)	Olvasztó-tégelyek; égető-edények, tokok, retorták, tüzálló csövek és táblák	2.—
e)	Másféle agyagárúk, a porczellán és a porczellánnemü árúk kivételével:	
1.	egyszinüek vagy fehérek; finom árúk terracottából	8.—
2-ből	két vagy több szinüek, szines szélüek, szinnyomatosak, festettek, aranyozottak, ezüstözöttek	16.—
	Jegyzet: Különböző szinü agyagtömeg összepréselése által mustrákkal ellátott nem mázos fal- és padlótáblák	3.—
f)	Porczellán és porczellánnemü árúk (párián, jaspis stb.):	
1.	fehér	10.—
2.	szines, szines szélü, szinnyomatos, festett, aranyozott, ezüstözött	20.—
	porczellán és porczellánnemü árúk más anyagokkal kapcsolatban, a mennyiben ezáltal a 20. sz. alá nem tartoznak	24.—
		darab
39 a) 1.	Lovak	20.—
	Jegyzetek:	
	1. Két évnél nem idősebb lovak	10.—
	2. Az anyát követő csikók	vm.
b)	Bika és tehén	9.—
c)	Ökör	25.50
	Jegyzet: A határkerületek lakói számára, a szövetség tanács által megállapitandó külön feltételek mellett, 2 1/2 egész 5 éves vonómarha, a mennyiben ennek szüksége a saját gazdaság üzésére kimutatva van, darabonkint 20 márkányi vám mellett bebocsátható.	
d)	Fiatal marha, 2 1/2 évnél nem idősebb	5.—

(1) V. ö. az 58. lapon a zárjegyzőkönyv 8. pontját.

A szerződés megkötésekor érvényes német átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Márka 100 kgkint
e)	Borju, hat hétnél nem idősebb	3.—
f)	Sertés	5.—
g)	Malacz, 10 kilogrammnál könnyebb	1.—
h)	Juh	1.—
i)	Bárány	0.50
40 *a)*(1)	Durva viaszos vászon (csomagoló vászon) szinnyomat nélkül	100 kg. 10.—
41.	Gyapju, ide értve a külön meg nem nevezett állati szőröket, valamint az ezekből készült árúk:	
a)	gyapju, nyersen, festve, őrölve; továbbá szőrök, nyersen, gerebenezve, főzve, festve, fürtökbe rakva is	vm.
c)-ből	Fonalak, más fonóanyaggal vegyesen is, a pamut kivételével:	
3.	másféle fonalak:	
α)	egyes fonalak, nyers állapotban	8.—
β)	kettős fonalak, nyers állapotban	10.—
d)-ből	Árúk, pamuttal, lennel vagy fémszálakkal vegyesen is:	
4.	nemez, szinnyomat nélkül, a mennyiben a 2. sz. alá nem tartozik; nemez- és kötött-árúk, szinnyomat nélkül, lábtakarók, szinnyomatosan is, gyapjúból vagy más állati szőrökből a marha- és lószőr kivételével, növényi rostokkal és egyéb fonóanyaggal kapcsolatban is	100.—
5.	posztó és szőtt árúk, szinnyomat nélkül, a menynyiben a 7. és 8. sz. alá nem tartoznak:	
α)	négyszögméterenkint 200 grammnál nagyobb súlyúak	135.—
β)	négyszögméterenkint 200 gramm vagy ennél kisebb súlyúak	220.—

(1) V. ö. az 59. lapon a zárjegyzőkönyv 9. pontját.

B. melléklet.

(Vámok az osztrák-magyar vámterületre való bevitelnél.)

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
9	Füge:	
a)	friss	1.—
b)	aszalt	1.—
11	Czitrom, limoni, narancs	vm.
12	Sós vizbe rakott limoni, czitrom és narancs; éretlen, apró narancs; narancs- és czitromhéj	vm.
13	Datolya, pisztácz	12.—
14	Mandula:	
a)	száraz mandula, héjastul vagy a nélkül	5.—
b)	éretlen, héjastul	1.50
15	Fejtetlen czirbolyamag (pignoli); szent-jánoskenyér; gesztenye, lazeruoli, zsidó-alma; friss, aszalt vagy sózott olajbogyó	2.—
16	Fejtett czirbolyamag (pignoli); gránátalma	12.—
28	Fejtett rizs, rizshulladék	1.50
29	Friss szőlő, étkezésre való (5 kilogrammnál nem nehezebb csomagokban)	2.—
30	Száraz dió és mogyoró, dió- és mogyoróbél	1.50
31	Friss, finom főzelék	vm.
32 *a)*-ból	Külön meg nem nevezett friss főzelék	vm.
32 *b)*-ből	Külön meg nem nevezett főzelék:	
	szárítva vagy elkészítve (aszalva, sajtolva, összevagdalva, porrá törve vagy más módon apritva, sózva vagy hordókban eczetbe rakva)	2.—
	Czitromlé	vm.
34-ből	Édes kömény, kömény, lóhermag, mustármag és külön meg nem nevezett magvak	vm.
35	Diszitésre való lemetszett virágok és levelek, friss állapotban	vm.
35 *b)*	Élő növények	—.50
	Száritott katánggyökér (nem pörkölve)	—.75
36-ból	Külön meg nem nevezett növények és növényrészek, friss állapotban	vm.
37	Külön meg nem nevezett növények és növényrészek, száritva vagy elkészítve (porrá törve vagy másképp apritva vagy festve)	vm.
38	Komló, komlóliszt (lupulin)	7.—teljs.
		darab
39	Ökör	12.75
40	Bika	4.—
41	Tehén	3.—

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
42	Fiatal marha (tinó és üsző)	2.50
43	Borju	1.50
44-ből	Juh (kos és ürü)	—.50
45-ből	Bárány	—.25
46	Sertés, 10 kilogrammnál nehezebb	1.50
47	Sertés, 10 kilogrammnál nem nehezebb	—.30
48	Ló	10.—
	Jegyzetek: 1. Két évnél nem idősebb ló	5.—
	2. Az anyját követő csikó	vm.
49	Öszvér és szamár	vm.
50-ből *a)*	Mindennemü szárnyas: eleven	vm.
b)	holt	100kg.3.—
51	Friss halak, édesvizi rákok, friss csigák, scampi (nephrops norvegicus)	vm.
55	Tojás	vm.
56-ból	Méhköpük mézestül és viaszostul	vm.
60	Nyers bőrök (frissen vagy száritva, sózva vagy meszezetten, de tovább ki nem készitve)	vm.
61	Mindennemü szőr és haj, nyersen vagy elkészitve (és pedig gerebenezve, főzve, festve vagy páczolva, fürtökbe rakva is); sörte	vm.
62	Külön meg nem nevezett toll (ágytoll, tollszárak is); meg nem munkált disztollak	vm.(1)
67-ből	Paraffin	5.—
70(2)	Pálmaolaj és kókuszdióolaj, szilárd állapotban; növényi faggyu	1.—
72	Tiszta faolaj hordókban, tömlőkben vagy hólyagokban	2.40
	Mákolaj, sesamolaj, földidióolaj, bikkmagolaj, napraforgómagolaj és pamutmagolaj, faolajkeverékek egyéb zsiros olajokkal, hordókban, tömlőkben és hólyagokban	4.—
73(3)	Lenolaj hordókban, tömlőkben és hólyagokban	2.40
	Repczeolaj és külön meg nem nevezett másféle zsiros olajok hordókban, tömlőkben és hólyagokban	4.—
	Jegyzet a 72. és 73. számhoz:	
	Faolaj, ricinusolaj és földidióolaj hordókban, tömlőkben és hólyagokban, hivatalos ellenőrzés mellett emberi élvezetre teljesen használhatlanná téve, ha a vámkezelés az erre külön felhatalmazott vámhivataloknál történik	—.80
74	Zsiros olajok palaczkokban és korsókban	10.—

(1) V. ö. az 59. lapon a zárjegyzőkönyv 1. pontját.
(2) V. ö. az 59. lapon a zárjegyzőkönyv 2. pontját.
(3) V. ö. az 59. lapon a zárjegyzőkönyv 3. pontját.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
78 *a)*	Ételre való eczet hordókban	4.—
82	Tésztanemü (azaz metélt és hasonló, nem sütött készitmények lisztből)	liszt vmja
83	Friss vagy elkészitett (és pedig sózott, száritott, füstölt, páczolt) hús	6.—
84 (1)	Kolbász	16.—
85	Sajt	10.—
87 (2)	Halak (a heringek kivételével), sózva, füstölve, száritva	3.—
88 (3)	Elkészitett halak (marinálva vagy olajba rakva stb.) hordókban	15.—
92 (4)	Szelenczékbe, palaczkokba és elfélékbe légmentesen becsinált mindennemü eledelek (a 89. és 91. sz. alatt foglaltakat kivéve)	35.—
93 (4)	Külön meg nem nevezett eledelek	35.—
96	Faszén, tőzeg és tőzegszén, ásványszén (kőszén), koksz és ezen anyagokból való mindenféle mesterséges szilárd tüzelőanyag	vm.
99	Szarvak, szaruszeletek, szarvhegyek, karmok, lábak, paták; hasitott, lapitott vagy szétvagdalt csontok	vm.
101-ből	Nyers korálok (furva is, de nem köszörülve)	vm.
102 (5)	Nyers vagy csak nagyjából faragott vagy fürészelt kövek; érczek előkészitett állapotban is	vm.
103 *a)*	Földnemek és ásványi anyagok: nyers állapotban	vm.
1. *b)*	égetve, iszapolva vagy őrölve: festékföld	—.50
2. (6)	másfélék	vm.
	Mindezen tárgyak, a mennyiben más osztályokban nem foglaltatnak.	
104-ből	Medveczukor	4.—
106-ból (7)	Narancsvirágviz s hasonló illatos vizek borszesz nélkül	6.—
107 (7) *a)*	Illó olajok: borostyánkő-, agancs-, kaucsuk-, borostyán-, rozmarin- és fenyőmagolaj	6.—
b)	külön meg nem nevezett illó olajok	15.—
108	Illatos eczet, illatos zsiradék és olaj, legalább 5 kilogrammot tartalmazó tartályokban	10.—
109 *a)*	Festőfa: tuskókban	vm.
b)	felaprózva (azaz ráspolyozva, őrölve, szétvagdalva)	—.75
c)	felaprózva erjesztett (fermentált)	—.75
110	Festéshez vagy cserzéshez való héjak, gyökerek,	

(1) V. ö. az 59. lapon a zárjegyzőkönyv 5. pontját.
(2) V. ö. az 59. lapon a zárjegyzőkönyv 6. pontját.
(3) V. ö. az 59. lapon a zárjegyzőkönyv 7. pontját.
(4) V. ö. az 59. lapon a zárjegyzőkönyv 8. pontját.
(5) V. ö. az 59. lapon a zárjegyzőkönyv 9. pontját.
(6) V. ö. az 59. lapon a zárjegyzőkönyv 10. pontját.
(7) V. ö. az 59. lapon a zárjegyzőkönyv 11. pontját.
(8) V. ö. az 59. lapon a zárjegyzőkönyv 12. pontját.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
	levelek, virágok, gyümölcsök, gubacs és efféle, szétvagdalva, őrölve vagy máskép aprítva is	vm.
112-ből	Gesztenyefa-kivonat	1.50
113	Orseille, persio, indigo, cochenille	vm.
	Külön meg nem nevezett cserző- és festőanyag kivonatok	1.50
114	Mindenféle kátrány, a barnaszénkátrány és a palakőkátrány kivételével	vm.
115-ből	Közönséges gyanta, hegedügyanta, szurok; a kőszénkátrányszurok kivételével	vm.
	Kőszénkátrányszurok	—.20
117-ből	Gyantaolaj	1.—
118	Kopálgyanta, damárgyanta, sellak, gummi-arabicum, gummi-gedda, gummi-senegal, gummi-gutti, tragant-gummi; külön meg nem nevezett mézgák, gyanták és mézgagyanták, természetes balzsamok és növénynedvek (a manna is)	vm.
	Pamutfonalak:	
124	Egyes fonalak nyers állapotban:	
a)	angol számozási mód szerint a 12. számig	6.—
b)	a 12. számon felül egész a 29. számig	8.—
124 *b)*	Kettős fonalak nyers állapotban:	
a)	angol számozási mód szerint a 12. számig	8.—
b)	a 12. számon felül egész a 29. számig	10.—
125	Egyes vagy kettős fonalak, fehérítve v. festve:	
a)	angol számozási mód szerint a 12. számig	12.—
b)	a 12. számon felül egész a 29. számig	14.—
126	Hármasával vagy többesével sodrott fonalak nyers állapotban, fehérítve vagy festve	24.—
127-ből	A kisebb forgalom számára kiszerelt fonalak	35.—
	Pamutárúk:	
128	Közönséges sima, azaz 50-es számu s annál durvább fonálból készült sima (vagy egyszerüen sávolyos) szövetek, melyeknél 5 milliméter oldalu négyszögre 38 vagy annál kevesebb fonál esik:	
a)	nyers állapotban	32.—
b)	fehérítve	40.—
c)	festve	50.—
d)	tarkán szőve, szinnyomatosan	60.—
129	Közönséges mustrás, azaz 50-es számú és annál durvább fonálból készült mustrás szövetek, melyeknél 5 milliméter oldalu négyszögre 38 vagy annál kevesebb fonál esik:	
a)	nyers állapotban	40.—

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
b)	fehérítve	50.—
c)	festve	60.—
d)	tarkán szőve, szinnyomatosan	70.—
130	Közönséges sűrű azaz 50-es számú és annál durvább fonálból készült szövetek, melyeknél 5 milliméter oldalu négyszögre 38 fonálnál több esik:	
a)	nyers állapotban	50.—
b)	fehérítve	60.—
c)	festve	70.—
d)	tarkán szőve, szinnyomatosan	80.—
131	Finom, azaz 50-es számunál finomabb, de a 100-as számunál bezárólag nem finomabb fonálból készült szövetek:	
a)	nyers állapotban	70.—
b)	fehérítve, festve, tarkán szőve vagy szinnyomatosan	100.—
132	Legfinomabb, vagyis 100-as számunál finomabb fonálból készült szövetek; tüll (bobbinet, petinet és az efféle függönykelmék és butorhálók); fémszálakkal vegyes áruk	140.—
	Jegyzet: Bobbinet-nemü hálószerü keményitett szövetek	50.—
133	Himzett szövetek; csipkék	225.—
134	Bársony és bársonyszerü szövetek (felmetszett vagy metszetlen bolyhokkal), szalag-, paszománt- és gombkötőárúk	85.—
	Kötött árúk	75.—
135	Pamutbelek, hevederek, géphajtó-szijak, tömlők; durva hálók és kötelek	24.—
136-ból	Len és kender, nyers állapotban, áztatva, törve, gerebenezve, fehérítve, hulladékaik is	vm.
	Lenfonalak:	
137	Fonalak lenből vagy kenderből; külön meg nem nevezett fonalak:	
a)	egyes fonalak, nyers állapotban	1.50
b)	egyes fonalak, fehérítve, szapulva vagy festve	5.—
c)	czérnázva	18.—
138	Jutafonál:	
a)	egyes fonalak, nyers állapotban	1.50
b)	czérnázva, fehérítve, szapulva vagy festve	5.—
	Lenárúk:	
139	Szürke csomagoló vászon, azaz sima durva, vagy egyszerüen sávolyos, de mustra nélküli szövet, kenderből vagy lenből, melynél 5 milliméterre	

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
	5 lánczfonálnál több nem esik; az ilyen vászonból készült zsákok is	6.—
	Jegyzet: Használatban volt jegyes zsákok szürke csomagoló vászonból, melyek gabonával való megtöltés végett hozatnak be és két hó lefolyása alatt megtöltve ismét kivitetnek, a rendeleti uton megállapitandó feltételek és ellenőrzés mellett	vm.
140	Mustrátlan lenáruk, nyers állapotban, melyeknél 5 milliméterre 20 lánczfonálnál több nem esik	12.—
141	Mustrátlan lenáruk, fehéritve, festve, tarkán szőve, szinnyomatosan:	
a)	melyeknél 5 milliméterre legfeljebb 10 lánczfonál esik	20.—
b)	melyeknél 5 milliméterre 11—20 lánczfonál esik	40.—
142	Mustrás lenárúk, melyeknél 5 milliméterre legfeljebb 20 lánczfonál esik:	
a)	nyers állapotban	40.—
b)	fehéritve, festve, tarkán szőve vagy szinnyomatosan	80.—
c)	mindennemü damaszt, nyers állapotban is	80.—
143	Lenárúk, melyeknél 5 milliméterre 20 lánczfonálnál több esik...	80.—
144	Batiszt, gaze, linon és egyéb ritkás szövetek ...	120.—
146 (1)	Csipkék, szegély-csipkék...	300.—
	Himzett szövetek	200.—
147-ből	Paszománt-, gombkötő-, szalag- és kötött árúk ...	80.—
	Jutaszövetek:	
148	Zsák- és csomagoló-szövet jutából, nyers állapotban, fehéritetlen, festetlen, mustrátlan, az egyszerüen sávolyos is, melynél 5 milliméterre 5 lánczfonálnál több nem esik, valamint az ilyen szövetekből készült zsákok	6.—
	Jegyzet: Használatban volt jegyes zsákok jutából, melyek gabonával való megtöltés végett hozatnak be és két hó lefolyása alatt megtöltve ismét kivitetnek, a rendeleti uton megállapitandó feltételek és ellenőrzés mellett	vm.
149	Butor- és ruhaszövetek, tapéták, valamint a jutából más növényi fonó-anyaggal (ideértve a pamutot is) vegyesen készült mindenféle szövetek, a mennyiben a juta a fonalszámban tulnyomó, hasonlókép a himzett vagy fémszálakkal vegyes jutaszövetek	40.—
150	Külön meg nem nevezett jutaszövetek; láb- és kocsitakarók, futószőnyegek jutából és más külön	

(1) V. ö. az 59. lapon a zárjegyzőkönyv 13. pontját.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma		Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
		meg nem nevezett növényi fonó-anyagokból, fehéritve, festve, szinnyomatosan és mustrásan is	12.—
151		Kötélverő árúk :	
	a)	Kötelek, alattságok, fehéritve, kátrányozva is	5.—
	b)-ből	Zsineg	18.—
152		Gyapju nyers állapotban, mosva, fésülve, festve, fehéritve, őrölve és gyapjuhulladékok	vm.
154		Gyapjufonalak (gyapjuból vagy egyéb állati szőrökből) és vigognefonalak :	
	b)-ből	Egyes vagy kettős mohair, alpacca (mottled alpacca is) és genappes fonalak; mindezek nyers állapotban, ha e czélra külön felhatalmazott vámhivatalakon át hozatnak be	1.50
	c)	Külön meg nem nevezett egyes fonalak nyers állapotban :	
	1.	a metrikus számozási mód szerint a 45. számig	8.—
	2.	a 45-ös számon felül	10.—
	d)	Külön meg nem nevezett kettős vagy többesével sodrott fonalak nyers állapotban :	
	1.	a metrikus számozási mód szerint a 45. számig	12.—
	2.	a 45-ös számon felül	14.—
	e)	Külön meg nem nevezett egyes fonalak, fehéritve, festve, szinnyomatosan :	
	1.	a metrikus számozási mód szerint a 45. számig	12.—
	2.	a 45-ős számon felül	14.—
	f)	Külön meg nem nevevezett kettős vagy többesével sodrott fonalak, fehéritve, festve, szinnyomatosan :	
	1.	a metrikus számozási mód szerint a 45. számig	16.—
	2.	a 45-ös számon felül	16.—
156		Lábszőnyegek :	
	b)	másfélék, szinnyomatosan is	50.—
158		Külön meg nem nevezett gyapjuáruk :	
	a)	négyszögméterenként 500 grammnál nagyobb sulyuak	50.—
	b)	négyszögméterenként 500 gramm egész 200 gramm sulyuak	80.—
	c)	négyszögméterenként 200 gramm vagy ennél kisebb sulyuak szinnyomatosan is	110.—
159		Bársony és bársonyszerü szövetek (felmetszett vagy metszetlen bolyhokkal); szalag-, paszománt-, gombkötő-, és kötött-áruk	85.—
160		Szinnyomatos gyapjuszövetek (a 156 b), 158 c) és 159. számok alatt megnevezettek kivételével)	80.—

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
162 b)	Másféle nemez és nemezárúk, szinnyomat nélkül	50.—
163	Selyemgubók, fonatlan selyemhulladék	vm.
165	Selyem (motolált vagy sodrott), czérnázva is:	
a)	nyers állapotban	vm.
166	Floretselyem (fonott selyemhulladék), czérnázva is:	
a)	nyers állapotban vagy fehéritve	vm.
168	Himzett vagy fémszálakkal vegyes selyemárúk; tüll, gaze; csipkék (csipkekendők)	500.—
	Boritás-árúk selyem- vagy félselyem zsinórból, tincsekből, zseniliákból és ezekhez hasonló paszománt-árúkból készitve	400.—
169	Selyemárúk, azaz tiszta selyemből vagy floretselyemből készült árúk:	
a) (1)	gombkötő- és paszománt-árúk......	300.—
b) (1)	sima és nyüstös selyemszövetek......	200.—
	másféle selyemárúk	400.—
170 (2)	Félselyemárúk, azaz a 168. sz. a. meg nem nevezett mindennemü árúk, melyekben egyéb szövőanyagokon kivül selyem vagy floretselyem is van és pedig:	
a)	bársony és bársonyszalagok	300.—
b)	másféle félselyemárúk......	225.—
	Jegyzetek: 1. Selyemhulladékokból való nyers fonalu egészen durva szövetek, melyek szürke csomagolóvászonhoz hasonlitanak és sajtolókendőre, törülőruhára s effélére valók, egyes festett szálakkal is	24.—
	2. Selyem, mely más fonóanyagból készült fonalba ugy van belefonva, hogy azt kivülről nem takarja, vagy hogy a szövet fonalának egész hosszában összefüggőleg nem fut végig, az ilyféle fonalakból készült szöveteknél tekintetbe nem veendő.	
174	Férfikalapok nemezből, fölszerelve is	90.—
175-ből	Kalapok szalmából, faszilánkból, nádból, háncsból, kákából, halcsontból, pálmalevelekből:	darab
a)	fölszerelés nélkül	—.10
b)	fölszerelve	—.20
	Női kalapok nemezből, fölszerelve......	—.40
c)	Női kalapok nemezből, diszitve	—.40
176-ból	Női köpenyek és női felöltők gyapjuárukból, a 168., 169. és 170. sz. a. foglalt selyemárúkkal (béléssel, diszitéssel s effélével) felszerelve......	100 kg. 250.—
	Fehérnemü, a piperefehérnemü kivételével, főalkat-	

(1) V. ö. az 59. lapon a zárjegyzőkönyv 14. pontját.
(2) V. ö. a 60. lapon a zárjegyzőkönyv 15. pontját.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
	része szerint fizet vámot, mely azonban még 40 százalékkal megtoldatik.	
177-ből a)	Seprők sagginából, nyéllel vagy a nélkül	1.50
b)	Közönséges kefék, seprők és durva ecsetek, azaz sörtéből, rizsszalmából, piaszavából és más állati vagy növényi anyagokból valók, festetlen, fénymázozatlan vagy fényezetlen fával vagy vassal kapcsolatban is: másfélék	8.—
178	Kész fasziták fafonásokból vagy vasdrótból készült fenekekkel; szitafenekek fából	8.—
179-ből	Finom ecsetek tovább megmunkált (fehéritett, csiszolt stb.) sörtéből vagy szőrből (vidraecset), valamint efféle fonalakból más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a magasabb vámu kaucsuk-, bőr-, csont-, fém- vagy apró-árúk közé nem tartoznak	20.—
181	Lábteritők és gyékények szalmából, háncsból, kákából, kokuszdió-rostból, füből, nádból, szilánkból, széknádból, gyökerekből és efélékből:	
a)	nem festve	3.—
b)	festve	5.—
183-ból	Szalmaszalagok (szalagnemü mindenféle fonadékok) más anyagok nélkül	2.—
	Szitafenekekekre, kalapokra, asztalteritőkre s efélékre való fonadékok szilánkból:	
	1. nem festve	—.50
	2. festve	5.—
185	Papirosanyag fehéritve vagy nem fehéritve:	
a)	rongyokból (rongypép)	vm.
b)	fából, szalmából, espartoból és efféle rostokból	—.50
186	Szürke itatóspapiros, simitatlan csomagoló-papiros, festetlen	1.50
	Kátrányos papiroslemez és kőpapiroslemez, szalmapapiroslemez	1.—
	Durva papiroslemez, a fent megnevezett kivételével	—.50
187	Csomagoló-papiros, simitott vagy festett, fénymázozott, kátrányozott	1.50
188-ból	Fényesitő-papiroslemez, fényes papiroslemez és bőrlemezpapiros	3.—
189	Enyvezetlen közönséges papiros (durva szürke, félig fehér és festett), enyvezetlen nyomdapapiros	3.—
190[1]	Külön meg nem nevezett papiros	3.—
191[1]	Kőnyomatu nyomtatott vagy vonalozott papiros, czimjegyek, czimczédulák, fuvarlevelek, számlák	

(1) V. ö. a 60. lapon a zárjegyzőkönyv 16. pontját.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
	és efféléknek előkészitett papiros; rajzolópapiros, másolópapiros, albuminpapiros, gelatinpapiros, pergamentpapiros, réznyomó papiros, tarka papiros, festésre való lemezpapiros	5.—
192 a)	Arany- és ezüstpapiros és arany- és ezüstmustrákkal ellátott papiros (valódi vagy nem valódi aranyozással vagy ezüstözéssel, bronzolva is), préselt vagy áttört papiros, szeletek ezen papirosnemekből, papiros és papiroslemez ráragasztott vászonnal (pamutvászonnal is)	10.—
b)	Papiros-tapéták	18.—
193 a)	Formás müvek kőpapirospépből, aszfaltból vagy hasonló anyagokból, mázolatlanul és fénymázozatlanul, fával vagy vassal kapcsolatban is ...	2.—
194	Papirosáruk, azaz árúk papirosból és papiroslemezből, papirospépből vagy fapépből, egyéb anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a 195. szám alá vagy a magasabb vámu kaucsuk-, bőr-, fém- vagy apró árúk közé nem tartoznak; papirosból készült kalapbélés, szövettel bevonva is	12.—
195 (1)	Finom papeteria és cartonnage-áruk, czimczédulák és czimjegyek különböző szinekkel (chromolitografiák), játékszer, fehérnemü papirosból, könyvtáblák vászonnal (pamutvászonnal is) bevonva; egyéb anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a magasabb vámu bőr- vagy apróárúk közé nem tartoznak	18.—
200	Mindennemü tömlők és géphajtószijak kaucsukból vagy kaucsukkal kapcsolatban, szövet- vagy drótbetétekkel is	20.—
203	Áruk lágy kaucsukból, a 200., 201. és 202. számok alatt felsoroltak kivételével	25.—
	Jegyzet. Lemezek és szeletek (szalagok) lágy, nem vulkanizált kaucsukból......	10.—
206-ból	Czipőrugany beragasztott kaucsukszálakkal	50.—
	Másféle ruganyos szövetek	70.—
207	Árúk keményitett kaucsukból	40.—
	A 203., 206. és 207. számok alatt foglalt árúk, más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a magasabb vámu bőr-, fém- vagy apróárúk közé nem tartoznak.	
211	Külön meg nem nevezett viaszos vászon; viaszos muszelin és ugynevezett könyvkötő-vászon	25.—
215	Fénymázos bőr; valódi vagy utánzott, festett	

(1) V. ö. a 60. lapon a zárjegyzőkönyv 17. pontját.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
	bagariabőr, krokodil-, fóka- és disznóbőr; feketére festett keztyűbőr	9.—
	Másféle finom bőr, azaz fekete bőr a 213. sz. alatt megnevezett marha- és lóbőr kivételével; keztyűbőr, kordován, maroquin, szattyán, valamint az előző kikezdésben meg nem nevezett festett és minden bronzolt v. rajzosra préselt bőr, pergamen	18.—
217	Finom bőrárúk, azaz fehérre, irhának készitett bőrből, pergamentből vagy a 215. sz. a. megnevezett finom bőrből, külön meg nem nevezett viaszos vászonból vagy viaszos tafotából készült árúk, nyerges-, szijgyártó- és bőröndös-árúk a 216. sz. a. megnevezett szövetekből, fehéritve, festve, szőnyegkelméből is	32.50
	A 217. sz. alatt foglalt árúk más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a magasabb vámú kaucsuk-, fém- v. apró-árúk közé nem tartoznak.	
218	Egészben vagy részben bőrből készült czipész-árúk, szőtt- és kötött árúkkal kapcsolatban is, a menynyiben az apró-árúk közé nem tartoznak	32.50
219-ből	Bőrkeztyűk (csak kiszabva v. szőtt és kötött anyagokkal kapcsolatban is)	50.—
220 (1)	Prémbőr, megmunkálva, de szűcsárúnak még teljesen ki nem készitve:	
a)	közönséges bőrökből	6.—
b)	finom bőrökből	50.—
221 (1)	Kész szűcsárúk:	
a)	közönséges bőrökből	60.—
b)	finom bőrökből	150.—
	Jegyzet. Egyéb ruházatok, mint a selyemből készültek és bőrkeztyűk finom prémbőrrel bevonva, bélélve vagy prémezve, finom bőrökből készült szűcsárúknak veendők.	
222	Legközönségesebb faárúk, azaz durva kádár-, esztergályos- és asztalosmunkák fából, csupán gyalult faárúk és kerékgyártó-munkák; durva gépek (esztergák, mángorlók, malmok, sajtók, fonó-kerekek és szövő-székek is); galyseprők, földmivelési, kerti és konyha-eszközök:	
a)	nem festve, nem páczolva, nem firniszelve, nem fénymázozva vagy fényezve, sem más anyagokkal kapcsolatban	1.50
b)	nyers állapotban, de pántolva vagy vassal vagy nemtelen fémekkel egyébként kapcsolatban	3.—

(1) V. ö. a 60. lapon a zárjegyzőkönyv 18. pontját.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
c)	festve, páczolva, firniszelve, fénymázozva vagy fényezve, vagy a 223. *b)* sz. a. felsorolt anyagokkal kapcsolatban	5.—
	festett facsévék	2.50
224	Finom faárúk, azaz finom esztergályozott és faragott árúk; bronzolt fa, aranyozott vagy ezüstözött vagy finoman festett faárúk; külön meg nem nevezett faárúk; továbbá faragásra való egyéb növényi anyagokból készült árúk	15.—
	Bronzolt, aranyozott vagy ezüstözött léczek és rámák	12.—
	Butorok hajlitott fából, préselt diszitésekkel ellátott részekkel és butorrészek préselt diszitésekkel (efféle ülésdeszkák stb.)	5.—
225	Finoman kirakott famunkák (boulemunkák, intarsiák); izekre osztott mérővesszők	30.—
225 *b)*-ből	Kosárkötő-árúk:	
a)	durvák (pl. durva málha-, kézi- és ruhakosarak, kasok, halvarsák és efélék), nem festve, nem páczolva, nem firniszelve, nem fénymázozva vagy fényezve, sem más anyagokkal kapcsolatban	1.50
b)	finomak, a mennyiben az apró-árúk közé nem tartoznak	25.—
226	Ki nem rakott furnirok; parketták és parkettarészek:	
a)	nyers állapotban	1.50
b)	páczolva, festve vagy fényezve	3.—
229	Játékszer fából:	
a)	durva, csupán gyalult, faragott vagy esztergályozott, nyers állapotban	5.—
b)	másféle	12.—
230 *b)*-ből	Csont- vagy szaru-gombok	25.—
230	További feldolgozásra előkészitett darabok csontból, szaruból és efélékből, valamint a 310. sz.-ban felemlitett anyagokból	20.—
	Jegyzet: A 224., 225. és 229. *b)* sz. a. foglalt árúk más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a magasabb vámú kaucsuk-, bőr-, fém- vagy apró-árúk közé nem tartoznak.	
231-ből	Üveganyag, zománczanyag és üvegmáz	1.50
232	Közönséges öblös üveg, azaz köszörületlen, mustrátlan, surolatlan, préseletlen öblös üveg:	
a)	a maga természetes szinében, azonban nem fehér	1.50
b)	fehér (átlátszó)	3.—
234	Köszörült, mustrás, préselt, surolt, étetett, metszett	

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
	fehér (átlátszó) üveg; külön meg nem nevezett fehér tömör üveg ...	6.—
235	Nyers köszörületlen tükörtábla, nyers, bordás öntött üvegtáblák, üvegzsindely ...	1.50
237-ből	Tükör rámástúl ...	12.—
238	Optikai üveg, és pedig flint-, crown-, czink- és borax-üveg, nyers állapotban, lencsékké nem köszörülve, darabokká, lemezekké vagy lencsékké préselve, próbára vagy nagyjából köszörülve is.	1.50
239	Zsebórákra való üveg, szemüvegek és egyéb optikai üveg, megmunkálva vagy köszörülve ...	50.—
240 (1)	Üvegpálczák, üveglemezkék és üvegcsövek, szinkülömbség nélkül (a milyenek a gyöngykészitéshez, műfúváshoz és gombgyártáshoz használtatnak) ...	1.50
241 (1)	Csillárfüggők tömör üvegből, üveggombok (fülekkel vagy a nélkül), üvegkorálok, üveggyöngyök, üvegzománcz, üvegcseppek, üvegfonadék, ha szinesek is ...	2.—
242 (1) *a)*	csúcskorongok ...	6.— teljsúly
b)	szines ablak- és táblaüveg ...	12.—
c)	szines üveg (a *b)* alatt foglalt üveg és a 240. és 241. sz. a. emlitett tárgyak kivételével ...	7.50
d)	üveglemezkék, üveggombok (fülekkel vagy a nélkül), üveggyöngyök, üvegzománcz, üvegcseppek, festve, aranyozva vagy ezüstözve ...	7.50
e)	festett vagy aranyozott (ezüstözött) üveg, a *d)* alatt emlitett kivételével; hamis kövek foglalás nélkül	10.—
243	Külön meg nem nevezett üveg- és zománczárúk, vagy más anyagokkal kapcsolatban, a mennyiben a magasabb vámu kaucsuk-, bőr-, fém vagy apróárúk közé nem tartoznak ...	12.—
244-ből	Érdes, nem csiszolt, ugynevezett kehlheimi táblák	vm.
	Nem csiszolt márvány- és alabastrom-táblák ...	vm.
244 *b)*-ből	Külön meg nem nevezett munkák alabastrom, márvány, porphyr, gránit, syenit és hasonló kemény kövekből:	
a)	durva kőfaragó-munkák márványból és alabastromból (azaz ajtó- és ablaktokok, oszlopok, oszloprészek- csatornák, csövek, vályuk stb.), egyszerűek, csiszolatlan állapotban ...	1.50
b)	másféle nem csiszolt árúk márványból és alabastromból ...	1.50

(1) V. ö. a 60. lapon a zárjegyzőkönyv 19. pontját.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
c)	csiszolt márvány- és alabastrom-munkák, ugyszintén csiszolt márvány és alabastrom-táblák	1.50
	munkák porphyr, gránit, syenit és hasonló kemény kövekből, csiszolva, ugyszintén csiszolt táblák	5.—
244 c)	Külön meg nem nevezett munkák, más mint a 244 b) alatt megnevezett kövekből:	
a)	durva kőfaragó-munkák, egyszerűek, csiszolatlan állapotban	—.50
245 b)	Fődélpala és más tábláspala	—.25
245 c)-ből(1)	Számolótáblák palából, csiszolva, feketitve, vonalozva, nyers fából való rámákban is	3.—
245 b) a)	Czement......	—.50
246-ból	Természetes próbakövek, köszörülő és fenkövek, más anyagokkal való kapcsolat nélkül; malomkövek vasabroncsokkal v. fémburokkal is; nyomdakövek	vm.
246 b)-ből	Mesterségesen festett földek és kövek, szépitett festékföldek is; formás természetes fenkövek, továbbá formás természetes vagy mesterséges surlakövek — mindkettő fénymázozatlan vagy fényezetlen fával vagy vassal kapcsolatban is	2.—
247	Finom kőárúk, azaz fényüzési árúk (levélnyomók, gyertyatartók, csészék, tintatartók és effélék, csecsebecsék; szobrok, mellszobrok, állati alakok és domborművek, 5 kilogramm vagy ennél kisebb sulyuak); kőmunkák más anyagokkal kapcsolatban, a mennyiben a magasabb vámú kaucsuk-, bőr-, fém- és apró-árúk közé nem tartoznak	15.—
248-ból	Korálok (valódiak és nem valódiak) megmunkálva, foglalás nélkül	24.—
249	Közönséges téglák, cserépzsindelyek és agyagcsövek, máz nélkül	vm.
249 b)	Mázos téglák......	vm.
	Hornyolt fedélcserepek	—.50
250	Külön meg nem nevezett chamotte-árúk:	
a)	közönséges alakú téglák, darabonkint 5 kilogrammnál nem nagyobb sulyuak	—.25
b)	másfélék	—.75
251	Kövezet-anyag és csövek közönséges kőanyagból, ugyszintén mázas agyagcsövek	—.50
251 b)	Retorták, olvasztó-tégelyek, gyári czélokra szükséges edények (grafitból, tüzálló agyagból vagy közönséges kőanyagból)	1.—
252 b)-ből(2)	Közönséges cserépedények közönséges agyagból	—.50

(1) V. ö. a 60. lapon a zárjegyzőkönyv 20. pontját.
(2) V. ö. a 60. lapon a zárjegyzőkönyv 21. pontját.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
253-ból	Épületekhez való diszitmények (a terracottából valók is), mázzal vagy a nélkül; közönséges kályhák és kályharészek; nem mázas fal- és padlótáblák az alább megnevezettek kivételével	—.50
	Különböző színű agyagtömegek összepréselése által mustrákkal ellátott nem mázos fal- és padlótáblák	1.50
254	Külön meg nem nevezett agyagárúk:	
a)	egyszinüek vagy fehérek	4.—
b)	két vagy több szinüek; szines szélüek, festettek, szinnyomatosak, aranyozottak, ezüstözöttek	8.—
255	Porczellán:	
a)	fehér	5.—
b)	szines, szines szélü, festett, szinnyomatos, aranyozott, ezüstözött	10.—
256 (1)	Agyagárúk más anyagokkal kapcsolatban, a mennyiben a magasabb vámú kaucsuk-, bőr-, fém- vagy apró-árúk közé nem tartoznak	12.—
257	Nyers vas; ócska vastöredék és vashulladék, ócska aczéltöredék és aczélhulladék olvasztásra vagy forrasztásra	—.65
	Jegyzet: Vasreszelék és kovácspor	vm.
258	Buczavas, ingots	1.50
259	Vas és aczél rudakban, kovácsolva vagy hengerelve:	
a) (2)	nem formás	2.50
	Jegyzet: Farkvas folytvasból és hegesztett vasból forrasztott farkvas	2.—
b)	formás	3.—
260	Vasuti sinek	2.50
261	Vaspléh és vaslemezek:	
a)	egy milliméter vagy ennél nagyobb vastagságú	4.—
b)	egy milliméternél vékonyabb egész 0·4 mm.-ig	4.75
c)	0·4 mm.-nél vékonyabb	5.25
d)	vaspléh és vaslemezek kikészitve (dressirozva):	
1.	egy milliméter vagy ennél nagyobb vastagságú	5.—
	egy milliméternél vékonyabb egész 0·4 mm.-ig	5.75
2.	0·4 mm.-nél vékonyabb	6.50
e)	firniszelt, rezezett, ónozott, czinkezett, ólmozott, nikkelezett, csiszolt vaspléh és vaslemezek:	
1.	0·4 mm. vagy ennél nagyobb vastagságú	8.—
2.	0·4 mm.-nél vékonyabb	9.—
f)	mintázott, habos (moirirozott), fénymázozott:	
1.	0·4 mm. vagy ennél nagyobb vastagságú	8.—
2.	0·4 mm.-nél vékonyabb	9.—

(1) V. ö. a 60. lapon a zárjegyzőkönyv 22. pontját.
(2) V. ö. a 60. lapon a zárjegyzőkönyv 23. pontját.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
261 *b)*	Drót:	
a)	1·5 mm. és ennél nagyobb vastagságú	4.—
	Jegyzet: 4 mm.-nél vastagabb hengerelt drót, dróthuzók számára, külön engedélyjegyek alapján a rendeleti uton megállapitandó feltételek és ellenőrzés mellett	3.—
b)	1·5 mm.-nél vékonyabb, egész 0·5 mm.-ig ...	5.—
c)	0·5 mm.-nél vékonyabb	5.—
	Jegyzet: Gyaratolódrót, 1·5 mm.-nél vékonyabb, gyaratoló-gyárak számára, külön engedélyjegyek alapján, a rendeleti uton megállapitandó feltételek és ellenőrzés mellett	1.50
d)	firniszelt, rezezett, ónozott, czinkezett, ólmozott, nikkelezett:	
	1. 1·5 mm. és ennél nagyobb vastagságú	6.—
	2. 1·5 mm.-nél vékonyabb	7.—
	Vasárúk:	
262	Durva vasöntvény:	
a)	nyers állapotban, megmunkálás nélkül	2.—
b)	súrolva vagy durván mázolva; fúrva vagy egyes kevés helyeken leköszörülve, esztergályozva vagy gyalulva; és a 270. sz. alá nem tartozó diszitett nyersöntvény...	4.—
	aszfalttal bevont csövek meg nem munkált durva vasöntvényből	2.—
c)	leköszörülve, esztergályozva, gyalulva, rezezve, ónozva, czinkezve, ólmozva, zománczozva vagy finoman mázolva	8.—
	zománczozott főzőedény öntött vasból...	6.50
	A *b)* és *c)* alatt foglalt árúk csupán a kapcsolásra szükséges kovácsolt vasrészekkel vagy fával kapcsolatban is.	
263	Közönséges vas- és aczélárúk, azaz árúk kovácsolható vasöntvényből, aczélöntvényből, kovácsolt vasból vagy aczélból, a mennyiben a következő számok alatt nem foglaltatnak:	
a)	érdesen, súrolva is	4.—
b)	durván mázolva	4.—
	fúrva, vagy egyes kevés helyeken leköszörülve, esztergályozva, gyalulva vagy bemetszett csavarmenettel (srófvesződk, anyasrófok is), durván mázolva is	5.—
c)	leköszörülve, esztergályozva, gyalulva, rezezve, ónozva, czinkezve, ólmozva vagy finoman mázolva	8.—

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
	Mindezen árúk fával vagy vasöntvénynyel kapcsolatban is.	
264	Kovácsolt vasból valók, csövek, kapcsoló részek is	6.–
	Kaszák, sarlók, fával kapcsolatban is	5.—
	Szögek (a patkószögek és cseglyék kivételével); drótszögek	6.50
265	Lyukgatott vagy mélyitett fekete vaspléh és vaslemezek; külön meg nem nevezett árúk a 261. *a)* és *b)* sz. alatt foglalt fekete vaspléhből	5.50
	Külön meg nem nevezett árúk a 261. *c)* sz. alatt foglalt fekete vaspléhből	6.—
265 *b)*	Kovácsolt üstök (gőzkazánok is)	7.50
265 *c)*	Külön meg nem nevezett pléhárúk, rezezve, ónozva, czinkezve, ólmozva, finoman mázolva	12.—
266	Kész vasuti kerekek, tengelyre illesztve is	5.50
267	Pántok (sarkazatok, zárárok, reteszek s efféle); kocsirugók; széna- és trágyavillák, darabonként legalább 2 kilogramm sulyuak; kapák, lapátok; mindezek érdesen, súrolva vagy csupán egyes kevés helyeken leköszörülve, fával kapcsolatban is	6.50
268	Drótkötelek, drótkefék, szitafenekek; durva drótárúk; mindezek a 261. *b)* szám *a)* pontja alatt megnevezett drótból	8.—
269	Nyers fűrészek; 25 centiméteres vagy ennél hoszszabb vágott felületű reszelők és ráspolyok; fúrók, kalapácsok, fejszék, harapófogók és efféle; csavarmetszők; széna- és trágyavillák, a mennyiben a 267. sz. alá nem tartoznak; mérlegek és mérlegrészek; lakatok, kulcsok és egyéb zár-alkatrészek; patkószögek; cseglyék; srófok legalább 5 mm. vastagságban; mindezek, a mennyiben magasabb vám alá nem esnek, fával kapcsolatban is	10.—
269 *b)*	Kidolgozott fűrészek; 25 centiméternél rövidebb vágott felületü reszelők és ráspolyok; gyaluvasak és vésők, árak; durva kések és ollók, ipari (gépekhez is való) és mezőgazdasági használatra; mindennemű kész szerszámok darabonkint 500 gr.-nál kisebb sulyuak; srófok 5 mm.-nél vékonyabbak; mindezen árúk más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a 271. szám alá vagy a magasabb vámú kaucsuk-, bőr-, fém- vagy apróárúk közé nem tartoznak	15.—
	Finom vas- és aczélárúk:	
270	Műöntvény és könnyű diszitmény-öntvények; nyers,	

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
	meg nem munkált (csupán öntött, préselt, kovácsolt) késművesáru-alkatrészek; külön meg nem nevezett drótárúk, aczélhúrok is; árúk más anyagokkal kapcsolatban; mindezek, a mennyiben a 271. vagy 272. sz. alá vagy a magasabb vámú kaucsuk-, bőr-, fém- vagy apró-árúk közé nem tartoznak	12.—
271 [1]	Fegyverek (a kézi tűzfegyverek kivételével) és fegyverrészek	25.—
	Csiszolt, fénymázozott, nikkelezett, zománczozott árúk (a 262 *c)* alá tartozó zománczozott durva vasöntvény kivételével); fonállal körülfont drót; takácsbordák és bordafogak; mindennemű gyaratolók; gyermekjátékszer; korcsolyák; párnázott, bevont vagy finoman díszitett vasbutorok	20.—
272	Késművesárúk; kézi tűzfegyverek	45.—
	Irótollak; rugók (az óra-, kocsi- és butorrugók kivételével); gombostűk, horgoló- és kötő-tűk, fűzőtűk, kapcsok, csattok, gombok, halászhorgok, gyűszűk és efféle kisebb használati tárgyak; varrótűk, 5 cm. vagy annál hosszabbak	30.—
272 *b)*	Varrótűk, 5 cm.-nél rövidebbek	50.—
	A 271. és 272. sz. alá eső árúk, a mennyiben a magasabb vámú kaucsuk-, bőr-, fém- vagy apró-árúk közé nem tartoznak.	
273	Ólom és ólomkeverékek:	
a)	nyers állapotban, ócska ólomtöredék és ólomhulladékok	2.—
b)	öntött (kazánok, csövek, lemezek, golyók, serét és efféllék), mángolt, hengerelt, húzott ólom (ólomdrót), nyomdabetűk, stereotyplapok	5.—
274	Czink:	
a)	nyers állapotban, ócska czinktöredék és czinkhulladék	vm.
b)	czinkrudak, czinklemezek és czinkpléhek	1.50
c)	czinkdrót és czinkcsövek, durva czinköntvény, azaz tovább ki nem készitett öntvény közönséges famunkával és vasrudakkal vagy vaslemezekkel kapcsolatban is; mélyitett vagy lyukgatott czinklemezek és czinkpléhek	3.—
276	Réz, nikkel, antimon, sárgaréz, pakfong, tombak és külön meg nem nevezett fémek és fémkeverékek:	
a)	nyers állapotban, ócska töredék és hulladék; kéneső	vm.
b)	durva öntvény (azaz harangok és csövek, ha dara-	

(1) V. ö. a 60. lapon a zárjegyzőkönyv 24. pontját.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
	bonkint 5 kilogrammnál, és más tárgyak, ha daranbonkint 10 kilogrammnál sulyosabbak)	6.—
c)	huzva, nyujtva (rudak, táblák, lemezek); pléhek és drótok, 0·5 milliméternél vastagabbak	8.—
d)	pléhek és drótok, 0·5 milliméter vastagságuak vagy ennél vékonyabbak	9.—
	mélyitett vagy lyukgatott lemezek és pléhek	10.—
e)	platirozott (ezüstözött) pléhek, táblák, lemezek rézből és sárgarézből	20.—
	platirozott (ezüstözött) drótok, rézből és sárgarézből; hamis leóni (czementezett) drót, lapítva is, de tovább ki nem dolgozva	30.—
279	Finom fémárúk, azaz más számok alatt nem foglalt mindennemü árúk más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a 280. szám alá vagy a magasabb vámú kaucsuk-, bőr- vagy apró-árúk közé nem tartoznak; távirókábel	18.—
280	Legfinomabb fémárúk, azaz fényüzési czikkek és egyéb finoman dolgozott (p. o. díszitett, préselt, vernirozott vagy nikkelezett) árúk pakfongból (újezüst, alfenide és efféle nikkelkeverékekből), britanniafémből, bronzból, sárgarézből, tombakból és hasonló keverékekből; aluminiumból vagy nikkelből; más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a magasabb vámú bőr- vagy apró-árúk közé nem tartoznak; bronzpor	40.—
	Gyermekjátékszerek: tűk, csattok, kapcsok, gombok, gyüszük s efféle kisebb használati tárgyak; más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a magasabb vámú bőr- vagy apró-árúk közé nem tartoznak	30.—
281	Finom drótszövetek, melyeknél 2 cméterre 20 v. több láncz szál esik, az alább megnevezettek kivételével	50.—
	Drótszövetek, melyeknél 2 centiméterre 20 egész bezárólag 40 egyes lánczszál esik; irótollak; fonállal körülfont drót	35.—
282-ből	Lokomobilok	8.—
283	Varró- és kötő-gépek:	
a)	állványok, szétszedve is	6.—
b)	gépfejek; ezek kész alkatrészei (a tűk kivételével)	25.—
c)	gépfej-alkatrészek, teljesen el nem készitve, nyers öntvényből is; varró- és kötőgépek állványnyal	15.—
284	Fonóanyagokat előmunkáló és feldolgozó gépek; fonógépek; czérnázógépek:	

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
a)	pamut- vagy gyapjúból való hulladékoknak vagy posztófonal fonásra	4.25
b)	minden másféle fonásra	3.—
284 *b)*	Szövőszékek (csipkék készitésére is); továbbá szövéshez való segédgépek is; szőve-kötő gépek; gőzekék	4.25
	Kelmenyomtató- hengergépek; himzőgépek; gyaratoló-készitő gépek	3.—
	Mindezek (284. és 284*b)* teljes (habár szétszedett) állapotban.	
c)	Pároló- és hütő-készülékek szesz-, serfőzdék és hasonlók számára	10.—
284 *d)*	Cséplőgépek	7.—
286	Külön meg nem nevezett gépek és készülékek nemtelen fémekből (azaz a melyeknél 50%-nál több a nemtelen fém)	12.—
287-ből	A tulajdonképeni papirosgép a száritókészülékkel; téglavetőgépek (agyagföldek apritására, préselésére vagy formázására); tésztagépek; gyümölcs és főzelék aszalására való gépek; mindennemü kalander egyenként 100 métermázsa vagy ennél nagyobb sulyban; hengerszékek és malomgépek; szerszámgépek egyenként 200 métermázsa vagy ennél nagyobb sulyban, mindezek teljes (habár szétszedett) állapotban	5.—
	Másféle külön meg nem nevezett gépek és készülékek	7.50
		darab
290	Személyszállitó kocsik, bőr- vagy párnamunkával	75.—
	Jegyzet. Szánok a vám kétharmadát fizetik.	
	Vasuti kocsik (a lóvonatu vasuti kocsik is):	
		100 kg.
291	Teherszállitó kocsik	6.50
298 [1]	Tudományos czélokra szánt pontos műszerek (csillagászati, mennyiségtani, természettani, sebészeti müszerek) tekintet nélkül az anyagra, a melyből valók	vm.
299	Közhasznú müszerek:	
a)-ból	szinházi látcsövek	125.—
b)	külön meg nem nevezett müszerek	50.—
	A 299. *a)* és *b)* alatt felsorolt árúk, a mennyiben a magasabb vámú apró-árúk közé nem tartoznak.	
300	Hangszerek:	
a)	zongorák, pianinok, harmoniumok és hasonló billentyűs hangszerek (a templomi orgonák kivételével)	20.—

(1) V. ö. a 61. lapon a zárjegyzőkönyv 25. pontját.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
b)	másfélék ...	10.—
304	Órarészek ...	40.—
305	Mindenféle schwarzwaldi óra (órák faállványnyal), a tokra való tekintet nélkül, a mennyiben a magasabb vámú apró-árúk közé nem tartoznak ...	40.—
	Más, külön meg nem nevezett órák és óramüvek, a mennyiben a magasabb vámú apró-árúk közé nem tartoznak ...	100.—
307	Arany- és ezüst-munkák, ékszerárúk és külön meg nem nevezett mindennemű munkák egészben vagy részben nemes fémekből, igazi vagy hamis gyöngyökből, foglalt drágakövekből, arany és ezüst-fonadékok, valamint azokból és arany és ezüstdrótból készült árúk; valódian aranyozott vagy ezüstözött leóni fonadékokból vagy drótból készült árúk ...	300.—
	Árúk igazi vagy hamis korálokból, filigránárúk aranyból és ezüstből; árúk lávából, nemes fémmel foglalva ...	200.—
309	Valódian ezüstözött leóni drótok ...	30.—
	Szemüvegek foglalatai aczélból ...	50.—
	Külön meg nem nevezett árúk valódian aranyozott vagy ezüstözött, vagy aranynyal vagy ezüsttel kirakott nemtelen fémekből; valódian aranyozott leóni drótok és valódian aranyozott vagy ezüstözött leóni fonadékok; árúk féldrágakövekből, foglalva is; hamis gyöngyök; mesterséges fogak; parókásmunkák; hamis leóni fonadékokból vagy drótból készült árúk; szinházi látcsövek és távcsövek üveg nélkül, szemüvegek foglalatai (az aczélból valók kivételével) ...	100.—
310	Árúk egészen vagy részben elefántcsontból, gyöngyházból, teknősbékahéjból, borostyánkőből, gagátból	100.—
311	Gyermekjátékszer és egyéb külön meg nem nevezett árúk, még pedig kapcsolatban:	
a)	selyemárúkkal, csipkékkel, mesterséges virágokkal (171. sz.), megmunkált disztolakkal ...	75.—
b)	egyéb szőtt és kötött árúkkal ...	50.—
314-ből	Hamis leóni fonadékok ...	50.—
	Hamis aranyfüst és ezüstfüst ...	40.—
	A 309., 310., 311. és 314. sz. a megnevezett árúk, a mennyiben a magasabb vámú apró-árúk közé nem tartoznak, vagy a tarifában külön megemlitve nincsenek.	

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
316	Nap- és esőernyők:	darab
a)	selyemből vagy félselyemből	—.50
b)	egyéb kelméből	—.25
c)	diszitve (csokrokkal, himzéssel, fodrokkal stb.)	—.70
318-ból	Nyers vagy jegeczes bórsav; nyers vagy finomitott kén; nyers vagy finomitott borkő; czitromsavas és borkősavas mész	vm. 100 kg.
320-ból	Vasgálicz	—.50
	Sósav	—.30
320 b)-ből	Kénsav, folyékony, nem füstölgő (ugynevezett angol)	—.50
321 a)	Szóda (azaz egyszerű szénsavas nátron) nyers vagy jegeczedett; hamuzsir (tisztitatlan egyszerű szénsavas káli), a c) alatt megnevezettnek kivételével; kénsavas káli (duplicátsó); kettős kénsavas káli és nátron; glycerin (glycerines lúg is)	—.80
b)	Égetett szóda	1.20
c)	Hamuzsir, 85°-nál nagyobb szénsavas kálitartalommal	—.80
322-ből	Oldható üveg és üvegoldat	1.—
322 b)-ből	Ólomtajt; tisztitott salétrom (káli- és nátronsalétrom)	2.—
323-ból (1)	Fehéritő lúg; rézvirág	1.50
	Barytfehér (mesterséges kénsavas baryt); mindenféle ragasz; szénsavas ammoniak	2.—
	Kettős szénsavas nátron (soda bicarbonata) és káli	3.—
	Tisztitott borax	2.50
324	Maró-nátron (kausztikus szóda, nátronhydrát); kénsavas magnesia; czinkfehér (fehér czinkoxyd), czinkhamu (szürke czinkoxid); mesterséges agyagföld (agyagföldhydrát), tészta alakban	3.—
	Maró-káli (kausztikus káli, kálihydrát); kénessavas és alkénessavas mész; nyers mangansavas és hypermangansavas káli és nátron; kénessavas és alkénessavas nátron; sóskasav (czukorsav); sóskasavas káli (sóskasó); ólomfehér; minium és massicot; mesterséges agyagföld (agyagföldhydrát), darabban vagy porrá törve	4.—
324 b)-ből	Faeczetsavas mész és faeczetsavas timföld (folyékony timsópácz); ónhamu; ónsó (onchlorür) és egyéb ónkészitmények	3.—
	Sárga és vörös vérlúgsó	4.—
	Faeczetsavas ólom; ólomczukor	5.—
	Sárga és vörös chromsavas káli és nátron	6.—
325 b)	Csizmamáz	4.—

(1) V. ö. a 61. lapon a zárjegyzőkönyv 26. pontját.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
	Elkészitett nyomdafestékek (feketitők)	5.—
326-ból	Mindenféle enyv, gelatine (állati és növényi fagylaló)	4.—
327	Keményitő mézga (dextrin, leogomme) és egyéb külön meg nem nevezett mézgapótlók, csiriz, pép és hasonló keményitő-tartalmú, ragasztó és appretáló-anyagok	3.—
328 [1]	Keményitő és keményitőliszt	6.—
330	Alizarin és egyéb kátrányfestő-anyagok és mesterségesen gyártott szerves festő-anyagok	1.50
331	Chlorczink, folyékony is	2.—
	Borkősav; chlorsavas káli	6.—
	Egyéb külön meg nem nevezett vegyészeti termékek és gyártmányok (ide értve a kénsavas chinint is)	10.—
	Jegyzet: A kőszénkátrányból száraz destillatió utján nyert és a 117., 322., 330. és 331. sz. alá tartozó termékek, a mennyiben a kátrányfestékgyártásnál való további feldolgozás czéljából behozatnak, külön engedély-jegyek alapján, a rendeleti uton megállapitandó feltételek és ellenőrzés mellett	vm.
332	Pecsétviasz; pecsétbélyegek ostyából; gelatinekészitmények; tinta és tintapor	10.—
333-ból	Fekete és szines czeruza, foglalva vagy nem foglalva	18.—
	Konczentrált eczetsav	20.—
	Tus, rajzszén, rajzkréta; mindennemü festékek, hólyagokban, tokokban, kagylókban, tészta-alakban és szekrényekben	24.—
335	Fénymáz-firnisz (gyantával, terpentinnel, kőolajjal vagy alkohollal vegyitve)	24.—
340	Viaszgyertyák, viaszfáklyák, viasztekercsek	12.—
	Gyujtógyertyácskák viaszból vagy stearinból, a skatulyákkal együtt	3.—
	Mécsek, parafából, kártyapapirosból vagy más anyagokból készült uszókkal kapcsolatban	15.—
341	Külön meg nem nevezett gyertyák és zsirgyártmányok pl. stearinból, czetvelőből, pálmaolajból, parafinból	9.—
342 *a)*	Közönséges szappan	2.50
343-ból	Gyufák	5.—
344	Tűzijáték-készitmények; kanóczok (gyujtó- és robbantózsinegek), az alább megnevezettek kivételével	24.—
	Kanóczok (gyujtó és robbantózsinegek), lőpor felhasználása nélkül készitve	15.—

(1) V. ö. a 61. lapon a zárjegyzőkönyv 27. pontját.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
348 (1)	Könyvek, nyomtatványok, szintugy naptárak, hirlapok és hirdetmények, térképek, hangjegyek, iratok (acták és egyéb kéziratok)...	vm.
349 (1)	Papiroson való képek, azaz réz- és aczélmetszetek, kőnyomatok, fanyomatok, fényképek és effélék, papiros vagy vásznon való szinnyomatos képek	vm.
	Jegyzet a 348. és 349. számhoz. Bekötött könyvek, képes művek stb., vászonra vagy lemezpapirosra ragasztott térképek és képek a 348. és 349. számok szerint vámozandók; ha azonban a kötés — minősége szerint — az apró-árúk közé tartozik, ilyféle könyvek, képes művek stb. mint apró-árúk vámozandók. Kötések, mappák, cartonok s effélék, melyek felismerhetőleg az azokba befektetett vagy beillesztett vámmentes könyvekhez, füzetekhez, képekhez stb. tartoznak, szintén vámmentesen kezelendők.	
	Továbbá a 349. sz. szerinti vámkezelésből nincsenek kizárva a fekete és szines képnyomási ipar minden műbecs nélkül előállitott tömeges készitményei, valamint a képes ívek sem.	
352	Szobrok (szintugy mellszobrok és állati alakok), valamint dombormüvek kőből, 5 kilogrammnál sulyosabb darabokban; hasonlóképen szobrok, mellszobrok és állati alakok fémből vagy fából, de legalább természetes nagyságban	vm.
353-ból	Superphosphat-trágya	vm.

(1) V. ö. a 61. lapon a zárjegyzőkönyv 28. pontját.

C. melléklet.

Vámkönnyítések a határforgalomban.

1. A mindkét részbeli terület vámhatára által átszeldelt földbirtokok vagy fekvőségeken az odavaló gazdasági marha és gazdasági eszközök, az ottani mezőgazdaságra szükséges vetőmag, továbbá a földmivelés és állattenyésztésnek ott nyert terményei, midőn a termelési helyről az eltakaritásukra rendelt épületek és helyekre szállittatnak, az egyik vámterületről a másikra, a gazdaságban való alkalmaztatásuk vagy rendeltetésük szerint leginkább alkalmas pontokon át vámmentesen vihetők.

2. A határlakosok, kik a másik határkerületben saját vagy bérelt szántóföldeket és réteket mivelnek, vagy különben ott, de lakásuk közelében, mezei munkát végeznek, vámmentességet élveznek az emlitett fekvőségek vetéséhez szükséges mag és az onnan elvitt termés és a kévékben levő gabona, továbbá a gazdasági munkához való állatok és szerek tekintetében.

A helyi viszonyokhoz és a végzendő munkához képest a határátlépés, az e részben meghatározandó óvintézkedések figyelembe vétele mellett, mellékutakon is történhetik, ha a visszatérés még ugyanazon napon bekövetkezik.

3. Az alább nevezett tárgyak a határkerület kölcsönös forgalmában, hol azt a helyi viszonyok kivánatosnak és megengedhetőnek tüntetik fel, alkalmas óvintézkedések mellett, mellékutakon is vámmentesen be- vagy kivihetők:

kilugzott vagy hulladékhamu trágyázásra; épitőhomok (közönséges) és kovakövek; méhkasok élő méhekkel; állati trágya; nyers tapló; len és kender gyökerestől; fű, moh, sás, takarmányfüvek, alom, széna, szalma és szecska; tej; surla darabokban; közönséges agyag; turfa és turfaföld.

4. A legelőre hajtott vagy onnan visszatérő marha, ugyszintén istállózásra behozott vagy kivitt marha, ha azonossága biztosittatott, a vámhatáron vámmentesen ki- és bevihető. Az ily marha terményei, mint: tej, vaj, sajt, gyapju és az időközben ellett fiatal marha, a marha számához és a legelés idejéhez arányos mennyiségben vámmentesen visszahozhatók.

A mennyiben azt a helyi viszonyok kivánják, a határnak mellékutakon való tullépése, az e részben meghatározandó óvszabályok figyelembe vétele mellett, akkor is megengedhető, ha a másik területen hosszabb ideig tartó legeltetés szándékoltatik.

Ugyszintén vámmentes a határlakosok által a másik államterületen fekvő havasi legelőikre a legeltetés ideje alatt bevitt, a havasi gazdaság üzeménél fogyasztásra szükséges só, liszt és kenyér.

A vámmentesen beviendő só, liszt és kenyér mennyisége a szükséghez képest a mindkét részről vámigazgatóságok által fog megállapittatni.

5. Ideiglenes munkára az egyik területről a másikra áthajtott és az utóbbiról munka után ismét visszahajtott marha, ugyszintén az egyik területről a másikra ideiglenes használatra bevitt és a használat után ismét az előbbire visszavitt gazdasági gépek és eszközök, az előjegyzési eljárás tekintetében fennálló ellenőrzés mellett vámmentességet élveznek.

6. A mindkét részbeli határlakosok minden vámdijtól mentesek, ha gabonát, olajmagot, kendert, lent, fát, csert és más efféle mezőgazdasági tárgyat őrlés, törés, felapritás, ráspolyozás stb. végett a tulsó határkerület malmaiba visznek és azokat elkészitett állapotban visszahozzák.

Figyelembe vehető helyi viszonyok esetében, a vámáthágások védelmét a körülményekhez képest biztositó más alkalmas módozatok helyettesitése mellett, a rendszeres vámeljárás alól kivételek engedtetnek meg. A termékek mennyisége, mely a nyers anyag helyébe ismét visszavihető, illetőleg ismét kiviendő, a szükséghez képest a mindkét részbeli vámigazgatóságok által egyetértőleg illően megszabandó.

7. A kölcsönös vámmentesség továbbá kiterjesztendő a zsákokra és edényekre, melyekben mezőgazdasági termények, mint pl. gabona és más mezei termények, gipsz, mész, italok és másféle folyadékok és a határforgalomban előforduló más tárgyak a szomszéd országba vitetnek és onnan üresen ugyanazon uton visszakerülnek.

8. A mindkét részbeli határkerület lakosságának forgalmában, a saját szükségleteikre szolgáló tárgyak kijavitása vagy a házi bérmunkával egyenlőnek tekintendő másféle kézmivesszerü kidolgozása tekintetében, a fennálló könnyitések továbbra is fentartatnak.

9. A határlakosok által gyakorlatra jogosult orvosok részéről kiállitott rendelvények mellett a behozó viszonyainak megfelelő kisebb mennyiségekben és a szomszéd gyógyszertárakból hozott elkészitett gyógyszerek a politikai hatóság engedélye nélkül is behozhatók és vámmentesen kezelendők. Gyógyászati czélokra szolgáló egyszerü drogeriáknál és egyszerü gyógyszerészeti és vegyészeti készitményeknél, melyeknek gyógyszerészeti megjelölése a boritékon pontosan és világosan ki van tüntetve és a melyek az illető területen érvényben álló határozatok szerint kicsinyben kiszolgáltathatók, a rendelvények előmutatásától el lehet tekinteni.

10. A határforgalom tekintetében fennálló egyéb könnyitések, alakszerüségek és ellenőrzési szabályok továbbra is érvényben maradnak.

D. melléklet.

Vámkartel.

1. §. A szerződő felek mindegyike kötelezi magát, hogy a másik állam törvényei elleni áthágások (13. és 14. §§.) meggátlására, fölfedezésére és megbüntetésére a következő határozmányokhoz képest közre fog müködni.

2. §. Mindegyik szerződő fél kötelességévé teendi a saját vámtörvényei elleni áthágások meggátlására vagy följelentésére utasitott tisztviselőinek, hogy mihelyt a másik fél hason törvényei ellen czélba vett vagy már el is követett áthágásokról értesülnek, azt az előbbi esetben rendelkezésükre álló minden törvényes eszközzel lehetőleg megakadályozzák és mind a két esetben a belföldi vám- vagy adóhatóságnak (az osztrák-magyar monarchiában: a fővámhivataloknak vagy a pénzügyőrségi biztosoknak, a német birodalomban: a fővámhivataloknak vagy főadóhivataloknak) a léggyorsabban feljelentsék.

3. §. Az egyik fél vám- vagy adóhatóságai az értésükre eső és a másik fél vámtörvényei ellen szóló áthágásokról, az utóbbinak a 2. §-ban emlitett vám- vagy adóhatóságait tüstént értesitendik és azoknak a kipuhatolható idevágó körülményekről minden hasznavehető felvilágositást meg fognak adni.

4. §.[1] Mindegyik szerződő fél vámszedő hivatalai a másik államnak erre felhatalmazott felsőbb vám- vagy adóhivatalnokainak kivánatára azon lajstromok és lajtsromosztályoknak, melyek az utóbbi államnak kiviteli, beviteli és határszéli áruforgalmát kitüntetik, ugyszintén ama lajstromok mellékleteinek is megtekintését a hivatalos helyiségben minden időben megengedik.

5. §.[1] A szerződő felek közötti határon alkalmazott vám- és adóhivatalnokok oda fognak utasittatni, hogy a csempészkedésnek mind a két oldalon való meggátlására és fölfedezésére nézve egymást a legnagyobb készséggel támogassák s e czélból egymással ne csak kölcsönösen közöljék a lehető legrövidebb idő alatt észrevételeiket, hanem jó szomszédokhoz illő egyetértésben is maradjanak és czélszerü közremüködés megállapitása végett időről-időre és különös esetek alkalmából egymással tanácskozzanak.

6. §.[1] A szerződő felek vám- és adóhivatalnokainak meg lesz engedve, hogy valamely csempészkedőnek üldözése vagy a saját államuk vámtörvényei elleni áthágásra vonatkozó tárgyak vagy nyomok kutatása alkalmával a másik állam területére átmehessenek oly czélból, hogy az ottani községi elöljáróknál vagy hatóságoknál a tényállás és a tettes kinyomozására s a bizonyitásra szükséges intézkedéseket, a véghezvitt vagy megkisérlett vámkijátszásra vonatkozó minden bizonyiték megszerzését, nemkülönben a körülményekhez képest az áruk ideiglenes lefoglalását és a tettesek letartóztatását kivánják. Mindegyik szerződő fél községi elöljárói és hatóságai az ilyetén megkereséseket csak ugy teljesitendik, miként ez saját államuk vámtörvényei szerint a gyanitott vagy felfedezett áthágásokra nézve jogukban és kötelességükben áll. Az egyik rész vám- és adóhivatalnokai elöljáró hatóságuknak a másik rész illető hatósága által történő megkerestetése alapján arra is szólithatók fel, hogy akár ezen utóbbi hatóság, akár saját országuk illető hatósága előtt a vámcsonkitásra vonatkozó körülményekről vallomást tegyenek.

7. §. A szerződő felek egyike sem fog saját területén a másik fél területére való csempészkedésre alakult egyesüléseket megtürni, sem a csempészkedési vállalatok hátrányai ellen biztositó szerződéseket érvényeseknek elismerni.

8. §.[1] A szerződő felek mindegyike meggátolni köteles, hogy oly árukészletek, melyek a másik fél területére való átcsempészésre szántaknak tekinthetők, az utóbbi határszélének közelében felhalmoztassanak vagy a lehető visszaélés ellen szolgáló biztositék nélkül lerakassanak.

A határszéli kerületen belül idegen, meg nem vámozott áruk raktárai rendszerint csak oly helyeken türhetők meg, hol vámhivatal van s ez esetben a vámhatóság részéről zár és ellenőrizet alá helyezendők.

Ha egyes esetekben a hivatalos zár nem alkalmazható, helyette más, lehető biztosságot nyujtó ellenőrködési intézkedések teendők. Idegen megvámozott áruk és belföldi áruk készleteinek a határszéli kerületen belül a megengedett, azaz a belföld helyi fogyasztásához mért forgalom szükségletét nem szabad meghaladniok. Ha azon gyanu támad, hogy ilynemü áruk készletei az érintett szükségleten felül és csempészkedési czélra alakultak; az ily raktárak, a mennyiben ez törvényesen megtörténhetik, a vámhatóságnak különös, a csempészkedés meggátlására alkalmas ellenőrizete alá helyezendők.

---

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 64. lapon.

9. §.[1] Mindegyik szerződő fél köteles:

a) oly áruknak, melyek be- vagy átvitele a másik államban tilos, vám- vagy adóhivatali elintézését emez utóbbi állam felé csak akkor teljesiteni, ha ennek különös engedélye mutattatik elő;

b) oly árukat, melyek a másik államban beviteli vám alá esnek és oda rendeltetvék:

1. csak valamely ottani, megfelelő hatáskörrel felruházott belépti hivatal felé vezető irányban;

2. a kilépti hivataloktól vagy igazolási helyektől, csak oly nappali időben, hogy a határon tul ott megengedett időben érkezhessenek meg;

3. a kilépti hivatal vagy igazolási hely és a határ között — minden elkerülhető tartózkodás megakadályozása mellett — bocsátani el vám- vagy adóhivatali elintézés után, vagy látni el a szükségelt igazolványokkal.

10. §.[1] Szintugy mind a két fél az isméti kivitelre szánt, meg nem vámozott árukért nála letett biztositékok kiadását, valamint a kivitelért járó elengedéseket vagy visszatéritéseket csak akkor teljesitendi: ha a belépti hivatal részéről kiállitott, az eljárás lajstromozási tételét és keltét tartalmazó bizonyitvány által igazoltatik, hogy az emlitett szomszéd országba kivitt áru emez utóbbi hivatalnál bejelentetett.

11. §.[2] A 9. §-ban *b)* alatt és a 10. §-ban foglalt határozatok foganatositása előtt a szerződő felek a közös határon az áruk átvitelére rendelt bejelentő és vizsgáló helyek kellő száma és hatásköre, azoknak egymással való közvetlen viszonya tekintetében összhangzólag kiszabandó elintézési órák, s a kivitt áruknak a határon tuli bejelentési hivatalig a szükséghez képest elrendelendő hivatalos kisérése, nemkülönben a vaspályai forgalomra vonatkozó különös rendszabályok iránt, egymással készséggel egyezkedni fognak.

12. §. Mindegyik szerződő fél köteles a másik fél vámtörvényeinek a 13. és 14. §§-okban emlitett áthágásait nemcsak saját alattvalóinak, hanem mindazoknak is, kik területén ideiglenesen laknak vagy csak mulólag tartózkodnak, az idézett szakaszokban kijelölt büntetések terhe alatt megtiltani. A szerződő felek kölcsönösen kötelezik egymást, hogy a másik szerződő félnek azon alattvalóit, kik csempészkedés gyanuját gerjesztették maguk iránt, saját területükön belül szemmel fogják tartani.

E czélból mindegyik szerződő félnek jogában álland, hogy a másik fél határkerületeiben tartandó sokadalmakra és vásárokra, marhavásárokra is, alkalmas megfigyelő közegeket küldhessen, ugyszintén hogy magasabb vám- és adótisztviselői által a marhavásár jegyzőkönyveibe, a mennyiben ilyenek vezettetnének, betekintethessen és azokból magának másolatokat szerezhessen.

13. §.[2] Mindegyik szerződő fél a másiknak be-, ki- és átviteli tilalmainak áthágásait s a vám- vagy adócsonkitásokat, azaz oly cselekvényeket vagy törvényellenes mulasztásokat, melyek által amaz államtól az őt törvényesen megillető be- vagy kiviteli vám elvonatik, vagy fel nem fedeztetése esetében elvonatnék; tetszése szerint, vagy az áthágás tárgyának elkobzásával s esetleg a teljes érték megtérittetésével s a mellett arányos pénzbirsággal vagy

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 65. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 66. lapon.

ugyanazon pénz- vagy vagyonbüntetésekkel illetendi, melyek alá saját adótörvényeinek ugyanazon, vagy hasonló áthágásai vetvék.

Ez utóbbi esetben a büntetési összeg, a mennyiben ez törvényesen az elvont adóösszeghez aránylik, azon állam vámtarifája szerint szabandó ki, melynek adótörvénye ellen követtetett el az áthágás.

14. §. A másik állam vámtörvényeinek olyatén áthágásaira, melyek bebizonyithatólag sem valamely be-, ki- vagy átviteli tilalom megszegését, sem valamely vámilleték elvonását nem tartalmazzák, vagy nem czélozzák, bizonyos határok között a büntető biró itéletétől függő, elegendő pénzbüntetések szabandók.

15. §. Ezen egyezmény alapján a szerződő felek egyike sincs arra kötelezve, hogy fogság- vagy munkabeli büntetéseket (ide nem értve a végre nem hajtható pénzbüntetéseknek a saját adótörvények szerint fogság- vagy munkabeli büntetésre való változtatását), nemkülönben becsületbeli büntetéseket, iparjogositványok elvonását vagy a büntetés sulyosbitásakép a megtörtént elitéltetések kihirdetését szabja ki.

16. §. Ellenben a másik állam vámtörvényeinek megszegésénél netalán előforduló egyéb kihágásoknak és bűntetteknek, p. o. bántalmazások, jogellenes ellenszegülés, fenyegetések vagy erőszakoskodás, hamisitások, megvesztegetések vagy zsarolásoknak stb. törvényszerü megbüntése a 12—15. §§-ok szerint kibocsátandó büntetési határozatok által se ki nem zárható, se meg nem szoritható.

17. §.[1] A másik fél vámtörvényeinek áthágásait, az illetékes hatóság megkeresésére, mindegyik szerződő fél ugyanazon biróságok által s ugyanazon eljárási formák szerint fogja vizsgálat és törvényes büntetés alá vétetni, mint saját hasonló törvényeinek áthágásait:

1. ha a vádlott, vagy azon állam polgára, mely által vizsgálat és büntetés alá vonatik, vagy

2. ha nemcsak az áthágás idejében ezen állam területén, hacsak mulólag is lakott, vagy az áthágást ezen területből követte el, hanem a vizsgálatot inditványozó megkeresés beérkeztekor, vagy azután is, emez állam területén kerittetik kézre;

a 2. alatt emlitett esetben mind a mellett csak akkor, ha a vádlott nem polgára azon államnak, melynek törvényei a vád alatti áthágás tárgyát képezik.

18. §. A 17. §-ban megjelölt vizsgálat megejtésére azon biróság, melynek kerületéből történt az áthágás és azon biróság, melynek kerületében a vádlott vagy állandóan lakik, vagy mint idegen ideiglenesen tartózkodik, annyiban illetékesnek tekintendő, a mennyiben ugyanazon áthágás miatt ugyanazon vádlott ellen netalán más biróság előtt már tárgyalás folyamatban vagy végitélet által befejezve nincs.

19. §. A 17. §-ban megjelölt vizsgálatok folyamában a másik fél hatóságainak vagy tisztviselőinek hivatalos előadásai ugyanazon bizonyitó erővel birandnak, mint a mely hasonló esetekben a saját állami hatóságok vagy tisztviselők hivatalos előadásainak tulajdonittatik.

20. §. A 17. §. alapján inditott büntető eljárással és a büntetés végre-

---

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 67. lapon.

hajtásával járó költségek ugyanazon elvek szerint határozandók meg és vetendők ki, melyek a saját állambeli törvények hasonnemü áthágásai folytán inditott büntető eljárásra nézve érvényesek.

Azoknak egyelőre való fedezéséről azon állam tartozik gondoskodni, melyben a vizsgálat foly.

Az eljárással és a büntetés végrehajtásával járó azon költségeket, melyek, ha az eljárás a saját adótörvények áthágása miatt indittatott volna meg, utoljára ezen állam terhére esnének, a mennyiben azok a vádlottól be nem hajthatók vagy a befolyt büntetési összegek által nem fedezhetők : azon állam köteles megtériteni, melynek hatósága a vizsgálatot inditványozta.

21. §.(1) A 17. §. alapján meginditott büntető eljárás folytán a vádlottól behajtott, vagy az áthágás elárusitott tárgyai után befolyó pénzösszegekből először is a hátralevő perköltségek, annak utána a másik államtól elvont adók s végre a birságok fedezendők.

Ezen utóbbiakról azon állam intézkedik, melyben az eljárás véghez ment.

22. §.(1) A 17. §. alapján inditott vizsgálat azon idő alatt, mig jogerejü véghatározat nem hozatott, azon állam hatóságának megkeresésére, mely meginditotta, tüstént abbahagyandó.

23. §. Azon büntetéseknek, melyekre a vádlott a 17. §. alapján inditott eljárás folytán itéltetett vagy önkéntesen ajánlkozott, elengedése vagy enyhitése azon államot illeti, melynek biróságánál az elitélés vagy ajánlkozás történt.

Az ily büntetési elengedések vagy enyhitések előtt, mind a mellett azon állam hatóságának, melynek törvényei ellen követtetett el az áthágás, alkalom nyujtandó ez iránti nyilatkozásra.

24. §. Mindegyik szerződő fél biróságai a másik államban, ennek vámtörvényei ellen elkövetett áthágások miatt, vagy a 17. §. alapján meginditott minden büntető eljárásra vonatkozólag, kötelesek az illető biróság megkeresésére :

1. a birósági kerületekben tartózkodó tanukat és szakértőket, ha kivántatik, hit alatt kihallgatni és amazokat, a mennyiben az országos törvények a tanuskodás megtagadását meg nem engedik, például a tanuskodás tanuk saját bűntársaságára nem vonatkozik vagy oly körülményekre ki nem terjesztetik, melyek a váddal közel kapcsolatban nem állanak, tanuság-tételre szükség esetében szoritani is ;

2. hivatalos szemléket tartani s a leletet hitelesiteni ;

3. oly vádlottaknak, kik a megkeresett biróság kerületében tartózkodnak, a nélkül, hogy az utóbbi állami kapcsolatához tartoznának, idézéseket és határozatokat kézbesiteni ;

4. a megkeresett biróság kerületében található törvényszegőket s ezeknek ingó vagyonát letartóztatni és kiadni, vagy a lefoglalt tárgyakat eladni és a befolyt összeget a felmerült költségek megtéritése mellett kiszolgáltatni, ha csak ama törvényszegők a megkeresett biróság állami kapcsolatához vagy oly más államhoz nem tartoznak, mely a kérdéses törvényszegésnek maga részéről való kellő megvizsgálására és megbüntetésére szerződésileg kötelezve van.

---

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 67. lapon.

25. §. A jelen egyezményben «vámtörvények» alatt a be-, ki- és átviteli tilalmak és «biróságok» alatt a szerződő államok mindegyikében az ilynemü saját törvényeik áthágásainak megvizsgálására és megbüntetésére rendelt hatóságok is értetnek.

26 §. A fentebbi határozatok által a szerződő államok között a csempészkedés elnyomása végett megállapitott további kedvezmények se meg nem szünnek, se meg nem változnak.

E. melléklet.

(Minta.)

Az illetékes hatóságok előtt való igazolása végett ezennel bizonyittatik, hogy N. N. ur, ki gyártmányaival (terményeivel) a vásárokat és sokadalmakat (az osztrák-magyar monarchiában, a Német-birodalomban) meglátogatni szándékozik, N-ben lakik és az iparának megfelelő törvényes adókat és illetékeket megfizetni köteles.

Jelen bizonyitvány .... havi időszakra érvényes.

(Hely, kelet és a kiállitó hatóság aláirása és helye.)

(Személyleirás és az iparüző aláirása.)

F. melléklet.

(Minta.)

Iparigazolvány kereskedelmi utazók számára.

18........ évre .... sz.

(Bélyeg az ország czimerével.)

Érvényes az Osztrák-Magyar Monarchiában, a Német-birodalomban és Luxemburgban.

Tulajdonos:

(kereszt- és vezeték-neve.)

(Hely) 18....................................

(P. H.) (Hatóság) aláirás.

Ezennel bizonyittatik, hogy jelen igazolvány tulajdonosa ....
{ ....ben .... czég alatt mint kereskedelmi utazó. .... czég
{ (gyárral vagy kereskedéssel) bir szolgálatában áll, mely czég ott helyben (a gyár vagy kereskedés megjelölése) bir.

Továbbá, miután ezen igazolvány tulajdonosa ez a czég, valamint azonkivül még a következő czégek :

1. (gyár vagy kereskedés neme) ....ben

2. « « « « ....ben

számára árumegrendeléseket keresni és áruvásárlásokat tenni szándékozik, az is igazoltatik, hogy az emlitett czégek üzletének gyakorlásáért ezen országban törvényesen megállapitott adók fizetendők.

A tulajdonos személyleirása :

életkor : ....

termete : ....

haja : ....

különös ismertető jelei : ....

Aláirás :

Jegyzet : A mintába a kettős sorok közül vagy a felső vagy az alsó sor szövege fog bevezettetni az egyes eseteknek megfelelőleg.

Figyelmeztetés.

Ezen igazolvány tulajdonosa fel van jogositva kizárólag csak utazásaiban és kizárólag csak a megnevezett czég(ek) számára árumegrendeléseket és áruvásárlásokat tenni. Csak árumintákat szabad magával vinnie, de árukat nem; azonkivül tartozik magát a minden államban érvényes szabályoknak alávetni.

Zárjegyzőkönyv.

Az osztrák-magyar monarchia és a német birodalom közt kötött kereskedelmi- és vámszerződés mai napon történt aláirásánál a szerződő felek meghatalmazottai a következő megjegyzéseket, nyilatkozatokat és megállapodásokat iktatták a jelen jegyzőkönyvbe :

A szerződés 1. czikkéhez.

1. A német sónak átvitele az osztrák-magyar monarchián a Dunán a fél különös kérelme nélkül a következő feltételek mellett eszközölhető :

a) A vámkezelés azon vámhivatalnál, a melynél az érkező szállitmányok belépnek, a bemondó eljárásban történik, azon fentartással azonban, hogy a szállitmányok belső megvizsgálás alá vehetők és hogy különös gyanu esetében, vagy a mennyiben a német sóadóhatóság által alkalmazott zár megsérült volna, a szállitmány ujból utánmázsálható.

b) Azon vámhivatal, melynél a szállitmány belép, köteles az átvitelre oly határidőt szabni, mely a mindenkori vizállásra való tekintettel, elégséges az átvitelnek a Dunán gőzerővel való eszközlésére.

Igazolt vétlen és a legközelebbi cs. k., illetve magyar kir. vámközegnél haladék nélkül bejelentett késedelmek méltányos figyelembe fognak vétetni.

c) Az átmenő szállitmányokért azon vámhivatalnál, melynél a küldemény belép, az azért tarifa szerint járó beviteli illeték összegének megfelelő biztositék készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban teendő le.

Az elhatározás az iránt, vajjon ezen biztositék helyett valamely kezesség elfogadható-e, a két pénzügyministernek tartatatik fenn, miért is az ez iránti engedély esetről-esetre előzetesen szerzendő meg.

d) A fentemlitett biztositék a félnek visszaszolgáltatik, ha a tényleges belépésnek a megnevezendő idegen államba megtörténte vámhivatali okmány által igazoltatik. Az orsovai m. k. vámhivatalnál kilépő sóra nézve elegendő, ha a szabályszerü és kifogástalan kilépés bebizonyittatik.

Az emlitett vámhivatali bizonylatok azon belföldi vámhivatal utján, melynél a kilépés történt, a magyar kir. pénzügyi ministerhez terjesztendők fel, ki — feltéve, hogy a szabályok megtartattak — a biztositék visszaszolgáltatása végett a csász. kir. pénzügyminiszterrel azonnal érintkezésbe fog lépni.

2. A kreuznachi anyalugsó és a stassfurti fedüsónak átvitele az osztrák-magyar monarchián különös előzetes átviteli engedély nélkül a következő feltételek mellett engedtetik meg kivételesen:

a) Minden küldemény a kreuznachi és illetve a stassfurti sóadóhivatal által megvizsgálandó, hivatalos zár alá teendő és a német birodalom vámszabályai szerint I. osztályu kisérőjegygyel ellátandó.

b) Az osztrák-magyar vámterületen fennálló azon vámhivatal, melynél a küldemény belép, ha az adóhivatali zárt sértetlennek találja és a kisérő okmányok valamely visszaélés gyanuját nem ébresztik: a küldeményt azonnal mint átviteli árut fogja vámkezelni.

c) Azon osztrák vagy magyar vámhivatal, melynél a küldeménynek ki kell lépni, ha az adóhivatali zár sértetlenségéről meggyőződött, a küldeménynek kiléptét minden akadály nélkül meg fogja engedni, s haladék nélkül megteszi arra nézve a szükséges intézkedést, hogy a letett biztositék visszaszolgáltasssék.

d) A jelen könnyitések nem alkalmazhatók az oly stassfurti fedüsóküldeményekre, melyek az osztrák-magyar vámterületen utközben lerakatnak.

3. Az 1. czikk *b)* pontja alatt lévő fentartás azon elővigyázati intézkedésekre is kiterjed, melyek a mezőgazdaság védelme végett kártékony rovarok (mint például a phylloxera és colorado rovar) becsempészése és terjedése ellen czéloztatnak.

4. A szerződő felek az egészségrendőri szempontból kibocsátott minden forgalmi megszoritást egymással kölcsönösen közölni fogják.

A szerződés 3. czikkéhez.

1. Az *A)* és *B)* tarifákban foglalt kedvezmények a mindkét részről vámkülzetekből (szabad területekből) érkező árukra akkor alkalmazandók, ha ezen áruk vagy az anyagok, a melyek felhasználásával azok a vámkülzetben készültek, azon országban, a melyhez a vámkülzet tartozik, előállittattak vagy ezen országba vámmentesen behozhatók és ha külön megállapitandó származási bizonyitványnyal ellátva vannak.

2. A szerződő felek megállapodtak abban, hogy sem azon árúkra nézve, a melyekre a szerződés életbeléptével az egyik vagy a másik fél területén a tengeren való behozatalnál vámengedmények maradnak fenn, az összegre nézve továbbmenő, sem más árúkra nézve uj, a tengeren való behozatalt kedvezményező vámengedmények a másik fél beleegyezése nélkül életbeléptettetni nem fognak.

Mindazonáltal a szerződő felek mindegyikének szabadságában álland, azon árúkra nézve, a melyekre a szerződés életbeléptével a másik fél területén a tengeren való behozatalnál vámengedmény marad fenn, ily a tengeren való behozatalt kedvezményező vámengedményt a másik fél területén akkor fennállóhoz hasonló százalékarányban függetlenül a saját területén is életbeléptetni.

3. Az A) melléklethez. (Bevitel a német vámterületre).

Az *A)* mellékletben felsorolt tételeknek, a mennyiben ez alól egyuttal kivételek nem állapittattak meg, azon jelentőség tulajdonitandó, a melylyel azok a szerződés megkötésekor a német vámterületen érvényes általános vámtarifával kapcsolatban jelenleg birnak.

1. Az 5. *m)* sz.-hoz. Tannin (csersav) az 5. *m)* számhoz tartozik.

2. A 10. *e)* és *f)* sz.-hoz. A szivárványos üveg a festett, illetve a szines üveg megfelelő vámja alá esik.

3. A 18. *f)* 2. sz.-hoz. Nemezkalapok, melyeknél alakjuk vagy felszerelésük után nem ismerhető fel, vajjon női vagy férfikalapok-e, a 18. *f)* 2. szám szerint mint férfikalapok kezelendők.

4. A 20. *b)* 1. sz.-hoz. Árúk egészen vagy részben borostyánkőből, gagátból, jetből, tajtékból és gyöngyházból, ha más anyagokkal kapcsolatban vannak is, a mennyiben ez által a 20. *a)* számhoz nem tartoznak, a 150 márkára mérsékelt vámmal vámozandók.

5. A 25. *e)* 1. sz.-hoz. A brutto 100 kilogrammonkint 10 márkában megállapitott mérsékelt vámtétel mellett csak az olyan házasitásra (coupage) szánt természetes vörös borok és vörösbor mustok bocsáttatnak be, a melyek legalább 12 térfogat-százalék szeszt, illetőleg (ha mustról van szó) ennek megfelelő s ezzel egyenértékü gyümölcsczukrot és 100 Celsius fok hőmérsékletnél legalább 28 gramm száraz kivonatot tartalmaznak, feltéve, hogy azok — a német birodalom szövetségtanácsa által megállapitandó ellenőrzési feltételek mellett — tényleg a borok házasitására fognak felhasználtatni.

Ilyen házasitásnak tekintendő az, ha a házasitandó fehérborhoz a fentebb jelzett minőségü must vagy bor az összeházasitott egész bormennyiség legfeljebb 60%-ának megfelelő mennyiségben, a házasitandó vörösborhoz pedig ugyanilyen bor vagy must, ugyancsak az összeházasitott bormennyiség legfeljebb 33$^{1}/_{3}$%-ának megfelelő mennyiségben kevertetik.

6. A 25. *f)* sz.-hoz. Sózott és olvasztott vaj a vajra megállapitott vám alá esik.

7. A 27. *b)* sz.-hoz. Utánozott bőrpapiros-lemez — barna falemez — (lemezszerü gyártmány faanyagból, mely őrlés előtt párolás által barna, bőrszerü szint nyert) a 27. *b)* szám szerint kezelendő.

8. A 38. *c)* sz.-hoz. A közönséges znaimi cserépedény a német vámterületre való bevitelnél a 38. *c)* tétel szerint 100 kilogrammonkint 1 márkával vámozandó.

9. A 40. *a)* sz.-hoz. Olajosvászon (olajjal vagy olajvegyülékkel [olaj és kaucsuk-keverék] áztatott durva szövetek) és boritékvászon, azaz olajvegyülékkel (olaj- és kaucsuk-keverék) vagy olajfirniszszel áztatott vagy bevont kátrányozott vagy fémanyagokkal (rézvirágoldat stb.) vizhatlanná csinált durva vászon vagy másféle ekkép elkészitett durva szövetek szintén a 40. *a)* szám mérsékelt vámja alá tartoznak.

4. A B) melléklethez. (Bevitel az osztrák-magyar vámterületre).

A *B)* mellékletben felsorolt tételeknek, a mennyiben ez alól egyuttal kivételek nem állapittattak meg, azon jelentőség tulajdonitandó, a melylyel azok a szerződés megkötésekor az osztrák-magyar vámterületen érvényes általános vámtarifával kapcsolatban jelenleg birnak.

1. A 64. sz.-hoz. A selyemhernyó-pete vámmentes marad.

2. A 70. sz.-hoz. Pálmamagolaj, szilárd állapotban a 70. számhoz tartozik.

3. A 73. sz.-hoz. Az olajfirniszek a 73. számban nem foglaltatnak.

4. A 77. sz.-hoz. Az ürmös (bor) a közönséges bor vámját fizeti, még pedig a legnagyobb kedvezményben részesülő harmadik nemzet irányában alkalmazott vámot.

5. A 84. sz.-hoz. A servelat-kolbász és a szalámi a 84. sz. alatt foglaltatik.

6. A 87. sz.-hoz. A sóslébe rakott halak a 87. sz. alá tartoznak.

7. A 88. sz.-hoz. A 88. sz.-ban foglalt halak ezen tétel alá nem tartoznak, ha szelenczékben s efféłékben légmentesen fordulnak elő, valamint ha más módon elkészitve vagy szelenczékbe, palaczkokba, üvegekbe s efféłékbe becsinálva vannak.

8. A 92. és 93. sz.-hoz. Kétszersült (cakes), mézeskalács és ostya a 92. és 93. számokhoz tartoznak.

9. A 102. sz.-hoz. Az idetartozó füirészelt kövek alatt csak azok értetnek, melyek legfeljebb három oldalukon vannak fürészelve.

10. A 103. *b)* 2. sz.-hoz. Barnakő, továbbá fehér kréta, őrölve vagy iszapolva a 103. sz. *b)* 2. szerint vámmentesen kezelendők.

11. A 106. és 107. sz.-hoz. A 106. és 107. számok alatt felemlitett vizek és olajok nem tartoznak ezen tétel alá akkor, ha czimjegygyel, használati utasitással és más efféłével ellátott edényekben fordulnak elő, a mi által illatszer-árúknak mutatkoznak.

12. A 113. sz.-hoz. Mesterséges indigo, mely ugyanazon összetételü, mint a természetes indigo, ugy kezelendő, mint az utóbbi.

13. A 146. sz.-hoz. A 146. sz.-hoz tartozó és a csipkékkel egyenlően vámozandó szegélycsipkék alatt a szőtt vagy kötött szegélycsipkék nem értendők; ilyemü szegélycsipkék a 147. sz. alá sorolt paszomány- és kötött-árúkhoz tartoznak.

14. A 169. *b)* sz.-hoz. Sima és nyüstös (armure) árúknak tiszta selyemből azok fognak tekintetni, a melyek egyszerü és szabályos felületüek, a láncz- és vetőlékfonalak egyszerü keresztezésével birnak, melyeknél a minta határozott és csekély számu fonalak után ismétlődik és melyek ép ezért több nyüst segélyével állithatók elő. Ilyenek: a tafota és minden nyüstös szövet, jelesül a satin (atlasse), serges, surrahs (sávoly) merveilleux, ottomanes, marquises, gros de Suez, failles françaises, lévantines, reps, gros de Tours név alatt ismert és a nyüstös piquets stb. szövetek.

Mintás (façonnirt) szöveteknek mindazok fognak tekintetni, a melyek nem egyszerü és szabályos felületüek, hanem két vagy több fonalrendszerből készültek, mint a pekins, mely két lánczrendszerből (alapkötést képező és mintázatot létesitő lánczból) áll, avagy barrés, melynél a hatást több vetőlékrendszer idézi elő; továbbá valamennyi koczkázott vagy csikos szövet, a melyeknél a mintázat különböző vetőlékek által idéztetik elő és végre a moirirozott, gauffrirozott, nemkülönben szinnyomattal ellátott szövetek, még pedig mindkét esetben, vagyis akár a kész szövet, akár pedig csak a láncz fonala lett volna nyomva.

Mintás szöveteknek tekintendők mindazok, a melyek oly rajzszerü mintázattal birnak, a melyekhez (mintákhoz) tetszőleges számu fonalak (láncz- és vetőlék irányban) használhatók és melyek Jacquarde-gép segélyével állittatnak elő.

A bársony minden neme, a szalagok és gaze-szövetek mintás szövetek módjára kezeltetnek.

15. A 170. sz.-hoz. Félselyemárúk alatt nemcsak a selyemből (Tussah-selyemből is) és pamutból vegyesen szőtt árúk értendők, hanem a selyemből (Tussah-selyemből is) és gyapjuból, valamint a selyemből (Tussah-selyemből is) és vegyes fonóanyagokból szőtt árúk is.

16. A 191. sz.-hoz. Papiros átlátszó vonalakkal (ugynevezett viznyomatu vonalakkal) nem kezelendő mint préselt papiros (192. *a)* sz.), hanem a 191. sz. szerint mint vonalozott papiros.

17. A 195. sz.-hoz. Készredolgozott, festett, fénymázozott bábok és bábrészek papirosanyagból, más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a magasabb vámu bőr- vagy apró-árúk közé nem tartoznak, a megállapitott vámmérséklésben nem foglaltatnak, hanem a 195. sz. általános vámja alá esnek.

18. A 220. és 221. sz.-hoz. A finom bőröknek megmunkálás vagy festés által közönséges bőrökből készült utánzatai mint közönséges bőrök vámozandók a 220. *a)*, illetve a 221. *a)* számoknál engedélyezett mérsékeltebb vámokkal.

Mindennemü tollprém a 221. *b)* sz. általános vámja alá esik.

19. A 240., 241. és 242. sz.-hoz. A szivárványos üveg a festett, illetve a szines üveg megfelelő vámjai alá tartozik.

20. A 245. *c)* sz.-hoz. Papirossal bevont iróvesszők természetes palából a 245. *c)* sz. szerint vámozandók.

21. A 252. *b)* sz.-hoz. A felsőlausitzi és ugynevezett bunzlaui közönséges cserépedény az osztrák-magyar vámterületre való behozatalánál a 252. *b)* sz. szerint 100 kilogrammonkint 50 kr. vám alá esik.

22. A 256. sz.-hoz. Korsók kőanyagból, nem valódian aranyozott vagy ezüstözött nemtelen fémekből való fedelekkel, a mennyiben a fedelek sulya nem a tulnyomó, mint agyagárúk más anyagokkal kapcsolatban, a 256. sz.-nál engedélyezett mérsékelt vámmal vámozandók.

23. A 259. *a)* sz.-hoz. Keresztmetszetének keskeny oldalain kidomboritott lapos vas nem tartozik a formás vashoz.

Hegesztett vasból forrasztott farkvas alatt a buczák, nyers farkvas, nyerssincsomagok vagy hulladékvas-csomagokból (ugynevezett izzasztó csomagok) hegesztés által előállitott, értendő.

24. A 271. sz.-hoz. A finoman homályosra köszörült, damascirozott (diszitett) és vésett külön meg nem nevezett vas- és aczélárúk ugy vámozandók, mint a 271. sz.-hoz tartozó csiszolt árúk.

25. A 298. sz.-hoz. A tudományos czélokra szánt pontos műszerek vámmentes kezelése nemcsak a nyilvános intézetek részére fog megengedtetni, hanem különben is, ha az illető az illetékes hatóság részéről kiállitott bizonyitvány által kimutatja, hogy a behozandó műszer saját tudományos műveleteire van rendelve és sem iparüzésre, sem hivatásszerü foglalkozás gyakorlására, sem kereskedésre nem fog szolgálni.

26. A 323. sz.-hoz. A fehéritő lúgok részére engedélyezett vám szerint kezelendők nemcsak chlornatronlúg (eau de Labaraque) és chlorkalilúg (eau de Javelle), hanem a vizenyős oldatai a marókáli és marónátronnak (marólúg), a kettős kénessavas mész és kénessavas nátronnak (bisulfitlúg) és a kénessavnak, továbbá a hidrogén-superoxyd is.

27. A 328. sz.-hoz. Ugynevezett fényesitő keményitő, azaz stearinnal, borax-al, viaszszal vagy más anyagokkal kevert, de nem illatos keményitő a 328. sz. szerint kezelendő.

28. A 348. és 349. sz.-hoz. Az apróárúk közé tartozó kötések, példaként azok, melyek selyemből, bársonyból, elefántcsontból, teknősbékahéjból valók; könyvek vagy képesmüvek, könyvkötővászonba vagy bőrbe kötve tehát vámmentesen kezelendők. Az aranynyomtatás és aranymetszés a kötött könyvek osztályozásánál figyelmen kivül marad.

Hasonlókép megengedtetik, hogy kapcsok és pántolások valódian aranyozott vagy ezüstözött nemtelen fémekből oly kötéseknél, melyek egyéb minőségük szerint az apró-árúk közé nem tartoznak, nem vonják maguk után a vámozást az apró-árúk szerint, hanem figyelmen kivül hagyandók.

A szerződés 5. czikkéhez.

Azon árúk tekintetében, melyek az egyik szerződő fél területéből a másik területre vásárokra vagy sokadalmakra hozatván, vagy oda vásárokon vagy sokadalmakon kivül bizonytalan eladásra küldetvén, előre meghatározandó idő alatt eladatlanul visszavitetnek, továbbá a kereskedelmi utazók által behozott mustrák tekintetében, a mindkét részbeli területeken ez idő szerint alkalmazásban lévő szabályok fentartatnak.

A másik fél területére vásárokra vitt és onnan eladatlanul visszahozott marhára nézve mindkét részről lehetőleg könnyitett vámeljárás fog alkalmaztatni.

Az azonosság megállapitására rendszerint a marhának faj, darabszám és szin szerinti megjelölése, esetleg különös jelvények fölemlitése mellett, elégségesnek fog tekintetni.

A szerződés 6. czikkéhez.

1. Azon vámkedvezmények tekintetében, melyeknél a határkerület és a határlakosság fogalma jön kérdésbe, a mindkét fél területein jelenleg fennálló határkerületek tekintetnek olyanokul, melyekre az efféle vámkedvezmények kiterjesztendők. A határkerületek kiterjedésének módositása esetében ezen vámkedvezmények a határtól tiz kilométerig terjedő határövre érvényesek. Az illető határvonalak vámigazgató hatóságai azonban, a másik szerződő fél vámigazgató hatóságainak egyetértésével, fel vannak jogositva arra,

hogy a megjelölt kerületeken tul is a helyi igényeknek megfelelő kivételeket engedélyezhessenek

2. A mindkét részről való beviteli forgalomban, azon fentartással, hogy ezen kedvezmény visszaélés esetében helyenként megszüntethető vagy megszoritható, vám alól mentes marad:

vaj, művaj is, legfeljebb 2 kilogramm mennyiségben,

vágott hus, friss állapotban és elkészitve, legfeljebb 2 kilogramm mennyiségben,

őrlemény gabonából és hüvelyesekből, közönséges sütemény (kenyér) legfeljebb 3 kilogramm mennyiségben,

a mennyiben ezen árúk a határkerületek lakói számára nem postával hozatnak be.

Mindegyik szerződő fél fentartja magának a jogot, hogy a 2. sz. a. megállapitott kedvezményeket bármikor előzetes hat havi felmondás mellett egészben vagy részben hatályon kivül helyezhesse.

A szerződés 5., 6. és 7. czikkeihez.

Az 5., 6. és 7. czikkekben meghatározott forgalmi könnyitések, az Ausztria, Bajorország, Württemberg és Baden között az 1854. február 20-án kötött egyezményben megállapitott ellenőrizet mellett, a Boden taván átmenő forgalomra is alkalmazandók.

Az emlitett egyezmény revisiója, tekintettel azon határozmányaira, melyek a tényleg megváltozott viszonyok következtében módositást igényelnek, fentartatik.

A szerződés 7. czikkéhez.

1. A 7-ik czikkben megjelölt könnyités a következő körülményektől tétetik függővé:

a) Az árúk a beviteli hivataloknál továbbszállitás végett a nem végleges vámkezelésre szóló kisérőjegygyel bejelentendők, s hozzájuk hivatalos igazolvány csatolandó, melyben ki legyen téve, hogy az elküldési helyen helyeztettek-e s minő hivatalos zár alá?

b) Ezen zárt a vizsgálatnál sértetlen és biztos állapotban kell találni.

c) A bevallásnak szabályszerüleg és akkép kell történnie, hogy hiányos bejelentés folytán a külön átvizsgálás ne váljék szükségessé, és szándékos sikkasztás gyanujára ok ne forogjon fenn.

Ha az áru lerakása nélkül azon teljes meggyőződést szerezhetni, hogy a másik államban alkalmazott zár sértetlen és biztos, az árúknak lerakása és megmérlegelése el is maradhat.

2. A mennyiben Németország egyes helyein szüksége mutatkoznék, különös megkeresésre, az áruszállitóknak is meg fog a lerakó helyek használata engedtetni. Osztrák-magyar részről is hasonló kedvezmény nyujtatik.

A szerződés 8. czikkéhez.

1. Az egymás átellenében fekvő határvámhivataloknak jelenlegi összehelyezései fentartatnak. Mindazonáltal az érdekelt államok mindenikének szabadságában áll ily összehelyezést hat havi felmondás mellett visszavonni.

Uj összehelyezések Ausztria és az érdekelt német államok közötti egyezkedésre bizatnak.

2. A forgalomnak további könnyitése szempontjából, az egymásnak átellenében fekvő határvámhivatalok vámelintézési jogainak lehető egyezésére továbbra is gond fog fordittatni.

Egyes hivatalok illetékességének kivételes kiterjesztése az érdekelt kormányok különös megegyezésének tartatik fenn.

3. A másik fél területére áthelyezett határvámhivatalok állása és hatásköre iránt következő elvekben történt megállapodás:

a) Egy, azon állam területéről, melyhez tartozik, a tulsó területre áttett vámhivatal megtartja az előbbi állomási helynek nevét, melyhez azonban az uj állomási hely neve függesztetik.

A tulsó területen ujon felállitott hivatalok állomási helyük után neveztetnek;

b) a vámsorompók azon terület országos szineire festetnek, melyen állanak; a hivatalos czimek azon ország szineivel és czimerével láttatnak el, melyhez a hivatal tartozik;

c) a házi rend fentartása a területi hivatal elöljárójának áll tisztében;

d) a területi állam kormánya tartozik arról gondoskodni, hogy a területükre áthelyezett hivatalnokok vámhivatali müködésük teljesitésében ne akadályoztassanak, különösen, hogy hivatalos iratalk és pénzeik biztonsága hátrányt ne szenvedjen;

e) a két fél vám- és adóhivatali tisztviselői, kik a szerződésben alapuló valamely okból szabályszerü szolgálati egyenruhában a tulsó államterületre lépnek, az ott az állampénztár számára szedett ut-, híd- és révpénzektől ép ugy mentitek, mint annak saját tisztviselői. Oly e fajta közlekedési illetékektől ellenben, melyek szedése társulatokat, testületeket, községeket vagy egyes magánosokat illeti, a mentesség csak annyiban igényelhető, a mennyiben az a fennálló tarifa szerint alaposnak mutatkozik;

f) világosan elismértetik, hogy az egymás átellenében fekvő vámhivatalok összeköttetése által csakis a kétfelőli hivatalos eljárásnak lehető egyidejüsége, de semmi esetre rendszeres vámelintézési közösség nem czéloztatik, hogy ennélfogva — nem tekintve a rendkivüli forgalom esetét és az e végből mindkét vámigazgatóság részéről egyetértőleg kibocsátandó utasitásokat — a két hivatal mindegyike csakis az őt, mint államának ki- vagy beviteli hivatalát illető eljárást tartozik végezni, a másik hivatalnak hason müködésében pedig részt vennie nem szabad;

g) a szomszéd állam területére áthelyezett vámhivatalok tisztviselőinek és alkalmazottjainak viszonyaira vonatkozó rendszabályokra nézve;

a mindkét részbeli vámőrség hivatalnokainak és alkallmazottjainak a szomszéd állam őrintézményének hivatalnokai és alkalmazottjaihoz való magaviseletére nézve;

az egyik államnak a másik állam területére áthelyezett hivatalainak elszállásolása és az ezért felszámitandó lakbérre nézve;

az összekötött hivatalok tisztitási és fütési költségeire nézve;

az összekötött hivataloknál a sorompók felállitása, fentartása, világitása, elzárása és megnyitására nézve;

a szomszéd állam területébe áthelyezett vámhivatalok azon tisztviselőinek jogai és kötelességeire nézve, kik eme szomszéd állam középületeiben szállást nyertek;

a vasár- és ünnepnapokon való vámkezelésre nézve; végre a kész hivatalos egyenruhák és fegyverzeti tárgyak kölcsönös vámmentességére nézve, a jelenleg fennálló egyezmények ezennel is fentartatnak.

A határjárási szolgálat mindkét fél által a saját területén e részben fennálló szabályok szerint és a különös megállapodások figyelembe vételével fog kezeltetni.

A szerződés 10. czikkéhez és a vámkartelhez.

1. A vámkartel 4. §-ához.

Azon főbb vám- és adóhivatalnokokhoz, kik az átellenes vámterület beszedő hivatalainál a lajstromszakaszokat, melyek az áruforgalmat ezen területbe és területből és annak határain kimutatják, a magasabb tisztviselőkön kivül tartoznak az osztrák-magyar monarchiában: a fővámhivatalok főtisztviselői, a pénzügyőrség főbiztosai és biztosai; Németországban: a főhivatalok tagjai és a főellenőrök.

2. A vámkartel 5. §-ához.

Nem vétetik ugyan kifogás alá, hogy a határfelügyelők (pénzügyőrség) a csempészet megakadályozása és fölfedezése czéljából egymást kölcsönösen segitsék és az e részben tett észrevételeiket egymással közvetlenül közöljék; mindazonáltal egyetértettek a jelenvoltak az iránt, hogy a czélszerü összemüködés iránti megállapodás végett időről-időre és különös esetekben tartandó tanácskozások rendesen csak a kétfelőli főbb vám- és adóhivatalnokok közt történjenek.

3. A vámkartel 6. §-ához.

Elismertetik, hogy a kétfelőli vám- és adóhivatalnokok, ha valamely csempészkedő üldözésénél, vagy saját államuk vámtörvényeinek áthágására vonatkozó tárgyak vagy nyomok kutatása alkalmával a másik szerződő fél területére mennek át; csakis arra szoritkozhatnak, hogy az ottani helységi elöljáróságoknál a tényálladék és a tettes kinyomozásához és a bizonyitáshoz megkivántató rendszabályokat, az elkövetett vagy megkisérlett vám kijátszására vonatkozó bizonyitékok megszerzését, valamint a körülményekhez képest az árúknak ideiglenes lefoglalását és a tettesnek letartóztatását javasolják; hogy azonban az emlitett hivatalnokok idegen területen sem a tettes személyét, sem az áthágás tárgyait le nem tartóztathatják, sem pedig fegyvereikkel nem élhetnek. Ha azonban a hivatalnokok az üldözésnél a személyükre irányzott tettleges megtámadások folytán azon kényszerüségbe helyeztetnek, hogy idegen területen önvédelmükre fegyvereikhez folyamodjanak, azon ország hatóságai, melyben ez történt, minden egyes esetben az ott érvényben álló törvények szerint határozni fognak az iránt, vajjon ezen használat egyáltalában, vagy a volt terjedelemben a tettleges megtámadás elháritására szükséges volt-e?

4. A vámkartel 6. és 11. §-ához.

A két rész vám- és adóhivatalnokai, ha a vámkartel 6. és 11. §-aiban megjelölt czélokból mennek át a másik fél területére, ép ugy lehetnek fegyverkezve, mint ez a szolgálatnak saját tartományukban való teljesitésénél eléjük van szabva.

5. A vámkartel 8. §-ához.

Egyetértés volt az iránt, hogy mindaddig, mig idegen vámozatlan árúk a határkerületben csak oly helyeken vannak, hol vámhivatalok léteznek és ott

csakis vámhivatali raktárakban vagy visszaélés ellen kellőleg biztositó ellenőrzés mellett helyezhetők el, a 8. §-ban foglalt megállapodásnak megfelel, ha a mindkét részbeli vámhatóságok utasittatnak, hogy az emlitett raktárakat, valamint az idegen vámozott és belföldi árúk készleteit a határkerületen belől a másik fél vámérdekeinek kellő figyelembe vételével és a törvényszerüen megengedett módon ellenőrizzék.

6. A vámkartel 9. §-ához.

A 9. §. *a)* pontjának végrehajtása czéljából az átellenben fekvő vámterületben a bevitelnél és átvitelnél megtiltott, vagy külön engedélyhez kötött árúk mindkét részbeli hivatalokkal külön fognak közöltetni.

7. A vámkartel 10. §-ához.

A vámkartel 10. §-a szerint a vámozatlan árúk ismétí kiviteléért letett biztosíték, valamint a kivitelért járó dijelengedések vagy visszatéritések csak akkor szolgáltatandók, ha a beviteli hivatal által kiállitandó igazolványnyal kimutattatik, hogy a német vámterületből az osztrák-magyar monarchiába vagy viszont kivitt árúk az osztrák-magyar monarchiában, illetőleg a német vámterületben bevallásra kerültek.

Ezen határozat végrehajtása tekintetében az a megállapodás jött létre, hogy az eddigi eljárás a következő szabályok szerint fentartassék:

a) a közönséges fuvarozási forgalomban, melynél a mindkét részbeli határvámhivatalok eszközlik a vámtörvények szerinti kiviteli, illetőleg beviteli vámozást, a kiviteli állam határhivatala, a bevallás igazolása végett az árut a kisérő vámkezelési okmányon a beviteli állam határhivatalához utalja.

Ez utóbbi a bevallást, hivatalos pecsétje és aláirása mellett következő szókkal igazolja:

«bejelentetett és .... lajstromának .... sz. a. bevezettetett» ;

b) a vasuti áruforgalomban ugyanez az eljárás alkalmaztatik, még ha a kiviteli vámozás az ország belsejében fekvő vámhivatalnál és a beviteli vámozás határvámhivatalnál, vagy a kiviteli eljárás határvámhivatalnál és a beviteli eljárás az ország belsejében fekvő hivatalnál, vagy a kiviteli és a beviteli eljárás mindkét részről az ország belsejében fekvő hivatalnál történik.

Hogy pedig az esetre, ha a beviteli eljárás az ország belsejében fekvő hivatalnál bekövetkezik, ez utóbbi tudomására jusson annak, mely áruk utaltattak hozzá kötött forgalomban a bemondási eljárásra: a beviteli ország határvámhivatala a kiviteli állam határvámhivatala által vele közölt eljárás, okmányok alapján a raklevél illető tételénél feljegyzi azt, hogy a kiviteli állam melyik vámhivatala teljesitette a kiviteli vámeljárást, valamint azt isi hogy melyik lajstromában és mily szám alatt jegyeztetett be ottan az áru.

Például Bécsbe rendelt árunál, mely kisérvénynyel Boroszlóból érkezik és ott Oderbergen át kivitelre utaltatott, az osztrák határvámhivatal Oderbergben, mely az árut bemondási eljárás mellett Bécsbe bocsátja, a porosz határvámhivatal által Oderbergben vele közölt kisérvény alapján a raklevélbe az illető tételhez megjegyzi:

«kötött forgalomban Boroszlóból kisérvény bevételi lajstrom .... szám.»

Hogy azonban a kivitelnél eljáró hivatal is azonnal a beviteli állam határvámhivatalától a bemondásnál igazolt vámozási okmányok visszavételekor megtudhassa, a beviteli állam melyik hivatala végzi a törvényes beviteli vám-

eljárást. a beviteli állam határvámhivatala az általa bemondási eljárás végett egy az ország belsejében fekvő vámhivatalhoz bocsátott árukról a bejelentést következőleg igazolja:

«......... számu rakjegyzékkel bejelentetett és .... sz. bemondási czédulával ....-ra bocsáttatott.»

Egy helyen fekvő vámhivataloknál, hol nagy vasuti forgalom kezelendő, elégséges az is, hogy a beviteli hivatalok a vámozatlan áruk átvételét a másik fél eljárási okmányain a hivatalos pecsét odanyomása által igazolják;

c) a postaforgalomnál — történjék az áruszállitás a közönséges postakocsin vagy vasuton — a kiviteli állam határvámhivatala végzi a kötött forgalomba menő áruk kiviteli vámeljárását. A megvizsgálandó zárlat az egyes postadarabokon megmarad és a kiviteli határvámhivatal azt a beviteli határvámhivatal számára rendelt árubevalláson, a hivatalos pecsét mellett következő szókkal igazolja:

«ólom- }
«pecsét- } zárt N. N. ott hagyta»

ugy, hogy a kiviteli államból kötött forgalomba jövő minden posta-darab a beviteli vámhivatalnál hivatalos zárral és hivatalosan igazolt beviteli bevallással érkezik meg és a mennyiben ott a beviteli vámozás nem teljesittetik, azzal együtt a belföldön fekvő és erre hivatott hivatalhoz bocsátandó. A kiviteli határvámhivatalnak vámokmányai a beviteli határvámhivatalhoz küldetnek, mely azokat a beviteli bevallás igazolása végett pecséttel látja el és visszaküldi.

Megegyezés létesült az iránt, hogy vasutaknál lévő összetett vámhivataloknál és különösen ott, hol a postának közvetlen átmenetele ugyanazon vasuti postakocsiban a postacsomagoknak kirakása nélkül bekövetkezik és ez utóbbiak részint külön zárlat, részint kocsizárlat mellett érkeznek, illetőleg tovább bocsáttatnak, a kiviteli vámhivatal részéről a beviteli határvámhivatal számára rendelt árubevallásokon a zárlat igazolása mellőzhető, és elégséges az, hogy a kiviteli hivatal a vámkezelési okmányokat a beviteli hivatalnak megtekintésre és pecsételésre azonnal a posta megérkezte után megküldje.

8. A vámkartel 11. §-ához.

A 11. §-ban emlitett pontok iránti megegyezés az Ausztria és a határos német államok közti tárgyalásnak tartatik fenn.

A két részbeli határokon vasutakon eszközölt állatszállitmanyok vámhivatali kezelése lehető gyors és könnyitett lesz. Ezen kezelés a vasuti igazgatóságok előleges jelentése és illető javaslata alapján — ha általában a többi feltételek megvannak — éjjel is eszközlendő, a mennyiben ez a szolgálatnak tökéletesen megbizható teljesitésével megegyeztethető.

9. A vámkartel 13. §-ához.

A vámkartel 13. §-a szerint a másik fél be-, ki- és átviteli tilalmainak áthágásai legalább azon büntetésekkel illetendők, melyek alá saját adótörvényeinek ugyanazon vagy hasonló áthágásai vetvék.

Megegyezés létesült az iránt, hogy azon államokban, melyekben a rendőri szempontból kibocsátott be-, ki- és átviteli tilalmak áthágásai az adótörvények megsértésének nem tekintetnek, nem az ezen utóbbiak védelmére szabott büntetések, hanem az illető büntetőtörvény határozatai alkalmazandók, fentartva természetesen a vámbüntetőtörvény szerinti eljárást, ha egyszersmind vámáthágás esete forog fenn.

10. A vámkartel 17. §-ához.

A vizsgálat megkezdésére való javaslat az osztrák-magyar monarchiában a pénzügyi kerületi igazgatóságok, illetőleg a pénzügyi igazgatóságok és pénzügyi felügyelők, Németországban a főhivatalok részéről teendő. A mindkét részbeli hatóságok ilyféle javaslataikat a további eljárás végett egymáshoz intézendik.

11. A vámkartel 21. §-ához.

A büntetésen kivül az áthágótól a kijátszott illetékek az engedélydijakkal együtt is beszedendők.

12. A vámkartel 22. §-ához.

A 20. §. harmadik kikezdésében a költségek viselése iránt foglalt szabályok a vizsgálat abbanhagyásának ezen itt kijelölt esetében is alkalmazandók.

A szerződés 11. czikkéhez.

Megegyezés jött létre az iránt, hogy a jelen szerződés határozatai alól a nemzeti halászat gyakorlása kizáratik.

A tengeri hajók- és rakományaiknak a két fél tengeri kikötőiben megállapitott egyenlősitése nem terjed ki:

a) oly jutalmazásokra, melyek ujonnan épitett tengeri hajók számára adatnának, a mennyiben ezen jutalmazások a kikötő- és a vámilletékek alóli felmentésben, vagy ezen illetékek mérséklésében nem állanak;

b) más államokhoz tartozó ugynevezett yachtclubok kiváltságaira.

A szerződés 15. czikkéhez.

A szerződő felek a vasuti viteldijak és különösen a közvetlen vasuti árudijszabások létesitése tekintetében egymást lehetőleg támogatni fogják.

Megegyezés történt abban, hogy az áruszállitási dijak és minden dijmérséklés vagy egyéb kedvezmény, mely a saját államterület terményeire akár dijszabások, akár külön rendelkezés vagy megállapodás utján engedélyeztetni fog; a mennyiben nem jótékony vagy közérdekü czélokra rendelt szállitmányokról van szó, az egyik fél területéről a másik fél területére menő, vagy ez utóbbin átmenő ugyanolynemü szállitmányokra ugyanazon pályarészen és ugyanazon forgalmi iránvban egyenlő mérvben megadandó lesz. Ehhez képest különösen a szállitó vonalrész tört forgalmában a helyi, illetve a köteléki dijszabásokon alapuló dijtételek a másik fél kivánságára a közvetlen dijtételekbe is beszámitandók lesznek.

A szerződes 16. és 18. czikkeihez.

1. A 16. és 18. czikkekben foglalt határozmányok azon esetre is kiterjednek, midőn a vasuti vágányok különböző szélessége miatt átrakodás válik szükségessé. Habár ezen határozmányok a vasuti szállitmányok egyéb átrakodásaira nem terjesztethettek ki, mégis elismertetik, hogy ott, hol a fel- és lerakodási helyek nagy távolsága az átrakodást szükségessé teszi, ama kedvezmények kiterjesztése azon esetekre, hol kellően ellenőrzött átrakodás történik, ki nem zárható.

2. Postaküldemények, melyek vasutakon, az egyik szerződő fél területén

át a másik területéből vagy abba szállittatnak, ha szállitásuk kellően zárható tartályokban történik és a szállitott darabok száma, tartalma és nyers sulya a vámhatóság részéről megtekinthető postaokmányokból kitünik, a bevallástól és átvizsgálástól mind a belföldön, mind a határon, az egyes postai darabok pedig a vámhivatali zártól még azon esetben is menttek maradnak, ha egyik vasutról a másikra való átmenetel czéljából rakatnak át.

A tengerentuli postán szállitott tárgyaknál a postai darabok tartalmának bejelentése elmaradhat.

3. Megegyeztek a jelenvoltak az iránt, hogy a vasutakon átszállitott jószágok és postai küldeményeknek a tizennyolczadik czikk második kikezdésében és a fentebbi második pont alatt megállapitott mentessége a vámhivatali megvizsgáltatás alól, nem zárja ki ezen megvizsgálás véghezvitelét oly esetben, ha valamely szándékolt vámáthágás iránt bejelentések vagy alapos gyanuokok merülnek fel.

4. A kölcsönös vasuti forgalomnak vámhivatali kezelése, ugy mint eddig, az 1865. évi április hó 11-ki szerződés végrehajtási jegyzőkönyvének *C)* mellékletében levő határozatok szerint teljesitendő.

E mellett a vasuti forgalomra nézve az osztrák-magyar monarchia és az illető német államok közt fennálló könnyitések, a mennyiben az emlitett határozatoknál tovább menők, továbbra is fentartatnak. Szintugy érvényben maradnak közös ujabbi szabályozásig az 1865-ki végrehajtási jegyzőkönyv *D)* mellékletében fölvett szabályok a hajózárlat alkalmazását illetőleg.

A szerződés 19. czikkéhez.

1. A mi a vásári és sokadalmi forgalmat illeti, az igazolás alakjára nézve, melyet a másik fél alattvalói, kik a 19. czikk első kikezdésében megállapitott kedvezményeket élvezni óhajtják, előmutatni tartoznak, az *E)* melléklet tartalma szerint történt a megállapodás. Ezen igazolványok kiállitására a következő második pontban emlitett hatóságok lesznek jogositva.

2. Azon iparosoknak, kik a másik szerződő fél területén vásárlásokat akarnak tenni, avagy árumegrendeléseket keresni, ez illeték-fizetés nélkül meg fog engedtetni azon iparigazolványok alapján, melyek hazájuk hatóságai által állittattak ki.

Ezen igazolványok kiállitása az *F)* alá csatolt minta szerint azon hatóságok által fog történni, melyekre a jelenleg fennálló megállapodások szerint az utlevelek kiállitása van bizva. A szerződő felek mindegyikének jogában álland, az igazolványok kiállitásáért tetszés szerint mérsékelt illetéket szedni.

Összetévesztések és hamisitások elkerülése végett a Németország és az osztrák-magyar monarchia számára egyforma alakban kiállitandó igazolványoknak alakra és szinre különbözniök kell az utlevelektől, s minden évben más-más szinben s oly alakban kiállittatniok, mely azoknak kényelmes zsebben hordását lehetségessé teszi.

Iparigazolványnyal ellátott iparüzőknek (kereskedelmi utazóknak) csak mustrákat szabad magukkal hordaniok, de árukat nem.

Meg van nekik tiltva egyszersmind más, mint az iparigazolványon nevezett üzletek számára üzletet kötni vagy közvetiteni. Csak utazás közben kereshetnek megrendeléseket vagy tehetnek vásárlásokat; figyelembe venni tartoznak ezeken kivül a másik állam területén érvényben álló szabályokat is.

A szerződés 20. és 21. czikkeihez.

Konzul néven minden, a konzuli teendőkkel megbizott egyén értendő.

Mindegyik szerződő fél, kinek alattvalói részére a másik fél konzula a 21. czikk szerint védelmet és gyámolitást nyujt, köteles az ezáltal felmerülő kiadásokat és költségeket ugyanazon elvek szerint megtériteni, melyek szerint ezt azon állam, mely a konzult kirendelte, saját alattvalói tekintetében tette volna.

A szerződés 22. czikkéhez.

Egyetértés volt az iránt, hogy azon vámhelyek alatt, melyekbe a 22. czikk első kikezdésében emlitett czélból hivatalnokokat küldeni, a szerződő felek kölcsönösen jogositottak, nem értendők a vámigazgató hatóságok (az osztrák-magyar monarchiában: az országos pénzügyi igazgatóságok és a pénzügyi igazgatóságok, Németországban: a vámigazgatóságok), hanem csak a kerületi hatóságok és pedig az osztrák-magyar monarchiában: a kerületi pénzügyi igazgatóságok és pénzügyi felügyelők, Németországban: a főhivatalok az alájuk rendelt helyi vámhatóságokkal együtt.

Szintugy megegyezés történt az iránt, hogy mindegyik kormány kiválogathatja ugyan azon vámhelyeket, melyekre a szerződésileg megállapitott czélból hivatalnokokat küldeni akar, de az illető kormányt mindig előbb a kiküldendő hivatalnok személyéről és azon vámhelyről értesiteni fogja, melyhez a kiküldetés történik.

A szerződés 25. czikkéhez.

A meghatalmazottak megegyeztek abban, hogy a jelen jegyzőkönyv a szerződéssel együtt a magas szerződő feleknek bemutattassék és hogy az utóbbinak jóváhagyása esetében az előbbiben foglalt magyarázatok és megállapodások minden további formaszerü jóváhagyás nélkül jóváhagyottaknak tekintessenek.

Ezek után a jelen jegyzőkönyv két példányban kiállittatott.

Kelt Bécsben, 1891. évi deczember hó 6-án.

(P. H.) *Kálnoky* s. k.
(P. H.) *Reuss* s. k.

IV. TÖRVÉNY-CZIKK

a német birodalommal a szabadalmi, mustra- és védjegy-oltalom tárgyában 1891. évi deczember 6-án kötött egyezmény beczikkelyezéséről.(1)

(Szentesitést nyert 1892. évi január 30-án. A jóváhagyási okmányok kicseréltettek Bécsben 1892. évi január 30-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi január 31-én.)

Az osztrák-magyar monarchia és a német birodalom meghatalmazottai által Bécsben 1891. évi deczember hó 6-án kötött egyezmény ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

Szövege a következő:

(Hivatalos forditás.)

Ő Felsége az ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya egyrészről és másrészről Ő Felsége a német császár, Poroszország királya a német birodalom nevében — azon óhajtás által vezéreltetve, hogy a szabadalmi, mustra- és védjegy-oltalom tárgyában fennálló kölcsönös viszonyokat ujból szabályozzák, e végből tárgyalásokat folytattak és meghatalmazottaikká kinevezték:

Ő Felsége az ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya:

kőröspataki Kálnoky Gusztáv gróf urat, valóságos belső titkos tanácsosát és kamarását, lovassági tábornokát, a császári ház és a külügyek ministerét, és

Ő Felsége a német császár, Poroszország királya:

---

(1) E szerződést megelőzően a védjegyek kölcsönös oltalmát a német birodalommal az 1875 : LVIII. törvényczikkbe iktatott ministeri nyilatkozványok biztositották.

A védjegyek oltalmáról Magyarországon az 1890 : II. t. cz. rendelkezik, melyet módositott az 1895 : XLI. t. cz.; a találmányi szabadalmakról nálunk az 1895 : XXXVII. t. cz. rendelkezik; a mustraoltalmat pedig jelenleg is (épp úgy, mint Ausztriában) az 1858. decz. 7. ny. par. szabályozza (Gesetz zum Schutze der Muster und Modelle für Industrieerzeugnisse, 1858. R. G. Bl. 237.).

Ausztriában a védjegyek oltalmáról az 1890 jan. 6. törv. rendelkezik (1890. R. G. Bl. 19), a találmányi szabadalmakról pedig az 1897 jan. 11. törv. (1897. R. G. Bl. 30.).

A német birodalomban a védjegyek oltalmáról az 1894. máj. 15-én, a találmányi szabadalmakról az 1891 ápr. 7-én, a használati mustrák (Gebrauchmuster) oltalmáról az 1891 jun. 1-én, végül a mustrákon és mintákon való szerzői jogról az 1876 jan. 11-én kelt törvény rendelkezik.

A védjegyek oltalma tárgyában még a következő államokkal vannak szerződéseink: 1872 : XIV. t. czikk az *északamerikai Egyesült-Államokkal* 1871 nov. 5-én az iparvédjegyek tárgyában kötött egyezményről; 1875 : XI. t. cz. az *Oroszországgal* 1874 febr. 5-én (jan. 24.) az iparvédjegyek tárgyában létesült nyilatkozvány beczikkelyezéséről; 1876 : XLIX. t. cz. a *Nagybrittaniával* 1876 decz. 5-én kötött kereskedelmi szerződés beczikkelyezéséről (6. cz.); 1880 : XXII. t. cz. a *Belgiummal* az áruvédjegyek oltalma tárgyában 1880 jan. 12-én kötött egyezményről; 1884 : VI. t. cz. az 1884 febr. 18-án *Francziaországgal* kötött keresk. egyezmény beczikkelyezéséről (II. cz.); 1886 : IX. t. cz. a védjegyek kölcsönös védelme iránt *Svájczczal* 1885 jun. 22-én kötött egyezmény beczikkelyezéséről; 1887 : XXXIX. t. cz. a *Braziliával* az áruvédjegyek oltalma tárgyában 1886 aug. 28-án kötött egyezmény beczikkelyezéséről; 1887 : XL. t. cz. a *Németalfölddel* az áruvédjegyek oltalma tárgyában 1886. évi szept. 3-án kötött egyezmény beczikkelyezéséről; 1888 : XVI. t. cz. a *Dániával* a védjegyek kölcsönös oltalma tárgyában 1888 febr. 9-én kötött egyezmény beczikkelyezéséről; a *Svéd- és Norvégországgal* gyári és kereskedelmi védjegyek kölcsönös oltalma tárgyában 1889 szept. 20-án kötött egyezmény beczikkelyezéséről; 1892 : VI. t. cz. az *Olaszországgal* 1891 decz. 6-án kötött keresk. és hajózási szerződés beczikkelyezéséről (XVI. cz.); 1893 : XXIV. t. cz. a *Romániával* a védjegyek kölcsönös oltalma tárgyában 1893 jan. 28-án kötött egyezmény beczikkelyezéséről.

ő Főméltóságát VII. Reuss Henrik herczeget, főhadsegédét és lovassági tábornokát és ő Felsége az ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királyánál rendkivüli és teljhatalmu nagykövetét,
kik a mindkét részről jóváhagyás fentartásával a következő egyezményt állapitották és kötötték meg:

1. CZIKK.

A szerződő felek egyikének alattvalói a másik fél területein a találmányok, a mustrák (ide értve a használati mustrákat is) és minták, a kereskedelmi és gyári védjegyek, czégek és nevek oltalma tekintetében ugyanazon jogokat élvezendik, mint a saját alattvalók.

2. CZIKK.

A jelen egyezményben értett alattvalókkal egyforma elbánás alá esnek más személyek is, kik a szerződő felek egyikének területein laknak vagy ott főteleppel birnak.

3. CZIKK.

Ha valamely találmány, mustra vagy minta, gyári vagy kereskedelmi védjegy a szerződő felek egyikének területein oltalom elnyerése végett jelentetik be és ha 3 havi határidőn belől a bejelentés a másik szerződő fél területein is eszközöltetik, akkor

a) ezen későbbi bejelentés megelőzi mindazon bejelentéseket, melyek a másik fél területein az első bejelentés időpontja után nyujtattak be;

b) oly körülmények miatt, melyek az első bejelentés időpontja után következtek be, a bejelentés tárgyától az ujdonság jellege a másik fél területein meg nem vonható.(1)

4. CZIKK.

A harmadik czikkben emlitett határidő kezdődik:

a) mustrák és mintáknál, valamint kereskedelmi és gyári védjegyeknél azon időponttal, midőn az első bejelentés történt;

b) találmányoknál azon időponttal, midőn az első bejelentésre a szabadalom megadatik;

c) oly tárgyaknál, melyek Németországban mint használati minták, az osztrák-magyar monarchiában mint találmányok jelentetnek be, az első bejelentés időpontjával; ha az Németországban történt azon időponttal, midőn az első bejelentésre a szabadalom megadatott, a mennyiben az az osztrák-magyar monarchiában történt.

A bejelentés, illetve szabadalmazás napja a határidőbe be nem számittatik.

A szabadalmazás napjául azon nap tekintendő, melyen a szabadalom végérvényes megadására vonatkozó határozat kézbesittetett.(1)

---

(1) V. ö. 1892 nov. 8. 73311. sz. keresk. min. rend., a német birodalommal a szabadalmak, védjegyek és mustrák kölcsönös oltalma tárgyában kötött egyezmény (1892. évi IV. törvényczikk) 3. és 4. czikkének végrehajtása iránt. (1892. R. T. 3165.)

5. CZIKK.

Az egyik fél területein előállitott áruknak a másik fél területeire való bevitele nem vonhatja maga után azon oltalomnak elvesztését, mely az utóbbi területeken ezen áruknak valamely találmány, mustra vagy minta alapján biztosittatott.

6. CZIKK.

A szerződő felek egyikének területein bejegyzett kereskedelmi és gyári védjegy tulajdonosától a másik fél területein való bejegyzés nem tagadható meg abból az okból, mert a védjegy a védjegyek összeállitása és külső alakja tekintetében itt fennálló szabályoknak nem felel meg.[1]

Ezen a védjegyek összeállitására és külső alakjára vonatkozó szabályok között nem értetnek azon szabályok, melyek tiltják az uralkodók vagy az uralkodó házak tagjai arczképeinek, vagy állami és más nyilvános czimereknek a védjegyekben való felhasználását.

7. CZIKK.

Oly kereskedelmi és gyári védjegyek, melyek az egyik fél területein mint ismertető jelvényei valamely külön iparszövetséghez, bizonyos helyhez vagy kerülethez tartozók áruinak, oltalmat élveznek és a mennyiben ezen védjegyek 1875. évi október 1-je előtt a másik fél területein be lettek jelentve, ugyanott szabadon használható jegyekül nem tekinthetők.

Az ily szövetséghez, helyhez vagy kerülethez tartozókon kivül, más ilyen védjegyek oltalmát nem igényelheti.

Árumegjelölések, melyek az egyik fél területeinek közczimereit tartalmazzák, a másik fél területein szabadon alkalmazható jegyekül nem használhatók.

Más mint az, ki ily czimerek használatára engedélylyel bir, ily jegyek oltalmát nem igényelheti.

8. CZIKK.

Mindegyik szerződő fél, a mennyiben az még nem történt volna meg, intézkedéseket fog tenni oly árúk eladása és áruba bocsátása ellen, melyek a másik fél állami czimereivel vagy a származás megjelölése végett a másik fél területein fekvő helyek és kerületek nevével vagy czimereivel a kereskedelem és forgalomban való megtévesztés czéljából vannak ellátva.

9. CZIKK.

Mustrák és minták, valamint kereskedelmi és gyári védjegyek, melyek részére német alattvalók az osztrák-magyar monarchiában oltalmat kivánnak szerezni, ugy a kereskedelmi és iparkamaránál Bécsben a birodalmi tanács-

---

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 72. lapon.

ban képviselt királyságok és országokat illetőleg, valamint a kereskedelmi és iparkamaránál Budapesten a magyar korona országait illetőleg bejelentendők.

10. CZIKK.

A jelen egyezmény 1892 február 1-én lép hatályba és a szerződő felek egyike részéről történt felmondása napjától számitandó hat hónapig marad érvényben.

Jelen egyezmény jóváhagyandó és a jóváhagyási okmányok minél előbb Bécsben kicserélendők.

Minek hiteléül a mindkét részbeli meghatalmazottak a jelen egyezményt aláirták és pecsétjeikkel ellátták.

Kelt Bécsben, 1891 deczember hó 6-án.

(P. H.) *Kálnoky* s. k.
(P. H.) *Reuss* s. k.

Zárjegyzőkönyv.

Az Osztrák-Magyar monarchia és a Németbirodalom közt a találmányok, védjegyek és mustrák kölcsönös oltalmáról szóló egyezménynek a mai napon történt aláirása alkalmával a két fél meghatalmazottai a következő nyilatkozatot tették:

Az egyezmény 6. czikkének 1. bekezdésében foglalt határozatnak nem az a czélzata, hogy az egyik szerződő fél területén lajstromozott védjegy számára akkor is igényt biztositson a másik szerződő fél területén való belajstromoztatásra, hogy ha ez utóbbiban az találtatnék, hogy a védjegy tartalma az erkölcsöt sérti, vagy a közrendbe ütközik, vagy pedig a tényleges viszonyokkal — a közönséget megtéveszteni alkalmas ellentétben van. Ha ezen föltevések valamelyike fenforog, a belajstromozás megtagadható.

A jelen jegyzőkönyv, mely az egyezménynek, a melyre vonatkozik, kiegészitő részét képezi és mely külön jóváhagyás nélkül, az ezen egyezményt illető jóváhagyási okiratok kicserélésének egyszerü ténye által, a szerződő felek részéről elfogadottnak és helybenhagyottnak tekintendő — két példányban kiállitva, Bécsben 1891 deczember hó 6-án aláiratott.

(P. H.) *Kálnoky* s. k.
(P. H.) *Reuss* s. k.

V. TÖRVÉNY-CZIKK

a német birodalommal 1891. évi deczember 6-án kötött állategészségügyi egyezmény beczikkelyezéséről.(1)

(Szentesitést nyert 1892. évi január 30-án. A jóváhagyási okmányok kicseréltettek Bécsben, 1892. évi január 30-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1862. évi január 31-én.)

Ő császári és apostoli királyi Felségének és Ő Felsége a német császárnak meghatalmazottjai által Bécsben, 1891 deczember 6. napján kötött állategészségügyi egyezmény ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

Szövege a következő:

(Hivatalos forditás.)

Ő Felsége az ausztria császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya egyrészről és

Ő Felsége a német császár, Poroszország királya, a német birodalom nevében másrészről,

azon óhajtól vezéreltetve, hogy az állatoknak és az állatok nyersterményeinek területeiken való kölcsönös forgalmát szabályozzák, e czélból tárgyalásokba bocsátkoztak és meghatalmazottjaikká kinevezték:

Ő Felsége az ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya:

kőröspataki gróf Kálnoky Gusztáv urat, valóságos belső titkos tanácsosát és kamarását, lovassági tábornokát, a császári ház és a külügyek ministerét,

Ő Felsége a német császár, Poroszország királya:

ő Főméltóságát VII. Reuss Henrik herczeget, főhadsegédét és lovassági tábornokát és Ő Felsége az ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királyánál rendkivüli és teljhatalmu nagykövetét,

kik, a mindkét részről jóváhagyás fentartásával, a következő határozatokat állapitottak meg:

1. CZIKK.

A szerződő felek egyikének területéről a másiknak területére irányuló forgalom állatokkal, állati nyerstermékekkel és oly tárgyakkal, a melyek állati járványok ragályanyagának elhurczolására alkalmasak, meghatározott belépő állomásokra szoritható és azokon azon állam részéről, melybe a bevitel történik, állatorvosi ellenőrzés alá vehető.

2. CZIKK.

Az 1. czikkben megjelölt állatoknak és tárgyaknak az egyik fél területéről a másik fél területére vagy ezen át történő szállitásánál származási bizonyitvány (marhalevél) szükséges. Ezt a helyi hatóság állitja ki és ha az élő állatokról szól, azon az illető állatoknak egészségi állapota az állam által

(1) A más államokkal fennálló állategészségügyi egyezményeink jegyzékét v. ö. az állategészségügy rendezéséről szóló 1888 : VII. t. cz. 1. §-a kapcsán.

alkalmazott, vagy a hatóság által e czélból külön fölhatalmazott állatorvos részéről igazolandó. Nem német nyelven kiállitott bizonyitványhoz hitelesitett német forditást kell mellékelni.

A bizonyitványnak oly tartalommal kell birni, hogy annak alapján az állatok és tárgyak származását és a belépő állomásig megtett utat biztosan meg lehessen állapitani; továbbá az állatorvos igazolásának arra is ki kell terjedni, hogy a származás helyén és a szomszédos községekben, az elszállitást megelőzött 40 napon belül sem keleti marhavész, sem más olyan járványos betegség nem uralkodott, melyet be kell jelenteni és amely a bizonyitványokon leirt állatok fajára átragad.

Lóra, öszvérre, szamárra és szarvasmarhára vonatkozó marhalevél csak egy állatról; juhra, kecskére és sertésre vonatkozó marhalevél több állatról is szólhat.

A marhalevelek nyolcz napig érvényesek. Ha ezen időtartam szállitás közben jár le, a marhalevél további nyolcz napra csak ugy lesz érvényes, ha az állatokat az állam által alkalmazott, vagy a hatóság által e czélból külön fölhatalmazott állatorvos ujból megvizsgálja és a leletet a marhalevélre rávezeti.

Ha a szállitás vasuton vagy hajón történik, szükséges, hogy a berakást az állam által alkalmazott, vagy a hatóság által erre külön fölhatalmazott állatorvos vizsgálata előzze meg és a lelet a marhalevélre rávezettessék.

Olvasztott faggyunak és zsirnak, gyárilag mosott és zárt zsákokba csomagolt gyapjunak, zárt ládákba, vagy hordókba rakott, száraz vagy sózott beleknek forgalma származási bizonyitvány nélkül is szabad.

3. CZIKK.

A felsorolt feltételeknek meg nem felelő szállitmányok, valamint oly állatok, melyeken a határszéli állatorvos ragadós betegséget állapit meg, vagy a melyeket ilyen betegségre gyanusaknak talál; végre oly állatok, melyeket beteg, vagy gyanus állatokkal együtt szállitottak, vagy a melyek ilyenekkel egyébként érintkeztek, a belépő állomáson visszautasithatók. A visszautasitás okát köteles a határszéli állatorvos a marhalevélen megjelölni és aláirásával igazolni.

A visszautasitás megtörténtét és ennek indokát a határszéli vámközeg azonnal legsürgősebben közli azon szerződő fél határkerületének politikai hatóságával, mely kerületből a kivitelnek történni kellett volna.

A mikor az ilyen betegséget a beszállitott állatokon már a határ átlépése után veszik észre, a tényállást, hatósági (állami) állatorvos közremüködésével, jegyzőkönyvben kell megállapitani és a jegyzőkönyv másolatát a másik szerződő fél kormányának haladéktalanul meg kell küldeni.

4. CZIKK.

Ha a szerződő felek egyikének területén a keleti marhavész lép fel, a másik félnek jogában áll a kérődzők, sertések, állati nyerstermények és a ragályanyag elhurczolására alkalmas tárgyak bevitelét ideiglenesen megtiltani vagy korlátozni.

5. CZIKK.(1)

A meddig a szerződő felek egyikének állatállományában a ragadós tüdőlob uralkodik, a másik fél megtilthatja a szarvasmarha bevitelét a fertőzött területekről (a német birodalomban: szövetséges államokból, tartományokból; Ausztriában: királyságokból és országokból; a Magyar Korona országaiban: vármegyékből). Ebben az esetben a nem fertőzött területből származó szarvasmarhát, mely a határ felé szállitása közben elzárt területet érint, vasuton, hivatalosan lezárt kocsikban, átrakás és más állatok hozzárakása és a szállitás késleltetése nélkül kell továbbitani.

6. CZIKK.(2)

Ha a szerződő felek egyikének területéről az állatforgalom utján olyan ragadós állati betegséget hurczolnak be a másik fél területére, a mely betegségre nézve bejelentési kötelezettség áll fenn: az utóbbi félnek jogában áll mindazon fajbeli állatok bevitelét ideiglenesen korlátozni vagy megtiltani, a mely állatfajokra a ragályanyag átvihető.

Nem érinti a jelen egyezmény a szerződő felek állategészségügyi törvényeinek azon rendelkezéseit, melyek szerint abban az esetben, ha ragadós állati betegségek a határon, vagy ennek közelében lépnének fel, — ezen betegségek távoltartása és elfojtása érdekében, a két rész határszéli kerületei között a forgalom, ugyszintén a veszélyeztetett határkerületen átmenő forgalom rendkivüli korlátozások és tilalmak alá helyezhető.

7. CZIKK.

A szerződő felek kölcsönösen feljogositják egymást arra, hogy megbizottak által a másik fél területén, a helyszinén értesülést szerezhessenek az állatállomány egészségi állapotáról; állattelepek, vágóhidak, veszteglő intézetek s effélék berendezéséről és az érvényes állategészségrendőri szabályok végrehajtásáról.

A megbizottakat előre bejelenteni nem szükséges. A szerződő felek általában utasitani fogják hatóságaikat, hogy a másik fél megbizottjait, mihelyt azok ezt a minőségöket igazolják, kivánságukra támogassák és nekik felvilágositást adjanak.

8. CZIKK.

Mindegyik szerződő fél a ragadós betegségek állásáról időszaki kimutatásokat fog közzétenni és e kimutatásokat a másik félnek közvetlenül meg fogja küldeni.

A határszéli közigazgatási kerületekben felmerülő ragadós betegségekről a hatóságok közvetlenül fogják egymást kölcsönösen és azonnal értesiteni.

Ha a szerződő felek egyikének területén a keleti marhavész jelentkezik, erről és a betegség kiterjedéséről a másik fél kormányai távirat utján közvetlenül fognak értesittetni.

---

(1) V. ö. a 78. és 79. lapon a zárjegyzőkönyv 4. és 5. pontját.
(2) V. ö. a 79. lapon a zárjegyzőkönyv 6. pontját.

9. CZIKK.

Lovak, öszvérek, szamarak, szarvasmarha, juhok, kecskék vagy sertések szállitására használt vasuti kocsikat, mielőtt az egyik fél területéről a másik fél területére való szállitáshoz igénybe vétetnének, tisztitani (fertőzteleniteni) kell, külön megegyezés utján megállapitandó oly eljárás szerint, mely a kocsikra esetleg rátapadt ragályanyag tökéletes megsemmisitésére alkalmas.

A szerződő felek ily vasuti kocsiknak az egyik fél területén szabályszerüen eszközölt fertőtlenitését a másik félre nézve is érvényesnek fogják elismerni.

10. CZIKK.

A legelőre hajtás az egyik fél területéről a másik fél területére a következő feltételek mellett szabad:

a) A nyájak tulajdonosai a határ átlépésekor hitelesités (átvizsgálás és igazolás) végett jegyzéket fognak bemutatni a legelőre hajtott állatokról, mely jegyzék az állatok darabszámát és külső ismertető jeleit tartalmazza.

b) Az állatokat csak azonosságuk megállapitása után lesz szabad visszahajtani.

Ha azonban a legeltetés tartama alatt az állatcsapatok egy részében; vagy csak a legelőtől 20 kilóméternél közelebbre fekvő helyen is; vagy azon az uton, melyen az állatokat a határállomásra visszahajtani kellene, — olyan állati betegség üt ki, mely az illető állatfajra átragadhat: akkor az állatokat a másik fél területére visszahajtani tilos; hacsak kényszeritő körülmények (takarmány hiánya, rossz időjárás stb.) kivételt nem tesznek szükségessé. Ily esetekben a járvány által még meg nem lepett állatoknak visszatérése csak az illetékes hatóságok által, a ragály elhurczolásának megakadályozása végett megállapitott óvó intézkedések mellett történhetik meg.

11. CZIKK.

A határtól 5 kilométernél távolabb nem fekvő helységek lakosai, ekébe vagy jármübe fogott saját állataikkal, mindkét irányban bármikor átléphetik a határt; de csak gazdasági munkák végzése, vagy üzletök folytatása czéljából és csak az érvényes vámszabályok megtartása mellett.

Ezt a kedvezményt a szerződő felek a következő feltételek teljesitéséhez köthetik:

a) Minden egyes fogatot, mely a határt mezőgazdasági munka vagy üzlet folytatása czéljából átlépi, azon község elöljáróságának bizonyitványával kell ellátni, mely községben az állatok istállója áll. Ezen bizonyitványnak tartalmaznia kell a tulajdonosnak vagy a fogat hajtójának nevét, az állatok leirását és (kilóméterekben) azon határmenti terület kerületének megjelölését, melyen belül a fogattal dolgozni szándékoznak.

b) Ezen kivül ugy kilépéskor, valamint visszatéréskor azon határszéli helység elöljáróságának bizonyitványa, honnan a fogat jön — más község területén történő áthajtás esetén pedig az utóbbinak igazolása is szükséges arról, hogy az illető község minden állati járványtól teljesen mentes és hogy 10 kilóméteres kerületében sem uralkodik a keleti marhavész, vagy a ragadós tüdőlob. Ezt a bizonyitványt 6 naponkint meg kell ujitani.

12. CZIKK.

Ez az egyezmény a szerződő felek által megállapitott kereskedelmi és vámszerződéssel egyidőben lép érvénybe és ennek tartamára hatályban marad. De a szerződő felek megegyeztek abban, hogy az egyezmény érvénybe lépésekor még fennálló és azzal össze nem egyeztethető korlátozásokat és tilalmakat az egyezmény érvénybe lépésétől számitandó egy éven át fentarthassák.

A jelen egyezményt jóváhagyó okiratok a szerződő felek által kötött kereskedelmi és vámszerződésre vonatkozókkal egyszerre, Bécsben kicserélendők.

Minek hiteléül a két fél meghatalmazottai a jelen egyezményt aláirták és pecsétjeikkel ellátták.

Kelt Bécsben, 1891. évi deczember hó 6-án.

(P. H.) *Kálnoky* s. k.
(P. H.) *VII. Reuss H. hg.* s. k.

Zárjegyzőkönyv.

Az Osztrák-Magyar monarchia és a Németbirodalom között létrejött állategészségügyi egyezménynek a mai napon történt aláirása alkalmával a két fél meghatalmazottjai a következő nyilatkozatokat és megállapitásokat foglalták a jelen jegyzőkönyvbe:

1. Az állategészségügyi egyezmény határozatai csak a szerződő felek valamelyikének területéről származó terményekre nyernek alkalmazást. Más országokból származó oly állatok vagy tárgyak bebocsátása, melyek az egyik fél területén át a másik fél területére, vagy ezen át szállittatnának, a jelen egyezmény keretén kivül esik.

2. A származási bizonyitványokban a származás helyén kivül a közigazgatási járást s azon nagyobb közigazgatási kerületet (a Német birodalomban: szövetséges államokat, tartományokat; Ausztriában: királyságokat, országokat; a Magyar Korona országaiban: vármegyéket) is meg kell jelölni, melyhez a származás helye tartozik.

3. A nem német nyelven kiállitott származási bizonyitványok forditásának hatósági igazolását hivatalos pecsét használatára jogosult egyén vagy hatóság eszközli. Ezekhez az egyénekhez, vagy hatóságokhoz tartozik, vasuti szállitmányokra nézve, a felrakóállomás főnöke.

4. Az állategészségügyi egyezmény 5. czikkében foglalt határozat azon föltevésen alapul, hogy az osztrák-magyar birodalom mindkét államának területén az állategészségügyi törvények a német birodalomban érvényes szabályokkal összhangzásba hozassanak arra nézve, hogy a ragadós tüdőlobban megbetegedett állatokat le kell kell vágni és hogy a szarvasmarhafajhoz tartozó többi állatokat, melyek a megbetegedett állatokkal ugyanazon helyiségben együtt állanak vagy állottak, az utolsó betegségi eset megszüntétől számitott 6 hó letelte előtt a fertőzött helyiségből legfeljebb közvetlenül levágásra, az osztrák-magyar birodalmon belül, szabad elszállitani.

Mindaddig, mig ez a föltevés ténynyé nem válik: az állategészségügyi egyezmény 5. czikke helyett következő határozatok állanak:

«Addig, a mig a ragadós tüdőlob a szerződő felek egyikének állatállományában uralkodik, a másik megtilthatja azt, hogy szarvasmarhát a fertőzött területekről (a Németbirodalomban: szövetséges államok, tartományok; Ausztriában: királyságok és országok; a Magyar Korona országaiban: vármegyék) az ő területére bevigyenek; egyéb területekről pedig a bevitelt akként korlátozhatja, hogy az állatokat a származás helyéhez legközelebb eső vasuti állomásról hivatalosan lezárt kocsikban, mindennemü átrakás vagy más marha hozzárakása és a szállitás halasztása nélkül a határig s innen mielőbbi levágásra állategészségrendőri felügyelet alatt álló vágóhidakra kell szállitani.»

5. Arra nézve, hogy az állategészségügyi egyezmény 5. czikkének határozatai miképen alkalmaztassanak, egyrészt a német szövetséges államokból és másrészt a Galiczia, Csehország, Morvaország és Alsó-Ausztria, osztrák országokból származó termények tekintetében azon kijelentés történik, hogy a szerződő felek az elzárásra vonatkozó jogukkal nem szándékoznak élni azon egész terület ellenében, melyen a ragadós tüdőlob uralkodik, hanem annak csak olyan nagy része ellenében, melynek elzárása esetről-esetre elégségesnek mutatkozik arra, hogy a ragály elhurczolása megakadályoztassék.

E czélból az emlitett területeken belül szükebb elzárási területek fognak kijelöltetni, melyeknek meghatározása később, kölcsönös egyetértéssel megállapitandó módositások fentartása mellett, átiratok utján fog történni.

A szerződő felek az állategészségügyi egyezmény 5. czikkében biztositott és egész területek (a Németbirodalomban: szövetséges államok, tartományok; Ausztriában: királyságok és országok; a Magyar Korona országaiban: vármegyék) elzárására vonatkozó jogukkal nem szándékoznak élni oly esetben: midőn ily területen, ha ez rendszerint járványmentes, a ragadós tüdőlobnak szórványos esetei merülnek föl. De ez a megállapodás nem nyer alkalmazást Csehországra, Galicziára, Morvaországra és Alsó-Ausztriára.

6. Az állategészségügyi egyezmény 6. czikkének 2. bekezdésében foglalt határozat a hivatalosan lezárt vasuti kocsikban történő átvitelre nem vonatkozik; tilos azonban élő állatoknak hozzárakása, az átrakás és az átszállitás halasztása a fertőzött határszéli kerületben.

7. Az 1881. évi május hó 23-án kelt kereskedelmi szerződés 1. czikkéhez tartozó zárjegyzőkönyv 3. pontja alapján a német határszéli kerületekben gazdálkodók által haszon- és tenyészállatoknak Ausztria-Magyarországból való beszerezhetése tekintetében ez idő szerint élvezett kedvezmények az állategészségügyi egyezmény 12. czikkében megállapitott átmeneti időszak alatt semmi esetre sem fognak korlátoztatni.

A jelen jegyzőkönyv, — mely külön jóváhagyás nélkül, a vonatkozó állategészségügyi egyezményt illető jóváhagyási okiratok kicserélésének egyszerü ténye által, a szerződő felek részéről elfogadottnak és helybenhagyottnak tekintendő, — két példányban, Bécsben 1891. évi deczember hó 6-án aláiratott.

(P. H.) *Kálnoky* s. k.
(P. H.) *VII. Reuss H. hg.* s. k.

VI. TÖRVÉNY-CZIKK

az Olaszországgal 1891. évi deczember 6-án kötött kereskedelmi és hajózási szerződés beczikkelyezéséről.(1)

(Szentesitést nyert 1892. évi január 30-án. A jóváhagyási okmányok kicseréltettek Rómában 1892. évi január 30-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi január 31-én.)

Az Olaszországgal 1891. évi deczember hó 6-án kötött kereskedelmi és hajózási szerződés ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

Szövege a következő:

(Hivatalos forditás.)

Ő Felsége Ausztria Császárja, Csehország Királya stb. és Magyarország Apostoli Királya

és

Ő Felsége Olaszország Királya

azon ohajtól vezéreltetve, hogy államaik között a kereskedést és hajózást fejleszszék és előmozditsák, uj szerződés kötésére határozták el magukat és e czélból meghatalmazottaikká kinevezték:

Ő Felsége Ausztria Császárja, Csehország Királya stb. és Magyarország Apostoli Királya:

Báró Bruck Károly Ő Nagyméltóságát, az első osztályu vaskoronarend lovagját, a szent Móricz- és szent Lázár-rendnek a nagy szalaggal diszitett nagykeresztes lovagját, valóságos belső titkos tanácsosát, Ő Felsége az olasz királynál meghatalmazott nagykövetét;

Ő Felsége Olaszország királya:

Starrabba di Rudini Antal őrgróf ur Ő Nagyméltóságát, a szent Móricz- és szent Lázár- és az olasz koronarendnek a nagy szalaggal diszitett nagykeresztes lovagját, a katonai aranyérdemérem tulajdonosát, képviselőt, ministerelnökét és külügyministerét;

Malvano János urat, a szent Móricz- és szent Lázár- és az olasz koronarend nagytisztjét, az osztrák Ferencz József-rend középkeresztesét a csillaggal, államtanácsost, államtitkárt a külügyministeriumban;

Miraglia Miklós urat, a szent Móricz- és szent Lázár- és az olasz koronarend nagytisztjét, az osztrák Ferencz József-rend középkeresztesét a csillaggal, a földmivelésügy főigazgatóját a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministeriumban;

Stingher Bonaldo urat, az olasz koronarend középkeresztesét, a szent

---

(1) E szerződés végrehajtása tárgyában v. ö. 1892 jan. 31. 6955. sz. pénzügymin. rend. (1892. R. T. 161.). Az Olaszországgal e szerződést megelőzően fennállott kereskedelmi és hajózási szerződést az 1888: XV. t. cz. tartalmazza, melyből az ugyanabba iktatott állategészségügyi egyezményt magában foglaló rész jelenleg is hatályban van. Az 1888: XV. t. czikket megelőzően Olaszországgal fennállott kereskedelmi és hajózási szerződéseinkről v. ö. az 1877: XIII. és XXVII., 1878: XVIII., 1879: I. és 1887: XLI. t. czikkeket.

Olaszországgal való consuli egyezményünket az 1874: XIII. t. cz., szegényjogi szerződésünket az 1883: XXXIX. t. cz., a szerzői jog iránt való egyezményt pedig az 1891: III. t. cz. tartalmazza. V. ö. még az 1882: XVI. t. czikket az osztrák-magyar vámterület általános vámtarifájáról.

Móricz- és szent Lázár-rend tisztjét, az osztrák Ferencz-József-rend középkeresztesét, főfelügyelőt a pénzügyministeriumban;

Monzilli Antal urat, a szent Móricz- és szent Lázár- és az olasz koronarend középkeresztesét, a kereskedelemügy igazgatóját a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministeriumban;

kik jó és kellő alakban talált meghatalmazásaik kölcsönös közlése után a következő czikkekben állapodtak meg:

I. CZIKK.(1)

Az osztrák-magyar monarchia és Olaszország királysága alattvalói között a kereskedés és a hajózás teljesen szabad leend és a szerződő felek alattvalói a másik fél területén szabadon letelepedhetnek. Az olasz alattvalók az osztrák-magyar monarchiában és az osztrák és magyar alattvalók Olaszországban, ha az illető területek bármely kikötőjében, városában vagy más helyén letelepednek, vagy ott csak ideiglenesen tartózkodnak is, kereskedésük és iparuk tekintetében nem vonhatók bármily néven nevezendő más vagy magasabb illetékek, terhek, adók vagy dijak alá, mint a melyek a nemzetbeliektől szedetnek; és azon kiváltságok, kivételek, mentességek és bármely más kedvezmények, melyeket a magas szerződő felek egyikének alattvalói a kereskedés és ipar tekintetében élveznek, a másik fél alattvalóira is ki fognak terjedni.

II. CZIKK.(1)

Kereskedők, gyárosok és iparosok átalában, kik ki tudják mutatni, hogy azon államban, melyben laknak, az általuk üzött kereskedés és ipar után a törvényes adót fizetik: e czimen, a másik fél területén semminemü további illeték vagy adó fizetésére nem fognak köteleztetni akkor, midőn csupán kereskedésük vagy iparüzésük érdekében, mustrákkal vagy ezek nélkül, akár személyesen, akár szolgálatukban álló utazók által vásárlásokat tesznek vagy megrendeléseket keresnek.

A magas szerződő felek alattvalói, kik kereskedésük üzése és termékeik elárusitása végett az egyik országból a másikba vásárokra és sokadalmakra mennek, ott kölcsönösen ugyanazon bánásmód alá esnek, mint a saját alattvalók.

A magas szerződő felek egyikének alattvalói, kik az illető területek különböző helyei közt fuvarozást, tengeri- vagy folyamhajózást üznek, ezen iparuk üzéseért a másik fél területein semmiféle iparadó alá nem vethetők.

III. CZIKK.

A magas szerződő felek alattvalói a másik fél területén minden katonai szolgálattétel alól, a szárazon ép ugy, mint a tengeren és pedig mind a rendes katonaságban, mind a honvédségben fel vannak mentve. Fel vannak továbbá mentve a birói, közigazgatási vagy helyhatósági hivataloskodás minden kötelezettsége, a katona beszállásolás, minden hadiadó és bárminemü

(1) L. a zárjegyzőkönyvet a 139. lapon.

katonai kényszerszolgáltatás és megadóztatás alól, kivéve mindazonáltal az ingatlanok birtoklásával vagy bérletével egybekötött terheket, valamint azon hadi kényszerszolgáltatásokat és megadóztatásokat, melyeket az illető állam minden alattvalója is, mint ingatlanok birtokosa vagy haszonbérlője viselni tartozik.

Nem vethetők alá sem személyükre nézve, sem ingó vagy ingatlan vagyonuk tekintetében más kötelezettségeknek, megszoritásoknak dijaknak vagy adóknak, mint a melyekkel a nemzetbeliek terhelvék.

IV. CZIKK.

Az olaszok Ausztriában és Magyarországban és az osztrákok és a magyarok Olaszországban bármilynemü és természetü ingó és ingatlan javakat szerezhetnek és birtokolhatnak és ezek felett adásvevés, ajándékozás, csere, házassági szerződés, végrendelet, végrendelet nélküli öröklés, vagy bármely egyéb intézkedés utján szabadon és ugyanazon feltételek mellett rendelkezhetnek, mint a nemzetbeliek; a nélkül, hogy más, vagy magasabb adókat, illetékeket vagy dijakat fizetnének, mint a melyekre az illető ország alattvalói a törvények értelmében kötelezvék.

V. CZIKK.

Az olaszok az osztrák-magyar monarchiában és az osztrákok és a magyarok Olaszországban ügyeiket, ép ugy, mint a nemzetbeliek, teljesen szabadon és pedig akár személyesen, akár maguk által választott közvetitők által rendezhetik, a nélkül, hogy kötelesek lennének az ügynököknek, bizományosoknak stb., kiknek szolgálatát igénybe venni nem akarják, jutalmat vagy kárpótlást fizetni és a nélkül, hogy e tekintetben más megszoritásoknak vettetnének alája, mint a melyeket az illető ország általános törvényei megállapitanak.

Teljes szabadság engedtetik nekik az adásvevésnél, a forgalmi czikkek árának meghatározásánál és általában kereskedelmi intézkedéseiknél, csakhogy magukat az illető állam vámtörvényeihez alkalmazni és egyedárusságainak alávetni tartoznak.

Hasonlókép jogaik érvényesitése és megvédése végett könnyen és szabadon járulhatnak minden fokozatu birósághoz és közigazgatási hatósághoz.

E czélból élhetnek azon ügyvédekkel, jegyzőkkel vagy ügynökökkel, kiket érdekeik megvédésére alkalmasaknak vélnek és a jogszolgáltatást illetőleg általában ugyanazon jogokat és kiváltságokat fogják élvezni, melyek a nemzetbelieknek jelenleg nyujtatnak vagy jövőben nyujtatni fognak.

VI. CZIKK.(1)

A magas szerződő felek kötelezik magukat, hogy a kölcsönös forgalmat semmiféle beviteli, kiviteli vagy átviteli tilalom által nem fogják gátolni.

Ez alól kivételnek helye lehet csupán:

---

(1) L. a zárjegyzőkönyvet a 140. lapon.

a) a jelenleg fennálló vagy jövőben netán létesitendő állami egyedáruságok tárgyainál;

b) egészségrendőri tekintetekből, különösen a közegészségügy érdekében, és az e részben elfogadott nemzetközi elveknek megfelelően;

c) hadi szükségleteknél rendkivüli körülmények közt.

VII. CZIKK.

A beviteli és kiviteli illetékeknek összegére, biztositására és beszedésére, valamint az átvitelre nézve is a magas szerződő felek mindegyike arra kötelezi magát, hogy a másik felet mindazon kedvezményekben fogja részesiteni, a melyeket valamely harmadik hatalomnak engedélyez. Más államoknak e tekintetekben jövőben nyujtott minden kedvezmény vagy mentesség a másik szerződő félre azonnal ellenkedvezmény nélkül és már e ténynél fogva kiterjesztendő.

Az emlitett intézkedések mindazáltal ki nem terjednek:

a) azon kedvezményekre, melyek valamely szomszéd államnak a határszéli forgalom könnyitésére engedélyeztettek vagy utóbb engedélyeztetni fognak, sem azon vámkedvezményekre vagy vámmentességekre, melyek csak bizonyos határvonalakra nézve vagy bizonyos kerületek lakosai számára engedélyeztetnek;

b) azon kötelezettségekre, melyeket az egyik magas szerződő fél már létesitett vagy jövőben létesitendő vámegylet alapján elvállalt.

VIII. CZIKK.(1)

Azon osztrák vagy magyar föld- vagy iparternékek, melyek a jelen szerződéshez csatolt *A)* tarifában vannak fölsorolva, az emlitett tarifában megállapitott vámdijak mellett fognak bebocsáttatni, ha azok Olaszországba akár szárazon, akár tengeren bevitetnek.

Bárminemü osztrák vagy magyar föld- vagy iparternékek — legyenek azok felsorolva az *A)* tarifában vagy nem — Olaszországba való bevitelüknél a legnagyobb kedvezményt élvező nemzet irányában alkalmazott bánásmódban fognak részesülni.

Azon olasz föld- vagy iparternékek, melyek a jelen szerződéshez csatolt *B)* tarifában vannak felsorolva, az emlitett tarifában megállapitott vámdijak mellett fognak bebocsáttatni, ha azok az osztrák-magyar monarchiába akár szárazon, akár tengeren bevitetnek.

Bárminemü olasz föld- vagy iparternékek — legyenek azok felsorolva a *B)* tarifában vagy nem — az osztrák-magyar monarchiába való bevitelüknél a legnagyobb kedvezményt élvező nemzet irányában alkalmazott bánásmódban fognak részesülni.

IX. CZIKK.

Olaszország kötelezi magát, hogy azon czikkekre nézve, a melyek tekintetében a jelen szerződéshez csatolt *B)* tarifában vámmentesség állapittatott

(1) L. a zárjegyzőkönyvet a 140. lapon.

meg, az 1887. évi julius 14-iki általános vámtarifában foglalt kiviteli vámoknak számát vagy magasságát az osztrák-magyar monarchia előzetes hozzájárulása nélkül nem fogja emelni. Viszont az osztrák-magyar monarchia kötelezi magát, hogy azon czikkekre nézve, a melyek tekintetében a jelen szerződéshez csatolt *A)* tarifában vámmentesség állapittatott meg, a jelenleg érvényben levő általános vámtarifában foglalt kiviteli vámoknak számát vagy magasságát Olaszország előzetes hozzájárulása nélkül nem fogja emelni.

Az állami egyedáruságok tárgyainak, valamint a hadi fegyvereknek és lőszereknek kezelése a jövőben is az illető államok törvényei és szabályai szerint fog történni.

Mindazon árúk, a melyek az illető területek egyikéről jönnek vagy oda mennek, a másik fél területén kölcsönösen minden átviteli illetékek alól mentesek lesznek, történjék az átvitel akár közvetlenül, akár lerakás, berakás és ismét felrakás után.

X. CZIKK.(1)

A kétrészbeli szomszéd ország közt és különösen az illető határkerületeik közt kifejlett külön forgalom előmozditása czéljából az alább felsorolt árúk, a visszaszállitás feltétele mellett, és a magas szerződő felek által közös egyetértéssel megállapitott rendszabályoknak megfelelően, a bevitelnél és kivitelnél bizonyos időre szóló vámmentességet fognak élvezni:

a) mindazon árúk (a fogyasztási tárgyak kivételével), melyek szabad forgalomban az egyik magas szerződő fél területeiről a másik szerződő fél területeinek vásáraira vagy sokadalmaira vitetnek, hogy ott közraktárakban vagy vámraktárakban lerakassanak; valamint az olasz, vagy az osztrák és magyar kereskedők utazói által kölcsönösen behozott mustrák, ha mindezen tárgyak és mustrák el nem adatván, előre meghatározott idő alatt visszavitetnek azon országba, melyből kikerültek;

használatban volt mindennemü üres, jegyes zsákok és üres, jegyes hordók, melyek a másik szerződő fél területeiről behozatnak, hogy megtöltve visszavitessenek, vagy a melyek visszahozatnak, miután előbb megtöltött állapotban kivitettek volt;

b) az egyik területről a másikra, vásárokra, mezei munkára, telelésre, vagy az Alpokon való legeltetésre hajtott marhák. Ez utóbbi esetben a beviteli és kiviteli vámmentességet élvezik egyszersmind az illető termények is, minők a másik területen való tartózkodás alatt nyert vaj és sajt, valamint az ott ellett állatok;

c) szalma fonásra, viasz fehéritésre, selyemgubó motolálásra, selyemhulladék gerebenezésre, nyers selyem sodrásra (láncz és vetőlék készitésére);

d) rizs őrlésre, a határvonal által átmetszett földekről való, valamint általában gabnanemüek őrlésre;

e) különböző tárgyak fénymázozásra, fényezésre, festésre és kijavitásra.

A *c)* és *d)* alatti esetekben a suly mindig számba veendő, levonván azonban a feldolgozással járó természetes, vagy törvényes sulyhiányt.

A többi esetben a kivitt és ismét visszahozott tárgyak azonos volta igazo-

---

(1) L. a zárjegyzőkönyvet a 141. lapon.

landó és az illetékes közegek ezen czélból fel lesznek jogositva arra, hogy ezen tárgyakat az érdekelt fél költségére bizonyos ismertető jelekkel elláthassák.

XI. CZIKK.(1)

A kisérő jegy melletti eljárás alá eső árúk, ha a magas szerződő felek egyikének területeiről a másik fél területeire közvetlenül átmennek, nem fognak kirakatni és záraik nem fognak levétetni vagy másokkal helyettesittetni; föltéve, hogy az e tekintetben megállapitott vámszolgálati követelményeknek elég tétetett.

Általában a mennyire lehet, a vámügyi szolgálat alakszerüségei egyszerüsittetni fognak és a vámkezelés gyorsittatni fog.

XII. CZIKK.(1)

Azon belső adók, melyek akár az állam, akár községek és testületek javára, az ország termékeinek előállitását, gyártását vagy fogyasztását terhelik vagy terhelni fogják; semmi szin alatt sem terhelhetik nagyobb mértékben, vagy terhelőbb módon a másik fél területeiről származó hasonló termékeket.

A magas szerződő felek egyike sem sujthatja belső adó ürügye alatt a behozatalnál uj vagy magasabb vámmal az oly árúkat, a melyek magában az országban nem termeltetnek.

Ha a magas szerződő felek egyike szükségesnek találná azt, hogy a jelen szerződéshez csatolt tarifákban foglalt valamely belföldi termelésü vagy gyártású árura uj fogyasztási adó vagy adópótlék vettessék, a hasonló külföldi áru a bevitelnél azonnal egyenlő adóval terhelhető.

XIII. CZIKK.

Az egyik magas szerződő fél területeiről bevitt arany, ezüst, platina vagy más nemes fémből készült aranymives- és ékszerárúk a másik fél területein az illető ország hasonló saját gyártmányaira nézve fennálló törvény szerint, vagy általában kötelezőleg, vagy csak a fél kivánatára, ellenőrző eljárás alá esnek.

XIV. CZIKK.

A magas szerződő felek kötelezik magukat arra, hogy a területeik közti csempészkedés meggátlására és megbüntetésére kellő eszközök által közreműködni, hogy e czélból a másik állam felügyelő hivatalnokainak minden törvényes segélyt megadni és nekik pénzügyi és rendőrhivatalnokaik, valamint a helyi hatóságok utján általában minden felvilágositást és segitséget, melyre hivatalos eljárásukban szükségük van, nyujtani fognak.

Ezen általános határozatok alapján a magas szerződő felek a mellékelt vámkartelt kötötték.

Oly határszéli vizekre és területrészekre, melyeken a magas szerződő felek területei idegen államokkal határosak, az őrködési szolgálat kölcsönös gyámolitására szükséges szabályok meg fognak állapittatni.

---

(1) L. a zárjegyzőkönyvet a 142. lapon.

XV. CZIKK.

Árumegállitás és átrakás czimén a magas szerződő felek területein dijak nem szedhetők és a hajózási és egészségrendőri, valamint az adók beszedésének biztositására megkivántató szabályok esetén kivül, egy áruszállitó sem kényszerithető arra, hogy bizonyos helyen megállapodjék és hogy áruit ki- vagy átrakja.

XVI. CZIKK.(1)

Az olaszok Ausztriában és Magyarországban, továbbá az osztrákok és a magyarok Olaszországban, a gyári és kereskedelmi jegyek, az iparczikkek mustrái és a minták tekintetében, ugyanazon védelmet élvezendik, mint a nemzetbeliek.

Az egyik magas szerződő fél alattvalói, kik a másik magas szerződő fél területein jegyeik, mustráik vagy mintáik védelmében kivánnak részesülni, ezen jegyeket, mustrákat vagy mintákat az ezen utóbbi területeken fennálló szabályok szerint, vagyis Olaszországban a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministeriumnál vagy az ország egyik prefecturájánál és az osztrák-magyar monarchiában a bécsi és a budapesti kereskedelmi és iparkamaránál letétbe helyezni tartoznak.

XVII. CZIKK.(1)

Az egyik magas szerződő fél hajói a másik fél kikötőiben mind érkezésükkor, mind tartózkodásuk ideje alatt, mind elindulásukkor a nemzeti hajókkal egyenlő bánásmódban fognak részesülni és pedig az állam, községek, testületek, köztisztviselők vagy bármely intézetek javára szedett bárminemü vagy nevü illetékek és dijak tekintetében ép ugy, mint a hajóknak a kikötőkben, révekben, öblökben, öblözetekben, kikötő-medenczékben és dockokban való elhelyezését, berakodását vagy kirakodását és általában mindazon formaságokat és egyéb rendszabályokat illetőleg, melyeknek a hajók, legénységeik és rakományaik alávethetők.

Ez áll a parthajózásra nézve is.

XVIII. CZIKK.(1)

Mindkét magas szerződő fél hajóinak állami illetősége saját hazájuk törvényei és rendeletei szerint itélendő meg.

A hajók teherképességének igazolására a hazájukbeli törvények szerint kiállitott mérőlevelek elégségesek és a hajómérték átszámitása mindaddig nem fog alkalmaztatni, mig a magas szerződő felek közt az 1873. évi decz. 5-én jegyzékváltás utján megállapitott egyezmény hatályban marad.

Hasonlókép minden kedvezmény, melyet a magas szerződő felek egyike a hajók és rakományaik tekintetében valamely harmadik államnak nyujtott, vagy jövőben nyujtani fog, a viszonosság feltétele mellett a másik szerződő fél hajóira és rakományaikra is alkalmazandó.

A jelen szerződés határozatai azonban a nemzeti halászat üzésére nem alkalmazandók.

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 145. lapon.

XIX. CZIKK.

Bárminemü és bárhonnan érkező árúk, melyeknek bevitele, kivitele, átvitele vagy az egyik szerződő fél területein közraktárban való elhelyezése a nemzetbeli hajókon meg van engedve, a másik fél hajóin is hasonlókép bevihetők, kivihetők, átvihetők vagy közraktárban elhelyezhetők és pedig ugyanazon kiváltságok, engedmények, kedvezmények és visszatéritések élvezete mellett; és a nélkül, hogy más vagy magasabb vámokat vagy illetékeket tartoznának fizetni, sem más vagy nagyobb megszoritások mellett, mint a melyek a nemzetbeli hajókon bevitt, kivitt, átvitt vagy közraktárban elhelyezett árúkra alkalmaztatnak.

XX. CZIKK.

Az egyik magas szerződő fél azon hajóitól, melyek szerencsétlenség vagy szükség eseteiben a másik magas szerződő fél kikötőibe befutnak, hacsak a tartózkodás szükségtelenül meg nem hosszabbittatik, vagy kereskedelmi müveletre fel nem használtatik, hajózási vagy kikötői illetékek nem szedhetők.

Azon esetben, ha az egyik magas szerződő fél kormányának vagy alattvalóinak hajója a másik fél partjain vagy területein hajótörést vagy sérülést szenved, nemcsak a hajótörést szenvedettek fognak minden segitségben és támogatásban részesülni, hanem a hajók, azoknak részei és töredékei, a hajószerek és minden a hajóhoz való más tárgy is, a hajón talált hajóokmányok, szintugy mint a tengerbe vetett s utóbb megtalált tárgyak és árúk, vagy esetleg az azok eladásából befolyt pénzösszeg a tulajdonosoknak azok, vagy kellően igazolt meghatalmazottjaik kérésére, sértetlenül ki fognak szolgáltatni; a nélkül, hogy egyebet fizetnének, mint a mentési és őrzési költségeket és általában azon illetékeket, melyeket hasonló esetben a saját nemzetbeli hajók is fizetni kötelesek.

Ha a tulajdonos vagy ennek különös megbizottja nem jelentkezik, a kiszolgáltatás az illető consulok, alconsulok vagy consuli ügynökök kezeihez történik. Megjegyeztetik azonban, hogy az esetben, ha a hajó, a rajta volt tárgyak és árúk a hajótörés alkalmából törvényes kereset tárgyává válnának, az e feletti határozat az ország illetékes biróságainak fentartva marad.

A tenger által kivetett, valamint a hajókárt szenvedett árúk, melyek az egyik magas szerződő fél hajójának rakományához tartoztak, a másik fél által a mentési költségeken kivül, ha ilyenek voltak, semminemü más illeték alá nem vethetők, kivéve, ha azon árúk a belső fogyasztásra bocsáttatnának.

XXI. CZIKK.(1)

A magas szerződő felek területein levő minden természetes és mesterséges vizi utakon a hajózás a másik magas szerződő félhez tartozó hajók vezetőinek ugyanazon feltételek mellett s a hajótól vagy rakományától fizetendő ugyanazon illeték mellett fog megengedtetni, mint a nemzetbeli hajósoknak.

---

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 145. lapon.

XXII. CZIKK.

A magas szerződő felek megegyeznek az iránt, hogy a magas felek egyikének hajói — a birósági eladás esetét kivéve — az illető hatóság által az eddigi lobogóviselési jog visszavonásáról kiállitott nyilatkozat nélkül, a másik fél által állami illetékességüekké nem nyilvánittathatnak.

XXIII. CZIKK.

Az országutaknak és egyéb utaknak, csatornáknak, zsilipeknek, kompoknak, hidaknak és hidnyilásoknak, kikötőknek és kiszálló helyeknek, a hajózható viz megjelölésének és világitásának, a kalauzolás, a darucsigák és nyilvános mérlegintézeteknek, a raktáraknak, a hajóárúk megmentésére, raktározására és biztonságba helyezésére szolgáló intézeteknek s több efféléknek használata, a mennyiben ez épitmények vagy intézetek közhasználatra rendelvék, akár az állam, akár magános jogositottak által kezeltessenek: a másik magas szerződő fél alattvalóinak, hasonló feltételek és ugyanazon illetékek mellett engedendő meg, mint a nemzetbelieknek.

Illetékek, a tengervilágitásra és hajókalauzolásra vonatkozó külön határozatok fentartása mellett, csak az ily épitmények vagy intézetek tényleges használatánál szedethetnek.

Az ország határain áthaladó forgalomra vetett utvámok oly utakon, melyek közvetlenül vagy közvetve a magas szerződő felek országainak egymás közti, vagy a külfölddel való összeköttetésére szolgálnak, az ut hosszához mérve, a saját állami területre szoritkozó forgalomért járókat meg nem haladhatják.

Ezen határozatok a vasutakra nem alkalmazhatók.

XXIV. CZIKK.(1)

Vasutakon a magas szerződő felek alattvalói és ezeknek árui mind a viteldijakra és a fuvarozás módjára, mind a szállitás idejére és a közterhekre nézve egyenlő bánásmódban fognak részeltetni.

A magas szerződő felek oda fognak hatni, hogy az illető vasuti igazgatóságok a személy- és áruforgalomban közvetlen feladásokat és közvetlen tarifákat léptessenek életbe, mihelyt és a mennyiben azokat a magas szerződő felek kivánatosaknak jelölendik meg.

A közvetlen forgalomra nézve egységes szállitási határozatoknak megállapitása, különösen a szállitási határidők tekintetében, a mindkét részbeli vasuti felügyelő hatóságok közvetlen megegyezésének tartatik fenn.

A magas szerződő felek kötelezik magukat arra, hogy területeik között a vasuti forgalmat mindennemü akadály és zavar ellen biztositani fogják.

A magas szerződő felek egyikének területein levő valamely vasutnak kölcsönös forgalmából eredő követelései, ha az adós vasut a másik szerződő fél területeihez tartozik, zár alá nem vehetők, vagy le nem foglalhatók; kivéve azon esetet, ha a zár vagy foglalás azon állam biróságának határozata alapján történik, a melyhez a követelésre jogosult vasut tartozik.

Hasonlóképen a magas szerződő felek egyikének vasuti jármüeszközei, ide

---

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 146. lapon.

értve az illető vasut tulajdonát képező azon összes ingó dolgokat, melyek e jármüvekben találtatnak, a másik magas szerződő fél területein sem zár alá nem vehetők, sem le nem foglalhatók; kivéve azon esetet, ha a zár vagy foglalás azon állam biróságának határozata alapján történik, melyhez az illető vasut tartozik.

A vasuti igazgatóságok a csatlakozó vonatok közlekedésére vonatkozó menetrendeket közös egyetértéssel oly módon fogják megállapitani, hogy sem az utasok, sem az árúk más késedelmet ne szenvedjenek, mint a mely a vasuti, a vám- és az utlevélrendőri szolgálat folytán szükségessé válik.

Ezen menetrendek jóváhagyása mindenik kormánynak fentartatik azon vasuti vonalra nézve, a mely saját területén fekszik.

A magas szerződő felek kötelezik magukat a vasutak igazgatóságainál oda hatni, hogy az ugyanazon nemü vonatok egymással, vagyis a gyorsvonatok gyorsvonatokkal, a személyvonatok személyvonatokkal és a vegyes vonatok vegyes vonatokkal, lehetőleg csatlakozást nyerjenek.

XXV. CZIKK.

A magas szerződő felek azon lesznek, hogy a területeiken levő vasutak kölcsönös forgalma, feltéve azt, hogy az illető két vonal ugyanazon vágányszélességgel bir, lehetőleg megkönnyittessék azáltal, hogy az egy helyen összetalálkozó pályák közvetlen vágányösszeköttetést nyerjenek és hogy a kocsik az egyik pályáról a másikra átmenjenek.

A magas szerződő felek ott, a hol határszéleiken közvetlen vágányösszeköttetések vannak és a kocsik átmenete történik, azon árúkat, melyek szabályszerüleg lezárható kocsikban érkeznek és ugyanazon kocsikon az ország belsejében oly helyre szállittatnak, hol a kezelésre jogositott vám- vagy adóhivatal létezik; a határszélen való bevallástól, lerakástól és átvizsgálástól, valamint a csomózártól felmentendik, a mennyiben az illető árúk a rakjegyzékek és fuvarlevelek átadása által bevitelre bejelentetnek.

Oly árúk, melyek szabályszerüleg lezárható vasuti kocsikban, az egyik magas szerződő fél területein keresztül, átrakodás nélkül, a másiknak területeiről hozatva, vagy oda való rendeltetéssel átvitetnek: a bevallástól, lerakástól és átvizsgálástól, valamint a csomózártól az ország belsejében ép ugy, mint a határszéleken felmentendők, a mennyiben a rakjegyzékek és fuvarlevelek átadása által átvitelre bejelentetnek.

Ezen határozatok alkalmazásánál azonban föltételeztetik, hogy az érdekelt vasuti igazgatóságok felelősséget vállalnak az iránt, hogy a kocsik az ország belsejében levő elintéző hivatalnál, vagy a kiviteli hivatalnál, sértetlen zárral és kellő időben megérkeznek.

A mennyiben a magas szerződő felek egyike a vámkezelés tekintetében más államokkal az itt emlitetteknél nagyobb könnyitéseket állapitott volna meg: e könnyitések a másik féllel való forgalomnál is a kölcsönösség feltétele alatt alkalmazást találnak.

XXVI. CZIKK.

A magas szerződő felek kölcsönösen megengedik egymásnak, hogy a másik fél mindazon kikötőiben és kereskedelmi piaczain, a hol valamely

más állam consulai működésre bocsáttatnak, ilyeneket szintén kinevezhessenek.

A magas szerződő felek egyikének e consulai, a kölcsönösség feltétele mellett, a másik fél területein ugyanazon kiváltságokat, jogositványokat és mentességeket élvezendik, a melyekkel bármily más állam consulai birnak vagy birni fognak.

Az egyik magas szerződő fél hadi- vagy kereskedelmi hajóinak legénységéhez tartozó és a másik fél területére szökött tengerészek kiszolgáltatásánál az emlitett ügynökök a helyi hatóságok részéről ugyanazon segélyben és támogatásban fognak részesülni, mely a legnagyobb kedvezményt élvező nemzetek ügynökeinek nyujtatik vagy jövőben nyujtatni fog.

XXVII. CZIKK.

A jelen szerződés kiterjed azon országokra is, melyek a magas szerződő felek vámterületeivel jelenleg egyesitve vannak vagy a jövőben egyesitve lesznek.

XXVIII. CZIKK.

Jelen szerződés az osztrák-magyar monarchia és Olaszország közt 1887. évi deczember hó 7-én kötött kereskedelmi és hajózási szerződés helyébe fog lépni; 1892. évi február hó 1-én lép életbe és 1903. évi deczember hó 31-ig érvényben marad. Ha azonban a magas szerződő felek egyike sem nyilvánitaná tizenkét hónappal az emlitett időszak lejárta etőtt a szerződés hatályának megszüntetése iránti szándékát, az emlitett szerződés érvényben marad egy év lefolytáig azon naptól számitva, a melyen a szerződő felek egyike azt felmondja.

A magas szerződő felek fentartják maguknak a jogot, hogy közös egyetértés utján ezen szerződésben bármily változtatást megtehessenek, mely szellemével és alapelveivel ellenkezésben nem áll és melynek szükségét a tapasztalás kitüntetné.

XXIX. CZIKK.

Jelen szerződés jóváhagyandó és a jóváhagyási okmányok Rómában minélelőbb kicserélendők.

Minek hiteléül a meghatalmazottak a jelen szerződést aláirták és pecsétjeikkel ellátták.

Kelt Rómában, kettős kiadásban, 1891. évi deczember hó 6-án.

(P. H.) *Bruck* s. k.
(P. H.) *Rudini* s. k.
(P. H.) *Malvano* s. k.
(P. H.) *Miraglia* s. k.
(P. H.) *Stingher* s. k.
(P. H.) *Monzilli* s. k.

A) tarifa.

(Vámok az Olaszországba való bevitelnél.) (1)

A szerződés aláírása idejében érvényes olasz vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vámegység	Vám Lira Cent.
1	Természetes vagy mesterséges ásványvizek és pezsgő vizek	100 kg.	0.50
3 (2)	Sör:		
a)	hordókban	hectl.	3.—
b)	palaczkokban	100 drb	3.—
4-ből (3)	Borszesz:		
a)	tiszta borszesz, hordókban (beleértve a tartályt is)	hectl.	14.—
6-ból	Zsiros olajok:		
a)	tiszta faolaj	100 kg.	6.—
7 *a)*-ból	Terpentinolaj	«	3.—
8-ból	Illó olajok vagy esszencziák:		
a)	narancsból és narancsfélékből	1 kg.	1.50
c)	szegfűszegből	«	7.50
d)	fodormentából	«	7.50
e)	külön meg nem nevezettek, a rózsa-olaj és rózsa-esszenczia kivételével	«	3.—
9	Mindennemü élesztő	—	vm.
11	Katáng és minden egyéb kávépótló:		
a)	száritva	—	vm.
b)	pörkölve vagy őrölve is	100 kg.	8.—
30-ból	Savak:		
c) (4)	gubacssav és csersav, nem tiszta	—	vm.
d)	eczetsav nem tiszta	100 kg.	1.—
h)	borkősav	«	10.—
i)	phenylsav	«	10.—
l)	eczetsav, folyékony (ideértve a közönséges eczetet is), melynek tiszta eczetsavtartalma:		
	1. 10 százalék és annál kevesebb	«	15.—

(1) L. a pótczikket a 132. lapon a határszéli forgalomra nézve. L. továbbá a zárjegyzőkönyv 56. pontját a 151. lapon.

(2) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 146. lapon (1. p.) L. továbbá: 1892. decz. 1. 2100 eln. sz. földmivelésügyi min. rend., a borokra, illetőleg sörökre vonatkozó vegyelemzési igazolványok kiállitása tárgyában, — az Olaszországgal való forgalomban (1892. R. T. 3087); 1892. decz. 8. 85,620 sz. pénzügymin. rend. Vegyelemzési bizonylatok kiséretében Olaszországba viendő osztrák és magyar sörküldeményekből, a vegyi vizsgálat czéljára szükségelt minták vétele tárgyában (1892. R. T. 3431); 1892. decz. 8. 85,620 sz. pénzügymin. rend. Vegyelemzési bizonylatok kiséretében Olaszországba viendő osztrák és magyar borküldeményekből, a vegyi vizsgálat czéljára szükségelt minták vétele tárgyában (1892. R. T. 3434); 1892. decz. 10. 4934. eln. sz. keresk. min. rend., a borokra és sörökre vonatkozó vegyelemzési igazolványok tárgyában, az Olaszországgal való forgalomban (1892. R. T. 3243).

(3) V. ö. a zárjegyzőkönyv 2. és 3. pontját a 146. lapon.

(4) V. ö. a zárjegyzőkönyv 4. pontját a 146. lapon.

A szerződés aláírása idejében érvényes olasz vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vámegység	Vám Lira Cent.
	2. 10 százaléknál több, de 50 százaléknál kevesebb	100 kg.	90.—
	3. 50 százalék s annál több	«	180.—
m)-ből	benzoesav; szénsav, gáz alakjában is; tiszta gubacs és csersav; phosphorsav; pyrogallussav; kénessav	«	10.—
33	Alkaloidok:		
a)	chinasók	1 kg.	5.—
b)	külön meg nem nevezettek s ezeknek sói	«	5.—
34	Vas-, ólom- és ón-oxyd	«	4.—
35	Czinkoxyd	100 kg.	5.—
37-ből [1]	Szénsavvegyületek:		
c)	szénsavas ólom	«	8.—
d)-ből	kettős szénsavas nátron (soda bicarbonata)	«	0.50
e)	szénsavas káli, beleértve a kettős szénsavas kálit	«	0.50
40-ből	Salétromsav vegyületek:		
a)	salétromsavas ezüst	1 kg.	5.—
44	Borkő (kettős borkősavas káli), nyersborkő, borseprő	—	vm.
46	Kénes kéneső (czinober vagy vermillon)	100 kg.	80.—
51 *b)*-ből	Jód; bróm; agyagföld, tiszta vagy gelatinszerű; glycerin, nyers és tisztitott; sóskasó (bioxalat); strontiansók; fehér kénsavas káli (cyankalium); ammoniaksók, kivéve az ammoniumnak brommal és joddal való vegyületeit; kénkáli és kénnatrium; kénárzén (auripigment), sárga és vörös, nem poralakú; chromsavas és kettős chromsavas káli és natron; chromtimsó; ónsók; tiszta-fehérje (albumin); kadmiumkészitmények; rézoxyd; a kazánkőképződés elleni szerek; az eczetsavnak báriummal, calciummal (mészszel), kaliummal és natriummal való vegyületei; antimon-oxyd (a kénantimonoxydek, mint az antimonkrokus, antimonmáj és antimonüveg kivételével); benzoesavas sók (az alkaloidokból és kénesőből való benzoátok kivételével); appreturfényle (szövetek appretálásához); czitromsavas vas; kénmáj (heparsulphuris, kalium sulphuratum); phosphátok (az alkaloidokból és kénesőből való phosphátok kivételével);		

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 6. pontját a 146. lapon.

A szerződés aláirása idejében érvényes olasz vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vámegység	Vám Lira Cent.
	mangansavas sók; dió- vagy lenolajból és ólomoxydból vagy szénsavas ólomból való ragasz; gyantából, viaszból és okkerből való ragasz, márvány vagy más hasonló anyagok ragasztására vagy palaczkdugaszok tömitésére (bevonására)	100 kg.	4.—
53-ból (1)	Lőkupakok és töltények:		
a)	üres töltények lőkupakok nélkül	«	60.—
d)	lőkupakok	«	220.—
58-ból	Kámfor:		
b)	tisztitott	«	25.—
61-ből	Antiseptikus pamut és vatta; tiszta pepsin; komlókivonat; kakaóvaj; kámforos olaj; terpin	100 kg.	10.—
62-ből	Porrátört, de más módon el nem készitett vasreszelék	«	10.—
64 a)-ból	Kocsikenőcs, gyantaolajból és mészből készitve	—	vm.
67-ből	Gyökerek, héjak, levelek, virágok, zuzmók, növények és gyümölcsök festéshez vagy cserzéshez:		
a)	nem őrölve	—	vm.
b)	őrölve	—	vm.
70	Kátrányból vagy más bituminosus anyagokból kivont festékek:		
a)	száraz állapotban	—	vm.
b)	tészta-alakban vagy folyékony állapotban	—	vm.
71	Festőanyagkivonatok festőfából és mindenemű más festőanyagok	100 kg.	10.—
72 (2)	Festékek táblácskákban, por- és minden alakban, ideértve az anilin lakkfestékeket is	«	10.—
73-ból	Fénymáz:		
b)-ből	alkoholmentes, az ásványolajt tartalmazónak kivételével	«	20.—
74	Czeruzák:		
a)	szines czeruza foglalás nélkül és mindenemü czeruza nem fehér, simitott vagy firniszelt foglalatban	«	100.—
b)	másfélék	«	50.—
75-ből a)	Nyomdafesték	«	12.—
b)	Mindennemü tinta	«	15.—
78-ból	Kötelek, alattságok és zsinegek, kátrányozva is:		
b)	2 mm. s ennél kisebb vastagságuak	«	25.—

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 7. pontját a 146. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 8. pontját a 146. lapon.

A szerződés aláírása idejében érvényes olasz vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vámegység	Vám Lira Cent.
82 *a)*-ból (1)	Lenfonalak, lúgozva vagy fehéritve, egyes fonalak:		
	1. a melyekből egy kilogrammra 7.000—20.000 méter esik	100 kg.	17.50
	2. a melyekből egy kilogrammra 20.000—37.000 méter esik	«	22.—
86 *c)*-ből (1)	Lenszövetek, lúgzott vagy fehéritett sima lenszövetek, melyeknél 5 mm. oldalu négyzetben, a lánczban és vetőlékben együttvéve foglaltatik:		
	1. 10 egész 26 fonal	«	66.40
	2. 26 egész 45 fonal	«	84.—
86 *d)*-ből	Fehéritett, mustrás vagy damasztszerüen szőtt lenárúk	«	A fehérített sima szövetek vámja
86 *e)* és *f)*-ből	Lenszövetek festve vagy tarkán szőve	«	A nyers szövetek vámja s azon felül 100 kg.-ként 35 lira
88 (2)	Paszományárúk lenből és kenderből	«	110.—
89-ből	Harisnyakötő árúk az V. tarifaosztály alá tartozó fonóanyagokból:		
a)	egyszerüek	«	110.—
94-ből	Varrott árúk az V. tarifaosztály alá tartozó fonóanyagokból:		
a)-ból	zsákok, ágy- és asztalnemű, törülközők, függönyök egyszerüen beszegve vagy szegélylyel és hasonló czikkek lenből	«	A szövet vámja 10 százalékkal megtoldva
b)	gallérok, kézelők és férfiingek	«	A szövet vámjának kétszerese
c) (3)	másfélék (az *a)* alatt foglalt nem lenből készült árúk kivételével)	«	A szövet vámja 40 százalékkal megtoldva
106 (4)	Szinnyomatos pamutárúk	«	A fehéritett szövet vámja s azon felül 100 kg.-ként 70 lira
115-ből	Lámpabelek pamutból	«	100.—

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 9. és 10. pontját a 147. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 11. pontját a 147. lapon.
(3) V. ö. a zárjegyzőkönyv 12. pontját a 147. lapon.
(4) V. ö. a zárjegyzőkönyv 13. pontját a 147. lapon.

A szerződés aláírása idejében érvényes olasz vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vámegység	Vám Lira Cent.
120	Varrott árúk a VI. tarifaosztály alá tartozó fonóanyagokból:		
a)	zsákok, ágy- és asztalnemü, törülközők, függönyök egyszerüen beszegve vagy szegélylyel s efféle árúk	100 kg.	A szövet vámja 10 százalékkal megtoldva
b)	gallérok, kézelők és férfiingek	«	A szövet vámjának kétszerese
c)	másfélék	«	A szövet vámja 40 százalékkal megtoldva
121-ből	Gyapju:		
e)	fésülve, nem festve	«	15.—
123-ból	Lószőr:		
c)	fodoritva, kötelek és durva munkák lószőrből	«	17.—
125	Fonalak gyaratolt gyapjuból, egyes fonalak:		
a)	nyers állapotban:		
	1. melyekből egy kgra 10.000 méternél több nem esik ...	«	45.—
	2. melyeknél egy kgrammra 10.000 méternél több esik	«	55.—
b)	fehéritve	«	A nyers fonalak vámja 20 százalékkal megtoldva
c)	festve	«	A nyers fonalak vámja s azon felül 100 kg.-ként 25 lira
126-ból	Fonalak gyaratolt gyapjuból, czérnázva	«	Az egyes fonalak vámja s azon felül 100 kg.-ként 17 lira
127	Fonalak fésült gyapjuból, egyes fonalak:		
a)	nyers állapotban:		
	1. melyeknél egy kg.-ra 50.000 méternél több nem esik	«	60.
	2. melyeknél egy kg.-ra 50.000 méternél több esik	«	75.—
b)	fehéritve	«	A nyers fonalak vámja 20%-al megtoldva
c)	festve	«	A nyers fonalak vámja s azonfelül 100 kg.-ként 25 lira
128	Fonalak fésült gyapjuból, czérnázva	«	Az egyes fonalak vámja s azonfelül 100 kg.-ként 17 lira
129	Gyapjuszövetek:		
a)	gyaratolt gyapjuból:		
	1. négyszögméterenkint 300 gramm vagy ennél kisebb sulyuak	«	185.—

A szerződés aláírása idejében érvényes olasz vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vámegység	Vám Lira Cent.
	2. négyszögméterenkint 300 egész 500 gramm sulyuak	100 kg.	160.—
	3. négyszögméterenkint 500 grammnál nagyobb sulyuak	«	140.—
b)	fésült gyapjuból:		
	1. négyszögméterenkint 200 gramm vagy ennél kisebb sulyuak	«	250.—
	2. négyszögméterenkint 200—500 gramm sulyuak ...	«	220.—
	3. négyszögméterenkint 500 grammnál nagyobb sulyuak	«	190.—
130-ból	Szinnyomatos gyapjuárúk, négyszögméterenkint 300 gramm vagy ennél kisebb sulyuak	«	Az illető szövetek vámja s azonfelül 100 kg.-ként 30 lira
132	Himzett gyapjúszövetek:		
a)	lánczöltéssel	«	200.— s azonfelül a szövet vámja
b)	laposöltéssel	«	300.— s azonfelül a szövet vámja
134-ből	Szövetek lószőrből:		
a)	szitaszövetek	«	30.—
135	Harisnyakötőárúk a VII. tarifaosztály alá tartozó fonóanyagokból:		
a)	egyszerüek	«	220.—
b)[1]	szabásosak (façonnée)	«	Az egyszerüek vámja 50%-al megtoldva
136	Paszomántárúk a VII. tarifaosztály alá tartozó fonóanyagokból	«	220.—
	Paszomántárúk, melyeknek külső oldala gyapjuból és — a selyem kivételével — más fonóanyagokból áll és 50%-nál kevesebb gyapjut tartalmaz, 100 kilogrammonkint 180 lira vám alá esnek.		
137	Rojtok és szalagok a VII. tarifaosztály alá tartozó fonóanyagokból	«	240.—
139	Csipkék és tüllök gyapjuból	1 kg.	7.—
140*c)*-ből[2]	Lábszőnyegek gyapjuból és		

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 14. pontját a 147. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 15. pontját a 147. lapon.

A szerződés aláírása idejében érvényes olasz vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vámegység	Vám Lira Cent.
	hulladék-gyapjúból, ideértve azokat is, melyekben — a selyem kivételével — más fonóanyagok tulnyomó sulyban fordulnak elő … … …	100 kg.	100.—
142 (1)	Varrott árúk a VII. tarifaosztály alá tartozó fonóanyagokból	«	A szövet vámja 40 százalékkal megtoldva
144	Selyemgubók (a kettős selyemgubók kivételével) … … …	—	vámmentes
145-ből	Selyem:		
a)	egyes szálakban, motolált vagy sodrott, nyers állapotban… … … … … … …	—	vámmentes
147-ből	Selyemhulladék:		
a)	selyemgubóktól v. kettős selyemgubóktól (strusa, strazza di seta e di doppio), nyers állapotban … … …	—	vámmentes
b)	másféle, nyers állapotban	—	vámmentes
148-ból	Bársony és peluche selyemből vagy floretselyemből:		
a)	sima … … … … … … …	1 kg.	9.—
149-ből	Fekete v. szines fichu-, écharpe- és cache-nez kendők mustrátlan, selyem v. floretselyemszövetből, nem varrva	«	6.50
	Fekete v. szines fichu-, écharpe- és cache-nez kendők mustrás, selyem v. floretselyemszövetből, nem varrva … …	«	9.—
150	Bársony, vegyes, melyben a selyem vagy floretselyem legalább 12 és legfelebb 50%-nyi arányban fordul elő:		
a)	sima … … … … … … …	«	7.—
b)	mustrás … … … … … …	«	10.—
151-ből	Szövetek, vegyesek, melyekben a selyem vagy floretselyem legalább 12 és legfelebb 50 %-nyi arányban fordul elő:		
b)	szinesek:		
	1. simák … … … … … …	«	5.—
	2. mustrásak … … … …	«	8.—

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 16. és 18. pontját a 147. lapon.

A szerződés aláírása idejében érvényes olasz vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vámegység	Vám Lira Cent.
154-ből	Szalagok és rojtok, vegyesek, melyekben a selyem vagy floretselyem legalább 12 és legfelebb 50%-nyi arányban fordul elő	1 kg.	3.— s azon felül az illető szövet vámja
156	Paszomántárúk a VIII. tarifaosztály alá tartozó fonóanyagokból	«	Szalagok vámja
160 (1)	Varrott árúk a VIII. tarifaosztály alá tartozó fonóanyagokból	«	A szövet vámja 40 százalékkal megtoldva
161	Faszén	—	vámmentes
162	Tüzifa	—	vámmentes
163-ból	Fa:		
a) (2)	közönséges:		
	1. nyers állapotban, ácsolva, vagy a fejszével nagyjából előkészitve	—	vámmentes
	2. négyszögletessé vágva, fürészelve	—	vámmentes
	3. skatulyáknak, szitaabroncsoknak s efféléknek való vékony falemezek; bármily hosszuságu faabroncsok	—	vámmentes
	4. gyufák készitéséhez való fadrót	—	vm.
b)-ből (3)	műasztalos munkákhoz való:		
	2. hosszában fürészelve	100 kg.	3.—
	3. parkettáknak való berakott deszkák vagy koczkák	«	4.—
164	Üres hordók, újak v. használtak:	hliter tartalom	
a)	faabroncsokkal		0.20
b)	vasabroncsokkal	«	0.30
165-ből	Butorok és butorrészek, nyersek vagy készek:		
a) (4)	nem párnázottak:		
	1. közönségesek, hajlitott fából	100 kg.	7.50
	2. másfélék, közönséges fából	«	13.—
	3. műasztalos-munkákhoz való fából, furnirozva, faragva vagy berakva	«	60.—

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 19. pontját a 148. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 20. pontját a 148. lapon.
(3) V. ö. a zárjegyzőkönyv 21. pontját a 148. lapon.
(4) V. ö. a zárjegyzőkönyv 22. pontját a 148. lapon.

A szerződés aláírása idejében érvényes olasz vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vámegység	Vám Lira Cent.
166-ból	Rámák és rámákhoz való léczek:		
b)	fénymázozva, aranyozva vagy ezüstözve ...	100 kg.	70.—
167	Evezők, karók és rudak ...	—	vm.
170 (1)	Eszközök és különféle munkák közönséges fából:		
a)	nyers állapotban ...	100 kg.	6.—
b)	fényezve vagy festve:		
	1. orsók és csévék ...	«	8.—
	2. másfélék ...	«	13.—
171 (2)	Közönséges apró-árúk fából ...	«	50.—
172	Gyermekjátékszer fából ...	«	60.—
177-ből	Kosárkötő- és gyékényfonó-árúk:		
b) (3)	finomak ...	«	30.—
182	Papirosanyag fából:		
a)	cellulose ...	—	vm.
b)	másféle, ide értve a szalmából és más hasonló anyagokból készült papirosanyagot is ...	100 kg.	1.—
183-ból (4)	Papiros:		
a)	fehér vagy szines pépből készült mindenféle papiros ...	«	12.50
d)	szines, aranyozott vagy festett papiros, papiros-tapéták (ide értve a fehér kőnyomda- és fényképpapirost is) ...	«	40.—
f)	csomagoló papiros, a szines pépből készült is:		
	1. a hengerrel nem simitott ...	«	3.—
	2. a hengerrel egy oldalán simitott ...	«	5.—
185	Réznyomatok, litografiák és czimczédulák (cartelli), ideértve a chromolitografiákat is	«	75.—
186-ból	Papiroslemez:		
a) (5)	közönséges ...	«	2.—
187 (6)	Árúk papirosból és papiros lemezből ...	«	80.—
188-ból (7)	Könyvek és hangjegyek:		
a)	nyomtatottak:		
	1-ből: hangjegyek olasz szöveggel és vegyes (olasz és más) szövegü könyvek, füzve vagy nem füzve ...	—	vm.
	2. más, nem olasz szövegü könyvek és hangjegyek, füzve vagy nem füzve ...	—	vm.
	3. bárminemü kötésekben ...	100 kg.	20.—

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 23. pontját a 148. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 24. pontját a 148. lapon.
(3) V. ö. a zárjegyzőkönyv 25. pontját a 148. lapon.
(4) V. ö. a zárjegyzőkönyv 26. pontját a 149. lapon.
(5) V. ö. a zárjegyzőkönyv 27. pontját a 149. lapon.
(6) V. ö. a zárjegyzőkönyv 28. és 29. pontját a 149. lapon.
(7) V. ö. a zárjegyzőkönyv 30. pontját a 149. lapon.

A szerződés aláírása idejében érvényes olasz vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vámegység	Vám Lira Cent.
b)-ből[1]	nem nyomtatott könyvek:		
	1. nem füzött ivekben vagy papiroslemez, kötésekben, vászon sarkakkal és háttal is	100 kg.	22.—
	2. vászonnal bevont papiroslemezbe kötve, bőr sarkakkal és háttal is	«	36.—
190-ből	Bőrök:		
d)-ből	szőr nélkül cserzettek:		
	3. lakbőr (fénymázos bőr)	«	90.—
	5. készredolgozott másféle bőr (a lakk- és a talpbőr kivételével)	«	70.—
196-ból	Czipészárúk:		
a)	mindennemü czipészárú bőrből vagy szövetből, a selyemből vagy bársonyból valók kivételével	100 pár	100.—
b)	kaucsukból, szövetbéléssel vagy felszereléssel	«	125.—
201 d)-ből[2]	Lámpák és lámparészek öntött vasból, czinkdiszitményekkel vagy a nélkül, ónozva, zománczozva, nikkelezve, mázozva, oxydálva, fénymázozva	100 kg.	15.—
203	Vas és aczél:		
a)	hengerelve vagy kovácsolva, mindenféle keresztmetszetü pálczákban, vékonyabb és vastagabb rudakban:		
	1. oly keresztmetszettel, melynek egy átmérője vagy egy oldala sem 7 milliméter, vagy annál kisebb	«	6.—
	2. oly keresztmetszettel, melynek egy vagy több oldala, vagy egy vagy több átmérője 7 milliméter vagy annál kisebb, de 5 milliméternél nagyobb	«	7.—
	3. oly keresztmetszettel, melynek egy vagy több oldala, vagy egy vagy több átmérője 5 milliméter, vagy annál kisebb (a drót kivételével)	«	9.—
b)	drótta hengerelve vagy huzva:		
	1. 5 milliméter vagy annál kisebb, de 1·5 milliméternél nagyobb átmérővel	«	11.—
	2. 1·5 milliméter vagy annál kisebb átmérővel	«	15.—
c)	pléhek:		
	1. 4 mm. s annál nagyobb vastagságuak	«	7.—

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 31. és 32. pontját a 149. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 33. pontját a 149. lapon.

A szerződés aláírása idejében érvényes olasz vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vámegység	Vám Lira Cent.
	2. 4 milliméternél vékonyabbak, de 1·5 milliméternél vastagabbak...	100 kg.	10.—
	3. 1·5 milliméter vastagságuak s annál vékonyabbak...	«	12.—
d)	csövek:		
	1. 4 milliméter s annál vastagabb pléhből	«	12.—
	2. 4 milliméternél vékonyabb, de 1·5 milliméternél vastagabb pléhből...	«	14.—
	3. 1·5 milliméter vastagságu s annál vékonyabb pléhből...	«	17.—
204-ből	Vas és aczél, kovácsolva vagy öntve:		
a)	horgonyok, kocsitengelyek, üllők s egyéb nyers munkák 50 kg. s annál nagyobb sulyuak...	«	9.—
b)-ből	nyers kocsitengelyek 50 kilogrammnál kisebb sulyuak...	«	12.—
206a),b)ből[1]	Kovácsolt vas- vagy aczélszegek...	«	10.—
206a)-ból[1]	Vas- és aczéláruk, második megmunkálással: főképen durva (grossi) vasból vagy aczélból készitettek:		
	2. egész felületükön vagy annak nagy részén gyalulva, reszelve, esztergályozva, lyukgatva stb;...	«	13.25
	3. ónozva, ólmozva, czinkezve és fénymázozva	«	15.50
b)-ből[2]	főképen kis (piccoli) vas- vagy aczéldarabokból készitettek:		
	2. egész felületükön vagy annak nagy részén gyalulva, reszelve, esztergályozva, lyukgatva stb; továbbá, ónozva, ólmozva, czinkezve, fénymázozva...	«	17.25
210-ből	Mű- és kézmű-ipari eszközök és szerszámok öntött vasból, kovácsolt vasból v. aczélból:		
a)-ból	közönségesek:		
	1. balták, fejszék, ekék, közönséges földmives-eszközök átalában, lapátok, hegyes üllők, váll-ékek, szoritók, vakoló kanalak, fenőaczélok, boronák, dróthuzó-vasak, szénavillák, vonómértékek, emelőrudak, bárdok, kalapácsok, srófogók kovácsok számára, ásók, karók, csákányok, kővágó vasak, gereblyék, irtókapák, szekerczék, fogók, csoroszlyák stb...	«	13.—

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 34. és 35. pontját a 149. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 36. és 37. pontját a 149. lapon.

A szerződés aláirása idejében érvényes olasz vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vámegység	Vám Lira Cent.
b)-ből	finomak:		
	1. kocsiemelők,egyensulymérlegek,csiszolóvasak, árvésők, csavarhuzók, szögletmértékek, másoló-sajtók, ollók, kerti kések, pléhvágó-ollók, tábori kovácsműhelyek,bélyegzők(aczélbélyegek,csákok); czipészek, aranyozók, asztalosok, kovácsok, patkoló kovácsok, fodrászok, nyomdászok és egyéb kézmüvesek számára való külön meg nem nevezett szerszámok vasból; téglázó- és fodoritó vasak, körömhántók (patahántók), fürészlapok, árak, srófkulcsok, gyaluvasak, simitóvasak, fésűk, gyaluk, csipőfogók, vágó-bélyegzők, kaczor, husolók, pengék szeg- és kőfurókhoz, vésők, fürészek, völgyelő vésők, lapoczkák, lyukasztók, kis és nagy furók, kölük, sajtóküllők és bélyegzők (csákok) számára, órások számára való esztergapadok, kézi furók, vájfurók stb. fénymázozva, csiszolva, czinkezve, galvanizálva, rezezve, ónozva, ólmozva és részben más fémekkel kapcsolatban is	100 kg.	17.—
	kaszák és sarlók	«	12.—
c)	reszelők és ráspolyok, melyeknek hossza a nyéltől eltekintve:		
	1. 30 centiméternél több	«	13.—
	2. 15 egész 30 centiméter	«	15.—
	3. 15 centiméternél kisebb	«	20.—
211-ből	Réz, sárgaréz és bronz:		
f)-ből	lámpaégők és lámpakörzetek (galeries)	«	75.—
214-ből	Ólom s az ólomnak antimonnal való keverékei:		
c)	nyomdabetűk	«	18.—
216 a)	Czink: tuskókban (rögökben) és czinktöredék	—	vm.
b)	pléhekben és lemezekben	100 kg.	4.—
c)	nem aranyozott vagy ezüstözött, sem diszitett vagy fénymázozott munkákban	«	12.—
d)	nem aranyozott vagy ezüstözött, de bármely módon diszitett vagy fénymázozott munkákban	«	12.—
e)	aranyozott vagy ezüstözött munkákban	«	58.—
218	Antimonfém (Regulus antimonium)	«	6.—
225 (1)	Varrótűk és gombostűk	«	80.—

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 38. pontját a 149. lapon.

A szerződés aláirása idejében érvényes olasz vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vámegység	Vám Lira Cent.
226-ból	Gépek:		
a)-ból	gőzgépek, állók, kazán nélkül	100 kg.	12.—
	gőzgépek, félig állók, kazánnal, forrólég-gépek, légnyomásu gépek, gázgépek' (motorok), petroleum-gépek (motorok), beleértve a forgó hajtókat is: 300 kg.-nál nagyobb sulyuak	«	12.—
b)-ből	gőzkazánok:		
	1. kovácsolt vagy öntött vasból való csőrendszerű gőzkazánok	«	14.—
	2. másfélék, mint csőrendszerűek	«	12.—
c)-ből	hydraulikus gépek, valamint viz- és szél-motorok:		
	hydraulikus kerekek, prések (sajtók), accumulatorok, elevátorok és felvonók	«	10.—
e)	lokomobilok	«	12.—
g)	mindennemü mezőgazdasági gép	«	9.—
i)	szövészethez való gépek és szövőszékek	«	10.—
j)-ből	fa- és fémfeldolgozásra való szerszámgépek (füreszek, gyaluk, esztergapadok, csavarvágógépek, furógépek, stb.) 300 kg.-nál nagyobb sulyuak	«	9.—
l)	varrógépek:		
	1. állványnyal	«	25.—
	2. állvány nélkül	«	30.—
m)-ből	kövek, ásványok, csontok stb. törésére, összenyomására és zúzására való gépek; emelőgépek öntött- vagy kovácsolt vasból; mechanikus, nem hydraulikus daruk; vasuti kocsik s efélék emeléséhez való gépek; czukorgyártáshoz való centrifugák; papirgyártáshoz való holländerek; önmüködő (légnyomásu stb. efféle) fékezők; hengermüvek; mángorló gépek, a szövetekhez szolgálók kivételével; fagyasztógépek; pezsgővizek gyártásához való gépek; papiros-gépek; papirost vágó gépek; téglavető gépek; mosó- és téglázó (vasaló-) gépek; könyvkötőgépek; ipari használatra való pneumatikus gépek; csiszológépek; ventilatorok mozgató mechanismussal; gyaratoló gépek felszerelés nélkül; fonálszárító gépek; fonalak mosására és zsirtalanitására		

A szerződés aláírása idején érvényes olasz vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vámegység	Vám Lira Cent.
	való gépek ; papirlyukasztó-gépek ; fonalak festésére szolgáló gépek	100 kg.	10.—
1. 3) és *n)*-ből	Géprészek :		
	1. varrógépekhez	«	30.—
	2. más gépekhez, öntöttvasból (a dynamo-elektrikus gépek kivételével)	«	11.—
228	Optikai, mathematikai, pontossági, megfigyelési, vegytani, természettani, sebészeti műszerek stb.	«	30.—
231-ből	Arany :		
b)	selyemre vagy más fonóanyagra fonva... ...	1 kg.	10.—
c)	aranyfüst (a papiros sulyának levonása nélkül)	«	18.—
232-ből	Ezüst :		
c)	selyemre vagy más fonóanyagra fonva... ...	«	10.—
d)	ezüstfüst (a papiros sulyának levonása nélkül)	«	5.—
233	Aranyműves-árúk és arany edények...	hectog.	14.—
234 (1)	Ezüst-árúk, aranyozva is, vagy ezüst edények	1 kg.	9.—
236-ból	Órák :		
c)	állvány, képes, vagy fali órák, szekrény nélkül	drb.	5.—
d)	állvány, képes vagy fali órák, szekrénynyel	«	5.— hozzáadva a szekrény vámját
e)	ébresztő órák, órát ütő szerkezet nélkül ...	«	1.50
	Az úgynevezett «schwarzwaldi» órák faállványnyal (a melyben az óramű van elhelyezve), az óraszekrénynyel együtt 100 kg.-kint 100 lira vámot fizetnek. Ugynevezett «amerikai rendszer» szerinti órák az óraszekrénynyel együtt 100 kg.-kint 150 lira vámot fizetnek.		
240-ből	Drágakövek, megmunkálva :		
b)	agát, opál, ónyx, gránát, fonalakra fűzve is	1 kg.	9.—
245	Festékföld (bolus, okker és pecsétföld, természetes és mesterséges)...	100 kg.	3.—
246-ból	Kövek, földek és ásványok, az érczek kivételével :		
a)	mész, gypsz, stb.	—	vm.
252-ből (2)	Égetett földek :		
a)-ból	Közönséges használatra :		
	1-ből. Mindenféle alakú kályhák és kályharészek	100 kg.	2.50

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 39. pontját a 150. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 40. pontját a 150. lapon.

A szerződés aláirása idejében érvényes olasz vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vámegység	Vám Lira Cent.
253 (1)	Majolika (fayence), vagy árúk szines agyagból, zománczczal vagy nem átlátszó mázzal bevonva:	100 kg.	
a) (2)	koczkalapok, tarkára festve is, és közönséges kőedény	«	6.—
b)	fehér vagy egyszinü	«	10.—
c)	többszinü, vagy máskép diszitve	«	14.—
254 (2) (3)	Agyagárúk és árúk fehér agyagból:		
a)	fehér és finom kőedény	«	16.—
b)	többszinü vagy festett, aranyozott vagy másként diszitett	«	25.—
255 (1) (3)	Porczellán:		
a)	fehér	«	16.—
b)	festett, aranyozott vagy máskép diszitett	«	35.—
258-ból (4)	Üveg- és kristályárúk:		
a)	egyszerüen fúva vagy öntve, nem szinesek, nem köszörülve, nem metszve, nem vésve	«	8.50
b) (5)	szines, az anyagban festve, metszve, köszörülve, csiszolva és vésve	«	15.—
c) (5)	festve, zománczozva, aranyozva, ezüstözve vagy máskép diszitve	«	18.—
259 (6)	Közönséges palaczkok	«	4.—
260	Dame-jeannes, szalma- vagy veszszőfonadékkal körülfonva is	«	6.—
262 (7)	Üveg, kristály és zománcz, gyöngy (conterie) vagy drágakövek alakjában, csillárfüggők és hasonló árúk	«	30.—
274 (8)	Lisztüledék	«	2.—
275-ből	Keményitő:		
b)	közönséges, nem rizsből való	«	8.—
c)	finom, vagy dobozban lévő	«	15.—
283-ból	Aszalt gyümölcs:		
g)-ből	aszalt szilva	«	2.—
284-ből	Gyümölcs, főzelékek és kerti termények:		
a) (9)	eczetben, sós vizben vagy olajban	«	20.—
286	Komló	—	vm.
289	Olajpogácsa	—	vm.
291 (10)	Lovak	—	vm.
300	Sertések:		
a)	10 kg. sulyig bezárólag	drb.	0.75

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 40. pontját a 150. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 41. pontját a 150. lapon.
(3) V. ö. a zárjegyzőkönyv 42. pontját a 150. lapon.
(4) V. ö. a zárjegyzőkönyv 43. pontját a 150. lapon.
(5) V. ö. a zárjegyzőkönyv 44. pontját a 150. lapon.
(6) V. ö. a zárjegyzőkönyv 45. pontját a 150. lapon.
(7) V. ö. a zárjegyzőkönyv 46. pontját a 150. lapon.
(8) V. ö. a zárjegyzőkönyv 47. pontját a 150. lapon.
(9) V. ö. a zárjegyzőkönyv 48. pontját a 150. lapon.
(10) V. ö. a zárjegyzőkönyv 49. pontját a 150. lapon.

A szerződés aláírása idejében érvényes olasz vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vámegység	Vám Lira Cent.
b)	10 egész 20 kg. sulylyal	drb.	3.—
c)	20 kg.-nál sulyosabbak	«	3.75
301-ből	Hús:		
b) (1)	sózva, füstölve vagy másképen elkészitve	100 kg.	25.—
306-ból	Halak:		
a) (2)	mindenféle friss hal	—	vm.
311 (3)	Sajt	100 kg.	12.—
314	Zsir, más mint disznózsir	—	vm.
315	Stearinsav (ideértve a stearint és palmitint), tiszta, vagy parafinnal vegyitett ceresin	100 kg.	8.—
317	Méhköpük eleven méhekkel	—	vm.
325*b)*-ből (4)	Gombok gyöngyházból	100 kg.	100.—
327-ből	Borostyánkő-árúk	«	150.—
329-ből (5)	Apró-árúk: Üvegből	«	60.—
a)-ból	Közönségesek:		
	1. dobozok fából vagy más anyagból, festékekkel, apró ecsetekkel, kis csészékkel és egyéb festéshez való szerekkel; éjjeli mécsek stearin-, viasz- vagy faggyuval bevont belekkel és papirral, fával, vagy bármely más anyaggal kapcsolatban, dobozokban a megfelelő uszóval együtt (a dobozok és uszók levonása nélkül)	«	75.—
	2. ecsetek finom szőrből és hajból (beleértve a borotváló ecseteket is), az elefántcsont, gyöngyház, teknősbékahéj, csont vagy hasonló anyagból való nyéllel ellátottak kivételével; mindennemü játékszer (beleértve a bábukat is), a mennyiben a 329. *a)* szám (közönséges apró-árúk) alá tartozik	«	100.—
b)-ből	Finomak:		
	1. melyek anyaga főleg mindenféle bőrből áll, ideértve a bagariát is	«	120.—
	2. pipák, szivarszipkák és más tárgyak tajtból	«	150.—
	3. mindenféle játékszer (ideértve a bábukat), a menyiben a 329. *b)* szám alá (finom apró-árúk) tartozik	«	200.—
331-ből	Hangszerek:		
b)	Zongorák:		
	1. tábla alakúak, függélyesek	drb.	90.—

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 50. pontját a 150. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 51. pontját a 151. lapon.
(3) V. ö. a zárjegyzőkönyv 52. pontját a 151. lapon.
(4) V. ö. a zárjegyzőkönyv 53. pontját a 151. lapon.
(5) V. ö. a zárjegyzőkönyv 54. pontját a 151. lapon.

A szerződés aláírása idejében érvényes olasz vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vámegység	Vám Lira Cent
	2. szárny-alakuak	drb.	180.—
d)	Vonó hangszerek, meg nem nevezettek:		
	1. 400 gramm és kisebb sulyuak	«	1.50
	2. 400 grammnál nagyobb sulyuak	«	1.50
e)	Fúvó hangszerek, meg nem nevezettek:		
	1. 400 gramm és kisebb sulyuak	«	1.50
	2. 400 grammnál nagyobb sulyuak	«	1.50
f)	Más meg nem nevezettek	«	1.50
332	Hangszerek alkatrészei	100 kg.	100.—
334-ből	Kaucsuk és gutta-percha:		
g)	paszomántárúk, szalagok és ruganyos szövetek	«	130.—
336-ból	Kötött, kallózott vörös sapkák gyapjuból, bojtokkal, vagy a nélkül, a selyemből valók kivételével	100 db.	60.—
337-ből	Kalapok:		
b)-ből (1)	férfi- és fiu-kalapok nemezből, fölszerelve vagy fölszerelés nélkül	«	50.—
343	Ecsetek, nyéllel vagy a nélkül	100 kg.	20.—

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 55. pontját a 151. lapon.

B) tarifa.

(Vámok az osztrák-magyar vámterületre való bevitelnél.)(1)

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
9 a)	Füge: friss	1.—
b)	aszalt	1.—
11	Czitrom, limoni, narancs	vm.
12	Sós vizbe rakott limoni, czitrom és narancs; éretlen, apró narancs; narancs- és czitromhéj	vm.
13	Datolya, pisztácz	12.—
14 a)	Mandula: száraz mandula, héjastul vagy a nélkül	5.—
b)	éretlen, héjastul	1.50
15	Fejtetlen czirbolyamag (pignoli); szent-jánoskenyér; gesztenye, lazeruoli, zsidó-alma; friss, aszalt vagy sózott olajbogyó	2.—
16	Fejtett czirbolyamag (pignoli); gránátalma	12.—
28	Fejtett rizs, rizshulladék	1.50
29	Friss szőlő, étkezésre való (5 kilogrammnál nem nehezebb csomagokban)	2.—
30	Száraz dió és mogyoró, dió- és mogyoróbél	1.50
31	Friss, finom főzelék	vm.
32 a)-ból	Külön meg nem nevezett friss főzelék	vm.
32 b)-ből	Külön meg nem nevezett főzelék: száritva vagy elkészitve (aszalva, sajtolva, összevagdalva, porrá törve vagy más módon apritva, sózva vagy hordókban eczetbe rakva)	2.—
	Czitromlé	vm.
34-ből	Édes kömény, kömény, lóhermag, mustármag és külön meg nem nevezett magvak	vm.
35	Diszitésre való lemetszett virágok és levelek, friss állapotban	vm.
35 bis	Élő növények	—.50
	Szárított katánggyökér (nem pörkölve)	—.75
36-ból	Külön meg nem nevezett növények és növényrészek, friss állapotban	vm.
37	Külön meg nem nevezett növények és növényrészek, száritva vagy elkészitve (porrá törve vagy másképp apritva vagy festve)	vm.
38	Komló, komlóliszt (lupulin)	7.—teljs.

(1) L. a pótczikket, a 132. lapon a határszéli forgalomra nézve és a zárjegyzőkönyvet a 151. lapon. L. az 1882: XVI. t. czikkbe iktatott vámtarifát. L. még: 1895. jan. 20. pénzügyi, kereskedelemügyi és földmivelésügyi min. rend., a San-Severóból és Barlettából származó bizonyitványokkal behozott borküldemények vámkezelése tárgyában (1895. R. T. I. 1.); 1895. jun. 8. 38043/P. M. sz. pénzügyi, kereskedelemügyi és földmivelésügyi min. rend. az Olaszország bizonyos bortermő vidékeiről származó, és hordókban behozatalra kerülő borok vámkedvezményes kezelésének módozatai tárgyában (1895. R. T. I. 718.); 1895. jan 8. 38044 sz. pénzügymin. rend. a San-Severóban és Barlettában kiállitott származási bizonyitványok kiséretében érkező borküldemények tárgyában (1895. R. T. I. 754.)

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgként
		darab
39	Ökör	12.75
40	Bika	4.—
41	Tehén	3.—
42	Fiatal marha (tinó és üsző)	2.50
43	Borju	1.50
44-ből	Juh (kos és ürü)	—.50
45-ből	Bárány	—.25
46	Sertés, 10 kilogrammnál nehezebb	1.50
47	Sertés, 10 kilogrammnál nem nehezebb	—.30
48	Ló	10.—
	Jegyzetek: 1. Két évnél nem idősebb ló	5.—
	2. Az anyját követő csikó	vm.
49	Öszvér és szamár	vm.
50-ből	Mindennemü szárnyas:	100 kg.
a)	eleven	vm.
b)	holt	3.—
51	Friss halak, édesvizi rákok, friss csigák, scampi (nephrops norvegicus)	vm.
55	Tojás	vm.
56-ból	Méhköpük mézestül és viaszostul	vm.
60	Nyers bőrök (frissen vagy száritva, sózva vagy meszezetten, de tovább ki nem készitve)	vm.
61	Mindennemü szőr és haj, nyersen vagy elkészitve (és pedig gerebenezve, főzve, festve vagy páczolva, fürtökbe rakva is); sörte	vm.
62[1]	Külön meg nem nevezett toll (ágytoll, tollszárak is); meg nem munkált disztollak	vm.
67-ből	Paraffin	5.—
70[2]	Pálmaolaj és kókuszdióolaj, szilárd állapotban; növényi faggyu	1.—
72	Tiszta faolaj hordókban, tömlőkben vagy hólyagokban	2.40
	Mákolaj, sesamolaj, földidióolaj, bikkmagolaj, napraforgómagolaj és pamutmagolaj, faolajkeverékek egyéb zsiros olajokkal, hordókban, tömlőkben és hólyagokban	4.—
73[3]	Lenolaj hordókban, tömlőkben és hólyagokban	2.40
	Repczeolaj és külön meg nem nevezett másféle zsiros olajok hordókban, tömlőkben és hólyagokban	4.—
	Jegyzet a 72. és 73. számhoz:	
	Faolaj, ricinusolaj és földidióolaj hordókban, töm-	

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 1. pontját a 151. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 2. pontját a 151. lapon.
(3) V. ö. a zárjegyzőkönyv 3. pontját a 151. lapon.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Arany forint 100 kilogramonkint
	lőkben és hólyagokban, hivatalos ellenőrzés mellett emberi élvezetre teljesen használhatlanná téve, ha a vámkezelés az erre külön felhatalmazott vámhivataloknál történik	—.80
74	Zsiros olajok palaczkokban és korsókban	10.—
78 *a)* (1)	Ételre való eczet hordókban	4.—
82	Tésztanemü (azaz metélt és hasonló, nem sütött készitmények lisztből)	liszt vámja
83	Friss vagy elkészített (és pedig sózott, száritott, füstölt, páczolt) hus	6.—
84 (2)	Kolbász	16.—
85 (3)	Sajt	10.—
87 (4)	Halak (a heringek kivételével), sózva, füstölve, száritva	3.—
88 (5)	Elkészített halak (marinálva vagy olajba rakva stb.) hordókban	15.—
92 (6)	Szelenczékbe, palaczkokba és effélékbe légmentesen becsinált mindennemü eledelek (a 89. és 91. sz. a. foglaltakat kivéve)	35.—
93 (6)	Külön meg nem nevezett eledelek	35.—
96	Faszén, tőzeg és tőzegszén, ásványszén (kőszén), koksz és ezen anyagokból való mindenféle mesterséges szilárd tüzelőanyag	vm.
99	Szarvak, szaruszeletek, szarvhegyek, karmok, lábak, paták; hasitott, lapitott vagy szétvagdalt csontok	vm.
101-ből	Nyers korálok (furva is, de nem köszörülve)	vm.
102 (7)	Nyers vagy csak nagyjából faragott vagy fürészelt kövek; érczek előkészitett állapotban is	vm.
103	Földnemek és ásványi anyagok:	
a)	nyers állapotban	vm.
b)	égetve, iszapolva vagy őrölve:	
1.	festékföld	—.50
2. (8)	másfélék	vm.
	Mindezen tárgyak, a mennyiben más osztályokban nem foglaltatnak.	
104-ből	Medveczukor	4.—
106-ból (9)	Narancsvirágviz s hasonló illatos vizek borszesz nélkül	6.—
107 (9)	Illó olajok:	
a)	borostyánkő-, agancs-, kaucsuk-, borostyán-, rozmarin- és fenyőmagolaj	6.—
b)	külön meg nem nevezett illó olajok	15.—

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 4. és 5. pontját a 151. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 6. pontját a 152. lapon.
(3) V. ö. a zárjegyzőkönyv 7. pontját a 152. lapon.
(4) V. ö. a zárjegyzőkönyv 8. pontját a 152. lapon.
(5) V. ö. a zárjegyzőkönyv 9. pontját a 152. lapon.
(6) V. ö. a zárjegyzőkönyv 10. pontját a 152. lapon.
(7) V. ö. a zárjegyzőkönyv 11. pontját a 152. lapon.
(8) V. ö. a zárjegyzőkönyv 12. pontját a 152. lapon.
(9) V. ö. a zárjegyzőkönyv 13. pontját a 152. lapon.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
108	Illatos eczet, illatos zsiradék és olaj, legalább 5 kilogrammot tartalmazó tartályokban	10.—
109	Festőfa:	
a)	tuskókban	vm.
b)	felaprózva (azaz ráspolyozva, őrölve, szétvagdalva)	—.75
c)	felaprózva erjesztett (fermentált)	—.75
110	Festéshez vagy cserzéshez való héjak, gyökerek, levelek, virágok, gyümölcsök, gubacs és effélék, szétvagdalva, őrölve vagy másképp apritva is	vm.
112-ből	Gesztenyefa-kivonat	1.50
113	Orseille, persio, indigo, cochenille	vm.
	Külön meg nem nevezett cserző- és festő-anyag kivonatok	1.50
114	Mindenféle kátrány, a barnaszénkátrány és a palakőkátrány kivételével	vm.
115-ből	Közönséges gyanta, hegedügyanta, szurok, a kőszénkátrányszurok kivételével	vm.
	Kőszénkátrányszurok	—.20
117-ből	Gyantaolaj	1.—
118	Kopálgyanta, damárgyanta, sellak, gummiarabicum gummi-gedda, gummi-senegal, gummi-gutti, tragant-gummi; külön meg nem nevezett mézgák, gyanták és mézgagyanták, természetes balzsamok és növénynedvek (a manna is)	vm.
	Pamutfonalak:	
124	Egyes fonalak nyers állapotban:	
a)	angol számozási mód szerint a 12. számig	6.—
b)	a 12. számon felül egész a 29. számig	8.—
124 bis	Kettős fonalak nyers állapotban:	
a)	angol számozási mód szerint a 12. számig	8.—
b)	a 12. számon felül egész a 29. számig	10.—
125	Egyes vagy kettős fonalak, fehéritve vagy festve:	
a)	angol számozási mód szerint a 12. számig	12.—
b)	a 12. számon felül egész a 29. számig	14.—
126	Hármasával vagy többesével sodrott fonalak nyers állapotban, fehéritve vagy festve	24.—
127-ből	A kisebb forgalom számára kiszerelt fonalak	35.—
	Pamutárúk:	
128	Közönséges sima, azaz 50-es számu s annál durvább fonálból készült sima (vagy egyszerüen sávolyos) szövetek, melyeknél 5 milliméter oldalu négyszögre 38 vagy annál kevesebb fonál esik:	
a)	nyers állapotban	32.—
b)	fehéritve	40.—

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma		Az árú megnevezése	Aranyforint 100 kgként
	c)	festve	50.—
	d)	tarkán szőve, szinnyomatosan	60.—
129		Közönséges mustrás, azaz 50. sz. és annál durvább fonálból készült mustrás szövetek, melyeknél 5 mm. oldalu □-re 38 vagy annál kevesebb fonál esik:	
	a)	nyers állapotban	40.—
	b)	fehéritve	50.—
	c)	festve	60.—
	d)	tarkán szőve, szinnyomatosan	70.—
130.		Közönséges sűrű azaz 50. számu és annál durvább fonálból készült szövetek, melyeknél 5 milliméter oldalú négyszögre 38 fonálnál több esik:	
	a)	nyers állapotban	50.—
	b)	fehéritve	60.—
	c)	festve	70.—
	d)	tarkán szőve, szinnyomatosan	80.—
131		Finom, azaz 50-es számunál finomabb, de a 100-as számunál bezárólag nem finomabb fonálból készült szövetek:	
	a)	nyers állapotban	70.—
	b)	fehéritve, festve, tarkán szőve vagy szinnyomatosan	100.—
132		Legfinomabb, vagyis 100-as számunál finomabb fonálból készült szövetek; tüll (bobbinet, petinet és az efféle függönykelmék és butorhálók); fémszálakkal vegyes árúk	140.—
		Jegyzet: Bobbinet-nemü hálószerű keményitett szövetek	50.—
133		Himzett szövetek; csipkék	225.—
134		Bársony és bársonyszerü szövetek (felmetszett vagy metszetlen bolyhokkal), szalag-, paszománt- és gombkötőárúk	85.—
		Kötött árúk	75.—
135		Pamutbelek, hevederek, géphajtó-szijak, tömlők; durva hálók és kötelek	24.—
136-ból		Len és kender, nyers állapotban, áztatva, törve, gerebenezve, fehéritve, hulladékaik is	vm.
137		Fonalak lenből vagy kenderből; külön meg nem nevezett fonalak:	
	a)	egyes fonalak, nyers állapotban	1.50
	b)	egyes fonalak, fehéritve, szapulva vagy festve	5.—
	c)	czérnázva	18.—
138		*Jutafonál:*	
	a)	egyes fonalak, nyers állapotban	1.50
	b)	czérnázva, fehéritve, szapulva vagy festve	5.—

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
	Lenárúk:	
139	Szürke csomagoló vászon, azaz sima durva, vagy egyszerüen sávolyos, de mustra nélküli szövet, kenderből vagy lenből, melynél 5 milliméterre 5 lánczfonálnál több nem esik; az ilyen vászonból készült zsákok is	6.—
	Jegyzet: Használatban volt jegyes zsákok szürke csomagoló vászonból, melyek gabonával való megtöltés végett hozatnak be és két hó lefolyása alatt megtöltve ismét kivitetnek, a rendeleti uton megállapitandó feltételek és ellenőrzés mellett ...	vm.
140	Mustrátlan lenárúk, nyers állapotban, melyeknél 5 milliméterre 20 lánczfonálnál több nem esik ...	12.—
141	Mustrátlan lenárúk, fehéritve, festve, tarkán szőve, szinnyomatosan:	
a)	melyeknél 5 mméterre legfeljebb 10 lánczfonál esik	20.—
b)	melyeknél 5 milliméterre 11—20 lánczfonál esik	40.—
142	Mustrás lenárúk, melyeknél 5 milliméterre legfeljebb 20 lánczfonál esik:	
a)	nyers állapotban	40.—
b)	fehéritve, festve, tarkán szőve v. szinnyomatosan	80.—
c)	mindennemü damaszt, nyers állapotban is	80.—
143	Lenárúk, melyeknél 5 milliméterre 20 lánczfonálnál több esik	80.—
144	Battiszt, gaze, linon és egyéb ritkás szövetek	120.—
146 (1)	Csipkék, szegély-csipkék	300.—
	Himzett szövetek	200.—
147-ből	Paszománt-, gombkötő-, szalag- és kötött árúk	80.—
148	*Jutaszövetek:* Zsák- és csomagoló-szövet jutából, nyers állapotban, fehéritetlen, festetlen, mustrátlan, az egyszerüen sávolyos is, melynél 5 milliméterre 5 lánczfonálnál több nem esik, valamint az ilyen szövetekből készült zsákok	6.—
	Jegyzet: Használatban volt jegyes zsákok jutából, melyek gabonával való megtöltés végett hozatnak be és két hó lefolyása alatt megtöltve ismét kivitetnek, a rendeleti uton megállapítandó feltételek és ellenőrzés mellett	vm.
149	Butor- és ruhaszövetek, tapéták, valamint a jutából más növényi fonó-anyaggal (ideértve a pamutot is) vegyesen készült mindenféle szövetek, a mennyiben a juta a fonalszámban tulnyomó, hasonlóképa himzett vagy fémszálakkal vegyes jutaszövetek	40.—

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 15. pontját a 152. lapon.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
150	Külön meg nem nevezett jutaszövetek; láb- és kocsitakarók, futószőnyegek jutából és más külön meg nem nevezett növényi fonó-anyagokból, fehéritve, festve, szinnyomatosan és mustrásan is	12.—
151	Kötélverő árúk:	
a)	Kötelek, alattságok, fehéritve, kátrányozva is ...	5.—
b)-ből	Zsineg ...	18.—
152	Gyapju nyers állapotban, mosva, fésülve, festve, fehéritve, őrölve és gyapjuhulladékok ...	vm.
154	Gyapjufonalak (gyapjuból vagy egyébb állati szőrökből) és vigognefonalak:	
b)-ből	Egyes vagy kettős mohair, alpacca (mottled alpacca is) és genappes fonalak; mindezek nyers állapotban, ha e czélra külön felhatalmazott vámhivatalakon át hozatnak be ...	1.50
c)	Külön meg nem nevezett egyes fonalak nyers állapotban:	
1.	a metrikus számozási mód szerint a 45. számig	8.—
2.	a 45-ös számon felül ...	10.—
d)	Külön meg nem nevezett kettős vagy többesével sodrott fonalak nyers állapotban:	
1.	a metrikus számozási mód szerint a 45. számig	12.—
2.	a 45-ös számon felül ...	14.—
e)	Külön meg nem nevezett egyes fonalak, fehéritve, festve, szinnyomatosan:	
1.	a metrikus számozási mód szerint a 45. számig	12.—
2.	a 45-ös számon felül ...	14.—
f)	Külön meg nem nevezett kettős vagy többesével sodrott fonalak, fehéritve, festve, szinnyomatosan:	
1.	a metrikus számozási mód szerint a 45. számig	16.—
2.	a 45-ös számon felül ...	16.—
156	Lábszőnyegek:	
b)	másfélék, szinnyomatosan is ...	50.—
158	Külön meg nem nevezett gyapjuárúk:	
a)	négyszögméterenként 500 gr.-nál nagyobb sulyuak	50.—
b)	« « 500 gr. egész 200 gr. sulyuak	80.—
c)	« « 200 gramm vagy ennél kisebb sulyuak szinnyomatosan is ...	110.—
159	Bársony és bársonyszerü szövetek (felmetszett vagy metszetlen bolyhokkal); szalag-, paszománt-, gombkötő- és kötött árúk ...	85.—
160	Szinnyomatos gyapjuszövetek (a 156 b), 158 c) és 159. számok alatt megnevezettek kivételével) ...	80.—
162 b)	Másféle nemez és nemezárúk, szinnyomat nélkül	50.—

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
163	Selyemgubók, fonatlan selyemhulladék	vm.
165	Selyem (motólált vagy sodrott), czérnázva is:	
a)	nyers állapotban	vm.
166	Floretselyem (fonott selyemhulladék), czérnázva is:	
a)	nyers állapotban vagy fehéritve	vm.
168	Himzett vagy fémszálakkal vegyes selyemárúk; tüll, gaze; csipkék (csipkekendők)	500.—
	Boritás-árúk selyem- vagy félselyem zsinórból, tincsekből, zseniliákból és ezekhez hasonló paszománt-árúkból késžitve	400.—
169	Selyemárúk, azaz tiszta selyemből vagy floretselyemből készült árúk:	
a)(1)	gombkötő- és paszománt-árúk	300.—
b)	sima és nyüstös selyemszövetek	200.—
	másféle selyemárúk	400.—
170(2)	Félselyemárúk, azaz a 168. sz. a. meg nem nevezett mindennemü árúk, melyekben egyéb szövőanyagokon kivül selyem v. floretselyem is van és pedig:	
a)	bársony és bársonyszalagok	300.—
b)	másféle félselyemárúk	225.—
	Jegyzetek: 1. Selyemhulladékokból való nyers fonalu egészen durva szövetek, melyek szürke csomagolóvászonhoz hasonlitanak és sajtolókendőre, törülőruhára s effélére valók, egyes festett szálakkal is	24.—
	2. Selyem, mely más fonóanyagból készült fonalba ugy van belefonva, hogy azt kivülről nem takarja, vagy hogy a szövet fonalának egész hosszában összefüggőleg nem fut végig, az ilyféle fonalakból készült szöveteknél tekintetbe nem veendő.	
174	Férfikalapok nemezből, fölszerelve is	90.—
175-ből	Kalapok szalmából, faszilánkból, nádból, háncsból, kákából, halcsontból, pálmalevelekből:	darab
a)(3)	fölszerelés nélkül	—.10
b)	fölszerelve	—.20
	Női kalapok nemezből, fölszerelve	—.40
c)	Női kalapok nemezből, diszitve	—.40
176-ból	Női köpenyek és női felöltők gyapjuárúkból, a 168, 169 és 170. sz. a. foglalt selyemárúkkal (béléssel, diszitéssel s effélével) felszerelve	100 kg. 250.—
	Fehérnemü, a piperefehérnemü kivételével, főalkatrésze szerint fizet vámot, mely azonban még 40 százalékkal megtoldatik.	

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 16. pontját a 152. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 17. pontját a 153. lapon.
(3) V. ö. a zárjegyzőkönyv 18. pontját a 153. lapon.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
177-ből a)	Seprők sagginából, nyéllel vagy a nélkül	1.50
b)	Közönséges kefék, seprők és durva ecsetek, azaz sörtéből, rizsszalmából, piasszavából és más állati vagy növényi anyagokból valók, festetlen, fénymázozatlan vagy fényezetlen fával vagy vassal kapcsolatban is; másfélék	8.—
178	Kész fasziták fafonásokból vagy vasdrótból készült fenekekkel; szitafenekek fából	8.—
179-ből	Finom ecsetek tovább megmunkált (fehéritett, csiszolt stb.) sörtéből vagy szőrből (vidraecset), valamint efférlék fonalakból más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a magasabb vámu kaucsuk-, bőr-, csont-, fém- vagy apró-árúk közé nem tartoznak	20.—
181	Lábteritők és gyékények szalmából, háncsból, kákából, kokuszdió-rostból, fűből, nádból, szilánkból, széknádból, gyökerekből és efféléből:	
a)	nem festve	3.—
b)	festve	5.—
183-ból	Szalmaszalagok (szalagnemü mindenféle fonadékok) más anyagok nélkül	2.—
	Szitafenekekre, kalapokra, asztalteritőkre s efféléкre való fonadékok szilánkból:	
	1. nem festve	—.50
	2. festve	5.—
185	Papirosanyag fehéritve vagy nem fehéritve:	
a)	rongyokból (rongypép)	vm.
b)	fából, szalmából, espartoból és efféle rostokból ...	—.50
186	Szürke itatóspapiros, simitatlan csomagolópapiros, festetlen	1.50
	Kátrányos papiroslemez és kőpapiroslemez, szalmapapiroslemez	1.—
	Durva papiroslemez, a fent megnevezett kivételével	—.50
187	Csomagoló-papiros, simitott vagy festett, fénymázozott, kátrányozott	1.50
188-ból	Fényesitő-papiroslemez fényes papiroslemez és bőrlemezpapiros	3.—
189	Enyvezetlen közönséges papiros (durva szürke, félig fehér és festett), enyvezetlen nyomdapapiros ...	3.—
190	Külön meg nem nevezett papiros	3.—
191 (1)	Kőnyomatu, nyomtatott vagy vonalozott papiros, czimjegyek, czimczédulák, fuvarlevelek, számlák és efféléknek előkészitett papiros; rajzolópapiros, másolópapiros, albuminpapiros, gelatinpapiros,	

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 19. pontját a 153. lapon.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
	pergamentpapiros, réznyomó papiros, tarka papiros, festésre való lemezpapiros ...	5.—
192 *a)*	Arany- és ezüstpapiros és arany- és ezüstmustrákkal ellátott papiros (valódi vagy nem valódi aranyozással vagy ezüstözéssel, bronzolva is), préselt vagy áttört papiros, szeletek ezen papirosnemekből, papiros és papiroslemez rárugasztott vászonnal (pamutvászonnal is) ...	10.—
b)	Papiros-tapéták ...	18.—
193 *a)*	Formás művek kőpapirospépből, aszfaltból vagy hasonló anyagokból, mázolatlanul és fénymázolatlanul, fával vagy vassal kapcsolatban is ...	2.—
194	Papirosárúk; azaz árúk papirosból és papiroslemezből, papirospépből vagy fapépből, egyéb anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a 195. szám alá vagy a magasabb vámu kaucsuk-, bőr-, fém- vagy apró-árúk közé nem tartoznak; papirosból készült kalapbélés, szövettel bevonva is ...	12.—
195 (1)	Finom papeteria és cartonnage-árúk, czimczédulák és czimjegyek különböző szinekkel (chromolitografiák), játékszer, fehérnemü papirosból, könyvtáblák vászonnal (pamutvászonnal is) bevonva; egyéb anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a magasabb vámu bőr- vagy apró-árúk közé nem tartoznak ...	18.—
200	Mindennemü tömlők és géphajtószijak kaucsukból vagy kaucsukkal kapcsolatban, szövet- vagy drótbetétekkel is ...	20.—
203	Árúk lágy kaucsukból, a 200., 201. és 202. számok alatt felsoroltak kivételével ...	25.—
	Jegyzet. Lemezek és szeletek (szalagok) lágy, nem vulkánizált kaucsukból ...	10.—
206-ból	Czipőrugany beragasztott kaucsuk szálakkal ...	50.—
	Másféle ruganyos szövetek ...	70.—
207	Árúk keményitett kaucsukból ...	40.—
	A 203., 206. és 207. számok alatt foglalt árúk, más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a magasabb vámú bőr-, fém- vagy apróárúk közé nem tartoznak.	
211	Külön meg nem nevezett viaszos vászon; viaszos muszelin és ugynevezett könyvkötővászon ...	25.—
215 (2)	Fénymázos bőr; valódi vagy utánozott, festett baga-	

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 20. pontját a 153. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 21. pontját a 153. lapon.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
	riabőr, krokodil-, fóka- és disznóbőr; feketére festett keztyübőr	9.—
	Másféle finom bőr, azaz fekete bőr a 213. szám alatt megnevezett marha- és lóbőr kivételével; keztyűbőr, kordován, maroquin, szattyán, valamint az előző kikezdésben meg nem nevezett festett és minden bronzolt vagy rajzosra préselt bőr, pergament	18.—
217	Finom bőrárúk, azaz fehérre, irhának készitett bőrből, pergamentből vagy a 215. szám alatt megnevezett finom bőrből, külön meg nem nevezett viaszos vászonból vagy viaszos tafotából készült árúk, nyerges-, szijgyártó- és böröndös-árúk a 216. szám alatt megnevezett szövetekből, fehéritve, festve, szőnyegkelméből is	32.50
	A 217. szám alatt foglalt árúk más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a magasabb vámu kaucsuk-, fém- vagy apró-árúk közé nem tartoznak.	
218	Egészben vagy részben bőrből készült czipész-árúk, szőtt- és kötött árúkkal kapcsolatban is, a mennyiben az apró-árúk közé nem tartoznak	32.50
219-ből	Bőrkeztyűk (csak kiszabva vagy szőtt és kötött anyagokkal kapcsolatban is)	50.—
220 (1)	Prémbőr, megmunkálva, de szűcsárunak még teljesen ki nem készitve:	
a)	közönséges bőrökből	6.—
b)	finom bőrökből	50.—
221 (1)	Kész szűcsárúk:	
a)	közönséges bőrökből	60.—
b)	finom bőrökből	150.—
	Jegyzet. Egyéb ruházatok, mint a selyemből készültek és bőrkeztyűk finom prémbőrrel bevonva, bélelve vagy prémezve, finom bőrökből készült szűcsárúknak veendők.	
222	Legközönségesebb faárúk, azaz durva kádár-, esztergályos- és asztalosmunkák fából, csupán gyalult faárúk és kerékgyártó-munkák; durva gépek (esztergák, mángorlók, malmok, sajtók, fonó-kerekek és szövő-székek is); galyseprők, földmivelési, kerti és konyha-eszközök:	
a)	nem festve, nem páczolva, nem firniszelve, nem fénymázozva vagy fényezve, sem más anyagokkal kapcsolatban	1.50

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 22. pontját a 153. lapon.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
b)	nyers állapotban, de pántolva vagy vassal vagy nemtelen fémekkel egyébként kapcsolatban	3.—
c)	festve, páczolva, firniszelve, fénymázozva vagy fényezve, vagy a 223. *b)* sz. a. felsorolt anyagokkal kapcsolatban	5.—
	festett facsévék	2.50
224	Finom faárúk, azaz finom esztergályozott és faragott árúk; bronzolt fa, aranyozott vagy ezüstözött vagy finoman festett faárúk; külön meg nem nevezett faárúk; továbbá faragásra való egyéb növényi anyagokból készült árúk	15.—
	Bronzolt, aranyozott vagy ezüstözött léczek és rámák	12.—
	Bútorok hajlitott fából, préselt diszitésekkel ellátott részekkel és butorrészek préselt diszitésekkel (efféle ülésdeszkák stb.)	5.—
225	Finoman kirakott famunkák (boulemunkák, intarsiák); izekre osztott mérővesszők	30.—
225 bis-ből	Kosárkötő-árúk:	
a)	durvák (pl. durva málha-, kézi- és ruhakosarak, kasok, halvarsák és efférék), nem festve, nem páczolva, nem firniszelve, nem fénymázozva vagy fényezve, sem más anyagokkal kapcsolatban	1.50
b)	finomak, a mennyiben az apró-árúk közé nem tartoznak	25.—
226	Ki nem rakott furnirok; parketták és parketta-részek:	
a)	nyers állapotban	1.50
b)	páczolva, festve vagy fényezve	3.—
229	Játékszer fából:	
a)	durva, csupán gyalult, faragott vagy esztergályozott, nyers állapotban	5.—
b)	másféle	12.—
230 *b)*-ből	Csont- vagy szaru-gombok	25.—
230	További feldolgozásra előkészitett darabok csontból, szaruból, és efférékből, valamint a 310. sz.-ban felemlitett anyagokból	20.—
Jegyzet	A 224., 225. és 229. *b)* szám alatt foglalt árúk más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a magasabb vámu kaucsuk-, bőr-, fém- vagy apró-árúk közé nem tartoznak.	
231-ből	Üveganyag, zománczanyag és üvegmáz	1.50
232	Közönséges öblös üveg, azaz köszörületlen, mustrátlan, surolatlan, préseletlen öblösüveg:	
a)	a maga természetes szinében, azonban nem fehér	1.50
b)	fehér (átlátszó)	3.—

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
234	Köszörült, mustrás, préselt, surolt, étetett, metszett fehér (átlátszó) üveg; külön meg nem nevezett fehér tömör üveg ...	6.—
235	Nyers köszörületlen tükörtábla, nyers, bordás öntött üvegtáblák, üvegzsindely ...	1.50
237-ből	Tükör rámástul ...	12.—
238	Optikai üveg, és pedig flint-, crown-, czink- és boraxüveg, nyers állapotban, lencsékké nem köszörülve, darabokká, lemezekké vagy lencsékké préselve, próbára vagy nagyjából köszörülve is ...	1.50
239	Zsebórákra való üveg, szemüvegek és egyéb optikai üveg, megmunkálva vagy köszörülve ...	50.—
240	Üvegpálczák, üveglemezkék és üvegcsövek, szinkülömbség nélkül (a milyenek a gyöngykészitéshez, műfuváshoz és gombgyártáshoz használtatnak) ...	1.50
241 (1)	Csillárfüggők tömör üvegből, üveggombok (fülekkel vagy a nélkül), üvegkorálok, üveggyöngyök, üvegzománcz, üvegcseppek, üvegfonadék, ha szinesek is ...	2.—
242 (2) a)	csúcskorongok ...	6.—
b)	szines ablak- és táblaüveg ...	teljs. 12.—
c)	szines üveg (a *b)* alatt foglalt üveg és a 240. és 241. sz. a. emlitett tárgyak kivételével) ...	7.50
d)	üveglemezkék, üveggombok (fülekkel vagy a nélkül), üveggyöngyök, üvegzománcz, üvegcseppek, festve, aranyozva vagy ezüstözve ...	7.50
e)	festett vagy aranyozott (ezüstözött) üveg, a *d)* alatt emlitett kivételével; hamis kövek foglalás nélkül	10.—
243 (3)	Külön meg nem nevezett üveg- és zománcz-árúk, vagy más anyagokkal kapcsolatban, a mennyiben a magasabb vámu kaucsuk-, bőr-, fém vagy apró-árúk közé nem tartoznak ...	12.—
244-ből	Érdes, nem csiszolt, ugynevezett kehlheimi táblák	vm.
	Nem csiszolt márvány- és alabastrom-táblák ...	vm.
244 *b)*-ből	Külön meg nem nevezett munkák alabastrom, márvány, porphyr, gránit, syenit és hasonló kemény kövekből:	
a)	durva kőfaragó-munkák márványból és alabastromból (azaz ajtó- és ablaktokok, oszlopok, oszloprészek, csatornák, csövek, vályuk stb.), egyszerüek, csiszolatlan állapotban ...	1.50
b)	másféle nem csiszolt árúk márványból és alabastromból ...	1.50

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 23. és 24. pontját a 153. lapon.

(2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 24. pontját a 153. lapon.

(3) V. ö. a zárjegyzőkönyv 25. pontját a 153. lapon.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
c)	csiszolt márvány- és alabastrom-munkák, ugyszintén csiszolt márvány és alabastrom-táblák	1.50
	munkák porphyr, gránit, syenit és hasonló kemény kövekből, csiszolva, ugyszintén csiszolt táblák	5.—
244 ter	Külön meg nem nevezett munkák, más mint a 244 *b)* alatt megnevezett kövekből:	
a)	durva kőfaragó-munkák, egyszerüek, csiszolatlan állapotban	—.50
245 *b)*	Födélpala és más tábláspala	—.25
245 *c)*-ből[1]	Számolótáblák palából, csiszolva, feketitve, vonalozva, nyers fából való rámákban is	3.—
245 bis *a)*	Czement	—.50
246-ból	Természetes próbakövek. köszörülő és fenkövek, más anyagokkal való kapcsolat nélkül; malomkövek vasabroncsokkal vagy fémburokkal is; nyomdakövek	vm.
246 *b)*-ből	Mesterségesen festett földek és kövek, szépitett festékföldek is; formás természetes fenkövek, továbbá formás természetes vagy mesterséges surlakövek — mindkettő fénymázozatlan vagy fényezetlen fával vagy vassal kapcsolatban is	2.—
247	Finom kőárúk, azaz fényüzési árúk (levélnyomók, gyertyatartók, csészék, tintatartók és effélék, csecsebecsék; szobrok, mellszobrok, állati alakok és domborművek, 5 kilogramm vagy ennél kisebb sulyuak); kőmunkák más anyagokkal kapcsolatban, a mennyiben a magasabb vámu kaucsuk-, bőr-, fém- és apró-árúk közé nem tartoznak	15.—
248-ból	Korálok (valódiak és nem valódiak) megmunkálva, foglalás nélkül	24.—
249 [2]	Közönséges téglák, cserépzsindelyek és agyagcsövek, máz nélkül	vm.
249 *b)*	Mázos téglák	vm.
	Hornyolt fedélcserepek	—.50
250	Külön meg nem nevezett chamotte-árúk:	
a)	közönséges alakú téglák, darabonkint 5 kilogrammnál nem nagyobb sulyuak	—.25
b)	másfélék	—.75
251	Kövezet-anyag és csövek közönséges kőanyagból, ugyszintén mázas agyagcsövek	—.50
251 *b)*	Retorták, olvasztó-tégelyek, gyári czélokra szükséges edények (grafitból, tüzálló agyagból vagy közönséges kőanyagból)	1.—

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 26. pontját a 153. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 27. pontját a 153. lapon.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
252 *b)*-ből	Közönséges cserépedények közönséges agyagból	—.50
253-ból	Épületekhez való diszitmények (a terracottából valók is), mázzal vagy a nélkül; közönséges kályhák és kályharészek; nem mázas fal- és padlótáblák az alább megnevezettek kivételével	—.50
	Különböző szinű agyagtömegek összepréselése által mustrákkal ellátott nem mázos fal- és padlótáblák	1.50
254 (1)	Külön meg nem nevezett agyagárúk:	
a)	egyszinűek vagy fehérek	4.—
b)	két vagy több szinűek; szines szélűek, festettek, szinnyomatosak, aranyozottak, ezüstözöttek	8.—
255 *a)*	Porczellán: fehér	5.—
b)	szines, szines szélü, festett, szinnyomatos, aranyozott, ezüstözött	10.—
256 (2)	Agyagárúk más anyagokkal kapcsolatban, a mennyiben a magasabb vámu kaucsuk-, bőr-, fém- vagy apró-árúk közé nem tartoznak	12.—
257	Nyers vas; ócska vastöredék és vashulladék, ócska aczéltöredék és aczélhulladék olvasztásra v. forrasztásra	—.65
	Jegyzet: Vasreszelék és kovácspor	vm.
258	Buczavas, ingots	1.50
259	Vas és aczél rudakban, kovácsolva vagy hengerelve:	
a) (3)	nem formás	2.50
	Jegyzet: Farkvas folytvasból és hegesztett vasból forrasztott farkvas	2.—
b)	formás	3.—
260	Vasuti sinek	2.50
261	Vaspléh és vaslemezek:	
a)	egy milliméter vagy ennél nagyobb vastagságu	4.—
b)	egy milliméternél vékonyabb egész 0·4 mm.-ig	4.75
c)	0·4 mm.-nél vékonyabb	5.25
d)	vaspléh és vaslemezek kikészitve (dressirozva):	
1.	egy milliméter vagy ennél nagyobb vastagságu	5.—
	egy milliméternél vékonyabb egész 0·4 mm.-ig	5.75
2.	0·4 mm.-nél vékonyabb	6.50
e)	firniszelt, rezezett, ónozott, czinkezett, ólmozott, nikkelezett; csiszolt vaspléh és vaslemezek:	
1.	0·4 mm. vagy ennél nagyobb vastagságu	8.—
2.	0·4 mm.-nél vékonyabb	9.—
f)	mintázott, habos (moirirozott), fénymázozott:	
1.	0·4 mm. vagy ennél nagyobb vastagságu	8.—
2.	0·4 mm.-nél vékonyabb	9.—

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 28. pontját a 154. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 29. pontját a 154. lapon.
(3) V. ö. a zárjegyzőkönyv 30. pontját a 154. lapon.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
264 bis *a)*	Drót: 1·5 mm. és ennél nagyobb vastagságu	4.—
	Jegyzet: 4 mm.-nél vastagabb hengerelt drót, drótlluzók számára, külön engedélyjegyek alapján a rendeleti uton megállapitandó feltételek és ellenőrzés mellett	3.—
b)	1·5 mm.-nél vékonyabb, egész 0·5 mm.-ig	5.—
c)	0·5 mm.-nél vékonyabb	5.—
	Jegyzet: Gyaratolódrót, 1·5 mm.-nél vékonyabb, gyaratoló-gyárak számára, külön engedélyjegyek alapján, a rendeleti uton megállapitandó feltételek és ellenőrzés mellett	1.50
d)	firniszelt, rezezett, ónozott, czinkezett, ólmozott, nikkelezett:	
	1. 1·5 mm. és ennél nagyobb vastagságu	6.—
	2. 1·5 mm.-nél vékonyabb	7.—
262	Vasárúk: Durva vasöntvény:	
a)	nyers állapotban, megmunkálás nélkül	2.—
b)	surolva vagy durván mázolva; fúrva vagy egyes kevés helyeken leköszörülve, esztergályozva vagy gyalulva; és a 270. sz. alá nem tartozó diszitett nyersöntvény	4.—
	aszfalttal bevont csövek meg nem munkált durva vasöntvényből	2.—
c)	leköszörülve, esztergályozva, gyalulva, rezezve, ónozva, czinkezve, ólmozva, zománczozva vagy finoman mázolva	8.—
	zománczozott főzőedény öntött vasból	6.50
	A *b)* és *c)* alatt foglalt árúk csupán a kapcsolásra szükséges kovácsolt vasrészekkel vagy fával kapcsolatban is.	
263	Közönséges vas- és aczélárúk, azaz árúk kovácsolható vasöntvényből aczélöntvényből, kovácsolt vasból vagy aczélból, a mennyiben a következő számok alatt nem foglaltatnak:	
a)	érdesen, súrolva is	4.—
b)	durván mázolva	4.—
	fúrva, vagy egyes kevés helyeken leköszörülve, esztergályozva, gyalulva vagy bemetszett csavarmenettel (srófvesszők, anyasrófok is), durván mázolva is	5.—
c)	leköszörülve, esztergályozva, gyalulva, rezezve, ónozva, czinkezve, ólmozva vagy finoman mázolva	8.—
	Mindezen árúk fával vagy vasöntvénnyel kapcsolatban is.	

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
264	Kovácsolt vasból való csövek, kapcsoló részek is	6.—
	Kaszák, sarlók, fával kapcsolatban is	5.—
	Szögek (a patkószögek és cseglyék kivételével); drótszögek	6.50
265	Lyukgatott vagy mélyitett fekete vaspléh és vaslemezek; külön meg nem nevezett árúk a 261. *a)* és *b)* sz. a. foglalt fekete vaspléhből	5.50
	Külön meg nem nevezett árúk a 261. *c)* sz. a. foglalt fekete vaspléhből	6.—
265 bis	Kovácsolt üstök (gőzkazánok is)	7.50
265 ter	Külön meg nem nevezett pléhárúk, rezezve, ónozva, czinkezve, ólmozva, finoman mázolva	12.—
266	Kész vasuti kerekek, tengelyre illesztve is	5.50
267	Pántok (sarkazatok, zárok, reteszek s effélék); kocsirugók; széna- és trágyavillák, darabonként legalább 2 kilogramm sulyuak; kapák, lapátok; mindezek érdesen, surolva vagy csupán egyes kevés helyeken leköszörülve, fával kapcsolatban is	6.50
268	Drótkötelek, drótkefék, szitafenekek; durva drótárúk; mindezek a 261. *b)* szám *a)* pontja alatt megnevezett drótból	8.—
269	Nyers fürészek; 25 centiméteres vagy ennél hoszszabb vágott felületü reszelők és ráspolyok; fúrók, kalapácsok, fejszék, harapófogók és efélék; csavarmetszők; széna- és trágyavillák, a mennyiben a 267. sz. alá nem tartoznak; mérlegek és mérlegrészek; lakatok, kulcsok és egyéb zár-alkatrészek; patkószögek; cseglyék; srófok legalább 5 mm. vastagságban; mindezek, a mennyiben magasabb vám alá nem esnek, fával kapcsolatban is	10.—
269 *b)*	Kidolgozott fürészek; 25 centiméternél rövidebb vágott felületü reszelők és ráspolyok; gyaluvasak és vésők, árak; durva kések és ollók, ipari (gépekhez is való) és mezőgazdasági használatra; mindennemü kész szerszámok darabonkint 500 gr.-nál kisebb sulyuak; srófok 5 mm.-nél vékonyabbak; mindezen árúk más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a 271. szám alá vagy a magasabb vámu kaucsuk-, bőr-, fém- vagy apró-árúk közé nem tartoznak	15.—
	Finom vas- és aczélárúk:	
270	Műöntvény és könnyü diszitmény-öntvények; nyers, meg nem munkált (csupán öntött, préselt, kovácsolt) késművesáru-alkatrészek; külön meg nem	

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
	nevezett drótárúk, aczélhúrok is; árúk más anyagokkal kapcsolatban; mindezek, a mennyiben a 271. vagy 272. sz. alá vagy a magasabb vámu kaucsuk-, bőr-, fém- vagy apró-árúk közé nem tartoznak	12.—
271[1]	Fegyverek (a kézi tűzfegyverek kivételével) és fegyverrészek	25.—
	Csiszolt, fénymázozott, nikkelezett, zománczozott árúk (a 262 *c)* alá tartozó zománczozott durva vasöntvény kivételével); fonállal körülfont drót; takácsbordák és bordafogak; mindennemü gyaratolók; gyermekjátékszer; korcsolyák; párnázott, bevont vagy finoman diszitett vasbutorok	20.—
272	Kézművesárúk; kézi tűzfegyverek	45.—
	Irótollak; rugók (az óra-, kocsi- és butorrugók kivételével); gombostűk, horgoló- és kötő-tűk, füzőtűk, kapcsok, csattok, gombok, halászhorgok, gyűszűk és efféle kisebb használati tárgyak; varrótűk, 5 cm. vagy annál hosszabbak	30.—
272 *b)*	Varrótűk, 5 cm.-nél rövidebbek	50.—
	A 271. és 272. sz. alá eső árúk, a mennyiben a magasabb vámu kaucsuk-, bőr-, fém- vagy apró-árúk közé nem tartoznak.	
273	Ólom és ólomkeverékek:	
a)	nyers állapotban, ócska ólomtöredék és ólomhulladékok	2.—
b)	öntött (kazánok, csövek, lemezek, golyók, serét és efélék), mángolt, hengerelt, huzott ólom (ólomdrót), nyomdabetük, stereotyplapok	5.—
274	Czink:	
a)	nyers állapotban, ócska czinktöredék és czinkhulladék	vm.
b)	czinkrudak, czinklemezek és czinkpléhek	1.50
c)	czinkdrót és czinkcsövek, durva czinköntvény, azaz tovább ki nem készitett öntvény, közönséges famunkával és vasrudakkal vagy vaslemezekkel kapcsolatban is; mélyitett vagy lyukgatott czinklemezek és czinkpléhek	3.—
276	Réz, nikkel, antimon, sárgaréz, pakfong, tombak és külön meg nem nevezett fémek és fémkeverékek:	
a)	nyers állapotban, ócska töredék és hulladék; kéneső	vm.
b)	durva öntvény (azaz harangok és csövek, ha dara-	

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 31. pontját a 154. lapon.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgként
	bonkint 5 kilogrammnál, és más tárgyak, ha darabonkint 10 kilogrammnál sulyosabbak) ...	6.—
c)	huzva, nyujtva (rudak, táblák, lemezek); pléhek és drótok, 0·5 milliméternél vastagabbak	8.—
d)	pléhek és drótok, 0·5 milliméter vastagságuak vagy ennél vékonyabbak	9.—
	mélyitett vagy lyukgatott lemezek és pléhek ...	10.—
e)	platirozott (ezüstözött) pléhek, táblák, lemezek rézből és sárgarézből	20.—
	platirozott (ezüstözött) drótok, rézből és sárgarézből; hamis leóni (czementezett) drót, lapitva is, de tovább ki nem dolgozva	30.—
279	Finom fémárúk, azaz más számok alatt nem foglalt mindennemü árúk más anyagokkal kapcsolátban is, a mennyiben a 280. szám alá vagy a magasabb vámu kaucsuk-, bőr- vagy apró-árúk közé nem tartoznak; távirókábel	18.—
280	Legfinomabb fémárúk, azaz fényüzési czikkek és egyéb finoman dolgozott (p. o. diszitett, préselt, vernirozott vagy nikelezett) árúk pakfongból (újezüst, alfenide és efféle nikkelkeverékekből), britanniafémből, bronzból, sárgarézből, tombakból és hasonló keverékekből; aluminiumból vagy nikkelből; más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a magasabb vámu bőr- vagy apró-árúk közé nem tartoznak; bronzpor	40.—
	Gyermekjátékszerek; tűk, csattok, kapcsok, gombok, gyűszűk s efféle kisebb használati tárgyak; más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a magasabb vámu bőr- vagy apró-árúk közé nem tartoznak	30.—
281	Finom drótszövetek, melyeknél 2 centiméterre 20 vagy több lánczszál esik, az alább megnevezettek kivételével	50.—
	Drótszövetek, melyeknél 2 centiméterre 20 egész bezárólag 40 egyes lánczszál esik; irótollak; fonállal körülfont drót	35.—
282-ből	Lokomobilok	8.—
283	Varró- és kötő-gépek:	
a)	állványok, szétszedve is	6.—
b)	gépfejek; ezek kész alkatrészei (a tűk kivételével)	25.—
c)	gépfej-alkatrészek, teljesen el nem készitve, nyers öntvényből is; varró- és kötőgépek állványnyal	15.—

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
284	Fonóanyagokat előmunkáló és feldolgozó gépek; fonógépek; czérnázógépek:	
a)	pamut- vagy gyapjuból való hulladékoknak vagy posztófonal fonására ...	4.25
b)	minden másféle fonásra ...	3.—
284 b)	Szövőszékek (csipkék készitésére is); továbbá szövéshez való segédgépek is; szőve-kötő gépek; gőzekék ...	4.25
	Kelmenyomtató-hengergépek; himzőgépek; gyaratoló-készitő gépek ...	3.—
	Mindezek (284. és 284*b)* teljes (habár szétszedett) állapotban.	
284 ter	Pároló- és hütő-készülékek szesz-, sörfőzdék és hasonlók számára ...	10.—
284 quater	Cséplőgépek ...	7.—
286	Külön meg nem nevezett gépek és készülékek nemtelen fémekből (azaz a melyeknél 50%-nál több a nemtelen fém) ...	12.—
287	A tulajdonképeni papirosgép a száritókészülékkel; téglavetőgépek (agyagföldek apritására, préselésére vagy formázására); tésztagépek; gyümölcs és főzelék aszalására való gépek; mindennemü kalander egyenként 100 métermázsa vagy ennél nagyobb sulyban; hengerszékek és malomgépek; szerszámgépek egyenként 200 métermázsa vagy ennél nagyobb sulyban, mindezek teljes (habár szétszedett) állapotban ...	5.—
	Másféle külön meg nem nevezett gépek és készülékek	7.50
		darab
290	Személyszállitó kocsik, bőr- vagy párnamunkával ...	75.—
	Jegyzet. Szánok a vám kétharmadát fizetik.	
	Vasuti kocsik (a lóvonatu vasuti kocsik is):	100 klg.
291	Teherszállitó kocsik ...	6.50
298 (1)	Tudományos czélokra szánt pontos műszerek (csillagászati, mennyiségtani, természettani, sebészeti műszerek) tekintet nélkül az anyagra, a melyből valók	vm.
299	Közhasznu műszerek:	
a)-ból	szinházi látcsövek ...	125.—
b)	külön meg nem nevezett műszerek ...	50.—
	A 299. *a)* és *b)* alatt felsorolt árúk, a mennyiben a magasabb vámu apró-árúk közé nem tartoznak.	
300	Hangszerek:	
a)	zongorák, pianinok, harmoniumok és hasonló	

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 32. pontját a 154. lapon.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
	billentyűs hangszerek (a templomi orgonák kivételével)	20.—
b)	másfélék	10.—
304	Órarészek	40.—
305	Mindenféle schwarzwaldi óra (órák faállvánnyal), a tokra való tekintet nélkül, a mennyiben a magasabb vámú apró-árúk közé nem tartoznak	40.—
	Más, külön meg nem nevezett órák és óramüvek, a mennyiben a magasabb vámu apró-árúk közé nem tartoznak	100.—
307	Arany- és ezüst-munkák, ékszerárúk és külön meg nem nevezett mindennemü munkák egészben vagy részben nemes fémekből, igazi vagy hamis gyöngyökből, foglalt drágakövekből, arany és ezüst-fonadékok, valamint azokból és arany- és ezüstdrótból készült árúk; valódian aranyozott vagy ezüstözött leóni fonadékokból vagy drótból készült árúk	300.—
	Árúk igazi vagy hamis korálokból, filigrán-árúk aranyból és ezüstből; árúk lávából, nemes fémmel foglalva	200.—
309	Valódian ezüstözött leóni drótok	30.—
	Szemüvegek foglalatai aczélból	50.—
	Külön meg nem nevezett árúk valódian aranyozott vagy ezüstözött, vagy aranynyal vagy ezüsttel kirakott nemtelen fémekből; valódian aranyozott leóni drótok és valódian aranyozott vagy ezüstözött leóni fonadékok; árúk féldrágakövekből, foglalva is; hamis gyöngyök; mesterséges fogak; parókás-munkák; hamis leóni fonadékokból vagy drótból készült árúk; szinházi látcsövek és távcsövek üveg nélkül, szemüvegek foglalatai (az aczélból valók kivételével)	100.—
310	Árúk egészen vagy részben elefántcsontból, gyöngyházból, teknősbékahéjból, borostyánkőből, gagátból	100.—
311	Gyermekjátékszer és egyéb külön meg nem nevezett árúk, még pedig kapcsolatban:	
a)	selyemárúkkal, csipkékkel, mesterséges virágokkal (171. sz.), megmunkált disztollakkal	75.—
b)	egyéb szőtt és kötött árúkkal	50.—
314-ből	Hamis leóni fonadékok	50.—
	Hamis aranyfüst és ezüstfüst	40.—
	A 309., 310., 311. és 314. sz. alatt megnevezett	

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
	árúk, a mennyiben a magasabb vámu apró-árúk közé nem tartoznak, vagy a tarifában külön megemlitve nincsenek.	
316	Nap- és esernyők:	darab
a)	selyemből vagy félselyemből	—.50
b)	egyéb kelméből	—.25
c)	díszitve (csokrokkal, himzéssel, fodrokkal stb.)	—.70
318-ból	Nyers vagy jegeczes bórsav; nyers vagy finomitott kén; nyers vagy finomitott borkő; czitromsavas és borkősavas mész	vm.
		100 klg.
320-ból	Vasgálicz	—.50
	Sósav	—.30
320 bis-ből	Kénsav, folyékony, nem füstölgő (ugynevezett angol)	—.50
321 a)	Szóda (azaz egyszerű szénsavas nátron) nyers vagy jegeczedett; hamuzsir (tisztátlan egyszerű szénsavas káli), a c) alatt megnevezettnek kivételével; kénsavas káli (duplicátsó); kettős kénsavas káli és nátron; glycerin (glycerines lúg is)	—.80
b)	Égétett szóda	1.20
c)	Hamuzsir, 85°-nál nagyobb szénsavas kálitartalommal	—.80
322-ből	Oldható üveg és üvegoldat	1.—
322 bis-ből	Ólomtajt; tisztitott salétrom (káli- és natronsalétrom)	2.—
323-ból	Fehéritő lug; rézvirág	1.50
	Barytfehér (mesterséges kénsavas baryt); mindenféle ragasz; szénsavas ammoniak	2.—
	Kettős szénsavas nátron (soda bicarbonata) és kali	3.—
	Tisztitott borax	2.50
324	Maró-nátron (kausztikus szóda, nátronhydrát); kénsavas magnesia; czinkfehér (fehér czinkoxyd), czinkhamu (szürke czinkoxyd); mesterséges agyagföld (agyagföldhydrát), tészta alakban	3.—
	Maró-káli (kausztikus káli, kálihydrát); kénessavas és alkénessavas mész; nyers mangansavas és hypermangansavas káli és nátron; kénessavas és alkénessavas nátron; sóskasav (czukorsav); sóskasavas káli (sóskasó); ólomfehér; minium és massicot; mesterséges agyagföld (agyagföldhydrát), darabban vagy porrá törve	4.—
324 b)-ből	Faeczetsavas mész és faeczetsavas timföld (folyékony timsópácz); ónhamu; ónsó (ónchlorür) és egyéb ónkészitmények	3.—
	Sárga és vörös vérlúgsó	4.—

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 33. pontját a 154. lapon.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
	Faeczetsavas ólom; ólomczukor	5.—
	Sárga és vörös chromsavas káli és nátron	6.—
325 *b)*	Csizmamáz	4.—
	Elkészitett nyomdafestékek (feketitők)	5.—
326-ból	Mindenféle enyv; gelatine (állati és növényi fagylaló)	4.—
327	Keményitő mézga (dextrin, leogomme) és egyéb külön meg nem nevezett mézgapótlók, csiriz, pép és hasonló keményitő-tartalmu ragasztó és appretáló-anyagok	3.—
328	Keményitő és keményitőliszt	6.—
330	Alizarin és egyéb kátrányfestő-anyagok és mesterségesen gyártott szerves festő-anyagok	1.50
331	Chlorczink, folyékony is	2.—
	Borkősav; chlorsavas káli	6.—
	Egyéb külön meg nem nevezett vegyészeti termékek és gyártmányok (ide értve a kénsavas chinint is)	10.—
	Jegyzet: A kőszénkátrányból száraz destillatio utján nyert és a 117., 322., 330. és 331. szám alá tartozó termékek, a mennyiben a kátrányfestékgyártásnál való további feldolgozás czéljából behozatnak, külön engedély-jegyek alapján, a rendeleti uton megállapitandó feltételek és ellenőrzés mellett	vm.
332	Pecsétviasz; pecsétbélyegek ostyából; gelatinekészitmények; tinta és tintapor	10.—
333-ból	Fekete és szines czeruza, foglalva vagy nem foglalva	18.—
	Konczentrált eczetsav	20.—
	Tus, rajzszén, rajzkréta; mindennemü festékek, hólyagokban, tokokban, kagylókban, tészta-alakban és szekrényekben	24.—
335	Fénymáz-firnisz (gyantával, terpentinnel, kőolajjal vagy alkohollal vegyitve)	24.—
340-ből	Viaszgyertyák, viaszfáklyák, viasztekercsek	12.—
	Gyujtógyertyácskák viaszból vagy stearinból, a skatulyákkal együtt	3.—
	Mécsek, parafából, kártyapapirosból vagy más anyagokból készült uszókkal kapcsolatban	15.—
341	Külön meg nem nevezett gyertyák és zsirgyártmányok pl. stearinból, czetvelőből, pálmaolajból, parafinból	9.—
342 *a)*	Közönséges szappan	2.50
343-ból	Gyufák	5.—

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 34. pontját a 154. lapon.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
344	Tűzijáték-készitmények; kanóczok (gyujtó- és robbantózsinegek), az alább megnevezettek kivételével	24.—
	Kanóczok (gyujtó- és robbantózsinegek), lőpor felhasználása nélkül készitve	15.—
348 (1)	Könyvek, nyomtatványok, szintugy naptárak, hirlapok és hirdetmények, térképek, hangjegyek, iratok (acták és egyéb kéziratok)	vm.
349 (1)	Papiroson való képek, azaz réz- és aczélmetszetek, kőnyomatok, fanyomatok, fényképek és effélék, papiros vagy vásznon való szinnyomatos képek	vm.
	Jegyzet a 348. és 349. számhoz. Bekötött könyvek, képes müvek stb., vászonra vagy lémezpapirosra ragasztott térképek és képek a 348. és 349. számok szerint vámozandók; ha azonban a kötés — minősége szerint — az apró-árúk közé tartozik, ilyféle könyvek, képes müvek stb. mint apró-árúk vámozandók. Kötések, mappák, cartonok s effélék, melyek felismerhetőleg az azokba befektetett vagy beillesztett vámmentes könyvekhez, füzetekhez, képekhez stb. tartoznak, szintén vámmentesen kezelendők.	
	Továbbá a 349. szám szerinti vámkezelésből nincsenek kizárva a fekete és szines képnyomási ipar minden műbecs nélkül előállitott tömeges készitményei, valamint a képes ivek sem.	
352	Szobrok (szintugy mellszobrok és állati alakok), valamint dombormüvek kőből, 5 kilogrammnál sulyosabb darabokban; hasonlóképen szobrok, mellszobrok és állati alakok fémből vagy fából, de legalább természetes nagyságban	vm.
353-ból	Superphosphat-trágya	vm.

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 35. pontját a 154. lapon.

Póczikk.

Hogy az illető határterületek forgalma számára a mindennapi kereskedés szükségletei által igényelt könnyitések nyujtassanak, a magas szerződő felek megegyeztek a következőkben:

1. §. *a)* Az osztrák-magyar monarchia arra kötelezi magát, hogy az Olaszországból Condino és Tione déltiroli kerületek és a Ledro-völgye vasmüveibe feldolgozásra hozott ócska vas vagy vashulladékból évenkint 3000 métermázsa, nyers vasból pedig évenkint 2000 métermázsa mennyiséget vámmentesen fog bebocsátani.

b) Az olasz kormány a maga részéről megengedi, hogy az *a)* alatt megjelölt mennyiségü ócska vas vagy vashulladékból és nyers vasból az emlitett vasmüvekben feldolgozott és a következőkben részletezett vasáruk teljesen vámmentesen visszavittessenek.

Az Olaszországból kivitt minden métermázsa (100 kilogramm) nyers vasért és vashulladékért az olasz kormány a bevitelnél vámmentesen bebocsát:

vagy 75 kilogrammos rúdvasat, nyers tengelyeket, abroncsvasat, ekevasat és nagy vágóeszközöket, 20 kilogramm hulladék vagy ócska vas és 80 kilogramm nyers vas fejében;

vagy 67 kilogramm kis vágóeszközöket, lánczot, kapát, baltát, fürészt és ajtóvagy ablak-vasazatot, vagy öblös árut (casserollerie), 15 kilogramm hulladékvagy ócska vas és 75 kilogramm nyers vas fejében;

vagy végre 72 kilogramm szegkovácsárut 100 kilogramm ócska vas vagy hulladék fejében.

Az emlitett mennyiségekből a teljes 100 kilogrammig hiányzó rész, az egyes czikkek gyártásánál előforduló hulladékra esik, mely a vám leszámitásánál tekintetbe jön.

Azon esetben, ha a *b)* alatt megnevezett gyártmányok előállitásánál az Olaszországból behozott nyers vason vagy vashulladékon kivül még osztrák vagy magyar származásu vas is használtatnék; figyelembe veendő azon arány, melylyel az Olaszországból behozott anyagok a gyártmányban részt vesznek.

Ezen arány, adandó esetben, a magas szerződő felek vámhatóságai által mindegyik vasmüre és a gyártmányok minden nemére nézve külön fog megállapittatni.

c) A nyers vasnak és hulladéknak Olaszországból az osztrák-magyar monarchiába való kivitele, illetőleg bevitele és az előbb emlitett czikkeknek az osztrák-magyar monarchiából Olaszországba való visszavitelele, illetőleg ismétí kivitele ugyanazon, Olaszország és déli Tirol határán fekvő, olasz, illetőleg osztrák vámhivatalnál eszközlendő és pedig a kikészitési eljárás alkalmazásával és az osztrák-magyar beviteli vám biztositása mellett.

d) A visszahozatalnak Olaszországba hat havi határidő alatt kell történni. A hitelezett vámok összege az osztrák vámhivatalt megilleti mindazon menynyiségek után, melyek ezen idő alatt ismét ki nem vitetnek. Ezen határidő a vámigazgatóságok egyetértésével, a bevivőnek kérelmére, kivételes esetekben meghosszabbitható.

A vámigazgatóságok a szerződés hatályba lépte előtt, a jelen czikk határozatainak keresztülvitele végett, a szükséges részletek iránt meg fognak egyezni.

A Val Vestinoból eredő és Olaszországba a caselloi vámhivatalnál belépő, az illetékes hatóságok által kiállított származási bizonyitványokkal ellátott, alább megjelölt termékek, legfeljebb az alább megjelölt évi mennyiségekben, az olasz szerződéses vámoknak csupán 50%-át fogják fizetni, u. m.: sajtok (a brinza kivételével. melynek vámkezelése a zárjegyzőkönyv II. részében van szabályozva) 25 q. ; vaj 65 q.; friss hus 30 q.

2. §. Mind a beviteli és kiviteli vámtól, mind a vámnyugtáért járó bélyegilletéktől mentesek lesznek az osztrák-magyar és olasz határon való bevitelnél és kivitelnél az osztrák-magyar monarchiában és Olaszországban a következő czikkek:

a) mindazon árumennyiségek, melyek után a beszedendő vám két osztrák értékü krajczárnál vagy a frank öt centimejánál kevesebb;

b) a marhatakarmányra való fü, széna, szalma, alom, csomagolásra és tatarozásra való moh, közönséges nád és káka, élőnövények (ültetvények és szőlővesszők), gabna kévében, hüvelyesek szárastul, áztatlan kender és len, burgonya, friss olajbogyó;

c) méhkasok élő méhekkel;

d) állatok vére;

e) mindenféle tojás;

f) friss és aludt tej;

g) faszén, kőszén, turfa és turfaszén;

h) épitő- és bányakő, kövező és malomkő közönséges, köszörülő kövek, sarlók és kaszák élesitésére való közönséges fenkövek, mindezen kövek vágatlanul vagy vágva, de nem csiszolva, sem lemezekben vágva; salak, kavics, homok; égetetlen mész és gipsz; márga, agyag és átalában mindenféle tégla és fazekak, pipák és edények készitésére való közönséges agyag;

i) téglák;

k) korpa, sansa (kisajtolt, egészen száraz olajbogyóhéj), olajpogácsa és kifőzött vagy kisajtolt olajos gyümölcsök és magvak másféle hulladékai;

l) kilugozott növényi hamu és kőszénhamu, trágya, ideértve a guanót is, üledék, moslék, törköly, sepredék és mindenféle hulladék; kő- és agyagcserepek; arany- és ezüsttajt; iszap;

m) kenyér és liszt 10 kilogramm és kisebb mennyiségben;
gesztenye 10 kilogramm és kisebb mennyiségben;
friss hus 4 kilogramm és kisebb mennyiségben;
sajt 2 kilogramm és kisebb mennyiségben;
friss vaj 2 kilogramm és kisebb mennyiségben.

3. §. A beviteli és kiviteli vámtól mentesek lesznek és a vámutakon kivül is szabadon szállithatók: a munkára való marha, a mezőgazdasági eszközök, azon háziszerek és másféle holmi, melyeket a legvégső határszélen lakó földmivelők mezei munkájuk végett vagy lakhelyük változtatása folytán a vámhatáron át behoznak vagy kivisznek.

4. §. Azon mezei termények — beleértve a fejtett rizst is — melyek a magas szerződő felek alattvalóinak lakásaiktól vagy gazdasági épületeiktől az osztrák-olasz határ által elválasztott birtokain arattatnak, mind a beviteli, mind a kiviteli vámtól mentesek lesznek: ha ezen épületekbe (a lakásokba vagy gazdasági épületekbe) vitetnek, még pedig az aratástól kezdve deczember végéig.

5. §. A 2. és 3. szakaszban foglalt kedvezmények az osztrák-magyar

monarchiában az egész határkerületnek — és Olaszországban a határ mentén lakóknak nyujtatnak, még pedig ezeknek oly övben, mely a vámszolgálat érdekében indokolt helyi kivételekkel — $7^1/_2$ kilométernél nem lesz kisebb.

A magas szerződő felek meg fognak egyezni azon rendszabályok iránt, melyek mellett bizonyos vidékeken, a hol szükségesnek fog találtatni, az osztrák-magyar monarchiában és Olaszországban mind a bevitelnél, mind a kivitelnél vámmentes áruk a határon, a vámutakon kivül is, esetről-esetre átbocsáthatók lesznek.

Kelt Rómában, 1891 deczember 6.

(P. H.) *Bruck* s. k.
(P. H.) *Rudini* s. k.
(P. H.) *Malvano* s. k.
(P. H.) *Miraglia* s. k.
(P. H.) *Stingher* s. k.
(P. H.) *Monzilli* s. k.

Vámkartel.

I. CZIKK.

A magas szerződő felek mindegyike kötelezi magát arra, hogy a másik fél vám- és államegyedárusági törvényei ellen való áthágások meggátlására, fölfedezésére és megbüntetésére a következő határozatokhoz képest közre fog müködni.

II. CZIKK.

Mindegyik magas szerződő fél kötelességévé teendi a saját vám- és államegyedárusági törvényei ellen való áthágások meggátlására vagy följelentésére utasitott tisztviselőinek, hogy — mihelyt a másik fél hasonló törvényei ellen czélba vett, vagy már elkövetett áthágásról értesülnek — azt az előbbi esetben minden rendelkezésükre álló eszközzel lehetőleg megakadályozzák, és arról mind a két esetben országuk illetékes hatóságának jelentést tegyenek.

III. CZIKK.

Az egyik fél pénzügyi hatóságai a másik fél vám- és államegyedárusági törvényei ellen elkövetett és értésükre jutott áthágásokról az utóbbinak pénzügyi hatóságait értesitendik és azoknak a kipuhatolt idevágó tényekről és körülményekről minden felvilágositást megadandnak.

Pénzügyi hatóságok alatt értetnek az osztrák-magyar monarchiában a pénzügyi kerületek igazgatóságai, a fővámhivatalok, a határszéli vagy pénzügyi felügyelők és a pénzügyőrség biztosai és Olaszországban a közvetett adók igazgatóságai (Intendenza di finanza), a fővámhivatalok és a pénzügyőrség felügyelői és tisztjei.

IV. CZIKK.

Mindegyik magas szerződő fél vámszedő hivatalai a másik fél erre felhatalmazott felsőbb pénzügyi tisztviselőinek, kívánatukra a hivatalos helyiségben minden időben meg fogják engedni azon lajstromok és egyéb okmányok megtekintését, melyek a két állam kereskedelmi forgalmára, valamint a vámhivatalok különös ellenőrzése alá helyezett áruk forgalmára vagy raktározására vonatkoznak.

V. CZIKK.

A magas szerződő felek egymásnak kölcsönösen megengedik, hogy vámhelyeikre tisztviselőket küldhessenek ki oly czélból, hogy a vámügyre és a határszéli őrködésre vonatkozó ügykezelésről tudomást szerezzenek, mi végre ezen tisztviselőknek mindenkor készséggel alkalom nyujtandó.

A két vámterület számvitele és statisztikája iránt a magas szerződő felek egymásnak minden kívánt felvilágositást megadandnak.

VI. CZIKK.

A magas szerződő felek felsőbb pénzügyi hatóságai, vám- és államegyedárusági hivatalnokai, valamint a pénzügyőrségi őrség közegei egymást a csempészkedési kisérletetek meggátlására és felfedezésére készséggel támogatni fogják és e czélból egymással nemcsak kölcsönösen közölni fogják a lehető legrövidebb idő alatt észrevételeiket, hanem egymással folytonos érintkezésben is fognak maradni, hogy kölcsönös közremüködés utján a kitüzött czél elérésére legalkalmasabb intézkedéseket megtehessék.

VII. CZIKK (1)

A magas szerződő felek mindegyike kötelezi magát arra, hogy megakadályozza azt, hogy oly árukészletek, melyek a másik fél területére csalárd módon való bevitelre szánt árúknak tekinthetők, a határ közelében felhalmoztassanak vagy ott elhelyeztessenek, a nélkül; hogy azokra a csempészet megakadályozására elégséges óvintézkedések alkalmaztatnának.

A határkerületekben idegen, meg nem vámozott árúk számára raktárak rendszerint csakis oly helyeken állithatók fel, hol vámhivatalok vannak; ily esetben a vámhatóság ezen raktárakat zár alá veszi és reájuk felügyel. Ha egyes esetekben a zár alá vétel nem eszközölhető, a kitüzött czélnak lehetőleg biztos elérésére alkalmas más ellenőrzési rendszabályok fognak alkalmaztatni.

Idegen megvámozott árúk és belföldi árúk készletei a határkerületekben nem haladhatják meg a megengedhető kereskedelemnek, vagyis a saját állam helyi fogyasztásával arányban álló kereskedelemnek követelményeit. Azon esetben, ha gyanu forog fenn arra nézve, hogy idegen megvámozott árúk vagy belföldi árúk készletei a helyi fogyasztás követelményeit meghaladják és hogy azok csempészetre vannak szánva, ezen készletek, a meny-

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 154. lapon.

nyiben azt a törvények megengedik, külön vámellenőrzés alá veendők a végből, hogy a csempészet megakadályoztassék.

VIII. CZIKK.

Az egyik magas szerződő fél pénzügyi hatóságainak vagy biróságainak megkeresése folytán a másik fél hasonló hatóságai vagy maguk teszik meg, vagy a saját országuk illetékes hatóságai által megtétetik a szükséges intézkedéseket, hogy a vám- vagy államegyedáruság kijátszására megkisérlett vagy véghezvitt csempészet tényálása megállapittassék vagy annak bizonyitékai összegyüjtessenek és hogy a körülményekhez képest az áruk ideiglenesen zár alá vétessenek.

Mindegyik magas szerződő fél hatóságai az ilyetén megkereséseket ugy teljesitendik, mintha saját országuk vám- vagy államegyedárusági törvényei ellen elkövetett áthágásokról lenne szó.

Hasonlókép az egyik magas szerződő fél vám- és államegyedárusági tisztviselői, valamint pénzügyőrségi közegei, a másik fél illetékes hatóságai által az ő felsőbb hatóságukhoz intézett megkeresés folytán arra is felszólittathathatnak: hogy saját országuk illetékes hatósága előtt a másik fél területén megkisérlett vagy elkövetett áthágásra vonatkozó körülményekről vallomást tegyenek.

IX. CZIKK.

A magas szerződő feleknek a Garda-tó vizein az ellenőrzési felügyelettel megbizott pénzügyőrségi közegei föl vannak jogositva arra, hogy a saját területük vizein észrevett csempészőket a másik fél vizein száz méternyi távolságig a parttól üldözhessék és őket az emlitett távolságig a csempészet tárgyaival együtt letartóztathassák; felhatalmaztatnak továbbá arra is, hogy a lefoglalt árukat, valamint a szállitási eszközöket és a csempészőket, az illető büntető eljárás czéljából, a saját országuk vámhivatalánál átszolgáltassák.

X. CZIKK.

A magas szerződő felek egyike sem fog saját területen a másik fél területére való csempészkedésre alakult egyesüléseket megtürni, sem a csempészkedést biztositó szerződéseket érvényeseknek ismerni.

A magas szerződő felek azonkivül kölcsönösen kötelezik magukat arra, hogy illető területeikben a másik fél alattvalóit, a kik köztudomásulag csempészettel foglalkoznak, felügyelet alatt tartják.

XI. CZIKK.

Mindegyik magas szerződő fél arra kötelezi magát:

a) hogy azon árukat, melyeknek bevitele vagy átvitele a másik fél államaiban tilos, ezen utóbbi állam felé csak akkor bocsátja, ha igazoltatik, hogy ezen államnak különös engedélye megadatott;

b) hogy a másik államba rendelt és ott beviteli vám alá eső árúkat csak megfelelő hatáskörrel felruházott átellenes vámhivatal felé vezető irányban fogja kibocsátani. Ezen engedély csak azon feltétel mellett adható meg, hogy

minden szükségtelen tartózkodás mellőztessék és a két állam vámhivatalait összekötő utról minden eltérés kikerültessék. Ugyszintén magától értetik, hogy az árukivitel csak oly órákban történhetik, hogy az áruk az átellenes vámhivatalhoz a hivatalos órákban érkezhessenek.

XII. CZIKK.

A magas szerződő felek mindegyike hasonlóképp arra kötelezi magát, hogy a saját területéről kivitelre rendelt átviteli árukért és az isméti kivitelre szánt meg nem vámolt külföldi árukért nála letett biztositékot kiadni, valamint a kivitelnél beviteli vámokat visszaadni, vagy fogyasztási adókat visszatériteni nem fogja: ha a másik állam belépti hivatala részéről kiállitott bizonyitvány által nem igazoltatik, hogy az áruk oda szállittattak és bejelentettek.

XIII. CZIKK.

A XI. czikkben *b)* alatt és a XII. czikkben foglalt határozatokat illetőleg, a magas szerződő felek közösen meg fogják állapitani számát és hatáskörét azon hivataloknak, melyekhez a közös határon át az árúk szállitandók; az órákat, a melyekben az árúk vámkezelése és a határon átvitele eszközölhető, továbbá az áruknak a másik állam hivataláig mikép leendő kisérését és végre a vasuti forgalomra vonatkozó különös rendszabályokat.

XIV. CZIKK.

A másik szerződő fél hátrányára elkövetett vagy megkisérlett vám- vagy államegyedárusági csempészkedésekért, azaz beviteli, kiviteli vagy átviteli tilalmak áthágásaiért és a vám- vagy egyedárusági illetékek csonkitásáért, a magas szerződő felek mindegyike, a másik fél illetékes hatóságának megkeresése folytán, az áthágót a saját vám- és egyedárusági törvényeiben hasonló vagy hasonnemü áthágásokra megszabott büntetéseknek alá fogja vetni az esetben:

1. ha a vádlott azon állam polgára, mely által vizsgálat és büntetés alá vonandó;

2. ha, nem lévén ugyan ezen állam polgára, az áthágás idejében, bár csak mulólag is, ezen állam területén lakott és a vizsgálatot inditványozó megkeresés beérkeztekor vagy azután ezen állam területén kerittetett kézre.

Mindazáltal a másik (megkereső) állam törvényei által megszabott büntetések alkalmazandók, ha enyhébbeknek bizonyulnak.

Ha a pénzbirság, a törvény értelmében, az elvont adóösszeg arányában szabandó ki: azon állam tarifája fog alapul vétetni, melynek vám- vagy egyedárusági törvényei ellen az áthágás elkövettetett.

XV. CZIKK.

A XIV. czikkben emlitett perek folyamában, a másik fél hatóságainak vagy tisztviselőinek hivatalos előadásai ugyanazon bizonyitó erővel birandnak, mint a mely hasonló esetekben a saját állami hatóságok vagy tisztviselők hivatalos előadásainak tulajdonittatik.

XVI. CZIKK.

A XIV. czikk alapján inditott büntető eljárásból származó költségeket, a mennyiben azok a lefoglalt tárgyak értékéből vagy az áthágóktól be nem hajthatók, azon állam köteles megtériteni, melynek érdekében az eljárás foganatosittatott.

XVII. CZIKK.(1)

A XIV. czikk alapján inditott büntető eljárás folytán a vádlottól behajtott, vagy az áthágás tárgyainak elárusitásából befolyó pénzösszegekből első sorban a birósági költségek fedezendők; ezután a másik féltől elvont illetékek és végre a birságok fedezendők.

Ezen utóbbiak azon állam rendelkezésére maradnak, melyben az eljárás végbement.

XVIII. CZIKK.

A XIV. czikk alapján inditott eljárás mindaddig, mig jogerejü véghatározat nem hozatott, azaz itélt dologgá nem vált, azon állam hatóságának megkeresésére, mely azt megindittatta, azonnal abbanhagyandó.

Ez esetben, az eljárás költségeit illetőleg szintén a XVI. czikkben foglalt határozatok alkalmazandók.

XIX. CZIKK.

Mindegyik magas szerződő fél hatóságai és biróságai a másik államban, ennek vám vagy egyedárusági törvényei ellen elkövetett áthágások miatt vagy a XIV. czikk alapján meginditott büntető eljárásra vonatkozólag, kötelesek az illetékes hatóság vagy biróság megkeresésére:

1. a kerületükben tartózkodó tanukat és szakértőket szükség esetén hit alatt is kihallgatni és a tanukat, a mennyiben az országos törvények a tanuskodás megtagadását meg nem engedik, tanuságtételre szükség esetében szoritani is;

2. hivatalos szemléket tartani és azok eredményeit hitelesen igazolni;

3. oly vádlottaknak, kik a megkeresett biróság kerületében tartózkodnak, a nélkül, hogy az utóbbinak állami kapcsolatához tartoznának, idézéseket és határozatokat kézbesiteni.

XX. CZIKK.

A jelen vámkartelben a szárazföldi kereskedelemre nézve megállapitott határozatok, a mennyiben alkalmazhatók, a tengeri forgalomra is kiterjesztetnek.

XXI. CZIKK.

Az osztrák-magyar monarchia minden kikötőjében, hol Olaszország valamely consuli ügynökének székhelye nincs, a vám- vagy a révhatóság (ezen

---

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 155. lapon.

utóbbi, miután a vámhivatalt a hajónak közeli elindulásáról értesitette) bármily térfogatu vitorláshajóknak és a 100 tonnánál kisebb tartalommal biró gőzhajóknak fuvarleveleit — akármily nemzetiségüek ezen hajók — láttamozni fogja, ha azok valamely olasz kikötőbe indulnak.

Oly helyeken, hol olasz consuli ügynököknek székhelye van, ezek az olasz, osztrák és magyar hajók kérdéses fuvarleveleit ingyen fogják láttamozni.

XXII. CZIKK.

A jelen kartelben vámtörvények alatt a beviteli, kiviteli és átviteli tilalmak is és biróságok alatt a magas szerződő felek mindegyikének államaiban az ilynemü saját törvényeik áthagásainak megvizsgálására és megbüntetésére rendelt hatóságok értetnek.

Zárjegyzőkönyv az osztrák-magyar monarchia és Olaszország közt 1891. évi deczember 6-án kötött kereskedelmi és hajózási szerződéshez.

Az osztrák-magyar monarchia és Olaszország közt a mai napon kötött kereskedelmi és hajózási szerződésnek aláirásánál az alulirott meghatalmazottak a következő fentartásokat és nyilatkozatokat tették, melyek magának a szerződésnek kiegészitő részét képezendik:

I. A kereskedelmi és hajózási szerződésre vonatkozólag.

Az I. czikkhez.

1. §. Az ezen czikkben foglalt megállapodások a magas szerződő felek területein a kereskedés, ipar és rendészet tekintetében hatályban levő és minden más állam alattvalóira alkalmazható külön törvényeket, rendeleteket és szabályzatokat semmi tekintetben sem módositják.

2. §. Azon elv, mely szerint a másik félnek kereskedést vagy ipart üző alattvalói az adók fizetése tekintetében a nemzetbeliekkel tökéletesen egyenlő bánásmód alá esnek, hasonlóan alkalmaztatni fog az egyleti és egyéb helyi statutumok tekintetében is ott, hol ilyenek még netán fennállanak. Ez elv mindazáltal csak akkor alkalmazható, ha a magas szerződő felek mindegyikének törvényei által az iparüzési jogositvány tekintetében megkivánt összes feltételek teljesittettek.

3. §. A magas szerződő felek egyikének területén az illető törvények értelmében megalakult részvénytársaságok és részvényekre alakult betéti társaságok (ide értve a bármilynemü biztositási ágakkal foglalkozó társaságokat is) a másik fél területén, ha az e részben ott fennálló törvényeknek és szabályoknak megfelelnek, kölcsönösen mindennemü jogokat, ide értve a perbenállási jogot is, gyakorolhatják.

A II. czikkhez.

1. §. Az olaszországi kereskedelmi utazók az osztrák-magyar monarchiában s az osztrák és magyar kereskedelmi utazók Olaszországban a valamely

ipar gyakorlására kivetett adók alóli mentességet csak akkor élvezendik, ha a mellékelt mintának megfelelő iparigazolványi jegygyel el vannak látva.

Ezen igazolvány azon naptári év tartamára érvényes, a mely évre ki lett állitva.

2. §. A mi a kereskedést vásárokon és piaczokon illeti, a másik magas szerződő fél alattvalói mind a vásár- és piaczlátogatási jogositvány, mind az ennek folytán fizetendő dijak tekintetében tökéletesen ugyanazon bánásmódban fognak részesülni, mint a saját nemzetbeliek.

A VI. czikkhez.

1. §. A VI. czikk *b)* kikezdésében foglalt fentartás alapján a magas szerződő felek kötelezik magukat arra, hogy a phylloxera terjedésének megakadályozása czéljából, a kölcsönös bevitelekre nézve, a Bernben 1881. évi november hó 3-án kötött nemzetközi egyezményben és az 1889. évi április hó 15-iki pótnyilatkozatban megállapitott rendszabályokat fogják alkalmazni.

A VI. czikk *b)* kikezdésében emlitett fentartás kiterjed azon tilalmi rendszabályokra is, melyek a mezőgazdaság érdekében a kártékony rovarok és egyéb szervezetek terjesztése ellen czéloztatnak.

2. §. A magas szerződő felek az egészségrendőri szempontból kibocsátott minden forgalmi megszoritást egymással kölcsönösen közölni fognak.

A magas szerződő felek kötelezik magukat, hogy mihelyt csak lehetséges, az állati járványokra vonatkozó uj egyezmény iránt tárgyalásokba fognak bocsátkozni. Magától értetik, hogy ezen okmány megkötéséig az Olaszország és az osztrák-magyar monarchia közt 1887. évi deczember hó 7-én kötött állategészségügyi egyezmény továbbra is érvényben marad. Mindamellett a magas szerződő felek mindenike fentartja magának a jogot, hogy az emlitett egyezményt a jelen kereskedelmi és hajózási szerződés tartama alatt bármikor felmondhassa. Ha ezen jog gyakoroltatik, akkor ezen egyezmény hat hónappal azon naptól kezdve, a melyen azt a magas szerződő felek egyike felmondandja, hatályát fogja veszteni.

A VIII. czikkhez.

1. §. Az osztrák és a magyar posta által kiállitott s az elinditó postahivatal pecsétjével ellátott és az áruküldeményeket kisérő fuvarlevelek Olaszországban a viszonosság föltétele mellett bélyegmentesek leendnek.

2. §. A kedvező bánásmód követelésének indokolására az árubevallásnak magában kell foglalnia az áru származásának megjelölését is.

Általában az olasz, osztrák vagy magyar árúk bevivői a származási bizonyitványok felmutatásának kötelezettsége alól kölcsönösen fel lesznek mentve. Mindazáltal a származási bizonyitványok felmutatását a magas szerződő felek egyike kivételesen követelheti az esetben, ha az árúk eredete szerint különbözeti vámokat állapitott meg és ha az átalános helyzet szerint ugy a vámok, valamint a szállitási feltételek tekintetében, valószinüvé válnék, hogy oly harmadik államból — a mely a fenforgó esetben e kedvezményes vámkezelésből ki lenne zárva — eredő árúk hozatnak be a másik magas szerződő fél területeiről.

Az emlitett bizonyitványok kiállithatók vagy a kiviteli hely helyhatósága által, vagy a kiviteli eljárást teljesitő vámhivatal által, legyen az akár az ország belsejében, akár a határon, vagy végre consuli ügynök által; szükség esetén ez okmányokat az áruszámla is pótolhatja, ha az illető kormányok ezt elegendőnek találják.

3. §. A származási bizonyitványok és egyéb, az árúk származását igazoló okmányok teljesen dijmentesen állitandók ki és láttamozandók.

A X. czikkhez.

Megállapodás létesült az iránt, hogy a kereskedelemnek s a forgalomnak a X. czikk értelmében nyujtott könnyitésére vonatkozólag a feltételek s alakszerüségek a magas szerződő felek ministeriumai közt váltandó közvetlen levelezés utján közös egyetértéssel fognak megállapittatni. E részben a következő elvek lesznek mérvadók:

1. §. Azon tárgyak, melyekért vámmentesség kéretik, a vámhivataloknál minőség és menyiség szerint bevallandók és vizsgálat alá bocsátandók.

2. §. A rizsnek őrlésre való ideiglenes ki- és bevitelére vonatkozó kedvezmény csak azon esetben adható meg, ha a rizs a határ által átmetszett földeken nyeretett. Ezen kedvezmény a helyi pénzügyi hatóságok felhatalmazásától tétetik függővé. A magas szerződő felek az ezen ügy szabályozására vonatkozó összes intézkedéseket egyetértőleg fogják megállapitani.

A kivitt vagy visszahozott, valamint a behozott és ismét kivitt tárgyaknak vámkezelése ugyanazon vámhivatalnál eszközlendő, akár a határon, akár az ország belsejében legyen is az.

Ezen intézkedés nem terjed ki a fénymázozandó, fényezendő vagy festendő tárgyakra. Ezeknek vámmentes visszaszállitása az elküldő ország bármely vámhivatalánál történhetik, feltéve, hogy az ily eljárásra jogositott. A kereskedelmi utazók által behozott árumustrák tekintetében a 8. szakasz alatt megállapitott alakszerüségek fognak alkalmaztatni.

3. §. Az ismétí kivitel s a visszahozatal alkalmas határidőhöz köthető, melynek meg nem tartása esetében a törvényes vámok szedhetők.

4. §. A vámösszeg biztositása akár a vámösszeg letétbe helyezése utján, akár más alkalmas módon követelhető.

5. §. A X. czikk *c)* és *d)* alatti kikezdéseiben felsorolt müveletek folytán keletkező sulykülönbségek méltányosság szerint tekintetbe veendők.

Csekély különbségek után vámfizetésnek nem lesz helye.

6. §. A magas szerződő felek gondoskodni fognak arról, hogy a vámkezelés minél kevésbé terhes legyen.

7. §. A kikészitési eljárásra vonatkozó határozatok csak az ipar üzésének könnyitését czélozván, önként értetik, hogy a szerződő felek mindegyikének jogában álland mindazon végrehajtási és ellenőrzési intézkedéseket elrendelni, melyek a vámtarifa kijátszására irányuló minden kisérlet meggátlására szükségeseknek mutatkoznak.

8. §. A magas szerződő felek mindegyike megjelölendi a maga területén azon vámhivatalokat, melyeknél a kereskedelmi utazók által árumustrák behozhatók és kivihetők.

Az ismétkivitel más vámhivatalnál is történhetik, mint a melynél az árumustrák behozattak.

A behozatal alkalmával a mustrák után járó vám megállapittatik, ezen összeg az eljáró vámhivatalnál vagy készpénzben letétbe helyezendő, vagy kellőleg biztositandó.

A magas szerződő felek egyikének vámhivatalai által a mustrákra alkalmazott bélyegek, ólomzárak vagy pecsétek a másik magas fél vámhivatalai által elégségeseknek fognak elismertetni. Ha azonban ezen mustrák a fentemlitett azonossági megjelölések nélkül érkeznének meg, vagy ha a megjelölések az illető vámhivatal véleménye szerint elegendő biztositékot nem nyujtanának, akkor a mustrák, a mennyiben ez megrongálásuk nélkül eszközölhető, felismerhető módon jelölhetők meg. Ezen eljárás ingyenes.

Az ezen mustrákról felvett jegyzék, melynek alakja a két magas szerződő fél által mepállapitandó, magában kell hogy foglalja:

a) a bevitt mustrák számszerinti felsorolását, azok nemét s az azonosságuk felismerhetésére szolgáló megjelölést;

b) a mustrák után eső vámot annak megemlitése mellett, hogy a vámösszeg készpénzben letétbe helyeztetett vagy biztosittatott;

c) megjelölését annak, mily módon jeleztettek meg a mustrák;

d) azon határidőt, melynek elteltével a vámigazgatás az előre fizetett vámot végkép megtartja, vagy ha ezen összeg biztositva volt, a letett biztositékból magát kielégiti, feltéve, hogy a mustráknak ismét kivitele vagy közraktárban történt elhelyezése nem igazoltatik.

Ezen határidő egy esztendőnél hosszabb nem lehet;

e) ha a kiszabott határidő *(d)* eltelte előtt a mustrák valamely illetékes htvatalnál isméti kivitel vagy közraktárban való elhelyezés végett felmutattatnak; ezen hivatal meggyőződést szerez magának arról, hogy a kiviendő tárgyak csakugyan ugyanazok, melyek a behozatalnál fel lettek mutatva. Ha e részben semmi kétség fenn nem forog, a hivatal bizonyitani fogja a kivitelt vagy a közraktárban történt elhelyezést s a behozatalkor készpénzben letett vámot visszaadni vagy a biztosíték kiadása végett a szükséges lépéseket megtenni fogja..

9. §. Hogy a legeltetésre, telelésre vagy földmivelési munkákra, vásárokra vagy sokadalmakra rendelt marha a határokon lehetőleg gyorsan és könynyen átmehessen, a magas szerződő felek a következő intézkedésekben állapodtak meg:

I. Legeltetésre vagy földmivelési munkákra hajtott marha, az egész vámhatárvonal mentén, bármely vámhivatalnál beléphet.

II. Ha helyi körülményeknél fogva a legeltetésre vagy földmivelési munkákra rendelt marhának a határvámhivatalon át való hajtása a tulajdonosokra nézve nagyon terhes volna, a behajtás és kilépés előtt ezen hivatalnál teendő bevallás elégséges; a pénzügyőrségi közegek mindazáltal a határvámhivataltól nyert bevallás alapján a be- és kilépést ellenőrizni fogják.

A pénzügyőrség ezen bevallásokat — a történtek kellő igazolásával ellátva — a határvámhivatalnak visszaadandja.

III. Ha a határvámhivatal azon ponttól, melynél a kérdéses marha bevagy kihajtatik, nagyon távol volna, vagy ha a közlekedés elégtelen lenne s ezért a II. alatt emlitett bevallás csak nehezen volna eszközölhető, a be- és kiviteli bevallás az e végből a marhaáthajtás helyére kiküldött pénzügyőri közegnél teljesithető, ki az illető esetekről jegyzéket fog vezetni.

Az olaszországi vagy osztrák vámhivatal által a be- és kiviteli bevallás fel-

vételére és állomásukon kivül fekvő helyen való vizsgálatra kirendelt közegek hivatalos utazásaik után csupán az állami szolgálati szabályzatukban előirt dijakat és költségeket igényelhetik és tekintet nélkül a bevallások vagy a marha számára, naponkint csak egyszer fizettetnek.

Ezen közegek kötelesek lesznek a bevallás bemutatójának átvételi elismervényt kiadni.

Ha több tulajdonos marháit együttes vizsgálat végett egyesitette volna, a fentemlitett közegek azok bármelyikének a kérdéses átvételi elismervényt kiadandják.

IV. A legeltetésre vagy a földmivelési munkára a határvámvonalon áthajtott és ugyanazon napon visszahajtott marha vámügyi kezelésnek nem fog alávettetni; kellő mérvü felügyeleti szabályok fognak azonban az ezen áthajtásnál történhető visszaélések meggátlása czéljából hozatni.

V. A vámhatárhoz való visszaérkezéskor a marha azonossága és darabszáma meg fog állapittatni. Ha ezen vizsgálatnál a marha minőségében a kivitelnél különbség mutatkoznék, akkor az isméti kivitelnél a helyettesitett marha után s az isméti behozatalnál a helyettesitő marha után az előirt beviteli vám fizetendő.

Ha a darabszámban mutatkozik különbség, akkor az isméti kivitelnél a hányzó darabok után, az isméti behozatalnál pedig a feles darabok után a beviteli vám fizetendő.

Mindazáltal nem kell vámot fizetni a vámhivatalnál ujra be nem mutatott azon marhaért, melynek hiánya törvényszerüen be lett vallva, ha hatóságilag igazoltatik, hogy a hiány baleset következménye.

VI. Ha a visszahajtás vagy a visszkivitel a behajtás vagy a kilépés alkalmával tett bevalláskor kiszabott határidőn tul késik, akkor a bevitel az általános vámkezelés alá esik, ha csak ilynemü elkésések a községi előljáróság által kellőleg igazolt véletlen körülmények folytán ki nem menthetők.

VII. Az I., V. és VI. pont alatt felsorolt intézkedések a határ-kerületekből a vásárokra hajtott, vagy határvonalon át telelésre hajtott marhára is hasonlóképp alkalmazandók.

VIII. A vámvonalon át legeltetésre, földmivelési munkákra, vásárokra vagy telelésre hajtott marha számára engedélyezett vámmentesség arányos mértékben az illető termékekre is alkalmazandó. Ennélfogva vámmentesek:

a) a legeltetésre, földmivelési munkákra, vásárokra vagy telelésre hajtott tehenek, kecskék, juhok és kanczák borjai, gödölyéi, bárányai és csikai; és pedig oly számban, mely a kihajtáskor feljegyzett terhes állatoknak megfelel, tekintetbe véve az időt is, melyet az anyaállatok a vámkerületen kivül töltöttek;

b) a legeltetésről vagy telelésről visszatérő marha után nyert sajt és vaj és pedig egy-egy napra: minden tehén után 0·29 kilogramm, minden kecske után 0·058 kilogramm, minden juh után 0·029 kilogramm sajtot, minden tehén után 0·16 kilogramm, minden kecske után 0·032 kilogramm vajat számitva.

Meg van engedve az is, hogy a másik állam területén történt legeltetésről vagy telelésről visszajövő marha után a visszatértéig nyert sajt és vaj, a marha visszaérkezésének napjától számitandó négy hét alatt is még vámmentesen visszahozassék.

IX. A határon levő vámhivatalnokok s a pénzügyőrség közegei kötelesek

azokat, kik a marhát legeltetésre, földmivelési munkára, vásárokra és telelésre a szomszédos határkerületbe áthajtják, figyelmeztetni arra: hogy a bevallást vagy a bebocsátást igazoló okmánynak másodlatát, valamint a hitelezett vám fejében letett biztositékokról szóló elismervényeket jól őrizzék meg, miután ezen okmányok a marha visszaérkezésekor ismét felmutatandók. Az emlitett tisztviselők hasonlókép kötelesek ezen személyeket a csalárd eljárás következményeiről is felvilágositani.

X. A marha egészségi állapotáról vagy azon körülményről szóló bizonyitványok, hogy a határkerületek minden ragályos állati betegségtől mentesek, csak eredetiben, nem pedig forditásban fognak követeltetni.

A XI. czikkhez.

A XI. czikkben megállapitott könnyitések a következő feltételekhez vannak kötve:

a) az árúk a beviteli vámhivatalnál továbbutalás végett kisérvényi jegyen bevallandók, ehhez hivatalos bizonylat csatolandó, mely az árúknak az elküldés helyén a vámhivatal által történt zárolását s a zárolás módját igazolja;

b) a vizsgálatnál megállapitandó, vajjon ezen elzárolások sértetlenek maradtak-e és vajjon elégséges biztonságot nyujtanak-e;

c) a bevallásnak szabályszerüen kell történnie, mellőzvén minden oly szabálytalanságot vagy mulasztást, mely a küldemény részletes megvizsgálását tenné szükségessé vagy csalárdsági kisérletekre gyanut adna.

Az árúk lerakodása és mérlegelése mellőzhető, ha lerakodás nélkül is határozottan kivehető, hogy a másik fél által alkalmazott zárolás sértetlen és elégséges biztositékot nyujt.

A XII. czikkhez.

1. §. Olaszországban a szesz után a belföldi adó, valamint a vámpótlék a termék valóságos mennyisége és szesztartalma szerint fog beszedetni.

E végből azon belföldi szeszgyárakban, melyek keményitőt vagy egyéb keményitőtartalmu anyagokat, ugymint: gabonát, rizst, lisztet, burgonyát, czukorgyártási vagy finomitási maradványokat (melasse stb.), répát, topinamburt (csicsókat) dolgoznak fel, a termék mennyisége és szesztartalma vagy «exercice» (azaz a terméknek állandó felügyelet által való megállapitása) vagy külön műszer által, melynek czélszerüsége technikai és pénzügyi szempontból el van ismerve, vagy végre ezen két rendszernek egybevetése utján fog megállapittatni.

Ehhez képest magától értetik, hogy Olaszország a csupán borseprőt, gyümölcsöt, gyökereket és bort feldolgozó gyárak tekintetében a belföldi adók beszedésének rendszerére nézve a teljes szabadságot magának fentartja.

2. §. A sör után hordókban vagy palaczkokban, a belföldi adó egyenértéke czimén fizetendő pótlék a bevivő választása szerint vagy a megállapitott czukor- vagy szesztartalom, vagy a 16° maximum alapján fog beszedetni.

3. §. A külföldi nyers czukor, akár finomitásra szánt, akár nem, Olaszországba való bevitelénél vám fejében legalább $^4/_5$-ét fogja fizetni azon vámnak, mely a külföldi finomitott czukortól szedetik.

A védelem, melyet a belföldi nyers és finomitott czukor termelése jelenleg élvez, nem nagyobbitható.

A jelenlegi adórendszer tartama alatt a mesterségesen festett nyers czukor után a finomitott czukor adója fizetendő.

Ha a jelen szerződés tartama alatt az olasz kormány vámkezelésében a hollandi typusok helyett a saccharometrikus rendszernek elfogadását határozná el; az uj kezelésre vonatkozó határozatok csak akkor alkalmazhatók, miután azok a másik magas szerződő féllel közöltettek és közös egyetértésben elfogadtattak.

A XVI. czikkhez.

A magas szerződő felek megegyeznek abban, hogy mihelyt csak lehet, a gyári és kereskedelmi jegyek, az ipari rajzok, a minták, valamint a találmányi szabadalmak kölcsönös védelmének közös egyetértéssel és külön megállapodás utján leendő szabályozása czéljából tárgyalásba fognak bocsátkozni.

A XVII. és XVIII. czikkhez.

1. §. A hajók és rakományaiknak a magas szerződő felek kikötőiben megállapitott egyenlősitése nem terjed ki:

a) oly jutalmazásokra, melyek ujonnan épitett hajók számára adatnak vagy jövőben adatni fognak, a mennyiben ezen jutalmazások a kikötő-illetékek vagy vámok alóli mentességben, vagy ily illetékek és vámok mérséklésében nem állanak;

b) az ugynevezett «Yacht-club»-ok kiváltságaira.

2. §. Határozottan fentartatik ugyan elvben az, hogy a halászati jog a tengerpart mentén kizárólag az illető állam alattvalóit illeti, mégis tekintettel a különleges helyi körülményekre és az osztrák-magyar monarchia részéről ezenkivül még tekintettel az Olaszország által ezért nyujtott ellenengedményekre, mindkét fél részéről egész kivételesen és csupán ezen szerződés tartamára az adriai tenger partja mellett lakó osztrák, magyar vagy olasz alattvalóknak megengedtetik, hogy a másik állam tengerpartja mentén a a halászatot üzhessék; kivételt képezvén e részben a korál- és szivacshalászat, és fentartatván a tengerparttól egy tengeri mértföldre terjedő területen belül a halászat kizárólagos joga a parti lakosok számára.

Ki lett kötve, hogy szigoruan megtartandók az illető államnak azon szabályzatai, melyek a tengeri halászatra és kivált a halivadékra nézve kártékony halászati módoknak eltiltására vonatkoznak.

A XXI. czikkhez.

Az osztrák-magyar monarchia belvizein járó olasz hajók és megforditva az olaszországi belvizeken járó osztrák vagy magyar hajók a rendészeti, veszteglési és vámszabályzatok tekintetében teljesen az ország törvényeinek vannak alávetve.

A XXIV. czikkhez.

A XXIV. czikk határozatai az árúk közvetlen szállitása tekintetében az 1890. évi október hó 18-iki berni egyezményt nem érintik, a meddig ez a magas szerződő felek közt érvényben marad.

II. Az A) tarifát (vámok az Olaszországba való bevitelnél) illetőleg.

Az *A)* tarifában elősorolt tételeknek azon értelem tulajdonitandó, a melylyel azok a jelen szerződés aláirásának időpontjában érvényes olasz általános vámtarifával kapcsolatban jelenleg birnak, kivévén azon eseteket, a melyekre nézve jelen szerződésben kivételek állapittatnak meg.

1. A 2. számhoz. A természetes bor csak az esetben esik a borvám alá, ha szesztartalma nem haladja meg a 15 fokot. Ha 15 foknál többet tartalmaz, a bor vámján felül az emlitett határt meghaladó minden szeszfok után a szesz vámját fizeti.

A magas szerződő felek szakértőket fognak kijelölni a czélból, hogy közös egyetértésben tanulmányozzák és megállapitsák azon tulajdonságokat, melyekkel a bornak birnia kell, hogy a vámhivatalok által ilyennek elismertessék.

2. A 4. *b)* számhoz. A Szent István korona országainak területeiről érkező szilvapálinka (Slivovitz) évenkint 130 hektoliter mennyiségben, hektoliterenkint 25 lira kedvezményes vám mellett bocsáttatik be, feltéve, hogy ezen ital származása az illetékes hatóságok által igazolva van.

3. A 4. *c)* és *d)* számhoz. Maraschino évenkint 130 hektoliter mennyiségben 100 palaczkonkint 25 lira vám mellett bocsáttatik be, ha a palaczk tartalma ½ liternél több, de egy liternél nem több; 100 palaczkonkint 18 lira vám mellett bocsáttatik be, ha a palaczk tartalma egy fél liter vagy ennél kisebb. Az adópótlék, tekintet nélkül ezen likőr valódi szesztartalmára, hektoliterenkint 70 fok szesztartalom alapján fog szedetni.

4. A 30. *c)* számhoz. A szömörcze (summach) kivonat a 30. *c)* szám alá tartozik.

5. A 30. *d)* számhoz. Nem tiszta vagy nyers eczetsavnak vagy nyers faeczetsavnak tekintendő olyan viztisztaságu eczetsav is, a mely fából lett sajtolásból eredő rothadt vagy bitumen szagu alkatrészeket tartalmaz és melynek savtartalma, a tiszta ecsetsavhoz hasonlitva, 50 százaléknál csekélyebb.

6. A 37. *b)* számhoz. A Ledro-völgyben előállitott szénsavas magnesium, a magas szerződő felek vámhatóságai által egyetértőleg megállapitandó évi mennyiség erejéig 100 kilogrammonkint 15 lira kedvezményes vám mellett bocsáttatik be; feltéve, hogy ezen termék származása az illetékes hatóságok által igazolva van.

7. Az 53. *b)* számhoz. Üres töltények, lőporkupakokkal vagy egyéb robbanó anyaggal, az 53. *b)* szám alá tartoznak.

8. A 72. számhoz. Anilin lakfesték alatt anilinnak aluminiummal, ón-, ólom- vagy vasoxyddal való, ásványolaj- vagy szeszmentes keveréke értendő, szárazon vagy tészta alakban.

9. Az V. tarifa-osztályhoz. Megállapittatott, hogy az *A)* tarifa 82. és 86. számai alatt foglalt vámtételek csak 1892. évi julius hó 1-től kezdve lépnek

életbe. Ezen időpontig a lenfonalakra és a lenszövetekre a statusquo változatlanul fentartatik, ugy a mint az az 1887. évi deczember 7-én kötött kereskedelmi és hajózási szerződéshez tartozó zárjegyzőkönyv IV. száma alatt foglalt határozmányokban megállapitva volt.

10. A 82. és 86. számokhoz. A nyers lenfonalak és lenszövetek vámja semmi esetre sem lesz magasabb, mint a hasonnemü fehéritett fonalak és szövetek vámja.

11. A 87. *a)* számhoz. A lenből, kenderből vagy jutából való és zsiradékok vagy vegyészeti szerek által vizhatlanná tett durva kelmék vámja, a mennyiben ezen kelmék áru- és kocsitakarókká fel vannak dolgozva, 100 kilogrammonkint 30 lirával állapittatik meg.

12. A 94. *c)* számhoz. A varrott és csattokkal, szijakkal, kötelekkel stb. ellátott áru- és kocsitakarók után, a varrásért fizetendő vámpótlék 50%-ról 10%-ra szállittatik le.

13. A 111. számhoz. A mustrátlan, átlátszó pamutszövetek (graticolati a foggia di velo), 100 négyszögméterenkint három kilogrammnál nagyobb sulyuak, minőségük szerint a sima szövetek vámját fizetik.

14. A 135. *b)* számhoz. A 135. *b)* szám alatt foglalt szabásos kötött árúk, a mennyiben a tárgy elkészitéséhez szükséges varrásról van szó, a varrás után fizetendő vámpótléktól mentesek.

15. A 140. *b)* számhoz. A «schiavine» nevezetü közönséges takarók, melyek calcinált gyapjuból készülnek, egészen fehérek, avagy egyszerü szines szegélyekkel ellátvák, 100 kilogrammonként 22 lira 50 c. vám mellett bocsáttatnak be, de évenként legfelebb csak 400 métermázsa mennyiségben és az olasz schiavine-knek az osztrák-magyar monarchiába való bevitelénél hasonló eljárás kikötése mellett s oly feltétel alatt, hogy ezen terméknek származása az illetékes hatóságok részéről kiállitott bizonyitványokkal igazoltassék.

16. A 142. számhoz. A szőtt vagy kötött sálok, övek (écharpes) és kendők gyapjuból, legyenek azok szinnyomatosak vagy sem, ha selyemmel vegyes fonóanyagokból való rojtokkal vannak ellátva, s a selyem 12%-nál csekélyebb mennyiségben fordul elő, a mennyiben a rojtok képezik a legmagasabb vám alá eső fonóanyag alkatrészét, a rojtok után suly szerint tulnyomó alkatrészükhöz képest fizetendő vám alá esnek, a mely vám kilogrammonként egy lirával megtoldatik.

A gyapjuból való szőtt vagy kötött szinnyomatos vagy szinnyomat nélküli, rojtos vagy nem rojtos sálok, övek (écharpes) és kendők egyszerü készitése után, ugyszintén a gyapjuból való, egyszerüen beszegett vagy szegélylyel ellátott takarók és szönyegek után fizetendő vámpótlék 50%-ról 20%-ra szállittatik le.

17. A 142. számhoz. A gyapjuszövetből való fekete sálok, övek (écharpes) és kendők, melyek nem himzettek, de selyemrojtokkal vannak ellátva, ugyszintén azok, melyek egyik sarkukon himzéssel (selyemhimzéssel is) ellátvák, akár legyenek selyemrojtokkal felszerelve, akár nem, a szövet minősége szerint vámoltatnak 25%-os vámpótlékkal. Ezen árúk nem esnek a varrásért fizetendő vámpótlék alá.

18. A 142. számhoz. Férfi- és gyermekruhák, valamint női köpenyek és kabátkák gyapjuból, azon esetben fizetik a legmagasabb vám alá eső alkatrész vámját, ha ezen alkatrész a ruházat külsejének egy tizedénél nagyobb.

Ha a ruházat külsejének tiz százalékánál többet tesz ki a legmagasabb vám alá eső két vagy több alkatrész együtt véve, az illető áru a legmagasabb vámok alá eső azon alkatrészek vámdijai számtani átlagának megfelelő vámot fizeti, melyek ezen átlag kiszámitásánál tekintetbe jönnek.

19. A 160. számhoz. A beszegett vagy szegélylyel ellátott vagy rojtokkal felszerelt, selyem vagy floret-selyemszövetekből való fekete vagy szines kendők, övek (écharpes) és nyakkendők (cache-nez) készitése után fizetendő vámpótlék 50%-ról 20%-ra szállittatik le.

20. A 163. *a)* számhoz. A 163. *a)* 2. számhoz tartoznak a csomagolási tárgyakhoz való deszkák és deszkácskák, a padlózatok számára való be nem rakott és nem enyvezett deszkácskák és koczkák, és általában minden tárgy közönséges fából, mely kész munkát még nem képez, még abban az esetben is, ha gyalult és eresztékkel vagy rugóval ellátott is.

Furnirozásra való deszkák, koczkák, lemezek közönséges fából a 163. *a)* 2. szám alá esnek, ha két milliméter vastagságuak vagy ennél is vastagabbak.

A zsindelyek és dongák a 163. *a)* 1. szám alá tartoznak.

21. A 163. *b)* számhoz. A műasztalos-munkákhoz való fára vonatkozó tétel alá azon fa fog soroztatni, a mely a jelenleg érvényben álló árulajstrom szerint oda van utalva.

22. A 165. *a)* számhoz. A közönséges hajlitott fából való nem párnázott butorok akkor is a 165. *a)* 1. szám alá soroltatnak, ha közönséges, nem hajlitott fából való részekkel, szalma-, nád- és efféle fonadékkal és esztergályozott, lyukasztott részekkel, vagy préselt vagy vágógéppel készitett, de nem faragott diszitésekkel vannak ellátva.

A közönséges nem hajlitott fából való nem párnázott butorok a 165. *a)* 2. szám alá tartoznak akkor is, ha esztergályozottak, közönséges fából furnirozottak, átlyukasztottak, préselt vagy a vágógép által készitett diszitményekkel, valamint szalma-, nád- és efféle fonadékokkal vannak ellátva, feltéve, hogy nem faragottak.

A közönséges fából való nem párnázott butorok a 165. *a)* 1. és 2. szám szerinti kezelés alól nincsenek kizárva, ha közönséges, habár nikkelezett fémből való szokásos részekkel, de nem diszitményekkel vannak ellátva.

23. A 170. számhoz. Lapátok, villák, gereblyék, tálak, kanalak csészék és más háztartási czikkek, eszköz- és szerszámnyelek, karikákkal vagy azok nélkül, közönséges faczipők, valamint rajzeszközök (rajztáblák, vonalzók s efélék), kikészitésükhöz képest a 170. *a)* és *b)* 2. számok alá esnek.

A 170. sz. alá foglalt árúk oda tartoznak akkor is, ha vasazattal, abroncsokkal vagy nemtelen fémből való más hozzávalóval kapcsolatban állanak.

A csévék és orsók a 170. *b)* 1. alá tartoznak akkor is, ha részben műasztalos-munkákra való fából vannak készitve.

24. A 171. számhoz. Mindenféle gombok fából, kidolgozásuk szerint, a faárúk közé soroltatnak.

Gombok corozzo-dióból, valamint a csontból, szaruból vagy fából való szopókával szerelt mindenféle pipaszárak, a fából való apróárúk közé tartoznak.

25. A 177. *b)* számhoz. A finom kosárkötőárúk közönséges, bár nikkelezett fémekből való, szokásos részekkel, de nem diszitményekkel, lehetnek ellátva.

26. A 183. számhoz. A fehér vagy szines pépből készült papiros, mely levélboritékok számára akár derékszögben, akár más alakban vágva van, ugy vámkezelendő, mint a fehér vagy szines pépből való papirosból készült levélboritékok (183. *c)* szám).

27. A 186. *a)* számhoz. Közönséges papiroslemeznek az tekintetik, a mely pépanyagból, vagy az egyes rétegekből való sajtolás által, enyv segitsége nélkül készült. Egyéb papiroslemez, és pedig mind az egyes papirosrétegekből összeenyvezett, mind a papirossal beragasztott, a finom papiroslemezek közé tartozik.

A négyszögméterenként 300 grammnál csekélyebb sulyu közönséges papiroslemez, mely a csomagolópapiros tulajdonságaival bir, a csomagoló papirossal egyenlő elbánás alá esik. A szélein derékszög alakban körülvágott papiroslemez a 186. szám szerint vámolandó.

28. A 187. számhoz. A papiros és papiroslemez-árúkhoz (187. szám) tartoznak a papirosból és papiroslemezből készült, különböző más anyagokkal kapcsolatos tárgyak, melyeket a jelenleg érvényben levő árulajstrom az idézett (187.) számhoz utal, ugyszintén a papir-fehérnemü is.

A papiroslemez-árúk készitéséhez darabokra vágott vagy hajtogatott papiroslemez a megfelelő papiroslemez vámját fizeti, megtoldva azt 100 kilogrammonkint 12 lirával.

29. A 187. számhoz. Gombok papiros-machéból és hasonló anyagokból 100 kilogrammonkint 50 lira vám alá esnek.

30. A 188. számhoz. A kőnyomatu hangjegyek nyomtatott hangjegyeknek tekintendők (188. szám).

31. A 190. *b)* számhoz. A prémbőr készitésére alkalmas és lényegtelen módon foltozott vagy kijavitott nyers bőrök nem tartoznak a 192. szám (szűcsárúk) alá, hanem a 190 *b)* számban foglaltatnak.

32. A 192. számhoz. A prémbőrből való és béléssel, szalagokkal, selyemzsinórokkal vagy más diszitéssel ellátott gallérok, boák, sapkák és kucsmák (a nők számára készitett sapkák és kucsmák kivételével) a 192. szám alá tartoznak.

33. A 201. *b)* 2. számhoz. Az öntött vasból való csöveknek osztályozásánál az a körülmény, hogy aszfalttal be vannak már vonva, figyelmen kivül hagyandó.

34. A 206. *a)* és *b)* számhoz. A kovácsolt vas- vagy aczél-szögekre 10 lira magasságban megállapitott vám akkor is alkalmaztatik, ha a szögek géppel csiszoltak, vagy kék szinnel be vannak futtatva.

35. A 206. számhoz. A tüzmentes szekrények (casse forti, forzieri) a 206. *a)* és *b)* 2. szám alá tartoznak akkor is, ha szokásos — nem diszitményszerü — fényesre csiszolt (brünirozott) részekkel vagy más, habár aranyozott fémekkel való felszereléssel birnak is.

36. A 206. *b)* 2. számhoz. Bármely vastagságu vaspléhből való edények (serpenyők és hasonlók), melyek csak belül vannak csiszolva, 100 kilogrammonkint 16 lira 50 c. vám alá esnek.

37. A 209. *a)* és *b)* számhoz. Az edzett aczél azonosnak tekintetik a nem edzett aczéllal.

38. A 224. számhoz. Óraláncczok, csattok, gyüszük és kapcsok; kulcsokhoz való lánczocskák és karikák; ugyszintén a pénztárczák és táskák számára való vasalások, zárak és felszerelések; mindezen tárgyak vasból

vagy aczélból fényesre csiszolt (brünirozott) állapotban 100 kilogrammonkint 80 lira vám alá esnek.

39. A 234. számhoz. Az aranylemezzel bevont (platirozott) ezüstáruk nem mint arany, hanem csak mint aranyozott ezüstáruk kezelendők.

40. A 252., 253., 254. és 255. számokhoz. Agyagból, kőedényből (fayence, majolika) és porczellánból készült pipák, nem aranyozott és nem ezüstözött nemtelen fémből való karikákkal, vagy kupakokkal kapcsolatban is, ugy vámoltatnak, mint az agyag-, kőedény- vagy porczellán-áruk. A nikkel ötvözeteiből készült kupakok és más hozzá valók, melyekkel az efféle pipák szerelvék, nem tekintetnek ezüstözött fémből valóknak. Ugyanezen tárgyak ezüstözött nemtelen fémből való karikákkal és kupakokkal a 329 *a)* szám (közönséges apróáruk) alá tartoznak.

41. A 253. számhoz. A «barna edény» elnevezés alatt ismeretes, diszitett vagy nem diszitett cserépedény Znaim, Krummnusbaum és Cilliből évenkint 1000 métermázsa mennyiségben 100 kilogrammonkint 3 lira mérsékelt vám mellett bocsáttatik be, ha ezen áru származása az illetékes hatóságok által kiállitott bizonyitványnyal igazoltatik.

42. A 254. és 255. számokhoz. Mindennemü préselés, ide értve a préselt diszitményeket, az osztályozásnál figyelmen kivül hagyandó.

43. A 258. számhoz. A gyár jegyével vagy nevével, üveglapocskával vagy az ürtartalmat megjelölő bevésett jegygyel ellátott üveg- és kristályáruk a 258. *a)* számból nincsenek kizárva.

Az egyszerüen fuvott vagy öntött üveg- és kristályáruk a 258. *a)* szám alá tartoznak még akkor is, ha surolt vagy leköszörült feneküek, szélüek vagy dugójuak. A 258. *b)* szám alá tartozó üveg- és kristályáruk egészben vagy részben vésve is lehetnek.

44. A 258. *b)* és *c)* számhoz. Az egyszerüen fuvott, nem metszett, nem csiszolt, nem surlázott vagy vésett fehér vagy szines öblös üveg, mely belsejében ezüstözve van, még ha kivülről egészen vagy részben sárga lakkal, vagy durva festésü diszitményekkel el is van látva (kerti gömbök, gyertyatartók, vázák, kannák, sótartók és hasonlók) 100 kilogrammonkint 12 lira vám alá esik.

45. A 259. számhoz. Az ásványvizet és sört tartalmazó, bárminő alaku palaczkok, az üres «közönséges palaczkok» vámját fizetik.

46. A 265. számhoz. A maláta ugyanazon vám alá esik, mint az árpa; a száraz hüvelyesek a 265. *b)* (más gabonanemüek) szám alá esnek.

47. A 274. számhoz. A burgonya-keményitő (ide nem értve a keményitő-mézgát s a pörkölt burgonya-keményitőt) az üledékliszt (fécule) vámját fizeti.

48. A 284. *a)* számhoz. Sózott vagy eczetbe rakott mindennemü káposzta Tirolból, származási bizonyitványok mellett, 100 kilogrammonkint 2 lira kedvezményes vám mellett fog bebocsáttatni.

49. A 294., 295., 296., 297., 298. és 299. számokhoz. Olaszország arra kötelezi magát, hogy az esetben, ha élő állatjaira a Francziaországba való bevitelnél vámmérséklést elérne, saját állatvámjait is ugyanazon állatokra és ugyanazon mérvben az osztrák-magyar monarchia irányában leszállitani fogja.

50. A 301. *b)* számhoz. 100 kilogrammonkint 5 lira mérsékelt vám engedtetik évenkint legfeljebb 4000 métermázsa erejéig az ugynevezett

Castradina (ürü és juh szárított és sózott husa) számára. Ezen mérsékelt vámnak alkalmazása származási igazolványok előmutatásától tétetik függővé.

51. A 306. *c)* számhoz. A sardellák (Clupea sardina, C. pilchardus C. papalina), acciughe (Engraulis enchrasicholus), bojane (Gadus minutus), scoranze (Alburnus alborella), sgombri (Scomber scombrus), lanzarole (Scomber colias), angusigole (Belona rostrata, Belona acus), maride (Maris vulgaris, Maëna vulgaris), bobi (Box vulgaris) és suri (Trachurus trachurus) halak sózva vámmentesek.

A halakkal egy időben, de elkülönitve behozott sóslé szintén vámmentesen fog bebocsáttatni, ha a halak sulyának 10 százalékát tul nem haladja.

52. A 311. számhoz. A brinza, vagyis az omlós juh-, vagy kecskesajt, 100 kilogrammonkint 3 lira vámot fizet, feltéve, hogy az osztrák-magyar monarchiából való számazása az illetékes hatóságok által kiállitott bizonyitványokkal igazoltatik. Az ezen mérsékelt vám mellett Olaszországba évenkint bevihető mennyiség legfeljebb 800 métermázsáig terjedhet.

53. A 326. *b)* számhoz. Gombok csontból és szaruból 100 kilogrammonkint 50 lira vám alá esnek.

54. A 329. számhoz. Pénztárczák, szivartárczák, jegyzőkönyvecskék és hasonló munkák mindenféle bőrből, a bagariát is beleértve, nem aranyozott és nem ezüstözött nemtelen fémmel diszitve, közönséges apróárunak veendők. A nikkel-ötvözetekből készült hozzávalók, melyekkel az efféle tárgyak szerelve vannak, nem tekintetnek ezüstözött fémből valóknak.

55. A 337. *b)* számhoz. A parasztoknak való közönséges, szerelés nélkül nemez-kalapok a tiroli határon át Olaszországba hozva, darabonkint 15 centime mérsékelt vámot fizetnek, feltéve, hogy Tirolból való származásuk az illetékes hatóságok által kiállitott bizonyitványnyal igazoltatik.

56. Az áruknak a gyár jegyével, vagy nevével való ellátása a vámkezelésre semmiféle befolyást sem gyakorol.

III. A B) tarifát (bevitel az osztrák-magyar vámterületre) illetőleg.

A *B)* mellékletben felsorolt tételeknek, a mennyiben ez alul egyuttal kivételek nem állapittattak meg, azon jelentőség tulajdonitandó, a melylyel azok a szerződés megkötésekor az osztrák-magyar vámterületen érvényes általános vámtarifával kapcsolatban jelenleg birnak.

1. A 64. sz.-hoz. A selyemhernyó-pete vámmentes marad.

2. A 70. sz.-hoz. Pálmamagolaj, szilárd állapotban a 70. számhoz tartozik.

3. A 73. sz.-hoz. Az olajfirniszek a 73. számban nem foglaltatnak.

4. A 77. sz.-hoz. Az ürmös (bor) a közönséges bor vámját fizeti, még pedig a legnagyobb kedvezményben részesülő harmadik nemzet irányában alkalmazott vámot.

5. A 77. sz.-hoz. Az esetben, ha a jelen szerződés tartama alatt a bortól az Olaszországba való bevitel alkalmával 5 frank 77 ct. vagy ennél kevesebb vám szedetnék, ezen vámdij az osztrák-magyar monarchiából érkező mindennemü borokra is alkalmaztatni fog. Az osztrák-magyar monarchia ez esetben arra kötelezi magát, hogy az olasz borokkal szemben az 1878. évi deczember 27-én kötött kereskedelmi és hajózási szerződéshez tartozó zárjegyzőkönyvben a *B)* tarifát (az osztrák-magyar monarchiába való bevitel-

nél alkalmazott vámok) illetőleg — az 5. III. sz. a. felemlitett külön kedvezményeket engedélyezi. Ez esetben a vám 100 kilogrammonként 3 frt 20 krt fog tenni és az osztrák-magyar monarchiába, akár száraz uton, akár tengeren hordókban érkező borokra alkalmaztatni fog.(1)

6. A 84. sz.-hoz. A servelat-kolbász és a szalámi a 84. sz. a. foglaltatik.

7. A 85. sz.-hoz. Azon sajtnemek, melyek Olaszország különös termelését képezik, azaz: a strachino, gorgonzola és a parmesan; az illetékes hatóságok által kiállitott származási bizonylatokkal az osztrák-magyar monarchiába 5 forint vám mellett hozhatók be.

8. A 87. sz.-hoz. A sóslébe rakott halak a 87. sz. alá tartoznak.

9. A 88. sz.-hoz. A 88. sz.-ban foglalt halak ezen tétel alá nem tartoznak, ha a szelenczékbe s efélékbe légmentesen fordulnak elő, valamint ha más módon elkészitve vagy szelenczékbe, palaczkokba, üvegekbe s efélékbe becsinálva vannak.

10. A 92. és 93. sz.-hoz. Kétszeresült (cakes), mézeskalács és ostya a 92. és 93. számhoz tartoznak.

11. A 102. sz.-hoz. Az ide tartozó füirészelt kövek alatt csak azok értetnek, melyek legfeljebb három oldalukon vannak füirészelve.

12. A 103. *b)* 2. sz.-hoz. Barnakő, továbbá fehér kréta, őrölve vagy iszapolva a 103. *b)* 2. szerint vámmentesen kezelendők.

13. A 106. és 107. sz.-hoz. A 106. és 107. számok alatt felemlitett vizek és olajok nem tartoznak ezen tétel alá akkor, ha czimjegygyel, használati utasitással és más efélével ellátott edényekben fordulnak elő, a mi által illatszeráruknak mutatkoznak.

14. A 113. sz.-hoz. Mesterséges indigo, mely ugyanazon összetételü, mint a természetes indigo, ugy kezelendő, mint az utóbbi.

15. A 146. sz.-hoz. A 146. sz.-hoz tartozó és a csipkékkel egyenlően vámozandó szegélycsipkék alatt a szőtt vagy kötött szegélycsipkék nem értendők; ilynemü szegélycsipkék a 147. szám alá sorolt paszománt- és kötött árukhoz tartoznak.

16. A 169. *b)* sz.-hoz. Sima és nyüstös (armure) áruknak tiszta selyemből azok fognak tekinteni, a melyek egyszerü és szabályos felületüek, a láncz- és vetőlékfonalak egyszerü keresztezésével birnak, melyeknél a minta határozott és csekély számu fonalak után ismétlődik és melyek ép ezért több nyüst segélyével állithatók elő. Ilyenek: a satin (atlasse), serges, surraths (savoly), merveilleux), ottomanes, marquises, gros de Suez, failles françaises, lévantines, reps, gros de Tours név alatt ismert és a nyüstös piquet stb. szövetek.

Mintás (façonirt) szöveteknek mindazok fognak tekintetni, a melyek több fonalrendszerekből készültek, mint a pekins, mely két lánczrendszerből (alapkötést képező és mintázatot létesitő lánczból) áll avagy a barrès, melynél a hatást több vetőlék-rendszer idézi elő; továbbá valamennyi koczkázott

(1) V. ö. 1892. aug. 10. össziminist. rend., az Ausztria-Magyarország és Olaszország között 1891. évi deczember 6-án kötött és az «Országos Törvénytár» f. évi 2. számában kiadott kereskedelmi és hajózási szerződés B. tarifájához tartozó III. zárjegyzőkönyv 5. pontjában létrejött megállapodás végrehajtása tárgyában. (1892. R. T. 1490.); 1892 decz. 1. pénzügymin. rend., az Ausztria-Magyarország és Olaszország között 1891. évi deczember 6-án kötött kereskedelmi és hajózási szerződés B. tarifájához tartozó zárjegyzőkönyv III. 5. pontjában létrejött megállapodás végrehajtása iránt 1892. évi augusztus 10-én kiadott rendelet értelmezése, illetve kiegészitése tárgyában. (1892. R. T. 3049.)

vagy csikos szövet, a melyeknél a mintázat különböző vetőlékek által idéztetik elő és végre a moirirozott, gauffrirozott, nemkülönben szinnyomattal ellátott szövetek, még pedig mindkét esetben, vagyis akár a kész szövet, akár pedig csak a láncz fonala lett volna nyomva.

Mintás szöveteknek tekintendők mindazok, a melyek oly rajzszerü mintázattal birnak, a melyekhez (mintákhoz) tetszőleges számu fonalak (láncz- és vetőlék irányban) használhatók és melyek Jacquard-gép segélyével állittatnak elő.

A bársony minden neme, a szalagok és gazeszövetek mintás szövetek módjára kezeltetnek.

17. A 170. sz.-hoz. Félselyemáruk alatt nemcsak a selyemből (Tussahselyemből is) és pamutból vegyesen szőtt áruk értendők, hanem a selyemből (Tussahselyemből is) és gyapjuból, valamint a selyemből (Tussahselyemből is) és vegyes fonóanyagokból szőtt áruk is.

18. A 175. *a)* sz.-hoz. Darabonként 2 krajczár mérsékelt vám alá esnek a velenczei származásu durva szalmakalapok szerelés nélkül, ha az osztrák-magyar monarchiába az Ala és Cormons közti határon át hozatnak be, föltéve, hogy származásuk az illetékes hatóságok által kiállitott bizonyitványokkal igazoltatik.

19. A 191. sz.-hoz. Papiros átlátszó vonalakkal (ugynevezett viznyomatu vonalakkal) nem kezelendő mint préselt papiros (192. *a)* sz.), hanem a 191. szám szerint mint vonalozott papiros.

20. A 195. sz.-hoz. Készredolgozott, festett, fénymázozott bábok és bábrészek papirosanyagból, más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a magasabb vámu bőr- vagy apróáruk közé nem tartoznak, a megállapitott vámmérséklésben nem foglaltatnak, hanem a 195. sz. általános vámja alá esnek.

21. A 214. sz.-hoz. A talpbőr Velenczéből és Brescia szomszéd-tartományból a határszéli forgalomban évenként 2000 métermázsa mennyiségben 100 kilogrammonkint 8 forint mérsékelt vám mellett azon feltétel mellett fog bebocsáttatni, hogy származási bizonylatok kiséretében hozatik be.

22. A 220. és 221. sz.-hoz. A finom bőröknek megmunkálás vagy festés által közönséges bőrökből készült utánzatai mint közönséges bőrök vámozandók a 220. *a)*, illetve 221. *a)* számoknál engedélyezett mérsékeltebb vámokkal.

Mindennemü tollprém a 221. *b)* sz. átalános vámja alá esik.

23. A 241. sz.-hoz. A velenczei üvegáruk neve alatt ismeretes czikkek, milyenek a gyöngyök, «conterie», a 241. számtétel alá esnek, még ha könnyebb szállitás, vagy csomagolás okából fonalakra füzvék is.

24. A 240., 241. és 242. sz.-hoz. A szivárványos üveg a festett, illetve a szines üveg megfelelő vámjai alá tartozik.

25. A 243. sz.-hoz. A velenczei «conterie» (zománcz, üvegcsöppek, gyöngyök, font üveg) kaucsuk, bőr, nem aranyozott vagy nem ezüstözött nemtelen fémekkel kapcsolatban a 243. sz. alá tartoznak 12 frt vámmal.

26. A 245. *c)* sz.-hoz. Papirossal bevont iróvesszők természetes palából a 245. *c)* szerint vámozandók.

27. A 249. *b)* sz.-hoz. A mázos vagy máz nélküli hornyolt fedélcserepek Velenczéből a határszéli forgalomban évenkint 25,000 métermázsa mennyiségben származási bizonyitványok mellett vámmentesen fognak bebocsáttatni.

28. A 254. sz.-hoz. A mázos, közönséges vagy iszapolt agyagból való velenczei cserépedény virágokkal és efféékkel több szinüen, durván festve a határszéli forgalomban és feltéve, hogy származása az illetékes hatóságok által bizonyitva van, a 252. *b)* sz. szerint fog vámkezeltetni.

29. A 256. sz.-hoz. Korsók kőanyagból, nem valódian aranyozott vagy ezüstözött nemtelen fémekből való fedelekkel, a mennyiben a fedelek sulya nem a tulnyomó, mint agyagáruk más anyagokkal kapcsolatban, a 256. számnál engedélyezett mérsékelt vámmal vámozandók.

30. A 259. *a)* sz.-hoz. Keresztmetszetének keskeny oldalain kidomboritott lapos vas nem tartozik a formás vashoz.

Heggesztett vasból forrasztott farkvas alatt a buczák, nyers farkvas, nyers sincsomagok vagy hulladék vascsomagokból (ugynevezett izzasztó csomagok) heggesztés által előállitott értendő.

31. A 271. sz.-hoz. A finoman homályosra köszörült, damascirozott (diszitett) és vésett, külön meg nem nevezett vas- és aczéláruk ugy vámozandók, mint a 271. sz.-hoz tartozó csiszolt áruk.

32. A 298. sz.-hoz. A tudományos czélokra szánt pontos műszerek vámmentes kezelése nemcsak a nyilvános intézetek részére fog megengedtetni, hanem különben is, ha az illető az illetékes hatóság részéről kiállitott bizonyitvány által kimutatja: hogy a behozandó műszer saját tudományos műveleteire van rendelve és sem iparüzésre, sem hivatásszerü foglalkozás gyakorlására, sem kereskedésre nem fog szolgálni.

33. A 323. sz.-hoz. A fehéritő lugok részére engedélyezett vám szerint kezelendők nemcsak chlornatronlug (eau de Labarraque) és chlorkalilug (eau de Javelle), hanem a vizenyős oldatai a marókali és marónatronnak (marólug), a kettős kénsavas mész és kénessavas natronnak (bisulfitlug) és a kénessavnak, továbbá a hydrogénsuperoxyd is.

34. A 328. sz.-hoz. Ugynevezett fényesitő keményitő, azaz stearinnal, boraxszal, viaszszal vagy más anyagokkal kevert, de nem illatos keményitő a 328. sz. szerint kezelendő.

35. A 348. és 349. sz.-hoz. Az apró-árúk közé tartozó kötések, példaként azok, melyek selyemből, bársonyból, elefántcsontból, teknősbékahéjból valók. Könyvek vagy képesmüvek, könykötő vászonba vagy bőrbe kötve, tehát vámmentesen kezelendők. Az aranynyomtatás és aranymetszés a kötött könyvek osztályozásánál figyelmen kivül marad.

Hasonlókép megengedtetik, hogy kapcsok vagy pántolások valódian aranyozott vagy ezüstözött nemtelen fémekből oly kötéseknél, melyek egyéb minőségük szerint az apró-árúk közé nem tartoznak, nem vonják maguk után a vámozást az apró-árúk szerint, hanem figyelmen kivül hagyandók.

IV. A vámkartelre vonatkozólag.

A 7. czikkhez.

A fennálló szabályok szerint külföldi, meg nem vámolt árúk a két vámterület határkerületeiben csupán oly helyeken, hol vámhivatalok vannak és ott is csak a vámhivatali raktárakba vagy legalább visszaélések ellen elégségesen biztositó ellenőrzés alatt helyezhetők letétbe.

Kölcsönös megállapodás jött létre az iránt, hogy mindaddig, mig ezen

szabályok érvényben vannak, a 7. czikkben foglalt határozat végrehajtására elégséges, hogy a magas szerződő felek vámhatóságai a határkerületekben az ily raktáraknak, valamint az elvámolt idegen árúk és a belföldi árúk készleteinek a törvényeknek megfelelően való ellenőrzésére és e mellett a másik fél pénzügyi érdekeinek figyelemben tartására utasittassanak.

A 17. czikkhez.

A 14. czikk szerint inditott eljárás folytán a vádlottra kiszabott vagy a vádlott által önkéntesen elvállalt büntetések elengedése vagy enyhitése azon állam jogában áll, melynek biróságai a büntetést kimondták vagy a vádlott ajánlatát elfogadták. Mielőtt azonban ezen büntetések elengedése vagy enyhitése kimondatik, azon állam illetékes hatóságainak, melynek törvényei megsértettek, mindenesetre alkalom fog nyujtatni, hogy az ügy felett nézetüket nyilvánithassák.

Jelen jegyzőkönyv — mely minden különös jóváhagyás nélkül is a magas szerződő felek által jóváhagyottnak és szentesitettnek fog tekintetni azon tény folytán, hogy magának a szerződésnek, melyhez tartozik, jóváhagyási okmányai ki lettek cserélve — két példányban állittatott ki Rómában, 1891. évi deczember hó 6-án.

(P. H.) *Bruck* s. k.
(P. H.) *Rudini* s. k.
(P. H.) *Malvano* s. k.
(P. H.) *Miraglia* s. k.
(P. H.) *Stingher* s. k.
(P. H.) *Monzilli* s. k.

Minta.

Iparigazolvány kereskedelmi utazók részére.

Érvényes az 18........ évre.

Ezennel igazoltatik, hogy N.. ur ....
...................................kereskedést űz (gyárral bir)...................................
társas czég alatt.

....kereskedőház szolgálatában áll,
mint kereskedelmi utazó és hogy ezen ház.......................................
kereskedést űz (gyárral bir).......................................n.

N...ur a fentnevezett társas czég, valamint a következő társas czégek számára:

{ az osztrák-magyar monarchiában / Olaszországban } megrendeléseket gyüjteni és árúkat vásárolni szándékozván, ezennel bizonyittatik, hogy az emlitett társas czég .... hazájában kereskedelmi üzlete (üzletük) gyakorlásáért a szabályszerü adókat fizeti.

A jelen igazolvány előmutatójának joga van megrendeléseket gyüjteni és árúkat vásárolni, de kizárólag utazás közben és csupán az előbb emlitett czég.. számára. Hordhat magával mustrákat, de nem árúkat. A megrendelések keresésénél és a vásárlások eszközlésénél minden egyes államban a legtöbb kedvezésben részesülő nemzet kereskedelmi utazóira nézve érvényes szabályokat megtartani és az igazolványt mindig magánál tartani köteles.

(Hely, kelet és az igazolványt kiállitó hatóság aláirása és pecsétje.)

(A kereskedelmi utazó személyleirása, lakhelye és aláirása.)

VII. TÖRVÉNY-CZIKK

a Svájczczal 1891. évi deczember 10-én kötött kereskedelmi szerződés beczikkelyezéséről.(1)

(Szentesitést nyert 1892. évi január 30-án. A jóváhagyási okmányok kicseréltettek Bécsben 1892. évi január 30-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi január 31-én.)

A Svájczczal 1891. évi deczember hó 10-én kötött kereskedelmi szerződés ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

Szövege a következő:

(Hivatalos forditás.)

Ő Felsége Ausztria császárja, Csehország királya stb., és Magyarország apostoli királya egyrészről

és a svájczi szövetség szövetségtanácsa másrészről,

egyaránt azon óhajtól vezéreltetve, hogy államaik között a kereskedést fejleszszék és előmozditsák, uj szerződés kötésére határozták el magukat és e czélból meghatalmazottaikká kinevezték, még pedig:

Ő Felsége Ausztria császárja, Csehország királya stb., és Magyarország apostoli királya:

Kőröspataki gróf Kálnoky Gusztáv urat, valóságos belső titkos tanácsosát és kamarását, lovassági tábornokot, a császári ház és a külügyek ministerét,

a svájczi szövetség szövetségtanácsa:

Aepli A. O. urat, rendkivüli követét és teljhatalmu ministerét Ő császári és apostoli királyi Felségénél,

Hammer Bernát urat, a svájczi nemzeti tanács tagját, és

Cramer-Frey Konrád urat, a svájczi nemzeti tanács tagját,

kik, jó és kellő alakban talált meghatalmazásaik kölcsönös közlése után, a következő czikkekben állapodtak meg:

---

(1) E szerződés végrehajtása tárgyában v. ö. 1892 jan. 31. 6955. sz. pénzügymin. rend. (1892. R. T. 161.)

E szerződést megelőzően a Svájczczal az 1888 : XXXVII. t. czikkbe, ennek előtte pedig az 1869 : X. t. czikkbe iktatott kereskedelmi szerződés volt hatályban.

A Svájczczal kötött állategészségügyi egyezményt az 1891 : IV. t. cz.; a védjegyszerződést az 1886: IX. t. cz.; a szegényjogi szerződést az 1884 : XXXVI. t. cz. tartalmazza. L. még 1876 : XVII. t. cz., a svájczi szövetséggel 1875 decz. 7-én a letelepedések iránt kötött államszerződés beczikkelyezéséről.

1. CZIKK.

A beviteli és kiviteli illetékeknek összegére, biztositására és beszedésére, valamint az átvitelre nézve is, a szerződő felek mindegyike arra kötelezi magát, hogy a másik felet mindazon kedvezményekben fogja részesiteni, a melyeket valamely harmadik hatalomnak engedélyez. Más államoknak e tekintetben jövőben nyujtott minden kedvezmény vagy mentesség a másik szerződő félre azonnal, ellenkedvezmény nélkül és már e ténynél fogva kiterjed.

Az imént emlitett intézkedések mindazáltal ki nem terjednek:

1. azon kedvezményekre, melyek valamely szomszéd államnak a határszéli forgalom könnyitésére engedélyeztettek vagy utóbb engedélyeztetni fognak, — sem azon vámkedvezményekre vagy vámmentességekre, melyek csak bizonyos határvonalakra nézve vagy bizonyos kerületek lakosai számára engedélyeztetnek;

2. azon kötelezettségekre, melyeket az egyik szerződő fél már létesitett vagy jövőben létesitendő vámegylet alapján elvállalt.

A szerződő felek továbbá kötelezik magukat, hogy a kölcsönös forgalmat semmiféle beviteli, kiviteli vagy átviteli tilalom által nem fogják gátolni.

Ez alól kivételnek helye lehet csupán:

a) a jelenleg fennálló vagy jövőben netán létesitendő állami egyedáruságok tárgyainál;

b) köz- és állategészségrendőri tekintetekből, különösen a közegészségügy érdekében és az e részben elfogadott nemzetközi elveknek megfelelően;

c) hadi szükségleteknél, rendkivüli körülmények közt.

Az iménti *b)* kikezdésben tett fentartás kiterjed azon tilalmi rendszabályokra is, melyek a mezőgazdaság érdekében, a kártékony rovarok és szervezetek elterjedésének meggátlása czéljából foganatosittatnak.

A szerződő felek a köz- és állategészségrendőri szempontból elrendelt minden forgalmi megszoritást egymással kölcsönösen közölni fognak.

2. CZIKK.

Azon osztrák vagy magyar eredetü földtermények vagy iparczikkek, melyek a jelen szerződéshez csatolt *A)* tarifában vannak felsorolva, Svájczba való bevitelüknél, az emlitett tarifában megállapitott vámdijak mellett fognak bebocsáttatni.

Az osztrák vagy magyar eredetü földtermények vagy iparczikkek — legyenek azok felsorolva az *A)* tarifában vagy nem — Svájczba való bevitelüknél a legnagyobb kedvezményt élvező nemzet irányában alkalmazott bánásmódban fognak részesülni.

Azon svájczi eredetü földtermények vagy iparczikkek, melyek a jelen szerződéshez csatolt *B)* tarifában vannak felsorolva, az osztrák-magyar monarchiába való bevitelüknél, az emlitett tarifában megállapitott vámdijak mellett fognak bebocsáttatni.

A svájczi eredetü földtermények vagy iparczikkek — legyenek azok felsorolva a *B)* tarifában vagy nem — az osztrák-magyar monarchiába való bevitelüknél a legnagyobb kedvezményt élvező nemzet irányában alkalmazott bánásmódban fognak részesülni.

Az árúknak a szerződésszerü bánásmódban leendő részesitése végett az árubevallásnak magában kell foglalnia származásuk megjelölését is.

A svájczi, valamint az osztrák vagy a magyar áruk bevivői rendesen kölcsönösen fel lesznek mentve azon kötelezettség alól, hogy származási bizonyitványokat mutassanak fel.

A mennyiben azonban az osztrák-magyar monarchiába vagy a Svájczba való bevitelnél a vámok magasságában az árúk származásához képest különbség tétetnék, származási bizonyitványok felmutatása kivételesen követelhető.

Ily bizonyitvány kiállitható vagy az elküldési hely helyhatósága által, vagy a kiviteli eljárást teljesitő — akár az ország belsejében, akár a határon levő — vámhivatal által, vagy végre consuli ügynök által; szükség esetén ez okiratot az áruszámla is pótolhatja, ha az illető kormányok ezt elegendőnek találják.

A helyhatóságok vagy a vámhivatalok által kiállitott származási bizonyitványok consuli láttamozást nem igényelnek. De ha ily láttamozás kiállittatik, akkor az, szintugy mint a szóban levő bizonyitvány kiállitása, dijmentes.

3. CZIKK.

Mindazon árúk, a melyek az egyik fél területén át a másik szerződő fél területéből kivitetnek, vagy abba bevitetnek, minden átviteli illeték alól kölcsönösen mentesek lesznek, történjék az átvitel akár közvetlenül, akár lerakás, berakás és ismét felrakás után.

4. CZIKK.(1)

A kétrészbeli szomszéd országok közt és különösen az illető határkerületeik közt kifejlett külön forgalom előmozditása czéljából, az alább felsorolt árúk, a visszaszállitás feltétele mellett és a szerződő felek által közös egyetértéssel megállapitandó rendszabályoknak megfelelően, a bevitelnél és kivitelnél időleges vámmentességet fognak élvezni:

a) mindazon árúk, melyek az egyik szerződő fél területeinek szabad forgalmából, a másik szerződő fél területeinek vásáraira, vagy sokadalmaira vitetnek, vagy a vásári és sokadalmi forgalmon kivül is a végett szállittatnak a másik fél területeire, hogy ott közraktárakban vagy vámraktárakban lerakassanak; valamint a svájczi, az osztrák vagy a magyar kereskedők utazói által kölcsönösen bevitt mustrák, ha előre meghatározandó idő alatt a nélkül, hogy eladattak volna, visszavitetnek azon országba, melyből kikerültek;

használatban volt mindennemü üres, jegyes zsákok és üres, jegyes hordók, melyek a másik szerződő fél területéből behozatnak, hogy megtöltve visszavitessenek, vagy a melyek visszahozattatnak, miután előbb megtöltött állapotban kivitettek volt, a mennyiben ezen tartályok hat hónapon belül hozatnak vissza;

b) az egyik területről a másikra, mezei munkára, vásárokra, telelésre, takarmányozásra, hizlalásra vagy legeltetésre hajtott marhák;

c) ujraöntés végett átvitt harangok és nyomdabetük, szalma fonásra, viasz

---

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 188. lapon.

fehéritésre, selyemhulladék gerebenezésre; bőrök (szőröstül vagy a nélkül) Engadinból, a samnauni- és a Münstervölgyből, osztrák területen való cserzés végett;

d) tárgyak kijavitásra.

A *c)* alatt emlitett esetekben a suly mindig számba veendő, levonván azonban a feldolgozással járó elkerülhetlen vagy törvényes sulyhiányt.

A többi esetben a kivitt és ismét-visszahozott tárgyak azonos volta igazolandó és az illetékes hatóságok ezen czélból fel lesznek jogositva arra, hogy ezen tárgyakat, az érdekelt fél költségére, bizonyos ismertető jelekkel elláthassák.

A mi a himzések kikészitési eljárását illeti, az Vorarlberg és Liechtenstein herczegségek részére a jelen szerződés tartamára, ujból biztosittatik. Ezen kikészitési eljárás alá kizárólag a magában Vorarlbergben és Liechtenstein herczegségben himzett áru esik.

Ezen kedvezményt a Svájczban, Vorarlbergben vagy Liechtenstein herczegségben teleppel biró vagy székelő czégek és személyek a teljes egyenlőség alapján élvezik, a nélkül, hogy átalában, avagy különösen a vámhivatali bevalláshoz való bocsátás tekintetében különbség volna tehető; nevezetesen a szerint, a mint az illető egyén az egyik vagy a másik szerződő fél alattvalója, vagy a szerint, a mint a Svájczban, Vorarlbergben vagy Liechtenstein herczegségben letelepült megbizó képviselője gyanánt jár el.

A kikészitési eljárás alapján himzés czéljából Svájczból kivitt és felhasználatlanul visszahozott fonalak a svájczi vámhivataloknál vámmentesen bocsáttatnak be. Himzéshez való fonalakból külön pótszállitmányok vámmentes behozatala szükség esetén mindkét fél részéről meg van engedve.

A himzésre rendelt egész vagy fél szövetdarabok, melyek a munka hibás kivitele következtében ujrahimezés végett ujból Vorarlbergbe vagy Liechtenstein herczegségbe küldetnek, ezen kikészitési eljárásból kizárva nincsenek.

A szövetek himzéséhez szükséges és az ezen kikészitési forgalomban behozott és ismét kivitt mintalapok (carton) kölcsönös vámmentességben részesülnek.

5. CZIKK.

A kisérő jegy melletti eljárás alá eső árúk, ha a szerződő felek egyikének területéről a másik fél területére közvetlenül átmennek, nem fognak kirakatni és záraik nem fognak levétetni vagy másokkal helyettesittetni; föltéve, hogy az e tekintetben közös egyetértéssel megállapitott vámszolgálati követelményeknek elég tétetett.

Általában, a mennyire lehet, a vámügyi szolgálat alakszerüségei egyszerüsittetni fognak és a vámkezelés gyorsittatni fog.

Az előzőkben megállapitott könnyitések a következő feltételekhez vannak kötve:

a) az árúk a beviteli vámhivatalnál, továbbutalás végett, kisérvényi jegyen bevallandók, ehhez hivatalos bizonylat csatolandó, mely az árúknak az elküldés helyén a vámhivatal által történt zárolását s a zárolás módját igazolja;

b) a vizsgálatnál megállapitandó, vajjon ezen elzárolások sértetlenek maradtak-e és vajjon elégséges biztonságot nyujtanak-e;

c) a bevallásnak szabályszerüen kell történnie, mellőzvén minden oly szabálytalanságot vagy mulasztást, a mely a küldemény részletes megvizsgálá-

sát tenné szükségessé, vagy csalárdsági kisérletek gyanujára okul szolgálhatna.

Az árúk lerakása és megmázsálása mellőzhető, ha lerakás nélkül is határozottan kivihető, hogy a másik fél által alkalmazott zárolás sértetlen és elégséges biztositékot nyujt.

6. CZIKK.(1)

Azon belső adók, melyek akár az állam, vagy cantonok, akár a tartományok, községek és testületek javára, az ország termékeinek előállitását, gyártását vagy fogyasztását terhelik vagy terhelni fogják, semmi szin alatt sem terhelhetik nagyobb mértékben, sem terhelőbb módon a másik fél területeiről származó hasonló termékeket.

A szerződő felek egyike sem sujthatja, belső adó ürügye alatt, a behozatalnál, uj vagy magasabb vámmal azokat az árúkat, a melyek magában az országban nem termeltetnek és a melyek a jelen szerződéshez tartozó tarifákban felsorolva vannak.

Ha a szerződő felek egyike szükségesnek találná azt, hogy a jelen szerződéshez csatolt tarifákban foglalt valamely belföldi termelésü vagy gyártásu árura uj belső fogyasztási adó vagy adópótlék vettessék: a hasonló külföldi áru a bevitelnél azonnal egyenlő adóval vagy adópótlékkal terhelhető.

Oly termékek, melyek az egyik szerződő fél területén állami egyedáruság tárgyát képezik, valamint oly tárgyak, melyek ilyen egyedárusági czikkek előállitására szolgálnak, az egyedáruság biztositása czéljából a behozatalnál pótilletékkel terhelhetők; még abban az esetben is, ha a hasonló belföldi termékek vagy tárgyak ily illetéknek nincsenek alávetve.

A szerződő felek fentartják maguknak a jogot, hogy azon termékek után, melyek előállitására szesz használtatott — a jelen czikk első bekezdésében foglalt elv érintetlen fentartása mellett — a behozatal alkalmával, a tarifa szerint netán esedékes vámon kivül még olyan illetéket is szedhessenek, a mely a felhasznált szeszre nehezedő belföldi pénzügyi megterheltetésnek megfelel.

7. CZIKK.

Azon kereskedők, gyárosok vagy más iparosok, kik országuk illetékes hatósága által kiállitott iparigazolványnyal bizonyitják, hogy azon állam részéről, melynek területén állandóan tartózkodnak, iparuk gyakorlására jogositva vannak és hogy ott törvényes adókat és illetékeket fizetnek: jogosultak arra, hogy a másik szerződő fél területén akár személyesen, akár pedig szolgálatukban álló utazó-ügynökök utján, kereskedőknél, eladási helyiségekben, vagy termelőknél is, bevásárlásokat tehessenek és olyan kereskedőknél, vagy más személyeknél, kik a felajánlott árúkkal kereskednek — mustrák mellett is — megrendeléseket gyüjthessenek, a nélkül, hogy e czimen bárminő további adókat tartoznának fizetni.

Iparigazolványnyal ellátott iparosoknak (utazó ügynököknek) csak árumintákat szabad magukkal vinniök, nem pedig árúkat is.

Ez iparigazolványok a *C)* alatt mellékelt minta szerint állittatnak ki.

---

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 191. lapon.

A szerződő felek kölcsönösen közölni fogják egymással azt, hogy mely hatóságaikat bizták meg az iparigazolványok kiszolgáltatásával, és hogy ezen igazolványok birtokosainak iparuk gyakorlásában minő szabályokhoz kellend alkalmazkodniok.

A szerződő felek alattvalói, kik kereskedésük üzése és termékeik elárusitása végett az egyik fél területéről a másikéra vásárokra és sokadalmakra mennek; ott kölcsönösen ugyanazon bánásmód alá esnek és nem vethetők alá magasabb illetékeknek, mint a saját alattvalók.

A fentebbi megállapodások nem alkalmazhatók a házaló-iparra, a vándoriparra, sem a nem iparosoktól eredő megrendelések gyüjtésére.

A szerződő felek egyikének alattvalói, kik a kétrészbeli területek különböző helyei közt fuvarozást vagy hajózást üznek, ezen iparuk üzéseért a másik fél területén semmiféle iparadó alá nem vethetők.

8. CZIKK.

A szerződő felek egyikének területén az illető törvények értelmében megalakult részvénytársaságok, részvényekre alakult betéti társaságok és bármily nemü biztositási ággal foglalkozó társaságok a másik fél területén, ha az e részben ott fennálló törvényeknek és szabályoknak megfelelnek, iparukat üzhetik és jogaikat a biróság előtt kereshetik.

9. CZIKK.

Árumegállitás és átrakás czimén a szerződő felek területein dijak nem szedhetők és egy árúszállitó sem kényszerithető arra, hogy bizonyos helyen megállapodjék és hogy áruit ki- vagy átrakja. Mindazonáltal az egészségrendőri, a hajózási, vagy az adók beszedésének biztositására megkivántató szabályok fentartatnak.

10. CZIKK.

A szerződő felek területein levő minden természetes és mesterséges vizi utakon a hajózás a másik szerződő félhez tartozó hajók és bárkák vezetőinek ugyanazon feltételek alatt s a hajótól vagy rakományától fizetendő ugyanazon feltételek és ugyanazon illetékek fizetése mellett fog megengedtetni, mint a nemzetbeli bárka- vagy hajó-vezetőknek.

11. CZIKK.

Az országutaknak és egyéb utaknak, csatornáknak, zsilipeknek, kompoknak, hidaknak és hidnyilásoknak, kikötőknek és kiszálló helyeknek, a hajózható viz megjelölésének és világitásának, a darucsigáknak és nyilvános mérlegintézeteknek, a raktáraknak, a hajóárúk és egyéb tárgyak megmentésére és raktározására szolgáló berendezéseknek használata, a mennyiben e berendezések vagy intézetek közhasználatra rendelvék, akár az állam, akár magános jogositottak által kezeltessenek; a másik szerződő fél alattvalóinak, hasonló feltételek és ugyanazon illetékek mellett engedendő meg, mint a saját nemzetbelieknek.

Illetékek, a világitókra vonatkozó külön határozatok fentartása mellett,

az ily berendezéseknek vagy intézeteknek csak tényleges használatánál szedethetnek.

Az ország határán áthaladó forgalomra vetett utvámok oly utakon, melyek közvetlenül vagy közvetve a szerződő felek államainak egymás közti, vagy a külfölddel való összeköttetésére szolgálnak; az út hosszához mérve, a saját állami területre szoritkozó forgalomért járóknál magasabbak nem lehetnek.

12. CZIKK.

A szerződő felek ott, a hol határszéleiken közvetlen vasuti vágány-összeköttetések vannak és a hol a waggonok áthaladnak, mindazon árúkat, melyek szabályszerüleg lezárható vasuti kocsikban érkeznek és ugyanazon kocsikban az ország belsejében oly helyre szállittatnak, hol a kezelésre jogositott vám- vagy adóhivatal létezik; a határszélen való lerakástól és átvizsgálástól, valamint a csomózártól felmentendik, a mennyiben az illető árúk a bevallási lap, rakjegyzékek és fuvarlevelek átadása által bevitelre bejelentetnek.

Oly árúk, melyek szabályszerüleg lezárható vasuti kocsikban, az egyik szerződő fél területén keresztül, átrakodás nélkül, a másiknak területéről hozatnak, vagy oda való rendeltetéssel átvitetnek: a lerakás és átvizsgálás, valamint a csomózár alól az ország belsejében, ép ugy mint a határszéleken, felmentendők; a mennyiben a bevallási lap, a rakjegyzékek és fuvarlevelek átadása által átvitelre bejelentetnek.

Ezen határozatok alkalmazása azonban attól tétetik függővé, hogy az érdekelt vasuti igazgatóságok felelősséget vállaljanak az iránt, hogy a vasuti kocsik az ország belsejében levő elintéző hivatalnál, vagy a kiviteli hivatalnál kellő időben és sértetlen zárral fognak megérkezni.

A mennyiben a szerződő felek egyike a vámkezelés tekintetében más államokkal az itt emlitetteknél nagyobb könnyitéseket állapitott volna meg; e könnyitések a másik féllel való forgalomban is, a kölcsönösség feltétele mellett alkalmaztatnak.

13. CZIKK.

Mindkét szerződő félnek jogában áll, hogy a másik fél területein való székhelylyel főconsulokat, consulokat, alconsulokat vagy consuli ügynököket kinevezhessen. Mielőtt azonban valamely consuli tisztviselő, e minőségében, müködését megkezdhetné; szükséges, hogy azon fél részéről, a melynek területére kineveztetett, szokásos módon elismertessék és elfogadtassék.

A szerződő felek egyikének consuli hivatalnokai, a másik fél területein ugyanazon kedvezményeket, jogositványokat és mentességeket élvezendik, a melyekkel ott a legtöbb kedvezésben részesülő nemzet hasonló jellegü és rangu consulai birnak vagy birni fognak.

A szerződő felek mindegyikének jogában áll azon helyeket kijelölni, a hol e consuli hivatalnokok müködésének megengedését czélszerünek nem találja; ezen megszoritás a szerződő felek valamelyikére csak akkor alkalmazható, ha az harmadik államok irányában szintén alkalmaztatik.

14. CZIKK.

A jelen szerződés, az I. czikk 2. száma alatt foglalt határozat fentartásával, Liechtenstein herczegségre (az oszrák-magyar monarchia és Liechtenstein közt 1876. évi deczember 3-án kötött vám- és adóegyesülési szerződés XXVII. czikke értelmében),(1) valamint általában azon országokra is kiterjed, melyek a szerződő felek vámterületeivel jelenleg egyesitve vannak, vagy jövőben egyesitve lesznek.

15. CZIKK.

Jelen szerződés 1892. évi február 1-én lép életbe és 1903. évi deczember 31-ig érvényben marad. Ha azonban a szerződő felek egyike sem nyilvánitaná tizenkét hónappal az emlitett időszak lejárta előtt a szerződés hatályának megszüntetése iránti szándokát, az érvényben marad egy év lefolytáig azon naptól számitva, a melyen a szerződő felek egyike azt felmondandja.

A szerződő felek fentartják maguknak a jogot, hogy ezen szerződésben közös egyetértéssel bármily változtatást megtehessenek, a mely szellemével és alapelveivel ellenkezésben nem áll és a melynek szükségét a tapasztalás netán kitüntetné.

16. CZIKK.

Jelen szerződés jóváhagyandó és a jóváhagyási okmányok Bécsben minél előbb kicserélendők.

Minek hiteléül a meghatalmazottak a jelen szerződést aláirták és pecsétjeikkel ellátták.

Kelt Bécsben, két példányban, 1891. évi deczember hó 10-ik napján.

(P. H.) *Kálnoky* s. k.
(P. H.) *Aepli* s. k.
(P. H.) *Hammer* s. k.
(P. H.) *Crammer-Frey* s. k.

---

(1) E szerződés az 1876 : XLVIII. t. czikkbe van iktatva.

A) tarifa.

Vámok a Svájczba való bevitelnél. (1)

A svájczi tarifa száma	Az áru megnevezése	Vám 100 kg.-kint frk. c.
1	A vas megmunkálásából eredő hulladékok (vasreszelék, esztergaforgács stb.), az üveggyártásnál, a viaszkészitésnél, a szappanfőzésnél, a festőiparnál előforduló hulladékok; üvegcserép és agyagárúk cserepei; csupán enyvkészitésre alkalmas bőrhulladékok (enyvbőr); moslék; kisajtolt gyümölcsnek külön meg nem nevezett hulladékai; hig és száritott vér; szaruszilánkok; állati inak; paták; csontok; nemes fémek vakaréka, hamuja és salakja; stb.	vm.
3-ból	Korpa, olajpogácsa és olajpogácsaliszt; malátacsira, malátatörköly, száritva is; az őrlésnél stb. mutatkozó takarmánynak való hulladéktermények; konkoly	vm.
	Trágyaanyagok:	
5	Istálló-trágya; trágyaföld (compost); mész-, hamu- és csonttajt (czukorföld); hamu (csont-, kőszén-, tőzeg-, fahamu), kilugzott is; iszap, szemét stb.; trágyának való rongyok (gyapju- vagy félgyapjuárúból valók); szaruliszt, bőrliszt, valamint a trágyagyártáshoz való egyéb hulladékok	vm.
6	Guano; phosphoritok, phosphátok; csontliszt stb. nyers állapotban; továbbá nyers ammoniaksók, kénsavas ammoniak, chlorkálium, kálitrágya; stassfurti fedüsók; hulladékkénsav	vm.
7	savakkal felbontva; továbbá mesterséges trágya	—.30
10-ből	Alkaloidok, vegyészeti és egyéb termények, a mennyiben a 16—20. sz. alá nem tartoznak; china-kivonat; finomitott kámfor	8.—
11	Természetes és mesterséges ásványviz, a palaczkokkal és korsókkal együtt; forrás- és fürdősók és lápkivonatok a használat hatásának megjelölésével is, ládácskákban vagy üvegekben	1.50
	Gyógyszerészeti készitmények, mint például porok, pasztillák, flastromok, pilulák, kenőcsök, tinkturák, illó olajok és essencziák stb.:	
12	Nagyban eladásra, azaz a kicsinyben eladásra elosztbatóan csomagolva	45.—
13-ból	Pasztillák forrás és fürdősókból, a kicsinyben eladásra alkalmas csomagolásban	40.—

(1) V. ö. a pótczikket a 185. lapon, a határszéli forgalom tekintetében. V. ö. még: 1895. szept. 27. 62609 sz. keresk. min. rend., a Francziaországba és Svájczba bevitt árúk származási bizonyitványának mellőzése, és a vámtételek leszállitása tárgyában (1995. R. T. II. 1225.); 1895. nov. 4. 73967 sz. keresk. min. rend. a Svájczba szóló küldeményekhez csatolandó származási bizonyitvány tárgyában (1895. R. T. II. 1584.)

A svájczi tarifa száma	Az áru megnevezése	Vám 100 kg.-kint frk. c.
	Elkészitett segédanyagok:	
17	Marókáli, marónátron, kálilúg- és nátronlúg; timsó; arzénes sav; kénsavas baryt (súlypát); csontfekete; chlorbaryum; chlorcalcium, nyers; chlormész; chlormagnézium; chlormangan; chromtimsó; vaspácz; folyékony cserzőanyag kivonatok; ólomtajt faeczetsavas, nyers karbolsavas, sósvasmész; kénsavas magnézia (keserűsó); kénsavas nátron (glaubersó); sósav; kénvirág; kénvas; kénnatrium; kénsav; szóda; eczetsavas agyagföld, kénsavas agyagföld; gálicz, vas-, réz- és czinkgálicz; oldható üveg	—.30
18 [1]	*a)* arzénsavas, folyékony, kettős szénsavas, kénessavas és kettős kénessavas nátron; salétromsav; anilin; anilinvegyületek a festékgyártáshoz	—.60
	b) arzénsav; benzoësav; mesterséges keserűmandulaolaj; eczetsavas ólom (ólomczukor); salétromsavas ólomoxyd; ólomsuperoxyd; borax; nyers karbolsav; catechu; chloraluminium; chlorczink; gubacssav; csersav; cserzőanyag-kivonatok, szilárd állapotban; glycerin; rézvirág; faeczet; nyers, kozmás szagú eczetsav; nyers faszesz; kéksavas káli, sárga; chlorsavas káli; vörös chromsavas káli; kettős kénessavas mész; sóskasav (oxalsav); külön meg nem nevezett nátronsók; olein (olajsav); phtalsav (alizarinsav); hamuzsir; resorcin; ricinusolaj ipari czélokra; rhodansó (rhodankálium); salicylsav; szalmiak (chlorammonium); szalmiakszesz; finomitott salétrom; sóskasó; kén-æther; kénarzén; stearin; terpentinolaj; agyagföldhydrat, tésztaalakban; agyagföldnátron; törökvörösolaj; czinkpor; ónsók	1.—
19	Folyékony szénsav	7.—
20	Külön meg nem nevezett elkészitett segédanyagok	2.—
21	Burgonyaliszt (fécule)	1.—
	Mindenféle keményitő; dextrin; keményitőmézga:	
22 [2]	nagyban eladásra csomagolva, azaz hordókban, ládákban, zsákokban stb. belső csomagolás nélkül, valamint 4 kilogrammot meghaladó csomagokban	1.25
23	a kicsinyben való eladásra csomagolva, azaz 4 kilogramm és ennél csekélyebb súlyú dobozokban, csomagokban stb.	2.50
27-ből	Robbantózsinegek	40.—
29-ből	Gyufák	25.—
30	Kocsikenőcs	3.—
31	Csizmamáz	7.—

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 1. pontját a 192. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 2. pontját a 192. lapon.

A svájczi tarifa száma	Az áru megnevezése	Vám 100 kg.-kint frk. c.
32	Enyv: nyers (asztalos enyv)	—.60
33	tisztitott (gelatine); hal-enyv	7.—
	Külön meg nem nevezett ásványi és növényi festőanyagok:	
	őrölve, iszapolva, ráspolyozva, porrá törve, vágva stb.	—.60
	Festőanyag-kivonatok:	
37	Buzérkivonat és egyéb hig vagy szilárd festőanyag-kivonatok; garancine; mesterséges alizarin, száraz vagy tésztaalakban; indigo-oldat	3.—
	Elkészitett festékek száraz, tésztaszerű vagy hig állapotban:	
39	Ólomfehér és czinkfehér: el nem dörzsölve	3.—
40	eldörzsölve	5.—
41	Chromsárga; chromzöld, schweinfurthi zöld; ásványkék; párizsi kék; szmálta; ultramarin	7.—
42-ből	Mesterséges festékek kőszénkátrányból	8.—
43	Elkészitett festékek; dobozokban, üvegekben, kagylókban, edényekben, rudakban	20.—
44	Mindennemű firnisz és lakk, az olajfirnisz kivételével	18.—
45	Olajfirnisz	10.—
48	Ablaküveg: szines, mustrás, homályozott	20.—
	Öblös üveg és üvegárúk:	
50-ből	palaczkok közönséges fekete barna vagy zöld üvegből	3.—
51	nem köszörülve, vagy csak leköszörült fenékkel, surolt dugóval vagy gyári jegygyel, névvel vagy jellel ellátva is, de nem vésve:	
	a) félig-zöld üvegből	6.—
	b) közönséges szintelen (ugynevezett fehér) üvegből	8.—
52	köszörült, vésett, szines (szines üvegből) homályozott, festett aranyozott és mindennemű más fentebb meg nem nevezett üvegárúk más anyagokkal kapcsolatban is, a nemes fémeket kivéve	20.—
53	A svájczi tarifa 50. és 51. számai alatt emlitett öblös üveg és üvegedények:	
	a) durva fa-, káka- vagy szalmafonadékban, a savaknak való palaczkok kivételével	8.—
	b) savaknak való palaczkok durva fa-, káka- vagy szalmafonadékban	6.—
57	Foncsorozatlan tükörüveg:	
	a) 18 négyszög deciméternél kisebb	14.—
	b) 16 négyszög deciméteres vagy ennél nagyobb	16.—
	Foncsorozott tükörüveg:	
58-ból	18 négyszög deciméternél kisebb	14.—
60	Tüzifa, rőzse, fakéreg, tőzeg, cserpogácsa, cserhéj, cserkéreg	—.02

A svájczi tarifa száma	Az áru megnevezése	Vám 100 kg.-kint frk. c.
61	Faszén	—.10
	Közönséges épület és szerszámfa:	
62	nyers állapotban, vagy csak fejszével megnagyolva; nyers nem hámozott, nem hasitott kötőfűz; abroncsfa; szőlőkaró hosszában fürészelve vagy hasitva (fürészárú, zsindely stb.) a furnir kivételével:	—.15
63 [1]	*a)* tölgyfából; kivéve a hordónak valót	—.40
	b) hordónak való fa, nyers állapotban	—.15
64 [1]	másféle	—.70
65	kötésre előkészitve (azaz csapokkal és csapágyakkal, kötésekkel, bevágásokkal stb. ellátott, felállitásra kész épitési szerkezetek)	1.20
73	Durva csomagoló anyag puha fából (csomagoló ládák, hordók s efféle) száraz tárgyak számára; facsepű	1.60
	Faárúk:	
75-ből	előkészitve, gyalulva, de össze nem illesztve; fadrót a gyufagyártáshoz; parkettáknak való deszkácskák vagy enyvezetlen padlórészek	3.—
	készek közönséges fából, nyers állapotban, nem festve, nem faragva, nem furnirozva, a mennyiben a 78. sz. alá nem tartoznak, bognár-, ács-, gereblyekészitő munkák stb.:	
76	*a)* vasalás nélkül; parkettáknak való táblák vagy enyvezett padlórészek	6.—
	b) zsirbödönök	8.—
77	vasalással, a mennyiben a 77. *b)* alá nem esnek; kádármunkák felszerelve vagy felszereletlen állapotban	12.—
	Asztalos és esztergályos munkák, butorok és butorrészek (a kosárkötőárúk kivételével), készek: közönséges (nem exotikus) fából:	
78	nyers állapotban, nem festve, nem firniszelve, nem faragva, nem furnirozva	10.—
79	festve, firniszelve, furnirozva	16.—
80	*a)* fényezve, fénymázozva	25.—
	b) faragva, párnázva	38.—
	c) hajlitott fából, nem párnázva	12.—
	Jegyzet a 80. *c)*-hez. Ezen butorok szalmaszéknád és effélékből való fonadékokkal, vagy átlyukgatott vagy préselt diszitésekkel ellátott részekkel (ülődeszkákkal, támlákkal s effélékkel) birhatnak és az épen emlitett ülődeszkák, támlák és efféle, a mennyiben külön szállittatnak, hasonlókép a 12 frankos tétellel vámozandók. Ezen butorok kisebb részben nem hajlitott közönséges fából való részekkel is lehetnek ellátva, a súly vagy a mennyiség tekintetében való megszoritás nélkül olykép azonban, hogy ezen butoroknak a hajlitott fából való butorok jellegével mindenesetre birniok kell.	
	Jegyzet a 79. és 80. *a), b)* és *c)*-hez: Ide tartoznak a közönséges fából való oly tárgyak, melyek a műasztalos-fából valóknak utánzatai.	

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 3. pontját a 192. lapon.

A svájczi tarifa száma	Az áru megnevezése	Vám 100 kg.-kint frk. c.
81	Másféle faárúk festve, fényezve, fénymázozva vagy faragva, a 76. és 77. számok alatt emlitett faárúk: festve, firniszezve, fénymázozva	30.—
	Rámákhoz való léczek:	
82	nyers állapotban alapmázzal: simák, díszités nélkül	10.—
	Tükrökhöz és képekhez való rámák:	
84	nyers állapotban; alapmázzal: simák, díszités nélkül	25.—
85	díszitve, festve, fénymázozva, bronzolva, aranyozva, faragva	40.—
	Kosárkötő-árúk:	
86	durvák: hámozatlan, hasitatlan vesszőkből	5.—
87	hámozott, hasitott vesszőkből, nádból vagy faszilánkból, páczolva vagy nem páczolva	12.—
	finomak: nyers állapotban, páczolva, firniszezve, fénymázozva, festve, fényezve stb.:	
88	más anyagokkal való kapcsolat nélkül, a fával való kapcsolat kivételével	30.—
89	más anyagokkal kapcsolatban, a fonóanyagok kivételével	60.—
90	fonóanyagokkal boritva, bélelve vagy párnázva	100.—
	Kefekötő-árúk:	
93	durvák, fénymázozatlan, fényezetlen fával vagy vassal kapcsolatban	25.—
94	finomak	50.—
95	Mezei, erdei vagy kerti termények, friss állapotban, a menynyiben az alább következő tételek vagy a XI. csoport (élelmiszerek és élvezeti czikk) alá nem tartoznak; külön meg nem nevezett mindennemű magvak	vm.
96	Széna, lomb (alom), káka, szalma	vm.
97-ből	Repcze	—.30
100	Talpbőr, nyerges és szijgyártó munkához való és szijbőr, borjúbőr, barna és mázozott	16.—
101	Mindennemű egyéb bőrfajták, fej- és hasrészek (collets et flancs lissés)	8.—
103	Kész bőrárúk, az utazási czikkek (l. a XVII. csop.) kivételével	60.—
	Czipészárúk:	
104	Mindennemű előmunkált czipőrészek	40.—
105	Durva bőrczipők	40.—
106	*a)* Finom bőrczipők	60.—
	b) Czipészárúk félselyemből, selyemből vagy bársonyból, bőrtalppal	100.—
107	Másféle szövetekből, bőrtalppal	45.—
108-ból	Nemezczipők bőrtalp nélkül	30.—
109	Bőrkeztyűk	150.—
110	Nyomtatott könyvek; földabroszok és tengeri térképek; hangjegyek	1.—

A svájczi tarifa száma	Az áru megnevezése	Vám 100 kg.-kint frk. c.
113	*a)* Zongorák és harmoniumok, szétszedve is	30.—
	b) Másféle hangszerek, beleértve az orgonákat, szétszedve is	25.—
114	Hangszerrészek, mindennemű húrok, claviaturák stb.	16.—
115	Csillagászati, vegyészeti, sebészeti, mennyiségtani és természettani műszerek és készülékek, optikai üvegek, foglalat nélkül	16.—
116	Górcsövek (mikroskopok), szemüvegek, stereoskopok, nagyitóüvegek (loupeok), távcsövek	40.—
117	Mindennemű elektromos készülékek és azoknak külön meg nem nevezett alkatrészei	6.—
118	Testegyenészeti (orthopædiai) készülékek és sebészeti kötések	40.—
126	Súlyórák, ideértve a toronyórákat stb. is és kész alkatrészeik stb.	20.—
127-ből	Amerikai rendszer szerinti rugóórák, valamint schwarzwaldi rugóórák, fából való óravázzal és kész alkatrészeik	20.—
129	Mindennemű gépek, a gőzmozdonyok (lokomotivok) kivételével; készredolgozott géprészek; vésett nyomtatóhengerek és lapok; vasból való szerkezetek (hidak, gerendák) és azok alkatrészei, a mennyiben külön vám alá vetve nincsenek	4.—
130	Gőzmozdonyok (lokomotivok)	10.—
131	Durván előkészitett géprészek öntött vasból, kovácsolt vasból vagy aczélból, darabonkint legalább 50 kilogramm súlyúak; továbbá a súlyra való tekintet nélkül: durván előkészitett kazánrészek kovácsolt vasból vagy aczélból, nem szegecselve és erre szolgáló lyukak nélkül; vasuti anyagok: durván előkészitett tengelyek, rugók, kerekek, keréktalpvasak, kerékküllők, csövek kovácsolt vasból vagy aczélból, hajlítottak, csavarmenetű, kigyózócsövek s effélék	—.60
132	Durván előkészitett géprészek, a mennyiben a 131. szám alá nem esnek; nem vésett nyomtatóhengerek és lapok	2.—
133	Mindennemű géphajtószijak; gyaratolók és gyaratoló boritékok	20.—
135-ből	Gyermekkocsik és szánok	15.—
136	Veloczipédek	70.—
149	Ólom hengerelve, pléh, csővek, drót, golyók, sörét; keményólom, betüfém, ócska nyomdabetük	1.50
150	Olomárúk nyers állapotban, fával vagy vassal kapcsolatban is; új nyomdabetük	8.—
151	Ólomárúk csiszolva, festve, firniszelve, más anyagokkal kapcsolatban is	18.—

A svájczi tarifa száma	Az áru megnevezése	Vám 100 kg.-kint frk. c.
153	Nyers vas, buczák alakjában; nyers aczél az ugynevezett ingots alakjában (bocsok, öntött rudak), bugák, nyers sinek, ócska és töredékvas	—.10
	Vas kovácsolva, hengerelve, húzva:	
154	Az alább meg nem nevezett vasuti sínek, vas rudakban, (gömbölyű, négyzet, lapos formás vas), vaspléh; bordásan hajlitott csövek, nyers állapotban	—.60
155	Vasuti sinek folyóméterenkint 15 kilogrammnál könnyebbek; formás vas, melynek legnagyobb keresztmetszete 6 centiméternél kisebb; 7½ centiméternél vékonyabb gömbölyü vas; hengerelt drót, a mennyiben a 156. szám alá nem tartozik; négyzet- és lapos vas 36 □-centiméternél kisebb felületű keresztmetszettel; izzitott és savakkal lemaratott pléhek, a szükséges ellenőrzési rendszabályok fentartása mellett	1.70
156	Hengerelt drót karikákban, nyers állapotban, 5 milliméternél vastagabb, de 11 milliméternél vékonyabb	1.30
	Három milliméternél vékonyabb vaspléh az izzitott és savakkal lemaratott pléhek kivételével:	
157	nyers állapotban	2.50
158	ólmozva, ónozva, czinkezve, rezezve, nikkelezve	3.—
	Jegyzet: Pléh gyanánt kezelendő minden oly sima lapos vas, melynek szélessége 25 centiméter vagy annál nagyobb.	
	Drót (húzott gömbölyű vas):	
159	nyers állapotban	4.—
160	ólmozva, ónozva, czinkezve, rezezve, nikkelezve	4.50
	Vasöntvény:	
161	egészen durva, nyers állapotban, díszités nélkül	2.50
162	másféle	5.—
	Árúk kovácsolt vasból, kovácsolható vasöntvényből, aczélból, pléhből, drótból:	
163	csövek, húzva, hengerelve, nyers állapotban	—.60
164	egészen durvák nyers állapotban: előkészitett szerszámok; ekevasak; kocsitengelyek; üllők; mindennemű szegecselt, forrasztott galvanizált csövek; fogasrudak; vonórudak; váltók és keresztezők stb.	3.—
165	közönségesek, fával kapcsolatban is, nyers állapotban, esztergályozva, reszelve, alapfestékkel (miniummal, ólomfehérrel vagy czinkfehérrel) mázolva, kátrányozva, egészen vagy részben fénymázozva, firniszelve vagy bronzolva:	
	a) sinhevederek és aljazati lemezek; kaszák és sarlók, leköszörülve is	7.—
	b) másfélék	10.—

A svájczi tarifa száma	Az áru megnevezése	Vám 100 kg.-kint frk. c.
166	*a)* leköszörülve, ónozva, czinkezve	12.—
	b) serpenyők belül leköszörülve, vagy ónozva	10.—
167	*a)* finomak (a mezőgazdasági és kertészeti szerszámok kivételével), egészen vagy részben csiszolva, festve, firniszelve, fénymázozva, bronzolva, zománczozva, más anyagokkal való kapcsolatban is	22.—
	b) egészen vagy részben nikkelezve, más anyagokkal való kapcsolatban is	25.—
168	Késművesárúk	40.—
169	Mindennemű fegyverek, az ágyúcsövek kivételével; kész fegyver-alkatrészek	50. —
174	Réz, tiszta vagy ötvözött (sárgaréz), pörölyözve, hengerelve, húzva, rudak, pléh, csövek, drót alakjában	3.—
175	Réz- vagy sárgaréz-árúk előkészítve; réz- vagy sárgarézdrótból való szövetek; előidomitott bronzárúk; szegecsek, srófok, peczkek; kaucsukkal vagy guttaperchával bevont drót	10.—
176	Elektromos vezetékekhez való mindennemű kábel, ólomból, vasból stb. való fegyverzettel is; kaucsukkal vagy gutaperchával bevont rézdrót, dróttal vagy fonállal körülfonva vagy körülcsavarva	10.—
177	Rézműves- és rézöntő-árúk	30.—
178-ból	Hamis aranyfüst és ezüstfüst, leóni drót	30.—
180	Nikkel, tiszta vagy ötvözött (argentán, ujezüst), hengerelve, húzva, lapok, rudak, pléh, drót alakjában	7.—
181	Árúk nikkelből vagy nikkel-keverékekből, újezüst-árúk	45.—
184	Czinkárúk, nyers állapotban	15.—
185	Czinkárúk, csiszolva, festve, firniszelve	30.—
189	Czink ónból vagy ónkeverékből (britannia-fémárúk), csiszolva, festve, firniszelve	40.—
193	Platirozott, tüzben vagy elektro-chemikus úton aranyozott vagy ezüstözött árúk (Christofle)	60.—
194	Arany- és ezüstmívesárúk, valódi bijouteriák	200.—
	Jegyzet. Nem valódi bijouteriák, azaz: mindennemű oly ékszertárgyak, melyek nem nemes fémekből, valódi drágakövekből, gyöngyökből vagy korálokból állanak, minőségükhöz képest a 470. vagy 471. sz. alá tartoznak.	
198	Bánya-terméskövek, nyers állapotban; vagy nagyjából faragott épitőkövek, kövezetkövek, útépitéshez való anyag, kavics; homok nyitott kocsirakományokban; nyers asbest; nyers, égetetlen gipsz- és mészkő; agyag, fazekas-agyag; tűzálló tégláknak való agyag, porczellánföld (kaolin) és másféle alább meg nem nevezett földek és nyers ásványi anyagok, égetve, iszapolva vagy örölve is	vm.

A svájczi tarifa száma	Az áru megnevezése	Vám 100 kg.-kint frk. c.
206	Surlakészitmények: *a)* surlavászon	20.—
	b) surlapapiros, üveg- és rozsdapapiros	16.—
207	másfélék	6.—
208	Mész, zsiros és gipsz, égetve vagy örölve	—.20
209	Gipszszel bevont, kákából való lapok	2.—
212-ből	Portlandczement	—.70
	Czementmunkák (a formásművek kivételével l. a 122. számot), mint épitőkövek, lapok, téglák, csövek stb.:	
213	nyers állapotban, nem diszitve	—.60
214	diszitve, festve, mustrázva, csiszolva	2.—
221	Aszfaltnemez, aszfaltpapiroslemez (födéllemez) aszfaltcsövek, faczement	1.50
224	Friss vaj	7.—
225	Olvasztott, sózott vaj; margarinvaj, mesterséges vaj	10.—
228	Tojás	1.—
230[1]	*a)* Ételre való eczet, dupla eczet és eczetszesz, melynek eczetsav-tartalma bezárólag 12%-ot tesz ki: hordókban	10.—
	b) Eczetsav 12%-nál nagyobb eczetsav-tartalommal; mindennemű eczet palaczkokban és korsókban, 50 kilogramm és annál kisebb teljsúlylyal	30.—
231-ből	Czukorba berakott vagy kandirozott gyümölcs, palaczkokban, üvegekben, szelenczékben s effélékben is; czukrosság és czukrászárúk	40.—
235	Friss hús	4.50
236	Sózott, füstölt hús, húskonzervek; légen száritott szalonna	6.—
237	Eleven szárnyas	6.—
238	*a)* holt szárnyas	12.—
	b) vad	10.—
239	Kolbászfélék (Charcuterie)	20.—
241	Gyümölcs, enni való bogyók: friss állapotban	vm.
242-ből	Étkezésre való friss szőlő	3.50
244	Aszalt vagy száritott gyümölcs, magvastul: alma, körte, cseresnye, szilva stb.; szeszfőzésre való összezúzott gyümölcs és bogyó, valamint füvek és gyökerek	2.50
	Friss főzelék:	
248	Burgonya	vm.
250-ből	Savanyú káposzta és egyéb besózott főzelékfélék	4.—
	Gabona, tengeri, hüvelyesek;	
252-ből	nem törve, nem hántolva	—.30
253-ból	törött, hántott vagy hasitott szemek, kása, dara, apródara; liszt gabonából, tengeriből vagy hüvelyesekből	2.—
258[2]	Komló	4.—

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 4. pontját a 192. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 5. pontját a 192. lapon.

A svájczi tarifa száma	Az áru megnevezése	Vám 100 kg.-kint frk. c.
261	Mindennemű kávépótló, száraz állapotban ...	6.—
263	Puha sajt ...	4.—
264	Kemény sajt ...	4.—
265	Maláta ...	1.—
273	Sűritett leves, szilárd vagy folyékony állapotban: juliennes, sago, tapioka, liszt és hasonló levesbe valók, csomagokban s efféleékben, a kisebb forgalom számára csomagolva ...	20.—
285(1)	Sör- és malátkivonat: hordókban ...	4.—
290(2)	Természetes bor hordókban ...	3.50
302(3)	Papirgyártásra való rostanyag ...	1.25
303	*a)* Csomagoló papiros, simitatlan (a gépen simitottat azonban ide értve): egyszinű; viasz- és kátránypapiros	4.—
	b) nyomdapapiros, irópapiros és levélpapiros, vonalozva és nem vonalozva, simitott csomagolópapiros, itatós és szűrőpapiros, pergamentpapiros, selyempapiros, rajzolópapiros és másolópapiros: egyszinű ...	8.—
304	*a)* mindennemű papiros, többszinű papiros, arany- és ezüstpapiros, hangjegypapiros, papiros-tapéták ...	16.—
	b) levélpapiros és boritékok (diszitményekkel is), egyszerű vagy diszitett cartonokban, a mennyiben az egyenkint mérsékeltebb vámok alá eső részek súlya nincs bejelentve; valamint minden egyéb külön meg nem nevezett papiros ...	20.—
	c) czímjegyek (czímczédulák), minták, hirdetmények árjegyzékek, boriték-ívek stb., nyomtatottak, vagy kőnyomatúak, mindennemű boritékok ...	25.—
305	Közönséges szürke papiroslemez, kartonok szalma- és faanyagból, bőrpapiroslemez ...	3.50
307	*a)* könyvkötő és cartonnage-munkák ...	35.—
308	Papiros-fehérnemű ...	40.—
311	Pamutvatta ...	5.—
	Pamut:	
	Fonalak:	
312	egyes fonalak, nyers állapotban ...	7.—
313	czérnázva, perzselve vagy nem perzselve ...	9.—
314	fehéritve, festve: egyes vagy kettős fonalak ...	12.—
315	a kisebb forgalom számára kiszerelve: csévékre gombolyitva, gombolyagokban vagy apró matringokban, valamint hármasával és többesével sodrott festett fonalak matringokban ...	35.—

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 6. pontját a 193. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 7. pontját a 193. lapon.
(3) V. ö. a zárjegyzőkönyv 8. pontját a 193. lapon.

A svájczi tarifa száma	Az áru megnevezése	Vám 100 kg.-kint frk. c.
	Szövetek:	
	Simák, sávolyosak, nyers állapotban:	
317	100 □-méterenkint 6 kilogramm és annál nagyobb súlyúak	10.—
	100 □-méterenkint 6 kilogrammnál kisebb súlyúak:	
318	melyeknél 5 □-milliméterre 20 fonalnál kevesebb esik ...	20.—
320	Fehéritve, tarkán szőve, festve vagy szinnyomatosan:	
	a) 100 □-méterenkint 7 kgr.-nál nagyobb súlyúak ...	40.—
	b) 100 □-méterenkint 7 kgr. és annál kisebb súlyúak	45.—
	c) könyvkötő-vászon ...	30.—
	bársonyszerűek, mustrásak, piqués, basins, damast, brillantés:	
321	nyers állapotban (azaz nyers fonálból) ...	30.—
322	Fehéritve, tarkán szőve, festve, szinnyomatosan; brochirozott tüll ...	45.—
323	Nemezkendők ...	40.—
	Takarók (ágy- és asztaltakarók stb.); varrás vagy paszomant munka nélkül:	
325	fehéritve, tarkánszőve, festve, szinnyomatosan ...	40.—
326	paszománt munkával vagy varrott szegélylyel ...	60.—
327	Sálok (nagykendők), écharpe-kendők stb. ...	50.—
328	Szalagok és paszomántárúk ...	45.—
329	Himzett árúk és csipkék ...	100.—
330	Közönséges viaszos vászon és az úgynevezett olajvászon csomagolási czélokra ...	8.—
332	Linoleum-szőnyegek ...	20.—
	Len, kender, juta, rámiakender stb.:	
339	Csomagolóvászon, melynél 5 négyszögmilliméterre 9 fonálnál kevesebb esik ...	2.—
340	nyers állapotban vagy szapulva, melynél 5 négyszögmilliméterre 9—13 fonál esik ...	12.—
341	nyers állapotban vagy szapulva, melynél 5 négyszögmilliméterre 14—22 fonál esik ...	25.—
342	nyers állapotban vagy szapulva, melynél 5 négyszögmilliméterre 22 fonálnál több esik; ugyszintén valamennyi fehéritett, tarkán szőtt, festett, szinnyomatos szövetek a tüll kivételével ...	42.—
344	Szalagok és paszomántárúk ...	50.—
	Kötélverő árúk:	
346	kötelek, alattságok ...	8.—
348	Hevederek, tömlők, zsákok ...	20.—
	Gyékények, padlótakarók és szőnyegek jutából, manillakenderből és egyéb hasonló rostanyagokból, beszegett szélekkel is:	
349	durvák (nem szőttek): nyers állapotban ...	12.—

A svájczi tarifa száma	Az áru megnevezése	Vám 100 kg.-kint frk. c.
350	festve, szinnyomatosan stb.	20.—
	Szövetek, nyers állapotban, fehéritettek, festettek, szinnyomatosak, appretáltak:	
359	félselyemből	40.—
360-ból	Sálok (nagykendők), écharpe-kendők stb., félselyemből	100.—
361-ből	Szalagok és paszomántárúk, félselyemből	60.—
	Gyapju:	
364-ből	mesterséges gyapju (műgyapju)	—.30
365	őrölve, festve, fésülve, fésüs gyapju hulladéka	—.60
	Fonalak:	
366	nyers állapotban:	
	egyes vagy kettős fonalak; gyapjuvatta	6.—
367	nyers állapotban:	
	hármasával vagy többesével czérnázott fonalak	8.—
	fehéritve, festve:	
368	egyes vagy kettős fonalak	12.—
369	hármasával vagy többesével czérnázott fonalak	18.—
370	a kisebb forgalom számára kiszerelve:	
	csévékre gombolyitva, gombolyagokban vagy apró matringokban	30.—
	Szövetek:	
	nyers állapotban:	
372	posztófonálból	25.—
373	fésűsfonálból	40.—
374/5	Fehéritve, festve, szinnyomatosan (posztófonálból és fésűsfonálból készült szövetek):	
	a) négyszögméterenkint 300 grammnál nagyobb súlyúak	55.—
	b) négyszögméterenkint 300 gramm és ennél kisebb súlyúak	80.—
377	Nemezkendők	70.—
	Takarók (ágy- és asztaltakarók stb.):	
378[1]	varrásmunka nélkül	25.—
379[1]	varrásmunkával	60.—
	Padlószőnyegek:	
380	durvák, rojtok, varrásmunka nélkül	25.—
381	másfélék	50.—
382	Sálok (nagykendők), écharpe-kendők stb.	75.—
383	Szalagok és paszomántárúk	65.—
384	Himzett árúk és csipkék	100.—
385	Nemezkelmék	20.—
	Nemezárúk, varrásmunka nélkül:	
386	nyers állapotban	15.—
387	fehéritve, festve, szinnyomatosan	30.—

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 9. pontját a 193. lapon.

A svájczi tarifa száma	Az áru megnevezése	Vám 100 kg.-kint frk. c.
390	Tömlők, csövek kaucsukból és guttaperchából, más anyagokkal kapcsolatban is	8.—
391	*a)* Szövetek vagy más anyagok kaucsukkal és guttaperchával bevonva, és más, külön meg nem nevezett, kaucsuk és guttapercha-árúk	25.—
	b) Mindennemű ruganyos szövetek pamuttal, gyapjuval, selyemmel stb. vegyes kaucsukból	40.—
	Szalma válogatva, nád, háncs, káka, rizsszalma, rizsgyökerek, spartofű (halfa), kókuszrost, pálmalevelek, tengerifű, erdei haj stb.:	
396	finom árúk, valamint a lószőrrel, fonalakkal, szövetekkel kapcsolatos árúk	60.—
	Ruházatok, fehérnemű és más külön meg nem nevezett varrott árúk, szabva vagy készredolgozva:	
397	pamutból	65.—
398	lenből, jutából, rámiából stb.	70.—
399	selyemből és félselyemből	175.—
400	gyapjuból és félgyapjuból	105.—
	Jegyzet a 397—400. számokhoz. Kaucsukkal kapcsolatos szövetekből készült ruházati és varrottczikkek az illető szövet vámját fizetik.	
	Kötött árúk varrásmunkával vagy a nélkül:	
402	pamutból	60.—
405	gyapjuból vagy félgyapjuból	75.—
406	Szűcsárú, készen vagy kiszabva és szegve boritáscsikok stb.; bárminemű kelméből való ruházati czikkek, prémbőrrel vagy tollprémmel boritva	150.—
408-ból	Nemezkalapok, szerelés nélkül	75.—
409-ből	Nemezkalapok, felszerelve	120.—
	Nap- és esernyők:	
413-ból	félselyemből	60.—
414	Ernyővázak, ernyőbotok rugókkal vagy a nélkül	8.—
	Kocsitakarók (ponyvák), készek:	
416	vitorlavászonból, impregnálva vagy nem impregnálva	20.—
417	kaucsukkelmékből	35.—
		darab
418-ból	Lovak	3.—
420	Csikók	1.—
421	Ökrök	15.—
422-ből	Tehenek és fogat váltott üszők	18.—
423	Fiatal marha, fogat nem váltott, a mennyiben a svájczi tarifa 424. sz. alá nem esik	12.—
425	Borjuk 66 kilogramm és ennél kisebb súlyúak	5.—
426-ból	Sertések:	
	60 kilogrammnál nagyobb súlyúak	6.—

A svájczi tarifa száma	Az áru megnevezése	Vám 100 kg.-kint frk. c.
		darab
427	Juhok	—.50
429	Méhköpük méhestül	—.20
		100 kgr.
435	Sörte, válogatva és kötegekbe kötve	2.—
	Ló- és bivalyszőr:	
437	tisztitva, fonva, előkészitve	10.—
440	Nemezek, padlószőnyegek, lótakarók, a 434. sz. alá tartozó állati szőrökből vagy hasonló silányabb anyagokból	10.—
442	Ágytollak	7.—
443	Dunna, pehely	7.—
444	Hólyagok, belek, tejoltó	—.60
445	Viasz, ideértve a ceresint is	1.50
	Szarvak:	
447	nyers állapotban és egyéb külön meg nem nevezett állati nyers anyagok	—.30
448	előkészitve és bármi nagyságú szarulapok vagy szaruszeletek; csontlapok	—.60
	Agyagárúk:	
455	cserépzsindelyek, nyers állapotban	—.50
456	*a)* tűzálló téglák	—.30
	b) csövek nyers állapotban kapcsolórészek nélkül	—.50
457	Téglák, lapok, koczkatéglák	—.25
458	Cserépzsindelyek, téglák: párolva, palával bevonva, kátrányozva, mázozva	1.50
459	Csövek kapcsolórészek nélkül, mindennemű koczkatéglák és lapok, egyszinűek, simák: párolva, palázva, kátrányozva, mázozva; épitészeti diszitmények; épületek és kertek számára való terrakottamunkák	2.—
460	Mindennemű koczkatéglák és lapok:	
	többszinűek, festettek, szinnyomatosak, domború vagy mélyitett diszitményekkel	6.—
461-ből	Tégelyek, égetőedények, olvasztóedények	2.—
	Árúk kőanyagból: Koczkatéglák, lapok:	
464	palával bevonva, csiszolva, mázozva; egyszinűek, simák vagy bordásak, valamint a többféle anyagból készültek és a többszinűek	2.—
465	Festve, szinnyomatosan, domború v. mélyitett diszitményekkel	6.—
467	Csatornaalkatrészek (Watercloset-medenczék) porczellánból és finom kőedényanyagból	12.—
	Fazekasárúk:	
468	közönségesek, szürke vagy vöröses törésűek, mázzal vagy a nélkül; közönséges kőanyagárúk (korsónemű-árúk); elszigetelők (izolátorok) porczellánból	3.—
469	fehér vagy sárgás törésűek; finom kőedény; mindennemű	

A svájczi tarifa száma	Az áru megnevezése	Vám 100 kg.-kint frk. c.
	porczellán, párián, biscuit; továbbá mindazon fazekas-árúk, melyek az előbbi tételek egyikéhez sem tartoznak	16.—
470	Mindennemű külön meg nem nevezett finom quincaillerie és díszműárú ...	120.—
	Ide tartoznak: a valódi vagy utánzott agátból, alabastromból, tajtékból, hegyi kristályból, borostyánkőből, elefántcsontból, gagátból (jetből), lávából, teknősbékahéjból, gyöngyházból való ékszer- és pipere-árúk, csecsebecsék és egyéb tárgyak; kivéve a gyöngyházból való gombokat és az oly utánzatokat, melyek üvegből, mindennemű agyagból, kaucsukból vagy szaruból készitvék, ez utóbbi anyagból való utánzatokat azonban csak annyiban, a mennyiben a gagát (jet) utánzásáról van szó; továbbá illatos vánkoskák (sachét-ek), tokok (etüi-k), nécessairek, bonbonnièrek stb., a mennyiben azok selyemmel, csipkékkel, mesterséges virágokkal és effélékkel vannak kiállitva.	
471	Mindennemű, külön meg nem nevezett közönséges quincaillerie és apróárúk (mercerie).	
	a) Ékszertárgyak, a mennyiben azok minőségük folytán a 194. vagy 470. számok alá nem esnek, tehát pl.: a fából, kemény kaucsukból, közönséges csontból, celluloidból, üvegből és hamis kövekből vagy nemtelen fémekből valók, aranyozva vagy ezüstözve is ...	50.—
	b) egyéb közönséges quincaillerie és apró-árúk ...	30.—
472	Mindennemű kész lámpák valamint kész lámparészek, a lámpaüvegek, üvegernyők, üveggolyók és üvegállványok (lábak) kivételével, a mennyiben ezek felszerelve, azaz sárga rézből való részekkel és efféléikkel ellátva nincsenek	25.—
473-ból	Mindennemű utazási czikkek bőrből ...	50.—
474	*a)* Fekete és szines czeruza fába foglalva, palatáblák berámázva és palavesszők ...	20.—
	b) Más tarifaszám alatt meg nem nevezett irodai szükségletek, iró- és rajzoló szerek, festőeszközök; pecsétviasz	25.—
475	Mindennemű játékszer ...	20.—

B) tarifa.

Vámok az osztrák-magyar vámterületre való behozatalnál. (1)

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vamtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
73-ból	Ricinusolaj hordókban, tömlőkben és hólyagokban, hivatalos ellenőrzés mellett emberi élvezetre teljesen használhatlanná téve, ha a vámkezelés az erre külön felhatalmazott vámhivataloknál történik	—.80
85-ből	Kemény sajt, malomkő alakú darabokban 50 kg. vagy ennél nagyobb súlyban	5.—
91	Őrlött kakao, kakaotészta; csokoládé, csokoládépótló és csokoládé-gyártmányok	45.—
92 és 93-ból	Húskivonat, szilárd állapotban, légmentesen becsinálva is	30.—
	Húskivonat, hig állapotban, légmentesen becsinálva is	15.—
	Sűrített tej, gyermekliszt, gyermektejliszt (czukor hozzáadásával), szelenczékbe, palaczkokba s effélékbe légmentesen becsinálva	20.—
93-ból	Mindennemű levesliszt, leveskása, levesdara, levesapródara szilárd állapotban, használatra készen; sűrített húsleves, főzelék, leves-zöldség és só hozzáadásával vagy a nélkül, csomagokban, táblákban vagy tekercsekben	15.—
112-ből	Gesztenyefa-kivonat	1.50
116	Aszfaltmasztix, aszfaltbitumen	1.—
124	Egyes pamutfonalak nyers állapotban:	
c)	angol számozási mód szerint a 29. számon felül az 50. számig	14.—
d)	az 50. számon felül egész a 60. számig	14.—
	a 60. számon felül	12.—
125	Egyes vagy kettős pamutfonalak, fehérítve vagy festve:	
a)	az angol számozási mód szerint a 12. számig	12.—
b)	a 12. számon felül egész a 29. számig	14.—
c)	a 29. számon felül egészen az 50. számig	18.—
126-ból	Hármasával vagy többesével sodrott fonalak, egyszer czérnázva, nyers állapotban, himzésre külön engedély alapján és a rendeleti úton megállapitandó feltételek és ellenőrzés mellett	18.—
128	Pamutárúk: Közönséges sima, azaz 50-es számú s annál durvább fonalból készült sima (vagy egyszerűen sávolyos) szövetek, melyeknél 5 milliméter oldalú négyszögre 38 vagy annál kevesebb fonál esik:	

(1) V. ö. a pótczikket a 185. lapon a határszéli forgalom tekintetében es a zárjegyzőkönyv 8. pontját a 194. lapon. V. ö. még az osztrák-magyar vámterületnek az 1882 : XVI. t. czikkbe iktatott általános vámtarifáját.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
a)	nyers állapotban ...	32.—
b)	fehéritve ...	40.—
c)	festve ...	50.—
d)	tarkán szőve, színnyomatosan ...	60.—
129	Közönséges mustrás, azaz 50-es számú és annál durvább fonálból készült szövetek, melyeknél 5 milliméter oldalú négyszögre 38 vagy annál kevesebb fonál esik:	
a)	nyers állapotban ...	40.—
b)	fehéritve ...	50.—
c)	festve ...	60.—
d)	tarkán szőve, színnyomatosan ...	70.—
130	Közönséges sűrű, azaz 50-es számú és annál durvább fonálból készült szövetek, melyeknél 5 milliméter oldalú négyszögre 38 fonálnál több esik:	
a)	nyers állapotban ...	50.—
b)	fehéritve ...	60.—
c)	festve ...	70.—
d)	tarkán szőve, színnyomatosan ...	80.—
131	Finom, azaz 50-es számúnál finomabb, de a 100-as számúnál bezárólag nem finomabb fonálból készült szövetek:	
a)	nyers állapotban ...	70.—
	Jegyzet. A 131. *a)* t. sz. alatt foglalt nyers pamutszövetek, himzésre, külön engedély alapján, a rendeleti úton megállapitandó feltételek és ellenőrzés mellett ...	35.—
b)	fehéritve, festve, tarkán szőve, színnyomatosan...	100.—
132-ből	Mustrátlan tüll, nyers állapotban, himzésre, külön engedélyjegyek alapján, a rendeleti úton megállapitandó feltételek és ellenőrzés mellett...	35.—
	A 100-as számúnál finomabb fonálból készült mustrátlan szövetek, nyers állapotban, himzésre, külön engedély alapján, a rendeleti úton megállapitandó feltételek és ellenőrzés mellett ...	70.—
133	A függöny-himzési ipar tárgyai (rideaux, stores, vitrages, butortakarók) lánczöltésű himzéssel, pamutból ...	150.—
	Egyéb hímzett pamutszövetek ...	200.—
	Csipkék ...	225.—
134-ből	Kötött árúk ...	75.—
152-ből	Műgyapju ...	vm.
154	Gyapjufonalak:	
c)	Külön meg nem nevezett egyes fonalak, nyers állapotban:	

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
2.	a metrikus számozási mód szerint a 45-ös számon felül	10.—
d)	Külön meg nem nevezett, kettős vagy többesével sodrott fonalak, nyers állapotban:	
2.	a metrikus számozási mód szerint a 45-ös számon felül	14.—
159-ből	Kötött árúk gyapjuból	85.—
165	Selyem (motólált vagy sodrott), czérnázva is:	
a)	nyers állapotban	vm.
b)	fehéritve vagy festve, vagy egyéb fonóanyaggal vegyesen	35.—
166	Floretselyem (fonott selyemhulladék), czérnázva is:	
a)	nyers állapotban vagy fehéritve	vm.
b)	festve vagy egyéb fonóanyaggal vegyesen	35.—
167	Varróselyem, gomblyukak kivarrására való s más efféle selyem, fehéritve vagy festve; a kisebb forgalom számára kiszerelt mindennemű czérnázott selyem	35.—
168	Himzett vagy fémszálakkal vegyes selyemárúk; tüll, gaze; csipkék (csipkekendők); boritásárúk selyem- vagy félselyem zsinórból, tincsekből, zseniliából és ezekhez hasonló paszománt-árúkból készitve	400.—
	Szitaszövetek selyemből	200.—
169	Selyemárúk, azaz tiszta selyemből vagy floretselyemből készült árúk:	
b)(1)	sima és nyüstös selyemszövetek	200.—
	másféle selyemárúk	400.—
170 b)-ből	Kötött árúk félselyemből	225.—
183-ból	Szalmaszalagok (szalagnemű mindenféle fonadék) más anyagok nélkül	2.—
206-ból	Czipőrugany beragasztott kaucsukszálakkal	50.—
	Másféle ruganyos szövetek	70.—
214	Talpbőr és hulladéktalpbőr	15.—
215-ből	Mázos borjubőr	18.—
216-ból	Takácsvetélő hajtók és emelő vedrek, elevátorok és efférlék számára nyers, nem cserzett állatbőrökből	15.—
	Géphajtószíjak bőrből	22.—
252 b)	Közönséges cserépedény közönséges vagy zsugorodott agyagból	—.50
262	Durva vasöntvény:	
a)	nyers állapotban, megmunkálás nélkül	2.—
b)	surolva vagy durván mázolva; fúrva vagy egyes kevés helyeken leköszörülve, esztergályozva vagy	

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 1. pontját a 193. lapon.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
	gyalulva; és a 270. sz. alá nem tartozó díszitett nyersöntvény	4.—
	aszfalttal bevont csövek meg nem munkált durva vasöntvényből	2.—
	A *b)* alatt foglalt árúk csupán a kapcsolásra szükségelt kovácsolt vasrészekkel vagy fával kapcsolatban is.	
263	Közönséges vas- és aczélárúk, azaz árúk kovácsolható vasöntvényből, aczélöntvényből, kovácsolt vasból vagy aczélból, a mennyiben a következő számok alatt nem foglaltatnak:	
a)	érdesen, surolva is	4.—
b)	durván mázolva	4.—
	fúrva, vagy egyes kevés helyeken leköszörülve, esztergályozva, gyalulva vagy bemetszett csavarmenettel (srófvesszők, anyasrófok is), durván mázolva is	5.—
c)	leköszörülve, esztergályozva, gyalulva, rezezve, ónozva, czinkezve, ólmozva. vagy finoman mázolva	8.—
	mindezen árúk fával vagy vasöntvénynyel kapcsolatban is.	
264-ből	Kovácsolt vasból való csövek, kapcsoló részek is	6.—
265	Lyukgatott vagy mélyitett fekete vaspléh és vaslemezek; külön meg nem nevezett árúk a 261. *a)* és *b)* alatt foglalt fekete vaspléhből	5,50
	Külön meg nem nevezett árúk a 261. *c)* alatt foglalt fekete vaspléhből	6.—
265 *b)*	Kovácsolt üstök (gőzkazánok is)	7.50
265 *c)*	Külön meg nem nevezett pléhárúk, rezezve, ónozva, czinkezve, ólmozva, finoman mázolva	12.—
269-ből	Patkószögek és cseglyék	10.—
269 *b)* (1)	Kidolgozott fűrészek; 25 centiméternél rövidebb vágott felületű reszelők és ráspolyok; gyaluvasak és vésők; árak; durva kések és ollók, ipari (gépekhez is való) és mezőgazdasági használatra; mindennemű kész szerszámok darabonkint 500 kg.-nál kisebb súlyúak; srófok 5 mm.-nél vékonyabbak; mindezen árúk más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a 271. szám alá vagy a magasabb vámú kaucsuk-, bőr-, fém- vagy apróárúk közé nem tartoznak	15.—
271-ből	Mindennemű gyaratolók	20.—
276-ból (2)	Réz, nikkel, antimon, sárgaréz, pakfong, tombak és külön meg nem nevezett fémek és fémkeverékek:	

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 2. pontját a 194. lapon. (2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 3. pontját a 194. lapon.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
	a) nyers állapotban, ócska töredék és hulladék; kéneső	vm.
279-ből	Accumulatorok ólomlemezekből, miniummal	8.—
282-ből	Locomobilok	8.—
283-ból	Kötő-gépek:	
	b) gépfejek; ezek készalkatrészei (a tűk kivételével)	25.—
	c) gépfej-alkatrészek, teljesen el nem készitve, nyers öntvényből is; kötőgépek állványnyal	15.—
284	Fonóanyagokat előmunkáló és feldolgozó gépek; fonógépek; czérnázó gépek:	
a)	pamut- vagy gyapjuból való hulladékoknak vagy posztófonal fonására	4.25
b)	minden másféle fonásra	3.—
284 *b)*	Szövőszékek (csipkék készitésére is); továbbá szövéshez való segédgépek is; szőve-kötő-gépek; gőzekék	4.25
	Kelmenyomtató-hengergépek; himzőgépek; gyarataló-készitő gépek	3.—
	Mindezek (284 és 284 bis teljes (habár szétszedett) állapotban.	
284 *c)*	Pároló- és hűtő-készülékek szesz-, sörfőzdék és hasonlók számára	10.—
284 *d)*	Cséplőgépek	7.—
287[1]	A tulajdonképeni papirosgép a száritókészülékkel; tégla-vetőgépek (agyagföldek apritására, préselésére vagy formázására); tésztagépek; gyümölcs és főzelék aszalására való gépek; mindennemű kalander egyenkint 60 métermázsa vagy ennél nagyobb súlyban; hengerszékek és malomgépek; elektro-dynamo-gépek; szerszámgépek egyenkint 100 métermázsa v. ennél nagyobb súlyban; hajógőzgépek, mindezek teljes (habár szétszedett) állapotban	5.—
	Másféle külön meg nem nevezett gépek és készülékek	7.50
	Vasuti kocsik (a lóvonatú vasuti kocsik is):	
291	Teherszállitó kocsik	6.50
292	Párnázatlan személyszállitó kocsik	8.—
293	Párnázott személyszállitó kocsik	9.—
		tonna (1000 kg. teherképesség)
294	Hajók fából (vassal vagy rézzel pántolva is)	—.40
298	Tudományos czélokra szánt pontos műszerek (csillagászati, mennyiségtani, természettani, sebészeti műszerek), tekintet nélkül az anyagra, a melyből valók	vm.
300	Hangszerek:	100 kilogramm
b)[2]	másfélék, ide értve a mechanikus zenélő műveket is	10.—

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 4. pontját a 194. lapon. (2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 5. pontját a 194. lapon.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Aranyforint 100 kgkint
301	Zsebórák:	darab
	a) arany tokokban	1.—
	b) kisebbrészt arany tokokban	—.75
	c) ezüst tokokban, aranyozva is vagy aranyozott vagy ezüstözött (platirozott) szélekkel, kengyelekkel vagy gombokkal	—.50
	d) egyéb tokokban, aranyozva vagy ezüstözve is, vagy aranyozott vagy ezüstözött (platirozott) szélekkel, kengyelekkel vagy gombokkal	—.30
302	Óratokok (zsebórákhoz):	
	a) aranyból	—.70
	b) kisebbrészt aranyból	—.45
	c) ezüstből, aranyozva is v. aranyozott v. ezüstözött (platirozott) szélekkel, kengyelekkel v. gombokkal	—.20
	d) egyéb tokok, ezüstözve vagy aranyozva is, vagy aranyozott vagy ezüstözött (platirozott) szélekkel, kengyelekkel vagy gombokkal	—.10
303	Zsebórákhoz való óraművek	—.30
		100 kilogr.
306	Toronyórák és azok alkatrészei	10.—
308-ból	Drót és pléh valódi nemes fémből	100.—
327-ből	Csiriz, pép és hasonló keményitőtartalmú ragasztó- és appretáló-anyagok	3.—
330	Kátrányfestő-anyagok és mesterségesen gyártott szerves festőanyagok	1.50
336-ból(1)	Sebészeti kötésszerek	24.—
342 a)-ból	Törökvörös-olaj	2.50
348 (2)	Könyvek, nyomtatványok, szintúgy naptárak, hirlapok és hirdetmények, térképek, hangjegyek, iratok (acták és egyéb kéziratok)	vm.
349 (2)	Papiroson való képek, azaz réz- és aczélmetszetek, kőnyomatok, fanyomatok, fényképek és efféllék, papiroson vagy vásznon való szinnyomatos képek	vm.

Jegyzet a 348. és 349. számokhoz. Bekötött könyvek, képes művek stb., vászonra vagy lemezpapirosra ragasztott térképek és képek a 348. és 349. számok szerint vámozandók; ha azonban a kötés minősége szerint az apró árúk közé tartozik, ilyféle könyvek, képes művek stb. mint apró árúk vámozandók. Kötések, mappák, cartonok s efféllék, melyek felismerhetőleg az azokba befektetett vagy beillesztett vámmentes könyvekhez, füzetekhez, képekhez stb. tartoznak, szintén vámmentesen kezelendők.

Továbbá a 349. sz. szerinti vámkezelésből nincsenek kizárva a fekete és szines képnyomási ipar minden műbecs nélkül előállitott tömeges készitményei, valamint a képes ívek sem.

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyv 6. pontját a 194. lapon. (2) V. ö. a zárjegyzőkönyv 7. pontját a 194. lapon.

Póczikk.

Hogy a határkerületek kereskedelme számára a mindennapi forgalom szükségletei által igényelt könnyitések nyujtassanak, a szerződő felek megegyeztek a következőkben:

1. Mind a beviteli és kiviteli vám, mind a vámnyugtáért járó bélyegilleték alól mentesek lesznek az osztrák-svájczi határon való bevitelnél és kivitelnél a következő czikkek:

a) mindazon árumennyiségek, melyek után a beszedendő vám 2 osztrák értékü krajczárnál vagy öt centime-nél kevesebb;

b) takarmánynak való fű, széna, szalma, alom, csomagolásra és tatarozásra való moh; takarmány, káka és közönséges nád, élő növények (ültetvények és szőlővesszők); gabna kévékben, hüvelyesek szárastul, áztatatlan kender és len, friss gyümölcs (friss szőlő is), burgonya;

c) állatok vére;

d) mindenféle tojás;

e) friss és aludt tej (turó);

f) faszén, kőszén, barnaszén, turfa és turfaszén;

g) épitő- és bányakő, kövező-kő és természetes malomkő; salak, kavics, homok, mész és gipsz, márga, agyag és általában tégla, fazekak, pipák és konyhaedények készitésére való mindenféle közönséges agyag;

h) közönséges téglák és fedélcserepek (a hornyolt fedélcserepek kivételével);

i) korpa, sansa (kisajtolt, egészen száraz olajbogyóhéj hulladékai), olajpogácsa és kisajtolt vagy kifőzött gyümölcsök és olajos magvak másféle hulladékai;

k) kilugzott növényi hamu és kőszénhamu, trágya (ideértve a guanót és a mesterséges trágyát is), moslék, sepredék, kő- és agyagcserepek, arany- és ezüsttajt, iszap;

l) azzal a fentartással, hogy olyanokkal szemben, kik ezzel visszaéléseket követnének el, a kedvezményes eljárás megszüntethető vagy korlátozható legyen:

kenyér és liszt, legfeljebb 10 kilogramm mennyiségben;
friss hus, legfeljebb 4 kilogramm mennyiségben;
sajt, legfeljebb 2 kilogramm mennyiségben;
friss vaj, legfeljebb 2 kilogramm mennyiségben,

a mennyiben ezek a czikkek a határmenti kerületek lakói számára nem postán hozatnak be.

Az itt elősorolt mentességek nem terjednek ki oly czikkekre, a melyek a szerződő felek egyikének területein állami egyedáruság tárgyát képezik vagy monopolizált termékek előállitására szánvák; e czikkekre nézve a reájok vonatkozó külön intézkedések tartatnak fenn.

2. A beviteli és kiviteli vám alól szintén mentesek lesznek és a vámutakon kivül is szabadon szállithatók: az igásmarha, a mezőgazdasági eszközök, azon házi szerek és másféle holmi, melyeket a legvégső határszélen lakó földmivelők, mezei munkájok végett, vagy lakhelyük változtatása folytán, a vámhatáron át behoznak vagy kivisznek.

A szerződő felek azon alattvalói, a kik az osztrák vagy a liechtensteini,

illetőleg a svájczi területen földbirtokkal birnak és mezei munkájuk végett azokra átmennek, saját maguk és munkásaik számára a személyek és napok számához mért mennyiségü élelmi szert és italt a határon át vámmentesen magukkal vihetik.

Vámmentes továbbá a Svájczba való bevitelnél és az osztrák területre való visszahozatalnál azon marha (ökör és tehén), mely az érdekelt fél által meghatározandó, de két évet tul nem haladható időtartamra, mint igásmarha, osztrák területről a samnauni és a Münster-völgybe vitetik.

3. A visszahozatal feltétele és a szerződő felek által közös egyetértéssel megállapitandó vámszabályok megtartása mellett, a beviteli és kiviteli vám alól ideiglenesen mentesek lesznek: fa, cser (héj), gabona, olaj-magvak, kender, len és más efféle mezőgazdasági tárgyak; melyek őrlés, felaprítás, törés, ráspolyozás stb. végett az egyik vámterületről a másikra bevitetnek és őrlött, felapritott, megtörött, ráspolyozott stb. állapotban ismét visszahozatnak.

4. Azon mezei termények, melyek a szerződő felek alattvalóinak a határ által lakásaiktól vagy gazdasági épületeiktől elválasztott birtokain arattatnak, mind a beviteli, mind a kiviteli vám alól mentesek lesznek, ha ezen lakásokba vagy gazdasági épületekbe vitetnek.

5. Az 1., 2., 3. és 4. szám alatt foglalt kedvezmények azonban azon határmenti öv lakóira és termékeire szoritkoznak, a mely Ausztriában és Liechtenstein herczegségben a határkerületet foglalja magában, Svájczban a határtól 10 kilométernél messzebbre nem terjed.

Megegyezés létesült az iránt, hogy az egész Münster-völgy, Cierfs községgel együtt ezen határövhöz tartozik.

A szerződő felek meg fognak egyezni azon rendszabályok iránt, melyek mellett bizonyos vidékeken, a hol szükségesnek fog találtatni, az osztrák-magyar monarchiában és Svájczban mind a bevitelnél, mind a kivitelnél vámmentes árúk a határon, a vámutakon kivül is, esetről-esetre átbocsáthatók lesznek.

6. Közönséges agyagból való közönséges cserépedény, ideértve a gyermekjátékszerül használt cserépedényt is, a szt-galleni cantonhoz tartozó rajnavölgyből virágokkal és efféle ékitményekkel, egy vagy többszinüen durván festve is, külön határszéli kedvezmény czimén, az osztrák-magyar általános vámterületre határszéli kedvezmény czimén évenkint 250 q. mennyiség erejéig 100 kilogrammonkint 1 frt 50 krt aranyban tevő vám mellett bebocsáttatik. Ez a kedvezmény csak akkor engedtetik meg, ha a szóban álló áru származása az illetékes svájczi hatóság által igazoltatik és ha a bevitel a mustrákkal ellátott vámhivatalokon át (ez idő szerint Bregenz, St-Margarethen, Rheindorf, Lustenau, Schmitter-Rheinbrücke, Feldkirch, Buchs) történik.

Tiroli durva harisnyakötő-árúk (harisnyák, félharisnyák, keztyük és egyéb ilynemü czikkek) a montafoni, paznauni és stansi-völgyből és a «loden» név alatt ismert Tirolban előállitott gyapjukelmék, ha a mustrákkal ellátott st-margaretheni, buchsi és martinsbrucki vámhivatalokon át az előállitási hely hatósága által kiállitott származási bizonylattal Svájczba hozatnak be, határszéli kedvezmény czime alatt az alább jelzett korlátolt mennyiségek erejéig a következő mérsékelt vámok mellett bocsáttatnak be: a harisnyakötőárúk 100 kilogrammonkint 15 frank és a «loden»-kelmék 100 kilo-

grammonkint 25 frank vám mellett. Az évenkénti 250 métermázsával megállapitott összes mennyiségből a st-margaretheni és a buchsi vámhivatalok mindegyike 57 q. harisnyakötőárut és 57 q. «lodent», a martinsbrucki vámhivatal pedig 11 q. harisnyakötőárut és 11 q. «lodent» fognak bebocsáthatni. Ha kereskedők vagy házalók hozzák magukkal az előbb emlitett árúkat, akkor a mindenkor bevitt mennyiség részére külön származási bizonyitvány nem fog követeltetni. Az árúk jellemző sajátságainak a vámhivatalnál elhelyezett mustrákkal való megegyezése esetén, a kereskedő vagy házaló által az előállitási helyekről hozott árúk összmennyiségének a helyhatóság részéről történt igazolása elégségesnek fog tekintetni.

7. Az összes rajnai hidakon és kompokon a személyforgalom akkép lesz szabályozva, hogy az átjárás, illetőleg az átkelés az első vasuti vonat előtt egy órával lesz lehetséges és az utolsó vonat után egy órával szünik meg.

8. Az állatok és árúk átvitele Ausztriából svájczi területen keresztül a samnauni völgyön át a paznauni völgybe és megforditott irányban is meg van engedve. Hasonlóképen meg van engedve a martinsbrucki és spissermühli vámhivatalokon át, avagy a Schalkelhofban felállitandó vámhivatalon és a spissermühli vámhivatalon át svájczi állatoknak és árúknak, osztrák területen keresztül a samnauni völgybe való átvitele és viszont.

A Svájczból osztrák területen át a samnauni völgybe vagy megforditott irányban való átviteli engedély következtében, mely a spissermühli osztrák vámhivatal szakadatlan működésének, valamint a schalkelhofi vámhivatal felállitásának biztositását föltételezi, a svájczi határtól, az altfinstermünzi régi hidnál elinduló és Schalkelhofon (Schergenhofon) keresztül, Samnaun határához közel Spissermühlig vezető utnak az osztrák-svájczi határkijelölésre vonatkozó, 1868 julius 14-én kelt szerződés IV. czikkében kikötött semleges területté nyilvánitása (l. a szerződés II. czikk *b)* betüjét) oly értelemben fog korlátoztatni, hogy ezen ut — a mennyiben osztrák területen huzódik — osztrák-vámellenőrzésnek és az osztrák-magyar vámterületen érvényben lévő vámügyi szabályoknak lesz alávetve. Kivétel tétetik azonban a működésben lévő, svájczi hivatalos egyének, a határőrségi alkalmazottak, rendőrségi közegek és szolgálati egyenruhát viselő, fegyveres vagy fegyvertelen katonák javára.

Egyebekben az idézett szerződés IV. czikkének az emlitett uton való szabad forgalmat illető határozmányai nem érintetnek.

A jelen szerződés megszüntével az 1868 julius 14-iki határkijelölési szerződés intézkedései ujra visszanyerik teljes érvényességüket abban az esetben, hogy ha ezen pótczikk jelen határozmányának megujitása iránt nem jönne létre egyetértő megállapodás.

A vámvizsgálattól való mentesség, mely az egyenruhában levő, fegyveres vagy fegyvertelen svájczi katonák részére az alt-finstermünzi régi hidtól, Schalkelhofon (Schergenhofon) keresztül Spissermühlig vezető utnak osztrák területen fekvő vonalán való áthaladás alkalmára biztosittatott; attól a föltételtől van függővé téve, hogy az illetők a spissermühli osztrák vámhivatalnál vagy a Schalkelhofon felállitandó vámhivatalnál, erre illetékes svájczi hatóság által kiállitott bizonyitványnyal igazolják azt, hogy Svájczban teljesitendő katonai szolgálatra vannak behiva, vagy pedig, hogy onnan térnek vissza lakóhelyükre.

A svájczi kormány haladéktalanul közölni fogja az osztrák kormánynyal

azt, hogy mely svájczi hatóságok lesznek megbizva az emlitett bizonyitványok kiállitásával.

9. A taufersi, martinsbrucki, schalkelhofi, spissermühli és ischgli osztrák vámhivatalok mindennemü árura és állatra nézve átviteli vámkezelésre felhatalmaztatnak.

10. Azon feltétel alatt, hogy Taufers ne érintessék, a Münster-völgy és Alsó-Engadin közt az Avigna-völgyön át való közlekedés árúkra ép ugy, mint állatokra nézve meg van engedve.

Ahhoz, hogy Taufers érintethessék, minden egyes esetben az ottani osztrák vámhivatal külön engedélye szükséges.

11. A martinsbrucki I. oszt. osztrák mellékvámhivatal, mely II-od oszt. fővámhivatal jogositványaival van felruházva, ezen tényleges jogositványaiban jelen szerződés tartama alatt nem fog korlátoztatni.

A nevezett vámhivatal ezenkivül jelen szerződés tartamára felhatalmaztatik arra, hogy a kiviteli jutalomra való igény fentartásával kiviendő következő czukornemeket polarizáczió czéljából való mustravétel nélkül kezelhesse és pedig:

a) a süveg-, koczka-, pilé-, kristály- vagy homok-czukrot, ha ezen czukornemek szárazak és tiszta fehérek, vagy ha csak kevéssé szürkés, kékes vagy sárgás szinárnyalattal birnak;

b) őrlött czukrot (porczukrot), ha száraz és tiszta fehér;

c) a kandis-czukrot, ha száraz és a sötét sárgánál nem sötétebb szinü.

12. Az 1885. évi október 29-iki egyezmény szerint a határkerületekben gyógykezelésre felhatalmazott személyek által, az illető kerületben érvényben álló egészségügyi szabályokban foglalt engedélyhez képest, magukkal hozott, vagy betegeiknek magángyógyszertárukból, receptekkel együtt kiszolgáltatott gyógyszerek a beviteli vám alól mentesek.

Bécs, 1891 deczember hó 10-én.

(P. H.) *Kálnoky* s. k.
(P. H.) *Aepli* s. k.
(P. H.) *Hammer* s. k.
(P. H.) *Crammer-Frey* s. k.

Zárjegyzőkönyv.

Az osztrák-magyar monarchia és a svájczi szövetség közt a mai napon kötött kereskedelmi szerződésnek aláirásánál az alulirott meghatalmazottak a következő nyilatkozatokat tették, melyek magának a szerződésnek kiegészitő részét képezendik:

I. A kereskedelmi szerződés szövegéhez.

A 4. czikkhez.

Megállapodás létesült az iránt, hogy a kereskedésnek és a forgalomnak a 4. czikk értelmében nyujtott könnyitésére vonatkozó feltételek és alakszerüségek az érdekelt kormányok közt váltandó közvetlen levelezés utján fognak

megállapittatni. E részben, a mennyiben a szerződő felek bármelyike saját szántából nagyobb könnyitéseket nem engedélyezne, a következő elvek lesznek mérvadók:

1. §. Azon tárgyak, melyekért vámmentesség vétetik igénybe, a vámhivataloknál nem és mennyiség szerint bevallandók és vizsgálat alá bocsátandók.

2. §. A kivitt és ismét behozott, valamint a behozott és ismét kivitt tárgyaknak vámkezelése ugyanazon vámhivataloknál eszközlendő, akár a határon, akár az ország belsejében legyenek is azok.

3. §. Az ismétí kivitel s az ismétí behozatal alkalmas határidőhöz köthető, melynek meg nem tartása esetében a törvényes vámok szedhetők.

4. §. A vámösszeg biztositása akár a vámösszeg letétbe helyezése utján, akár más alkalmas módon követelhető.

5. §. Sulykülönbségek, melyek a tárgyak kijavitása vagy megmunkálása által keletkeznek, méltányosság szerint tekintetbe veendők és csekély különbségek vámfizetést nem vonnak maguk után.

6. §. A szerződő felek gondoskodni fognak arról, hogy a vámkezelés minél kevésbé terhes legyen.

7. §. A szerződő felek mindegyike megjelölendi a maga területén azon vámhivatalokat, melyek a kereskedelmi utazók által mustraképen behozott vámköteles tárgyak vámhivatali kezelésére, a behozatalnál és a kivitelnél jogositvák.

Az ismétkivitel más vámhivatalnál is történhetik, mint a melynél a behozatal eszközöltetett.

A behozatal alkalmával a mustrák után járó vám megállapittatik. Ezen összeg az eljáró vámhivatalnál vagy készpénzben letétbe helyezendő, vagy kellőleg biztositandó. Az azonosság kellő igazolhatása végett a mustrák lehetőleg bélyeggel, ólomjegygyel vagy pecséttel és pedig dijmentesen megjelölendők.

Az ezen mustrákról felvett vámkezelési jegyzék, melyre nézve a közelebbi utasitások a szerződő felek mindegyike által külön fognak kiadatni, magában kell hogy foglalja:

a) a bevitt mustrák számszerinti felsorolását, azok nemét s az azonosságuk felismerhetésére szolgáló megjelölést;

b) a mustrák után járó vámot, annak megemlitése mellett, hogy a vámösszeg készpénzben letétbe helyeztetett vagy biztosittatott;

c) megjelölését annak, mily módon jeleztettek meg a mustrák;

d) azon határidőt, melynek elteltével a kincstár az előre fizetett vámot végkép megtartja, vagy ha ezen összeg biztositva volt, a letett biztositékból magát kielégiti, feltéve, hogy a mustráknak ismét kivitele vagy közraktárban történt elhelyezése előbb nem igazoltatik. Ezen határidő egy esztendőnél hosszabb nem lehet;

e) ha a kiszabott határidő [*d)*] eltelte előtt a mustrák az elintézésre illetékes hivatalnál ismétí kivitel vagy közraktárakban való elhelyezés végett felmutattatnak; ezen hivatal meggyőződést szerez magának arról, hogy a kiviendő tárgyak csakugyan ugyanazok, melyek a behozatalnál fel lettek mutatva. Ha e részben semmi kétség fenn nem forog, a hivatal bizonyitni fogja a kivitelt vagy a közraktárban történt elhelyezést s a behozatalkor készpénzben letett behozatali vámot visszaadni, vagy a biztositék kiadása végett a szükséges lépéseket megtenni fogja.

8. §. Hogy a legeltetésre, telelésre, takarmányozásra, hizlalásra vagy vásárokra és földmivelési munkákra rendelt marha a határokon lehetőleg gyorsan és könnyen átmehessen; a szerződő felek a következő intézkedésekben állapodtak meg:

I. A vásárokra, legeltetésre, földmivelési munkákra, telelésre, takarmányozásra vagy hizlalásra rendelt marhának a határon való egészségrendőri kezelése azon állam belső törvényhozása szerint történik, a mely államba a bevitel legeltetésre, földmivelési munkákra, telelésre, takarmányozásra, hizlalásra vagy vásárokra eszközöltetik.

Ezen fentartás mellett és az ezzel járó korlátozások mellett a vásárokra, legeltetésre, földmivelési munkákra, telelésre, takarmányozásra vagy hizlalásra hajtott marha, az egész vámhatárvonal mentén bármely vámhivatalnál beléphet.

II. Ha a helyi körülményeknél fogva a legeltetésre vagy földmivelési munkákra rendelt marhának a határvámhivatalon át való hajtása a tulajdonosokra nézve nagyon terhes volna, a behajtás és kilépés előtt ezen hivatalnál teendő bevallás elégséges; a pénzügyőrségi vagy határőrségi közegek mindazáltal a határvámhivataltól nyert bevallás alapján a be- és kilépést ellenőrizni fogják.

A pénzügyőrség vagy határőrség ezen bevallásokat — a történtek kellő igazolásával ellátva — a határvámhivatalnak visszaadja.

III. Ha a határvámhivatal azon ponttól, melynél a kérdéses marha bevagy kihajtatik, nagyon távol volna, vagy ha a közlekedés elégtelen lenne s ezért a II. alatt emlitett bevallás csak nehezen volna eszközölhető: a be- és kiviteli bevallás az e végből a határra a marha-áthajtás helyére kiküldött közegnél teljesithető, ki az illető esetekről jegyzéket fog vezetni.

Az osztrák vagy svájczi vámhivatal által a be- és kiviteli bevallás felvételére és állomásukon kivül fekvő helyen való vizsgálatra kirendelt közegek hivatalos utazásaik után csupán a megszabott utiköltségeket vagy az állami szolgálati szabályzatukban előirt dijakat igényelhetik és tekintet nélkül a bevallások vagy a marha számára, minden nap után csak egyszer fizettetnek.

Ezen közegek kötelesek lesznek a bevallás bemutatójának átvételi elismervényt kiadni.

Ha több tulajdonos marháit együttes vizsgálat végett egyesitette volna, az emlitett átvételi elismervény azok egyikének adandó ki.

IV. A közelben való legeltetésre vagy a földmivelési munkára a határvámvonalon áthajtott és ugyanazon napon visszahajtott marha vámhivatali kezelésnek nem fog alávettetni. Kellő mérvü felügyeleti szabályok fognak azonban az ezen áthajtásnál történhető visszaélések meggátlása czéljából hozatni.

V. A vámhatárhoz való visszaérkezéskor a marha azonossága és darabszáma meg fog állapittatni. Ha ezen vizsgálatnál a marha minőségében különbség mutatkoznék, akkor az isméti kivitelnél a helyettesitett marha után s az isméti behozatalnál a helyettesitő marha után az előirt beviteli vám fizetendő.

Ha a darabszámban mutatkozik különbség, akkor az isméti kivitelnél a hiányzó darabok után, az isméti behozatalnál pedig a feles darabok után a beviteli vám fizetendő.

Mindazonáltal nem kell vámot fizetni a vámhivatalnál ujra be nem muta-

tott azon marháért, melynek hiánya törvényszerüen be lett vallva és hatóságilag igazoltatik, hogy a hiány baleset következménye.

VI. Ha a visszahajtás vagy a visszakivitel a kilépés, vagy a behajtás alkalmával tett bevalláskor kiszabott határidőn túl késik, akkor a bevitel az általános vámkezelés alá esik; hacsak ilynemü elkésések a községi elöljáróság által kellőleg igazolt véletlen körülmények folytán ki nem menthetők.

VII. Az V. és VI. pont alatt felsorolt intézkedések a határkerületekből a vásárokra, vagy a határvonalon át telelésre, takarmányozásra, vagy hizlalásra hajtott marhára is hasonlókép alkalmazandók.

VIII. A vámvonalon át legeltetésre, földmivelési munkákra, vásárokra vagy telelésre, takarmányozásra, vagy hizlalásra hajtott marha számára engedélyezett vámmentesség arányos mértékben az illető termékekre is alkalmazandó. Ennélfogva vámmentesek:

a) a legeltetésre, földmivelési munkákra, vásárokra és telelésre, takarmányozásra, vagy hizlalásra hajtott tehenek borjai, kecskék gödölyéi, juhok bárányai és kanczák csikói és pedig annyi darab, a hány a kihajtáskor feljegyzett hasas állatoknak megfelel, tekintetbe véve az időt is, melyet az anyaállatok a vámterületen kivül töltöttek;

b) a legeltetésről vagy telelésről, takarmányozásról vagy hizlalóból visszatérő marha után nyert sajt és vaj és pedig egy-egy napra:

minden tehén után 0·29 kilogramm, minden kecske után 0·058 kilogramm, minden juh után 0·029 kilogramm sajtot, minden tehén után 0·16 kilogramm, minden kecske után 0·032 kilogramm vajat számitva.

Meg van engedve az is, hogy a másik vámterületen történt legeltetésről, vagy telelésről, takarmányozásról vagy hizlalóból visszajövő marha után a visszatértéig nyert sajt és vaj, a marha visszaérkezésének napjától számitandó négy hét alatt is még vámmentesen visszahozassék.

IX. A határon levő vámhivatalnokok s a pénzügyőrség közegei kötelesek azokat, kik a marhát legeltetésre, földmivelési munkára, vásárokra és telelésre, takarmányozásra vagy hizlalásra a szomszédos határkerületbe áthajtják, figyelmeztetni arra; hogy a bevallást vagy a bebocsátást igazoló okmánynak másodlatát, valamint a hitelezett vám fejében letett biztositékokról szóló bárczákat jól megőrizzék, miután ezen okiratok a marha visszaérkezésekor ismét felmutatandók. Az emlitett tisztviselők hasonlókép kötelesek ezen személyeket a csalárd eljárás következményeiről is felvilágositani.

X. A marha egészségi állapotáról vagy azon körülményről netán megkivántató bizonyitványok, hogy a határkerületek minden ragadós állati betegségtől mentesek, csak eredetiben, nem pedig forditásban fognak követeltetni.

A 6. czikkhez.

I. A 6. czikk 4. bekezdésében a szerződő felek által az állami egyedárusságok biztositása végett beszedetni fentartott behozatali pótilleték az esetben vissza fog térittetni, ha az ezen illetékkel terhelt tárgy egyedárusági czikk előállitására fel nem használtatott.

II. Egyetértés jött létre arra nézve is, hogy a Svájczban érvényben lévő szeszmonopólium tekintetében a 6. czikk negyedik bekezdésében foglalt rendelkezés csak a betaposott vagy töpedt szőlőre, szőlőtörkölyre, borseprüre, zuzott gyümölcsre és gyümölcshulladékra, borókabogyókra, enzián-gyö-

kérre, déli gyümölcsökre és ezekhez hasonló anyagokra nézve lesz alkalmazható.

III. Megállapodás jött létre az iránt, hogy a szesz hozzáadása nélkül előállitott, tehát egyedárusági illeték czimén pótvám alá nem eső glycerinszappanok tekintetében, ezen szappanok ilyetén előállitására vonatkozólag a bécsi, vagy budapesti műegyetem, vagy a bécsi cs. kir. mezőgazdasági vegykisérleti állomás, vagy pedig a budapesti m. kir. vegykisérleti állomás által kiállitott bizonyitványok a svájczi vámhivatalok által — a felülvizsgáltatás jogának fentartása mellett — lehetőleg figyelembe veendők lesznek. Mindazonáltal ezen határozat nem érinti a svájczi vámhivataloknak azon jogát, hogy a bevitelre kerülő szappanok vegyi alkatát ujból vizsgálat alá vegyék.

II. Az A) tarifához. (Vámok a Svájczba való bevitelnél.)

1. A 18. sz.-hoz. Szintelen, tisztitott (de nem vegytiszta) kozmás szagu faeczetsav a 18. *b)* sz. szerint 100 kilogrammonkint 1 frankkal vámozandó.

2. A 22. sz.-hoz. A 4 kilogrammnál nagyobb sulyu csomagokban behozott, a czég és az áru megjelölésével is, — de nem használati utasitással — ellátott keményitő az 1 fr. 25 c. vámtétel mellett bocsáttatik be.

3. A 63. és 64. sz.-hoz. Furnir gyanánt kezelendők és ennélfogva a 69., illetőleg 70. sz. szerint vámozandók: vékonyra vágott deszkák, melyekből négy egymásra rakva, legfeljebb egy centiméternyi vastagságot tesz ki.

4. A 230. *a)* és *b)* sz.-hoz. Az ételre való eczet és az eczetsav behozatala a buchsi, a romanshorni, a schaffhauseni pályaudvari, a baseli — badeni pályaudvari és központi pályaudvari — svájczi fővámhivatalokra szorittatik.

5. A 258. sz.-hoz. A légmentesen elzárt fémhengerekben előforduló komló a következő feltételek alatt vámhivatali megvizsgálás nélkül a 4 frankos vámtétel mellett hozható be:

1. A küldeményeket osztrák vagy magyar vám- vagy pénzügyi hivatali igazolvány kell, hogy kisérje; a melyben bizonyittatik, hogy a hengerek tartalmát valóban komló képezi.

2. Az illető hivatal kötelessége ily hengerekre ólom-zárt alkalmazni, a mennyiben pedig a szállitás egész vasuti kocsirakományokban történik, a vasuti kocsikat vámhivatalos zárral ellátni.

Ha ezen feltételek nem teljesittetnek, a svájczi vámközegek fel vannak jogositva az ily nevezés alatt odaérkező minden küldeményből a tartalom megállapitása czéljából egy tetszés szerint kiválasztott dobozt felbontani.

Ha az érdekelt fél a megvizsgálást ellenezné, akkor az elvámolásnak a legmagasabb vámdijtétel szerint kell történnie.

Ha a komló behozatala oly dobozokban történik, melyek körülbelül 6—7 centiméter átmérőjü oldalnyilással ellátvák, akkor nem szükséges a doboz felső részét felbontani, illetőleg az egész fedőt levenni; hanem a megvizsgálás az oldalnyilás segélyével ejtendő meg, mely egy sárgaréztokkal ismét könnyen lezárható.

A hivatalosan felbontott doboz száma az illető szállitólevelen mindenkor különösen megjelölendő.

A doboz ujbóli lezárása a lehető legnagyobb figyelemmel eszközlendő.

6. A 283. és 284. sz.-hoz. A 284. szám alá tartozó «vágott vagy fino-

man porrá tört czukor» után szedendő vámdijtöbblet, a 283. szám alá sorozott «süvegek, lapok, tuskók alakjában előforduló czukor» vámdijtételével szemben 100 kilogrammonkint 1 frt 50 krt meg nem haladhat.

7. A 290. sz.-hoz. Uj bornál 6% levonás engedélyeztetik, t. i. 100 kilogramm uj bor csak 94 kilogrammnak számittatik, ha a behozatal a szüreti év deczember 1-e előtt és dugóval el nem zárt vagy csupán a szállitásnál használt szelelő dugókkal ellátott hordókban történik.

Oly természetes borok, melyekhez csak csekély mennyiségü alkohol adatott hozzá, s melyeknek összes alkoholtartalma 13 volumenfokot meg nem halad, ha hordókban fordulnak elő, csak a 290. szám szerinti 3·50 frk, palaczkokban pedig a palaczkborokra nézve a legnagyobb kedvezményben részesülő nemzet irányában alkalmazandó vámdij alá esnek. A 13 foknál nagyobb alkoholtartalommal biró borok után a 3·50 frk, illetve a palaczkborokra nézve fennálló vámdijtételeken kivül a fenti határfokot meghaladó minden egyes alkoholfok után az alkoholegyedárusági illeték fizetendő.

A szerződő felek közös egyetértéssel fogják meghatározni a természetes borok fogalmát és ismertető jeleit. Addig is a svájczi vámközegek vitás esetekben a budapesti, görzi, klosterneuburgi és st.-michel-i borászati intézetek és vegykisérleti állomások által ily borok vegyelemzése fölött kiállitott bizonylatokat — a felülvizsgálat fentartása mellett — lehetőleg figyelembe veendik.

8. A 302. sz.-hoz. A 302. számhoz tartozik a fából, szalmából és a papirosgyártásra alkalmas egyéb hasonló anyagokból való rostanyag.

9. A 378. és 379. számokhoz. A csupán jelentéktelen s csakis a szélek megóvására szolgáló varrásmunkával ellátott takarók, varrásmunka nélküli takarók gyanánt kezelendők és a tarifa 378. száma alatt megállapitott vámdijat fizetik.

III. A B) tarifához. (Vámok az osztr.-magyar vámterületre való bevitelnél.)

1. A 169. *b)* sz.-hoz. Sima és nyüstös (armure) árúknak tiszta selyemből azok fognak tekintetni, a melyek egyszerü és szabályos felületüek, a láncz és vetőlékfonalak egyszerü keresztezésével birnak, melyeknél a minta határozott és csekély számu fonalak után ismétlődik és melyek ép ezért több nyüst segélyével állithatók elő. Ilyenek a tafota és minden nyüstös szövet, jelesül: a satin (atlasse), serges, surahs (sávoly), merveilleux, ottomanes, marquises, gros de Suez, failles francaises, lévantines, reps, gros de Tours név alatt ismert és a nyüstös piquets stb. szövetek.

Mintás (façonirt) szövetnek mindazok fognak tekintetni, a melyek nem egyszerü és szabályos felületüek, hanem két vagy több fonalrendszerből készültek; mint a pekins, mely két lánczrendszerből áll, avagy a barrès, melynél a hatást több vetőlékrendszer idézi elő. Kivétetnek azon kelmék, melyeknél a két vagy több fonalrendszer szerinti szövés csak szegélycsíkok alakjában mutatkozik, mint a nap- és esernyőkhöz való szövetek és a kendők. Ezek a sima selyemárúkhoz soroltatnak.

A moirirozott, gauffrirozott, nemkülönben szinnyomattal ellátott mindenféle szövetek, még pedig mindkét esetben, vagyis akár a kész szövet, akár pedig csak a láncz fonala lett volna nyomva, a mintás (façonirt) szövetekhez tartoznak.

Mintás szöveteknek tekintendők továbbá mindazok, a melyek oly rajzszerű mintázattal birnak, a melyekhez (mintákhoz) tetszőleges számu fonalak (láncz- és vetőlék irányban) használhatók és a melyek Jacquard-gép segélyével állíttatnak elő. A bársony minden neme, a szalagok és gaze-szövetek mintás szövetek módjára kezeltetnek.

2. A 269. *b)* sz.-hoz. Az órásoknak való reszelők és szerszámok a 269. *b)* szám alatt foglaltatnak.

3. A 276. sz.-hoz. A tiszta aluminium, valamint az aluminium ötvözetei (a vas és aluminium vegyületének kivételével) nyers táblákban és öntött rudakban a 276. *a)* sz. alá tartoznak.

4. A 287. sz.-hoz. A gőzhajó-gépekhez tartozó gőzkazánok az ezen gépekre engedélyezett 100 kg.-kint 5 frtnyi vámtétel szerinti kezelés alól nincsenek kizárva.

5. A 300. *b)* sz.-hoz. Az apró zenélő müvek, mint a zenélő dobozok s efféle a 300. *b)* szám szerinti vámkezelésből (100 kg.-kint 10 forintos vámdijjal) nincsenek kizárva, kivéve, ha azok a doboz anyagának minősége szerint az apró-árukhoz tartoznak. A használati tárgyak ellenben, mint az albumok, szivartartók és hasonlók, melyekbe zenélő müvek vannak élhelyezve, nem tartoznak a 300. *b)* sz. alá, hanem minőségük szerint osztályozandók.

6. A 336. sz.-hoz. A sebészeti kötések fogalmának meghatározása, valamint a fennemlitett tárgyak bebocsátásánál figyelembe veendő alakiságok tekintetében az osztrák-magyar átalános vámtarifához tartozó hivatalos betüsoros árulajstrom határozatai mérvadók.

7. A 348. és 349. sz.-hoz. Az apró-árúk közé tartozó kötések, példaként azok, melyek selyemből, bársonyból, elefántcsontból, teknősbéka-héjból valók. Könyvek vagy képesmüvek, könyvkötő-vászonba, vagy bőrbe kötve, tehát vámmentesen kezelendők.

Az aranynyomtatás és aranymetszés a kötött könyvek osztályozásánál figyelmen kivül marad.

Hasonlóképen megengedtetik, hogy kapcsok vagy pántolások valódian aranyozott, vagy ezüstözött nemtelen fémekből oly kötéseknél, melyek egyéb minőségük szerint az apró-áruk közé nem tartoznak, nem vonják maguk után a vámozást az apró-áruk szerint, hanem figyelmen kivül hagyandók.

A 349. sz. alá tartozó vámmentes képek aranyszegéssel, aranyszélekkel préselt vagy áttört diszitményekkel és efféleкkel is el lehetnek látva.

8. Az aranyozott vagy ezüstözött kárpitosszegek az osztrák-magyar vámterületre való behozatalnál nem fognak magasabb vám alá esni, mint a nem aranyozott vagy ezüstözött ily szegek.

Jelen jegyzőkönyv, mely minden különös jóváhagyás nélkül is a két szerződő fél által jóváhagyottnak és szentesitettnek fog tekintetni azon tény folytán, hogy magának a szerződésnek, melyhez tartozik, jóváhagyási okmányai ki lettek cserélve, két példányban állittatott ki.

Bécsben, 1891 deczember hó 10-én.

(P. H.) *Kálnoky* s. k.
(P. H.) *Aepli* s. k.
(P. H.) *Hammer* s. k.
(P. H.) *Cramer-Frey* s. k.

C. melléklet. *Minta.*

Iparigazolvány kereskedelmi utazók számára.

18..... .... sz.

(Czimer.)

Érvényes az Osztrák-Magyar monarchiában, Liechtenstein herczegségben és Svájczban.

Tulajdonos:

(Vezeték- és keresztneve)

(Hely ..... 18 ..)

(P. H.) (Hatóság)

Aláirás.

Ezennel bizonyittatik, hogy jelen igazolvány tulajdonosa.............ben ....cég alatt mint kereskedelmi utazó .... kereskedő czég (gyárral vagy kereskedéssel) bir szolgálatában áll, mely czég ott helyben (a gyár vagy kereskedés megjelölése) bir.

Továbbá, miután ezen igazolvány tulajdonosa e kereskedő czég, valamint azonkivül még a következő czég / czégek .... számára áru megrendeléseket keresni és áruvásárlásokat tenni szándékozik; az is igazoltatik, hogy az emlitett czég / czégek iparának / iparuknak és kereskedése / kereskedésük gyakorlásáért az ezen országban törvényesen megállapitott illetékeket és adókat fizetni köteles.

A tulajdonos személy-leirása:

Kora ....

Termete ....

Haja ....

Különös ismertető jelei ....

A tulajdonos aláirása:

Jegyzet: A mintába a kettős sorok közül vagy a felső vagy az alsó sor szövege fog bevezettetni az egyes eseteknek megfelelőleg.

Figyelmeztetés.

Ezen igazolvány tulajdonosa csak a fentnevezett czég(ek) számára van jogositva áru-megrendeléseket keresni és árubevásárlásokat tenni és ezt is kizárólag utazásaiban. Csak árumintákat szabad magával vinnie, de árúkat nem. Azonkivül tartozik magát azon szabályoknak és szabályzatoknak alávetni, melyek minden egyes államban a kereskedelm utazók tekintetébeni fennállanak.

VIII. TÖRVÉNY-CZIKK

a Belgiummal 1891. évi deczember 6-án kötött kereskedelmi és hajózási szerződés beczikkelyezéséről.[1]

(Szentesitést nyert 1892. évi január 30-án. A jóváhagyási okmányok kicseréltettek Bécsben 1892. évi január 30-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi január 31-én.)

A Belgiummal 1891 deczember hó 6-án kötött kereskedelmi és hajózási szerződés ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

Szövege a következő:

(Hivatalos forditás.)

Ő Felsége Ausztria császárja, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya egyrészről,

és

Ő Felsége a Belgák királya, másrészről

azon óhajtól vezéreltetve, hogy a barátsági kötelékeket megerősitsék és az államaik között fennálló kereskedelmi és hajózási összeköttetéseket fejleszszék, e czélból szerződés kötésére határozták el magukat és meghatalmazottaikká kinevezték:

Ő Felsége Ausztria császárja, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya:

Kőröspataki gróf Kálnoky Gusztáv urat, valóságos belső titkos tanácsosát és kamarását, lovassági tábornokot, a császári ház és a külügyek ministerét,

Ő Felsége a Belgák királya:

Jonghe d'Ardoye gróf urat, államministert, rendkivüli követét és meghatalmazott ministerét Ő császári és apostoli királyi Felségénél,

kik jó és kellő alakban talált meghatalmazásaik kölcsönös közlése után a következő czikkekben állapodtak meg:

1. CZIKK.[2]

Az osztrák-magyar monarchia és Belgium között a kereskedés és a hajózás teljesen szabad leend; a magas szerződő felek alattvalói kereskedésük és iparuk tekintetében, az illető államok kikötőiben, városaiban vagy bármely más helyein, ha ott akár letelepednek, vagy csak ideiglenesen tartózkodnak is, nem vonhatók bármily néven nevezendő más vagy magasabb illetékek, terhek, adók vagy dijak alá, mint a melyek a nemzetbeliektől szedetnek és

---

(1) E szerződés végrehajtása tárgyában v. ö. 1892 jan. 31. 6955. sz. pénzügymin. rend. (1892. R. T. 161.)

E szerződést megelőzően magyar törvénybe iktatva a kereskedelmi utazók tekintetében volt Belgiummal egyezményünk, melyet az 1887: XXXVIII. t. cz. foglal magában és amelyet az 1892: VIII. t. cz. hatályon kivül helyez. A kereskedelmi viszonyokat az 1867 febr. 23-án kötött kereskedelmi és hajózási szerződés szabályozta (1867. R. G. Bl. 56.), mely nem lett magyar törvénybe czikkelyezve. Ezt a szerződést váltja föl az, melyet az 1892: VIII. t. cz. foglal magában.

Van Belgiummal szerződésünk a védjegyek oltalma (1880: XXII. t. cz.) és a szegényjog kölcsönös biztositása (1881: V. t. cz.) tárgyában.

(2) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 209. lapon.

azon kiváltságok, mentességek és bármely más kedvezmények, melyeket a szerződő felek egyikének alattvalói a kereskedés és ipar tekintetében élveznek, a másik fél alattvalóira is ki fognak terjedni.

Az ezen czikkben foglalt megállapodások a magas szerződő felek területein a kereskedés, ipar és rendészet tekintetében hatályban levő és minden más állam alattvalóira alkalmazható külön törvényeket, rendeleteket és szabályzatokat semmi tekintetben sem módositják.

2. CZIKK.(1)

Azon osztrák vagy magyar föld- vagy ipar-termékek, melyek a jelen szerződéshez csatolt *A)* tarifában vannak felsorolva, az emlitett tarifában megállapitott vámdijak mellett fognak bebocsáttatni: ha azok Belgiumba akár szárazon, akár tengeren bevitetnek.

Azon belga föld- vagy ipartermékek, melyek a jelen szerződéshez csatolt *B)* tarifában vannak felsorolva, az emlitett tarifában megállapitott vámdijak mellett fognak bebocsáttatni: ha azok az osztrák-magyar monarchiába akár szárazon, akár tengeren bevitetnek.

A beviteli és kiviteli illetékeknek összegére, biztositására és beszedésére, valamint az átvitelre nézve is a szerződő felek mindegyike arra kötelezi magát; hogy a másik felet mindazon kedvezményekben fogja részesiteni, a melyeket valamelyik harmadik hatalomnak engedélyez. Más államoknak e tekintetekben jövőben nyujtott minden kedvezmény vagy mentesség a másik szerződő félre azonnal ellenkedvezmény nélkül és már e ténynél fogva kiterjesztendő.

Az előző bekezdésben foglalt intézkedések mindazáltal ki nem terjednek:

1. azon kedvezményekre, melyek valamely szomszéd államnak a határszéli forgalom könnyitésére engedélyeztettek, vagy utóbb engedélyeztetni fognak; sem azon vámkedvezményekre vagy vámmentességekre, melyek csak bizonyos határvonalra nézve vagy bizonyos kerületek lakosai számára engedélyeztetnek;

2. azon kötelezettségekre, melyeket az egyik szerződő fél már létesitett, vagy jövőben létesitendő vámegylet alapján elvállalt.

3. CZIKK.

A szerződő felek kötelezik magukat, hogy államaik között a kölcsönös kereskedelmi forgalmat semmiféle beviteli, kiviteli vagy átviteli tilalom által nem fogják gátolni.

Ez alól kivételnek helye lehet csupán:

a) a jelenleg fennálló vagy jövőben netán létesitendő állami egyedárusságok tárgyainál;

b) köz- és állategészség-rendőri tekintetekből, különösen a közegészségügy érdekében és az e részben elfogadott nemzetközi elveknek megfelelően;

c) hadi szükségleteknél rendkivüli körülmények között.

A *b)* kikezdésben emlitett fentartás kiterjed azon tilalmi rendszabályokra

---

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 209. lapon.

is, melyek a mezőgazdaság érdekében a kártékony rovarok és egyéb szervezetek elterjedésének meggátlása czéljából foganatosittatnak.

4. CZIKK.(1)

Azon belső adók, melyek a szerződő felek egyikének államaiban akár az állam, akár a tartományok, akár a községek és testületek javára a nemzetbeli termékek előállitását, gyártását, vagy fogyasztását terhelik vagy terhelni fogják; semmi szin alatt sem terhelhetik nagyobb mértékben vagy terhelőbb módon a másik szerződő fél államaiból származó hasonló termékeket.

Ha a szerződő felek egyike szükségesnek találná azt, hogy a jelen szerződéshez csatolt tarifákban foglalt valamely belföldi termelésü vagy gyártásu árura uj fogyasztási adó vagy adópótlék vettessék; a hasonló külföldi áru a bevitelnél azonnal egyenlő vagy megfelelő adóval vagy adópótlékkal terhelhető.

5. CZIKK.

Kereskedők, gyárosok és egyéb iparosok, kik országuk hatóságai által kiállitott igazolvány birtokában lévén, kimutatják, hogy azon államban, a melyben laknak, kereskedés vagy ipar üzésére fel vannak jogositva és hogy ott a törvényes adókat és illetékeket fizetik; a másik szerződő fél területén akár személyesen, akár szolgálatukban álló utazók által a kereskedőknél vagy a termelőknél vásárlásokat tehetnek, vagy a kereskedőknél és más személyeknél, kik a nekik ajánlott czikkekkel kereskednek, mustrákkal vagy azok nélkül megrendeléseket gyüjthetnek.

Mindaddig, a mig a Belgiumban letelepedett és fent emlitett kereskedők, gyárosok és egyéb iparosok vagy utazók az osztrák-magyar monarchiában valamely belga czég részére utazván, ipar- vagy kereseti adó fizetése alól mentesek lesznek; a viszonosság alapján ugyanazon bánásmódban fognak részesülni az osztrák-magyar monarchiában letelepedett és Belgiumban valamely osztrák vagy magyar czég részére utazó kereskedők, gyárosok és egyéb iparosok vagy utazók is, a legnagyobb kedvezményt élvező nemzet jogainak különben kölcsönös biztositása mellett.

Az iparosok (utazók), kik igazolványi jegygyel el vannak látva, magukkal vihetnek mustrákat, de nem árukat is.

Az igazolványi jegyek az ide mellékelt minta szerint (*C.* melléklet) állitandók ki.

A szerződő felek egymással kölcsönösen közölni fogják, hogy mely hatóságok vannak megbizva az igazolványi jegyek kiállitásával; ugyszintén közölni fogják azon törvényes intézkedéseket is, a melyekhez az utazóknak, kereskedésük üzésében alkalmazkodniok kell.

A kereskedelmi utazók által behozott és árumustrákul szolgáló oly tárgyak, melyek behozatali vám alá esnek, mindkét fél részéről ideiglenesen vámmentesen bocsáttatnak be azon vámhivatali formaságok megtartása mellett, melyek által ismét kivitelük vagy hivatalos áruraktárba való visszahelyezésük biztosittatik.

---

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet a 209. lapon.

6. CZIKK.

A nemzeti lobogóju hajókat megillető bánásmód ugy a hajók, mint rakományaik tekintetében a szerződő felek hajóinak ugy az osztrák-magyar monarchiában, mint a belga királyságban kölcsönösen biztosittatik.

A jelen szerződés határozatai alól kivétel tétetik az illető államban való parthajózás és a nemzeti halászat tekintetében.

7. CZIKK.

A belga consulok és consuli ügynökök az osztrák-magyar monarchiában élvezni fogják mindazon kiváltságokat, jogositványokat és mentességeket; a melyeket a legnagyobb kedvezményben részesülő nemzet ugyanazon minőségü consulai és egyéb ügynökei élveznek.

Ugyanezen bánásmódban fognak részesülni Belgiumban az osztrák-magyar monarchia consulai és egyéb consuli ügynökei.

8. CZIKK.

A szerződő felek egyikének a másik fél területén székelő consulainak és egyéb consuli ügynökeinek jogukban áll az, hogy a nemzetükbeli hajóik legénységéhez tartozó tengerészeket és a hajó személyzetéhez bármi czim alatt számitható más egyéneket, ha azok ily hajóról a másik szerződő fél valamely kikötőjében megszöktek, letartóztathassák és azokat vagy a hajóra, vagy hazájukba visszaküldhessék.

E czélból irásban fognak az illetékes helyi hatóságokhoz fordulni és ez alkalommal a hajólajstromnak, vagy legénységi lajstromnak, vagy pedig más hivatalos okmánynak eredetiben vagy kellőleg hitelesitett másolatban leendő bemutatása által igazolni fogják azt, hogy a keresett egyének a hajó legénységéhez tartoznak.

Az ily módon igazolt megkeresésre minden kitelhető támogatás fog nekik nyujtatni a szökevények felfedezésére és elfogatására, kik is a consulok vagy a consuli ügynökök megkeresésére és azoknak költségén az ország börtöneibe fognak vezettetni és mindaddig letartóztattatni, mig a consulok vagy consuli ügynökök elszállitásukra alkalmat nem találnak.

Ha mindazáltal ily alkalom a befogatás napjától számitandó két hónap lefolyta alatt nem találkoznék; a szökevények a consulnak három nappal előbb történt értesitése után szabadlábra fognak helyeztetni és ugyanazon okból többé ujra el nem foghatók.

Magától értetik, hogy azon tengerészek, vagy hajólegénységhez tartozó oly más egyének, kik azon államnak alattvalói, melyben a szökés történt, a jelen czikk határozatainak alkalmazása alól ki vannak véve.

Ha a szökevény valamely bűntényt követett el, az a consulnak, vagy a consuli ügynöknek csak akkor szolgáltattatik ki, miután az illetékes törvényszék felette itéletet hozott és ezen itélet végre is hajtatott.

9. CZIKK.

A jelen szerződés kiterjed azon országokra is, melyek a szerződő felek vámterületeivel jelenleg egyesitve vannak, vagy a jövőben egyesitve lesznek.

10. CZIKK.

Jelen szerződés 1892 február hó 1-én lép életbe és 1903 deczember hó 31-ig érvényben marad. Ha azonban a szerződő felek egyike sem nyilvánitaná 12 hónappal az emlitett időszak lejárta előtt a szerződés hatályának megszüntetése iránti szándékát, ezen szerződés érvényben marad egy év lefolytáig azon naptól számitva, a melyen a szerződő felek egyike azt felmondja.

11. CZIKK.

Jelen szerződés jóváhagyandó és a jóváhagyási okmányok Bécsben minél előbb kicserélendők.

Minek hiteléül a meghatalmazottak a jelen szerződést aláirták és pecsétjeikkel ellátták.

Kelt Bécsben, 1891 deczember hó 6-án.

(P. H.) *Kálnoky* s. k.
(P. H.) *Jonghe d'Ardoye* s. k.

A) tarifa.

(Vámok a Belgiumba való bevitelnél)

A szerződés megkötésekor érvényben levő belga vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Beviteli vám	
		Vám-egység	Vámdij Frank
1-ből	Keményitő	—	vm.
2-ből	Élő állatok: Szarvasmarha:		
	Bika és fiatal bika	kg.élősuly.	0.04
	Ökör és tinó; borjúk, a melyeknek tejfogai nincsenek elkopva	«	0.05
	Tehén és üsző	«	0.03
	Juh:		
	Kos, juh és ürü	drb	2.—
	Bárány	«	1.—
	Sertés	—	vm.
4-ből	Sör hordókban	hektl.	5.—
5-ből	Cser- és diófa	köbm.	1.—
	Aranyozott, ezüstözött vagy bronzolt faléczek	érték	5%
	Más famunkák a közönséges seprők és hordók kivételével	«	10%
9-ből	Kaucsukfonal és nem vágott kaucsuktábla más anyagok nélkül	—	vm.
14-ből	Kötelek 2—8 mm. átmérőjüek	—	vm.
15-ből	Friss hús:		
	Levágott állatok egész és fél darabokban	kg.	0.15
	Holt vad	«	0.15
	Másféle hús	«	0.30
	Fejtett rizs	—	vm.
17-ből	Enyv; mindenféle ásványvizek; kinin és kininkivonat	—	vm.
19	Trágya	—	vm.
22-ből	Selyemfonalak	—	vm.
23-ból	Szilva legalább 180 kgros hordókban vagy legalább 80 kgros zsákokban, brutto, belső csomagolás nélkül	100 kg.	15.—
24-ből	Kész férfi-ruházatok tiszta vagy más szövő anyagokkal vegyes gyapjú-szövetből, a melyekben a gyapjú túlnyomó; gallérok és kézelők lenszövetből; mindenféle férfikalapok	érték	10%
25-ből	Repczeolaj, répaolaj, pálmaolaj (coprah)	—	vm.
26	Tudományos műszerek és készülékek	—	vm.
29-ből	Szerszámok:		
	Öntött vasból	100 kg.	2.—
	Vasból vagy aczélból	«	4.—
	A következő gépek és mechanikai eszközök:		
	Appretáló, fehérítő, festő és szinnyomtató gépek; gyapjúszövő gépek; csokoládé és czukrosságo-		

A szerződés megkötésekor érvényben levő belga vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Beviteli vám Vám-egység	Beviteli vám Vámdij Frank
	kat készitő gépek; katángkészitő gépek; gázmotorok; tacheometerek; centrifugálgépek és szűrő sajtók vegyészeti szerek gyártására; gépek és készülékek czukorgyárak és finomitók részére; lepároló, rectificáló és serfőzőgépek és készülékek; malátakészitő gépek; sör-szivattyúk; ásványvizet készitő gépek; gépek és készülékek a szénsav folyékonynyá tételére; gyúró gépek; gőzszivattyuk; mezőgazdasági gépek; tégla- és chamotte-téglagépek; malomgépek, lőpor-késziṫő gépek; gőzkazánok; szerszámgépek; szénmosó és rostáló gépek; ásványpreparáló és aprító gépek; locomobilok:		
	Öntött vasból	100 kg.	2.—
	Vasból vagy aczélból	«	4.—
	Rézből vagy minden más anyagból	«	12.—
	Gyaratolók és gyaratoló felszerelések	«	12.—
30-ból	Külön meg nem nevezett állati nyers anyagok, a nyers viasz és zsir kivételével	—	vm.
31-ből	Tufa v. darázskő és más efféle kő, őrölve v. apritva is	—	vm.
33-ból	Apró- és díszmű-árúk, a következő czikkek:		
	Accordeonok (hangszerek); mindenféle kapcsok; varrótűk; vegyészeti és más gyufák; borostyánkő, borostyánkő-árúk; asztali készletek új ezüstből vagy ruolzból; vágott és elkészitett halcsont; sérvkötők; golyók agátból, márványból, kőből, terracottából; kosarak szalmából és más növényi anyagokból, viaszos vászonból stb.; zárak rézből és vasból, melyeknél a főanyagot nem lehet megkülönböztetni; rámák papiroslemezből, kőpapirosból, vagy papirmaché anyagból; keretlemez; jegyzékkönyvek fűzve vagy papiroslemezbe kötve, papiroslemez, papiros- vagy vászonkötésben; fali óraszekrények; gyermekjátékul szolgáló abroncsok; czipőhuzók; sámfák; tűzkova; ollók nem kézművesek számára; órazsinórok sem ezüstből, sem aranyból; közönséges festékek táblácskákban vagy dobozokban; konyha-, zseb- és evőkések vasból vagy aczélból; rajzkréta; kanalak sem aranyból, sem ezüstből; gyűszűk sem aranyból, sem ezüstből; varrótű, tartályok sem aranyból, sem ezüstből; gombostűk sem aranyból, sem ezüstből; villák sem aranyból, sem		

A szerződés megkötésekor érvényben levő belga vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Beviteli vám Vám-egység	Beviteli vám Vámdij Frank
	ezüstből; szemellenzők papirosból; dominó-, sakk-, lottó-, liba- és más hasonló játékok; kaleidoskopok; mindenféle késpengék; laterna magikák, álarczok, párkányzatok kőpapirosból; díszitmények kőpapirosból és díszitmények préselt, aranyozott stb. papirosból papiros lemez-árúkhoz; korcsolyák; irásra való kövek és simitott palatáblák; zsebtárczák és irodai tárczák, mások mint a bőrből valók; labdákhoz való hálók és raquettok; üveggyöngyök (l. üvegképződések); czipőtalpak sem fából, sem kaucsukból, sem bőrből; mennyezetmunka, golyócskák; dohányszelenczék mások, mint az aranyból, ezüstből, platinából, vagy tűzben aranyozott ezüstből valók; üvegre festett, úgynevezett nürnbergi képek; czeruza- és tollfaragók; dobok és tamburinok gyermekek számára; dugóhuzók; próbakövek palából; fatokok pipaszárak részére; pipaszárak, mások, mint a kaucsukból valók; éjjeli mécsek mások, mint az úgynevezett angolok (gyertyák); üvegfonadék, szemek zománczozott üvegből; gyermek-játékszer és gombok üvegből, szoritók, tollas labda (gyermekjátékszer); átfúrt üvegcseppek, olvasók, vagy nyaklánczok számára	érték	10%
34-ből	Réz és nikkel megmunkálva, a műbronzok kivételével	«	10%
	Vert, nyujtott v. hengerelt vas, a sinek kivételével	100 kg.	1.—
	Megmunkált vas a szögek kivételével	«	4.—
	Aczél rudakban, lemezekben vagy drót alakjában a sinek kivételével	«	1.—
	Megmunkált aczél a szögek kivételével	«	4.—
	Ón, ólom és czink meg nem munkálva	—	vm.
	Arany, ezüst és platina:		
	Ékszerárúk, az ékszerárúk és aranyműves-árúk készitésére szolgáló mindenféle hosszúságú lánczocskák is	—	vm.
	Aranyműves-árúk	érték	5%
35-ből	Tömör butorok, cser-, bükk- és diófából és minden butor puha fából, az exotikus fákból valók kivételével	«	10%
38-ból	Kézi festmények keret nélkül és fényképek keret nélkül	—	vm.
39-ből	Papiros tapetákra az aranyozott, ezüstözött, bronzolt, préselt v. bársonyszerű papiros kivételével	100 kg.	8. —

A szerződés megkötésekor érvényben levő belga vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Beviteli vám Vám-egység	Beviteli vám Vámdij Frank
	Másféle papiros, a papiroslemez kivételével	100 kg.	4.—
40-ből	Kész szücsárúk	«	30.—
	Keztyűk	érték	10%
	Czipészárúk	«	10%
42-ből	Gázretorták és mindenféle tégelyek	—	vm.
	Különmegnem nevezett közönséges fazekas-munkák	100 kg. vagy a behozó választása szerint az érték 10%-ka.	1.25
	Majolika és porczellán	érték	10%
44-ből	Vegyészeti termékek és pedig:		
	Kénsavas só és kénessavas nátron; égetett szóda; mindenféle hamuzsir; nyers szóda, jegeczedett is; üvegoldat; alizarin; anilinolaj és anilinsó; ólomczukor és ólomeczet; kálisó; magnesiumsó; minium (vörös ólomtajt); kettős só (glaubersó) jegeczedetten és égetve, kénsavval vagy más savakkal kapcsolatban is; kénsav; kénessavas czink (lithogène); timsó; oxálsav	—	vm.
45-ből	Fedél-papiroslemez és aszfalttal telitett nemez; bélhúrok hangszerekre; henger-nemezek nyomdák számára; óra- és ingaóra-alkatrészek; esernyő- és napernyő-alkatrészek; szőrnemezek ipari czélokra	érték	5%
	Boritás-szegélyek a szalmából valók kivételével és mindenféle kellékek kalapokhoz, nádból, szalmából, espartóból, fakéregből, pálmarostokból vagy lószőrből	—	vm.
46-ból	Olajnyomatú képek	—	vm.
48-ból	Ceresin	—	vm.
50-ből	Szappan szilárd állapotban, a fehér szappan, az illatos szappan és a szesztartalmú szappan kivételével	100 kg.	6.—
53	Festékek	—	vm.
56-ból	Olajtartalmú magvak és más magvak, komló; papirosanyag fából; olajpogácsa	—	vm.
57-ből	Közönséges üvegárúk	100 kg. vagy a behozó választása szerint az érték 10%-ka.	1.—
	Másféle üvegárúk a tükrök, ablaküveg, üveglemezek, padlózatra való üvegtáblák és üvegzsindelyek kivételével	érték	10%
58-ból	Eczet és folyékony eczetsav, 8% vagy kevesebb tiszta eczetsav-tartalommal	hktl.	15%
	Jegyzet. A 8%-nál több tiszta eczetsavat tartalmazó eczet és folyékony eczetsav behozóinak jogában áll a közraktárban abba vizet vegyiteni akkép, hogy az eczet ereje 8%-ra v. kevesebbre leszállittassék és igy az ekként nyert vegyülékért csakis az ezen minimumra megszabott vámot tartoznak fizetni.		

B) tarifa.

(Vámok az osztrák-magyar monarchiába való bevitelnél.)

A szerződés aláirásakor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Arany forint 100 kilogramonkint
35 *b)*-ből	Katánggyökér, száritva (nem pörkölve)	0.75
70	Pálmaolaj és kokuszdió-olaj, szilárd állapotban; növényi faggyú	1.—
72-ből	Földi-dióolaj, hordókban, tömlőkben vagy hólyagokban, hivatalos ellenőrzés mellett emberi élvezetre teljesen használhatatlanná téve, ha a vámkezelés az erre külön felhatalmazott vámhivataloknál történik	0.80
127-ből	A kisebb forgalom számára kiszerelt pamutfonalak	35.—
130	Közönséges sürü, azaz 50-es számú s annál durvább fonálból készült szövetek, melyeknél 5 milliméter oldalú négyszögre 38 fonalnál több esik:	
	a) nyers állapotban	50.—
	b) fehéritve	60.—
	c) festve	70.—
	d) tarkán szőve, szinnyomatosan...	80.—
137	Fonalak lenből vagy kenderből:	
	Külön meg nem nevezett fonalak:	
	a) egyes fonalak nyers állapotban	1.50
	b) « « fehéritve, szapulva vagy festve	5.—
	c) czérnázva	18.—
138	Jutafonalak:	
	a) egyes fonalak, nyers állapotban	1.50
	b) czérnázva, fehéritve, szapulva vagy festve	5.—
139	Szürke csomagoló vászon; azaz sima, durva, vagy egyszerűen sávolyos, de mustra nélküli szövet, kenderből vagy lenből, melynél 5 milliméterre 5 lánczfonálnál több nem esik, az ilyen vászonból készült zsákok is	6.—
	Jegyzet. Használatban volt jegyes zsákok, szürke csomagoló vászonból, melyek gabonával való megtöltés végett hozatnak be és két hó lefolyása alatt megtöltve ismét kivitetnek, a rendeleti uton megállapitandó feltételek és ellenőrzés mellett.....	vm.
140-ből	Mustrátlan lenszövetek, nyers állapotban, melyeknél 5 milliméterre 20 lánczfonálnál több nem esik ...	12.—
141-ből	Mustrátlan lenszövetek, fehéritve, festve, tarkán szőve, szinnyomatosan:	
	a) melyeknél 5 milliméterre legfelebb 10 lánczfonál esik	20.—
	b) melyeknél 5 milliméterre 11—20 lánczfonál esik	40.—

A szerződés aláirásakor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Arany forint 100 kilogrammonkint
142-ből	Mustrás lenszövetek, melyeknél 5 milliméterre legfelebb 20 lánczfonál esik:	
	a) nyers állapotban	40.—
	b) fehérítve, festve, tarkán szőve vagy szinnyomatosan	80.—
	c) mindennemű damaszt, nyers állapotban is	80.—
143-ból	Lenszövetek, melyeknél 5 milliméterre 20 lánczfonálnál több esik	80.—
144	Batiszt, gaze, linon és egyéb ritkás szövetek	120.—
154	Gyapjúfonalak (gyapjúból vagy egyéb állati szőrökből) és vigogne-fonalak:	
	c)-ből. Külön meg nem nevezett egyes fonalak, nyers állapotban:	
	2. A metrikus számozási mód szerint a 45-ös számon felül	10.—
	e)-ből. Külön meg nem nevezett egyes fonalak, fehérítve, festve, szinnyomatosan:	
	2. A metrikus számozási mód szerint a 45-ös számon felül	14.—
	f)-ből. Külön meg nem nevezett kettős vagy többesével sodrott fonalak fehérítve, festve, szinnyomatosan:	
	2. A metrikus számozási mód szerint a 45-ös számon felül	16.—
158	Külön meg nem nevezett gyapjúszövetek:	
	a) Négyszögméterenkint 500 grammnál nagyobb súlyúak	50.—
	b) Négyszögméterenkint 500 gramm — 200 grammig	80.—
	c) Négyszögméterenkint 200 gramm vagy ennél kisebb súlyúak, szinnyomatosan is	110.—
170-ből	Félselyem szövetek, azaz: a 168. szám alatt meg nem nevezett mindennemű szövetek, melyekben a selyem vagy floret-selymen kivül egyéb szövőanyagok is vannak, és pedig:	
	b) másféle félselyem szövetek	225.—
186	Szürke itatóspapiros, simítatlan csomagolópapiros, festetlen	1.50
	Kátrányos papiroslemez és kőpapiroslemez, szalmapapiroslemez	1.—
	Közönséges papiroslemez, a fent megnevezett papiroslemezek kivételével	—.50
187	Csomagolópapiros, simitott, festett, fénymázozott, kátrányozott	1.50

A szerződés aláírásakor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Arany forint 100 kilogramonkint
189	Enyvezetlen, közönséges papiros (durva, szürke, félig fehér és festett); mindenféle enyvezetlen nyomdapapiros ...	3.—
191	Kőnyomatú, nyomtatott vagy vonalozott papiros; czímjegyek, czímczédulák, fuvarlevelek, számlák és efféléknek előkészitett papiros; rajzolópapiros; másolópapiros, albumin-papiros, gelatine-papiros, pergament-papiros, réznyomó papiros, tarka papiros, festésre való lemezpapiros ...	5.—
192-ből	*a)* préselt papiros ...	10.—
215	Finom lakkbőr; bagariabőr, krokodilbőr, fókabőr, disznóbőr, valódi vagy utánozott, festve; feketére festett keztyűbőr ...	9.—
	másféle finom bőr, azaz feketebőr, a 213. szám alatt megnevezett marha- és lóbőr kivételével; keztyűbőr, kordován, maroquin, szattyán, valamint minden az előbbi bekezdésben meg nem nevezett festett bőr, minden bronzolt vagy rajzosra préselt bőr: pergament ...	18.—
232	Közönséges öblös üveg, azaz köszörületlen, mustrátlan, súrolatlan, préseletlen öblös üveg:	
	a) a maga természetes szinében, azonban nem fehér ...	1.50
	b) fehér (átlátszó) ...	3.—
234	Köszörült, mustrás préselt, súrolt, étetett, metszett fehér (átlátszó) öblös üveg; külön meg nem nevezett fehér tömör üveg ...	brutto 6.—
235-ből	Nyers köszörületlen tükör-tábla ...	1.50
236	Ablaküveg, a maga természetes (zöld, félig fehér v. teljesen fehér) szinében, köszörületlenül és mustrátlanul	4.—
241	Csillárfüggők, tömör üvegből, üveg gombok (lyukkal vagy a nélkül), üveg korálok, üveg gyöngyök, üveg zománcz, üveg csöppek, üveg fonadék, ha szinesek is	brutto 2.—
244 *c)*	Külön meg nem nevezett munkák, más mint a 244. *b)* szám alatt megnevezett kövekből:	
	a) durva kőfaragó munkák, egyszerűek, csiszolatlan állapotban ...	0.50
	b) másféle nem csiszolt áruk ...	1.50
	c) csiszolva, ugyszintén csiszolt táblák ezen kövekből ...	3.—
245-ből	*b)* födélpala és más táblás pala ...	0.25
255-ből	*a)* fehér porczellán ...	5.—
262-ből	*b)* durva vasöntvény:	
	súrolva vagy durván mázolva; fúrva vagy egyes	

A szerződés aláírásakor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Arany forint 100 kilogramonkint
	kevés helyeken leköszörülve, esztergályozva vagy gyalulva; a 270. szám alá nem tartozó díszitett nyers öntvény	4.—
	Aszfalttal bevont csövek, meg nem munkált durva vasöntvényből	2.—
263-ból	Közönséges vas- és aczéláruk, azaz áruk kovácsolható vasöntvényből, aczélöntvényből, kovácsolt vasból vagy aczélból, a mennyiben a következő számok alatt nem foglaltatnak:	
	a) érdesen, súrolva is	4.—
	b) durván mázolva	4.—
	fúrva, vagy egyes kevés helyeken leköszörülve, esztergályozva, gyalulva, v. bemetszett csavarmenettel (srófvesszők, anyasrófok is), durván mázolva is	5.—
269 *b)*	Kidolgozott fürészek; 25 cm.-nél rövidebb, vágott felületű reszelők és ráspolyok; gyalúvasak és vésők, árak; durva kések és ollók, ipari (gépekhez is való) és mezőgazdasági használatra; mindennemű kész szerszámok 500 gr.-nál kisebb súlyúak; srófok 5 mm.-nél vékonyabbak; mindezen árúk más anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a 271. szám alá vagy a magasabb vámú kaucsuk-, bőr-, fém- vagy apró árúk közé nem tartoznak	15.—
271-ből	Mindennemű gyaratolók	20.—
	Jegyzet: A gyaratolókkal felszerelt gyaratológépek a 271. szám alá tartoznak, ha a felszerelések külön nem esnek vám alá. A gyaratolókkal fel nem szerelt gyaratológépek a 284. szám alá tartoznak, ha teljes állapotban összeállítva vagy szétszedve behozatnak.	
272-ből	Kézi tűzfegyverek	45.—
282-ből	Gőzmozdonyok	8.50
	Locomobilok	8.—
287-ből	A tulajdonképeni papirosgép, szárítókészülékkel; téglavetőgépek (agyagföldek aprítására, préselésére vagy formázására); tésztagépek: gyümölcs és főzelék aszalására való gépek; mindennemű kalander, egyenkint 100 métermázsa vagy ennél nagyobb súlyban; hengerszékek és egyéb malomgépek; szerszámgépek egyenkint 200 métermázsa vagy ennél nagyobb súlyban; mindezen gépek, ha teljes állapotban (összeállítva vagy szétszedve) behozatnak	5.—
	Külön meg nem nevezett másféle gépek	7.50

Zárjegyzőkönyv.

Az osztrák-magyar monarchia és Belgium közt a mai napon Bécsben kötött kereskedelmi szerződés aláirásánál az alólirottak a következőkben állapodtak meg:

Az I. czikkhez.

Az I. czikknek a mesterségek megkezdésére és folytatására vonatkozó határozmányai a szerződő felek államaiban nem fognak alkalmaztatni a gyógyszerészekre, az alkuszokra, a házalókra, a kizárólag vándor-kereskedelemre és vándor-ipari foglalkozásokra.

A II. czikkhez.

Bizonyos árúk, jelenleg az osztrák-magyar monarchiában a szárazföldön való bevitel alkalmával magasabb vámoknak lévén alávetve, mint a tengeren való behozatalnál; magától értetik, hogy a vámkülömbözetek ezen árúk egyikére nézve sem fognak sulyosbittatni és hogy a tengeren való behozatalt előnyben részesitő uj különbözeti vám Belgium beleegyezése nélkül uj czikkekre nem fog megállapittatni. Viszont Belgium, melynek a tengeren való behozatalt előnyben részesitő különbözeti vámjai nincsenek, a maga részéről ilyeneket jövőben sem fog életbe léptetni.

A IV. czikkhez.

Magától értetik, hogy ezen czikk nem vonatkozik beviteli vámokra.

Ezen felül az osztrák-magyar monarchia beleegyezését adja ahhoz, hogy az emlitett czikk nem fog alkalmaztatni a bor és a nyers czukor után Belgiumban szedett fogyasztási adókra, a mennyiben ezen árúk a beviteli vámok alól mentesek.

Végül a belga kormány kötelezi magát, hogy a mai napon kelt kereskedelmi szerződéssel, egyidejüleg a törvényhozás elé törvényjavaslatot fog terjeszteni, mely által a friss juh-hus tekintetében az 1887. évi junius 17-iki törvénynek azon határozata hatályon kivül fog helyeztetni: melynek értelmében friss hus Belgiumba csak egész, ketté vágott állatok vagy azok mellső negyedének alakjában és csakis a tüdőkkel együtt vihető.

Minek hiteléül az alólirott meghatalmazottak ezen jegyzőkönyvet, mely külön jóváhagyás nélkül már a vele összefüggő szerződés jóváhagyási okmányai kicserélésének egyszerü tényénél fogva az illető kormányok által jóváhagyottnak és szentesitettnek fog tekintetni, kiállitották és aláirásaikkal ellátták.

Kelt Bécsben, 1891. évi deczember hó 6-án.

(P. H.) *Kálnoky* s. k.
(P. H.) *Jonghe d'Ardoye* s. k.

Iparigazolvány kereskedelmi utazók részére.

Érvényes az 18........ évre.

Ezennel igazoltatik, hogy N.. úr
....kereskedést üz (gyárral bir)
....társas czég alatt.

.... kereskedőház szolgálatában áll, mint kereskedelmi utazó és hogy ezen ház .... kereskedést üz (gyárral bir)......................................n.

N.. ur a fentnevezett társas czég, valamint a következő társas czégek számára:

{ az osztrák-magyar monarchiában / Belgiumban } megrendeléseket gyüjteni és árúkat vásárolni szándékozván, ezennel bizonyittatik, hogy az emlitett társas czég ....hazájában kereskedelmi üzlete (üzletük) gyakorlásáért a szabályszerü adókat fizeti.

A jelen igazolvány előmutatójának joga van megrendeléseket gyüjteni és árúkat vásárolni, de kizárólag utazás közben és csupán az előbb emlitett czég .... számára. Hordhat magával mustrákat, de nem árúkat. A megrendelések keresésénél és a vásárlások eszközlésénél minden egyes államban a legtöbb kedvezésben részesülő nemzet kereskedelmi utazóira nézve érvényes szabályokat megtartani és az igazolványt mindig magánál tartani köteles.

(Hely, kelet és az igazolványt kiállitó hatóság aláirása és pecsétje.)

(A kereskedelmi utazó személyleirása, lakhelye és aláirása.)

IX. TÖRVÉNY-CZIKK

az afrikai rabszolgakereskedés elnyomása érdekében tartott brüsseli nemzetközi értekezlet főokmányának és a hozzá tartozó nyilatkozatnak beczikkelyezéséről.(1)

(Szentesitést nyert 1892. évi márczius 30-án. A szerződő hatalmak jóváhagyási okmányainak Brüsselbe beérkezéséről felvett jegyzőkönyv értelmében a főokmány és a hozzátartozó nyilatkozat 1892. évi április 2-án lép hatályba. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi április 2-án.)

A brüsseli nemzetközi értekezletnek 1890. évi julius hó 2-áról keltezett főokmánya a hozzátartozó nyilatkozattal együtt ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

---

(1) V. ö. 1886 : XIV. t. cz., az Afrika némely (Kongó) vidékére vonatkozó kérdések szabályozása iránt tartott berlini értekezlet főokmányának beczikkelyezéséről; 1882 : XIX. t. cz, a madridi egyezmény beczikkelyezéséről.

Szövege a következő:

(Hivatalos forditás.)

A mindenható Isten nevében. Ő Felsége Ausztria császárja, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya; ő Felsége a német császár, Poroszország királya, a német birodalom nevében; ő Felsége a belgák királya; ő Felsége Dánia királya; ő Felsége Spanyolország királya és az ő nevében ő Felsége a királyság regens-királynője; ő Felsége a független Kongó állam souverain királya; Amerika Egyesült-Államainak elnöke; a francziа köztársaság elnöke; ő Felsége Nagy-Britannia és Irland egyesült királyságok királynője, India császárnője; ő Felsége Olaszország királya; ő Felsége Németalföld királya, Luxemburg nagyherczege stb.; ő Felsége Persia sahja; ő Felsége Portugalia és Algarvia királya stb. stb.; ő Felsége a minden oroszok császárja; ő Felsége Svéd- és Norvégország királya stb. stb.; ő Felsége az ottománok császárja és ő Fensége Zanzibár szultánja:

egyaránt azon erős szándéktól áthatva, hogy az afrikai rabszolgakereskedés által előidézett bűntetteknek és pusztitásoknak vége vettessék, Afrika benszülött népei hatályosan megvédessenek és e rengeteg terület számára a béke és a polgárosodás jótéteményei biztositassanak; a hatalmak által már ugyanezen értelemben és különböző időben hozott határozatokat uj hatálylyal felruházni, az azok által elért eredményeket fokozni és mindazon rendszabályokat, melyek a közös gondoskodásuk tárgyát képező mű befejezését biztositják, egységes foglalatban összeállitani kivánván;

ő Felsége a belgák királya kormányának, ő Felsége Nagy-Britannia és Irland egyesült királyságok királynője, India császárnője kormányával egyetértőleg hozzájuk intézett meghivása következtében elhatározták, hogy e czélból Brüsselben értekezletet tartanak és meghatalmazottaikká kinevezték még pedig:

ő Felsége Ausztria császárja, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya:

Khevenhüller-Metsch Rudolf grófot, kamarását, rendkivüli követét és meghatalmazott ministerét ő Felségénél a belgák királyánál;

ő Felsége Németország császárja, Poroszország királya, a német birodalom nevében:

Alvensleben Frigyes János grófot, kamarását és valóságos belső titkos tanácsosát, rendkivüli követét és meghatalmazott ministerét ő Felségénél a belgák királyánál, és

Göhring Vilmos urat, titkos követségi tanácsosát, a német birodalom amsterdami főconsulát;

ő Felsége a belgák királya:

Lambermont Ágost bárót, államministerét, rendkivüli követét és meghatalmazott ministerét, és

Banning Emil urat, főigazgatót a belga külügyi ministeriumban;

ő Felsége Dánia királya:

brockdorfi Schack Frigyes György urat, Dánia antwerpeni főconsulát;

ő Felsége Spanyolország királya és az ő nevében ő Felsége a királyság regens-királynője:

Gutierrez de Aguëra József urat, rendkivüli követét és meghatalmazott ministerét ő Felségénél a belgák királyánál;

ő Felsége a független Kongó állam souverain királya:

Van Eetvelde Ödön urat, a független Kongó állam külügyi hivatalának főnökét, és

Van Maldeghem Ágost urat, a belga semmitőszék tanácsosát;

az amerikai Egyesült-Államok elnöke:

Terrell Edwin H. urat, az amerikai Egyesült-Államok rendkivüli követét és meghatalmazott ministerét ő Felségénél a belgák királyánál, és

Shelton Sanford Henrik urat;

a franczia köztársaság elnöke:

Bourée Albert urat, a franczia köztársaság rendkivüli követét és meghatalmazott ministerét ő Felségénél a belgák királyánál, és

Cogordan György urat, meghatalmazott ministert, a franczia külügyminister kabineti igazgatóját;

ő Felsége Nagy-Britannia és Irország egyesült királyságának királynője, India császárnője:

Vivian lordot, az Egyesült királyság pairjét, rendkivüli követét és meghatalmazott ministerét ő Felségénél a belgák királyánál, és

Kirk János urat;

ő Felsége Olaszország királya:

De Renzis Ferencz urat, montanarói bárót, rendkivüli követét és meghatalmazott ministerét ő Felségénél a belgák királyánál, és

Catalani Tamás urat, rendkivüli követét és meghatalmazott ministerét;

ő Felsége Németalföld királya, Luxemburg nagyherczege:

herwyneni Gericke Lajos bárót, rendkivüli követét és meghatalmazott ministerét ő Felségénél a belgák királyánál;

ő császári Felsége Persia sahja:

Nazare Aga tábornokot, rendkivüli követét és meghatalmazott ministerét ő Felségénél a belgák királyánál:

ő Felsége Portugália és Algarvia királya:

De Macedo Pereira Coutinho Henrik urat, tanácsosát, a királyság pairjét, tiszteletbeli ministert és államtitkárt, rendkivüli követét és meghatalmazott ministerét ő Felségénél a belgák királyánál;

ő Felsége a minden oroszok császárja:

Ouroussoff Leo herczeget, udvarmesterét, rendkivüli követét és meghatalmazott ministerét ő Felségénél a belgák királyánál, és

De Martens Frigyes urat, valóságos államtanácsosát, az orosz külügyi ministerium tanácsának állandó tagját;

ő Felsége Svéd- és Norvégország királya:

de Burenstam Károly urat, kamarását, meghatalmazott ministerét ő Felségénél a belgák királyánál és ő Felségénél Németalföld királyánál;

ő Felsége az ottománok császárja:

Caratheodory István effendit, birodalmi főméltóságviselőt, rendkivüli követét és meghatalmazott ministerét ő Felségénél a belgák királyánál;

ő Fensége Zanzibar szultánja:

Kirk János urat és

Göhring Vilmos urat;

kik jó és kellő alakban talált felhatalmazásokkal ellátva, a következő határozatokban állapodtak meg:

ELSŐ FEJEZET.

Rabszolga-kereskedő országok. A rabszolgakereskedés fészkét képező vidékeken teendő intézkedések.

I. CZIKK.

A hatalmak kinyilatkoztatják, hogy az Afrika bensejében üzött rabszolgakereskedés elnyomására a leghatályosabb eszközök a következők:

1. a közigazgatás, az igazságszolgáltatás, az egyházi és katonai intézmények fokozatos szervezése Afrikának a polgárosult nemzetek fenhatósága vagy védnöksége alá helyezett területein;

2. Afrika belsejében azon hatalmak részéről, a melyekhez az illető területek függőségi viszonyban állanak, egymásután oly erős őrséggel ellátott állomások létesitése, hogy az embervadászat által elpusztitott területeken a benszülöttek hathatós védelme és a rabszolgakereskedés erélyes elnyomása lehetővé váljék;

3. utak és különösen vasutak épitése, melyek az előörsi állomásokat a tengerparttal összekötik és a belvizeket és a sodrások és zuhatagok által átszelt folyamok és folyók felső folyását kényelmesen hozzáférhetőkké teszik; hogy ekkép a jelenleg emberek vállain eszközölt teherhordás olcsóbb és gyorsabb szállitási eszközök által helyettesittessék;

4. gőzhajójáratok berendezése a hajózható belvizeken és tavakon s azoknak a partokon emelendő erődök védelme alá helyezése;

5. táviróvonalak felállitása a végből, hogy az őrhelyeknek és állomásoknak a tengerparttal és a közigazgatási központokkal való összeköttetése biztosittassék;

6. expeditiók és mozgó hadtestek szervezése, melyek az állomások egymással és a tengerparttal való összeköttetését fentartják, a rabszolgakereskedés elnyomásánál közreműködnek és a közlekedési utakat biztositják;

7. a lőfegyverek, de legalább is a tökéletesitett fegyverek és a lőszerek bevitelének korlátozása a rabszolgakereskedés által érintett területek egész kiterjedésében.

II. CZIKK.

Az állomásoknak, a hatalmak mindenike által saját vizeiben fentartott czirkáló járatoknak és az azoknak védelmi kikötőül szolgáló őrhelyeknek főfeladatukon, vagyis a rabszolgavadászat megakadályozásán és a rabszolgakereskedés által használt utak elzárásán kivül másod sorban még a következők tétetnek feladatukká:

1. azon benszülött népségeknek, melyek azon államnak, a melyhez az állomás függőségi viszonyban áll, fenhatósága vagy védnöksége alá vannak helyezve, valamint a független népségeknek és fenyegető veszély esetén időnkint minden más népségnek védelmi és szükség szerint menedékhelyül szolgálni; az első csoporthoz tartozó népségeket a saját védelmükhöz való hozzájárulásra képesekké tenni, a törzsek egymásközti háboruskodásait béke-

biráskodás utján csökkenteni; azokat mezei munkára és ipari foglalkozásra tanitani, ekkép jólétüket gyarapitani, azokat a polgárosulásra vezérelni s a barbár szokások, minők az emberevés és az emberáldozatok, kiirtását előmozditani;

2. a kereskedelmi vállalatokat segitségben és oltalomban részesiteni, azok törvényszerüségére, különösen a benszülöttekkel kötött szolgálati szerződések ellenőrzése utján felügyelni és állandó művelődési központok és kereskedelmi telepek létesitését előkésziteni;

3. a létező vagy létesitendő hittérítő társaságokat hitfelekezeti különbség nélkül védelmezni;

4. a betegápolásról gondoskodni, és a buvárkodókat, valamint mindazokat, a kik Afrikában a rabszolgakereskedés elnyomására közreműködnek, vendégszeretetben és gyámolitásban részesiteni.

III. CZIKK.

Azon hatalmak, melyek Afrikában fenhatósági jogokat vagy védnökséget gyakorolnak, korábbi nyilatkozataikat megerősitve és körvonalazva, kötelezik magukat: hogy a rabszolgakereskedés elnyomására fokozatosan, a szerint, a mint a körülmények megengedik, akár a fentemlitett, akár bármely más, nekik alkalmasaknak lászó eszközökkel, még pedig mindenik a saját birtokán és saját vezetése mellett törekedni fognak. Valahányszor lehetségesnek vélik, jó szolgálataikkal azon hatalmakat, melyek tisztán emberbaráti czélból Afrikában hasonló hivatást teljesitenek, támogatni fogják.

IV. CZIKK.

Azon hatalmak, melyek Afrikában fenhatósági jogokat vagy védnökséget gyakorolnak, mindazáltal az általuk a III. czikk értelmében elvállalt kötelezettségeket egészben vagy részben védlevelekkel ellátott társaságokra átruházhatják. Mindannak daczára közvetlenül felelősek maradnak azon kötelezettségekért, melyeket a jelen főokmány által elvállalnak és azok teljesitéseért jótállanak.

A hatalmak a birtokaikon a rabszolgakereskedés elnyomására közreműködni kivánó nemzeti szövetkezeteknek és egyéneknek fentartva azt, hogy azok előzetesen kieszközölt és bármikor visszavonható felhatalmazással birjanak s fentartva a vezetést és ellenőrzést, ugyszintén kizárva a fenhatósági jog bárminemü gyakorlását, jóakaratu elbánást, támogatást és védelmet helyeznek kilátásba.

V. CZIKK.(1)

A szerződő hatalmak kötelezik magukat, hogy a mennyiben ez iránt már a jelen czikk szellemének megfelelő törvények által gondoskodva nem volna, legkésőbb a jelen főokmány aláirásának napjától számitandó egy év lefolyásán belül törvényt fognak alkotni vagy illető törvényhozásaik elé törvényjavaslatot fognak terjeszteni, mely által egyfelől büntető törvénykönyveiknek

(1) V. ö. XIX., LIX., LXVII. cz.

a személyek elleni sulyos merényletekre vonatkozó határozatai az embervadászatok szervezőire és tettes társaira, a felnőttek és fiugyermekek megcsonkitásának tetteseire és mindazokra, a kik a rabszolgáknak erőszakkal való elfogatásában résztvesznek — és másfelől a személyes szabadság elleni merényletekre vonatkozó határozatok, a rabszolgák vezetőire, szállitóira és rabszolgakereskedőkre is alkalmazhatókká fognak kijelentetni.

A fent felsorolt, különféle kategoriáju rabszolga-vadászok és kereskedők tettes társai és bűnsegédei a tettesekre kiszabott büntetésekhez mérten büntetendők.

Azon bűntettesek, a kik magukat azon ország hatóságainak birói hatalma alól kivonták, a hol az illető bűntettet vagy vétséget elkövették, vagy a törvényszegés fenforgását megállapitó hatóságok által közölt vizsgálati iratok alapján, vagy vétkességük bármely más bizonyitéka alapján, azon hatalom szorgalmazására, melynek területén előtaláltattak, le fognak tartóztattatni és minden további alakiság mellőzésével itélethozatal végett az illetékes biróságok rendelkezésére fognak bocsáttatni.

A hatalmak a jelen czikk végrehajtására vonatkozólag már meglevő vagy az e czélból alkotott törvényeket vagy kibocsátott rendeleteket egymással a lehető legrövidebb idő alatt közölni fogják.

VI. CZIKK.(1)

Azon rabszolgák, kik az illető rabszolga-szállitmánynak Afrika belsejében történt elfogatása vagy feloszlatása által felszabadittattak; a mennyiben azt a körülmények megengedik, honukba visszaküldendők, különben az illető vidéken a helyi hatóság az élelmi szerek megszerzését és ha kivánják, a letelepedést lehetőleg meg fogja könnyiteni.

VII. CZIKK.

Minden szökevény rabszolga, ki e földrészen a szerződéses hatalmak védelmeért folyamodik, abban részesitendő és az általuk hivatalból felállitott táborhelyekbe és állomásokba vagy a tavakon és folyókon hajózó állami hajókra felveendő. A magánállomások és magánhajók csak az előzetes állami jóváhagyás fentartásával gyakorolhatják a menedékjogot.

VIII. CZIKK.(2)

Minthogy mindazon nemzeteknek tapasztalata, melyek Afrikával összeköttetésben állanak, megmutatta: hogy mily veszedelmes és tulnyomó szerepük van a lőfegyvereknek a rabszolgakereskedés üzésében s a benszülött törzsek közötti belháborukban; minthogy továbbá ezen tapasztalat világosan bebizonyitotta, hogy az afrikai népségeknek, melyek fenmaradását biztositani a hatalmaknak határozott kivánsága — fentartása teljes lehetetlen, ha a lőfegyverekkel és lőszerekkel való kereskedés korlátozása végett intézkedések nem tétetnek; — a hatalmak elhatározzák, hogy a mennyiben ezt határaik

---

(1) V. ö. LXXXVI. cz.
(2) V. ö. X., XII., XIII., XIV. cz.

jelenlegi állapota lehetővé teszi, a lőfegyvereknek, különösen pedig a vontcsövü és tökéletesitett fegyvereknek, valamint a lőpornak, a golyóknak és töltényeknek bevitele, a következő czikkben megállapitott eseteket és feltételeket kivéve, az északi szélesség 20-ik és a déli szélesség 22-ik foka közt fekvő és nyugat felől az atlanti oczeán, kelet felől az indiai oczeán által határolt területeken és azoknak a tengerpart mentén a parttól 100 tengeri mértföldnyire fekvő szigeteket magukban foglaló öveiben megtiltandó.

IX. CZIKK.(1)

A lőfegyverek és lőszerek bevitele az esetre, ha az azon szerződéses hatalmak birtokaiban, melyek Afrikában fenhatósági jogokat vagy védnökséget gyakorolnak, megengedhető lesz, a mennyiben ott még hasonló vagy szigorubb határozatok érvényben nem volnának, a VIII. czikkben meghatározott övre nézve következőképen állapittatik meg.

Valamennyi bevitt lőfegyver a bevivő költségére, koczkázatára és veszélyére az állami igazgatás felügyelete alá helyezett nyilvános raktárban elhelyezendő. A bevitt lőfegyvernek és lőszernek a raktárból való kivevése az igazgatás előzetes engedélye nélkül nem eszközölhető.

Ezen engedély, a következőkben körülirt eseteket kivéve, megtagadandó valamennyi pontos lőképességü fegyvernek, minő a vontcsövü, a töltényraktáros vagy hátultöltő puskák, egészben vagy szétszedve, a hozzájuk való töltényeknek, gyutacsoknak és megtöltésükhöz szükséges másnemü lőszereknek kivevését illetőleg.

A tengeri kikötőkben és pedig a kellő biztositékot nyujtó feltételek mellett az illető kormányok magánraktárakat is engedélyezhetnek, de csak közönséges lőpor és kovás puskák részére, a tökéletesitett lőfegyverek s a hozzájuk való lőszerek kizárásával. Függetlenül a kormányoknak közvetlenül a közerő felfegyverzésére és védelmük szervezésére tett intézkedéseitől, különös kivételeknek adható hely oly egyének részére, kik kellő biztositékot nyujtanak az iránt, hogy a nekik kiszolgáltatott fegyver és lőszer nem fog harmadik személyeknek juttattatni, átengedtetni vagy eladatni; továbbá azon utazók részére, kik kormányuk által oly igazolványnyal láttattak el, mely szerint az illető lőfegyver és lőszer kizárólag az ő személyes védelmükre van szánva.

Az előző czikkben megjelölt esetekben, a felügyelettel megbizott hatóság által, minden fegyver be fog lajstromoztatni és bélyeggel fog elláttatni; e hatóság fogja a szóban levő személyek számára a fegyver viselésére jogositott személy nevét és a fegyver bélyegét feltüntető fegyverhordási engedélyt is kiállitani. Ezen engedélyek, melyek bebizonyult visszaélés esetén visszavonhatók, csak öt évre fognak kiállittatni, de megujithatók lesznek.

A raktárba való letétre vonatkozó fentebbi határozat a lőporra szintén alkalmazandó.

A raktárakból eladás végett csak a nem vont csövü kovás puskák és a közönséges ugynevezett kereskedelmi lőpor adható ki. Ilynemü eladásra szánt fegyverek és lőszerek kiadása alkalmával, a helyi hatóságok mindenkor meg fogják határozni azon vidékeket, a hol azon fegyverek és lőszerek árúkba

(1) V. ö. XII. és XIV. cz.

bocsáthatók. A rabszolgakereskedés által érintett vidékek mindig ki lesznek zárva.

Azon személyek, a kiknek a raktárakból fegyverek vagy lőpor kivétele megengedtetett, kötelezni tartoznak magukat arra: hogy az igazgatással megbizott hatóságokhoz minden hat hónapban egy részletes jegyzéket nyujtanak be, melyben az eladott lőfegyverek és lőpor rendeltetése, valamint a raktárban maradt mennyiség fel van tüntetve.

X. CZIKK.(1)

A kormányok meg fogják tenni mindazon intézkedéseket, melyeket szükségeseknek látnak a lőfegyverek és lőszerek bevitelére, eladására és szállitására vonatkozó határozatok lehetőleg teljes végrehajtásának biztositására, valamint azok a belső határokon át való be- és kivitelének és azon vidékek felé való átvitelének megakadályozására, hol rabszolgakereskedés üzetik.

Az átviteli engedély a VIII. czikkben megjelölt öv határain belül nem tagadható meg, ha a fegyverek és lőszerek valamely, a jelen okmányt aláirt vagy ahhoz hozzájárult és a tengerpart birtokában levő hatalom területén keresztül szállitandók az Afrika belsejében levő oly területekre, melyek a jelen okmányt aláirt vagy ahhoz hozzájárult más hatalom fenhatósága vagy védnöksége alatt állanak, hacsak ez utóbbi hatalom területe a tengerrel közvetlen összeköttetésben nem áll. Ha ezen összeköttetés teljesen meg volna szakitva, akkor az átviteli engedély szintén nem tagadható meg. Az átviteli engedély iránti minden kérvényhez csatolandó az Afrika bensejében birtokkal biró hatalom kormánya által kiállitott oly nyilatkozat, melyben bizonyittatik; hogy a szóban levő fegyverek és lőszerek nem eladásra, hanem az illető hatalom hatóságainak vagy a hittéritői vagy kereskedelmi állomások védelmére szükséges katonaság vagy a nyilatkozatban névszerint megjelölt személyek használatára rendelvék. A partvidéket uraló hatalom mindazonáltal fentartja magának a jogot, hogy kivételesen és átmenetileg a pontos lőképességü fegyvereknek és a lőszereknek saját területén való átvitelét meggátolhassa, ha az ország belsejében folyó zavargások vagy más komoly veszélyek miatt attól lehet tartani, hogy a fegyverek és lőszerek szállitása által saját biztonsága veszélyeztethetnék.

XI. CZIKK.(1)

A hatalmak a lőfegyverekkel és lőszerekkel való kereskedésre, az adott engedélyjegyekre, valamint az illető területeiken tett megtorló intézkedésekre vonatkozó adatokat egymással közölni fogják.

XII. CZIKK.(1)

A hatalmak kötelezik magukat, hogy azon intézkedéseket meg fogják tenni vagy illető törvényhozásaiknak javaslatba fogják hozni, melyek a végből szükségesek, hogy a megtiltott fegyverek és lőszerek lefoglalásán és elkobzásán

(1) V. ö. XIV. cz.

kivül, a VIII. és IX. czikkekben megállapitott tilalmak megszegői és bűnrészeseik a törvényszegés jelentőségéhez és az egyes esetek sulyához mérten akár pénzbirsággal vagy szabadságbüntetéssel, akár mind a kettővel mindenütt büntettessenek.

XIII. CZIKK.(1)

Azon szerződéses hatalmak, melyeknek Afrikában a VIII. czikkben meghatározott övvel határos birtokai vannak, kötelezik magukat azon intézkedések megtételére, melyek a végből szükségesek ; hogy a lőfegyverek és lőszereknek, de legalább is a tökéletesitett fegyverek és töltényeknek belső határaikon át az emlitett öv valamely részébe való bevitele megakadályoztassék.

XIV. CZIKK.(2)

A VIII-tól bezárólag a XIII-ig terjedő czikkekben foglalt megállapodás tizenkét évig marad érvényben. Az, ha tizenkét hóval ezen időszak lejárta előtt a szerződő felek egyike sem közölte volna annak hatályon kivül helyezése iránti szándékát, sem pedig annak átvizsgálását nem kivánta volna; további két éven át és igy tovább két évről két évre kötelező marad.

MÁSODIK FEJEZET.

Karaván-utak és a rabszolgáknak szárazföldön való szállitása.

XV. CZIKK.

A rabszolgakereskedés fészkeiben az annak elnyomására és az ellene való védelemre irányzott tevékenységükön kivül azon állomások, czirkáló hajójáratok és őrhelyek, a melyeknek létesitése a II. czikkben kilátásba van véve, valamint mindazon más állomások, a melyek a IV. czikk értelmében mindenik kormány által illető területeiken felállittattak vagy elismertettek, még hivatva lesznek, a mennyiben ezt a körülmények megengedik és pedig közigazgatási szervezetük fejlődéséhez képest a területükön a rabszolgakereskedők által használt utakra felügyelni, az utban levő rabszolgameneteket feltartóztatni vagy azokat mindenütt üldözni, a hol erre törvényesen fel vannak hatalmazva.

XVI. CZIKK.

Azon partvidékeken, melyek az Afrika belsejéből érkező rabszolga-szállitmányok átmeneti helyei vagy végpontjai gyanánt ismeretesek, valamint azon öv legfőbb karaván-utainak keresztezési pontjain, a melyek a fenhatósági vagy védnökségi jogokat gyakorló hatalmaknak már hatalmi köre alá eső tengerparttal határosak ; a III. czikkben foglalt feltételek és fentartások mellett azon hatóságok részéről, a melyek az illető földterületek alá esnek,

(1) V. ö. XIV. cz.
(2) V. ö. XCVII. cz.

őrhelyek fognak felállittatni, hogy onnan a rabszolga-szállitmányokat elfogják és a rabszolgákat felszabaditsák.

XVII. CZIKK.

A tengeri kikötőkben és a tengerparttal szomszédos vidékeken a helyi hatóságok által szigoru felügyelet fog szerveztetni a végből, hogy az Afrika belsejéből kivitt rabszolgák eladása és elszállitása, valamint az embervadász és rabszolgakereskedő bandák alakitása és azoknak Afrika belsejébe való utrakelése megakadályoztassék.

A tengerparton vagy annak közelében megérkező karavánok, valamint azok, melyek Afrika belsejében az illető területi hatalom hatóságai által megszállott helyre érkeznek, megérkezésükkor a személyzet összeállitása tekintetében beható ellenőrzésnek fognak alávettetni. Mindazon személyeknek, kikről kitünnék, hogy akár szülőföldükön, akár utközben fogattak el vagy erőszakkal raboltattak el vagy csonkittattak meg, szabadságuk visszaadatik.

XVIII. CZIKK.(1)

A szerződő hatalmak mindenikének birtokaiban a közigazgatási hatóság köteles lesz a felszabaditott rabszolgákat védelemben részesiteni; azokat, ha lehetséges, honukba visszaszállitani, életfentartásuk eszközeit megszerezni és különösen az elhagyott gyermekek felneveléséről és elhelyezéséről gondoskodni.

XIX. CZIKK.

Az V. czikkben megállapitott büntető határozatok mindazon bűntettekre és vétségekre alkalmazandók, a melyek a rabszolgáknak szárazföldön való szállitásánál s a rabszolgakereskedés űzésénél elkövettettek, mihelyt azok elkövetése megállapittatott.

Mindazon személyek, a kik valamely a jelen főokmányban megállapitott kihágás miatt büntetésnek esnek alá, biztositék letevésére kötelezendők, mielőtt azon országokban, hol rabszolgakereskedés üzetik, kereskedés gyakorlására feljogosittathatnak.

HARMADIK FEJEZET.

A rabszolgakereskedés elnyomása tengeren.(2)

1. §. Altalános határozatok.

XX. CZIKK.

A jelen okmányt aláirt hatalmak elismerik annak czélszerüségét, hogy közös megegyezéssel állapittassanak meg azon intézkedések, a melyek czélja

---

(1) V. ö. LXXII., LXXXVI. cz.
(2) V. ö. LVII. cz.

rabszolgakereskedésnek azon tengeri övben való elnyomását hatályosabban biztositani, a hol az még üzetik.

XXI. CZIKK.(1)

Ezen tengeri öv határai egyfelől az indiai oczeánnak partjai (ide értve a persa öböl és a Veres-tengeréit is) Beludsisztántól a tangalanei (quilimanei) csucsig és másfelől egy szerződésszerüleg megállapitott vonal, mely eleinte a tangalanei délkört követi odáig, hol az a 26-ik szélességi fokot metszi, azután e szélességi fokkal esik össze, majd ezt elhagyva, Madagaskar-szigetét kelet felől megkerüli, 20 mértföldnyi távolságban annak keleti és északi partjaitól egész odáig, a hol az Amber-fokon átmenő délkört szeli. E ponttól kezdve ezen öv határát egy ferde vonal képezi, mely ismét a beludsisztáni partig ér, 20 mértföldnyire haladva el a Raz-el-Had-fok előtt.

XXII. CZIKK.(2)

A jelen főokmányt aláirt azon hatalmak, melyek közt a rabszolgakereskereskedés elnyomása iránt külön egyezmények állanak fenn, megegyeztek az iránt, hogy ezen egyezményeknek a hajók nyilt tengeren való megvizsgálására, átkutatására és lefoglalására való kölcsönös jogosultságot megállapitó pontjai a fenn megjelölt övre korlátoztassanak.

XXIII. CZIKK.(3)

Ugyanazon hatalmak szintén egyetértenek az iránt, hogy a fentemlitett jog az 500 tonnánál kisebb köbtartalmu hajókra korlátozandó.

Ezen határozat felülvizsgálatnak vetendő alá, mihelyt a tapasztalat annak szükségességét bebizonyitotta.

XXIV. CZIKK.

Az emlitett hatalmak közt a rabszolgakereskedés elnyomása végett kötött egyezményeknek minden egyéb határozatai hatályban maradnak, a mennyiben azok a jelen főokmány által nem módosittatnak.

XXV. CZIKK.(4)

A jelen okmányt aláirt hatalmak kötelezik magukat erélyes intézkedéseket tenni a végből, hogy lobogójuk bitorlását, valamint a rabszolgáknak azon hajókon való szállitását megakadályozzák, melyek lobogójuk viselésére fel vannak jogositva.

(1) V. ö. XXX., XXXVIII., LXXVIII. cz.
(2) V. ö. XLV. cz.
(3) V. ö. XCVII. cz.
(4) V. ö. XLI. cz.

XXVI. CZIKK.

A jelen okmányt aláirt hatalmak kötelezik magukat mindazon intézkedések megtételére, melyek a rabszolgakereskedést űző személyek kipuhatolására alkalmas tudósitások gyors közlésének megkönnyitésére szükségesek.

XXVII. CZIKK.(1)

Legalább egy nemzetközi iroda lesz felállitandó: annak székhelye Zanzibárban lesz.

A magas szerződő felek kötelezik magukat, hogy azzal a XLI. czikkben felsorolt összes okmányokat, ugyszintén mindazon felvilágositásokat közölni fogják, melyek a rabszolgakereskedés elnyomásának elősegitésére alkalmasak.

XXVIII. CZIKK.

Minden rabszolga, ki a jelen okmányt aláirt hatalmak valamelyikének lobogója alatt közlekedő hadihajóra menekült, azonnal és feltétlenül felszabadul; de ezen felszabadulása által nem vonhatja ki magát illetékes birósága alól, ha valamely általános jog szerinti büntettet vagy vétséget követett el.

XXIX. CZIKK.

Minden rabszolgának, ki akarata ellenére tartatik vissza valamely belföldi hajón, jogában áll szabadságát visszakövetelni. Felszabadulását kimondhatja azon a jelen okmányt aláirt hatalom mindenikének bármely hivatalnoka, a ki a jelen főokmány által azon joggal felruháztatik, hogy a szóban levő hajókon levő személyzet létszámát ellenőrizze; a nélkül, hogy ezen felszabadulása által magát illetékes birósága alól kivonhatná, ha általános jog szerint valamely büntettet vagy vétséget követett el.

2. §. Szabályzat a lobogó viselésére és czirkáló hajók általi felügyeletre vonatkozólag.(2)

1. A lobogóviselési jognak belföldi hajók számára való engedélyezésére, a legénységi lajstromra és a néger utasok lajstromára vonatkozó szabályok.

XXX. CZIKK.

A jelen okmányt aláirt hatalmak kötelezik magukat, hogy a XXI. czikkben megjelölt övön belül a lobogójuk viselésére jogositott belföldi hajók, valamint az azok által eszközölt kereskedelmi ügyletek felett szigoruan őrködnek.

XXXI. CZIKK.

Belföldi hajóknak azok fognak minősittetni, melyek a következő két feltétel egyikének megfelelnek:

---

(1) V. ö. LXXIV. cz.
(2) V. ö. XL. cz.

1. A belföldi épitési mód vagy árbocz-felszerelés jellegét kell viselniök.

2. A személyzetből a kapitánynak és a matrózok többségének azon országok szülöttjének kell lennie, melyek partjait az indiai oczeán, a vörös tenger, vagy a persa tengeröböl mossa.

XXXII. CZIKK.

Az emlitett hatalmak valamelyike lobogójának viselésére a jog jövőben a belföldi hajóknak csak az esetben fog megadatni, ha egyszersmind a következő három feltételnek megfelelnek:

1. A hajó-tulajdonosoknak azon hatalom alattvalóinak vagy védenczeinek kell lenniök, melynek lobogóját viselni kivánják;

2. Igazolniok kell, hogy ingatlan birtokot birnak azon hatóság kerületében, melyhez kérelmüket intézték vagy a reájok netán kirovandó pénzbirságok biztositására megfelelő óvadékot kell letenniök;

3. Az emlitett hajó-tulajdonosoknak, valamint az illető hajó kapitányának igazolniok kell, hogy jó hirnévnek örvendnek s különösen sohasem marasztaltattak el rabszolgakereskedés űzése miatt.

XXXIII. CZIKK.

Az adott engedély minden évben megujitandó. Az bármikor felfüggeszthető vagy visszavonható azon hatalom hatóságai által, melynek lobogóját a hajó viseli.

XXXIV. CZIKK.

Az engedélyokmány tartalmazni fogja mindazon adatokat, melyek az illető hajó azonosságának megállapitására szükségesek. Ez a kapitány által veendő őrizetbe. A belföldi hajó neve és tonnatartalma a hajó farán bevésett és festett latin betükkel feltüntetendő és származási kikötőjének kezdőbetüje vagy kezdőbetüi, valamint az ezen kikötő hajó lajstromának sorszáma fekete szinnel a vitorlákra rányomandó.

XXXV. CZIKK.(1)

Az elindulási kikötőben az illető hajó kapitányának azon hatalom hatósága által, melynek lobogóját viseli, legénységi lajstrom szolgáltatandó ki. Ez a hajónak minden ujabb utrakelésekor vagy legkésőbb egy év lefolyása után és a következő határozatoknak megfelelőleg megujitandó:

1. A legénységi lajstrom az elinduláskor azon hatóság által, a mely azt kiállitotta, láttamozandó.

2. Néger nem szegődtethető matróznak hajóra a nélkül, hogy azon hatalom hatósága által, melynek lobogóját a hajó viseli, vagy ilyennek hiányában az illető helyi hatóság által előzetesen ki nem hallgattatott volna, annak megállapitása végett, hogy szabad elhatározásából lép szerződéses viszonyba.

3. Ezen hatóság ügyelni fog arra, hogy a matrózok vagy a hajóinasok

(1) V. ö. XXXIX. cz.

száma ne legyen aránytalanul nagy a hajók tonnatartalmához és árboczfelszereléséhez képest.

4. Azon hatóság, mely az illető egyéneket elindulásuk előtt kihallgatta, be fogja őket irni a legénységi lajstromba, a melyben azok akkép sorolandók fel, hogy mindenikük neve mellett személyük általános leirása is fel legyen tüntetve.

5. Hogy a személyeknek másokkal való helyettesitése minél biztosabban megakadályoztassék, a matrózok azonfelül még külön megkülönböztető jellel lesznek elláthatók.

XXXVI. CZIKK.(1)

Ha valamely hajó kapitánya néger utasokat akar hajójára felvenni, erről azon hatalom hatóságának, melynek lobogóját a hajó viseli, vagy ennek hiányában a helyi hatóságnak jelentést tenni köteles. Az utasok ki fognak hallgattatni és ha kiderül az, hogy önként szálltak hajóra, egy külön jegyzékbe iratnak össze, a mely mindenikük neve mellett személyleirásukat is feltünteti s különösen nemüket és nagyságukat megjelöli. Négerek gyermekei csak az esetben vehetők fel utasoknak, ha őket szüleik vagy becsületességükről ismert személyek kisérik. Az elinduláskor az utasok jegyzéke, miután az felolvastatott, a fentemlitett hatóság által láttamozandó. Ha nincsenek utasok a hajón, ezen körülmény a legénységi lajstromban világosan felemlitendő.

XXXVII. CZIKK.(2)

Minden utközben érintett vagy rendeltetési kikötőben köteles a hajó kapitánya megérkezéskor a legénységi lajstromot és szükség esetén az utasok előzőleg kiállitott jegyzékeit azon hatalom hatóságának, a melynek lobogóját a hajó viseli vagy ennek hiányában a helyi hatóságnak bemutatni. A hatóság köteles a rendeltetési helyükre megérkezett vagy valamely utközben érintett kikötőben tartózkodó utasokat ellenőrizni és kiszállásukat a jegyzékbe bevezetni. Elinduláskor köteles ugyanazon hatóság a legénységi lajstromot és jegyzékét újból láttamozni és az utasok nevét felolvasni.

XXXVIII. CZIKK.(2)

Az afrikai tengerparton és az annak mentén fekvő szigeteken nem szabad néger utast belföldi hajóra felvenni; kivéve azon helyeket, hol a jelen okmányt aláirt hatalmaknak valamely hatósága székel.

A XXI. czikkben megjelölt öv egész kiterjedésében nem szállitható partra néger utas másutt, mint a hol a magas szerződő felek valamelyikének hatósága székel és csakis ugy, ha ezen hatóság a kiszállásnál jelen van.

Azon esetek, midőn erőhatalom idézte elő a fentebbi határozatok megszegését, azon hatalom hatósága részéről, melynek lobogóját a hajó viseli, vagy ennek hiányában azon kikötő helyi hatósága részéről, melyben a gyanus hajó kikötött, vizsgálat tárgyává teendők.

---

(1) V. ö. XXXIX., XLI. cz.
(2) V. ö. XXXIX. cz.

XXXIX. CZIKK.

A XXXV., XXXVI., XXXVII. és XXXVIII. czikkekben foglalt határozatok nem alkalmazhatók oly hajókra, a melyek nincsenek teljes fedélzettel ellátva, a melyeknek legénysége legfeljebb 10 emberből áll és a melyek a következő két feltétel egyikének megfelelnek:

1. kizárólag halászattal foglalkoznak a területbeli vizeken;

2. ugyanazon területi hatalom különböző kikötői közt kis parthajózást üznek s legfeljebb 5 mértföldnyire távoznak a parttól.

Ezen különféle hajók az adott esetek szerint a helyi vagy a consuli hatóságtól külön engedélyjegyet kapnak, mely minden évben megujitandó és a XL. czikkben megállapitott feltételek mellett visszavonható és a mely, az egyöntetüség kedvéért a jelen főokmányhoz csatolt minta szerint a nemzetközi tudakozó irodával közlendő.

XL. CZIKK.

Ha törvényesen bebizonyittatik, hogy oly hajónak kapitánya vagy tulajdonosa, a mely a jelen okmányt aláirt hatalmak egyikének lobogóját viselni fel van jogositva vagy a mely a XXXIX. czikkben megjelölt engedélyt megkapta, rabszolgakereskedést üzött, vagy azt megkisérlette; akkor ezen jogositvány vagy ezen engedély haladéktalanul visszavonandó. A III. fejezet 2. §-ában foglalt határozatoknak mindennemü megszegése azonfelül a szerződő hatalmak mindenikének saját törvényeiben és rendeleteiben megszabott büntetésekkel büntetendő.

XLI. CZIKK.(1)

A jelen okmányt aláirt hatalmak kötelezik magukat a következő okmányok mintáit a nemzetközi tudakozó irodához beküldeni:

1. a lobogóviselési jogositványra vonatkozó okmányt;

2. a legénységi lajstromot;

3. a néger utasok jegyzékét.

Ezen okmányoknak, melyek szövege az egyes államok sajátlagos szabályzataihoz képest különböző lehet, a következő valamely európai nyelven szerkesztett kimutatásokat mulhatatlanul magukban kell foglalniok:

I. a lobogóviselési jogositványt illetőleg:

a) a hajó nevét, tonnatartalmát, árbocz-felszereléseit és főbb méreteit;

b) a származási kikötő lajstromszámát és jelzőbetüjét;

c) az engedélyjegy kiállitásának keltét és a kiállitó tisztviselő minőségét.

II. A legénységi lajstromot illetőleg:

a) a hajó, a kapitány és a hajótulajdonos nevét:

b) a hajó tonnatartalmát;

c) a hajó lajstromszámát és származási kikötőjét, rendeltetési helyét, valamint a XXV. czikkben felsorolt adatokat.

III. A néger utasok jegyzékét illetőleg:

Az azokat szállitó hajó nevét és a XXXVI. czikkben azonosságuk biztos megállapitása végett megjelölt adatokat.

---

(1) V. ö. XXVII., LXXVII. cz.

A jelen okmányt aláírt hatalmak meg fogják tenni a szükséges intézkedéseket, hogy a helyi hatóságok vagy consulaik a lobogójuk viselhetésére vonatkozólag adott minden engedélynek hiteles másolatát nyomban annak megadása után, valamint az ily engedély visszavonására vonatkozó értesitést az emlitett irodának megküldjék.

A jelen czikk határozatai csakis a belföldi hajók részére kiállitandó okmányokra vonatkoznak.

2. A gyanus hajók feltartóztatása.

XLII. CZIKK.

Ha a jelen okmányt aláírt hatalmak valamelyike hadihajóinak parancsnok tisztjei alapossággal felteszik, hogy valamely 500 tonnát meg nem haladó köbtartalmu, fent megjelölt évben talált hajó rabszolgakereskedésre szolgál vagy lobogóbitorlást követ el, akkor a hajóokmányokat megvizsgálhatják.

A jelen czikk a területi vizekben jelenleg fennálló törvénykezési viszonyokban változást nem fog maga után vonni.

XLIII. CZIKK.

Az emlitett czélból egy egyenruhás hajóstiszt parancsnoksága alatt álló csolnak küldhető a gyanus hajóhoz, miután az előbb élő szóval figyelmessé tétettett és ezen szándékról értesittetett.

A megállitott hajó fedélzetére küldött tiszt a lehető legtapintatosabban és legkiméletesebben köteles eljárni.

XLIV. CZIKK.

A hajóokmányok megvizsgálása a következő iratok vizsgálatából fog állani:

1. a belföldi hajókat illetőleg a XLI. czikkben emlitett okmányokéból;
2. a többi hajókat illetőleg azon iratokéból, melyek a hatályban álló különböző szerződésekben és egyezményekben vannak megállapitva.

A hajóokmányok megvizsgálása a legénység és az utasok névszerinti felolvasására csak a következő czikkben megállapitott esetekben és feltételek mellett jogosit fel.

XLV. CZIKK.

A hajórakomány megvizsgálása vagy átkutatása csakis azon hatalmak lobogója alatt közlekedő hajóknál foganatositható, melyek a XXII. czikkben megjelölt külön egyezményeket kötötték vagy jövőben kötnék és csakis ezen egyezmények határozataival megegyezőleg.

XLVI. CZIKK.

A megállitott hajóról való távozása előtt az illető tiszt jegyzőkönyvet köteles felvenni azon ország alakszerüsége szerint és nyelvén, melyhez tartozik.

Ezen jegyzőkönyv kelettel és az illető tiszt aláirásával ellátandó és benne a tényállás megállapitandó.

A megállitott hajó kapitányának, valamint a tanuknak jogában áll a jegyzőkönyvbe bármely általuk czélszerünek vélt nyilatkozatot felvétetni.

XLVII. CZIKK.

Azon hadihajó-parancsnok, a ki idegen lobogót viselő hajót állitott meg, kormányának erről minden egyes esetben jelentést tenni köteles, megjelölve azon indokokat, melyek őt ezen eljárásra birták.

XLVIII. CZIKK.(1)

Ezen jelentés kivonata, valamint a megállitott hajó fedélzetére küldött tiszt által felvett jegyzőkönyv másolata a nemzetközi tudakozó irodának a lehető legrövidebb idő alatt megküldendő, a mely azokat azon hatalomnak, melynek lobogóját az utközben megállitott hajó viselte, legközelebb székelő consuli vagy területi hatóságával közölni fogja. Ezen okmányok másodpéldányai az iroda levéltárában őrizetbe veendők.

XLIX. CZIKK.

Ha az előző czikkekben emlitett ellenőrzési teendők teljesitése alkalmával a czirkáló hajó parancsnoka arra a meggyőződésre jut, hogy a hajón utközben valamely rabszolgakereskedési eset fordult elő, vagy ha a kapitány vagy a hajótulajdonos ellen megczáfolhatatlan bizonyitékok hozhatók fel annak megokolására nézve, hogy a lobogó bitorlása, csempészet vagy a rabszolgakereskedésben való részvétel miatt vád emeltessék; akkor a feltartóztatott hajót azon öv oly legközelebb eső kikötőjébe köteles kisérni, a hol azon hatalomnak, melynek lobogóját az illető hajó viselte, illetékes hatósága van.

A jelen okmányt aláirt hatalmak mindenike kötelezi magát, hogy az övben a fent felsorolt esetekben illetékes helyi vagy consuli hatóságokat vagy külön kiküldött egyéneket megjelöli és a nemzetközi tudakozó irodának tudomására juttatja.

A gyanus hajó egy saját nemzetebeli czirkáló hajónak is átadható, ha az utóbbi annak átvételébe beleegyez.

3. A hajó letartóztatása körüli vizsgálati itélethozatali eljárás.(2)

L. CZIKK.

Az előző czikkben emlitett hatóság, a melynek a letartóztatott hajó kiszolgáltattatott, nemzetének törvényei s szabályai szerint az idegen czirkáló hajó egyik tisztjének jelenlétében kimeritő vizsgálatot fog megejteni.

---

(1) V. ö. LXXVII., LXXVIII. cz.
(2) V. ö. LX. cz.

LI. CZIKK.

Ha ezen vizsgálat kideriti, hogy lobogóbitorlás történt, a letartóztatott hajó az elfoglalónak rendelkezésére bocsátandó.

LII. CZIKK.(1)

Ha a vizsgálat kideriti, hogy rabszolgakereskedés esete forog fenn, a mennyiben ugyanis eladásra szánt rabszolgák voltak a hajón, vagy más a külön egyezményekben megjelölt rabszolgakereskedési esetek fordultak elő; akkor a hajó és rakománya azon hatóság felügyelete alatt, mely a vizsgálatot vezette, lefoglalva marad.

A kapitány és a legénység az LIV. és LVI. czikkekben megjelölt biróságoknak szolgáltatnak át. A rabszolgák szabadon bocsáttatnak, mihelyt az itélet meghozatott.

Az ezen czikkben megjelölt esetekben, a felszabaditott rabszolgák tekintetében, a jelen okmányt aláirt hatalmak közt kötött vagy kötendő külön egyezményeknek megfelelőleg fog intézkedés tétetni. Ily egyezmények hiányában az emlitett rabszolgák átadhatók az illető helyi hatóságnak, a végből, hogy ha lehetséges, honukba visszaküldessenek; különben pedig ezen hatóság, a mennyiben tőle függ, meg fogja nekik könnyiteni az élelmi szerek megszerzését és ha kivánják, a környéken való letelepedést.

LIII. CZIKK.

Ha a vizsgálat kideriti, hogy a hajó jogtalanul tartóztattatott le, annak az utjából való eltereltetése következtében szenvedett kár megtéritésére teljes jogigénye leend.

Ezen kártérités összege azon hatóság által fog megállapittatni, mely a vizsgálatot vezette.

LIV. CZIKK.(2)

Ha az elfogó hajó tisztje a jelenlétében megejtett vizsgálat során hozott határozatokba nem nyugodnék bele, akkor az ügy azon nemzet biróságához fog áttétetni, a melynek lobogóját az elfoglalt hajó viselte.

Ezen szabály alól kivételnek csak az esetben van helye, ha az LIII. czikkben megjelölt kártéritési összeg iránt merülne fel nézeteltérés, mely esetben az összeg a következő czikk határozataihoz képest választott biróság által állapitandó meg.

LV. CZIKK.

Az elfogó hajó tisztje és azon hatóság, mely a vizsgálatot vezette, negyvennyolcz órán belül egy-egy választott birót és a két választott biró huszonnégy órán belül egy elnököt fognak választani. A választott birák, a mennyire lehetséges, a jelen okmányt aláirt hatalmak diplomatiai, consuli vagy birósági

(1) V. ö. LXXXVI. cz.
(2) V. ö. LII. cz.

tisztviselői sorából választandók. A szerződő kormányok szolgálatában álló benszülöttek határozottan ki vannak zárva.

A határozat szavazattöbbséggel hozatik és végérvényesnek tekintendő.

Ha a választott biróság nem alakult meg a megjelölt határidőn belül, akkor a kártérités és a kár megállapitása iránt az eljárás az LVIII. czikk 2. §-ának határozatai szerint fog foganatosittatni.

LVI. CZIKK.(1)

A vitás esetek a lehető legrövidebb idő alatt azon nemzet biróságához fognak áttétetni, melynek lobogóját a vádlottak viselték. Mindazonáltal azon nemzetnek, melyhez a vádlottak tartoznak, consulai vagy minden egyéb hatóságai, a mennyiben e végből külön megbizást kaptak, kormányaik által felhatalmazhatók, hogy az illető biróságok helyett itéletet hozhassanak.

LVII. CZIKK.

A III. fejezet határozatainak megszegésére vonatkozó eljárás és itélethozatal mindig oly sommás módon eszközlendők, a mint azt a jelen okmányt aláirt hatalmaknak alávetett területekben érvényben álló törvények és szabályzatok megengedik.

LVIII. CZIKK.(2)

A nemzetbeli biróság vagy az LVI. czikkben megjelölt hatóságok minden itélete, mely akkép hangzik, hogy a letartóztatott hajó nem üzött rabszolgakereskedést: legott végrehajtandó és ehhez képest az illető hajó visszanyeri teljes szabadságát utjának folytatására.

Ez esetben a törvényes ok nélkül letartóztatott vagy zaklatásoknak kitett hajó kapitányának vagy tulajdonosának igénye van a kár megtéritésére, melynek összege a közvetlenül érdekelt kormányok közös megegyezése utján vagy választott biróság által állapitandó meg, és a lefoglalást megszüntető itélet napjától számitandó hat havi határidőn belül megtéritendő.

LIX. CZIKK.

Elmarasztaltatás esetén a lefoglalt hajó az elfogó javára elkobzottnak fog nyilvánittatni.

A kapitány, a legénység és minden egyéb vétkesnek talált személy, az általuk elkövetett bűntettek vagy vétségek sulyosságához képest és az V. czikknek megfelelően büntetendők.

LX. CZIKK.

Az L-től LIX-ig terjedő czikkek határozatai a rabszolgakereskedés bűntetteinek elbirálására alakitott vagy alakitandó külön biróságok illetékességét vagy eljárását nem érintik.

---

(1) V. ö. LII. cz.
(2) V. ö. LV., LXXVII. cz.

LXI. CZIKK.

A magas szerződő felek kötelezik magukat, hogy egymással mindazon utasításokat kölcsönösen közölni fogják, melyeket a III. fejezet határozatainak végrehajtása iránt a megjelölt tengeri övön belül közlekedő hadihajóik parancsnokainak adni fognak.

NEGYEDIK FEJEZET.

Azon rendeltetési országok, melyeknek intézményei a házi rabszolgaság fennállását megengedik.

LXII. CZIKK.(1)

Azon szerződő hatalmak, melyeknek intézményei a házi rabszolgaság fennállását megengedik és a melyeknek Afrikában vagy azon kivül fekvő birtokai ennek következtében, daczára a hatóságok éberségének, az afrikai rabszolgák rendeltetési helyéül szolgálnak: kötelezik magukat, hogy azok be-, át- és kivitelét, valamint az azokkal való kereskedést megakadályozzák. Mindazon pontokon, hol az afrikai rabszolgák bevitele, átvitele és kivitele eszközöltetni szokott, a lehető leghatályosabb és legszigorubb ellenőrzés fog általuk szerveztetni.

LXIII. CZIKK.(2)

Az előző czikk végrehajtásában felszabaditott rabszolgák, a mennyiben azt a körülmények megengedik, honukba vissza fognak küldetni. Mindenesetre felszabaditó leveleket fognak az illetékes hatóságoktól kapni, és életfentartásuk eszközeinek megszerzése végett azok védelmét és támogatását igényelhetik.

LXIV. CZIKK.

Mindazon szökevény rabszolga, a ki a LXII. czikkben emlitett hatalmak valamelyikének határához eljut, szabadnak fog tekintetni és jogában fog állni, hogy az illetékes hatóságoktól felszabadító levelet követeljen.

LXV. CZIKK.

Minden eladási szerződés vagy megegyezés, melynek tárgyát bármely körülmények következtében a LXIII. és LXIV. czikkekben megjelölt rabszolgák képezték, semmisnek és létre nem jöttnek fog tekintetni.

LXVI. CZIKK.(3)

A LXII. czikkben emlitett országok egyikének lobogóját viselő belföldi hajók legénysége és utasai, ha a jelek arra mutatnak, hogy az illető hajók

---

(1) V. ö. LXV., LXVI. cz.
(2) V. ö. LXV., LXXXVI. cz.
(3) V. ö. LXXXVI. cz.

rabszolgakereskedést űznek; a helyi hatóságok által azon kikötőkben, melyeket érintenek, ugy megérkezésükkor, mint elindulásukkor szigoru vizsgálatnak fognak alávettetni. Ha a hajón afrikai rabszolgák vannak, a hajó és mindazon személyek ellen, kik gyanusaknak tünnek fel, birósági eljárás inditandó meg. A hajón talált rabszolgák, azon hatóságok által, melyek a hajók lefoglalását eszközölték, felszabaditó levelekkel látandók el.

LXVII. CZIKK.

Az V. czikkben foglaltakkal kapcsolatban büntető határozatok fognak elrendeltetni mindazok ellen, a kik afrikai rabszolgákkal való kereskedést, bevitelt vagy szállitást űznek; ugyszintén mindazok ellen, a kik a fiugyermekeket vagy a felnőtteket megcsonkitják és az ily megcsonkitottakkal kereskedést űznek, nemkülönben tettestársaik és bünrészeseik ellen is.

LXVIII. CZIKK.

A jelen okmányt aláirt hatalmak elismerik a rabszolgakereskedés megakadályozása iránt Ő Felsége az ottománok császárja által 1889. évi deczember hó 4/16-án (1307. évi Rebi ul Akhir 22. napján) szentesitett törvény nagy becsét és meg vannak győződve, hogy az ottomán hatóságok által hatályos ellenőrzési intézkedések fognak tétetni, különösen Arábia nyugati partján és azon utakon, a melyek e tengerpartot Ő császári Felségének Ázsiában levő többi birtokaival összekötik.

LXIX. CZIKK.

Ő Felsége Persia sahja hajlandó a területi vizeken és a persa tengeröbölnek és az omani öbölnek az ő fenhatósága alá helyezett partjaihoz tartozó vizeken, valamint az ország belsejében levő azon utakon, melyek a rabszolgák szállitására szolgálnak, hathatós ellenőrző intézkedéseket tenni. A hatóságok és a többi hivatalok e czélból a szükséges felhatalmazásokkal el fognak láttatni.

LXX. CZIKK.

Ő Fensége Zanzibár szultánja a leghathatósabb közremüködésre hajlandó az afrikai rabszolgákkal kereskedők által a szárazföldön és tengeren elkövetett bűntettek és vétségek elnyomása végett. A zanzibári szultánság területén e czélból felállitott biróságok az V. czikkben megállapitott büntető határozatokat szigoruan alkalmazni fogják. A végből, hogy a felszabaditott rabszolgák szabadsága minél inkább biztosittassék, a jelen főokmány határozatainak, valamint az Ő Fensége és elődei által e tárgyban kibocsátott rendeletek értelmében Zanzibárban felszabaditásügyi iroda fog felállittatni.

LXXI. CZIKK.

A szerződő hatalmak diplomatiai és consuli hivatalnokai és tengerésztisztjei a fennálló egyezmények határozatain belül segédkezet fognak nyujtani a helyi hatóságoknak a végből, hogy a rabszolgakereskedés ott, hol az

még létezik, elnyomassék; jogukban fog állani a rabszolga-kereskedés miatt általuk meginditott pereknél jelen lenni, a nélkül, hogy a tanácskozásokban részt vehetnének.

LXXII. CZIKK.

Azon országok közigazgatási hatóságai, a hová afrikai rabszolgák szállittatnak, a XVIII. czikkben megjelölt czélból felszabaditásügyi irodákat vagy ezeket helyettesitő intézményeket fognak felállitani.

LXXIII. CZIKK.

Miután a jelen okmányt aláirt hatalmak kötelezték magukat, hogy minden a rabszolga-kereskedés elnyomása szempontjából hasznos adatot egymással közölni fognak, azon kormányok, a melyeket a jelen fejezet határozatai illetnek, az elfogott és felszabaditott rabszolgákra vonatkozó statisztikai adatokat, valamint a rabszolgakereskedés elnyomása végett törvényhozási vagy közigazgatási uton tett intézkedéseket a többi kormányokkal időszakonkint közölni fogják.

ÖTÖDIK FEJEZET.

A főokmány végrehajtásának biztositására vonatkozó intézmények.(1)

1. §. A nemzetközi tengerészeti iroda.

LXXIV. CZIKK.

A XXVII. czikk határozatainak megfelelőleg Zanzibárban nemzetközi iroda állittatik fel, a melyben a jelen okmányt aláirt hatalmak mindenike magát egy-egy kiküldött által képviseltetheti.

LXXV. CZIKK.

Az iroda megalakitandó, mihelyt három hatalom képviselőjét kinevezte. Az iroda szabályzatot fog kidolgozni, a mely hivatása teljesitésének módját megállapitja. Ezen szabályzat jóváhagyás végett a jelen okmányt aláirt azon hatalmaknak haladéktalanul be fog mutattatni, a melyek képviseltetésük iránti szándékukat kijelentették és a melyek arra vonatkozólag a lehető legrövidebb idő alatt határozni fognak.

LXXVI. CZIKK.(2)

Ezen intézmény költségei egyenlő részekben osztandók fel az előző czikkben emlitett szerződéses hatalmak közt.

---

(1) V. ö. XCV. cz.
(2) V. ö. LXXIX. cz.

LXXVII. CZIKK.(1)

A zanzibári iroda mindazon okmányok és adatok összegyüjtésére lesz hivatva, melyek a rabszolgakereskedésnek az emlitett tengeri övben való elnyomását megkönnyiteni alkalmasak.

A jelen okmányt aláirt hatalmak e végből kötelezik magukat, hogy annak lehető legrövidebb idő alatt meg fogják küldeni:

1. a XLI. czikkben felsorolt okmányokat;

2. a XLVIII. czikkben megjelölt jelentések kivonatát és a jegyzőkönyvek másolatát;

3. a XLIX. czikk értelmében a letartóztatott hajók ellen való eljárás tekintetében illetékes helyi vagy consuli hatóságok és külön kiküldöttek jegyzékét;

4. az LVIII. czikk értelmében hozott itéletek és elmarasztaló határozatok másolatát;

5. minden oly adatot, mely a fent megjelölt övben rabszolgakereskedést üző személyek kipuhatolására alkalmas.

LXXVIII. CZIKK.(1)

Az iroda levéltára mindig hozzáférhető lesz a jelen okmányt aláirt hatalmak azon tengerésztisztjei részére, a kik a XXI. czikkben megjelölt öv határain belül való működésre fel vannak jogositva; ugyszintén a helyi vagy birósági hatóságok és a kormányaik által külön kijelölt consulok részére.

Az iroda a levéltárában kutatni jogositott idegen tiszteknek és hivatalnokoknak azon okmányokról, a melyek keleti nyelven vannak szerkesztve, valamely európai nyelven készült forditást köteles kiadni.

Az iroda a XLVIII. czikkben megjelölt közlésekről gondoskodik.

LXXIX. CZIKK.(2)

A zanzibári irodával kapcsolatban az öv bizonyos részeiben az érdekelt hatalmak előzetes megegyezése után fiók-irodák állithatók fel.

Ezek ezen hatalmak kiküldötteiből fognak állani és a LXXV., LXXVI. és LXXVIII. czikkeknek megfelelőleg fognak berendeztetni.

Ezeknek a LXXVII. czikkben megjelölt okmányok és adatok, a mennyiben azok az öv tekintetbe jövő részére vonatkoznak, ezen területrész helyi és consuli hatóságai által közvetlenül meg fognak küldetni; de a nélkül, hogy azért a zanzibári iroda számára ugyanazon czikkben megjelölt közlés mellőzhető lenne.

LXXX. CZIKK.

A zanzibári iroda minden év első két hónapján belül ugy a maga, mint a fiókirodák lefolyt évi tevékenységéről jelentést köteles tenni.

---

(1) V. ö. LXXIX. cz.
(2) V. ö. LXXXIII. cz.

2. §. A rabszolgakereskedésre vonatkozó okmányok- és adatoknak a kormányok közti kicseréléséről.

LXXXI. CZIKK.

A hatalmak a lehető legrészletesebben és legrövidebb idő alatt közölni fogják egymással:

1. a jelen főokmány határozatainak alkalmazására vonatkozólag fennálló vagy hozott törvények és rendeletek szövegét;

2. a rabszolgakereskedésre, az elfogott és felszabaditott rabszolgákra, a fegyverekkel, lőszerekkel és szeszes italokkal való kereskedésre vonatkozó statisztikai adatokat.

LXXXII. CZIKK.

Ezen okmányok és adatok kicserélése a brüsseli külügyministeriummal kapcsolatba hozott központi irodában lesz összpontositva.

LXXXIII. CZIKK.

A zanzibári iroda annak a saját és a LXXIX. czikk értelmében netán felállitandó fiókirodák lefolyt évi müködéséről szerkesztett s a LXXX. czikkben emlitett jelentést évenkint meg fogja küldeni.

LXXXIV. CZIKK.

Az okmányok és adatok összegyüjtendők és aztán időszakonkint közzéteendők s a jelen okmányt aláirt összes hatalmaknak megküldendők.

Ezen közleményhez a törvényhozás, közigazgatás és statisztika körébe tartozó a LXXXI. és LXXXIII. czikkekben emlitett okmányoknak tárgymutatója minden évben melléklendő.

LXXXV. CZIKK.

Az irodai, levelezési, forditási és nyomtatási költségek a jelen okmányt aláirt összes hatalmak által fognak viseltetni és a brüsseli külügyministerium közvetitésével fognak beszedetni.

3. §. A felszabaditott rabszolgák védelméről.

LXXXVI. CZIKK.

Miután a jelen okmányt aláirt hatalmak kötelességükül elismerték, hogy a területeiken felszabaditott rabszolgákat megvédendik, kötelezik magukat, hogy a XXI. czikkben meghatározott öv kikötőiben és emlitett területeik azon helyein, a hol a rabszolgavadászat üzetik vagy a melyek az afrikai rabszolgáknak átszállitási és érkezési helyei; a mennyiben még nem léteznének általuk elegendőnek vélt számban, irodákat és intézményeket fognak berendezni, a melyeknek azon különös feladatuk lesz, hogy a rabszolgákat a VI., XVIII., LII., LXIII. és LXVI. czikkek határozatainak megfelelőleg felszabaditsák és oltalmazzák.

LXXXVII. CZIKK.

A felszabaditásügyi irodák vagy az ezen teendőkkel megbizott hatóságok fogják a felszabaditó leveleket kiállitani és azokról jegyzéket fognak vezetni.

Mihelyt valamely rabszolgakereskedési vagy jogtalan szabadság-megfosztási eset feljelentetik: vagy maguknak a rabszolgáknak kérelmére az emlitett irodák vagy hatóságok mindent el fognak követni, a mi a rabszolgák kiszabaditásának és a bünösök megbüntetésének biztositása végett szükséges.

A felszabaditó levelek kiadása semmi esetre sem késleltethető, ha az illető rabszolga valamely általános törvény szerinti bűntett vagy vétség elkövetésével van vádolva. Az emlitett levelek kiállitása után azonban a rendes birói eljárás meginditandó.

LXXXVIII. CZIKK.

A jelen okmányt aláirt hatalmak területeiken a felszabaditott nők számára való menhelyek és a felszabaditott gyermekek nevelésére szolgáló intézmények felállitását elő fogják segiteni.

LXXXIX. CZIKK.

A felszabaditott rabszolgák szabadságuk élvezetében való megvédésük végett mindenkor fordulhatnak az irodákhoz.

A ki ravasz fondorlattal vagy erőszakkal élt, hogy valamely felszabaditott rabszolgát felszabaditó levelétől vagy szabadságától megfosszon, rabszolgakereskedőnek fog tekintetni.

HATODIK FEJEZET.

A szeszes italokkal való kereskedés korlátozására vonatkozó intézkedések.

XC. CZIKK.

A jelen okmányt aláirt hatalmak méltán tartva azon erkölcsi és anyagi következményektől, melyeket a bennszülött népekre nézve a szeszes italokkal való visszaélés előidéz; megegyeztek az iránt, hogy a XCI., XCII. és XCIII. czikkek határozatait azon övön belül alkalmazzák, mely az északi szélesség 20-ik és a déli szélesség 22-ik foka által határoltatik és nyugat felé az Atlanti-oczeánig, kelet felé pedig az Indiai-oczeánig és mellékvizeiig, beleértve a tengerparttól 100 tengeri mértföldön belül fekvő szigeteket, terjed.

XCI. CZIKK.

Ezen öv azon részeiben, a melyekben bebizonyitottan akár vallásos, akár más okoknál fogva szeszes italok nem fogyasztatnak, vagy azok élvezete nem honosodott meg, ezek bevitelét a hatalmak meg fogják akadályozni. A szeszes italok gyártása ott szintén meg lesz tiltva.

Mindenik hatalom meg fogja állapitani birtokain vagy a védnöksége alatt

álló területeken belül, a szeszbeviteli tilalomnak alávetett öv határait és köteles lesz annak vázlatát a többi hatalmakkal hat hónapon belül közölni.

A fentemlitett tilalom alól kivétel csak korlátolt mennyiségekre nézve engedhető, ha azok a nem-bennszülöttek fogyasztására vannak szánva és ha azok az egyes kormányok által megállapitott rendeletek és feltételek mellett vitetnek be.

XCII. CZIKK.(1)

Azon hatalmak, melyek ezen övnek azon részeiben birnak birtokokat, vagy gyakorolnak védnökséget, a melyek tilalomnak nem esnek alá és a hová a szeszes italok jelenleg szabadon vihetők be, vagy 50° szesztartalom mellett hektoliterenkint 15 franknál alacsonyabb beviteli vám alá esnek; kötelezik magukat, hogy ezen szeszes italokra a jelen főokmány hatályba léptét követő három esztendő tartamára 50° szesztartalom mellett hektoliterenkint 15 frank beviteli vámot vetnek.

Ezen időszak elteltével e vám további három év tartamára 25 frankra emelhető fel. Ezen beviteli vám a hatodik év végén az ezen tarifa-határozatok által előidézett eredmények egybehasonlitó vizsgálata alapján revisio alá veendő, a végből: hogy aztán — ha lehetséges — azon övnek, melyben a XCI. czikkben megjelölt tilalom nem állna fenn, egész területére nézve minimalis vám állapittassék meg.

A hatalmak fentartják maguknak a jogot, hogy azon területeken, a hol az nekik jelenleg is megvan, a vámtételeket a jelen czikkben megállapitott minimumon felül is fentartsák vagy felemeljék.

XCIII. CZIKK.

Azon szeszes italok, melyek a XCII. czikkben megjelölt területeken gyártattak és a belfogyasztásra vannak szánva, fogyasztási adónak fognak alávettetni.

E fogyasztási adó, a mely adó beszedésének lehetőség szerint való biztositására a hatalmak magukat kötelezik, a beviteli vámoknak a XCII. czikkben megállapitott minimalis tételénél nem lesz alacsonyabb.

XCIV. CZIKK.

A jelen okmányt aláirt azon hatalmak, a melyeknek Afrikában a XC. czikkben megjelölt övvel határos birtokaik vannak, kötelezik magukat a szükséges intézkedéseket megtenni, hogy a szeszes italoknak belső határaikon át az emlitett öv területére való behozatalát megakadályozzák.

XCV. CZIKK.

A hatalmak a brüsseli iroda közvetitésével az V. fejezet határozatainak megfelelőleg közölni fogják egymással a szeszes italoknak illető területeiken való forgalmára vonatkozó adatokat.

---

(1) V. ö. alább XCVII.. cz.

HETEDIK FEJEZET.

Zárhatározatok.

XCVI. CZIKK.

A jelen főokmány által a jelen okmányt aláirt hatalmak közt korábban kötött egyezményeknek minden azzal ellenkező határozatai hatályon kivül helyeztetnek.

XCVII. CZIKK.

A jelen okmányt aláirt hatalmak a XIV., XXIII. és XCII. czikkek határozatainak épségben hagyása mellett, fentartják maguknak, hogy a jelen főokmányba utólagosan és közös megegyezés alapján mindazon módositásokat vagy javitásokat felvegyék, a melyeknek czélszerü voltát a tapasztalat igazolná.

XCVIII. CZIKK.

Azon hatalmaknak, a melyek a jelen főokmányt nem irták alá, megengedhető, hogy ahhoz hozzájáruljanak.

A jelen okmányt aláirt hatalmak fentartják maguknak a jogot, hogy ezen hozzájárulást oly feltételektől tegyék függővé, a melyeket szükségeseknek tartanak.

Ha külön feltétel nem köttetik ki, a hozzájárulás mindazon kötelezettségek elvállalásával és mindazon kedvezményekben való részesüléssel jár, melyek a jelen főokmányban megállapittattak.

A hatalmak meg fognak egyezni azon lépések iránt, melyek a végből teendők, hogy azon államokat hozzájárulásra birják, melyeknek közremüködése a főokmány teljes végrehajtásának biztositása végett szükséges vagy hasznos volna.

A hozzájárulás külön okmánynyal fog történni és diplomatiai uton Ő Felsége a belgák királya kormányának és ennek közvetitésével a jelen okmányt aláirt vagy ahhoz utólagosan hozzájáruló összes államoknak tudomására fog juttattatni.

XCIX. CZIKK.

A jelen főokmány a lehető legrövidebb idő alatt, mely semmi esetre sem terjedhet egy évi időközön tul, jóvá fog hagyatni.

Mindenik hatalom jóváhagyását Ő Felsége a belgák királya kormányához fogja megküldeni, mely arról a jelen főokmányt aláirt többi hatalmakat értesiteni fogja.

Az összes hatalmak jóváhagyási okmányai a belga királyság levéltárában fognak elhelyeztetni.

Mihelyt valamennyi jóváhagyási okmány beérkezett, vagy legkésőbb egy évvel a jelen főokmány aláirása után, a letételről jegyzőkönyv fog felvétetni, mely a jóváhagyó összes hatalmak képviselői által aláirandó.

Ezen jegyzőkönyv hitelesitett másolata az összes érdekelt hatalmaknak meg fog küldetni.

C. CZIKK.

A jelen főokmány a szerződő hatalmaknak összes területein az előző czikkben emlitett letéti jegyzőkönyv felvételétől számitandó hatvanadik napon hatályba fog lépni.

Minek hiteléül az illető meghatalmazottak a jelen főokmányt aláirták és pecsétjeikkel ellátták.

Kelt Brüsselben, ezernyolczszázkilenczven évi julius hó második napján.

(P. H.) *Khevenhüller R.* s. k.
(P. H.) *Alvensleben* s. k.
(P. H.) *Lambermont* s. k.
(P. H.) *Schack de Brockdorff* s. k.
(P. H.) *J. G. de Aguëra* s. k.
(P. H.) *Edm. Eetvelde* s. k.
(P. H.) *A. Bourée* s. k.
(P. H.) *Vivian* s. k.
(P. H.) *F. de Renzis* s. k.
(P. H.) *L. Gericke* s. k.
(P. H.) *Henrique de Macedo Pereira Coutinho* s. k.
(P. H.) *L. Ourousoff* s. k.
(P. H.) *Burenstam* s. k.
(P. H.) *Carathéodory* s. k.
(P. H.) *John Kirk* s. k.
(P. H.) *Edwin H. Terrel* s. k.
(P. H.) *Nazare Aga* s. k.
(P. H.) *h. Sanford* s. k.
(P. H.) *Göhring* s. k.
(P. H.) *E. Banning* s. k.
(P. H.) *A. van Maldeghem* s. k.
(P. H.) *G. Gogordan* s. k.
(P. H.) *John Kirk* s. k.
(P. H.) *T. Catalani* s. k.
(P. H.) *Martens* s. k.
(P. H.) *Göhring* s. k.

Felhatalmazás.

A keletafrikai tengerpart mentén való parthajózásra a XXXIX. czikk értelmében.

A hajó neve, építési módjának és árboczfelszerelésének megjelölésével	Nemzetiség	Tonnatartalom	Származási kikötő	A kapitány neve	A hajólegénység száma	Az utasok legnagyobb száma	Azon határok, a melyeken belül a hajó közlekedhetik	Általános megjegyzések

A jelen felhatalmazás .... megujitandó.
Az engedélyokmány kiállitójának minősége.

Nyilatkozat.

A Brüsselben tartott értekezleten egybegyült hatalmak, melyek az 1885. évi február 26-iki berlini főokmányt jóváhagyták, vagy ahhoz hozzájárultak;

Miután a mai napon kelt főokmányban egyetértőleg megállapitották és aláirták azon rendszabályok összességét, a melyeknek az a czélja, hogy a rabszolgakereskedésnek szárazföldön, ugy mint tengeren vége vettessék és a benszülött népességek erkölcsi és anyagi helyzete javittassék;

Tekintetbe véve, hogy az általuk e végből tett intézkedések végrehajtása közülök egyesekre, melyeknek a szerződés szerinti Kongó-medenczében

birtokaik vannak, vagy a melyek ott védnökséget gyakorolnak, oly kötelezettségeket ró, melyek teljesitése szükségkép uj segédeszközöket igényel; megegyeztek, hogy a következő nyilatkozatot teszik:

A jelen okmányt aláirt vagy az ahhoz hozzájáruló hatalmak, a melyeknek a már emlitett szerződés szerinti Kongó-medenczében birtokaik vannak, vagy a melyek ott védnökséget gyakorolnak, ott — a mennyiben nekik erre ily felhatalmazás egyáltalán szükséges — a bevitt árúk után vámokat szedhetnek, a melyek tarifája az árúnak a beviteli kikötőben levő értéke 10%-ával egyenlő tételét felül nem haladhatja; de kivéve a szeszes italokat, a melyekre nézve a mai napra kelt főokmány VI. fejezetének határozatai irányadók.

Az emlitett főokmány aláirása után, azon hatalmak közt, a melyek a berlini főokmányt jóváhagyták, vagy ahhoz hozzájárultak; tárgyalások fognak megindittatni a végből, hogy a szerződés szerinti Kongó-medenczében meghonositandó vámrendszer feltételeit az érték 10%-ában meghatározott maximális határon belül megállapitsák.

Mindazáltal megállapodás történt abban:

1. hogy semmiféle egyenlőtlen elbánás nem fog alkalmaztatni és átviteli vám nem fog szedetni:

2. hogy a megállapitott vámrendszer alkalmazásánál mindenik hatalom azon lesz, hogy az alakiságokat, a mennyire lehetséges, egyszerüsitse és a kereskedelmi ügyleteket megkönnyitse;

3. hogy a kilátásba vett tárgyalások alapján létrejött egyezmény a jelen nyilatkozat aláirásától számitandó tizenöt éven át hatályban marad.

Ezen idő lejártakor és ujabb egyezmény hiányában a szerződő hatalmakra nézve ugyanazon viszony fog ismét beállani, mely a berlini főokmány IV. czikkében kilátásba van véve; megmarad azonban azon joguk, hogy a szerződés szerinti Kongó-medencze területére bevitt árukat legfölebb 10%-nyi vámnak vessék alá.

A jelen nyilatkozat jóváhagyási okmányai a mai napon kelt főokmányéval egyidejüleg fognak kicseréltetni.

Minek hiteléül az alulirt meghatalmazottak a jelen nyilatkozatot kiállitották és pecsétjeikkel ellátták.

Kelt Brüsselben, ezernyolczszáz kilenczven évi julius hó második napján.

(P. H.) *R. Khevenhüller* s. k.
(P. H.) *Alvensleben* s. k.
(P. H.) *Lambermont* s. k.
(P. H.) *Schak de Brockdorff* s. k.
(P. H.) *J. G. de Aguëra* s. k.
(P. H.) *Edm. van Eetvelde* s. k.
(P. H.) *A. Bourée* s. k.
(P. H.) *Vivian* s. k.
(P. H.) *F. de Renzis* s. k.
(P. H.) *L. Gericke* s. k.
(P. H.) *Henrique de Macedo-Pereira-Coutinho* s. k.

(P. H.) *Ourousoff* s. k.
(P. H.) *Burenstam* s. k.
(P. H.) *Carathéodory* s. k.
(P. H.) *John Kirk* s. k.
(P. H.) *Göhring* s. k.
(P. H.) *E. Banning* s. k.
(P. H.) *A. van Maldeghem* s. k.
(P. H.) *G. Cogordan* s. k.
(P. H.) *John Kirk* s. k.
(P. H.) *Catalani* s. k.
(P. H.) *Martens* s. k.
(P. H.) *Göhring* s. k.

X. TÖRVÉNY-CZIKK

az 1892. év első öt hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1891. évi XXXVII. törvényczikk hatályának kiterjesztéséről az 1892. évi julius végéig.

(Szentesitést nyert 1892. évi május 29-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi május 31-én.)

1. §. Az 1892. év első öt hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1891. évi XXXVII. törvényczikk hatálya az 1892. évi julius 31-ik napjáig kiterjesztetik.

Ennek a törvénynek az érvénye az 1892. évi állami költségvetésről szóló törvény kihirdetése napján megszünik.(1)

2. §. Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

XI. TÖRVÉNY-CZIKK

a Bécsben 1891. évi julius 4-én kötött „Egyetemes postaszerződés“ beczikkelyezéséről.(2)

(Szentesitést nyert 1892. évi junius 30-án. E szerződés Ő császári és apostoli királyi Felsége által 1892. évi junius 5-én megerősittetett, s a megerősitési okmányok a szerződött államok többsége részéről 1892. évi junius vége előtt Bécsben letétettek. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi junius 30-án.)

Ausztria-Magyarország, Németország és a német védnökség alatt levő területek, az amerikai Egyesült-Államok, Argentina köztársaság, Belgium, Bolivia, Brazilia, Bulgária, Chili, Columbia köztársaság, a congói független állam,

(1) Az 1892. évi költségvetést az 1892:XIV. t. cz. tartalmazza.

(2) 1. E szerződést megelőzték az 1875: VIII. t. czikkbe iktatott, Bernben 1874 október 9-én kötött általános postaegyleti szerződés; az 1879: XIV. t. czikkbe iktatott, Párisban 1878 junius 1-én kötött általános postaegyesületi szerződés; az ezen utóbb említett szerződéshez a lissaboni postacongresszuson elfogadott pótszerződés beczikkelyezését tartalmazó 1886: XII. t. cz. V. ö. 1886: XIII. t. cz. A postai megbizások teljesítésére vonatkozó szolgálatnak szabályozása iránt kötött nemzetközi egyezmény beczikkelyezéséről. (A postai megbizásokra vonatkozó rendeleteket l. alább.)

2. A posták ügye Horvát-Szlavonországokkal közösügy: 1868: XXX. t. cz. 9. §. A postai teherlevelek bélyegilletékénél arányos leszámolásról Horvát-Szlavonországokban v. ö. 1889: XL. t. cz. 6. §.

Az Ausztriával fennálló vám- és kereskedelmi szövetség (1867: XVI. t. cz., 1878: XX. t. cz., ill. 1887: XXIV. t. cz.) XVIII. czikke értelmében a postaügy Magyarország és Ausztria területén egyenlő elvek szerint kezelendő. Viszonyunkról Bosznia és Herczegovina postaügyéhez v. ö. 1879: LII. t. cz. 10. §.

3. A postára vonatkozó korábbi magyar törvények tekintetében v. ö. 1715: XXII. t. cz., De generali postarum in Hungaria magistro et ejusdem veredariis; 1723: CXIV. t. cz., De cursu postæ ordinando; 1741: XXXI. t. cz., De generali postarum magistro et literis, quæ ex officio scribentur sine taxa in officiis postarum accipiendis et extradandis; 1791: XXII. t. cz., De postis et re montana qualiter in conformitate legum administrandis.

4. A jelenleg érvényes postaszabályoknak alapját az 1837 november 5-én közzétett osztrák postatörvény képezi (1838. évi Politische Gesetzes-Sammlung 47. cz.), melyet Magyarországra az 1850 decz. 26. nyilt parancs terjesztett ki (1851 R. G. Bl. 4.) és a melyet kiegészítenek az 1838 jun. 12. udv. rend. kibocsátott kocsipostai szabályzat (1838. Justizgesetzes-Sammlung 280. cz.), az 1838 nov. 6. udv. rend. kibocsátott levélpostai szabályzat (u. o. 302. sz.); a történelmi fejlődés szempontjából v. ö. 1850 jul. 27. keresk. min. rend. a postautalványok és lepecsételt pénzes levelek intézményének behozataláról (1850. R. G. Bl. 315); 1851 jan. 3. keresk. min. rend. a portómentesség szabályozásáról (1851. R. G. Bl. 32); 1853 máj. 27. keresk. min. rend., a postakocsi (messageries) használatáról szóló 1853 decz. 20. törvény kiterjesztéséről Magyarországra (1853. R. G. Bl. 98); 1853 aug. 9. keresk. min rend. a keresztkötéses küldemények fogalmának meghatározásáról (1853. R. G. Bl. 167); 1855 jul. 6. pénzügymin. rend., az 1850 decz. 26. postatörv. 28—30. §-ainak módosításáról és a postajövedéki kihágásokra vonatkozóan szabályozott büntető eljárásnak Magyarországon behozataláról (1855. R. G. Bl. 128); 1856 jan. 10. pénzügymin. rend., a postakocsi sürgős vámkezeléséről (1856. R. G. Bl. 10); 1859 máj. 3. keresk. min. rend. a kocsipostai küldeményekért való felelősség korlátozásáról (1859. R. G. Bl. 73. és 75; az 1838. kocsi-

Costa-Rica köztársaság, Dánia és a dán gyarmatok, Domingo köztársaság, Egyptom, Ecuador, Spanyolország és a spanyol gyarmatok, Francziaország és a franczia gyarmatok, Nagybritannia és különböző brit gyarmatok, az

postai szab. 82. §-ának módosítása); 1859 aug. 22. keresk. min. rend., az express leveleknek a belföldi forgalomban behozataláról (1859. R. G. Bl. 156); 1860 máj. 6. pénzügymin. rend., a postai utánvétel behozataláról a belföldi forgalomban (1860. R. G. Bl. 119); 1865 márcz. 31. törv. az időszaki személyszállításról (1865. R. G. Bl. 25.)

5. A postaügyre vonatkozóan 1867 óta alkotott törvények és kibocsátott rendeletek tárgyuk szerint csoportosítva a következők:

I. Szervezeti és személyi kérdések.

1867 máj. 1. 1182. sz. földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteri rendelet a posták és távirdák igazgatásának átvétele tárgyában (1867. R. T. 81.); postaház építéséről Budapesten v. ö. 1870: XL. t. cz. L. még 1870: VIII, t. cz., a postajövedék 1868. évi kiadásainak fedezésére póthitel megajánlásáról; 1881: XXXI. t. cz. (a közmunka- és közlekedési miniszterium Szegeden lévő hivatalainak elhelyezésére szükséges épület emeléséről) 1. §. A postaintézetekről fuvarozási ügyleteknél v. ö. 1875: XXXVII. t. cz. (kereskedelmi törvény) 421. §. A gyógyfürdők postaállomásairól v. ö. 1876: XIV. t. cz. 102. §.; 1885: IX. t. cz., a magy. kir. postatakarékpénztárról; 1889: XXXIV. t. cz., az 1885: IX. t. cz. kiegészítéséről, ill. a cheque- és clearing forgalomról. — V. ö. 1887 jun. 30. 2467. eln. sz. közmunka- és közlekedési min. rendelet a magy. posta és táv. intézet új szervezése és fizet. rendszere tárgyában (1887. R. T. 1725.) — A postának a helyi érdekű vasutak által való szállításáról v. ö. 1888: IV. t. cz. 4. §.; az «Adria» magy. tengerhaj. társ. szerepéről a postai forgalomban v. ö. 1891: XXX. t. cz. 24—27. §§.; a magyar folyam- és tengerhaj. társ. e szerepéről v. ö. az 1894: XXXVI. t. czikkbe iktatott szerződés 17. §-át. V. ö. 1889 aug. 22. 52,966. sz. belügymin. rend. azon postahivatalok számában előf. változásokról, melyekkel a magyar hatóságok az osztr. magyar követségekkel vagy consulatusokkal közlekednek (1888. R. T. 2022.) — A postabérlők lovai kivételnek a katonai czélokra átengedés alól: 1873: XX. t. cz. 1. §., a postát szállító lovak vámdíjmentességéről v. ö. 1890: I. t. cz. 99. §., a postahelyiségek mentességéről beszállásolás alól v. ö. 1879: XXXVI. t. cz. 10. §., a postafogatok mentességéről az igásmunka alól v. ö. 1890: I. t. cz. 49. §.

A posta büntetőjogi védelméről v. ö. 1878: V. t. cz. 154. §.; a levéltitok megsértésének büntetéséről v. ö. 1878: V. t. cz. 200., 202., 327. §§., a postajegyek hamisításának büntetéséről v. ö. 1878: V. t. cz. 412. §.

A posta tisztviselőinek képzettségéről v. ö. 1883: I. t. cz. 14., 17., 23. §§.; állami tisztviselői jellegükről: v. ö. 1885: XI. t. cz. 2. §. (mely §. módosult az 1897. évben alkotott törvény folytán) alkalmazásukban meghagyásáról háboru idején v. ö. 1889: VI. t. cz. 56. §.; mentességükről a kézi közmunka alól v. ö. 1890: I. t. cz. 49. §. A posták alkalmazottjainak kötelezettségéről a dohánycsempészet megakadályozása körül v. ö. 1887: XLIV. t. cz. 23. §. V. ö. még 1888 szept. 8. 39781. sz. keresk. min. rend. a Budapesten felállított posta és táv. tisztképző tanfolyam szabályozása tárgy. (1888. R. T. 1822.); v. ö. 1888 szept. 22. 43571. sz. keresk. min. rend. igazgatási ügyrend a posta és távirda-tanfolyam számára (1888. R. T. 1839.); v. ö. 1889 máj. 26. 10147. sz. kereskedelmi miniszteri rendelet a posta és táv. főmérnöki, mérnöki és segédmérnöki állások rendszeresítése tárgyában (1889. R. T. 1067.); v. ö. 1889 máj. 27. 23154. sz. kereskedelmi min. rendelet szabályzat a posta és táv. tanfolyamon tartandó képesítő vizsgáról (1889. R. T. 1069.); v. ö. 1889 okt. 17. 50,693. sz. keresk. min. rend. posta és táv. segédtiszti tanfolyamok felállítása tárgyában (1889. R. T. 2193.); 1891 febr. 18. 8841. sz. keresk. min. rend., az «országos posta és távirda-gazdászati hivatal» szervezése tárgyában (1891. R. T. 126.); 1892 decz. 28. 75853. sz. keresk. min. rend., posta- és távirdaaltiszti állások rendszeresítése és a szolgálati ruházat-szabályzat módosítása tárgyában (1892. R. T. 3340.). E rendeletet módosítja 1896 decz. 21. 77,785. sz. keresk. min. rend., a posta- és távirdaintézetnél alkalmazott közegek szolgálati ruházata tárgyában (1896. R. T. II. 926.).

II. Átalános jellegü szabályok.

1869 jan. 26. földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteri rendelet a postai kártérítések tárgyában (1869. R. T. 32.); v. ö. 1888 jul. 18. 32492. sz. kereskedelmi min. rendelet a posta szavatolása körüli változás tárgyában (1888. R. T. 1084.); 1889. jul. 13. 28716. sz. keresk. min. rend. a postai feladó vevények elvesztése esetében való kártérítési eljárás és a felszólalás igazolásával ellátott feladó vevények érvényességének határideje tárgyában (1889. R. T. 1743.); 1882 máj. 5. 12924. sz. közmunka- és közlekedési miniszteri rendelet a postahivataloknak a váltók felülbélyegzésével való megbizása tárgyában (1882. R. T. 696.); 1875 febr. 4. 4202. sz. igazságügymin. rend. a kincstár kárára előforduló posta kihágási eseteknek a postaigazgatások tudomására juttatásáról (1875. R. T. 32.); 1879 szept. 30. 57027. sz. pénzügymin. rend. a postajövedéki kihágási ügyekben való ítélethozatalra a kir. törvényszékek illetékességének megállapítása tárgyában (1879. R. T 559.); 1882 szept. 7. 29022. sz. közm. és közl. min. rend. az osztrák postai értékjegyek elárusítása a m. k. postahivataloknál (1882. R. T. 1186.); 1883 decz. 17. 42968. sz. közm. és közl. min. rend. postai hajtópénz állandósítása a magyar postaterületen (1883. R. T. 1862.).

A postajog, a postailletékek, a postaeszközök, a postamesterek járandóságai, a postautánvételi összegek nem esnek végrehajtás alá: 1881: LX. t. cz. 52. §.; 1883. XLIV. t. cz. 60. §.; hasonlóképen a postatakarékpénztári betétek sem: 1885: IX. t. cz. 24. §.; 1885 jul. 18. 25583. sz. közm. és közl. min. rend. a postai küldemények lefoglalása tárgyában (1885. R. T. 817.); 1887 nov. 19. 46752. sz. közm. és közl.

ausztráliai brit gyarmatok, Canada, Brit-India, Görögország, Guatemala, Haiti köztársaság, Hawai királyság, Honduras köztársaság, Olaszország, Japán, Libéria köztársaság, Luxemburg, Mexikó, Montenegro, Nicaragua, Norvégia,

---

min. rend. postai küld. és táviratoknak vétségek és bűntettek eseteiben való lefoglalása, és azok feladási és kézb. adatainak kiszolgáltatása tárgyában (1887. R. T. 2244.); 1888 okt. 27. 37936. sz. igazságügymin. rend. bűntettek és vétségek esetén a postai küldemények és táviratok lefoglalása ill. kiadása; továbbá azok feladási és kézbesítési adatainak a posta és táv. hivatalok részéről való kiszolgáltatása tárgyában (1888. R. T. 2016.); levelek, táviratok és egyéb küldemények lefoglalásáról v. ö. még az 1896: XXXIII. t. czikkbe iktatott bűnvádi perrendtartás 171., 172., 185., 186. §§-ait. 1888 máj. 11. 19021. sz. keresk. min. rend. a postai küldemények és táviratoknak frankojegyekkel való bérmentesítése tárgyában (1888. R. T: 476.); 1891 szept. 14. 55626. sz. keresk. min. rend. a vasuti egységes (zóna) időszámításnak a hazai posta- és távirda-forgalomba való behozatala tárgy. (1891. R. T. 1516.); 1892 jun. 13. 36721. sz. keresk. min. rend., a levélpostai utánvételek és az ezek kapcsán a levelek és postai csomagok belföldi tarifájában beálló néhány változás tárgy. (1892. R. T. 1401.); 1892 okt. 22. 67868. sz. keresk. min. rend., a levél maximalis hosszának kiterjesztése tárgy. (1892. R. T. 2231.); 1893 jul. 6. 46,835. sz. keresk. min. rend., a megszállott tartományokkal való forgalomban az értékportó leszállítása tárgyában (1893. R. T. 1787.); 1894 jan. 7. 76590/1893. sz. keresk. min. rend., az elégtelenül bérmentesített levélpostai küldemények pótdijainak kivetése és beszedése tárgyában (1894. R. T. I. 66.); 1896 ápr. 11. 24150. sz. keresk. min. rend., a «Postai Tarifák és Postaüzleti Szabályzat» új kiadása tárgyában (1896. R. T. I. 943.).

III. Kézbesítés.

Birósági határozatoknak posta útján kézbesítéséről v. ö. 1868: LIV. t. cz. 271. §.; (csőd) 1881: XVII. t. cz. 76. §.; 1893: XVIII. t. cz. 141. §.; 1876. közm. közl. minist. rend. a postai kézbesítés és fiókilletékek szabályozásáról (1876. R. T. 729.); 1884 okt. 22. 38926. sz. közm. közl. min. rend. a kézbesíthetlen kocsipostai küldemények visszajelentése az osztr. magy. postaforgalomban (1884. R. T. 1656.); 1885 aug. 12. 43220. sz. belügym. rend. a postahivatal előtt ismeretlen egyéneknek szóló küldemények kézbesítése tárgyában (1885. R. T. 765.); 1887 jul. 5. 24533. sz. közm. közl. min. rend. a postahivatalok székhelyén kívül lakók által fizetendő fiókdijak tárgyában (1887. R. T. 1733.); 1887 aug. 29. 35088. sz. közm. és közl. min. rend. a tanuló ifjuságnak szóló postaküldemények kézbesítésénél köv. eljárás tárgyában (1887. R. T. 1821.); 1888 jul. 8. 23754. sz. keresk. min. rend. a levélpostai küldemények és táviratok ingyenes kézbesítése tárgyában (1888. R. T. 1051.); 1889 ápr. 25. 18196. sz. keresk. min. rend. az egyéni név nélküli czímre szóló postai küldemények és táviratok kézbesítése tárgyában (1889. R. T. 1056.); 1891 márcz. 18. 7447. sz. keresk. min. rend. a pályaudvarra czímzett közönséges levelezés kézbesítése tárgyában (1891. R. T. 226.); 1891 aug. 5. 56548. sz belügym. rend. a posta és távirdahivatalok, illetve postahivatalok székhelyén kívül lakók postaküldeményeinek kézbesítése, illetve a czímzettek személyazonosságának igazolása és néválaírásának hitelesítése tárgyában (1891. R. T. 1090.); 1892 okt. 3. 72784. sz. belügymin. rend. a postai küldemények czímzettjei személyazonosságának és néválaírásának a postai kézbesítő okmányokon való igazolásáért és hitelesítéseért a felektől hitelesítési díjak nem szedhetők (1892. R. T. 2636); 1894 febr. 5. 8207. sz. keresk. min. rend. kézbesíthetlen postai csomagok és pénzes levelek visszajelentése a belföldi forgalomban, valamint Ausztriával, a megszállott tartományokkal és Németországgal váltott csereforgalomban (1894. R. T. I. 160); 1895 ápr. 25. 25244. sz. keresk. min. rend. a rendeltetés helyének a postai küldeményeken való helyes megnevezése és pontos megjelölése tárgyában (1895. R. T. I. 888.); 1895 máj. 17. 27449. sz. keresk. min. rend a községeknek s a külső kézbesítési kerületben lakó magánfeleknek szóló postaküldemények kézbesítése tárgyában (1895 R. T. I. 958.); 1895 okt. 27. 48505. sz. belügym. rend. a postaküldemények kézbesítése alkalmából a czímzett személyazonosságának igazolásával és néválaírásának hitelesítésével megbizott elöljárók aláírásának bemutatása tárgyában (1895. R. T. II. 1123.); 1896 jun. 18. 29126. sz. keresk. min. rend. a kézbesíthetlen postai küldemények és azoknak a rendeltetési hely postahivatalánál miként való kezelése tárgyában (1896. R. T. I. 1503.).

IV. Portómentesség.

Postadíjmentességekről a következő törvények rendelkeznek: a kereskedelmi és iparkamarák levelezései tekintetében: 1868: VI. t. cz. 25. §.; a magyar földhitelintézet levelezései tekintetében: 1871: XXXIV. t. cz. 24. §. és 1889: XXX. t. cz. 12. §.; kézbesítéseknél: 1875: X. t. cz. 7. §.; adónak az adóhivatalba beszolgáltatásakor: 1883: XLIV. t. cz. 45. §.; vízszabályozó társulatok levelezéseinél: 1884: XIV. t. cz. 132. §.; a postatakarékpénztár és a chequeforgalom levelezéseinél: 1885: IX. t. cz. 27. §.; 1889: XXXIV. t. cz. 10. §.; a vízrendezési társulatok levelezéseinél: 1885: XXIII. t. cz. 128. §.; az anyakönyvvezetők hivatalos küldeménye és levelezéseiél: 1894: XXXIII t. cz. 32. §.

V. ö. továbbá 1883 jul. 19. 42074. sz. belügym. rend. a fizetéseket tartalmazó pénzküldemények portómentessége tárgyában (1883. R. T. 787.); 1883 jul. 28. 40503. sz. belügym. rend. a portómentes küldemények maximalis súlya tárgyában (1883. R. T. 1067.); 1884 szept. 9. 19982. sz. közm. közl. min. rend. a portómentes postautalványokról (1884. R. T. 1369.); 1884 okt. 1. 35068 sz. közm. közl. min. rend. portómentes levelezőlápoknak az osztr.-magy. forg. való behozatala tárgyában (1884. R. T. 1654.); 1886 márcz. 21. 14425. sz. belügym. rend. a portómentes hivatalos leveleknek és küldeményeknek az állam nyelvén czímezése tárgyában (1886. R. T. 202.); 1890 máj. 7. 10431. sz. belügym. rend. a portómentes-

Paraguay, Németalföld és a németalföldi gyarmatok, Peru, Perzsia, Portugal és a portugal gyarmatok, Rumánia, Oroszország, Salvador, Szerbia, Siam királyság, a délafrikai köztársaság, Svédország, Svájcz, a tunisi kormányzó-

---

séget élvező hatóságok és hivatalok által követett szabálytalanságok megszüntetése tárgyában (1890. R. T. 807.); 1892 ápr. 9. 19885. sz keresk. min. rend. a portómentes hivatalos levelek lezárása és kezelése tárgyában (1892. R. R. 1220.); 1894 ápr. 15. 18734. sz. keresk. min. rend. az értéknyilvánítással ellátott portómentes küldemények kezelése tárgyában (1894. R. T. I. 555.); 1895 máj. 29. 31554. sz. keresk. min. rend. az orsz. honvédsegélyző egylet levelezésének portómentessége tárgyában (1895. R. T. I. 894.)

V. Hatóságok levelezése.

1880 márcz. 9. 2749 sz. igazságügym. rend. a pénz- és értékküldemények átvételénél, a kiadónak elküldés végett átadott pénz- és értéknemüek, valamint a nehezen vagy épen nem pótolható okmányoknak postán való továbbításánál köv. eljárás tárgyában (1880. R. T. 138.); 1881. febr. 19. 5989. sz. pénzügym. rendelet az adó- és illetékpénzek beszolgáltatására külön postautalvány ürlapok behozatala tárgyában (1881. R. T. 86.); 1883 ápr. 21. 17808. sz. belügymin. rend. a hatóságok által a közkórházak részére megtérítendő gyógyköltségeknek postautalványnyal küldése tárgyában (1883. R. T. 720.); 1883 máj. 24. 25340. sz. belügym. rend. a hatóságoktól magánfelekhez intézett, de ezek által nem fogadott hivatalos leveleknek kényszer útján való kézbesítese tárgyában (1883. R. T. 644.); 1884 jan. 1. 75531/883. sz. belügym. rend. a hivatalos levelek czímzésénél az utolsó posták megjelölése tárgyában (1884. R. T. 40.); 1884 febr. 2662. sz. közm. közl. min. rend. az adók és illetékek befizetésére szóló intéseknek postai kezelése tárgyában (1884. R. T. 158.); 1890 jul. 2. 33085. sz. keresk. min. rend. a birói végzést tartalmazó és frankojegyekkel bérmentesített hivatalos levelek kezelése tárgyában (1890. R. T. 1207.); 1892 julius 19. 42781. sz. keresk. min. rend. a külföldre szóló hivatalos levelek bérmentesítése tárgyában (1892. R. T. 1608.); 1893. decz. 30. 82420. sz. kereskedelmi miniszteri rendelet a polgári peres ügyekben hozott birói határozatokat tartalmazó díjköteles ajánlott levelek kezelése tárgyában (1893. R. T. 2874.); 1894 janúár 13. 89048/1893. sz. kereskedelmi miniszteri rendelet hivatalos pénzes levelek és utalványok házhoz kézbesítése és hivatalos utalványok összegeinek háznál való kifizetése tárgyában (1894. R. T. I. 68.); 1895 február 9. 8958. sz. belügyminiszteri rendelet a törvényhatóságok és községek által más hatóságokhoz küldött pénzösszegek rendeltetésének, valamint a megkeresés számának a postautalvány szelvényen leendő jelzése tárgyában (1895. R. T. I. 51.); 1895 julius 6. 27013. sz. igazságügyminiszteri rendelet a német hatóságokhoz intézett levelezések és postaküldemények bérmentesítése tárgyában (1895. R. T. II. 433.); 1896 ápr. 26. 24457. sz. kereskedelmi min. rendelet a törvényhatóságoknak, r. t. városoknak, árvaszékeknek és tiszti ügyészeknek szóló pénz- és értékküldemények kézbesítése tárgyában (1896. R. T. I. 1147.).

VI. Érintkezés a külfölddel.

1880 decz. 21. 70263. sz. pénzügym. rend. a postán érkező külföldi tiltott sorsjegyekkel való elbánás tárgyában (1880. R. T. 1342.); 1883 febr. 21. 9980. sz. pénzügym. rend. «Postaegyletbeli külállamok» értelmezése és az osztr. területről behozott külföldi hirlapok bélyegkötelezettsége tárgyában (1883. R. T. 1550.); 1884 jun. 17. 21893. sz. közm. közl. min. rend. az Oroszországba szóló értéknyilvánításnál kocsipostai csomagokért adandó kártérítés tárgyában (1884. R. T. 782.); 1888 máj. 21. 17965. a közm. közl. min. rend. a külföldről érkező és élelmi szereket tartalmazó levélpostai árúmustra küldemények vámkezelése tárgyában (1885. R. T. 510.); 1886 jan. 11. 47359/1885. sz. közm. közl. min. rend. a megszállott tartományokkal való postaforgalom kiterjesztése tárgyában (1886. R. T. 16.); 1886 márcz. 22. 11783. sz. közm. közl. min. rend. a külfölddel való kocsipostai (colis posta aux) forgalomban eszközlendő változások tárgyában (1886. R. T. 338.); 1887. jan. 11. 70869/886. sz. pénzügym. rend. a sérült postai küldemények vámkezelésénél követendő eljárás tárgyában (1887. R. T. 274.); 1888 jun. 30. 32466. sz. keresk. min. rend. egyezmény Magyarország és Ausztria közt a posta- és távirdaügynek a vám- és kereskedelmi szövetség alapján való rendezése tárgyában (1888. R. T. 1003.); 1892 jun. 4. 36783. sz. keresk. min. rend. elégtelenül bérmentesített levelezések kezelése s tengeri hajóra feladott levelezések bérmentesítéséről a nemzetközi forgalomban (1892. R. T. 1277.); 1892 jun. 9. 35416. sz. keresk. min. rend. a nemzetközi forgalomban a levelezőlapok, nyomtatványok, árúminták és üzleti papirok körül beálló változásokra nézve (1892. R. T. 1318.); 1892 jun. 9. 38335. sz. keresk. min. rend. postai küldemények visszavételéről és czímváltoztatásáról a nemzetközi forgalomban (1892. R. T. 1320); 1892 jun. 13. 37314. sz. keresk. min. rend. a tengerentúli forgalomban járó levélpostai díjak leszállításáról (1892. R. T. 1323.); 1895 jan. 13. 95365/94. sz. keresk. min. rend. a hirlapoknak, folyóiratoknak és sorsjegyeknek Svájczba való szállítása tárgyában (1895. R. T. I. 112.); 1895. évi 47165. sz. keresk. min. rend. a Montenegróval való postai forgalomban beállott változások tárgyában (1895. R. T. II. 438.); 1895 aug. 8. 47165. sz. keresk. min. rend. a Montenegróval kötött postai egyezmény közzététele tárgyában (1895. R. T. II. 660.).

Postaszerződéseink a következő államokkal vannak: 1. *Svájczczal* (1869: XI. t. cz.); 2. *Szerbiával* (1869: XIII. t. cz.); 3. *Rumániával* (1869: XIV. t. cz.); 4. *Németországgal* (1873: I. t. cz.); 5. *Montenegróval* (előbb 1873: XIX. t. cz., jelenleg: 1895 aug. 8 47165. sz. keresk. min. rend., 1895. R. T.

ság, Törökország, Uruguay és a venezuelai Egyesült-Államok közt az 1878. évi XX. törvényczikk III. czikke szerint kötött és Bécsben 1891. julius hó 4-én aláirt egyetemes postaszerződés és annak zárjegyzőkönyve, miután

II. 660.); 6. *Oroszországgal* (1874: XIII. t. cz.); 7. *Liechtensteinnal* (1876: XLVIII. t. cz. 5. §.); 8. *Görögországgal* (1879: XXIX. t. cz.).

E szerződések — mint azt az illető törvényczikkek kapcsán megjegyeztük — csak annyiban érvényesek, a mennyiben az egyetemes postaszerződéssel ellentétben nincsenek.

VII. Levelezőlapok.

1886 jun. 8. 18836. sz. közm. közl. min. rend. zárt levelező lapok behozatala tárgyában (1886. R. T. 483.); 1888 okt. 3. 43282. sz. keresk. min. rend. a «hirdetményes levelezőlapok» behozatala tárgyában (1888. R. T. 1861.); 1889 okt. 18. 53175. sz. keresk. min. rend. a hirdetményes levelezőlapokból megrendelhető mennyiség minimumának meghatározása tárgyában (1889. R. T. 2147.); 1892 máj. 15. 24561. sz. keresk. min. rend. hirdetményes levelezőlapok forgalomba hozatala tárgyaban (1892. R. T. 1263); 1892 máj. 19. 33312. sz. keresk. min. rend. a levelezőlapok fölszerelése és díjazása körüli változások tárgyában (1892. R. T. 1265.); 1892 jun. 13. 35686. sz. keresk. min. rend. hirdetményes levelezőlapok forgalomba bocsátása tárgyában (1892. R. T. 1322.).

VIII. Expresslevelek.

1886 márcz. 27. 10408. sz. közm. közl. min. rend. a nemzetközi forgalomban való expresslevelekről (1886. R. T. 342.); 1893 márcz. 26. 14,046.sz. keresk. min. rend., a postai express kézbesitésnek s az érte járó díjaknak szabályozása tárgyában (1893. R. T. 598.); 1894 ápr. 29. 28546. sz. keresk. min. rend. az expresslevelek éjjeli kézbesítése tárgyában (1894. R. T. I. 562.); 1894 máj. 12. 22863. sz. keresk. min. rend. oly postai express küldemények kezelése iránt, melyekért a czímzett a küldönczdíj megfizetését megtagadta (1894. R. T. I. 599.).

IX. Postautalványok.

1882 ápr. 18. 11831. sz. közm. közl. min. rend. a Romániával való postautalvány-forgalomról (1882. R. T. 425.); 1882 ápr. 21. 12172. sz. közm. közl. min. rend. a Konstantinápoly, Beirut, Saloniki, Smyrna és Alexandriában lévő cs. és kir. postahivatalokkal való postautalvány forgalomról (1882. R. T. 435.); 1885 jul. 17. 26046. sz. közm. közl. min. rend. a Bulgáriával való postautalvány forgalomról (1885. R. T. 815.); 1885 jul. 22. 26044. sz. közm. közl. min. rend. a Nagybritanniával és Irlanddal való postautalvány forgalomról (1885. R. T. 819.); 1885 decz. 24. 47584. sz. közm. közl. min. rend. a Norvégiával való postautalvány forgalomról (1885. R. T. 2187.); 1886 jan. 5. 48583/1885. sz. közm. közl. min. rend. az Egyiptommal való postautalvány forgalom tárgyában (1886. R. T. 14.); 1886 jan. 28. 3897. sz. közm. közl. min. rend. a postautalvány forgalom Japánnal, Ázsia, Afrika, Ausztrália és Nyugot-Indiával (1886. R. T. 67.); 1886 márcz. 22. 11232. sz. közm. közl. min. rend. a postautalvány forgalomban való változások s a külfölddel való táviratforgalom (1886. R. T. 334.); 1887 febr. 5. 3028. sz. közm. közl. min. rend. postautalvány forgalom az argentini köztársasággal (1887. R. T. 326.); 1888 jul. 18. 32491. sz. keresk. min. rend. a postautalványok, postai megbízások és utánvételek maximális összegének 300 frtról 500 frtra való felemelése és a nagy postautalványok megszüntetése tárgyában (1888. R. T. 1082.); 1892 febr. 13. 25958. sz. keresk. min. rend. postautalványok váltása az Egyesült-Államokkal (1892. R. T. 1196.); 1892 márcz. 22. 17844. sz. keresk. min. rend. a magyar korona országainak az északamerikai Egyesült-Államokkal való közvetlen postautalvány-forgalma tárgyában (1892. R. T. 1037.); 1892 april 26. 19274. sz. keresk. min. rend. a nemzetközi postautalványok és utánvételek átszámítása és nemzetközi postautalványok közvetítése tárgyában (1892. R. T. 1228.); 1892 ápr. 14. 21181. sz. keresk. min. rend. a Canadába szóló postautalványok czímezésében és irányításában való változás tárgyában (1892. R. T. 1226.); 1892 máj. 19. 33315. sz. keresk. min. rend. a postautalvány-szolgálatban való változások tárgyában (1892. R. T. 1273.); 1892 jun. 13. 39265. sz. keresk. min. rend. a bel- és külföldi posta- és távirati utalványszolgálatban beállott változások tárgyában (1892. R. T. 1324.); 1893 jan. 24. 67,889/1892. sz. keresk. min. rend., elvesztett postautalványok kifiz. felhatalmazásainak kiállít. körül köv. eljárás tárgyában (1893. R. T. 277.); 1894. jul. 19. 52566. sz. keresk. min. rend. a Szerbiával való utalványforgalom tárgyában (1894. R. T. I. 1017.); 1894 decz. 7. 86005. sz. keresk. min. rend. a föladó a már kézbesített utalvány felett nem rendelkezhetik (1894. R. T. II. 735.); 1885 augusztus 8. 58088. sz. keresk. min. rend. az utalványforgalom és az utánvételes postai küldemények forgalmának behozatala végett Szerbiával kötött egyezmények közzététele tárgyában (1895. R. T. II. 1181.).

X. Pénz- és értékküldemények.

1868 decz. 1. 13828. sz. földm. ip. keresk. min. rend. a pénzküldeményeknek postán való szállítása és a postaintézet szavatolása tárgyában (1868. R. T. 562.); 1883 márcz. 25. 19031. sz. belügym. rend. a kocsipostai pénz- és értékküldemények feladása körül követendő eljárás tárgyában (1883. R. T. 640.); 1885 szept. 23. 35272. sz. közm. közl. min. rend. a nyitva feladott pénzes levelek súlya és tartalma tárgyában

az az országgyülés által elfogadtatott és utóbb a szerződő felek által megerősittetett, ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

(1885. R. T. 1149.); 1888 jan. 13. 54528/1887. sz. keresk. min. rend. az értékpapirküldemények tartalmának nyilvántartására vonatkozó határozat módosítása tárgyában (1888. R. T. 87.); 1892 jun. 5. 36249. sz. keresk. rend. a nemzetközi postai forgalomban elküldendő értékdobozokról (1892. R. T. 1282.); 1892 jun. 8. 36220. sz. keresk. min. rend. az értéklevelek kezelésében és díjazásában behozott változások iránt (1892. R. T. 1315.); 1892 jun. 16. 39832. sz. keresk. min. rend. a nemzetközi értékforgalom tárgyában (1892. R. T. 1329.); 1895 jan. 11. 92768/94. sz. keresk. m. rend. a nemzetközi forgalomban arany-, ezüst- és egyéb értéktárgyaknak levélpostán való szállítása tárgyában (1895. R. T. I. 109.); 1895 jun. 2. 39175. sz. keresk. min. rend. a megszállott tartományokkal váltott csereforgalomban a pénzes levelek és 5 kg. súlyig terjedő csomagok súlydíjának leszállítása tárgyában (1895. R. T. I. 966.); 1896 ápr. 16. 23677. sz. keresk. min. rend. érczpénznek nyitva (olvasva) feladott pénzes levelekbe 4 frt 99 kr. erejéig való elhelyezhetése tárgyában (1896. R. T. I. 1016.)

XI. Postai megbizások.

1882 okt. 19. 34821. sz. közm. és közl. min. rend. a postai megbizások az osztr.-magy. monarchia belforgalmában (1882. R. T. 1525.); 1885 febr. 19. 10397. sz. pénzügym. rend. a postai megbizásokhoz csatolt mellékletek után járó bélyegilletékek lerovása tárgyában (1885. R. T. 337.); 1886 ápr. 14. 12297. sz. közm. és közl. min. rend. a postai megbizásokra vonatkozó szabályok megváltoztatása s azoknak a nemzetközi forgalomra kiterjesztése tárgyában (1886. R. T. 344.); 1886: XIII. t. cz., a postai megbizások teljesítésére vonatkozó szolgálatnak szabályozása iránt kötött nemzetközi egyezmény beczikkelyezéséről; 1890 jun. 30. 39962. sz. keresk min. rend. a postai megbizásokhoz csatolható okmányok számának ötre korlátozása tárgyában (1890. R. T. 1017.); 1892 máj. 19. 33314. sz. keresk. min. rend. a postai megbizási szolgálatban való változások tárgyában (1892. R. T. 1270.); 1892 jun. 4. 36784. sz. keresk. min. rend. a postai megbizások körül a nemzetközi forgalomban beálló változásokról (1892. R. T. 1278.).

XII. Utánvétel.

1883 márcz. 20. 9902. sz. közm. és közl. min. rend. a postautánvételek kezelésének megváltoztatása és az utánvétjegyek megszüntetése tárgyában (1883. R. T. 406.); 1883 márcz. 25 9902. sz közm. és közl. min. rend. a postai utánvételekről (1883. R. T. 535.); 1885 nov. 7. 37396. sz. közm. és közl. min. rend. a belföldi és Bosznia-Herczegovinával való forgalomban a postai utánvételi összeg átutalása tárgyában (1885. R. T. 1828.); 1892 márcz. 27. 16121. sz. keresk. min. rend. a keleti messagerie-forgalomban (via Zimony) való utánvételi szolgálat tárgyában (1892. R. T. 1039.); 1892 jun. 1. 32763. sz. keresk. min. rend. az utánvételi jutaléknak a bel- és külföldi csomag-forgalomban való leszállítása tárgyában (1892. R. T. 1276.); 1892 jun. 16. 38,757. sz. keresk. min. rend. a nemzetközi forgalomban váltható utánvételes levelek tárgyában (1892. R. T. 1326.); 1894. jul. 19. 53510. sz. keresk. min. rend. a Szerbiával való utánvételes csomag-forgalom tárgyában (1894. R. T. I. 1023.); 1897 febr. 18. 5579. sz. keresk. min. rend., az utánvételes küldemények után beszedendő összegek átutalása tárgyában (1897. Budapesti Közlöny 47. sz.).

XIII. Csomagok szállítása.

1881 szept. 17. 27861. sz. közm. és közl. min. rend. a kisebb (értéknyilvánítás nélküli) csomagok szállítása iránt kötött nemzetközi postaegyezmény közzététele és életbeléptetése tárgyában (1881. R. T. 1574.); 1882 máj. 30. 7135. sz. közm. és közl. min. rend. több kocsipostai küldeménynek egy szállítólevélen való feladása tárgyában (1882. R. T. 738.); 1883 decz. 27. 42144. sz. közm. és közl. min. rend. a postai csomagoknak az árúforgalmi statisztikába való bevonása tárgyában (1883. R. T. 1804.); 1885 ápr. 30. 3507. sz. közm. és közl. min. rend. a biztonsági gyujtózsinórok postai szállítása tárgyában (1885 R. T. 431.); 1885 ápr. 30. 11299. sz. közm. és közl. min. rend. a gyútükrök és fémtöltények postai szállítása tárgyában (1885. R. T. 433.); 1885 jun. 29. 21110. sz. közm. és közl. min. rend. a Spanyolországgal való collis postaux forgalomról (1885. R. T. 790.); 1886 márcz. 23. 11233. sz. közm. és közl. min. rend. a helyi forgalomban való kocsipostai küldemények tárgyában (1886. R. T. 341.); 1886 jun. 24. 24500. sz. közm. és közl. min. rend. a Nagybritanniával és Irlanddal való colis postaux forgalom (1886. R. T. 500.); 1887 szept. 5. 11684. sz. közm. és közl. min. rend. Budapesten a postai csomagok kézbesítési dijának meghatározása tárgyában (1887. R. T. 1938.); 1889 máj. 11. 20583. sz. keresk. min. rend. az egy és ugyanazon szállítólevélhez tartozó több postacsomag felvételének korlátozása tárgyában (1889. R. T. 1063.); 1892 márcz. 2. 11243. sz. keresk. min. rend. a csomagszállítási szolgálat berendezése tárgyában Maltába és Tunisba, s megfordítva az «Adria» hajóival (1892. R. T. 514.); 1892 márcz. 11. 14161. sz. keresk. min. rend. pezsgőt, folyadékot és más kényesebb tárgyakat tartalmazó postai küldemények gondos csomagolása tárgyában (1892. R. T. 918.); 1892 jun. 4. 37345. sz. keresk. min. rend. a nemzetközi csomagforgalomban beállott változások tárgyában (1892. R. T. 1279.); 1892 okt. 7. 51034. sz. keresk. min. rend. postai csomagoknak a feladók költségére való vám-bérmentesítése tárgyában (1892. R. T. 2241.); 1894 máj. 9. 32853. sz. keresk. min. rend. a fuvarozásból kizárt vagy csak feltételesen szállítható tárgyakra nézve az osztrák és a magyar, valamint a németországi, németalföldi és a svájczi vas-

Szövege a következő:

(Hivatalos fordítás.)

Egyetemes postaegyesület. Egyetemes postaszerződés

köttetett Ausztria-Magyarország, Németország és a német védnökség alatt levő területek, az amerikai Egyesült-Államok, Argentina köztársaság, Belgium, Bolivia, Brazilia, Bulgária, Chili, Columbia köztársaság, a congói független állam, Costa-Rica köztársaság, Dánia és a dán gyarmatok, Domingo köztársaság, Egyptom, Ecuador, Spanyolország és a spanyol gyarmatok, Francziaország és a franczia gyarmatok, Nagy-Britannia és különböző brit gyarmatok, az ausztráliai britt gyarmatok, Canada, Brit-India, Görögország, Guatemala, Haiti köztársaság, Hawai királyság, Honduras köztársaság, Olaszország, Japán, Libéria köztársaság, Luxemburg, Mexiko, Montenegro, Nicaragua, Norvégia, Paraguay, Németalföld és a németalföldi gyarmatok, Peru, Perzsia, Portugal és a portugal gyarmatok, Rumánia, Oroszország, Salvador, Szerbia, Siam királyság, a délafrikai köztársaság, Svédország, Svájcz, a tunisi kormányzóság, Törökország, Uruguay és a venezuelai Egyesült-Államok közt.

A fent elősorolt országok alulirt meghatalmazottjai a Párisban 1878. évi junius hó 1-én létrejött egyetemes postaszerződés 19. czikke értelmében Bécsben congressusra egybegyűlvén, a most említett szerződést, valamint a Lissabonban 1885. évi márczius hó 21-én erre vonatkozólag létrejött pótszerződést, közös egyetértéssel s a jóváhagyás fentartása mellett, a következőleg módositották:

---

utak kölcsönös forgalma tárgyában megállapított könnyítéseket tartalmazó egyezményhez Luxemburg és Belgium hozzájárulása iránt (1894. R. T. I. 598.); 1894 jun. 20. 36227. sz. keresk. min. rend. a Nagy-Brittániába és a brit gyarmatokba szóló nemzetközi postai csomagok értéknyilvánítással való elláthatása tárgyában (1894. R. T. I. 963.); 1894 jul. 21. 52699. sz. keresk. min. rend. a Szerbiával váltandó nemzetközi postai csomagok (colis postaux) forgalmában való változások tárgyában (1894. R. T. I. 1088.); 1894 szept. 11. 74807. sz. belügymin. rend. a belföldre vagy Ausztriába szóló fegyverküldeményeknek postai szállítása tárgyában (1894. R. T. II. 323.); 1894 okt. 1. 61263. sz. keresk. min. rend. a feladónak kézbesíthetlen csomagja felett való rendelkezése tárgyában (1894. R. T. II. 464.); 1894 okt. 16. 64424. sz. keresk. min. rend. a sürgős postai csomagok tárgyában a belföldi forgalomban, továbbá az Ausztriával és Németországgal váltott csereforgalomban (1894. R. T. II. 471.); 1895 jan. 4. 109,951. sz. belügym. rend. a töltött fémtölténységeknek postán való szállítása és csomagolása tárgyában (1895. R. T. I. 2.); 1895 jan. 12. 285. sz. keresk. min. rend. a nemzetközi csomagforgalomnak Japánnal való behozatala tárgyában (1895. R. T. I. 111.); 1895 nov. 12. 51180. sz. pénzügymin. rend. a postai csomagokban szállított levelek leletezésének mellőzése tárgyában (1895. R. T. II. 1668.); 1896 aug. 25. 66,838. sz. belügymin. rend., emberi hullarészek és az emberi testből származó váladékok és folyadékok postai szállításának módozatai tárgyában (1896. R. T. II. 168.).

XIV. Árúminták.

1892 márcz. 19. 18108. sz. keresk. min. rend. az árúminta-küldemények maximális súlyának és térfogatának felemelése tárgyában a belföldi, a magyar-osztrák és a magyar-bosznia-herezegovinai forgalomban (1892. R. T. 1036.); 1892 máj. 19. 33316. sz. keresk. min. redd. a postai árúminták szabályzatában való változások tárgyában (1892. R. T. 1275.).

XV. Nyomtatványok.

1889 nov. 14. 54546. sz. keresk. min. rend. a belföldi postai nyomtatvány küldeményekre fennálló díjfokozat módosítása tárgyában (1889. R. T. 2264.); 1890 máj. 1. 25704. sz. keresk. min. rend. a nyomtatvány-küldemények tarifájának módosítása tárgyában (1890. R. T. 744.); 1890 szept. 4. 54723. sz. keresk. min. rend. az el nem fogadható postai nyomtatvány küldemények tárgyában (1890. R. T. 1711.); 1892 máj. 19. 33313. sz. keresk. min. rend. a postai nyomtatvány küldeményekre irható megjegyzések, stb. kiterjesztése tárgyában (1892. R. T. 1267.).

1. CZIKK.

Azon országok, melyek a jelen szerződést megkötötték, valamint azok, melyek ahhoz később csatlakozni fognak, a levelezéseknek postahivatalaik közt való kölcsönös kicserélésére nézve «Egyetemes posta-egyesület» elnevezés alatt egységes postaterületet képeznek.

2. CZIKK.(1)

A jelen szerződés határozatai az egyesület egyik országából a másikba intézett levelekre, egyszerü és fizetett válasszal ellátott levelező-lapokra, mindennemü nyomtatványokra, üzleti papirokra és árumintákra terjednek ki. Alkalmaztatnak továbbá ezen határozatok az egyetemes posta-egyesület országai és az egyesülethez nem csatlakozott országok közt váltott fentemlitett küldeményekre is, ha azok legalább két szerződő ország szolgálatát veszik igénybe.

3. CZIKK.(1)

1. Egymással határos országok postaigazgatásai és azok, melyek levelezéseiket egy harmadik igazgatás közvetitése nélkül egymás közt közvetlenül cserélik ki, közös egyetértés utján állapitják meg a levélcsomagoknak határaikon át, vagy egyik határtól a másikig való szállitásának feltételeit.

2. Oly tengeri szállitás, melyet két ország közt ezek egyikének posta- vagy más hajói közvetitenek; más egyezség hiányában külön szolgálatnak tekintetik és e szállitás, valamint az is, melyet valamely országnak postahivatalai közt más ország tengeri vagy szárazföldi szolgálattal közvetit, a következő czikk által szabályoztatik.

4. CZIKK.(1)

1. A szabad átszállitás az egyesület összes területén biztosittatik.

2. Ennek folytán az egyesület postaigazgatásai ugy levélzárlatokat, mint egyes leveleket egy vagy több egyesületi igazgatás közvetitésével a forgalom és a postaszolgálat igényeihez képest egymás közt szabadon cserélhetnek ki.

3. Az egyesület két postaigazgatása közt egyenkint vagy zárlatban egy vagy több egyesületi igazgatás szolgálatának igénybevételével váltott levelezésekért, — azon országok mindegyike javára, melyeknek területén átszállittattak, vagy a melyeknek szolgálata a szállitásra igénybe vétetett, — a következő átmeneti dijak járnak:

1-ször, szárazföldi szállitás fejében levelekért és levelező lapokért kilogrammonként 2 frank, a többi tárgyakért kilogrammonként 25 centimes:

2-szor, tengeri szállitás fejében levelekért és levelező-lapokért kilogrammonként 15 frank, a többi tárgyakért kilogrammonként 1 frank.

4. Megjegyzendő azonban:

1-ször, hogy mindenütt, hol az átszállitás már jelenleg ingyen vagy kedvezőbb feltételek mellett teljesittetik, ezen állapot az alábbi 3. pontban tárgyalt eset kivételével érintetlenül marad;

---

(1) V. ö. 26. cz.

2-szor, hogy mindenütt, hol jelenleg a tengeri szállitás dija levelekért és levelező-lapokért kilogrammonként 5 frank és a többi tárgyakért 50 centimes, e dijak változatlanul megmaradnak;

3-szor, hogy a tengeri szállitás, 300 tengeri mértföldet meg nem haladó távolságig ingyen teljesittetik, ha az ezen uton szállitott levélzárlatokért és levelezésekért az érdekelt igazgatás szárazföldi szállitási dijat igényelhet; ellenkező esetben a levelek és levelező-lapok kilogramjáért 2 frank, a többi tárgyak kilogramjáért 25 centimes dij jár;

4-szer, hogy az esetben, ha a tengeri szállitást két vagy több igazgatás teljesiti: az összes szállitás dija levelekért és levelező lapokért kilogrammonként 15 frankot, a többi tárgyakért kilogrammonként 1 frankot meg nem haladhat; a dijak az illető igazgatások közt a szállitás távolságának aránya szerint osztatnak el, kivéve, ha az érdekelt felek másként megállapodtak;

5-ször, hogy a jelen czikkben elősorolt dijak érvénye nem terjed ki sem az egyesülethez nem tartozó igazgatásoktól függő, sem pedig oly rendkivüli szállitási szolgálatokra, melyeket valamely igazgatás az egyesület területén egy vagy több igazgatás érdekében vagy kivánságára rendezett be vagy tart fenn. A szállitás ezen két neméneк feltételeit az érdekelt igazgatások egymás közt tetszés szerint határozzák meg.

5. Az átszállitás költségeit a feladó ország igazgatása viseli.

6. Az általános leszámolás ezen költségekről azon adatok alapján történik, melyek minden harmadik évben az alábbi 20. czikkben emlitett szabályzatban meghatározott 28 napon át gyüjtetnek.

7. A postaigazgatások kölcsönös levelezései, a válaszos levelező lapoknak a kiindulási országba visszaküldött válaszlapjai, a visszaküldött vagy tévesen irányitott küldemények, a térti küldemények, a térti vevények, a postautalványok és minden más, a postaszolgálatra vonatkozó okmányok a szárazföldi és tengeri átszállitási dijtól mentesek.

5. CZIKK.(1)

1. A postai küldemények dijai az egyesület egész területén — ott, a hol a kézbesitési szolgálat be van, vagy be lesz rendezve, a házhoz való kézbesitést is beleértve — a következőleg állapittatnak meg:

1-ször, levelekért, minden egyes levél és minden 15 gram suly vagy annak töredéke után, bérmentesitve 25 centimes, bérmentetlenül annak kétszerese;

2-szor, egyszerü levelező-lapokért, avagy a fizetett válaszszal ellátott levelező-lapok mindegyik lapjáért darabonként 10 centimes;

a bérmentetlen levelező-lapok dija annyi, mint a bérmentetlen leveleké;

3-szor, mindennemü nyomtatványokért, üzleti papirokért és árumintákért, minden egyes külön czimzett tárgy vagy csomag és minden 50 gram vagy ennek töredéke után 5 centimes, feltéve, hogy az ily tárgy vagy csomag levelet vagy tényleges és személyes levelezés jellegével biró irott közleményt nem tartalmaz és könnyen megvizsgálható.

Üzleti papirok dija küldeményenként 25 centimes-nál, áruminták dija 10 centimes-nál kisebb nem lehet.

(1) V. ö. 10., 12., 26. cz.

2. Az előző §-ban megállapitott dijakon felül még szedhető:

1-ször, mindazon tárgyakért, melyeknek tengeri szállitási dija levelek és levelező-lapok után kilogramonként 15 frank, más tárgyak után kilogrammonként 1 frank, azon viszonylatokban, melyekben e szállitási dijak alkalmazhatók: egységes pótdij, mely portó tételenként leveleknél 25 centimes, levelező-lapoknál 5 centimes és a többi küldeményeknél 50 gram vagy ennek töredéke után 5 centimes-nál magasabb nem lehet.

2-szor, az egyesülethez nem tartozó igazgatásoktól függő szolgálat, vagy az egyesület területén berendezett rendkivüli szolgálat igénybevételével s e czimen külön költséggel egybekötött szállitásért eme költséggel arányos pótdij.

3. Elégtelen bérmentesités esetében mindennemü levélpostai tárgy a czimzett rovására hiányzó dijrész kétszeres összegével terheltetik meg; de e dij magasabb nem lehet, mint az, mely a rendeltetési országban a hasonnemü, sulyu és eredetü bérmentesitetlen levelezés után szedetik.

4. Minden küldemény, mely nem levél vagy levelező-lap, legalább részben bérmentesitendő.

5. Az árúminta-küldemények kereskedelmi értéket képviselő tárgyakat nem tartalmazhatnak, sulyuk 250 gramot, kiterjedésük hosszuságban 30 centimétert, szélességben 20 centimétert és magasságban 10 centimétert, vagy ha tekercs-alakuak, hosszuságban 30 centimétert s átméretben 15 centimétert tul nem haladhatnak. Mindazonáltal az érdekelt országok igazgatásai kölcsönös forgalmukban a fent meghatározottnál nagyobb suly és kiterjedés iránt is megegyezhetnek.

6. Üzleti papirt és nyomtatványt tartalmazó csomagok 2 kilogrammnál sulyosabbak nem lehetnek s terjedelmük bármely oldalon 45 centimétert tul nem haladhat.

Elfogadhatók mindazonáltal postaszállitásra oly tekercs-alaku csomagok is, melyeknek átmérete 10 centimétert és hossza 75 centimétert tul nem halad.

6. CZIKK.(1)

1. Az 5. czikkben felsorolt tárgyak ajánlva küldhetők.

2. Minden ajánlott küldeményért fizet a feladó:

1-ször, a küldemény neméneк megfelelő rendes bérmentesitési dijat;

2-szor, 25 centimes-ig terjedhető ajánlási dijat, melyben a feladó vevénydija is benfoglaltatik.

3. Ajánlott küldemény feladója előre lefizetett 25 centimes maximalis dijért térti vevényt is kaphat.

7. CZIKK.(2)

1. Ajánlott küldemények 500 frankig terjedő utánvétellel terhelve küldhetők azon országok kölcsönös forgalmában, melyeknek igazgatásai e szolgálat berendezésére nézve megegyeznek. E küldemények az ajánlott küldemények kellékeinek és dijainak vannak alávetve.

(1) V. ö. a 10., 12., 26., czikket és a zárjegyzőkönyv I. pontját (a 258. lapon).
(2) V. ö. 12., 26. cz.

2. A czimzettől beszedett összeg a közönséges utalvány dijának és 10 centimes beszedési illetéknek levonása után a feladónak postautalványnyal küldetik meg.

8. CZIKK.(1)

1. Ajánlott küldemény elveszése esetén — a vis major esetét kivéve — a feladónak, vagy ennek kivánatára a czimzettnek 50 frank kárpótlásra van igénye.

2. A kárpótlást kifizetni azon igazgatás köteles, melynek a felvevő hivatal alá van rendelve. Ez igazgatásnak visszkereseti joga van a felelős igazgatás, vagyis azon igazgatás ellen, a melynek területén vagy szolgálatában az elveszés bekövetkezett.

3. A szavatosság, az ellenkezőnek bebizonyitásáig, azon igazgatást terheli, mely a küldeményt kifogás nélkül átvette, de annak kézbesitését, esetleg a következő igazgatásnak történt szabályszerü átadását kimutatni nem képes. «Poste restante» czimmel ellátott küldeménynél a szavatosság megszünik, ha az oly személynek kézbesittetett, ki a rendeltetési országban fennálló szabályok szerint beigazolta azt, hogy neve és állása a czimmel megegyezik.

4. A kárpótlási összeget a feladó hely igazgatása lehető gyorsan, de legkésőbb a felszólamlás napjától számitva egy év alatt tartozik megfizetni. A szavatos igazgatás köteles a feladó hely igazgatásának az ez által fizetett kárpótlási összeget haladék nélkül megtériteni. Azon esetben, ha a szavatos igazgatás a feladó hely igazgatását arra hivta fel, hogy a kifizetést ne teljesitse, a nem fizetésből eredő esetleges költségeket utóbbi igazgatásnak megtériteni tartozik.

5. A felszólamlási határidő az ajánlott küldeménynek postán való feladása napjától számitandó egy év. E határidő lejárta után a felszólamlónak kártalanitásra igénye többé nincs.

6. Ha az elveszés szállitás közben következett be, a nélkül, hogy megállapitható lenne, mely ország területén történt, az illető igazgatások a kárt egyenlő részben viselik.

7. Az igazgatásoknak szavatolása ajánlott küldeményekért megszünik, mihelyt az átvételre jogositott egyén azt nyugtázta és átvette.

9. CZIKK.(2)

1. Valamely levélpostai küldemény feladója azt mindaddig, mig a czimzettnek még nem kézbesittetett, visszavonhatja vagy annak czimét megváltoztathatja.

2. Az erre vonatkozó megkeresés postával vagy táviratilag továbbittatik s a feladó ezért a következő dijakat tartozik fizetni:

1-ször, postával továbbitandó megkeresésért egy egyszerü ajánlott levél diját;

2-szor, távirati uton továbbitandó megkeresésért a távirat diját a rendes dijszabás szerint.

(1) V. ö. a 26. czikk és a zárjegyzőkönyv (258. lap) II. pontját.
(2) V. ö. 26. cz.

3. A jelen czikk határozatai nem kötelezők azon országokra nézve, melyeknek törvényei a feladónak nem engedik meg a rendelkezést a szállitás alatt levő küldemények felett.

10. CZIKK.(1)

Az egyesülethez tartozó azon országok, melyeknek pénzegysége nem a frank; dijaikat az előző 5. és 6. czikk szabványainak megfelelő egyenértékben saját pénzértékük szerint állapitják meg. Ezen országoknak jogukban áll a törtrészeket a jelen szerződés 20. czikkében emlitett szabályzatban foglalt táblázatnak megfelelőleg kikerekiteni.

11. CZIKK.(1)

1. A küldemények csak a feladó országban a magánlevelezésre érvényes levéljegyekkel bérmentesithetők. Kellően bérmentesitetteknek tekintendők azonban a fizetett válaszszal ellátott levelező-lapok válaszlapjai is, melyekre a kibocsátó ország levéljegyei vannak illesztve.

2. E kötelezettség alól ki vannak véve és portómentesek a postaigazgatásoknak egymás közt váltott, a postaszolgálatra vonatkozó levelezései.

3. A nyilt tengeren levő postahajók szekrényébe dobott vagy a hajó parancsnokának kezeihez szolgáltatott levelezések azon ország levéljegyeivel és dijszabása szerint bérmentesithetők, melynek az emlitett postahajó tulajdonát képezi, vagy a melyhez tartozik.

Ha a feladás a hajón a menet két végpontján való tartózkodás alatt vagy egy közbeneső kikötőben történik; a bérmentesités csak akkor érvényes, ha azon ország levéljegyeivel és dijszabása szerint történik, melynek vizeiben a postahajó tartózkodik.

12. CZIKK.(2)

1. Minden igazgatás osztatlanul megtartja az általa az előző 5., 6., 7., 10. és 11. czikk alapján beszedett dijakat, kivéve a 7. czikk 2. §-ában emlitett utalványok után járó megtéritéseket.

2. Ennélfogva a jelen czikk 1. §-ában emlitett megtéritésen kivül e czimen az egyesületnek egyes igazgatásai közt leszámolásnak helye nincs.

3. Levelek és más levélpostai küldemények sem a feladó, sem a rendeltetési országban, sem a feladó, sem a czimzett rovására nem terhelhetők egyéb porto vagy más postadijjal, mint a melyek az előbb idézett czikkekben meg vannak állapitva.

13. CZIKK.(2)

1. Azon egyesületi államokban, melyek kölcsönös forgalmukra nézve abban megegyeznek, bármely nemü levélpostai küldemény a feladó kivánságára czimzettnek a megérkezés után azonnal külön küldönczczel kézbesittetik.

2. Az ily «express» küldemények külön kézbesitési illeték alá esnek, mely

---

(1) V. ö. 12. cz.
(2) V. ö. 26. cz.

30 centimesban van megszabva és a feladó által a rendes viteldijon felül teljesen s előre lefizetendő. E kézbesitési dij a feladó ország igazgatását illeti.

3. Ha a küldemény oly helyre szól, hol postahivatal nincs, a rendeltetési terület igazgatása pótdijat szedhet, mely azonban a belforgalomra nézve megállapitott küldönczdijat meg nem haladhatja és a melyből a feladó által fizetett dij, illetve ennek a pótdijat beszedő állam pénzértékében megfelelő egyenértéke levonandó.

4. Oly express-küldemények, melyek az előre lefizetendő összes illetékek erejéig teljesen bérmentesitve nincsenek, közönséges módon kézbesittetnek.

14. CZIKK.

1. Az egyesület területén belül a postaküldemények utánküldéseért semmiféle pótdij nem szedetik.

2. Térti-levelekre nézve a közbeneső igazgatások részéről nincs helye oly átszállitási dijak visszatéritésének, melyek az odaküldésért nekik jártak.

3. Után- vagy visszaküldés által a feladó országba visszakerülő bérmentetlen levelek, bérmentetlen levelező-lapok s elégtelenül bérmentesitett bármely nemü levélpostai küldemények a czimzettek vagy feladók terhére ugyanazon dij alá esnek, mint az első rendeltetési országból a feladó országba közvetlenül czimzett hasonló küldemények.

15. CZIKK.[1]

1. Valamely szerződő állam postahivatalai és ugyanazon államtól idegen helyen állomásozó hadi hajórajoknak vagy egyes hadi hajóknak parancsnokai közt a többi államok szárazföldi vagy tengeri közvetitésével levélzárlatok válthatók.

2. Az ezen levélzárlatokban foglalt bárminemü levélpostai küldemények csakis a zárlatot vivő vagy inditó hadihajó tisztjeihez vagy legénységéhez szólhatnak, illetve csak azoktól eredhetnek; a küldemények diját és kellékeit azon állam postaigazgatása határozza meg belföldi szabályzatai alapján, melyhez a hajó tartozik.

3. A kiindulási vagy a rendeltetési postaigazgatás a kérdésben forgó levélzárlatok után a közbeneső igazgatásoknak a 4. czikk határozatai értelmében kiszámitandó átszállási dijat fizeti; kivéve, ha az érdekelt igazgatások másként egyeztek meg.

16. CZIKK.

1. Nem továbbittatnak:

a) oly üzleti papirok, áruminták és nyomtatványok, melyek még részben sincsenek bérmentesitve, vagy nincsenek ugy csomagolva, hogy a tartalom könnyen megvizsgálható;

b) ugyanily nemü küldemények, ha sulyuk vagy méreteik az 5. czikkben előirt határokat tulhaladják;

c) a kereskedelmi értékkel biró áruminták.

---

(1) V. ö. 26. cz.

2. A fent elősorolt küldemények a bélyegző lenyomattal jelzett feladó helyre visszaküldendők s ha lehet, a feladónak visszaadandók.

3. Tilos:

1-ször, levélpostára feladni:

a) oly áruminta- és egyéb küldeményeket, melyek természetüknél fogva a postai közegekre veszélyt hozhatnak, a levelezéseket bepiszkolhatják vagy megrongálhatják ;

b) robbanó, gyulékony és veszélyes anyagokat; nemkülönben a szabályzatban kikötött kivételek fentartásával: élő vagy holt állatokat vagy rovarokat.

2-szor, a postára adott közönséges, vagy ajánlott küldeményekben elhelyezni:

a) forgalomban levő pénzdarabokat;

b) vámilleték alá eső tárgyakat;

c) arany- vagy ezüst tárgyakat, drágaköveket, ékszereket s egyéb drágaságokat, de csak azon esetben, ha azoknak csatolását vagy szállitását az illető országok törvényei megtiltják.

4. Az előző 3. §. tilalmai alá eső küldemények, ha tévesen szállitásra bocsáttattak volna, a betüző lenyomattal jelzett feladó helyre visszaküldendők; kivéve, ha a rendeltetési ország igazgatása, törvényei és belföldi szabályzatai értelmében más rendelkezésre volna felhatalmazva.

5. Az egyesülethez tartozó országok kormányai egyébként jogositva vannak területükön a szállitást vagy kézbesitést megtagadni a mérsékelt dijért szállitható azon tárgyaktól, melyek a közlésükre és terjesztésükre vonatkozó törvényeknek, szabályoknak és rendeleteknek meg nem felelnek; valamint egyéb levelezéstől is, melyen a törvények vagy szabályzatok által megtiltott megjegyzések, rajzok stb. feltünő módon vannak alkalmazva.

17. CZIKK.

1. Az egyesület azon igazgatásai, melyek az egyesület területén kivül fekvő országokkal összeköttetésben vannak, megengedik, hogy az egyesület többi igazgatásai ezen összeköttetéseket az emlitett országokkal való levelezéseiknek közvetitésére felhasználják.

2. Valamely egyesületi országnak az egyesülethez nem tartozó országgal más egyesületi országon át váltott egyenkinti levelezésének, az egyesület határain kivül való szállitását azon egyezmények, szabályzatok vagy külön határozatok szabályozzák, melyek a közvetitő és az idegen ország közt a postai összeköttetésre nézve fennállanak.

3. Idegen országból eredő vagy oda szóló levelezés az egyesület területén ugyanazon dijakért szállittatik át, mint az azon egyesületi országból eredő vagy oda szóló levelezés, mely az előbbivel a közlekedést fentartja.

4. Az egyesület határán kivüli átszállitásért az idegen országba szóló levelezések után az idegen országgal való közlekedést fentartó egyleti országnak a következő átszállitási dijak járnak, nevezetesen:

a) az egyesületen kivüli tengeri szállitás fejében, levelekért és levelezőlapokért kilogrammonként 20 frank, a többi tárgyakért kilogrammonként 1 frank;

b) az egyesületen kivüli szárazföldi szállitás fejében kilogrammonként azon

meghatározott költségek, melyeket a közlekedést az idegen közvetitő országgal fentartó egyleti ország közöl.

5. Ha a tengeri szállitást két vagy több igazgatás látja el, a tengeri szállitás összes költségei az egyesület területén és azonkivül levelek és levelező-lapoknál kilogrammonként 20 frankot és a többi tárgyaknál kilogrammonként 1 frankot meg nem haladhatnak; esetleg e dijak ez igazgatások közt az átfutott távolság szerint osztatnak fel, ha csak az érdekeltek másként nem állapodtak meg.

6. Az egyesületen kivüli szállitás fentemlitett költségeit a feladási ország igazgatása viseli. E szállitási költségek az egyenként vagy levélzárlatokban továbbitott összes levelezésre alkalmaztatnak.

Ha azonban egyesületi országból idegen országba vagy ilyenből egyesületi országba levélzárlatok küldetnek; kell, hogy az érdekelt igazgatások a szállitási költségek fizetési módozatára nézve előre megegyezzenek.

7. Egyesületi és egyesületen kivüli két ország közt egy másik egyesületi országon át váltott levelezés átszállitási költségeiről a főleszámolás statistikai adatok alapján történik, melyek a megelőző 4. czikk értelmében az egyesületen belül való átszállitásért járó dijak kiszámitására szolgáló adatokkal egyidejüleg gyüjtetnek.

8. Azon dijak, melyek valamely egyesületi országban az egyesületen kivüli országba szóló vagy abból eredő és egy másik egyesületi országon átszállitott levelezésért szedetnek, az egyesületi rendes dijaknál alacsonyabbak nem lehetnek. E dijakat a beszedő ország egészen megtartja.

18. CZIKK.(1)

A magas szerződő felek kötelezik magukat, hogy hamis vagy használt értékjegyeknek a levelezések bérmentesitésére való csalárd használatának megtorlására a szükséges intézkedéseket megteszik vagy törvényhozásuknál javaslatba hozzák. Hasonlóképen kötelezik magukat, hogy a szükséges intézkedéseket megteszik vagy törvényhozásuknál javaslatba hozzák: hogy megtiltassék és megszüntettessék oly hamis vagy utánzott postai jelzőknek és értékjegyeknek csalárd gyártása, eladása, vételre kinálása, vagy szétosztása, melyek valamely szerződő állam postai jelzőivel és értékjegyeivel összetéveszthetők.

19. CZIKK.

Értéknyilvánitással ellátott levelek és dobozok, postai utalványok, nemzetközi postai csomagok, postai megbizások, azonossági könyvecskék, hirlapelőfizetések és egyéb ily szolgálati ágak berendezése az egyesület különböző államai vagy államcsoportjai közt külön egyezmény tárgyát képezi.(2)

20. CZIKK.

1. Az egyesületet képező különböző országok postaigazgatásai közös egyetértéssel foganatositandó szabályzatban állapithatják meg a szükséges általános és különös rendszabályokat.

---

(1) V. ö. 26. cz. (2) V. ö. alább 23. cz.

2. Az egyes igazgatások továbbá egymásközt megállapodhatnak oly kérdésekre nézve, melyek nem érintik az egyesület összeségét; föltéve, hogy a megállapodások a jelen szerződéssel ellentétben nincsenek.

3. Az érdekelt igazgatások egyébiránt kölcsönösen megegyezhetnek 30 kilométernyi övön belül leszállitott dijaknak alkalmazására nézve.

21. CZIKK.(1)

1. A jelen szerződés az egyes országok törvényhozási jogát nem érinti mindarra nézve, a miről a jelen szerződésben foglalt határozatok nem intézkednek.

2. Nem korlátozza a szerződő felek jogát, hogy szerződéseket fentartsanak és kössenek; valamint, hogy a postaforgalom javitása érdekében szükebb körü egyesületeket fentartsanak, avagy újakat alakitsanak.(2)

22. CZIKK.(3)

1. Az «Egyetemes postaegyesület nemzetközi irodája» elnevezés alatt fentartatik azon intézmény, mely mint központi hivatal a svájczi postaigazgatás felügyelete alatt működik és a melynek költségeit az egyesület valamennyi igazgatása viseli.

2. Ez irodának feladata a nemzetközi postaszolgálatot érdeklő mindennemü közleményeket gyüjteni, rendezni, közzétenni és szétosztani; vitás kérdésekről az érdekelt felek kivánságára véleményt adni, a congressus okmányainak megváltoztatására vonatkozó javaslatok tárgyalását előkésziteni, elfogadott változásokat közölni és egyáltalán mindazon tanulmányokkal és munkákkal foglalkozni, melyek a postaegyesület érdekében reá bizatnak.

23. CZIKK.(4)

1. Az egyesület két vagy több tagja közt a jelen szerződés magyarázása körül, vagy ajánlott küldemény elveszése esetén valamely igazgatás szavatossága tekintetében felmerülő vitás kérdést választott biróság dönti el, melyhez minden érdekelt igazgatás a vitás ügyben közvetlenül nem érdekelt egy-egy egyesületi tagot választ.

2. A választott biróság általános szavazattöbbséggel határoz.

3. A szavazatok megoszlása esetén a vita eldöntésére a választott biróság egy más, a vitás ügyben szintén nem érdekelt igazgatást választ.

4. A jelen czikk határozatai a megelőző 19. czikk alapján kötött egyezményekre is alkalmaztatnak.

24. CZIKK.

1. Azon országok, melyek a jelen szerződéshez nem járultak, kivánságukra ahhoz csatlakozhatnak.

(1) V. ö. 29. cz.
(2) Ausztria és Magyarország postaszerződéseinek felsorolását l. a 242. lap jegyzetében. (VI. Érintkezés a külfölddel, utolsó bekezd.)
(3) V. ö. 27. cz.
(4) V. ö. 26. cz.

2. E csatlakozás diplomatiai uton a svájczi szövetség kormányának bejelentendő, mely azt valamennyi egyesületi országgal közli.

3. A csatlakozás jogi következménye: a jelen szerződésben foglalt határozatok elfogadása és a benne magállapitott előnyökben való részesülés.

4. A svájczi szövetség kormányát illeti meg, hogy az érdekelt országgal egyetértve megállapitsa azon részösszeget, melylyel az utóbbi ország igazgatása a nemzetközi iroda költségeihez járul és esetleg az ezen igazgatás által az előző 10. czikk értelmében szedendő díjak egyenértékét.

25. CZIKK.(1)

1. A szerződő államok meghatalmazottjai a megoldandó kérdések fontosságához képest congressusra gyülnek össze, vagy egyszerü igazgatási értekezletet tartanak, valahányszor a kormányok vagy igazgatások két harmada azt inditványozza, vagy ily inditványt elfogad.

2. Azonban postacongressusra legalább is minden öt évben kell összeönni.

3. Minden ország képviseltetheti magát akár egy vagy több küldött, akár valamely más ország küldöttei által. Egy ország küldötte vagy küldöttei azonban csak két ország képviseletével lehetnek megbizva, beleértve azon országot, mely őket küldötte.

4. A tanácskozásnál minden országnak csak egy szavazata van.

5. Minden congressus meghatározza a helyet, hol a jövő congressus egybe fog gyülni.

6. Az értekezletek összejövetelének helyét a nemzetközi iroda javaslatára az igazgatások határozzák meg.

26. CZIKK.(1)

1. Az összejövetelek közti időben minden egyesületi ország igazgatása a nemzetközi iroda közvetitésével az egyesület ügykörére vonatkozólag a többi résztvevő igazgatásnak javaslatokat tehet.

2. Minden javaslat a következő eljárás alá esik:

Az egyesületi igazgatásoknak öt havi határidő van hagyva arra, hogy a javaslatokat elbirálják és esetleg észrevételeiket, módositványaikat vagy ellenjavaslataikat a nemzetközi irodával közöljék. A válaszokat a nemzetközi iroda összefoglalja és elfogadás vagy elutasitásra való nyilatkozat végett a többi igazgatással közli. Azon igazgatások, melyek a nemzetközi irodának a beküldött észrevételeket tartalmazó második körözvényére ennek keltétől számitott hat havi határidő alatt szavazatukat be nem küldik, nem szavazóknak tekintetnek.

3. Hogy a javaslatok határozatokká váljanak, szükséges:

1-ször, a szavazatok összessége, ha uj czikk hozzáadásáról, vagy a jelen és a 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 12., 13., 15. és 18. czikk határozatainak módositásáról van szó;

2-szor, a szavazatok két harmada, ha a szerződésnek más, mint a 2., 3.,

(1) V. ö. 27. cz.

Perzsia részéről:
Génl. N. Semino.
Portugal és a portugali gyarmatok részéről:
Guelhermino Augusto de Barros.
Rumánia részéről:
Colonel A. Gorjean.
Dimitrescu S.
Oroszország részéről:
General de Besack.
Skalkovsky A.
Salvador részéről:
Kehlmann Louis.
Szerbia részéről:
Gvozditch Svetozar J.
Popovitch Et. W.
A siami királyság részéről:
Luang Suriya Nuvatr.
Keuchenius H.
A délafrikai köztársaság részéről:
Svédország részéről:
Krusenstjerna E.
Svájcz részéről:
Höhn Ed.
Delessert C.
A tunisi kormányzóság részéről:
Montmarin.
Törökország részéről:
Petacci E.
Fahri A.
Uruguay részéről:
Susviela Guarch Federico.
Busto José G.
A venezuelai Egyesült-Államok részéről:
Matzenauer Cárlos.

Zárjegyzőkönyv.

Az alulirott meghatalmazottak közvetlenül a bécsi egyetemes postai congressus által megállapitott szerződések aláirása előtt a következőkben állapodtak meg.

I.

Eltérőleg a szerződés 6. czikkének azon határozatától, mely szerint az ajánlási dij legfeljebb 25 centimes; az Európán kivüli államok közmegegyezéssel felhatalmaztatnak, hogy e maximumot, beleértve a feladónak kiszolgáltatandó vevényt is, 50 centimes-ra fölemelhessék.

II.

A szerződés 8. czikkétől eltérőleg megállapittatik, hogy azon Európán kivüli országok igazgatásai, melyeknek törvényei a szavatosság elvével jelenleg ellenkeznek; jogositva vannak ezen elvnek alkalmazását azon időpontig halasztani, mig annak foganatositására a törvényhozástól felhatalmazást nem nyernek. Mindaddig az egyesület többi igazgatásai sem kötelezhetők arra, hogy a nevezett országokba szóló vagy onnan eredő s kezelésük alatt elveszett ajánlott küldemények után kárpótlást fizessenek.

III.

Bolivia, Chili, Costa-Rica, a domingói köztársaság, Ecuador, Haiti, Honduras és Nicaragua, az egyesületnek tagjai a congresszuson magukat nem képviseltetvén: a jegyzőkönyv számukra nyitva marad, hogy a létrejött szerződésekhez vagy csupán azok egyikéhez vagy másikához hozzájárulhassanak.

Ugyszintén nyitva marad a jegyzőkönyv az ausztráliai brit gyarmatok részére, melyeknek congressusi képviselői kijelentették, hogy ezen országok az 1891. évi október hó 1-vel az egyetemes postaegyesületbe belépni szándékoznak.

Nyitva marad a délafrikai köztársaság részére is, melynek congressusi képviselője kijelentette, hogy ezen ország is az egyetemes postaegyesületbe belépni szándékozik, azonban a belépés idejének meghatározását későbbre tartja magának fenn.

Végül oly czélból, hogy azon országoknak, melyek még az egyetemes postaegyesületen kivül állanak, a belépés megkönnyittessék: a jegyzőkönyv ezek részére szintén nyitva tartatik.

IV.

Azon országok részére, melyeknek képviselői mai napon az alapszerződést, vagy pedig a congressuson létrejött szerződéseknek némelyikét irták csak alá, a jegyzőkönyv ugyancsak nyitva tartatik, hogy a többi szerződésekhez, vagy pedig ezek bármelyikéhez utólag hozzájárulhassanak.

V.

A fentebbi III. czikkben emlitett hozzájárulások az illető kormányok által diplomatiai uton az osztrák-magyar császári és királyi kormánynyal közlendők. E közlésre a határidő 1892. évi junius hó 1-én jár le.

VI.

Azon esetben, ha a szerződő felek valamelyike, vagy ezek közül többen a mai napon Bécsben aláirt szerződések egyikét vagy másikát nem erősitenék is meg: az illető szerződés az azt megerősitő országokra nézve mégis kötelező.

Ennek hiteléül alulirott meghatalmazottak felvették a jelen zárjegyzőkönyvet, melynek ugyanazon ereje és érvénye van, mintha a benne foglalt határozatok magukban azon szerződésekben foglaltatnának, a melyekre vonatkozik. E jegyzőkönyv egy példányban iratott alá, mely az osztrák kormány levéltárában helyeztetik el és a melyről minden félnek másolat fog kiadatni.

Kelt Bécsben, egyezernyolczszázkilenczvenegyedik évi julius hó negyedikén.

Magyarország részéről:
Heim P.
Schrimpf Zs.

Ausztria részéről:
Obentraut.
Dr. Hofmann.
Dr. Lilienau.
Habberger.

Németország és a német védterületek részéről:
Dr. v. Stephan.
Sachse.
Fritsch.

Az amerikai Egyesült-Államok részéről:
Brooks N. M.
Potter.

Az argentinai köztársaság részéről:
Calvo Cárlos.
Belgium részéről:
Ltchtervelde.
Bolivia részéről:

Brazilia részéről:
Luiz Betim Paes Leme.
Bulgária részéről:
Mattheeff P. M.
Chili részéről:

A columbiai köztársaság részéről:
Michelsen G.
A congói független állam részéről:
Stassin.
Lichtervelde.
Garant.
De Craene.
A costa-ricai köztársaság részéről:

Dánia és a dán gyarmatok részéről:
Lund.
A domingói köztársaság részéről:

Egyptom részéről:
Saba Y.
Ecuador részéről:

Spanyolország és a spanyol gyarmatok részéről:
Bas Federico.
Francziaország részéről:
Montmarin.
J. de Selves.
Ansault.
A franczia gyarmatok részéről:
Gabrié G.
Nagy-Britannia és különböző angol gyarmatok részéről:
Blackwood S. A.
Buxton Forman H.
Az ausztráliai brit gyarmatok részéről:

Canada részéről:

Brit-India részéről:
Kisch H. M.

Görögország részéről:
Georgantas J.
Guatemala részéről:
Dr. Meyer Gotthelf.
A haitii köztársaság részéről:

A hawaii királyság részéről:
Borel Eugène.
A hondurasi köztársaság részéről:

Olaszország részéről:
Chiaradia Emidio.
Salivetto Felice.
Japán részéről:
Indo.
Fujita.
A liberiai köztársaság részéről:
Bn. de Stein.
Koentzer W.
Goedelt C.
Luxemburg részéről:
Mongenast.
Mexiko részéről:
L. Breton y Vedra.
Montenegro részéről:
Obentraut.
Dr. Hofmann.
Dr. Lilienau.
Habberger.
Nicaragua részéről:

Norvégia részéről:
Heyerdahl Thb.
Paraguay részéről:

Németalföld részéről:
Hofstede.
Baron van der Feltz.
A németalföldi gyarmatok részéről:
Perk Johs J.
Peru részéről:
Urrea D. C.
Perzsia részéről:
Génl. N. Semino.
Portugal és a portugali gyarmatok részéről:
Guelhermino Augusto de Barros.

Rumánia részéről:
Colonel A. Gorjean.
Dimitrescu S.
Oroszország részéről:
General de Besack.
Skalkovsky A.
Salvador részéről:
Kehlmann Louis.
Szerbia részéről:
Gvozditch Svetozar J.
Popovitch Et. W.
A siami királyság részéről:
Luang Suriya Nuvatr.
Keuchenius H.

A délafrikai köztársaság részéről:

Svédország részéről:
Krusenstjerna E.
Svájcz részéről:
Höhn Ed.
Delessert C.
A tunisi kormányzóság részéről:
Montmarin.
Törökország részéről:
Petacci E.
Fahri A.
Uruguay részéről:
Susviela Guarch Federico.
Busto José G.
A venezuelai Egyesült-Államok részéről:
Matzenauer Cárlos.

XII. TÖRVÉNY-CZIKK

a törvénykezési szünidő ujabb szabályozásáról szóló 1887:XXX. törvényczikk kiegészitéséről.

(Szentesitést nyert 1892. évi junius 29-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi junius 30-án.)

1. §. Az 1887. évi XXX. törvényczikk rendelkezései azzal egészittetnek ki, hogy a királyi itélőtábláknál a törvénykezési szünidő alatt, a mennyiben az 1887: XXX. törvényczikk 4. és 5. §§-ban felsorolt szüneti tárgyak és 7. §-ában emlitett ügyek elintézése mellett lehetséges, nem szüneti tárgyak is — és pedig első sorban a bünügyek — elintézendők.

2. §. Ezen törvény a kihirdetés napján lép hatályba és végrehajtásával az igazságügyminister bizatik meg.

XIII. TÖRVÉNY-CZIKK

kereskedelmi viszonyainknak Szerbiával legfeljebb 1893. évi junius 30-ig való ideiglenes rendezéséről és az osztrák-magyar vámterület átalános vámtarifájának VI. osztályához tartozó, 24. szám utáni 2. jegyzet hatályon kivül helyezéséről.(1)

(Szentesitést nyert 1892. évi julius 14-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi julius 18-án.)

1. §. A kormány felhatalmaztatik, hogy a Szerbiával 1881. évi május hó 6-án kötött, az 1882. évi XXX. törvényczikkbe iktatott és 1892. évi szeptember hó 16-án lejáró kereskedelmi szerződést, a nevezett állammal 1881. évi május hó 6-án kötött s ugyancsak az idézett törvényczikkbe iktatott állategészségügyi egyezménynyel együtt, egészben vagy

(1) A Szerbiával jelenleg fennálló kereskedelmi szerződésünket az 1893 : XX. t. cz., állategészségi egyezményünket pedig az 1893 : XXI. t. cz. tartalmazza.

részben meghosszabbithassa, illetve, hogy azok helyett új megállapodásokat létesithessen, azon megszoritással mindazonáltal, hogy a mennyiben ezen meghosszabbitás, illetve új megállapodás hatálya 1893. évi junius hó 30-án tul terjedne; az előzőleg mindenesetre alkotmányos tárgyalás végett a törvényhozás elé terjesztendő.

Az esetre, ha és a mig ily meghosszabbitás vagy más megállapodás nem jön létre, felhatalmaztatik a kormány, hogy 1893. évi junius hó 30-ig az illető forgalmi viszonyok szabályozása végett rendeleti uton megfelelő intézkedéseket tehessen.

2. §. A kormány felhatalmaztatik, hogy az osztrák-magyar vámterületnek az 1882. évi XVI. törvényczikkbe iktatott és az 1887. évi XXV. törvényczikk által módositott általános vámtarifája VI. osztályhoz tartozó, 24. sz. utáni 2. jegyzetét hatályon kivül helyezhesse és a Szerbiával 1881. évi május hó 6-án kötött kereskedelmi szerződés tartamáig a határfogalomban Szerbiából a magyar-szerb és bosznai-szerb határon át behozott szerb származásu gabonanemüekre nézve, esetleg rendeleti uton, az általános vámtarifában megállapitottaknál alacsonyabb vámtételeket alkalmazhasson.

3. §. Jelen törvény kihirdetése napján lép életbe és végrehajtásával a ministerium bizatik meg.

XIV. TÖRVÉNY-CZIKK

az 1892. évi állami költségvetésről.(1)

(Szentesitést nyert 1892. évi julius 14-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi julius 18-án.)

1. §. Az 1892. évre a magyar korona országainak rendes kiadásai:

Háromszázhetven millió kétszázkilenczvenkilenczezer harminczkét o. é. forintban;

átmeneti kiadásai:

Hét millió kétszázkilenczvenezer hétszázhuszonnyolcz o. é. forintban;

beruházási kiadásai:

Tizenhárom millió kétszázhetvenkétezer huszonnyolcz o. é. forintban,

rendkivüli közösügyi kiadásai:

Hat millió hatszázncgyvenhétezer egyszázhuszonhárom o. é. forintban állapittatnak és ajánltatnak meg.

2. §. Ezen összegek a következő fejezetek, czimek és rovatok szerint oszlanak meg:

A) *Rendes kiadások.*

	frt
I. Fejezet. A királyi udvartartás költsége ...	4.650,000
II. Fejezet. Ő cs. és ap. kir. Felsége kabineti irodája és e kabineti iroda nyugdijai ...	73,097
III. Fejezet. Országgyülés:	
1. A főrendiház kiadásai ...	55,634
2. A képviselőház kiadásai ...	1.142,327
3. Az országgyülési gyorsiroda személyzetének illetményei ...	35,970
4. A magyar delegatió kiadásai ...	6,000
5. Az állami közös függő adósságot ellenőrző bizottság kiadásai ...	7,000
IV. Fejezet. Az 1892. évre megállapitott közösügyi kiadásokból a magyar korona országait illető összeg ...	24.956,725
V. Fejezet. Az 1849. évtől az 1867. évig tényleg fennállott központi kormány közegeinek nyugdijai átalányképen ...	46,132
VI. Fejezet. Nyugdijak:	
1. Országgyülés ...	14,311
2. Állami számvevőszék ...	27,920
3. Ministerelnökség ...	13,561
4. Ő cs. és ap. kir. Felsége személye körüli ministerium ...	17,969
5. Horvát-szlavon-dalmát ministerium	3,025
6. Belügyministerium ...	607,000
7. Pénzügyministerium ...	2.650,000
8. Kereskedelemügyi ministerium ...	860,000
9. Földmivelésügyi ministerium ...	504,635
10. Vallás- és közoktatásügyi ministerium ...	280,000
11. Igazságügyi ministerium ...	1.560,000
12. Honvédelmi ministerium ...	557,378
VII. Fejezet. Állami adósságok:	
1. Az 1867: XV. t. czikkben elvállalt államadóssági járulék:	
Évi járulék folyó pénzértékben ...	17.385,755
Évi járulék ezüstben ...	11.776,000

(1) E költségvetés hatályát ideiglenesen meghosszabbítják (indemnity) az 1892 : XXVIII. és az 1893:IV. t. czikkek.
Az 1891. évi állami költségvetést az 1890:XXXIX. t. cz.. az 1893. évit az 1893:VII. t. cz. tartalmazza. Az 1892. évi államköltségvetésre vonatkozó rendelkezéseket tartalmaznak (póthitel) a következő t. czikkek: 1892:XXXII., 1893:VIII., 1895:XI. t. cz.

	frt
Évi törlesztési járulék folyó pénzértékben	1.000,000
Évi törlesztési hányad ezüstben	150,000
2. Földtehermentesités és örökváltságok:	
Kamatok	7.919,100
Járadékok	109,548
Tőketörlesztés	593,400
Kárpótlások	140,000
Járulék a földtehermentesitési pénzalap m. kir. igazgatósága költségeinek fedezésére	39,355
Kezelési költségek	7,000
3. Szőlődézsmaváltság:	
Kárpótlások: tőkében	28,000
kamatban	30,800
Kezelési költségek	29,000
4. Maradvány- és irtványföldek megváltása:	
Kamatok	102,396
Törlesztés	132,500
Tőkebeli kiegyenlitések	500
Kezelési költségek	5,180
5. Italmérési jogok után adandó kártalanitási tőkék kamataira az 1888: XXXVI. t. cz. alapján:	
Kamatok	10.333,660
Tőketörlesztés	496,900
Kezelési költségek	7,100
6. Az 1888: XXXII. t. cz. alapján kibocsátott $4^{1}/_{2}$%-os adómentes államvasuti aranykölcsön:	
Kamatok	9.618,003
Törlesztés	401,200
Kezelési költségek	15,178
7. Az 1888: XXXII. t. cz. alapján kibocsátott $4^{1}/_{2}$%-os adómentes államvasuti ezüstkölcsön:	
Kamatok	5.351,850
Törlesztés	225,000
Kezelési költségek	19,695
8. Az 1870: X. t. czikk alapján felvett sorsolási kölcsön:	
Évi járadék	1.224,000
Járulék a pénzügyministerium hitelosztályának költségeihez	5,000
Járulék a pénzügyministeri számvevőség és a központi állampénztár költségeihez	7,500
Egyéb kezelési és sorsolási költségek	1,000
9. Az 1870: XXX. t. cz. alapján elvállalt budapesti lánczhid-elsőbbségi kölcsön:	
Kamatok	43,482
Tőketörlesztés	55,300
Kezelési és sorsolási költségek	130
10. Az 1880: VIII., 1881: XI. és XXXII., 1887: XXXII. és 1888: VI. t. czikk alapján kibocsátott 4%-os aranyjáradék-kölcsön:	
Kamatok	27.942,400
Kezelési költségek	84,220
11. Az 1880: VIII., IX., 1881: X., XI., XLV., 1882: IV. t. czikk 4. §-a, XXI., XXII., XLVII. t. czikk, 1883: II., III. t. czikk 4. §-a, XII., XVI., XXVIII., XXXVI., XXXVII., továbbá az 1884: I. t. cz. 4. §-a, IV., VIII., IX., XIII., XIX., XXIV., XL., 1885: II. t. czikk 4. §-a, XX., 1886: VI. t. czikk 4. §-a, XVII., XVIII., XIX., 1887: XI., XII., XVI., XVII., XIX. és XXXII. t. czikk alapján felvett 5%-os papirjáradék-kölcsön:	
Kamatok	17.924,350
Kezelési költségek	27,800
12. Az 1880: XX. t. czikk alapján felvett tiszai és szegedi kölcsön:	
Évi járulék	2.401,560
Kezelési költségek	5,550
13. Az 1880: XLIV. t. czikk alapján a zágráb-károlyvárosi vasutvonal megvétele folytán a cs. kir. szab. déli vasuttársaságnak fizetendő évi járulék 24. és 25. részlete	283,200
14. Függő adósság:	
Pénztári jegyek, birói-, árva- és községi jegyzői letétek kamataira, továbbá a pénztári jegyek előállitási, kezelési költsége és bankjutalék	1.756,000
A tiszai és szegedi alap pénzeiből állami kiadások fedezésére igénybe vett összegek évi járulékai	952,051
VIII. Fejezet. Kamatbiztositást élvezett és más vasutak átvétele folytán elvállalt adósságok:	
1. Az 1876: L. t. czikk alapján a keleti vasut megváltása folytán a részvények beváltására felvett 9.989,300 frtnyi kölcsön:	
A kölcsön kamataira és törlesztésére	599,428
Kezelési költségek	1,500
2. Az 1880: XXXVIII. t. cz. alapján a tiszavidéki vasut megváltása folytán elvállalt adósság:	
15.750,000 frtnyi sorsjegy-kölcsön:	
Kamatok	652,418
Törlesztés	166,582
Kezelési költségek	340
3. Az 1884: XXIX. t. czikk alapján az «Első erdélyi vasut» megváltása folytán elvállalt adósság:	
Részvény-kölcsön kamatozására és törlesztésére	728,638
Kezelési költségek	3,480
4. Az 1884: XXX. t. czikk alapján a báttaszék-dombovár-zákányi (dunadrávai) vasut megváltása folytán elvállalt adósság:	
Részvény-kölcsön	241,320
Kezelési költségek	1,101
5. Az 1884: XXXIX. t. czikk alapján az alföld-fiumei vasut megváltása folytán elvállalt adósság:	
Részvények kamataira és törlesztésére	963,960
Kezelési költségek	4,557
6. Az 1889: XIV. t. cz. alapján az első magyar-gácsországi vasut megváltása folytán elvállalt adósság:	
Részvények kamataira	245,312
I. kibocsátásu elsőbbségi kölcsön kamataira és törlesztésére	385,323
II. kibocsátásu elsőbbségi kölcsön kamataira és törlesztésére	150,385
III. kibocsátásu elsőbbségi kölcsön kamataira és törlesztésére	92,780
Az 1876: XI. t. cz. alapján felvett egyesitett vasuti beruházási kölcsönből az első magyar-gácsországi vasutra eső	

	frt
részösszeg kamatozására és törlesztésére	27,160
Az 1888: XVII. t. cz. alapján felvett egyesitett vasuti beruházási kölcsönből az első magyar-gácsországi vasutra eső részösszeg kamatozására és törlesztésére	178,126
Kezelési költségek	600
7. Az 1889: XIV. t. cz. alapján a magyar nyugoti vasut megváltása folytán elvállalt adósság:	
A részvényadósság kamatozására	612,977
Az I-ső kibocsátásu elsőbbségi kölcsön kamataira és törlesztésére	867,868
A II-od kibocsátásu elsőbbségi kölcsön kamataira és törlesztésére	170,360
Az 1876: XI. t. cz. alapján felvett beruházási kölcsön kamatozására és tőketörlesztésére	34,529
Kezelési költségek	9,011
8. Az 1889: XV. t. cz. alapján a budapest-pécsi vasut megváltása folytán elvállalt adósság:	
Részvény-kamat	302,500
Az elsőbbségi kölcsön kamatozására és törlesztésére	402,424
Kezelési költségek	2,370
9. Az 1890: XXXI. t. cz. alapján a magyar északkeleti vasut megváltása folytán elvállalt adósság:	
Részvény-kamat	887,800
Elsőbbségi ezüstkölcsön kamatozására és törlesztésére	1.370,978
5%-os aranykölcsön kamatozására és törlesztésére	789,238
6%-os aranykölcsön kamatozására és törlesztésére	146,580
Beruházási kölcsön	631,689
Kezelési költségek	8,876
10. Az 1891: XXV. t. cz. alapján a szabadalmazott osztrák-magyar államvasut-társaság magyarországi vasutvonalainak megváltása folytán elvállalt évi járadékok:	
Évi megváltási járadék	9.598,500
6·5 millió arany forintnyi részösszeg után a 17%-ot meghaladó 1% felpénztöbblet	65,000
Az osztrák-magyar államvasut-társaság által a magyar kormány rendelkezésére bocsátott 5 millió frtnyi előleg évi törlesztési járadéka	250,000
IX. Fejezet. Előlegezések a vasuti kamatbiztositás alapján	1.029,976
X. Fejezet. Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükséglete	6.923,116
XI. Fejezet. Állami számvevőszék:	
Személyi járandóságok	105,000
Dologi kiadások	5,900
XII. Fejezet. *Ministerelnökség:*	
1. A ministerelnökség költségei:	
Személyi járandóságok	75,700
Dologi kiadások	31,750
2. A fiumei és a magyar-horvát tengerparti kormányzó és személyzete költségei:	
Személyi járandóságok	25,380
Dologi kiadások	4,750
3. Rendelkezési alap	200,000

	frt
XIII. Fejezet. *Ő cs. és ap. királyi Felsége személye körüli ministerium:*	
Személyi járandóságok	46,690
Dologi kiadások	12,300
XIV. Fejezet. *Horvát-szlavon-dalmát minister és személyzete:*	
Személyi járandóságok	29,240
Dologi kiadások	6,840
XV. Fejezet. *Belügyministerium:*	
1. Központi igazgatás és földtehermentesitési pénzalap m. k. igazgatósága	356,738
2. Távirati költségek	17,000
3. Országos levéltár:	
Személyi járandóságok	29,323
Dologi kiadások	4,000
4. Vármegyék közigazgatási-, árva- és gyámhatósági kiadásai	4.515,000
5. Főispánok és a budapesti főpolgármester fizetései és lakpénzei	334,866
6. Szinművészeti kiadások:	
A magy. kir. operaház állami javadalmazása	215,000
A magy. kir. operaház 315,000 frtos kölcsönének törlesztésére	19,750
A budapesti nemzeti szinház állami javadalmazása	53,000
A budapesti nemzeti szinház 450,000 frtos kölcsönének törlesztésére	38,000
A budapesti nemzeti szinház nyugdijintézetének segélyezésére	14,000
A kolozsvári nemzeti szinház segélyezésére	20,000
A nemzeti szinházi alapok jövedelméből a szinház segélyezésére	27,300
A magyar szinészegyesület segélyezésére	5,000
7. Közegészségügyi kiadások:	
Egészségügyi tanács	6,800
Betegápolási költségek	727,815
Himlőoltási költségek	90,000
Járványok és más rendkivüli okoknál fogva felmerülhető költségek	5,000
A trachoma elfojtására szánt kiadások	40,000
Szülházi kiadások	10,000
Tébolydai kiadások	457,299
Előre nem látható közegészségügyi kiadások	1,000
Lelenczek és törvénytelen ágyból származott gyermekek tápdijai	28,000
8. Közbiztonsági kiadások:	
Közbiztonsági alap	150,000
Országos csendőrség és a predeali nemzetközi vasuti állomáshoz kirendelt személyzet	3.517,486
Fővárosi rendőrség szükséglete	1.062,069
Toloncz-kiadások:	
a) vidéki	52,500
b) fővárosi	46,922
Életmentési dijak	800
9. Általános közigazgatási kiadások:	
«Hivatalos lap» költsége	7,500
Országos törvények és rendeletek tárának költségei	34,000
Budapesti önkéntes tűzoltó-egyesület segélyezésére	5,000
A m. orsz. tüzoltó szövetkezet segélyezésére s a kiküldendő biztosok költségének fedezésere	2,000

	frt
Útlevelek kiállitásával járó költségek	5,160
Előre nem látható költségek	6,000
Karhatalmi költségek...	3,000
Országgyülési képviselők választása és a választók névjegyzékének kiigazitása alkalmával felmerülhető költségekre ...	16,000
Katonai előfogati dijpótlékokra szükséges költségek	8,700
Közigazgatási fogházak és toloncz-házak létesitésére forditandó költségek	140,000
A budapesti első gyermekmenhely-egylet segélyezésére	500
XVI. FEJEZET. *Pénzügyministerium:*	
1. Központi igazgatás:	
Személyi járandóságok	645,415
Dologi kiadások	135,300
2. Pénzügyi közigazgatási biróság:	
Személyi járandóságok	89,641
Dologi kiadások	2,500
3. Pénzügyigazgatóságok, fővárosi adófelügyelő, központi dij- és illetékkiszabási hivatal és számvevő osztályok:	
Személyi járandóságok	1.963,271
Dologi kiadások	481,663
4. Földadó-nyilvántartási felügyelők, helyszinelési felügyelőségek és a kolozsvári kataszteri igazgatóság:	
Személyi járandóságok	178,000
Dologi kiadások	37,546
5. Állami pénztárak:	
Személyi járandóságok	102,787
Dologi kiadások	8,250
6. Adóhivatalok:	
Személyi járandóságok	1.329,947
Dologi kiadások	156,202
7. Pénzügyőrség:	
Személyi járandóságok	2.000,062
Dologi kiadások	698,280
8. Jogügyi igazgatóságok:	
Személyi járandóságok	77,048
Dologi kiadások	4,420
9. Kincstári ügyészségek:	
Személyi járandóságok	60,300
Dologi kiadások	7,563
10. Pénzügyi törvényszékek Horvát-Szlavonországban	6,095
11. Állandó kataszter:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	535,900
12. Bányászati és erdészeti akadémia Selmeczbányán és bányásziskolák:	
Személyi járandóságok	87,372
Dologi kiadások	41,545
13. Egyenes adók és földtehermentesitési pótlékok:	
Kezelési, kivetési és beszedési költségek...	664,000
A hadmentességi dijról szóló 1880: XXVII. t. cz. 6. §-a értelmében a külön alap javára forditandó	828,535
A horvát-szlavon földtehermentesitési adósság évi törlesztési kamat- és kezelési szükséglete	352,000
14. Fogyasztási adók:	
Beszedési költségek	678,491
A mezőgazdasági szeszfőzdék részére járó jutalmak...	1.200,000
Fogyasztási adóvisszatéritések és kiviteli jutalmak felosztásából	1.400,000

	frt
15. Italmérési jövedék	1.826,000
16. Határvám kezelési költségei:	
Személyi járandóságok	245,969
Dologi kiadások	140,772
17. Bélyeg:	
Személyi járandóságok	7,145
Dologi kiadások	270,500
18. Jogilletékek és dijak kezelési költségei	33,000
19. Fémjelzés kezelési és üzemi kiadásai	10,373
20. Ut-, hid- és révvám Horvát-Szlavonországban	2,080
21. Dohányjövedék:	
Dohányjövedéki központi igazgatóság	83,658
Vétel	18.748,076
Gyártás	3.759,230
Eladás...	1.073,524
22. Lottojövedék	1.464,105
23. Sójövedék...	2.608,462
24. Perköltségek	53,600
25. Állami jószágigazgatóságok és számvevő-osztályok:	
Személyi járandóságok	60,252
Dologi kiadások	20,064
26. Állami jószágok	354,100
27. Bányaigazgatóságok és számvevő-osztályok	160,167
28. Fémbányászat és opálbánya... ...	2.618,427
29. Fémkohászat	3.786,855
30. Pénzverő hivatal fémbeváltással együtt	5.647,404
31. Vasmüvek:	
Pénzügyministeri vasműosztály, mint a vasgyárak központi vezetősége	15,228
Vasgyárak	5.256,880
32. Zsilvölgyi kőszénbánya	19,279
33. Sótermelés	1.005,364
34. Felhagyott bányamüvek és a bányászat körüli egyházi és jótékony czélok	63,108
35. Bányakapitányságok:	
Személyi járandóságok	54,047
Dologi kiadások	12,650
36. Állami nyomda	586,000
37. Állami épületek	63,599
38. Budapesti állami hidak	132,483
39. Különféle kiadások	419,818
XVII. FEJEZET. *Kereskedelemügyi ministerium:*	
1. Központi igazgatás:	
Személyi járandóságok	460,530
Dologi kiadások	147,174
Tarifa-bizottság és vasuti tisztképző tanfolyam...	8,000
Vasuti kormánybiztosok	2,500
Műszaki kiképzés elősegitésére és utazási ösztöndijakra	3,000
2. Államépitészeti hivatalok:	
Személyi járandóságok	479,268
Dologi kiadások	130,663
3. Közutak:	
Állami közutak fentartása	2.888,826
Az 1890: I. t. cz. 23. §-a értelmében létesitendő állami alapra, a törvényhatóságoknak közutjaik és hidjaik fentartására, és az e czimeken elvállalt kötelezettségek teljesitésére	390,000
4. Ipar-, kereskedelmi- és külkereskedelmi czélok:	
Ipari és kereskedelmi czélokra	125,000
Külkereskedelmi czélokra...	100,000
Kereskedelmi és ipari ösztöndijakra...	2,455

	frt
Gépészeti ipariskola Kassán	22,866
5. Posta és távirda:	
Személyi járandóságok	4.934,000
Dologi kiadások	4.883,500
6. Magy. kir. postatakarékpénztár:	
Személyi járandóságok	163,267
Dologi kiadások	54,350
Üzleti kiadások...	263,100
A postatakarékpénztári tanács költségei	2,000
Az 1885: IX. t. czikk 6. §-a, illetőleg az 1889: XXXIV. t. czikk 1. §-a értelmében a postaforgalmi pénzekből vett előlegek visszatérítésére	27,483
7. Tengeri hajózás:	
Tengerészeti igazgatás:	
Személyi járandóságok	91,958
Dologi kiadások	124,870
Szakoktatás:	
Személyi járandóságok	12,635
Dologi kiadások	2,865
8. M. k. államvasutak:	
Személyi járandóságok...	16.706,070
Dologi kiadások	2.386,060
Fentartási és üzemi kiadások	20.747,870
9. M. kir. államvasutak gépgyára:	
Személyi járandóságok	168,660
Dologi kiadások	34,700
Üzemi és fentartási kiadások	2.605,300
10. Diósgyőri m. k. vas- és aczélgyár:	
Személyi járandóságok	192,615
Dologi kiadások	83,100
Üzemi és fentartási kiadások	2.733,100
11. Budapesti kir. zálogházak	217,000
12. Mértékhitelesités:	
Személyi járandóságok	7,760
Dologi kiadások	5,510
13. Statisztikai hivatal:	
Személyi járandóságok	93,360
Dologi kiadások	72,325
XVIII. Fejezet. *Földmivelésügyi ministerium:*	
1. Központi igazgatás:	
Személyi járandóságok	276,150
Dologi kiadások	145,232
2. Állami erdők	4.909,851
3. Erdőfelügyelőségek:	
Személyi járandóságok	108,000
Dologi kiadások	9,000
4. Országos erdei alap...	100,000
5. Állami lótenyészintézetek:	
Lótenyészintézeti központi igazgatás	33,938
Méneskari hadapródiskola	4,000
Ménesbirtok-gazdaságok	1.682,807
Ménesek	995,046
Méntelepek	1.289,811
Lóversenyek segélyezésére	25,000
Lótenyésztési jutalmak	15,000
Közös csikólegelők előmozditására ...	15,000
Tenyészanyag vásárlására és a káposztásmegyeri kanczatelep szükségletére (a lótenyész-alap jövedelméből) ...	15,370
6. Mezőrendőrség és mezőgazdasági statisztika	32,600
7. Állategészségügy:	
Személyi járandóságok	101,595
Dologi kiadások	111,618
8. Budapesti állatorvosi akadémia:	
Személyi járandóságok	43,666

	frt
Dologi kiadások	28,034
9. Vinczellér-iskolák és szőlőszeti s borászati felügyelők	99,236
10. Borászat	10,945
11. Gazdasági tanintézetek és gazdasági ismeretek terjesztése	490,014
12. A gazdaság különböző ágainak emelése	28,690
13. Országos közgazdasági alap... ...	52,709
14. Selyemtenyésztés emelésére	1.845,000
15. Állattenyésztés és tejgazdaság ...	187,000
16. Kincstári birtokok:	
Jószágigazgatóság és számvevő-osztály:	
Személyi járandóságok	16,909
Dologi kiadások	6,880
Kincstári birtokok	270,763
17. A kincstári birtokok peres ügyeinek kezelésével járó perköltségek	15,000
18. Földtani intézet:	
Személyi járandóságok	24,869
Dologi kiadások	17,150
19. Országos vizépitészeti és talajjavitási hivatal:	
Személyi járandóságok	37,100
Dologi kiadások	31,600
20. Folyammérnöki hivatalok:	
Személyi járandóságok	115,221
Dologi kiadások	51,600
21. Vizi munkálatok	463,100
22. Kulturmérnöki hivatalok:	
Kulturmérnöki hivatal	111,400
Kassai vizmesteri iskola	7,000
23. Halászat:	
Személyi járandóságok	2,700
Dologi kiadások	5,800
XIX. Fejezet. *Vallás- és közoktatásügyi ministerium:*	
1. Központi igazgatás:	
Személyi járandóságok	224,238
Dologi kiadások	47,900
2. Országos közoktatási tanács:	
Személyi járandóságok	7,484
Dologi kiadások	6,800
3. Tankerületi főigazgatóságok:	
Személyi járandóságok	55,133
Dologi kiadások	12,510
4. Népnevelési tanfelügyelőségek:	
Személyi járandóságok	178,441
Dologi kiadások	37,664
5. Vizsgálati bizottmányok	12,760
6. Budapesti kir. egyetem:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	726,079
7. Budapesti középiskolai tanárképző és az azzal egybekötött gyakorló iskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	42,691
8. Kolozsvári egyetem:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	274,052
9. Kolozsvári középiskolai tanárképző:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	15,632
10. József-műegyetem:	-
Személyi járandóságok és dologi kiadások	202.696
11. Országos mintarajziskola és rajztanárképző:	

	frt
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	60,490
12. Iparművészeti szakiskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	43,140
13. Gymnasiumok:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	306,711
14. Reáliskolák:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	594,772
15. Felekezeti, törvényhatósági, valamint községi középiskolák segélyezésére ...	136,648
16. A középiskolákkal összekötött alumneumok, internatusok és convictusok segélyezésére ...	3,000
17. Állami felsőbb leányiskolák:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	234,436
18. Bábaiskolák:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	36,816
19. Budapesti állami ipariskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	61,422
20. Iparos tanulók iskolái:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	63,900
21. Mágocsi állami agyagipariskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	2,900
22. Fiumei állami kereskedelmi iskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	14,855
23. Soproni állami kereskedelmi iskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	11,455
24. Ujvidéki (polgári iskolával kapcsolatos) kereskedelmi és ipariskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	14,060
25. Brassói állami kereskedelmi iskola (kapcsolatban közép faipar-iskolával):	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	19,220
26. Keleti kereskedelmi tanfolyam ...	6,548
27. Kereskedelmi iskolák segélyezésére	22,500
28. Elemi és polgári férfi tanító-képzők:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	385,883
29. Elemi és polgári tanitónő-képzők:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	261,779
30. Népnevelés...	1.590,500
31. Kisdedóvás ...	120,000
32. Egyéb népnevelési czélok ...	162,000
33. Siketnémák intézete Váczon:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	37,380
34. Vakok országos intézete Budapesten:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	40,688
35. A vakok országos intézetéből kilépő növendékek segélyezésére, az ápoldai alap tiszta jövedelme ...	2,892
36. Balatonfüredi szeretetház:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	11,457
37. Emberbaráti intézetek segélyezésére	6,400

	frt
38. Állami tanintézetek épitésére felvett kölcsönök törlesztése:	
Befejezett épitkezések:	
A budapesti VI. ker. állami tanitónőképző uj épületszárnyának belső felszerelésére felvett 25,000 frt kölcsön 5. törlesztési részlete ...	5,000
A budapesti I. ker. állami férfitanitóképző épületének belső felszerelésére felvett 78,471 forint kölcsön 4. törlesztési részlete ...	9,000
A kir. «József»-műegyetem és az állatgyógyintézet létesitésére, valamint a műegyetemnek belső felszerelésére felvett 1.156,166 frtnyi kölcsön törlesztésének 10-ik (51,550 frt) illetőleg 4-ik (15,000 frt) részlete ...	66,550
A losonczi állami gymnasium épületének létesitésére felvett 25,429 frt kölcsön törlesztésének 16. részlete ...	1,900
A budapesti egyetemi természettudományi intézetek 165,132 frtot tevő belső felszerelési költségeinek és azok kamatainak törlesztésére 7. részlet ...	15,000
A II. szülészeti kóroda elhelyezésére megvásárolt ház és telek 72,201 frtnyi vételárának fedezésére felvett kölcsön 9. törlesztési részlete ...	6,210
A győri állami tanitónőképző épületének épitésére felvett 61,374 frtnyi kölcsön törlesztésére 9. részetül ...	4,921
A kolozsvári egyetem természet- és orvostudományi intézetei részére létesitett, s a városi vizvezeték alapjául szolgáló vizvezeték költségeire (135,832 frt) 7. törlesztési részlet ...	12,283
A pozsonyi állami tanitónőképző épületének épitésére felvett 113,932 frtnyi kölcsön törlesztésére 14. részletül ...	7,000
Az egyetemi bonczťani intézet felépitésére felvett 318,327 frt kölcsön törlesztésének 17. részlete ...	21,000
Az egyetemi épületek létesitésére felvett 2.244,717 frtnyi kölcsön törlesztésének 20. részlete...	146,322
A budapesti egyetemi orvoskari intézetek felépitésére az 1881: XX. t. czikk értelmében beruházott 723,317 forint kölcsön után az idézett t. czikk 3. §-a értelmében 10. részletül ...	43,132
A budapesti VI. ker. állami tanitónőképző részére az Andrássy-uti épitkezési vállalattól megvett épület 153,456 frt vételárának fedezésére, továbbá az ottani gyakorló leányiskola épületének létesitésére forditott 59,479 frt, vagyis együtt 212,935 forint kölcsön törlesztésére 13. részletül ...	13,961
A budapesti egyetemi természettudományi intézetek épitésére forditott 653,940 frt, továbbá azok környékének parkozására kiadott 32,255 frt, tehát együtt 686,195 frtnyi kölcsön törlesztésének 10. részlete...	40,800
Az egyetemi belgyógyászati kóroda felépitésére felvett 328,478 frt kölcsön törlesztésének 15. részlete ...	21,000
A budapesti egyetemi I. szülészeti kóroda elhelyezésére megvásárolt épület	

	frt
101,525 forint vételárának 9. törlesztési részlete	6,342
A festészeti mesteriskola épületére felvett 69,597 frtnyi kölcsön törlesztésére 10. részletül	4,140
A pozsonyi bábaiskolai épület és telek vételárának fedezésére felvett 75,590 frtnyi kölcsön 9. törlesztési részlete ...	4,340
Az országos mintarajziskola kibővitésére megvett telek 24,516 frt vételárának kamata és törlesztése fejében 7. részlet	1,500
A budapesti VII. ker. állami főgymnasium telkének megvételére forditott 62,411 frt kamata s törlesztési 6. részlete	3,745
Az orvoskari intézetek számára megvett telek és épület 40,860 frt vételárának törlesztésére 7. részlet	2,160
A soproni állami felsőbb leányiskola épületének felépitésére felvett 151,308 frt kölcsön törlesztésének 7. részlete ...	9.055
A szülészeti kóroda kibővitésére és az egyetemi épitkezésekre szükséges terület nagyobbitására megvett alapitványi ház és telek 161,230 frt vételára után törlesztési 9. részlet	9,674
A budapesti V. kerületi állami reáliskola épitésére forditott 298,250 forint kölcsön törlesztésének 10. részlete... ...	15,000
A budapesti VI. ker. állami tanitónőképző intézet kibővitésére megvett telek 32,000 frt vételárának és 146,713 frt épitési költségeinek, együtt tehát 178,713 frtnyi kölcsön törlesztésének 7. részlete	9,350
A budapesti I. ker. állami férfitanitóképző épületének épitésére felvett 339,870 frt kölcsön 8. törlesztési részlete	20,320
A budapesti egyetemi törvényszéki orvostani intézet részére megvett telek 49,254 forint vételárának és összesen 218,618 frtnyi épitési, valamint belső felszerelési költségnek 8-ik törlesztési részlete	13,050
A dévai állami reáliskola és internatus épitésére felvett 114,451 forint kölcsön után törlesztési 8. részletül...	6,170
Az országos közoktatási tanács és a tanárképző intézet gyakorló iskolája telkének megvételére és házának épitésére felvett összesen 231,239 forint kölcsön 7. törlesztési részlete	12,450
A modori állami tanitóképző intézet épületének létesitésére felvett 118,503 frt kölcsön törlesztésének 7. részlete	6,320
A budapesti állami ipariskola és technologiai iparmuzeum számára megvett telkek 120,629 frt vételárának törlesztése fejében 8. részletül	5,197
A budapesti tudom. egyetem központi régi épületének részbeni ujra épitésére felvett 162,545 forintnak kamata és törlesztési 5. részlete...	9,000
Az iparművészeti muzeum és iskola épülete számára vásárolt üllői-úti 1,552 □ ölnyi terület 175,000 frt vételára s a Beleznay-féle telekből fenmaradt 360 □ ölre eső 177,567 frt kisajátitási árnak 3. törlesztési részlete	17,628

	frt
Be nem fejezett épitkezések:	
A kolozsvári egyetemi boncztani intézet 340,700 frt épitési és belső felszerelési költségének törlesztésére 10., illetőleg 7. részlet	20,442
A pancsovai állami gymnasium épitésére felvett 91,826 frt kölcsön után törlesztési 8. részletül	5,509
A kolozsvári egyetem egészségtani és élettani intézetének épitésére és belső felszerelésére forditott 189,925 frt kamata és törlesztési 7. részlete	11,395
A máramaros-szigeti állami férfitanitóképző telkének és épületének vásárlására felvett 90,000 frt, valamint annak bővitésére felveendő 48,798 frt, együtt tehát 138,798 frt kölcsön 8. törlesztési részlete	7,090
A budapesti állami ipariskola és technologiai iparmuzeum épületének felépitésére forditott 342.990 frt kamata s törlesztésére 6. részletül	20,579
A technologiai iparmuzeum s állami ipariskola uj épületének belső felszerelésére felvett 57,411 frt kölcsön 4. törlesztési részlete	3,445
A brassói állami főreáliskola telkének megvételére és épitésére felvett 102,512 frt kamata és 5. törlesztési részlete ...	6,151
A csáktornyai tanitóképző épületének felépitésére forditott 47,946 frtnyi kölcsön kamata és törlesztésére 5. részlet...	2,877
A székely-udvarhelyi állami reáliskola épitésére felvett 56,536 frt kölcsön kamata és törlesztésére 3. részlet...	3,392
A brassói állami kereskedelmi és faipariskola épületének létesitésére felveendő 63,157 frt kölcsön kamata és 2. törlesztési részlete	3.790
A budapesti egyetemi boncztani intézet létesitésére felveendő 300,000 frt kölcsönből 1892. év végeig beruházandó mintegy 200,000 frtnak kamata és 2. törlesztési részlete fejében...	12,000
A Beleznay-telken a műegyetem czéljaira emelendő épület költségeire, továbbá berendezésére és a régi épületbeli helyreállitásokra felveendő 174,500 frt kölcsön kamata és 2. törlesztési részlete fejében	10,470
A budapesti VII. ker. állami gymnasium elhelyezésére szükséges épület létesitésére forditandó 227,700 forint és illetőleg a telek egy részének eladása után befolyó 46,000 frt levonása után felveendő 181,700 frt kölcsön kamata és 2. törlesztési részlete fejében	10,902
A második mesteriskola épületének létesitésére felveendő kölcsön kamata és első törlesztési részlete	1,800
A pozsonyi állami felsőbb leányiskola épületének kibővitésére felveendő 37,000 forint kölcsön kamata és első törlesztési részlete	2,220
A kolozsvári állami tanitónőképző épületének létesitésére felveendő 100,000 forint kölcsön kamata és első törlesztési részlete	6,000
A lőcsei állami reáliskola épületének	

	frt
létesitésére felveendő 55,000 frt kölcsön kamata és első törlesztési részlete	3,300
A pozsonyi állami reáliskola számára emelendő épület telkének vételára fejében felveendő 20,000 forint kölcsön kamata és első törlesztési részlete	1,200
39. Ösztöndijak és egyéb tanulmányi czélok	64,824
40. Magyar nemzeti muzeum:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	117,024
41. Országos képtár és ezzel kapcsolatos magyar történelmi képcsarnok:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	34,600
42. Meteorologiai központi intézet:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	16,377
43. Országos zene- és szinmüvészeti akadémia:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	55,683
44. Iparművészeti muzeum:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	23,640
45. Technologiai iparmuzeum:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	19,728
46. Festészeti mesteriskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	14,850
47. Műemlékek országos bizottsága:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	16,950
48. Egyéb közmüvelődési czélok ...	89,412
49. Egyházi czélok:	
Az erdélyi róm. kath. status egyházainak segélyezésére	12,000
A görög szertartásu kath. egyháznak	99,000
Az ágostai hitvallásu evang. egyháznak	40,000
A helvét hitvallásu evang. egyháznak	73,000
A görög keleti hitvallásu egyháznak ...	100,000
Az unitaria hitvallásu egyháznak ...	5,000
Az izraelita vallásuak egyházának ...	5,000
A gyulafehérvári r. kath. káptalan részére kir. alapitványi járulék	5,985
Kamarai járandóság erdélyi helv. hitvallásu evang. egyházak és tanodák számára	14,000
Kamarai járandóság három róm. kath. lelkész számára	187
XX. Fejezet. *Igazságügyi ministerium:*	
1. Központi igazgatás:	
Személyi járandóságok	177,704
Dologi kiadások	79,169
2. Királyi Curia:	
Személyi járandóságok	453,931
Dologi kiadások	18,900
3. Királyi táblák:	
Személyi járandóságok	1.062,908
Dologi kiadások	106,600
4. Királyi főügyészségek:	
Személyi járandóságok	67,100
Dologi kiadások	11,380
5. Királyi törvényszékek és járásbiróságok:	
Személyi járandóságok	5.669,793
Dologi kiadások	1.697,378
6. Királyi ügyészségek:	

	frt
Személyi járandóságok	1.022,153
Dologi kiadások	1.504,074
7. Országos fegyintézetek, kerületi börtön, közvetitő intézet és állami fogház:	
Illavai országos fegyintézet	129,730
Lipótvári országos fegyintézet... ...	147,500
Mária-nostrai országos fegyintézet ...	59,972
Munkácsi országos fegyintézet ...	93,992
Nagyenyedi országos fegyintézet ...	50,396
Soproni országos fegyintézet... ...	108,370
Szamosujvári országos fegyintézet ...	106,007
Váczi országos fegyintézet	131,825
Szegedi kerületi börtön	89,847
Kishartai közvetitő intézet...	15,063
Szegedi állami fogház	8,331
8. Országos rabsegély- és javitóintézeti alap	305,010
9. Telekkönyvezés:	
Személyi járandóságok	6,660
Dologi kiadások	340
10. Az 1889: XLV. t. cz. alapján alkalmazott birák személyi járandóságai és törvények szerkesztése	43,800
XXI. Fejezet. *Honvédelmi ministerium:*	
1. Központi igazgatás:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	290,772
2. Honvédségi intézetek:	
Központi ruharaktár	44,598
Fegyverzeti és lőszer-bizottság ...	25,254
Ludovika akademia	409,545
Honvéd-menház...	34,579
3. Ujonczozás-felülvizsgálati költségek	35,000
4. Honvédfőparancsnokság	65,014
5. Kerületi parancsnokságok	294,934
6. Csapatok:	
Gyalogság, Koronaőrség, Lovasság } átalánykép	10.415,910
7. Csendőrségi költségek	22,244
8. Honvédhadbiróság...	58,777
9. Honvéd hadbiztosság	97,134
10. Honvéd számvevőség	127,550
11. Alapitványi helyek a közös katonai intézetekben	69,400
Rendes kiadások összege... ...	**370.299,032**

B) *Átmeneti kiadások és beruházások.*

1. Átmeneti kiadások.

I. Fejezet. *Ministerelnökség:*	
A ministerelnökségi épület helyreállitására és javitási költségeire	8,000
II. Fejezet. *Ő cs. és apost. kir. Felsége személye körüli ministerium:*	
Az épületek biztositására szükséges villámhháritókra	900
III. Fejezet. *Belügyministerium:*	
1. Átmeneti rendkivüli kiadások az 1885: XXIV. t. cz. alapján:	
Személyi járandóságok	32,060
Dologi kiadások	1,100
2. A m. kir. csendőrség állományának 1 első oszt. százados, 1 főhadnagy, 1 hadnagyszámvivő, 1 őrmester, 18 őrsvezető és 72 csendőrrel, alosztályai	

	frt
számának pedig 1 szakasz és 18 őrssel tervezett szaporitásából egyszersmindenkorra felmerülő költségek ...	15.090
3. Magyarország és Románia közötti határszéli közbiztonsági szolgálat ellátására alkalmazandó csendőrségi egyéuek és ujonnan szervezendő őrsök után felmerülő költségek	11,375
4. Magyarországi rendeletek tára 1867., 1871., 1873., 1874. és 1879. évi folyamai, valamint ugyanezen kiadvány 1880. évi folyama VI. füzetének ujraelőállitásáért felmerülendő költségek...	6.200
5. A tömegrendszernek a fővárosi m. kir. államrendőrségnél való életbeléptetése alkalmából beszerzendő ruházati czikkek árának fedezésére	8.770
6. Határrendezési és határigazitási költség...	6,000
7. A volt román-bánáti XIII. sz. határőrezredből alakitott vagyonközség erdőgazdaságának állami ellenőrzése folytán felmerülő költségek	600
IV. Fejezet. *Pénzügyministerium:*	
1. A rendelkezés alá jutott állami tisztviselők illetményeire	5,000
2. Az állami javaknál a bérhátralékok leszámolásának keresztülvezetésére, a telepitvényes ügyek lebonyolitására, és az állami javak eladásának előkészitésére szükséges tervek és helyszini szemlék költségeire...	11,200
3. Az 1867. év végéig befektetett tiszti biztositékok visszafizetésére	8,000
4. Az 1883: XLI. t. czikk alapján felvett 6.764.800 frtnyi jelzálogkölcsön kamat- és tőketörlesztésére	430,000
5. Az állami javak eladásának előmozditása czéljából felvett záloglevel-kölcsönök tőke- és kamat-törlesztésére; még pedig:	
4½%-os: 1884. évi kölcsön	52,195
1885. « «	98,401
1886. « «	74,443
4%-os: 1886. « «	6,495
1887. « «	20,935
1889. « «	1,300
1890. « «	8,000
esetleges rendkivüli tőketörlesztésekre	24,231
6. A Rába és mellékfolyóinak szabályozására felvett kölcsön kamat- és tőketörlesztésének az állami kincstár által fedezendő része, az 1885: XV. t. cz. 7. §-a értelmében	336,000
7. A fővárosban alkalmazott és szolgálattételre beosztott alsóbbrendű állami hivatalnokok, altisztek és szolgák segélyezésére, az 1892. év I. felére számitva	125,000
8. Az állami tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeinek ideiglenes javitására	1.125,000
V. Fejezet. *Kereskedelemügyi ministerium:*	
1. Az «Adria» magyar tengerhajózási részvénytársaság szerződésszerű segélyezésére...	570.000
2. Tengeri hajózási vállalatok segélyezésére és felügyelésére	168,000
3. Az «Adria» magyar tengerhajózási részvénytársaság ministeri biztosának dijazására	4.000
VI. Fejezet. *Földmivelésügyi ministerium:*	
1. Phylloxera rovar ellen való védekezés czéljaira	186.310
2. A ragadós tüdőlob betegség kiirtása czéljából az ezen betegségben avagy fertőzésben gyanus állatoknak kártalanitás melletti leendő levághatása végett a kárpótlási igények fedezésére	50.000
3. Egy létesitendő földmives-iskola berendezésére...	6,000
4. Kertészeti szakiskola felállitása s berendezési költsége	6,000
5. Az agronom-geologiai felvételekkel kapcsolatos kiadások és beszerzések fedezésére és a földtani intézet további felszerelésére	3,000
6. A kolozsi gulyatelepen felállitott sajtmühely berendezésére	790
7. A kincstári birtokokon folyamatban levő és folyamatba teendő telepitési műveletek fejlesztése és előkészitése czéljából helyszini szemlék, felmérések, egyéb munkálatok s a telepités érdekében foganatositandó másszerü intézkedések	18,000
8. A kulturmérnöki hivataloknál felszaporodott tervezési hátralékok feldolgozására...	20,000
VII. Fejezet. *Vallás- és közoktatásügyi ministerium:*	
1. Magyarország néprajzi leirásának költségeire 8. évi átalány	6,000
2. A budapesti kir. tud. és műegyetemi olvasókör segélyezésére	1,200
3. Felekezeti-, törvényhatósági-, valamint községi középiskoláknál befektetésekre	36,000
4. Egy mechanikai tanműhely személyi és dologi költségeire szükséges 10.000 frtnak 4. részlete	1,000
5. A vallásalapitványi faraktárból a vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium és annak számvevősége részére szállitott tüzifa után felgyülemlett 13.833 frt számlatartozásnak törlesztésére 3. és utolsó részletül	4.611
6. Az 1891. évben Budapesten tartott nemzetközi II. ornithologiai congressus tudományos jelentésének nyomdaköltségeire és irói tiszteletdijára	4.100
7. Az állami elemi-, felső nép- és polgári iskolák épületeinek helyreállitási munkálataira, az 1884: V. t. cz. által engedélyezett 500,000 frt hitel terhére utalványozott 21,632 frt 71 kr.-nak visszatéritésére 2. részlet	7,211
8. A magyar határőrvidéki ösztöndijalap által az államkincstár javára 1875—1888. években illetéken felül beszállitott 11,588 frt jövedelmi fölösség visszatéritésére 2. részlet... ...	3.863
9. A középiskolai tanárok részére tartandó póttanfolyamok költségeire és az 1890: XXX. törvényczikk végrehajtására	1.500

	frt
10. A temesvári állami reáliskola árnyékszékeinek vízzel leendő ellátására ...	1,500
11. A budapesti egyetemi vegytani intézet épületeinek folytatólagos helyreállitására ...	8,000
12. Az általános tápintézeti alapba olvasztott nagyszombati convictusi alapot megillető kincstári járuléknak 1884. és 1885. évekre megtéritendő hányada	1,680
13. A brassói állami kereskedelmi és faipariskolának uj épületébe való átköltözésére és a régi épület helyreállitására ...	200
14. A budapesti egyetemi törvényszéki orvostani intézet fütési és szellőztetési készülékeinek átalakitására ...	4,000
15. A budapesti egyetemi növénykert épületeinek és üvegházának helyreállitására ...	4,000
16. A budapesti egyetem központi főépületének tervére nyitandó pályázat költségeire ...	3,000
17. A ministerium által elfoglalva volt régi országházi épületen eszközölt felméres költségeinek megtéritésére ...	645
VIII. FEJEZET. *Igazságügyi ministerium:*	
1. Az erdélyi birtokrendezések gyorsitása czéljából adható költségelőlegek	50,000
2. Kir. tábláknál könyvtármegalapitásra	5,400
IX. FEJEZET. *Honvédelmi ministerium:*	
1. Az országos honvédsegélyző-egylet rendelkezésére ...	200,000
2. Az uj ismétlő fegyverek rendszeresitése folytán a legénységi felszerelés kiegészitésére és módositására, az 1889. évi költségvetésben 4 évre felosztva engedélyezett költségek utolsó részletéül 724,500 frt; továbbá az 1891. év folyamán bekövetkezett ujabb fölszerelési változásokra és ujonnan rendszeresitett szerelvények beszerzésére, a szállitási költségekkel és időközi kamatokkal együtt 425,500 frt, 3 évre felosztva első részletként 141,800 frt; összesen tehát ...	866,300
3. Gyalogsági töltényszükséglet első hadi készletként, átvételi s kiszállitási költséggel és időközi kamattal együtt 2.810,000 frt: öt évre felosztva harmadik részletül ...	562,000
4. Hadszervonatnak hámszerszámokkal való beszerzésére, átvételi, kiszállitási es elhelyezési költséggel és időközi kamattal együtt 726,990: 3 évre felosztva harmadik részletként ...	242,330
5. 180,000 drb ismétlő fegyver beszerzésére 34 frt 28 krjával = 6.170.400 frt, és pedig: 1890. évben 65,250 darab; 1891. « 90,500 «; 1892. « 24,250 «; tehát az 1892-ben beszerzendő 24,250 darab után ...	831,290
6. A 180,000 darab ismétlő fegyver átvétele és a csapatokhoz való szállitása alkalmával felmerülő költségekre átlag 1 frttal 180,000 forint, tehát az 1892. évben átveendő 24,250 db után	24,250

	frt
7. Lőterekhez telepszerzésekre és azok berendezésére 250,000 frt; két évre felosztva első részletként ...	100,000
8. A központi honvéd főruharaktár épitéséhez szükséges telep megszerzésére és épitési költségekre az 1890: XXII. t. czikk 2. §-a szerint — három évi egyenlő részletben — engedélyezett 319,000 frt második részlete ...	106,334
9. A Ludovika akadémia tényleges állományu tisztképző tanfolyamának az 1890: XXIII. t. cz. 4. §-ban meghatározott növendék létszámra felemelése folytán a 3. évben eszközlendő beszerzésekre ...	11,673
10. A Ludovika akadémia részére szükséges 8 hátasló beszerzésére, az 1 frt 35 kr. lófelavatási átalány hozzászámitásával 326 frt 35 krjával ...	2,611
11. A Ludovika akadémiánál a növendék létszám szaporitása folytán szükséges épitési átalakitásokra és uj épitkezésekre 50,000 frt; két évre felosztva első részletként...	25,000
12. Az 1891: XI. t. cz. alapján a magyar fegyver- és gépgyárral 35,000 darab ismétlő puskának 34 frt 28 krjával, valamint 8,750 drb nyeles csavarhuzónak 17 krjával leendő szállitása iránt kötött szerződés értelmében két év alatt fizetendő 1.201,288 forintból az 1892. évben 6,000 drb puska és 1,500 nyeles csavarhuzó után esedékes ...	205,935
13. Ezen 6,000 darab puska átvételi és vizsgálási költségére darabonként 1 frtjával ...	6,000
14. A honvéd lovasság részére ismétlő karabélyok megvételére, a csomagolási, átvételi, szállitási és raktárolási költségekkel, továbbá az ezekhez szükséges töltények és uj felszerelések beszerzésére, kiegészitésére, átalakitására és késedelmi kamatokra 781,900 frt; két évre felosztva első részletként	390,950
15. A kincstári laktanyák kiépitésére, átalakitására s ennek megfelelő felszerelésére, illetve berendezésére az ujoncz szolgálati időnek az 1890: V. t. czikk alapján történt meghosszabbitása miatt s a még hiányzó fedett lovardák felépitésére 435,000 frt; 4 évre felosztva első részletként ...	108,750
16. A központi honvéd főruharaktár berendezésére s a lovassági karabélyok elhelyezése végett a központi fegyverraktár kiépitésére és berendezésére 60,000 frt; négy évre felosztva első részletként ...	15,000
Átmeneti kiadások összege ...	7.290,728

II. Beruházások.

	frt
I. FEJEZET. Állandó országház épitésére az 1884: XIX. t. cz. alapján ...	1.150,000
II. FEJEZET. *Belügyministerium:*	
1. A nemzeti szinháznál eszközölt szinpadi berendezési és átalakitási költségek törlesztésére 7. részlet ...	15,600

	frt
1. A pozsonyi orsz. kórház telkének, valamint az ezen gyógyintézet felépitése előtt a telken fennállott épületek végleges megváltására megállapitott és 10 évi utólagos részletekben, de előre fizetendő 5%-os kamat mellett 50,000 frt megváltási összegnek negyedik törlesztési részlete	5,000
és a 35,000 frtnyi maradványnak egy évi 5%-os kamatja fejében	1,750
3. A belügyministerium hivatalos helyiségeinek uj butorzattal való fokozatos felszerelésére 2. részlet	1,500
4. A lipótmezei orsz. tébolydánál a házi élelmezési rendszernek 1893. évre tervezett életbeléptetése esetén szükséges átalakitásokra és uj beszerzésekre ...	8,980
5. A pozsonyi orsz. kórház ágy- és fehérnemü készletének pótlására, ugyanott a mosókonyha és fürdőszoba melegitő berendezés átalakitására, a mosókonyha külső falazatának helyreállitására, egy fertőtlenitő készülék felállitására és légszeszmotor beszerzésére	6,850
III. Fejezet. *Pénzügyministerium:*	
1. Épitkezésekre a dohányjövedéknél ...	450,000
2. Épitkezésekre a sójövedéknél ...	50,000
3. Épitkezésekre az állami jószágoknál	264,000
4. Beruházások a bányászat és pénzverésnél:	
A körmöczbányai «Nándor»-altárna berendezésére	120,000
A szélaknai bányahivatal alá tartozó bányaműveknél teljesitendő feltárási munkálatokra	45,000
A selmeczi V. számu zuzóművek átalakitására	56,568
A selmeczi érczlugzó műre	70,000
A kapniki XI. számu zuzómű átalakitására	26,000
A felsőbányai fővölgyi zuzómű kiépitésére...	47,000
A vasművasutak épitésére felvett kölcsönök törlesztési részlete	127,400
5. A budapesti II. ker. főutczában emelendő pénzügyi épület létesitésére forditandó, s kölcsön utján beszerzendő	295,000
IV. Fejezet. *Kereskedelemügyi ministerium:*	
Uj állami közutak és hidak épitése:	
a) Magyarországban:	
1. Temes vármegyében a debreczen-fehértemplomi közut 259—260 klmtr. szakaszán levő 38. és 39. számu sági Temes hidak helyett egy vasfelszerkezetü végleges hid épitésére és felügyelésre 2. részlet	60,000
2. A Barcs és Terézienfeld közti Drávahid kölcsöntörlesztési költsége	22,450
3. A tiszafüredi hid épitésére és felügyelésre 4. és utolsó részlet	80,000
4. Pozsonynál a Dunán egy vasfelszerkezetü állandó hid épitésére és felügyelésre 4. részlet, nemkülönben az 1890: XXXIII. törvényczikk 3. §-a értelmében fizetendő második évjáradékra	200,000
5. A Komáromnál épitendő dunai vashid épitésének felügyelésére és segélyezésére	168,500
b) Horvát-Szlavonországban:	
6. A zágrábi Száva-hid uj epitésére és felügyelésre 3. részlet	50,000
Egyéb beruházások:	
7. A fiumei kikötő épitésére és felügyeletére 4. részlet:	
a) épitésekre	468,000
b) felügyeletre	32,000
8. A fiumei kikötő kövezési munkáira 3. részlet	15,000
9. A zenggi kikötő munkálatára 2. részlet	10,000
10. A Santa Maria di Capo fokon, Plavnik, Dolfin, Skrda és Pokliv szirteken épitett fénytornyok épitési költségeihez való hozzájárulás, 3. és utolsó részlete...	4,000
11. A távirda és távbeszélő hálózat fejlesztése és a posta és távirda részére megszerzett ingatlanok után résztörlesztések	132,000
12. Vicinális vasutak segélyezésére ...	300,000
13. Folyó- és tóhajózási czélokra 3. részlet	100,000
14. Kassai m. kir. gépészeti ipariskola tanműhelyének kiépitésére és felszerelésének kiegészitésére...	24,425
15. Kiegészitési munkálatokra és leltárszaporitásra az állami vasutaknál:	
a) Épitmények és felszerelések átalakitása	1.100,000
b) Leltárszaporitásra...	100,000
16. Uj épitkezések és uj forgalmi eszközök beszerzése az állami vasutaknál:	
a) Győr állomás bővitésére és átalakitására 7. részlet...	100,000
b) Fiume állomás kibővitésére 7. részlet	100,000
c) Szabadka állomás kibővitésére 4. részlet	100,000
d) A budapesti főműhely berendezésének kiegészitésére 10. részlet	20,000
e) Fahidak vasszerkezettel való kicserélésére 8. részlet	500,000
f) A budapest-ferenczvárosi és a rákosi állomásokon mozdonytelepek létesitésére 3. részlet	100,000
g) Szolnok állomás kibővitésére 2. részlet	100,000
h) Cameral-Moravicza állomás kibővitésére utolsó részlet	65,000
i) Miskolcz állomás és rendező pályaudvar bővitésére első részlet	100,000
k) A külműhelyek bővitésére 3. részlet	100,000
l) A piski-i telepen iskola létesitésére	60,000
m) A székesfehérvár—kis-czelli vonalon állomási bővitések	57,500
n) 168 darab mozdony beszerzésére első részlet	500,000
o) 1200 drb teherkocsi vételárának 4. részlete	219,020
p) 576 drb személykocsi vételárának 3.részlete	424,700
q) 4000 drb teherkocsi vételárának 2. részlete	712,700
r) Folytatólagos fékfelszerelésre, fékvezetékekre és gőzfütési berendezésekre	100,000

	frt
17. Beruházások és uj épitkezések a m. kir. államvasutak gépgyáránál és a diósgyőri vas- és aczélgyárnál	160,000
V. Fejezet. *Földmivelésügyi ministerium:*	
1. Állami erdőknél	168,100
2. Állami lótenyészintézeteknél... ...	100,500
3. Az állatorvosi akadémiánál	15,400
4. Gazdasági tanintézeteknél és földmives-iskoláknál	15,000
5. Selyemtenyésztésnél	50,000
6. Állattenyésztésnél	6,640
7. A kincstári birtokoknál	57,000
8. Vizi munkálatok:	
Magyarországban:	
A felső Duna általános szabályozási munkálataira és felügyeletre 8. részlet ...	1.100,000
A budapesti Dunarész szabályozására: a szabályozási művek fentartására, felügyeletre, felülvizsgálatra és szelvényezésre	14,000
A Budapest alatti Dunaszakasz szabályozására és felügyeletre	250,000
A bajai partbiztositás folytatására és felügyeletre IX. részlet	35,000
A mohácsi és ujvidéki Duna-rész szabályozására és felügyeletre:	
a) a Battina feletti «dugabarai» partvédezetre 2. részlet	50,000
b) a beocsini Dunaág elzárására ...	12,000
Tisza-szabályozásra és felügyeletre ...	750,000
Az egyesült Kőrös folyónál: szabályozási munkálatokra és felügyeletre	330,000
A Temes folyónál: a folyó hajózhatóvá tételére és felügyeletre	8,000
A Maros folyó szabályozására és felügyeletre	25,000
Magyar-, illetve Horvát-Szlavonországban:	
A Drávánál: a szabályozási munkálatokra és felügyeletre 10. részlet	70,000
A Szávánál: a rácsai folyamszakasz szabályozására és felügyeletre...	50,000
VI. Fejezet. *Vallás- és közoktatásügyi ministerium:*	
1. A budapesti egyetem természettudományi intézetének tanszerekkel való felszerelésére szükséges 120,000 frt 7. részlete	12,000
2. A «József»-műegyetemen még hiányzó felszerelésekre	6,000
3. A kolozsvári egyetem uj boncz-, kórboncz- és törvényszéki orvostani intézetének tanszerekkel való ellátására szükséges 40,000 frt 6. részletéül ...	5,000
4. A budapesti egyetem közegészségtani, gyógyszertani és 2. vegytani intézete, valamint a 2. belgyógyászati kóroda felszerelésére	4,000
5. A kolozsvári egyetem élet- és egészségtani intézetének tanszerekkel való felszerelésére	5,000
6. Az iparművészeti iskola sokszorositó osztályának első felszerelésére	500
7. A brassói állami reáliskola alapfelszerelésére 2. részlet	1,000
8. A budapesti VI. ker. állami reáliskola bebutorozására és felszerelésére	2,000
9. A győri állami reáliskola butorzatának kiegészitésére	1,000

	frt
10. A dévai állami reáliskola internátusának belső felszerelésére	1,500
11. A magyar nemzeti muzeum vegyészeti és fényképészeti laboratoriumának felszerelésére 2. részlet	1,000
12. Az országos képtár részére megkivántató szekrények beszerzésére 2. részlet	2,000
13. A Karolina kórház tulajdonát képező telek felcseréléseért, kamatokkal együtt 2. és utolsó részlet	5,250
14. A dévai állami tanitóképző intézet épületének kibővitésére forditandó 14,000 frtnak 2. és utolsó részlete ...	7,000
15. A brassói állami kereskedelmi és faipariskola telkének bekeritésére, járda és csatorna létesitésére és a régi várfal lebontására szükséges 9,000 forint első részlete	4,500
16. A bajai állami tanitóképző tornacsarnokának létesitésére szükséges 7,000 frt első részlete	4,000
17. A brassói állami kereskedelmi és faipariskola belső felszerelésére	5,000
18. A pozsonyi bábaiskolánál szükséges felszerelésekre	1,000
19. A kolozsvári egyetem élet- és egészségtani intézete udvarán létesitendő szekérszin és állattenyésztő istálló költségeire	1,000
20. A kolozsvári egyetemen önállósitott általános kórtani tanszék felszerelésére	2,000
21. A székelyudvarhelyi állami reáliskola és internátus belső felszerelésére ...	8,200
22. A budapesti VII. ker. főgymnasiumnak butorokkal való felszerelésére ...	10,000
23. A székesfehérvári állami reáliskola keritésének és járdájának költségeire, valamint a tornatér rendezésére	5,560
24. A székesfehérvári állami reáliskola belső felszerelésére	5,000
25. Az egri állami alreáliskola tanszerbeli alapfelszerelésére	500
26. A brassói állami főreáliskola telkének kibővitésére	500
27. A soproni állami főreáliskola számára nyerendő helyiségek felszerelésére	700
28. A beregszászi reáliskola tanszerbeli alapfelszerelésére	500
29. Az erzsébetvárosi gymnasium tanszerbeli alapfelszerelésére	500
30. A debreczeni reáliskola tanszerbeli alapfelszerelésére	1,000
31. A budapesti egyetemi II. szülészeti kóroda számára beszerzendő fehérneműek költségeire...	868
32. A ministerium értekezleti és könyvtári helyiségének berendezésére és egyéb felszerelésekre	1,000
33. A budapesti egyetem boncztani intézetének épitésére felveendő 300,000 frt kölcsönből az 1892. év folyamán beruházandó 2. részlet	100,000
34. A Beleznay-féle telken a műegyetem czéljaira létesitendő épület költségeire, továbbá berendezésekre és a régi épületbeli helyreállitásokra felveendő 174,500 forint kölcsönből az 1892. év	

	frt
folyamában beruházandó 2. és utolsó részlet	74,500
35. A budapesti VII. ker. állami gymnasinm épületének létesitésére szükséges 227,700 forint és illetőleg a telek egy részének eladásából befolyó 46,000 forint levonása után felveendő 181,700 frt kölcsönből az 1892. év folyamán beruházandó 2. és utolsó részlet	131,700
36. A Beleznay-féle kert helyett vásárolt üllői uti telek átiratási költségeire s az e telken emelendő épület pályadijaira, valamint az épitkezés előmunkálataira	3,000
37. A második mesteriskola épületének létesitésére forditandó s kölcsön utján beszerzendő	30,000
38. A máramaros-szigeti állami tanitóképző épületének kibővitésére kölcsön utján beszerzendő	28,167
39. A pozsonyi állami felsőbb leányiskola épületének kibővitésére kölcsön utján beszerzendő	37,000
40. A kolozsvári állami tanitónő-képző épületének létesitésére kölcsön utján beszerzendő	100,000
41. A győri állami reáliskola épületének létesitésére szükséges 110,000 frtból az 1892. év folyamán felhasználandó	55,000
42. A lőcsei állami reáliskola épületének letesitésére kölcsön utján beszerzendő	55,000
43. A pozsonyi állami reáliskola számára emelendő épület telkének ára fejében kölcsön utján beszerzendő ...	20,000
VII. Fejezet. *Igazságügyi ministerium:*	
Törvénykezési és ügyészségi uj épitkezésekre, átalakitásokra és felszerelésekre	300,000
Beruházások összege...	**13.272,028**

C) *Rendkivüli közösügyi kiadás.*

1. Rendkivüli közösügyi kiadás	5.285,933
2. A Bosznia és Herczegovinában, továbbá a Lim területén álló parancsnokságok, intézetek és csapatok 1892. évi rendkivüli szükséglete 4.335,000 forint után	1.361,190
Kiadások főösszege	**397.508,911**

3. §. Az előbbi szakaszban megajánlott kiadások fedezésére Magyarország jövedelmei, a magyar korona országait együtt illető közös költségekre és Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükségletére nézve, egyszersmind Horvát-Szlavonországok bevételei jelöltetnek ki a következő előirányzat szerint:

A) *Rendes bevételek.*

	frt
I. Fejezet. Állami adósságok:	
1. Szőlődézsmaváltság:	
A váltságkötelezettek járadékai	400,000
2. Maradvány- és irtványföldek megváltása:	
A váltságkötelezettek járadékai	148,000
Véglefizetések	12,000
3. Sorsolási kölcsön:	
A budapesti állami hidak tiszta bevétele...	501,101
A főváros által a rakpartokért fizetendő haszonbér	10,000
Az 1870: X. t. czikk 4. §-ában megjelölt társulatok és vállalatok által fizetendő községi pótlékok	240,000
4. A budapesti állami hidak bevételeiből az 1870: XXX. t. czikk alapján elvállalt budapesti lánczhid elsőbbségi kölcsön szükséglete fedezésére	98,912
5. Az 1880: XX. t. czikk alapján felvett tiszai és szegedi kölcsön pénzeiből adott kölcsönök évi járulékai	2.401,560
II. Fejezet. Állami számvevőszék:	
Házbérjövedelem a bérbeadott helyiségek után	1,895
III. Fejezet. Ő cs. és ap. királyi Felsége személye körüli ministerium:	
A külföldre szóló útlevelek kiállitási dijaiból	700
IV. Fejezet. *Belügyministerium:*	
1. Központi igazgatás és földtehermentesitési pénzalap m. k. igazgatósága:	
Járulék a földtehermentesitési alapból a földtehermentesitési pénzalap m. k. igazgatósága költségeinek fedezésére ...	39,355
Járulék az országos törvények és rendeletek tárának jövedelméből az ezen tárat szerkesztő számfeletti titkár és hivataltiszt fizetéseinek és lakpénzeinek megtéritéseül	3,000
2. Országos levéltár	6,307
3. A nemzeti szinházi alapok jövedelme	27,300
4. Közegészségügyi bevételek:	
Betegápolási költségtéritmény	75,000
A trachoma-járvány lepte községeknek adott előleg visszatéritéséből	2,500
Tébolydai bevételek	144,963
Törvénytelen ágyból származott, Bécsben és egyéb lajtántúli lelenczházakban ápolt gyermekek tápdijainak visszatéritése	27,000
5. Közbiztonsági bevételek:	
Országos csendőrségi téritmény ...	6,761
Fővárosi rendőrség utáni téritmény	517,684
6. Általános közigazgatási bevételek:	
«Hivatalos lap» jövedelme	75,500
Orsz. törvények és rendeletek tárának jövedelme...	50,000
Útlevelek kiszolgáltatásáért járó dijakból...	30,000
Közigazgatási hatóságok által megállapitott pénzbüntetésekből befolyó jövedelem	140,000
Különféle bevételek	600
V. Fejezet. *Pénzügyministerium:*	
Egyenes adók és földtehermentesitési pótlékok:	
1. Földadó	35.806,000
2. Házadó...	10.780,000
3. Keresetadó	19.160,000
4. Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója	2.312,600
5. Bányaadó	100,000
6. Tőkekamat- és járadék-adó	4.025,400
7. Vasuti és gőzhajózási szállitás használata utáni adó	5.600,000

	frt
8. Nyereményadó	200,000
9. Fegyveradó és vadászati adó	450,000
10. Hadmentességi dij	2.700,000
11. Általános jövedelmi pótadó	16.200,000
12. Késedelmi kamat	1.336,000
13. Adóbehajtási illetékek	210,000
14. Adóbehajtási költségtérítmény	140,000
Fogyasztási adók:	
15. Szeszadó	24.000,000
16. Ellenőrzési illetékek	70,000
17. Boradó	5.750,000
18. Husadó	3.300,000
19. Söradó	1.000,000
20. Czukoradó	3.000,000
21. Czukorfogyasztási adó	2.400,000
22. Sörfogyasztási adó	1.500,000
23. Ásványolaj-adó	4.500,000
24. Sajtolt élesztőtől járó fogyasztási adó	140,000
25. Italmérési illeték és adó	15.000,000
26. Aranyagiónyeremény	750,000
27. Határvám	462,045
28. Bélyeg	10.720,000
29. Jogilletékek	17.800,000
30. Dijak	440,000
31. Fémjelzés	31,840
32. Ut-, hid- és révvám Horvát-Szlavonországban	28,000
33. Dohányjövedék:	
Vétel	9.509,700
Gyártás	25,000
Eladás	40.020,000
34. Lottojövedék	2.739,500
35. Sójövedék	15.173,039
36. Perköltségek	57,300
37. Állami jószágok	717,951
38. Bányaigazgatóságok és számvevőosztályok	31,307
39. Fémbányászat és opálbánya	2.687,121
40. Fémkohászat	3.786,855
41. Pénzverő hivatal, fémbeváltással együtt	5.661,788
42. Vasmüvek	5.422,554
43. Zsilvölgyi kőszénbánya	35,689
44. Sótermelés	1.005,364
45. Felhagyott bányaművek és a bányászat körüli egyházi és jótékony czélok	1,725
46. Bányailletékek	100,000
47. Állami nyomda	730,000
48. Állami épületek	46,667
49. Budapesti állami hidak	132,483
50. Állami ingó vagyon	79,935
51. Különféle bevételek	1.189,605
VI. Fejezet. *Kereskedelemügyi ministerium:*	
1. Központi igazgatás	83,255
2. Államépitészeti hivatalok	153,387
3. Közutak	49,225
4. Ipari, kereskedelmi és külkereskedelmi czélok:	
Gépészeti ipariskola Kassán	2,600
5. Posta és távirda	13.312,500
6. Magyar kir. postatakarékpénztár	510,200
7. Tengeri hajózás	236,750
8. M. k. államvasutak	69,750,000
9. M. k. államvasutak gépgyára	3.500,000
10. Diósgyőri vas- és aczélgyár	3.970,500
11. Budapesti kir. zálogházak	217,000
12. Mértékhitelesités	1,500
13. Statisztikai hivatal	85,500

	frt
VII. Fejezet. *Földmivelésügyi ministerium:*	
1. Állami erdők	7.616,916
2. Országos erdei alap	100,000
3. Állami lótenyésztési intézetek:	
Ménesbirtokgazdaságok	2.363,141
Ménesek	549,690
Méntelepek	478,270
A lótenyésztési alap jövedelme	15,370
4. Állategészségügy	33,000
5. Budapesti állatorvosi akadémia	16,500
6. Vinczelléristkolák	31,340
7. Gazdasági tanintézetek és gazdasági ismeretek terjesztése	195,174
8. A gazdaság különböző ágainak emelése	4,500
9. Országos közgazdasági alap	52,700
10. Selyemtenyésztés	1.830,000
11. Állattenyésztés és tejgazdaság	51,475
12. Kincstári birtokok	451,437
13. A kincstári birtokok peres ügyeinek kezelése során befolyó perköltségek	7,100
14. Országos vizépitészeti és talajjavitási hivatal	10,500
15. Vizi munkálatok	960
16. Alapitványok és különféle bevételek	27,052
VIII. Fejezet. *Vallás- és közoktatásügyi ministerium:*	
1. Központi igazgatás	74,774
2. Országos közoktatási tanács	4,000
3. Vizsgálati bizottmányok	11,000
4. Budapesti kir. egyetem	370,083
5. Budapesti középiskolai tanárképző és az azzal egybekötött gyakorló iskola	5,165
6. Kolozsvári egyetem	3,000
7. József-műegyetem	4,150
8. Országos mintarajziskola és rajztanárképző	2,350
9. Iparművészeti iskola	600
10. Gymnasiumok	89,973
11. Reáliskolák	152,174
12. Állami felsőbb leányiskolák	98,550
13. Bábaiskolák	7,000
14. Budapesti állami ipariskola	6,150
15. Mágócsi állami agyag-ipariskola	50
16. Fiumei állami kereskedelmi iskola	600
17. Soproni állami kereskedelmi iskola	3,025
18. Ujvidéki (polgári iskolával kapcsolatos) kereskedelmi és ipariskola	900
19. Brassói állami kereskedelmi iskola (kapcsolatban közép fa-ipariskolával)	1,115
20. Keleti kereskedelmi tanfolyam	3,467
21. Elemi és polgári férfi tanitó-képzők	28,530
22. Elemi és polgári tanitónő-képzők	70,900
23. Népnevelés	51,340
24. Siketnémák intézete Váczon	18,352
25. Vakok országos intézete Budapesten	20,945
26. Vakok ápoldai alapjának jövedelme	2,892
27. Balatonfüredi szeretetház	2,850
28. Állami tanintézetek épitésére felvett kölcsönök:	
A budapesti egyetem tulajdonát képező Édeskuthy-féle ház tiszta bérjövedelme	1,230
Kolozsvár város közönsége részéről az ugyanottani egyetem vizvezetékének létesitéséhez fizetendő járulék	6,884
Csáktornya mezővárosa által az ottani állami tanitó-képző épületének létesité-	

	frt
séhez fizetendő járulék 8. részlete	1,000
29. Ösztöndijak és egyéb tanulmányi czélok	7,320
30. Magyar nemzeti muzeum	4,620
31. Országos képtár és ezzel kapcsolatos magyar történelmi képcsarnok	565
32. Meteorologiai központi intézet ...	2,850
33. Országos zene- és szinművészeti akadémia	12,940
34. Technologiai iparmuzeum	400
35. Festészeti mesteriskola	80
36. Egyéb közművelődési czélok ...	2,190
IX. Fejezet. *Igazságügyi ministerium:*	
1. Központi igazgatás	2,800
2. Királyi Curia	70
3. Királyi táblák	50
4. Kir. törvényszékek és járásbiróságok	40,135
5. Királyi ügyészségek	75,000
6. Országos fegyintézetek, kerületi börtön, közvetitő intézet és állami fogház	156,493
7. Országos rabsegély- és javitóintézeti alap	305,010
X. Fejezet. *Honvédelmi ministerium:*	
1. A Ludovika akadémiai általános alapnak jövedelmeiből és a fizetéses növendékekért fizetett tápdijakból	211,810
2. Honvéd menházalap jövedelme ...	1,672
3. Az elárverezett, továbbá a ló-vállalkozók által megtéritett lovakért	16,717
4. Haszonvehetetlen töltényhüvelyek és szabályszerütlen ólomért	17,782
5. Nyugdijak a közös hadügyi tárcza által, a hadsereg állományából a honvédséghez áthelyezett tisztek után fizetendő téritvények	89,280
6. Az elviselt ruházati és felszerelési czikkek hulladékainak eladásából ...	200
Rendes bevételek összege	**391.724,181**

B) *Átmeneti bevételek.*

I. Fejezet. *Pénzügyministerium:*	
1. Állami javak eladása, és pedig:	
a) Állami javak eladásából	2.500,000
b) A telepitvényesek által fizetendő vételárak és kamatok (hátralékokkal együtt)	1.000,000
c) A maradvány- és irtványföldek váltságdijai	27,000
2. Állami előlegekből	497,000
3. A budapesti II. ker. főutczában emelendő pénzügyi épület létesitésére kölcsön utján beszerzendő	295,000
4. A gróf Teleki nemzetséggel az 1780. évi inscriptionális levélben foglalt zálogos javak megörökitése iránt létrejött egyezség folytán a kincstárnak egyszerre fizetendő	550,000
II. Fejezet. *Kereskedelemügyi ministerium:*	
Az «Adria» magyar tengerhajózási részvénytársaság által az állami felügyelet czimén a ministeri biztos dijazására fizetendő	4,000
III. Fejezet. *Földmivelésügyi ministerium:*	
1. A mezőhegyesi czukorgyár részvénytársulat járuléka az élőviz csatorna létesitésére forditott költség részbeni megtéritése fejében	6,000
2. Az állami szőlőtelepeknek bevétele szőlővessző és egyéb termények eladásából	10,000
IV. *Vallás- és közoktatásügyi ministerium:*	
1. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministeriumnál és a számvevőségnél felgyülemlett tüzifa-tartozásból a közalapok által viselendő 3. és utolsó részlet	1,088
2. A budapesti egyetem boncztani intézetének épitésére felveendő 300,000 frt kölcsönből az 1892. év folyamában beruházandó	100,000
3. A Beleznay-telken a műegyetem czéljaira létesitendő épület költségeire, további berendezésére és a régi épületbeli helyreállitásokra felveendő 174,500 forint kölcsönből az 1892. év folyamában beruházandó	74,500
4. A budapesti VII. ker. állami gymnasium épületének létesitésére felveendő 181,700 forint kölcsönből az 1892. év folyamában beruházandó	131,700
5. Az iparművészeti muzeum és iskola üllői-uti telkén létező épületek házbérei, 1892 január 1-től április végéig... ...	3,000
6. A második mesteriskola épületének létesitésére kölcsön utján beszerzendő	30,000
7. A máramarosszigeti állami tanitóképző épületének kibővitésére kölcsön utján beszerzendő	28.167
8. A pozsonyi állami felsőbb leányiskola épületének kibővitésére kölcsön utján beszerzendő	37,000
9. A kolozsvári állami tanitónő-képző épületének létesitésére kölcsön utján beszerzendő	100,000
10. A győri állami reáliskola épületének létesitésére forditandó 110,000 frtra Győr városa által felajánlott...	55,606
11. A lőcsei állami reáliskola épületének létesitésére kölcsön utján beszerzendő	55,000
12. A pozsonyi állami reáliskola számára emelendő épület telkének vételára fejében kölcsön utján beszerzendő ...	20,000
V. Fejezet. *Honvédelmi ministerium:*	
A horvátországi honvédségi épületek és ingatlanok eladásából 1892. évben várható jövedelem...	275,000
Átmeneti bevételek összege	**5.799,455**
Bevételek főösszege...	**397.523,636**

4. §. A 2-ik §-ban megállapitott s összesen 397.508,911 frtot tevő kiadásokat, s a 3-ik §-ban megajánlott s összesen... ... ... 397.523,636 frtot tevő jövedelmek és bevételek ... ... 14,725 frttal haladják meg, mely összeg a pénztári készletek gyarapitására forditandó.

5. §. Az átmeneti kiadások IV. fejezetének 8. czime alatt megajánlott 1.125,000 frt fel-

használása tekintetében felhatalmaztatik a kormány: hogy az állami alkalmazottaknak 1892. évi julius 1-től kezdve a költségvetésileg rendelkezésére bocsátott hitelek határán belül ideiglenes pótlékot nyujthasson; a pótlék azonban nem haladhatja meg az az összeget, a mely az állami tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeinek szabályozására vonatkozólag 1892. évi 4. képviselőházi irományszám alatt benyujtott törvényjavaslattal javaslatba hozatott.

Az ekként nyujtott pótlék csak ideiglenes jellegü s az állami tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeinek szabályozására vonatkozó törvény hatályba léptével megszünik.

6. §. Hogy az államnak a 3. §-ban elősorolt jövedelmei folyóvá tétethessenek; a törvényekbe iktatott egyenes és fogyasztási adók, jövedékek, dijak, bélyegek és illetékek, ugyszintén az adóköteles jövedelmek után az 1883. évi XLVI. t. cz. 9. és 10. §-aiban megállapitott százalékokban kivetendő általános jövedelmi pótadó, a hadmentességi dij, az út-, hid- és révvám és az állami vagyon jövedelmei s az állam egyéb bevételei, az eddigi törvényekben eszközölt és a törvényhozás által netalán még teendő módositások megtartásának kikötése mellett, az 1892. évre ezennel megajánltatnak és megszavaztatnak.

7. §. Az előbbi §-ban megszavazott, valamint a 3-ik §-ban előirányzott bevételek csupán a jelen törvényben megajánlott kiadásokra fordittathatnak, és átruházás e kiadásoknak sem fejezetei, sem czimei, sem rovatai között nem engedtetik.

Kivételnek csak a rendes kiadások XVII. fejezet 4. czimének 1. és 2. rovatai között, a XVIII. fejezet 5. czimének 4. és 5. rovatai között, ugyanezen fejezet 9., 10. és 11. czimei között, továbbá ugyanezen fejezet 12. és 15. czimei között, a XIX. fejezet 13. és 14. czimei között, ugyanezen fejezet 28. és 29. czimei között, végre a XX. fejezet 3. és 4. czimeinek dologi kiadásai között van helye; ezek között az átruházási jog megengedtetik.

8. §. Jelen törvény kihirdetése után azonnal életbe lép, és végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

XV. TÖRVÉNY-CZIKK

az állami italmérési jövedékre vonatkozó 1888 : XXXV. és 1890. évi XXXVI. t. czikkek módositásáról.(1)

(Szentesitést nyert 1892. évi julius 27-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi julius 31-én.)

1. §. *Bor- és sör-italadó.*

A bor (bormust) és gyümölcsbor után járó italmérési adó (1888 : XXXV. t. cz. 11. §-a és 17. §-ának 1. és 2. pontjai) a borfogyasztási adóval, a sör

---

(1) V. ö. az 1888:XXXV. és az 1890:XXXVI. t. cz. jegyzeteit. L. továbbá a szeszadónak a fogyasztási terület részére való biztositásáról szóló 1894:XV. t. czikket és a sörtermelés megadóztatásáról szóló törvényes határozmányok részbeni módosításáról szóló 1894:XXX. t. czikket.

V. ö. még 1891 aug. 14. 50711. sz. keresk. min. rend., az állami italmérési jövedékről szóló törvény rendelkezései alá eső szeszes folyadéknak, valamint a dohánynak vasulon való szállitása, s az ebbeli szállítmányokkal elkövethető jövedékcsonkítások meggátlása körül a pénzügyőrség részéről követendő eljárás szabályozása tárgyában (1891. R. T. 1499.); v. ö. 1893 máj. 14. 21,371. sz. pénzügym. rend. a pilseni kiviteli sörkeserny italmérési adója (1893. R. T. 951.); 1895 junius 28. 41450. sz. pénzügym. rend., a czukorfogyasztási és söritaladó alól nyilt községekben való kivételnek igénybe vehetése tárgyában (1895. R. T. I. 1521.); 1895 julius 4. 50490. sz. belügymin. rend., a kizárólagos szesztermelési jogosultság megszünése, továbbá a fogyasztási és italadónak megváltása és az adószedés házi kezelése tárgyában (1895. R. T. II. 51.); 1895 julius 8. 45981. sz. pénzügymin. rendelet, a bor- és söritaladóknak, hus- és czukorfogyasztási adóknak, valamint a szeszitalmérési adónak az 1886—1898. évekre való biztosítása tárgyában (1895. R. T. II. 841.); 1895 augusztus 1. 62,438. sz. belügymin. rend., a bor- és söritaladók, a hus- és czukorfogyasztási adók és a szeszitalmérési adók biztosítása végett szükséges intézkedések megtétele iránt (1895. R. T. 83. és 85.); 1895 szept. 6. 44,979. sz. pénzügymin. rend., a sör-, szesz-, ásvány-olaj és czukortermelés megadóztatására nézve alakított fogyasztási adó szaktanácsok szervezeti szabályzata (1895. R. T. II. 857.); 1896. febr. 16. 90,524/1895. sz. pénzügymin. rend., a fogyasztási-, ital- és szeszitalmérési adók beszedési jogának bérletéből eredő jövedelem megadóztatása körül követendő eljárás tárgyában (1896. R. T. I. 810.).

után járó italmérési adó (1888 : XXXV. t. cz. 11. §-a és 17. §-ának 3. pontja) pedig a sörfogyasztási adóval egyesittetik.

Az egyesitett adók «bor, illetve söritaladó» elnevezés alatt a jelen törvény kiegészitő részét képező árszabás szerint szedetnek be.

2. §. *A mesterséges bor adó alá vonása.*

A mesterséges bor ugy a nyilt, mint a zárt városokban a jelen törvény kiegészitő részét képező árszabás alá esik; és zárt városokban nemcsak az adóvonalon át behozott, hanem az a mesterséges bor is az árszabás szerinti adó alá vonandó, mely a zárt területen készittetik.

Zárt városokban a mesterséges bor előállitása megadóztatás czéljából bejelentendő.

Az adóztatási eljárás rendeleti uton szabályoztatik.

Adó-megröviditės esetében a megröviditett vagy a megröviditės veszélyének kitett boritaladó négyszeres összegétől annak nyolczszoros összegéig terjedhető pénzbüntetésnek van helye, mely 100 forintnál kisebb nem lehet.

A pénzügyminister által ezen §. alapján kiadott rendeletbe ütköző minden egyéb kihágás, a mennyiben a kincstár megröviditésére irányzott szándék nem forog fenn; 1 forinttól 50 forintig terjedhető birsággal büntetendő.(1)

3. §. *Kedvezmény a szőlősgazdák részére.*

Nyilt községekben azok a szőlősgazdák, kik szeszes italok kimérésével vagy kismértékben való elárusitásával (1888 : XXXV. t. cz. 2. §-a) nem foglalkoznak, abban a kedvezményben részesülnek : hogy saját termésü boraiktól a házi szükségletre szánt bormennyiség után italadó fejében ezentul is csak a jelenleg fennálló fogyasztási adónak megfelelő részt fizetik ; mihez képest a kiméréssel vagy kismértékben való elárusitással nem foglalkozó szőlősgazdáktól bor-italadó fejében hektoliterként :

I. osztályu községekben bor után : 3 frt 35 kr., bormust és szőlőczefre után : 2 frt 52 kr.

II. osztályu községekben bor után : 2 frt 69 kr., bormust és szőlőczefre után 2 frt 01 kr.

III. osztályu községekben bor után : 1 frt 35 kr., bormust és szőlőczefre után : 1 frt 01 kr. szedendő be.

4. §. *A bor- és sör-italadóknak biztositása és beszedése és a kihágások megbüntetése.*

A bor- és sör-italadók fizetése iránti kötelezettségre, ezen adóknak biztositására és beszedésére, valamint a jövedéki kihágások megbüntetésére nézve az 1875 : XXVIII. t. cz., továbbá az 1881 : IV., 1883 : V., 1887 : XLVII. és az 1889 : XXVIII. t. czikkeknek, a bor-, illetőleg sörfogyasztási adóra vonatkozó, még érvényben levő határozmányai nyernek megfelelő alkalmazást.

Azonban a sör-italadó községenkénti biztositásánál, megváltás esetén a kezelési költségek czimén a község által élvezendő jutalékra a bor- és husfogyasztási adó ide vonatkozó határozatai nyernek alkalmazást.

5. §. *A bor- és sör-italadók bérlőinek italmérési engedély iránti igénye.*

A bor- és sör-italadók beszedése iránti jog bérlői azokban a községekben, melyekben az italadót haszonbérbe vették, a beszedési jog iránt kötött szerződés tartamára a lakosság számarányához képest és pedig 500 lélekszámon

---

(1) E §-t hatályon kívül helyezi a mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893:XXIII. t. cz. 13. §-a.

aluli községekben egy, — 5000—10,000 lélekből álló lakosságu községekben két, — 10,000-nél népesebb községekben három kimérési engedélyre tarthatnak igényt.(1)

6. §. *Szeszitalmérési adó.*

Az égetett szeszes folyadékok (1888 : XXXV. t. cz. 17. §-ának 4—7. pontjai) után fizetendő italmérési adóra (szeszitalmérési adóra) nézve az 1888 : XXXV. és az 1890 : XXXVI. t. cz. határozmányai a jelen törvény 7—12. §-aiban foglalt módositások mellett jövőre is érvényben maradnak, s a szeszitalmérési adó megváltása esetén a községeknek adható beszedési jutaléknak az 1888 : XXXV. t. cz. 28. §-ában megállapitott mérve is változatlan marad.

7. §. *A szeszitalmérési adó bérlőinek italmérési engedély iránti igénye.*

A szeszitalmérési adó beszedése iránti jog bérlőire a jelen törvény 5. §-ában foglalt intézkedés szintén alkalmazandó.

8. §. *A szeszitalmérési adó községenkénti biztositásának és beszedésének módozatai nyilt helyeken.*

Nyilt helyeken a szeszitalmérési adó községenkénti biztositása és beszedése a bor- és sör-italadók tekintetében előirt szabályok szerint és lehetőleg az emlitett adókkal együttesen eszközlendő.

9. §. Ha valamely községre a borfogyasztás után járó italadó ráutaltatik, s az illető község fogyasztási alap hiányában a reá kirótt italadót kivetni, illetőleg beszedni nem tudja ; az esetben a község a pénzügyministertől a beszedhetetlen italadó törlését kérheti. A pénzügyminister az ily község kérvénye alapján, — ha a tényállás valóságáról meggyőződött, — a községre ráutalt, de beszedhetetlennek bizonyult italadó-összeget leirásba hozza.

10. §. *Kizárólagos szeszitamérési jogosultság.*

Az 1888 : XXXV. t. cz. 56. §-a oda módosittatik, hogy a kincstár az 1892. évi deczember hó 31-ik napján tul is, legfölebb 1895. évi deczember 31-ikéig jogositva van a szeszitalmérési jogot kizárólagos alapon biztosithatni azokban a nyilt községekben :

a) melyekben legfölebb 3 korcsma létezik ;

b) melyekben az illető évre hivatalból kipuhatolt fogyasztásnak megfelelő évi szesz-italmérési adónak 4/5 része, illetve abban az esetben, ha az illető évre kipuhatolt fogyasztásnak megfelelő szeszitalmérési adó a megelőző évben biztositott adónál nagyobb lenne ; ez utóbbi adónak 4/5 része szeszitalmérési adóban sem megváltás, sem bérbeadás utján nem biztositható ;

c) melyekben azt a község kivánja.

Kivételesen, de legfölebb négy vármegyében a kizárólagos szeszitalmérési jogosultság a vármegyék egész területére bérbeadás utján is érvényesithető.

A kizárólagos szeszkimérési jogosultság bérlője vagy ennek megbizottjai és engedményesei által kimért közönséges pálinkának maximalis ára a bérlővel kötendő szerződésben határozandó meg.

A kizárólagos szeszitalmérési jogosultság bérlője köteles mindazoknak, a kik az illető községekben bor és sör kimérésére engedélyt nyertek és szesz kiméréssel is kivánnak foglalkozni ; a megkivántató szesz (pálinka) mennyiségeket a haszonbéri szerződésben meghatározott legmagasabb árnál 10%-kal csekélyebb áron eladni.

---

(1) V. ö. 7. §.

11. §. *A kizárólagos szeszitalmérési jogosultság mellett gyakorolható korlátolt, kismértékben való elárusitás.*

Az 1890 : XXXVI. t. cz. 7. §-ának határozmányai, az 1888 : XXXV. t. cz. intézkedéseinek érintetlenül hagyása mellett, a borra és sörre nézve hatályon kivül lépnek és csakis az égetett szeszes-italokra nézve maradnak érvényben.

12. §. *A bor szeszezésére és a tudományos intézetek által tudományos czélokra felhasznált szesz adómentessége.*

A pénzügyminister által rendeleti uton megállapitandó feltételek mellett megengedtetik: hogy ama szesz, mely bornagykereskedők és nagyobb terjedelmü pinczekezelést folytató bortermelők által boraikhoz ezek szesztartalmának emelése végett vegyittetik, a szeszitalmérési adó alól felmentessék.

Hasonlólag adómentességben részesül az a szesz, mely tudományos intézetek által tudományos czélokra használtatik.

Ez az engedély oly községekben is megadható, melyekben a szeszitalmérési jog kizárólagos alapon van biztositva.

13. §. *Uj szeszes-italok megadóztatása.*

Ujnemü szeszes-italok forgalomba hozatala esetében rendeleti uton állapittatik meg: hogy az ily italok, mely adótétel alá sorozandók.

14. §. *Állami italmérési jövedék Horvát-Szlavonországokban.*

Horvát-Szlavonországokban a jelen törvénynek csupán 12. és 13. §-ai lépnek életbe, egyebekben az állami italmérési jövedékre vonatkozó 1888 : XXXV. és 1890 : XXXVI. törvényczikkek határozmányai jövőre is érvényben maradnak azzal a módositással, hogy az államkincstár az 1892. évi deczember 31-ik napján tul is jogositva van, nyilt községekben az italmérési jövedéket az 1888 : XXXV. t. cz. 56. §-a értelmében kizárólagos alapon biztositani.

15. §. *Életbeléptetési intézkedés.*

Ez a törvény 1893. évi január hó 1-ső napján lép életbe.

Magyarországon a bor-, hus-, czukor- és sörfogyasztási, valamint az italmérési adóknak községenkénti biztositása czéljából 1893. és 1894. évekre is kihatólag kötött megváltási és haszonbérleti szerződések 1892. évi deczember 31-ik napjával megszünnek; és ezen megszünésből folyólag sem a megváltott községek vagy felek, sem a bérlők a kincstár ellen semminemü kártéritési igényeket nem érvényesithetnek.

Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminister és a belügyminister, — Horvát-Szavonországokra nézve a pénzügyminister, — ki e tekintetben Horvát-Szlavon-Dalmátországok bánjával egyetértőleg jár el, — bizatik meg.[1]

---

(1) V. ö. 1892 aug. 1. 51,015. sz. pénzügymin. rend., az állami italmérési jövedékre vonatkozó 1888:XXXV. és 1890:XXXVI. t. czikkek módosításáról szóló 1892: XV. t. czikk végrehajtása iránt. (1892: R. T. 1677.)

A bor- és sör-italadó árszabás.

Tételszám	A tárgyak megnevezése	Mérték	Budapesten		Pozsony sz. kir. városban		I. osztályú községekben		II. osztályú községekben		III. osztályú községekben		1)
			frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
1.	Bor és mesterséges bor (1)	1 hl.	6	46	6	—	6	35	5	69	4	35	
2.	Bormust és szőlőczefre	«	4	85	4	50	4	76	4	27	3	26	
3.	Borseprő	«	2	15	—	—	—	—	—	—	—	—	
4.	Gyümölcsbor	«	2	20	2	20	2	—	1	80	1	60	
5.	Sör	«	5	—	5	—	5	—	5	—	5	—	

1. *Jegyzet.* Az árszabás első osztályába tartoznak mindazon községek, melyeknek népessége 20.000-et meghalad; második osztályába azok, melyeknek népessége 10.000 és 20.000 közt áll; harmadik osztályába végre azok, melyeknek népessége a 10.000-et nem haladja meg.

2. *Jegyzet.* Mint mesterséges borok, adó alá esnek:

a) a borhoz hasonló oly termények, melyek nem szőlőnedvből, hanem különféle anyagok (viz, szesz, glycerin, czukor, œnantæther stb.) vegyitése által állittatnak elő;

b) bortartalmu termények, melyek a természetes bormustnak vagy bornak mesterséges szaporitása utján vagy szőlőtörkölyből, vagy borseprőből viznek, czukornak, glycerinnek és más hasonló oly anyagoknak vegyitése által állittatnak elő, melyek az előállitott folyadéknak a bor izét kölcsönözik.(1)

XVI. TÖRVÉNY-CZIKK

a mármaros-sziget—körösmező—határszéli vasut kiépitéséről.

(Szentesitést nyert 1892. évi julius 24-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi julius 31-én.)

1. §. A m. kir. államvasutak Mármaros-Sziget állomásából kiinduló s esetleg a mármarosi sóvasut részvénytársaság mármaros-sziget—sziget-kamara—nagybocskói vonalának felhasználásával, a Tisza mentén Kőrösmezőig s innen az osztrák területen Stanislautól Voronienkáig tervezett vasuthoz való csatlakozással, az ország határáig vezetendő gőzmozdonyu vasutnak államköltségen leendő kiépitése elrendeltetik.(2)

2. §. Ezen vasut egy vágánynyal, mint elsőrangu pálya épitendő s annak épitési és üzlet-berendezési költségei az időközi kamatok nélkül 13,500.000 forintban állapittatnak meg.

3. §. A megjelölt vonalon az 1892-ik év folyamán végrehajtandó tervezési és egyéb munkálatok költségeire a fentebbi összegből 500.000 forintnyi hitel engedélyeztetik.

Ez az összeg a kereskedelmi tárcza beruházásainál a IV. fejezet 16. czíme alatt számolandó el és a pénztári készletekből fedezendő.

(1) A mesterséges borra vonatkozó rendelkezést hatályon kívül helyezi az 1893:XXIII. t. cz. 13. §-a.
(2) V. ö. 4. §.

A felmerülő további költségek fedezése iránt kellő időben megfelelő javaslat lesz a törvényhozás elé terjesztendő.

4. §. Felhatalmaztatik a kereskedelemügyi minister, hogy a jelen törvény 1. §-a szerint biztositandó határszéli csatlakozás, valamint az ezzel összefüggő üzleti és forgalmi kérdések rendezése iránt a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok kormányával megfelelő megállapodásokat létesitsen.

5. §. Ezen törvény a törvénytárban való megjelenése napján lét életbe s végrehajtásával a kereskedelemügyi és a pénzügyi minister bizatik meg.

XVII. TÖRVÉNY-CZIKK

a koronaérték megállapitásáról.(1)

(Szentesitést nyert 1892. évi augusztus 2-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi augusztus 11-én.)

1. §. Az eddigi ausztriai érték helyébe az aranyérték lép, a melynek számitási egysége a korona.

A korona száz fillérre oszlik.

---

(1) A pénzverésre vonatkozó magyar törvények 1848-ig a következők: 1222. évi aranybulla XXIII. és XXIV. cz.; Róbert Károly 1342. évi rendelete; 1405(I): XVIII., XIX. t. cz.; 1439: X., 1458: XII.; 1462: II.; 1464: XXII.; 1492. XXXI.; 1495: IV.; 1507: XI.; 1514: LXVI.; 1522: XIX.; 1523: XXXV., XXXVIII. és XL.; 1525: XXIII.; 1526: XXXIV—XXXVII.; 1536: XIX.; 1537: XXV.; 1538: XXVI.; 1543: XXVII.; 1545: LI.; 1546: XLVIII.;, 1547: XXIV.; 1548: LI.; 1550: XLIX.; 1552: XLVI.; 1553: XXIII.; 1554: XVII.; 1557: XIV.; 1559: XLVI.; 1563: LXXIV.; 1567: XLV.; 1569; XX.; 1574: XX. és és XXIII.; 1578: XIX.; 1588: XXXVII.; 1596: XXX:; XLVIII. és XLIX.; 1600: XXI.; k. u. 1608: X.; 1613: XXVIII.; 1618: XIX.; 1622: LXXVII.; 1625: XXXIX. és XLI.; 1635: LXIX.; 1649: XLVII.; 1655: LXXII.; 1662: XLVIII.; 1723: IX. és LXVII.; 1729: XIV.; 1741: XXXII.; 1807: XXII. t. czikkek. 1807-től kezdve Magyarország osztozott ama zilált pénzügyi viszonyokban és a pénzrendszer ama folytonos változásaiban, melyeket a franczia háboruk Ausztriában előidéztek. Az 1811 febr. 20. cs. ny. parancscsal kimondott devalvatio Magyarországra ép úgy kiterjedt, mint az 1812 márcz. 30. cs. ny. parancscsal behozott bécsi érték és az 1816 jun. 1. cs. ny. parancscsal megkísérlett, de semmiképen sem sikerült javítása a valósággal papirértékű pénzrendszernek. Ép úgy meghiusult az 1848 decz. 7. pénzügymin. rend. ama törekvése, hogy a magánpénzjegyek kibocsátásának megtiltásával, ezüst váltópénzt bocsásson ki (1848 aug. 19. cs. rend.), mert a nagy ezüstagio csakhamar kivonta ezeket a forgalomból.

Az 1848-iki események után a pénzforgalomra nézve kibocsátott és Magyarországra is kiterjedő rendeletek közül fölemlítendők: 1849 febr. 24. pénzügymin. rend. (1849. R. G. Bl. pótk. 140.). a magyar bankjegyeknek a forgalomban alkalmazásáról; 1849 jun. 3. pénzügymin. rend. új hatkrajczáros darabok veretéséről (1849. R. G. Bl. pótk. 266.); 1849 jun. 21. pénzügymin. rend. 1 és 2 frtos bankjegyek kiadásáról (1849. R. G. Bl. pótk. 284.); 1851 ápr. 7. cs. rend., egy új rézpénzrendszer behozataláról (1851. R. G. Bl. 125.); 1851 május 20. pénzügyminiszteri rendelet az új rézváltópénz kiadásáról (1851. R. G. Bl. 131.); 1851 máj. 26. pénzügym. rend. 10, 100 és 1000 frtos új bankjegyek kiadásáról (1851. R. G. Bl. 148.); 1851 aug. 26. pénzügymin. rend., néhány váltópénz bevonásáról (1851. R. G. Bl. 201.); 1851 okt. 10. pénzügymin. rend. új 5 frtos bankjegyek kiadásáról (1851. R. G. Bl. 233.); 1852 szept. 18. pénzügymin. rend., az új, 10 százalékkal legált ezüstpénzek kiadásáról (1852. R. G. Bl. 189.); 1855 aug. 11. pénzügymin. rend. 10 frtos bankjegyek kiadásáról (1855. R. G. Bl. 141.); 1856 márcz. 26. pénzügymin. rend., *az állam által 1848 óta kibocsátott összes pénznemek bevonásáról.* a 10 kros magyar pénzjegyek kivételével, (1856. R. G. Bl. 39.), mely pénzjegyeket az 1857 okt. 8. pénzügymin. rend. (1857. R. G. Bl. 188.) alapján vonták ki a forgalomból.

A pénz (érme) ügy szabályozása tárgyában 1857 szept. 19-én kibocsátott ny. par. hozta be az *osztrák értéket* (1857. R. G. Bl. 169.), mely ny. parancsot kiegészítette az 1858 ápr. 27. ny. par. az érmeforgalom viszonyainak szabályozásáról és az osztrák értéknek a jogi viszonyokra alkalmazásáról (1858. R. G. Bl. 63.) és az ugyanazon napról kelt cs. rend. a bécsi értékű papirpénz bevonásáról (1858. R. G. Bl. 64.), valamint az 1858 ápr. 28. pénzügymin. rend. az o. é. forint századrészeinek elnevezéséről (1858. R. G. Bl. 65.) és 1858. ápr. 30. pénzügymin. rendelet több érme- és váltópénz bevonásáról (1858. R. G. Bl. 67.).

2. §. A pénzverés alapsulya a kilogramm és ennek tizedes részei.

3. §. Az értékpénzt képező arany érmék 900 ezredrész arany és 100 ezredrész rezet tartalmazó ötvözetből veretnek.

Egy kilogramm ötvözött aranyra 2952 korona, következéskép■ egy kilogram finom aranyra 3280 korona esik.

A német államokkal 1857 jan. 24-én kötött és az 1866 ápr. 24-én a külügymin. által (1866. R. G. Bl. 52.) közzétett rendelettel módosított érmeszerződésnek (1857. R. G. Bl. 101.) — melyből Ausztria és Liechtenstein az 1867 jun. 13. államszerződéssel kivált (1867. R. G. Bl. 122.) — az osztrák nemzeti bankra tekintettel való végrehajtásáról az 1858 aug. 30. cs. rend. intézkedett (1858. R. G. Bl. 131.), melyet követett a pénzügyminiszter 1858 szept. 1. rend. új 10, 100 és 1000 frtos o. é. bankjegyek kibocsátásáról (1858. R. G. Bl. 133.), az 1858 decz. 26. cs. rend. a (conv.) pengő pénzre szóló bankjegyek bevonásáról (1858. R. G. Bl. 244), az 1859 aug. 21. pénzügymin. rend., új 5 frtos bankjegyek kiadásáról (1859. R. G. Bl. 153.), az 1860 okt. 21. cs. rend. az o. é. 4 kros rézváltópénz behozataláról (1860. R. G. Bl. 230., 231. és az 1860 nov. 17. cs. rend. pénzjegyek (Münzscheine) kibocsátásáról (1860. R. G. Bl. 256., 257.). Az 1862 jun. 18. pénzügymin. rend. (1862. R. G. Bl. 39.) uj, 10 kros pénzjegyek kibocsátásáról rendelkezik, az 1863 júl. 23. pénzügym. rend. (1863. R. G. Bl. 65.) új 100 frtos, az 1864. ápr. 17. pénzügymin. rend. (1864. R. G. Bl. 40.) új 10 frtos o. é. bankjegyek kibocsátásáról. Az 1866 máj. 5. törv. szerint (1866. R. G. Bl. 51.) az 1 és 5 frtos bankjegyek az államkincstárra mentek át; az 1866. máj. 25. törv. (1866. R. G. Bl. 64.) 12 millióra emelte föl a 10 kros pénzjegyek forgalmát; az 1866 aug. 25. törv. (1866. R. G. Bl. 101.) az értékjegyekből álló függő államadósság szabályozásáról és elhatárolásáról rendelkezett; az 1866 aug. 30. pénzügymin. rend. (1866. R. G. Bl. 102.) 5 frtos, — az 1866. decz. 27. pénzügymin. rend. (1866. R. G. Bl. 175.) 1 frtos — és az 1867 febr. 9. pénzügymin. rend. (1867. R. G. Bl. 32.) 50 frtos államjegyek kibocsátásáról.

Az 1867: XII. t. cz. 66. §-a értelmében a pénzverésre és kibocsátásra fennálló magyar királyi fejedelmi jogok teljes épségökben fenmaradásával, «nemcsak kivánatos, hanem mindenik fél érdekében szükséges is, hogy mind a pénzrendszer, mind a pénzláb a kötendő vámszövetséghez tartozó országokban (tehát Ausztriával) közös legyen». Ez alapon úgy az 1867: XVI. t. czikkbe, mint az 1878: XX. t. czikke iktatott (az 1887: XXIV. t. cz. által 1897 decz. 31-ig megujított) vám- és kereskedelmi szövetség XII. czikke tartalmazott erre vonatkozó rendelkezéseket, melyeket az 1892: XVII—XXI. t. czikkek módosítottak.

A pénz-, érczpénz- és bankjegy-ügy, valamint a pénzrendszer és az általános pénzláb meghatározása Szt. István koronája országait egyaránt illetik: 1868: XXX. t. cz. 9. §. Pénzrendszerünknek Liechtenstein fejedelemségben hatályáról v. ö. az ezen fejedelemséggel fennálló adó- és vámegyesülési szerződést tartalmazó 1876: XLVIII. t. cz. VIII., IX. és XIII. czikkeit.

Az 1867 óta a pénzrendszerre vonatkozóan alkotott magyar törvények (az 1892: XVII—XXI. t. czikkek meghozataláig) a következők:

1868: VII. t. cz., a magyar kir. pénzverdékben veretendő pénzek alakja, belértéke és súlya iránt; 1868: XLVI. t. cz., a függő adósságok ellenőrzéséről; 1869: XII. t. cz., az 1868: VII. t. cz. bővítése, ill. módosítása iránt; 1870: XXIII. t. cz., az 1868: XLVI. t. cz. 5. §-ának módosítása tárgyában: 1870: XXIV. t. cz., a 10 kros papir, váltó és 6 pengő kros ezüst váltópénzeknek a közforgalomból kivonásáról; 1878: VI., 1881: VII., 1885: XII., 1891: XXII. t. cz., a rézváltópénz szaporításáról; 1879: XXIV. t. cz.. félkrajczáros pénz veretéséről; 1881: VIII. t. cz., a 20 és 10 frankos, ill. 8 és 4 frtos aranypénz finomsági tartalmára nézve megengedett eltérés megszorításáról. (L. e törvények jegyzeteit is.)

L. még az 1878: XXV. t. czikket az osztrák-magyar bank létesítéséről és szabadalmáról, továbbá az 1887: XXVI. t. czikket az osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabbításáról.

V. ö. továbbá 1880 decz. 25. 3195. sz. pénzügymin. rend., az osztrák-magyar bank 1880 május 1-ről keltezett o. é. tiz frtos bankjegyeinek kiadatása és a szabadalmazott osztrák nemzeti bank czime alatt forgalomban levő 1863 január 15-ről keltezett tizfrtos bankjegyek bevonása tárgyában (1880. R. T. 1343.); 1881 jun. 15. 1215. sz. pénzügymin. rend., az osztrák-magyar bank új tizforintos bankjegyein észlelt visszaélések orvoslása tárgyában (1881. R. T. 905.); 1881 okt. 23. 2212. sz. pénzügymin. rend., az osztrák-magyar bank 1880 máj. 1-ről keltezett o. é. 100 frtos bankjegyeinek kiadása és a szab. osztrák nemzeti bank czíme alatt forgalomban levő 1863. évi január hó 15-ről keltezett 100 frtos bankjegyeknek bevonása tárgyában (1881. R. T. 1715); 1881 okt. 29. 2274. sz. pénzügymin. rend., az osztrák-magyar bank főtanácsa által az 1880. évi 10 és 100 frtos használhatlan bankjegyek kicserélése és megsérült ily bankjegyek részleges megtérítése iránt megállapított szabályzat tárgyában (1881. R. T. 1724.); 1882 aug. 8. 1588. sz. pénzügymin. rend., az osztrák-magyar bank 1880 május 1-ről keltezett osztr. ért. 1000 frtos bankjegyeinek kiadása és a szab. osztrák nemzeti bank czíme alatt forgalomban levő 1858 márcz. 1-ről keltezett 1000 frtos bankjegyeknek bevonása tárgyában (1882. R. T. 1187.)

1881 szept. 25. 2028. sz. pénzügymin. rend., a forgalomban levő 5 frtos államjegyek bevonása és új 5 frtos államjegyek kibocsátása tárgyában (1881. R. T. 1689.); 1882 febr. 18. 4395. sz. pénzügym. rend., a használhatatlanokká vált vagy sérült államjegyek beváltása tárgyában (1882. R. T. 236.); 1882 aug. 25. 49,485. sz. pénzügymin. rend., az elszakadt és összeragasztott bank- és államjegyek

4. §. Arany értékpénzül a következő érmék veretendők:

a) huszkoronások;

b) tizkoronások.

Egy kilogramm ötvözött aranyból 147·6 huszkoronás, illetőleg 295·2 tizkoronás, tehát egy kilogramm finom aranyból 164 huszkoronás, illetőleg 328 tizkoronás arany érme veretik.

A huszkoronásnak nyers sulya 6·775067, finom sulya 6·09756 gramm, a tizkoronás nyers sulya pedig 3·3875338 és finom sulya 3·04878 gramm.[1]

5. §. Ezeknek az arany érméknek képlapjára Ő Felségének egész alakja koronázási öltönyben és a következő körirat jő: «Ferencz József I. K. A. Cs. és M. H. S. D. O. Ap. kir.», azaz: «Isten kegyelméből ausztriai császár és Magyar-, Horvát-, Szlavon-, Dalmátországok apostoli királya», valamint a veretés évszáma; a hátlapra jő a magyar korona országainak egyesitett czimere czimertártó angyalokkal, ezzel a körirattal: «Magyar királyság», a czimer alá az értékjelzés «20 korona», illetőleg «10 korona».

Karimájok sima és a huszkoronás arany érmék karimáján mélyitett betükkel e szavak lesznek: «Bizalmam az ősi erényben». A tizkoronás arany érmék karimáján mélyitett ékitmény fog alkalmaztatni.

A lapok pereme emelkedett és sima s azon belül gyöngysor vonul körül.

A huszkoronás arany érme átmérője 21 milliméter, a tizkoronásé 19 milliméter lesz.

6. §. Az érmék veretésénél követett eljárás által a finomság és a suly tekintetében a teljes pontosság biztositandó.

A mennyiben az egyes érménél teljes pontosság nem érhető el; oly eltérés fölfelé, vagy lefelé meg van engedve, a mely a sulyban két ezredrészt, a finomságban egy ezredrészt nem halad meg.

7. §. A huszkoronás forgalmi sulya 6·74 grammban, a tizkoronásé pedig 3·87 grammban állapittatik meg.

Oly arany érmék, a melyek a rendes forgalom folytán megfogynak, de a forgalmi sulyt még elérik, az állami és más közpénztáraknál, valamint a magánforgalomban is minden fizetésnél teljes sulyuakként fogadandók el.

Oly arany érmék ellenben, a melyek hosszas forgalom és kopás folytán sulyokból annyit vesztettek, hogy a forgalmi sulyt nem érik többé el, az állam költségére beolvasztás végett bevonatnak. E végből az ily kopott arany érmék minden állami és egyéb közpénztárnál mindig teljes névértékben fogadandók el s a m. kir. központi állampénztár utján a m. kir. pénzverdébe szállitandók.

Ha az állami és egyéb közpénztárakhoz oly érmék kerülnek, a melyek sulyokban nem a rendes forgalom folytán, hanem egyébkép fogytak meg;

---

elfogadása tárgyában (1882. R. T. 1235.); 1882 szept. 26. 1868. sz. pénzügymin. rend., a forgalomban levő 1 frtos államjegyek bevonása és új 1 frtos államjegyek kibocsátása iránt 1882. R. T. 1257); 1884 máj. 14. 931. sz. pénzügymin. rend. a forgalomban lévő 50 frtos államjegyek bevonása és új 50 frtos államjegyek kibocsátása tárgyában (1884. R. T. 648.); 1884 jul. 17. 1315. sz. pénzügymin. rend. a használhatatlanná vált vagy sérült II. kibocs. 50 frtos államjegyek kicserélése és beváltása tárgyában (1884. R. T. 950.); 1889 jul. 9. 2295. sz. pénzügymin. rend., a forgalomban levő 1 frtos államjegyek bevonása és új 1 forintos államjegyek kibocsátása iránt (1889. R. T. 1750); 1890 jun. 27. 66,577. sz. pénzügymin. rend., az 1882 jan. 1-ről keltezett, másodkibocsátásu 1 frtos államjegyek bevonása és az 1888 jul. 1-éről keltezett új egyfrtos államjegyek kibocsátása tárgyában (1890. R. T. 1091.).

(1) V. ö. alább 11., 19. §§.

azokat az állami és egyéb közpénztárak a finomsági tartalmuknak megfelelő érték megtéritése ellenében, tekintet nélkül névértékökre, bevonják s a fönnebbiek szerint átveretik.

8. §. Az értékpénzt képező arany érmék az állam számlájára veretnek. Magánosok számlájára is veretnek ily arany érmék, ha a kir. pénzverde nincs az állam részére való veretéssel elfoglalva.

A magánosoknak felszámitandó verdedij rendeleti uton állapittatik meg, ez a dij azonban huszkoronások veretése esetén az érték 0·3 százalékát, tizkoronások veretése esetén az érték 0·5 százalékát meg nem haladhatja.[1]

9. §. Az előző §-ok értelmében veretendő arany értékpénzeken kivül az 1868-ik évi VII. törvényczikk 2., illetőleg 3. §-ának megfelelőleg aranyak kereskedelmi érmékül továbbra is verethetők; ellenben az 1869-ik évi XII. törvényczikk alapján forgalomba hozott nyolcz- és négyforintos arany érmék többé nem veretnek.

10. §. Az 1868. évi VII., illetőleg az 1869. évi XII. tövényczikk alapján értékpénzül vert ausztriai értékü ezüst egyforintosok a jelen törvény 23. §-a értelmében e tekintetben teendő további rendelkezésig törvényes forgalomban maradnak.

Ausztriai értékü ezüst egyforintosok ezentul csak abból az ezüstmennyiségből verhetők, a mely a pénzügyi kormányzat birtokában van, vagy általa pénzverési czélokra már megszereztetett. Ezen kivül ausztriai értékü ezüst értékpénzek többé nem veretnek.[2]

A mig az ezüst egyforintosok forgalmon kivül nem helyeztetnek. azok minden fizetésnél, a mely a törvény szerint korona értékben teljesitendő, az állami és egyéb közpénztárak, valamint a magánosok által, az ezüst egyforintost két koronával egyenlőnek véve, — fizetéskép elfogadandók.[3]

11. §. A 4. §. értelmében veretendő arany érméken kivül egyelőre következő, koronaértékre szóló érmék veretendők.

1. Ezüst érmék:
   egykoronások.
2. Nikel érmék:
   a) huszfilléresek;
   b) tizfilléresek.
3. Bronz érmék:
   a) kétfilléresek;
   b) egyfilléresek.

12. §. Az egykoronások 835 ezredrész ezüstöt és 165 ezredrész rezet tartalmazó ötvözetből veretnek.

Egy kilogramm ötvözött ezüstből 200 drb egykoronás veretik. Az egykoronás sulya tehát 5 gramm lesz.

---

(1) 1892 augusztus 11. 2326. eln. sz. pénzügymin. rend., a koronaérték megállapításáról szóló 1892. évi XVII. törvényczikk 8. §-ának, valamint az osztrák-magyar bank alapszabályai 87. czikkének kiegészítéséről szóló 1892. évi XX. törvényczikk végrehajtása tárgyában (1892. R. T. 1897.); 1892 deczember 15. 83354. sz. pénzügymin. rend., az aranyértékpénzeknek magánosok számlájára történő vezetése tárgyában (1892. R. T. 3436.). L. még 1884 máj. 14. 14660. sz. pénzügym. rend. új éremveretési árszabályzat életbeléptetése tárgyában (1884. R. T. 655.).

(2) V. ö. 1893 ápr. 8. 24151. sz. pénzügym. rend. az osztr. ért. két és negyedforintos értékérmek forgalmon kívül helyezése tárgy. (1893. R. T. 741. 1. §.) 1893 ápr. 19. 1170. sz. pénzügym. rend. az osztrák veretü egyesületi tallérok és kettős tallérok forg. kívül helyezése tárgyában (1893. R. T. 747.).

(3) V. ö. alább 19. §.

Az egykoronások veretésénél a törvényszabta suly és finomsági tartalom megtartandó. A mennyiben az egyes érménél teljes pontosság nem érhető el, megengedtetik oly eltérés fölfelé, vagy lefelé, a mely a finomságban 3 ezredrészt, a sulyban 10 ezredrészt nem halad meg.

13. §. Az egykoronások képlapjára Ő Felsége mellképe jő az 5. §-ban foglalt körirattal, a hátlapra a magyar korona és koszoruba foglalva a korona alá az értékjelzés «1 korona» és a veretés évszáma.

Az egykoronás karimája sima és rajta mélyitett betükkel e szavak lesznek: «Bizalmam az ősi erényben».

Az egykoronások átmérője 23 milliméter lesz.

14. §. Az egykoronások kizárólag az állam számlájára veretnek.

Egykoronások egyelőre mindössze 60,000.000 korona összegben veretendők.[1]

A kiveretés és forgalombahozatal rendeleti uton megállapitandó határidőkben történik.[2]

15. §. A nikel érmék tiszta nikelből veretnek. Egy kilogramm tiszta nikelből 250 huszfilléres, illetőleg 333 tizfilléres veretendő.

A nikel érmék képlapjára jő a magyar korona ezzel a körirattal «Magyar királyi váltópénz» s a veretés évszáma, hátlapjára pedig kalászkoszorúban az értékjelzés: «20 fillér», illetőleg «10 fillér».

Karimájok rovátkos.

A huszfilléres átmérője 21, a tizfilléresé 19 milliméter lesz.

16. §. A nikel érmék kizárólag az állam számlájára veretnek.

Nikel érmék 18,000.000 korona összegig veretendők.

Forgalomba hozataluk az ausztriai értékre szóló 20 és 10 krajczáros ezüst váltópénz bevonása mellett történik.

Ezeknek az érméknek kiveretése és forgalombahozatala, nemkülönben az ausztriai értékre szóló ezüst váltópénz bevonása rendeleti uton megállapitandó határidőkben történik.[3]

17. §. A bronz érmék ötvözete 95 rész rezet, 4 rész ónt és 1 rész horganyt tartalmaz.

Az ötvözet egy kilogrammjából:

a) 300 darab kétfilléres, vagy

b) 600 darab egy-filléres veretendő.

Ezeknek az érméknek képlapja ugyanaz, mint a nikel érméké, a hátlapra pedig kalászkoszoruban a «2» és «1» szám jő.

A karima sima lesz.

Ezeknek az érméknek átmérője 19, illetőleg 17 milliméterben állapittatik meg.

---

(1) V. ö. 1895:LI. t. cz., egy millió egykoronásnak az ezredéves ünnepélyek alkalmára való veretése tárgyában.

(2) V. ö. 1893 máj. 3. 27688. sz. pénzügym. rend. a koronaértékre szóló ezüst egykoronások forgalomba hozatala tárgyában. (1893. R. T. 949.)

(3) V. ö. 1893 ápr. 25. 27,671. sz. pénzügym. rend. a koronaértékre szóló nikkel érmek forgal. hozatala s az o. é. 20 kros ezüst váltópénz bevonása tárgyában (1893. R. T. 749.), 1894. jan. 23. 46,903. sz. pénzügymin. rend., az ausztriai értékü 20 kros ezüst váltópénz és 4 kros rézváltó pénz forgalmon kívül helyezése tárgyában (1894. R. T. I. 1092.); 1895. nov. 5. 95,100. sz. belügymin. rend., a 20 és 4 kros váltópénz forgalmon kívűl helyezése tárgyában (1895. R. T. II. 889.); 1895 decz. 20. 92,675. sz. pénzügymin. rend., az ausztriai értékü 10 és 5 kros ezüst váltópénz bevonása tárgyában (1895. R. T. II. 1670.).

18. §. A bronz érmék kizárólag az állam számlájára veretnek és azok összege 7,800.000 koronát nem haladhat meg. A bronz érmék csak az ausztriai értékü négy-, egy- és félkrajczárosok egyidejü bevonása mellett bocsáthatók forgalomba.

A bronz érmék kiveretésének, forgalombahozatalának, valamint az ausztriai értékü réz váltópénz bevonásának határideje rendeleti uton állapittatik meg.[1]

19. §. Az egykoronások s a koronaértékre szóló nikel és bronz érmék minden állami és egyéb közpénztárnál névértékükben fizetésül elfogadtatnak, még pedig az egykoronások korlátlanul, a nikel és bronz érmék tiz koronáig terjedő összegekben.

Azon kivül ezek az érmék a váltópénztáraknál kivánatra értékpénz ellenében (4. és 10. §.) a rendeleti uton megállapitandó közelebbi módozatok mellett beváltandók lesznek.

A magánforgalomban senki sincs kötelezve egykoronásokat ötven korona, a koronaértékre szóló nikel érméket tiz korona, bronz érméket egy korona összegen tul, fizetésképp elfogadni.

20. §. Az előző §. határozmányai nem terjednek ki átlyukasztott, meghamisitott, vagy oly érmékre, a melyek sulya másképp, mint a rendes forgalom folytán kevesbedett.

Ha az állami vagy egyéb közpénztárakhoz meghamisitott érmék kerülnek, azok azonnal megtérités nélkül bevonandók és a pénzverdébe szállitandók.

Ha az állami vagy egyéb közpénztárakhoz oly érmék kerülnek, a melyek sulyban átlyukasztás vagy nem a rendes forgalom folytán, hanem egyébkép fogytak meg, oly jellel látandók el, a mely azokat törvényes forgalomra alkalmatlanokká teszi.

Oly ezüst, nikel és bronz érmék, a melyek a hosszas forgalom és a kopás következtében sulyukban vagy felismerhető voltukban nagyobb mérvben szenvedtek, az állami és egyéb közpénztárak által fizetéskép vagy átváltás végett elfogadandók és az állam költségére átveretendők.[2]

21. §. Az 1868. évi VII., illetőleg 1869. évi XII., 1870. évi XXIV., 1878. évi VI., 1879. évi XXIV., 1881. évi VII., 1885. évi XII., 1891. évi XXII. törvényczikkek alapján kibocsátott és ausztriai értékre szóló ezüst és réz váltópénz mindaddig forgalomban marad, a mig bevonása iránt intézkedés nem tétetik.

Ez az intézkedés, kapcsolatban a jelen törvény végrehajtására vonatkozó intézkedésekkel, rendeleti uton történik. Ugyancsak rendeleti uton lesz megállapitandó az a véghatáridő, a melynek lejártáig a váltópénz az állami pénztárak által beváltandó. A véghatárideig be nem cserélt pénzekért az állam semmiféle megtéritéssel sem tartozik.

Ezek az érmék bevonásukig és pedig a huszkrajczárosokat negyven, a tiz krajczárosokat husz, a négykrajczáros réz érméket nyolcz, az egy krajczárosokat két, a félkrajczárosokat egy fillérrel számitva, elfogadandók, még pedig:

---

(1) V. ö. 1893 márcz. 28. 19,147. sz. pénzügym. rend. a koronaértékre vonatk. bronzérmék forg. hozatala és az o. é. 4 krosok bevonása tárgyában (1893. R. T. 563.). V. ö. a 16. §. kapcsán idézett rendeleteket is.

(2) V. ö. 1896 jul. 4. 41,684. sz. pénzügymin. rend., az átlyukasztott vagy egyébként, de szintén nem a rendes forgalom folytán súlyban megfogyott o. é. ezüst egyforintosok beváltása tárgy. (1896. R. T. II. 133.)

a) állami pénztáraknál fizetéskép 5 frtig, illetőleg 10 koronáig, beváltásként a beváltó-pénztáraknál korlátlanul;

b) a magánforgalomban fizetéskép az ezüstváltópénz 2 frtig, illetőleg 4 koronáig, a réz váltópénz 50 krig, illetőleg 1 koronáig.

22. §. Az ausztriai értékre szóló papirpénzjegyek mindaddig a mig forgalmon kivül nem helyeztetnek, minden fizetésnél, a mely a törvény szerint koronaértékben teljesitendő; az állami és egyéb közpénztárak, valamint a magánosok részéről fizetéskép elfogadandók, még pedig olykép, hogy névértékük minden forintja két koronával számittassék.(1)

23. §. A koronaértékben való közkötelező számitás behozatalát, kapcsolatban ezzel az általános érmeforgalom viszonyait és az uj értéknek (1. §.) a jogviszonyokra való alkalmazását, a jelen törvény alapján forgalomban meghagyott ausztriai értékü ezüst forintosokra, s az államjegyek bevonására, a papirpénzforgalom rendezésére, valamint a készfizetések felvételére vonatkozó intézkedéseket külön törvények fogják szabályozni.

Már a jelen törvény hatálybaléptétől kezdve minden fizetés, a mely ausztriai értékben — még pedig akár érczpénzben, akár nem abban — teljesitendő, a fizetésre kötelezett fél tetszése szerint koronaértékbeli arany érmékben is teljesithető olykép ; hogy a huszkoronás arany érme tiz osztrák értékü forinttal, a tizkoronás arany érme pedig öt ausztriai értékü forinttal számitandó.

Ugyanez a rendelkezés kiterjed az egykoronásokra s a koronaértékre szóló nikel és bronz érmékre is, figyelemmel azoknak a jelen törvény 19. §-ában megállapitott fizetési erejére; még pedig olyképen, hogy az egykoronás ötven, a huszfilléres tiz, a két filléres egy, az egyfilléres fél ausztriai értékü krajczárral számitandó.

24. §. Jelen törvény hatályba lépésének idejét a ministerium rendeleti uton állapitja meg; az 1878. évi XX-ik, s illetőleg az 1887-ik évi XXIV-ik törvényczikkekkel beczikkelyezett vám- és kereskedelmi szövetség tartama alatt azonban csak a mellett a feltétel mellett léptethető életbe: ha a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok törvényhozása a jelen törvénynyel a pénzrendszer és pénzláb tekintetében azonos rendelkezéseket tartalmazó törvényt hozott.(2)

25. §. Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.(3)

---

(1) V. ö. 1894: XXIV. t. czikk, a közös függő adósság egy részének beváltásáról és 1894 jul. 24. 55,863. sz. pénzügymin. rend., az ausztriai értékü egyforintos államjegyek fölmondása és beváltása tárgyában. (1894. R. T. I. 1119.)

(2) V. ö. 1892 aug. 11. 2325/P. M. sz. összmin. rend., a koronaérték megállapitásáról szóló 1892 évi XVII. törvényczikk életbeléptetése tárgyában (1892. R. T. 1896.), mely szerint úgy az 1892:XVII., mint 1892:XVIII. t. cz. 1892 aug. 11. lépett életbe.

(3) V. ö. 1892 aug. 14. 57,405. sz. pénzügymin. rend., arany- és ezüstnemüek beváltása tárgyában (1892. R. T. 1943.); 1892 aug. 23. 55,093. sz. pénzügymin. rend., a pengőpénzláb ezüst érméinek bevonása tárgyában (1892. R. T. 1950.); 1892 szept. 9. 2486. sz. pénzügyminist. rend., a pengőpénzláb szerint vert ezüst érméknek a vámfizetéseknél való elfogadása 1892. évi deczember hó végével megszüntettetik (1892. R. T. 1951.), 1892 decz. 26. 90,410. sz. pénzügym. rend., a koronaérték érméinek ismertetése tárgyában. (1892. R. T. 3456.); 1892 decz. 28. 90,402. sz. pénzügymin. rend., a koronaérték arany értékérméinek elszámolása, nemkülönben a pénztári értékkel biró más aranyérmék értékelése és elszámolása tárgyában. (1892. R. T. 3466.); 1893 jun. 21. 27669. sz. a korona és fillér kifejezések rövidített jelzése tárgyában (1893. R. T. 1794.); 1893: 8899. sz. pénzügymin. rend., a koronaérték érmeinek pénzt. kezelése és ily érmék kiadásainak és bevételezésének elszámolása tárgyában. (1893. R. T. 373.)

XVIII. TÖRVÉNY-CZIKK

a magyar korona országainak kormánya és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok kormánya között az érme- és pénzrendszerre vonatkozólag kötendő szerződésről.(1)

(Szentesitést nyert 1892. évi augusztus 2-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi augusztus 11-én.)

Felhatalmaztatik a kormány, hogy a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok kormányával az 1867. évi XII. törvényczikk 66. §-a alapján(2) az érme- és pénzrendszerre vonatkozó következő szerződést köthesse:

I. CZIKK.

A monarchia mindkét államában az eddigi ausztriai érték helyébe az arany-érték lép, a melynek számitási egysége a korona.

A korona száz fillérre oszlik.

II. CZIKK.

A pénzverés alapsúlya a kilogramm és ennek tizedes részei.

III. CZIKK.

Egy kilogramm ötvözött aranyra, mely 900 ezredrész aranyból és 100 ezredrész rézből áll, 2952 korona, egy kilogramm finom aranyra tehát 3280 korona esik.

IV. CZIKK.

Arany értékpénzül a következő érmék veretendők:

a) huszkoronások;

b) tizkoronások.

Egy kilogramm ötvözött aranyból 147·6 huszkoronás, illetőleg 295·2 tizkoronás, tehát egy kilogramm finom aranyból 164 huszkoronás, illetőleg 328 tizkoronás arany érme veretik.

A huszkoronás nyers sulya 6·775067, finom sulya 6·09756 gramm, a tizkoronás nyers sulya pedig 3·3875338 és finom sulya 3·04878 gramm.

A huszkoronás átmérője 21 milliméter, tizkoronás átmérője 19 milliméter.

Az érmék felirata által megjelölendő azok értéke: 20, illetőleg 10 korona és a veretés évszáma. Ezek az érmék, valamint a koronaérték többi érméi egyéb kiállitásának lehetőleg egyezőnek kell lennie. E tekintetben a magyar királyi pénzügyminister és az osztrák császári királyi pénzügyminister egymással érintkezésbe fognak lépni.

---

(1) V. ö. az 1892:XVII., XIX., XX. és XXI. t. czikket.
(2) V. ö. az 1892:XVII. t. cz. jegyzetét a 283. lapon (második bekezdés).

Az érmék veretésénél követett eljárás által a finomság és suly tekintetében a teljes pontosság biztositandó.

A mennyiben az egyes érménél teljes pontosság nem érhető el, oly eltérés elfelé vagy lefelé meg van engedve ; a mely a sulyban két ezredrészt, a finomságban egy ezredrészt nem haladhat meg.

V. CZIKK.

A koronaérték arany érméi mindkét kormány által az illető állam pénzverdéiben az állam számlájára verettetnek. Ennek a veretésnek a mennyiség tekintetében nincsen korlát szabva.

Ezen kivül a két kormány meg fogja engedni, hogy huszkoronások magánosok számlájára is verettessenek, a mennyiben az illető pénzverdék az állam részére való veretéssel nincsenek elfoglalva.

A magánosoknak felszámitandó verdedij nem haladhatja meg huszkoronások veretése esetén az érték 0·3%-át.

A huszkoronások verdedija ezen a határon belül a két pénzügyminister megegyezése alapján rendeleti uton szabatik meg, és a magánszámlára történendő veretés egyéb feltételei is egyetértőleg megállapitandó egységes alapelvek szerint, rendeleti uton fognak szabályoztatni.

VI. CZIKK.

Az előző határozmányok szerint mindkét államban forgalomba hozott arany érmékből azok, a melyek a rendes forgalom folytán megfogynak, de az alább megállapitott forgalmi sulyt még elérik, mindkét állam területén az állami és más közpénztáraknál, valamint a magánforgalomban is minden fizetésnél teljes sulyuakként fogadandók el.

A huszkoronás forgalmi sulya 6·74 grammban, a tizkoronásé pedig 3·37 grammban állapittatik meg.

Oy arany érmék, a melyek hosszas forgalom és kopás folytán súlyokból annyit vesztettek, hogy a forgalmi sulyt többé el nem érik ; a két állam területén levő állami és egyéb közpénztárak által teljes sulyuakként névértékökben elfogadandók ugyan, de többé forgalomba nem hozhatók, hanem a bevonó fél központi állampénztárába szállitandók.

A saját veretü érméket az illető központi állampénztár átveretés végett a pénzverdébe küldi. A másik állam veretével ellátott, bevont érmék ellenben az illető pénzügyi kormányzatnak egyenlő forgalomképes érmékben való megtérités ellenében, átveretés végett átadatnak.

Ezeknek a határozmányoknak végrehajtása iránt a két pénzügyminister egyezményt fog kötni.

Ha az állami és egyéb közpénztárakhoz oly érmék kerülnek, a melyek sulyokban nem a rendes forgalom folytán, hanem egyébkép fogytak meg, azokat az állami és egyéb közpénztárak a finomsági tartalmuknak megfelelő érték megtéritése ellenében, tekintet nélkül névértékökre, be fogják vonni, s a fönnebbiek szerint átverettetni.(1)

---

(1) V. ö. alább XI. cz.

VII. CZIKK.

A fönnebb megállapitott koronaértékbeli arany érméken kivül más ily érméket egy kormány sem fog pénzverdéjében veretni.

Az 1869. évi XII. törvényczikk, illetőleg az 1870. évi márczius 9-éről kelt ausztriai törvény (R. G. B. 22. sz.) alapján forgalomba hozott nyolcz- és négyforintos aranyérmék a két államban többé nem veretnek.

A szerződő felek mindegyikének szabadságában álland aranyakat az 1868. évi VII. törvényczikk, illetőleg az 1857. évi szeptember 19-éről kelt ausztriai törvény (R. G. B. 169. sz.) 20. czikke szerint továbbra is veretni.

VIII. CZIKK.

Az arany értékérméken kivül egyelőre következő, koronaértékre szóló érmék veretendők:

1. Ezüst érmék:
   egykoronások.
2. Nikel érmék:
   a) huszfilléresek,
   b) tizfilléresek.
3. Bronz-érmék:
   a) kétfilléresek,
   b) egyfilléresek.

Az egykoronások 835 ezredrész ezüstöt és 165 ezredrész rezet tartalmazó ötvözetből veretnek. Egy kilogramm ötvözött ezüstből 200 drb egykoronás veretik. Az egykoronás sulya tehát 5 gramm. A veretésnél a törvényszabta suly és finomsági tartalom megtartandó. A mennyiben az egyes érméknél teljes pontosság el nem érhető, megengedtetik oly eltérés fölfelé, vagy lefelé, a mely finomságban 3 ezredrészt, a sulyban 10 ezredrészt nem haladhat meg. Az egykoronások átmérője 23 milliméter lesz.

A nikel érmék tiszta nikelből veretnek. Egy kilogram tiszta nikelből 250 drb huszfilléres, 333 drb tizfilléres veretendő. A huszfilléres átmérője 21, a tizfilléresé 19 milliméter lesz.

A bronz érmék ötvözete 95 rész rezet, 4 rész ónt és egy rész horganyt tartalmaz. Az ötvözet egy kilogrammjából 300 darab kétfilléres, illetőleg 600 darab egyfilléres veretendő. A kétfilléresek átmérője 19, az egyfilléreseké 17 milliméter lesz.

IX. CZIKK.

Az egykoronások, a nikel és bronz érmék a monarchia mindkét államában csakis az állam számlájára veretnek.

Mindkét államban egyelőre mindössze 200 millió korona összegben veretnek egykoronások. Az egyes határidőket, a melyekben a veretés és forgalombahozatal történik, a két pénzügyminister egyetértőleg rendeleti uton állapitja meg.

Mindkét államban egyelőre mindössze 60 millió korona összegben nikel érme veretendő. Ezeknek az érméknek veretése és forgalombahozatala, az utóbbi az ausztriai értékü 20, 10 és 5 krajczáros ezüst váltópénz bevonása

19*

ellenében, a két pénzügyminister megegyezése után, rendeleti uton megállapitandó határidőkben történik.

Mindkét államban egyelőre mindössze 26 millió korona összegben bronz érme veretik. Ezeknek az érméknek veretése és forgalombahozatala, az utóbbi csakis az ausztriai értékü 4, 1 és 5/10 krajczáros réz váltópénz bevonása ellenében, a két pénzügyminister megegyezése után, rendeleti uton megállapitandó határidőkben történik.[1]

X. CZIKK.

Az egykoronások, nikel és bronz érmék kibocsátásának a IX. czikkben megállapitott összege a magyar korona országai és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok között a 30 : 70 arány szerint osztatik meg. Ugyanebben az arányban osztozik a két állam az ausztriai értékü bármely nemü és veretü érmék bevonásának költségeiben.

XI. CZIKK.

Mindkét kormány kötelezi magát, hogy a mindkét állam által vert egykoronásokat s a koronaértékre szóló nikel és bronz érméket az összes állami és egyéb közpénztáraknál névérték szerint fizetéskép elfogadja, még pedig az egykoronásokat korlátlanul, a nikel és bronz érméket tiz koronáig terjedő összegekben.

Ezenkivül ez érmék a két állam területén váltópénztárakként müködő pénztáraknál, az egyetértőleg és rendeleti uton megállapitandó közelebbi módozatok mellett, törvényes értékérmék ellenében korlátlanul el fognak fogadtatni.

A magánforgalom tekintetében megállapittatik, hogy senki sem köteles a koronaértékre szóló és a monarchia két állama által kibocsátott érmékből egykoronásokat ötven korona, nikel érméket tiz korona és bronz érméket egy korona összegen túl fizetéskép elfogadni.

Ezen határozmányok nem terjednek ki átlyukasztott, meghamisitott vagy oly érmékre, a melyek sulya máskép, mint a rendes forgalom folytán kevesbedett.

Ha bármely nemü meghamisitott érmék az állami vagy egyéb közpénztárakhoz kerülnek, azok azonnal megtérités nélkül bevonandók s annak az államnak pénzverdéjébe küldendők, a melyben bevonattak. Ez a pénzverde, ha a másik állam verete képezi a hamisitás tárgyát, a másik állam pénzverdéjét a megállapitott hamisitásról értesiteni tartozik. Ha az állami és egyéb közpénztárakhoz oly magyar vagy ausztriai érmék kerülnek, a melyek sulyban átlyukasztás, vagy nem a rendes forgalom folytán, hanem egyébkép fogytak meg; oly jellel látandók el, a mely azokat törvényes forgalomra alkalmatlanokká teszi. A VI. czikknek az arany értékpénzekre vonatkozó határozmányai ez által nem érintetnek.

Oly egykoronások, valamint a koronaértékre szóló oly nikel és bronz érmek, melyek a hosszas forgalom és kopás következtében sulyokban vagy

---

(1) 1894 : XXIV. t. cz. (a közös függő adósság egy részének beváltásáról) IV. cz.; V. ö. 1895: LI. t. cz., egy millió egykoronásnak az ezredéves ünnepélyek alkalmára való veretése tárgyában.

felismerhető voltukban nagyobb mérvben szenvedtek, az állami és egyéb közpénztárak által fizetéskép, vagy átváltás végett elfogadtatnak; de nem adandók ki ujból, hanem a bevonást eszközlő állam központi állampénztárába szállitandók.

A saját veretü érmék ezután az illető központi állampénztár által átveretés végett a verdébe szállittatnak. Azok a bevont érmék pedig, melyek a másik állam veretét viselik, az utóbbi állam pénzügyi kormányzata által, a névérték megtéritése mellett, átveretés végett átveendők.

Ezeknek a határozmányoknak végrehajtása tárgyában a két állam pénzügyministere egyezményt fog kötni.

XII. CZIKK.

Az 1868. évi VII. és az 1869. évi XII. törvényczikk alapján vert egyforintos ausztriai értékü ezüst értékpénzek, illetőleg az 1857. évi szeptember 19-én kelt császári nyiltparancs (R. G. B. 169. sz.) alapján vert két-, egy- és negyedforintos ausztriai értékü ezüst értékpénzek a monarchia mindkét államában egyelőre törvényes forgalomban maradnak.

A monarchia mindkét államának kormányai kötelezik magukat, hogy ausztriai értékü ezüst értékpénzeket ezentul nem veretnek, kivéve azon ezüstmennyiségből, a mely a két pénzügyi kormányzat birtokában van, vagy általa pénzverési czélokra már megszereztetett.

Ezeket az ezüstmennyiségeket a két pénzügyminister által kiküldött tisztviselők egyetértőleg fogják megállapitani.

Egyáltalában minden pénzverési czélokra szolgáló ezüstmennyiség beszerzési módjára nézve a két pénzügyminister megegyezése szükséges.

A mig az emlitett ezüst értékpénzek forgalmon kivül nem helyeztetnek; azok minden fizetésnél, a mely a törvény szerint koronaértékben teljesitendő, a monarchia két államának minden állami és egyéb közpénztára, valamint a magánosok által mindkét államban elfogadandók; még pedig olyképen, hogy a kétforintos 4 koronával, az egyforintos 2 koronával, a negyedforintos 50 fillérrel egyenlőnek vétetik.(1)

XIII. CZIKK.

Az 1868. évi VII., 1869. évi XII., 1870. évi XXIV., 1878. évi VI., 1879. évi XXIV., 1881. évi VII., 1885. évi XII. és 1891. évi XXII. törvényczikkek, illetőleg az 1857. évi szeptember 19-én kelt császári nyiltparancs (R. G. B. 169. sz.), az 1860 október 21-én kelt császári rendelet (R. G. B. 230. sz.), az 1868. évi julius 1-ei (R. G. B. 84. sz.), az 1872 márczius 30-iki (R. G. B. 44. sz.), az 1878 ápril 16-iki (R. G. B. 55. sz.), az 1881 február 26-iki (R. G. B. 20. sz.), 1885 márczius 10-iki (R. G. B. 92. sz.) és 1891. évi junius 10-iki ausztriai törvény (R. G. B. 90. sz.) alapján kibocsátott és ausztriai értékre szóló ezüst és réz váltópénz a monarchia mindkét államában mindaddig forgalomban marad, a mig bevonása iránt intézkedés történik.

Ez az intézkedés, kapcsolatban a jelen törvény végrehajtására vonatkozó intézkedésekkel, a két kormány megegyezése alapján rendeleti uton történik.

(1) V. ö. az 1892:XVII. t. cz. 10. §-ának jegyzetét a 285. lapon.

Ezek az érmék addig is a fennálló határozmányok szerint fizetéskép elfogadandók, és pedig a huszkrajczárosokat negyven, a tizkrajczárosokat husz, az ötkrajczárosokat tiz, a négykrajczáros rézérméket nyolcz, az egykrajczárosokat két, a félkrajczárosokat egy fillérrel számitva.

XIV. CZIKK.

A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok kormánya fentartja magának a jogot, hogy az 1857. évi szeptember 19-én kelt császári nyiltparancs (R. G. B. 169. sz.) 19-ik czikke alapján vert, ugynevezett levantei tallérokat ezentul is veresse.

Ezek az érmék azonban az 1858. évi április 27-én kelt császári nyiltparancs (R. G. B. 63. sz.) 11. §-a értelmében törvényes fizetési erővel nem birnak.

XV. CZIKK.

A két állam veretései a két főkémleintézetben kölcsönösen megvizsgáltatnak.

E rendelkezés végrehajtása tekintetében a két pénzügyminister közt egyezmény kötendő.

Nyilvános ellenőrzés mellett teljesen pontos és bélyegzett oly sulymértékek fognak készittetni, a melyek az arany értékpénzek szabályszerü sulyával egyeznek, valamint olyanok, melyek ez érmék forgalmi sulyának felelnek meg. E sulymértékek a két pénzügyminister megegyezése alapján rendeleti uton megállapitott elöállitási költségeknek megfelelő áron áruba bocsáttatnak.

XVI. CZIKK.

Mindegyik kormány minden hó lejártával közli a másikkal a lefolyt hóban ujonnan vert uj érmék, valamint a bevont és beolvasztott érmék mennyiségét, az érmék neméneк, finomságának és sulyának megjelölésével.

Hasonlóképen közli a két pénzügyminister egymással az összes törvényeket és rendeleteket, melyek a jelen szerződés alapján az érmeügy rendezése tárgyában hozatnak, illetőleg kibocsáttatnak.

XVII. CZIKK.

Az ausztriai értékre szóló papirpénzjegyek mindaddig, a mig forgalmon kivül nem helyeztetnek, a monarchia mindkét államában minden fizetésnél, a mely a törvény szerint koronaértékben teljesitendő, az állami és egyéb közpénztárak, valamint a magánosok részéről fizetésképelfogadandók, még pedig olyképen, hogy névértékök minden ausztriai értékü forintja két koronával számittassék.

XVIII. CZIKK.

A koronaértékben való közkötelező számitás behozatala s ezzel kapcsolatban az általános érmeforgalom rendezése, valamint a jelen szerződés alapján forgalomban maradt ausztriai értékü két-, egy- és negyedforintos ausztriai értékü ezüst értékpénz iránti intézkedés, egyezményileg megállapitandó elvek

szerint a két törvényhozás utján fog történni. A két kormány a koronaértéknek a jogviszonyokra alkalmazását illető törvényjavaslat előterjesztése előtt, ezekre a javaslatokra nézve egymással érintkezésbe fog lépni.

De már a jelen szerződésnek a monarchia két államában hatálybaléptétől kezdve mindazok a fizetések, melyek állami vagy egyéb közpénztáraknál és a magánforgalomban törvényszerüen ausztriai értékben — még pedig akár érczpénzben, akár nem abban, — teljesitendők ; a monarchia mindkét államában, az adós választása szerint, a koronaérték magyar vagy ausztriai veretü arany érméiben is teljesithetők, olykép, hogy a huszkoronás aranyérme tiz ausztriai értékü forinttal, a tizkoronás aranyérme pedig öt ausztriai értékü forinttal számittatik.

Ugyanez a rendelkezés kiterjed az egykoronásokra s a koronaértékre szóló nikel és bronz érmékre is, figyelemmel azoknak a jelen szerződés XI. czikkében megállapitott fizetési erejére ; még pedig olyképen, hogy az egykoronás ötven, a huszfilléres tiz, a tizfilléres öt, a kétfilléres egy, az egyfilléres egy fél ausztriai értékü krajczárral számitandó.

XIX. CZIKK.

A monarchia két államának kormányai a két törvényhozásnak alkalmas időpontban az államjegyek bevonása iránt kölcsönös megegyezéssel előterjesztést fognak tenni.

Ezeknek a közös függő adósságot képező államjegyeknek bevonásából eredő költségeket 312 millió ausztriai értékü forint erejéig a monarchia két állama közösen, és pedig a magyar korona országai 30 százalékkal, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pedig 70 százalékkal viseli.

Az államjegyek bevonásánál követendő eljárást illetőleg már most megegyezés jött létre, hogy első sorban az 1 frtos államjegyek vonandók be s helyettesitendők — az államjegyek kizárásával — más törvényes fizetési eszközzel. A bevont államjegyek megsemmisitendők s azok összege a 312 millió forintnyi államjegyforgalomból, mint törlesztett rész leirandó.

A papirpénzforgalom rendezésére, valamint a készfizetések felvételére nézve a két állam kormánya megfelelő időben megegyezésre fog jutni.[1]

XX. CZIKK.

A jelen szerződés hatálya bezárólag 1910 végéig tart.

Ha a jelen szerződést annak lejárta előtt egy évvel a két szerződő fél egyike fölmondaná : a mindkét részről szerződésszerü módon vert érmék még legkevesebb két évig a jelen szerződés határozmányainak megfelelően mindkét államban elfogadandók. Egyuttal kötelezi magát a két kormány arra, hogy ezen időn belül a szerződéses pénzláb és érmerendszer szerinti koronaértéket fönn fogja tartani.

A jelzett időtartam lejárta után mindegyik szerződő fél köteles az ő veretével ellátott s a másik fél területén forgalomban levő egykoronásokat s a koronaértékre szóló nikel és bronz érméket törvényes értékpénz ellenében

---

(1) V. ö. 1894:XXIV. t. cz. (a közös függő adósság egy részének beváltásáról) I., V., VII. és VIII. czikk.

visszaváltani. Az igény erre a visszaváltásra egy további év lejártával megszünik.

Ha a jelen szerződést, annak lejárta előtt egy évvel, a két szerződő fél egyike sem mondaná fel, az egészében további tiz évre érvényben marad. Ebben az esetben a szerződés meghosszabbitott tartamának lejáratára nézve a fönnebbi határozmányok lépnek hatályba.

XXI. CZIKK.

A két kormány a jelen szerződés hatálybalépte után közvetlenül folytatandja a tárgyalásokat a végből, hogy a koronaértékben való közkötelező számitás behozatala iránt kapcsolatban az általános érmeforgalom szabályozásával; ugyszintén a papirpénzjegyek forgalma, valamint a készfizetések fölvétele tárgyában teendő törvényhozási intézkedések iránt megegyezve, mindkét törvényhozásnak az illető törvényjavaslatokat előterjeszthesse.

XXII. CZIKK.

A jelen szerződés, annak a két kormány által egyetértőleg megállapitandó kihirdetése napján, mindkét államban törvényes hatályba lép.(1)

XIX. TÖRVÉNY-CZIKK

az aranyforintra szóló kötelezettségeknek koronaértékbeli aranyérmekben való teljesitéséről.

(Szentesitést nyert 1892. évi augusztus 2-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi augusztus 11-én.)

1. §. Oly fizetési kötelezettségek, melyek tényleg magyar vagy ausztriai arany forintokban teljesitendők, az adós választása és a jelen törvény 2-ik §-ában megállapitott értékarány szerint, az 1892. évi XVII. és XVIII. törvényczikkek alapján, a monarchia egyik vagy másik államában vert koronaértékbeli arany érmékben is teljesithetők.

2. §. Hogy a teljesitendő szolgáltatások belértéke változást ne szenvedjen, ily fizetéseknél 42 magyar vagy ausztriai arany forint a koronaértéknek arany érméiben 100 koronával számitandó egyenlőnek.

3. §. Ezek a rendelkezések a határvámfizetéseknél is alkalmazandók.

4. §. Ez a törvény az 1892. évi XVII. és XVIII. törvényczikkel egyidejüleg(2) lép életbe.

5. §. Ennek a törvénynek végrehajtásával a pénzügyi, igazságügyi és kereskedelemügyi minister bizatik meg.(3)

---

(1) V. ö. az 1892.XVII. 24. §-a kapcsán idézett összmin. rend., mely szerint ezen szerződés 1892 aug. 11-én lépett hatályba.

(2) Tehát 1892 aug. 11-én. (1892:XVII. t. cz. 24. §.)

(3) 1892 decz. 28. 86,700. sz. pénzügymin. rend., az aranyforintra szóló kötelezettségeknek koronaértékbeli aranyérmékben való teljesítéséről szóló 1892. évi XIX. törvényczikk végrehajtása tárgyában, különös tekintettel a vámfizetésekre. (1892. R. T. 3470.)

XX. TÖRVÉNY-CZIKK

az osztrák-magyar bank alapszabályai 87. czikkének kiegészitéséről.

(Szentesitést nyert 1892. évi augusztus 2-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi augusztus 11-én.)

1. §. Az osztrák-magyar bank alapszabályainak az 1878. évi XXV. t. cz. által megállapitott és az 1887. évi XXVI. törvényczikkel a bankszabadalom 1888. évi január 1-től 1897. évi deczember 31-ig meghosszabbitott tartamára érvényében föntartott 87. czikkéhez következő kiegészités veendő fel: «A bank köteles törvényes aranyérméket névértéköknek, s aranyrudakat a koronaértékbeli törvényes pénzlábnak megfelelően bankjegyekre bécsi és budapesti főintézeteinél kivánatra mindenkor beváltani.

A bank jogositva van ily alkalmakkor az aranyrudakat az általa kijelölt müszaki közeg által a beszolgáltató költségére kémleltetni és válattatni és a kormányok által e tekintetben megállapitott és közzétett verdedijakat le-vonni.»

2. §. A jelen törvény az 1892-ik évi XVII. törvényczikkel egyidejüleg[1] lép életbe, s végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.[2]

XXI. TÖRVÉNY-CZIKK

némely államadósság beváltásáról s a koronaérték behozatalára szükséges arany beszerzéséről.[3]

(Szentesitést nyert 1892. évi augusztus 2-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi augusztus 11-én.)

1. §. A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy az alábbi 2. §-ban felsorolt tartozások kötvény-, valamint részvénybirtokosainak a kötvényeikben vagy részvényeikben kifejezett tőkét az állam és az állam által megváltott vasutak korábbi birtokosai nevében és helyett felmondhassa; és a mennyiben a bevonandó kötvények vagy részvények birtokosai az alábbi 6. s illetőleg 7. §-ok szerint kibocsátandó mérsékeltebb kamatozásu kötvényeket elfogadni hajlandók nem lennének, a bevont kötvények s illetőleg részvények névszerinti tőkeértékét készpénzben kifizethesse.

2. §. Az 1. §. értelmében bevonandók lesznek:

A. az 5%-os magyar papirjáradéknak 358.487,000 frt névértéket tevő összes kötvényei,[4] továbbá

B. a maradvány- és irtványföldváltságnak kötvényeiből;[5]

---

(1) Tehát 1892 aug. 11-én (1892:XVII. t. cz. 24. §.).

(2) E t. czikk végrehajtása tárgy. v. ö. 1892 aug. 11. 2326. eln. sz. pénzügymin. rend. (1892. R. T. 1897.)

(3) V. ö. 1888:XXXII. t. cz., némely államadósság beváltásáról.

(4) Papirjáradék kibocsátásáról v. ö. 1875:XLIX. t. cz., 1876:I. t. cz., 1876:XLVI. t. cz. (4. §.), 1877:IX. t. cz., 1878:XVII. t. cz. (4. §.) 1879:II. t. cz. (4. §.), 1880:IX. t. cz. (3. §.), 1881:X·, XI. és XLV. t. cz. (4. §.), 1886:XIX. t. cz.

(5) V. ö. a majorsági zsellérbirtokról és az ehhez hasonló természetü birtokról szóló 1896: XXV. t. cz. 11. §-ának 1. pontját.

C. az államositott első-erdélyi,[1] duna-drávai,[2] alföld-fiumei,[3] budapest-pécsi,[4] első magyar-gácsországi,[5] magyar nyugoti[5] és magyar északkeleti vasuttársaságok[6] részvényeiből;

D. 1. az államositott magyar északkeleti vasut 1869. évi 28.328,400 frtnyi és 1871. évi 3.120,000 frtnyi 5%-os ezüst elsőbbségi kölcsönéből;

2. az államositott magyar nyugoti vasut 21.000,000 frtnyi I. kibocsátásu és 3.276,400 frtnyi II. kibocsátásu 5%-os ezüst elsőbbségi kölcsöneinek a magyar vonalakat terhelő részéből;

E. 1. az államositott magyar északkeleti vasut 1.605,000 frtnyi 6%-os és 26.000,000 márkányi 5%-os arany elsőbbségi kölcsöneiből, továbbá

2. a magyar vasutak által az 1875. évi XLI. s az 1876. évi XI. t.-czikkek alapján kibocsátott egyesitett elsőbbségi kölcsönből mindazon czimletek bevonandók lesznek, melyek 1892. évi julius 1-től kezdve válnak esedékesekké.[7]

3. §. A kölcsönök felmondása csak a kamatszelvények esedékességének határnapjára történhetik, s legalább három hóval korábban közzéteendő. A felmondás a bel- és külföld mindazon helyein, s lehetőleg ugyanazon módon teendő közzé, a mely helyeken és módon az illető tartozások kisorsolt czimletei eddig szoktak köztudomásra hozatni.

Azon határidőn túl, a melyre a felmondás történt, a felmondott kötvényektől kamat nem jár.

A felmondási határidő végeig le nem járt s hiányzó szelvények értéke a kifizetendő tőkéből levonandó.

4. §. A felmondott czimletek teljes tőkeértékük szerint és ugyanazon pénzértékben fizetendők vissza, mint a mely pénzértékben az illető adósságnem kisorsolt czimletei eddigelé is beváltattak.

5. §. A magyar északkeleti vasut részvényeit illetőleg ugy a felmondásra, mint a visszafizetésre nézve, az 1891. évi II. t.-czikkbe iktatott szerződés 4. §-a irányadó.

6. §. Mihelyt lejár azon határidő, a melyre a felmondás történt, a felmondott kölcsöntőke biztositására bekebelezett zálogjog azon pályatestekről, melyekre az 1868. évi I. és az 1881. évi LXI. törvényczikkek értelmében alakitott összpontositott telekkönyvbe bekebelezve van, hivatalból törlendő.

7. §. A 2. §. *A.*, *B.*, *C.* és *D.* pontjai alatt felsorolt tartozások bevonása végett azoknál alacsonyabb kamatozásu, s az 1892. évi XVII. törvényczikkel megállapitott koronaértékre szóló adómentes járadékkötvények, mig a 2. §. *E.* pontja alatt felsorolt adósságok beváltására az 1881. évi XXXII. t. cz. alapján forgalomba hozott 4%-os aranyjáradékhoz hasonló adómentes kötvények bocsáthatók ki. Ugyancsak ily aranyjáradékkötvények bocsáthatók ki ezen kivül oly összeg erejéig, a melynek kamatszükséglete a 2. §-ban felsorolt állami tartozások 1892-ik évi kamatozási és törlesztési szükséglete és

(1) V. ö. 1884:XXIX. t. cz.
(2) V. ö. 1884:XXX. t. cz.
(3) V. ö. 1884:XXXIX. t. cz.
(4) V. ö. 1890:VII. t. cz.
(5) V. ö. 1889:XIV. t. cz.
(6) V. ö. 1879:XLI., 1890:XXXI. és 1891:II. t. cz.
(7) V. ö. alább 7. 8. §§.

az ezen adósságok beváltására szolgáló uj adóssági czimletek évi szükséglete közti különbözet által fedezhető.

8. §. Felhatalmaztatik a pénzügyminister, hogy koronaértékre szóló járadékkötvények helyett a 2. §. *B.*, *C.*, *D.* és *E.* pontjai alatt felsorolt tartozások bevonása végett, esetleg ezeknél mérsékeltebb kamatozásu adómentes törlesztéses kötvényeket bocsáthasson ki; melyek ugyanazon pályatesteken, melyeket a bevonandó tartozások jelenleg terhelnek, telekkönyvileg biztosithatók s legfeljebb 75 év alatt törlesztendők.[1]

9. §. A 7. §. értelmében beszerzendő aranykészlet, a pénztári készletekből e czélra kihasitandó 45 millió aranyforinttal együtt, kizárólag pénzverési s illetőleg valutarendezési czélokra használható fel. A jelen szakasz alapján végrehajtandó müveletek keresztülvitele, valamint az aranykészletek felhasználása hat tagból és három póttagból álló országos bizottság ellenőrzése alá helyeztetik. A bizottság két tagját s egy póttagját a főrendiház, négy tagját és két póttagját a képviselőház választja. A rendes tagokat, akadályoztatásuk esetén, a póttagok helyettesitik s a bizottság tagjai müködésüket az országgyülés feloszlatása esetén is mindaddig folytatják, mig az országgyülés ujabb tagokat küld ki. A bizottság ügyrendjét önmaga állapitja meg, s a szükséghez képest, de legalább is évenkint egyszer, az év lejártával az országgyülésnek jelentést teend.[2]

10. §. Az 1893. évi január 1-je után megállapitandó maradvány- és irtványváltságok a jogosultaknak teljes összegökben készpénzben fizetendők ki s az állami költségvetésben e czélra előirányzandó hitelből fedezendők.

11. §. Ezen törvény a koronaérték megállapitásáról szóló 1892-ik évi XVII. törvényczikkel egyidejüleg[3] lép hatályba s végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

XXII. TÖRVÉNY-CZIKK

a Janjicitől Bugojnóig vezetendő keskenyvágányu vasutnak a Dolnji-Vakúftól Jajceig vezető szárnyvonallal együtt való építéséről.[4]

(Szentesitést nyert 1892. évi julius 18-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi augusztus 13-án.)

1. §. A magyar királyi kormány felhatalmaztatik, hogy beleegyezését adja, miszerint a Janjicitől Bugojnóig vezetendő keskenyvágányu vasutnak a Dolnji-

---

(1) V. ö. 1893. máj. 29. 35637. sz. pénzügym. rend. az 1892:XXI. t. cz. alapj. kibocs. 4%-al kamatozó magyar koronajáradék át, illetve össze- és szétirása tárgyában (1893. R. T. 1523.).

(2) V. ö. a közös függő államadósság egy részének beváltásáról szóló 1894:XXIV. t. cz. 2. §-át.

(3) Tehát 1892 aug. 11-én (1892:XVII. t. cz. 24. §.).

(4) V. ö. az 1881:I. t. czikket a bosznavölgyi vasutnak Zeniczától Szerajevóig való kiépítéséről; a mostár-metkovicsi vasut építéséről szóló 1884:XXVII. t. czikket; az 1886:XXVI. t. czikket a mostár-metkovicsi keskenyvágányu vasutnak Szerajevo felé a Ráma torkolatáig való folytatásáról; v. ö. továbbá az 1889:I. t. czikket a mostár-rámatorkolati keskenyvágányu vasutnak Szerajevóig folytatásáról; az 1893:XXXIX. t. czikket, a Gunjától Bosnia határáig vezetendő h. é. vasut engedélyezéséről; és 1894:IV. t. czikket a vinkovce-brecskai helyi érdekü vasutnak a gunjai állomástól a Száva áthidalásával Brecskáig leendő folytatásáról (2. §.), mely vasutak bevételeinek esetleges feleslegei a doboj-siminhani vasut építési költségeinek törlesztésére fognak fordíttatni; az 1895:XXXVIII. t. czikket, Bosznia és Herczegovina kormányzata által 24 millió korona összegben felveendő országos kölcsönről; és végül

Vakuftól Jajceig vezető szárnyvonallal együtt való építése czéljából a közös activákból, még pedig mindenekelőtt ezen activáknak eddig felszaporodott és ezentul befolyó kamataiból, Bosznia és Herczegovinának a 7.300,000 frtnyi összeget meg nem haladható tényleges költségek erejéig kölcsön adassék.

2. §. Ezen 7.300,000 frtnyi kölcsönnek kamatoztatása és törlesztése oly módon lesz foganatositandó, mint ez a mosztár-rámatorkolati keskenyvágányu vasutnak Szerajevóig való folytatásáról szóló 1889. évi I. t. cz. 2. §-ában az egységes metkovics-szerajevói vasutvonalra összesen 10.000,000 frttal és a zenicza-szerajevói vonalrész kiépitésére 3.831,000 frttal engedélyezett kölcsönökre nézve határoztatott, t. i. hogy a kamatok Bosznia és Herczegovina jövedelmeiből évenkint fedezendők; törlesztési járulékra pedig az összes felsorolt vasutvonalak, valamint a jelen törvényczikk 1. §-ában megnevezett vasuti vonal tiszta üzleti feleslegei forditandók mindaddig, mig a Bosznia és Herczegovina jövedelmeiből a rendes közigazgatási költségek és a fentemlitett kölcsönkamatok fedezése után netalán még fenmaradó fölösleg, az 1885: XIII. t. cz. értelmében, a doboj-siminhani vasut épitési költségeinek fedezésére fog igénybe vétetni.

Ezen épitési költségek kiegyenlitése után Bosznia és Herczegovina jövedelmeinek esetleges fölöslegei szintén a közös activákból nyert kölcsönök törlesztésére forditandók.

3. §. A közös activáknak a jelen törvényczikk 1. §-ában engedélyezett kölcsönhöz való igénybevétele ezen activák megosztásának kérdését semmi irányban sem érinti.

4. §. Ezen törvény oly feltétel alatt, hogy az annak megfelelő határozmányok Ő Felsége többi királyságaiban és országaiban is törvényerejüvé válnak, s jelen törvénynyel egyidejüleg kihirdettetnek; kihirdetése napjával hatályba lép és végrehajtásával a ministerium bizatik meg.

XXIII. TÖRVÉNY-CZIKK

a szentes-hódmezővásárhelyi h. é. vasut engedélyezéséről.

(Szentesitést nyert 1892. évi augusztus 7-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi augusztus 13-án.)

1. §. A ministerium ezennel felhatalmaztatik, hogy a kun-szentmárton-szentesi helyi érdekü vasutnak szentesi állomásától a magy. kir. államvasutak csaba—szegedi vonalához való csatlakozással Hódmező-Vásárhelyig, mint forgalmi végpontig vezetendő helyi érdekü gőzmozdonyu vasutvonalra, az épitési és üzleti engedélyt az 1880. évi XXXI-ik és 1888. évi IV-ik törvényczikkekben foglalt feltételek alatt a szentes-hódmezővásárhelyi vasutérdekeltség részére kiadhassa.(1)

2. §. A kereskedelemügyi m. kir. minister az 1. §-ban emlitett vasutvonal

---

1895:XL. t. cz. a Bosznia és Herczegovina megszállására megszavazott hitelből épített brod-zeniczai vasutnak és a szlavon-bródi boszna-bródi összekötő vonalnak a nevezett országok részére való átadásáról.

(1) Ez engedélyokiratot az 1892 nov. 20. 78841. sz. keresk. min. rend. tartalmazza. (1892. R. T. 2890.)

engedélyezésének megtörténtéről az 1880. évi XXXI-ik t. cz. 1. §-a értelmében az országgyülésnek jelentést teend.

3. §. Jelen törvény az országos törvénytárban való megjelenése napjával életbelép, s végrehajtásával a kereskedelemügyi és pénzügyi ministerek bizatnak meg.

XXIV. TÖRVÉNY-CZIKK

az ország erdélyi részeiben, továbbá a volt Kraszna-, Közép-Szolnok, Zarándmegyék és a volt Kővárvidék területén a birtokrendezési, arányositási és tagositási ügyekben követendő eljárásról szóló 1880: XLV. törvényczikk némely határozatainak módositásáról és kiegészitéséről.(1)

(Szentesitést nyert 1892. évi szeptember 13-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi szeptember 20-án.)

I.

Az 1880: XLV. törvényczikk azon szakaszai, melyek helyett a jelen törvény uj rendelkezéseket léptet életbe, hatályon kivül helyeztetnek.

---

(1) E törvény az ország erdélyi részeiben, továbbá az aradi, a szatmár-németii és zilahi kir. törvényszék területein nyer alkalmazást (1893 jan. 3. 356. sz. igazs. min. rend., 1893. R. T. 156.).

V. ö. erd. 1848: IV. t. cz., az urbériségeken feküdt uri szolgálat (robot), dézsma és pénzbeli fizetések kisajátitásáról *(és az e t. czikk kapcsán idézett erdélyi jogforrásokat és az 1851—1861. évi rendeleteket)*; erd. 1848: V. t. cz., az urbéri kisajátitott magánuri javadalmak státus adóssággá változtatásáról; erd. 1848: VI. t. cz., az urbéri viszonyok elenyésztetésének testületek irányábani következéséről és a IV. t. cz. rendelkezése alá foglalt dézmákon kívüli egyéb dézsmákról; 1868: XXXIII. t. cz., az úrbéri örökváltságokért országos alapból adandó megtérítésről; 1871: LIII. t. cz., az 1848. évi törvények által megszüntetett úrbéri kapcsolatból fenmaradt jog- és birtokviszonyok rendezéséről; 1871: LV. t. cz., az arányosításról és tagosításról az ország erdélyi területének városaiban, szabad és volt úrbéresekkel vegyes községeiben; 1880: XLV. t. cz., az ország erdélyi részeiben, továbbá a volt Kraszna-, Közép-Szolnok-, Zaránd megyék és a volt Kővárvidék területén a birtokrendezési, arányosítási és tagosítási ügyekben követendő eljárásról; 1890: XVIII. t. cz., a volt naszódvidéki községek birtokviszonyainak rendezése tárgyában; 1895: III. t. cz., az ország erdélyi részeiben, továbbá a volt Kraszna-, Közép-Szolnok-, Zaránd megyék ós a volt Kővárvidék területén a megszüntetett úrbéri dézsmák kárpótlásánál visszatartott összegeknek kiszolgáltatásáról.

1867 jul. 9. 3791. sz. igazs. min. rend., az erdélyi úrbéri kárpótlás tárgyában a kiutalási eljárásra nézve támadt kételyek iránt (1867. R. T. 188.); 1868 aug. 12. igazs. min. rend., a székelyföldi úrbériségek országos kárpótlása tárgyában (1868. R. T. 395.); e rend. 17. §-ának foganatosítása tárgyában v. ö. 1869 decz. 30. 20,592. sz. igazs. min. rend. (1869. R. T. 985.); 1881 máj. 14. 1488. eln. sz. igazs. min. rend., a birtokrendezési ügyekben az adófelügyelők által beküldendő lajstromok késedelmes megküldése esetén követendő eljárás tárgyában; 1887 aug. 1. 27,910. sz. igazs. min. rend., a birtokrendezési ügyekről szerkesztett kimutatások felterjesztése tárgyában; 1887 nov. 23. 30,882. sz. igazs. min. rend., birtokrendezési ügyekben a helyszinén tartandó tárgyalásokat előkészítő teendők iránt; 1893 jan. 3. 356. sz. igazs. min. rend., az ország erdélyi részeiben, továbbá a volt Kraszna-, Közép-Szolnok és Zaránd megyék és a volt Kővárvidék területén a birtokrendezési, különösen pedig az úrbéri elkülönítési, az arányosítási és a tagosítási ügyekben követendő eljárást szabályozó új utasításnak az illetékes kir. biróságokkal való közlése és az átmeneti intézkedések megtétele tárgyában (1893. R. T. 156.); az ezen rendelettel közzétett utasítás 149. és 150. §-aiban, továbbá az 1892: XXIV. t. cz. III. czikkének utolsó bekezdésében említett rendeleti intézkedések tárgyában v. ö. 1893 nov. 16. 41,353. sz. igazs. min. rend. (1893. R. T. 2473); 1894 ápr. 6. 12,137. sz. igazságügymin. rend., az 1880: XLV. és 1892; XXIV. t. cz. hatályának területén a kolozsvári kataszteri igazgatóság előzetes értesítéséről a kataszteri mérnök közbejövetelét igénylő birtokrendezési ügyekben, továbbá a helyszini hitelesítési határnapok kitűzéséről (1894. R. T. I. 466.); 1895 jul. 24. 31,891. sz. igazs. min. rend., az ország erdélyi részeiben és a volt Partium területén birtokrendezési, továbbá telekkönyvi helyesbítési ügyekben kibocsátott hirdetmények hirlapi közzététele tárgyában; 1895 szept. 13. 38,915. sz. igazs. min. rend., az 1880: XLV. és 1892: XXIV. t. czikkek hatályának területén a községek egész határára kiterjedő tagosítások tárgyában; 1896 máj. 12. 26,764. sz. igazs. min. rend., az 1880: XLV. és 1892: XXV. t. czikkek hatályának területén a községek egész határára kiterjedő tagosítási ügyekben kötött mérnöki szerződésekről és az egész határ fogalmáról.

II.

A jelen törvényben közelebbi meghatározás nélkül idézett szakaszok alatt az 1880: XLV. törvényczikknek meg nem változtatott szakaszai és a jelen törvényben megállapitott uj szakaszok értetnek.

1869 ápr. 10. bel-, pénz- és igazs. min. rend., az urbéri örökváltság orsz. megtérítése iránti folyamodványok fölszerelése, megbirálása és elintézése tárgyában (1869. R. T. 421); 1869 nov. 1. 16,517. sz. igazs. min. rend. (ismétli: 1872 jan. 29. 22,488/71. sz. igazs. min. rend., mely szerint tagosítások és legelőelkülönítések alkalmával a községi népiskola számára a közös területnek egy század része elkülönítendő; 1870 márcz. 3. 3897. sz. igazs. min. rend., a községi népiskolák számára elkülönítendő illetőség megállapítása tárgyában a tagosítás és legelőelkülönítési eljárás alkalmával; 1873 máj. 3. 39,702/72. sz. igazs. min. rend., az egyházi javadalmakat érdeklőleg kötött urbéri egyezségeknek stb. jóváhagyás végetti felterjesztés iránti 1872. évi 31,722. sz. vallás és közoktatásügyi miniszteri rendelet közlése tárgyában; 1873 okt. 1. 28,724. sz. igazs. min. rend., az iránt, hogy a megállapított urbériségek mennyiségét kitüntető kivonatokat azon esetekben, midőn kevesebb urbériség állapíttatik meg, mint a mennyi után orsz. kárpótlás adatott, a földtehermentesitési alap igazgatóságával közöljék (1873. R. T. 540.); 1873 okt. 7. 31,137. sz. igazs. min. rend., oly urbéri ügyeknek a közigazg. hatósággal vagy a közlekedési miniszterrel való előzetes közlése iránt, melyek valamely köz- vagy országos út megváltoztatását teszik szükségessé (1873. R. T. 555.); 1878 aug. 27. 24,383 sz. igazs. min. rend., hegyes vidékek tagosításánál követendő eljárás tárgyában; 1878 szept. 15. 26,138. sz. igazs. min. rend., mely szerint a tagosítás és legelőelkülönítés alkalmából kihasítandó iskolai alapvagyon keletkezéséről a vallás- és közoktatásügyi miniszter értesítendő; 1882 máj. 2. 14,778. sz. igazs. min. rend., a faizási jog megváltása fejében kihasítandó erdőterületnek a volt urbéresek és zsellérek közti feloszthatlanságáról; 1885 febr. 20. 51,056/84. sz. igazs. min. rend., melylyel a kir. törvényszékek a birtokrendezési ügyekben az 1879: XXXI. t. czikknek a véderdőkre és a feltétlen erdőtalajra vonatkozó intézkedéseire figyelmeztetnek (1885. R. T. 308.); 1885 szept. 18. 46,232. sz. igazs. min. rend. az 1885: XXII. t. cz. életbeléptetése alkalmából; 1886 márcz. 23. 7984. sz. igazs. min. rend., a véderdőknek a birtokrendezési ügyekben való tekintetbe vétele tárgyában (1886. R. T. 247.); 1887 jun. 7. 20,313. sz. vallás- és közokt. min. rend., a birtokrendezési eljárásban a felosztás alá kerülő közös területből az iskolai törzsvagyon gyarapítására kihasítandó századrész térfogat megállapítása tárgyában (1887. R. T. 1742.); 1889 decz. 22. 1895. sz. igazs. min. rend., a birtokrendezési ügyekben az 1879: XXXI. t. cz. rendelkezéseinek figyelembe vétele iránt; 1890 jun. 2. 20,326. sz. igazs. min. rend., a volt urbéresek részére közösen kiadott birtokilletőségek egyénenkint való felosztásánál és a felosztott részek telekkönyvezésénél követendő eljárás szabályozása tárgyában (1890. R. T. 757.); 1893 jun. 13. 44,384. sz. belügym. rend., a magyar levéltárakban kezelt birtokrendezési iratoknak az illető kir. törvényszékekhez való áthelyezése tárgyában (1893. R. T. 1090.); 1893 szept. 3. 23,270. sz. igazságügym. rend. a megyei levéltárakban visszahagyott birtokrendezési ügyiratoknak a kir. törvényszékekhez való áttétele tárgyában (1893. R. T. 1957.); 1896 decz. 28. 113,682. sz. belügymin. rend., a községi elöljáróságoknak a birói beavatkozás nélkül történő birtokrendezéstől való eltiltása tárgyában (1896. R. T. II. 831.).

V. ö. továbbá 1880 nov. 20. 3148. sz. igazságügym. rend., a birtokrendezési előirányzatok szerkesztése, felszerelése és felterjesztése tárgyában (1880. R. T. 1266.); 1880 nov. 20. 3149. eln. sz. igazs. min. rend., az ország erdélyi részeiben, továbbá a volt Kraszna-, Közép-Szolnok és Zaránd megyék és a volt Kővárvidék területén keresztülviendő birtokrendezések, arányosítások és tagosítások költségeinek kivetése, beszedése, behajtása és kezelése tárgyában, a m. kir. pénzügyminiszterrel egyetértőleg szerkesztett «Utasítás» közzététele iránt (1880. R. T. 1267.); 1880 nov. 20. 3150. eln. sz. igazs. min. rend., a birtokrendezési munkálatokhoz szükséges telekkönyvi másolatok költsége tárgyában; 1882 aug. 26. eln. 2144. sz. igazságügym. rend. a birtokrendezési költségek kiutalványozásáról (1882. R. T. 1150.); 1886 szept. 30. 33,703. sz. igazs. min rend., melylyel az 1880: XLV. t. cz. végrehajtása iránt kiadott utasítás 9. pontjának megváltoztatása tárgyában kiadott 54947. sz. pénzügymin. rend. közöltetik; 1888 máj. 10. 17,494. sz. igazságügym. rend. a birtokrendezési alap terhére eszközlendő utalványozások tárgyában (1888. R. T. 473.); 1888 szept. 19. 31,551. sz. igazságügyminiszteri rendelet a birtokrendezési költségek nyilvántartásának összpontosítása tárgyában (1888 R. T. 1791.); 1892 nov. 28. 43,475. sz. igazságügymin. rend., a birtokrendezési költségeknek állami előlegezése tárgyában (1892. R. T. 3140.); 1887 ápr. 30. 24,233. sz. pénzügym. rend. a birtokrendezési költségjárulékok maradványainak visszafizetése tárgyában (1887. R. T. 1461.); 1878: XXVIII. t. cz., az 1871: LV. t. cz. alapján indítandó birtokrendezési eljárás bélyeg- és illetékmentessége iránt; 1880 decz. 5. eln. 3235. sz. igazs. min. rend., a birtokrendezési ügyekben szükségelt telekkönyvi kivonatok bélyegmentessége tárgyában; 1883 máj. 24. 17,407, sz. igazs. min. rend., a bélyegmentességnek az erdélyi italmérési jog arányosítására is kiterjedéséről; 1884 febr. 27. eln. 3398/83. sz. igazs. min. rend., azon birtokrendezési iratokról, melyekre a bélyegmentesség ki nem terjed.

L. még a VIII. cz. jegyzeteit a 306. lapon.

III.

Az 1880: XLV. törvényczikk 2. §-a után 2. *a)* §. megjelöléssel a következő uj szakasz vétetik fel:

2. *a)* §. A jelen törvény hatályának területén az urbéri elkülönitéseknél, arányositásoknál és tagositásoknál a hitelesitő mérnöki teendőket kizárólag az állandó kataszter közegei teljesitik.

Azon teendőket, melyeket a kataszteri közegek, községek egész határára kiterjedő tagositások eseteiben, a hitelesitő mérnöki teendőkön felül végeznek, ministeri rendelet határozza meg.(1)

Szintén ily módon szabályoztatnak a hitelesitő mérnöki teendők részletei is.(1)

Községek egész határára kiterjedő tagositások eseteiben az államkincstár kataszteri czélokra is alkalmas tagositási munkarészeket átvesz és viszontszolgáltatásul a tagositási költségekhez hozzájárul. E hozzájárulás mérvét a tagositó mérnöki szerződésben kikötött mérnöki dijak bizonyos százalékában az igazságügyi és pénzügyi ministerek egyetértőleg rendeleti uton állapitják meg.(1)

IV.

Az 1880: XLV. törvényczikk II. fejezete s az ebben foglalt 3—5. §-ok helyébe a számozás megtartása mellett a következő fejezet és szakaszok lépnek:

II. FEJEZET.

Az urbéri viszonyon alapuló egyes perekben követendő eljárás.

3. §. A következő perekben, u. m.:

a) egyes telkeknek vagy telekrészeknek majorsági, székely örökségi, vagy urbéri természete, foglalások visszaadása és irtványok visszaváltása iránt a törvényes zárhatáridőkben meginditott és még függőben levő keresetekben,

b) a megváltható tartozások megváltása iránti keresetekben,

c) az urbéri czimen jogtalanul gyakorolt faizási, makkoltatási, legeltetési és nádlási használatok megszüntetése iránti keresetekben

a tárgyalás a per körülményei szerint a törvényszéknél, vagy a helyszinén tartandó meg.

A tárgyalás kitüzése előtt vagy azzal egyidejüleg — a mennyiben a kereset visszautasitásának vagy kiegészités végett való visszaadásának esete fenn nem forog — az ügy minősége szerint szükséges hivatalos adatoknak, különösen az 1819—20. évi urbéri összeirásnak, az 1848. év előtti adózási lajstromoknak, a legelső és a legujabb kataszteri munkálatoknak, ugyszintén az országos urbéri kárpótlásról szóló adatoknak beszerzése iránt hivatalból teendő intézkedés; egyidejüleg s hivatalból keresendők meg — ha az ügy minősége igényli — az országos levéltár s az illető megye hatósága az iránt, hogy a szóban forgó községet illetőleg az 1848. év előtt netalán keresztülvitt arányositásra, tagositásra vagy egyéb birtokrendezésre vonatkozó ügyiratokat közöljék.

A tárgyalást a törvényszék tagjai közül kiküldött tárgyaló biró vezeti, ki a tárgyalás megkezdése előtt a felek között az egyezség létrehozatalát megkisérleni és annak eredményét a jegyzőkönyvben kitüntetni köteles.

---

(1) E rendeletet l. az 1. jegyzet második bekezdésének végén a 303. lapon.

Az egyezség nem sikerülése esetében a tárgyaló biró a felek szóváltásait jegyzőkönyvbe veszi, indokolt szükseg esetében a kért elhalasztást és uj határidőt megadja; a szóváltások bevégzése után, ha az ügy felderitése végett szükségesnek találja, a felekhez kérdéseket intézhet és feleleteiket jegyzőkönyvbe veszi.

Ha a felek tanukra hivatkoztak, azokat a tárgyaló biró — a mennyiben az ügy eldöntésére szükségesnek tartja és a mennyiben lehetséges — azonnal kihallgatja; ha szemle vagy becslés szüksége forog fenn, azt teljesiti; a tanuk vallomását, illetőleg a szakértők leletét és véleményét a tárgyalási jegyzőkönyvbe iktatja, s az ügyet a törvényszék elébe terjeszti.

Az ilyen módon bevégzett tárgyalást esetleg még további birói nyomozat követi, melynél a biróság a már hivatalból beszerzett adatokon és a felek részéről felhozott bizonyitékokon kivül, másokat is szerezhet be.

4. §. Az első birói itélet meghozatala előtt a feleknek jogukban áll a kereset vagy védelem alapjául vett czimet egy más, a 3. és 5. *a)* §§-ban felsorolt s a kereset beadásakor még el nem enyészett czimmel felcserélni s ennek megfelelően a keresetben vagy a tárgyalás rendjén kifejezett kérelmeiket módositani.

A biróság a per tárgyára nézve a felek között létező jogviszonyt azok előadásaitól és kéréseitől függetlenül, a beszerzett bizonyitékok szerint itéli meg; azonban olyan czimek alapján, melyek a 3. és 5. *a)* §§-ban elő nem soroltattak, vagy a melyek a kereset beadásakor a zárhatáridők elmulasztása miatt már el voltak enyészve, a támasztott igényeknek helyet adni nem szabad.

A törvényszék itélete ellen a felek az illető kir. itélőtáblához s onnan a királyi Curiához birtokon belül felebbvitellel élhetnek.

5. §. A 3. és 4. §§. rendelkezései a 3. §-ban felsorolt, folyamatban lévő és jogérvényes itélettel még el nem döntött perekben is alkalmazandók.

V.

Az 1880: XLV. t. czikk II. és III. fejezete közé következő uj fejezet iktattatik be:

II. *A)* FEJEZET.

Az urbéri elkülönités és az arányositás megengedhetősége.

5. *a)* §. A 3—5. §§. rendelkezései az urbéri haszonvételekkel terhelt erdők, legelők és nádasok elkülönitésének, valamint az arányositásnak megengedhetősége iránt inditott ügyekben is alkalmazandók.

5. *b)* §. Az erdők, legelők és nádasok urbéri elkülönitése, valamint az arányositás végett inditott perekben a megengedhetőség iránt hozott itéletnek magában kell foglalnia az urbéri elkülönités vagy arányositás tárgyát képező ingatlannak megállapitását és telekkönyvi megjelölését.

Az arányositás megengedhetőségére vonatkozó tárgyalás és itélet, ha az illető ingatlanokat a volt urbéresek haszonvételei is terhelik, hivatalból kiterjesztendő az urbéri elkülönités megengedhetőségének kérdésére is.

VI.

Az 1880: XLV. t. czikk 7. §-a helyébe ugyanazon megjelöléssel a következő uj szakasz lép:

7. §. Természetes határokkal biró vagy müvelésmód által elkülönitett egyes határrészeknek (dülők) gazdasági javitások czéljából kivánt külön tagositása, az illető terület egy negyedét bióknak indokolt kérelmére azon község összes határának tagositása nélkül is megengedhető.

A 6. §. három utolsó bekezdésének rendelkezései részleges tagositások eseteiben megfelelően alkalmazandók.

Továbbá bármelyik félnek indokolt kérelmére, a tagositás megengedése iránti itéletben elrendelheti a biróság azt: hogy a község határához tartozó, nagy kiterjedésü erdő, legelő és havasi területek, a mennyiben urbéri elkülönités vagy arányositás tárgyát nem képezik, a felmérésből és tagositási eljárásból kihagyassanak.

Ilyen esetekben a biróság a birtokosok kivánatához kötve nincs, hanem a helyi viszonyok alapján határoz.

VII.

Az 1880 : XLV. t. czikk 13. §-a helyébe ugyanazon megjelöléssel a következő uj szakasz lép:

13. §. Az urbéri elkülönités, arányositás és tagositás alatti területekre nézve az eljárás folyamában felmerülő határjárási és mesgyeigazitási vitás kérdések fölött, valamint az urbéri elkülönités vagy arányositás tárgyát képező területek birtokállapotának ideiglenes fentartása fölött, a törvényszék által kiküldött eljáró biró a sommás eljárás szabályai szerint külön tárgyalást tart és első fokban önállóan itél.

Ezen kérdésekben az 1868. évi LIV., illetőleg 1881. évi LIX. törvényczikknek az eljárásra, a bizonyitásra és a perorvoslatokra vonatkozó szabályai alkalmazandók. Perujitásnak ez ügyekben helye nincs.

Ezen külön tárgyalandó kérdések az urbéri birtokrendezés, arányositás vagy tagositás menetére halasztó hatálylyal nem birnak.

VIII.

Az 1880 : XLV. t. czikk 14. §-a helyébe ugyanazon megjelöléssel következő uj szakasz lép:

14. §. Urbéri elkülönitési, arányositási és tagositási eljárásoknál müködő mérnökök gyanánt csak e részben minősitéssel biró mérnökök alkalmazhatók.

A müködő mérnöki minősitésnek és az egyöntetü müszaki eljárásnak részletei rendeleti uton szabályozandók.

A müködő mérnökök állandóan alkalmazott birósági szakértők minőségével birnak.

Azt, hogy az 1871: VIII. törvényczikkben foglalt fegyelmi szabályok a müködő mérnökökre minő módositásokkal alkalmazandók, továbbá, hogy ellenük rendbirság kiszabásának, mely esetekben és minő módozatok közt van helye: az igazságügyminister rendeleti uton szabályozza.[1]

---

(1) V. ö. a kk. igazs. min. rendeleteket: 1880 szept. 2. 2417. eln. sz., az 1880: XLV. t. cz. alapján alkalmazandó birtokrendező és hitelesitő mérnökök iránt (1880. R. T. 976.), melyet módosit az 1891 ápr. 15. 9654. sz. (1891. R. T. 368.); 1880 nov. 20. 3147. eln. sz. a birtokrendezési ügyekben működő birósági és szakértői közegek dijazása iránt (1880 R. T. 1259.), melyre vonatkozik az 1889 máj. 10. 41,426/88 sz. (1889. R. T. 984.), továbbá az 1881 ápr. 15. 1331. eln. sz. és 1881

IX.

Az 1880: XLV. t. czikk 14. §-a után 14. *a)* és 14. *b)* megjelöléssel a következő uj szakaszok vétetnek fel:

14. *a)* **§.** Urbéri elkülönitési, arányositási és tagositási ügyekben a müködő mérnök kinevezésének, valamint a mérnöki szerződés jóváhagyásának kérdésében, továbbá arányositási és tagositási ügyekben, a költségelőirányzat megerősitésének kérdésében is feljebbvitelnek van helye a kir. törvényszék által hozott végzés ellen a kir. itélőtáblához, mely végérvényesen határoz.

Hasonlóképen egyfoku felebbvitelnek van helye a kir. itélőtáblához a költség előlegezését elrendelő törvényszéki végzések ellen is.

A müködő mérnök kinevezésének, a mérnöki szerződés jóváhagyásának, valamint a költségelőirányzat megerősitésének kérdésében hozott törvényszéki végzés ellen használt felebbvitelnek az eljárás folytatására halasztó hatálya van.(1)

14. *b)* **§.** Ha a megengedhetőség iránt hozott itélet szerint felmérés tárgyát nem képező birtokrészletek felmérésének szüksége az előmunkálatok alatt merül fel; erről a müködő mérnök az eljáró birónál indokolt jelentést tesz, a ki, ha szükséges, az érdekelt feleknek a költségekre is kiterjedő meghallgatása után, a felmérés kérdésében határoz (18. §.).

X.

Az 1880: XLV. t. czikk 15. §-a helyébe ugyanazon megjelöléssel következő uj szakasz lép:

15. §. Az osztályozást és becslést szakértői bizottság teljesiti.

E bizottság tagositás esetében egy elnökből, négy rendes és két póttagból, — urbéri elkülönitési és oly arányositási ügyekben pedig, melyeknél csak egy község határa van érdekelve, egy elnökből és két rendes tagból áll; kik közül mindenik érdekcsoport két rendes és egy póttagot, illetőleg egy rendes tagot választ.

A póttagok csak a rendes tagok akadályoztatása esetében müködnek.

A szakértők választásával érdekcsoportot képeznek:

a) urbéres viszonyu községekben egyfelől a volt földesurak, másfelől a volt urbéresek; az egyházak, iskolák és más jogi személyek a volt földesurak csoportjához számittatnak;

b) városokban, szabad és vegyes községekben urbéri elkülönitésnél, arányositásnál vagy általános tagositásnál a község összes területének, — részleges tagositásnál pedig a tagositás alatti területnek fele részét biró nagyobb birtokosok egyfelől és a fenmaradó kisebb birtokosok másfelől. Elkülönités vagy arányositás tárgyát képező közös területek, valamint a községi vagyon a számitásnál kihagyatnak és a szakértők választásánál egyik érdekcsoportban sem vesznek részt.

---

aug. 6. 2478. eln. sz. (1881. R. T. 496.), a birtokrendezési ügyekre vonatkozó dijszámláknak az igazságügyminiszteriumhoz felterjesztése iránt; 1882 jun. 5. 1152. eln. sz. a birtokrendezéseknél eljáró közegek és szakértők utazási költségeinek és napidijainak ujabb szabályozása tárgyában (1882. R. T. 783.). melyet értelmez az 1882 aug. 1. 1096. eln. sz. (1882. R. T. 1144.); 1887 nov. 16. 40.220. sz. a birtokrendezési mérnökök nyilvántartása végett felterjesztendő kimutatásokról; 1888 febr. 27. 3562. sz. a birtokrendezési mérnökök munkadijairól szóló nyugták bélyegmentessége tárgyában.

(1) V. ö. alább 18. §.

Ugyanazon érdekcsoportnak tagjai közmegállapodás hiányában egymás közt birtokaránylagos többséggel határoznak.

Oly arányositásoknál, melyeknél több község van érdekelve, minden érdekelt község a bizottságba két szakértőt választ.

A szakértői bizottság elnökét az érdekcsoportok, vagy az érdekelt községek közös egyetértéssel választják; közös egyetértés hiányában pedig az eljáró biró nevezi ki.

Erdők osztályozása és becslése esetében az ezen munkálatot teljesitő szakértői bizottság elnökének erdészeti szakismeretekkel kell birnia.

Ha a megválasztott szakértő a helyszini tárgyaláson meg nem jelen: az eljáró biró az illető érdekcsoportot vagy községet más, azonnal előállitható szakértő választására szólitja föl.

Ha ez esetben a szakértő haladék nélkül elő nem állitható, vagy ha valamely érdekcsoport vagy község a választást akár eleve, akár ez alkalommal elmulasztja: a hiányzó szakértőket az eljáró biró nevezi ki.

Az osztályozást és becslést teljesitő szakértői bizottságnak a müködő mérnök sem elnöke, sem tagja nem lehet; de az osztályozási és becslési eljárásnál minden esetben jelen kell lennie (16. §.), a nélkül azonban, hogy ezért külön dijazást igényelhetne.

XI.

Az 1880: XLV. t. czikk 16. §-a helyébe ugyanazon megjelöléssel következő uj szakasz lép:

16. §. Az osztályozás és becslés az eljáró biró vezetése alatt és a müködő mérnök közbejöttével, a helyszinén eszközöltetik s annak bevégzése után a munkálat a szakértői bizottság és a felek jelenlétében felolvastatik s aláirás által hitelesittetik.

Ez alkalommal az osztályozás- vagy becsléssel meg nem elégedő feleknek joguk van felszólalásaikat előadni, melyek jegyzőkönyvbe veendők.

A bizottság a felszólalásokat a helyszinén haladék nélkül vizsgálat tárgyává teszi és fölöttük határoz.

Bármelyik érdekelt félnek a felülvizsgálat megkezdése előtt kifejezett kivánságára, a bizottság ezen eljárásánál, annak elnökéül — a 15. §-ban meghatározott módon — oly szakértő alkalmazandó, a ki az osztályozás és becslésben részt nem vett.

Ez ujabb eljárás az előbbihez hasonló módon hitelesitendő.

XII.

Az 1880: XLV. t. czikk 18. §-a helyébe ugyanazon megjelöléssel következő uj szakasz lép:

18. §. Az előmunkálatok folyama alatt előterjesztésnek a következő esetekben van helye:

a) az eljáró birónak valamely korábbi felvételt (11. §. utolsóelőtti bekezdés) mellőző határozata ellen;

b) az eljáró birónak olyan intézkedése és határozata ellen, a mely az eljárás folytatását megakasztja;

c) ugyanannak olyan határozata vagy intézkedése ellen, a mely szükség-

telen munkálatok foganatositását rendeli, vagy a melynek foganatositása az előirányzat keretébe fel nem vett költségekkel jár;

d) az eljáró birónak pénzbirságot vagy ezt helyettesitő elzárást avagy költségek megtéritésében való marasztalást tartalmazó határozata ellen.

Az előmunkálatok befejezése után a felek az annak folyama alatt felmerült mindennemü sérelmek orvoslása végett, ugyszintén a bizalmi férfiak napidijuk összegének megállapitása ellen előterjesztéssel élhetnek.

Az előterjesztés az előmunkálatok folyama alatt a sérelmes intézkedéstől vagy a sérelmes határozat kihirdetésétől, illetőleg kézbesités esetén a kézbesitésétől, az előmunkálatok befejezése után pedig a hitelesités befejezésétől számitott 15 napon belül a törvényszéknél irásban nyujtandó be.

Az előmunkálatok folyama alatt, valamint azok befejezése után benyujtott előterjesztések fölött a kir. törvényszék határoz, melynek határozata ellen egyfoku felebbvitelnek van helye a kir. itélőtáblához.

A ki az előmunkálatok folyama alatt, vagy befejezése után nyilván alaptalan előterjesztést használ, vagy az erre hozott törvényszéki határozat ellen nyilván alaptalan felebvitellel él, 500 frtig terjedhető pénzbirságban és ha a nyilván alaptalan előterjesztés vagy felebbvitel szükségtelen költséget idézne elő, ebben is elmarasztalandó.

Az előterjesztés és az annak folytán hozott határozat ellen használt felebbvitel — a mennyiben nem pénzbirság vagy ezt helyettesitő elzárás kiszabása vagy költségben való marasztalás ellen irányul — a megtámadott eljárás folytatására; a mennyiben pedig pénzbirság vagy ezt helyettesitő elzárás kiszabása vagy költségben való marasztalás ellen irányul, a végrehajtásra halasztó hatálylyal bir.[1]

XIII.

Az 1880: XLV. t. cz. 25. §-a után 25. *a)* megjelöléssel következő uj szakasz vétetik fel:

25. *a)* **§.** A 19. §. 1. *d)* és 2. *e)* pontjai szerint közösségben maradó felek között az egyéni részesedés arányának meghatározásánál az esetben, ha aránykulcsul az 1871: LV. t. czikk 4. §-a értelmében az egyéni birtok állapittatik meg; egységalap gyanánt az egyéni birtok kataszteri holdjainak száma vagy kivételképen, a hol azt a helyi viszonyok megkivánják, ama birtok egy fél kataszteri holdjainak száma veendő fel akképen: hogy az egy kataszteri holdat vagy a fél kataszteri holdat el nem érő négyszögölek egy egész vagy fél kataszteri holdnak számitandók.

A legkisebb hányad megállapitásánál a kir. törvényszék az érdekelt felek előadásai és a helyi viszonyok figyelembevétele alapján határoz.

XIV.

Az 1880: XLV. törvényczikk 26. §-a helyébe ugyanazon megjelöléssel a következő uj szakasz lép:

26. §. A müködő mérnök által elkészitett urbéri elkülönitési, arányositási vagy tagositási tervezet beérkezése után az eljáró biró annak tárgyalása végett a helyszinére határnapot tűz ki, s ez alkalommal az egyezséget ismét megkisérli; annak nem sikerülése esetében a feleknek egy-egy nyilatkozatát

---

(1) V. ö. alább 27. §. *a)* §.

jegyzőkönyvbe veszi, s ha szükségesnek tartja, vagy ha a felek kérik, azonnal szakértői szemlét rendel.

A szemléhez az eljárásban érdekelt községek vagy érdekcsoportok a 15. §. értelmében egy-egy szakértőt választanak, az eljáró biró pedig a szakértői bizottság elnökéül egy gazdasági, esetleg erdészeti szakismeretekkel biró szakértőt is meghiv.

E szakértői bizottsággal az eljáró biró közli a szükséges adatokat, s a helyszinén tartott szemle után jegyzőkönyvbe veszi azok véleményét.

A szemle bevégzése után a felek még egyszer nyilatkozhatnak.

A tárgyalás czéljának megjelölése mellett szabályszerüen megidézett felek kimaradása, a tárgyalás megtartását nem akadályozza.

Az eljáró biró, ha az ügy felderitésére szükségesnek találja, a felek nyilatkozatainak jegyzőkönyvbe vétele s az esetleg irásban beadott nyilatkozatoknak a jegyzőkönyvhez csatolása után a felekhez kérdéseket intézhet, feleleteiket jegyzőkönyvbe veszi, s az ilyen módon befejezett tárgyalást a törvényszékhez beterjeszti.

XV.

Az 1880: XLV. törvényczikk 27. §-a után 27. *a)* megjelöléssel következő uj szakasz vétetik fel:

27. *a)* **§.** Az érdemleges eljárás során előterjesztésnek csak a 18. §. *b)*, *c)* és *d)* pontjának eseteiben van helye.

Az előterjesztés a sérelmes intézkedéstől vagy a sérelmes határozat kihirdetésétől, illetőleg kézbesités esetén kézbesitésétől számitott 15 napon belül a törvényszéknél irásban nyujtandó be.

A 18. §. három utolsó bekezdésének rendelkezései az érdemleges eljárás során használható előterjesztésekre megfelelően alkalmazandók.

XVI.[1]

Az 1880: XLV. t. cz. 28. §-a helyébe 28., 28. *a)* és 28. *b)* megjelöléssel a következő három uj szakasz lép:

28. §. A jogerejü itélet vagy egyezség végrehajtása végett a kir. törvényszék egyik birói tagját küldi ki s az a végrehajtás összes ügyeiben hivatalból és önállóan jár el.

E czélból az eljáró biró utasitja a müködő mérnököt, hogy az itéletnek vagy egyezségnek megfelelően a rendezés vagy tagositás uj térképét, az uj birtokállomány földkönyvét és birtokiveit, valamint tagositásnál a régi és uj birtok összehasonlitási okiratát zárhatáridő alatt készitse el.

28. *a)* **§.** Ezen munkálatok beérkezte után, az eljáró biró a kihasitás megkezdésére határnapot tűz ki.

Ha e határnapokon a felek a kiosztási terv ellen kifogásokat tesznek s alapos aggály merül fel az iránt, hogy a kiosztási terv az itéletnek vagy egyezségnek nem felel meg: ez esetben az eljáró biró a hitelesitő mérnököt a kolozsvári kataszteri igazgatóság utján azonnal meghivja, annak véleményét a felmerült kérdésre nézve meghallgatja és a kihasitás megkezdése vagy a munkálat kijavitása iránt intézkedik.

---

(1) V. ö. az 1895: XXV. t. cz. 34. §-ának rendelkezését a XVI. cz. alkalmazásáról a majorsági zsellér- és ehhez hasonló birtokviszonyok rendezése körül.

Mihelyt a müködő mérnök az egyéni kihasitással elkészült, erről az eljáró birónak jelentést tesz, ki az uj birtokállapot hitelesitésére s a feleknek az uj birtokba való birói bevezetésére határnapot tűz.

Hitelesitő szakértőkül a kolozsvári kataszteri igazgatóság utján megidézendő hitelesitő mérnök és egy külön meghivott gazdasági szakértő alkalmazandók.

A hitelesitési határnapon a feleknek joguk van az egyéni kihasitás ellen irányuló felszólalásaik megtételére. E felszólalásokat az eljáró biró természetükhöz képest a hitelesitő mérnökkel vagy a gazdasági szakértővel megvizsgáltatja.

Az egyéni kihasitást ezenkivül hivatalból is meg kell vizsgálni; ugy a hitelesitő mérnöknek, mint a gazdasági szakértőnek.

A hivatalból való felülvizsgálatot a hitelesitő mérnök urbéri elkülönitési, arányositási és részleges tagositási ügyekben próbamérések és próbaszámitások utján eszközli.

Valamely község egész határára kiterjedő tagositás esetében a hitelesitő mérnöknek a munkálatok műszaki részét nem pusztán próbamérések és próbaszámitások utján, hanem a kataszteri szabályok értelmében tüzetesen kell felülvizsgálnia.

A gazdasági és a műszaki vizsgálat eredményéhez képest az eljáró biró a szükséges kiigazitások vagy a hitelesités iránt intézkedik.

Ha az eljáró biró a munkálatot hitelesithetőnek találja: az uj kiosztási térképet, földkönyvet és birtokiveket hitelesitési záradékkal ellátja, az előbbi birtokállapotot megszüntnek nyilvánitja és a feleket az uj birtokba biróilag bevezeti.(1)

28.*b)***§.** A végrehajtás folyama alatt felmerülhetett sérelmek orvoslása végett előterjesztésnek van helye.

Az előterjesztés a végrehajtási eljárás alkalmával az eljáró birónál jegyzőkönyvre adandó vagy a végrehajtási eljárás befejezésétől számitott 15 napon belül a törvényszéknél irásban nyujtandó be.

Az előterjesztés fölött a törvényszék határoz, melynek határozata ellen felebbvitelnek van helye a kir. itélőtáblához s onnan a kir. Curiához.

Az előterjesztés és az annak folytán hozott határozat ellen használt felebbvitel — a mennyiben pénzbirság vagy ezt helyettesitő elzárás kiszabása avagy költségben való marasztalás ellen irányul — a végrehajtásra halasztó hatálylyal bir.

XVII.

Az 1880: XLV. t. czikk 29. §-a után 29. *a)* megjelöléssel a következő uj szakasz vétetik fel:

29.*a)***§.** A hitelesitő mérnököknek, a felülvizsgálást a 28.*a)*§. értelmében teljesitő gazdasági szakértőknek helyszini eljárása alkalmával és ezen eljárásukból felmerülendő költségeit a birtokrendezési költségek viselésére kötelezett felek fizetik.

A hitelesités alkalmával igénybe vett napszámosok, anyagok és fuvarok költségei hasonlóan a birtokrendezési költségek viselésére kötelezett felek által fedezendők.

---

(1) V. ö. 29. *a)* §.

XVIII.

Az 1880: XLV. t. czikk 32. §-a után 32. *a)* megjelöléssel következő uj szakasz vétetik fel:

32. *a)* **§.** Községek egész határára kiterjedő tagositások esetében az államkincstár által kataszteri czélokra átveendő tagositási munkarészekért a 2. *a)* §. utolsó bekezdése értelmében járó összeg a költségelőirányzat összeállitása alkalmával számitásba veendő és az érdekelt felekre csak az ennek levonása után fenmaradó költségelőirányzati összeg vetendő ki.

Ezen állami hozzájárulás a tagositási munkarészek átvételekor az illető község birtokrendezési alapjába fizetendő.

XIX.

Az 1880: XLV. t. czikk 33. §-a helyébe ugyanazon megjelöléssel következő uj szakasz lép:

33. §. Az arányositás és tagositás költségeiről az eljáró biró, a felek meghallgatásával, előirányzatot készit, melynek megvizsgálása és jóváhagyása a kir. törvényszék hatáskörébe tartozik.

Az előirányzott, valamint a végleg megállapitott költségek a pénzügyi közegek által a földadóval együtt, az arra nézve fennálló szabályok szerint hajtatnak be. A behajtás, a mennyiben az érdekelt felek egyetértőleg rövidebb határidőt nem állapitanak meg: az előirányzott költségekre nézve nyolcz, a pótlólag megállapitott költségekre nézve pedig további két év alatt eszközlendő. — A behajtott összegek kifizetésének ideje és módja s az ezek alapján adható előlegezések és köthető hitelmüveletek feltételei rendeleti uton szabályozandók.

XX.

Az 1880: XLV. t. czikk 34. §-a helyébe ugyanazon megjelöléssel következő uj szakasz lép:

34. §. Az urbéri elkülönités, arányositás vagy tagositás befejezése után a költségek végleges összegét és egyéni felosztását megállapitó határozat ellen, a felek az illető kir. itélőtáblához és a kir. Curiához felebbvitellel élhetnek.

A kir. itélőtábla helybenhagyó határozata ellen használt felebbvitel a határozat foganatositását nem akadályozza.

XXI.

Az 1880: XLV. t. czikk 36. §-a helyébe ugyanazon megjelöléssel következő uj szakasz lép:

36. §. A 18., 27. *a)* és 28. *b)* §-okban foglalt előterjesztésen, továbbá a kir. törvényszéknek pénzbirságot vagy elzárást megállapitó határozatai ellen használható, ugyszintén a 4., 5. *a)*, 9., 14. *a)*, 18., 20., 27., 27. *a)*, 28. *b)* és 34. §-okban foglalt felebbvitelen, végül a jelen §. harmadik bekezdésében szabályozott igazoláson és a jelen §. utolsó bekezdésében emlitett kiigazitási kereseten kivül semmi más jogorvoslatnak, semmiségi panasznak, igazolásnak vagy perujitásnak helye nincs.

Az egyezségre vonatkozó határozat vagy az itélet ellen irányuló felebb-

vitelben ugy az ügy érdemére, valamint az eljárásra vonatkozó sérelmek együtt adandók elő.

Az egyezségre vonatkozó határozat vagy az itélet ellen irányuló felebbvitel határidejének a fél vagy képviselője által vétlen elmulasztása esetében igazolásnak van helye, mely felett a felek meghallgatása után a kir. törvényszék határoz. Az igazolási kérelem a vétlen mulasztás igazolása esetében is csak akkor vehető figyelembe, ha az igazolással együtt, a felebbvitel is beadatott. Az igazolást megtagadó végzés ellen az illető kir. itélőtáblához egyfoku felebbvitelnek van helye.

Urbéri elkülönités, arányositás és tagositás eseteiben a végrehajtott munkálat kiigazitását csak nyilvánvaló számitási hiba miatt, és csak a végrehajtás hitelesitésének jogerőre emelkedésétől számitott egy év alatt, lehet a kir. törvényszéknél kereset utján kérelmezni.

XXII.

Az 1880: XLV. törvényczikk 36. §-a után 36. *a)* megjelöléssel következő uj szakasz vétetik fel:

36. *a)* **§.** A 4., 5. *a)*, 9., 20. és 27. §-okban emlitett felebbvitelnek, a megtámadott eljárás folytatására, illetőleg a végrehajtásra halasztó hatálya van.

A pénzbirságot vagy elzárást megállapitó határozatok ellen használható felebbvitel a végrehajtást felfüggeszti, de a megtámadott eljárás folytatására halasztó hatálylyal nem bir.

A megengedett egyéb jogorvoslatoknak a megtámadott eljárás folytatására, illetőleg a végrehajtásra halasztó hatálya csak azon esetekben van, melyekben azt a törvény rendeli.

Azon esetekben, melyekben a használt jogorvoslatnak a megtámadott eljárás folytatására halasztó hatálya nincsen: a felső birósághoz felterjesztendő iratok közül azok, melyek az eljárás folytatására szükségesek, hivatalból hitelesitett másolatokban megtartandók.

A megtámadott eljárás folytatására halasztó hatálylyal biró jogorvoslatok (előterjesztések, felebbvitelek) a kir. törvényszék, illetőleg a felső biróság által soron kivül intézendők el.

XXIII.

Az igazságügyi, belügyi, pénzügyi és földmivelésügyi ministerek felhatalmaztatnak, hogy jelen törvény életbeléptetésének idejét rendeleti uton határozzák meg.[1] Felhatalmaztatnak továbbá, hogy az eljárás részleteit és az átmeneti intézkedéseket rendeleti uton szabályozzák és a kibocsátandó rendeleteket szükség esetében pótolhassák és módosithassák.[2]

XXIV.

Jelen törvény végrehajtásával az igazságügyi, belügyi, pénzügyi és a földmivelésügyi ministerek bizatnak meg.[2]

---

(1) Az 1892: XXIV. t. cz. az 1893 jan. 3. 356. sz. igazs. min. rend. (1893. R. T. 156.) értelmében 1893 febr. 1-én lépett életbe.
(2) V. ö. a 301., 302. és 308. II. idézett rendeleteket.

XXV. TÖRVÉNY-CZIKK

a vasuti árufuvarozás tárgyában Bernben 1890. évi október 14-én létrejött nemzetközi egyezmény beczikkelyezéséről és az azzal kapcsolatos intézkedésekről.(1)

(Szentesitést nyert 1892. évi október 22-én. A jelen törvényczikk tárgyát képező nemzetközi egyezmény hitelesitő okmányainak — az összes szerződő felek beleegyezésével a szokásos kölcsönös kicserélést helyettesitő — letéteményezése Bernben, 1892. évi szeptember 30. napján történt meg. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi október 30-án.)

1. §. A vasuti áru-fuvarozás tárgyában Bernben 1890. évi október

---

(1) 1. Ez egyezmény kiegészítéséről v. ö. az 1894: XVII. t. czikket.

2. A vasutak ügye *Horvát-Szlavon-Dalmátországokkal* közös ügy: 1868: XXX. t. cz. 9. §.
A vasutügyről *Ausztriához* való viszonyunk szempontjából v. ö. 1867: XII. t. cz. 65. §.; a vasutaknak Ausztriával közös elvek szerint kezeléséről v. ö. az 1878: XX. t. czikkbe iktatott (és az 1887: XXIV. t. cz. által meghosszabbított) vám- és kereskedelmi szövetség VIII. czikkét.

3. A vasutakra vonatkozó *törvényes intézkedéseink* a következők:
A vaspályák büntetőjogi védelméről v. ö. 1878: V. t. cz. 144., 154, 166., 434., 435., 438. §§.; 1879: XL. t. cz. 111., 112. §§.; 1883: VI. t. cz. 1. p.; a vasuti küldemények lefoglalásáról a bűnvádi eljárás folyamán v. ö. 1896: XXXIII. t. cz. 171., 185—187. §§.
A vaspálya igazgatójának büntetőjogi felelősségéről v. ö. 1878: V. t. cz. 443. §.; a vaspálya szolgájának büntetőjogi felelősségéről v. ö. 1878: V. t. cz. 438. §.
Az állam által segélyezett vasut igazgató-tanácsa tagjainak az orsz. képviselői tisztttel összeférhetlenségéről v. ö. 1875: I. t. cz. 2. §.; az állami vasutaknál szolgált tisztviselők szolgálatának beszámításáról a nyugdíj szempontjából v. ö. 1885: XI. t. cz. 8. §.; a vasuti tisztviselők (szolgák) fizetésére és nyugdíjára vezethető végrehajtásról v. ö. 1881: LX. t. cz. 54., 55., 58., 59. §§.; 1883: XLIV. t. cz. 68. §.; a vasuti szolgálatban álló védköteles egyének alkalmazásukban meghagyásáról háború idején v. ö. 1889: VI. t. cz. 56. §.; a vasut alkalmazottjainak kötelességeiről a dohánycsempészet ellenőrzése körül v. ö. 1887: XLIV. t. cz. 23. §.; a vasuti pályaőrök mentességéről az útadótartozás és a kézi közmunka alól v. ö. 1890: I. t. cz. 25., 49. §§.
A vaspályák üzleti helyiségeinek mentességéről a beszállásolás alól v. ö. 1879: XXXVI. t. cz. 10. §. A vasutak kivételéről az ipartörvény alól v. ö. 1884: XVII. t. cz. 183. §. V. ö. azonban 1895 január 26. 72,035/96. sz. kereskedelemügyi miniszter rend., az 1884: XVII. t czikknek a vasuti javító mühelyekre való alkalmazása tárgyában (1897. Budapesti Közlöny 35. sz.). A vasutak távirdáiról v. ö. 1888: XXXI. t. cz. 2. §. A vasutak építésére szükséges kisajátításról v. ö. 1881: XLI. t. cz. 1., 2., 4., 7., 16., 42., 60., 69., 80., 86. §§. A vasutak viszonyáról a közutakhoz v. ö. 1890: I. t. cz. 1., 18., 22., 25., 29., 31—35., 46., 57.. 67.. 128. §§. A telekkönyvi betétek szerkesztésénél a vasutakra vonatkozó intézkedésről v. ö. 1886: XXIX. t. cz. 56. §. A vasutak telekkönyvi ügyeinek elintézése módjáról v. ö. 1887: XXIX. t. cz. 5. §. A vízjogi törvénynek a vasutakat érdeklő rendelkezéseiről v. ö. 1885: XXIII. t. cz. 51., 78., 129. §§. A vasutak által tartott árverések helyéről v. ö. 1888: XXII. t. cz. 4. §. A vasutakra vonatkozó italmérési szabályokról v. ö. 1888: XXXV. t. cz. 5., 45. §§.; 1890: XXXVI. t. cz. 2. §.
A vaspálya-vállalatok bélyegilletékeiről v. ö. 1869: XVI. t. cz. 18. §.; 1871: LXIII. t. cz. 7. §.; 1881: XXXIV. t. cz. 2., 5. §§.; 1883: VIII. t. cz. 3. §.; 1887: XLV. t. cz. 15. §.; 1888: IV. t. cz. 5. §.; (Horvát-Szlavonország) 1889: XL. t. cz. 6. §.; 1889: XLIII. t. cz. 1. §.
A vasut elleni végrehajtásról v. ö. 1881: LXI. t. cz. 25—32. §§.; 1886: XXXII. t. cz.; a vasut által szállított tárgyakra való végrehajtásról v. ö. 1881: LX. t. cz. 68. §.
A vaspályák fuvarozási ügyleteire vonatkozó kivételes rendelkezésekről a kereskedelmi törvényben v. ö. 1875. XXXVII. t. cz. 422—433. §§.; a vasutvállalatok kötelességeiről az áruforgalmi statisztika körül v. ö. 1881: XIII. t. cz. 5—7., 10. §§. és 1895: XVIII. t. cz. 1.. 2. §§.; a vasutak által szállított czukortermelvények tekintetében v. ö. 1888: XXIII. t. cz. 12. §.; a vasutak által szállított szeszfolyadékokról v. ö. 1888: XXIV. t. cz. 12. §.; a vasuti kocsikról a vámtarifában v. ö. 1882: XVI. t. cz. 16. cz. és I. r. 41. tétel.
A vasuti egészségügyről v. ö. 1876: XIV. t. cz. 77—89. §§.; a vasutakról állategészségügyi szempontból v. ö. 1888: VII. t. cz. 20., 21., 134., 135., 153. §§.
A közigazgatási bizottság hatásköréről vasuti ügyekben v. ö. 1876: VI. t. cz. 27., 28. §§. A m. kir. közigazgatási biróság hatásköréről vasuti ügyekben v. ö. 1896: XXVI. t. cz. 67—69., 158. §§.

4. *A vasutakra vonatkozóan 1836 óta külön alkotott magyar törvények a következők:*
1836: XXV. t. cz. az ország közjavát és kereskedését gyarapító magános vállalatokról.
1840: XL. t. cz. az 1836: XXV. törvény-czikkely kiterjesztetik.
1844: IX. t. cz. a közmunkák szabályozásáról.
1848: XXX. t. cz. a felelős ministerségnek a közlekedési tárgyak iránti teendőiről.
1867: XIII. t. cz. a vasutak és csatornák építése végett létesítendő kölcsönről.
1868: I. t. cz. a magyar korona országaiban levő vasutak és csatornák külön összpontosított telekkönyvezéséről; 1868: VIII. t. cz. az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része építése tárgyában; 1868:

hó 14-én létrejött nemzetközi egyezmény, a hozzá tartozó végrehajtási hatá-

---

XII. t. cz. a Zákánytól Zágrábig és a Hatvantól Miskolczig terjedő vasutvonalak építése tárgyában; 1868: XIII. t. cz. a magyar északkeleti vasut kiépítése tárgyában; 1868: XXXVII. t. cz. az arad-temesvári vasut kiépítése tárgyában; 1868: XLV. t. cz. a magyar keleti mozdonyvasut, valamint annak Gyula-Fehérvár, Maros-Vásárhely és Nagy-Szebenig vezető szárnyvonalai kiépítése tárgyában; 1868: XLIX. t. cz. a vasutak és csatornák építésére felvett kölcsön hováfordításáról; 1868: LI. t. cz. a tiszavidéki vaspályatársulat tartozása törlesztéséről.

1869: V. t. cz. a magyar nyugoti mozdonyvasut kiépítése tárgyában; 1869: VI. t. cz. az első magyar-gácsországi mozdonyvasut építése és üzlete tárgyában.

1870: XVII. t. cz. a szabadalmazott osztrák államvaspálya-társulat adójáról és azon vállalatok által fizetendő adó felosztásáról, melyek igazgatósági székhelye vagy a magyar, vagy az osztrák állam területén fekszik, de üzletüket a másik állam területére is kiterjesztik; 1870: XXVII. t. cz. a valkány-perjámosi másodrendü gőzmozdony-vasut kiépítése tárgyában; 1870: XXVIII. t. cz. a nyiregyház-ungvári másodrendü gőzmozdony-vasut kiépítése tárgyában; 1870: XXIX. t. cz. a magyar keleti vasut kiépítéséről szóló 1868: XLV. t. cz. 2. §. *b)* pontjának módosítása tárgyában; 1870: XXXI. t. cz. a gömöri iparvasutak hálózatának kiépítése tárgyában; 1870: XXXII. t. cz. a bánréve-nádasdi gőzmozdonyu iparvasut kiépítése tárgyában; 1870: XXXIII. t. cz. a báttaszék-dombovár-zákányi gőzmozdonyu vasut kiépítése iránt; 1870: XXXV. t. cz. a vasutak és csatornák építésére felvett kölcsön hováfordításáról szóló 1868: XLIX. t. cz. 1. §. *d)* pontjának módosítása iránt; 1870: XXXVII. t. cz. a szentpéter-fiumei vasutnak a magyar korona területére eső része kiépítése tárgyában; 1870: XXXVIII. t. cz. az alföld-fiumei vasut eszék-sziszek-károlyvárosi részének kiépítése tárgyában; 1870: XLI. t. cz. a magyar észak-nyugoti vasut kiépítése tárgyában; 1870: XLVII. t. cz. a magyar keleti vasut kiépítéséről szóló 1868: XLV. t. cz. módosításáról.

1871: XIV. t. cz. az eperjes-tarnowi vasut magyarországi részének kiépítése tárgyában; 1871: XVII. t. cz. az Ausztria és Szászország közötti vasuti összeköttetés további kiegészítése tárgyában kötött szerződés IX. és X. czikkében foglalt vámmentességről; 1871: XXII. t. cz. a Zólyomtól Beszterczebányáig államköltségen építendő vasuti szárnyvonalról; 1871: XXXVII. t. cz. a gömöri iparvasutak hálózatának kiépítéséről; 1871: XXXVIII. t. cz. az első magyar-gácsországi vasut építéséről szóló 1868: VI. t. czikk s azzal beczikkelyezett engedélyokmány némely határozatainak módosításáról.

1872: X. t. cz. a gömöri iparvasutak hálózatának kiegészítéséről; 1872: XI. t. cz. a báttaszék-dombovár-zákányi vasut kiépítéséről szóló 1870: XXXIII. t. czikkel beczikkelyezett engedélyokmány 5. §-ának módosításáról; 1872: XII. t. cz. a miskolcz-diósgyőri és m.-sziget-szlatinai iparvasutak létesítése tárgyában; 1872: XXVII. t. cz. a Győrtől Sopronon át Ebenfurt irányában az ország határáig vezetendő elsőrendü gőzmozdonyvasut kiépítéséről; 1872: XXVIII. t. cz. a vojtek-német-bogsáni másodrendü vasut kiépítéséről; 1872: XXIX. t. cz. a sopron-pozsony-lundenburg-vágvölgyi elsőrendü mozdonyvasut kiépítéséről.

1873: XVIII. t. cz. a tiszavidéki vasut-társulattal 1865. évi január hó 16-án kötött szerződés és a jóváhagyási rendeletben foglalt póthatározatok és módosítások beczikkelyezéséről; 1873: XXIII. t. cz. az első magyar-gácsországi vasut kiépítéséről szóló 1869: VI. törvényczikknek s az azzal beczikkelyezett engedélyokmány némely határozmányainak további módosításáról; 1873: XL. t. cz. a gömöri iparvasutak költségtöbbletének fedezése iránt.

1874: I. t. cz. a magyar keleti vasut függő adósságainak rendezéséről; 1874: XVIII. t. cz. a vaspályák által okozott halál vagy testi sértés iránti felelősségről; 1874: XXVII. t. cz. a román fejedelemséggel vasuti csatlakozás tárgyában 1874. évi május hó 31-én kötött egyezményről; 1874: XXVIII. t. cz. a temesvár-orsovai vasut kiépítéséről; 1874: XXIX. t. cz. a sopron-pozsony-lundenburg-vágvölgyi vasutról szóló engedélyokmány módosításáról és Nemsovától a Vlára völgyben az ország határáig terjedő szárnyvonalának kiépítéséről; 1874: XXX. t. cz. a Győrtől Sopronon át Ebenfurt irányában az ország határáig épitendő vasut engedélyokmánya némely pontjainak módosításáról.

1875: XX. t. cz. a vasuti és gőzhajózási szállítás használatának megadóztatásáról; 1875: XL. t. czikk az első magyar-gácsországi vasut állami biztosítékának felemelése és az 1873: XXIII. t. cz. 3. §-ának módosítása tárgyában; 1875: XLI. t. cz. a vasutak építéséről az állam ellen támasztott kártalanítási követelések esetleges kiegyenlítéséről, valamint az állami biztosítást élvező pályákon szükséges beruházásokról; 1875: XLII. t. cz. a nagysurány-nyitrai másodrendü vasut kiépítéséről; 1875: XLIII. t. cz. a tótmegyer-nagysurányi másodrendü vasut engedélyezéséről; 1875: XLIV. t. cz. az arad-kőrösvölgyi másodrendü vasut kiépítése tárgyában; 1875: XLV. t. cz. a magyar északkeleti és nyiregyház-ungvári vasutak függő ügyeinek rendezéséről.

1876: IX. t. cz. a nagyszombat-szeredi lóvonatu vasutnak gőzmozdonyuvá leendő átalakításáról; 1876: X. t. cz. az 1870: XXXII. t. czikkel engedelmezett bánréve-nádasdi vasut engedélyokmánya némely határozmányainak módosításáról, illetőleg kiegészítéséről; 1876: XI. t. cz. az állami biztosítást tényleg igénybe vevő vasut-társulatok részéről az 1875: XLI. t. cz. 2. §-a alapján kibocsátandó elsőbbségi kötvényeknek az állam által leendő átvételéről; 1876: XXXIV. t. cz. a Brassó-Tömös-határszéli vasut kiépítésére szükséges hitelről; 1876: XXXV. t. cz. a temesvár-orsovai vasut engedélyokmányának részbeli módosításáról; 1876: L. t. cz. a magyar keleti vasut megvételéről.

1877: XVI. t. cz. a magyar északkeleti vasuttársulatot érdeklő 1875: XLV. törvényczikkben foglalt szerződés módosításáról; 1877: XXVI. t. cz. a határőrvidék területén építendő vasutakról.

1878: XI. t. cz. a volt magyar keleti vasut-társulat részvényeinek beváltására kitűzött határidő meghosszabbításáról; 1878: XII. t. cz. a fővárosi közmunkák tanácsa és az osztrák cs. kir. szab. államvasuttársaság között, a budapesti nagy körútnak a nevezett vasuttársaság budapesti indóháza környékén leendő kiépítése iránt kötött egyezségben elvállalt fizetési kötelezettség teljesítéséről.

rozmányokkal, szabályzatokkal, mellékletekkel és zárjegyzőkönyvvel együtt ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

1879: VII. t. cz. a dálya-vinkovcei vasutról; 1879: X. t. cz. a mezőtur-szarvasi másodrendü vasut kiépítéséről; 1879: XI. t. cz. a magyar észak-nyugoti vasut kiépítésére vonatkozó 1870: XLI. törvényczikknek hatályon kívül helyezéséről; 1879: XIII. t. cz. a román fejedelemséggel vasuti csatlakozások iránt 1874 május 31-én kötött egyezmény némely határozatainak megváltoztatásáról; 1879: XVII. t. cz. a Luiza-út megváltásáról; 1879: XXVII. t. cz. a vágvölgyi vasut megvételéről; 1879: XXXVIII. t. cz. a kassa-oderbergi vasut függő ügyeinek rendezéséről és az eperjes-tarnowi vasut magyarországi részével való egyesítéséről; 1879: XLI. t. cz. a volt magyar keleti vasuttársulat részvényeinek beváltására kitűzött határidő lejárta után bemutatott részvények utólagos beváltásáról.

1880: XXIV. t. cz. a fiumei kikötő Zichy-moloján egy tervezett tárház építésére felveendő kölcsönről és annak fedezéséről; 1880: XXXI. t. cz. a helyi érdekü vasutakról; 1880: XXXII. t. cz. a szamosvölgyi másodrendü vasut kiépítése tárgyában; 1880. XXXIII. t. cz. a nyitra-nagytapolcsányi másodrendü vasut kiépítése tárgyában, 1880: XXXVIII. t. cz. a tiszavidéki vasut megváltásáról és az ennek kapcsán teendő intézkedésekről; 1880: XLII. t. cz. a Budapestről Zimonynál az ország határáig építendő vasutról és ahhoz csatolandó szárnyvonalakról; 1880: XLIII. t. cz. az 1877: XXVI. törvényczikkben megállapított vasuthálózat kiegészítéséről s az abban foglalt némely határozat módosításáról; 1880: XLIV. t. cz. a zágrábkárolyvárosi vasutvonal megvétele iránti szerződés beczikkelyezéséről; 1880: LXI. t. cz. a vasuti és gőzhajózási szállítás használatának megadóztatásáról szóló 1875: XX. törvényczikk némely határozmányainak módosításáról; 1880: LXIII. t. cz. a budapesti vasuti hidon átszállított árukért fizetendő hidvámról.

1881: I. t. cz. a bosznavölgyi vasutnak Zeniczától—Szerajevóig való kiépítéséről; 1881: XLV. t. czikk a budapest-zimonyi vasutról és szárnyvonalairól; 1881: XLVI. t. cz. a budapest-pécsi elsőrendü vasut kiépítéséről; 1881: XLVII. t. cz. az arad-csanádi helyi érdekü vasut kiépítése tárgyában; 1881: XLVIII. t. cz. a szatmár-nagybányai helyi érdekü vasut kiépítése tárgyában; 1881: LXI. t. cz. a vasutak és csatornák külön összpontosított telekkönyvezésről szóló 1880: I. t. cz. módosítása és kiegészítése tárgyában; 1881: LXIX. t. cz. a fiumei kikötő II. számu rakpartján tervezett árúraktár építésére felveendő kölcsönről; 1881: LXXIII. t. cz. a nagykikindai-nagybecskereki helyi érdekü vasut kiépítése tárgyában.

1882: XLV. t. cz. a császári királyi szabadalmazott osztrák államvaspálya-társulattal 1882. évi junius hó 8-án kötött szerződés és az ennek 4. czikke értelmében kibocsátandó engedélyokmány beczikkelyezéséről; 1882: XLVI. t. cz. a budapest-szőnyi vasut kiépítéséről.

1883: XXII. t. cz. az 1872: X. t. cz. érvényen kívül helyezéséről s a rimamurány-salgótarjáni vasműrészvénytársasággal, a tiszolcz-vashegyi vasut kiépítésének mellőzése és ezzel összefüggő egyéb késdések rendezése tárgyában kötött szerződés beczikkelyezéséről; 1883: XXIV. t. cz. az állami biztosítást igénybe vevő csekély jövedelmezőségü vasutakról; 1880: XXVI. t. cz a vágvölgyi vasutvonal csereértékéről és a budapest-ujszőnyi vasut, valamint az azzal összefüggő építkezések költségeinek fedezéséről; 1883: XXIX. t. cz. az első magyar-gácsországi vasutra vonatkozó 1871: XXXVIII. és 1875: XL. t. cz. némely határozatainak módosításáról, illetőleg kiegészítéséről.

1884: VIII. t. czikk a munkács-beszkidi vasut kiépítéséről; 1884: IX. t. czikk a budapest-zimonyi vasut szabadka-bajai szárnyvonalának kiépítéséről; 1884: X. t. cz. a csácza-magyar-gácsországi határszéli vasut engedélyezése és az 1882: XLV. törvényczikk kiegészítése tárgyában; 1884: XV. t. cz. a győr-sopron-ebenfurti vasutra vonatkozó 1871: XXVII. és 1874: XXX. törvényczikkek némely határozmányainak módosításáról; 1884: XXVII. t. cz. a mostár-metkovicsi vasut építéséről; 1884: XXIX. t. cz. az első erdélyi vasut vonalainak megváltásáról; 1884: XXX. t. cz. a báttaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) vasut megváltásáról; 1884: XXXI. t. cz. a csáktornya-zágrábi (zagoriai) helyi érdekü vasut kiépítéséről; 1884: XXXII. t. cz. a marosludas-beszterczei helyi érdekü vasutnak engedélyezésére és segélyezésére vonatkozó felhatalmazás tárgyában; 1884: XXXIII. t. cz. némely vasuti engedélyokmányok függelékeiben foglalt forgalmi természetü határozmányoknak hatályon kívül helyezéséről; 1884: XXXIV. t. cz. a szamosvölgyi másodrendü vasut kiépítéséről szóló 1880: XXXII. törvényczikkel beczikkelyezett engedélyokmánynak a deésbeszterczei vonalra és a deés-deésaknai szárnyvonalra való kiterjesztéséről, úgyszintén ezen engedélyokmány némely határozmányainak módosításáról; 1884: XXXIX. t. cz. az alföld-fiumei vasut (nagyvárad-eszéki része) részvénytársulat vonalainak megváltásáról; 1884: XL. t. cz. az ujszőny-brucki vonalrész átalakítási munkálataira szükséges póthitelről.

1885: X. t. cz. a szabadalmazott osztrák-magyar államvasut-társaság vágvölgyi vonalainak Szered és Galgócz-Lipótvár állomásai között építendő összekötő vonaláról és az 1882: XLV., valamint az 1884: X. törvényczikkekkel beczikkelyezett engedélyokmányok némely határozatainak módosításáról; 1885: XIII. t. cz. a Dobojtól Dolna-Tuzlán át Siminhanig terjedő vasut kiépítéséről; 1885: XVIII. t. czikk a bihari és békési helyi érdekü vasutaknak engedélyezésére és segélyezésére vonatkozó felhatalmazás tárgyában; 1885: XIX. t. cz. a «mátrai» helyi érdekü vasut kiépítésére és engedélyezésére vonatkozó felhatalmazás tárgyában; 1885: XX. t. cz. a magyar kir. államvasutak s ezek gépgyára, valamint a diósgyőri vas- és aczélgyár és a kincstári vasművek forgó tőkéjének beszerzéséről.

1886: XXVI. t. cz. a mostár-metkovicsi keskenyvágányu vasutnak Szerajevo felé a Ráma torkolatáig való folytatásáról; 1886: XXXII. t. cz. a külföldi vasutak üzleteszközeinek lefoglalás alól való mentesítése tárgyában.

1887: II. t. cz. a m. kir. államvasutak fiumei állomásán szükségessé vált kiegészítési munkálatok költségeinek fedezéséről; 1887: XIV. t. cz. a vasuti és gőzhajózási szállítás használatának megadóztatásáról szóló 1875: XX. t. cz. némely határozmányainak módosításáról; 1887: XV. t. cz. a nyitravölgyi vasutról; 1887:

2. §. Egyuttal felhatalmaztatik a ministerium, hogy az 1. §-ban említett

---

XXXI. t. cz. a Szent-Annától Kisjenőig vezetendő helyi érdekü vasut engedélyezésére vonatkozó felhatalmazás tárgyában; 1887: XXXII. t. cz. az első magyar-gácsországi vasut-társaság részére nyujtandó további külön állami biztosítás tárgyában; 1887: XLVI. t. cz. a határőrvidéki vasutakra vonatkozó 1880: XLIII. t. cz. módosításáról.

1888: IV. t. cz. a helyi érdekü vasutakról szóló 1880: XXXI. t. cz. módosításáról és kiegészítéséről; 1888: VIII. t. cz. a kisujszállás-dévaványa-gyomai helyi érdekü vasut kiépítésére és engedélyezésére vonatkozó felhatalmazás tárgyában; 1888: XVII. t. cz. a császári királyi szabadalmazott kassa-oderbergi, a magyar északkeleti és az első magyar-gácsországi vasuttársaságok részére további külön állami biztosítás nyujtása tárgyában; 1888: XXVII. t. cz. a budapesti gőzmozdonyu körvasutról; 1888: XXVIII. t. cz. a Debreczentől—Füzes-Abonyig vezetendő helyi érdekü gőzmozdonyu vasutnak és Oháttól—Polgárig terjedő szárnyvonalának kiépítésére és engedélyezésére vonatkozó felhatalmazás tárgyában; 1888: XXIX. t. cz. az eszékbatrinjai helyi érdekü vasut és pleterniczа-pozsegai szárnyvonalának engedélyezésére vonatkozó felhatalmazás tárgyában.

1889: I. t. cz. a mosztár-rámatorkolati keskenyvágányu vasutnak Szerajevóig való folytatásáról; 1889: X. t. cz. a cs. k. szab. kassa-oderbergi vasut elsőbbségi kölcsöneinek convertálása tárgyában; 1889: XI. t. cz. a Deéstől Zilahig vezetendő helyi érdekü vasut engedélyezéséről és a szamosvölgyi vasut függő adósságainak rendezéséről; 1889: XIII. t. cz. a m. kir. államvasutak és a budapest-soroksár-haraszti helyi érdekü vasut soroksári állomásait összekötő helyi érdekü vasutvonal engedélyezésére vonatkozó felhatalmazás tárgyában; 1889: XIV. t. cz. az első magyar-gácsországi és a magyar-nyugoti vasutak magyar vonalainak megváltásáról; 1889: XV. t. cz. a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság vasutvonalainak megváltásáról; 1889: XXXV. t. cz. a Csáktornyától Zalaszentivánon át Ukkig vezetendő helyi érdekü vasut engedélyezésére vonatkozó felhatalmazás tárgyában; 1889: XLIII. t. czikk s jelzálog-kölcsönök átváltoztatásánál adandó bélyeg- és illetékkedvezményekről szóló 1881: LXX. t. cz. érvényének ujabb meghosszabbításáról, s ezen kedvezménynek a vasuti elsőbbségi kölcsönökre való kiterjesztéséről; 1889: XLVII. t. cz. a somogy-szobbbarcsi helyi érdekü vasut engedélyezésére vonatkozó felhatalmazás tárgyában; 1889: XLVIII. t. cz, a dévaványa-szeghalom-kóti és szeghalom-füzesgyarmati helyi érdekü vasut engedélyezéséről.

1890: VI. t. cz. a morvavölgyi helyi érdekü vasutvonalnak, valamint a dévénytó-stomfai szárnyvonalnak engedélyezéséről; 1890: VII. t. cz. a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság vasutvonalainak megváltása iránt a nevezett társasággal az 1889: XV. t. cz. alapján, 1889. évi márczius 17-én és május 4-én megkötött szerződés jóváhagyása és beczikkelyezéséről; 1890: X. t. cz. a m. kir. államvasutak zágrábi állomásának és főműhelyének megépítéséről és mozdonyállományának szaporításáról; 1890: XV. t. cz. a Holicstól a magyar határszélig Göding irányában vezetendő helyi érdekü vasut engedélyezéséről; 1890: XXXI. t. cz. a «Magyar északkeleti vasut» részvénytársaság vasutvonalainak beváltásáról; 1890: XXXII. t. cz. a győr-sopron-ebenfurti vasut-részvénytársaság némely ügyeinek rendezéséről; 1890: XXXIII. t. cz. a «Pozsony-szombathelyi helyi érdekü vasut» engedélyezése tárgyában; 1890: XXXIV. t. cz. az esztergom-almás-füzitői helyi érdekü vasut engedélyezéséről; 1890: XXXV. t. cz. a nagymargita-verseczi helyi érdekü vasut engedélyezéséről.

1891: II. t. cz. a magyar északkeleti vasut-részvénytársaság vasutvonalainak megváltása iránt az 1890: XXXI. t. cz. alapján folyó évi junius 16-án, julius 4-én megkötött szerződés jóváhagyása és beczikkelyezéséről; 1891: XXIV. t. cz. a budapesti Duna-jobbparti gőzmozdonyu körvasutról; 1891: XXXV. t. czikk a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság magyarországi vasutvonalainak megváltásáról; 1891: XXXVI. t. cz. a Nagy-Szeben—vöröstoronyi helyi érdekü vasut Nagy-Szebentől Felekig terjedő vonalának megépítésére és üzleti berendezésére szükséges költségek biztosításáról; 1891: XXXVIII. t. cz. a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság magyarországi vasutvonalainak megváltasa iránt az 1891: XXV. t. cz. alapján az 1891. évi junius 7-én, julius 11-én megkötött szerződés jóváhagyása és beczikkelyezéséről; 1891: XL. t. cz. a román királysággal létesítendő vasuti és közuti összeköttetésekről, s úgy az ezekre, mint a már létező csatlakozásokra vonatkozó viszonyok szabályozásáról.

1892: XVI. t. cz. a mármaros-sziget—kőrösmező—határszéli vasut kiépítéséről; 1892: XXII. t. cz. a Janjicitől Bugojnóig vezetendő keskenyvágányu vasutnak a Dolnji-Vakuftól Jajceig vezető szárnyvonallal együtt való építéséről; 1892: XXIII. t. cz. a szentes-hódmezővásárhelyi helyi érdekü vasut engedélyezéséről; 1892: XXV. t. cz. a vasuti árufuvarozás tárgyában Bernben 1890. évi október hó 14-én létrejött nemzetközi egyezmény beczikkelyezéséről és az azzal kapcsolatos intézkedésekről.

1893: IX. t. cz. a m. kir. államvasutakon szükséges némely munkálatok költségeinek fedezéséről; 1893: X. t. cz. az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság hálózatához tartozó vasutvonalak engedélyokmányainak és engedélyokiratainak egyesítéséről; 1893: XI. t. cz. a balaton-szent-györgy—somogy-szobbi helyi érdekü vasut engedélyezéséről; 1893: XII. t. cz. a békés-csanádi helyi érdekü vasut engedélyezése tárgyában; 1893: XXXIX. t. cz. a Gunjától Bosnia határáig vezetendő helyi érdekü vasut engedélyezéséről; 1893: XL. t. cz. a budapest-esztergomi helyi érdekü vasut engedélyezése tárgyában.

1894: IV. t. cz. a vinkovce-brecskai h. é. vasutnak a gunjai állomástól a Száva áthidalásával Brecskáig leendő folytatásáról; 1894: XI. t. cz. a versecz-kubini h. é. vasut engedélyezése tárgyában; 1894: XIII. t. cz. a szamosvölgyi vasut-részvénytársaság hálózatához tartozó vasutvonalak engedélyokmányainak s az ezekhez kiadott függeléknek egyesítéséről; 1894: XVII. t. cz. a vasuti árufuvarozás tárgyában Bernben 1890. évi okt. 14-én létrejött és az 1892: XXV. t. czikkel beiktatott nemzetközi egyezmény kiegészítése iránt; 1894: XIX. t. cz. a m. kir. államvasutakon szükséges némely munkálatok költségeinek fedezéséről; 1894: XXII. t. cz. a baja-zombor-ujvidéki h. é. gőzmozdonyu vasut engedélyezéséről; 1894: XXIII. t. cz. a szentlőrincz-slatina-nasiczi h. é. vasut engedélyezéséről; 1894: XXXVIII. t. cz. a temesvár-nagyszentmiklósi h. é. vasut engedélyezéséről.

nemzetközi egyezmény határozmányait, — a mennyire azt a vasuti forgalom

---

1895: V. t. cz. a segesvár-szentágothai h. é. vasut megépítésére és üzleti berendezésére szükséges költségek biztosításáról; 1895: VI. t. cz. a párdány-zsombolyai h. é. vasut engedélyezéséről; 1895: VII. t. cz. a székely vasutak kiépítéséről; 1895: XII. t. cz. a budapesti földalatti villamos közuti vasut részvénytársaságnak adandó állami kedvezmények tárgyában; 1895: XIX. t. cz. a kecskemét-fülöpszállási h. é. vasut engedélyezéséről; 1895: XX. t. cz. a Fehér- és Tolna-vármegyei h. é. vasutak székesfehérvár-adony-szabolcsi és adony-szabolcs-paksi vonalainak engedélyezéséről; 1895: XXI. t. cz. a budapesti h. é. vasutak r. t. tulajdonát képező vasutvonalak engedélyokmányainak és engedélyokmányi függelékeinek egyesítéséről; 1895: XXII. t. cz. a boldvavölgyi h. é. vasut engedélyezése tárgyában; 1895: XXIII. t. cz. a garamberzencze-lévai h. é. vasutról; 1895: XXIV. t. cz. a nógrádmegyei h. é. vasut engedélyezéséről; 1895: XXVI. t. cz. a pápa-csornai h. é. vasut engedélyezéséről; 1895: XXVII. t. cz. a karczag-tiszafüredi h. é. gőzmozdonyu vasut engedélyezéséről; 1895: XXVIII. t. cz. a kaposvár-fonyódi h. é. vasut engedélyezéséről; 1895: XXIX. t. cz. a zólyom-brézó-breznóbánya-tiszolczi h. é. gőzmozdonyu vasut engedélyezéséről; 1895: XXX. t. cz. a nagykikinda-nagybecskereki h. é. gőzmozdonyu vasutnak az 1881: LXXIII. t. czikkbe beczikkelyezett engedélyokmánya módosításáról; 1895: XXXI. t. cz. a győr-veszprém-dombovári h. é. vasut engedélyezéséről; 1895: XXXII. t. cz. a zalavölgyi h. é. vasut engedélyezéséről; 1895: XXXIII. t. cz. a csákovár-bókai h. é. vasut engedélyezése tárgyában; 1895: XL. t. cz. a Bosznia és Herczegovina megszállására megszavazott hitelből épített bród-zeniczai vasutnak és a szlavon-bródi boszna-bródi összekötő vonalnak a nevezett országok részére való átadásáról; 1895: XLV. t. cz. a versecz-gattajai h. é. vasut engedélyezéséről; 1895: LIII. t. cz. a hegyes-feketehegy-palánkai h. é. vasut engedélyezéséről; 1895: LIV. t. cz. a temesvár-módosi h. é. vasut engedélyezése tárgyában; 1895: LV. t. cz, a pancsova-petrovoszellói h. é. vasut engedélyezése tárgyában.

1896: I. t. cz. a m. kir. államvasutaknál folytatólagosan eszközlendő mozdonybeszerzések és műhelyépítés költségeinek fedezéséről; 1896: IX. t. cz. a kecskemét—tisza-ughi h. é. vasut engedélyezése tárgyában; 1896: X. t. cz. a tiszapolgár—nyiregyházai h. é. gőzmozdonyu vasut engedélyezéséről; 1896: XI. t. czikk a temesvár—lippa—radnai h. é. vasut engedélyezéséről; 1896: XII. t. cz. az Álvincztől Nagy-Szebenen át a vöröstoronyi szoros melletti határszélig vezetendő gőzmozdonyu vasut engedélyezéséről; 1896: XIII. t. cz. a lonjavölgyi vasut engedélyezése tárgyában; 1896: XXI. t. cz. a viljevo-kapelna-noskovcei keskenyvágányu helyi érdekü gőzmozdonyu vasut engedélyezéséről; 1896: XXII. t. cz. a szegzárd-báttaszéki helyi érdekü vasut engedélyezéséről; 1896: XXIV. t. cz. a Fejér és Tolna vármegyei helyi érdekü gőzmozdonyu vasutak székesfehérvár-sárbogárdi vonalának engedélyezéséről; 1896: XXVII. t. cz. a szeged—karlovai helyi érdekü gőzmozdonyu vasut engedélyezéséről; 1896: XXVIII. t. cz. a sopron—pozsonyi helyi érdekü vasut és tércz-szt.-margiti szárnyvonalának engedélyezése tárgyában; 1896: XXIX. t. cz. a fertővidéki helyi érdekü vasut engedélyezése tárgyában.

1897: IV. t. cz. a tiszalök-büd-szent-mihályi h. é. gőzmozdonyu vasutvonal engedélyezéséről; 1897: VI. t. cz., a magyar észak-nyugoti h. é. gőzmozdonyu vasut engedélyezése tárgyában.

4. A Magyarország vasuti ügyét illetően az *1848—1867. év közti időszakban* kibocsátott rendeletek a következők:

1850 máj. 30. keresk. min. rend., a pesti magyar központi vasut elnevezése tárgyában (1850. R. G. Bl. 272); 1851 nov. 16. cs. rend., vasuti üzletrendtartás tárgyában (1852. R. G. Bl. 1.); 1861 decz. 3. megállapodás a mohács-pécsi vasut építése és üzeme tárgyában (1861. R. G. Bl. 117.); 1865 okt. 2. engedélyokmány a pest-budai összekötő vasut számára (1866. R. G. Bl. 31.); 1866 jun. 26. engedélyokmány a Kassáról Oderbergig építendő — Eperjes felé elágazó — vasut számára (1866. R. G. Bl. 91., melyet megelőzött az ezen vasutra vonatkozó kedvezményeket megállapító 1865 aug. 10. törv., 1865. R. G. Bl. 68.); 1866 aug. 18. engedélyokmány az Aradról Gyulafehérvárig vezető vasut számára (1866. R. G. Bl. 126., melyet megelőzött az ezen vasut építésére és üzemére vonatkozó 1865 aug. 10. törv., 1865. R. G. Bl. 69.); 1867 máj. 2. engedélyokmány a pécs-barcsi vasut számára (1867. R. G. Bl. 113.).

5. Az *1867. óta* a vasuti ügyre vonatkozóan *kibocsátott* és jelenleg is érvényes m. kir. *miniszteri rendelettel* (azokon felül, melyek a fönnidézett törvények kapcsán már idézvék) a következőkben csoportosítjuk:

I. Vasutépítés és engedélyezése. — Üzletszabályzat. — Jelzési utasítás.

1868 máj. 7. 4378 sz. közmunka és közlekedési min. rendelet a vasuti előmunkálat és építési engedélyért beadandó kérvények felszereléséről (1868. R. T. 175.); 1868 jul. 8. 4973 sz. közmunka- és közlekedési minister rend. mindennemü magánvaspályák építésére szükséges engedélyek tárgyában (1868. R. T. 247.); 1877 febr. 10. 953. sz. közmunka és közlekedési min. rend., a magyar korona területén létező valamennyi vasuton életbe léptetendő jelzési utasítás tárgyában (1877. R. T. 37.); 1882 febr. 1. 670. sz. közmunka és közlekedési min. rend. a közlekedés közbeni vészjelzők alkalmazása és az erre vonatkozó hirdetmény tárgyában (1882. R. T. 182.); 1882. közmunka és közlekedési min. rend. az osztrák magyar vasutak számára kiadott jelzési utasítás tárgyában (1882. R. T. 1493.); 1887 márcz. 1. 7722. sz. közmunka és közlekedési min. rend. a vasuti «Jelzési utasítás» II. függeléke tárgyában (1887. R. T. 425.); 1890 márcz. 1. 671. sz. kereskedelmi min. rend. a vasuti jelzési utasítás I. 6. pontjának kiegészítése tárgyában (1890. R. T. 171.); 1890 aug. 20. 48297. sz. kereskedelmi min. rend. a «Vigyázz, ha jön a vonat» szövegü intőtáblákkal ellátott vasuti út-átjáróknál a

érdekében szükségesnek találja, — a vasuti üzletszabályzat módositása ut-

közönség által követendő eljárás tárgyában (1890. R. T. 1354.); 1878 febr. 10. 19559. sz. közmunka és közlekedési min. rend. a vasuti forgalmi szolgálatra vonatkozó szabályok alapelveinek életbeléptetése tárgyában (1878. R. T. 199.); 1878 jun. 8. 7823. sz. közm. és közl. min. rend. a vasuti forgalmi szolgálati szabályok 5. pontjának módosítása tárgyában (1878. R. T. 283.); 1883 jul. 15. 23405. sz. közmunka és közlekedési min. rend. a rendes üzletü vasutak forg. szolgálatára vonatk. szabályzat alapelvei 11. cz. 70. pontjának módosítása tárgyában (1883 R. T. 802.); 1886 jul. 15. ad 24525. sz. közm. és közl. min. rend. a rendes üzletü vasutak forg. szolg. vonatkozó szabályok módosítása és kiegészítése tárgyában (1886. R. T. 626.); 1883 febr. 17. 10631. sz. belügymin. rend. az állandósított háromszögmérési pontok épségben tartása tárgyában (1883. R. T. 633.); 1884 jul. 6. 24548. sz. közmunka és közlekedési min. rend. az építkezések és szállítások körül tapasztalt mulasztások megszüntetése tárgyában (1884. R. T. 875.); 1885 ápr. 1. 8559. sz. közmunka és közlekedési min. rend. a rendes üzleti vasutakon közlekedő omnibus vonatok forgalmi és szállítási szolgálatra vonatkozó szabályok alapelvei tárgyában (1885. R. T. 327.); 1985 november 16. 42,265. sz. közmunka és közlekedésügyi miniszteri rendelet, az 1851. évi vaspálya-üzleti rendtartás 7. szakaszának kiegészítése tárgyában (1885. R. T. 1873.); 1886 február 14. 63,477/875. sz. pénzügyminiszteri rendelet a magyar államvasutak vonalai mentén levő vasuti épületek adómentessége tárgyában (1886. R. T. 119.); 1886 márcz. 11. 40003/1885. sz. közm. és közl. min. rend. a gőzmozdonyuvasutak tervezése és építése tárgyában (1886. R. T. 252.); 1886 márcz. 3. 384. sz. közm. és közl. min. rend. az állami vasutakhoz építendő hidak vasalkatrészeinek hazai gyárakból való beszerzése tárgyában (1886. R. T. 248.); 1886 okt. 27. 40321. sz. közm. és közl. min. rend. a szállítható mezei vasutak engedélyezése és üzlete tárgyában (1886. R. T. 800.); 1887 febr. 1. 1653. sz. közm. és közl. min. rend. a vasuti forgalmi eszközök szerkesztése tárgyában (1887. R. T. 254.); 1887 máj. 19. 18946. sz. közm. és közl. min. rend. a vasuti vízállomási gőzkazánok megvizsgálása tárgyában (1887. R. T. 1582.); 1887 decz. 5. 38782. sz. közm. és közl. min. rend. feltét füzet az utánmérések alapján kiadott vasutépítési munkálatok és szállításokra nézve (1887. R. T. 2320.); 1888 máj. 11. 22192. sz. keresk. min. rend. az ujonan épülő vaspályák ut-átjáróin áteresztein, párhuzamos utain stb. szándékolt változtatások esetén követendő eljárás tárgyában (1888. R. T. 479.); 1888 jun. 4. 24353. sz. keresk. min. rend. a vashidak felszerkezetéhez használandó vasanyag minőségi megvizsgálása tárgyában (1888. R. T. 547.); 1889 nov. 12. 82780. sz. pénzügymin. rend. az állam tulajdonát képező vasutak vonalai mentén létesített új épületek adómentességének megadása tárgyában (1889. R. T. 2587.); 1890 szeptember 9. 53239. sz. keresk. min. rend., a bánya vasutakra vonatkozó építési engedélyek tárgyában (1890. R. T. 1713.); 1891 aug. 5. 48661. sz. keresk. min. rend. A vasuti vashidak szerkezetének időszakonkénti megvizsgálása tárgyában (1891. R. T. 1260.); 1891 okt. 28. 69026. sz. keresk. min. rend. A vasuti műszaki egyöntetűség és a nemzetközi forgalomra szánt vasuti kocsik vámbiztosító berendezése iránt létrejött nemzetközi megállapodások érvényességének kiterjesztése tárgyában (1891. R. T. 1647.); 1892 febr. 10. 3500. sz. keresk. min. rend. az üzletben levő géperejű közforgalmú vasutakon előforduló kibővítések, új fölszerelések és átalakítások engedélyezése körül követendő eljárás tárgyában (1892. R. T. 863.); 1892. aug. 7. 51,190. sz. keresk. min. rend. a rendes nyomszélességű magyar vasutak forgalmi eszközeinek szerkesztésére vonatkozó határozmányok tárgyában (1892. R. T. 2212.); 1892. nov. 23. 65,571. sz. keresk. min. rend. a katonai célokra szolgáló vasuti rakodók főbb méreteinek megállapítása tárgyában (1892. R. T. 3222.); 1892. decz. 10. 83,249/IV. keresk. min. és össz-min. rend. a magyar korona területén levő vasutakon érvényes üzletszabályzat életbeléptetése iránt (1892. R. T. 2919.); 1892. decz. 10. 84,667/IV. sz. keresk. min. rend. az üzletszab. és a vasuti árufuvarozásra vonatkozólag 1890 okt. 14-dikén létrejött nemzetközi egyezmények életbeléptetése tárgyában (1892. R. T. 3033.); 1893. szept. 1. 58,277. sz. keresk. min. rend. a vasuti üzletszabályzat némely határozmányainak módosítása tárgyában (1893. R. T. 2061.); 1895 márcz. 1. 12,055 sz. keresk. min. rend. a keresk. m. kir. miniszternek az 1892. évi deczember hó 10-én, 84,667/IV. sz. a. kiadott rendeletével 1893. évi január hó 1-én életbeléptetett vasuti üzletszabályzat némely határozmányainak módosítása tárgyában (1895. R. T. I. 138.); 1893 jan. 16. 228. sz. keresk. min. rend. «a rendes üzletű vasutak forgalmi szolgálatára vonatkozó szabályok alapelvei», a helyi érdekű vasutak (másodrendű mellékvasutak stb.) forgalmi szolgálatára vonatkozó szabályok alapelvei» és «a rendes üzleti vasutakon közlekedő omnibus (II-od rangú) vonatok forgalmi és szállítási szolgálatára vonatkozó szabályok alapelvei» egyes határozmányainak módosítása, illetőleg kiegészítése tárgyában (1893. R. T. 271.); 1896 jul. 15. 46,181. sz. keresk. min. rend. a vasuti közigazg. bejárásokhoz az érdekeltek megidézése iránt (1896. R. T. II. 95.).

II. Vasuti igazgatás.

1868 nov. 9. 12,911. sz. közm. és közl. min. rend. a vasuti és hajózási főfelügyelőség szervezése tárgyában (1868. R. T. 532.); 1884 márcz. 14. 559/eln. sz. közm. és közl. min. rend. a m. k. vasuti főfelügyelőség ujjászervezése tárgyában (1884. R. T. 261.); 1888. máj. 18. 20,387. sz. keresk. min. rend. a vasuti felügyelőség szolgálati jelvényei tárgyában (1888. R. T. 483.); 1889. jun. 30. 1902. sz. keresk. min. rend. a folyó-, csatorna- és tóhajózás feletti közvetlen hatós. felügyeletnek a m. áll. vasuti főfelügyelőség ügyköréhez való csatolása tárgyában (1889. R. T. 1268.); 1872 márcz. 7. 19,672/71. közm. és közl. min. rend. a magyar nyelv használása tárgyában (1872. R. T. 537.); 1873 decz. 31. 25,535. sz. közm. és közl. min. rend. magyarországi vasuti és gőzhajózási vállalatok ügykezelési

ján, — az ezen egyezmény hatálya alá nem eső fuvarozási ügyletekre is

nyelve (1873. R. T. 758.); 1875 4055. sz. közm. és közl. min. rend. a hivatalos nyelv életbeléptetéséről a vasutak és gőzhajóknál (1875. R. T. 417.); 1868 decz. 10. 14,955. sz. közm. és közl. min. rend. a vasuti hivatalos levelezés és érintkezésről (1868. R. T. 576.); 1872 decz. 12. 20,789. sz. közm. és közl. min. rend. a tábori vasuti csapatok szervezése tárgyában (1872. R. T. 661.); 1873 szept. 13. 15,576. sz. közm. és közl. min. rend. a vasut-társulatok által kötendő szerződések körüli eljárás tárgyában (1873. R. T. 411.); 1879 jun. 20. közm. és közl. min. rend. a vasutak szövetkezése a szállítási és tűzkárok közös viselése iránt (1879. R. T. 532.); 1881 márczius 9. 1489. szám közm. és közl. min. rend. az osztr. magy. mon. vasutaira vonatkozó statisztikának a pályák épitk. állapotát tartalm. részének három évenkinti beszolgáltatása tárgyában (1881. R. T. 506.); 1881 okt. 31. 32,692. sz. közm. és közl. min. rend. a közös osztr. magy. vasuti statistika összeállításának módozatai tárgyában (1881. R. T. 1626.); 1882 febr. 23. 3787/881. sz. közm. és közl. min. rend. az állami biztosítékot élv. vasp. számadásainak vezetése körül felmerült függő kérdések rendezése tárgyában (1883. R. T. 188.); 1883 máj. 29. 20,544. sz. pénzügym. rend. a vasuti nyugdíj-intézetek által kifizetett nyugdíj nyugtáinak bélyegkötelezettsége iránt felmerült kételyek tárgyában (1883. R. T. 1560.); 1884 máj. 15. 579/eln. sz. közm. és közl. min. rend. a tarifa-bizottság szervezete tárgyában (1884. R. T. 267.); 1884. 11,892. sz. közm. és közl. min rend. a keleti vasuti csatlakozások tárgyában kötött egyezség (1884. R. T. 428.); 1884 aug. 8. 29,446. sz. közm. és közl. min. rend. az évi költségvetés terhére folyósított előlegek elszámolása tárgyában (1884. R. T. 1328.); 1885 febr. 23. 7922. sz. igazságügyi min. rend. a magy. kir. államvasutaknak jogi képviselete tárgyában (1885. R. T. 311.); 1886 jul. 7. 25,690. sz. közm. és közl. min. rend. ingatlanoknak az áll. biztosítást élvező vasutak nyugdíjintézetei részére való beszerzése tárgyában (1886. R. T. 612.); 1887 márcz. 4. 8854. sz. közm. és közl. min. rend. szabályzat a magyar és közös vasutak kocsitudakozó hivatala számára (1887. R. T. 429.); 1887. április 6. 13,128. sz. közm. és közl. min. rend. a vasuti üzleteszközöknek foglalás alól mentessége tárgyában (1887. R. T. 1374.); 1887. ápr. 29. 26,872. sz. belügym. rend. a vasutüzleti eszközöknek foglalás alól való mentessége tárgyában. (1887. R. T. 1233.); 1895 jul. 29. 24,585. sz. igazságügymin. rend. a csőd megnyitására és megszüntetésére vonatkozó határozatoknak a vasuti és gőzhajózási hivatalokkal közvetlen közlése tárgyában (1895. R. T. II. 427.).

III. Vasuti egészségügy.

1869 jun. 11. 3589. sz. közm. és közl. min. rend. a vaspályákon gyakorlandó állami egészségügyi felügyeletről (1869. R. T. 989.); 1883 jan. 19. 76. sz. földm. ipar és keresk. min. rend. a vasuti kocsik fertőtlenítéseért szedendő dijak tárgyában (1883. R. T. 1526.); 1883 márcz. 28. 14,132. sz. földm. ipar és keresk. min. rend. a vasuti kocsik fertőtlenítéséről szedendő dijakról kiadott 76. sz. rend. d) pontjának hatályon kívül tétele tárgyában (1883. R. T. 1531.); 1889 jan. 6. 234. sz. földm. ipar és keresk. min. rend. a más országokból visszatérő ott már fertőtlenített vasuti kocsik és hajók ujból való fertőtlenítése mellőzhető és a fertőtlenités igazolandó (1889. R. T. 11.); 1890 márcz. 1. 671. sz. keresk. min. rend. a vasuti mentőszolgálat tárgyában (1890. R. T. 173.); 1890 szept. 22. 55,933. sz. keresk. min. rend. a vasuti mentőszolgálat tárgyában kiadott szabályzathoz függelék (1890. R. T. 1715.); 1892 aug. 28. 54,298. sz. keresk. min. rend., a veszett állatok által megmart egyéneknek vasuton való szállítása tárgyában (1892. R. T. 21,59.); 1893 decz. 28. 109791. sz. belügymin. rend. a vasutakra kiterjedő közegészségügyi intézkedéseknél a vasuti szakközegek is meghallgatandók (1893. R. T. 2637.).

IV. Személyzet.

1876. 12,658 sz. közm. és közl. min. rend. a nők vasuti szolgálatra alkalmazása tárgyában (1876. R. T. 370.); 1885 jan. 3. 32,944/884. sz. közm. és közl. min. rend. a nőknek a vasuti pályafelügyeletnél való alkalmazása tárgyában (1883. R. T. 111.); 1888 febr. 2. 4334. sz. keresk. min. rend. a vasuti alkalmazottak minősítése tárgyában (1888. R. T. 107.); 1890. jul. 20. 42,723. sz. keresk. min. rend. a vasuti alkalmazottak minősítése iránt kiadott rendelet módosítása tárgyában (1890. R. T. 1279.); 1892 aug. 28. 55,790. sz. keresk. min. rend. a vasuti alkalmazottak minősítése tárgyában 4334/1888. és 42,723/1890. számok alatt kibocsátott szabályrendeletek kiegészítéséről (1892. R. T. 2160.); 1893 febr. 3. 6064. sz. keresk. min. rend. a vasuti alkalmazottak minősítése tárgyában kibocsátott szabályrendeletek kiegészítése (1893. R. T. 292.); 1893 jun. 18. 40,086. sz. keresk. min. rend., a vasuti alkalmazottak minősítéséről szóló szabályrendelet kiegészítése és a Röser-féle budapesti keresk. isk. a főgymnasiumokkal és főreáliskolákkal egyenranguvá tétele tárgyában (1893. R. T. 1570.); 1894 febr. 21. 6148. sz. keresk. min. rend., a vasuti alkalmazottak minősítése iránt kibocsátott szabályrendeletek kiegészítése s a lippai m. kir. állami polgári és középkereskedelmi iskolának a főgymnáziumokkal és főreáliskolákkal egyenrangúnak kijelentése tárgyában (1894. R. T. I. 165.); 1895 jul. 18. 91,340/1894. sz. keresk. min. rend., a vasuti alkalmazottak minősítése tárgyában fennálló szabályrendeletek kiegészítéséről (1895. R. T. II. 444.); 1887 márcz. 1. 8050. sz. közm. és közl. min. rend., a vasuti tisztképző tanfolyam szabályzatának megállapítása tárgyában (1887. R. T. 1258.); 1887 márcz. 31. 13,371. sz. közm. és közl. min. rend., ideiglenes tanterv a vasuti tisztképző tanfolyam részére (1887. R. T. 1275.); 1887. márcz. 31. 13,371. sz. közm. és közl. min. rend.,

rendelettel kiterjeszthesse, még azon részeiben is, melyek a kereskedelmi törvény (1875. évi XXXVII. t. cz.) rendelkezéseitől eltérnek.

---

igazgatási szabályzat a vasuti tisztképző tanfolyam felügyelő-bizottsága számára (1887. R. T. 1269.); 1887 okt. 26. 44,627. sz. közm. és közl. min. rend., igazgatási ügyrend a vasuti tisztképző tanfolyam számára (1887. R. T. 2105.); 1888 jun. 10. 25,675. sz. keresk. min. rend., szabályzat a vasuti tisztképző tanfolyamon tartandó képesítési vizsgálatról (1888. R. T. 958.); 1889. jul. 19. 35,019. sz. keresk. min. rend., pótlék a vasuti tisztképző tanfolyamon tartandó képesítő vizsgáról szóló szabályzathoz (1889. R. T. 1748.); 1891 jan. 14. 74,296/890. sz. keresk. min. rend., a vasuti tisztképző tanfolyamot végzett hallgatók próbaszolgálatának megrövidítése tárgyában (1891. R. T. 77.); 1896 okt. 17. 62,206. sz. keresk. min. rend., szabályzat a vasuti tisztképző tanfolyamon tartandó képesítő vizsgákról (1896. R. T. II. 428.); 1896. okt. 27. 26,205. sz. keresk. min. rend., ösztöndíj-szabályzat a vasuti tisztképző tanfolyam ny. r. hallgatói részére (1896. R. T. II. 442.); 1888. jul. 5. 15,841. sz. keresk. min. rend., a vasuti altisztek, altisztgyakornokok és szolgáktól megkövetelendő előképzettség tárgyában (1888. R. T. 1021.); 1890. szept. 27. 55,041. sz. keresk. min. rend., a vasuti altisztek minősítéséről (1890. R. T. 1717.); 1893. máj. 4. 18,368. sz. keresk. min. rend., a gőzgépkezelők és kazánfűtők által leteendő vizsgadijak ujabb megállapítása tárgyában (1893. R. T. 933.); 1887 febr. 7. 1223. sz. közm. és közl. min. rendelet, a vasuti tisztviselők jelvényei és szolgák egyenruházatának szabályozása tárgyában (1887. R. T. 265.); 1888. máj. 18. 20,387. sz. keresk. min. rend. a vasuti hivatalnokok és szolgák egyenruházata tárgyában (1888. R. T. 485.); 1888. okt. 22. 46,801. sz. keresk. min. rend., függelék a vasuti hivatalnokok, altisztek és szolgák egyenruházati szabályzatához (1888. R. T. 2018.); 1890 febr. 6. 5347. sz. keresk. min. rend., a vasuti hivatalnokok, altisztek és szolgák egyenruházati szabályzatának kiegészítése tárgyában (1890. R. T. 160.); 1887 febr. 24. 6830. sz. közmunka és közlek. min. rend., szolgálati rendtartás a m. kir. államvasut alkalmazottai számára (1887. R. T. 352.); 1887 decz. 5. 46,652. sz. közm. és közl. min. rend., a m. államvasutak, ezek gépgyára és diósgyőri vasgyára alkalmazottaira nézve kiadott szolgálati rendtartás pótléka tárgyában (1887. R. T. 2248.); 1887 febr. 24. 6830. sz. közm. és közl. min. rend., szabályzat a m. kir. államvasút alkalmazottait megillető czímek és illetményekről (1887. R. T. 393.); 1887 decz. 5. 46,652. sz. közm. és közl. min. rend. a m. kir. államvasutak, ezek gépgyára és diósgyőri vasgyára alkalmazottai számára kiadott hivatalos czímekről és illetményekről szóló szabályzathoz függelék tárgyában (1887. R. T. 2263.).

V. Díjszabás.

1890 okt. 26. 61,935. sz. keresk. min. rend., a vasuti személy- és árudíjszabások, valamint az azokban bekövetkező mindennemű módosítások kihirdetésének szabályozása tárgyában (1890. R. T. 1768.); e rend. némely határozmányait módosítja és kiegészíti 1892 decz. 15. 83,246. sz. keresk. min. rend. (1892. R. T. 3266.); 1895 nov. 20. 79,749. sz. keresk. min. rend., a vasuti áruforgalomban alkalmazandó díjkedvezmények engedélyezése és kihirdetese körül követendő eljárás tárgyában (1895. R. T. II. 1257. és 1260.; 1891 szept. 24. 59,395. sz. keresk. min. rend., függelek a m. kir. államvasutak igazgatósága számára 54,701/90. sz. alatt kiadott *B)* ügyrendhez, a *C)* kereskedelmi főosztály keretében a személyforgalom és kereskedelmi statisztika számára külön «díjszabási szakosztály» szervezése, továbbá a menetjegysajtó és szigorúan elszámolandó nyomtatványok kezelése és a kereskedelmi statisztika vezetése számára két külön ügyosztály felállítása. valamint az egyes díjszabási ügyosztályok ügykörének megállapítása tárgyában (1891. R. T. 1522.)

VI. Személyszállítás.

1871 jan. 23. 9045. sz. belügymin. rend.. a közbiztonsági közegeknek szabad vasuti és gőzhajózási menetjegyekkel való ellátása tárgyában (1871. R. T. 19.); 1871 jul. 20. 2533. sz. közm. és közl. min. rend.. a vasuton eszközlendő katonaszállításokról (1871. R. T. 395.); 1871 szept. 8. 4102. sz. közm. és közl. min. rend., a honvédeknek vasútou való szállítása tárgyában (1871. R. T. 408.); 1872 decz. 12. 16,637 sz. közm. és közl. min. rend., a fegyenczek és tolonczok vasúton szállítása tárgyában (1872. R. T. 663.); 1884 szept. 15. 33,137. sz. közm. és közl. min. rend.. a hatóságilag meg nem nyitott vaspályákon idegen személyek és árúk szállítása, valamint a pálya építésének az engedély kiadása előtti megkezdése tilos (1884. R. T. 1373.); 1885 ápr. 14. 11,234. sz. belügym. rend.. elmebetegeknek az osztrák-magyar monarchia összes vasutain menetdíj kedvezmény melletti szállítása tárgyában (1885. R. T. 382.); 1896 márcz. 20. 16,875. sz. igazs. min. rend., az államhivatalnokok részére biztosított személy- és árúszállítási kedvezmények tárgyában (1896. R. T. I. 792.); 1896 máj. 4. 1405. eln. sz. vallás- és közokt. min. rend., a vasuti kedvezményekre vonatkozó rendelkezések magyarázata tárgyában (1896. R. T. I. 1189.); 1898 jun. 21. 56,567. sz. belügymin. rend., a vasuti menetdíjkedvezményeknek a törvényhatósági tisztviselőkre való kiterjesztése tárgyában (1896. R. T. I. 1245.); 1896 aug. 15. 62,856. sz. pénzügymin. rend., a félárú menetjegy

3. §. Az 1. §-ban említett egyezmény megszüntével a jelen törvény hatályát veszti.(1)

4. §. Jelen törvény végrehajtásával a kereskedelemügyi minister, a tör-

---

váltására jogosító arczképes évi igazolványoknak a hivatalos kiküldetések és az átköltözködések alkalmával való kötelező használata tárgyában (1896. R. T. II. 484.).

VII. Árúszállítás.

1882 febr. 10. 40,950/881. sz. közm. és közl. min. rend., az állami, törvényhatósági, vagy közs. kőanyag, tégla és kavics kedvezményes továbbszállítása a magy. államvasutakon (1882. R. T. 184.); 1884 febr. 26. 5386. sz. a vadszállítás körüli visszaélések meggátlása tárgyában (1884. R. T. 201.); 1885 szept. 11. 57,707. sz. pénzügym. rend., az elvámolt vagy megadóztatott ásványolajnak szállítás közben való áttöltése tárgyában (1885. R. T. 1241.); 1897 jan. 2. 89,119/96. sz. pénzügymin. rend., a vasuti tartány-kocsik göngysúlyának hivatalos megállapításáról ásványolaj-szállítás közben történő áttöltése esetében követendő eljárás tárgy. (1897. Budapesti Közlöny 11. sz.); 1889 máj. 24. 20,902. sz. keresk. min. rend., a törvénykezési eljárás czéljára szállítandó hullarészek szállításának szabályozása tárgyában (1889. R. T. 1064.); 1885 máj. 15. 15,826. sz. földm.-, ipar- és keresk. min. rend. a sertésforgalom szabályozása tárgyában (1885. R. T. 458.); 1886 nov. 15. 24.214. sz. földm.-, ipar- és keresk. min. rend., a sertések, juhok és kecskék vasuti szállításánál előírt szemlélő bizottsági vizsgálatok megszüntetése tárgyában (1886. R. T. 997.); 1890 okt. 6. 33,422. sz. földm. min. rend., a tenyésztési czélokra magánosok által vásárolt mének és kanczák kedvezményes vasuti szállítása tárgyában (1890. R. T. 1690.); 1891 febr. 19. 8251. sz. földm. min. rend., versenylovak szállításánál a marhalevél-kötelezettség megszüntetése iránt (1891. R. T. 22.); 1891 jul. 18. 30,084. sz. földm. min. rend., a marhalevelek német fordítással való ellátásának szabályozása tárgy. (1891. R. T. 1099.); 1892 jun. 30. 31,060. sz. földm. min. rend., a forgalomba hozott kisebb élő-állatokkal való bánásmód szabályozása tárgy. (1892. R. T. 1389.); 1889 jun. 7. 23,122. sz. keresk. min. rend. a sertéstrágya vasúton való szállításáról (1889. R. T. 1117.); 1889 okt. 3. 49,428. sz. keresk. min. rend., a sertéstrágya vasúton való szállításának szabályozása iránt kiadott rendelet módosítása tárgyában (1889. R. T. 2082.); 1892 szeptember 7. 58,692. sz. keresk. miniszteri rend., a sertéstrágya vasúton való szállításának szabályozása iránt 23,122. sz. alatt 1889. évben kiadott rendelet 4. és 5. pontja alatt foglalt határozmányok újból hatályba léptetése tárgyában (1892. R. T. 2161.); 1894 márcz. 22. 19,273. sz. kereskedelemügyi miniszteri rend., a sertéstrágya vasúton való szállításának szabályozása iránt 1889. évi junius 7-én 23,122. sz. a. alatt kiadott rend. 3. pon *a)* alatti határozmányának kiegészítése tárgyában (1894. R. T. I. 334. sz.); 1891 okt. 28. 60,742. sz. földm. min. rend., a szőlővesszők és használt szőlőkarók szállításának szabályozása iránt a belföldi forgalomban (1891. R. T. 1594.); ugyanerről 1892 febr. 28. 10,621. sz. földm. min. rend. (1892. R. T. 476.); és 1892 decz. 29. 70.600. sz. földm. min. rend. (1892. R. T. 3118); 1893 febr. 3. 6241. sz. földm. min. rend. az állatoknak a német birodalomba vagy azon keresztül való szállítása tárgyában (1893. R. T. 7.); 1893 máj. 1. 25,000. sz. földm. min. rend. a Kőbányára irányított sertések szállításának feltételei tárgyában (1893. R. T. 589.); 1893. 40,247. sz. földm. min. rend., a Kőbányára irányított sertések szállítása tárgyában kiadott körrendelet betartása iránt (1893. R. T. 1716.); 1895 jan. 15. 3561. sz. földm. min. rend., a sertéseknek a győri állategészségügyi hivatal területére való szállítása tárgyában (1895. R. T. I. 53.); 1895 máj. 28. 19,699. sz. földm. min. rend., az egy vasuti kocsiba rakható szarvasmarhák számára vonatkozólag (1895. R. T. I. 831.); 1895 okt. 4. 72,132. sz. földm. min. rend. a sertésvész fellépése következtében érvényesítendő forgalmi korlátozások tárgyában (1895. R. T. II. 1132.); 1895 okt. 18. 34,438. sz. földm. min. rend., a csontszállítmányok tárgyában (1895. R. T. II. 1135.); 1895 nov. 30. 94,700. sz. földm. min. rend., az élő sertések Kőbányára szállításának feltételei tárgyában (1895. R. T. II. 1477.); 1892 márcz. 19. 13,703. sz. keresk. min. rend., a vasuton szállított bor, bormust, gyümölcsbor és sörszállítmányok mennyiségének ürmérték szerinti kitüntetése tárgyában (1892. R. T. 1033.); 1893 aug. 1. 37,039. sz. keresk. min. rend., a robbanékony tárgyak vasúton való szállításának szabályozása tárgyában (1893. R. T. 1900.); 1894 aug. 1. 52,452. sz. keresk. min. rend., a robbanékony tárgyak vasúton való szállításának szabályozására vonatkozólag 1893. évi augusztus hó 1-én 37,030. sz. a. kiadott rendelet módosítása tárgyában (1894. R. T. I. 1089.); 1895 ápr. 30. 26,836. sz. keresk. min. rend., II. pótlék a robbanékony tárgyak vasúton való szállításának szabályozására vonatkozólag 1893. évi augusztus 1-én 37,039. sz. a. kiadott rendelethez (1895. R. T. I. 895.); 1895 jul. 21. 44,242. sz. keresk. min. rend., a fegyverküldemények szállításánál követendő eljárás tárgyában (1895. R. T. II. 433.); 1882. nov. 17. 22,689. sz. pénzügym. rend., a monarchia egyik államterületén kiállított és a másik állam területén feladott árúkra vonatkozó fuvarlevelek bélyegilletéke (1882. R. T. 1637.); 1889 márcz. 5. 9543. sz. keresk. min. rend., a kincstári bélyegzett űrlapokon a m. kir. államnyomdában kiállított vasuti fuvarleveleknek kötelező használata tárgyában (1889. R. T. 278.); 1892 decz. 26. 88,464. sz. keresk. min. rend., a kincstári bélyegzett űrlapokon a m. kir. államnyomdában kiállított vasuti fuvarlevelek kötelező használata tárgyában (1892. R. T. 3385.)

(1) V. ö. alább a 60. czikket a 341. lapon.

vénykezés tekintetében pedig az igazságügyi minister, illetőleg Horvát-Szlavonországokban a horvát-szlavon-dalmátországi bán bizatik meg.(1)

Az 1. §-ban emlitett egyezménynek szövege a következő:

Nemzetközi egyezmény a vasuti árufuvarozás tárgyában.

Ő Felsége Ausztria császárja, Csehország királya stb. stb. és Magyarország apostoli királya egyszersmind Liechtenstein herczegség képviseletében is; Ő Felsége a belgák királya, Ő Felsége a német császár, Poroszország királya a német birodalom nevében, a Francia köztársaság elnöke, Ő Felsége Olaszország királya, Ő Felsége Németalföld királya, orania-nassaui herczeg, Luxemburg nagyherczege stb. stb., Ő Felsége a minden oroszok czárja és a svájczi szövetségtanács

elhatározták,

hogy a megbizásukból kidolgozott s az 1886. julius 17-iki berni jegyzőkönyvben foglalt tervezet alapján a vasuti árufuvarozás iránt nemzetközi egyezményt kötnek s e czélból meghatalmazottaikká kinevezték.

Ő Felsége Ausztria császárja, Csehország királya stb. stb. és Magyarország apostoli királya:

Seiller Alajos báró urat, rendkivüli követét s meghatalmazott ministerét a svájczi szövetségnél.

Ő Felsége a belgák királya:

Jooris József urat, a Lipót-rend középkeresztesét, rendkivüli követét s meghatalmazott ministerét a svájczi szövetségnél.

Ő Felsége a német császár, Poroszország királya:

Bülow Ottó urat, valóságos titkos tanácsosát és kamarását, rendkivüli követét és meghatalmazott ministerét a svájczi szövetségnél.

A franczia köztársaság elnöke:

Diesbach gróf urat, a franczia köztársaság ügyvivőjét a svájczi szövetségnél és

George urat, senatort, számvevőszéki első tanácsost, a vasuti bizottság tagját.

(1) V. ö. 1892 decz. 10. 84,667/IV. sz. keresk. min. rend. az 1892. évi deczember hó 10-én 83,249. sz. alatt kibocsátott vasuti üzletszabályzatnak és a vasuti árufuvarozásra vonatkozólag 1890. évi okt. hó 14-én létrejött nemzetközi egyezménynek életbeléptetése tárgyában (1892. R. T. 3033.); 1892 decz. 12. 45,790. sz. igazs. min. rend. a vasuti árufuvarozás tárgyában Bernben 1890. évi október hó 14-én létrejött nemzetközi egyezmény beczikkelyezéséről és az azzal kapcsolatos intézkedésekről szóló 1892: XXV. t. cz. végrehajtása, valamint a magyar korona területén levő vasutakra vonatkozó uj üzletszabályzat életbeléptetése iránt (1892. R. T. 2044.). L. még az üzletszabályzat tekintetében a 317. l. I. jegyzetét.

Ő Felsége Olaszország királya:

Peiroleri Ágost báró urat, a Szt. Móricz- és Lázár-rend s az olasz korona-rend főtisztjét, rendkivüli követét s meghatalmazott ministerét a svájczi szövetségnél.

Ő Felsége Németalföld királya, orania-nassaui herczeg, Luxemburg nagyherczege stb. stb.

Németalföld részéről:

Asser T. M. C. urat, a németalföldi oroszlán-rend lovagját, a cserkorona középkeresztesét, külügyministeri tanácsost, jogtanárt az amsterdami egyetemen és

van Riemsdyk J. C. M. jonkheer urat, a németalföldi államvasutak üzlettársaságának igazgatásügyi főnökét.

Luxemburg részéről:

Leibfried Vilmos jogtudor urat, luxenburgi ügyvédet.

Ő Felsége a minden oroszok czárja:

Hamburger André urat, államtitkárát és rendkivüli követét és meghatalmazott ministerét a svájczi szövetségnél és

Isnard mérnök urat, udvari tanácsost, a vasuti szakosztály ügyosztályfőnökét.

A svájczi szövetségtanács:

Welti Emil urat, a szövetségi posta- és vasuti szakosztály főnökét és

Farner Gottfried urat, a svájczi vasutak igazgatási felügyelőjét,

a kik jó és kellő alakban talált meghatalmazásaik kölcsönös közlése után a következő czikkeket állapitották meg.(1)

1. CZIKK.(2)

A jelen nemzetközi egyezmény alkalmazandó mindazon áruszállitmányokra, melyek a szerződő államok egyikének területéről valamely másik szerződő állam területére közvetlen fuvarlevél alapján azon vasuti vonalakon szállittatnak, melyek az 58. czikkben érintett módositás fentartásával erre a czélra a mellékelt jegyzékben kijelöltetnek.

A szerződő államok által a jelen egyezmény végrehajtása czéljából megállapitott határozmányok ugyanazon joghatálylyal birnak, mint maga az egyezmény.

2. CZIKK.

A jelen egyezmény határozatai nem alkalmazhatók a következő tárgyak fuvarozásánál:

---

(1) V. ö. a jegyzőkönyvet a 375. lapon.
(2) V. ö. 5., 6. cz. és a jegyzőkönyv I. pontját a 375. lapon.

1. azon tárgyak fuvarozásánál, melyek a szállitásban részes területeknek csak egyikén is a postakényszernek alávetvék;

2. azon tárgyak fuvarozásánál, melyek terjedelmük, sulyuk vagy egyéb tulajdonságuk miatt a szállitás végrehajtásában részt vevő vasutak, habár csak egyikének, épitési és üzemi berendezése szerint a fuvarozásra nem alkalmasak;

3. azon tárgyaknál, melyeknek fuvarozása a szállitásban részes területeknek, habár csak egyikén is, közrendészeti okoknál fogva meg van tiltva.(1)

3. CZIKK.(2)

A végrehajtási határozmányok jelölik meg azon árukat, melyek nagy értékük, különös minőségük, vagy azon veszélyek miatt, melyekkel szállitásuk a vasuti üzem rendjére és biztonságára nézve jár; az ezen egyezmény rendelkezései alá eső nemzetközi forgalomból kizárvák, vagy ily nemzetközi szállitásra csak feltételesen bocsáttatnak.

4. CZIKK.

A nemzetközi szállitmányokra a vasut-egyletek vagy kötelékek közös dijszabásainak, valamint az egyes vasutak külön dijszabásainak föltételei csak annyiban alkalmazhatók, a mennyiben ezen egyezménynyel nem ellenkeznek; különben semmisek.

5. CZIKK.

Az 1. czikk értelmében kijelölt minden vasut köteles a jelen egyezmény határozmányai alapján s az ezen egyezményben foglalt feltételek alatt az áruk szállitását a nemzetközi forgalomban elvállalni, feltéve:

1. hogy a feladó magát ezen egyezmény rendelkezéseinek aláveti;

2. hogy a szállitás a rendes fuvarozási eszközökkel lehetséges;

3. hogy oly körülmények, melyek erőhatalom gyanánt tekintendők, a szállitást nem akadályozzák.

A vasutak csak akkor kötelesek az árukat fuvarozás végett átvenni, ha azok szállitása azonnal eszközölhető.

A feladási állomásra nézve érvényes külön szabályok határozzák meg, vajjon az állomás azon árúkat, melyek szállitása azonnal nem eszközölhető, egyelőre megőrzés végett átvenni köteles-e vagy sem?

Az árúk szállitása azon sorrendben történik, a melyben azok fuvarozás végett átvétettek, hacsak a vasut az ettől való eltérésre kényszeritő vasutüzleti indokokat vagy a közérdeket nem érvényesitheti.

Ezen czikk határozataival ellenkező minden cselekmény az abból eredő kár megtéritésére irányuló igényre szolgál alapul.

---

(1) V. ö. a szabályzat II. czikkét a 361. lapon.
(2) L. a végrehajtási határozmányok 1. §-át a 362. lapon.

6. CZIKK.(1)

Minden nemzetközi szállitmányt (1. czikk) fuvarlevélnek kell kisérnie, mely a következő adatokat tartalmazza:

a) a kiállitás helyét és napját;

b) a feladási állomás és a feladási vasut megnevezését;

c) a rendeltetési állomás megnevezését, az átvevő nevét és lakhelyét;

d) a küldemény megjelölését tartalom szerint, a suly kitételét vagy e helyett a feladó vasut külön szabályainak megfelelő adatokat; továbbá darabáruknál az árúdarabok mennyiségét, csomagolási módját, jelét és számát;

e) a feladó azon esetleges kivánságát, hogy a 14. és 35. czikkekben megengedetteknek nyilvánitott feltételek alatt külön dijszabások alkalmaztassanak;

f) a szállitási érdek czimén netán bevallott összeget (38. és 40. czikk);

g) annak megjelölését, vajjon az árú gyorsáruként, avagy közönséges teheráruként szállitandó-e?

h) a vám- vagy adóhivatali kezelés vagy rendőri vizsgálat czéljából szükséges kisérő papirok pontos jegyzékét;

i) a bérmentesités feljegyzését a fuvardij előre fizetése vagy bérmentesitési előleg letéteményezése esetében (12. czikk 3. bekezdés);

k) az árút terhelő utánvételeket és pedig ugy a behajtás után fizetendőket, mint a vasut által kiszolgáltatott készpénz-előlegeket (13. czikk);

l) a követendő szállitási utirány megjelölését, azon állomások megnevezése mellett, melyeken a vámkezelés eszközlendő.

Ily megjelölés hiányában a vasut azon utirányt köteles választani, a melyet a feladó javára legczélszerűbbnek vél. Ezen választás következményeiért a vasut csak akkor felelős, ha ebben vétkes gondatlanság terheli.

Ha a feladó a szállitási utirányt megjelölte, az esetben a vasutnak csak az alábbi feltételek alatt van joga más utirányt használni a küldemény továbbitására:

1. hogy a vámkezelés mindenkor a feladó által megjelölt állomásokon történjék;

2. hogy magasabb fuvardij ne követeltessék annál, mely fizetendő lett volna, ha a vasut a fuvarlevélben megjelölt utirányt használta volna;

3. hogy az áruszállitás határideje ne legyen hosszabb, mint lett volna, ha a küldemény a fuvarlevélben megjelölt utirányon szállitatott volna;

m) a feladó név- vagy czégaláirását, valamint lakásának megjelölését. Az aláirás a feladó nyomtatott vagy bélyegzett jegyzésével helyettesithető, ha a feladási hely törvényei vagy szabályzatai ezt megengedik.

A fuvarlevél kiállitására és tartalmára vonatkozó közelebbi határozatokat, különösen az alkalmazandó fuvarlevél-mintát is a végrehajtási határozmányok állapitják meg.

A fuvarlevélbe más nyilatkozatokat felvenni, a fuvarlevél helyett más okmányokat kiállitani s a fuvarlevélhez más irományokat mellékelni nem szabad, mint a melyeket a jelen egyezmény megengedettnek nyilvánit.

Ha azonban a feladási hely törvényei vagy szabályzatai rendelik, a vasut

---

(1) L. a végrehajtási határozmányok 2. §-át a 362. lapon.

a feladótól a fuvarlevelen kivül oly okmány kiállitását is követelheti, melynek rendeltetése az, hogy az igazgatóság kezében maradván; a fuvarozási szerződés bizonyitékául szolgáljon.

Minden vasutigazgatóság jogositva van a belső szolgálat számára törzsfüzetet berendezni, mely a feladó állomáson marad és ugyanazon számmal láttatik el, mint a fuvarlevél és annak másodpéldánya.

7. CZIKK.(1)

A feladó a fuvarlevélbe foglalt adatok és nyilatkozatok helyességeért felelős és viseli mindazon következményeket, melyek a helytelen, határozatlan vagy elégtelen nyilatkozatokból származnak.

A vasutnak mindenkor jogában áll, a küldemény tartalmának megegyező voltát a fuvarlevél adataival megvizsgálni. Az eredmény megállapitása az eljárás helyén fennálló törvények vagy szabályzatok rendelkezései szerint történik.

A jogosult fél szabályszerüen meghivandó, hogy a vizsgálatnál jelen legyen, kivéve azon esetet, midőn a vizsgálat oly rendőri intézkedések alapján történik, melyeket az állam a közbiztonság vagy a közrend érdekében foganatosit.

A küldemény sulyának vagy darabszámának megállapitása és ellenőrzése körül a vasutakat megillető jog és kötelesség tekintetében az illető állam törvényei és szabályzatai mérvadók.

A küldemény tartalmának helytelen bevallásánál, valamint a rakodás céljából kiállitott kocsiknak a feladó általi tulterhelése esetében, a mennyiben a feladó a mérlegelést nem kivánta, a szállitásban részes vasutak javára, — az esetleges fuvardij-különbözet utánfizetésétől s a felmerült kár megtéritésétől, valamint a büntetőjogi és rendőri szabályokban megállapitott büntetésektől eltekintve, — még külön dijpótlék fizetendő, melynek magasságát a végrehajtási határozmányok szabják meg.

8. CZIKK.

A fuvarozási szerződés meg van kötve, mihelyt az árut a feladó állomás a fuvarlevéllel fuvarozás végett átvette.

Az átvétel jeléül a fuvarlevélre a feladási állomás keletbélyege ráüttetik.

A bélyegzésnek az ugyanazon fuvarlevélben megjelölt árú teljes beszállitása után késedelem nélkül s a feladó kivánságára, annak jelenletében kell történnie.

A bélyeggel ellátott fuvarlevél a fuvarozási szerződés bizonyitékául szolgál.

Azon árúknál azonban, a melyek berakásáról a dijszabások, avagy külön megállapodás szerint — feltéve, hogy ily megállapodás azon állam területén, hol a berakás történik, meg van engedve, — a feladó gondoskodik; a fuvarlevélnek a sulyra és a darabszámra vonatkozó adatai a vasut ellen nem bizonyitanak; hacsak a vasut utánmérést, illetőleg utánszámlálást nem eszközölt, mely körülménynek a fuvarlevélen kitüntetve kell lennie.

A vasut köteles az árúküldemény átvételét, a fuvarozásra való átvétel kel-

(1) L. a végrehajtási határozmányok 3. §-át a 363. lapon.

tének megjelölése mellett a fuvarlevéllel együtt beszolgáltatandó fuvarlevél-másodpéldányon elismerni.

Ezen másodpéldány sem az eredeti fuvarlevél, sem pedig a rakjegy (connaissement) jelentőségével nem bir.

9. CZIKK.(1)

A mennyiben az áruküldemény természete a szállitásközbeni elveszés vagy megsérülés meggátlása érdekében begöngyölést tesz szükségessé, erről kellően gondoskodni a feladó köteles.

Ha a feladó ezen kötelességének nem tett eleget, akkor a vasut, ha ugyan az árú átvételét meg nem tagadja, jogositva van követelni: hogy a feladó a fuvarlevélre vezetett megjegyzésben a begöngyölés teljes hiányát vagy annak hiányosságát elismerje és hogy ezenkivül a feladási állomás számára külön nyilatkozatot is állitson ki, melynek mintája a végrehajtási határozmányokban van megállapitva.

A csomagolásnak ekképen elismert, valamint annak külsőleg fel nem ismerhető hiányaiért a feladó felelős; s az ezekből származó minden kárt viselni, illetőleg a vasutigazgatóságnak megtériteni tartozik. Ha az emlitett nyilatkozat ki nem állittatott, akkor a feladó a begöngyölésnek külsőleg felismerhető hiányaiért csak az esetben felelős, ha őt csalárd eljárás terheli.

10. CZIKK.

A feladó köteles a fuvarlevélhez azon kisérő iratokat mellékelni, melyek a netán fennálló vámkezelési, adóhivatali, vagy rendőri szabályok teljesitése czéljából az átvevő részére leendő kiszolgáltatás előtt szükségesek. A menynyiben a fuvarozót magát vétkesség nem terheli, a feladó felelős a vasutnak mindazon következményekért, a melyek ezen iratok hiányából, elégtelenségéből vagy helytelenségéből származnak.

A vasut ez iratok helyességét és teljességét vizsgálni nem köteles.

A vámkezelési, adóhivatali és rendőri szabályokat mindaddig, mig az árú uton van, a vasut teljesiti.

Ebbeli feladatát saját felelőssége alatt bizományosra ruházhatja át, vagy azt maga végzi. Mindkét esetben bizományosi kötelezettségek terhelik.

A rendelkezésre jogosult azonban a vámkezelésnél vagy maga, vagy a fuvarlevélben megnevezett meghatalmazottja által közremüködhetik; hogy az árú vámtételeinek megállapitása iránt a szükséges felvilágositásokat megadhassa és észrevételeit megtehesse. A rendelkezésre jogosultat megillető ezen jogositvány nem ad jogot arra, hogy az árút birtokba vehesse, vagy hogy a vámkezelést maga elláthassa.

Az átvevőnek jogában áll az árúnak a rendeltetési helyre érkeztével a vám- és adóhivatali kezelésről gondoskodni, föltéve, hogy a fuvarlevélben más rendelkezés nem tétetett.

---

(1) V. ö. 31. cz. 2. p. és a végrehajtási határozmányok 4. §-át a 363. lapon.

11. CZIKK.(1)

A fuvardij kiszámitása a jogérvényesen fennálló és kellően kihirdetett dijszabások alapján történik. Minden oly magánegyezség, melyben egy vagy több feladónak a dijszabásokkal szemben dijmérséklés biztosittatnék, tiltva van és semmis. Ellenben meg vannak engedve oly dijmérséklések, melyek kellően kihirdettetnek és egyenlő feltételek teljesitése esetén mindenkinek egyaránt rendelkezésre állanak.

A dijszabásban közzétett dijtételeken és a dijszabásban fölsorolt külön teljesitményekért járó téritményeken kivül a vasutak javára csak kész kiadások szedhetők be; különösen ki-, be- és átviteli illetékek, a dijszabásba fel nem vett átszállitási költségek és az áruk kijavitására forditott oly kiadások, melyek azok külső vagy belső minőségénél fogva fentartásuk érdekében szükségesekké váltak.

Ezen kiadások kellően megállapitandók és az igazoló iratok csatolása mellett a fuvarlevélben kitüntetendők.

12. CZIKK.

Ha a fuvardijak az árúnak fuvarozás végett történt feladása alkalmával ki nem egyenlittetnek, akkor azok az átvevőre átutaltak gyanánt tekintetnek.

Oly árúknál, melyek a felvevő vasut véleménye szerint gyors romlásnak vannak kitéve, vagy csekély értéküknél fogva a fuvardijat biztosan nem fedezik, a fuvardijak előre lefizetése követelhető.(2)

Ha bérmentesités esetén az összfuvardij a feladás alkalmával pontosan meg nem állapitható, a felvevő vasut megközelitő dijösszeg letéteményezését követelheti.(3)

Ha a dijszabás helytelenül alkalmaztatott, vagy ha a fuvardijak és illetékek megállapitásánál számitási hibák fordultak elő, akkor a hiány utánfizetendő, a többlet visszatéritendő.

Az e részbeni igény a fizetés napjától számitott egy éven túl nem érvényesithető. A 45. czikk 3. bekezdésének határozmányai a jelen czikkben emlitett követelésekre is kiterjednek, akár a vasut által, akár pedig a vasut ellenében érvényesittetnek azok.

A 44. czikk első bekezdésének határozmánya nem alkalmazható.

13. CZIKK.(4)

A feladónak szabadságában áll az árút annak értéke erejéig utánvéttel megterhelni. Ezen utánvét azonban a végrehajtási határozmányokban megállapitott legmagasabb összeget csak az esetben haladhatja túl, ha ebbe a szállitásban részes valamennyi vasut beleegyezett. Azon áruk, melyekért a fuvardij előre fizetése követelhető (12. czikk 2. bekezdés), utánvéttel meg nem terhelhetők.

---

(1) V. ö. a jegyzőkönyv II. pontját a 375. lapon.
(2) V. ö. 13. cz.
(3) V. ö. 6. cz. *i)* p.
(4) V. ö. 6. cz. *k)* p. és a végrehajtási határozmányok 5. §-át a 363. lapon.

Utánvéttel terhelt küldeményeknél a dijszabásszerü jutalék számittatik.

A vasut nem köteles az utánvételt a feladónak előbb kifizetni, mielőtt annak összege az átvevő által be nem fizettetett. Ugyanez áll azon kiadásokra is, melyek a feladást megelőzőleg a szállitmányra forditattak.

Ha az árú az utánvét behajtása nélkül kiadatott, akkor a vasut az esetleges kárért az utánvételezett összeg erejéig szavatol és köteles azt a feladónak azonnal megtériteni, visszkereseti joga az átvevő ellenében fenmaradván.

14. CZIKK.(1)

A végrehajtási határozmányok állapitják meg a leghosszabb szállitási határidőkre, a szállitási határidők számitására, kezdetére, megszakitására és lejártára vonatkozó általános szabályokat.

Ha a szerződő államok valamelyikének törvényei és szabályzatai mérsékelt dijakkal és meghosszabbitott szállitási határidőkkel külön-dijszabások felállitását megengedik; akkor ezen állam vasutai ezen dijszabásokat a meghosszabbitott határidőkkel a nemzetközi forgalomban is alkalmazhatják.

Egyebekben a szállitási határidőkre nézve az adott esetben alkalmazásra kerülő dijszabások határozmányai irányadók.

15. CZIKK.(2)

Kizárólag a feladónak van joga rendelkezni az iránt, hogy az árú a feladási állomáson visszaadassék, utközben megállittassék vagy másnak, mint a fuvarlevélben megjelölt átvevőnek a rendeltetés helyén, vagy valamely közbeneső állomáson kiadassék.

A feladót ezen jog azonban csak akkor illeti meg, ha a fuvarlevél másodpéldányát előmutatja. Ha a vasut a feladó utasitásait a nélkül követi, hogy a fuvarlevél-másodpéldány előmutatását kivánta volna, akkor az ebből származott kárért az átvevőnek, kinek a feladó ezen másodpéldányt átadta, felelős.

A feladónak ilynemü rendelkezéseit a vasut csak akkor köteles figyelembe venni, ha azok a feladási állomás közvetitésével adattak.

A feladó rendelkezési joga megszünik, ha a fuvarlevél-másodpéldány birtokában van is, mihelyt az árúnak a rendeltetési helyre érkezte után a fuvarlevél az átvevőnek átadatott vagy az utóbbi által a 16. czikk rendelkezései alapján támasztott kereset a vasutnak kézbesittetett. Ha ez megtörtént, akkor a vasut csak a kijelölt átvevő utasitásait követheti, ellenkező esetben ennek az áruért felelős.

A vasut az 1. bekezdésben emlitett utasitások végrehajtását csak akkor tagadhatja meg vagy késleltetheti, vagy az ily utasitásokat eltérő módon csak akkor hajthatja végre, ha azok követése által az áruforgalom rendes menete megzavartatnék.

Az ezen czikk első bekezdésében emlitett rendelkezéseknek irásban és a végrehajtási határozmányokban megállapitott minta szerint a feladó által aláirt nyilatkozattal kell történniök. A nyilatkozat a vasutnak egyidejüleg elő-

---

(1) V. ö. 6. cz. *e)* p. 33., 39. cz. és a végrehajtási határozmányok 6. §-át a 363. lapon.
(2) L. a végrehajtási határozmányok 7. §-át a 364. lapon.

mutatandó fuvarlevél-másodpéldányon ismétlendő, minek megtörténtével a másodpéldány a feladónak visszaadatik.

A feladónak más alakban tett minden rendelkezése semmis.

A vasut azon költségek megtéritését követelheti, melyek az 1. bekezdésben emlitett rendelkezések végrehajtásából keletkeztek, a mennyiben ezen rendelkezésekre nem a vasut hibája szolgált okul.

16. CZIKK.(1)

A vasut köteles a fuvarlevelet és az árut a fuvarlevélben kitüntetett összegek kifizetése és az átvétel nyugtázása ellenében a kijelölt átvevőnek a rendeltetési helyen kiszolgáltatni.

Az átvevő jogositva van az árúnak a rendeltetési helyre érkezte után a fuvarozási szerződésen alapuló jogait abból származó kötelezettségeinek teljesitése mellett saját nevében a vasut ellen érvényesiteni, akár a saját, akár másnak az érdekében járjon el e részben. Jogositva van különösen a vasuttól a fuvarlevél átadását és az áru kiszolgáltatását követelni. Ezen jog elenyészik, ha a fuvarlevél másodpéldány birtokában levő feladó, a vasutnak a 15. czikk rendelkezései alapján ellenkező utasitást adott.

A kiszolgáltatás helye a feladó által megjelölt rendeltetési állomás.

17. CZIKK.

Az árú és fuvarlevél elfogadása által az átvevő a fuvarlevélben kitüntetett összegeket a vasutnak megfizetni köteleztetik.

18. CZIKK.

Ha a vasuti fuvarozás megkezdése vagy folytatása erőhatalom vagy véletlen által akadályozva van és a fuvarozás más utirányon nem történhetik; akkor köteles a vasut az árú fölötti másnemü rendelkezés czéljából a feladóhoz fordulni.

A feladó a szerződéstől visszaléphet, azonban a vasutat, a mennyiben ezt vétkesség nem terheli, a fuvarozás előkészitésénél és az ismételt kirakásnál felmerült költségeire, valamint a netán már megtett ut tekintetéből fenforgó igényeire nézve kártalanitania kell.

Ha forgalmi zavarok esetén a fuvarozás más utirányon megtörténhetik, a vasutra van bizva határozni az iránt, vajjon a feladó érdekéhez képest megfelelőbb-e, a szállitmányt más utirányon juttatni rendeltetési helyére vagy a szállitmányt megállitani és másnemü rendelkezésért a feladóhoz fordulni.

Ha a feladó nincs a fuvarlevél-másodpéldány birtokában, akkor a jelen czikkben körülirt utasitásokkal sem az átvevő személye, sem a rendeltetési hely meg nem változtatható.

(1) V. ö. 15. cz., 44. cz. utolsó bekezd.

19. CZIKK.(1)

Az árúk kiszolgáltatása körüli eljárás, valamint a vasutnak azon esetleges kötelezettsége, hogy az árút nem a rendeltetési állomáson lakó átvevőhöz jutassa, a kiszolgáltató vasutra nézve mérvadó törvényes és szabályzati határozmányok szerint itélendő meg.

20. CZIKK.(2)

Az átadó vasut köteles a kiszolgáltatás alkalmával a fuvarozási szerződésen alapuló összes követeléseket, különösen a fuvardijat és mellékilletékeket, a vámdijakat és egyéb a fuvarozás végrehajtása czéljából tett kiadásokat, valamint az árut terhelő utánvéteket és egyéb összegeket és pedig ugy a saját, mint a megelőző vasutak és más jogosultak számára beszedni.

21. CZIKK.

A vasutat a 20. czikkben megjelölt összes követelések erejéig az árúra zálogbirtokosi jogok illetik meg. Ezen zálogjog addig áll fenn, mig az árú a vasutnak vagy oly harmadiknak őrizetében van, ki azt a vasut számára tartja magánál.

22. CZIKK.

A zálogjog hatálya azon ország joga szerint állapitandó meg, a hol a kiszolgáltatás történik.

23. CZIKK.

Minden vasut köteles, a mint az árú feladása vagy kiszolgáltatása alkalmával a fuvardijat és egyéb a fuvarozási szerződésből származó követeléseket beszedte, a részes vasutaknak a fuvardijból és az emlitett követelésekből őket megillető részt kifizetni.

A kiszolgáltató vasut a fenti összegek befizetése tekintetében felelős, ha az árút az azt terhelő követelések beszedése nélkül szolgáltatja ki. Fenmarad azonban igénye az árú átvevője ellenében.

Ha az egyik vasut az árút a közvetlenül következő vasutnak átadta, akkor jogot nyer arra, hogy az utóbbit a fuvardij és egyéb követelések összegével, a mennyiben azok az árú átadása idején a fuvarlevélből kivehetők, a jelen czikk első bekezdése szerinti végleges leszámolás fentartása mellett folyó számlán azonnal megterhelje.

A vasutaknak a nemzetközi fuvarozásból eredőleg egymás ellenében fennálló követelései, ha az adós vasut más államhoz tartozik, mint a követelésre jogosult vasut, zár alá nem vehetők, vagy le nem foglalhatók; kivéve azon esetet, ha a zár vagy foglalás azon állam biróságának határozata alapján történik, a melyhez a követelésre jogosult vasut tartozik.

Hasonlóképen a vasutak jármüeszközei, ideértve az illető vasut tulajdonát képező azon összes ingó dolgokat, melyek e jármüvekben találtatnak, egy

(1) V. ö. 30. cz.
(2) V. ö. 21. cz.

más állam területén, mint melyhez az illető vasut tartozik, sem zár alá nem vehetők, sem le nem foglalhatók; kivéve azon esetet, ha a zár vagy foglalás azon állam biróságának határozata alapján történik, melyhez az illető vasut tartozik.

24. CZIKK.

Ha a kiszolgáltatás akadályozva van, köteles a kiszolgáltató állomás a feladót az akadály okáról a feladási állomás közvetitése utján késedelem nélkül értesiteni. Semmi esetre sem szabad a rendeltetési állomásnak a feladó világos beleegyezése nélkül az árút visszaküldeni.

A következő czikk határozmányaitól eltekintve, — a kiszolgáltatási akadályok körüli eljárás a kiszolgáltató vasutra nézve mérvadó törvényes és szabályzati határozmányok szerint történik.

25. CZIKK.(1)

Az árú teljes vagy részbeni elveszésének vagy megsérülésének esetén kötelesek a vasutak azonnal beható nyomozást inditani, ennek eredményét irásbelileg megállapitani és azt kivánatra az érdekeltekkel, mindenesetre azonban a feladó állomással közölni.

Különösen, ha a vasut az árúban hiányt vagy sérülést fedez fel vagy gyanit, avagy ha ily hiány, vagy sérülés fenforgását a rendelkezésre jogosult állitja: akkor a vasut az árú állapotát, a kár összegét és a mennyire ez lehetséges, a hiány vagy sérülés beálltának okát és időpontját haladéktalanul jegyzőkönyvileg megállapitani köteles.

Jegyzőkönyvi megállapitásnak van helye az árú teljes elveszése esetében is.

A tényállás megállapitására nézve azon ország törvényei és szabályzatai irányadók, a hol az foganatosittatik.

Ezenfelül az érdekeltek mindegyikének joga van az árú állapotának birói megállapitását követelni.

26. CZIKK.

A nemzetközi fuvarozási szerződésből a vasut ellenében keletkező igények birói érvényesitésére csak az van jogositva, a kit a küldemény felett a rendelkezési jog megilleti.

Ha a feladó a fuvarlevél-másodpéldányt felmutatni nem képes, akkor igényét csak az átvevő beleegyezésével érvényesitheti.

27. CZIKK.

Azon vasut, mely az árút a fuvarlevéllel fuvarozás végett átvette, felelős a szállitás végrehajtásáért a következő vasutak szállitási vonalain is, egész a kiszolgáltatásig.

Minden következő vasut azáltal, hogy az árút az eredeti fuvarlevéllel átveszi, ez utóbbi értelmében a fuvarozási szerződésbe belép és önálló kötelezettséget vállal a fuvarozásnak a szerződés értelmében való végrehajtására.

(1) V. ö. 44. cz. 3. p.

A nemzetközi fuvarozási szerződésből eredő igények a vasutakat egymás ellenében megillető visszkereseti jog érintése nélkül per utján csak az első, avagy azon vasut ellen érvényesithetők, mely az árút a fuvarlevéllel legutoljára átvette, vagy pedig azon vasut ellen, melynek vonalán a kár keletkezett.(1)

Az emlitett vasutak között felperes választhat.

A kereset csak azon állam biróságánál indítható, a melyben a megperelt vasutnak székhelye van, s mely ezen állam törvényei szerint illetékes.

A választási jog a harmadik bekezdésben emlitett vasutak között a kereset megindításával elenyészik.

28. CZIKK.

Viszonkereset vagy kifogás utján a nemzetközi fuvarozási szerződésből származó igények a 27. czikk 3. bekezdésében nem emlitett más vasutak ellen is érvényesithetők, ha a kereset ugyanazon fuvarozási szerződésen alapszik.

29. CZIKK.

A vasut közegeiért és más személyekért, kiket az elvállalt fuvarozás végrehajtásánál alkalmaz, felelős.

30. CZIKK.

A vasut a következő czikkekben foglalt közelebbi határozmányok értelmében azon kárért, mely az áruban a fuvarozásra való átvételtől a kiszolgáltatásig elveszés, hiány vagy megsérülés által keletkezett, felelős; a mennyiben igazolni nem képes, hogy a kárt a rendelkezésre jogosult vétkessége vagy ez utóbbinak a vasut vétkességére vissza nem vezethető rendelkezése, az áru természetes minősége (nevezetesen megromlás, beszáradás, rendes csurgás) vagy erőhatalom okozta.

Ha a fuvarlevélben a kiszolgáltatás helyéül oly hely van megjelölve, mely nem a vasut mentén fekszik, akkor a vasut felelőssége a jelen egyezmény alapján a fuvarozásért csak a rendeltetési állomásig áll fenn. Az onnan való továbbszállitásra a 19. czikk határozmányai alkalmazandók.

31. CZIKK.

A vasut nem felelős:

1. oly árúknál, melyek a dijszabás határozmánya, vagy a feladóval történt megállapodás szerint nyitott kocsikon szállittattak,

azon kárért, mely a fuvarozás ezen módjával járó veszélyből keletkezett;

2. oly árúknál, melyek — habár természetes minőségöknél fogva a fuvarozás közbeni teljes vagy részbeni elveszés vagy megsérülés meggátlása végett begöngyölést igényelnek, — a feladónak a fuvarlevélben tett nyilatkozata szerint (9. czikk) begöngyöletlenül vagy csak hiányosan begöngyölve adattak fel,

azon kárért, mely a begöngyölés hiányából vagy annak hiányos minőségével járó veszélyből keletkezett;

---

(1) V. ö. 44. cz. 2. p.

3. oly árúknál, melyek be- vagy kirakásáról a dijszabás határozmánya szerint vagy a mennyiben ily megállapodás azon állam területén, a hol a be- vagy kirakás történik, meg van engedve; a feladóval történt külön megállapodás szerint a feladó, illetőleg az átvevő gondoskodik,

azon kárért, mely a be- és kirakással vagy a hiányos rakodással járó veszélyből keletkezett;

4. oly árúknál, melyek sajátszerü természeti minőségüknél fogva az elveszés, apadás vagy megsérülés, nevezetesen a törés, rozsdásodás, belső megromlás, rendkivüli csurgás, beszáradás és elszóródás különös veszélyének vannak kitéve,

azon kárért, mely ezen veszélyből keletkezett;

5. elő állatoknál:

azon kárért, mely ezen állatok fuvarozásával járó különös veszélyből keletkezett;

6. oly árúknál, az élő állatokat is ideértve, melyek a dijszabás határozmánya vagy a feladóval történt külön megállapodás szerint, kisérettel látandók el,

azon kárért, mely a kiséret által elháritani czélzott veszélyből keletkezett.

Ha a bekövetkezett kár az eset körülményeihez képest a jelen czikkben megjelölt veszélyekből eredhetett, akkor az ellenkező bebizonyitásáig az vélelmeztetik, hogy a kár tényleg az illető veszélyből keletkezett.

32. CZIKK.(1)

Azon árúknál, melyek természeti minőségüknél fogva fuvarozás közben rendszerint sulyveszteséget szenvednek, a vasutnak a sulyveszteségért való felelőssége a végrehajtási határozmányokban megállapitott szabványtétel mérvéig korlátozva van.

Ezen tétel, azon esetben, ha egy és ugyanazon fuvarlevéllel több darab szállittatott, minden darab után külön számittatik; a mennyiben az egyes darabok sulya a fuvarlevélben ki van tüntetve vagy más módon kimutatható.

A felelősség ezen korlátozásának nincs helye, ha bebizonyittatik, hogy a sulyveszteség az eset körülményeihez képest nem az áru természetes minőségéből keletkezett, vagy hogy az alapul vett százalékos tétel ezen minőségnek vagy az adott esetben fenforgó egyéb körülményeknek meg nem felel.

Az áru teljes elveszése esetén sulyveszteség czimén levonásnak nincs helye.

33. CZIKK.

A keresetre jogosult az árut minden további bizonyitás nélkül elveszettnek tekintheti, ha annak kiszolgáltatása 30 nappal tovább késik a szállitási határdő (14. czikk) lejárata után.

34. CZIKK.(2)

Ha a vasut az előző czikkek alapján teljes vagy részbeni elveszésért kártéritést nyujtani tartozik, akkor azon rendes kereskedelmi érték, ilyennek

(1) V. ö. a végrehajtási határozmányok 8. §-át a 364. lapon. (2) V. ö. 38. cz.

nem létében pedig azon közönséges érték téritendő meg; melylyel ugyanazon faju és minőségü áru a feladás helyén birt azon időben, midőn az áru fuvarozás végett átvétetett. Ezen felül visszatéritendők azon összegek, melyek vám- és egyéb költségek, valamint fuvardij fejében netán már kifizettettek.

35. CZIKK.(1)

A vasutaknak szabadságukban áll az elveszés, hiány vagy megsérülés esetében megtéritendő legnagyobb összeg kikötése mellett külön feltételeket (külön dijszabásokat) kihirdetni; feltéve, hogy ezen külön dijszabások mindenik vasut rendes dijszabásával szemben az egész szállitási vonalra dijmérséklést nyujtanak és hogy a legnagyobb kártéritési összeg az egész szállitási vonalon egyenlően alkalmaztatik.

36. CZIKK.

A kártéritésre jogosult, midőn az elveszett áruért megtéritett összeget átveszi, a nyugtatványban azon fentartással élhet: hogy az esetre, ha a szállitási áru a határidő lejártától számitott négy hónapon belül megkerül, erről őt a vasutigazgatóság rögtön értesitse.

Ez esetben a kártéritésre jogosult az értesités vételétől számitott 30 napon belül követelheti, hogy neki az áru a részére kifizetett kártérités visszaszolgáltatása ellenében választásához képest a feladási vagy a fuvarlevélben megjelölt rendeltetési állomáson dijmentesen adassék ki.

Ha a kártéritésre jogosult az első bekezdésben emlitett fentartással nem élt vagy ha a második bekezdésben megállapitott harmincz napi határidő alatt az ugyanott emlitett igényt nem emelte, vagy végül, ha az áru a szállitási határidő lejártától számitva csak négy hónap letelte után kerül meg, akkor a vasut a megtalált áru fölött országának törvényei szerint rendelkezhetik.

37. CZIKK.(2)

Megsérülés esetén a vasut az áruban beállott értékcsökkenés egész összegét tartozik megtériteni. Az esetben, ha a szállitás a 35. czikk értelmében, külön dijszabás alapján történt, akkor a fizetendő kártérités összege aránylagosan leszállittatik.

38. CZIKK.(3)

Ha szállitási érdek-bevallás történt, akkor a jogosultnak az elveszés, hiány vagy megsérülés esetén a 34., illetőleg a 37. czikk által meghatározott kártéritésen felül a bevallott összeg erejéig terjedő további kárpótlás itélhető meg. Ezen további kár fenforgását és magasságát a jogosult tartozik bizonyitani.

A végrehajtási határozmányok állapitják meg a fuvardij-pótlék azon legmagasabb összegét, melyet a feladó szállitási érdek-bevallás esetén fizetni tartozik.

---

(1) V. ö. 6. cz. *e)* p.; 37. cz.
(2) V. ö. 38. cz.
(3) V. ö. 6. cz. *f)* p. és a végrehajtási határozmányok 9. §-át a 365. lapon.

39. CZIKK.

A vasut felelős azon kárért, mely a szállitási határidő (14. czikk) elmulasztásából keletkezett; a mennyiben nem igazolja, hogy a késedelem oly eseményből származott, melyet a vasut sem elő nem idézett, sem el nem háríthatott.

40. CZIKK.(1)

A szállitási határidő elmulasztása esetén a kár bizonyitása nélkül a következő téritmények igényelhetők:

A szállitási határidő $^1/_{10}$-éig (bezárólag) terjedő késedelem esetén a fuvardij $^1/_{10}$-e.

A szállitási határidő $^2/_{10}$-éig (bezárólag) terjedő késedelem esetén a fuvardij $^2/_{10}$-e.

A szállitási határidő $^3/_{10}$-éig (bezárólag) terjedő késedelem esetén a fuvardij $^3/_{10}$-e.

A szállitási határidő $^4/_{10}$-éig (bezárólag) terjedő késedelem esetén a fuvardij $^4/_{10}$-e.

Hosszabb tartamu késedelem esetén a fuvardij $^5/_{10}$-része.

Ha beigazoltatik a kár, akkor az egész fuvardij erejéig terjedő összeg igényelhető.

Ha szállitási érdek-bevallás történt, akkor a kár bizonyitása nélkül következő téritmények igényelhetők:

A szállitási határidő $^1/_{10}$-éig (bezárólag) terjedő késedelem esetén a fuvardij $^2/_{10}$-e.

A szállitási határidő $^2/_{10}$-éig (bezárólag) terjedő késedelem esetén a fuvardij $^4/_{10}$-e.

A szállitási határidő $^3/_{10}$-éig (bezárólag) terjedő késedelem esetén a fuvardij $^6/_{10}$-e.

A szállitási határidő $^4/_{10}$-éig (bezárólag) terjedő késedelem esetén a fuvardij $^8/_{10}$-e.

Hosszabb tartamu késedelem esetén az egész fuvardij.

Ha beigazoltatik a kár, akkor a kár összege igényelhető. A kártérités az emlitett két eset egyikében sem haladhatja túl a bevallott érdek összegét.

41. CZIKK.

Teljes kártérités követelhető mindazon esetekben, midőn a kár a vasut csalárdságából vagy vétkes gondatlanságából származott.

42. CZIKK.

Az igényjogosult a kártéritésül megállapitott összeg után 6 százalékos kamatot követelhet. Ezen kamatok azon naptól járnak, a melyen a kártérités iránti igény emeltetett.

(1) V. ö. 6. cz. e) p.

43. CZIKK.

Ha a fuvarozásból kizárt, vagy fuvarozásra csak föltételesen bocsátható tárgyak helytelen vagy hiányos bevallással adattak fel fuvarozás végett, vagy ha a feladó az ezekre nézve megállapitott biztonsági szabályokat figyelmen kivül hagyta: akkor a vasutnak a fuvarozási szerződésen alapuló felelőssége teljesen ki van zárva.

44. CZIKK.

A fuvardijnak és az árut terhelő egyéb követeléseknek kifizetésével, és az áru átvételével a vasut ellen a fuvarozási szerződésből eredhető minden igény megszünik.(1)

Ez alól azonban kivétetnek:

1. azon kártéritési igények, melyek tekintetében a jogosult igazolni képes, hogy a kárt a vasut csalárdságból vagy vétkes gondatlanságból okozta; (2)

2. a késedelem miatt emelt kartéritési igények, ha a felszólamlás legkésőbb az átvételtől számitott hetedik napon, magát az átvétel napját nem számitva, a 27. czikk 3. bekezdése értelmében igénybe vehető vasutak valamelyikénél megtörtént;

3. kártéritési igények oly hiányokért, melyek a 25. czikk értelmében az árunak az átvevő részéről történt átvétele előtt lettek megállapitva, vagy a melyeknek a 25. czikk szerint megkivánt megállapitása a vasut hibája miatt maradt el;

4. kártéritési igények külsőleg fel nem ismerhető hiányokért, melyek megállapitása az átvétel után történt, azonban csak a következő feltételek teljesitése esetén:

a) közvetlenül a kár felfedezése és legkésőbb hét nappal az áru átvétele után folyamatba teendő a tényállásnak a 25. czikk értelmében leendő felvétele a vasutnál vagy az illetékes törvényszéknél;

b) a jogosultnak be kell igazolnia, hogy a hiány az átvételtől a kiszolgáltatásig terjedő időben keletkezett.

Ha azonban az átvevőre nézve lehetséges volt az áru állapotát a rendeltetési állomáson megállapitani és a vasut késznek nyilatkozott azt ott foganatositani, ugy a 4. sz. alatti határozmány nem nyer alkalmazást.

Az átvevőnek szabadságában áll az áru átvételét a fuvarlevél átvétele és a fuvardij megfizetése után is mindaddig megtagadni; mig az általa állitott hiány megállapitása iránti kérelmének elég nem tétetett. Az áru átvétele alkalmával tett fentartások hatálytalanok, hacsak azok a vasut hozzájárulásával nem történtek.

Ha a fuvarlevélben felsorolt tárgyak közül egyes darabok a kiszolgáltatásnál hiányoznak, akkor jogában áll az átvevőnek a ki nem szolgáltatott tárgyakat azok közelebbi megjelölése mellett az átvételi elismervényben (16. czikk) kizárni.

Valamennyi, ezen czikkben emlitett kártéritési igények irásbelileg érvényesitendők.

---

(1) V. ö. 12. cz. utolsó bekezd.
(2) V. ö. 45., 46. cz.

45. CZIKK.(1)

Az elveszés-, hiány-, megsérülés- vagy késedelemből származó kártéritési igények, a mennyiben a vasut által el nem ismertettek, vagy egyezség vagy birói itélet által meg nem állapittattak, egy év alatt; — a 44. czikk 1. sz. alatti esetben pedig három év alatt elévülnek.

Az elévülés, megsérülés vagy hiány esetén a kiszolgáltatás, az áru teljes elveszése vagy késedelem esetén pedig a szállitási határidő lejártának napjával kezdődik.

Az elévülés megszakitására nézve azon ország törvényei irányadók, a hol a kereset megindittatott.(2)

46. CZIKK.

Oly igények, melyek a 44. és 45. czikkek határozmányai értelmében megszüntek vagy elévültek, viszonkereset vagy kifogás utján sem érvényesithetők.

47. CZIKK.(3)

Azon vasutat, mely ezen egyezmény határozmányai alapján kártéritést nyujtott, visszkereseti jog illeti meg a fuvarozásban részes vasutak ellen a következő határozmányok mérvadása szerint:

1. Azon vasut, mely a kárt egymaga okozta, ezért kizárólagosan felelős.

2. Ha a kárt több vasut okozta, akkor mindegyik vasut az általa okozott kárért felelős. Ha ily megkülönböztetés az eset körülményei szerint nem lehetséges: akkor a terhelt vasutaknak a kártéritésben való részesedése a következő 3. szám alatti elvek szerint állapittatik meg.

3. Ha a kár egy vagy több vasut vétkességére mint okra bebizonyithatólag vissza nem vezethető, akkor a fuvarozásban részes összes vasutak, azok kivételével, melyek bebizonyitják, hogy a kár nem az ő vonalukon keletkezett, azon tiszta fuvardij arányában felelősek, mely a fuvarozás szabályszerü lebonyolitása esetén a dijszabás szerint reájuk esett volna.

Az ezen czikkben megjelölt vasutak egyikének fizetésképtelensége esetében a kár, mely ebből azon vasutra háramlik, mely a kártéritést teljesitette, a fuvarozásban részt vett összes vasutak közt a tiszta fuvardij arányában osztatik el.

48. CZIKK.(4)

A 47. czikk szabályai a szállitási határidő elmulasztása esetén is alkalmazandók. Ha a szállitási határidő elmulasztásában több vasut van terhelve, mindenik vasut a vonalán beállott késedelem időtartama arányában felelős.

A szállitási határidő elosztása a fuvarozásban részes egyes vasutak között — más megállapodás hiányában — a végrehajtási határozmányokban megállapitott szabályok szerint történik.

---

(1) V. ö. 46. cz.
(2) V. ö. 12. cz. utolsóelőtti bekezd.
(3) V. ö. 48. cz.
(4) V. ö. 14. cz. és a végrehajtási határozmányok 10. §-át a 365. lapon.

49. CZIKK.

A visszkereset tekintetében a fuvarozásban részes vasutak közt egyetemleges szavatolás nem áll fenn.

50. CZIKK.

A vasutaknak visszkereset utján érvényesitendő egymás elleni igényeire nézve a kártéritési perben a visszkereső vasut ellen hozott végérvényes itélet irányadó, a kártéritési kötelezettség és a kártérités magassága tekintetében; a mennyiben a visszkeresettel megtámadandó vasutak szabályszerüen perbe hivattak, és azon helyzetben voltak, hogy a perbe avatkozhattak. Ezen avatkozási határidőt az alapper birája az eset körülményei szerint és lehetőleg rövidre állapitja meg.

51. CZIKK.

A mennyiben békés egyezség nem jött létre, valamennyi érdekelt vasut ellen egy kereset inditandó, ellenkező esetben a visszkereseti jog a meg nem támadott vasut ellenében megszünik.

A biróság egy és ugyanazon eljárásban határoz. Az alpereseknek további visszkereseti joguk nincs.

52. CZIKK.

A visszkereseti eljárás a kártéritési eljárással össze nem köthető.

53. CZIKK.

Minden visszkereseti igényre nézve kizárólag a visszkeresettel megtámadott vasut székhelyének birósága illetékes.

Ha a kereset több vasut ellen inditandó, az esetre a felperes vasut az ezen czikk első bekezdése értelmében illetékes biróságok közt szabadon választhat.

54. CZIKK.

A vasutaknak azon joga, hogy a visszkereset tekintetében előzetesen vagy esetről-esetre másnemü megállapodásokat létesitsenek, az előző határozmányok által nem érintetik.

55. CZIKK.

A mennyiben a jelen egyezmény más rendelkezést nem tartalmaz, az eljárásra nézve a perbiróság törvényei irányadók.

56. CZIKK.

Azon itéletek, melyek ezen egyezmény határozmányai alapján a tárgyalás megtartása után, vagy meg nem jelenés folytán hozattak és az eljáró biróságra irányadó törvények szerint végrehajthatókká váltak; az összes szerződő államok területén az illető ország törvényei által megszabott feltételek és alakszerüségek teljesitése mellett végrehajthatók, a nélkül azonban, hogy

az itélet tartalma anyagilag megvizsgálható volna. A csak előlegesen végrehajtható itéletekre ezen szabály nem alkalmazható, valamint az itélet azon rendelkezéseire sem, melyek által felperes, mivel pervesztes lett, a perköltségeken felül további kártérítésben marasztaltatik.

A nemzetközi fuvarozási szerződés alapján inditott kereseteknél a perköltségekre nézve biztosíték (cautio judicatum solvi) nem követelhető.

57. CZIKK.(1)

A jelen egyezmény végrehajtásának megkönnyitése és biztositása végett a nemzetközi forgalom számára központi hivatal állittatik fel, melynek feladata:

1. Minden egyes szerződő állam és minden egyes részes vasuti igazgatás közleményeit elfogadni és a többi államoknak és igazgatóságoknak tudomására juttatni.

2. Minden oly tudósitást, mely a nemzetközi fuvarozási ügyre nézve fontossággal bir, gyüjteni, összeállitani és közzétenni.

3. A felek kérelmére dönteni a vasutak közt felmerülő vitás ügyekben.

4. A jelen egyezmény módositására irányuló javaslatok hivatalos tárgyalását folyamatba tenni, valamint mindazon esetekben, midőn annak helye van, a szerződő államoknak uj értekezlet összejövetelét javaslatba hozni.

5. A részes vasutigazgatóságoknak a nemzetközi fuvarozási szolgálattal kapcsolatos pénzügyi összeköttetéseit, valamint a hátralékos követelések behajtását megkönnyiteni és e tekintetben a vasutak egymásközti viszonyának biztosságát előmozditani.

Ezen hivatal székhelyét, összeállitását és szervezetét, valamint a végrehajtásra szükséges eszközöket külön szabályzat állapitja meg.

58. CZIKK.(2)

Az 57. czikkben emlitett központi hivatal feladata, elfogadni a szerződő államok közléseit, melyek alapján a vasutak beiktatása vagy törlése az 1. czikk értelmében szerkesztett jegyzékben eszközlendő.

Uj vasut tényleges belépése a nemzetközi fuvarozási szolgálatba a központi hivatal által a többi államokhoz intézett értesitő irat keltétől számitott egy hónap mulva következik be.

A központi hivatal az illető vasutat a jegyzékből kitörli, mihelyt a szerződő államok valamelyike által értesittetett: hogy ez megállapitotta, miszerint az alája tartozó és az általa összeállitott jegyzékben benfoglalt vasut pénzügyi okokból vagy tényleges akadályoztatás következtében nincs többé azon helyzetben, hogy megfelelhetne azon kötelezettségeknek, melyeket a jelen egyezmény ró a vasutakra.

Minden vasutigazgatóság, mihelyt a központi hivatal által valamely vasut törlésének tényéről értesittetett, jogositva van az illető vasuttal a nemzetközi fuvarozással kapcsolatos mindennemü összeköttetést megszakitani. A már megkezdett szállitások azonban ez esetben is teljesen végrehajtandók.

---

(1) V. ö. 58. cz. és a központi hivatal felállitására vonatkozó szabályzatot a 360. lapon.
(2) V. ö. 1. cz.

59. CZIKK.

A szerződő államok kiküldötteiből legalább minden három évben értekezlet fog alakittatni a végből, hogy a jelen egyezményben netán szükségeseknek talált módositásokat és javitásokat javaslatba hozza.

A szerződő államok legalább negyedrészének kivánságára azonban az értekezlet összejövetele előbb is történhetik.

60. CZIKK.

A jelen egyezmény a részes államok mindegyikére hatályba lépte napjától három évre kötelező. Minden állam, mely az egyezménytől ezen idő leteltével visszalépni szándékozik, köteles erről a többi államokat egy évvel előbb értesiteni. Ha ezen jog igénybe nem vétetik, akkor a jelen egyezmény további három évre meghosszabbitottnak tekintendő.

A jelen egyezmény a szerződő államok által lehetőleg mielőbb jóvá fog hagyatni.

Az egyezmény hatálya három hónappal a jóváhagyási okmányok kicserélésének megtörténte után kezdődik.

Melynek hiteléül a meghatalmazottak a jelen egyezményt aláirták és pecsétjökkel megerősitették.

Kelt Bernben, egyezernyolczszázkilenczven évi október hó tizennegyedikén.

Ausztria-Magyarország	részéről :	(P. H.)	*Seiler.*
Belgium	«	(P. H.)	*Jooris.*
Németország	«	(P. H.)	*Bülow Ottó.*
Francziaország	«	(P. H.)	*Diesbach gr.,*
«	«	(P. H.)	*George E.*
Olaszország	«	(P. H.)	*Peiroleri A.*
Luxemburg	«	(P. H.)	*Leibfried.*
Németalföld	«	(P. H.)	*Asser T. M. C.,*
«	«	(P. H.)	*van Riemsdyk I. M. C.*
Oroszország	«	(P. H.)	*Hamburger A.,*
«	«	(P. H.)	*Isnard N.*
Svájcz	«	(P. H.)	*Welti, Farner.*

AZON VASUTI VONALAK JEGYZÉKE,

melyeken a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény alkalmazandó.(1)

BELGIUM.

A) Belga igazgatóságok által üzemben tartott vasutak és vasutvonalak.

1. Belga államvasuti igazgatóság.
2. Belga éjszaki vasut.
3. Belga nagy központi vasut.
4. Lüttich—Mæstricht.
5. Gent—Terneuzen.
6. Mecheln—Terneuzen.
7. Nyugat-flandriai vasut.
8. Chimay-i vasut.
9. Gent—Eecloo—Brügge.
10. Termonde—St-Nicolas.
11. Hasselt—Mæseyck.
12. Antwerpen—Gent (Wæs.)

B) Külföldi igazgatóságok üzemében vagy együttes használatban levő vasutvonalak.

I. Németalföldi igazgatóságok.

13. Az Achel melletti belga-németalföldi határtól Lüttich—Vivegnis-, Ans-(Etat) és Flémalle-Grandeig terjedő s a németalföldi államvasuttársaság által üzemben tartott vonal.

II. Német igazgatóságok.

14. A Bleyberg melletti belga-németalföldi határtól Bleybergig terjedő s a porosz királyi államvasutak által üzemben tartott vonal.(2)

III. Francczia igazgatóságok.

A franczia éjszaki vasut által üzemben tartott vonalak a belga-franczia határtól:

15. a Comines melletti Cominesig;
16. a Halluin melletti Meninig.

IV. Luxemburgi igazgatóságok.

A luxemburgi Henrik herczeg vasut által üzemben tartott vonalak a belga luxemburgi határtól:

17. A Pétange melletti Athusig;
18. A Clémency melletti Authel—Basig.

Jegyzet. A belga igazgatóságok által külföldön üzemben tartott vonalakat illetőleg lásd:

Németország 105. és 106. sz.

---

(1) Az ezen jegyzékben történt változásokat tartalmazó kereskedelemügyi miniszteri rendeleteket az illető helyeken pontról pontra csoportosítottuk olyképen, hogy az új beiktatásokat minden kisérő megjegyzés nélkül közöljük s csak a törlések és pótlások jelölvék meg különösen. E jegyzetek 1897. február végéig terjednek.

(2) E pont töröltetett: (1896 jun. 2. 37,491. sz., 1896. R. T. II. 1377.)

Francziaország 9., 10., 11., 12., 13. sz.
Németalföld 14., 15., 16., 17., 18., 19. sz.

NÉMETORSZÁG.

A) Németországi igazgatóságok által üzemben tartott vasutak és vasutvonalak.

I. Állami és állami igazgatás alatt levő vasutak.

1. Elsass—lotharingiai birodalmi vasutak.
2. Katonai vasut.
3. Porosz kir. államvasutak és az állami igazgatás alatt levő porosz magánvasutak, kivéve:

a) a felső-sziléziai keskenyvágányu szárnyvasutat.

4. Bajor kir. államvasutak.(1)

5. Szász kir. államvasutak és az állami igazgatás alatt álló szász magánvasutak, kivéve a következő vonalakat:

b) Döbeln—Mügeln—Oschatz.
c) Grünstädtel—Oberrittersgrün.
d) Hainsberg—Dippoldiswalde—Kippsdorf.
e) Klotzsche—Königsbrück.
f) Mosel—Ortmannsdorf.
g) Oschatz melletti Mügeln—Nerchau—Trebsen.
h) Pirna melletti Mügeln—Geising.
i) Potschappel—Wilsdruff.
k) Radebeul—Radeburg.
l) Schönfeld—Geyer.
m) Wilischthal—Ehrenfriedersdorf, az Oberheroldtól Thumig vezető elágazással.
n) Wilkau—Kirchberg—Saupersdorf.
o) Zittau—Markersdorf.
p) Zittau—Oybin, a Bertsdorftól Jonsdorfig vezető elágazással.

6. Württembergi kir. államvasutak.
7. Badeni nagyherczegségi államvasutak és az állami igazgatás alatt levő badeni magánvasutak.
8. Main—Neckár vasut az eberstadt—pfungstadti vonallal együtt.(2)
9. Felső-hesseni nagyherczegségi vasutak.
10. Mecklenburgi nagyherczegségi Frigyes Ferencz vasut, kivéve: *q)* a doberan—heiligendammi vasutat.(3)

---

(1) E sz. helyett a következő új szöveg: 4. Königlich-bayerische Staatseisenbahnen, mit Auschluss der von ihnen betriebenen Lokalbahnen:
a) Augsburg-Göggingen,
b) Göggingen-Phersel, (1895 decz. 20. 90,367. sz., 1895. R. T. II. 1636.).

(2) Következőképpen módosult:
8. Main-Neckar-Eisenbahn nebst den von ihr betriebenen Grossherzoglich Hessischen Nebenbahnen (1895 decz. 14. 88821. sz., 1895. R. T. II. 1594.).

(3) E pontot pótolja a következő szöveg: 10. Grossherzoglich meklenburgische Staatseisenbahnen, mit Ausschluss:
c) der Doberan-Heiligendammer Eisenbahn.

11. Oldenburgi nagyherczegségi államvasutak, kivéve:
r) az ocholt-westerstederi vasutat.

II. Magánvasutak saját igazgatásban.

12. Altdamm—colbergi vasut.
13. Altona—kaltenkircheni vasut.
14. Arnstadt—ichtershauseni vasut.(1)
15. Braunschweigi tartományi vasut.(2)
16. Boroszló—varsói vasut.
17. Broelthal vasut
(Hennef—Waldbroel).(3)
18. Crefeldi vasut.(4)
19. Cronbergi vasut.
20. Dahme—uckroi vasut.(5)
21. Dortmund—Gronau—enschedi vasut.
22. Eckernförde—kappelni keskenyvágányu vasut.
23. Eisenberg—crosseni vasut.
24. Eisern—siegeni vasut.
25. Ermsthal vasut (Metzingen—Urach).
26. Eutin—lübecki vasut.
27. Flensburg—kappelni vasut.
28. Frankfurti összekötő vasut (Majna m. Frankfurt).
29. Fürth—zirndorfi vasut.(6)
30. Georgs—marienhüttei vasut.
31. Gernrode—harzgerodi vasut.
32. Gotteszell—Viechtachi vasut
(Gotteszellteisnachi vonalrész).(7)
33. Halberstadt—blankenburgi vasut.
34. Hesseni Lajos vasut.
35. Hohenebra—ebelebeni vasut.
36. Hoyai vasut (Hoya—Eystrup).
37. Ilmenau—grossbreitenbachi vasut.(8)
38. Kerkerbach vasut.
39. Kiel—Eckernförde—flensburgi vasut.

---

(1) 14. *a)* Boizenburgi városi és kikötői vasut (1893 márcz. 14. 9132. sz., 1893. R. T. 536.); 14. *a)* Bentheimer Kreisbahn (1896 jul. 6. 45030. sz. 1896. R. T. II. 45.).
(2) 15. *a)* Bregthalbahn (Donaueschingen-Furtwangen) (1893 márcz. 14. 9132. sz., 1893. R. T. 536.)
(3) E szavak «Hennef-Waldbroel» töröltettek, mert a Brodthali vasut nagyobb kiterjedést nyert (1893 aug. 18. 58807. sz., 1893. R. T. 1979.).
(4) 18. *a)* Bruchsal-Odenheim-menzingener Nebenbahn (1896 máj. 21. 32084. sz., 1896. R. T. II. 1152.).
(5) 20. *a)* Deggendorf-metteni v. (1893 márcz. 14. 9132. sz., 1893. R. T. 536.); 20. *b)* Dessau-wörlitzi v. (1894 decz. 7. 88923. sz., 1894. R. T. II. 733.).
(6) E vasut megjelölése «Fürtzirndorf-cadolzburgi vasut»-ra változtatott (1893 márcz. 14. 9132. sz., 1893. R. T. 536.).
(7) E szavak («Gotteszell-teissnachi vonalrész») töröltettek (1893 márcz. 14. 9132. sz., 1893. R. T. 536.).
(8) 37. *a)* sz. Haltingen-Kauderner Nebenbahn (1895 aug. 4. 56707. sz., 1895. R. T. II. 659.); 37. *b)* Hausdorf-Priebuser Nebenbahn (1895 decz. 20. 90367. sz., 1895. R. T. II. 1636.).

40. Kirchheimi vasut.
41. Königsberg—cranzi vasut.[1]
42. Altona kerületi keskenyvágányu vasutak.
43. Lübeck—bücheni és Lübeck—hamburgi vasut.
44. Lajos vasut (Nürnberg—Fürth).[2]
45. Marienburg—mlawkai vasut.[3]
46. Mecklenburgi déli vasut (Parchim—Neubrandenburg).[4]
47. Murnau—garmisch-partenkircheni vasut.
48. Neubrandenburg—friedlandi vasut.
49. Neuhaldenslebi vasut.
50. Neustrelitz—warnemündi vasut.[4]
51. Neustrelitz—Wesenberg—mirowi vasut.[5]
52. Oberdorf—füsseni vasut.
53. Osterwieck—wasserlebeni vasut.
54. Osthofen—westhofeni vasut.
55. Kelet-poroszországi déli vasut, bezárólag a fischhausen—palmnickeni vasuttal együtt.
56. Parchim—ludwigslusti vasut.[4]
57. Paulinenaue—neu-ruppini vasut.
58. Peine-ilsedi vasut.
59. Pfalzi vasutak.
60. Priegnitzi vasut (Perleberg—Wittstock).
61. Reinheim—reichelsheimi vasut.[6]
62. Rhene—Diementhal-vasut (Bredelar—Martenberg).
63. Ruhlai vasut (Wutha—Ruhla).[7]
64. Saal-vasut.
65. Schaftlach—gmundi vasut.
66. Schleswig—angeli vasut (Schleswig—Süderbrarup).
67. Sonthofen—oberstdorfi vasut.
68. Sprendlingen—wöllsteini vasut.
69. Stargard—cüstrini vasut, bezárólag a glasow—berlincheni vasuttal együtt.
70. Stendal—tangermündi vasut.
71. Warstein—lippstadti vasut.
72. Weimar—gerai vasut.
73. Welmelskirchen—burgi vasut.
74. Werra vasut.
75. Wittenberge—perlebergi vasut.
76. Worms—offsteini vasut.
77. Zell—todtnaui vasut.
78. Zschipkau—finsterwaldi vasut.

---

(1) 41. *a)* Kaiserstuhlbahn (1895 márcz. 10. 16896. sz., 1895. R. T. 442.).
(2) Mannheim-Weinheim-Heidelberg-Mannheimi v. (1893 márcz. 14. 9132. sz., 1893. R. T. 536.).
(3) 46. *a)* München-Wolfrathshauseni v. (1893 márcz. 14. 9132. sz., 1893. R. T. 536.); (1895 márcz. 10. 16,896. sz., 1895. R. T. I. 442.);
46. *a)* 1. Meppen-haselümei v. (1894 decz. 7. 88,923. sz., 1894. R. T. II. 733.).
(4) Töröltetett: 32059/1894. sz., mert az A) I. 10. sz. vasut igazgatásába ment át.
(5) E pont töröltetett és a helyébe lépett mecklenburgi Frigyes Vilmos vasut iktattatott 46. sz. a. (1894 ápr. 30. 32059. sz., 1894. R. T. I. 564.).
(6) 61. *a)* Pfein-ettenheim-münsteri h. é. v. (1894 ápr. 30. 32059. sz., 1894. R. T. I. 563.).
(7) 63. *a)* Ostrowo-Skalmiersitzer-Kreiseisenbahn (32,084/1896. sz.).

B) Külföldi igazgatóságok üzemében vagy együttes használatában levő vasutvonalak.

I. Orosz igazgatóságok.

79. Az Eydtkuhnen melletti orosz-német határtól Eydtkuhnenig terjedő s a nagy orosz vasut által üzemben tartott vonal.
80. A Prostken melletti orosz-német határtól Prostkenig terjedő s a brest-grajewói vasut által üzemben tartott vonal.
81. Az Illowo melletti orosz-német határtól Illowoig terjedő s a Visztula vasut által üzemben tartott vonal.

II. Osztrák igazgatóságok.

82. A Myslowitz melletti osztrák-német határtól Myslowitzig terjedő s a Ferdinand császár éjszaki vasut által üzemben tartott vonal.
83. A Hennersdorf melletti osztrák-német határtól Ziegenhalsig terjedő s a morva-sziléziai központi vasut által üzemben tartott vonal.
84. A Wichstadtl melletti osztrák-német határtól Mittelwaldeig terjedő s az osztr. éjszak-nyugati vasut üzemében levő vonal.
85. A Mittelsteine melletti osztrák-német határtól Mittelsteineig terjedő, s a szab. osztrák-magyar államvasuttársaság által üzemben tartott vonal.

A délnémet összekötő vasut által az osztrák-német határtól kezdve üzemben tartott vonalak:

86. A Liebau melletti Liebauig.
87. A Seidenberg melletti Seidenbergig.
88. Az Ebersbach melletti osztrák-német határtól Ebersbachig vezető s a cseh éjszaki vasut által üzemben tartott vonal.

A buschtéhradi vasut által az osztrák-német határtól kezdve üzemben tartott vonalak:

89. A Reitzenhain melletti Reitzenhainig.
90. A Klingenthal melletti Klingenthalig.
91. A Furth im Wald melletti osztrák-német határtól Furth im Waldig terjedő, s a cseh nyugati vasut által üzemben tartott vonal.

Az osztrák cs. kir. államvasutak által az osztrák-német határtól kezdve üzemben tartott következő vonalak:

92. A Niklasdorf melletti Ziegenhalsig.
93. A Passau melletti Passauig.
94. A Braunau melletti Simbachig.
95. A Lochau melletti Lindauig.

III. Svájczi igazgatóságok.

A svájczi éjszaki vasut által a svájcz-német határtól kezdve üzemben tartott következő vonalak:

96. A Konstanz melletti Konstanzig.
97. A Rielasingen melletti Singenig.
98. A Waldshut melletti Waldshutig.

IV. Franczia igazgatóságok.

Az elsass-lotharingiai birodalmi vasutak tulajdonát képező, s a franczia keleti vasuttal közösen használt következő vonalak a franczia-német határtól számitva:

99. Az Altmünsterol melletti Altmünsterolig.
100. Az Avricourt melletti Deutsch-Avricourtig.
101. A Chambrey melletti Chambreyig.
102. A Novéant melletti Novéantig.
103. Az Amanweiler melletti Amanweilerig.
104. A Fentsch melletti Fentschig.

V. Belga igazgatóságok.

A belga nagy központi vasut által a németalföldi-német határtól kezdve üzemben tartott következő vonalak:

105. Az Aachen melletti Aachenig.
106. A Dalheim melletti Dalheimig.

VI. Németalföldi igazgatóságok.

107. A Gennep melletti németalföld-német határtól Weselig terjedő s az északbrabant-német vasut által üzemben tartott vonal.

108. A Cranenburg melletti németalföld-német határtól Cleveig terjedő s a hollandi vasut által üzemben tartott vonal.(1)

109. Az Emmerich melletti németalföld-német határtól Emmerichig terjedő s a németalföldi Rajna-vasut által üzemben tartott vonal.(1)

A németalföldi államvasutak által üzemben tartott következő vonalak a németalföld-német határtól számitva:

110. a Gronau melletti Gronauig.(1)
111. a Gildehaus melletti Salzbergenig.(1)

Jegyzet. A németországi igazgatóságok által külföldön üzemben tartott vonalakat illetőleg lásd:

Belgium 14. sz.
Francziaország 14., 15., 16., 17., 18., 19. sz.
Luxemburg 2., 3. sz.
Németalföld 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13. sz.
Ausztria-Magyarország 25—44. sz.
Oroszország 47., 48., 49., 50., 51., 52. sz.
Svájcz 14., 15., 16., 17., 18., 19. sz.

(1) A 108-tól 111-ig terjedő folyószámok következőleg egészítendők ki, ill. helyesbítendők:

«108. A németalföld-német határtól, Crozentwigtól-Cleveig terjedő, a hollandi vasut által kezelt és a németalföldi államvasuttal együttesen használt vonalrész.

109. Az Emmerich mellett levő németalföld- német határtól Emmerichig terjedő, a németalföldi államvasut által üzemben tartott vonalrész.

110. A Gronau mellett levő németalföld- német határtól Gronauig terjedő, a németalföldi államvasut által kezelt és a hollandi vasuttal együttesen használt vonalrész.

111. A Gildehaus mellett levő németalföld-német határtól Solzenbergen-ig terjedő, a hollandi vasut által kezelt és a németalföldi államvasut által együttesen használt vonalrész.» (1893 márczius 14. 9132. sz., 1893. R. T. 536.).

FRANCZIAORSZÁG.

A) Franczia igazgatóságok által üzemben tartott vasutak és vasutvonalak.

Fővasutak:

1. Éjszaki vasut.

2. Keleti vasut, ideértve az engedélyesek számlájára üzemben tartott következő vonalakat: Monthermétől Montherméig, Vrigne-Meusetől Vrigne-aux-Boisig, Carignantól Messempréig, Charmestől Rambervillersig, Avricourttól Blamont- és Cireyig, Saint-Diziertől Vassyig, Vassytől Doulevant-le-Châteauig.

3. Nyugati vasut.

4. Paris-Lyon földközi tenger-vasut, ideértve az engedélyesek számlájára üzemben tartott s a marseille-i régi kikötőben levő vonalat, valamint az Arlestől Saint-Louisig vezető vonalat.

5. Orleans-vasut, ideértve a sarthei helyi érdekü vasutakat.

6. Déli vasut.

7. Államvasutak, ideértve az engedélyesek számlájára üzemben tartott, s Ligré-Rivièretől Richelieuig, valamint Barbezieuxtől Château-neufig vezető helyi érdekü vasutakat.

8. A párisi két körvasut, ideértve Valentontól Massy-Palaiseauig vezető strategiai vonalat.(1)

B) Külföldi igazgatóságok üzemében vagy közös használatban levő vonalak.

I. Belga igazgatóságok.

A belga nagy központi vasut által üzemben tartott következő vonalak a belga-franczia határtól számitva:

9. A Treignes melletti Vireuxig.

10. A Doische melletti Givetig.

11. A Heer-Agimont melletti Givetig vezető s a belga éjszaki vasut által üzemben tartott vonal.

12. Az Abeele melletti Hazebrouckig vezető s a nyugat-flandriai vasuttársaság által üzemben tartott vonal.

13. A Momignies melletti Anorig vezető és a chimayi vasuttársaság által üzemben tartott vonal.

---

(1) Kiegészitések: 9. A Departemental vasutak társasága (székhelye: Paris, 20. Avenue de l'Opéra.).
10. A Somaintól Anziaig és a belga határig terjedő vasuttársaság (székhelye: Anzin, Nord.). (1894 márcz. 8. 1873. sz., 1894. R. T. 234.).
11. A «Médoc» nevü társaság által kezelt vonalak (1894 jun. 23. 46252. sz., 1894. R. T. 966.).
Helyi érdekü vasutak: 1. A Departemental vasutak társasága.
2. A Marlieux-Châtillon-sur-Chalaronnei vasuttársaság (székhelye: Paris, 20. Rue Taitbout.). (1894 márcz. 8. 18173. sz., 1894. R. T. 234.).
3. A Castelnautól Margauxig és Panilactól Port des Pilotesig terjedő vonalak («Médoc» társ.; 1894 jun. 23. 46252. sz., 1894. R. T. 966.).

II. Németországi igazgatóságok.

A franczia keleti vasut tulajdonát képező és az elsass-lotharingiai birodalmi vasutakkal együttesen használt következő vonalak a német-franczia határtól számitva:

14. Az Altmünsterol melletti Petit Croixig.
15. A Deutsch-Avricourt melletti Igney-Avricourtig.
16. A Chambrey melletti Moncelig.
17. A Noveant melletti Pagny-sur-Moselleig.
18. Az Amanweiler melletti Batillyig.
19. A Fentsch melletti Audun-le-Romanig.

III. Svájczi igazgatóságok.

A Jura-Simplon vasut által üzemben tartott következő vonalak a franczia-svájczi határtól számitva:

20. A Delle melletti Delleig.
21. A Vallorbes melletti Pontarlierig.
22. A Verrières melletti Pontarlierig.

IV. Olasz igazgatóságok.

23. A Modane melletti olasz-franczia határtól Modaneig terjedő s a földközi tenger-vasutak olasz társaság által üzemben tartott vonal.

Jegyzet. A franczia igazgatóságok által külföldön üzemben tartott vonalakat illetőleg lásd:

Belgium 15., 16. sz.
Németország 99., 100., 101., 102., 103., 104. sz.
Olaszország 4. sz.
Svájcz 20., 21., 22., 23. sz.

OLASZORSZÁG.

A) Olasz igazgatóságok által üzemben tartott vasutak és vasutvonalak.

1. A földközi hálózat-társaság által üzemben tartott összes vonalak.
2. Az adriai hálózat-társaság által üzemben tartott összes vonalak.
3. A szicziliai hálózat-társaság által üzemben tartott összes vonalak.(1)

---

(1) E pont igy pótoltatott: «ide értve a messinai tengerszoroson át vezető vonalat is» (1894 ápr. 30. 32162. sz., 1894. R. T. I. 565.).

4. Az «Éjszak-Milanói vasutak» fölvétettek következő vonalaikkal:
   1. Milano-Erba a S.-Pietro-camnagói szárnyvonallal;
   2. Milano-Saronno;
   3. Saronno-Laveno;
   4. Como-Varese;
   5. Novara-Saronno-Segens;
   6. Saronno-Como. (1893 szept. 16. 68425. sz., 1893. R. T. 2116.).

5. A Paduában székelő «Societá Veneta par Imprese e Construzione publiche» üzemében levő következő vonalak: Padova-Bassaus; Vicenza-Treviso, Vicenza-Schio; Cividale-Portogruaro; Parma-Suzzara; Bologna-S.-V. Portomaggiore; Budrio-Marsalombarda; Arezzo-Stia; Conegliano-Vittorio (1893 ápr. 9. 21,681. sz., 1893. R. T. 608.).

B) Külföldi igazgatóságok üzemében vagy együttes használatban levő vonalak.

I. Franczia igazgatóságok.

4. A Ventimiglia melletti olasz-franczia határtól Ventimigliáig terjedő s a Páris-Lyon földközi tenger-vasut által üzemben tartott vonal.

II. Svájczi igazgatóságok.

5. A Pino melletti olasz-svájczi határtól Luinóig terjedő és a Gotthard vasut által üzemben tartott vonal.

III. Osztrák igazgatóságok.

6. A Pontafel melletti olasz-osztrák határtól Pontebbáig terjedő s az Olaszország felé irányuló forgalomban az osztr. cs. kir. államvasutak által együttesen kezelt vonal.

Jegyzet. Az olasz igazgatóságok által külföldön üzemben tartott vonalakat illetőleg lásd:

Francziaország 23. sz.
Ausztria-Magyarország 22., 23., 24. sz.
Svájcz 24. sz.

LUXEMBURG.

A) Luxemburgi igazgatóságok által üzemben tartott vasutak és vasutvonalak.

1. Henrik-herczeg-vasut, ide értve a Wasserbilligtől Grevenmacher-ig vezető vonalat.

B) Külföldi igazgatóságok üzemében vagy együttes használatában levő vasutvonalak.

I. Németországi igazgatóságok.

2. A Wilhelm-Luxemburg-vasutnak az elsass-lotharingiai birodalmi vasutak által üzemben tartott összes vonalai.

3. Az Ulfingen melletti német-luxemburgi határtól Ulfingenig vezető és a porosz kir. államvasutak által üzemben tartott vonal.

Jegyzet. A luxemburgi igazgatóságok által külföldön üzemben tartott vonalakat illetőleg lásd:

Belgium 17., 18. sz.

NÉMETALFÖLD.

A) Németalföldi igazgatóságok által üzemben tartott vasutak és vasutvonalak.

1. A németalföldi államvasutak üzlettársaságának vonalai.(1)
2. Németalföldi Rajna-vasuttársaság.(2)
3. Hollandi vasuttársaság.
4. Németalföldi központi vasuttársaság.
5. Észak-brabant-német vasuttársaság.
6. Haarlem-Zandvoort-vasuttársaság.(2)

B) Külföldi igazgatóságok üzemében vagy együttes használatban levő vasutvonalak.

I. Német igazgatóságok.

7. A Neuschanz melletti német-németalföldi határtól Neuschanz-ig terjedő s az oldenburgi nagyherczegségi államvasutak által üzemben tartott vonal.

A porosz kir. államvasutak által üzemben tartott következő vonalak a német-német-alföldi határtól számitva :

8. A Borken melletti Winterswyk-ig.(3)
9. A Bocholt « «
10. Az Elten « Zevenaarig.(4)
11. A Streelen « Venlooig.
12. A Kaldenkirchen melletti Venlooig.
13. A Dahlheim melletti Vlodropig.

II. Belga igazgatóságok.

14. A Hamont melletti belga németalföldi határtól a Dahlheim melletti németalföld-német határig vezető s a belga nagy központi vasut által üzemben tartott vonal.

15. A Lanaeken melletti belga-németalföldi határtól az Aachen melletti németalföld-német határig vezető s a belga nagy központi vasut által üzemben tartott vonal.

16. A Visé melletti belga-németalföldi határtól Maestrichtig vezető s a lüttich-maestrichti vasut által üzemben tartott vonal.

---

(1) A Sittard-herzogenrathi vonal (1896 szept. 8. 58.114. sz., 1896. R. T. II. 257.).
(2) E vasutak töröltettek a kezelés változása folytán (1893 márcz. 14. 9132. sz., 1893. R. T. 536.).
(3) Töröltetett mert az 1. sz. a. vasut kezelésébe ment át (1895 deczember 20. 90,367. sz. 1895. R. T. II. 1636.).
(4) E helyett a következő szöveg :
116. Die von der Gesellschaft zum Betriebe der niederländischen Staatseisenbahnen:
a) bei Elten bis Emmerich (1896 máj. 21. 32,084. sz., 1896. R. T. II. 1152.).
b) bei Elten bis Welte (1895 decz. 20. 90,367. sz., 1895. R. T. 1636.).
c) «Herczogenrath mellett Herczogenrathig» (1896 szept. 19. 61,205. sz., 1896. R. T. II. 259.).

17. A Weelde-Merxplas melletti belga-németalföldi határtól Tilburg-ig vezető s a belga nagy központi vasut által üzemben tartott vonal.

18. A La Clinge melletti belga-németalföldi határtól Térneuzenig vezető s a mecheln-terneuzeni vasuttársaság által üzemben tartott vonal.

19. A Selzaete melletti belga-németalföldi határtól Terneuzenig vezető s a Gent-Terneuzen vasuttársaság által üzemben tartott vonal.

Jegyzet. A németalföldi igazgatóságok által külföldön üzemben tartott vonalakat illetőleg lásd:

Belgium 13. sz.

Németország 107., 108., 109., 110. 111. sz.

AUSZTRIA-MAGYARORSZÁG.

I. A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok (Liechtensteint is ide értve).(1)

A) Az alább megnevezett s Ausztria-Magyarországban székhelylyel biró vasuti igazgatóságok és társulatok által üzemben tartott összes vonalak.

1. Az osztrák cs. kir. államvasutak vezérigazgatósága, ideértve a Liechtenstein herczegség területén fekvő feldkirch-buchsi vonalat és a Pontebba melletti olasz-osztrák határtól Pontafelig terjedő s az olasz Adria-vasuttársasággal közösen üzemben tartott vonalat, kivéve azonban a dalmát államvasut következő vonalait:

a) Spalato—Siveric—Knin,

b) Perkovic—Slivno—Sebenico,

továbbá a kolomeai helyi érdekü vasutak vonalait;

c) kolomea—sloboda rungurskai elágazással együtt,

d) Nadwornianski przedmiescie—Szeparowce—Kniazdwor.(2)

2. Aussig-teplitzi vasut.

3. Cseh kereskedelmi vasutak.

4. Cseh éjszaki vasut.

5. Cseh nyugati vasut.(3)

6. Bozen-merani vasut.

7. Buschtehradi vasut.

---

(1) *A megszállott tartományokból:* 1. cs. és kir. banjaluka-doberlini katonai vasut (1893 febr. 10. 8815. sz., 1893. R. T. 294.).

(2) E pont a következő szövegezést nyerte:

1. Az osztr. cs. kir. államvasutak igazgatósága, ideértve a Liechtenstein herczegség területén fekvő Feldkirch-buchsi vonalat és a Pontebba melletti olasz-osztrák határig Pontafelig terjedő s az olasz Adria vasuttársasággal közösen üzemben tartott vonalat, továbbá ideértve a Brodig és Podwoloczyska mellettti osztrák-orosz határtól Brodyig, illetőleg Podwoloczyskáig vezető s az orosz délnyugati vasutak igazgatóságával közösen üzemben tartott vonalokat, kivéve azonban a dalmát államvasut következő vonalait:

a) Spalato-Siverič-Knin;

b) Perkovič-Slivno-Sebenico; továbbá a kolomeai h. é. vasutak;

c) kolomea-sloboda-rumgurskai vonalát, elágazásaival együtt;

d) Nadwornianski przedmiescie Szeparowce-Kniazdwor vonalát, s végre:

e) a podleze-niepolomice;

f) a lititz-nürschan;

g) a wozna-orosz moldavitza szárnyvonalait (1893 jun. 8. 37,685. sz., 1893. R. T. 1490.);

i) lemberg-(klepaton)-janowi h. é. v. (1896 márcz. 13. 18,562. sz., 1896. R. T. II. 806.); lásd Kapfenberg-Seebach-Au (1894 ápr. 9. 26,425. sz., 1894. R. T. I. 538.). Kiegészités (ez nincs kivéve): a valsugana v.; a niederlindewiese-barzdorfi (heinersdorfi) h. é. v.; a schwarzenau-zwettli h. é. v. (1896 aug. 18. 54,153. sz., 1896. R. T. II. 205.).

(3) Töröltetett államositás folytán: 1895 jan. 8. 1324. sz. (1895. R. T. I. 107.).

8. Gácsországi Károly-Lajos vasut, ideértve a Brody és Podwoloczyska melletti osztrák-orosz határtól Brodyig, illetve Podwoloczyskáig vezető s az orosz délnyugati vasutak igazgatóságával közösen üzemben tartott vonalakat: kivéve azonban

e) a podleze-niepolomicei szárnyvonalat.(1)

9. Ferdinand császár éjszaki vasut.(2)

10. Kassa-oderbergi vasut (osztrák vonal).

11. Kremsthal-vasut.

12. Morva-sziléziai központi vasut.(3)

13. Neutitscheini helyi érdekü vasut.(4)

14. Osztrák éjszak-nyugati vasut.

15. Osztrák-magyar államvasuttársaság (osztrák vonalak).(5)

16. Déli vasuttársaság (osztrák vonalak) kivéve a Mödlingtől Bécs melletti Hinterbrühlig vezető villamos üzemre berendezett keskenyvágányu helyi érdekü vasutat.(6)

17. Dél-északnémet összekötő vasut.

18. Stauding-strambergi helyi érdekü vasut.

19. Az osztr. cs. kir. államvasutak Stryjtől a Beszkid melletti magyar határig terjedő vonalának a m. kir. államvasutak által üzemben tartott részvonala Lawocznétől a magyar határig.

20. Bécs-aspangi vasut.

21. Bécsi összekötő vasut.

B) Külföldi igazgatóságok üzemében vagy együttes használatában levő vasutvonalak.

I. Olasz igazgatóságok.

Az olasz Adria vasuttársaság által üzemben tartott következő vonalak az olasz-osztrák határtól számitva:

22. A Cormons melletti Cormonsig.

23. A Pontebba melletti Pontafelig az Olaszországból jövő forgalmat illetőleg.

24. A Peri melletti Alaig.

II. Német igazgatóságok.

A bajor kir. államvasutak által üzemben tartott következő vonalak a német-osztrák határtól számitva:

(1) E vasut a k. k. öst. Staatsbahnen kezelésébe menvén át, töröltetett (1893 jun. 9. 37,685. sz., 1893. R. T. 1490.).

(2) A göding-holicsi h. é. v. magyar területre eső vonalrészei is (1893 máj. 21. 36,090. sz., 1893. R. T. 1044.).

(3) Töröltetett államositás folytán (1895 jan. 8. 1324. sz., 1895. R. T. I. 107.).

12*a*. A Garda-tó melletti Mori-Arco-Riva h. é. v. (1893 jun. 8. 37,685. sz., 1893. R. T. 1490.).

(4) 13*a*. «Privos-Mähr.-osztrau-witkowitzi h. é. vasut» (1895 febr. 16. 9790. sz., 1895. R. T. I. 438.)

(5) 15*b*. Salzkammerguti h. é. v. (1894 nov. 30. 85,390. sz., 1894. R. T. II. 508.); a salzburg-lamprechthauseni h. é. v. obendorf-lamprechtshauseni vonalrésze (1896 aug. 18. 54,153. sz., 1896. R. T. II. 205.).

(6) E helyett a következő új szöveg érvényes: 16. Cs. k. sz. déli vasuttársaság (osztrák vonalak), kivéve a következő keskenyvágányu h. é. vasutakat és pedig:
h) a Mödlingtől Bécs mellett Hinterbrühlig vezető villamos üzemre berendezett:
i) a Preding-Wieselsdorf-Sainz és végül
k) a Pöltschach-Gonobitzi vasutat (1893 jun. 8. 37,685. sz., 1893. R. T. 1490.).

25. A Kieferfelden melletti Kufsteinig.
26. A Salzburg melletti Salzburgig.
27. A Waldsassen melletti Egerig.
28. A Schirding melletti Egerig.
29. Az Asch melletti Egerig.

A szász kir. államvasutak által üzemben tartott következő vonalak a német-osztrák határtól számitva:

30. A Brambach melletti Egerig.
31. A Bärenstein melletti Weipertig.
32. A Moldau melletti Moldauig.
33. A Schöna melletti Bodenbachig.
34. A Schöna melletti Tetschenig.
35. A Neusalz-Spremberg melletti német-osztrák határtól a Taubenheim melletti osztrák-német határig.
36. Az Alt- és Neu-Gersdorf melletti német-osztrák határtól az Ebersbach melletti osztrák-német határig.
37. A Seifhennersdorf melletti Warnsdorfig.
38. A Gross-Schönau melletti Warnsdorfig.
39. A Zittau melletti Reichenbergig.

A porosz kir. államvasutak által üzemben tartott következő vonalak a német-osztrák határtól számitva:

40. A Neusorge melletti Halbstadtig.
41. A Jägerndorf melletti Jägerndorfig.
42. Az Oderberg melletti Oderbergig.
43. A Goczalkowitz melletti Dzieditzig.
44. A Neuberun melletti Oświecimig.

III. Orosz igazgatóságok.

Az orosz délnyugati vasutak igazgatósága által az Oroszországból irányuló forgalmat illetőleg üzemben tartott következő vonalak az orosz-osztrák határtól számitva:

45. A Radziwilow melletti Brodyig.
46. A Woloczysk melletti Podwoloczyskáig.(1)

Jegyzet. Az osztrák igazgatóságok által külföldön üzemben tartott vasutvonalakat illetőleg lásd:

Németország 82—95. sz.
Olaszország 6. sz.
Oroszország 53., 54., 55. sz.
Svájcz 12., 13. sz.

II. Magyarország.

Az alább megnevezett s Ausztriában vagy Magyarországban székhelylyel biró vasuti igazgatóságok és társulatok által üzemben tartott összes vonalak.

(1) 47. «A Nowosielitza mellett Nowosielitzáig (1894 márcz. 18. 19,776. sz., 1894. R. T. I. 505.).

1. Magyar kir. államvasutak, kivéve: a garamberzencze-selmeczbányai, a soroksár-szent-lőrinczi és a taraczköz-tereseli vonalakat.(1)

Ellenben ideértve az államvasutak igazgatósága által üzemben tartott következő vonalakat:

a) a román határtól Predeálig.
b) a Zimony mellett határtól Belgrádig.
c) Bródtól Bosna-Bródig.
d) Arad-temesvári vasut.(2)
e) Békés-Földvár-békési helyi érdekü vasut.
f) Debreczen-Hajdunánás-büdszentmihályi helyi érdekü vasut.(3)
g) Nagyvárad-Belényes-vaskohi helyi érdekü vasut.
h) Pusztatenyő-kunszentmártoni helyi érdekü vasut.
i) Kunszentmárton-szentesi helyi érdekü vasut.
j) Ujszász-jászapátii helyi érdekü vasut.
k) Mezőtur-turkevei helyi érdekü vasut.
l) Zagoriai (csáktornya-zágrábi) helyi érdekü vasutak.(4)

---

(1) E pont új szövege a következő: 1. Magyar kir. államvasutak, kivéve a garam-berzencze-selmeczbányai keskenyvágányu vonalat; soroksár-szentlőrinczi rendesvágányú és taraczvölgyi keskenyvágányú h. é. vasutakat (1894 ápr. 9. 26,448. sz., 1894. R. T. I. 539.).
(2) Az állam tulajdonát képezvén, töröltetett (1894 ápr. 9. 26,448. sz., 1894. R. T. I. 539.).
(3) Neve «Debreczen-Hajdunánási»-ra helyesbittetett (26,448/1894. sz.).
(4) Neve «Csáktornya-zágrábi (zagoriai)»-ra helyesbíttetett (26,448/1894. sz.).
gg) az almás-füzitő-esztergomi h. é. v. (Neve «Esztergom-almás-füzitői»-re helyesbittetett (26,448/1894. sz.);
hh) a dunántuli h. é. v.;
ii) a kassa-tornai h. é. v.;
kk) a debreczen-füzesabonyi h. é. v. (Neve «Debreczen-füzesabony-ohátpolgári»-ra helyesbittetett (26.448/1894. sz.);
ll) a békésvármegyei h. é. v.;
mm) a szigetkamara-szlatinai h. é. v. (Neve «Mármarossziget-szigetkamara-nagybocskó-kisbocskói és szigetkamara-szlatinai»-ra helyesbittetett 26,448/1894. sz.);
nn) α) a nagyszeben-vöröstoronyi h. é. v., nagyszeben-feleki vonala és β) a felek-fogarasi h. é. v. (1894 ápr. 9. 264,448. sz., 1894. R. T. I. 539.);
oo) a brassó-háromszéki h. é. v.;
pp) a somogy-szobb-bercsi h. é. v.;
qq) a varasd-goluboveci h. é. v:;
(*gg—mm, oo—qq* tek. v. ö. 1893 máj. 21. 56,690. sz., 1893. R. T. 1044.);
1. Szentes-hódmezővásárhelyi h. é. v.;
2. Balatonszentgyörgy-somogy-szobbi h. é. v.;
3. Zsebely-csákovári h. é. v.;
4. Murányvölgyi h. é. v.;
5. Békés-csanádi h. é. v.;
6. Hidegkút-gyönk-tamásii h. é. v.;
7. Szlavoniai h. é. v. és
8. A Szakolczától Sudomeritz-Preauig (Morvaország) terjedő vonal magyar területen fekvő és a magyar állam tulajdonát képező vonalrésze (1894 ápr. 9. 26.448. sz., 1894. R. T. 539.).
Beszterczebánya-zólyom-brezó h. é. v.;
Piski-vajda-hunyadi h. é. v.;
Petrozsény-livaszény-lupényi h. é. v.;
Kaposvár-mocsoládi h. é. v.;
Nagyszeben-nagydisznódi h. é. v.;
Körös-belovári h. é. v.;
Zsitvavölgyi h. é. v. és
Kassa-tornai h. é. v. szepsi-metzenzéfi és pucskaj-lucziabánya vonala (1895 január 10. 1526. sz., 1895. R. T. I. 108.).
*d*² debreczen-derecskei-nagylétai h. é. v.;
*e*² szombathely-rumi h. é. v. (1895 febr. 4. 8182. sz., 1895. R. T. I. 117.);
*f*² versecz-kubini h. é. v. (1895 febr. 4. 8181. sz., 1895. R. T. I. 116.);
*g*² szt-lőrincz-slatina-našici h. é. v. (1895 jun. 25. 45,838/III. sz. 1895. R. T. I. 1451.);
*h*² pozsony-dunaszerdahelyi h. é. v. (1895 okt. 3. 68,954. sz., 1895. R. T. II. 1227.);

m) Vinkovce-brčkai helyi érdekü vasut.
n) Marosvásárhely-szászrégeni helyi érdekü vasut.
o) Mátrai helyi érdekü vasut.
p) Bánréve-ózdi helyi érdekü[1] vasut.
q) Bihari helyi érdekü vasutak.
r) Héjasfalva—székelyudvarhelyi helyi érdekü vasut.[2]
s) Marosludas—beszterczei helyi érdekü vasut.
t) Ruma—vrdniki helyi érdekü vasut.
u) Szombathely—pinkafői helyi érdekü vasut.
v) Boba—sümegi helyi érdekü vasut.[3]
w) Mármarossziget—szigeti helyi érdekü vasut.[4]
x) Szatmár—nagybányai helyi érdekü vasut.
y) Szilágysági helyi érdekü vasut.
z) Nyiregyháza—mátészalkai helyi érdekü vasut.
aa) Rétszilas—szegszárdi helyi érdekü vasut.[5]
bb) Budapest—lajosmizsei helyi érdekü vasut.
cc) Kisujszállás—dévaványa—gyomai helyi érdekü vasut.
dd) Bács-Bodrog vármegyei helyi érdekü vasut.
ee) Pécs—barcsi vasut.
ff) Mohács—pécsi vasut.[5]

2. Osztrák-magyar államvasuttársaság (magyar vonalak) ideértve az általa üzemben tartott[6]

a) Nagykikinda—nagybecskereki helyi érdekü vasutat és
b) a torontáli helyi érdekü vasutakat.[7]

---

i² baja-zombor-ujvidéki h. é. v. (1895 okt. 16. 72,763. sz., 1895. R. T. II. 1231.);
j² gyulafehérvár-zalathnai keskenyv. h. é. v. (1895 okt. 27. 74,189. sz., 1895. R. T. II. 1234.);
k² temesvár-nagy-szent-miklósi h. é. v. (1895 nov. 13. 78,415. sz., 1895. R. T. II. 1585.);
l² kecskemét-fülöpszállási h. é. v. (1895 decz. 25. 91,639. sz., 1895. R. T. II. 1638.);
m³ budapest-esztergomi h. é. v. (1895 decz. 25. 91,639. sz., 1895. T. T. II. 1638.);
n² zalavölgyi h. é. v. (1896 febr. 13. 4742. sz., 1896. R. T. I. 798.);
o² zólyom-brézó-breznóbánya-tiszolczi h. é. v. (1896 jan. 31. 5412. sz., 1896. R. T. II. 284.);
p² győr-veszprém-dombovári h. é. v. (1896 febr. 13. 9285. sz., 1896. R. T. I. 799.);
q² a nagy bélicz-privigyei h. é. v. (1896 jun. 30. 41,905. sz., 1896. R. T. II. 44.);
r² a karczag-tiszafüredi h. é. v. (1896 jun. 30. 41,905. sz., 1896. R. T. II. 44.);
s² a magyar délkeleti h. é. v. (1896 aug. 30. 56,709. sz., 1896. R. T. II. 211.);
t² a kaposvár-fonyódi h. é. v. (1896 aug. 30. 56,709. sz., 1896. R. T. II. 211.);
n. n. csetnekvölgyi h. é. v. (1894 decz. 2. 93,054. sz., 1894. R. T. II. 732.);
u² pápa-csornai h. é. v. (1896 aug. 30. 56,708. sz., 1896. R. T. II. 210.);
w² a boldvavölgyi h. é. v. (1896 szept. 19. 61,204. sz., 1896. R. T. II. 258.);
w₂ pancsova-petrovoszellói h. é. v. (1896 okt. 27. 63,727. sz., 1896. R. T. II. 550.); 1896 november 20. 73,932. sz., u. o. 668.);
x₂ nógrádmegyei h. é. v. (1896 okt. 22. 67,918. sz., 1896. R. T. II. 441.);
y² fehér- és tolnavármegyei h. é. v.;
z² kecskemét-tisza-ughi h. é. v. (1896 nov. 7. 71,111. sz., 1896. R. T. II. 555.);
III. nagykároly-somkúti keskenyv. h. é. v.;
IV. az eperjes-bártfai h. é. v. (1894 ápr. 9. 26,448. sz., 1894. R. T. I. 539.).

(1) A «h. é.» jelzés töröltetett: 26,448/1894. sz.
(2) Neve «Héjasfalva székelyudvarhelyi»-re (Székely vasut) helyesbíttetett (24,648/1894. sz.)
(3) Töröltetett, mert a *hh)* a. dunántúli vasuthoz tartozik: 26,448/1894. sz.
(4) Töröltetett, mert az *mm)* a. mármarosi h. é. vasuthoz tartozik: 26.448/1894. sz.
(5) Az állam tulajdonába menvén át, töröltetett (1894 ápr. 9. 26,448. sz., 1894. R. T. I. 539.)
(6) E bekezdés töröltetett, mert a vasut államosíttatott (1893 máj. 21. 36,690. sz., 1893. R. T. 1044.)
(7) Töröltetett, mert 14. sz. a. önállóvá lett (14,932/1896. sz.)

3. Déli vasuttársaság (magyar vonalak), ide értve az általa üzemben tartott következő helyi érdekü vasutakat:

a) Kőszeg—Szombathely.

b) Barcs—Pakrácz.

4. Kassa—oderbergi vasut (magyar vonalak), ideértve a gölniczvölgyi helyi érdekü vasutnak a kassa-oderbergi vasut által üzemben tartott margitfalu—gölniczbányai vonalát, az emlitett helyi érdekü vasut gölniczbánya—szomolnoki keskenyvágányu vonalának kizárása mellett.(1)

5. Győr—sopron—ebenfurti vasuttársaság, ide értve a déli vasuttársaság tulajdonát képező bécs—pottendorf—bécsujhelyi vonalnak a győr—sopron—ebenfurti vasut által üzemben tartott

lajta-ujfalu (2)

ebenfurti részét.

6. Aradi és csanádi helyi érdekü vasut.(3)

7. Szamosvölgyi helyi érdekü vasut.

8. Keszthely-balaton-szentgyörgyi helyi érdekü vasut.

9. Poprádvölgyi helyi érdekü vasut.(4)

OROSZORSZÁG.

A) Orosz igazgatóságok által üzemben tartott vasutak és vasutvonalak:

1. Nicolai vasut.
2. Putiloff-vasut (a nicolai vasut száryvonala).
3. Rybinsk—Bologoe vasut.
4. Ostachkovo—Rjew vasut.
5. Szent-Pétervár—varsói vasut.
6. Balti vasut (a II. szakasz kivételével).(5)
7. Riga—Tuckum vasut.
8. Moszkva—Nisninowgorod vasut.
9. Schuja—Ivanowo vasut.
10. Moszkva—Jaroslawl vasut.(5)
11. Moszkva—bresti vasut.(5)
12. Moszkva—kurski vasut.(5)
13. Moszkva—Riasan vasut.(5)
14. Riasan—Koslow vasut.(6)
15. Riashsk—Wjasma vasut.(7)
16. Riashsk—Morschansk vasut.(7)
17. Tambow—Koslow vasut.(6)
18. Tambow—Saratow vasut.(6)

---

(1) A kassa-oderbergi vasut üzemébe tartoznak még:
Poprádvölgyi h. é. vasut (1894 ápr. 9. 26,448. sz., 1894. R. T. 539.),
Szepesváraljai h. é. vasut (1894 nov. 30. 88,093. sz., 1894. R. T. II. 511.),
Lőcsevölgyi h. é. vasut (1893 máj. 21. 36,690. sz., 1893. R. T. 1044.),
Késmárk-szepesbélai h. é. vasut, szepesbéla-podolini h. é. vasut (1894 ápr. 9. 26,448. sz., 1894. R. T. I. 539.).

(2) Lajtaujfalu h. «országhatár» (1894 nov. 30. 88,093. sz., 1894. R. T. II. 511.).

(3) E helyett «aradi és csanádi egyesült vasutak» (1893 máj. 21. 36,690. sz., 1893. R. T. 1044.), Az aradi és csanádi egyesült vasutak nagyhalmágy-brádi vonala (1897 febr. 5. 7830. sz., 1897. Budapesti Közlöny 41. sz.)

(4) Töröltetett, mert a kassa-oderbergi vasut üzemébe ment át: 26,448/1894. sz., helyette 9. mohács-pécsi vasut: 26,448/1894. sz. és azonfelül 14. sz. torontáli h. é. v. (1896 febr. 28. 14,932. sz., 1896. R. T. II. 802.).

(5) Töröltetett államosítás folytán és helyébe beiktattatott:
5. Balti vasut.
6. Riga-Orel.
10. Délnyugati vasutak (1895 febr. 12. 9186. sz., 1895. R. T. I. 136.).

(6) E vonalak (14., 18.) töröltettek a névjegyzékből és Riasan-Ouralek v. elnevezés alá foglaltattak (1893 ápr. 22. 24,252. sz., 1893. R. T. 675.).

(7) E vasutak (15., 16. nevei töröltettek és helyettük Sysran-Wjasma vasut iktattatott be (1893 ápr. 22. 24,252., 1893. R. T. 676.)

19. Grjasy—Zarizyn vasut.(1)
20. Koslow—Woronesh—rostowi vasut.
21. Catherine vasut.(2)
22. Orel—Grjasy vasut.(3)
23. Livny vasut (keskenyvágányu).(1)(4)
24. Orel—witebski vasut.
25. Dünaburg—witebski vasut.
26. Riga—dünaburgi vasut.
27. Mitaui vasut.
28. Libau—Romny vasut.
29. Varsó—terespoli vasut.
30. Varsó—brombergi vasut.(5)
31. Varsó—bécsi vasut.(6)
32. Lodsin vasut.
33. Kursk—Kiew vasut.
34. Délnyugati vasut.
35. Kharkow—Nikolajew vasut.
36. Kursk—Kharkow—asowi vasut.(7)
37. Losowo—sebastopoli vasut.
38. Visztula vasut.
39. Ivangorod—Dombrowo vasut.
40. Morschansk—sysrani vasut.
41. Wladikaukázi vasut.
42. Fastowi vasut.
43. Orenburgi vasut.
44. Samara—Ufa vasut.(8)
45. Muromi vasut.
46. Polassjesche vasut.(9)

B) Külföldi igazgatóságok üzemében vagy együttes használatában levő vasutvonalak.

I. Német igazgatóságok.

A porosz kir. államvasutak által üzemben tartott következő vonalak a német-orosz határtól számitva:

47. Az Eydtkuhnen melletti Wirballenig.

48. Az Ottlotschin « Alexandrowo-ig.

49. A Schoppinitz « Sosnowice-ig (a volt Odera jobbparti vasut vonala).

50. A Schoppinitz melletti Sosnowiceig (a volt felső sziléziai vasut vonala).

51. A Prostken melletti német-orosz határtól Grajewoig vezető és a keletporoszországi déli vasuttársaság által üzemben tartott vonal.

52. Az Illowo melletti német-orosz határtól Mlawaig vezető s a Marienburg—Mlawkai vasuttársaság által üzemben tartott vonal.

II. Osztrák igazgatóságok.

53. A Szczakowa melletti osztrák-orosz határtól Granicáig vezető s a Ferdinánd császár északi vasut által üzemben tartott vonal.

(1) E vasut üzemét az orosz délkeleti vasuttársaság vette át (1893 aug. 27. 61.842. sz., 1893. R. T. 2027.).
(2) E helyett — névváltoztatás folytán — Rybinsker (1895 szept. 12. 64.047. sz. 1895. R. T. II. 783.).
(3) Töröltetett, mert a 21. sz. vasut üzemébe ment át (64,047/1895. sz.).
(4) E helyett — névváltoztatás folytán — Moskau—Jaroslawl—Archangel (64,047/1895. sz.).
(5) E helyett — névváltoztatás folytán — Moskau—Kiew—Worozesch Eisenbahn (64,047/1895. sz.)
(6) Töröltetett: 9186/1895. sz.
(7) Töröltetett mert a 23. sz. vasut üzemébe ment át (64,047/1895. sz.).
(8) E vasut nevét Samara-Zlatovsk névre változtatta át (1893 április 22. 24.252. sz., 1893. R. T. 676.).
(9) Az orosz vasutak jegyzékébe felvétetett még: a nowgorodi kesk. vág. v. és a pskow—rigai v. (1893 ápr. 22. 24,252. sz., 1893. R. T. 675.) és az orosz állami vasutak jaroslawl—vologdai vonala (1893 máj. 21. 36,690. sz., 1893. R. T. 1044.).

A gácsországi Károly—Lajos vasut[1]

által az Oroszország felé irányuló forgalomban üzemben tartott következő vonalak az osztrak-orosz határtól számitva:

54. a Brody melletti Radziwilowig.
55. a Podwoloczyska melletti Woloczyskig.

Jegyzet. Az orosz igazgatóságok által külföldön üzemben tartott vasutvonalakat illetőleg lásd:

Németország 79., 80., 81. sz.
Ausztria-Magyarország 45., 46. sz.

SVÁJCZ.

A) Svájczi igazgatóságok által üzemben tartott vasutak és vasutvonalak.

1. Svájczi központi vasut.
2. Gotthard-vasut.
3. Jura—Simplon vasut.
4. Svájczi észak-keleti vasut.
5. Egyesült svájczi vasutak.
6. Neuenburgi—Jura vasut.
7. Emmenthal-vasut.
8. Langenthal—Huttwil vasut.
9. Tössthal-vasut.
10. Aargauisch—luzernische Seethal vasut.
11. Svájczi dél-keleti vasut.[2]

B) Külföldi igazgatóságok üzemében vagy együttes használatában levő vasutvonalak.

I. Osztrák igazgatóságok.

Az osztrák cs. kir. államvasutak által üzemben tartott következő vonalak az osztrák-svájczi határtól számitva:

12. a Buchs melletti Buchsig,
13. a St.-Margrethen melletti St.-Margrethenig.

II. Német igazgatóságok.

A badeni nagyherczegségi államvasutak által üzemben tartott következő vonalak a német-svájczi határtól számitva:

14. a Gottmadingen melletti német-svájczi határtól a Wilchingen melletti svájcz-német határig,
15. a Stetten melletti Baselig,
16. a Leopoldshöhe melletti Baselig,
17. a Grenzach melletti Baselig,
18. a Baselben levő s a badeni pályaudvartól a központi pályaudvarhoz vezető összekötő vasut, mely a badeni nagyherczegségi államvasutakkal közös üzemben tartatik,

---

(1) E helyett (államosítás folytán) beiktattatott «a cs. kir. osztrák államvasutak vezérigazgatósága által» (1893 jun. 8. 37,685. sz., 1893. R. T. 1490.).
(2) Továbbá:
12. rorschach—heideni,
13. sihlthali vasut (1893 febr. 25. 9104., 1893. R. T. 329.).

19. a St.-Ludwig melletti német-svájczi határtól Baselig vezető s az elsass-lotharingiai birodalmi vasutak által üzemben tartott vonal.

III. Franczia igazgatóságok.

A Páris—Lyon—földközi tengeri vasut által üzemben tartott következő vonalak a franczia-svájczi határtól számitva:
20. a St.-Gingolph melletti Bouveret-ig;
21. a Chêne—Bourg melletti Genf-Eaux—Vives-ig;
22. a La-Plaine melletti Genf-Cornavinig;
23. a Col-des Roches melletti Locle-ig.

IV. Olasz igazgatóságok.

24. A Chiassó melletti olasz-svájczi határtól Chiassó-ig vezető s a földközi tengeri és adriai hálózat olasz társulatok által üzemben tartott vonal.

Jegyzet. A svájczi igazgatóságok által külföldön üzemben tartott vasutvonalakat illetőleg lásd:
Németország 96., 97., 98. sz.
Francziaország 20., 21., 22. sz.
Olaszország 5. sz.

Kelt Bernben, ezernyolczszázkilenczven évi oktober hó tizennegyedikén.

Ausztria-Magyarország	részéről:	*Seiller.*
Belgium	«	*Jooris.*
Németország	«	*Bülow Ottó.*
Francziaország	«	*gf. Diesbach.*
«	«	*George E.*
Olaszország	«	*Peiroleri A.*
Luxemburg	«	*Leibfried W.*
Németalföld	«	*Asser T. M. C.,*
«	«	*van Riemsdyk I. C. M.*
Oroszország	«	*Hamburger A.,*
«	«	*Isnard N.*
Svájcz	«	*Welti,*
«	«	*Farner.*

A központi hivatal felállitására vonatkozó szabályzat.

I. CZIKK.

A vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 57. czikke által felállitott központi hivatal szervezésével és ügyvitelének felügyeletével a svájczi szövetségtanács bizatik meg.

Ezen hivatal székhelye: Bern.

A szervezés nyomban a ratificationalis okmányok kicserélése után akként veendő foganatba, hogy a hivatal a reá ruházott teendőket az egyezmény hatályba léptével egyidejüleg megkezdhesse.

A hivatal költségei, melyek további intézkedésig évenként 100,000 frankot meg nem haladhatnak, mindenik állam által a nemzetközi forgalom közvetitésére részéről alkalmasakul kijelölt vasuti vonalak kilométerhosszai arányában viselendők.

II. CZIKK.

A szerződő államok, valamint a vasutigazgatóságok mindazon közleményeket, melyek a nemzetközi fuvarozási szolgálatra jelentőséggel birnak, a központi hivatalnak rendelkezésére fogják bocsátani. A központi hivatal ezen közlemények felhasználásával időszaki folyóiratot adhat ki, melynek egy példánya minden egyes államnak és minden részes vasutigazgatóságnak dijtalanul megküldendő. A folyóirat további példányaiért a központi hivatal által megállapitandó ár fizetendő. A folyóirat német és franczia nyelven jelenik meg.

Az egyezmény 2. czikkének 1. és 3. pontjában megjelölt tárgyak jegyzéke, valamint ezen jegyzéknek mindennemü módositásai, melyeket a szerződő államok egyike vagy másika később esetleg el fog rendelni; a központi hivatalnak a lehető gyorsasággal tudtára adandók, mely utóbbi a szerződő államokat mindezekről azonnal értesiti.

A mi az egyezmény 2. czikkének 2. pontjában megjelölt tárgyakat illeti, a központi hivatal ezekre vonatkozólag a szükséges adatokat minden egyes szerződő államtól bekivánván, a többi állammal közölni fogja.

III. CZIKK.

A központi hivatal az egyes vasutigazgatóságok kivánságára a nemzetközi szállitásokból eredő követelések rendezésénél közvetitő gyanánt jár el.

A nemzetközi szállitásokból származó, fizetetlenül maradt követelések a központi hivatalnak tudomására hozhatók a végből, hogy behajtásuk megkönnyittessék. E czélból a hivatal az adós vasutat késedelem nélkül feszólitja, hogy a követelést rendezze, vagy a fizetés megtagadásának okait adja elő.

Ha a hivatal a megtagadásra nézve felhozott indokokat elfogadhatóknak találja, akkor a feleket illetékes biráikhoz utasitja.

Ellenkező esetben, valamint akkor, ha a követelésnek csak egy része vitás, a szövetségtanács által e czélból kijelölt két szakértő véleményének meghallgatása mellett a hivatal vezetője határoz az iránt: vajjon az adós vasut az egész követelést, vagy annak egy részét tartozik-e a hivatalnál letenni. Az ily módon letett összeg az ügynek az illetékes biró által történt eldöntéséig a hivatalnál marad.

Ha valamelyik vasut a hivatal felszólitásának tizennégy napon belül eleget nem tesz, akkor hozzá a fizetés további megtagadásának következményeire való figyelmeztetéssel ujabb felszólitás intézendő.

Ha tiz nap alatt ezen második felszólitásnak sem volna foganatja, akkor a hivatal vezetője azon államhoz, melyhez az illető vasut tartozik, hivatalból indokolt ertesitést intéz, s azt egyuttal felkéri, hogy az alkalmas rendszabályokat vegye fontolóra és különösen vizgálja meg, vajjon az adós vasut az általa közölt jegyzékben továbbra is meghagyandó-e.

Ha a hivatalnak azon államhoz intézett értesitése, melynek kötelékébe az illető vasut tartozik, hat héten át válasz nélkül marad, vagy az illető állam

kijelenti, hogy a vasutat, jóllehet a fizetést nem teljesitette, a jegyzékből töröltetni nem szándékozik; akkor föltételeztetik, hogy az illető állam az adós vasut fizetési képességeért, a mennyiben nemzetközi szállitásból származó követelésekről van szó, minden további nyilatkozat nélkül, a kezességet magára vállalja.

Melynek hiteléül a meghatalmazottak ezen szabályzatot aláirták.

Kelt Bernben, egyezernyolczszáz kilenczven évi október hó tizennegyedikén.

Ausztria-Magyarország	részéről :	*Seiller.*
Belgium	«	*Jooris.*
Németország	«	*Bülow Ottó.*
Francziaország	«	*Diesbach gr.,*
«	«	*George E.*
Olaszország	«	*Peiroleri A.*
Luxemburg	«	*Leibfried.*
Németalföld	«	*Asser T. M. C.,*
«	«	*Van Riemsdyk J. M. C.*
Oroszország	«	*Hamburger A.,*
«	«	*Isnard N.*
Svájcz	«	*Welti.*
«	«	*Farner.*

Végrehajtási határozmányok a nemzetközi vasuti árufuvarozásra vonatkozó egyezményhez.(1)

1. §. (Az egyezmény 3. czikkéhez.)

A fuvarozásból ki van zárva :

1. Arany- és ezüst-rudak, platina, pénz, — pénzértékü érmek és papirok, okmányok, drágakövek, igaz gyöngyök, ékszerek és más drágaságok.

2. Műtárgyak, mint: festmények, érczöntvényü tárgyak, régiségek.

3. Hullák.

4. Lőpor, lőgyapot, töltött lőfegyverek, durranó ezüst, durranó higany, durranó arany, tüzműtárgyak, pyropapir, nitroglycerin, pikrinsavas sók, natronkokes, dynamit, valamint minden egyéb magától gyulladó vagy robbanásnak kitett tárgyak; továbbá az undort gerjesztő és büzös készitmények, — a mennyiben a jelen szám alatt emlitett mindezen tárgyak a feltételesen szállitható tárgyak közt kifejezetten föl nem soroltatnak.

Az 1. mellékletben megjelölt tárgyak csak az ott felsorolt feltételek alatt bocsáttatnak szállitásra. Ezek más tárgyakat magukban nem foglaló külön fuvarlevelekkel adandók fel.

Két vagy több szerződő állam azonban azon tárgyakra nézve is, melyek a nemzetközi fuvarozásból kizárvák vagy csak feltételesen szállittatnak, kölcsönös forgalmukban enyhébb feltételeket állapithat meg.

2. §. (Az egyezmény 6. czikkéhez.)

Nemzetközi fuvarlevél kiállitásánál a 2. számu mellékletnek megfelelő minták használandók, melyeknek közönséges teheráruknál fehér, gyorsáruk-

(1) V. ö. az árúszállításra vonatkozó magyar rendeleteket a 321. lap jegyzetében.

nál sötétrózsaszinü papirra kell nyomtatva lenniök, és az e részbeni szabályokkal megegyező voltuk bizonyságául azon ország valamelyik vasutjának, vagy valamely vasutcsoportjának ellenőrzési bélyegével elláttatniok, a melyben az áru feladatott.

A fuvarlevél — és pedig ugy nyomtatott szövegében, mint kéziratilag kitöltött részében — német vagy franczia nyelven állitandó ki.

Az esetben, ha azon országban, melyhez a feladási állomás tartozik, más a hivatalos nyelv: akkor a fuvarlevél ezen hivatalos nyelven állitható ki, a fuvarlevélnek azonban ez esetben német vagy franczia nyelvü pontos forditást kell tartalmaznia.

A fuvarlevél-minta vastagon bekeritett részei a vasut által, többi részei a feladó által töltendők ki.

Több tárgyat csak akkor szabad ugyanazon fuvarlevélbe felvenni, ha azok összerakása természetes minőségük szerint hátrány nélkül történhetik és vám-, adó- vagy rendőri szabályokba nem ütközik.

Azon árukról, melyek az érvényben álló szabályzatok határozmányai szerint a feladó, illetőleg az átvevő által rakandók be, vagy ki: más tárgyakat magukban nem foglaló külön fuvarlevelek állitandók ki.

A feladási állomás azt is követelheti, hogy minden teljes kocsirakományról külön fuvarlevél állittassék ki.

3. §. (Az egyezmény 7. czikkéhez.)

Ha az 1. §. 4. bekezdésében és az 1. mellékletben I—XXXIV. szám alatt felsorolt tárgyak helytelen vagy hiányos bevallással adatnak fel fuvarozás végett, vagy ha az 1. mellékletben I—XXXIV. szám alatt megállapitott biztonsági szabályok a feladásnál figyelmen kivül hagyatnak: akkor 15 frank dijpótlék fizetendő minden bruttokilogramm suly után.

Minden egyéb esetben az egyezmény 7. czikkében érintett és a szállitmány tartalmának helytelen bevallásáért fizetendő dijpótlék kétszeresét teszi a feladási állomástól a rendeltetési állomásig fizetendő fuvardijnak.

Ha valamely a feladó által megrakott kocsi a hordképesség több mint 5%-ával lett tulterhelve, akkor a pénzbirság összege a fuvardij-különblet tizszeresét teszi.

4. §. (Az egyezmény 9. czikkéhez.)

Az egyezmény 9. czikkében érintett nyilatkozat czéljaira a 3. melléklet szerinti minta használandó.

5. §. (Az egyezmény 13. czikkéhez.)

Az utánvét legmagasabb összege fuvarlevelenkint 2000 frankban állapittatik meg.

6. §. (Az egyezmény 14. czikkéhez.)

A szállitási határidőknek a következő legnagyobb határidőket nem szabad meghaladniok.

a) gyorsáruknál:

1. kezelési határidő ... ... 1 nap;
2. szállitási határidő minden, habár csak megkezdett 250 kilométerre ... ... 1 «

b) teheráruknál:

1. kezelési határidő ... ... 2 «
2. szállitási határidő minden, habár csak megkezdett 250 kilométerre ... ... 2 «

Ha a szállitmány egyik vasutigazgatás pályaterületéről, valamely másik csatlakozó vasut területére megy át, akkor a szállitási határidők a feladási és a rendeltetési állomások közötti össztávolság alapján számittatnak; mig a kezelési határidők, tekintet nélkül a szállitmány által érintett igazgatási területek számára, csak egyszer jönnek számitásba.

A szerződő államok törvényei és szabályzatai határozzák meg, — mennyiben engedtetik meg a felügyeletük alatt álló vasutaknak, póthatáridőket megállapitani a következő esetekben:

1. Vásárok alkalmával.
2. Rendkivüli forgalmi viszonyok esetére.
3. Ha az áru át nem hidalt folyón keresztül, vagy oly összekötő vasuton át szállittatik, mely a szállitásban részes két vasutat köt össze.
4. Másodrendü és helyi érdekü vasutak számára, valamint keskenyvágányu vasutakra való átmenetnél.

Ha valamely vasutra nézve beáll annak szüksége, hogy a jelen szakasz 1—4. sz. alatti eseteiben az egyes államok engedélyezésére fentartott póthatáridőket igénybe kell vennie; akkor köteles ezen vasut azon napot, melyen az árut az utána következő vasutnak átadta, bélyegzés által a fuvarlevélen kitüntetni és a szállitási határidő tullépésének okát és tartamát ugyanott megjelölni.

A szállitási határidő az árunak a fuvarlevéllel történt átvételére következő éjfélkor kezdődik és meg van tartva, ha ezen határidőn belül az áru az átvevőnek, vagy azon személynek, kinek kezeihez a kiszolgáltatás érvényesen történhetik, a kiszolgáltató vasutra nézve érvényes határozmányok szerint kézbesittetett, illetve bejelentetett.

Ugyanezen határozmányok irányadók azon módozatokra nézve, melyek szerint a jelentő levél átadása megállapitandó.

A szállitási határidő szünetel, a vám-, adóhivatali vagy rendőri kezelés tartama, valamint a vasut vétkessége nélkül beállott oly forgalmi zavar tartama alatt, mely által a fuvarozás megkezdése vagy folytatása időlegesen akadályozva van.

Ha az árunak fuvarozás végett történt feladását követő nap vasárnap, akkor a szállitási határidő 24 órával később kezdődik.

Hasonlóképen, ha a szállitási határidő utolsó napja vasárnap, akkor a szállitási határidő csak a rá következő napon jár le.

Ezen két kivétel gyorsárukra nem alkalmazható.

Ha valamely állam törvényei vagy jóváhagyott vasuti szabályzatai vasárnapokon vagy bizonyos ünnepnapokon az áruforgalom félbeszakitását rendelik, akkor a szállitási határidők aránylagosan meghosszabbittatnak.

7. §. (Az egyezmény 15. czikkéhez.)

Az egyezmény 15. czikkének 6. bekezdésében érintett nyilatkozat czéljaira a 4. melléklet szerinti minta használandó.

8. §. (Az egyezmény 32. czikkéhez.)

A rendszerinti sulyapadék szabványtétele két százalékot tesz folyékony és és nyirkos, valamint a következő nem nyirkos áruknál:

ráspolyozott és őrölt festőfák.
fakéreg.
gyökerek,
édes gyökér,
vágott dohány,
zsiradék,

szappan és kemény olajok,
friss gyümölcs,
friss dohánylevelek,
gyapju,
bőrök,
irhák,
kikészitett bőrök,
aszalt és sült gyümölcs,
állati inak,
szarvak és körmök,
csontok (egészben vagy örölve),
száritott halak,
komló,
friss ragaszok.

Minden egyéb, a 32. czikkben megjelölt fajtáju, nem nyirkos áruknál a szabványtétel egy százalékot tesz.

9. §. (Az egyezmény 38. czikkéhez.)

A szállitási érdek czimén bevallott összeg a fuvarlevél e czélra kijelölt helyén betükkel irandó be.

A szállitási érdek bevallásáért járó dijpótlék minden bár csak megkezdett 200 kilométer után, a bevallott összeg ötezredrészét meg nem haladhatja.

A beszedésre kerülő legcsekélyebb dijpótlék 50 centime.

10. §. (Az egyezmény 48. czikkéhez.)

Az egyezmény 14. czikke és ezen végrehajtási határozmányok 6. §-a értelmében eredményező szállitási határidő egyéb megállapodások hiányában, a szállitásban részes vasutak közt a következő módon oszlik meg:

1. Két vasut szomszédos forgalmában:

a) a kezelési határidő egyenlő részekben;

b) a szállitási határidő azon vonalak hossza (dijszabási hossza) arányában, melylyel mindegyik vasut a fuvarozásban részes.

2. Három vagy több vasut egymás közti forgalmában:

a) az első és utolsó vasut előzetes levonásképp kap a kezelési határidőből teheráruknál 12, gyorsáruknál 6 órát;

b) a kezelési határidő maradéka és szállitási határidő egyharmada a fuvarozásban részes összes vasutak közt egyenlően osztatik meg;

c) a szállitási határidő fenmaradó kétharmada azon vonalak hossza (dijszabási hossza) arányában osztatik meg, melylyel mindegyik vasut a szállitásban részes.

Esetleges póthatáridők azon vasutnak válnak javára, a melyen azok a helyi dijszabás határozmányai szerint engedélyezve vannak.

Az áru feladásától a szállitási határidő folyásának kezdetéig terjedő idő egészen a feladási vasut javára szolgál.

Ha a szállitási határidő egészben véve betartatott, ezen esetben a fenti elosztási mód nem jő tekintetbe.

11. §. A fenti végrehajtási határozmányokban frank-értékben kifejezett összegek azon szerződő államokban, melyekben a frank-rendszer fenn nem áll, az illető ország pénzértékében kifejezett összegekkel helyettesitendők.

Melynek hiteléül a meghatalmazottak ezen végrehajtási határozmányokat aláirták.

Kelt Bernben, egyezernyolczszáz és kilenczven évi oktober tizennegyedikén.

Ausztria-Magyarország részéről: *Seiller.*
Belgium « *Jooris.*
Németország « *Bülow Ottó.*

Francziaország	részéről:	*Diesbach gr.,*
«	«	*George E.*
Olaszország	«	*Peiroleri A.*
Luxemburg	«	*Leibfried,*
Németalföld	«	*Asser T M. C.*
«	«	*van Riemsdyk I. M. C.*
Oroszország	«	*Hamburger A.,*
«	«	*Isnard N.*
Svájcz	«	*Welti,*
«	«	*Farner.*

1. melléklet.

Vasuti szállitásra feltételesen fölvehető tárgyakra vonatkozó határozmányok.(1)

I.

A vasutakon használt, megállást jelző durrantyukhoz tartozó petárdákat papirnyiradékba, fürészporba vagy gipszbe kell szorosan csomagolni, vagy valamely más módon oly szorosan és egymástól elkülönitve elhelyezni, hogy a bádogtokocskák sem egymáshoz, sem más tárgyakhoz ne érhessenek. A csomagoláshoz használt ládáknak legalább 26 milliméter vastag szádolt deszkákból készitve, facsavarokkal összetartva, szorosan elzárva és egy második, szintén szorosan záródó és hézagmentes ládában elhelyezve kell lenniök, e mellett a külső láda térfogata 0·06 köbméternél nagyobb nem lehet.

Az ily küldemények szállitás végett csak akkor fogadtatnak el, ha a fuvarleveleken a szabályszerü csomagolás hivatalosan igazolva van.

II.

Lőfegyverek és lövedékekhez való gyutacsok, gyutükrök, nem robbanó gyujtószerek és gyujtókészülékkel ellátott töltényhüvelyek erős ládákba vagy hordókba csomagolandók és minden csomagra tartalmához képest a megfelelő megjelöléssel, u. m. «gyutacsok» vagy «gyutükrök» stb. felirással ellátott bárcza ragasztandó.

III.

Gyufák és más dörzsölés vagy surlódás által gyulladó gyujtószerek (mint gyujtó gyertyák, gyujtó tapló stb.) erős vaspléhből vagy szorosan összeillesztett fából készült tartókban, melyeknek azonban 1·2 köbméternél nagyobbaknak lenniök nem szabad, gondosan és oly szorosan csomagolandók, hogy a tartók belseje teljesen ki legyen töltve. A fatartók külsején tartalmuk világosan megjelölendő.

IV.

Biztonsági kanóczok, azaz olyan gyujtó zsinegek, melyek vékony, jól záró és belséjében aránylag kis mennyiségü lőport tartalmazó csőből állanak, a III. alatti határozmányok alá tartoznak.

V.

Bucher-féle tüzoltó szelenczék bádoghüvelyekben legfeljebb csak 10 kilogramm sulyt tartalmazó ládákban szállithatók, melyek papirossal vannak kibélelve és ezen felül nagyobb, szintén papirossal bélelt ládákba vannak helyezve.

VI.

Közönséges (fehér vagy sárga) phosphort, legfeljebb 30 kilogrammot tartalmazó vizzel töltött és jól beforrasztott bádogszelenczékbe kell helyezni és erős ládákba csomagolni.

E ládák, melyek 100 kilogrammnál sulyosabbak nem lehetnek, két erős fogantyuval birjanak, kivülről pedig «közönséges sárga

(1) E határozmányokat pótolja 1896 nov. 2. 70347. sz. keresk. min. rend., a vasuti árufuvarozás tárgyában létrejött nemzetközi egyezmény végrehajtási határozmányainak kiegészitésére és 1. mellékletének módositására vonatkozó pótmegállapodás életbeléptetése ügyében (1896. R. T. II. 445.) és ugyanannak 1896 nov. 19. 74073. sz. rend., az életbeléptetési határidő megváltoztatása tárgyában (1896. R. T. II. 483.).

(fehér) phosphort tartalmaz» és «fölül» fölirásokkal jelölendők meg.

Alaktalan (vörös) phosphor erős faládákba, fűrészpor közé helyezett jól beforrasztott bádogszelenczékbe csomagolandó. E ládák, melyeknek sulya 90 kilogrammnál nagyobb nem lehet, kivülről «vörös phosphort tartalmaz» felirással látandók el.

VII.

Nyers, nem kristályos kénnatrium csak szorosan záró bádogtartókban, finomitott, kristályos kénnatrium pedig csak vizhatlan hordókba, vagy másféle vizhatlan tartókba csomagolva vétetik át elszállitás végett.

Vas- vagy mangántartalmu használt, gáztisztitó anyag — a mennyiben nem adatnék föl teljesen szorosan záró bádogtartókba csomagolva, — csakis vasból készült kocsikban fogadtatik el szállitásra.

Ha e kocsiknak nincsen szorosan záró vasfödelük, a rakomány kocsiponyvákkal födendő be; melyeknek olyképen kell elkészitve lenniök, hogy ha égő tárgygyal közvetlen érintkezésbe is jönnek, tüzet ne fogjanak.

A föl- és lerakodásról a föladónak, illetőleg a czimzettnek kell gondoskodnia. A vasutigazgatóság kivánságára a kocsiponyvákat is a föladónak kell beszereznie.

VIII.

Celloïdin — egy a Collodium alkoholtartalmának nem teljes elpárologtatása által nyert, szappanhoz hasonló külsejü, lényegében collodium-gyapotból álló vegyület csak akkor fogadtatik el szállitásra, ha az egyes celloïdinlemezek ugy vannak csomagolva, hogy kiszáradásuk teljesen meg legyen akadályozva.

IX.

Kén-äther, és oly folyadékok, melyek nagyobb mennyiségben tartalmaznak kén-äthert (Hoffmann-csöppek és Collodium), csakis tökéletesen szorosan zárt fém- vagy üvegedényekben szállithatók, melyeknek következőképen kell csomagolva lenniök:

1. ha ilyen vegyülettel töltött több edény egy darab szállitmányként adatik föl, azok erős faládákba, szalma, széna, korpa, fűrészpor vagy infusoria föld közé vagy más laza anyagba csomagolandók;

2. egyes csomagoknál az edények szállitása tartós és jól megerősitett fedelekkel, valamint fogantyukkal ellátott és elegendő csomagoló anyaggal bélelt kosarakban vagy vödrökben engedtetik meg; a födélnek, a mennyiben az szalma, nád, gyékényből vagy hasonló anyagból áll, vizüveggel kevert agyaggal, mésztejjel vagy valamely hasonló anyaggal kell beitatva lennie.

Az egyes csomagoknak brutto sulya 60 kilogrammnál nagyobb nem lehet.

A más tárgyakkal való együvé csomagolást illetőleg lásd a XXXV. szám alatti határozmányt.

X.

Szénkéneg (kénalkohol) szállitása kizárólag csak nyitott kocsikban ponyva nélkül történik, még pedig vagy:

1. 500 kilogramm tartalmat meg nem haladó, erős vasbádogból készült, kellően szegecselt tömör edényekben, vagy

2. legfölebb 75 kilogramm brutto sulyu bádogedényekben, melyek alul és fölül vaspántokkal vannak megerősitve. Az ilyen edényeket fonott kosarakba vagy vödrökbe kell elhelyezni vagy pedig szalma, széna, korpa, fűrészpor, infusoria föld vagy valamely más laza anyag közé ládákba csomagolni, vagy

3. üvegedényekben, melyek erős faládákban szalma, széna, korpa, fűrészpor, infusoria föld vagy más laza anyag közé helyezendők.

XI.

Faszesz nyers és finomitott állapotban és aceton (eczetszesz), a mennyiben nem különösen ezen czélra készitett kocsikban (tartánykocsik) vagy hordókban adatnak föl, csak fém- vagy üvegedényekben szállithatók. Ezen edényeknek a IX. szám alatt a kén-äther stb. számára előirt módon kell csomagolva lenniök.

A más tárgyakkal való együvé csomagolásra nézve lásd a XXXV. szám alatti határozmányt.

XII.

Zöldmész csak nyitott kocsikon szállittatik.

XIII.

Chlorsavas kálit és más chlorsavas sókat papirral kiragasztott hézagmentes hordókba vagy ládákba kell gondosan csomagolni.

XIV.

Pikrinsav csak egy a vasutnál ismert vegyész által a szállitó levélre vezetett bizonyitvány mellett szállitható, mely a föladott pikrinsav veszélytelenségét igazolja.

XV.

Mindennemü folyékony ásványsavra (különösen kénsav-, vitriololaj-, sósav-, salétromsav-, választóvizre), a következő szabályok érvényesek:

1. Ha ezen gyártmányok gömbökben, palaczkokban vagy korsókban szállittatnak; akkor ezen edényeknek szorosan elzárva, jól becsomagolva és különösen a könnyü kezelhetés végett erős fogantyukkal ellátott tartókba vagy fonott kosarakba kell helyezve lenniök. Ha e gyártmányok fém-, fa- vagy gummitartókban szállittatnak, azoknak teljesen tömöreknek és jól elzárva kell lenniök.

2. A XXXV. sz. a. határozmányok föntartása mellett, az ásványsavakat mindig külön kell berakni és különösen őket más vegyészeti szerekkel egy kocsiba helyezni nem szabad.

3. Az 1. és 2. pont alatti szabályok azon tartókra nézve is érvényesek, a melyekben a nevezett szerek szállittattak. Az e fajta tartók mindenkor mint ilyenek megjelölendők.

XVI.

Marólug (maró-nátronlug, szódalug, marókálilug, hamuzsirlug), továbbá olajseprő (az olajfinomitás maradékai) és bróm a XV-ik számu határozmány 1. és 3. pontjai szerint kezelendők, (kivéve a 3. pont alatt idézett 2. alatti határozmányt).

A más tárgyakkal való együvé csomagolást illetőleg lásd a XXXV. szám alatti határozmányt.

XVII.

Vörös, füstölgő salétromsav szállitására a XV. szám alatti határozmányok érvényesek, azon további kikötéssel: hogy a gömbök és palaczkok olyképen helyezendők tartóikba, hogy tartalmukkal legalább is egyenlő térfogatu száritott infusoria földdel vagy más alkalmas száraz földes anyaggal legyenek körülvéve.

XVIII.

Vizmentes kénsav (anhydrit, ugynevezett tömör oleum) csak az esetben szállitható, ha vagy:

1. jól beforrasztott, erős, ónozott vasbádog szelenczékbe, vagy

2. erős vas- vagy vörösréz palaczkokban van föladva, mely utóbbiak nyilásának légmentesen elzárva, betapasztva és ezenfelül még agyag-boritékkal is ellátva kell lennie.

A szelenczék és palaczkok finoman szétoszlatott anorganikus anyag, mint salakgyapot, infusoria föld, hamu vagy hasonló anyag közé erős faládákban szorosan becsomagolandók.

Egyébként a XV. szám 2. és 3. pontjai alatti határozmányok alkalmazandók.

XIX.

Firnász és firnászszal kevert festékekre, továbbá ätherikus és zsiros olajokra, ugyszintén valamennyi ätherfajokra, kivéve a kénäthert (lásd IX. sz. a.) és a petroleum-äthert (lásd a XXII. sz. a.) absolut alkoholra, borszeszre (spiritusz) spritre és más a XI. szám alatt föl nem sorolt szeszes folyadékokra, a mennyiben ezen anyagok gömbök, palaczkok, vagy korsókban kerülnek szállitás alá, a XV. számu határozmány 1. pontja mérvadó.

Más tárgyakkal való együvé csomagolást illetőleg, lásd a XXXV. sz. a. határozmányt.

XX.

Petroleum, nyers és tisztitott állapotban, hogyha fajsulya 17·5 Celsius foknál legalább 0·780, vagy ha 760 millimeter légsulymérőállásnál (a tenger szintjére átszámitva) 21 Celsius fok alatti hőmérséknél gyulékony gőzöket nem ad;

barna szénkátrányból készitett olajok, a mennyiben legalább is a föntemlitett fajsulyt elérik (solárolaj, photogén stb.); továbbá kőszénkátrány-olajok (benzol, toluol, xylol, cumol stb.) és mirbánolaj (nitro benzol) a következő határozmányok alá tartoznak:

1. Ezen tárgyak, a mennyiben nem külön e czélra készült kocsikban (tartány-kocsik) adatnak föl, csak a következő feltételek mellett szállithatók: vagy

a) különösen jó, tartós hordókban, vagy

b) hézagmentes és szilárd fémedényekben, vagy

c) üvegedényekben; ezen esetben azonban a következő föltételek szemmel tartásával:

aa) ha több ily edény egy csomagba egyesitve adatik föl, akkor azok szalma, széna, korpa, fürészpor, infusoria föld vagy más laza anyag közé erős faládákba szorosan becsomagolandók;

bb) egyenként való csomagolásnál az edények csak tartós, jól megerősitett födéllel és fogantyukkal ellátott és elegendő csomagoló anyaggal kibélelt kosarak vagy vödrökben adhatók föl; a födélnek, a mennyiben az szalma, nád, gyékény vagy más hasonló anyagból áll, vizüveggel kevert agyag vagy mésztejjel, vagy más hasonló anyaggal kell beitatva lennie. Az egyes csomagok brutto

sulyának 60 kilogrammnál nagyobbnak lenni nem szabad.

2. A szállitás alatt netalán megsérült edények azonnal kirakatnak és a még meglevő tartalommal a feladó javára a lehető legjobb áron eladatnak.

3. A szállitás csak nyitott kocsikban történik. Vámbemondó eljárás melletti kezelésre, mely a szoros befödést és a kocsifedők ólomzárral való ellátását tenné szükségessé, a szállitmány nem fogadtatik el.

4. Az előző 3-ik pontban foglalt határozmányok azon hordók- és egyéb edényekre is érvényesek, a melyekben ezen anyagok szállittattak.

Az e fajta edények mindenkor mint ilyenek bejelentendők.

5. Más tárgyakkal való együvé csomagolást illetőleg lásd a XXXV. sz. a. határozmányt.

6. A fuvarlevélből kivehetőnek kell lenni, hogy az ezen szám első és második bekezdésében fölsorolt anyagok fajsulya legalább is 0·780, vagy pedig, hogy a petroleum a gyuladási hőmérsékre nézve föntebb emlitett határozmánynak megfelel.

Ha a fuvarlevélben ez az adat hiányzik, akkor a XXII. szám alatt foglalt (a petroleumätherre vonatkozó) határozmányok alkalmazandók.

XXI.

Petroleum, nyers és tisztitott állapotban, petroleum-naphta, petroleum és petroleumnaphta lepárolásánál nyert termények, a mennyiben ezen anyagok fajsulya 17·5 Celsius foknál 0·780-nál kevesebb és 0·680-nál több (benzin, ligroin és tisztitó olaj), a következő határozmányok alá tartoznak:

1. ezen tárgyak, a mennyiben nem különösen e czélra készült kocsikban (tartány-kocsik) adatnak föl, csak a következő föltételek mellett szállithatók, vagy

a) különösen jó, tartós hordókban, vagy

b) hézagmentes, szilárd fémedényekben, vagy

c) üvegedényekben, ezen esetben azonban a következő feltételek szemmel tartásával:

aa) ha több ily edény együvé csomagolva adatik föl, ugy azok erős faládákba, szalma, széna, korpa, fürészpor, infusoria föld vagy más laza anyag közé szorosan becsomagolandók;

bb) egyenkint való csomagolásnál az edények csakis tartós, jól megerősitett födéllel és fogantyukkal ellátott és elegendő csomagoló anyaggal kibélelt kosarak- vagy vödrökben adhatók föl; a védő födélnek, a mennyiben az szalma, nád, gyékény vagy más hasonló anyagból áll, vizüveggel kevert agyag-, vagy mésztejjel vagy más hasonló anyaggal kell beitatva lennie.

Az egyes csomagok brutto sulya 40 kilogrammnál nagyobb nem lehet.

2. A szállitás alatt netalán megsérült edények azonnal kirakatnak s a még meglevő tartalommal a feladó javára a lehető legjobb áron eladatnak.

3. A szállitás csak nyitott kocsikon történik. Vámbemondó eljárás melletti kezelésre, mely a szoros befödést és a kocsifedőknek ólomzárral való ellátását tenné szükségessé, a szállitmány nem fogadtatik el.

4. Az előző 3-ik pontban foglalt határozmányok azon hordók és egyéb edényekre is érvényesek, a melyekben ezen anyagok szállittattak.

Az e fajta edények mindenkor mint ilyenek bejelentendők.

5. Más tárgyakkal való együvé csomagolást illetőleg lásd a XXXV. sz. a. határozmányt.

6. A fel- és lerakásnál a kosarakat és vödröket, melyekben az üveggömbök vannak, nem szabad sem targonczán szállitani, sem vállon vagy háton vinni, hanem azokat csakis a kosarak és vödrök fogantyui segitségével szabad hordani.

7. A kosarakat és vödröket a vasuti kocsikban biztosan kell elhelyezni és megfelelően megerősiteni. A kosarakat és vödröket nem szabad egymás fölé, hanem csak egymás mellé egy rétegben berakni.

8. Minden csomag föltünő, vörös alapra nyomatott következő felirással: «tűzveszélyes» látandó el. Az üveg- vagy kőedényeket tartalmazó kosarakat és vödröket még «kézben vinni» fölirással is el kell látni.

A kocsikra egy vörös szinü bárcza ragasztandó «vigyázva rendezni» fölirással.

9. A fuvarlevélnek ki kell tüntetnie, hogy az ezen szám első kikezdése alatt fölsorolt tárgyak fajsulya 17·5 Celsius foknál 0·780-nál kisebb és 0·680-nál nagyobb.

Ha a fuvarlevélből ez az adat hiányzik, akkor a XXII. szám alatti (a petroleum-ätherre vonatkozó) határozmányok mérvadók.

XXII.

Petroleum-äther (gasolin, neolin stb.), valamint petroleum-naphtából és barnaszén-kátrányból készült hasonló könnyen gyulladó anyagok, a mennyiben fajsulyuk 17·5 Celsius foknál 0·680 vagy ennél kevesebb, a következő határozmányok alá tartoznak.

1. Ezen tárgyakat csak a következő módon szabad szállitani és pedig: vagy

a) hézagmentes és szilárd fémedényekben; vagy

b) üvegedényekben; ezen esetben azonban a következő feltételek szemmel tartásával:

aa) ha több ilyen edény együvé csomagolva adatik föl: ugy azok erős faládákban, szalma, széna, korpa, fűrészpor, infusoria föld vagy más laza anyag közé szorosan becsomagolandók;

bb) egyenkint való csomagolásnál az edények csakis tartós, jól megerősitett födéllel és fogantyukkal ellátott és elegendő csomagoló anyaggal kibélelt kosarak vagy vödrökben adhatók föl; a födélnek, a mennyiben az szalma, nád, gyékény vagy más hasonló anyagból áll, vizüveggel kevert agyag vagy mésztej vagy más hasonló anyaggal kell beitatva lennie. Az egyes csomagok bruttó sulyának 40 kilogrammnál nagyobbnak lennie nem szabad.

2. Szállitás alatt netalán megsérült edények azonnal kirakatnak és a még meglevő tartalommal a feladó javára a lehető legjobb áron eladatnak.

3. A szállitás csak nyitott kocsikon történik. Vámbemondó eljárás melletti kezelésre, mely a szoros befödést és a kocsifedőknek ólomzárral való ellátását tenné szükségessé, a szállitmány nem fogadtatik el.

4. Az előző 3-ik pontban foglalt határozmányok azon hordók és egyéb edényekre is érvényesek, a melyekben ezen anyagok szállittattak.

Az e fajta edények mindenkor mint ilyenek jelentendők be.

5. Más tárgyakkal való együvé csomagolást illetőleg lásd a XXXV. szám alatti határozmányt.

6. A föl- és lerakás alkalmával az üveggömböket tartalmazó kosarakat és vödröket nem szabad sem targonczán szállitani, sem vállon vagy háton vinni; hanem azokat csakis a kosarak és vödrök fogantyui segélyével szabad hordani.

7. A kosarakat és vödröket a vasuti kocsikban biztosan kell elhelyezni és megfelelően megerősiteni, továbbá nem szabad őket egymás fölé, hanem csak egymás mellé egy rétegben berakni.

8. Minden csomag feltünő, vörös alapra nyomtatott, következő felirással: «tűzveszélyes» látandó el. Az üveg- vagy kőedényeket tartalmazó kosarakat és vödröket még a «kézben vinni» felirással is el kell látni. A kocsikra egy vörös szinü bárcza ragasztandó «vigyázva rendezni» felirással.

XXIII.

Terpentinolaj és másnemü büzös olajok, valamint szalmiakszesz csak nyitott kocsikban szállittatnak.

Ugyanez áll azon hordók vagy egyéb edényekre nézve is, melyekben ezen anyagok szállittattak.

Ily edények mindenkor mint ilyenek jelentendők be.

A más tárgyakkal való együvé csomagolást illetőleg lásd a XXXV. szám alatti határozmányt.

XXIV.

Nem folyékony arzénfélék, névszerint: arzénes sav (Hüttenrauch), sárga arzén (Rauschgelb, Auripigment), vörös arzén (Realgar), termésarzén (Scherben-Kobalt, légykő) stb. csak akkor vétetnek fel szállitásra:

1. ha minden egyes darab fekete olajfestékkel olvasható módon e szavakkal: «arzén (méreg)» van megjelölve:

2. ha a csomagolás a következő módon foganatosittatott és pedig vagy

a) kettős hordókba, vagy ládákba, mely hordók fenekei belső abroncsokkal, a ládák födelei pedig abroncsokkal vagy vaspántokkal vannak biztositva; a belső hordók és ládák erős, száraz fából vannak készitve és sürü vászonnal, vagy hasonló sürü szövettel vannak kiragasztva, vagy

b) kátrányozott vászonból készitett zsákokba, melyek erős száraz fából készült egyszerü hordókba vannak csomagolva, vagy

c) forrasztott bádoghengerekbe, melyek erős faburkolattal (külső hordóval) vannak körülvéve, mely utóbbinak fenekei belső abroncsokkal biztositandók.

XXV.

Folyékony arzénfélék, különösen arzénsavra nézve a XXIV. 1. és XV. 1. és 3. alatti határozmányok érvényesek, (kivéve a XV. 3. alatt idézett 2. pont alatti határozmányt).

XXVI.

Másnemü mérges fémkészitményeket (mérges fémfestékek, fémsók, stb.), melyekhez különösen a higanykészitmények, mint sublimat, kalomel, fehér és vörös präcipitat, czinober, továbbá a réz-sók és a réz-festékek, mint rézgálicz, rézrozsda (Grünspan), zöld és kék rézfestékek, ugyszintén az ólomkészitmények, mint ólomtajték (massicot), minium, ólomczukor és más olomsók, ólomfehér és más ólomfestékek, zinkpor, ón- és antimonhamu tartoznak; csak szilárd, száraz fából készült, hézagmentes, belső abroncsokkal, illetőleg övező pántokkal ellátott hordókban vagy ládákban szabad szállitás végett föladni.

A burkolatoknak olyanoknak kell lenniök,

hogy a szállitás alkalmával elkerülhetetlen rázkódások, lökések, stb. miatt az anyagoknak szétporlódása az eresztékeken át be ne következhessék.

XXVII.

Élesztőt, akár folyékony, akár szilárd állapotban, csak olyan edényekben szabad szállitani, melyek nincsenek légmentesen elzárva.

XXVIII.

Fenyőkormot (Kienruss) csak oly tartós kosarakba csomagolt hordócskákban vagy edényekben szabad szállitani, melyeknek belseje papirossal, vászonnal vagy hasonló anyagokkal tömötten ki van ragasztva.

XXIX.

Őrlött vagy szemcsés faszén csak csomagolva szállitható.

Ha frissen kiizzitott állapotban van, akkor csomagolásához vagy

a) erős vasbádogból készült és légmentesen elzárt tartók, vagy

b) légmentesen elzárt, több réteg igen erős és kemény firnászolt kéregpapirosból készitett hordók (ugynevezett amerikai hordók) használandók, melyeknek végeire vasabroncsok vannak huzva, fenekük erős esztergályozott fából készült és vas-csavarokkal van az abroncsokhoz erősitve, eresztékei pedig papiros- vagy vászoncsikokkal vannak gondosan beragasztva.

Ha őrlött vagy szemcsés faszén adatik föl szállitásra, ugy a fuvarlevélből kivehetőnek kell lennie, vajjon a faszén frissen izzitott állapotban van-e vagy nem. Ha a fuvarlevélből ez az adat hiányzik, akkor az első eset tételeztetik föl és a szállitás csak a föntebb előirt csomagolás mellett van megengedve.

XXX.

A nagyon terhelt cordonnet-, souple-, bourre de soie- és chappe-selymek fonatokban csak ládákban vétetnek fel szállitásra.

Oly ládákban, melyeknek belső magassága 12 cm.-néi nagyobb, az egyes selyemrétegek 2 cm. magas üregek által választandók el egymástól, Ezen üregek farostélyok által állittatnak elő, melyek 2 cm. vastag, négyzetes, egymástól 2 cm. távolságban fekvő és végeiken két vékony keresztléczczel összekötött léczekből állanak. A ládák oldalfalaiba legalább egy cm. széles és a léczek közötti üregekre szolgáló lyukak vágandók; ugy, hogy a ládán keresztül egy rudacskát lehessen áttaszitani.

Nehogy a ládákba vágott lyukak betakartassanak és ez által hatástalanokká váljanak, kivülről a láda mindegyik oldalára két lécz szögezendő.

Ha selyem adatik fel elszállitásra, a fuvarlevélből kivehetőnek kell lenni, vajjon az az előbb emlitett fajtákhoz tartozik-e vagy nem. Ha a fuvarlevélből ez az adat hiányzik, akkor az első eset tételeztetik fel és az elszállitás csak a fent körülirt csomagolás mellett van megengedve.

XXXI.

Gyapju, különösen műgyapju (mungo- vagy shoddy-gyapju), gyapjuhulladékok, posztórongyok, fonógyár-, pamut-, és pamutfonálhulladékok, szövőszék- és szerszám-zsinegek, továbbá selyem és selyem-hulladékok, len, kender, csepü, rongyok és más efféle tárgyak (használt, tisztitó pamutra nézve lásd a harmadik kikezdést), ha be vannak zsirozva, csak nyitott, ponyvákkal letakart kocsikon szállittatnak; hacsak a feladó a vasutigazgatással azoknak födött kocsikban való szállitása iránt meg nem állapodik.

A fuvarlevélből kivehetőnek kell lenni, vajjon a nevezett tárgyak be vannak e zsirozva vagy nem, különben mint bezsirozottak tekintetnek és kezeltetnek.

Használt tisztitó pamutnak szállitása csak erős, jól elzárt hordókban, ládákban vagy másnemü edényekben engedtetik meg.

XXXII.

Könnyen rothadó állati hulladékok, mint be nem sózott friss bőrök, zsirok, inak, csontok, szarvak és körmök csak a következő feltételek mellett vétetnek fel és szállittatnak:

1. A föladó köteles a szállitmányokat az illető vasuti szállitó hivatalnak bejelenteni és az utóbbi által meghatározandó időben berakásra készen tartani.

2. Egyes küldemények csak erős, szorosan elzárt hordókba, vödrökbe vagy ládákba csomagolva vétetnek föl.

3. Friss inak, mészszel nem kezelt friss enyvbőr, valamint ezek hulladékai, ugyszintén be nem sózott friss bőrök kocsirakományokban való föladásnál is csak a 2. alatt előirt csomagolás mellett vétetnek föl.

4. Minden más ezen rendbeli tárgyak kocsirakományokban való szállitása ponyvákkal be-

takart nyitott kocsikban történik. A szükséges ponyvákat a föladó köteles szolgáltatni.

5. A vasutvállalat a viteldijak előre lefizetését a feladás alkalmával követelheti.

6. A netalán szükséges fertőtlenités költségei a feladót, illetőleg az átvevőt terhelik.

XXXIII.

Kén, csomagolatlan állapotban csak födött kocsikban szállittatik.

XXXIV.

Oly tárgyak, melyek a mozdony szikráitól könnyen meggyuladhatnak, mint széna, szalma (rizs- és lenszalma is), nád (a spanyolnád kivételével), fakéreg, tőzeg (az ugynevezett gép- vagy sajtolt tőzeg kivételével), darabos (föl nem aprózott) faszén (l. a XXIX. sz. határozmányt), növényzeti fonó-anyagok és hulladékaik, papirforgács, faliszt, fapép, faforgács stb., valamint petroleum-maradványoknak, gyantáknak és hasonló anyagoknak laza és gyulékony testekkel való keverése utján készitett tárgyak, nemkülönben gipsz, csávamész és darázskő (trasz) csomagolatlan állapotban csupán csak teljesen befedve és azon további föltétel mellett vétetnek föl szállitásra, hogy a föladó és átvevő a föl- és lerakást maga teljesitteti. A föladó ezenkivül tartozik a vasutvállalat kivánságára az ezen tárgyak befedésére szükséges ponyvákat is szolgáltatni.

XXXV.

Ha a IX., XI., XV., XVI. és XIX-től bezárólag XXIII-ig fölsorolt vegyi szerek 10 kg.-nál nem nagyobb mennyiségekben adatnak föl, akkor meg van engedve egyrészt a IX., XI., XVI. (a brom kivételével) és XIX-től XXIII-ig bezárólag fölsorolt tárgyakat és másrészt a XV. alatt fölsoroltakat (100 gramm sulyig a bromot is ideértve) ugy egymással, mint más, a vasutakon föltétlenül szállitható tárgyakkal egy szállitmánydarabbá egyesiteni. Az előbbi tárgyaknak azonban jól elzárt üveg- vagy bádog-palaczkokban, szalma, széna, korpa, füřészpor, infusoriaföld vagy más laza anyagok közé erős faládákba szorosan becsomagolva és a fuvarlevélben névszerint fölsorolva kell lenniök.

Kelt Bernben, egyezernyolczszázkilenczven évi október hó 14-én.

Ausztria-Magyarország részéről:

Seiller.

Belgium részéről:

Jooris.

Németország részéről:

Bülow Ottó.

Francziaország részéről:

Diesbach gr.,
George E.

Olaszország részéről:

Peiroleri A.

Luxemburg részéről:

Leibfried.

Németalföld részéről:

Asser T. M. C.,
van Riemsdyk I. M. C.

Oroszország részéről:

Hamburger A.,
Isnard N.

Svájcz részéről:

Welti,
Farner.

Bérmentve		Jegyzék	Díjtétel 100 kg. után	Beszedendő				Bérmentve		
		Készpénz előleg								
		Utánvétel beszedés után								
		Jutalék								
		Fuvardíj ig								Fuvardíj
										Díjpótlék é
										Fuvardíj
		Díjpótlék érdekbevallásért								Díjpótlék é
		Fuvardíj ig								Fuvardíj
		Díjpótlék érdekbevallásért								Díjpótlék é
		Átvitel								

…lczszázkilenczven évi október hó 14-én.

…széről:	**Seiller.**
«	**Jooris.**
«	**Bülow Ottó.**
«	**Diesbach gr., George E.**
«	**Peiroleri A.**
«	**Leibfried.**
«	**Asser T. M. C., van Riemsdyk I. M. C.**
«	**Hamburger A., Isnard N.**
«	**Welti, Farner.**

Frankirt		Note	Frachtsatz für 100 Kilogr.	Zu erheben				Frankirt	
		Nachnahme { Baarvorschuss							
		nach Eingang							
		Provision							
		Fracht bis							
		Frachtzuschlag für Interesse-declaration							
		Fracht bis							
		Frachtzuschlag für Interesse-declaration							
		Uebertrag							

ıten Oktober eintausend achthundert und neunzig.

n: **Seiller.**

Jooris.

Otto von Bülow.

Cte de Diesbach,
E. George.

A. Peiroleri.

W. Leibfried.

T. M. C. Asser,
J. C. M. van Riemsdyk.

A. Hamburger,
N. Isnard.

Welti,
Farner.

Frais perçus		Note	Unité de taxe pour 100 kilogr.	à percevoir				Frais perçu[s]
		Débours						
		Remboursements						
		Provision						
		Frais de transport jusqu'à						
		Taxe supplémentaire pour la déclaration représentant l'intérêt à la livraison						
		Frais de transport jusqu'à						
		Taxe supplémentaire pour la déclaration représentant l'intérêt à la livraison						
		Report						

ze octobre mil huit cent quatre-vingt-dix.

ongrie : **Seiller.**

: **Otto von Bülow.**

: **Jooris.**

Cte de Diesbach,
E. George.

A. Peiroleri.

urg : **W. Leibfried.**

s : **T. M. C. Asser,**
J. C. M. van Riemsdyk.

A. Hamburger,
N. Isnard.

Welti,
Farner.

3. melléklet.

Nyilatkozat.

A .... vasut .... állomásának, árufelvételi hivatala kérés$\frac{\text{emre}}{\text{ünkre}}$ .... től .... ig vasuton leendő szállitás végett átvette az alábbi árúkat, melyek a mai napon kelt fuvarlevélben a következő módon vannak megjelölve u. m.

....

....

....

Ezennel világosan elismer$\frac{\text{em}}{\text{jük,}}$ hogy ezen árúk

$\frac{\text{csomagolatlanul}}{\text{a következő csomagolási hiányokkal}}$ *

....

....

....

adattak fel s hogy ez által$\frac{\text{am}}{\text{unk}}$ a fuvarlevélben is elismertetett.

Kelt .... évi .... hó .... n.

* A szállitmány állapotához képest vagy a «csomagolatlanul» vagy pedig «a következő csomagolási hiányokkal» szavak törlendők.

Az elismerésnek több darabból álló szállitmányoknál csak a csomagolatlan vagy hiányosan csomagolt darabokra kell szoritkoznia.

Kelt Bernben, ezernyolczszázkilenczven évi október hó tizennegyedikén.

Ausztria-Magyarország részéről:		*Seiller.*
Belgium	«	*Jooris.*
Németország	«	*Bülow Ottó.*
Francziaország	«	*Diesbach gr.,*
		George E.
Olaszország	«	*Peiroleri A.*
Luxemburg	«	*Leibfried.*
Németalföld	«	*Asser T. M. C.,*
		van Riemsdyk I. M. C.
Oroszország	«	*Hamburger A.,*
		Isnard N.
Svájcz	«	*Welti,*
		Farner.

4. melléklet.

Utólagos rendelkezés.

Kelt............................évi....................hó........n.

A.......................................vasut....................állomását fel kérem/kérjük, hogy az 18........évi.........................hó........n kelt fuvarlevéllel

....ur részére

....re való rendeltetéssel feladott, az alábbiakban megjelölt küldeményt

Jel és szám	Darab-szám	A csomagolás módja	Tartalom	Suly kilogramm

ne szolgáltassa ki a fuvarlevélben kijelölt átvevőnek, hanem

1. küldje ide vissza saját czimemre,
2. küldje..................................úrnak............................vasut
....állomására.

(Aláirás.)

Megjegyzés. A mintának azon része, mely az adott esetre nem illik, törlendő.
A 2. alatti rendelkezés esetén akár *az eredeti rendeltetési állomáson*, akár valamely *közbeeső állomáson* csak egy átvevőt szabad megjelölni.

Kelt Bernben, ezernyolczszázkilenczven évi október hó tizennegyedikén.

Ausztria-Magyarország részéről:		*Seiller.*
Belgium	«	*Jooris.*
Németország	«	*Bülow Ottó.*
Francziaország	«	*Diesbach gr.,*
		George E.
Olaszország	«	*Peiroleri A.*
Luxemburg	«	*Leibfried.*
Németalföld	«	*Asser T. M. C.,*
		van Riemsdyk I. M. C.
Oroszország	«	*Hamburger A.,*
		Isnard N.
Svájcz	«	*Welti,*
		Farner.

Jegyzőkönyv.

Az alólirott meghatalmazottak a mai napon megkötött egyezmény aláirása előtt a következőket jelentették ki és állapitották meg:

I. Az 1-ső czikket illetőleg egyértelmüség áll fenn arra nézve, hogy oly küldemények, melyeknek kiinduló és végállomása ugyanazon államterületen fekszik, nem tekintendők nemzetközi szállitmányoknak; az esetben sem, ha azok valamely oly vonalon, melynek üzeme ezen állam valamely igazgatósága alá tartozik, idegen állam területét csak átmenőleg érintik.

Egyetértés áll fenn továbbá arra nézve is, hogy jelen egyezménynek határozmányai nem alkalmazhatók, ha a küldemény az egyik államterület valamely állomásáról akár a szomszéd állam határállomására, a hol a vámkezelés történik; akár oly állomásra szállittatik, mely ezen határállomás és a határ közt fekszik, kivévén, ha a feladó ily szállitmányra a jelen egyezmény alkalmazását kivánja.

Ezen határozmány érvényes az emlitett határállomásról vagy az emlitett közbeeső állomások valamelyikéről a mások állam állomásaira rendelt szállitmányokra nézve is.

II. A 11. czikket illetőleg, alólirott meghatalmazottak kijelentik, miszerint semminemü oly kötelezettséget el nem vállalhatnak, mely államuk szabadságát saját vasuti belforgalmának szabályozása tekintetében korlátozhatná. Az általuk képviselt állam nevében különben mindannyian konstatálják, hogy forgalmi szabályaik ez idő szerint az egyezmény 11-ik czikkében megállapitott elvekkel összhangban állanak, és hogy kivánatosnak tartják, miszerint ezen összhang fentartassék.

III. Elismertetik továbbá, hogy jelen egyezmény által a vasutaknak azon államhoz való viszonya, melyhez tartoznak, semmi tekintetben nem módosittatik és hogy ezen viszony jövőben is minden egyes állam törvényhozása által fog szabályoztatni, valamint hogy különösen az egyes államokban a dijszabások és szállitási feltételek állami jóváhagyására nézve érvényes határozmányok az egyezmény által nem érintetnek.

IV. Elismertetik, hogy a központi hivatal felállitására vonatkozó szabályzat, valamint a vasuti fuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezményhez csatolt végrehajtási határozmányok és az 1., 2., 3. és 4. számu mellékletek ugyanoly hatálylyal birnak és ugyanazon időre szólnak, mint maga az egyezmény.

Jelen jegyzőkönyv, mely a mai napon megkötött egyezménynyel egyidejüleg ratifikálandó, ezen egyezmény lényeges kiegészitő részének tekintendő; ugyanoly hatálylyal bir és ugyanazon időre szól, mint maga az egyezmény.

Melynek hiteléül a meghatalmazottak ezen jegyzőkönyvet aláirásaikkal ellátták.

Kelt Bernben, ezernyolczszázkilenczven évi október hó tizennegyedikén.

Ausztria-Magyarország	részéről:	*Seiller.*
Belgium	«	*Jooris.*
Németország	«	*Bülow Ottó.*
Francziaország	«	*Diesbach gr.,* *George E.*

Olaszország részéről:	*Peiroleri A.*
Luxemburg «	*Leibfried.*
Németalföld «	*Asser T. M. C., van Riemsdyk I. M. C.*
Oroszország «	*Hamburger. A., Isnard N.*
Svájcz «	*Welti, Farner.*

XXVI. TÖRVÉNY-CZIKK

a törvényhatóságokról szóló 1886:XXI. t. cz. némely rendelkezéseinek módositásáról.

(Szentesitést nyert 1892. évi november 16-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi november 19-én.)

1. §. Az 1886 : XXI. t. cz. 96. §-ában foglalt azon intézkedés: mely szerint az idézett törvényczikk 24. §-ában a bizottsági tagok számának a népszámlálás eredményéhez képest 10 évről 10 évre ujra megállapitására,

továbbá a 29. §-ban a választó-kerületek beosztásának ugyancsak tiz évenkint kiigazitására,

a 32. §-ban a választott bizottsági tagok 10 évi megbizatására,

a 43. §-ban a biráló választmány és a 48. §-ban az állandó választmány tagjainak 5 évenkint való választására

vonatkozó rendelkezések a legközelebbi átalános népszámlálást követő évben lépnek életbe,

hatályon kivül helyeztetik; s a törvényhozás további intézkedéseig az 1870 : XLII. t. cz. 28., 38. és 44-ik §-aiban foglalt rendelkezés marad hatályban.

2. §. Ezen törvény kihirdetése napján lép hatályba és végrehajtásával a belügyminister bizatik meg.

XXVII. TÖRVÉNY-CZIKK

a fogház- és elzárás-büntetés végrehajtása és a pénzbüntetésekből befolyó összegek felhasználása tárgyában.(1)

(Szentesitést nyert 1892. évi deczember 1-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi deczember 19-én.)

1. §. A fogház- és elzárás-büntetés a birósági fogházakban hajtandó végre, habár e büntetést közigazgatási hatóság állapitotta is meg.

Addig, mig a birósági fogházak megfelelőleg kiépülnének, a közigazgatási hatóságok által megállapitott szabadságvesztés büntetése kivételkép külön közigazgatási fogházakban is végrehajtható.

(1) V. ö. az 1890: XLIII. t. czikket, a kir. biróságok előtt fölmerült bünügyi költségek behajtásáról és elszámolásáról.

Külön közigazgatási fogházak épitése mellőzendő.

2. §. A közigazgatási hatóságok, a közigazgatási uton elitéltek eltartásából a birósági fogházakban felmerült költséget, a szabályrendeletileg megállapitott fejenkénti és naponkénti mennyiségben, az igazságügyi tárczának megtéritik.

3. §. A jelen törvény erejénél fogva mindennemü pénzbüntetés, akár királyi biróságok, akár pedig közigazgatási hatóságok állapitották meg, — hacsak az itélet alapjául szolgáló törvény, ministeri rendelet, vagy az 1879 : XL. t. cz. 1. §-ának 3. és 4. pontja alapján megállapitott szabályrendelet világosan más rendelkezést nem tartalmaz ; — az igazságügyminister kezelése alá tartozik és a felmerülő szükséghez és czélszerüséghez képest letartóztató-intézeti épitkezésekre, javitó-intézeti és rabsegélyezési czélokra forditandó.[1]

4. §. Az ekként befolyt összegek «büntetéspénzek országos alapja» elnevezés alatt kezelendők; ezen alap állása, valamint az abból fedezett kiadások természete és mennyisége évenkint a zárszámadásokban kimutatandó.

5. §. A letartóztató intézetek gyorsabb megjavithatása végett az igazságügyi minister felhatalmaztatik, hogy a felmerülő szükséghez képest a pénzügyministerrel egyetértőleg, a pénzbüntetésekből évenkint befolyó összegek alapján kölcsönmüveleteket is létesithessen; de csak oly mértékben, hogy ezen kölcsönmüveletek következtében tőke- és kamattörlesztésül évenkint fizetendő összeg a pénzbüntetésekből várható bevételek egy évi mennyiségének hétharmad részéből fedezhető legyen.

6. §. Az 1887 : VIII. t. cz.-nek[2] a jelen törvénynyel ellenkező rendelkezései hatályukat elvesztik.

7. §. A jelen törvény végrehajtásával az igazságügyi, belügyi és pénzügyi ministerek bizatnak meg.[3]

XXVIII. TÖRVÉNY-CZIKK

az 1893. év első negyedében viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról.

(Szentesitést nyert 1892. évi deczember 16-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi deczember 19-én.)

1. §. A ministerium felhatalmaztatik, hogy a magyar korona országaiban jogérvényes adókra és állami jövedékekre vonatkozó összes — jelenleg fennálló vagy ezután hozandó — törvényeket, azok időközben bekövetkezhető módositásainak figyelembevételével, az 1893. év első negyedében érvényben tarthassa és az ezek alapján befolyó adókból és egyéb bevételekből az állami kiadásokat az alább következő szakaszokban meghatározott módon fedezhesse.

2. §. A kiadásokra nézve az 1892. évi

(1) A közigazgatási hatóságok előtt befolyt pénzbüntetések tekintetében kibocsátott rendeleteket l. a kihágásokról szóló 1879: XL. t. cz. 13. §-a kapcsán.

(2) Az 1887: VIII. t. cz. a büntetőtörvénykönyvet tartalmazó 1878: V. t. cz. 27. §-ának módositásáról rendelkezik.

(3) V. ö. 1893 márcz. 6. 4185. sz. belügymin. rend., a fogház és elzárás büntetés végrehajtásáról és a pénzbüntetésekből befolyó összegek felhasználásáról szóló 1892: XXVII. t. cz. végrehajtása tárgyában (1893. R. T. 455.); 1894 aug. 3. 53.441. sz. belügymin. rend., a fogház- és elzárásbüntetés végrehajtásáról és a pénzbüntetésekből befolyó összegek felhasználásáról szóló 1892: XXVII. t. cz. életbeléptetése és végrehajtása iránt 4158/1893. sz. alatt kiadott körrendelet kiegészitése és módositása tárgyában (1894. R. T. II. 314.), — V. ö. még: 1896 febr. 5. 1621. sz. belügymin. rendelet, a büntető intézetekben letartóztatottak fényképeinek beszerezhetése tárgyában (1896. R. T. I. 1076.).

állami költségvetésről szóló 1892. évi XIV. törvényczikk rendelkezései irányadók; felhatalmaztatik azonban a kormány, hogy oly kiadásokat is fedezhessen ezen törvény érvényben léte alatt, a melyek időközben alkotott külön törvények vagy törvényes intézkedések folytán fedezendők, de ugy ezen, valamint általában minden — a jelen törvénynyel adott felhatalmazás alapján teendő — kiadás az 1893. évi költségvetés keretébe lesz beillesztendő.

3. §. A megelőző szakaszban foglalt feltételek mellett felhatalmaztatik a kormány, hogy az állami alkalmazottaknak az 1893. év első negyedére ideiglenes pótlékot nyujthasson; ez a pótlék azonban nem haladhatja meg azt az összeget, a mely az állami tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeinek szabályozására vonatkozólag az 1892. évi 4. képviselőházi irományszám alatt benyujtott törvényjavaslattal ajánlatba[1] hozatott.

Az ekként nyujtott pótlék csak ideiglenes jellegü s az állami tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeinek szabályozására vonatkozó törvény hatálybaléptével megszünik.

4. §. Jelen törvény 1893. évi január hó 1-én lép életbe, de hatálya az 1893. évi állami költségvetésről szóló törvény[2] életbeléptével megszünik; végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

XXIX. TÖRVÉNY-CZIKK

a tényleges birtokos tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvbe bejegyzéséről és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítéséről.[3]

(Szentesitést nyert 1892. évi deczember 28-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi deczember 30-án.)

1. §. Azokban az esetekben, a melyekben az 1886 : XXIX., 1889 : XXXVIII. és 1891 : XVI. t. czikkek a telekkönyvi betétek szerkesztése alkalmával a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik: a jelen törvény rendelkezéseinek korlátai között a tényleges birtokos tulajdonosul a telekjegyzőkönyvbe is bejegyezhető.[4]

2. §. A tényleges birtokosnak tulajdonosul bejegyzése iránti eljárás a telekkönyvi hatóság részéről folyamatba teendő:

1. Valamely község telekjegyzőkönyveibe felvett mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1. §-ban idézett törvény értelmében tulajdonosul a tényleges birtokos bejegyezhető.

a) ha ezt az igazságügyminister elrendeli;

b) tagositás vagy urbéri rendezés folytán, avagy a volt urbéreseknek közösen kiadott illetőségek egyénenként való felosztása folytán a telekjegyzőkönyveknek teljes vagy részleges átalakitása esetében.[5]

---

(1) E törvényjavaslat alapján jött létre az 1893: IV. t. cz.

(2) Az 1893. évi államköltségvetést az 1893: VII. t. cz. tartalmazza.

(3) V. ö. a telekkönyvi betétek szerkesztéséről szóló 1886: XXIX., 1889: XXXVIII. és 1891: XVI. t. czikkeket és azok kapcsán bőven idézett rendeleteket. L. továbbá az 1869 ápr. 8. 2579. sz. igazs. min. szabályrendeletet a telekkönyveknek a birtokszabályozások folytán szükségessé vált átalakításánál követendő eljárás tárgyában (1869. R. T. 555.).

(4) V. ö. 6. §.; az 1—8. §§. tekintetében v. ö. 12—14. §§.

(5) V. ö. 1886. XXIX. t. cz. 26. §., 1891: XVI. t. cz. 8. §.; továbbá 1889 decz. 22. 45,041. sz. igazságügymin. rend., a volt urbéreseknek a tagosítás vagy urbéri rendezés alkalmával közösen kiadott legelő-, erdő- és nádas illetőségek telekkönyvezése tárgyában (1889. R. T. 2531.); 1890 junius 2. 20,326. sz. igazságügymin. rend., a volt urbéresek részére kiadott birtokilletőségek felosztásánál és azok telekkönyvezésénél követendő eljárás tárgyában (1890. R. T. 757.); 1890 jun. 14. 22,188. sz. igazságügym. rend., az urbéresek részére urbéri rendezés, tagosítás vagy elkülönítés alkalmával legelő-illetőség fejében kiadott erdőbirtok helyes telekkönyvezése tárgyában (1890. R. T. 966.); 1895 nov. 22. 51,407. sz. igazságügymin. rend., a volt urbéreseknek a tagosításkor vagy urbéri rendezéskor közösen kiadott legelő-, erdő- és nádas illetőségek telekkönyvezésére nézve 45,041/1889. sz. a. kiadott igazságügymin. rend. módosítása tárgyában (1895. R. T. II. 1481.).

2. Egyes telekkönyvi ingatlanokra nézve:

a) ha ezt ebbeli minőségének igazolása mellett a tényleges birtokos, vagy tényleges birtokostárs a telekkönyvi hatósághoz intézett beadványban kéri;

b) ha a hagyatéki eljárás során az tünik ki, hogy egészben vagy részben a hagyatékhoz tartozó valamely ingatlan tulajdonjoga a telekkönyvben nincs az örökhagyónak, illetőleg az örökhagyónak és tényleges birtokostársának nevére bejegyezve.

A 2. *a)* és *b)* pontok eseteiben az 1886 : XXIX. t. cz. 15. §-a alapján — ideértve e szakasznak az 1889 : XXXVIII. t. cz. 5. és 7. §-aiban, valamint az 1891 : XVI. t. cz. 15. §. *b)* pontjában foglalt kiegészitéseit is — a tényleges birtokos tulajdonosul a többi feltételek fenforgása esetében is csak akkor jegyezhető be: ha a kérvény beadását közvetlenül megelőző legalább két év óta van az ingatlannak tényleges birtokában.[1]

3. §. A 2. §. 1. *a)* és *b)* pontjainak eseteiben a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvekben való bejegyzésére nézve folyamatba tett eljárás során az illető községbeli telekjegyzőkönyveknek következő helyesbitései is foganatosithatók:

a) az 1886 : XXIX. t. cz. 22. §-ának eseteiben a telekjegyzőkönyvekben még fennálló, de tényleg már megszünt jogokra vonatkozó bejegyzések törlése;

b) az 1886 ; XXIX. t. cz. 12. §-a alapján a még nem telekkönyvezett ingatlanok telekkönyvi felvétele;

c) az 1889 : XXXVIII. t. cz. 16—18. §-ai értelmében a határozatlan részekben bejegyzett közös vagyonra nézve a határozott hányadok kitüntetése; és

d) az 1891 : XVI. t. cz. 18—20. §-ai szerinti helyesbitések.

Ugyanezen esetekben azon telekjegyzőkönyvek helyett, a melyekbe többrendü, már meghaladott vagy törölt tételek vannak bejegyezve, s a melyek ennek folytán nehezen áttekinthetőkké váltak, uj telekjegyzőkönyvek készithetők; tekintet nélkül arra, hogy az illető telekjegyzőkönyvben valamely bejegyzés egyébként a jelen törvény értelmében helyesbittetik-e, avagy pedig nem.[2]

4. §. A 2. §. 2. *a)* és *b)* pontjainak eseteiben a 3. §. *a)*, *c)* és *d)* pontjaiban felsorolt helyesbitéseknek és új telekjegyzőkönyv készitésének csak azokra a telekjegyzőkönyvekre nézve van helye, a melyekben a tényleges birtokos tulajdonául bejegyzendő ingatlanok fel vannak véve.

A 3. §. *c)* és *d)* pontjaiban felsorolt helyesbitéseket a telekkönyvi tulajdonos, vagy tulajdonostárs a telekkönyvi hatósághoz beadott kérvényben külön is kérheti.

Hagyatéki tárgyalás során a 3. §. *d)* pontja szerinti helyesbitések iránt a külön eljárás hivatalból is, a 3. §. *c)* pontja szerinti helyesbités iránti külön eljárás pedig akkor inditandó meg: ha azt a hagyatéki tárgyalás során valamelyik érdekelt örökös, vagy hagyományos kéri.[3]

5. §. A tényleges birtokos tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvben való bejegyzésére s a 3. és 4. §-ok értelmében való helyesbitésére vonatkozó eljá-

---

(1) V. ö. 3., 4., 6., 8., 9. §§.
(2) V. ö. 4., 5. §§. 1886: XXIX. t. cz. 12. §., 15. §. *a)* p. 22. §., 12. §., 15. §. *a)* p., 16., 22. §§.; 1889: XXXVIII. t. cz. 16—18. §§., 1891: XVI. t. cz. 18—20. §§.
(3) V. ö. 5. §§.

rásnál, a mennyiben a jelen törvény és a 10. §. alapján kiadandó rendelet eltérő intézkedést nem tartalmaz; az 1886 : XXIX., 1889 : XXXVIII. és 1891 : XVI. t. czikkek idevágó rendelkezései megfelelően alkalmazandók.

6. §. Azokat a teendőket, a melyeket az 1. §-ban emlitett törvények a bizottság müködése körébe utalnak a 7. §. értelmében a telekkönyvi hatóságnak fentartottak kivételével — a 2. §. 1. *b)* pontjának esetében az 1869. évi 2579. számu igazságügyministeri szabályrendelet 15. §-a értelmében alakitott bizottság; a többi esetekben a telekkönyvi hatóság kiküldöttje, illetőleg a hagyaték-tárgyalást vezető kir. közjegyző teljesiti.

Kiküldöttül biró, albiró, közjegyző, birósági jegyző vagy birói minősitéssel biró birósági aljegyző rendelhető ki.

Ott, a hol szükségesnek mutatkozik, az igazságügyminister közhivatali viszonyban nem álló oly személyeket, kik birói képesitéssel birnak, ide értve a gyakorló ügyvédeket is; felruházhat azzal a jogosultsággal, hogy a telekkönyvi hatóság azokat is kirendelhesse, mint kiküldötteket,

A kiküldött mellé a 2. §. 1. *a)* pontjának esetében feltétlenül, a 2. pont eseteiben pedig, ha szükségesnek mutatkozik, egy telekkönyvvezető, segédtelekkönyvvezető, telekkönyvi vizsgát tett irnok, vagy telekkönyvvezetői minősitéssel biró dijnok is kirendelendő.

A 2. §. 2. *b)* pontjának esetében a hagyaték-tárgyalást vezető közjegyző azokra az ingatlanokra nézve, a melyek az ő közjegyzői kerületében feküsznek, kiküldetés nélkül jár el; azokra nézve pedig, melyek közjegyzői kerületén kivül esnek, az eljárás meginditása végett az illetékes telekkönyvi hatóságnak tesz jelentést.

7. §. Az átalakitó bizottságnak (2. §. 1. *b)* és a 6. §. értelmében kirendelt kiküldöttnek, illetőleg a hagyatéktárgyalást vezető kir. közjegyzőnek és az ezek mellé esetleg kirendelt telekkönyvvezetőnek (segédtelekkönyvvezetőnek, irnoknak, dijnoknak) hatáskörébe csak azok a teendők tartoznak, a melyek az 1. §-ban idézett törvények szerint a helyszini eljárást megelőzőleg és a helyszinén végzendők. A további teendőket a helyszinén felvett jegyzőkönyvek alapján, ezeknek bemutatása után, a telekkönyvi hatóság végzi.

8. §. Az 1891 : XVI. t. cz. 8. §-ában és 1886 : XXIX. t. cz. 58. §-ában, illetőleg az 1889 : XXXVIII. t. cz. 27-ában megszabott hirdetmény, a jelen törvény szerinti eljárásnak megfelelő tartalommal, csak a 2. §. 1. pontjának eseteiben bocsátandó ki; még pedig a 2. §. 1. *b)* esetében az 1891 : XVI. t. czikk 8. §-ának megfelelő hirdetmény együttesen azzal, a melylyel az 1869. évi 2579. számu szabályrendelet(1) 14. §-a értelmében az érdeklettek a hitelesitési határnapról értesittetnek.(2)

A 2. §. 2. pontjának eseteiben törlési keresetet, ellentmondást vagy felszólalást olyan hatálylyal, hogy az időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett harmadik személy joghátrányára szolgálhasson; azok, a kiknek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését, a megszünt tehertétel törlését, az uj

(1) T. i. az 1869 ápr. 8. 2579. sz. igazs. min. szabályrend., a telekkönyveknek a birtokszabályozások folytán szükségessé vált átalakításánál követendő eljárás tárgyában (1869. R. T. 555.).

(2) V. ö. 1894 jul. 1. 26,666. sz. igazságügymin. rend., azoknak a korlátozásoknak és módozatoknak szabályozása tárgyában, a melyek szerint az 1892: XXIX. t. cz. alapján helyesbített telekjegyzőkönyvekben foglalt ingatlanokra és haszonvételökre a törvény 8. §-ában előirt hirdetményi, valamint az ott megállapított két havi és három évi határidő alatt végrehajtás vezethető (1894. R. T. I. 877.); l. még 1896 ápr. 10. 20,742. sz. igazsügymin. rend., a telekkönyvi betétek elkészítését tárgyazó hirdetménynek a pénzügyi hatóságokkal való közlése tárgyában (1896. R. T. I. 923.)

telekkönyvi felvételt, a határozott hányad kitüntetését vagy a telekkönyvi helyesbitést rendelő végzés saját kezükhöz szabályszerüen kézbesittetett, a kézbesitéstől számitott két hónap alatt; egyébként pedig a vonatkozó bejegyzés alapjául szolgáló jegyzőkönyvnek a telekkönyvi hatósághoz beérkeztétől számitott három év alatt adhatnak be.

Uj telekjegyzőkönyv készitése esetében a netaláni hibák kiigazitásának czéljából felszólalás adható be azon végzés keltének napjától számitott három év alatt, a mely a régi telekjegyzőkönyvet megszüntnek és ujonnan szerkesztettnek jelenti ki. Az ebbeli végzést az uj telekjegyzőkönyv *A)* lapjára kell feljegyezni.

9. §. A helyszini eljárással kapcsolatos költségeket a 2. §. 1. pontjának eseteiben az államkincstár viseli, az 1886 : XXIX. t. cz. 72. §-ában körülirt szolgáltatások azonban a községet terhelik. A 2. §. 2. pontjának eseteiben a helyszini eljárás költségeit az érdekelt felek tartoznak viselni és megfelelő előleget adni.

10. §. Az 5—9. §-okban foglalt eljárási szabályoknak további részleteit a jelen törvényen alapuló eljárásukért a kir. közjegyzőknek és a 6. §. szerint feljogositandó egyéneknek illetményeit, — végre a 6. §. szerint feljogositandó egyéneknek alkalmazási viszonyát és felelősségét és ezen müködésükre vonatkozólag a fegyelmi eljárást az igazságügyminister rendelettel szabályozza, s kibocsátandó rendeleteit a felmerülő szükséghez képest módosithatja és kiegészitheti.

11. §. Az 1886 : XXIX. t. czikk 70., 71., az 1889 : XXXVIII. t. czikk 29., 30. §-ai és az 1891 : XVI. t. cz. 17. §-ának utolsó bekezdése hatályon kivül helyeztetnek, és ezek helyébe a következő 12. és 13. §§. rendelkezései lépnek hatályba: (1)

12. §. Ha valamely ingatlan a telekkönyvbe be nem jegyzett több átruházásnak képezte tárgyát és az utolsó tényleges birtokos tulajdonjoga az 1886: XXIX., 1889 : XXXVIII. és 1891 : XVI. t. cz.-ben megállapitott eljárás folyamán jegyeztetik be: azon közbeeső jogügyletek után, a melyek a jelen törvény hatálybalépte előtt köttettek, de illetékszabás végett ezen időig be nem jelentettek, vagy ha bejelentettek is, de az illetékről szóló fizetés-meghagyás a jelen törvény hatálybaléptét követő egy éven belül nem kézbesittetik, — bélyeg és illeték nem fizetendő.

Az utolsó vagyonátruházás után — értve ez alatt az örökösödés utján történt átszállást is — a szabályszerü illeték jár.

Ha a megelőző birtokváltozás kisebb-nagyobb közelsége alapján illetékmérséklésnek van helye (1887 : XLV. t. cz. 1. §.): az utolsó vagyon-átruházás utáni illeték kiszabásánál csak az olyan megelőző átruházás jön figyelembe, a mely után az illeték kiszabatott.

A tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése esetében abból az okból, hogy a jogügylet vagy az öröklés, az illeték kiszabása végett kellő időben be nem jelentetett, felemelt illeték vagy birság az utolsó vagyonátruházás után, közbeeső vagyonátruházás hiányában pedig a közvetlen vagyonátruházás után nem szabható ki akkor: ha a jogügylet a jelen törvény hatálybalépte előtt köttetett, illetőleg az öröklés a jelen törvény hatálybalépte előtt nyilt meg.(1)

---

(1) V. ö. 16. §.

13. §. Az 1886 : XXIX., 1889 : XXXVIII. és 1891 : XVI. t. cz. alapján felvett jegyzőkönyvek, ugyszintén a beadványok és határozatok bélyeg- és illetékmentesek; kivéve a felek által az 1886 : XXIX. t. cz. 59. §-a és az 1891 : XVI. t. cz. 17. §-a alapján benyujtott kérvényeket, továbbá az 1886 : XXIX. t. cz. 58. §-a és az 1889 : XXXVIII. t. cz. 27. §-a alapján beadott felszólalási kérvényeket, törlési kereseteket, az ezek tárgyalására vonatkozó iratokat és az ugyanezek alapján hozott birói határozatokat.

Bélyegmentesek továbbá a betétszerkesztési eljárás során bemutatott vagy a felvett jegyzőkönyvekhez csatolt vázrajzok, helyhatósági bizonyitványok, anyakönyvi kivonatok, családi értesitők, lelkészi bizonyitványok és birói határozatok, ugyszintén a bemutatott vagy jegyzőkönyvbe vett nyilatkozatok és pótnyilatkozatok.

Nyilvánkönyvi jogoknak törlése esetében a nyugta és a telekkönyvileg bejegyzett bárminő jog megszüntére vonatkozó okirat csak akkor bélyegmentes, ha a töröltetni kért jog az 1891. év végéig szünt meg.(1)

14. §. A 12. és 13. §§. rendelkezései a jelen törvény 1—8. §-ai szerinti eljárásra is kiterjesztetnek.

15. §. Az igazságügyminister felhatalmaztatik:

a) hogy rendelettel szabályozza azokat a korlátozásokat és módozatokat, a melyek szerint a jelen törvény rendelkezései alapján helyesbitett telekjegyzőkönyvekben foglalt ingatlanokra és haszonvételükre a 8. §-ban előirt hirdetményi határidő alatt, illetőleg az ott megállapitott két havi és három évi határidő alatt végrehajtás vezethető;

b) hogy a helyszinelésre és póthelyszinelésre vonatkozó eljárási szabályokat módosithatja és kiegészitheti;(2)

c) hogy rendelettel szabályozhatja a nem létező, elveszett, vagy hiányos telekkönyvi térképek pótlásánál követendő eljárást;(3)

d) hogy az 1889 : XXXVIII. t. cz. 35. §-ának 6. és 7. pontjai alapján kibocsátott rendeleteknek hatályát megfelelően kiterjesztheti a volt urbéresek azon ingatlanaira, a melyeket a tagositás vagy urbéri rendezés alkalmával közösen kiadott legelő, erdő, vagy nádas-illetőségek kiegészitéseül oly módon szereztek, hogy a megvett vagy cserébe kapott ingatlanok tulajdonjoga telekkönyvileg nem az egyes jogositottak, hanem a volt urbéresek nevére jegyeztetett be;

e) hogy a közbirtokosságok tulajdonát képező ingatlanok telekkönyvezésének helyesbitése, s a mennyiben az egyes birtokosok jutaléka meg van állapitva, a jutalék kitüntetése körül követendő eljárást rendelettel szabályozhatja.

Felhatalmaztatik az igazságügyminister arra is, hogy a fentebbi felhatalmazások alapján kiadandó rendeleteket, a netalán felmerülő szükséghez képest, pótolja és módositsa.(1)

16. §. A jelen törvény 11., 12., 13. és 15. §-ainak rendelkezései a törvény kihirdetésének napján lépnek hatályba. Egyebekben a törvény hatályba-

---

(1) V. ö. 16. §.
(2) V. ö. 1896 decz. 28. 70,972. sz. igazs. min. rend., a telekkönyvi póthelyszinelés szabályozása tárgyában (1897. Budapesti Közlöny. 5. sz.).
(3) V. ö. 1896 decz. 28. 70,971. sz. igazs. min. rend., a nem létező, elveszett vagy hiányos telekkönyvi térképek pótlásánál követendő eljárás szabályozása tárgyában (1897. Budapesti Közlöny. 5. sz.).

lépte napjának meghatározásával és a törvény végrehajtásával az igazságügyminister és a pénzügyminister bizatnak meg.[1]

XXX. TÖRVÉNY-CZIKK

az állami tisztviselők nyugdijazásáról szóló 1885: XI. t. cz. módositásáról.

(Szentesitést nyert 1892. évi deczember 28-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi deczember 30-án.)

1. §. A kir. curia itélő birái, valamint azok az itélő birák, és a kir. ügyészség azon tagjai, a kik a curiai birákkal egyenlő, vagy azoknál magasabb rangfokozatban vannak; az 1885 : XI. t. cz. ama rendelkezése alól — mely szerint az állami tisztviselők 65-ik életévük betöltése után, felettes hatóságuk kivánatára, szolgálatképtelenségük külön megállapitása nélkül is nyugdijazhatók — kivétetnek, és 70-ik életévük betöltésével lépnek nyugalomba; kivéve, ha az igazságügyminister, illetőleg a pénzügyminister (1883 : XLIII. t. cz.) őket hivataluk folytatására felszólitja és szolgálni kivánnak.

2. §. Ezen törvény végrehajtásával az igazságügyminister, illetőleg a pénzügyminister bizatik meg.

XXXI. TÖRVÉNY-CZIKK

kereskedelmi viszonyainknak Spanyolországgal való ideiglenes rendezéséről.[2]

(Szentesitést nyert 1892. évi deczember 28-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi deczember 30-án.)

1. §. A kormány felhatalmaztatik, hogy a Spanyolországgal való forgalmat az 1891. évi XLII. törvényczikk alapján 1892. évi junius hó 30-án kelt rendelettel megszabott vagy más megfelelő bánásmódban részesithesse, illetve, hogy Spanyolországgal megállapodásokat létesithessen és ezeket hatályba helyezhesse azon megszoritással mindazonáltal, hogy a mennyiben ezen intézkedéseknek vagy megállapodásoknak érvénye az 1893. évi deczember hó 31-én tulterjedne, ezek minden esetre alkotmányos tárgyalás végett előzőleg az országgyülés elé terjesztessenek.

2. §. Jelen törvény kihirdetése napján lép életbe és végrehajtásával a ministerium bizatik meg.

---

(1) V. ö. 1893 jul. 8. 24,366/I. sz. igazságügymin. és pénzügym. rend., a tényleges birtokos tulajdonjogának a telekkönyvbe való bejegyzése és a telekkönyvi bejegyzések helyesbitéséről szóló 1892: XXIX. t. cz. végrehajtása tárgyában (1893. R. T. 1579.), e rendeletet kiegészíti az 1894 nov. 28. 43,329. sz. igazs, min. rend., továbbá a telekkönyvi helyesbítésekről fölterjesztendő kimutatások tárgyában 1895 márcz. 12. 597. sz. igazs. min. rend.; 1893 okt. 10. 37,95. sz. igazs. min. rend., a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekkönyvben való bejegyzéséről és a telekkönyvi bejegyzések helyesbítéséről szóló 1892: XXIX. és ezt hatályba léptető 1893 jul. 8. 24,366. sz. rend. végrehajtása tárgyában (1893. R. T. 2395.); 1893 nov. 2. 41,095. sz. igazságügym. rend., a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekkönyvi bejegyzéséről és a bejegyzések helyesbítéséről szóló 1892: XXIX. t. cz. és ezt hatályba léptető 24,337/1893. sz. rend. végrehajtása (1893. R. T. 2468.); 1894 jul. 16. 55,221. sz. belügymin. rend., a telekjegyzőkönyvek helyesbítése tekintetében 1892: XXIX. t. cz. által nyujtott kedvezménynek a községek által való igénybevétele tárgyában (1894. R. T. I. 828.); 1896 okt. 28. 55,916. sz. igazs. min. rend., a polg. magyar határőrvidéken a tagosításra vonatkozó jogszabályok életbeléptése tárgyában (1896. R. T. II. 863.).

(2) V. ö. az ugyanily tartalmu 1891: XLII., 1893: XXXVIII.. 1894: XXXV. és 1895: XXV. t. czikkeket.

XXXII. TÖRVÉNY-CZIKK

az aldunai Vaskapu-zuhatagon át épülő csatornának, valamint a csatornától Orsováig terjedő folyamrésznek további lemélyitése tárgyában.[1]

(Szentesitést nyert 1892. évi deczember 28-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi deczember 30-án.)

1. §. Az aldunai Vaskapu-zuhatagokon át, az 1888: XXVI. t. cz. értelmében épülő csatorna, valamint a csatornától Orsováig terjedő folyamrész további lemélyitésének az idézett törvényczikkben megszabott határidőn belül leendő végrehajtására, a kereskedelemügyi minister ezennel felhatalmaztatik.

2. §. Ezen lemélyités költségei egy millió ötszázezer forintban állapittatnak meg, mely összeg ugyanoly módozatok mellett lesz fedezendő és elszámolandó, mint a minők az 1888: XXVI. és az 1889: XII. törvényczikkben megállapittattak.

A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy ezen összeget 1893. évtől számitott három év alatt a megfelelő részletekben az állampénztári készletekből előlegként, a kereskedelemügyi ministernek rendelkezésére bocsássa.

3. §. Ezen törvény a törvénytárban történő közzététele napján lép életbe s végrehajtásával a kereskedelemügyi és a pénzügyi ministerek bizatnak meg.

XXXIII. TÖRVÉNY-CZIKK

az 1889. évi közösügyi zárszámadásra alapitott végleges leszámolás szerint Magyarország terhére mutatkozó tartozás fedezéséről és az 1891. évi közösügyi kiadásokra Magyarország által pótlólag fizetendő összegről.

(Szentesitést nyert 1892. évi deczember 28-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1892. évi deczember 30-án.)

1. §. A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy az 1889. évi közösügyi zárszámadásra alapitott végleges leszámolás folytán, Magyarország terhére mutatkozó tartozás kiegyenlitésére pótlólag 1.178,861 frt 08½ krt, továbbá a közösügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságok által, 1891. évi közösügyi póthitelkép megszavazott 1,904.818 frtból Magyarországra eső 598.112 forint 85 krt. összesen tehát 1.776,973 frt 93½ krt fizethessen a közös pénzügyministernek.

2. §. Az előző szakaszban megjelölt kiadásokból 829.322 frt 57½ kr. az 1890. évi XXXIX. t.-cz. 2. §-ának «*A)* Rendes kiadások» IV. fejezete, 947.651 frt 36 kr. pedig «*C)* Rendkivüli közösügyi kiadások» I. fejezete alatt számolandó el, és az egész 1,776.973 frt 93½ krnyi összeg a pénztári készletekből fedezendő.

3. §. Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

---

(1) V. ö. 1888: XXVI. és 1889: XII. t. cz., továbbá 1895: XVI. t. cz., az aldunai Vaskapu szabályozásánál felmerülő pótmunkálatokról, valamint a szabályozási munka költségeinek hitelművelet útján leendő fedezéséről.

1893. ÉVI TÖRVÉNYCZIKKEK.

I. TÖRVÉNY-CZIKK

a véderőről szóló 1889. évi VI. törvényczikk 14. §-a harmadik bekezdésének módositásáról és az 1893. évben kiállitandó ujonczok megajánlásáról.(1)

(Szentesitést nyert 1893. évi február 9-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi február 12-én.)

1. §. A közös hadsereg és haditengerészet fentartására szükséges és a magyar korona országaiból kiállitandó évi ujonczjutalék, az 1890. évi deczember 31-én foganatositott népszámlálás eredménye alapján, és az 1889. évi VI. törvényczikk 14. §-a harmadik bekezdésének módositásával, 43.889 főben állapittatik meg.

2. §. A közös hadsereg és haditengerészet fentartására szükséges ezen 43.889 főnyi, továbbá az idézett törvényszakasz utolsóelőtti bekezdése értelmében a honvédség részére szükséges 12.500 főnyi ujonczjutalékoknak, végre az ugyanazon törvényczikk 15. §-ában emlitett póttartalékosoknak kiállitása, az 1893. évre, ezennel megszavaztatik.

3. §. Ezen ujonczok, a most emlitett törvényczikk 37. és 38. §-ai értelmében felhivandó és az 1872., 1871. és 1870-ik években született állitáskötelesek korosztályaiból, az 1893. évi márczius 1-től április 30-ig terjedő időszak alatt állitandók ki.

4. §. Jelen törvény kihirdetése napján lép hatályba, s végrehajtásával a honvédelmi minister bizatik meg.

II. TÖRVÉNY-CZIKK

a ragadós tüdőlob kiirtásáról.(2)

(Szentesitést nyert 1893. évi február 22-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi márczius 1-én.)

1. §. Mihelyt valamely szarvasmarhán a ragadós tüdőlob, vagy e betegség gyanuja megállapittatott: levágatását a hatóság elrendelni tartozik.

---

(1) Az 1892. évi megajánlást az 1892: I. t. cz., az 1894. évit pedig az 1894: XXXV. t. cz. tartalmazza.

(2) A képviselőháznak 1897. évi február 5-iki ülésében a földmivelésügyi miniszter az 1893: II. t. cz. módositásáról az itt következő törvényjavaslatot nyujtotta be, a melyet az országgyülés mindkét háza elfogadott ugyan, a mely azonban ez ideig (1897 márczius 16.) nincs szentesítve. Mindazonáltal már e javaslathoz képest alakitottuk át az 1893: II. t. czikket.

Az említett törvényjavaslat szövege a következő:

«1. §. Az 1893. II. t. cz. 3. §-a helyébe a következő rendelkezés lép életbe:

A ragadós tüdőlob gyökeres kiirtása czéljából hatósági rendeletre való leölés végett az államkincstár által átvett szarvasmarháért az állat birtokosa a következő kártalanítást kapja:

a) a ragadós tüdőlob-betegség miatt, vagy ezen betegségnek gyanuja miatt levágott állatért a becsértéknek kilenczven százalékát;

2. §. Ragadós tüdőlob fertőzésének gyanujában álló szarvasmarha hat hónapon át zárlat alatt tartandó. Ilyen szarvasmarha levágatását a földmivelésügyi minister elrendelheti.

Fertőzés gyanujában levőnek tekintendő az olyan szarvasmarha, mely ragadós tüdőlobban beteg állattal közvetetlenül érintkezett, vagy ilyen állattal ugyanazon istállóban (helyiségben), udvarban vagy majorban állott; avagy közös legelőre egy gulyában járt.(1)

3. §. A ragadós tüdőlob-betegség gyökeres elfojtása czéljából hatósági rendeletre levágott szarvasmarháért — tekintet nélkül arra, hogy az állat levágatása után betegnek, avagy egészségesnek találtatik-e — az állat birtokosa a szabályszerü becslési eljárás utján megállapitandó teljes becsérték 9/10 részének megfelelő kártalanitást kap.(2)

4. §. A kártalanitási költségeket, — mig egy országos állatbiztositási alap nem létesittetik — az államkincstár viseli.

Az irtási eljárás végrehajtása czéljából kiküldött állami közegek költségei, valamint a fertőtlenitési költségek kizárólag az államkincstárt terhelik.

5. §. A ragadós tüdőlob-betegség kiirtása czéljából levágott állatokért az állat birtokosa nem kap kártalanitást:

a) az olyan beteg állatokért, melyek 6 hónapnál rövidebb idő óta lettek az országba behozva, és melyeknek az ország területén történt befertőzése be nem bizonyitható (1888: VII. t.-cz. 111. §.);

b) a nagy ipari vállalatok és gyárak hizlalóiban talált beteg állatokért; ezen rendelkezés nem terjed ki az olyan mezőgazdasági szeszfőzők hizlalóira, a mely szeszfőzőknél az 1888. évi XXIV. t.-cz. 7. §. 2. pontjában jelzett határozmányok együttesen megvannak;

c) állatvásárok istállóiban vagy a vásártéren talált beteg szarvasmarháért;

d) ha az állat megbetegülését az 1888: VII. t.-cz. 23. §-a ellenére azonnal be nem jelentette; — és

e) ha a betegség behurczolása vagy elterjedése ellen tett intézkedéseket és kiadott rendeleteket egyáltalán nem, vagy hanyagul teljesitette.

6. §. A becslés és a kártalanitás körül követendő eljárás tekintetében az 1888: VII. t.-cz. 107—112. §-ainak rendelkezései irányadók; azzal a kiegészitéssel, hogy a becsérték megállapitásánál mindig az illető vidéken érvényes folyó piaczi árak veendők a becslés alapjául.

Az állat betegsége, illetőleg a betegség vagy fertőzés gyanuja a becsérték megállapitása alkalmával nem vétetik figyelembe.

A becslő bizottság határozata ellen az érdekelt felek 15 nap alatt közvetetlenül a földmivelésügyi ministerhez felebbezhetnek. A becslő bizottság

---

b) ellenben a fertőzésnek gyanuja miatt a szabályszerü becslés utján az államkincstár tulajdonába átment és leölés végett vágóhidra hatóságilag eltávolitott szarvasmarhákért az állat birtokosa a teljes becsértéknek megfelelő kártalanítást kap.

2. §. Az 1893: II. t. cz. 7-ik §-a hatályon kívül helyeztetik.

3. §. Jelen törvény végrehajtásával a földmivelésügyi miniszter bizatik meg.»

E kérdés korábbi szabályozásáról v. ö. az állategészségügy rendezéséről szóló 1888: VII. t. cz. 81., 82., 105. §§.-ait és 106. §. *a)* 2. pontját. V. ö. 1893 márcz. 25. horvát-szlavon autonom törvény a marhavész elnyomásáról.

(1) V. ö. 1896 deczember 29. 80,400. sz. földm. min. körrend., a ragadós tüdőlob kiirtásáról szóló 1893: II. t. czikk 2. §-a alapján kisajátitott állatok becsértékének megállapítására vonatkozó, valamint a kártalanitási igény jogosultságát és a kártalanitási összeg nagyságát megállapitó határozatok tárgy. (1896. R. T. II. 859.).

(2) E §-t a fönn közölt törvényjavaslat 2. §-a pótolja.

által megállapitott kártalanitási összegnek azonnal kézhez való vétele és nyugtázása, a birtokosnak felebbezési jogát miben sem csorbitja.

7. §. Ha valaki a birtokában levő szarvasmarhát — melyért a jelen törvény értelmében megállapitott kártalanitási járulék fizetendő — eltitkolja: ez által kihágást követ el, mely az 1888. évi VII. törvényczikk 156. §-ában megjelölt czélokra forditandó 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.(1)

8. §. Jelen törvény intézkedései által az 1888. évi VII. t.-cz. 81. és 82. §-ai, valamint 105. és 106. §. *a)* 2. pontjának azon részei, melyek a ragadós tüdőlobra vonatkoznak, hatályon kivül helyeztetnek.

9. §. Jelen törvény kihirdetése után azonnal hatályba lép, s végrehajtásával a földmivelésügyi és a pénzügyi ministerek bizatnak meg.(2)

III. TÖRVÉNY-CZIKK

az országos nemzeti kiállitás költségeinek fedezéséről.(3)

(Szentesitést nyert 1893. évi február 26-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi márczius 1-én.)

1. §. A Budapesten tartandó országos nemzeti kiállitás költségeinek fedezésére az 1892. évi II. törvényczikk 3. §-a alapján egy biztositási alap létesittetik, mely alaphoz az állam 1.000,000 forinttal járul.

2. §. A biztositási alapra szánt összegből:

1893.	évben	100,000	frt,
1894.	«	200,000	«
1895.	«	600,000	« és
1896.	«	100,000	«

bocsáttatik a pénztári készletekből a kereskedelemügyi minister rendelkezésére.

A biztositási alapnak fel nem használt része, a kiállitás bevételeiből legkésőbb 1897. évi julius 1-ig az államkincstárnak visszatéritendő.

3. §. E kiállitás az 1892. évi II. törvényczikk 1. §-ában foglalt határozmánytól eltérőleg 1896-ban tartatik meg.

4. §. Jelen törvény végrehajtásával a kereskedelemügyi és pénzügyi minister bizatnak meg.

---

(1) E §-t hatályon kívül helyezi 387. lap 1. jegyzetében közölt törvényjavaslat 3. §-a.

(2) V. ö. 1893 márcz. 1. 8000. sz. földm. min. rend. a ragadós tüdőlob kiirtásáról szóló 1893: II. törvényczikk végrehajtása tárgyában (1893. R. T. 12); 1893 ápr. 4. 18384. sz. földm. min. rend. a ragadós tüdőlob irtás miatt kisaját. és levágott szarvasmarhák helyett beszerz. új állatoknak kedvezm. vasuti szállítása tárgyában (1893. R. T. 581.); 1893 ápr. 10. 16093. sz. földm. min. rend. a ragadós tüdőlob kiirtásáról szóló 1893: II, t. cz. végrehajtása iránt kiad. rend. módosítása tárgyában (1893. R. T. 584.); 1894 febr. 8. 74701/1893. sz. földm. min. rend. a ragadós tüdőlob kiirtásáról szóló 1893: II. t. cz. végrehajt. iránti körrendelet módosítása és kiegészítése tárgyában (1894. R. T. I. 34.); 1894 febr. 8. 74701/1893. sz. földm. min. rend., a ragadós tüdőlob kiirtásáról szóló 1893. évi II. t. cz. végrehajtása iránti körrendeletek némely intézkedéseinek módosítása és kiegészítése tárgyában (1894. R. T. I. 34.); 1895 máj. 12. 29900. sz. földm. min. rend., a ragadós tüdőlob kiirtásának sikere érdekében a szarvasmarha legeltetése tárgyában (1895. R. T. I. 826.).

(3) V. ö. 1892: III. t. cz., az 1895. évben Budapesten tartandó orsz. nemzeti kiállításról; 1895: XVII. t. cz., az orsz. nemzeti kiállítás költségeinek részbeni fedezésére rendezendő osztálysorsjátékról; 1897: V. t. czikk az ezredéves országos kiállítás költségeinek fedezéséről, a mely következőképpen hangzik :

«1. §. A pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy az ezredéves országos kiállítás bevételeinek és kiadásainak végleszámolásából eredő és ideiglenesen a pénztári készletekből fedezett hiány összegét 350,000, szóval: ötszázötvenezer forint erejéig végleg a készletek terhére vállalhassa át.

Az ez alapon kifizetett összegek az 1896-ra vonatkozó állami zárszámadásban a kereskedelmi tárcza kiadásai között előirányzat nélküli kiadásként számolandók el.

2. §. Jelen törvény végrehajtásával a kereskedelemügyi és pénzügyi minister bizatnak meg.»

IV. TÖRVÉNY-CZIKK

az állami tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeinek szabályozásáról, és a megyei törvényhatóságok állami javadalmazásának felemeléséről.(1)

(Szentesitést nyert 1893. évi márczius 22-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi márczius 24-én.)

I. FEJEZET.

Az állami tisztviselőkről.(2)

1. §. Az állami tisztviselők, a gyakornokok kivételével, tizenegy fizetési osztályba soroztatnak, mely besorozást a jelen törvény kiegészitő részét képező *A)* kimutatás tünteti fel.

---

(1) Az állami tisztviselőkre, altisztekre és szolgákra vonatkozó korábbi törvényes intézkedések tekintetében v. ö. 1869: IV. t. cz., a birói hatalom gyakorlásáról; 1870: XVIII. t. cz., az állami számvevőszék felállításáról; 1871. VIII. t. cz., a birák és birósági hivatalnokok felelősségéről; 1871: IX. t. cz., a birák és birósági hivatalnokok áthelyezése és nyugdíjazása körüli eljárás szabályozásáról; 1871: XXXIII. t. cz., a kir. ügyészségekről; 1873 II. t. cz., a kiszolgált altisztek alkalmazásáról; 1871: LI. t. cz., a birósági végrehajtókról (mód. 1875: IX. t. cz.); 1875: XXXII. t. cz., a népoktatási nyilvános tanintézetek s nyilvános kisdedóvó tanintézetek tanítóinak s nevelőinek nyugdíjazásáról, valamint azok özvegyeinek és árváinak gyámolításáról (mód. 1891: XLIII t. cz.); 1880 LXVI. t. cz., az állami számvevőszék belszervezetéről, ügykezeléséről és az állami adósságok ellenőrzésére vonatkozó hatásköréről (kieg. 1893 LXVI. t. cz.); 1881: III. t. cz., a közbiztonsági szolgálat szervezéséről; 1881: LXXI. t. cz., a m. kir. csendőrség nyugdíj-igényeire nézve; 1883: I. t. cz., a köztisztviselők minősítéséről; 1883: XXX. t. cz., a középiskolákról és azok tanárainak képesítéséről; 1885: XI. t. cz., az állami tisztviselők, altisztek és szolgák nyugdíjazásáról (mód. 1892: XXX. t. cz.); 1889: XLV. t. czikk, a biróságok tagjainak az igazságügyminiszteriumban ideiglenes alkalmazhatásáról (kieg. 1894. XXXVII. t. cz.); 1891: XVII. t. cz., a birói és ügyészi szervezet módosításáról; 1893: XXXII. t. cz., a kir. Curia és a kir. itélő táblák itélő biráinak szaporításáról és az 1877: V. t. cz. módosításáról. *(V. ö. ezen t. czikkek jegyzeteit is.)*

A fővárosi államrendőrség tisztviselői tekintetében v. ö. 1881: XXI. t. cz. 39—53. §§.; az állami végrehajtókról v. ö. 1883: XLIV. t. cz. 83. §.; a postatakarékpénztár tisztviselőiről v. ö. 1885: IX. t. cz. 2. §.; a távirda tisztviselőiről v. ö. az 1875: LVI., a posta tisztviselőiről v. ö. az 1892: XI. t. cz., a m. kir. államvasutak tisztviselőiről pedig az 1892: XXV. t. cz. jegyzeteit; az állami állategészségügyi szolgálatban levő tisztviselőkről v. ö. 1888: VII. t. cz. 136—144. §§.

A szabadalmi hivatalnál és tanácsnál alkalmazott állami tisztviselőkről v. ö. 1895: XXXVII. t. cz. 24—26. §§.; a m. kir. közigazgatási biróság tagjairól v. ö. 1896: XXVI. t. cz. 2—10. §§.

V. ö. 1894 aug. 20. horvát-szlavon autonom törv., a horvát és szlavon királyságban alkalmazott országos tisztviselők és alkalmazottak illetményeinek szabályozásáról.

V. ö. továbbá 1879 aug. 22. 2207. sz. pénzügymin. rend., a pénzügyi közigazgatásnál rendszeresített pénzügyi tanácsosi állások betöltésének módja tárgyában (1879. R. T. 479.); 1883 márcz. 22. 17,775. sz. pénzügymin. rend., a pénzügyigazgatóságoknál szervezendő I. oszt. pénzügyőri biztosok hivatása és hatásköre tárgyában (1883. R. T. 453.); 1883 szept. 8. 55.938. sz. pénzügymin. rend., az adófelügyelői szakvizsgákra jelentkezhetés feltételei tárgyában (1883. R. T. 1568.); 1885 máj. 22. 756 sz. pénzügymin. rend., a pénzügyőrségi központi felügyelők hivatása és hatásköre tárgyában (1885. R. T. 823.); 1885 máj. 26. 233. sz. pénzügymin. rend., a pénzügyi szolgálat fogalmazási szakában leteendő vizsgák szabályozása és a p. ü. tanácsosi, titkári és fogalmazói állások betöltése tárgyában (1885. R. T. 614.); 1885 máj. 27. 58,361. sz. pénzügymin. rend., a kincstári ügyészek lótartási, ill. utazási átalányainak beszüntetése tárgyában (1885. R. T. 635.); 1885 jul. 22. 45,566. sz. penzügymin. rend., a pénzügyőrség részére kiadott laktanya rendszabály, fegyverkezelési és fegyvergyakorlati utasítás tárgyában (1885. R. T. 1178.); 1885 okt. 12. 21,499. sz. pénzügymin. rendelet, a pénzügyőri biztosi vizsgának a pénzügyminiszterium kebelében alakított bizottság előtt való letétele tárgyában (1885. R. T. 1251.); 1893 jul. 21. 49,539. sz. pénzügymin. rend., a lottójövedéki szolg. terén szükséges szakvizsga iránt kiadott szabályrendelet módosítása tárgyában (1893. R. T. 1802.); 1893 decz. 23. 75,649. sz. pénzügymin. rendelet, a pénzügyi szolgálat kezelési szakában leteendő vizsga szabályozása tárgyában (1893. R. T. 2870.); 1893 ápr. 29. 28,678. sz. pénzügymin. rend., a pénzügyi közigazgatás szolgálatában álló vagy annak kötelékébe belépő állami tisztviselők, altisztek és szolgák hivatalos esküjének letétele iránt eddig követett eljárás megváltoztatása tárgyában (1893. R. T. 948.); 1868 máj. 4. 26.758. sz. pénzügymin. rend., a polgári államhivatalnokok tiszti biztosítása tárgyában (1868. R. T. 173.): 1893 szept. 2. 60,363. sz. pénzügymin. rend., a készpénzbeli biztosítékok utáni kamatlábnak 5%-ról 4%-ra való leszállítása tárgyában (1893. R. T. 2133.)

Az I., II., III. és IV. fizetési osztályba sorozott állami tisztviselők illetményeinek eddigi mérve a jelen törvény által nem érintetik; mig a többi fizetési

---

Az államhivatalnok fizetési ive el nem zálogosítható: 1881: XIV. t. cz. 4. §.; fizetése le nem foglalható: 1881: LX. t. cz. 54., 55., 58., 59., 61., 63. §§., 1881: XLIV. t. cz. 58. §.; egyenruhája végrehajtás alól ki van véve: 1881: LX. t. cz. 51. §.

V. ö. továbbá: 1872 máj. 5. 13,877. sz. igazs. min. rend., a hivatali fizetések után járó szolgálati díjaknak a szabályszerűnél több havi részletekben leendő levonatása iránti kérvények elintézésére illetékes hatóságról; 1872 decz. 8. 38,737. sz. igazs. min. rend., államszolgálatban álló egyének alkalmazása esetén korábbi szolgálatuknak a fizetésutalványozás iránti jelentésben megemlítése tárgyában; 1876 nov. 15. 33,456. sz. igazs. min. rend., a birói foglalásokkal terhelt hivatali illetmények számfejtése és kifizetése tárgyában; 1878 okt. 11. 55,541. sz. pénzügymin. rend., a biróilag lefoglalt tiszti illetmények kiszolgáltatása iránt (1878. R. T. 625.); 1877 nov. 30. 34,287. sz. igazs. min. rend., a tisztviselői fizetések felvételének módjáról és a fizetési ivek elzálogositásának eltiltásáról.

L. még 1878 ápr. 24. 1878. sz. pénzügymin. rend., a tisztviselők és szolgáknak engedélyezendő fizetési előlegekre fennálló szabályok szigorú megtartása tárgy. (1878. R. T. 259.); 1887 nov. 11. 1786. eln. sz. pénzügymin. rend., a fizetési előlegek megtérítésénél a részletfizetési határidők külön engedély nélkül is megrövidíthetők (1887. R. T. 2204.); 1885 jul. 25. 1974. sz. igazságügym. rend., a hivatalszolgák és szolgasegédek előléptetésénél ill. kinevezésénél követendő eljárás tárgyában (1885. R. T. 785.).

1895 jan. 8. 49,953/94. sz. honvédelmi min. rend., egyeseknek áthelyeztetese vagy hivatalos kiküldetése következtében igényelhető költségeikről összeállított utinaplók késedelmes benyujtása tárgyában (1895. R. T. I. 72.); 1896 márczius 20. 16,875. sz. igazs. ministeri rendelet, államhivatalnokok részére biztosított személy- és árúszállítási kedvezmények tárgyában (1896. R. T. I. 797.); 1896 április 6. 811. sz. pénzügyministeri rendelet, az állami alkalmazottaknak hivatalos kiküldetések és átköltözködések alkalmával járó illetményekre nézve alkotott szabályzat tárgyában (1896 R. T. I. 1155.); 1895 ápr. 27. 21,224. sz. igazságügymin. rend., az igazságügyi államszolgálat körében alkalmazottaknak hivatalos kiküldetések és átköltözködések alkalmával járó illetmények tárgyában alkotott szabályrend. (1896. R. T. I. 1115.); 1896 szept. 1. 3053. eln. sz. vallás- és közokt. min. rend., a félárú menetjegygyel való utazásra feljogosító arczképes évi igazolványoknak hivatalos kiküldetések és átköltözködések alkalmával leendő kötelező használata tárgy. (1896. R. T. II. 220.); ugyanerről 1896 október 9. 79,545. sz. belügymin. rend. (1896. R. T. 285.); ugyanerről 1896. aug. 15. 62,856. sz. pénzügymin. rendelet (1896. R. T. II. 494.); 1890 ápr. 17. 13,723. sz. és 1890 jun. 27. 23,762. sz. igazs. min. rend., az államhivatalnokoknak a déli vasut vonalain nyujtott díjmérséklésről.

A közhivatalnok büntetendő cselekményeiről v. ö. 1878: V. t. czikk 180., 187., 193—195., 197., 199., 202., 329., 336., 381., 393., 395., 397., 418., 419., 461—465., 467., 469—475., 477—481. §§.
A közhivatalnok elmozdítására vonatkozó szabályok tekintetében v. ö. 1880: XXXVII. t. cz. 26., 27. §§.
A közhivatalnok kárpótlási kötelezettségéről az ártatlanul letartóztatottal vagy elitélttel szemben v. ö. 1896: XXXIII. t. cz. 589. §.

A közhivatalnok elleni rágalmazásról v. ö. 1878: V. t. cz. 270. §.

A közhivatalnok idézéséről bűnvádi eljárásban: 1896: XXXVII. t. cz. 130. §.; tanuként idézéséről polgári perben: 1893: XVIII. t. cz. 85 §.; bűnvádi eljárásban: 1896: XXXIII. t. cz. 198. §.; szakértőül alkalmazásáról bűnvádi perben: 1896: XXXIII. t. cz. 231. §.

Államhivatalnok nem választható a közigazgatási bizottság tagjává: 1876: VI. t. cz. 3. §.; ipart nem gyakorolhat: 1884: XVII. t. cz. 43. §.; nem lehet községi elöljáró: 1886: XXII. t. cz. 75. §., sem községi képviselő: 1886: XXII. t. cz. 34. §., sem községi választó: 1886: XXII. t. cz. 37. §.

Az állami tisztviselőknek és szolgáknak az igazságügyi orvosi tanács által felülvizsgálatáról v. ö. 1890: XI. t. cz. 2. §.; 1882 ápr. 22. 18,475. sz. pénzügymin. rend., az elmebetegségben gyógykezelt államtisztviselők és szolgák ápolási költségeinek mikénti fedezése tárgy. (1882. R. T. 442.); ugyanerről 1882 máj. 25. 16,438. sz. közm. és közl. min. rend. (1882. R. T. 734.); 1882 jul. 9. 25,306. sz. igazs. min. rend., gyógydíjaknak a tisztviselők fizetéséből való behajtása tárgyában; 1884 jan. 4. 63,766/1883. sz. pénzügymin. rend., a dohányárudák és a lottógyűjtődék betöltésénél állami tisztviselők özvegyei elsőbbséggel birnak (1884. R. T. 118.).

1877 jan. 4. 204. sz. igazs. min. rend., a mozgósítás esetén nélkülözhetetlen hadköteles államhivatalnokok s egyéb közegek kijelölésénél követendő eljárás tárgyában kiadott honvédelmi min rendelet közlése iránt; 1878 nov. 18. 58,521. sz. pénzügymin. rend., a hadköteles mozgósított állami tisztviselők és szolgák polgári illetményeinek kiszolgáltatási módozatai tárgyában (1878. R. T. 651.); 1879 jan. 7. 4643/1878. sz. pénzügymin. rend., a leszerelés folytán a tényleges katonai szolgálatból visszaérkezett államhivatalnokok és szolgák polgári illetményeinek újbóli folyósítása tárgyában (1879. R. T. 17.); 1887 febr. 16. 246. sz. pénzügymin. rend., a tisztviselőknek a népfölkelési szolgálat alól ideiglenes fölmentése iránt; 1888 decz. 20. 56,080. sz. honv. min. rend., állami vagy közigazg. szolgálatban álló egyének által a fegyvergyakorlat alól való fölmentés iránt emelt hivatalos kérelmek elintézése tárgyában (1888. R. T. 2166.); az állami hivatalnoknak hivatalában meghagyásáról háboru esetében: 1889: VI. t. czikk 56. §.; 1891 október 27. 3690. M. E. sz. miniszterelnöki rend., a hadkötelezettségük teljesítése végett bevonuló állami tisztviselők, altisztek és szolgák szolgálati viszonyainak rendezése tárgyában (1891. R. T. 1587.); ugyanerről ugyanannak 1892 jun. 18. 1324. sz. körlévele (1892. R. T. 1360.); 1894 október 8. 39,260. sz. igazs. min. rend., a népfölkelési tényleges szolgálat alóli ideiglenes felmentések tárgyában.

(2) V. ö. 25. §.

osztályba sorozott állami tisztviselők fizetésének, valamint lakpénzének fizetési osztályaik szerint megállapitott mérvét a jelen törvény kiegészitő részét képező *B)* kimutatás tünteti fel.

A jelen törvény hatályba lépte után rendszeresitendő állomások, rendszeresitésök alkalmával, az állami költségvetés határozmányai szerint sorozandók a megfelelő fizetési osztályba.

2. §. Az állami tisztviselő — külön intézkedéseken alapuló netaláni más illetményein kivül — fizetési osztályának megfelelő

a) fizetésre és

b) lakpénzre tarthat igényt.

c) Ezeken felül a budapesti és fiumei elsőfolyamodásu kir. biróságoknál alkalmazott törvényszéki és járásbirák, valamint az ottani ügyészségeknél alkalmazott ügyészek évi 400 frt, — az ugyanitt alkalmazott albirák és alügyészek pedig évi 300 frt, — végül az ugyanezen helyeken alkalmazott birósági jegyzők és aljegyzők évi 150 frt müködési pótlékot kapnak.(1)

Azok az állami tisztviselők, a kik természetben kapnak lakást, lakpénzre igényt nem tarthatnak.

Az állami tisztviselőket netalán megillető s a nyugdijazásnál beszámitandó személyi pótlékok, kinevezések vagy előléptetések esetén, a fizetési többlet erejéig mindig beszüntetendők.(2)

3. §. Az egy személyzeti létszámba tartozó állások fizetési osztályuk különböző fizetési fokozatai közt egyenlően osztandók meg. Ha azonban az állások összes száma egyenlően fel nem osztható: akkor a fölös számu állások arányosan a magasabb fizetési fokozatokba sorozandók.(3)

Kivételt képeznek:

a) a VIII. fizetési osztályba tartozó birói és ügyészi, — valamint a XI. fizetési osztályba tartozó aljegyzői állások, a melyek az előző bekezdésben foglalt határozmányok szemmel tartásával csak ezeknek a fizetési osztályoknak két magasabb fizetési fokozatába sorolandók; és a XI. fizetési osztályba tartozó segédtelekkönyvvezetői állások, melyek ennek a fizetési osztálynak legmagasabb fizetési fokozatába sorolandók;

b) a VIII. fizetési osztályba tartozó gymnasiumi és reáliskolai igazgatói-, s középiskolai tanárképző gyakorló iskolai tanári állások, végre a IX. fizetési osztályba tartozó gymnasiumi, reáliskolai, felsőbb leányiskolai, tanitó- és tanitónőképző-intézeti tanári állások, a melyek az első bekezdésben foglalt határozmányok szemmel tartásával csak ezeknek a fizetési osztályoknak két magasabb fizetési fokozatába sorolandók.(4)

A lakpénz minden egyes fizetési osztály összes fizetési fokozataira egyenlő összegben, de az állomások székhelyére való tekintettel négy osztályban állapittatik meg.

Az első osztályba Budapest fő- és székváros, Fiume, s a magyar korona országain kivül fekvő állomáshelyek,

a második osztályba az 1879. évi XXXVI. t.-cz. értelmében felállitott I., II. és III. katonai lakbérosztályzatokba sorozott helyek,

---

(1) V. ö. 13. §. utolsó bekezd., 17. §. 4. p.
(2) V. ö. 6., 12. §§.
(3) V. ö. 19. §.
(4) V. ö. 5. §. harmadik bekezdés és 19. §.

a harmadik osztályba a IV., V. és VI. katonai lakbérosztályzatokba, és a negyedik osztályba a VII—X. katonai lakbérosztályzatokba sorozott helyek tartoznak.

Azok a városok és községek, a melyek a katonai lakbérosztályzatokba sorozva nincsenek, aként sorozandók a jelen törvény által megállapitott második, harmadik s illetőleg negyedik osztályok valamelyikébe, hogy a helyi házbérvallomások átlaga alapján állapittatik meg, mely katonai lakbérosztályzatba tartoznának.

A kormány egyuttal felhatalmaztatik, hogy a mennyiben az a helyi viszonyoknál fogva indokoltnak látszik, egyes városokat és községeket a pénzügyminister előterjesztésére egyik lakbérosztályból a másikba sorozhasson. Az osztályozásnak tervbe vett ez a megváltoztatása azonban a költségvetés benyujtása alkalmával a törvényhozásnak mindig előzetesen bejelentendő.(1)

4. §. Az állami tisztviselő illetményeit az a fizetési osztály állapitja meg, a melybe állása soroztatott.

Az állami tisztviselőnek:

a) a fizetési osztályában rendszeresitett különböző fizetések közül azzal a fokozattal járó fizetésre, a mely a vele egy létszámba tartozó tisztviselők között őt rangsora szerint megilleti, és

b) a fizetési osztályával, tekintettel állomáshelyére, járó lakpénzre van igénye.

Kinevezéseknél a rangsort megállapitja:

a) az Ő Felsége által kinevezetteknél a legfelső elhatározásnak,

b) más kinevezetteknél a kinevezési okirat keltének napja.

Azok között, a kik ugyanegy napon neveztettek ki, ha már előbb is államszolgálatban voltak s egy létszámból neveztetnek ki, a kinevezés előtt közvetlenül elfoglalt rangsor; ha pedig különböző létszámokból neveztetnek ki, első sorban a kinevezés előtt közvetlenül elfoglalt fizetési osztály; egyenlő fizetési osztály esetében az ugyanazon fizetési osztályban töltött hosszabb szolgálati idő; ha az ugyanazon fizetési osztályban eltöltött szolgálati idő is egyenlő, a nyugdijba beszámitható hosszabb szolgálati idő; ennek is egyenlő volta esetében pedig a kinevezés sorrendje adja meg az elsőséget. Ha olyanok neveztetnek ki, a kik a kinevezést közvetlenül megelőzőleg államszolgálatban nem voltak, a kinevezés sorrendje állapitja meg a rangsort; mig ha már előbb is államszolgálatban állók s a kinevezést közvetlenül megelőzőleg állami szolgálatban nem álló egyének együtt neveztetnek ki egy és ugyanazon a napon, a már államszolgálatban állók az utóbbiakat megelőzik.

A birói és ügyészi szervezet módositásáról szóló 1891. évi XVII. t.-cz. 32. §-ának határozmányai a jelen törvény által nem érintetnek.(2)

5. §. Az alsóbb fizetési osztályból a magasabba kinevezés utján, ugyanazon fizetési osztály különböző fizetési fokozatai közül a legközelebbi magasabb fizetési fokozatba pedig fokozatos előléptetés utján jut a tisztviselő.

A fokozatos előléptetés azon rangsor szerint történik, a melyet a tisztviselő a vele egy létszámba tartozók között elfoglalt; mig a kinevezésnél nem a rangsor, hanem e mellett a szakképzettség, érdemesség és alkalmazhatóság a döntő.

---

(1) V. ö. 12. §.
(2) V. ö. 17. §. 5. p.

A kinevezés — a 3. §. második bekezdésében említett állásokra való kinevezés kivételével — rendszerint az illető fizetési osztály legalsó fizetési fokozatába való sorozással történik.

Ha különös szolgálati érdekeknél fogva kivételesen a magasabb fizetési fokozatba való sorozással kivánatos a kinevezés: ez csak a ministertanács hozzájárulásával történhetik.

Ha az előléptetésre rendszerint jogosult ellen fegyelmi eljárás van folyamatban, előléptetése az eljárás jogerős befejezéseig függőben tartandó. Mindazonáltal, ha még egy vagy több magasabb fizetési fokozatba tartozó hasonló állás üresedik meg: arra, illetőleg azokra a fegyelmi eljárás alatt levő után rangsorozottak lépnek elő; de ezzel az előbbit, ha ez fegyelmi büntetés alá nem esik, vagy oly fegyelmi büntetésre itéltetik, a mely a fokozatos előléptetés megvonásánál enyhébb, a rangsorban meg nem előzik.

Ha az előléptetésre rendszerint jogosult ellen inditott fegyelmi eljárás megszüntettetik, avagy felmentő, vagy pedig a fokozatos előléptetés megvonásánál enyhébb fegyelmi büntetést kimondó itélettel fejeztetik be; részére a magasabb fizetés attól a naptól utalványozandó, a melytől kezdve a magasabb fizetés őt különben is megillette volna.

A kir. itélőtáblák és kir. főügyészségek szervezéséről szóló 1890. évi XXV. törvényczikk 12. §-a és a birói és ügyészi szervezet módositásáról szóló 1891. évi XVII. törvényczikk 47. és 48. §-ainak rendelkezései a jelen törvény által nem érintetnek.(1)

6. §. Azoknak az állami tisztviselőknek, a kiknek egy és ugyanabban az állásban eltöltött bizonyos szolgálati évek pótlékra (ötöd- és tizedéves pótlékok) biztositanak igényt, ez az igénye jövőre is épségben tartatik. Ezek tehát ugy a rangsoruk szerint őket megillető fokozatos előléptetésre, valamint az esetben, ha abban az időpontban, a melyben a pótlék részökre folyóvá teendő, nincsenek még akkora szorosabb értelemben vett fizetés élvezetében, mint a mennyit, ha a jelen törvény életbeléptekor már alkalmazva voltak, addigi fizetésük és igényelhető pótlékaik, ha pedig a jelen törvény életbelépte után neveztetnek ki, kineveztetésök alkalmával nyert fizetésök s később igényelhető pótlékaik együttvéve kitesznek, — a különbözet erejéig a pótlékra is igényt tarthatnak. A jelen törvény hatályba lépte után ekként igényelhető pótlékok a fizetés természetével biró személyi pótlékként folyósitandók s magasabb fizetésbe való kinevezés vagy előléptetés esetén a 2. §. szerint a fizetési többlet erejéig beszüntetendők.

A tanárokat s a budapesti egyetemi könyvtárőröket és tiszteket megillető pótlékok mindig teljes összegökben folyósitandók s magasabb fizetésbe való kinevezés vagy előléptetés esetén sem szüntetendők be.(2)

7. §. A ministerelnökség, az Ő Felsége személye körüli és a horvát-szlavon dalmát ministeriumok körében alkalmazott állami tisztviselők rendszerint szintén fizetési osztályuk legalsó fizetési fokozatába való sorozással nevezendők ki; de, ha csak magasabb fizetési osztályba tartozó állásra ki nem neveztetnének, vagy különben is elő nem léptetnének, öt év mulva a fizetési osztályuknak megfelelő magasabb, további öt év mulva — a mennyiben a

(1) V. ö. 12. §.

(2) V. ö. 1893 okt. 26. 2918. sz. pénzügym. rend. az áll. tisztv. illetményeinek szabályoz. szóló 1893. IV. t. cz. 6. §. értelmezése tárgyában (1893. R. T. 2537.).

fizetési osztályban három fizetési fokozat van — a fizetési osztályuknak megfelelő legmagasabb fizetési fokozatba való előlépésre birnak igénynyel; ha pedig a VII—XI. fizetési osztályokba tartozó tisztviselők fizetési osztályuk legmagasabb fizetési fokozatát is elérték és tiz év alatt magasabb fizetési osztályba sorozott állásra ki nem neveztetnek; fizetésök tiz-, s minden további öt év után fizetésök öt %-ával felérő személyi pótlékban részesitendők.

Ehhez a fokozatos előléptetéshez, illetőleg a személyi pótlékra való igény megszerzéséhez szükséges időtartam a jelen törvény hatálybaléptekor már alkalmazottakra nézve a jelen törvény hatálybaléptétől; az ezután kinevezettek, illetőleg előlépettekre nézve pedig a kinevezés, illetőleg előléptetés napjától számitandó.

8. §. Valamely fizetési osztályba sorozott állás czimével és rangjával, vagy jellegével ellátott tisztviselő csak akkor lép az illető állással egybekötött illetmények élvezetébe, ha erre az állásra valósággal kineveztetik.

Ez által a rendelkezés által az 1891. évi XVII. törvényczikk 30. §-ában foglalt határozmányok nem érintetnek, de a curiai birói czimmel és jelleggel felruházott elnököket az V. fizetési osztályra nézve meghatározott lakpénz illeti.

9. §. A Budapesten és a magyar korona országain kivül fekvő valamely állomáshelyen alkalmazott állami tisztviselők évi fizetése, ha nőtlenek, a lakpénzen kivül hatszáz forintnál, ha pedig nősek, vagy családjuk van, hétszáz forintnál rendszerint csekélyebb nem lehet; s azért, a mennyiben ily helyeken kisebb fizetésü állami tisztviselők alkalmaztatnának, ezek itteni alkalmaztatásuk tartamára — ha csak elő nem lépnek — háromszáz helyett négyszáz, illetőleg ötszáz forint lakpénzben részesitendők.

10. §. Az állami tisztviselők fizetése — a fegyelmi büntetés esetét kivéve — le nem szállitható.

Ha az V—XI. fizetési osztályokba tartozó valamely állami tisztviselő oly állásra helyeztetik el (soroztatik be, kineveztetik, illetőleg előléptettetik), a mely állással egybekötött fizetés eddigi fizetésénél csekélyebb lenne; az uj és a régi fizetés közötti különbözetet a fizetés természetével biró személyi pótlékként kapja meg.(1)

11. §. A gyakornokok állami tisztviselők, fizetési osztályba azonban nem tartoznak, s dijjal vagy a nélkül alkalmaztatnak.

A dijazott gyakornokok a fizetés és lakpénz helyett a fizetés természetével biró évi segélydijban részesülnek.

Ez a segélydij a gyakornokoktól az 1883. évi I. törvényczikk alapján megkivánt alaki képzettség fokához mérten háromféle, még pedig megilleti:

a) évi ötszáz forintnyi segélydij azokat, a kiktől felsőbb tanintézet szabályszerü bevégzése,

b) évi négyszáz forintnyi segélydij azokat, a kiktől középiskolának érettségi vizsgálattal való bevégzése,

c) évi háromszáz forintnyi segélydij azokat, a kiktől az előzőnél csekélyebb iskolai előképzettség kivántatik.

---

(1) V. ö. 12. §.

II. FEJEZET.

Az altisztek és szolgák illetményeiről.

12. §. Az altisztek évi fizetése három fokozatban: ötszáz, négyszázötven és négyszáz forinttal állapittatik meg.

A hivatalszolgák évi fizetése, még pedig a Budapesten s a magyar korona országain kivül fekvő valamely állomáshelyen alkalmazottaké négyszáz, háromszázötven és háromszáz, az egyebütt alkalmazottaké háromszázötven, háromszáz és kétszázötven forintban állapittatik meg. A m. kir. posta- és távirdánál alkalmazott szolgák legkisebb fizetése azonban háromszáz forintnál csekélyebb nem lehet.(1)

Ugy az altisztek, valamint a szolgák, ha természetben lakást nem élveznek, az eddigi lakpénzjárandóság helyett Budapesten s a magyar korona országain kivül fekvő valamely állomáshelyen száz, a többi helyen pedig állomáshelyüknek a 3. §-ban foglalt határozmányok szerinti osztályozásához képest hetven forint, hatvan forint s illetőleg ötven forint lakpénzben részesittetnek.

A jelen törvény 2. és 10. §-ában foglalt határozmányok az altisztekre és szolgákra is alkalmazandók, az 5. §-ban a fokozatos előléptetésre vonatkozó határozmányok pedig az altisztek és illetőleg hivatalszolgák különböző fizetési fokozataiban előforduló előléptetéseknél annyiban tartandók szem előtt, hogy a magasabb fizetési fokozatba való előléptetés nem feltétlenül a kinevezés sorrendjén alapuló idősbség, hanem e mellett az érdemesség és alkalmazhatóság szerint történik.

III. FEJEZET.

Vegyes és átmeneti intézkedések.

13. §. 1. A fizetés:

a) kinevezés esetén, ha a hó első felében történik a kinevezés, a hó közepétől, ha pedig a hó második felében történik a kinevezés, az ennek napját követő hó első napjától és

b) fokozatos előléptetés esetén, a magasabb fizetési fokozatban előfordult megüresedés napjára következő naptári negyedév első napjától kezdve, előleges havi részletekben teendő folyóvá.

2. A lakpénz:

a) ha gyakornok, vagy az állami szolgálatban nem álló, vagy ugyan állami szolgálatban álló, de nem dijazott, vagy végre oly tisztviselő neveztetik ki, a ki a kineveztetés folytán természetbeni lakását elveszti, a kinevezés napját követő hó első napjától;

b) más esetben a kinevezés, áthelyezéseknél az uj állomás elfoglalásának napját követő lakbérnegyed első napjától előleges évnegyedes részletekben teendő folyóvá.

Ha különböző állomáshelyeken a lakbérnegyedek nem esnek össze, az uj

(1) V. ö. 19. §. és az 1875: LVI. és 1892: XI. t. cz. jegyzeteit a postai és távirdai alkalmazottak illetményeiről.

lakpénz az előbbi állomáshelyre nézve érvényes lakbérnegyed lejártától folyósitandó.

A mennyiben a kinevezett — ha csak hivatalos viszonyok nem akadályoznák uj állásának elfoglalásában — uj állását a fizetésnek a fenti 1. *a)* pont szerinti esedékessé váltáig nem foglalja el, a fizetés és lakpénz s illetőleg a magasabb fizetés és lakpénz utalványozásánál a kinevezés idejéül az állás tényleges elfoglalásának napja tekintendő.

Ezen szakasz rendelkezései által az 1869. évi IV. törvényczikk(1) 14. §-ának rendelkezései nem érintetnek.

Az itélő biráknak és az ügyészségek tagjainak magasabb fizetése fokozatos előléptetés esetén a megüresedés napját követő hó elsejétől teendő folyóvá.

A müködési pótlék (2. §. *c)*) a kinevezés vagy áthelyezés napját követő hó első napjától teendő folyóvá.

14. §. A kereseti adóról szóló 1875. évi XXIX. törvényczikk 5. §-ának az adómentességre vonatkozó határozmányai mindazokra a fizetési többletekre nézve, a melyek a jelen törvény hatálybalépte után tétetnek folyóvá, oda módosittatnak: hogy adómentesnek csakis a fizetésnek az a része tekintendő, a mely a szolgálati dij alá vonatik.(2)

15. §. A fizetésre, valamint a nyugdijra és ellátásra kivetett állami adó után törvényhatósági vagy községi adó s utadó nem vethető ki s az állami tisztviselők, altisztek és szolgák e minőségükben az 1890. évi I. t.-czikk 25. §-án alapuló 3 kézi napszám teljesitésére, illetve megváltására sem kötelezhetők.

A lakpénz, valamint a müködési pótlék (2. §. *c)*) sem állami, sem törvényhatósági, vagy községi adóval (utadóval), sem szolgálati dijjal nem terhelhetők.(3)

16. §. Azokra a kérdésekre nézve, a melyek az állami tisztviselőket, altiszteket és szolgákat a jelen törvény alapján megillető illetményekre való igényéből erednek, valamint az ebből az igényből folyólag az államkincstárral szemben támasztott követelésekre nézve a határozat hozatalára — minden más eljárás kizárásával — az illető minister, az állami számvevőszék alkalmazottaira nézve pedig az állami számvevőszék elnöke illetékes.(4)

17 §. Az állami tisztviselőknek az 1. §. szerint szervezett állásokra való beosztásánál következők tartandók szem előtt:

---

(1) Az 1869: IV. t. cz. a birói hatalomról szól, 14. §-a pedig a birói eskületételéről rendelkezik.

(2) V. ö. 1893 máj. 20. 1336. sz. pénzügym. rend. az 1893: IV. t. cz. 14. §. értelmezése tárgyában (1893. R. T. 1067.). V. ö. a 15. §. jegyzeteit.

(3) V. ö. 21. §. Az államhivatalnokoknak a községi adó alól mentességéről v. ö. 1875: XXIX. t. cz. 27. §.; (Budapesten) 1872: XXXVI. t. cz. 104. §.; 1886: XXII. t. cz. 138. §.

Az államhivatalnok keresetadójáról v. ö. 1875: XXIX. t. cz. 2. §.; adómentes fizetéséről 1875: XXIX. t. cz. 5. §.; óvadékának kamatjai adómentességéről: 1883: XLVI. t. cz. 7. §.

A 15. és 21. §-ban felsorolt állami alkalmazottaknak utadó-mentessége tárgyában v. ö. 1893 jul. 12. 47262. sz. keresk. min. rend. (1893. R. T. 1788.). Az államhivatalnok mentességéről a kézi közmunka és a vámdíj alól v. ö. 1890: I. t. cz. 49., ill. 99. §.; v. ö. még 1887 decz. 9. 40414. sz. pénzügymin. rend., a magyar korona országainak területén létező állampénztárak, adó- és más hivataloknál utalványozott állandó fizetések és másnemü adóköteles személyi járandóságok után fizetendő IV. oszt. kereseti és ált. jövedelmi pótadó kivetése, beszedése és elszámolása iránt (1887. R. T. 2457.); 1892 okt. 15. 59558. sz. pénzügymin. rend., az állami tisztviselők állandó illetményei után az 1890: I. t. cz. 23. §-a alapján járó útadó kivetése, előirása és elszámolása körül követendő eljárás tárgyában (1892. R. T. 2879.).

(4) A minisztereknek és az állami számvevőszék elnökének azon intézkedései (határozatai) ellen, melyekkel az állami tisztviselőknek, altiszteknek és szolgáknak az 1893: IV. t. cz. szerint járó illetményekre való igényéből eredő kérdések, valamint ezen igényből folyólag az államkincstárral szemben támasztott követelések fölött a 16. §. alapján döntenek, felebbvitelnek van helye a m. kir. közigazgatási birósághoz: 1896: XXVI. t. cz. 83. §. 1. p.

1. azok az állami tisztviselők, a kiknek fizetési osztályát (napidij-osztályát) törvény állapitotta meg, csak abba a fizetési osztályba sorozott állásokra oszthatók be, a mely az illető törvény szerint őket megilleti;

2. a többi tisztviselő legfelebb egy osztálylyal sorozható alább annál a fizetési osztálynál (napidij-osztálynál), melybe eddig tartozott.

3. az az állami tisztviselő, a ki a jelen törvény végrehajtása folytán alacsonyabb fizetési osztályba osztatik, mint a mely fizetési osztályba (napidij-osztályba) eddig tartozott; saját személyére nézve mindaddig, a mig ezt az állást tölti be, az eddigi magasabb fizetési osztálylyal járó összes kedvezményeket megtartja, de az azzal egybekötött fizetésre, valamint lakpénzre igénye nincs;

4. azok a birák és ügyészek, albirák, alügyészek és jegyzők, kik ezen törvény végrehajtása folytán oly fizetési osztályba, s illetve a fizetési osztályban oly fizetési fokozatba soroztatnak, a melylyel egybekötött fizetés az eddig élvezett fizetésüknél kevesebb: a többlet fizetés természetével biró személyi pótlékként kapják, melybe azonban a 2. §. *c)* pontjában rendszeresitett müködési pótlék beszámittatik;

5. az egy és ugyanabban a szakban és egy- és ugyanabba a fizetési osztályba sorozott állásban alkalmazott állami tisztviselők az egyes igazgatási ágazatokon belül lehetőleg egy összesitett létszámba foglalandók; a mely összesitett létszámba való foglalás alkalmával a rangsor a 4. §-ban foglalt elvek alapján állapitandó meg, avval az eltéréssel, hogy az ugyanazon minőségü, de eddig különböző létszámokban vezetett tisztviselők között az összesitett létszámba való első sorozásnál nem egyedül a rang, hanem a magasabb fizetés adja meg az elsőséget.

18. §. A kir. törvényszéki birák, járásbirák és ügyészek összlétszámának egy ötödrésze a VII. fizetési osztályba tartozik.

Ezen fizetési osztályba eső birói és ügyészi állások betöltése a birák és ügyészek sorából, az igazságügyi minister előterjesztésére, királyi kinevezés utján történik.

Ezen állásokra való kinevezés azon átmeneti korlátozás alá esik, hogy a jelen törvény hatályba léptétől számitandó tiz év alatt minden évben csak az állások egy tizedrésze és az időközben megüresedett helyek tölthetők be.

19. §. Felhatalmaztatik a ministertanács, hogy a jelen törvény 1. §-a szerint az V—XI. fizetési osztályokba sorozandó állások beosztásánál az 1893-ik évi állami költségvetésben az államtisztviselők illetményeire engedélyezett hitel s a költségvetésileg engedélyezett személyzeti létszám keretén belül a jelen törvénynek megfelelő uj tisztviselői állásokat is szervezhessen. Felhatalmaztatik továbbá a ministertanács, hogy a különböző szolgálati ágak igényeihez képest egyelőre eltérhessen a 3. §. első bekezdésének azon határozmányától, hogy a rendszeresitett állások egyenlően osztandók meg a jelen törvény *B)* mellékletében az egyes fizetési osztályokra nézve felállitott különböző fizetési fokozatok között. Mindazonáltal — a birói, ügyészi, aljegyzői és segédtelekkönyvvezetői-, továbbá igazgatói és tanári állásokra nézve a 3. §-ban s a posta- és távirdánál rendszeresitett szolgai állásokra nézve a 12. §-ban megállapitott kivételektől eltekintve — fentartatik az a határozmány: hogy uj kinevezések esetén, a kinevezés rendszerint csak az illető fizetési osztály legalsó fizetési fokozatába történjék. A mennyiben a fizetési fokozatok egyelőre akként osztatnának be, hogy magasabb fizetési fokozatba tartozó állások nem

rendszeresittetnének, ezek arányos számban való rendszeresitése, illetőleg a magasabb fizetési fokozatokba sorozása iránt a törvényhozásnak a jelen törvény hatályba léptétől számitandó legfelebb öt s illetőleg oly esetekben, a melyekben egyelőre az illető fizetési osztály két magasabb fizetési fokozata nem lesz arányosan rendszeresitve, legfeljebb tiz év alatt előterjesztés teendő.

Ha uj kinevezések esetén az által, hogy ezek valamely fizetési osztály legalsó fizetési fokozatában történnek, megtakaritások állanak elő ; a megtakaritott összegek a költségvetési hitelen belül már időközben is a magasabb fizetési fokozatok arányos rendszeresitésére forditandók.

20. §. A Budapest területére ezen törvény hatályba lépteig már kinevezett törvényszéki birák, járásbirák, ügyészek, albirák és alügyészek, addig, mig magasabb fizetési osztályba előlépnek, 100 frt lakpénzpótlékban részesülnek.

Ezeken kivül az az állami tisztviselő, altiszt vagy szolga, kinek eddigi fizetése és lakpénze, — illetőleg, ha a fővárosban van alkalmazva, eddigi fizetése, lakpénze és drágasági pótléka — együtt véve többet tesz ki annál az összilletménynél, a melyben a jelen törvény alapján részesülne ; a különbözettel nagyobb lakpénzben részesitendő mindaddig, a mig magasabb lakpénzzel járó alkalmaztatásban nem részesül.

A fő- és székvárosban jelenleg alkalmazásban álló és ezen törvény szerint a X. és XI. fizetési osztályba sorozott, azoknak az állami tisztviselőknek, a kiknek összilletményei ezen törvény intézkedései alapján 100 frtnál csekélyebb összeggel emelkednek, a 100 frtból hiányzó összeg lakpénztöbbletként adatik meg mindaddig, a mig az illetők magasabb illetményekkel járó alkalmaztatásban nem részesülnek.

21. §. Jelen törvény határozmányai alá nem tartoznak s külön intézkedések alá esnek :

a) a belügyi tárcza körében : a főispánok és a budapesti főpolgármester ; továbbá a kórházak- és tébolydáknál, valamint a csendőrségnél alkalmazottak ;

b) a pénzügyi tárcza körében : a bányászati és erdészeti akadémiánál, valamint a bányásziskoláknál, a fémjelzésnél, pénzverő hivatalnál, sótermelésnél, az állami nyomdánál, az állami bidaknál, továbbá a számvevőségi személyzet kivételével az állami jószág- és bánya-igazgatóságoknál, főbányahivataloknál, az állami jószágoknál és bányászatnál, a kohászatnál és a kincstári vasmüveknél és azok központi vezetésénél alkalmazott személyzet, valamint a pénzügyőri legénység — a mely utóbbinak zsoldja azonban fejenkint napi 10 krral felemeltetik ;

c) a kereskedelmi tárcza körében : az államvasutaknál, ezek gépgyáránál és a diósgyőri gyárnál alkalmazott személyzet, valamint az állami útkaparók ;

d) a földmivelésügyi tárcza körében : az állami erdészetnél és erdőfelügyelőségeknél, az országos erdei alapból fentartott intézeteknél, az állami lótenyész-intézeteknél, az állat-egészségügynél, a budapesti állatorvosi akadémiánál, a vinczellériskoláknál és borászatnál, a gazdasági tanintézeteknél, az országos chemiai intézet és központi m. kir. vegykisérleti állomásnál, az állattenyésztésnél s a tejgazdaságnál, a selyemtenyésztésnél, a kincstári birtokoknál s a földtani intézetnél alkalmazottak ;

e) a vallás és közoktatásügyi tárcza körében : az egyetemi és müegyetemi

tanárok, tanársegédek és gyakornokok,[1] továbbá az elemi népiskoláknál, az óvódáknál[2] és gyermekmenedékházaknál, kereskedelmi és ipariskoláknál, a siketnémák és vakok intézeteinél, a bábaiskoláknál, a balatonfüredi szeretetháznál és az országos zene- és szinművészeti akadémiánál alkalmazottak; végül:

f) nem terjednek ki a jelen törvény határozmányai a kisegitő és segédszolgákra, valamint általában azokra, a kik nem rendszeresitett állomásokon és illetőleg nem rendszeresitett minőségben vannak alkalmazva.

IV. FEJEZET.

A megyei törvényhatóságok tiszti-, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzete járandóságainak javitásáról.

22. §. A megyei törvényhatóságoknak közigazgatási-, árva- és gyámhatósági kiadásaik fedezésére az 1883: XV. t.-cz. rendelkezése szerint az állampénztárból évenkint kiszolgáltatandó 4,515.000 frt 4,947.500 frtra felemeltetik.

A megyei törvényhatóságoknak az e czélra szolgáló saját jövedelmeik felhasználása mellett az 1893. évtől kezdve, az ezen törvényhez *C)* alatt csatolt mellékletben megállapitott összegek fognak évenkint az állampénztárból kiszolgáltatni.

23. §. A megyék állami javadalmazásának az előző §-ban emlitett növelése a vármegyék tiszti-, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzete és első sorban az 500 frtnál kisebb javadalmazású és azon tiszti állások járandóságainak emelésére szolgál, melyeknél annak szükségét az eddigi tapasztalás kimutatta. E végből a megyék ezen törvény életbe léptével személyzetük illetményeit az 1893. év január 1-től kezdődő hatálylyal újból állapitják meg, s ezen megállapodásaikat jóváhagyás végett a belügyministerhez terjesztik fel.

24. §. Az 1883 : XV. törvényczikknek a megyék háztartását szabályozó rendelkezései a jelen törvényben foglalt módositással továbbra is fentartatnak.

25. §. A jelen törvény 1—20. §-aiban foglalt intézkedések a megyei törvényhatóságok tiszti-, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzetére nem terjednek ki.

V. FEJEZET.

Zárhatározmányok.

26. §. A jelen törvény végrehajtásáról a törvényhozásnak a törvény hatályba léptétől számitandó hat hó alatt jelentés teendő.

---

(1) V. ö. 1896 máj. 9. 20599. sz. vallás és közokt. min. rend. a tudomány és műegyetemi tanárok által állami vagy kir. felsőbb és középtanintézeteknél eltöltött szolgálati éveknek az egyetemi (műegyetemi) tanári szolgálatba korpótlék szempontjából való beszámítása iránt Ő cs. és apostoli királyi Felsége által legkegyelmesebben jóváhagyott szabályzat kibocsátása tárgyában (1896. R. T. I. 1191.). 1896. évi 3424. eln. sz. vallás- és közokt. min. rend., szabályzat az adjunctusok ügyköréről és szolgálati viszonyainak rendezéséről (1896. R. T. II. 494.).

(2) V. ö. 1868: XXXVIII. t. cz.

27. §. A jelen törvény 1893. évi april hó 1-én lép életbe és végrehajtásával a ministerium bizatik meg.(1)

A. melléklet.

Az állami tisztviselők fizetési osztályainak kimutatása.

Állami számvevőszék.

II. fizetési osztály: Elnök.
III. fizetési osztály: Alelnök.
V. fizetési osztály: Számvevőszéki tanácsos.
VI. fizetési osztály: Számvevőszéki osztálytanácsos.
VII. fizetési osztály: Számvevőszéki titkár.
VIII. fizetési osztály: Számvizsgáló, irodaigazgató.
IX. fizetési osztály: Számellenőr.
X. fizetési osztály: Számtiszt, irodatiszt.
XI. fizetési osztály: Irodasegédtiszt.

Ministerelnökség

I. fizetési osztály: Ministerelnök.
III. fizetési osztály: Államtitkár, fiumei kormányzó.
VI. fizetési osztály: Ministeri osztálytanácsos.
VII. fizetési osztály: Ministeri titkár.
VIII. fizetési osztály: Ministeri segédtitkár, számtanácsos, segédhivatali főigazgató.
IX. fizetési osztály: Ministeri fogalmazó.
X. fizetési osztály: Irodatiszt, számellenőr.

Ő cs. és apost. kir. Felsége személye körüli ministerium.

II. fizetési osztály: Minister.
V. fizetési osztály: Ministeri tanácsos.
VI. fizetési osztály: Ministeri osztálytanácsos.
VII. fizetési osztály: Ministeri titkár.
VIII. fizetési osztály: Ministeri segédtitkár, segédhivatali főigazgató.
IX. fizetési osztály: Ministeri fogalmazó, segédhivatali igazgató.
X. fizetési osztály: Irodatiszt.
XI. fizetési osztály: Irodasegédtiszt.

(1) V. ö. 1893 máj. 12. 33380. sz. keresk. min. rend. a magyar posta és távirda személyzetnek a 1893: IV. által módosított szervezete és fizetési rendszere tárgyában (1893. R. T. 936.); 1893 máj. 20. 1439. sz. pénzügymin. rend. az 1893: IV. t. cz. végrehajtása folytán az eddigi napidijosztályánál alacsonyabb fizetési osztályba osztott tisztviselők napidijainak és utikölts. megtérítése tárgyában (1893. R. T. 1069.); 1893 máj. 22. 15661. sz. pénzügym. rend. a kir. adóhivatalok és áll. végrehajtói állások szervezetének az 1893: IV. t. cz. alapján való megállapítása tárgyában (1893. R. T. 1070.).

Horvát-szlavon-dalmát ministerium.

II. fizetési osztály: Minister.
VI. fizetési osztály: Ministeri osztálytanácsos.
VII. fizetési osztály: Ministeri titkár.
VIII. fizetési osztály: Segédhivatali főigazgató.
IX fizetési osztály: Ministeri fogalmazó.
X. fizetési osztály: Irodatiszt.
XI. fizetési osztály: Irodasegédtiszt.

Belügyministerium.

II. fizetési osztály: Minister.
III. fizetési osztály: Államtitkár.
V. fizetési osztály: Ministeri tanácsos, rendőrfőkapitány.
VI. fizetési osztály: Ministeri osztálytanácsos, országos főlevéltárnok, rendőrfőkapitányi helyettes.
VII. fizetési osztály: Ministeri titkár, közegészségügyi felügyelő, számvevőségi főnök, országos levéltárnok, rendőrtanácsos, rendőrfőparancsnok.
VIII. fizetési osztály: Ministeri segédtitkár, számtanácsos, segédhivati főigazgató, országos allevéltárnok, kezelő főigazgató, főkapitányi titkár, bejelentési hivatali főnök, rendőrkapitány, rendőrségi főfelügyelő, detectivfelügyelő.
IX. fizetési osztály: Ministeri fogalmazó, számvizsgáló, segédhivatali igazgató, országos levéltári fogalmazó, kezelő igazgató, főispáni titkár, rendőrségi fogalmazó, rendőrségi pénztárnok, rendőrségi számvivő, rendőrségi levéltárnok, rendőrségi felügyelő, oktató, detectiv-felügyelő helyettes.
X. fizetési osztály: Ministeri segédfogalmazó, számellenőr, irodatiszt, levéltári tiszt, főispáni titkár, rendőrségi segédfogalmazó, rendőrségi pénztári ellenőr, rendőrségi pénztári könyvvezető, rendőrségi gondnok, rendőrségi hivataltiszt, rendőrségi felügyelő, oktató, toloncz-ügykezelő helyettes.
XI. fizetési osztály: Számtiszt, irodasegédtiszt, rendőrségi pénztári tiszt, rendőrségi segédtiszt, irnok, telefonkezelőnő.

Pénzügyministerium.

II. fizetési osztály: Minister.
III. fizetési osztály: Államtitkár.
IV. fizetési osztály: A pénzügyi közigazgatási biróság elnöke.
V. fizetési osztály: Ministeri tanácsos, pénzügyi közigazgatási biró, kincstári jogügyi igazgató.
VI. fizetési osztály: Ministeri osztálytanácsos, pénzügyigazgató (kir. tanácsos) fő- és székvárosi adófelügyelő, pénzügyi főtanácsos, központi állampénztári igazgató, jogügyi aligazgató, jogügyi főtanácsos, fővámigazgató, lottóigazgató.
VII. fizetési osztály: Ministeri titkár, kataszteri központi felügyelő, pénzügyőrségi központi főfelügyelő, pénzügyi tanácsos, számvevőségi főnök,

elnöki titkár a pénzügyi közigazgatási biróságnál, állampénztári osztályvezető, állampénztári főellenőr, jogügyi tanácsos, fővámtárnok, dohánygyári igazgató, dohánybeváltási felügyelő, bányakapitány.

VIII. fizetési osztály: Ministeri segédtitkár, pénzügyi titkár, dohányjövedéki központi igazgatósági titkár, segédhivatali főigazgató, számtanácsos, állampénztári pénztárnok, állampénztári ellenőr, adóhivatali pénztárnok, pénzügyőri főbiztos, kincstári ügyész, fővámszedő, vámfőellenőr, dohánygyári aligazgató, dohánybeváltási felügyelő, dohánybeváltási kezelő, dohányraktári gondnok, lottóhivatali főnök, lottóhivatali ellenőr, háromszögelő főmérnök, kataszteri felmérési felügyelő, főbányabiztos.

IX. fizetési osztály: Ministeri fogalmazó, forditó, pénzügyi segédtitkár, dohányjövedéki központi igazgatósági segédtitkár, segédhivatali igazgató, számvizsgáló, állampénztári segédpénztárnok, állampénztári segéd, pénzkezelő, adóhivatali pénztárnok, adóhivatali ellenőr, pénzügyőri biztos, jogügyi fogalmazó, irodaigazgató, kincstári alügyész, fogyasztási adóhivatali főadószedő, fogyasztási adóhivatali főellenőr, fővámszedő, vámellenőr, vámhivatali raktárgondnok, vámhivatali főtiszt, bélyegraktári gondnok és ellenőr, dohánybeváltási kezelő, dohánygyári osztályvezető, dohánygyári szertári kezelő, dohánygyári gépész, dohányraktári kezelő, dohányraktári ellenőr, lottóhivatali ellenőr, lottóhivatali levéltárnok, lottóhivatali pénztárnok, sótárnok, háromszögelő mérnök, kataszteri főmérnök, bányabiztos, pénztárnok a budapesti állami hidaknál.

X. fizetési osztály: Ministeri segédfogalmazó, pénzügyi fogalmazó, dohányjövedéki központi igazgatósági fogalmazó, gazdászati hivatali ellenőr, irodatiszt, pénzügyigazgatósági irodavezető, számellenőr, állami végrehajtó, pénztári tiszt, adóhivatali ellenőr, adóhivatali segéd, pénzügyőri biztos, jogügyi segéd-fogalmazó, fogyasztási adóhivatali adószedő, fogyasztási adóhivatali ellenőr, vámhivatali tiszt, vámszedő, vámellenőr, bélyegraktári hivataltiszt, dohányjövedéki tiszt, dohánygyári gépész, dohányraktári ellenőr, lottóhivatali levéltárnok, lottohivatali levéltári segéd, lottópénztári ellenőr, lottóhivatali számvivő, lottóhivatali tiszt, sóhivatali ellenőr, háromszögelő segéd, kataszteri mérnök, bányaesküdt, bánya-kapitánysági tiszt, ellenőr és tiszt a budapesti állami hidaknál.

XI. fizetési osztály: Irodatiszt, irodasegédtiszt, számtiszt, állami végrehajtó, pénztári segédtiszt, adóhivatali tiszt, fogyasztási adóhivatali tiszt, vámhivatali segédtiszt, vámszedő, vámellenőr, dohányjövedéki segédtiszt, lottóhivatali segédtiszt, mázsatiszt, kataszteri mérnöksegéd, bányakapitánysági segédtiszt, segédtiszt a budapesti állami hidaknál.

Kereskedelemügyi ministerium.

II. fizetési osztály: Minister.

III. fizetési osztály: Államtitkár.

V. fizetési osztály: Ministeri tanácsos.

VI. fizetési osztály: Ministeri osztálytanácsos, posta- és távirdaigazgató.

VII. fizetési osztály: Ministeri titkár, számvevőségi főnök, műszaki tanácsos, vasuti- és folyamhajózási főfelügyelő, tengeri hajózási főfelügyelő, posta- és távirdatanácsos, tengerészeti előadó, révkapitány, tengerészeti szakiskola

igazgatója, ipariskolai igazgató, postatakarékpénztári első titkár, zálogházi igazgató.

VIII. fizetési osztály: Ministeri segédtitkár, vasuti és folyamhajózási biztos, iparfelügyelő, számtanácsos, segédhivatali főigazgató, főmérnök, posta- és távirdatitkár, posta- és távirdapénztárnok, posta- és távirdafelügyelő, révkapitány, tengerészeti szakiskolai tanár, ipariskolai tanár, ipariskolai mérnök, felügyelő és segédfelügyelő a mértékhitelesitésnél, postatakarékpénztári másodtitkár, postatakarékpénztári pénztárnok, zálogházi aligazgató, zálogházi ellenőr.

IX. fizetési osztály: Ministeri fogalmazó, számvizsgáló, segédhivatali igazgató, mérnök, posta- és távirda-segédtitkár, posta- és távirda-ellenőr, posta- és távirda-főtiszt, révalkapitány, ipariskolai segédtanár, postatakarékpénztári fogalmazó, postatakarékpénztári segédpénztáros, postatakarékpénztári ellenőr, postatakarékpénztári gondnok, postatakarékpénztári irodafőnök, zálogházi könyvelő, zálogházi pénztárnok, ékszerzálogőr.

X. fizetési osztály: Ministeri segédfogalmazó, iparsegéd felügyelő, számellenőr, irodatiszt, segédmérnök, posta- és távirdafogalmazó, posta- és távirdatiszt, tengerészeti főgépész, révbiztos, ipariskolai művezető, ipariskolai szaktanitó, postatakarékpénztári segédfogalmazó, postatakarékpénztári tiszt, postatakarékpénztári segédgondnok, ingó zálogőr, zálogházi pénztári tiszt, zálogházi hivataltiszt, zálogházi becsüs.

XI. fizetési osztály: Számtiszt, irodasegédtiszt, posta- és távirdasegédtiszt, posta- és távirdakezelő, tengerészeti műszaki tiszt, tengerészeti gépész, postatakarékpénztári segédtiszt, postatakarékpénztári kezelőtiszt, zálogházi járulnok.

Földmivelésügyi ministerium.

II. fizetési osztály: Minister.

III. fizetési osztály: Államtitkár.

V. fizetési osztály: Ministeri tanácsos, országos főerdőmester.

VI. fizetési osztály: Ministeri osztálytanácsos, főerdőtanácsos.

VII. fizetési osztály: Ministeri titkár, erdőtanácsos, főerdőfelügyelő, számvevőségi főnök, műszaki tanácsos.

VIII. fizetési osztály: Ministeri segédtitkár, főerdőmester, alerdőfelügyelő, számtanácsos, segédhivatali főigazgató, főmérnök, rovartani állomás vezetője, halászati felügyelő.

IX. fizetési osztály: Ministeri fogalmazó, főerdész, számvizsgáló, segédhivatali igazgató, mérnök, rovartani állomás segédje.

X. fizetési osztály: Ministeri segédfogalmazó, számellenőr, irodatiszt, segédmérnök.

XI. fizetési osztály: Erdészjelölt, számtiszt, irodasegédtiszt.

Vallás- és közoktatásügyi ministerium.

II. fizetési osztály: Minister.

III. fizetési osztály: Államtitkár.

V. fizetési osztály: Ministeri tanácsos, muzeumi igazgató.

VI. fizetési osztály: Ministeri osztálytanácsos, számvevőségi igazgató, tankerületi főigazgató, tanfelügyelő, budapesti királyi egyetemi könyvtári igazgató, országos mintarajziskola és rajztanárképző intézeti igazgató, az országos képtár igazgatója, az iparművészeti muzeum igazgatója, a technologiai iparmuzeum igazgatója, festészeti mesteriskolai rendes tanár.

VII. fizetési osztály: Ministeri titkár, számvevőségi aligazgató, tanfelügyelő, egyetemi gazdasági igazgató, középiskolai tanárképző gyakorló iskolai rendes tanár, gymnasiumi igazgató, reáliskolai igazgató, felsőbb leányiskolai igazgató, tanitóképző intézeti igazgató, tanitónőképző intézeti igazgatónő, muzeumi igazgató őr, meteorologiai központi intézet igazgatója.

VIII. fizetési osztály: Ministeri segédtitkár, segédhivatali főigazgató, számtanácsos, tanfelügyelő, könyvtári őr, klinikai gondnok, egyetemi gazdasági ellenőr, egyetemi tanácsjegyző, üvegtechnikai műhelyvezető, középiskolai tanár-képző gyakorló-iskolai rendes tanár, gondnok a kolozsvári egyetemnél, titkár a müegyetemnél, országos mintarajziskola és rajztanárképző intézeti tanár, iparművészeti iskolai tanár, gymnasiumi igazgató, gymnasiumi tanár, reáliskolai igazgató, reáliskolai tanár, felsőbb leányiskolai igazgató, felsőbb leányiskolai tanár, tanitóképző-intézeti igazgató és tanár, tanitónőképző-intézeti igazgatónő és tanár, muzeumi titkár, muzeumi őr, meteorologiai észlelő.

IX. fizetési osztály: Ministeri fogalmazó, segédhivatali igazgató, számvizsgáló, segédtanfelügyelő, könyvtári őr, könyvtári tiszt, könyvtári segéd, quæstor, gymnasiumi tanár, reáliskolai tanár, felsőbb leányiskolai tanár és tanitónő, tanitóképző intézeti tanár, tanitónőképző intézeti tanár és tanitónő, muzeumi segédőr, iparművészeti muzeumi őr, technologiai iparmuzeumi őr, titkár a műemlékek országos bizottságánál, polgári és felső népiskolai rendes tanitó és tanitónő.

X. fizetési osztály: Ministeri segédfogalmazó, irodatiszt, számellenőr, tankerületi tollnok, segédtanfelügyelő, könyvtári tiszt, quæsturai ellenőr, quæstor. egyetemi tanácsjegyző, országos mintarajziskola és rajztanárképző-intézeti segédtanár, iparművészeti iskolai tanársegéd, felsőbb leányiskolai tanitónő, felsőbb leányiskolai zenetanár és segédtanitónő, tanitóképző-intézeti segédtanár, tanitónőképzőintézeti tanitónő, polgári iskolai és felső népiskolai tanitó, muzeumi segéd, titkár az országos képtárnál, meteorologiai segéd, iparművészeti muzeumi titkár.

XI. fizetési osztály: Irodatiszt, irodasegédtiszt, számtiszt, irnok, tollnok, házfelügyelő, zenetanitó, segédtanitónő, tanitóképző intézeti tanitó, segédtanitó.

Igazságügyministerium.

II. fizetési osztály: Minister, a kir. curia elnöke.

III. fizetési osztály: Államtitkár, a kir. curia másodelnöke.

IV. fizetési osztály: A királyi curia tanácselnökei, a királyi itélőtáblák elnökei, koronaügyész.

V. fizetési osztály: Ministeri tanácsos, curiai biró, királyi táblai tanácselnök, főügyész.

VI. fizetési osztály: Ministeri osztálytanácsos, curiához beosztott biró, királyi táblai biró, főügyészhelyettes, törvényszéki elnök (vidéken), törvényszéki alelnök (Budapesten), központi telekhivatal főnöke.

VII. fizetési osztály: Ministeri titkár, számvevőségi főnök, curiai elnöki titkár, királyi táblai elnöki titkár, törvényszéki biró, járásbiró, királyi ügyész, fegyintézeti igazgató, művegyész.

VIII. fizetési osztály: Ministeri segédtitkár, számtanácsos, segédhivatali főigazgató, curiai tanácsjegyző, törvényszéki biró, járásbiró, királyi ügyész, fegyintézeti igazgató, művegyészi első segéd.

IX. fizetési osztály: Ministeri fogalmazó, számvizsgáló, segédhivatali igazgató, királyi táblai fogalmazó, királyi táblai forditó, főügyészségi fogalmazó, aljárásbiró, telekkönyvvezető, törvényszéki iroda-igazgató, királyi alügyész, fegyintézeti igazgató, fegyintézeti ügynök, fegyintézeti ellenőr, fegyintézeti orvos.

X. fizetési osztály: Számellenőr, irodatiszt, királyi táblai segédfogalmazó, jegyző, telekkönyvvezető, törvényszéki iroda-igazgató, fogházfelügyelő, központi telekhivatali tiszt, fegyintézeti ellenőr, fegyintézeti gondnok, fegyintézeti orvos, fegyintézeti lelkész, művegyészi segéd.

XI. fizetési osztály: Aljegyző, számtiszt, iroda-segédtiszt, irnok, segédtelekkönyvvezető, fogházfelügyelő, fegyintézeti tanitó.

Honvédelmi ministerium.

II. fizetési osztály: Minister.

III. fizetési osztály: Államtitkár.

V. fizetési osztály: Ministeri tanácsos.

VI. fizetési osztály: Ministeri osztálytanácsos.

VII. fizetési osztály: Ministeri titkár.

VIII. fizetési osztály: Ministeri segédtitkár, segédhivatali főigazgató, honvédmenház házparancsnoka.

IX. fizetési osztály: Ministeri fogalmazó, horvát forditó, segédhivatali igazgató, jegyző a honvédmenháznál.

X. fizetési osztály: Ministeri segédfogalmazó, irodatiszt, számellenőr a honvédmenháznál.

XI. fizetési osztály: Iroda-segédtiszt.

B. melléklet.

Az V., VI., VII., VIII., IX., X. és XI. fizetési osztályba sorozott állami tisztviselők fizetésének és lakpénzének kimutatása.

Fizetési osztály	Fizetési fokozat	Fizetés forintokban	Lakpénz forintokban			
			Budapesten, Fiuméban és a magyar korona országain kivül fekvő állomáshelyen	Az I—III. katonai lakbérosztályzatokba sorozott állomás-helyeken	A IV—VI. katonai lakbérosztályzatokba sorozott állomás-helyeken	A VII—X. katonai lakbérosztályzatokba sorozott állomás-helyeken
V.	1.	5000	1000	700	600	500
	2.	4000				
VI.	1.	3000	800	560	480	400
	2.	2500				
VII.	1.	2400	600	420	360	300
	2.	2200				
	3.	2000				
VIII.	1.	1800	500	350	300	250
	2.	1600				
	3.	1400				
IX.	1.	1300	400	280	240	200
	2.	1200				
	3.	1100				
X.	1.	1000	350	245	210	175
	2.	900				
	3.	800				
XI.	1.	700	300	210	180	150
	2.	600				
	3.	500				

C. melléklet.

Kimutatása

azon összegeknek, melyek a törvényczikk szerint, a vármegyék részére közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásaikra az állampénztárból évenkint kiszolgáltatni fognak.

Sorszám	A törvényhatóság neve	Az állampénztárból évenkint kiszolgáltatandó összeg forint	Sorszám	A törvényhatóság neve	Az állampénztárból évenkint kiszolgáltatandó összeg forint
1	Abauj-Torna	78.800	33	Marmaros	82.600
2	Alsó-Fehér	64.400	34	Maros-Torda	59.900
3	Arad	100.900	35	Moson	54.700
4	Árva	49.900	36	Nagy-Küküllő	56.000
5	Bács-Bodrog	168.900	37	Nógrád	77.500
6	Baranya	89.700	38	Nyitra	127.300
7	Bars	68.000	39	Pest-Pilis-Solt-Kiskun	186.400
8	Békés	75.700	40	Pozsony	104.100
9	Bereg	63.400	41	Sáros	71.800
10	Besztercze-Naszód	49.400	42	Somogy	99.500
11	Bihar	148.500	43	Sopron	88.100
12	Borsod	79.700	44	Szabolcs	76.200
13	Brassó	45.300	45	Szatmár	97.100
14	Csanád	57.200	46	Szeben	60.700
15	Csik	51.100	47	Szepes	68.200
16	Csongrád	53.200	48	Szilágy	69.200
17	Esztergom	44.900	49	Szolnok-Doboka	74.800
18	Fejér	76.900	50	Temes	128.300
19	Fogaras	43.500	51	Tolna	74.700
20	Gömör és Kishont	64.600	52	Torda-Aranyos	56.900
21	Győr	50.300	53	Torontál	175.300
22	Hajdu	50.600	54	Trencsén	87.900
23	Háromszék	53.000	55	Turócz	37.200
24	Heves	84.400	56	Udvarhely	44.100
25	Hont	64.000	57	Ugocsa	36.400
26	Hunyad	86.400	58	Ung	61.900
27	Jász-Nagykun-Szolnok	84.700	59	Vas	117.500
28	Kis-Küküllő	43.700	60	Veszprém	78.200
29	Kolozs	68.000	61	Zala	116.200
30	Komárom	68.200	62	Zemplén	107.600
31	Krassó-Szörény	138.800	63	Zólyom	52.800
32	Liptó	52.300		Összesen	4,947.500

V. TÖRVÉNY-CZIKK

az 1893. év első negyedében viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1892. évi XXVIII. törvényczikk hatályának az 1893. évi május végéig való kiterjesztéséről.

(Szentesitést nyert 1893. évi márczius 22-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi márczius 24-én.)

1. §. Az 1893. év első negyedében viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1892. évi XXVIII. törvényczikk hatálya az 1893. évi május hó 31-ik napjáig kiterjesztetik,

Ez a törvény az 1893. évi április hó 1-ső napján lép életbe; érvénye az 1893. évi állami költségvetésről szóló törvény kihirdetése napján megszünik.(1)

2. §. Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

VI. TÖRVÉNY-CZIKK

az országgyülési képviselők tiszteletdijának átalány-összegben leendő megállapitásáról.

(Szentesitést nyert 1893. évi márczius 26-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi márczius 30-án.)

1. §. Az 1848: V. t.-cz. 56. §-ának azon intézkedése, mely szerint «mindegyik országgyülési követnek az országos pénztárból 5 pengő forint napidíj fizettetik», oda módosittatik, hogy minden országgyülési képviselőnek napidíj-átalány fejében évi 2.400 forintnyi (4.800 korona) tiszteletdíj jár.

Ezenfelül azon országgyülési képviselők, kik nem esnek az ezen törvény 2. §-ában foglalt kivétel alá, lakbér czimén évenkint 800 forint (1.600 korona) illetményben részesülnek.

A képviselőházi háznagy és a jegyzők külön, évi 1.200 forintban (2.400 korona) megállapitott tiszteletdíjban részesülnek, melynek kiszolgáltatására nézve ezen törvény 3-ik és 4-ik szakaszának intézkedései lesznek irányadók.

2. §. Az 1875: I. t.-cz. 10. §-ában foglalt intézkedés, hogy «azon képviselők, a kik az állam szolgálatában állanak és mint olyanok lakbért húznak, vagy lakással láttatnak el, képviselői lakbér-illetményben nem részesülhetnek», továbbra is érvényben marad.

Az első bekezdésben idézett törvény 4. §. *b)* pontjában foglalt intézkedés ellenben hatályon kivül helyeztetik.

3. §. Az 1. §-ban megállapitott tiszteletdíj és lakbérilletmény négy egyenlő részletben, február, május, augusztus és november hó 1-én előre fizetendő. Az augusztus hó 1-én esedékes részlet a nyári ülésszaknak esetleg korábban történő berekesztésekor felvehető.

4. §. Az országgyülés feloszlatása esetén, ugyszintén, ha valamely képviselőnek megbizatása megszünik, azon képviselőtől, kinek megbizatása lejárt, vagy megszünt, esetleg annak örököseitől a felvett összeg vissza nem követelhető.

Az ujonnan megválasztott képviselőnek tiszteletdíja és lakbér-illetménye

(1) Az 1893. évi államköltségvetést az 1893: VII. t. cz. tartalmazza.

azon hónaptól fogva jár, melyben megbizó-levelét a képviselőháznak bemutatta és pedig igénye van minden hónapra a negyedévi járandóság egyharmad részére.

A képviselői minőségben töltött hónap egy része is teljes hónapnak számitandó.

5. §. Jelen törvény az 1893. év január 1-én lép életbe s végrehajtásával a ministerium bizatik meg.

VII. TÖRVÉNY-CZIKK

az 1893. évi államköltségvetésről.(1)

(Szentesitést nyert 1893. évi május 18-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi május 21-én.)

1. §. Az 1893. évre a magyar korona országainak rendes kiadásai:

Háromszázhetvenhét millió nyolczszázhetvenhétezer kétszázhárom o. é. forintban;

átmeneti kiadásai:

Nyolczvanöt millió nyolczszázötezer nyolczszáznegyvennyolcz o. é. forintban;

beruházási kiadásai:

Tizenöt millió ötszázhatvannyolczezer kilenczszázkilenczvennégy o. é. forintban;

rendkivüli közösügyi kiadásai:

Hat millió kilenczszázharminczegyezer négyszázhetvenhat o. é. forintban állapittatnak és ajánltatnak meg.

2. §. Ez összegek a következő fejezetek, czimek és rovatok szerint oszlanak meg:

A) *Rendes kiadások.*

	frt
I. Fejezet. A királyi udvartartás költségei	4.650,000
II. Fejezet. Ő cs. és ap. kir. Felsége kabineti irodája és e kabineti iroda nyugdijai	72,723
III. Fejezet. Országgyülés:	
1. A főrendiház kiadásai	62,630
2. A képviselőház kiadásai	1.163,410
3. Az országgyülési gyorsiroda személyzetének illetményei	40,560
4. A magyar delegátió kiadásai	26,000
5. Az állami közös függő adósságot ellenőrző bizottság kiadásai	7,000
IV. Fejezet. Az 1893. évre megállapitott közösügyi kiadásokból a magyar korona országait illető összeg	25.245,044
V. Fejezet. Az 1849. évtől az 1867. évig tényleg fennállott központi kormány közegeinek nyugdijai átalányképen	41,985
VI. Fejezet. Nyugdijak:	
1. Országgyülés	15,837
2. Állami számvevőszék	33,720
3. Ministerelnökség	13,499
4. Ő cs. és ap. kir. Felsége személye körüli ministerium	20,335
5. Horvát-szlavon-dalmát ministerium	3,025
6. Belügyministerium	672,000
7. Pénzügyministerium	2.712,000
8. Kereskedelmi ministerium	900,000
9. Földmivelésügyi ministerium	522,945
10. Vallás- és közoktatásügyi ministerium	315,000
11. Igazságügyi ministerium	1.600,000
12. Honvédelmi ministerium	632,100
VII. Fejezet. Állami adósságok:	
1. Az 1867: XV. törvényczikkben elvállalt államadóssági járulék:	
Évi járulék folyó pénzértékben	17.385,540
Évi járulék ezüstben	11.776,000
Évi törlesztési járulék folyó pénzértékben	1.000,000
Évi törlesztési hányad ezüstben	150,000
2. Földtehermentesités és örökváltságok:	
Kamatok	7.895,126
Járadékok	109,549
Tőketörlesztés	617,400
Kárpótlások	370,000
Járulék a földtehermentesitési pénzalap m. kir. igazgatósága költségeinek fedezésére	39,355
Kezelési költségek	7,600
3. Szőlődézsmaváltság:	
Kárpótlások: tőkében	20,000
kamatban	22,000
Kezelési költségek	9,000
4. Maradvány- és irtványföldek megváltása:	

(1) Az 1892. évi államköltségvetést az 1892: XIV. t. cz., az 1894. évit az 1893: XXXI. t. cz. tartalmazza.

V. ö. 1896: III. t. cz., az 1893. évi közösügyi zárszámadásra alapított leszámolás szerint Magyarország terhére mutatkozó tartozás fedezéséről, továbbá az 1894. és 1895. évi közösügyi kiadásokra Magyarország által pótlólag fizetendő összegről.

	frt
Kamatok	100,000
Tőketörlesztés	143,000
Tőkebeli kiegyenlitések...	400
Kezelési költségek	4,500
5. Italmérési jogok után adott kártalanitási tőkék kamataira az 1888: XXXVI. t. cz. alapján:	
Kamatok	10.311,046
Tőketörlesztés	519,600
Kezelési költségek	7,300
6. Az 1888: XXXII. t. cz. alapján kibocsátott $4^1/_2$%-os adómentes államvasuti aranykölcsön:	
Kamatok	9.681,037
Tőketörlesztés	428,400
Kezelési költségek	15,223
7. Az 1888: XXXII. t. cz. alapján kibocsátott $4^1/_2$%-os adómentes államvasuti ezüstkölcsön:	
Kamatok	5.341,613
Tőketörlesztés	235,000
Kezelési költségek	19,667
8. Az 1870: X. t. czikk alapján felvett sorsolási kölcsön:	
Évi járadék...	1.224,000
Járulék a pénzügyministerium hitelosztályának költségeihez	5,000
Járulék a pénzügyministeri számvevőség és a központi állampénztár költségeihez	7,500
Egyéb kezelési és sorsolási költségek	1,000
9. Az 1880: VIII., 1881: XI. és XXXII., 1887: XXXII. és 1888: VI. t. cz. alapján kibocsátott 4%-os magyar aranyjáradék-kölcsön:	
Kamatok	28.179,200
Kezelési költségek	79,840
10. Az 1880: VIII., IX., 1881: X., XI., XLV., 1882: IV. t. cz. 4. §-a, XXI., XXII., XLVII. t. czikk, 1883: II., III. t. czikk 4. §-a, XII., XVI., XXVIII., XXXVI., XXXVII., továbbá az 1884: I. t. cz. 4. §-a, IV., VIII., IX., XIII., XIX., XXIV., XL., 1885: II. t. czikk 4. §-a, XX., 1886: VI. t. cz. 4. §-a, XVII., XVIII., XIX., 1887: XI., XII., XVI., XVII., XIX. és XXXII. t. czikk alapján felvett 5%-os magyar papirjáradék-kölcsön:	
Kamatok	17.924,350
Kezelési költségek	30,850
11. Az 1880: XX. törvényczikk alapján felvett tiszai és szegedi nyereménykölcsön:	
Évi járulék...	2.381,560
Kezelési költségek	5,550
12. Függő adósság:	
Pénztári jegyek, birói-, árva- és közjegyzői letétek kamataira, továbbá a pénztári jegyek előállitási költsége és bankjutalék	1.770,850
A tiszai és szegedi alap pénzeiből állami kiadások fedezésére igénybe vett összegek évi járulékaira	952,451
VIII. Fejezet. Kamatbiztositást élvezett és más vasutak átvétele folytán elvállalt adósságok:	
1. Az 1876: L. t. czikk alapján a keleti vasut megváltása folytán a részvények beváltására felvett 9.989,300 frtnyi kölcsön:	
Kamatok	573,482
Tőketörlesztés	31,059
Kezelési költségek	1,500
2. Az 1880: XXXVIII. t. cz. alapján a tiszavidéki vasut megváltása folytán elvállalt adósság:	
15.750,000 frtnyi sorsjegy-kölcsön:	
Kamatok	643,985
Törlesztés	175,015
Kezelési költségek	315
3. Az 1880: XLIV. t. czikk alapján a zágráb-károlyvárosi vasutvonal megvétele folytán a cs. kir. szab. déli vasuttársaságnak fizetendő évi járulék 26. és 27. részlete	285,600
4. Az 1884: XXIX. t. czikk alapján az első erdélyi vasut megváltása folytán elvállalt adósság:	
Részvény-kamatok	685,563
Tőketörlesztés	43,000
Kezelési költségek	3,509
5. Az 1884: XXX. t. czikk alapján a báttaszék-dombovár-zákányi (dunadrávai) vasut megváltása folytán elvállalt adósság:	
Részvény-kölcsön kamatai	227,033
Tőketörlesztés	14,200
Kezelési költségek	3,115
6. Az 1884: XXXIX. t. cz. alapján az alföld-fiumei vasut megváltása folytán elvállalt adósság:	
Részvény-kölcsön kamatai	891,210
Tőketörlesztés	72,800
Kezelési költségek	4,555
7. Az 1889: XIV. t. cz. alapján az első magyar-gácsországi vasut magyar vonalának megváltása folytán elvállalt adósság:	
Részvény-kölcsön kamatai	245,312
I. kibocsátású elsőbbségi kölcsön kamatai...	364,500
I. kibocsátású elsőbbségi kölcsön tőketörlesztése	20,947
II. kibocsátású elsőbbségi kölcsön kamatai	131,782
II. kibocsátású elsőbbségi kölcsön tőketörlesztése	18,678
III. kibocsátású elsőbbségi kölcsön kamatai	86,819
III. kibocsátású elsőbbségi kölcsön tőketörlesztése	5,985
Az 1876: XI. t. czikk alapján felvett egyesitett vasuti beruházási kölcsönből az első magyar-gácsországi vasutra eső részösszeg kamataira és tőketörlesztésére	27,390
Az 1888: XVII. t. czikk alapján felvett egyesitett vasuti beruházási kölcsönből az első magyar-gácsországi vasutra eső részösszeg kamataira és tőketörlesztésére	177,418
Kezelési költségek	600
8. Az 1889: XIV. t. cz. alapján a magyar nyugoti vasut megváltása folytán elvállalt adósság:	
A részvény-kölcsön kamatai	612,977
Az I. kibocsátású elsőbbségi kölcsön kamatai	819.125

	frt
Az I. kibocsátású elsőbbségi kölcsön tőketörlesztése ...	48,712
A II. kibocsátású elsőbbségi kölcsön kamatai ...	132,950
A II. kibocsátású elsőbbségi kölcsön tőketörlesztése ...	13,400
Az 1876: XI. t. cz. alapján felvett beruházási kölcsön kamatai és tőketörlesztése ...	35,122
Kezelési költségek ...	9,135
9. Az 1889: XV. t. czikk alapján a budapest-pécsi vasut megváltása folytán elvállalt adósság:	
Részvény-kölcsön kamatai ...	392,500
Az elsőbbségi kölcsön kamatai ...	372,036
Az elsőbbségi kölcsön tőketörlesztése	30,200
Kezelési költségek ...	2,496
10. Az 1890: XXXI. t. cz. alapján a magyar-északkeleti vasut megváltása folytán elvállalt adósság:	
Reszvény-kölcsön kamatai ...	887,800
Elsőbbségi ezüstkölcsön kamatai ...	1.271,895
Elsőbbségi ezüstkölcsön tőketörlesztése	99,600
5%-os aranykölcsön kamatai ...	746,630
5%-os aranykölcsön tőketörlesztése	49,504
6%-os aranykölcsön kamatai ...	69,615
6%-os aranykölcsön tőketörlesztése	78,540
Beruházási kölcsön ...	637,042
Kezelési költségek ...	7,402
11. Az 1891: XXV. t. czikk alapján a szabadalmazott osztr.-magyar államvasuttársaság magyarországi vasutvonalainak megváltása folytán elvállalt évi járadékok:	
Évi megváltási járadék ...	9.598,500
6·5 millió arany forintnyi részösszeg után a 17%-ot meghaladó 2% felpénztöbblet ...	130,000
Az osztrák-magyar államvasuttársaság által a magyar kormány rendelkezésére bocsátott 5 millió frtnyi előleg évi törlesztési járadéka ...	250,000
Az arad-temesvári vasut elsőbbségi és részvényadósságának évi törlesztési járadéka ...	288,745
IX. Fejezet. Előlegezések a vasuti kamatbiztositás alapján ...	753,408
X. Fejezet. Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükséglete ...	7.106,947
XI. Fejezet. Állami számvevőszék:	
Személyi járandóságok ...	105,000
Dologi kiadások ...	5,900
XII. Fejezet. *Ministerelnökség:*	
1. A ministerelnökség költségei:	
Személyi járandóságok ...	78,700
Dologi kiadások ...	28,750
A fiumei és a magyar-horvát tengerparti kormányzó és személyzete költségei:	
Személyi járandóságok ...	25,380
Dologi kiadások ...	4,750
3. Rendelkezési alap ...	200,000
XIII. Fejezet. *Ő cs. és ap. kir. Felsége személye körüli ministerium:*	
Személyi járandóságok ...	46,240
Dologi kiadások ...	12,300
XIV. Fejezet. *Horvát-szlavon-dalmát minister és személyzete:*	
Személyi járandóságok ...	29,240

	frt
Dologi kiadások ...	6,840
XV. Fejezet. *Belügyministerium:*	
1. Központi igazgatás és földtehermentesitési pénzalap magy. kir. igazgatósága:	
Személyi járandóságok ...	323,538
Dologi kiadások ...	33,200
2. Országos levéltár:	
Személyi járandóságok ...	29,323
Dologi kiadások ...	4,000
3. Vármegyék közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásai ...	4.515,000
4. Főispánok és a budapesti főpolgármester, valamint a főispáni titkárok fizetései és lakpénzei ...	337,218
5. Szinművészeti kiadások:	
A magyar kir. operaház állami javadalmazása ...	215,000
A magyar kir. operaház 315,000 frtos kölcsönének törlesztésére ...	19,750
A budapesti nemzeti szinház állami javadalmazása ...	53,000
A budapesti nemzeti szinház 450,000 frtos kölcsönének törlesztésére ...	38,000
A budapesti nemzeti szinház nyugdijintézetének segélyezésére ...	14,000
A kolozsvári nemzeti szinház segélyezésére ...	20,000
A budapesti nemzeti szinházi alapok jövedelméből a szinház segélyezésére ...	27,300
A magyar szinészegyesület segélyezésére ...	5,000
A vidéki magyar szinészet segélyezésére ...	10,000
6. Közegészségügyi kiadások:	
Egészségügyi tanács ...	8,000
Betegápolási költségek ...	773,221
Himlőoltási költségek ...	94,000
Járványok és más rendkivüli okoknál fogva felmerülhető költségek ...	5,000
A trachoma elfojtására szánt költségek ...	40,000
Szülházi kiadások ...	10,000
Tébolydai kiadások ...	493,934
Előre nem látható közegészségügyi kiadások ...	1,000
Lelenczek és törvénytelen ágyból származott gyermekek tápdijai ...	23,000
7. Közbiztonsági kiadások:	
Közbiztonsági alap ...	150,000
Országos csendőrség és a predeali nemzetközi vasuti állomáshoz kirendelt személyzet ...	3.581,608
Fővárosi rendőrség szükséglete ...	1.089,417
Toloncz-kiadások:	
a) vidéki ...	50,000
b) fővárosi ...	46,922
Életmentési dijak ...	800
8. Közjótékonysági kiadások:	
A kolozsvári Szt.-Erzsébet aggháznak I. Ferencz Ő Felsége alapitványa folytán kijáró 2,000 mázsa só ára fejében ...	5,801
Zárdák segélyezése a betegek ápolásáért ...	4,168
A budapesti gyermekkórház-egyesület segélyezésére ...	5,000
A budapesti önkéntes tüzoltó-egylet segélyezésére ...	5,000
A m. orsz. tüzoltó-szövetkezet segé-	

	frt
lyezésére s a kiküldendő biztosok költségeinek fedezésére	2,000
A budapesti első gyermekmenhely-egylet segélyezésére	500
A budapesti önkéntes mentő-egyesület segélyezésére	2,000
A fehérkereszt-egyesület segélyezésére	2,000
9. Általános közigazgatási kiadások:	
«Hivatalos lap» költsége	7,800
Országos törvények és rendeletek tárának költségei	35,000
Távirati kiadások	17,600
Utlevelek kiállitásával járó költségek	5,660
Előre nem látható költségek...	6,000
Karhatalmi költségek...	5,000
Országgyülési képviselők választása és a választók névjegyzékének kiigazítása alkalmával felmerülő költségekre ...	16,000
Katonai előfogati dijpótlékokra szükséges költségek	8,700
XVI. Fejezet. *Pénzügyministerium:*	
1. Központi igazgatás:	
Személyi járandóságok	645,795
Dologi kiadások	138,900
2. Pénzügyi közigazgatási biróság:	
Személyi járandóságok	89,641
Dologi kiadások	2,500
3. Pénzügyigazgatóságok, fő- és székvárosi adófelügyelő, központi dij- és illetékkiszabási hivatal és számvevőosztályok:	
Személyi járandóságok	1.996,593
Dologi kiadások	491,663
4. Földadó-nyilvántartási felügyelők, helyszinelési felügyelőségek és a kolozsvári kataszteri igazgatóság:	
Személyi járandóságok	176,710
Dologi kiadások	37,606
5. Állami pénztárak:	
Személyi járandóságok...	102,747
Dologi kiadások	9,050
6. Adóhivatalok:	
Személyi járandóságok	1.351,454
Dologi kiadások	169,482
7. Pénzügyőrség:	
Személyi járandóságok	1.996,427
Dologi kiadások	693,280
8. Jogügyi igazgatóságok:	
Személyi járandóságok	76,748
Dologi kiadások	4,420
9. Kincstári ügyészségek:	
Személyi járandóságok	62,236
Dologi kiadások	8,563
10. Pénzügyi törvényszékek Horvát-Szlavonországban	6,095
11. Állandó kataszter:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	535,900
12. Bányászati és erdészeti akadémia Selmeczbányán és bányásziskolák:	
Személyi járandóságok	84,259
Dologi és üzleti kiadások	44,365
13. Egyenes adók és földtehermentesitési pótlékok:	
Kezelési, kivetési és beszedési költségek	642,000
A hadmentességi dijról szóló 1880: XXVII. t. cz. 6. §-a értelmében a külön alap javára forditandó...	851,387
A horvát-szlavon földtehermentesitési	

	frt
adósság évi törlesztési kamat- és kezelési szükséglete	352,000
14. Fogyasztási és italadók:	
Beszedési költségek	1.214,491
A mezőgazdasági szeszfőzdék részére járó jutalmak...	1.300,000
Fogyasztási adóvisszatérités és kiviteli jutalmak felosztásából	1.450,000
A zárt városokat az 1888: XXXV. t. cz. 69. §-a alapján megillető részesedés ...	638,000
A volt határőrvidéki községeket az 1888: XXXV. t. cz. 69. §-a értelmében megillető kamatjárandóság	23,000
Horvát-Szlavonország átalánya az italmérési jövedéket illetőleg	1.000,000
15. Határvám kezelési költségei:	
Személyi járandóságok	253,002
Dologi kiadások	126,104
16. Bélyeg:	
Személyi járandóságok	7,574
Dologi kiadások	306,100
17. Jogilletékek és dijak kezelési költségei	33,000
18. Fémjelzés kezelési és üzemi kiadásai	10,993
19. Ut-, hid- és révvám Horvát-Szlavonországban	2,280
20. Dohányjövedék:	
Dohányjövedéki központi igazgatóság	85,358
Vétel	17.548,076
Gyártás	4.363,000
Eladás...	1.093,766
21. Lottójövedék	1.444,405
22. Sójövedék...	2.583,792
23. Perköltségek	48,322
24. Állami jószágigazgatóságok és számvevő-osztályok:	
Személyi járandóságok	61,759
Dologi kiadások	19,120
25. Állami jószágok	323,143
26. Bányaigazgatóságok és számvevő-osztályok	160,734
27. Fémbányászat és opálbánya... ...	2.618,427
28. Fémkohászat	3.758,163
29. Pénzverés és fémbeváltás	5.986,731
30. Vasművek:	
Pénzügyministeri vasműosztály, mint a vasgyárak központi vezetősége	15,228
Vasgyárak	5.295,880
31. Zsilvölgyi kőszénbánya	18,979
32. Sótermelés	978,441
33. Felhagyott bányaművek és a bányászat körüli egyházi és jótékony czélok	70,656
34. Bányakapitányságok:	
Személyi járandóságok	55,142
Dologi kiadások	16,219
35. Állami nyomda	597,700
36. Állami épületek...	71,589
37. Budapesti állami hidak	202,954
38. Különféle kiadások	456,151
XVII. Fejezet. *Kereskedelemügyi ministerium:*	
1. Központi igazgatás:	
Személyi járandóságok	464,694
Dologi kiadások	154,764
Tarifa-bizottság és vasuti tisztképző tanfolyam...	8,000
Vasuti kormánybiztosok	1,500
Műszaki kiképzés elősegitésére és utazási ösztöndijakra...	3,000

	frt
2. Államépitészeti hivatalok:	
Személyi járandóságok	487,168
Dologi kiadások	142,750
3. Közutak:	
Állami közutak fentartása	2.888,826
Az 1890: I. t. cz. 23. §-a értelmében létesitendő állami alapra, a törvényhatóságoknak közutjaik és hidjaik fentartására, és az e czimeken elvállalt kötelezettségek teljesitésére	400,000
Törzskönyvek, távolsági térképek és közuti térkép elkészitésére...	20,000
4. Ipari, kereskedelmi és külkereskedelmi czélok:	
Ipari és kereskedelmi czélokra	300,000
Külkereskedelmi czélokra...	150,000
Kereskedelmi és ipari ösztöndijakra	2,455
Gépészeti ipariskola Kassán...	24,770
5. Posta és távirda:	
Személyi járandóságok	5.227,000
Dologi kiadások	5.043,000
6. M. kir. postatakarékpénztár:	
Személyi járandóságok	164,854
Dologi kiadások	54,850
Üzleti kiadások...	292,000
A postatakarékpénztári tanács költségei	2,000
Nyugdijak	1,000
Az 1885: IX. t. czikk 6. §., illetőleg az 1889: XXXIV. t. cz. 1. §-a értelmében a postaforgalmi pénzekből vett előlegek visszatéritésére	81,896
7. Tengeri hajózás:	
a) Tengerészeti igazgatás:	
Személyi járandóságok	93,566
Dologi kiadások	140,087
b) Szakoktatás:	
Személyi járandóságok	12,735
Dologi kiadások	2,865
8. M. kir. államvasutak:	
Személyi járandóságok...	17.284,470
Dologi kiadások...	2.719,960
Fentartási és üzemi kiadások	21.995,570
9. M. kir. államvasutak gépgyára:	
Személyi járandóságok	184,180
Dologi kiadások	48,700
Üzemi és fentartási kiadások	3.417,120
10. Diósgyőri m. kir. vas- és aczélgyár:	
Személyi járandóságok	206,270
Dologi kiadások	115,160
Üzemi és fentartási kiadások	2.988,570
11. Budapesti kir. zálogházak	220,000
12. Mértékhitelesités és fegyvervizsgálás:	
Személyi járandóságok	10,560
Dologi kiadások	5,510
13. Statisztikai hivatal:	
Személyi járandóságok	92,260
Dologi kiadások	74,525
XVIII. Fejezet. *Földmivelésügyi ministerium:*	
1. Központi igazgatás:	
Személyi járandóságok	276,050
Dologi kiadások	145,232
2. Állami erdők	4.866,518
3. Erdőfelügyelőségek:	
Személyi járandóságok	110,000
Dologi kiadások	9,000
4. Országos erdei alap...	100,000
5. Állami lótenyészintézetek:	

	frt
Lótenyészintézeti központi igazgatás	37,256
Méneskari hadapródiskola	6,000
Ménesbirtok-gazdaságok	1.850,504
Ménesek	1.035,004
Méntelepek	1.408.760
Lóversenyek és a vidéki versenyek segélyezésére	25,000
Lótenyésztési jutalmak	15,000
Közös csikólegelők előmozditására ...	15,000
Tenyészanyag vásárlására és a kápolnás-megyeri kanczatelep szükségletére...	15,060
6. Mezőrendőrség és mezőgazdasági statisztika	30,600
7. Állategészségügy:	
Személyi járandóságok	104,575
Dologi kiadások	111,618
8. Budapesti állatorvosi akadémia:	
Személyi járandóságok	47,883
Dologi kiadások	27,467
9. Vinczellériskolák és szőlőszeti s borászati felügyelők...	99,414
10. Borászat	11.445
11. Gazdasági tanintézetek és gazdasági ismeretek terjesztése	533,395
12. A gazdaság különböző ágainak emelése	29,694
13. Országos közgazdasági alap... ...	60,200
14. Selyemtenyésztés emelésére	2.045,000
15. Állattenyésztés és tejgazdaság ...	216,110
16. Kincstári birtokok:	
Jószágigazgatóság és számvevő-osztály:	
Személyi járandóságok	16,909
Dologi kiadások	6,880
Kincstári birtokok	250,035
17. A kincstári birtokok peres ügyeinek kezelésével járó perköltségek	15,000
18. Földtani intézet:	
Személyi járandóságok	27,477
Dologi kiadások	20,300
19. Országos vizépitészeti és talajjavitási hivatal:	
Személyi járandóságok	38,000
Dologi kiadások	87,100
20. Folyammérnöki hivatalok:	
Személyi járandóságok...	111,809
Dologi kiadások	89,100
21. Vizi munkálatok	398,800
22. Kulturmérnöki hivatalok:	
Kulturmérnöki hivatal	149,970
Közegészségügyi mérnöki szolgálat	3,000
Kassai vizmesteri iskola	7,000
23. Halászat:	
Személyi járandóságok...	2,700
Dologi kiadások	5,800
24. Meteorologiai központi intézet:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	28,822
XIX. Fejezet. *Vallás- és közoktatásügyi ministerium:*	
1. Központi igazgatás:	
Személyi járandóságok	224,238
Dologi kiadások	49,000
2. Országos közoktatásügyi tanács:	
Személyi járandóságok	7,484
Dologi kiadások	6,800
3. Tankerületi főigazgatóságok:	
Személyi járandóságok...	55,629
Dologi kiadások	12,860

	frt
4. Népnevelési tanfelügyelőségek:	
Személyi járandóságok	178,218
Dologi kiadások	38,450
5. Vizsgálati bizottmányok	14,800
6. Budapesti kir. egyetem:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	753,074
7. Budapesti középiskolai tanárképző és az azzal egybekötött gyakorló iskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	43,018
8. Kolozsvári egyetem:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	300,911
9. Kolozsvári középiskolai tanárképző:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	15,632
10. József-műegyetem:	
Személyi járandoságok és dologi kiadások	249,323
11. Országos mintarajziskola és rajztanárképző:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	63,937
12. Iparművészeti iskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	44,610
13. Gymnasiumok:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	341,225
14. Reáliskolák:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	609,481
15. Felekezeti, törvényhatósági, valamint községi középiskolák segélyezésére	150,290
16. A középiskolákkal összekötött alumneumok, internatusok és convictusok segélyezésére	3,500
17. Állami felsőbb leányiskolák:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	250,859
18. Bábaiskolák:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	40.116
19. Budapesti állami ipariskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	64.036
20. Iparos tanulók iskolái:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	63,900
21. Fiumei állami kereskedelmi iskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	15,455
22. Soproni állami kereskedelmi iskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	11,910
23. Ujvidéki (polgári iskolával kapcsolatos) kereskedelmi és ipariskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	14,380
24. Brassói állami kereskedelmi iskola (kapcsolatban közép fa-ipariskolával):	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	18,070
25. Keleti kereskedelmi tanfolyam ...	9,120
26. Kereskedelmi iskolák segélyezésére	22,500
27. Elemi és polgári férfi tanító-képzők:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	389,052
28. Elemi és polgári tanítónő-képzők:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	273,176
29. Népnevelés	1.673,492
30. Kisdedóvónő és dajkaképzés:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	35,200
31. Kisdedóvás...	130,000
32. Egyéb népnevelési czélok	162,000
33. Siketnémák intézete Váczon:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	38,880
34. A budapesti I. ker. állami tanítóképzővel kapcsolatos és siketnémák oktatására képesitő tanfolyam:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	6,000
35. Vakok országos intézete Budapesten:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	45,326
36. A vakok országos intézetéből kilépő növendékek segélyezésére, az ápoldai alap tiszta jövedelme	2,915
37. Balatonfüredi szeretetház:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	12,123
38. Emberbaráti intézetek segélyezésére	8,600
39. Állami tanintézetek épitésére felvett kölcsönök törlesztése:	
I. Befejezett épitkezések:	
Az eddigelé létesitett épületek költségeire az országos tanitói nyugdij- és gyámalapból felvett és 1892. év végével 3.891,566 frt 04 krt tevő kölcsön törlesztésére 1. részletül	231,794
Az eddigelé létesitett épületek költségeire a magyar vallásalapból felvett és 1892. év végével 491,631 frt 81 krt tevő kölcsön törlesztésére 1. részletül ...	29,283
Az eddigelé létesitett épületek költségeire az egyetemi alapból felvett és 1892. év végével 526,537 frt 26 krt tevő kölcsön törlesztésére 1. részletül	31,362
Az eddigelé létesitett épületek költségeire több alapból felvett és 1892. év végével 2.079,491 frt 06 krt tevő kölcsön 1. törlesztési részletül...	123,861
II. Be nem fejezett épitkezések:	
A kolozsvári egyetemi boncztani intézet 354,222 frtnyi épitési és belső felszerelési költségének törlesztésére 11., illetőleg 8. részlet...	19,482
A kolozsvári egyetem egészségtani és élettani intézetének épitésére és belső felszerelésére forditott 204,774 frt kamata és törlesztési 8. részlete	11.263
A máramaros-szigeti állami férfitanitóképző telkének és épületének vásárlására felvett 90,000 frt, valamint annak bővitésére felveendő 48,167 frt, együtt tehát 138,167 frt kölcsön 9. törlesztési részlete	7,599
A budapesti állami ipariskola és technologiai iparmuzeum épületének felépitésére forditott 342,990 forint kamata s törlesztésére 7. részletül	18,864
A technologiai iparmuzeum s állami	

	frt
iparískola uj épületének belső felszerelésére felvett 57,660 frt kölcsön 5. törlesztési részlete ...	3,171
A székelyudvarhelyi állami reáliskola épitésére eddig felvett 95,897 frt kölcsön kamata és törlesztésére 4. részlet ...	5,274
A brassói állami közép kereskedelmi és faipariskola épületének létesitésére felveendő 63,137 frt kölcsön kamata és 3. törlesztési részlete ...	3,474
A budapesti egyetemi boncztani intézet létesitésére felveendő 450,000 frt kölcsönből az 1893. év végeig beruházandó mintegy 350,000 frtnak kamata és 3. törlesztési részlete fejében ...	19,250
A Beleznay-telken a műegyetem czéljaira emelendő épület költségeire felveendő 174,500 frt kölcsön kamata és 3. törlesztési részlete fejében ...	9,598
A budapesti VII. kerületi állami gymnasium elhelyezésére szükséges épület létesitésére forditandó 227,700 frt és illetőleg a telek egy részének eladása után befolyó 46,000 frt levonása után felveendő 181,700 frt kölcsön kamata és 3. törlesztési részlete fejében ...	9,994
A második mesteriskola épületének létesitésére felveendő 30,000 frt kölcsön kamata és 2. törlesztési részlete ...	1,650
A pozsonyi állami felsőbb leányiskola épületének kibővitésére felveendő 37,000 forint kölcsön kamata és 2. törlesztési részlete ...	2,035
A kolozsvári állami tanitónőképző épületének létesitésére felveendő 115,000 forint kölcsön kamata és 2. törlesztési részlete ...	6,325
A pozsonyi állami reáliskola számára emelendő épület telkének megvételére és az épület létesitésére felveendő 145,150 forint kölcsön kamata és 2. törlesztési részlete ...	7,983
A győri állami főreáliskola épitési költségeire a város által felajánlott 55,000 forinton felül kölcsön utján fedezendő 67,000 frt kamata és 1. törlesztési részlete ...	3,685
A bajai tanitóképző internátusának felépitésére felveendő 50,000 frt kölcsön kamata és 1. törlesztési részlete ...	2,750
A dévai állami elemi és felső leányiskola épületére felveendő 42,987 frt kamata és 1. törlesztési részlete ...	2,364
A fiumei állami iskolák épületének telkére felveendő 50,000 forint kölcsön kamata és 1. törlesztési részlete ...	2,750
A beszterczebányai állami felsőbb leányiskola telkére és épületére felveendő 100,000 frt kamata és 1. törlesztési részlete ...	5,500
A kassai állami felsőbb leányiskola épületére felveendő 80,000 frtból az 1893. év folyamán igénylendő 40,000 frt kölcsön kamata és 1. törlesztési részlete ...	2,200
Állami elemi és polgári iskolák épületeinek létesitésére felveendő 96,000 frt kamata és 1. törlesztési részlete ...	5,280
A kolozsvári egyetem könyvtára és jogi kara számára szükségelt épületre felveendő 200,000 forintból az 1893. év folyamán felhasználandó 100,000 forint kamata és 1. törlesztési részlete ...	5,500
A nagyszebeni főgymnasium épületének telkére felveendő 19,720 frt kölcsön kamata és 1. törlesztési részlete ...	1,085
Az iparművészeti muzeum és iskola épitésére felveendő 730,000 forintból az 1893. év végeig felhasználandó 400,000 frt kamata és 1. törlesztési részlete ...	22,000
A budapesti egyetemen létesitendő I. szülészeti és nőgyógyászati kóroda felépitésére az 1893. év végeig felhasználandó 41,000 forint kamata és 1. törlesztési részlete ...	2,250
A budapesti egyetemen létesitendő II. szülészeti és nőgyógyászati kóroda felépitésére szükséges 300,000 forintból az 1893. évben felhasználandó 109,000 frt kamata és 1. törlesztési részlete ...	6,000
40. Ösztöndijak és egyéb tanulmányi czélok ...	66,237
41. Magyar nemzeti muzeum:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	124,712
42. Országos képtár és ezzel kapcsolatos magyar történelmi képcsarnok:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	38,750
43. Országos zene- és szinművészeti akadémia:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	56,902
44. Iparművészeti muzeum:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	24,000
45. Technologiai iparmuzeum:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	22,238
46. Festészeti mesteriskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	14,970
47. Műemlékek országos bizottsága:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások ...	18,450
48. Egyéb közművelődési czélok ...	92,412
49. Egyházi czélok ...	354,172
XX. Fejezet. *Igazságügyi ministerium:*	
1. Központi igazgatás:	
Személyi járandóságok ...	179,370
Dologi kiadások ...	72,106
2. Királyi Curia:	
Személyi járandóságok ...	453,931
Dologi kiadások ...	19,900
3. Királyi táblák:	
Személyi járandóságok ...	1.053,618
Dologi kiadások ...	106,600
4. Királyi főügyészségek:	
Személyi járandóságok ...	70,700
Dologi kiadások ...	11,380
5. Királyi törvényszékek és járásbiróságok:	
Személyi járandóságok ...	5.907,159
Dologi kiadások ...	1.720,415
6. Királyi ügyészségek:	
Személyi járandóságok ...	1.025,287
Dologi kiadások ...	1.485,380
7. Országos fegyintézetek, kerületi bör-	

	frt
tön, közvetitő intézet és állami fogház:	
Illavai országos fegyintézet	129,290
Lipótvári országos fegyintézet... ...	147,500
Mária-nostrai országos fegyintézet ...	59,972
Munkácsi országos fegyintézet ...	86,765
Nagyenyedi országos fegyintézet ...	80,036
Soproni országos fegyintézet	108,370
Szamosujvári országos fegyintézet ...	106,057
Váczi országos fegyintézet	145,045
Szegedi kerületi börtön...	89,847
Kisbartai közvetitő intézet	15,063
Szegedi állami fogház	8,331
8. Országos rabsegély- és javitóintézeti alap	444,910
9. Telekkönyvezés:	
Személyi járandóságok	6,660
Dologi kiadások	340
10. Az 1889: XLV. t. cz. alapján alkalmazott birák személyi járandóságai és törvények szerkesztése	43,800
11. Országos vegyészeti műterem:	
Személyi járandóságok	6,200
Dologi kiadások	1,875
XXI. Fejezet. *Honvédelmi ministerium:*	
1. Központi igazgatás:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	290,772
2. Honvédségi intézetek:	
Főruharaktár	48,073
Fegyverzeti és lőszer-bizottság ...	25,254
Ludovika akadémia...	432,259
Honvéd-menház	34,579
3. Ujonczozás felülvizsgálati költségek...	35,000
4. Honvédfőparancsnokság...	62,074
5. Kerületi parancsnokságok	291,996
6. Csapatok:	
Pénzbeli illetékek	4.191,214
Elhelyezés	1.762,508
Élelmezés	2.120,146
Lóeleség	647,534
Ruházat és felszerelés	744,592
Betegápolási költségek	155,168
Töltények beszerzése...	405,026
Pótlovazás	587,430
7. Csendőrségi költségek	22,204
8. Honvéd hadbiróság	58,777
9. Honvéd hadbiztosság	105,326
10. Honvéd számvevőség	127,550
11. Alapitványi helyek a közös katonai intézetekben	700,000
Rendes kiadások összege	377.877,203

B) *Átmeneti kiadások és beruházások.*

I. Átmeneti kiadások.

	frt
I. Fejezet. *Ministerelnökség:*	
A ministerelnökségi épület helyreállitási és javitási költségeire	5,000
II. Fejezet. *Ő cs. és ap. kir. Felsége személye körüli ministerium:*	
Az épületek és hivatalos helyiségek helyreigazitására, a légszesz és vizvezeték kiegészitésére és nélkülözhetlen beszerzésekre	10,000
III. Fejezet. *Belügyministerium:*	
1. A polgárositott magyar határőrvidéken fennálló házközösségi intézménynek megszüntetésével járó rendkivüli kiadásokra az 1885: XXIV. t. czikk alapján:	
Személyi járandóságok	32,060
Dologi kiadások	1,100
2. A m. kir. csendőrség állományának és alosztályának tervezett szaporitásából egyszersmindenkorra felmerülő költségekre...	17,256
3. Országos határrendezési és határkiigazitási költség	6,000
4. A volt román-bánáti XIII. sz. határőrezredből alakitott vagyonközség erdőgazdaságának állami ellenőrzése folytán felmerülő költségekre	600
5. A m. kir. operaháznál alkalmazandó magyar énekesek s énekesnők kiképzésére szolgáló ösztöndijak	2,800
6. Breznobánya város és az azelőtt hozzája tartozott telepek, most önálló községek határainak rendezési költsége	2,000
7. A m. kir. belügyministerium épületei, ugymint a régi országház és az annakelőtte a vallás- és közoktatásügyi ministerium által elfoglalt régi helytartósági épületeknek halaszthatlan helyreállitásával járó egyszersmindenkorra felmerülő költségekre	10,000
8. Törvény-előkészités és szerkesztés czéljaira	15,000
IV. Fejezet. *Pénzügyministerium:*	
1. A rendelkezés alá jutott állami tisztviselők illetményeire	5,000
2. Az állami javaknál a bérhátralékok leszámolásának keresztülvezetésére, a telepitvényes ügyek lebonyolitására és az állami javak eladásának előkészitésére szükséges tervek és helyszini szemlék költségeire	20,000
3. Az 1867. év végéig befektetett tiszti biztositékok visszafizetésére...	5,400
4. Az 1883: XLI. t. cz. alapján felvett 6.764,800 frtnyi jelzálog-kölcsön kamat- és tőketörlesztésére	430,000
5. Az állami javak eladásának előmozditása czéljából felvett záloglevél-kölcsönök tőke- és kamattörlesztésére, még pedig:	
4½%-os: 1884. évi kölcsön	52,195
1885. « «	94,919
1886. « «	67,843
4%-os: 1886. « «	6,495
1887. « «	20,935
1889. « «	1,300
1890. « «	8,000
esetleges rendkivüli tőketörlesztésekre	34,313
6. A Rába és mellékfolyóinak szabályozására	212,801
7. A fernezelyi kohónál épitendő szállópor-kamarákra, füstelvezető csatornákra és egy központi kéményre, tiz év alatt a kohójövedelemből visszatéritendő előlegképen	60,000
8. Petroleum mély furásokra előlegképen	50,000

	frt
9. Az állami tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeinek szabályozása és a megyei törvényhatóságok állami javadalmazásának felemelése folytán előálló költségtöbblet	3.313,500
10. Fémbeszerzésekre	73.908,059
11. A pénzverésnél — a körmöczbányai főkémlő-hivatal elhelyezésére szolgáló épület 15,000 frtnyi vételárának levonása után — fenmaradó bevételi többlet a valutarendezés czéljaira ...	3.356,486
V. FEJEZET. *Kereskedelemügyi ministerium:*	
1. Az «Adria» magyar tengerhajózási részvénytársaság szerződésszerü segélyezésére	570,000
2. Tengeri és egyéb hajózási vállalatok segélyezésére és felügyelésére	180,000
3. Az «Adria» magyar tengerhajózási részvénytársaság ministeri biztosának dijazására	4,000
VI. FEJEZET. *Földmivelésügyi ministerium:*	
1. Phylloxera rovar ellen való védekezés czéljaira	225,000
2. A ragadós tüdőlob kiirtása czéljából az ezen betegségnek avagy fertőzésnek gyanujában álló állatok levághatása végett a kártalanitási igények fedezésére	100,000
3. Kecskeméten, Trencsénben, továbbá Lugoson és Tordán felállitandó földmives-iskola berendezésére	16,000
4. A budapesti pomologiai intézet felállitása s berendezési költsége	14,000
5. Az agronom-geologiai felvételekkel kapcsolatos kiadások és beszerzések fedezésére és a földtani intézet további felszerelésére	1,000
6. A közoktatás czéljait szolgáló kőzettani gyüjteményekben szükségelt anyag beszerzésére	650
7. A budapesti vegykisérleti állomás folytatólagos felszerelésére	1,000
8. Mezőgazdasági téli vasárnapi iskolák tartási költségeire	1,000
9. A földrajzi társaságnak a Balaton tavának vizrajzi kutatása czéljából segélyképen	1,000
10. A kincstári birtokokon folyamatban levő és folyamatba teendő telepitési műveletek fejlesztése és előkészitése czéljából helyszini szemlék, felmérések, egyéb munkálatok s a telepités érdekében foganatositandó másszerü intézkedések	20,000
11. Magyarországon eszközlendő földdelejességi fölvételekre szükséges 2,000 frt első törlesztési részlete ...	1,000
VII. FEJEZET. *Vallás- és közoktatásügyi ministerium:*	
1. Magyarország néprajzi leirásának költségeire 9. évi átalány	6,000
2. A budapesti királyi tud. és műegyetemi olvasókör segélyezésére	1,200
3. Felekezeti-, törvényhatósági-, valamint községi középiskoláknál befektetésekre	35,000
4. Egy mechanikai tanműhely személyi és dologi költségeire szükséges 10,000 frtnak 5. részlete	1,000
5. Az állami elemi, felső nép- és polgári iskolák épületeinek helyreállitási munkálataira, az 1884: V. t. cz. által engedélyezett 500,000 frt hitel terhére utalványozott 21,632 frt 71 kr.-nak visszatéritésére 3. részlet	7,212
6. A magyar határőrvidéki ösztöndijalap által az államkincstár javára 1875—1888. években illetéken felül beszállitott 11,588 frt jövedelmi fölösség visszatéritésére 3. és utolsó részlet	3,863
7. A középiskolai tanárok részére tartandó póttanfolyamok költségeire és az 1890: XXX. t. cz. végrehajtására...	1,000
8. A budapesti egyetemi törvényszéki orvostani intézet fütési és szellőztetési készülékeinek átalakitására	2,000
9. A budapesti egyetemi növénykert épületeinek folytatólagos helyreállitására és a vizvezetéki csőhálózat kibővitésére	4,000
10. Felállitandó bábaképezdék első szükségleteinek fedezésére	3,000
11. Egy classica-philologiai realis encyclopédia szerkesztői és irói költségeire szükséges 2,000 frt első részlete	500
12. A budapesti VII. ker. főgymnasium eddigi elhelyezésére vonatkozó bérlet megszünése folytán felmerülő költségekre	5,000
13. A magyar nemzeti muzeum épületének tatarozási költségeire 3. részlet ...	5,000
14. A siketnémák váczi orsz. intézetében felállitandó szövőműhely költségeire ...	800
15. Az iparművészeti muzeum régibb tartozásának törlesztésére első részlet	4,000
VIII. FEJEZET. *Igazságügyi ministerium:*	
Központi igazgatás: felszerelésekre ...	5,000
IX. FEJEZET. *Honvédelmi ministerium:*	
1. Az országos honvéd-segélyző-egylet rendelkezésére	300,000
2. Az uj ismétlő fegyverek rendszeresitése folytán az 1891. év folyamán bekövetkezett ujabb fölszerelési változásokra és ujonnan rendszeresitett szerelvények beszerzésére, a szállitási költségekkel és időközi kamatokkal együtt 425,500 frt, 3 évre felosztva második részletként	141,850
3. Gyalogsági töltényszükséglet első hadi készletként, átvételi s kiszállitási költséggel és időközi kamattal együtt 2.810,000 frt, öt évre felosztva negyedik részletül	562,000
4. Lőterekhez telepszerzésekre és azok berendezésére 1892. évben engedélyezett 250,000 frt második részlete ...	100,000
5. A központi honvéd-főruharaktár épitéséhez szükséges telep megszerzésére és épitési költségekre az 1890: XXII. t. cz. 2. §-a szerint — három évi részletben — engedélyezett 319,000 frt utolsó részlete	106,332
6. A Ludovika-akadémia tényleges állományu tisztképző tanfolyamának az	

	frt
1890: XXIII. t. czikk 4. §-ában meghatározott növendék-létszámra való felemelése folytán a 4. évben eszközlendő beszerzésekre...	13,510
7. A Ludovika-akadémia részére szükséges 12 ló beszerzésére, az 1 forint 35 kr. lófelavatási átalány hozzászámitásával 326 frt 35 krjával	3,916
8. A Ludovika-akadémiánál a növendék-létszám szaporitása folytán szükséges épitési átalakitásokra és uj épitkezésekre két évre engedélyezett 50,000 frt második fele...	25,000
9. Az 1891: XI. t. czikk alapján a magyar fegyver- és gépgyárral 35,000 drb ismétlő puskának 34 frt 28 krjával, valamint 8,750 drb nyeles csavarhuzónak 17 krjával leendő szállitása iránt kötött szerződés értelmében két év alatt fizetendő 1.201,282 frtból az 1893. évben 29,000 drb puska és 7,250 darab nyeles csavarhuzó után esedékes	995,353
10. Ezen 29,000 darab puska átvételi és vizsgálási költségeire darabonként 1 frtjával	29,000
11. A honvéd-lovasság részére ismétlő karabélyok megvételére, a csomagolási, átvételi, szállitási és raktárolási költségekkel, továbbá az ezekhez szükséges töltények és uj felszerelések beszerzésére, kiegészitésére, átalakitására és késedelmi kamatra 781,900 frt; két évre felosztva második részletként	390,950
12. Az ujonnan beszerzett ismétlő puskákhoz szükséges tartalék-alkatrészek és puskaművesi szerszámok beszerzési árára késedelmi kamatokkal	25,900
13. A kincstári laktanyák kiépitésére, átalakitására s ennek megfelelő felszerelésére, illetve berendezésére az ujonczszolgálati időnek az 1890: V. t. cz. alapján történt meghosszabbitása miatt s a még hiányzó fedett lovardák felépitésére 435,000 frt; négy évre felosztva második részletként	108,750
14. A központi honvéd-főruharaktár berendezésére s a lovassági karabélyok elhelyezése végett a központi fegyverraktár kiépitésére és berendezésére 60,000 frt; négy évre felosztva második részletként	15,000
15. Az ismétlő puskák haditartalékkészletének — ugy a honvédségi, mint a népfölkelési csapatokét illetőleg — elhelyezésére a központi fegyverraktár elégtelen lévén, még 85,000 puska elhelyezésére szükséges raktár épitésére 40,000 frt; két évre felosztva első részletként...	20,000
Átmeneti kiadások összege	85.805,848

II. Beruházások.

	frt
I. Fejezet. Állandó országház épitésére az 1884: XIX. t. cz. alapján...	1.150,000
II. Fejezet. *Belügyministerium:*	
1. A nemzeti szinháznál eszközölt szinpadi berendezési és átalakitási költségek törlesztésére 8. részlet	14,950
2. A pozsonyi orsz. kórház telkének, valamint az ezen kórház felépitése előtt a telken fennállott épületek végleges megváltására megállapitott és 10 évi utólagos részletekben, de előre fizetendő 5%-os kamat mellett 50,000 frt megváltási összegnek ötödik törlesztési részlete	5,000
és a 30,000 frtnyi maradványnak egy évi 5%-os kamatja fejében	1,500
3. A belügyministerium hivatalos helyiségeinek uj butorzattal való felszerelésére 3. részlet	1,500
4. A lipótmezei országos tébolydában az elromlott padlózat fokozatos helyreállitására, illetve próbakép való parquettirozására	1,000
továbbá a női osztályra egy zongora beszerzésére	500
a férfi osztályra egy tekeasztal beszerzésére	300
5. Az angyalföldi elmebeteg-ápolda folyosóin és kórtermében elromlott padlózat fokozatos helyreállitására, illetve parquettel leendő helyettesitésére	2,000
III. Fejezet. *Pénzügyministerium:*	
1. Épitkezésekre a dohányjövedéknél ...	450,000
2. Épitkezésekre a sójövedéknél ...	35,200
3. Épitkezésekre az állami jószágoknál	264,000
4. Beruházások a bányászat és pénzverésnél:	
A körmöczbányai «Nándor»-altárna berendezésére...	125,000
A szélaknai bányahivatal alá tartozó bányaműveknél teljesitendő feltárási munkálatokra...	45,000
A guraros-i (Verespatak) zuzómű nagyobbitására és berendezésére...	30,000
A körmöczbányai főkémlő-hivatal elhelyezésére szolgáló épület megvételére	15,000
5. Beruházások a vasműveknél:	
A vasművasutak épitésére felvett kölcsönök törlesztési részlete...	127,400
Tiszolczon a vasgyári vendéglő helyreállitására...	2,500
IV. Fejezet. *Kereskedelemügyi ministerium:*	
Uj állami közutak és hidak épitése:	
a) Magyarországban:	
1. Temes vármegyében a debreczen-fehértemplomi állami közut 259—260 klmtr. közt levő 38. és 39. számu sági Temes hidak helyett egy vasfelszerkezetü hid ujbóli épitésére és felügyelésére 3. és utolsó részlet	80,000
2. A Barcs és Terézienfeld közti Drávahid kölcsöntörlesztési költsége	22,450
3. Hunyad vármegyében a szeged-temesvár-szász-sebesi állami közuton levő 184. sz. felkenyéri hidnak kőpillérekkel és vasfelszerkezettel leendő ujból épitésére és felügyelésére első részlet	10,000
4. Pozsonynál a Dunán épitett vasfelszerkezetü állandó hidra V. részlet, nemkülönben az 1890: XXXIII. t. cz.	

	frt
értelmében a pozsony-szombathelyi vasut részére 8 éven át adandó 22,000 frtnyi harmadik évi járadékra	200,000
5. Komáromnál a Dunán egy vasfelszerkezetü állandó hid épitésére 3. részlet	153,300
6. Az Esztergom és Párkány közt épitendő dunai vashid épitésére és felügyelésére első részlet	50,000
b) Horvát-Szlavonországban:	
7. A zágrábi Száva-hid ujbóli épitésére és felügyelésére 4. részlet	50,000
Egyéb beruházások:	
8. A fiumei kikötő épitésére és felügyeletére:	
a) épitésekre	468,000
b) felügyeletre	32,000
9. A fiumei kikötő kövezési munkáira 4. részlet	15,000
10. A zenggi kikötő munkálatára ...	10,000
11. A stupiščei fokon, a Kuljari, Duinka, Murvica és Galera szirteken és a tavcicai csucson épitendő fénytornyok épitési költségeihez való hozzájárulás első részlete	4,000
12. A távirda és távbeszélő hálózat fejlesztése és a posta és távirda részére megszerzett ingatlanok utáni résztörlesztések	200,000
13. Vicinalis vasutak segélyezésére ...	302,000
14. Deés-zilahi vasutra 4. részlet	117,000
15. Folyó- és tóhajózási czélokra 4. részlet	100,000
16. Kiegészitési munkálatokra és leltárszaporitásra az állami vasutaknál:	
a) Épitmények és felszerelések kiegészitésére	1.150,000
b) Leltárszaporitásra...	150,000
17. Uj épitkezésekre és uj forgalmi eszközök beszerzésére az állami vasutaknál:	
a) Győr állomás bővitése és átalakitására 8. részlet	190,000
b) Fiume állomás kibővitésére 8-ik részlet	50,000
c) Szabadka állomás kibővitésére 5. részlet...	100,000
d) A budapesti főmühely berendezésének kiegészitésére 11. részlet	60,000
e) Fahidaknak vasszerkezettel való kicserélésére 9. részlet	200,000
f) A budapest-ferenczvárosi és a rákosi állomásokon mozdonytelepek létesitésére 4. részlet	80,000
g) Szolnok állomás kibővitésére 3. részlet	50,000
h) Miskolcz állomás és rendező pályaudvar bővitésére 2. részlet	100,000
i) A külmühelyek bővitésére 4. részlet	220,000
k) Várad-Velencze állomás épitésére első részlet	100,000
l) Pozsonyi állomáson rendező pályaudvar épitésére első részlet	100,000
m) 172 darab mozdony beszerzésére 2. részlet...	500,000
n) 1200 drb teherkocsi vételárának 5. részlete	219,020
o) 576 drb személykocsi vételárának 4. részlete	448,930
p) 4000 drb teherkocsi vételárának	

	frt
3. részlete	736,200
q) 600 drb személy- és kalauzkocsi vételárának első részlete	215,000
r) 8000 drb teherkocsi beszerzésére első részlet	1.075,000
s) Folytatólagos fékfelszerelésre, fékvezetékekre, légszeszvilágitási és gőzfűtési berendezésekre...	100,000
t) Mozdonyállások szaporitása a Budapest területén kivül levő fűtőházi telepeken...	170,000
18. Beruházások és uj épitkezések a m. k. államvasutak gépgyáránál és a diósgyőri magyar kir. vas- és aczélgyárnál...	181,000
V. Fejezet. *Földmivelésügyi ministerium:*	
1. Állami erdőknél	168,100
2. Állami lótenyészintézeteknél... ...	107,800
3. Gazdasági tanintézeteknél és földmives-iskoláknál	26,738
4. Selyemtenyésztésnél	50,000
5. Állattenyésztésnél...	3,400
6. A kincstári birtokoknál: A gödöllői uradalomban megkezdett és fokozatosan keresztülviendő gazdasági felszerelésre szükséges épitkezésekre, beszerzésekre és talajjavitási munkálatokra...	15,000
7. Vizi munkálatok:	
Magyarországban:	
A felső Duna általános szabályozasi munkálataira és felügyeletre	1.100,000
A budapesti Dunarész szabályozására: a szabályozási művek fentartására, felügyeletre, felülvizsgálatra és szelvényezésre	14,000
A Budapest alatti Dunaszakasz szabályozására és felügyeletre	360,000
A Tisza- és Bodrog-szabályozásra és felügyeletre	750,000
Az egyesült Kőrös folyónál: a folyó hajózhatóvá tételére és felügyeletre ...	300,000
A Temes folyónál: a folyó hajózhatóvá tételére és felügyeletre...	20,000
A Maros folyó szabályozására és felügyeletre	25,000
A Vág folyó szabályozására és felügyeletre	25,000
Magyar-, illetve Horvát-Szlavonországban:	
A Drávánál: szabályozási munkálatokra és felügyeletre 11. részlet	70,000
A Szávánál: a rácsai folyamszakasz folytatólagos szabályozására és felügyeletre	30,000
8. A meteorologiai központi intézetnél szükséges felszerelésekre	1,400
VI. Fejezet. *Vallás- és közoktatásügyi ministerium:*	
1. A budapesti egyetem természettudományi intézetének tanszerekkel való felszerelésére szükséges 120,000 frt 8. részlete	12,000
2. A «József» - műegyetemen még hiányzó felszerelésekre	8,000
3. A kolozsvári egyetem uj boncz-, kórboncz- és törvényszéki orvostani intézetének tanszerekkel való ellátá-	

	frt
sára szükséges 40,000 frt 7. részletéül	5,000
4. A budapesti egyetem kórszövettani, törvényszéki, elmekórtani és bujakórtani, valamint a 2. vegytani intézete felszerelésének póttására	4,000
5. A kolozsvári egyetem élet- és egészségtani intézetének tanszerekkel való felszerelésére	5,000
6. A brassói állami reáliskola alapfelszerelésére 3. részlet	1,000
7. A budapesti VI. ker. állami reáliskola bebutorozására és felszerelésére	4,000
8. A dévai állami reáliskola internátusának belső felszerelésére	1,000
9. A magyar nemzeti muzeum vegyészeti és fényképészeti laboratoriumának felszerelésére 3. részlet	1,000
10. Az országos képtár részére megkívántató szekrények beszerzésére 3. részlet	2,000
11. A brassói állami középkereskedelmi és faipariskola telkének bekeritésére, járda és csatorna létesitésére és a régi várfal lebontására szükséges 9,000 frt második és utolsó részlete	4,500
12. A bajai állami tanitóképző tornacsarnokának létesitésére szükséges 7,000 frt második és utolsó részlete...	3,000
13. A kolozsvári egyetemen önállósitott általános kórtani tanszék felszerelésére	1,000
14. A székelyudvarhelyi állami reáliskola és internatus belső felszerelésére ...	7,500
15. A budapesti VII. ker. főgymnasiumnak butorokkal való felszerelésére ...	7,000
16. A székesfehérvári állami reáliskola belső felszerelésére	8,000
17. Az egri állami alreáliskola tanszerbeli alapfelszerelésére	1,000
18. A soproni állami főreáliskola számára nyerendő helyiségek átalakitására és felszerelésére	3,000
19. A beregszászi reáliskola tanszerbeli alapfelszerelésére	1,000
20. Az erzsébetvárosi gymnasium tanszerbeli alapfelszerelésére	1,000
21. A debreczeni reáliskola tanszerbeli alapfelszerelésére	1,000
22. A csáktornyai tanitóképző kibővitésére és bekeritésére szükséges 14,300 frt első részlete	7,200
23. A győri reáliskola uj épületenek bebutorozására szükséges 12,000 forint első részlete	5,000
24. A soproni állami felsőbb leányiskola épületében létesitendő vizvezetékre ...	1,689
25. A dévai állami tanitóképző tornacsarnokának felépitésére, valamint a fáskamrák és árnyekszékek áthelyezésére szükséges 9,480 forint első részlete	5,480
26. A turócz-szent-mártoni állami iskolák felszerelésére	2,000
27. A budapesti egyetem élettani intézeténél szükséges felszerelésekre	3,000
28. A dévai állami főreáliskola tanszerbeli alapfelszerelésének kiegészitésére	1,000
29. A székesfehérvári állami főreáliskola tanszerbeli alapfelszerelésére	1,000

	frt
30. A budapesti VI. ker. áll. főreáliskola tanszerbeli alapfelszerelésére	1,500
31. A brassói főreáliskola számára veendő telekre és környékének rendezésére ...	4,800
32. A debreczeni főreáliskola épületének felszerelésére	5,000
33. A magyar nemzeti muzeum ablakainak és padlójának, valamint több terme nagy butorzatának megujitására	4,000
34 A siketnémák váczi országos intézete kibővitésére szükséges 18,000 frt első részlete	9,000
35. A budapesti egyetem boncztani intézetének telkére és épitésére felveendő 450,000 frt kölcsönből az 1893. év folyamán beruházandó 3. részlet ...	150,000
36. A máramaros-szigeti állami tanitóképző épületének kibővitésére kölcsön utján beszerzendő	20.000
37. A kolozsvári állami tanitónőképző épületének létesitésére kölcsön utján beszerzendő	15,000
38. A győri állami reáliskola épületének létesitésére szükséges 122,000 frtból az 1893. év folyamán felhasználandó	67,000
39. A pozsonyi állami reáliskola telkére és épületének létesitésére kölcsön utján beszerzendő	125,150
40. A bajai tanitóképző folyosóinak zárt folyosókká átalakitására és internátusának felépitésére kölcsön utján beszerzendő	50,000
41. A dévai állami elemi és felső leányiskola épületére kölcsön utján beszerzendő	42,987
42. A fiumei állami iskolák felépitéséhez szükséges telkek vételárára kölcsön utján beszerzendő	50,000
43. A beszterczebányai állami felsőbb leányiskola telkére és épületére a város által felajánlott 20,000 frton felül kölcsön utján beszerzendő	100,000
44. A kassai állami fesőbb leányiskola és polgári fiuiskola épületére a város által biztositott 130,000 frton felül kölcsön utján beszerzendő	80,000
45. Állami elemi és polgári iskolák épületeinek létesitésére kölcsön utján beszerzendő	96,000
46. A kolozsvári egyetem könyvtára és jogi kara részére szükségelt épület létesitésére szükséges 200,000 frtból az 1893. évben kölcsön utján beszerzendő	100,000
47. A nagyszebeni főgymnasium épülete telkének megvételére kölcsön utján fedezendő 19,720 frt és a telekért a várostól nyerendő 5,280 forint ...	25,000
48. Az iparművészeti muzeum és iskola épületére szükséges 730,000 frtból az 1893. év folyamában beruházandó ...	400,000
49. A budapesti egyetemen létesitendő I. szülészeti és nőgyógyászati kóroda felépitésére az 1893. évben beruházandó	41,000
50. A budapesti egyetemen létesitendő II. szülészeti és nőgyógyászati kóroda felépitésére szükséges 300,000 frtból az 1893. évben beruházandó	109,000

	frt
VII. Fejezet. *Igazságügyi ministerium:*	
Törvénykezési s ügyészségi uj épitkezésekre, átalakitásokra és felszerelésekre	300,000
VIII. Fejezet. *Honvédelmi ministerium:*	
A honvédfőparancsnokság elhelyezésére szükséges épület létesitésére	320,000
Beruházások összege	15.568,994

C) *Rendkivüli közösügyi kiadás.*

1. Rendkivüli közösügyi kiadás	5.797,308
2. A Bosznia és Herczegovinában, továbbá a Lim területén álló parancsnokságok, intézetek és csapatok 1893. évi rendkivüli szükséglete 3.612,000 frt után	1.134,168
Kiadások főösszege	486.183,521

3. §. Az előbbi szakaszban megajánlott kiadások fedezésére Magyarország jövedelmei, a magyar korona országait együtt illető közös költségekre és Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükségletére nézve egyszersmind Horvát-Szlavonországok bevételei jelöltetnek ki, a következő előirányzat szerint:

A) *Rendes bevételek.*

I. Fejezet. Állami adósságok:	
1. Szőlődézsmaváltság:	
A váltságkötelezettek járadékai	300,000
2. Maradvány- és irtványföldek megváltása:	
A váltságkötelezettek járadékai	230,000
Véglefizetések	12,000
3. Sorsolási kölcsön:	
A budapesti állami hidak tiszta bevétele...	536,722
A főváros által a rakpartokért fizetendő haszonbér	10,000
Az 1870: X. t. cz. 4. §-ában megjelölt társulatok és vállalatok által fizetendő községi pótlékok	220,000
4. Az 1880: XX. t. czikk alapján fölvett tiszai és szegedi kölcsön pénzeiből adott kölcsönök évi járulékai	2.381,560
II. Fejezet. Állami számvevőszék:	
Házbérjövedelem a bérbeadott helyiségek után	1,000
III. Fejezet. *Ő cs. és ap. kir. Felsége személye körüli ministerium:*	
A külföldre szóló utlevelek kiállitási dijaiból	800
IV. Fejezet. *Belügyministerium:*	
1. Központi igazgatás és földtehermentesitési pénzalap m. k. igazgatósága:	
Járulék a földtehermentesitési alapból a földtehermentesitési pénzalap m. kir. igazgatósága költségeinek fedezésére ...	39,335
Járulék az országos törvények és rendeletek tárának jövedelméből az ezen tárat szerkesztő számfeletti titkár és hivataltiszt fizetéseinek és lakpénzeinek megtéritéseül	3,000
2. Országos levéltár	6,307
3. A nemzeti szinházi alapok jövedelme	27,300
4. Közegészségügyi bevételek:	
Betegápolási költségtéritmények... ...	85,000
A trachoma-járvány lepte községeknek adott előleg visszatéritéséből	2,500
Tébolydai bevételek	154,711
Törvénytelen ágyból származott, Bécsben és egyéb lajthántuli lelenczházakban ápolt gyermekek tápdijainak visszatéritése	22,000
5. Közbiztonsági bevételek:	
Országos csendőrségi téritmény ...	7,001
Fővárosi rendőrség utáni téritmény ...	339,235
6. Általános közigazgatási bevételek:	
«Hivatalos lap» jövedelme	75,500
Orsz. törvények és rendeletek tárának jövedelme...	52,000
Utlevelek kiszolgáltatásáért járó dijakból	31,000
Különféle bevételek	400
V. Fejezet. *Pénzügyministerium:*	
Egyenes adók és földtehermentesitési pótlékok:	
1. Földadó	35.806,000
2. Házadó...	10.780,000
3. Keresetadó	19.160,000
4. Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója	2.312,600
5. Bánya-adó	100,000
6. Tőkekamat és járadék-adó...	4.025,400
7. Vasuti és gőzhajózási szállitás használata utáni adó	5.600,000
8. Nyereményadó	200,000
9. Fegyveradó és vadászati adó	450,000
10. Hadmentességi dij	2.700,000
11. Általános jövedelmi pótadó	16.200,000
12. Késedelmi kamat	1.336,000
13. Adóbehajtási illetékek	210,000
14. Adóbehajtási költségtéritmény ...	140,000
Fogyasztási- és italadók:	
15. Szeszadó	26.000,000
16. Ellenőrzési illetékek...	80,000
17. Sajtolt élesztő utáni fogyasztási adó	100,000
18. Söradó	1.600,000
19. Czukoradó	3.700,000
20. Ásványolaj-adó	4.500,000
21. Húsfogyasztási adó...	3.300,000
22. Czukorfogyasztási adó...	2.500,000
23. Bor italadó...	8.000,000
24. Sör italadó	2.730,000
25. Szesz italmérési adó	10.200,000
26. Italmérési illeték Magyarországban	500,000
27. Italmérési illeték és adó Horvát-Szlavonországban	1,000,000
28. Sörfogyasztási adó Horvát-Szlavonországban	160,000
29. Aranyagio-nyeremény	640,000
30. Határvám	454,410
31. Bélyeg...	11.167,000
32. Jogilletékek	18.200,000
33. Dijak	622,000
34. Fémjelzés...	38,880
35. Ut-, hid- és révvám Horvát-Szlavonországban	30,500
36. Dohányjövedék:	
Vétel	7.503,500
Gyártás	23,000
Eladás	42.070,137

	frt
37. Lottójövedék	2.739,500
38. Sójövedék	15.303,263
39. Perköltségek	51,786
40. Állami jószágok	597,586
41. Bányaigazgatóságok és számvevőosztályok	31,307
42. Fémbányászat és opálbánya	2.687,121
43. Fémkohászat	3.758,163
44. Pénzverés és fémbeváltás	5.918,155
45. Vasművek	5.461,554
46. Zsilvölgyi kőszénbánya	54,300
47. Sótermelés	978,441
48. Felhagyott bányaművek és a bányászat körüli egyházi és jótékony czélok	1,725
49. Bányailletékek	101.000
50. Állami nyomda...	745,000
51. Állami épületek	54,160
52. Budapesti állami hidak	202,954
53. Állami ingó vagyon	82,865
54. Különféle bevételek	1.213,951
VI. Fejezet. *Kereskedelemügyi ministerium:*	
1. Központi igazgatás	100,055
2. Államépitészeti hivatalok	180,387
3. Közutak	90,300
4. Ipari, kereskedelmi és külkereskedelmi czélok	3,250
5. Posta és távirda...	14.186,000
6. Magyar kir. postatakarékpénztár ...	596,600
7. Tengeri hajózás	247,000
8. M. k. államvasutak	73.500,000
9. M. k. államvasutak gépgyára ...	4.550,000
10. Diósgyőri m. k. vas- és aczélgyár ...	4.117,700
11. Budapesti kir. zálogházak	220,000
12. Mértékhitelesités és fegyvervizsgálás	4,500
13. Statisztikai hivatal	82,500
VII. Fejezet. *Földmivelésügyi ministerium:*	
1. Állami erdők	7.576,546
2. Országos erdei alap...	100,000
3. Állami lótenyészintézetek:	
Ménesbirtok-gazdaságok	2.543,379
Ménesek...	551,640
Méntelepek...	551,370
A lótenyésztési alap jövedelme ...	15,060
4. Állategészségügy	37,000
5. Budapesti állatorvosi akadémia ...	17,500
6. Vinczellériskolák	35,440
7. Gazdasági tanintézetek és gazdasági ismeretek terjesztése	221,062
8. A gazdaság különböző ágainak emelése	4,500
9. Országos közgazdasági alap ...	60,200
10. Selyemtenyésztés	2.030,000
11. Állattenyésztés és tejgazdaság ...	53,525
12. Kincstári birtokok...	389,458
13. A kincstári birtokok peres ügyeinek kezelése során befolyó perköltségek ...	8,000
14. Országos vizépitészeti és talajjavitási hivatal	10,500
15. Vizi munkálatok	960
16. Kulturmérnöki hivatalok	7,705
17. Alapitványok és különféle bevételek	27,068
18. Meteorologiai központi intézet... ...	5,680
VIII. Fejezet. *Vallás- és közoktatásügyi ministerium:*	
1. Központi igazgatás	74,774
2. Országos közoktatási tanács... ...	4,000
3. Vizsgálati bizottmányok	12,000

	frt
4. Budapesti kir. egyetem	398,516
5. Budapesti középiskolai tanárképző és az ezzel kapcsolatos gyakorló iskola	4,665
6. Kolozsvári egyetem	24,630
7. József-műegyetem	26,200
8. Országos mintarajziskola és rajztanárképző	2,350
9. Iparművészeti iskola	600
10. Gymnasiumok...	107,304
11. Reáliskolák...	158,291
12. Állami felsőbb leányiskolák	112,300
13. Bábaiskolák	10,250
14. Budapesti állami ipariskola	7,050
15. Fiumei állami kereskedelmi iskola	600
16. Soproni állami kereskedelmi iskola	3,425
17. Ujvidéki (polgári iskolával kapcsolatos) kereskedelmi és ipariskola ...	900
18. Brassói állami kereskedelmi iskola (kapcsolatban közép fa-ipariskolával)	1,115
19. Keleti kereskedelmi tanfolyam	4,800
20. Elemi és polgári férfi tanító-képzők	27,030
21. Elemi és polgári tanitónő-képzők ...	82,250
22. Népnevelés...	72,814
23. Kisdedóvónők és dajkaképzés	3,000
24. Siketnémák intézete Váczon... ...	24,064
25. A budapesti I. ker. állami tanitóképzővel kapcsolatos és siketnémák oktatására képesitő tanfolyam	4,000
26. Vakok országos intézete Budapesten	27,325
27. Vakok ápoldai alapjának jövedelme...	2,915
28. Balatonfüredi szeretetház	3,100
29. Állami tanintézetek épitésére felvett kölcsönök	15,114
30. Ösztöndijak és egyéb tanulmányi czélok	7,320
31. Magyar nemzeti muzeum	16,704
32. Országos képtár és ezzel kapcsolatos magyar történelmi képcsarnok ...	565
33. Országos zene- és szinművészeti akadémia	14,040
34. Technologiai iparmuzeum	500
35. Festészeti mesteriskola	80
36. Egyéb közművelődési czélok ...	2,190
IX. Fejezet. *Igazságügyi ministerium:*	
1. Központi igazgatás	1,600
2. Királyi Curia	70
3. Királyi táblák...	50
4. Királyi főügyészségek	3,000
5. Királyi törvényszékek és járásbiróságok	39,438
6. Királyi ügyészségek...	70,000
7. Országos fegyintézetek, kerületi börtön, közvetitő intézet és állami fogház	170,693
8. Országos rabsegély- és javitóintézeti alap	444,910
X. Fejezet. *Honvédelmi ministerium:*	
1. A Ludovika akadémiai általános alapnak jövedelmeiből és a fizetéses növendékekért fizetett tápdijakból	223,755
2. Honvéd menházalap jövedelme	1,643
3. Az elárverezett, továbbá a lóvállalkozók által megtéritett lovakért	17,614
4. Haszonvehetetlen töltényhüvelyek és szabályszerütlen ólomért	29,253
5. Nyugdijak: a közös hadügyi tárcza által a hadsereg állományából a honvédséghez áthelyezett tisztek után fizetendő téritmények	86,524

	frt
6. Az elviselt ruházati és felszerelési czikkek hulladékainak eladásából ...	200
Rendes bevételek összege	403.332,985

B) *Átmeneti bevételek.*

	frt
I. Fejezet. *Pénzügyministerium:*	
1. Állami javak eladása, és pedig:	
a) Állami javak eladásából	2.620,000
b) A telepitvényesek által fizetendő vételárak és kamatok (hátralékokkal együtt)	1.200,000
c) A maradvány- és irtványföldek váltságdijai	27,000
2. Állami előlegekből	508,000
3. A pénzverésből eredő bevétel	77.348,121
4. A Vinga városával kötött egyezmény folytán taksamegváltás fejében az 1893. évben a kincstárnak fizetendő összeg	98,400
II. Fejezet. *Kereskedelemügyi ministerium:*	
1. Az «Adria» m. kir. tengerhajózási részvénytársaság által az állami felügyelet czimén a ministeri biztos díjazására fizetendő	4,000
2. A diósgyőri m. kir. vas- és aczélgyárra eső regaleváltság összeg és kamatai	21,000
3. Az államkincstár tulajdonában levő helyi érdekü vasuti czimletek után befolyó osztalékok	2,000
III. Fejezet. *Földmivlésügyi ministerium:*	
1. A mezőhegyesi czukorgyár tulajdonosa által a vele fennálló szerződés tartamáig az ottani élőviz-csatorna fentartási költségeinek részben való fedezésére igérve	6,000
2. Az állami szőlőtelepek bevétele szőlővessző és egyéb termények eladásából	15,000
IV. Fejezet. *Vallás- és közoktatásügyi ministerium:*	
1. A budapesti egyetem boncztani intézetének épitésére felveendő 450,000 frt kölcsönből az 1893. év folyamában beruházandó	150,000
2. A máramarosszigeti állami tanitóképző épületének kibővitésére kölcsön utján beszerzendő	20,000
3. A kolozsvári állami tanitónőképző épületének létesitésére kölcsön utján beszerzendő	15,000
4. A győri állami reáliskola épületének létesitésére forditandó 122,000 frtra Győr városa által felajánlott 55,000 frton felül beszerzendő	67,000
5. A pozsonyi állami reáliskola telkére és épületének létesitésére kölcsön utján beszerzendő	125,150
6. A bajai tanitóképző internátusának felépitésére kölcsön utján beszerzendő	50,000
7. A dévai állami elemi és felső leányiskola épületének létesitésére kölcsön utján beszerzendő	42,987
8. A fiumei állami iskolák felépitéséhez szükséges telkek vételára fejében kölcsön utján beszerzendő	50,000
9. A beszterczebányai állami felsőbb leányiskola telkére és épületére kölcsön utján beszerzendő	100,000
10. A kassai állami felsőbb leányiskola és polgári fiuiskola épületére kölcsön utján beszerzendő	80,000
11. Állami elemi és polgári iskolák épületének létesitésére kölcsön utján beszerzendő	96,000
12. A kolozsvári egyetem könyvtára és jogi kara részére szükségelt épület létesitésére kölcsön utján fedezendő ...	100,000
13. A nagyszebeni főgymnasium telkének megvételére kölcsön utján beszerzendő 19,720 frt és a várostól telekért nyerendő 5,280 frt	25,000
14. Az iparművészeti muzeum és iskola épületére szükséges 730,000 frtból az 1893. év folyamán beszerzendő	400,000
15. A budapesti egyetemen létesitendő I. szülészeti és nőgyógyászati kóroda felépitésére az 1893. év folyamán kölcsön utján beszerzendő	41,000
16. A budapesti egyetemen létesitendő II. szülészeti és nőgyógyászati kóroda felépitésére szükséges 300,000 frtból az 1893. év folyamán kölcsön utján beszerzendő	109,000
Átmeneti bevételek összege ...	83.320,658
Bevételek főösszege	486.653,643

4. §. A 2-ik §-ban megállapitott s összesen ... 486.183,521 frtot tevő kiadásokat, a 3. §-ban megajánlott s összesen ... 486.653,643 frtot tevő jövedelmek és bevételek ... ... 470,122 frttal haladják meg, mely összeg a pénztári készletek gyarapitására forditandó.

5. §. Hogy az államnak a 3. §-ban elősorolt jövedelmei folyóvá tétethessenek, a törvényekbe iktatott egyenes és fogyasztási adók, jövedékek, dijak, bélyegek és illetékek, ugyszintén az adóköteles jövedelmek után az 1883. évi XLVI. t. cz. 9. és 10. §-aiban megállapitott százalékokban kivetendő általános jövedelmi pótadó, a hadmentességi dij, az ut-, hid- és révvám és az állami vagyon jövedelmei s az állam egyéb bevételei, az eddigi törvényekben eszközölt és a törvényhozás által netalán még teendő módositások megtartásának kikötése mellett, az 1893. évre ezennel megajánltatnak és megszavaztatnak.

6. §. Az előbbi §-ban megszavazott, valamint a 3-ik §-ban előirányzott bevételek csupán a jelen törvényben megajánlott kiadásokra fordittathatnak; és átruházás e kiadásoknak sem fejezetei, sem czimei, sem rovatai között nem engedtetik.

Kivételnek csak a rendes kiadások XVII. fejezet 3. czimének *a)* és *b)* rovatai között, ugyanezen fejezet 4. czimének 1. és 2. rova-

tai között, a XVIII. fejezet 5. czimének 4. és 5. rovatai között, ugyanezen fejezet 9., 10. és 11. czimei között, továbbá ugyanezen fejezet 12. és 15. czimei között, a XIX. fejezet 13. és 14. czimei között, ugyanezen fejezet 27. és 28. czimei között, végre a XXI. fejezet 6. czimének egyes rovatai között van helye; ezek között az átruházási jog megengedtetik.

7. §. Jelen törvény kihirdetése után azonnal életbe lép és végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

VIII. TÖRVÉNY-CZIKK

az 1890. évi közösügyi zárszámadásra alapitott végleges leszámolás szerint Magyarország terhére mutatkozó tartozás fedezéséről és az 1892. évi közösügyi kiadásokra Magyarország által pótlólag fizetendő összegről.

(Szentesitést nyert 1893. évi május 18-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi május 21-én.)

1. §. A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy az 1890. évi közösügyi zárszámadásra alapitott végleges leszámolás folytán a magyar korona országaira eső tartozás kiegyenlitésére pótlólag 1,821.095 frt 22 krt: továbbá a közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságok által az 1892. évi közösügyi póthitelkép megszavazott 1,759.220 frtból a magyar korona országait terhelő 552.395 frt 08 krt, összesen tehát 2,373.490 frt 30 krt fizethessen a közös pénzügyministernek.

2. §. Az előző szakaszban megjelölt kiadásból 1,470,632 frt 97 kr. az 1892. évi XIV. törvényczikk 2. §-ának «*A)* Rendes kiadások» IV. fejezete, 902.857 frt 33 kr. pedig «*C)* Rendkivüli közösügyi kiadás» I. fejezete alatt számolandó el és az egész 2,373.490 frt 30 krajczárnyi összeg a péntári készletekből fedezendő.

3. §. Ennek a törvénynek végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

IX. TÖRVÉNY-CZIKK

a m. kir. államvasutakon szükséges némely munkálatok költségeinek fedezéséről.[1]

(Szentesitést nyert 1893. évi május 27-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi május 31-én.)

1. §. A kormány felhatalmaztatik, hogy legfeljebb 2,000.000 forintot az alábbi beruházási és átalakitási munkálatokra fordithasson:

a) a m. kir. államvasutak budapest-marcheggi vonala forgalmi képességének emelésére, különösen a vácz—esztergom-nánai szakaszon, a második vágány megépitésére;

b) a m. kir. államvasutak miskolcz-füleki vonalának elsőranguvá tétele érdekében még szükséges állomási átalakitásokra.

2. §. A jelen törvény 1. §-ában felsorolt munkálatok költségeire póthitelként engedélyezett összeg a pénztári készletekből fedezendő s a kereskedelmi tárcza 1892-ik évi beruházásainál (IV. fejezet, 16. czim) számolandó el. Az engedélyezett póthitel felhasználására 1896. végéig terjedő időtartam engedélyeztetik.

3. §. Jelen törvény a törvénytárban való megjelenése napján lép hatályba s annak végrehajtásával a kereskedelemügyi és a pénzügyi minister bizatik meg.

---

(1) V. ö. a hasonló tárgyu 1885:XX., 1887:II., 1890:X., 1894:XIX., 1895:XV. (2. §.) és 1896:I. t. czikket.

X. TÖRVÉNY-CZIKK

az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság hálózatához tartozó vasutvonalak engedélyokmányainak és engedélyokiratainak egyesitéséről.

(Szentesitést nyert 1893. évi május 27-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi május 31-én.)

1. §. Az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság hálózatához tartozó vasutvonalak engedélyokmányainak és engedélyokiratainak egyesitése tárgyában előterjesztett engedélyokirat jóváhagyatván, beczikkelyeztetik.

2. §. Jelen törvény az országos törvénytárban való megjelenése napján lép életbe s végrehajtásával a kereskedelemügyi és pénzügyi ministerek bizatnak meg.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak egyesitett engedélyokirata.(1)

1. §. Az 1875. évi XLIV-ik és az 1881. évi XLVII-ik törvényczikkek által beczikkelyezett engedélyokmányokkal engedélyezett arad-kőrösvölgyi és arad-csanádi másodrendü vasutak, továbbá az 1875. évi XLIV-ik törvényczikkel beczikkelyezett engedélyokmány 1. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a közmunka- és közlekedésügyi m. kir. minister által 1880. évi október hó 12-én 18,234. sz. a. kiadott engedélyokirattal engedélyezett borosjenő-borossebesi másodrendü vasut, ugyszintén az 1880. évi XXXI-ik t. cz. 1. §-a és Ő császári és apostoli királyi Felségének Bécsben 1883. évi május hó 17-én kelt legfelsőbb elhatározása alapján a közmunka- és közlekedésügyi magy. kir. minister által 1883. évi junius hó 9-én 17,595. sz. a. kiadott engedélyokmánynyal(2) engedélyezett kétegyháza-kisjenői, továbbá az 1887. évi XXXI-ik t.-czikkben nyert felhatalmazás alapján Ő császári és apostoli királyi Felségének Ischlben 1887. évi junius hó 12-én kelt legfelsőbb elhatározása folytán a közmunka- és közlekedésügyi m. kir. minister által 1887. évi junius 18-án 25,152. sz. alatt kiadott engedélyokmánynyal(3) engedélyezett szent-anna-kisjenői és az 1880. évi XXXI-ik t. cz. 1. §-a és Ő császári és apostoli királyi Felségének Lainzban 1888. évi május hó 7-én kelt legfelsőbb elhatározása alapján a közmunka- és közlekedésügyi m. kir. minister által 1888. évi május hó 23-án 22,034. sz. a. kiadott engedélyokmánynyal(4) engedélyezett borosjenő-csermői helyi érdekü vasutak s végre az 1875. évi XLIV. t.-czikkel beczikkelyezett engedélyokmány 1. §-ában foglalt felhatalmazás és Ő császári és apostoli királyi Felségének Budapesten 1889. évi ápril hó 10-én kelt legmagasabb elhatározása alapján a közmunka- és közlekedésügyi magy. kir. minister által 1889. évi ápril 14-én 17,271. sz. a. kiadott engedélyokirattal(5)

---

(1) V. ö. 1896 ápr. 13. 22130. sz. keresk. min. rend., az aradi és csanádi egyesült vasutak engedélyokiratához kiadott függelék tárgyában (1896. R. T. I. 952.).
(2) V. ö. 1883. R. T. 684.
(3) V. ö. 1887. R. T. 1701.
(4) V. ö. 1888. R. T. 529.
(5) V. ö. 1889. R. T. 1004.

engedélyezett borossebes-gurahonczi másodrangu vasut «aradi és csanádi egyesült vasutak» elnevezés alatt egyesittetvén, az ekként «az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság» egységes hálózatának tekintendő vasutvonalakra nézve az idézett engedélyokmányok és engedélyokiratok helyébe az alább következő határozmányok lépnek.

2. §. Az 1. §-ban emlitett vasutvonalak már kiépitve és forgalomban lévén, azoknak jelenlegi épitési és berendezési állapota minimalisnak tekintendő — kiköttetvén, hogy a jelen engedélyokirat hatálybalépte előtt előállitott épitkezések és berendezések mérve és minősége a kormány külön engedélye nélkül egyáltalában le nem szállitható — ép úgy, a mint az épitkezések és berendezések minden változtatására nézve a kereskedelemügyi minister előzetes engedélye kieszközlendő.

3. §. Az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság részére a jelen engedélyokiratban foglalt külön határozmányok épségben tartásával egyfelől biztosittatnak mindazon jogok és kedvezmények, melyeket az 1880. évi XXXI-ik s az ennek módositásáról és kiegészitéséről szóló 1888. évi IV-ik t.-czikkek a helyi érdekü vasutakra nézve megszabnak; másfelől a részvénytársaság a most idézett törvényczikkek mindazon határozatainak, melyek reá kötelezettségeket rónak, magát feltétlenül aláveti.

A részvénytársaság továbbá szorosan alkalmazkodni köteles:

a) a jelen engedélyokirat határozataihoz;

b) a közmunka- és közlekedésügyi m. kir. ministerium által 1868. évi ápril hó 20-án 4973. sz. a. az országgyülés jóváhagyásával kibocsátott vasutengedélyezési szabályhoz, valamint az 1878. évi XX-ik t.-czikkel beczikkelyezett vám- és kereskedelmi szövetség VIII-ik czikkében elfogadott vasuti üzletrendtartáshoz és vasuti üzletszabályzathoz annyiban: a mennyiben ezek a jelen engedélyokiratban megállapitott egyes határozmányok és a helyi érdekü vasutak forgalmi szolgálatára vonatkozó, a közmunka- és közlekedésügyi m. kir. ministerium által 1883. évi augusztus hó 1-én kiadott szabályok alapelvei folytán változást nem szenvedtek s ugyszintén az utóbb idézett forgalmi szabályzathoz, s végre:

c) minden egyéb már érvényben álló vagy később alkotandó törvényekhez, szabályokhoz, utasitásokhoz és rendeletekhez.

4. §. A jelen engedély tárgyát képező vasutvonalak kiépitése és üzlete czéljaira az 1881. évi XLI. t.-cz. szerinti kisajátitási jog a részvénytársaságnak továbbra is megadatik.

5. §. Más pályákkal csatlakozási szerződéseket, nemkülönben az állomások vagy egyes csatlakozó vonalrészek közös vagy együttes (péage-jog) használatára vonatkozó szerződéseket a részvénytársaság csakis a kereskedelemügyi m. kir. ministertől előzetesen kieszközölt engedély alapján köthet; viszont azonban köteles a részvénytársaság más pályákkal ilynemü szerződésre lépni, ha azoknak az engedélyes részvénytársaság vasutvonalaihoz való csatlakozása, illetve a csatlakozási állomások vagy vonalrészek közös használata, akár engedélyokiratilag, akár a kereskedelemügyi m. kir. minister külön engedélyével biztosittatott.

A mennyiben pedig úgy ezekre nézve, mint a fenti 3. §-ban idézett vasutengedélyezési szabály 10. §-ának *g)* pontja szerinti kölcsönös kocsihasználat és az ezekért járó kárpótlás tárgyában az illető vasuti vállalatok közt egyezmény létre nem jöhetne, az e részben megkötendő egyezmény feltételeit a

kereskedelemügyi m. kir. minister fogja az érdekelt felekre nézve kötelezőleg megállapitani.

6. §. A jelen engedélyokirat tárgyát képező vasutvonalakba 1890. évi deczember hó 31-éig tényleg befektetett épitési és üzletberendezési tőke 8.255,700 frtban állapittatik meg.

Ezen tényleges épitési és üzletberendezési tőke beszerzése fejében a vasuti részvénytársaság a már kibocsátott 6.910,000 frt névértékü részvényeken felül még 1.345,700 frt névértékü, 6% osztalékra jogositó elsőbbségi részvényeket bocsáthat ki; kiköttetvén, hogy az ezen uj kibocsátásból befolyó pénzekből 400,000 frt a jelen engedélyokirat tárgyát képező vasuti vonalakon szükségesekké váló kiegészitési és beruházási munkák, illetve pótbeszerzések czéljaira készpénzben tartalékba helyezendő, de a jelzett czélokra is csak a kereskedelemügyi m. kir. ministertől előzetesen kikérendő engedély alapján használható fel.

Az uj kibocsátásból befolyó további összegek ellenben, a vasut-részvénytársaság által üzletjövedelmi fölöslegeiből az épités czéljaira előlegezett 1.108,102 frt 73 krnyi összeg részbeni megtéritése, illetve kiegyenlitése fejében a vasut-részvénytársaság rendelkezésére maradnak; mindazonáltal oly megszoritással, miszerint ezen megtéritési összegből a vasut-részvénytársaság saját számlájára közhasznu ipari és egyéb vállalatokat és épitkezéseket köteles létesiteni.

A tartalékalap terhére jövőben foganatositandó épitkezésekről és beszerzésekről a tervek és költségvetések a kereskedelemügyi ministerhez jóváhagyás és engedélyezés végett még a végrehajtás előtt esetről-esetre felterjesztendők s minden év végével a tartalékalap igénybevételéről leszámolás mutatandó be; önként értetődvén, hogy az ezen tartalékalap terhére foganatositott épitkezések és beszerzések költségei a tényleges épitési és üzletberendezési tőkéhez hozzá nem számithatók, vagyis nem tőkésithetők.

Hasonló eljárás lesz követendő a borossebes-gurahonczi vonalon még hátralévő épitkezések és beszerzések foganatositásánál, továbbá a tartalékalap felhasználása után még szükségeseknek mutatkozandó további beruházások, épitkezések és pótbeszerzések, valamint a jelen engedélyokirat 11., 14., 15., 19. és 21. §-ai értelmében elvállalt kötelezettségek teljesitése eseteiben is; de oly eltéréssel, hogy a vasut-részvénytársaság jogositva lesz a most emlitett épitkezések, beruházások és beszerzések költségeit a tényleges épitési és üzletberendezési tőkéhez hozzászámitani s a megfelelő költségek beszerzését a kereskedelemügyi és pénzügyi ministerek által megállapitandó módozatok mellett eszközölni.(1)

7. §. A vasut-részvénytársaság a forgalmi eszközöket a vasuti üzletrendtartás 21. és 22. §-aiban megszabott határozmányok épségben tartása mellett maga választhatja meg; köteles azonban ugy a forgalmi eszközöket, mint a sineket s egyéb az épitésnél és üzletnél felhasználandó anyagokat jövőben is a belföldön beszerezni, mely rendelkezés alól csakis a kereskedelemügyi m. kir. ministertől esetenként előzetesen kikérendő engedély alapján lehet kivételnek helye.

8. §. A menet- és szállitási dijak a vasut-részvénytársaság összes vonalaira a következőleg szabatnak meg:

---

(1) V. ö. 7. §.

a) A személyforgalomban legmagasabb árszabási tételként személy- és kilométerenként az I. kocsiosztályban 5 kr., a II-ik kocsiosztályban 4 kr., a III-ik kocsiosztályban 3 kr. szedhető be o. ért. ezüstben.

b) Uti podgyásznál és gyorsárunál, melyek 10 kilogrammnyi sulytételekre felfelé kikerekithetők, 10 kilogramm- és kilométerenként 0·40 kr. o. é. ezüstben legmagasabb dijtétel alkalmazható.

Uti podgyásznál szabad suly nem követelhető.

c) Az árúk szállitásánál alkalmazható legmagasabb árszabási tétel kilométerenként és 100 kilogrammonként az I. darabáruosztályban 0·90 kr., a II. mérsékelt darabáruosztályban 0·60 kr., és a terjedelmes árúk után 1·20 kr. o. é. ezüstben.

A kőszén, vaskő, só, tüzi és épületfa, trágya, kő, mész és tégla teljes kocsirakományokban kilométerenként és 100 kilogrammonként legfeljebb 0·50 kr. o. é. ezüst dijtétel mellett szállitandó.

A kocsirakományokban feladásra kerülő egyéb árúkra nézve a mérsékelt darabáru-osztály fenti tétele szolgál legmagasabb dijtételként.

Az árúk osztályozása és a többi szállitási határozmányok tekintetében, valamint a kezelési és mellékilletékek s végre a hintók, hullák, élő állatok, külön vonatok stb. vételdijaira nézve a m. kir. államvasutak vonalain fennálló határozmányok és szabályok alkalmazandók.

Mihelyt az 1. §-ban felsorolt vasutvonalak tiszta jövedelme három egymásután következő éven át a 6. §-ban emlitett tényleges épitési és üzletberendezési tőke 7%-át meghaladja, jogában álland a kereskedelemügyi m. kir. ministernek a vasut-részvénytársaság meghallgatása mellett a dijszabásokat megfelelőleg leszállitani.

A vasut-részvénytársaság vasutvonalainak üzletét egyáltalában mindenkor olyként tartozik vezetni, hogy dijszabási intézkedései a közforgalom igényeivel, valamint a hazai ipar és termelés érdekeivel összhangban legyenek, mi végből a vasut-részvénytársaság különösen is kötelezi magát:

a) hogy mindazon kedvezményeket, melyeket külföldi czikkekre engedélyez, egyuttal a hazai termékeknek is engedélyezni fogja; ha ezek saját vonalain legalább ugyanazon távolságra szállittatnak, mint a kedvezményezett külföldi czikkek;

b) hogy külföldi czikkre soha alacsonyabb dijtételt, vagy dijrészletet nem fog engedélyezni, mint a milyent ugyanazon rendeltetési helyre szállitott hasonló hazai czikk után valamely közelebb fekvő állomásról szed;

c) hogy az adriai kikötők felé irányuló forgalomban mérsékléseket csupán a hazai kikötők javára fog engedélyezni;

d) hogy a mennyiben a m. kir. államvasutak csatlakozó forgalmában a kereskedelemügyi m. kir. minister közérdekből különleges dijmérsékléseket rendelne el; a nevezett minister kivánatára a vasuti részvénytársaság saját vonalát illető összdijtételét ugyanoly százalékarányban leszállitani fogja, mint a mely százalékarányban azt a m. kir. államvasutak saját csatlakozó vonalaikra nézve tették;

e) hogy oly viszonylatokban, a melyeknél a m. kir. államvasutak a szállitásban részesek, a vasut-részvénytársaság mérsékelt közvetlen dijtételeket csakis a m. kir. államvasutakkal, illetve ezekkel egyetértőleg fog felállitani;

f) hogy a m. kir. államvasutakon a személy-, podgyász- és árudijszabás tekintetében életbeléptetett uj rendszert saját vonalain a vasut különleges

viszonyainak figyelembevételével s az e részben létrejött külön megállapodások értelmében a kereskedelemügyi m. kir. minister által kitüzendő záros határidő alatt életbeléptetni fogja.

Azon esetre, ha a törvényhozás a dijszabási ügyet az összes hazai vasutakra vonatkozólag szabályozná, ezen szabályozás, tekintet nélkül a jelen engedélyokmány határozataira, a vasut-részvénytársaság vasutvonalaira is érvényes leend.

9. §. A vasut-részvénytársaságnak megengedtetik, hogy a szedendő vitel- és fuvardijakat belföldi ezüstpénzben számitsa olyképen, hogy az árkelet tekintetbevételével járó illetéket országos értékben tartozik elfogadni.

Az előző §. értelmében meghatározott dijszabási tételek a vasut-részvénytársaság által időközben egészben vagy csak a tárgyak egyes nemeire, a vasut egyik vagy mindkét irányában, minden szállitási távolságra egyenlően vagy a távolság növekedésével nagyobbodó mérvben leszállithatók.

Az ekként leszállitott dijszabási tételek az előbbi mértékre ismét felemelhetők ugyan, mindazonáltal e felemelés csak a szabályszerü kihirdetés napjától számitott három hó mulva lép hatályba.

Minden szállitási kedvezmény a fennálló szabályok értelmében előzetesen kihirdetendő és abban ugyanazon feltételek alapján mindenki egyaránt részesitendő.

10. §. Az élelmi szereknek a belföldön beállott rendkivüli megdrágulása esetében joga van a kereskedelemügyi m. kir. ministernek azok fuvardijait a drágaság tartamára az engedélyokirati legmagasabb dijtételek felére leszállitani.

11. §. A katonaság és katonai javak leszállitott dijtételekkel szállitandók és pedig egyrészt a cs. és kir. közös hadügyi minister és a m. kir. honvédelmi minister, másrészt a vasutigazgatóságok közt 1877. évi szeptember 15-én megkötött egyezmény, illetőleg az 1878. évi január 1-én hatályba lépett katona-szállitási dijszabás és annak függeléke alapján.

A katona-szállitás iránt létrejött vagy létrehozandó s az állam részére kedvezőbb egyezmények a jelen engedélyokirat tárgyát képező vasutvonalakra is érvényesek lesznek.

A fentebbi határozmányok alkalmazandók továbbá a pénzügyi, valamint a közbiztonsági közegek és végül a fegyenczek, valamint a toloncok szállitása tekintetében is.

A vasut-részvénytársaság köteles alkalmazkodni a katonai szállitásokra vonatkozó szabályzathoz s az abban foglalt megállapodások és egyezményekhez; melyek által a szállitáshoz szükséges felszerelési tárgyak beszerzése és készentartása, a forgalmi eszközök és üzleti személyzet rendelkezésre bocsátása, a forgalmi eszközök és üzleti személyzettel való kölcsönös kisegités és a katonai egészségügyi czélokra berendezett vasuti kocsik használata szabályoztatnak.

Köteles továbbá a vasut-részvénytársaság azon határozmányok és szolgálati szabályokhoz is alkalmazkodni, melyek a hadi vasuti osztályokra s azoknak béke idején uj épitkezésekhez vagy fentartási munkálatokhoz való használatára vonatkozólag a cs. és kir. közös hadügyministerium által kiadattak vagy megállapittatni fognak.

Háboru és mozgósitás esetén köteles a vasut-részvénytársaság a szabadságosokat és tartalékosokat a szabályszerü igazolvány alapján a lakhelyükhöz

legközelebb eső állomástól a rendeltetési helyig legközelebb eső állomásig a katonai leszállitott dijszabás alkalmazásával szállitani.

A katonai szállitásokra vonatkozó fenti határozatok és kedvezmények önként érthetőleg érvényesek a szolgálatban utazó m. kir. honvédségre és azon csapatokra, melyek mint a hadsereg kiegészitő részei a népjog oltalma alatt állanak.

Végül köteles a vasut-részvénytársaság feltétlenül alkalmazkodni azon határozatokhoz, melyek a hadsereg, hadi tengerészet és a honvédség kiszolgált altisztjeinek alkalmazására vonatkozólag az 1868. évi XL. t. cz. 38. §-ában és az 1873. évi II. t.-czikkben megállapitvák.(1)

12. §. Az állami tisztviselők, hivatalnokok és szolgák, kik a vasutak igazgatása és üzlete felett őrködő hatóságok megbizásából vagy az állam érdekeinek ezen engedélyokirat alapján való megóvása végett vagy jövedéki czélokból a vasutat használják és azt, hogy az illetékes hatóság által megbizattak, igazolják: uti málháikkal együtt ingyen szállitandók.

13. §. A vasut-részvénytársaság a jelen engedélyokirat tárgyát képező vasuti vonalakon vagy azoknak csak egyes részein is a kereskedelemügyi m. kir. minister kivánatára a m. kir. postát szállitani köteles.

A postaszállitás feltételeit a kereskedelemügyi m. kir. minister rendeleti uton fogja megállapitani.

A vasut igazgatósága és alárendeltjei, vagy az utóbbiak közt váltott szolgálati levelezés a vasuti közegek által postabérmentesen szállitható.

14. §. A jelen engedélyokirat tárgyát képező vonalak mentén vagy az egyes állomásokban már fennálló vagy még ezután létesitendő üzleti távirdák, távbeszélők vagy villamos jelzők iránt az 1888. évi XXXI. t. cz. és az annak alapján kibocsátott rendeletek határozmányai mérvadók, melyekhez a vasut-részvénytársaság szorosan alkalmazkodni köteles.

A felállitandó távirdák, távbeszélők és villamos jelzők felállitásához, berendezéséhez és üzletben tartásához a kereskedelemügyi m: kir. ministertől előzetesen külön engedély eszközlendő ki; mely alkalommal az épités, berendezés és üzletben tartás feltételei a kereskedelemügyi m. kir. minister által rendeleti uton fognak megállapittatni, mihez a vasut-részvénytársaság alkalmazkodni köteles.

A kereskedelemügyi m. kir. minister részére fentartva marad a jog, hogy a vaspályavonalak mentén netán még szükséges üzleti távirda- vagy távbeszélő-vezetéknek a pálya indóházain, esetleg őrházain alkalmazandó utolsó elszigetelőkig, valamint a forgatható védjelző készülékekig való kiépitését a részletekre nézve az illető posta- és távirdaigazgatóság és a vasut-részvénytársaság közt, a kereskedelemügyi m. kir. minister jóváhagyásának fentartása mellett jegyzőkönyvileg megállapitott feltételeknek megfelelően saját közegei által foganatosithassa.

Ez esetben, a mennyiben az üzleti távirda- vagy távbeszélő-vezetékekkel egyidejüleg állami távirda- vagy távbeszélő-vezeték nem épittetnék, a vasut-részvénytársaság köteles az oszlopok és más épitési anyagok összes árát s az összes épitési költségeket, a mennyiben pedig egyidejüleg állami távirda- vagy távbeszélő-vezeték is épittetnék, az üzleti vezeték anyagainak árát és

(1) V. ö. 6. §.

az összes építési költségeknek az üzleti vezetékek létesítésére forditott aránylagos részét a kereskedelemügyi m. kir. ministernek megtériteni.

Mindkét esetben köteles a vasut-részvénytársaság az épitkezéshez szükséges összeget az utólagos elszámolásig kamat nélkül előlegezni és az oszlopokat s a többi épitési anyagokat a pálya mentén, az illető posta- és távirdaigazgatóság által meghatározott módon és időben, a már lerakott vasutvágányon saját költségén szétosztatni.

A kereskedelemügyi m. kir. ministernek jogában áll a vaspálya mentén fennálló oszlopokra bármikor állami távirda-, esetleg távbeszélő-vezetékeket alkalmaztatni; ez esetben azonban az oszlopok, az állam költségén való fentartás kötelezettsége mellett, már ekkor az állam ingyen tulajdonába mennek át.

Az üzleti távirda-, távbeszélő- és villamos vezetékek és berendezések öszszes alkatrészeikkel együtt a vasut kiegészitő tartozékát képezik, ennélfogva a jelen engedélyokirat 17. §-ában megállapitott esetekben és módok szerint az államra háramlanak át.

Az 1888: XXXI. t. cz., valamint az annak alapján kibocsátott, vagy kibocsátandó ministeri rendeletek határozmányai, továbbá a hazai vasutakkal a távirdákra nézve 1877. évben kötött egyezmény határozatai a vasut-részvénytársaságra nézve is kötelezők maradnak és lesznek.[1]

15. §. Mihelyt a forgalom a jelen engedélyokirat tárgyát képező vasutvonalakon annyira növekedett, hogy az éjjeli szolgálat és a gyorsabb forgalom berendezése kivánatosnak vagy szükségesnek mutatkozand; a vasut-részvénytársaság köteles lesz saját költségén mindazon berendezéseket eszközölni és mindazon biztonsági intézkedéseket megtenni, melyek a fennálló szabályok és utasitások szerint szükségesek s illetőleg a melyek a kereskedelemügyi m. kir. minister részéről, hivatkozással azon szabályokra, követeltetni fognak.

A vasut-részvénytársaság köteles továbbá a kereskedelemügyi m. kir. minister rendeletére minden kártalanitás nélkül egy másik vágányt az esetre kiépiteni, ha az engedélyezett vonalakon az évi elegybevétel kilométerenként 14,000 frtot osztrák értékben meghalad.

Ezen kötelezettségek teljesitése azonban a vasut-részvénytársaságtól csak az alább megállapitott engedélytartam első 70 éve alatt követelhető.[1]

16. §. A vasut-részvénytársaság köteles az engedélyezett vasutvonalak üzletéről a számadásokat az érvényben álló számlázási minta szerint vezetni s a lezárt üzleti számlát a vagyonmérleg nyereség- és veszteségszámlával együtt legkésőbb a számadási évet követő julius hó végéig a kereskedelemügyi m. kir. ministerhez bemutatni.

Köteles továbbá a vasut-részvénytársaság a forgalom és üzlet eredményeit részletesen kitüntető évi jelentést szerkeszteni s közhirré tenni s mindennemü a felügyeleti hatóságok által kivánt statistikai adatot beszolgáltatni.

17. §. A jelen engedélyokirat tárgyát képező vasutvonalak engedélyének tartama a fenti 2-ik §-ban idézett ideiglenes vasutengedélyezési szabály 9. §. *b)* pontja alatt kimondott oltalommal 1880. évi julius hó 1-től 1970. évi junius hó 30-ig terjedő egymásután következő 90 évben állapittatik meg.

---

(1) V. ö. 6. §.

Ezen 90 év leteltével a vasutvonalak és azok tartozékai ingyen és tehermentesen mennek át a magyar állam tulajdonába és szabad haszonélvezetébe; illetve a vasut-részvénytársaság vagy jogutódjai a vasutvonalakat és tartozékait teljesen jókarban, ingyen és tehermentesen tartoznak az államnak átadni.

A vasutvonalak engedélyének és üzletének átruházása, valamint a vasutvonalak és tartozékaiknak függő adósságokkal vagy bárminemü kölcsönökkel való megterheltetése tekintetében az 1888. évi IV. t. cz. 2. §-ának *a)* pontja, illetőleg ezen törvény 10. §-ában foglalt határozatok irányadók.

A m. kir. kormánynak fentartva marad a jog, hogy a jelen engedélyokirat tárgyát képező vasutvonalakat a magyar állam részére 1906. évi január hó 1-től kezdve bármikor beválthassa.

Az állami megváltási jog a jelen engedélyokirat tárgyát képező vasutvonalakra nézve azonban csak egyszerre és együttesen érvényesithető.

A megváltási ár meghatározására, a vasutvonalaknak a valóságos megváltást megelőző hét év alatt elért tiszta jövedelmei fognak felszámittatni; mely összegből a két legmostohább év tiszta jövedelmei levonatván, a fenmaradó öt év átlagos tiszta jövedelme képezendi az engedély hátralevő egész tartamára fizetendő megváltási évjáradékot; ugy azonban, hogy a fizetendő megváltási évjáradék a vasutvonalakba a megváltás napjáig tényleg befektetett épitési és üzletberendezési tőke $6^{1}/_{2}$%-nál kevesebb semmi esetre sem lehet.

Ugy a szállományi, mint a megváltási jog érvényesitése esetében átveszi a magyar állam saját tulajdonába, birtokába és haszonélvezetébe a vasutvonalak területét és földjét, a föld- és mümunkálatokat, a fel- és alépitményeket minden hozzátartozókkal, u. m. forgalmi eszközökkel, pályaudvarokkal, fel- és lerakodó helyekkel, a vasut igazgatásához és üzletéhez tartozó épületekkel, az aradi műhely és a gurahonczi telitő-telepekkel, továbbá minden felszerelvényekkel, ingó- és ingatlanokkal egyetemben; ellenben a vasut-részvénytársaság vagy jogutódjai megtartják az általuk folytatott üzlet alatt jövedelmi fölöslegeikből alkotott netáni tartalékalapot és a künnlevő cselekvő követeléseket, ipar- és bányavállalatokat s az ezekhez vezető iparvágányokat, valamint azon épitkezéseket, a melyek megszerzésére vagy előállitására a kormány által azon határozott hozzáadással hatalmaztattak fel, hogy azok a vaspályának semmi tartozékát képezni nem fogják.(1)

18. §. A jelen engedélyokirat tárgyát képező vasutvonalakra az 1880. évi XXXI., illetve az 1888. évi IV-ik t. cz. által a nyilvános számadásra kötelezett társulatok és vállalatok adójának, illetőleg a kereset- és jövedelemadónak, valamint a törzs- és elsőbbségi részvények és kötvények szelvényei után járó adónak és a szelvénybélyegnek fizetése alól biztositott teljes mentesség 1880. évi julius hó 1-től számitandó 30 év tartamára megadatik; megszünik azonban ezen mentesség, mihelyt 1900. évi január hó 1-től kezdve a vasutvonalak tiszta jövedelmei az emlitett adóösszegeknek az üzleti számlába való felvétele után a vasutvonalakba azon időpontig tényleg befektetett épitési és üzletberendezési tőke 6% kamatját meghaladják.

Az arad-szőreghi, mezőhegyes-kétegyházai, kétegyháza-kisjenői és szent-

(1) V. ö. 14. §.

anna-kisjenői vonalak után az 1. §-ban idézett engedélyokmányok által biztositott szállitási adómentesség jelen engedélyokirat hatálybalépte napjával megszünik.

19. §. A kereskedelemügyi m. kir. minister az állami érdekek megóvása tekintetéből jogositva van magának ugy a pálya épitése, valamint az üzlet megfelelő felszerelése és folytonos jókarban tartása felől minden részben meggyőződést szerezni és meghagyni, hogy a mutatkozó hiányok pótoltassanak.

Különösen fentartatik a nevezett minister részére azon jog, hogy a forgalom növekedéséhez képest az engedélyes részvénytársaságot a forgalmi eszközöknek időnkénti megfelelő szaporitására kötelezhesse.

A kereskedelemügyi m. kir. ministernek joga van továbbá a részéről kiküldött közeg által az ügyvitelt és pályaigazgatást megvizsgálni és ellenőrizni.

A kereskedelemügyi m. kir. minister által kiküldött biztosnak jogában áll, az igazgatóság és az ennek kebeléből netán kirendelt külön bizottságok ülésében, valamint a közgyülésekben résztvenni; nemkülönben törvénytelen, a köz- vagy az állami érdekekre netán hátrányos, az engedélyokirattal ellenkező intézkedéseket felfüggeszteni s erről a nevezett ministernek további eljárás végett jelentést tenni.[1]

20. §. A kereskedelemügyi m. kir. ministert megilleti a jog, hogy a vasut-részvénytársaságot a jelen engedélyokirat és az annak kiegészitő részét képező okmányokban megállapitott kötelezettségeinek, ugyszintén a kormány által a vasut-részvénytársaságot kötelező törvények, szabályok, utasitások stb. alapján kiadott rendeleteknek teljesitésére 100 frttól 10,000 frtig terjedhető birság kivetése által szorithassa.

A kivetett és a kereskedelemügyi m. kir. minister által kitüzött záros határidő alatt a vasut-részvénytársaság által be nem fizetett birság a vasut bármely birtokából vagy annak jövedelméből egyszerü közigazgatási uton fog behajtatni.

Ha az engedélyokiraton vagy egyéb törvényes határozatokon és rendelkezéseken alapuló kötelezettségek megsértése a vasut-részvénytársaság részéről ismételve fordulna elő s más megtorló intézkedés a kivánt eredményre nem vezetne; a kereskedelemügyi m. kir. minister a jelen engedélyokiratot bármikor hatályon kivül helyezheti s megszüntnek nyilvánithatja a nélkül, hogy ezen határozatból kifolyólag a vasut-részvénytársaság az állam irányában bármi néven nevezendő czimen kárpótlási igénynyel léphetne fel.

Annak meghatározása, hogy az engedély hatályon kivül helyezése esetén, mint azon esetben, ha a vasut-részvénytársaság a vasutvonalak üzletét megszakitaná, az üzlet továbbvitele érdekében minő intézkedések tétessenek, a kereskedelemügyi m. kir. ministert illeti meg; önként értetődvén, hogy ezen intézkedések folytán felmerülő mindennemü károk és veszélyek iránti szavatosság, valamint az azok következtében felmerülő költségek kizárólag a vasut-részvénytársaságot terhelendik.

21. §. Azon esetre, ha a vasut-részvénytársaság és a m. kir. államvasutak között az utóbbi vasutak tulajdonát képező szőregh-szegedi vonalrész együttes használatára nézve a kereskedelemügyi m. kir. minister által jóváhagyásra

---

(1) V. ö. 6. §.

alkalmasnak talált, az aradi és csanádi egyesült vasutak engedélyének hátralevő egész tartamára érvényes végleges szerződés jönne létre: a szőreghujszegedi vonalrész megépitése alól a vasut-részvénytársaság véglegesen felmentetik.

Fentartatik továbbá a kormány részére azon jog is, hogy a vasut-részvénytársaság vonalaiból kiágazó folytatólagos és szárnyvonalak épitésére és üzletére a vasut-részvénytársaságnak hasonló feltételek mellett engedélyeket adhasson.(1)

22. §. A vasut-részvénytársaság székhelye Arad; s a részvénytársaságnak fentartva marad a jog arra nézve, hogy ha a vasut üzleti viszonyai ugy kivánnák, Aradon külön állomást is létesithessen.

23. §. Ezen engedély, valamint az annak kiegészitő részét képező okmányok minden okmányszerü kiadmányai csak egy forintra szabott bélyegdij alá esnek.

XI. TÖRVÉNY-CZIKK

a balaton-szent-györgy—somogy-szobbi helyi érdekü vasut engedélyezéséről.

(Szentesitést nyert 1893. évi május 27-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi május 31-én.)

1. §. A ministerium ezennel felhatalmaztatik, hogy a cs. kir. szab. déli vaspálya Balaton-Szent-György állomásából kiágazólag, a m. kir. államvasutak Somogy-Szobb állomásáig vezetendő helyi érdekü gőzmozdonyu vasutvonalra, az épitési és üzleti engedélyt az 1880. évi XXXI-ik és az 1888. évi IV-ik törvényczikkekben foglalt feltételek alatt kiadhassa.(2)

2. §. A kereskedelemügyi m. kir. minister az 1. §-ban emlitett vasutvonal engedélyezésének megtörténtéről, az 1880. évi XXXI. t. cz. 1. §-a értelmében az országgyülésnek jelentést teend.

3. §. Jelen törvény az országos törvénytárban való megjelenése napján életbelép s végrehajtásával a kereskedelemügyi és pénzügyi ministerek bizatnak meg.

XII. TÖRVÉNY-CZIKK

a békés-csanádi helyi érdekü vasut engedélyezése tárgyában.

(Szentesitést nyert 1893. évi május 27-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi május 31-én.)

1. §. A ministerium ezennel felhatalmaztatik, hogy a m. kir. államvasutak Szarvas állomásából kiágazólag Orosházán és Tót-Komlóson át Mezőhegyesig vezetendő helyi érdekü gőzmozdonyu fővonalnak és a Szőrhalom—Kis-Szé-

(1) V. ö. 6. §.
(2) Ez engedélyokiratot a keresk. min. 1893 jun. 8. 37781. sz. rendeletével adta ki (1893. R. T. 1490.). V. ö. 1887 okt. 23. 43691. sz. közmunka és közlekedési min. rend., a balaton-szt.-györgy-keszthelyi h. é. gőzmozdonyu vasut engedélyokmánya (1887. R. T. 2077.), továbbá 1889: XLVII. t. cz., a somogyszob-barcsi h. é. vasut engedélyezésére vonatkozó felhatalmazás tárgyában.

nástól Kondorosig vezetendő helyi érdekü gőzmozdonyu szárnyvonalnak kiépitésére és üzletére az 1880. évi XXXI. és 1888. évi IV. törvényczikkekben foglalt feltételek alatt az engedélyt kiadhassa.(1)

2. §. Az előző §-ban emlitett vasutvonalak engedélyezésének megtörténtéről a kereskedelemügyi minister az 1880. évi XXXI. t. cz. 1. §-a értelmében az országgyülésnek jelentést teend.

3. §. Ezen törvény kihirdetése napján lép életbe s végrehajtásával a kereskedelemügyi minister bizatik meg.

XIII. TÖRVÉNY-CZIKK

az igazságügyi palotáról és költségeinek fedezéséről.(2)

(Szentesitést nyert 1893. évi junius 9-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi junius 18-án.)

1. §. Az igazságügyi m. kir. minister felhatalmaztatik, hogy Budapesten az V-ik kerületben fekvő, a Nádor-, Alkotmány-, Honvéd- és Szalay-utczák által határolt 1810 □-öl telken igazságügyi palotát emelhessen, s az e czélból szükséges épitési költségek fedezésére a telekvétellel és belső berendezéssel együtt a pénzügyminister kezelése alatt álló «Magyar készpénzbiztositéki alap»-ból 2.183,000 (két millió száznyolczvanhárom ezer) forint, azaz négy millió háromszázhatvanhat ezer korona kölcsönt vehessen fel.(3)

2. §. Az 1. §. szerint emelendő palota a magy. kir. Curia, a budapesti kir. itélőtábla, a koronaügyészség és a budapesti kir. főügyészség elhelyezésére szolgál.

3. §. A három és fél év időtartamán belül a mutatkozó szükséghez képest részletekben igénybe vehető kölcsön tőkéje és kamatai évenként 110,136 (száztizezerszázharminczhat) forint 45·4 krt, azaz kétszázhuszezer kétszázhetvenkét korona, kilenczven és 8/10 fillért meg nem haladó, s 1897. évi január 1-től kezdve utólagos félévi részletekben fizetendő járulék által 50 (ötven) év alatt teljesen törlesztendők, és az évi szükséglet az igazságügyi tárcza költségvetésében a rendes kiadások közé veendő fel.

4. §. A kölcsönösszeg az igazságügyi tárcza átmeneti kezelésében átfutó tételként számolandó el.

Az 1896. évi julius 1-ig felmerülő és legfölebb 4%-kal számitandó időközi kamatok az igazságügyi tárcza 1894., 1895. és 1896. évi költségvetésében irányozandók elő.

5. §. Az 1. §-ban emlitett telek megvételére, valamint a jelen kölcsönügyletre vonatkozó összes iratok illeték- és bélyegmentességben részesittetnek.

6. §. Ezen törvény kihirdetésekor azonnal hatályba lép és végrehajtásával az igazságügyminister és pénzügyminister bizatnak meg.

---

(1) Ez engedélyokiratot a keresk. min. 1893 jun. 6. 40731. sz. rend. tartalmazza (1893. R. T. 1457.).
(2) V. ö. 1888: III. t. cz., a Budapesten emelendő törvénykezési épületről és költségeinek fedezéséről.
(3) V. ö. 5. §.

XIV. TÖRVÉNY-CZIKK

a fő- és székvárosban két állami Duna-hid épitéséről.(1)

(Szentesitést nyert 1893. évi junius 11-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi junius 18-án.)

1. §. Felhatalmaztatik a ministerium, hogy

a) az 1870. évi X. törvényczikk alapján felvett nyereménykölcsön tartalékalapját;

b) az 1870. évi X. törvényczikk alapján felvett nyereménykölcsön évi törlesztési járulékainak a tényleges szükséglet által 1893. év végeig igénybe nem vett részét;

c) az 1870. évi X. t. cz. alapján felvett nyereménykölcsön évi törlesztési járulékainak az 1894-iki évtől kezdődő és bezárólag 1910-ig terjedő idő alatt a tényleges szükséglet által igénybe nem vett részét; végül,

d) azt az összeget, a melylyel az 1894. évtől kezdve bezárólag 1910-ig terjedő időben a már meglevő budapesti állami hidak tiszta bevétele évi 650,000 frtot vagyis 1.300,000 koronát meghalad;

az alábbi 2. §-ban megállapitott munkálatok költségeinek fedezésére, azon túl pedig az állampénztári készletekből, a lánczhid elsőbbségi kölcsön törlesztésére forditott összegek megtéritésére felhasználhassa.

A *c)* és *d)* alatt emlitett évi járulékok a szükséghez mérten azok valószinű tőkeértékére leszámitolhatók.

2. §. Az előző §-ban felsorolt összegekből:

a) a fő- és székváros I. kerületi Rudas-fürdő előtti teréről a IV. kerületi eskütéri róm. kath. plébánia-épületnek vezető Dunahid;

b) az I. kerületi Sáros-fürdőtől a IX. kerületi vámház-körut irányában vezető Dunahid épitési költségei fedezendők és

c) az *a)* és *b)* alatt megállapitott munkálatok költségeinek fedezése után megmaradó rész, abban az esetben, ha Budapest fő- és székváros közönsége legkevesebb két millió o. é. forinttal hozzájárul; a hidakhoz vezető végleges feljáróknak, a feljárók létesitése végett szükséges kisajátitásoknak, nemkülönben a IV. kerületi róm. kath. plébánia-épület irányában a Rózsa-tér és Sebestyén-utczán át a hatvani-utcza torkolatáig vezető utvonal megnyitásának költségeire fordítható.

3. §. A hatvani-utcza északi oldalán tizenhárom ölre (24 méter 654 milliméterre) kiszélesittetik.

E végből a hatvani-utcza ezen a részén levő mindazon ingatlanok kisajátithatók, a melyeknek tulajdonosai a fővárosi hatóság felszólitására 1893. év végeig kiállitandó s az illető ingatlanokra telekkönyvileg feljegyzendő irásbeli nyilatkozatban kötelezőleg ki nem jelentik, hogy házaikat az uj szabályozási vonalnak megfelelőleg az 1898. év végeig kiépitik.

Ha a tulajdonosok a nyilatkozatot a fönnebbi határidő alatt alá nem irják, valamint akkor is, ha azt ugyan aláirták, de a fönnebb meghatározott határidő eltelt, a nélkül, hogy az illetők a nyilatkozatban foglalt kötelezettségük-

(1) A budapesti lánczhid tekintetében v. ö. 1836: XXVI., 1840: XXXIV., 1870: XXX., 1885: XXI. t. cz.; a budapesti vasuti hidakról v. ö. 1880: LXIII. t. cz. és 1893: XL. t. cz. 1. §.

nek megfeleltek volna, a kisajátitás azonnal foganatba vehető; nemkülönben már most egészben és feltétlenül kisajátithatók azon a hatvani-utcza északi oldalán fekvő ingatlanok is, melyek a szabályozás végrehajtásával megszünnek önálló épitési telkeket képezni.

E kisajátitásoknál az 1881. évi XLI. törvényczikk 25. §-a ugy alkalmazandó, hogy a kártalanitás az illető ingatlanok 1892-ik évi értékét meg nem haladhatja; ennélfogva az az értéknövekedés sem vehető számba, melyet az alábbi 4. §. értelmében engedélyezendő közadózási kedvezmények idéznek elő.

A hatvani-utcza szabályozási czéljaira megváltandó terjedékek, valamint egyéb kisajátitások költségei nem az 1. és 2. §. értelmében felhasználható összegekből, hanem fele részben a fővárosi közmunkatanács kezelése alatt álló fővárosi pénzalapból, fele részben pedig a fő- és székváros közönsége által fedezendők.

4. §. Azok a házak, a melyek

a) a két hid feljárói s a hidakkal összefüggésben kiviendő szabályozások czéljaira kisajátitandó telkekből, illetőleg előbbi utczaterületekből alakitandó uj telkeken;

b) a Városház-utczában;

c) a Lipót-utczának, a Rózsa-tér és Kalap-utcza közti nyugoti oldalán és

d) a hatvani-utcza északi oldalán épittetnek, a mennyiben legalább két emeletesek (48 láb magasak) és 1903. évi augusztus hó 1-ig lakható állapotba helyeztetnek:

1. tizenöt évig mentesek ugy az állami házadó, mint az ezen adó után kivettetni szokott minden községi adótól;

2. azonfelül a tizenöt év letelte után még tizenöt évig abban a kedvezményben részesittetnek, hogy állami adó fejében azok tiszta házbérjövedelmének tiz százaléka fizetendő.

Általános jövedelmi pótadó fejében az 1. alatti időtartam alatt a pótadóalapnak husz, a 2. pontban meghatározott időtartam alatt pedig a pótadóalapnak harmincz százalék fizetendő.

A mennyiben a kisajátitandó telkekből a szabályozás után fenmaradó részlet önálló épitési telket a szabályok szerint nem képezhetne és az terjedék gyanánt az illető szomszédos telekhez csatoltatnék; ez esetben a jelen szakaszban meghatározott adókedvezmény ez utóbbi telken emelendő épitményekre is kiterjed.[1]

5. §. Az 1870. évi X. t. cz. 4. §-ában megjelölt forrásokból eredő jövedelmek, valamint a jelen törvény alapján épitendő uj hidak jövedelmei első sorban a nyereménykölcsön évi törlesztési szükségletének fedezésére forditandók. A mennyiben a törlesztési szükséglet ezeket a jövedelmeket meghaladná, a többlet az állam egyéb bevételeiből fedezendő.

6. §. A jelen törvény végrehajtásával a ministerium bizatik meg.

---

(1) A székes-főváros IV. kerületében engedélyezett házadó-mentességekről v. ö. 1896: XXIII. t. cz. 2. §. 1. p.

XV. TÖRVÉNY-CZIKK

a horvát-szlavonországi gyógyfürdő-helyeken emelt uj épületek ideiglenes házadómentességéről.[1]

(Szentesitést nyert 1893. évi junius 11-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi junius 18-án.)

1. §. A közegészségügy rendezéséről szóló 1876. évi XIV. t. cz. 103. §-ának ama rendelkezése, mely gyógyfürdőknek nevezett és az idézett törvényczikk 100. §. *a)* és *b)* pontjai alatt felsorolt kellékekkel biró ásvány- és illetve vizfürdő-helyeken emelt uj épületek részére 20 évi adómentességet biztosit; kiterjesztetik mindazokra a horvát-szlavonországi fürdőhelyekre, melyek az idézett törvényczikk által a Magyarországon e kedvezményben részesülő ásvány- és vizfürdő-helyeknél megkivánt kellékekkel birnak.

2. §. A megelőző §-ban emlitett épületek után az adómentesség egész tartama alatt az 1883. évi XLVI. t. cz. 12. §-ában meghatározott általános jövedelmi pótadó fizetendő.

3. §. Ezen törvény 1893. évtől kezdve lép életbe, és végrehajtásával a pénzügyminister, — ki e tekintetben Horvát-Szlavon-Dalmátországok bánjával egyetértőleg jár el, — bizatik meg.

XVI. TÖRVÉNY-CZIKK

a Duna folyam fajszi és Bogyiszló—Baja közötti szakaszainak szabályozásáról.[2]

(Szentesitést nyert 1893. évi junius 20-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi julius 1-én.)

1. §. Felhatalmaztatik a földmivelésügyi minister, hogy a Duna folyam fajszi és Bogyiszló—Baja közötti szakaszain a hajózás és mederrendezés czéljából elkerülhetetlenül szükséges szabályozási munkákat még 1893. évben megkezdesse és lehetőleg két év alatt végrehajtassa.

2. §. Az ezen munkálatokra szükséges nyolczszáznyolczvanötezer frt költség a pénztári készletekből fedezendő.

3. §. Ezen törvény kihirdetése napján lép érvénybe és végrehajtásával a földmivelésügyi minister és a pénzügyi minister bizatik meg.

---

(1) V. ö. 1892 jul. 18. 45090. sz. pénzügymin. rend., gyógyfürdőkben emelt uj épületek húsz évi házadómentességének engedélyezése körüli eljárás szabályozása tárgyában (1892. R. T. 1674.).

(1) V. ö. 1895: XLVIII. t. cz., a Közép-Duna egységes szabályozásáról, valamint az ország egyéb jelentősebb folyóvizein első sorban szükséges szabályozási munkálatokról.

V. ö. 1840: IV. t. cz., a Duna s egyéb folyamok szabályozásáról; 1870: X. t. cz., a Duna-folyamnak a főváros mellett szabályozásáról s a forgalom és közlekedés érdekében Budapesten létesitendő egyéb közmunkák költségeinek fedezéséről és a közmunkák végrehajtási közegeiről; 1880: XL. t. cz., az 1880. év folyamában a Dunán létesitendő szabályozási munkák tárgyában; 1885: VIII. t. cz., a Duna-folyam dévény-dunaradványi szakaszának szabályozásáról.

XVII. TÖRVÉNY-CZIKK

a Rábán és mellékfolyóin az 1885. évi XV. törvényczikkel elrendelt szabályozás hátralevő részének befejezéséről.(1)

(Szentesitést nyert 1893. évi junius 20-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi julius 1-én.)

1. §. Utasittatik a földmivelésügyi m. kir. minister, hogy a Rába és mellékfolyóinak az 1885. évi XV. törvényczikkel elrendelt szabályozásából még hátralevő munkálatokat két év alatt olyképen fejezze be, hogy a Hanság-csatorna eredetileg tervbe vett 6 méter fenékszélesség helyett 15 méter fenékszélességgel ásassék ki.

2. §. Felhatalmaztatik a m. kir. pénzügyminister, hogy az előbbi szakaszban jelzett munkálatok végrehajtására szükséges 1,760.000 forint effectiv költség fedezése czéljából a Rába-szabályozó társulat érdekeltségének a tiszai alap rendelkezésre álló pénzeiből előleget adhasson.

3. §. A Rába és mellékfolyóinak érdekeltségét ugy az előző §. értelmében adandó előleg, valamint az 1885. évi XV. törvényczikk alapján felvett kölcsön után terhelő járulékoknak végleges megállapitása és felosztása iránt a törvényhozáshoz a folyó év végeig előterjesztés teendő.

A törvényhozás további intézkedéseig az árterületnek az 1885 : XV. t.-cz. értelmében ármentesitett része után kat. holdankint átlag 1 frt 25 kr., a nem ármentesitett rész után pedig kat. holdankint továbbra is az 1885. : XV. törvényczikk 5. §-ában megállapitott 25 kr. fizetendő.

4. §. Ezen törvény kihirdetése napján lép életbe és végrehajtásával a földmivelésügyi minister és a pénzügyminister bizatik meg.

XVIII. TÖRVÉNY-CZIKK

a sommás eljárásról.(2)

(Szentesitést nyert 1893. évi junius 28-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi julius 1-én.)

ELSŐ CZIM.

Eljárás a királyi járásbiróságok előtt.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

1. §. Sommás eljárás alá és a kir. járásbiróságok hatásköréhez tartoznak, a mennyiben az 1877. évi XXII. t. cz.-ben szabályozott községi birósági eljárásra utalva nincsenek:

(1) V. ö. 1885: XV. t. cz., a Rába és mellékfolyóinak szabályozásáról, valamint Győr város és Győrsziget község árvédelmi biztositásáról; 1895: XIII. t. cz., a Rába és mellékfolyóinak szabályozásáról szóló 1885: XV. és 1893: XVII. t. cz. végrehajtása folytán szükséges teendőkről.

(2) A sommás eljárást e törvényt megelőzően az 1868: LIV. t. cz. 92—101., 114—127. §§. és az 1881: LIX. t. cz. 13—16. §§-ai szabályozták. Az ezen t. cikkeket megelőző szabályozásról v. ö. id. törv. szab. I. 43—53. §§.

1. Személyes keresetek, ideértve az 1881. évi XVII. t.-cz. első részének III. fejezetében szabályozott megtámadási kereseteket is; továbbá a számadási viszonyból eredő kereseteket; valamint azokat a kereseteket is, a melyeket valamely vagyonnak vagy e vagyon egyes alkotó részeinek, adósságoknak és bizonyitási eszközöknek felfedezése iránt inditanak, ha a kereset tárgya járulékok nélkül 500 forint értéket meg nem halad; feltéve, hogy az ügy az összegre való tekintet nélkül a kir. törvényszékek, illetőleg a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék hatásköréhez utasitva nincs; továbbá az 1874 : XVIII. t.-cz. 7. §-a alapján inditott perek, ha a per tárgyának értéke 500 forintot meg nem halad; (1)

2. az 1881 : LIX. t.-cz. 6. §-ában a birtokbiróságok hatásköréhez, valamint az 1868 : LIV. t.-cz. 44. §-ában a telekkönyvi hatóságokhoz utasitott perek, ha a per tárgyának értéke járulékok nélkül 200 forintot meg nem halad; (2)

3. az 1868 : LIV. t.-cz. 37. §-ában emlitett örökösödési perek, ha az egész hagyaték értéke az adósságok és terhek levonása nélkül 200 frtot meg nem halad; (3)

4. valamely jogviszony létezésének vagy nem létezésének, ugyszintén valamely okirat valódiságának vagy valótlanságának birói megállapitása iránt inditott keresetek az 1., 2. és 3. pont korlátai között; (4)

5. a per tárgyának értékére való tekintet nélkül:

a) közokiratban, továbbá hitelesitett vagy az 1868 : LIV. t.-cz. 167. és 168. §-ainak megfelelően kiállitott magánokiratban, meghatározott összegben kötelezett készpénz, vagy meghatározott mennyiségben kötelezett helyettesithető ingóság iránt inditott kereset; ha az okirat a követelés létrejöttét és mennyiségét teljesen bizonyitja, és ha erre nézve vagy magában az alapokiratban, vagy a fentebbi minőségü külön okiratban a sommás eljárás van kikötve; kivéve, ha az ügy az összegre való tekintet nélkül a kir. törvényszékek, illetőleg a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék hatásköréhez van utasitva;

b) a házasságon kivüli nemzésből származó igények iránti keresetek, ideértve a törvénytelen gyermek tartása iránti kereseteket is;

c) három évnél nem régibb kamatok, életjáradék, tartási és élelmezési kötelezettségek iránti keresetek, ha a főkötelezettség a törvényen, vagy az *a)* pontban emlitett minőségü okiraton alapszik;

d) a bérleti viszonyból felmerülő keresetek; (3)

e) három évnél nem régibb haszonbér megfizetése iránt inditott keresetek;

f) a haszonbérleti szerződés lejárta miatt a bérlemény visszabocsátása iránt inditott keresetek; (3)

g) a haszonbérelt ingatlan uj tulajdonosa által a haszonbérlő ellen a felmondott haszonbérből való elmozditás iránt inditott keresetek; (3)

A sommás eljárásban alkalmazandó bélyegszabályokról az 1894: XXVI. t. cz. (a törvénykezési bélyegekre és illetékekre vonatkozó törvények és szabályok módositásáról és kiegészitéséről) rendelkezik.
(1) V. ö. 117., 126. §§.
(2) V. ö. 4., 6. §§.
(3) V. ö. 4., 117., 126. §§.
(4) V. ö. 16. §.

h) a haszonbérlő által a haszonbérbeadó ellen irásbeli szerződés alapján a bérlemény tárgyának átadása iránt inditott keresetek; [(1)]

i) a haszonbérleti szerződés megszüntetése iránti keresetek a bérfizetés elmulasztása, vagy olyan kikötések nem teljesitése vagy megszegése miatt, a melyeknek nem teljesitése vagy megszegése esetére a haszonbérlet megszüntetése irásbeli szerződésben kiköttetett; [(1)]

k) a haszonbérlemény fentartása, valamint a szerződő feleket a törvény szerint terhelő, vagy általok elvállalt kötelezettségek teljesitése iránt, a haszonbérlet tartama alatt inditott keresetek; [(2)]

l) bérleti vagy haszonbérleti viszonyon kivül, határozott időtartamra, felmondásra vagy visszavonásig használatul átbocsátott épületek, épületrészek vagy egyéb ingatlanok visszabocsátása iránt, a használati időtartam lejárta, felmondás vagy visszavonás alapján inditott keresetek; mely kereset felett hozott itélet azonban a peres felek között lévő dologi jogviszonyt el nem dönti;

m) határjárási, mesgyeigazitási és sommás visszahelyezési keresetek, melyekkel azonban sem valamely épitmény lerontása — ide nem értve a keritések eltávolitását — nem követelhető, sem pedig a tulajdoni kereset össze nem köttethetik; [(3)]

n) azon mezei rendőrségi ügyek, melyek | polgári eljárás alá tartoznak; [(4)]

o) fogadósok vagy szállásadók és utasok között az elszállásolási és ellátási viszonyból támadt keresetek;

p) azon ügyek, melyekre nézve a sommás eljárást külön törvény állapitja meg.[(5)]

2. §. Sommás eljárás alá és a kir. járásbiróságok hatáskörébe tartoznak az 1. §. 4. és 5. pontjainak korlátai között:

1. a kereskedelmi törvény 258. §. 1., 2., 3. és 4. pontjaiban, továbbá a 259. §. 1., 2., 3., 6. és 7. pontjaiban, valamint a 260. és 261. §-aiban felsorolt ügyletekből felmerülő keresetek;

2. azon keresetek, melyek egyfelől kereskedő között, másfelől czégvezetője, kereskedelmi meghatalmazottja vagy kereskedősegédje között ezen viszonyból származnak, a mennyiben az 1884 : XVII. t. cz. szerint nem tartoznak az iparhatóság hatáskörébe; ugyszintén azon keresetek is, a melyek a czégvezetőnek vagy kereskedelmi meghatalmazottnak harmadik személyek iránti felelősségéből a kereskedelmi törvény alapján keletkeznek;

---

(1) V. ö. 4., 117., 126. §§.
(2) V. ö. 4. §.
(3) V. ö. 182. §., 1892: XXIV. t. cz. 13. §., 1894: XII. t. cz. 34. §.
(4) E pont hatályát vesztette a mezőrendőrségről és mezőgazdaságról szóló 1894: XII. t. cz. 102., 103., 108. §§-ainak rendelkezései folytán.
(5) Sommás eljárás alá még a következő törvények utalnak ügyeket: 1871: LIII. t. cz. 87. §.; 1871. LIV. t. cz. 15. §.; 1881: XXXIX. t. cz. 16., 18. §§.; 1881: XLI. t. cz. I. 24. §.; 1881: LX. t. cz. 95., 214., 216—218., 236., 240., 253. §§.; 1874: XXXIV. t. cz. 58. §.; 1885: XXIV. t. cz. 37., 41. §§.

A sommás eljárás szabályainak alkalmazásáról a majorsági zsellérbirtok és az ehhez hasonló természetü birtokok körül megindult eljárásban v. ö. 1896: XXV. t. cz. 16. §.

A perenkivüli eljárásban a kir. járásbiróság hatáskörébe tartoznak: az 1893: XIX. t. cz. 2 §-a alapján a fizetési meghagyások; az 1894: XVI. t. cz. 6. §-a értelmében az örökösödési eljárás; az 1894: XXXII. t. cz. 1., 2. §§. értelmében a gyermekek vallására vonatkozó megállapodás; az állami anyakönyvekről szóló 1894: XXXIII. t. cz. 19., 27. és 76. §§-ai által a kir. járásbiróság hatáskörébe utalt ügyek.

3. az ipari és kereskedelmi mustra és minta törvényes oltalmára nézve fennálló szabályoknak,[1]

valamint a szabadalmi jognak [2]

megsértéséből fel- merülő kártéritési keresetek;

4. a védjegyek oltalmáról szóló 1890 : II. t. cz.[3] alapján inditott kártéritési keresetek.

A fentebb felsorolt ügyekben, az 1. pont alattiakban azonban csak akkor, ha alperes kereskedő, vagy az ügylet alperest illetőleg kereskedelmi ügyletet képez, a budapesti és pestvidéki kir. törvényszékek területén levő kir. járásbiróságok mint kereskedelmi biróságok járnak el.[4]

3. §. A peres tárgy értékének megállapitásában irányadó:

1. ingatlanok tulajdonát vagy birtokát tárgyazó perekben az ingatlannak, illetőleg az ingatlan azon részének értéke, melynek tulajdona vagy birtoka vitás;

2. telki szolgalmakat tárgyazó perekben a szolgáló telek értéke; az uralkodó telek tulajdonosa azonban a rendes eljárás meginditása czéljából igazolhatja, hogy a szolgalom az uralkodó telek értékét a szolgáló telek értékén felül emeli;

3. osztályperekben a felosztandó vagyon, határperekben pedig a vitás terület értéke;

4. járadékok és más időszakos szolgáltatások vagy haszonvételek követelhetését megalapitó jogviszonyok iránt inditott perekben, ha a jogviszony fennállásának időtartama korlátolt, de bizonytalan: az évi szolgáltatások értékének tizszerese, és ha ezen időtartam korlátlan, akkor huszszorosa; határozott időtartam esetében pedig az összes nem teljesitett szolgáltatások értéke, és a mennyiben a határozott időtartam husz évet meghaladna, az évi szolgáltatásoknak huszszoros összege;

5. haszonbérleti viszony fennállása vagy tartama iránti perekben, a menynyiben az összegre való tekintet nélkül a sommás eljárás alá nem tartoznak, az egy évi haszonbérösszeg;

6. számadások megállapitása iránt inditott perekben a követelések összege, és ha a tartozások a követeléseket meghaladják, a tartozások összege; számadási kötelezettség megállapitása iránt inditott perekben pedig az az összeg, a melyet felperes keresetében a számadás elő nem terjesztésének esetére felszámit (16. §.).[5]

4. §. Ha az érték az eljárás megállapitása szempontjából vitássá válik, a felett a biróság — az eljárás neme ellen tett kifogásról tartandó tárgyalás eredményéhez képest — belátása szerint határoz.

A mennyiben valamely fél más bizonyitó adatot nem szolgáltat, szőlők és házosztályadó alatt álló ingatlanok értéke a legközelebb mult évi állami adó kétszázszoros, házbéradó és földadó alá eső ingatlanoké pedig annak száz-

---

(1) Az ipari és kereskedelmi mustra és minta törvényes oltalmáról az 1858 decz. 7. ny. par. rendalkezik (1858. R. G. Bl. 237.).

(2) E rendelkezés hatályát vesztette a találmányi szabadalmakról szóló 1895: XXXVII. t. cz. 58. és 59. §§-ai alapján, melyek e pereket a kir. törvényszékek hatáskörébe utalják.

(3) E t. czikk 23—29. §§-ai és az ezeket módositó 1895: XLI. t. cz. 8—12. §§-ai alapján.

(4) V. ö. 121. §. 2. p., 125., 154. §§.

(5) V. ö. 126. §.

szoros összegében állapitandó meg. Az ingatlan után fizetendő általános jövedelmi pótadó, útadó, törvényhatósági és a községi adók számitásba nem veendők.(1)

Nem pénzkövetelés iránt inditott perekben — kivéve az 1. §. 2. és 3. pontjában felsorolt ügyeket — az elsőbiróság a felebbvitel megengedhetőségének (126., 181. §§.) és a felülvizsgálat vagy felfolyamodás eldöntésére hivatott biróságnak (186., 214. §§.) megállapitása végett a tárgyalás során hivatalból is lehetőleg tisztába hozni tartozik: hogy a per tárgyának értéke, illetőleg az 1. §. 5. *d), f), g), h), i)* és *k)* pontjainak alapján nem pénzkövetelés iránt inditott perekben az egyévi bérösszeg 50 frtot, 200 frtot vagy 500 frtot meghalad-e? (1)

Azokban az ügyekben, a melyek a per tárgyának értékére való tekintettel tartoznak sommás eljárás alá, a per tárgyának értéke a felebbviteli eljárás során sem tehető magasabbra, mint az 1. §. 1., illetőleg 2. és 3. pontjaiban meghatározott értékhatár; kivéve, ha a felebbviteli biróság által az a kérdés döntendő el, hogy az ügy sommás eljárás alá tartozik-e? (2)

5. §. Ha jogerejüleg ki van mondva, hogy az ügy nem tartozik a sommás vagy rendes eljárás alá: a rendes vagy sommás perben utóbb eljáró biróságok oly ok miatt, mely ezen jogerejü határozat alapjával ellenkezik, az ügyet hatáskörükből el nem utasithatják.

6. §. A jelen törvény 1. §-ának 2. pontjában emlitett perekben a birói illetőséget az ingatlan fekvése határozza meg. Ha az ingatlan több kir. járásbiróság területén fekszik, a per e biróságoknak bármelyike előtt megindítható.

A telekkönyvi törlés iránti keresetet a felperes a telekkönyvi hatóságnál is beadhatja, a telekkönyvi hatóság azonban a perfeljegyzés után a keresetet az illető telekjegyzőkönyv hitelesitett kivonatával együtt a keresetben megjelölt járásbirósághoz teszi át. Ezen eseten kivül a perbiróság ily perekben a telekjegyzőkönyvi kivonatot hivatalból szerzi be.

7. §. A sommás eljárásban a felek, valamint törvényes képviselőik, ideértve a czégvezetőt és azokat is, a kik kereskedelmi társaságokat a kereskedelmi törvény rendelkezései szerint, biróság előtt képviselni jogositva vannak, perbeli cselekményeket személyesen végezhetnek; de a mennyiben nem személyesen járnak el, magukat rendszerint csak ügyvéd által képviseltethetik.

Az utóbb emlitett szabály alul a következő kivételnek van helye:

1. a felmenő ágbeli rokon lemenő ágbeli rokonát és viszont, a férj nejét és nejének felmenő vagy lemenő ágbeli rokonát, a nő férjét, a testvér testvérét és a pertárs pertársát mint meghatalmazott bármely sommás perben képviselheti;

2. a gazdatiszt azt, a kinek állandó szolgálatában van, s az üzletben állandóan alkalmazott kereskedelmi meghatalmazott és kereskedő- s iparossegéd főnökét sommás perekben képviselheti; kivéve azokat a sommás pereket, a melyek kikötés alapján tartoznak sommás eljárás alá;

3. ha az eljáró biróság székhelyén gyakorló ügyvéd nem lakik, vagy ha az ott lakó ügyvédek akadályozva vannak: a képviselettel bármely önjogu

(1) V. ö. 126. §.
(2) V. ö. 126. §; a bélyegilleték tekintetében v. ö. 1894: XXVI. t. cz. 13. §.

férfi megbizható azokban a sommás perekben, a melyekben a 2. pont szerint meghatalmazott általi képviseletnek van helye.

Az 1. és 2. pontban felsoroltak közül csak az bizható meg, a ki 20-ik életévét betöltötte.

Az, a ki az 1. vagy 2. pont alapján mint meghatalmazott fellép; ha kitünik, hogy a féllel a meghatalmazásra jogositó viszonyban nem áll, 100 frtig terjedhető pénzbirsággal büntetendő. Az e tárgyban hozott végzés ellen külön felfolyamodásnak van helye, mely fölött a másodbiróság végérvényesen határoz.

Kiskoruak és gondnokság alatt levők, a kik a per tárgyáról peren kivül rendelkezhetnek, mint felperesek törvényes képviselőjük mellőzésével személyesen felléphetnek.

Személyesen megidézhetők a kiskoruak és gondnokság alatt levők az általuk bérbe vett lakásnak vagy üzlethelyiségnek visszabocsátása iránt inditott sommás perekben.

A személyesen megjelent fél élőszóval vallhat meghatalmazottat, a mi jegyzőkönyvbe veendő. Ezen eseten kivül a meghatalmazás közokirattal, hitelesitett, vagy az 1868 : LIV. t. czikk 167. és 168. §-ainak megfelelően kiállitott magánokirattal igazolandó. Külföldön kiállitott meghatalmazás közokiratba vagy hitelesitett magánokiratba foglalandó.(1)

8. §. Ha az eljárás megindításakor vagy annak folyamában az tünnék ki, hogy valamely fél, a ki önképviseletre jogositva nincs, törvényes képviselőjének mellőzésével lépett fel, vagy idéztetett perbe: a biróság erről az eljárás félbeszakitásával mind a feleket, mind a törvényes képviselőt, utóbbit azzal értesiti: hogy jogában áll az egyidejüleg kitüzendő határidő alatt a megelőző perbeli cselekmények jóváhagyása mellett az eljárás folytatását kérni. Ugyanez az eljárás követendő akkor is, ha mint törvényes képviselő olyan személy lépett föl vagy idéztetett perbe, a ki az önképviseletre nem jogositott félnek nem törvényes képviselője.(2)

Ha az, a ki a fél helyett mint meghatalmazott fellép, ebbeli minőségét nem igazolja, a biróság nyomban kihirdetendő végzéssel a meghatalmazás utólagos igazolására, meg nem hosszabbitható és rendszerint nyolcz napnál tovább nem terjedhető határidőt tüz ki; s e mellett vagy elhalasztja az eljárást, vagy pedig a meghatalmazás nélkül fellépett személyt egyelőre az eljárásban való részvételre bocsátja.

A meghatalmazás nélkül fellépett személyt köteles a biróság egyelőre az eljárásban való részvételre bocsátani akkor, ha ezt az ellenfél kivánja. Ha a zárhatáridő alatt a szabályszerü meghatalmazás be nem mutattatik, a meghatalmazás nélkül inditott kereset végzéssel hivatalból megszüntetendő: a meghatalmazás hiányának egyéb eseteiben pedig a fél meg nem jelentnek tekintetvén, ellene további eljárás nélkül, a meg nem jelenés törvényes következményei alkalmazandók; s egyuttal mindkét esetben a fél helyett eljárt személy a fellépése által az ellenfélnek okozott költségben elmarasztalandó.

Ha a tárgyalás kezdetén vagy folyamán az tünik ki, hogy a fél helyett olyan meghatalmazott lépett fel, a ki őt a 7. §. szerint nem képviselheti: a biróság

(1) V. ö. 8., 130. §§.
(2) V. ö. 28. §.

nyomban hozandó és a meg nem jelent fél helyett csupán a megjelent meghatalmazottnak kihirdetendő végzéssel a tárgyalást a kellően nem képviselt fél költségére elhalasztja és rendszerint nyolcz napnál tovább nem terjedhető ujabb tárgyalási határnapot tüz ki azzal a meghagyással: hogy a kellően nem képviselt fél az ujabb tárgyaláson a meg nem jelenés törvényes következményeinek terhe alatt személyesen vagy ügyvéd által képviselve jelenjen meg.(1)

9. §. Felperes, ha külföldi, alperes kivánatára a perköltség és az itéleti illeték fedezéseül biztositékot tartozik adni.(2)

Biztositék nem követelhető:

1. ha az államban, melynek felperes honosa, a magyar állampolgár megfelelő esetben biztositék adására nem köteleztetik; (3)

2. nyilvános birósági felhivás folytán meginditott kereset és viszonkereset esetében.(4)

10. §. Alperes az esetben is biztositékot követelhet, ha felperes a per folyamában megszünik magyar állampolgár lenni, ha csak a felperesi követelés elismert része, a költség fedezésére nem elegendő.(4)

11. §. A biztositék mennyiségét alperes költségeinek valószinü összege szerint a biróság állapitja meg.

Az alperes netaláni viszontkeresetéből eredő költségek e megállapitásnál figyelembe nem vehetők.

Ha a megállapitott összeg a per folyamában elégtelennek mutatkozik és a költségeket a felperesi követelés elismert része sem fedezné, alperes további biztositékot követelhet.(4)

12. §. A biztositék, hacsak a felek a biztositás módját egyetértőleg másként nem állapitják meg, készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánitott értékpapirokban leteendő. Az értékpapirok a budapesti tőzsdén a letétel napját megelőzőleg utolsószor jegyzett árfolyam kétharmadáig fogadhatók el, de semmi esetre a névértékükön felül.(4)

13. §. A polgári peres eljárás szabályai, melyek nem kizárólag különösen a sommás eljárásra vonatkoznak, a sommás eljárásban ezentul is alkalmazandók, ha csak a jelen törvényből más nem tünik ki.(5)

II. FEJEZET.

Kereset és idézés.

14. §. Sommás eljárásban a fél keresetét a per bíróságánál jegyzőkönyvbe mondhatja, vagy irásban adhatja be.

A kereset szóbeli előadása esetében a biróság a felet a szükséges utbaiga-

(1) V. ö. aláhb 17., 27., 28., 166. §§.; 1868: LIV. t. cz. 11. §.

(2) V. ö. alább 27. §. 6. p., 29., 30., 153., 220. §§.

(3) V. ö. 1895 máj. 9. 14774. sz. igazs min. rend., a Francziaországban a külföldiektől követelt perbeli biztositék tárgyában (1895. R. T. I. 870.).

(4) V. ö. a bélyegilleték tekintetében 1894: XXVI. t. cz. 8. §. *a)* p.

(5) E szabályok: az 1868: LIV. t. cz. 7., 8., 11., 30—35., 39., 47—49., 52—63., 66., 67., 69., 70., 71., 74., 75., 77., 78., 84., 90., 92., 100., 103., 105., 107., 152., 153., 157., 161., 162., 165., 167., 168., 170., 171.; 176—180., 187., 195., 197., 200., 202. §§., 203. §. második bekezd., 204., 206., 208., 211. §§., 212. első bekezd., 214., 215., 216., 218., 219., 245., 248., 252., 255., 257., 259., 260., 262—269., 271—273., 319—321., 323., 534—542. §§.; az 1881: LIX. t. czikknek 5., 7—10., 14., 24., 50—54., 56. §. első bekezd., 57—73. §§-ai.

zitással ellátni és a kereset hiányaira figyelmeztetni tartozik; a jegyzőkönyvbe vételt azonban, a mennyiben ahhoz a fél a figyelmeztetés után is ragaszkodik, meg nem tagadhatja.

Ügyvédi ellenjegyzés nélkül benyujtott keresetek az 1868: LIV. t. cz. 167. és 168. §§-nak megfelelően állitandók ki, vagy szabályszerüen hitelesitendők. E §. intézkedései a feleknek a szóbeli tárgyaláson kivül peres és végrehajtási ügyekben előadott kérelmeire és nyilatkozataira is alkalmazandók.

15. §. A keresetnek magában kell foglalnia:

1. a biróságnak megjelölését;
2. a feleknek megjelölését, nevük, polgári állásuk vagy foglalkozásuk, perbeli szerepük és lakásuk szerint, valamint a felek képviselőinek nevét és lakását;
3. az ügy megjelölését a tények előadásával, a melyekből felperes követelését származtatja és ezek bizonyitékaival, ugyszintén a kereseti kérelmet.

Az okiratok, melyekre a kereset hivatkozik, eredetiben vagy másolatban, ha pedig az okiratnak csak egyes részei birnak jelentőséggel, legalább kivonatban csatolandók.

Ha a kereset tárgyát nem pénzösszeg képezi: a tárgynak értéke, a menynyiben az a sommás eljárás megállapithatása végett szükséges, a keresetben szintén előadandó.

Az irásbeli kereset két példányban és egy felzettel nyujtandó be, ha pedig az alperesek többen volnának, annyi példányban, hogy mindenik alperesnek egy példány jusson.[(1)]

16. §. Valamely jogviszony létezésének vagy nem létezésének, ugyszintén valamely okirat valódiságának vagy valótlanságának birói megállapitása iránt kereset csak akkor indithatò, ha e megállapitás a felperes jogviszonyainak biztositására alperessel szemben szükségesnek mutatkozik.

Az 1. és 2. §§. korlátai között a számadási kötelezettség megállapitására a számadást követelő fél, valamely számadás helyességének megállapitására pedig ugy a számadást követelő fél, mint a számadásra kötelezett fél indithat keresetet. A számadási kötelezettség megállapitása iránt inditott keresetben a számadást követelő fél legjobb tudomása szerint számitsa fel azt a követelési összeget, a melyben alperest elmarasztaltatni kivánja arra az esetre, ha a számadását nem terjesztené elő.

Felhivási pernek a sommás eljárás alá tartozó ügyekben nincs helye.[(2)]

17. §. Ha a keresetből kitünik, hogy az ügy nem tartozik a sommás eljárás alá, vagy hogy a biróság nem illetékes, a kereset idézés kibocsátása nélkül hivatalból visszautasitandó. Ha a keresetet szóval adták elő, a visszautasitó végzés, a mennyiben nyomban meghozatik, a felperesnek szóval hirdetendő ki és irásban csak kivánatra kézbesitendő.

Ha a kereset egyéb hiányok miatt, nevezetesen a felek vagy az ügy hiányos megjelölése, az aláirás vagy a képviselő igazolásának hiánya miatt az idézés kibocsátására nem alkalmas, a biróság a keresetet rövid záros határidő kitüzése mellett kijavitás végett visszaadja. A határidőn belül kijavitva beadott kereset ugy tekintetik, mintha eredetileg helyesen lett volna beadva.

---

(1) V. ö. 1868: LIV. t. cz. 65. §.

(2) V. ö. fönn 1. §. 4. p., 3. §.; 1868: LIV. t. cz. 39., 513—517. §§.; 1881: LIX. t. cz. 81—88. §§.; 1894: XXVI. t. cz. 8. §. *d)* p. (bélyegilleték).

A biróság a helyben lakó felet a kereset kijavitása végett maga elé is idézheti.

A jelen §. intézkedései egyéb beadványokra is alkalmazandók.(1)

18. §. Ha az előző §. egyik esete sem forog fenn, a biróság idéző végzést hoz, a melyben mindkét félnek meghagyja, hogy a kijelölt helyen, határnapon és órában az ügy sommás tárgyalására személyesen vagy képviseletre jogosult és igazolt meghatalmazott által a törvényes következmények terhe mellett jelenjenek meg. Egyuttal felhivandók a felek: hogy a tárgyalásra az ügyre vonatkozó eredeti okirataikat és a lehetőség szerint egyéb bizonyitékaikat, nevezetesen tanuikat is magukkal hozzák.

A tárgyalási határnap rendszerint akként tüzendő ki, hogy az alperesnek a megjelenésre, ha helyben lakik vagy tartózkodik, a kereset kézbesitésétől számitva legalább három, ha pedig másutt lakik vagy tartózkodik, legalább nyolcz nap maradjon. Sürgős esetekben a tárgyalás rövidebb időre is kitüzhető.(2)

19. §. Az idéző végzéssel ellátott kereset első példánya a biróságnál megtartandó; másodpéldánya, és ha több alperes volna, a további példányok az alpereseknek kézbesitendők. Ha a keresetet szóval adták elő, az alperes a jegyzőkönyv másolatával idézendő meg.

A felperes az idézésről felzeten kap értesitést.

20. §. A felek a biróság által meghatározandó és közzéteendő rendes törvénynapokon idézés nélkül is megjelenhetnek a biróság előtt ügyük tárgyalása végett. Ez esetben a kereset a tárgyalási jegyzőkönyvbe iktatandó.

A biróság minden esetben a felek személyazonosságáról magának meggyőződést szerez.(3)

21. §. Perinditás előtt a járásbiróságnál, a mely per esetében illetékes volna, egyezségi kisérletre való idézést lehet kérni. Az idézést, melyben az ügy röviden megjelölendő, csak a biróság területén szabad kézbesiteni. Az idézést kérő félnek a határnap szóval adandó tudtára.

A létrejött egyezség jegyzőkönyvbe veendő és birói egyezség hatásával bir.

Ha mindkét fél megjelent, de az egyezség nem sikerül: a biróság, bármelyik fél kivánatára, a keresetet jegyzőkönyvbe veszi és az ügyet nyomban tárgyalja; ha pedig a tárgyalás elhalasztása szükségesnek mutatkozik, azonnal tárgyalási határnapot tüz és ezt a feleknek szóval tudtukra adja.

Ha az egyezségi kisérletre kitüzött határnapon az idéző fél meg nem jelen, vagy ha a felperes a kereset előadását megtagadja: az ellenfél kérelmére az okozott költség megtéritésében végzéssel elmarasztalandó. Ha pedig az ellenfél nem jelen meg, az eljárás költsége a meginditandó per költségéhez számitandó; de csak akkor, ha az idézés, az ellenfélnek a biróság székhelyén kézbesittetett.(4)

22. §. A ki valamely dolgot vagy jogot, mely iránt más személyek között per van folyamatban, egészben vagy részben maga részére igényel, igényét a pernek az elsőbiróság előtt való eldöntéseig beavatkozási perrel érvénye-

---

(1) V. ö. 7., 8., 27., 136. §§.
(2) V. ö. 135. §.
(3) V. ö. 27. §. 3. p.
(4) V. ö. 27. §. 3. p. 109. §., a bélyegilleték tekintetében: 1894: XXVI. t. cz. 25. §. utolsó bekezd., 28. §.

sitheti. A beavatkozási per a főpernek elsőfolyamodásu birósága előtt, mindkét fél ellen intézett keresettel inditandó meg. A beavatkozási per önálló perként tárgyalandó, a biróság azonban a főpert a beavatkozási per jogerejü eldöntéséig felfüggesztheti és a pereknek együttes tárgyalását is elrendelheti.(1)

23. §. A viszonkeresetre nézve az 1868 : LIV. t. cz. 77. §-ának és az 1881 : LIX. t. cz. 8. §-ának intézkedései a következő eltérésekkel alkalmazandók:

1. ha a viszonkereset tárgyát képező követelés egészben véve rendes eljárás alá tartoznék, de beszámitásra is alkalmas: a követelés viszonkereset utján érvényesithető akkor, ha a viszonkereseti követelésnek a kereseti követelést meghaladó összegére való tekintettel az ügy rendes eljárás alá nem tartozik;

2. a főügygyel együtt tárgyalható viszonkereset az elsőbiróság előtti tárgyalás folyama alatt a per bármely szakában előterjeszthető;

3. a biróság a viszonkeresetnek elkülönitett tárgyalását elrendelheti és a viszonkeresetet a keresettől elkülönitve döntheti el (42. és 103. §§.).

A szavatos perbehivására nézve az 1868 : LIV. t. cz. 78. §-ának és az 1881 : LIX. t. cz. 9. és 10. §-ának intézkedései alkalmazandók.(2)

III. FEJEZET.

Szóbeli tárgyalás.

24. §. Az ügyeknek felhivása a határnapon abban a sorrendben történik, a melyben azok a tárgyalási naplóba be vannak igtatva.

A felhivás a kitüzött óra előtt meg nem történhetik.

A tárgyalandó ügyeknek a napló sorrendjében egybeállitott jegyzéke a biróságnál nyilvánosan kifüggesztendő.

25. §. A tárgyalás szóbeli és nyilvános.

Szóbeli előadás helyett iratok tartalmára hivatkozni nem szabad. Iratok felolvasása is csak ott engedhető meg, a hol szószerinti tartalmuk irányadó.

A nyilvánosságra vonatkozólag az 1868 : LIV. t. cz. 103—105. §-ai alkalmazandók.(3)

26. §. A tárgyalás kezdetén a biróság felhivja a felperest, hogy adja elő keresetét. Keresetének előadásában felperes az idézéssel közölt kereset tartalmához nincs kötve; a biróság azonban az alperesnek kérelmére a felperes költségére halasztást tartozik adni, ha ugy találja; hogy az előadott kereset az alperessel kellően nem volt közölve s az alperes e miatt a keresetre azonnal nem nyilatkozhatik.(4)

27. §. Ha az alperes pergátló kifogásokkal akar élni, ezeket a kereset előadása után együttesen tartozik előadni és azokkal érdemleges ellenkérelmének előterjesztése után csak annyiban élhet, a mennyiben oly akadályokra vonatkoznak, melyek a biróság részéről az itélethozatal előtt az eljárás bár-

(1) V. ö. 140. §.; 1868: LIV. t. cz. 72., 73. §§.
(2) V. ö. 27. §. 3. p. 140. §.
(3) V. ö. 165. §.
(4) V. ö. 27. §. 3. p.

mely szakában hivatalból figyelembe veendők, vagy a mennyiben az alperes valószinüvé teszi, hogy kifogásait korábban hibáján kivül nem érvényesithette.

Pergátló kifogások:

1. hogy a keresetbe vett jog érvényesitése egyáltalán nem tartozik a polgári perutra, vagy hogy törvény szerint a polgári pert más hatósági eljárásnak kell megelőznie;

2. hogy az ügy nem tartozik a sommás eljárás alá, vagy hogy a biróság nem illetékes;

3. hogy a kereset kézbesitését, illetőleg a jelen törvény 20., 21., 23., 26. és 31. §§-nak esetében annak előadását megelőzőleg, ugyanannak a jognak érvényesitése iránt, ugyanazon vagy más biróságnál meginditott kereset már kézbesittetett, vagy kézbesités helyett közöltetett és a korábban meginditott per még folyamatban van;

4. hogy a felek valamelyike önképviseletre nem jogosult, illetőleg hogy törvényes képviselője mellőzve van vagy nincsen igazolva;

5. hogy a felperes az ujabban meginditott per előtt, a megelőző eljárásnak az 1868 : LIV. t. cz. 69. §-a, valamint a jelen törvény 50. §-a alapján megállapitott költségeit meg nem téritette; [1]

6. hogy felperes azon esetben, a midőn a perköltségre nézve biztositékot köteles adni, ebbeli kötelezettségének eleget nem tett (9—12. §§.).[1]

A biróság az itélethozatal előtt, az eljárás bármely szakában, hivatalból figyelembe tartozik venni a jelen §. 1. és 4. pontjában emlitett akadályokat, továbbá azt a körülményt, hogy az ügy tekintet nélkül az értékre, a sommás eljárás alá egyáltalán nem tartozik, végre az illetékesség hiányát azokban az esetekben, a melyekben a rendes birói illetőségtől eltérésnek nincs helye.

Azt a pergátló kifogást, hogy ugyanannak a jognak érvényesitése iránt ugyanannál vagy más biróságnál meginditott perben nemcsak a kereset kézbesitése megtörtént, hanem korábban megkezdett tárgyalás van folyamatban, az alperes az érdemleges tárgyalás folyamán bármikor előadhatja.[2]

28. §. A pergátló kifogások a per érdemétől elkülönitve tárgyalandók és döntendők el. A biróság a pergátló kifogások felett végzéssel határoz. Ugyanaz áll akkor is, ha a szóbeli tárgyalás folyamán valamely hivatalból figyelembe veendő pergátló körülmény mutatkozik, melyet a felek el nem oszlatnak.

A pergátló kifogást elvető végzés ellen külön felebbvitelnek nincsen helye. Ha a biróság a kifogásnak helyt ad, permegszüntető, illetőleg a 8. §. első bekezdése esetében az eljárást félbeszakitó végzést hoz, mely ellen felfolyamodásnak van helye (29. §.).[3]

Ha a biróság azon okból, mert az ügy nem tartozik a sommás eljárás alá, vagy mert az ügyre nézve nem illetékes a keresetet hivatalból visszautasitotta, vagy az eljárást megszüntette: a perinditás magánjogi hatályai fentmaradnak, ha felperes keresetét a visszautasitó vagy megszüntető határozat jogerőre emelkedésétől számitott 30 nap alatt az illetékes biróságnál meginditja.

---

(1) V. ö. 29., 30., 165. §§.
(2) V. ö. 153., 165., 166. §§.
(3) A bélyegilleték tekintetében v. ö. 1894: XXVI. t. cz. 8. §. 2. *a)* p.

29. §. Ha a biróság a 27. §. 5. és 6. pontjai esetében a pergátló kifogásnak helyt ad: végzésében a pert csak az esetre mondja ki megszüntnek, ha felperes a végzés jogerőre emelkedésétől számitott 8 nap alatt az 5. pont esetében a megelőző eljárás költségeit le nem fizeti, vagy a biróságnál készpénzben le nem teszi; a 6. pont esetében pedig a megállapitott összeget biztositékul készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban a biróságnál le nem teszi vagy pedig alperessel közösen be nem jelenti, hogy a biztositás módját egyetértőleg másként állapitották meg.

A 27. §. 6-ik pontja esetében alperes a biztositék összegének kérdésében sem élhet külön felebbvitellel.(1)

30. §. Pergátló kifogások hiányában, vagy elvetésük esetében, az alperes érdemleges ellenkérelmét adja elő és a felek az ügy érdemében tárgyalnak.

A 27. §. 5. és 6. pontjainak eseteiben nyomban folytatandó az érdemleges tárgyalás akkor is, ha a pergátló kifogásnak hely adatik ugyan, de felperes a megállapitott költség- vagy biztositék-összeget azonnal lefizeti, illetőleg birói kézhez leteszi.

Ha felperes ebbeli kötelezettségének később, de a végzés jogerőre emelkedésétől számitott 8 napon belül tesz eleget: bármelyik fél kérelmére az ügy tárgyalására határnap tüzendő.(2)

31. §. A felperes az alperesi érdemleges ellenkérelem előadása után keresetét többé meg nem változtathatja. Ha azonban az alperes a megváltoztatott kereset érdemleges tárgyalásába a kereset-változtatás ellenzése nélkül belebocsátkozott, a kereset változtatását többé nem ellenezheti.

Nem tekintendő megváltoztatásnak:

1. ha a felperes a keresettel érvényesitett jog megváltoztatása nélkül annak megalapitására ujabb tényeket hoz fel, vagy a felhozottakat kiigazitja;

2. ha a kereseti kérelmet a főtárgy, vagy a járulékok tekintetében felemeli vagy leszállitja, vagy kérelmét eredetileg nem követelt járulékokra is kiterjeszti, feltéve, hogy az ügy a felemelés után is a sommás eljárás alá tartozik;

3. ha az életjáradék, tartási és élelmezési kötelezettség, valamint bér vagy haszonbér fizetése iránt inditott keresetet azokra a részletekre is kiterjeszti, a melyek a kereset inditása óta lejártak;

4. ha az eredetileg követelt tárgy helyett a kereset meginditása után bekövetkezett változás miatt más tárgyat vagy kárpótlást követel.(3)

32. §. Tényállitások, valamint az ellenfél tényállitásaira való nyilatkozatok, bizonyitékok, valamint az ezekre vonatkozó nyilatkozatok a fenforgó kérdést eldöntő határozatot közvetlenül megelőző tárgyalásnak berekesztéséig rendszerint bármikor felhozhatók. A fél azonban, a ki előterjesztései által, melyeket a biróság meggyőződése szerint korábban érvényesithetett volna, a tárgyalás elhalasztására okot ad, az ebből eredő költségben még akkor is elmarasztalandó, ha a perben nyertes.(4)

33. §. A biróság a félnek az előbbi §-ban emlitett oly utólagos előadásait

---

(1) V. ö. 153., 165. §§.
(2) V. ö. 165. §.
(3) V. ö. 27. §. 6. p., 148. §.
(4) V. ö. 109. §.

és utólagosan ajánlott bizonyitékait, melyek figyelembevétele a tárgyalás elhalasztását tenné szükségessé, az ellenfél inditványára figyelmen kivül hagyhatja; ha arról győződik meg, hogy a fél előadasait az ügy elintézésének késleltetése végett halogatta.

Ez a rendelkezés nem zárja ki, hogy a fél a mellőzött előadásokat a felebbezési eljárásban érvényesithesse, vagy azok alapján az 1881: LIX. t.-cz. 69. §-ának 1. és 2. pontja értelmében perujitással élhessen.

34. §. A fél az eljárás szabálytalansága, nevezetesen pedig valamely perbeli cselekmény alaki hibái ellen nem szólalhat fel, ha a szabálytalanságba beleegyezett, vagy ha — bár a szabálytalanságot ismerte, vagy ismernie kellett — az ügynek tárgyalásába bocsátkozott; vagy folytatta a tárgyalást, a nélkül, hogy a szabálytalanság ellen felszólalt volna.

Ez az intézkedés nem terjed ki az olyan eljárási szabály megsértésére, a melynek alkalmazásáról a felek le nem mondhatnak.(1)

35. §. A szóbeli tárgyalást a biróság vezeti. A biróság nyitja meg a tárgyalást, ő hivja fel a feleket szólásra és ő rekeszti be a tárgyalást.

A biróság gondoskodni tartozik arról, hogy az ügy kimeritő tárgyalásban részesüljön; mindazonáltal a tárgyalás hosszadalmassággal és az ügyre nem tartozó kitérésekkel ne zavartassék és megszakitás nélkül lehetőleg ugyanazon határnapon befejeződjék.(2)

36. §. A biróság a feleket, vagy képviselőiket a tárgyalásnál elkövetett rendzavarás miatt, különösen pedig a biróságnak, az ellenfélnek, vagy képviselőjének, ugyszintén a tanuknak, vagy szakértőknek megsértése esetében, ha az előrebocsátott rendreutasitás sikertelen marad, 100 frtig terjedhető pénzbirsággal büntetheti.

A biróság a feleket vagy képviselőiket, kik a tárgyalást ismételt illetlen viseletük által akadályozzák, vagy kiknek nincsen érthető előadási képességük, a további előadástól eltilthatja.

Ha ennek folytán a fél képviselet nélkül marad, a tárgyalás a fél költségére, oly meghagyással halasztandó el, hogy az ujabb tárgyaláson a meg nem jelenés törvényes következményeinek terhe mellett ügyvéd által tartozik megjelenni.

A mennyiben a felet ügyvéd képviseli, az ügyvédre nézve az 1887: XXVIII. t.-cz. intézkedései alkalmazandók.(3)

37. §. A biróság gondoskodni köteles arról, hogy a felek homályos kérelmeiket, tényelőadásaikat és nyilatkozataikat felvilágositsák, hiányos tényelőadásaikat kiegészitsék és általában a szükséges kérelmeket és nyilatkozatokat megtegyék. E végre a biróság a felekhez kérdéseket intézhet. Kérdéseket a felek is inditványozhatnak. A felek kérdéseinek megengedhetősége felett a biróság határoz.

Az ellenfél tényállitásaira vagy okirataira vonatkozó nyilatkozat elmulasztottnak csak akkor tekinthető, ha a felet a kérdéses nyilatkozat megtételére a biróság felszólitotta.

A biróság köteles az ügyvéd által nem képviselt feleket a szükséghez képest cselekményeik és mulasztásaik következményeire figyelmeztetni.(3)

---

(1) V. ö. 155., 199. §§.
(2) V. ö. 109., 132., 143. §§.
(3) V. ö. 143. §.

38. §. A biróság a tényállás felderitése végett az egyik, vagy mindkét fél személyes megjelenését, a félhez intézendő kérdések előleges közlése mellett vagy a nélkül, elrendelheti. Szükség esetében a biróság a fél személyes megkérdezését megkeresett biróság utján is eszközölheti. A biróság belátása szerint itéli meg annak a körülménynek a per eldöntésére való befolyását, ha a személyes megjelenésre idézett fél elegendő ok nélkül meg nem jelen, vagy a hozzá intézett kérdésekre nem felel.

39. §. A biróság a tényállás felderitése czéljából elrendelheti, hogy a fél a birtokában levő okiratokat, melyekre hivatkozott, mutassa be; továbbá, hogy leszármazási táblákat, terveket, vázlatokat és más felvilágositó rajzokat terjeszszen elő.

A biróság más biróságnál vagy hatóságnál levő iratokat, a mennyiben ez a tényállás felderitésére szükséges, hivatalból beszerez.

A biróság elrendelheti, hogy a fél az olyan okiratokat, melyek nem az állam hivatalos nyelvén vannak szerkesztve, hiteles forditásban mutassa be, nemkülönben elrendelheti azt is, hogy a bemutatott vagy beszerzett iratok bizonyos időn át az iratok mellé csatolva, vagy a biróságnál letéve maradjanak.

40. §. A biróság olyan körülmények tekintetében, melyeket a fél beszerezhető okirattal bizonyithat, egyéb bizonyitást kizárhat.

41. §. A biróság a per bármely szakában megkisérelheti a jogvitának, vagy egyes vitás kérdéseknek egyezségi elintézését.

Az egyezség vitás ténykörülményre vonatkozó eskütől is függővé tehető.

A felek egyezséget köthetnek oly módon is, hogy csupán egyes vitás tény vagy jogkérdést hagynak fenn birói eldöntés tárgyául. Ily esetben a biróság a vitás kérdések eldöntése mellett egyebekben itéletét a felek megállapodására köteles alapitani.(1)

42. §. A biróság elrendelheti, hogy az egy keresetben érvényesitett több követelés elkülönitve tárgyaltassék.

A biróság a tárgyalást első sorban a megosztható követelésnek egy részére, vagy a követelésnek előkérdésére szorithatja. Elrendelheti továbbá azt is, hogy a tárgyalás ugyanazon követelés megalapitására vagy megerőtlenitésére szolgáló vitapontok közül egyre vagy többre szorittassék.(2)

43. §. A biróság közös tárgyalás és eldöntés végett elrendelheti oly pereknek egyesitését, melyek előtte egymással összefüggő követelések iránt vannak folyamatban, akár ugyanazon, akár különböző felek között.

Az idézések, melyek az egyesités folytán netalán szükségessé válnak, hivatalból eszközlendők.(3)

44. §. Ha a per eldöntése egészben, vagy részben oly körülményektől függ, melyek megállapitása egy már meginditott más polgári peres, vagy perenkivüli, avagy büntető eljárásnak, vagy pedig valamely közigazgatási hatóság eldöntésének képezik tárgyát, — ugyszintén ha a perben hivatalból üldözendő oly büntetendő cselekmény jelenségei merülnek fel, melynek megállapitása a per eldöntésére lényeges befolyással van: a biróság a per tár-

(1) V. ö. 100. §.
(2) V. ö. 23. §. a bélyegilleték tekintetében 1894: XXVI. t. cz. 17. §.
(3) V. ö. 102. §.. (bélyeg) 1894: XXVI. t. cz. 17. §.; 1896: XXV. t. cz. 17. §.

gyalását a polgári vagy büntető eljárás jogerejü befejezéseig, illetőleg a közigazgatási hatóság végérvényes eldöntéseig felfüggesztheti.

Ha a büntető eljárás még meginditva nem volna, a biróság annak meginditásáról hivatalból gondoskodik.(1)

Az 1868: LIV. t.-cz. 9., 10., 12. és 13. §-ai, a sommás eljárásban hatályon kivül helyeztetnek.

45. §. A biróság az elkülönités, egyesités vagy felfüggesztés tárgyában hozott határozatát hivatalból is megszüntetheti.

Az egyesités, elkülönités, vagy ezek megszüntetése, ugyszintén a felfüggesztés megszüntetése tárgyában hozott határozatok ellen felebbvitelnek nincs helye.

46. §. Ha az ügy, vagy valamely külön eldöntésre alkalmas kérdés a biróság nézete szerint a határozathozatalra megérett, a biróság a tárgyalást berekeszti.

A biróság a berekesztett tárgyalást az itélet kihirdetése előtt ujból megnyithatja. A mennyiben a felek jelen nincsenek, azok az ujból megnyitott tárgyalásra hivatalból idézendők meg.

47. §. A tárgyalásról jegyzőkönyv vezetendő.

A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell:

1. a biróságnak megjelölését és a tárgyalásnak helyét és idejét;
2. a biró, esetleg a jegyzőkönyvvezető és a tolmács megnevezését;
3. az ügy megjelölését;
4. a megjelent felek és képviselőik nevét és perbeli állását;
5. annak megemlitését, hogy a tárgyalás nyilvánosan tartatott, vagy hogy a nyilvánosság kizáratott.(2)

48. §. A jegyzőkönyvbe a tárgyalás menetének általános kitüntetésén felül felveendők:

1. a kereseti kérelem és ellenkérelem, valamint a szóbeli tárgyalás folyamában előterjesztett és az ügy eldöntésére, vagy az eljárás menetére jelentőséggel biró egyéb kérelmek és ezeknek módositásai;
2. elismerések, lemondások és egyezségek, melyek által a peres ügy egészben, vagy részben elintéztetik;
3. a feleknek az ügy eldöntésére, vagy az eljárás menetére nézve lényeges tényállitásai és az ellenfélnek azok valóságára vagy valótlanságára nézve tett nyilatkozatai, a felajánlott bizonyitékokra való hivatkozással, tekintet nélkül a felek szóváltásainak sorrendére, jegyzőkönyvbe veendő, lehető rövid szövegezéssel; (3)
4. azok a feljegyzések, melyeknek jegyzőkönyvbe vételét a jelen törvény megszabja;
5. a per birósága előtt felvett bizonyitás eredménye, nevezetesen a tanuk vallomása, a szakértők véleménye és az eskü alatt kihallgatott felek nyilatkozatai, valamint a szemle eredménye.

A szakértőknek külön irásba foglalt véleménye, valamint a bizonyitás felvételéről és a felek személyes megkérdezéséről felvett külön jegyzőkönyvek, a tárgyalási jegyzőkönyvhöz mellékelendők.(4)

---

(1) V. ö. a bűnvádi perrendtartásról szóló 1896: XXXIII. t. cz. 6., 7., 486., 493. §§-ait.
(2) V. ö. 165. §.; 1896: XXV. t. cz. 19. §.
(3) V. ö. 160. §.
(4) V. ö. 160. §.; 1896: XXV. t. cz. 19. §.

49. §. A jegyzőkönyv, felvétele után, a feleknek felolvasandó, és a feleknek esetleges megjegyzései alapján, kiegészithető és kiigazitható.

A jegyzőkönyvet aláirják: a biró, esetleg a jegyzőkönyvvezető és a tolmács, valamint a felek is. Ha a felek a jegyzőkönyv aláirását megtagadják, e körülmény a jegyzőkönyvben megjegyzendő.

A jegyzőkönyvet és mellékleteit az érdekeltek bármikor megtekinthetik és azokról a birói ügyviteli szabályokban megállapitott módozatok közt másolatot vehetnek.

50. §. Ha az első tárgyalási határnapon a felek valamelyike meg nem jelen, a biróság a megjelent fél kérelmére az ügy érdemében tárgyal és határoz. A határozathozatalnál az alperes elmaradása esetében a felperes szóbeli tényállitásai, — a mennyiben az alperessel a keresetben közölve voltak, és a felperesnek egyéb előadásai vagy bizonyitékai által le nem rontvák, — valóknak tartandók. A felperes elmaradása esetében az alperestől tagadott kereseti ténykörülmények — a mennyiben ezeket a kereset mellékletei be nem bizonyitják, — figyelmen kivül hagyandók, az alperestől előadott ténykörülmények pedig valóknak tartandók.

Ha az első tárgyalási határnapon a felperes nem jelen meg; az alperes azt is kérheti, hogy a biróság a felperes keresetét az ügy érdemének eldöntése nélkül, végzéssel visszavettnek jelentse ki és a felperest az okozott költségben marasztalja. Ez esetben a felperes a határnap elmulasztása miatt igazolással nem élhet, a kereset és idézés hatályai azonban fenmaradnak, ha a felperes az elmulasztott határnaptól számitva 15 nap alatt az idézés ismétlését kéri.

Ha a felperes az idézés ismétlését kéri, vagy a pert ujabban meginditja; az alperes a perbebocsátkozást mindaddig megtagadhatja, mig a megállapitott költségek meg nincsenek téritve.

Első tárgyalási határnapnak tekintendő az a határnap is, a melyre a tárgyalás az alperes érdemleges ellenkérelmének előadása előtt volt elhalasztva.(1)

51. §. Ha a felek valamelyike az alperes érdemleges ellenkérelmének előadása után nem jelenik meg az ujabb tárgyalási határnapon, a biróság a megjelent féllel ennek kérelmére az ügy tárgyalását folytatja.

Ez esetben a megjelent fél ténybeli előadásai valóknak, a meg nem jelent fél állitásai pedig, a mennyiben a megjelent fél tagadja, be nem bizonyitottaknak tekintendők; a korábbi tárgyalások azonban, valamint a bizonyitás eredménye a határozathozatalnál figyelembe vétetik.

Ugyanez az eljárás követendő akkor is, ha a felek valamelyike tárgyalás közben eltávozik.(2)

52. §. Ha valamely tárgyalási határnapon a felek közül egyik sem jelenik meg, vagy a megjelent fél az ügy tárgyalását nem kivánja: a per mindaddig szünetel, a mig valamelyik fél ujabb határnap kitüzését nem kéri.

Ha még az ülés folyamán mindkét fél megjelenik, a biróság bármelyik fél kérelmére megtarthatja a tárgyalást a felhiváskor megjelent felekkel befeje-

---

(1) V. ö. 27. §. 5. p., 54., 109., 128., 165., 173., 201. §§. A bélyegilleték tekintetében v. ö. 1894: XXVI. t. cz. 10. §.
(2) V. ö. 54. §.

zett tárgyalások után ugyanazon ülésben, esetleg pedig a tárgyalás megtartására azonnal ujabb határnapot tüz.

Az elmulasztott tárgyalástól számitandó 3 év elteltével a per megszüntnek tekintendő.(1)

53. §. A határnap elmulasztása az ügy felhivásával kezdődik.

A mulasztás következménye nem áll be, ha a fél a kérelem felett tartott szóbeli tárgyalás berekesztéseig megjelen.(2)

54. §. A biróság a mulasztás következményeinek kimondását az 50. és 51. §§. eseteiben végzéssel megtagadja:

1. ha a megjelent fél valamely hivatalból figyelembe veendő körülmény tekintetében a szükséges bizonyitékot nem adja elő s annak a körülménynek fenforgása vagy fen nem forgása e miatt kétes marad;

2. ha a meg nem jelent fél a tárgyalási határnapról törvényesen nem volt értesitve;

3. ha a biróság azt találja, hogy az idézés kézbesitése és a határnap közötti idő a megjelenésre nem volt elegendő, vagy a mulasztó félt megjelenésében köztudomásu természeti esemény, vagy más elháríthatatlan akadály gátolta;

4. ha a szóbeli tárgyaláson előadott kereset vagy viszontkereset vagy az ezeknek megállapitására felhozott tények az ellenféllel még közölve nem voltak, vagy ha a megjelent fél a korábbi tárgyaláson előadottakat a meg nem jelent fél hátrányára módositja.

A jelen §. 2. és 3. pontjainak eseteiben a biróság az ügy tárgyalására hivatalból ujabb határnapot tüz ki. A 4. pont esetében a megjelent fél előadásai kérelmére a jegyzőkönyvbe veendők és a meg nem jelent fél a jegyzőkönyv ide vonatkozó másolatának közlésével az ügy tárgyalására ujból megidézendő. Ha pedig a biróság a mulasztás következményeinek kimondását az 1. pont értelmében tagadja meg, az eljárás szünetel és erről a meg nem jelent fél is értesitendő. Az eljárás ujra felvételét ez esetben az 52. §-ban emlitett 3 év letelte előtt bármelyik fél kérheti.

A mulasztás következményeinek kimondását megtagadó határozat ellen az ujabb tárgyalás megtartására nézve halasztó hatályu felfolyamodásnak van helye. Ha a felfolyamodásnak hely adatik, a biróság a hivatalból kitüzendő ujabb határnapon a mulasztás következményei felől a mulasztó fél meghallgatása nélkül határoz.(2)

55. §. Ha a kézbesitési bizonyitvány a tárgyalási határnapig be nem érkezett, a biróság a meg nem jelenés és következményei felől a kézbesitésre vonatkozó értesités beérkezése után határoz. A meg nem jelenés következményeit kimondó itélet ez esetben mindkét félnek kézbesitendő.(2)

56. §. Ha a tárgyalásra több alperestárs közül nem valamennyien jelentek meg: a meg nem jelentekről azt kell föltenni, hogy a megjelent pertárs védelméhez, és ha több pertárs jelent meg, ezek közül annak védelméhez csatlakoznak, mely részükre a legkedvezőbb, — kivévén ha e védelem csupán a megjelent alperesekre nézve bir jelentőséggel.(3)

57. §. Az igazolásra nézve az 1881: LIX. t.-cz. 61—68. §-ai alkalmazandók.(4)

---

(1) V. ö. 54., 162., 215., 227., 228. §§.; 1896: XXV. t. cz. 31. §.
(2) V. ö. 162. §.
(3) V. ö. 162. §.; 1868: LIV. t. cz. 112. §.
(4) V. ö. 138., 163. §§.; 1894: XXVI. t. cz. 8. §. *b)* p. (bélyegilleték).

IV. FEJEZET.

Bizonyitás.

58. §. Oly tényállitásokat, melyeket az ellenfél a szóbeli tárgyaláson, vagy a megkeresett biró előtt beismert, bizonyitani nem szükséges.(1)

59. §. A beismerés hatályosságára nincsen befolyással, ha önálló, a beismert tényállitással nem ellenkező állitások vannak hozzákapcsolva.

Mennyiben legyen valamely korlátolt beismerő nyilatkozat beismerésnek vagy tagadásnak tekintendő, az eset körülményei szerint a biró itéli meg.(2)

60. §. A biróság a körülmények szorgos méltatása alapján itéli meg, hogy a perben tett beismerés visszavonás által mennyiben veszti el erejét.

A beismerés erejét veszti, ha az ellenfél a visszavonásba beleegyezik.(2)

61. §. A szóbeli tárgyalás folyamában a biróság felhivására kifejezetten nem tagadott olyan tényállitásokat, melyek valóságukkal össze nem férő előadás által közvetve tagadottaknak sem tekinthetők, bizonyitani nem szükséges; hacsak a fél egyéb előadásaiból nem következik, hogy azokat tagadni akarja.

A biróság a körülmények szorgos méltatása alapján belátása szerint itéli meg azt: hogy a félnek olyan nyilatkozata, mely szerint az ellenfél tényállitásának valóságáról nincs tudomása, vagy arra emlékezik, tagadásnak tekinhető-e.(3)

62. §. A biróság előtt ismeretes köztudomásu tényeket bizonyitani nem szükséges. Ugyanez áll azokra a tényekre nézve is, a melyekről a biróságnak hivatalos tudomása van.(3)

63. §. Más államban érvényes jogszabályok, ideértve a viszonosságra vonatkozó szabályokat is, továbbá a helyi és különszerü szokások, valamint a helyhatósági szabályok csak akkor bizonyitandók, ha a biróság nem ismeri azokat. A biróság azonban a jogszabályok megismerése végett felhasználhat a felektől fel nem hozott forrásokat is és az e végre szükséges lépéseket hivatalból is megteheti.(3)

64. §. A biróság a bizonyitékok mérlegelésében törvényes bizonyitási szabályokhoz csak a jelen törvényben kijelölt esetekben van kötve; egyébként pedig valamely tényállitásnak valóságát vagy valótlanságát a tárgyalás és a bizonyitás egész tartalmának szorgos méltatása alapján itéli meg. Az okok, a melyek a biróság meggyőződését előidézték, ugyszintén a melyek miatt a biróság valamely bizonyitást elégtelennek tartott, vagy a fél ajánlotta bizonyitást mellőzte, az itéletben tüzetesen előadandók.(4)

A bizonyitási teher szabályait,(5) valamint a jogszabályokat, melyek szerint valamely ténykörülmény egyáltalán, vagy az ellenkező bebizonyitásáig valónak tartandó, ugyszintén a törvényes vélelmeket(6) a jelen §. rendelkezése nem érinti.

65. §. A biróság valamely kár vagy elmaradt haszon mennyiségét, ha a

(1) V. ö. 64., 152. §§.
(2) V. ö. 215., 227. §§.
(3) V. ö. 76., 77., 215., 227. §§.
(4) V. ö. 58., 73—75., 81., 96., 99., 100., 215., 227. §§
(5) V. ö. 1868: LIV. t. cz. 152. §.
(6) V. ö. 1868: LIV. t. cz. 153. §.

felek ajánlotta bizonyitékok megnyugtató eredményt nem nyujtottak, az összes körülmények figyelembevételével legjobb belátása szerint állapitja meg. A biróság, a mennyiben ezen véleményének alkotásához szükségesnek találja, nemcsak szakértők meghallgatását, hanem bizonyitásfelvételt és tudakozódásokat is hivatalból foganatosithat.(1)

66. §. A bizonyitást, a mennyiben megkeresés szüksége nem forog fenn, a per birósága a szóbeli tárgyalás folyamán veszi fel.

67. §. Ha a bizonyitás felvételének elrendelése következtében a tárgyalás elhalasztása válik szükségessé, a biróság végzést hoz és ebben a bizonyitandó tényeket és a bizonyitási eszközöket megjelöli és egyuttal kitüzi az ujabb tárgyalási határnapot. Ha a bizonyitás felvétele megkeresett biró által történik, a biróság a tárgyalás folytatására a határnapot a bizonyitás felvétel befejezése után tüzi ki és arra a feleket hivatalból megidézi.(2)

68. §. A biróság a bizonyitás felvételét elrendelő végzéséhez nincs kötve. A biróság elrendelheti a bizonyitás felvételének ismétlését vagy kiegészitését.(3)

69. §. Ha a bizonyitás felvétele vagy folytatása végett ujabb határnap kitüzése válik szükségessé; a határnap abban az esetben is hivatalból kitüzendő, ha a korábbi határnapon a bizonyitó fél meg nem jelent, vagy ha egyik fél sem jelent meg.(2)

70. §. A megkeresett biróság a bizonyitás felvétele végett szükség esetében más biróságot kereshet meg. Erről a megkeresésről a felek értesitendők.(2)

71. §. A felek a bizonyitás felvételénél az esetben is jelen lehetnek, ha az nem a perbiróság előtt történik. E végből a megkeresett biróság a feleket a kitüzött határnapról értesiteni tartozik.

A bizonyitás felvétele a kellően értesitett felek távollétében is a lehetőség szerint foganatositandó.

A biróság a bizonyitás felvételénél jelen nem volt fél kérelmére és költségére a bizonyitás ujolagos felvételét vagy kiegészitését elrendelni tartozik; ha a fél valószinüvé teszi, hogy a bizonyitás felvételénél hibáján kivül nem lehetett jelen és hogy a bizonyitás felvétele hiányos.(4)

72. §. A bizonyitás felvételéről és eredményéről a felek az ügy érdemének folytatólagos tárgyalásával együtt tehetik meg észrevételeiket.

Ha a bizonyitás felvétele nem az itélő biróság előtt történt, annak eredményét a felek adják elő a tárgyaláson; szükség esetében a bizonyitásról felvett jegyzőkönyv tartalmát a biróság adja elő.(5)

73. §. A közokiratok bizonyitó erejére vonatkozó szabályok továbbra is érvényben maradnak.

Az 1868: LIV. t.-cz. 167. és 168. §-ai szerint kiállitott magánokiratok, ha valódiságuk nincs kétségbe vonva, vagy be van bizonyitva; az ellenkező bebizonyitásáig teljes bizonyitékul szolgálnak arra nézve, hogy kiállitójuk a bennük foglalt nyilatkozatokat tette.

Más alakban kiállitott magánokiratok bizonyitó erejét a biróság a jelen

---

(1) V. ö. 97., 215., 227. §§.
(2) V. ö. 158. §.
(3) V. ö. 156., 158., 215., 227. §§.
(4) V. ö. 109., 158. §§.
(5) V. ö. 107. §.

törvény 64. §-a szerint szabadon mérlegeli. E szabály alól kivételt képeznek az adóslevelek, a melyek, ha az 1868: LIV. t.-cz. 167. és 168. §-aiban megszabott kellékeknek meg nem felelnek, a kölcsön leolvasását és a kötelezettség elvállalását egymagukban nem bizonyitják.

Azokat a különös törvényes intézkedéseket, a melyek a magánokiratok teljes bizonyitó erejét kevesebb alakszerüségekhez kötik, ugyszintén a melyek a jogügyletek érvényességére nézve különös kellékeket állapitanak meg, a jelen törvény nem érinti.(1)

74. §. A biróság a 64. §. szerint itéli meg, hogy az okiraton lévő törlések, vakarások, közbeszurások és más külső hiányok és rendellenességek az okirat bizonyitó erejét mennyiben csökkentik vagy szüntetik meg.(2)

75. §. A kereskedelmi törvénynek a kereskedelmi könyvekkel, továbbá az alkuszok naplóival és kötjegyeivel való bizonyitásra vonatkozó 31—36. és 541—543. §-ait a jelen törvény nem érinti. A kereskedelmi törvény 31. és 541. §§-ban emlitett eskü kivételére nézve azonban a jelen törvény 98. §-a alkalmazandó.(2)

76. §. A magánokirat valódisága nem bizonyitandó, ha azt az ellenfél a szóbeli tárgyalás folyamán nem tagadja.

A nyilatkozat megitélésére nézve a 61. §. szabályai alkalmazandók.(2)

77. §. Ha a magánokirat aláirása, illetőleg az 1868: LIV. t.-cz. 167. §-ának *c)* pontja szerint alkalmazott kézjegy valódisága nem tagadtatik (61. §.), vagy bebizonyittatik; az aláirást megelőző szöveg az ellenkező bebizonyitásáig valódinak vélelmezendő, kivévén, a mennyiben az okirat külső hiányai vagy rendellenességei (74. §.) e vélelmet lerontják.

78. §. A magánokiratok irásának és aláirásának valódisága a jelen törvény szabályai szerint bizonyitandó.

Annak bizonyitása, hogy az irás vagy aláirás valódi-e, vagy hamis, más oly irással való összehasonlitás által is történhetik, melynek valódisága nincs kétségbe vonva, vagy be van bizonyitva.

A biróság az összehasonlitás eszközölhetése végett elrendelheti, hogy a fél, ki irását vagy aláirását kétségbe vonta, irja le a biróságtól megjelölendő szavakat a biróság előtt, vagy megkeresett biró előtt.

Ha a fél e meghagyásnak eleget nem tesz, a biróság e körülménynek bizonyitó erejét belátása szerint itéli meg.

A biróság az összehasonlitás bizonyitó erejét rendszerint szakértők meghallgatása nélkül itéli meg, a szükséghez képest azonban szakértőket is meghallgathat.(1)

79. §. Az okirat, a melylyel a fél bizonyitani akar, az ellenfél kivánatára, vagy a biróság rendeletére, a tárgyaláson eredetiben felmutatandó.

Az okirat eredetiben vagy másolatban és ha az okiratnak csak egyes részei birnak jelentőséggel, legalább vonatkozó részeiben a tárgyalási jegyzőkönyvhöz melléklendő.

Ha az ellenfél az okirat valódiságát kétségbevonja, vagy meghamisitását állitja, az eredeti okirat a per jogerejü eldöntéseig a biróságnál megőrzendő.

80. §. Az 1868: LIV. t. cz. 171., 180. és 187. §§-nak intézkedései, va-

(1) V. ö. 215., 227. §§.
(2) V. ö. 77., 215., 227. §§.

lamint a kereskedelmi könyvekkel való bizonyitás módjára nézve fennálló eljárási szabályok érintetlen maradnak.

81. §. A bizonyitó fél kérelmére az ellenfél a birtokában lévő okiratot fel tartozik mutatni, ha az okirat tartalmánál fogva a felekre nézve közös, vagy ha az okiratot kiadni vagy felmutatni különben is köteles.

Közösnek tekintendő az okirat nevezetesen azon személyek között, kiknek érdekében van kiállitva vagy kiknek kölcsönös jogviszonyait tanusitja. Közösnek tekintendők az érdekeltek között, vagy azok egyike és egy közös közbenjáró között valamely jogügyletre nézve folytatott irásbeli tárgyalások is.(1)

A biróság a felmutatás kötelessége felől vita esetében végzéssel határoz. A végzés ellen külön felebbvitelnek nincs helye.

Ha az ellenfél tagadja, hogy az okirat birtokában van, a biróság eskü alatt hallgatja ki a tagadás valóságának, valamint az okirat hollétének és azon körülménynek kideritése végett, hogy az okiratot nem szándékosan semmisitette-e meg vagy tette hasznavehetetlenné.

A biróság a 64. §. szerint itéli meg, hogy a bizonyitó féltől felmutatott másolat vagy az okirat tartalmára nézve előadottak mennyiben érdemelnek hitelt, ha az ellenfél az okiratot, melynek birtokát beismerte, ki nem adja, az eskü alatti vallomást megtagadja vagy ha vallomásából vagy egyébként kitünik, hogy az okiratot szándékosan megsemmisitette vagy hasznavehetetlenné tette. Szükség esetében a biróság a feleket az okirat tartalmára nézve eskü alatt kihallgathatja. (95. §.)

82. §. Ha a biróság a fél által hivatkozott tanu kihallgatását szükségesnek találja: a tanut ha jelen van, azonnal kihallgatja, különben pedig a tárgyalás folytatására kitüzött határnapra idézvénynyel megidézi.

Ha a tanu a biróság székhelyén és az e helyen lévő járásbiróságok területén kivül tartózkodik, a kihallgatás megkeresvény utján történik. A biróság azonban a tanut a szomszédos járásbiróság területéről maga elé idézheti, ha a közvetlen kihallgatás idő- és költségkimélés tekintetéből czélszerünek mutatkozik.

A tanukihallgatás helyére nézve az 1868: LIV. t. cz. 197. §-ában foglalt szabályok alkalmazandók.

83. §. A biróság a tanu megidézését vagy ha a tanu kihallgatása más biróság által foganatositandó, a biróság megkeresését attól teheti függővé: hogy a bizonyitó fél a tanukihallgatás költségének fedezésére bizonyos összeget tegyen le a biróságnál.

Ha a fél a letételt a kitüzött határidő alatt nem teljesiti, a tanu megidézése, illetőleg a megkeresés mellőzendő; hacsak a letétel utólag oly időben nem pótoltatik, hogy a tanukihallgatás még az eljárás késleltetése nélkül megtörténhessék.(2)

84. §. Ha a tanukihallgatás külföldön eszközlendő, a biróság az ellenfél kérelmére a tanukihallgatás elrendelésével egyidejüleg a tárgyalás folytatására megfelelő határnapot tüz ki. Ha a tanukihallgatás jegyzőkönyve a tárgyalás folytatására kitüzött határnap után érkezik meg, az az ügy tárgyalá-

(1) V. ö. 215., 227. §§.

(2) V. ö. 94., 215., 227. §§. A 83—93. §§-oknak a tanukra vonatkozó rendelkezései a kir. közigazgatási biróság előtti eljárásban is alkalmazandók: 1896: XXVI. t. cz. 114. §.

sánál és eldöntésénél csak akkor vehető figyelembe, ha e miatt az eljárás befejezése késedelmet nem szenved.

A biróság a külföldön eszközlendő tanukihallgatás elrendelését az ellenfél kérelmére mellőzheti, ha a felek meghallgatása után valószinünek mutatkozik, hogy a tanukihallgatás elrendelése eredményre nem fog vezetni.(1)

A jelen §. rendelkezései nem alkalmazhatók, ha a tanukihallgatás az osztrák-magyar monarchia másik államában vagy Bosznia-Herczegovinában eszközlendő.(1)

85. §. Tanuként ki nem hallgathatók:

1. a lelkész arra nézve, a mit a gyónásban, vagy egyébként a titoktartás egyházi kötelessége alatt közöltek vele;(2)

2. hivatalban levő, vagy abból kilépett közhivatalnok oly kérdésekre, a melyekre nézve a tanuságtétellel a hivatali titoktartás kötelességét megsértené, ha e kötelesség alól illetékes felettes hatósága fel nem mentette;(2)

3. hivatalban lévő, vagy kilépett közhivatalnok oly körülményekre nézve, melyek közokirattal bizonyithatók.(1)

86. §. A tanuságtétel megtagadható:

1. ha a tanu a felek valamelyikének fel- vagy lemenő ágbeli rokona, házastársa vagy jegyese;(3)

2. ha a kérdésre adandó felelet bűnvádi eljárás alapjául szolgálhatna a tanu ellen, továbbá fel- vagy lemenő ágbeli rokonai, unokatestvérei és ezeknél közelebbi oldalrokonai, házastársa és jegyese, fel- vagy lemenő ágbeli sógorai, házastársának testvére, testvérének házastársa, örökbefogadó vagy nevelőatyja, örökbefogadott vagy nevelt gyermeke, gyámja, gondnoka, gyámoltja vagy gondnokoltja ellen; még pedig a házassági és sógorsági viszonyban lévőkre nézve tekintet nélkül arra, hogy fennáll-e még a viszony alapját képező házasság, vagy sem;(4)

3. ha a kérdésre adandó felelet által a tanu vagy az ezen §. 1. pontjában emlitett személyek valamelyike becsületükben vagy a tanu vagyonában sérelmet szenvednének;(5)

4. oly körülményekre nézve, a melyekre a tanu nem nyilatkozhatik a nélkül, hogy a hivatásával járó titoktartó kötelességet, különösen mint ügyvéd, közjegyző, orvos vagy ezek segéde meg ne sértse, a mennyiben a titoktartás kötelessége alól fel nem mentették;

5. ha a tanu a kérdésre adandó felelettel valamely müszaki vagy ipari titkot árulna el.

A tanu a jelen §. eseteiben a kihallgatás előtt, vagy midőn a kérdéses viszony kiderül, figyelmeztetendő: hogy vallomásának megtagadására fel van jogositva.

A megtagadás jogosultsága felől a perbiróság a felek meghallgatása után végzéssel határoz. A végzés ellen, mely a tanut vallomástételre kötelezi, a tanu halasztó hatályu felfolyamodással élhet.

87. §. Az előző §. 1. és 3. pontja alapján a tanuságtétel meg nem tagadható:

---

(1) V. ö. 215., 227. §§.
(2) V. ö. 98. §.
(3) V. ö. 87., 94. §§.
(4) V. ö. 94. §.
(5) V. ö. 87. §.

1. ha a kérdés oly jogügyletre vonatkozik, a melynél a kihallgatandó mint tanu szerepelt;

2. ha a kérdés oly cselekményre vonatkozik, a melyet a tanu a vitás jogviszony tekintetében mint valamelyik félnek képviselője, vagy megbizottja teljesitett, vagy ha a tanu a vitás jogviszony tekintetében mint kezes, vagy jogelőd jelentkezik;

3. ha a tanu családtagjának születése, házassága vagy elhalálozása bizonyitandó;

4. ha a kérdés családi viszonyon alapuló vagyonjogi ügyre vonatkozik.(1)

88. §. A tanuk egyenkint és az ugyanazon ügyben kihallgatandó többi tanuk jelen nem létében hallgatandók ki.

Oly tanuk, kiknek vallomásai egymással ellenkeznek, szembesithetők egymással.(1)

89. §. A tanuhoz intézendő kérdéseket a biróság teszi fel.

A tanu felhivandó, hogy mindazt, a mit a kihallgatás tárgyára nézve tud, adja elő. A tanuhoz ezek után a szükséghez képest a vallomás felvilágositására és kiegészitésére szolgáló kérdések intézendők; különösen annak megállapitása végett is, hogy a tanu tudomását honnét meritette.

Kérdéseket a felek is inditványozhatnak. A biróság a feleknek kérelmükre megengedheti, hogy a tanuhoz közvetetlen is intézhessenek kérdéseket.

A felek inditványozott kérdéseiket a perbiróságnál irásban is átadhatják.

A féltől inditványozott, vagy a tanuhoz közvetlenül intézett kérdések megengedhetősége felől a biróság határoz.(2)

90. §. A per birósága elrendelheti, hogy a tanu mutassa föl kihallgatása alkalmával az olyan okiratokat, a melyek vallomása szerint az ügyre vonatkoznak és birtokában vannak, továbbá hogy a felmutatott okiratok másolatban az iratokhoz csatoltassanak és bizonyos időn át eredetiben is az iratokhoz csatolva, vagy a biróságnál letéve maradjanak. Ha a felmutatott okiratnak csak egy része vonatkozik az ügyre, a tanu beleegyezése nélkül az okiratnak eredetijét csak a biróság tekintheti meg és annak csak a biróság által elkészitendő kivonata csatolható az iratokhoz.

A felmutatás alaptalan megtagadása esetében a tanuságtétel megtagadásának következményeit kell alkalmazni.

A tanu azon eseteken kivül, a melyekben a tanuságtétel megtagadható, az okirat felmutatását akkor is megtagadhatja, ha a felmutatás a perben nem álló valamely személynek kárt okozna. A fél jogát, hogy a tanutól a birtokában levő okirat kiadását vagy felmutatását külön perrel követelhesse, e rendelkezés nem érinti.(3)

91. §. A tanu megesketése mellőzendő:

1. ha kihallgatásakor életének 14-ik évét még be nem töltötte, vagy ha értelme fejletlenségénél vagy gyengeségénél fogva az eskü jelentőségéről kellő fogalma nincs; (4)

2. ha elmebeli vagy testi fogyatkozásánál fogva a valóságot meg nem tudhatta, vagy közölni nem képes; (4)

---

(1) V. ö. 98., 215., 227. §§.
(2) V. ö. 92., 98. §§. 1868: LIV. t. cz. 220. §.
(3) V. ö. 92., 215., 227. §§.; 1868: LIV. t. cz. 220. §.
(4) V. ö. 100. §.

3. ha a tanu hamis tanuzásért vagy hamis esküért jogerejüleg elitéltetett;
4. ha az érdekelt felek a tanu megesketésétől közös megegyezéssel elállanak.

A tanu megesketése mellőzhető és pedig, a mennyiben a felek jelen vannak, azok meghallgatása után, ha a tanu vallomása hitelt az esküvel való megerősités esetében sem érdemelne. Ha a tanu megesketését a megkeresett biróság mellőzte, a perbiróság a tanu utólagos megesketését elrendelheti.[1]

92. §. Ha a tanu kihallgatásának megkeresett biróság által kell történnie, a megkeresvényben a tanuval bizonyitandó tényállás a kihallgatáshoz netalán szükséges iratokkal együtt, valamint a tanuhoz intézendő kérdések közlendők.

A megkeresett biró a tanuhoz a megkeresvényben közölt és a felektől a 89. §. szerint inditványozott kérdéseken kivül a kihallgatáskor szükségeseknek mutatkozó egyéb kérdéseket is intézhet; okiratok felmutatását (90. §.) azonban a tanutól csak akkor követelheti, ha ezt a perbiróság elrendelte.[2]

93. §. Ha a tanut a perbiróság hallgatja ki, a tanu vallomását a tárgyalási jegyzőkönyvbe iktatja; ha pedig a tanut megkeresett biró hallgatja ki, a vallomás külön jegyzőkönyvbe veendő.

Egyebekben a tanubizonyitásra az 1868 : LIV. t. cz. 195., 200., 202. §§., a 203. §. második bekezdése, a 204., 206. és 208. §§. továbbra is megfelelően alkalmazandók.

94. §. A szakértőket a biróság nevezi ki.

A biróság egy szakértőt is kinevezhet.

A biróság a kinevezett szakértők helyett másokat nevezhet ki.

A szakértők kinevezése előtt a biróság a feleket a szakértők számára és személyére nézve meghallgatja. Ha a felek egy vagy több szakértő személyében megegyeznek: a biróság a kinevezésnél a felek javaslatához alkalmazkodjék, a felektől javaslatba hozott szakértők számát azonban korlátolhatja.

Egy szakértőt a biróság csak akkor nevezhet, ha több szakértő kihallgatása nem mutatkozik szükségesnek és a több szakértő által felmerülő költség a per tárgyának értékével arányban nem állana.

Olyan személyek, kik a per kimenetelétől közvetlenül vagy közvetve kárt vagy hasznot várhatnak; továbbá, kik a felek valamelyikével a 86. §. 1. és 2. pontjában megjelölt viszonyban állanak, az ügyben a felek valamelyikét képviselik vagy képviselték, a felek valamelyikével perben vagy ellenségeskedésben állanak, végre hamis tanuzás, hamis eskü vagy nyereségvágyból elkövetett bűntett vagy vétség miatt el voltak itélve, szakértőkül nem alkalmazhatók.

A biróság a szakértők kinevezését a megkeresett biróra is rábizhatja, ki a kinevezésnél a jelen §. szerint jár el.[3]

A biróság a szakértők által való bizonyitásnak ugyanazon vagy más szakértők alkalmazása mellett való ismétlését rendelheti el.

A mennyiben a jelen törvényből más ki nem tünik, a birói szemlére és a

---

(1) V. ö. 96. 98., 100., 158., 215., 227. §§.
(2) V. ö. 158. §.
(3) V. ö. 158., 216., 227. §§.

szakértők meghallgatására nézve az 1868: LIV. t. cz. 211. §-a, 212. §-ának első bekezdése, 214., 215., 218. és 219. §-ai, a 216. §-a pedig azzal az eltéréssel, hogy a szemle és a szakértők meghallgatásának eredménye, ha ezeket a perbiróság foganatositja, rendszerint a tárgyalási jegyzőkönyvbe igtatandó, megfelelően alkalmazandók.

A jelen törvény 83. §-a megfelelően alkalmazandó birói szemle és szakértői bizonyitás esetében is.

Szakértő személyek, kik oly elmult állapotokról s ténykörülményekről tanuskodnak, melyek észleléséhez szakértelem volt szükséges: tanuknak tekintetnek és reájuk a tanukihallgatásra vonatkozó szabályok alkalmazandók.(1)

95. §. A biróság kérelemre vagy hivatalból is elrendelheti a félnek eskü alatti kihallgatását, ha valamely döntő ténykörülményre nézve más bizonyiték egyáltalán nem forog fenn, vagy a bizonyiték kiegészitése válik szükségessé.

A biróság a per körülményeihez képest belátása szerint itéli meg, hogy több pertárs közül, a közkereseti vagy betéti társaság több tagja közül, vagy jogi személy több képviselője közül egyet vagy többet vagy valamennyit hallgassa-e ki eskü alatt.

Hasonlag belátása szerint itéli meg a biróság, hogy kiskoruak és gondnokoltak pereiben a felet vagy törvényes képviselőjét, illetőleg mind a kettőt; a csődtömeg pereiben pedig a közadóst vagy pedig a tömeggondnokot, illetőleg mind a kettőt hallgassa-e ki eskü alatt.

Ha a biróság valamelyik félnek kihallgatását elrendelte, a másik fél szintén kihallgatandó, ha ez iránti kérelmét az eskü letétele előtt előterjesztette.

A biróság azonban az egyik fél megesketése előtt hivatalból is elrendelheti a másik fél kihallgatását.

Ha a biróság mind a két felet kihallgatja: a kihallgatás után a 96. §. rendelkezéseinek figyelembevételével dönti el, hogy melyik felet bocsátja vallomásának esküvel való megerősitésére.(2)

96. §. Ha valamely döntő ténykörülményre nézve más bizonyiték fenn nem forog, a biróság első sorban a bizonyitó fél ellenfelét hallgassa ki, hacsak utóbbi maga nem kéri a bizonyitó félnek eskü alatti kihallgatását; mind a két fél kihallgatása esetében is rendszerint a bizonyitó fél ellenfelét bocsássa a biróság az esküre, a bizonyitó felet pedig csak akkor: ha a fenforgó körülményeknek a 64. §. szerinti mérlegelése után ugy találja, hogy az ellentétes vallomások közül a bizonyitó fél vallomása mutatkozik valószinünek; avagy ha az ellenfél a vallomástételt vagy az eskü letételét megtagadja.

Ha a ténykörülményről csak a bizonyitó félnek van közvetlen tudomása, vagy esküre csak a bizonyitó fél bocsátható (91., 98. §§.): ezt a biróság az ellenfél beleegyezésének esetén felül csak akkor bocsáthatja esküre, ha a 64. §. szerint mérlegelendő oly ténykörülmények forognak fenn, a melyek a bizonyitó fél vallomásának valóságát támogatják.

Ha a döntő ténykörülményre nézve a bizonyiték kiegészitése válik szük-

---

(1) V. ö. 48., 158., 215., 227. §§. A 94. §. a kir. közigazgatási biróság előtti eljárásban is alkalmazandó: 1896: XXVI. t. cz. 114. §.

(2) V. ö. 81. §.

ségessé; a biróság a per körülményeihez képest belátása szerint itéli meg, hogy a bizonyitó felet vagy ellenfelét bocsássa-e esküre. (98. §.)[1]

97. §. Valamely kár vagy elmaradt haszon mennyiségének megállapithatása végett (65. §.) a bizonyitó fél arra nézve is eskü alatt kihallgatható, és pedig a 96. §-ban foglalt korlátozásokra való tekintet nélkül; hogy kárát, illetőleg az elmaradt hasznot mennyire becsüli.

A fél, a ki valamely vagyont, annak egyes alkotó részeit, adósságokat vagy bizonyitási eszközöket tartozik fölfedezni, erre nézve az ellenfél kérelmére a szóbeli tárgyalás folyamán eskü alatt kihallgatható.[2]

98. §. A felek kikérdezésére és esetleges szembesitésére nézve a 85. §. 1. és 2. pontja és a 88. és 89. §§. alkalmazandók.

A fél előzetes figyelmeztetésére és megesketésére nézve az 1868 : LIV. t. cz. 200. és 204. §§-aiban a tanukra nézve fölállitott szabályok alkalmazandók. A 91. §-nak eseteiben a fél megesketése is mellőzendő, illetőleg mellőzhető.

A fél kihallgatása fontos okokból megkeresés utján, vagy a fél lakásán kiküldött biró által is történhetik. Ilyen esetben a vallomás beérkezte után a perbiróság dönti el, hogy a kihallgatott fél esküre bocsátandó-e?[3]

99. §. A biróság a 64. §. szabályai szerint itéli meg a fél vallomásának bizonyitó erejét, valamint annak a körülménynek a tényállitások valóságára vagy valótlanságára való befolyását: hogy a kihallgatásra megidézett fél meg nem jelent, vagy a vallomástételt egészben vagy részben, ugyszintén az eskü letételét megtagadta.

A kihallgatási határnap elmulasztása miatt igazolási kérelemnek nincs helye; a biróság azonban a körülmények figyelembevételével a kihallgatást ujból elrendelheti.

100. §. Fő-, pót-, becslő- és fölfedező eskünek, valamint az 1868 : LIV. t. cz. 172. §-ának *d)* és *e)* pontja értelmében a magánokirat irásának és aláirásának valódisága iránt megitélhető eskünek a sommás eljárásban nincs helye.

A felek abban állapodhatnak meg, hogy valamely döntő ténykörülménynek bebizonyitása valamelyik félnek, vagy egy harmadik személynek esküjétől tétessék függővé. Ebben az esetben a félnek, illetőleg a harmadiknak esküképessége a 91. §. 1. és 2. pontja szerint itélendő meg; egyébként pedig az eskü letételére és letételének vagy le nem tételének következményeire nézve az 1868 : LIV. t. czikkben foglalt szabályok a következő eltéréssel alkalmazandók: a biróság a felektől megállapitott eskü letételét, ha a per eldöntésére nézve szükségesnek találja, a tárgyalás folyamán végzéssel rendeli el, és az esküt, a mennyiben lehetséges, nyomban kiveszi, vagy pedig az elrendelő végzésben az eskü letételére egyuttal határnapot tüz ki, illetőleg, ha az eskü megkeresett biró előtt teendő le, a megkeresés iránt intézkedik. Az eskü elrendelése tárgyában hozott végzés ellen külön felebbvitelnek nincs helye.

Ha a felek az egyezséget eskütől teszik függővé, a biróság az esküt nyomban kiveszi, vagy pedig az eskü letételére végzéssel határnapot tüz ki.[4]

101. §. Az 1868 : LIV. t. cz. 534—542. §§-aiban az előleges bizonyitásra

(1) V. ö. 156. §.
(2) V. ö. 81. §.
(3) V. ö. 48., 75., 158., 221. §§.
(4) V. ö. 152. §.

nézve foglalt szabályok azzal az eltéréssel alkalmazandók: hogy a tanuk képességére és kihallgatására, valamint a szakértők képességére, számára, és a mennyiben az előleges szemléhez az ellenfél is meg van hiva (1868: LIV. t. cz. 541. §.), azoknak kinevezésére nézve is, ugyszintén az előleges bizonyitásnak a perben való felhasználására és mérlegelésére nézve a jelen törvény szabályai irányadók.[1]

V. FEJEZET.

Birói határozatok.

102. §. Ha a per érdeme végeldöntésre alkalmas, a biróság a tárgyalást bezárja és itélettel határoz.

Elkülönitett végitéletet hozhat a biróság akkor is: ha több per közül, melyek a biróság rendeletéből egy eljárásba egyesitvék, csupán egy alkalmas a végeldöntésre és a tárgyalás a többi perre nézve elhalasztandó.[2]

103. §. A biróság részitéletet hozhat, ha több követelés közül, a melyek egy keresetben érvényesitvék, csupán egy alkalmas a végeldöntésre; továbbá, ha viszonkereset esetében csupán a kereset vagy a viszonkereset, valamint ha a kereseti vagy viszonkereseti követelésnek csupán egy része alkalmas a végeldöntésre.[3]

104. §. Ha az alperes a peres követelést egészben vagy részben elismeri, ugyszintén, ha a felperes követeléséről egészben vagy részben lemond; a biróság az ellenfél kérelmére az elismerés vagy lemondás értelmében végitéletet, illetőleg részitéletet tartozik hozni.[4]

105. §. A biróság a követelésnek alapja és mennyisége szerint elkülönithető vitáknál az alap fennállását közbenszóló itélettel előzetesen megállapithatja. Ez itélet a felebbvitel szempontjából végitéletnek tekintendő. A követelés alapjának megállapitása esetében a tárgyalás a mennyiségre nézve csak az itélet jogerőre emelkedése után folytatható (167. §.).[5]

106. §. Ha az alperes beszámitási kifogásként oly ellenkövetelést érvényesit, mely a kereseti követeléssel összefüggésben nem áll; a biróság, a mennyiben az ellenkövetelés eldöntése a tárgyalás elhalasztását tenné szükségessé, itéletét a kereseti követelésre szorithatja és az alperest ellenkövetelésével külön perutra utasithatja.

107. §. Itéletet és a szóbeli tárgyalás alapján más határozatot csak azon biró hozhat, ki a határozatnak alapul szolgáló tárgyaláson jelen volt.

Ha a határozathozatal előtt a biró személyében változás áll be, a tárgyalás ismétlendő. A felek cselekményei megtartják hatályukat és a már eszközölt bizonyitás felvétele a határozat meghozatalánál felhasználható. A bizonyitás felvétele eredményének előadására nézve ilyenkor a 72. §. alkalmazandó.

108. §. A biróság az itéletben, mely az eljárást előtte befejezi, valamint az egész kereseti követelés vagy az egész viszonkereseti követelés tárgyában

(1) V. ö. 215., 217., 227. §§.
(2) V. ö. 43. §.
(3) V. ö. 23. §. 3. p. 108., 117., 124.. 134., 145. §§.
(4) V. ö. 117., 124. §§.
(5) V. ö. 108. §.; 1896: XXV. t. cz. 20. §. A bélyegilleték tekintetében: 1894: XXVI. t. cz. 8. §. 26. p.

hozott részitéletben, a perköltség viselése iránt hivatalból intézkedni tartozik. Más határozatban ily intézkedésnek csak akkor van helye: ha a megtérités kötelezettsége, az ügy végelintézésétől független, vagy az itélethozatal után merült fel.

A költség összege a marasztaló határozatban, a netalán még kiszabandó illetékektől eltekintve, számszerüen megállapitandó. A mennyiben a fél költségét az eljárás folyamában fel nem számitotta, vagy nem igazolta: a biróság az összeg megállapitásánál csak a lefolyt eljárásból ismert adatokat veszi figyelembe. Utólagos felszámitásnak nincs helye.

Az ügyvédek dijainak saját felük irányában való megállapitására az 1868: LIV. t. cz. 252. §-a alkalmazandó.[1]

109. §. A vesztes fél a nyertes fél perköltségének megtéritésében elmarasztalandó, kivéve azokat a költségeket, a melyekről a biróság azt itéli, hogy a jog czélirányos érvényesitésére, vagy a védelemre nem voltak szükségesek.

A megtéritendő költségekhez számitandók az ügyvéd kiadásai és dijai is. Ha a képviselettel a biróság székhelyén kivül lakó ügyvéd volt megbizva, az ez által felmerült költségtöbblet csak akkor téritendő meg, ha a biróság a székhelyen kivül lakó ügyvéd megbizatását a pernek czélirányos vitelére szükségesnek találja.

110. §. Ha a fél részben nyertes, részben vesztes, a perköltségek kölcsönösen megszüntetendők. A biróság azonban az eset minősége szerint az egyik felet az ellenfél összes költségében, vagy annak egy részében is elmarasztalhatja. Különben az alperest, illetőleg viszonkereset esetében a felperest, a per összes költségében is elmarasztalhatja a biróság: ha az ellenfél többkövetelése aránytalanul csekély volt, vagy onnan eredt, mert a követelés összege birói megállapitástól, vagy kölcsönös leszámolástól függött.

111. §. Ha az alperes a perre okot nem szolgáltatott és őt késedelem nem terheli: a költségeket felperes tartozik viselni.

112. §. Felperestársak a perköltségekért egyetemleg felelősek. Alperestársak az eljárás költségét, a mennyiben nem egyetemleg kötelezettek, rendszerint fejenkint egyenlő részekben téritik meg. A részvétel tetemesebb különbözősége esetében azonban a biróság a költségeket a részvétel arányában megoszthatja.

Valamely pertársnak külön támadó vagy védő cselekménye folytán felmerült költség a többit nem terheli.

113. §. Az a fél, ki egyes támadó vagy védő eszközt sikertelenül vesz igénybe, és a biróság ugy itéli, hogy annak igénybevételére elegendő ok nem volt: az ez által okozott költség viselésére kötelezhető, habár az ügyben nyertes is volt.

114. §. Az a fél, ki valamely határnapot vagy határidőt elmulaszt, vagy valamely halasztásra, vagy ujabb határnap kitüzésére mulasztása vagy hibája által okot szolgáltat, az ebből eredő költséget mindenesetre viselni tartozik.[2]

115. §. Birósági hivatalnokokat, valamint kézbesitéssel megbizott birósági vagy községi közegeket a per birósága, birákat pedig a felebbviteli biróság hivatalból is elmarasztalja azon költség megtéritésében, melyet a

---

(1) V. ö. 8., 21., 26., 32., 36., 50., 71., 83., 93., 94., 109—115., 124., 130.. 142., 144., 165., 149., 150., 168., 208. §§.
(2) V. ö. 142. §.

feleknek nyilvánvaló vétségük által okoztak. A határozat az illetőnek előleges szóbeli, vagy irásbeli meghallgatása után, a folyamatban lévő pertől elkülönitve hozandó meg. A határozat ellen, kivévén, ha a kir. itélőtábla hozta, egyfoku felfolyamodásnak van helye.(1)

116. §. Az itéletben megállapitott kötelezettség teljesitésére 15 napos határidő, azon itéletekben pedig, a melyek ellen a végrehajtásra halasztó hatálylyal biró felebbvitelnek helye nincs, valamint a végzésben megállapitott kötelezettség teljesitésére legfeljebb 8 napos határidő szabandó. Ha azonban az alperes valamely munka végzésére vagy a dolog természeténél fogva hosszabb időt igénylő másnemü teljesitésre van kötelezve, a biró a körülményekhez képest hosszabb határidőt szabhat. A teljesités határideje a határozat kihirdetését vagy kézbesitését követő napon kezdődik.

117. §. Tekintet nélkül a felebbezésre, végrehajthatóknak nyilvánitandók:

1. az elismerés alapján marasztaló itéletek, illetőleg az itéletnek elismerés alapján marasztaló része (104. §.);

2. pénzösszeg fizetésében, vagy helyettesithető dolgok és értékpapirok szolgáltatásában marasztaló itéletek, ha az adós magát a teljesitésre közokiratban, hitelesitett, vagy az 1868 : LIV. t. cz. 167. §-ának *a)* és *b)* pontja szerint kiállitott teljes bizonyitó erejü magánokiratban kötelezte és a kereset megalapitásához szükséges összes ténykörülmények is ily okirattal bizonyittattak;

3. oly itéletek, melyekben a marasztalás összege járulékok nélkül 100 frt készpénzt meg nem halad, vagy ha a nyertes fél a perben a marasztalás tárgya helyett a költségek nélkül 100 frtot elfogadni késznek nyilatkozott;

4. bérelt helyiségnek átadását vagy visszabocsátását avagy az 1. §. 5. *l)* pontjának esetében használatul birt lakás, épület vagy épületrész visszabocsátását rendelő itéletek;

5. az 1. §. 5. *b)* és *c)* pontjaiban foglalt esetekben, tartás, életjáradék és élelmezés iránt inditott perekben hozott itéletek a kereset beadását megelőzőleg félévre hátralevő és a per folyama alatt lejárt követelésre nézve;

6. az 1. §. 5. *m)* és *o)* pontjai alatt felsorolt ügyekben hozott marasztaló itéletek.

Ezen esetekben a marasztaló itélet rendelkező részében kimondandó, hogy az itélet egészben, vagy kijelölendő részében a kötelezettség teljesitésére kitüzött határidő eltelte után, a felebbezésre való tekintet nélkül, végrehajtható.(2)

118. §. Az itéletek és a szóbeli tárgyalás folytán hozott végzések a felekkel kihirdetés utján közlendők.

Az itéletek, továbbá azok a végzések, melyek ellen külön felfolyamodásnak van helye, vagy melyek ujabb határnapot tüznek ki; azzal a féllel, ki a határozat hozatalát megelőző szóbeli tárgyaláson jelen nem volt, kézbesités utján közlendők.

A ki nem hirdetett végzések az érdekelt feleknek kézbesitendők.(3)

119. §. A birói határozatok a tárgyalás határnapján, vagy esetleg egy

---

(1) V. ö. 1871: VIII. t. cz. 66. §.

(2) V. ö. 124., 138., 159., 169. §§. 1896: XXV. t. cz. 33. §.

(3) V. ö. 1894 jan. 18. 1132. sz. belügymin. rend., a polgári peres ügyekben hozott birói határozatokat tartalmazó levelek kényszerkézbesitése tárgyában (1894. R. T. I. 15.).

azonnal kitüzendő határnapon hirdetendők ki. A kihirdetés 8 nappál hoszszabb időre nem halasztható.

A kihirdetés az itélet rendelkező részének felolvasása által történik. Ha az itélet a kihirdetés alkalmával még teljesen irásba foglalva nincsen, az indokok lényege szóval előadandó. A végzések előzetes irásba foglalása nem szükséges.

A kihirdetés a felek elmaradása esetében is érvényes. A kihirdetésről való elmaradás miatt igazolással nem lehet élni.

A kihirdetés és ennek napja, annak megemlitésével, hogy a felek a kihirdetésnél jelen voltak-e, az itéleten feljegyzendő és ezt a biró és a jegyző aláirják.

120. §. Ha a határozat kihirdetését elhalasztja a biróság, a határozat a kihirdetést megelőzőleg teljesen irásba foglalandó.

Oly határozatok, melyeket a szóbeli tárgyaláson hirdetnek ki, a kihirdetést követő 3 nap alatt azon részeiben, a melyek még irásba foglalva nincsenek, teljesen irásba foglalandók.

121. §. A teljesen irásba foglalt itéletnek tartalmaznia kell:

1. annak kijelentését, hogy az itélet Ő Felsége a király nevében hozatott;

2. a biróság megjelölését, esetleg annak kitételével, hogy a biróság mint kereskedelmi biróság itélt (2. §.);

3. a feleknek és esetleg képviselőiknek nevét, polgári állását, illetőleg foglalkozását, lakhelyét és perbeli állását; valamint a per tárgyának megjelölését;

4. a szóbeli tárgyalás befejezésének s az itélet hozatalának napját;

5. az itéletnek rendelkező részét, mely az indokolástól elkülönitendő;

6. az indokolást, melyben a tényállás is röviden előadandó, a felek szóbeli előterjesztése és a netalán felvett bizonyitás. eredménye alapján, a kereset és ellenkérelem kiemelésével. A biróság itéletében a felek szóbeli előadásából és a bizonyitás felvételéből kiderült oly ténykörülményekre is hivatkozhatik, melyek a tárgyalási jegyzőkönyvbe nincsenek felvéve;

7. a biró aláirását.

A tényállás előadása a kereset és a birósági iratok, nevezetesen a tárgyalási jegyzőkönyv tartalmára való hivatkozással is kiegészithető, vagy pótolható; azonban a per tárgyát képező jogvita és azon ténykörülmények, melyek az itélet megérthetéséhez szükségesek, az itéletben ilyenkor is előadandók.

122. §. Az itéletet kihirdetése és teljes irásba foglalása után mindenik fél megtekintheti és az neki kivánatra teljes, vagy az indokolást nem tartalmazó kiadmányban, vagy hiteles másolatban kiadandó. A feleknek joguk van egyszerü másolatot a birói ügyviteli szabályokban megállapitott módon kivenni.

A jelen §. a kihirdetett végzésekre is alkalmazandó.

123. §. A birói határozatba becsuszott név-, szám- és más efféle nyilvánvaló hibákat a biróság, melynél a hiba történt, hivatalból is bármikor kijavitja. Ugyanez történik akkor is, ha a határozat kiadmánya az eredeti szövegtől eltér.

A kijavitás tárgyában a biróság szóbeli tárgyalás nélkül is határozhat.

A kijavitó végzés, mely a feleknek kihirdetendő, vagy kézbesitendő, a határozat eredetijére és lehetőleg kiadmányaira is feljegyzendő.

A kijavitást megtagadó végzés ellen felfolyamodásnak nincs helye.

A kijavitást a felsőbiróság is elrendelheti hivatalból.

124. §. Ha az itélet a kereseti kérelemnek vagy ellenkérelemnek valamely oly részéről, amely önállóan is eldönthető (103., 104. §§.), vagy a mellék kötelezettség, avagy a perköltség viselése tekintetében nem intézkedett, vagy az itélet végrehajthatóságát ki nem mondotta (117. §.), bármelyik fél kérheti az itéletnek kiegészitését.

A kiegészitési kérelem a felebbezésre nézve a 131. §-ban megállapitott határidő alatt terjesztendő elő. Ha a biróság a kérelmet nyilván alaptalannak találja, azt végzéssel visszautasitja, különben pedig a kérelem felett szóbeli tárgyalást tart, mely csak a kiegészités kérdésére és a jogvitának még el nem intézett részére szoritkozhatik. Ha a biróság a kérelemnek helyt ad, itélettel határoz, ellenkező esetben pedig a kérelmet végzéssel elutasitja. A kiegészitési kérelmet elutasitó végzés ellen felfolyamodásnak van helye.

Ha a kiegészitési kérelem elutasittatik, a kiegészitést kérő fél az okozott költségben elmarasztalandó, különben pedig a költség viselésére nézve az általános szabályok alkalmazandók.

A jelen §-ban szabályozott kiegészitési eljárásnak a hozott itélet elleni felebbezésre és az itélet végrehajtására nézve halasztó hatálya nincsen.(1)

MÁSODIK CZIM.

Felebbvitel.

I. FEJEZET.

Felebbezés.

125. §. A kir. járásbiróságoktól felebbezett sommás perekben a felebbezési biráskodást azon kir. törvényszék gyakorolja, melynek kerületéhez a perben első bióságkép eljárt kir. járásbiróság tartozik.

A budapesti és pestvidéki kir. törvényszékek kerületéhez tartozó kir. járásbiróságok felett, ha ezek mint kereskedelmi biróságok jártak el, a felebbezési biráskodást a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék gyakorolja.

A felebbezési biróság három tagu tanácsban határoz. Kereskedelmi ülnök a felebbezési tanácsban nem alkalmazható.(2)

126. §. Felebbezésnek a kir. járásbiróság itélete ellen van helye.

Nincs helye felebbezésnek — az 1. §. 2. és 3. pontjaiban emlitett perek kivételével — ha a per tárgyának értéke járulékok nélkül 50 frt értéket meg nem halad. Az értéket, a mennyiben az a tárgyalás során tisztába hozva nem lett, a felebbező fél valószinüvé tartozik tenni.

A felebbezési biróság az értéket a jelen törvény 3-ik §-ban s a 4-ik §. második, harmadik és ötödik bekezdésében foglalt rendelkezések figyelembevételével belátása szerint állapitja meg. Az 1. §. 5. *d), f), g), h), i)* és *k)* pontjában felsorolt perekben, a mennyiben a kereset tárgya nem pénzösszeg, a kereset tárgyának értékeül az egy évi bér vagy haszonbér összege veendő.(3)

(1) V. ö. 134., 145., 169. §§.
(2) V. ö. 2., 154.. 209., 214. §§.
(3) V. ö. 180., 181., 186., 209., 214. §§.

127. §. Az itélet kihirdetése vagy kézbesitése előtt a perorvoslatokról általában vagy a felebbezésről különösen történt lemondásnak nincs hatálya. Az itélet kihirdetése vagy kézbesitése után történt lemondás az itélet jogerőre emelkedésének megállapitása szempontjából csak akkor vehető figyelembe, ha ezt a biróságnál szóval bejelentik; vagy közokiratba, vagy hitelesitett magánokiratba foglalva vagy a perben igazolt ügyvéd által ellenjegyzett beadványban benyujtják. A szóbeli lemondás jegyzőkönyvbe iktatandó. A biróság közli a lemondást az ellenféllel.(1)

128. §. Az első érdemleges tárgyalás elmulasztása alapján hozott itéletek (50. §.) ellen felebbezésnek csak az alapon van helye:

1. hogy a törvény értelmében mulasztás esete fenn nem forog;

2. hogy valamely hivatalból figyelembe veendő pergátló körülmény forog fenn, avagy az itéletben vagy az ennek alapjául szolgáló eljárásban, valamely más lényeges eljárási szabály helytelenül mellőzve lett, vagy volt alkalmazva;

3. hogy valamely anyagi jogszabály épen nem, vagy nem helyesen volt alkalmazva.(2)

129. §. A felebbezés következtében az itéletet megelőző eljárásban hozott határozatok is felülbirálás alá kerülnek; kivévén, ha ellenük a törvény a felebbvitelt egyáltalán kizárja, vagy ha felfolyamodással megtámadhatók.(3)

130. §. A felebbezési eljárásra, a mennyiben a jelen fejezet intézkedéseiből más nem következik, a járásbiróság előtti sommás eljárás szabályai megfelelően alkalmazandók.

A felebbezési eljárásban a felebbezési biróság előtt a szóbeli tárgyaláson kivül előadandó kérelmek irásban nyujtandók be.

A felebbezési eljárás során a szóbeli tárgyaláson a felek, illetőleg törvényes képviselőik (7. §.) csak személyesen vagy ügyvéd által képviselve jelenhetnek meg; s a felebbezés nyilvános előadása esetében azt a jogukat, hogy kérelmeiket szóval indokolhatják (174. §.) szintén csak személyesen vagy ügyvéd által gyakorolhatják.

Azok, a kik ügyvédi oklevéllel birnak, továbbá a birói és kir. ügyészi minőségben alkalmazott államhivatalnokok; a kir. közjegyzők, a nyilvános jogtanárok és a jogtudorok nejöket a felebbezési eljárás során, a szóbeli tárgyalásnál és a felebbezés nyilvános előadásánál is képviselhetik.(4)

131. §. A felebbezésnek határideje 15 nap.(5)

E határidő az itélet kihirdetését követő napon, azon félre nézve pedig, kinek az itéletet a tárgyalás elmulasztása következtében kézbesitik, az itéletnek kézbesitését követő napon veszi kezdetét; a felebbezés azonban már az itélet kihirdetése után benyujtható, vagy bejelenthető.

132. §. A felebbezés a felebbezési határidő alatt az elsőbiróságnál irásban vagy szóval bejelentendő.

A felebbezésnek magában kell foglalnia:

---

(1) A 127—153. §§-nak alkalmazásáról a majorsági zsellérbirtokok stb. rendezése körüli eljárásban v. ö. 1896: XXV. t. cz. 31. §.

(2) V. ö. 173. §.

(3) V. ö. 184. §.; 1881: LIX. t. cz. 52. §.

(4) V. ö. 1896: XXV. t. cz. 17. §.

(5) V. ö. 124. §.

1. az itélet megjelölését, mely ellen a felebbezés intéztetik;[1]
2. a felebbezés kijelentését;[1]
3. annak kijelentését, hogy a felebbező az itéletet egész terjedelmében, vagy mely részében támadja meg, és hogy annak minő megváltoztatását kéri.[1]

A felebbezési tárgyalás előkészitése czéljából a felebbező köteles azokat az uj tényállitásokat, nyilatkozatokat és bizonyitékokat, melyeket a tárgyaláson elő akar adni, és ha az elsőbiróság előtt történt bizonyitás felvételének ismétlését vagy kiegészitését kivánja, ebbeli inditványát is az okok előadásával közölni. Az okiratok másolatban vagy legalább vonatkozó részeiben csatolandók.

Ha a felebbező a felebbezési határidő elmulasztása miatt az 1881 : LIX. t. cz. 61. és 63. §-ai értelmében igazolással akar élni, az igazolási kérelemben kell a felebbezést is előadnia.[2]

133. §. Az irásbeli felebbezés két példányban és egy felzettel, és ha a felebbezőnek több ellenfele van, annyi példányban nyujtandó be, hogy mindenik ellenfélnek egy példány jusson. Az elsőbiróság előtt ugyanazon meghatalmazott által képviselt több ellenfél részére csak egy példány nyujtandó be. A felebbezés már egy példány benyujtásával fentartatik. A hiányzó példányokat a felebbezési biróság a felebbező fél költségére hivatalból pótolja.

A felebbezésnek szóbeli előterjesztése esetében az ügyvéd által nem képviselt felebbező a felebbvitel tekintetében ellátandó a szükséges utbaigazitással s hozzá a 132. §. 1—3. pontjainak megfelelően a szükséges kérdések intézendők. A szóval előterjesztett felebbezés jegyzőkönyvbe veendő.[3]

134. §. Az elsőbiróságnak a felebbezést az ügyre vonatkozó iratokkal együtt a felebbezési határidő leteltétől, az alperes felebbezése esetében pedig már a felebbezés beérkezésétől, illetőleg ha alperesek többen volnának, az összes alperesek felebbezésének beérkezésétől számitandó 3 nap alatt a felebbezési birósághoz fel kell terjesztenie.

Az elsőbiróság előtt a felebbezési eljárás ideje alatt netalán folytatandó eljárásban (103. és 124. §§.) szükséges iratok, és ha ezek a felebbezési eljárásban sem volnának nélkülözhetők, szükséges másolatok, illetőleg kivonatok visszatartandók.[4]

I. Eljárás a felebbezés szóbeli tárgyalása esetében.

135. §. A mennyiben a 172. és 173. §-ok esetei fenn nem forognak, a felebbezési tanács elnöke a felebbezés tárgyalására határnapot tűz és erre a feleket megidézi.

A tárgyalási határnap akként tüzendő ki, hogy a felebbezés valószinü kézbesitése és a határnap között mintegy 30 nap maradjon. Sürgős esetekben ezen időköz megröviditbető, 8 napnál azonban rövidebb nem lehet.

Az idézési végzésnek a 18. §-ban foglaltakon kivül magában kell foglalnia a felebbező ellenfelének felhivását, hogy a mennyiben a szóbeli tárgyaláson

---

(1) V. ö. 133., 136., 179. §§.
(2) V. ö. 142., 163., 178. §§.; a bélyegilleték tekintetében v. ö. 1894: XXVI. t. cz. 8. §. utolsó bekezd.
(3) V. ö. 210. §.; (bélyeg) 1894: XXVI. t. cz. 21. §. utolsó bekezd.
(4) V. ö. 192. §.

az elsőbiróság előtti eljárásban fel nem hozott tényállitásokat, ténybeli nyilatkozatokat vagy bizonyitékokat akár érvényesiteni; ezeket, valamint esetleges csatlakozási kérelmét (147. §.) az idézés kézbesitése és a tárgyalási határnap közötti idő első felében a jelen törvény 141. §-a értelmében előkészitő irattal közölje.

136. §. Ha a felebbezés elkésettnek mutatkozik vagy oly határozat ellen van intézve, a mely ellen felebbvitelnek nincs helye, valamint ha a felebbezés a 132. §. 1. és 2. pontjában elősorolt kellékeknek meg nem felel, a felebbezés a felebbezési tanács elé terjesztendő, a mely a felebbezés visszautasitása kérdésében, a felek meghallgatása nélkül határoz. Ha a tanács a felebbezést elfogadja, az idézést a tanács határozatának közlése nélkül az elnök bocsátja ki.

A felebbezésnek visszaadását kiigazitás végett, a 17. §. eseteiben az elnök rendeli el.

A felebbezés helytelen elnevezés okából vissza nem utasitható, hanem annak minősége tartalma szerint itélendő meg.[1]

137. §. Az irásban bejelentett felebbezés első példánya a felebbezési biróságnál megtartandó. A felebbező ellenfele a felebbezés másodpéldányán, illetőleg ha a felebbezőnek több ellenfele van, ezek a további példányokon, maga a felebbező pedig felzeten idézendő meg.

Ha a felebbezést szóval jelentették be, a felebbező ellenfele a jegyzőkönyv másolatán idézendő meg.

Ha a felebbező ellenfelét az elsőbiróság előtti eljárásban ügyvéd képviselte, az idézés ennek kezéhez, különben pedig a félnek saját kezéhez kézbesitendő.[1]

138. §. A felebbezési határidőig bejelentett felebbezésnek a megtámadott itélet jogerőre emelkedésére és a 117. §. eseteit kivéve, végrehajtására nézve halasztó hatálya van. A felebbezési határidő elmulasztása miatt az elmulasztott határidőtől számitott 15 nap alatt használt igazolásnak a végrehajtásra nézve halasztó hatálya csak annyiban van, a mennyiben az igazolás kérdésének jogerejü eldöntéseig, az 1881 : LX. t. czikk 104. §. esetét kivéve, nem lehet sem árverést foganatositani, sem a lefoglalt követelést a végrehajtatóra átruházni, készpénzt utalványozni vagy a marasztalás tárgyát a végrehajtatónak átadni.[2]

A végrehajtás elrendelése szempontjából az elsőbiróság birálja el, hogy a felebbezés a törvényes időben volt-e bejelentve. Ha a végrehajtást akkor kérik, a mikor az iratok a felsőbirósághoz már fel vannak terjesztve; a végrehajtást kérő fél a végrehajtás kérése alkalmával tartozik az itélet kiadmányát vagy hiteles másolatát, és — ha az itélet a végrehajlást szenvedővel nem kihirdetés utján volt közölve, — szükség esetében a kézbesitési vevény hiteles másolatát is bemutatni.[3]

139. §. Ha a pertársak nem mindnyájan felebbeztek, a határozat a nem felebbezőkre nézve rendszerint jogerőre emelkedik.

Ha azonban a peres kérdés a pertársakra nézve csak egységesen dönthető el; a határozat, — habár a pertársaknak egyike élt felebbezéssel, — a töb-

---

(1) V. ö. 179., 193. §§.
(2) V. ö. 159., 191. §§.
(3) V. ö. 179., 191. §§.

biek nevében is felebbezettnek tekintendő. Ez esetben a nem felebbező pertársak is felzetileg megidézendők a felebbezési tárgyalásra.[1]

140. §. Perbehivásnak az 1881 : LIX. t. czikk 9. és 10. §-ai értelmében a felebbezési eljárásban is helye van.

A perbehivott, valamint a jelen törvény 22. §-ának esetét kivéve, a beavatkozásra jogositottak a felebbezési eljárásban is beavatkozhatnak és e végből felebbezéssel is élhetnek. A mennyiben már az elsőbiróság előtti eljárásban résztvettek, a felebbezési tárgyalásra ők is felzetileg megidézendők.[1]

141. §. Ha a felebbező ellenfele az elsőbiróság előtti eljárásban fel nem hozott tényállitásokat, ténybeli nyilatkozatokat vagy bizonyitékokat akar a szóbeli tárgyaláson érvényesiteni: tartozik ezeket, valamint netaláni csatlakozását és ennek folytán előterjesztendő kérelmét az idézési időköz első felében a felebbezési biróságnál benyujtandó előkészitő irattal közölni. Az okiratok másolatban vagy legalább vonatkozó részeiben csatolandók.

Az előkészitő irat első példánya az iratokhoz csatolandó, másod, illetőleg további példányai a felebbező félnek bérmentesen postán ajánlva megküldendők.

Ügyvédek az előkészitő iratot a benyujtásra rendelt határidő alatt egymásnak közvetlenül kézbesitik. Ha az ügyvédek ugyanazon helyen laknak, az átvevő ügyvéd a kézbesitést az előkészitő irat első példányán ismeri el, mely a felebbezési biróság jegyzőjénél teendő le. Ha az átvevő ügyvéd a kézbesités elismerését megtagadja vagy más helyen lakik, a közlő ügyvéd az előkészitő iratot a postán ajánlva küldi meg neki. Ez esetben a postai feladási vevény is leteendő az előkészitő irat első példányával együtt a felebbezési biróság jegyzőjénél.

Ha a tárgyalást kellő előkészités hiánya miatt el kell halasztani: a biróság elrendelheti, hogy a szükséges előkészitő iratok a kitüzendő határidő alatt közöltessenek.[2]

142. §. A felek a szóbeli tárgyaláson a felebbezés előkészitő tartalmához, illetőleg az előkészitő irat tartalmához nincsenek kötve és e tartalom az ügy eldöntésénél csak annyiban vehető figyelembe, a mennyiben a tárgyaláson szóval elő volt adva. A fél azonban, ki a tárgyalás előkészitésére vonatkozó kötelességének (132., 141. §§.) eleget nem tesz; ha a tárgyalás elhalasztása válik e miatt szükségessé, az okozott költségekben a 114. §. értelmében elmarasztalandó.

Hogy az előkészitő iratokban foglalt beismerés mennyiben tekinthető biróságon kivüli beismerésnek és mint ilyennek mily bizonyitó ereje van, a biróság a 64. §. értelmében itéli meg.

143. §. A szóbeli tárgyalást az elnök vezeti és ő ügyel fel az ülés rendjére. Ő tüzi ki a felebbezési eljárásban szükséges határnapokat. A 35—37. §-okban megállapitott jogok és kötelességek az elnököt illetik meg, kivéve a 36. §-ban szabályozott szóelvonást és birságolást, melyet csak a felebbezési biróság gyakorolhat.

Az ügy felderitése végett a biróságnak minden egyes tagja intézhet kérdéseket.[3]

---

(1) V. ö. 179., 191. §§.
(2) V. ö. 135., 163. §§.; 1894: XXVI. t. cz. 24. §.
(3) V. ö. 147., 179. §§.; 1896: XXV. t. cz. 24. §.

144. §. Ha a felebbezési tárgyalás alkalmával kitünik, hogy a felebbezést elkésve jelentették be, vagy oly határozat ellen intézték, a mely ellen felebbezésnek nincs helye; a felebbezés a jelenlévő feleknek e körülményre nézve való meghallgatása után végzéssel visszautasitandó és a felebbező az okozott költségben elmarasztalandó.(1)

145. §. Ha a felebbezés tárgyát részitélet képezi, továbbá, ha az elsőbiróság előtt a 124. §. értelmében kiegészitési tárgyalás van folyamatban: a felebbezési tárgyalás a végitéletnek, illetőleg a kiegészitő itéletnek jogerőre emelkedéséig vagy az ezek ellen benyujtott felebbezés beérkezéséig felfüggeszthető. Az utóbbi esetben a felebbezések tárgyalása egyesithető. Ha pedig az tünik ki, hogy a felebbezett itéletet megelőző eljárás során kitüzött határnap elmulasztása miatt igazolást nyujtottak be, a tárgyalás az igazolás elintézéséig elhalasztandó.(2)

146. §. A felebbezési tárgyalás a felebbezett itéletnek és indokainak felolvasásával kezdődik, mely után a felek a felebbezési kérelmet és ellenkérelmet adják elő.

147. §. Az ellenfél a szóbeli tárgyalás befejezéseig a felebbezéshez csatlakozhatik. A csatlakozást a felebbezésről történt lemondás sem gátolja.

Ha a csatlakozást a felebbezési határidő alatt a biróságnak bejelentették, ez önálló felebbezésnek tekintendő.

A csatlakozás, a mennyiben önálló felebbezésnek nem tekintendő, elveszti hatályát, ha a felebbezés a 144. §. értelmében visszautasittatik.(3)

148. §. A felebbezési eljárásban a keresetet és viszontkeresetet az ellenfél beleegyezésével sem lehet megváltoztatni. Az a kérdés, hogy forog-e fenn keresetváltoztatás, a 31. §. szerint itélendő meg. A felebbezési eljárásban uj viszontkereset nem indithaló.(4)

149. §. A felebbezési kérelem és ellenkérelem a 148. §. korlátain belül, a véghatározatot megelőző szóbeli tárgyalás befejezéséig megváltoztatható. Azonban a megváltoztatás következtében netalán keletkezett költség az ellenfélnek megtéritendő.(5)

150. §. A felebbezés a tárgyalás befejezéseig visszavonható. Ha azonban az ellenfél csatlakozási kérelmét a szóbeli tárgyaláson előterjesztette, a felebbezés csak az ő beleegyezésével vonható vissza.

A visszavonás a szóbeli tárgyaláson szóval, különben pedig — a felebbezésre nézve megszabott példányszámban — a felebbezési birósághoz benyujtandó irattal történik.

Visszavonás esetében a biróság a felebbezés hatályát végzésileg megszüntnek nyilvánitja és a felebbezőt az ellenfél kérelmére, az okozott költség megfizetésében elmarasztalja.

Ha a felebbezés az első tárgyalás előtt vonatott vissza, a felebbező az ellenfél részéről beadott előkészitő irat által okozott költség megfizetésében hivatalból marasztalandó el.(6)

151. §. A kérelmek előterjesztése után a felek előadják az elsőbiróság

(1) V. ö. 159., 179. §§.
(2) V. ö. 179. §.
(3) V. ö. 135., 150., 162., 176., 191. §§.; 1894: XXVI. t. cz. 23. §.
(4) V. ö. 152., 179. §§.
(5) A bélyegilleték tekintetében v. ö. 1894: XXVI. t. cz. 21. §. II. utolsó bekezd.
(6) V. ö. 133., 179. §§.

előtt lefolyt tárgyalás és bizonyitásfelvétel eredményét, valamint az itéletet megelőző határozatokat, a mennyiben ez a kérelmek megérthetéséhez és a megtámadott határozat felülbirálhatásához szükséges. Az elnök a felek előadásának helyességére és teljességére felügyelni köteles.

152. §. A per a felebbezési biróság előtt a felebbezési kérelem és ellenkérelem határai között ujból tárgyalandó.

A felek a felebbezési biróság előtt oly tényállitásokat és bizonyitékokat is felhozhatnak, valamint a 148. §. korlátai között védelem- és támadásként oly uj jogokat is érvényesithetnek, melyeket az elsőbiróság előtt fel nem hoztak vagy nem érvényesitettek.

Tényállitásokra és okiratokra nézve az elsőbiróság előtt megtagadott vagy elmulasztott nyilatkozatok a felebbezési tárgyaláson pótolhatók. Az elsőbiróság előtt tett és jegyzőkönyvbe foglalt beismerés, valamint a 100. §. szerint letett, vagy megtagadott eskü a felebbezési eljárásban is megtartja hatályát.

153. §. Az olyan pergátló körülmények, melyeket az elsőbiróság a per bármely szakában hivatalból figyelembe venni nem tartozott, a felebbezési biróság előtt csak akkor érvényesithetők, ha már az elsőbiróság előtt kellő időben érvényesitve voltak.(1)

Az első- vagy a felebbezési biróság előtti eljárásban felmerült pergátló kifogások alapján a felebbezés érdemének tárgyalása meg nem tagadható, de a biróság azoknak elkülönitett tárgyalását hivatalból is elrendelheti.

Alperes a felebbviteli eljárás során felperestől csak szóbeli tárgyalás esetében s ez esetben is csak akkor követelhet a felebbezési eljárás költségére nézve biztositékot (9—12. §.): ha felperes élt felebbezéssel és a költséget felperes követelésének, bár még nem jogerejüleg megitélt része nem fedezi.

A kifogásnak helyt adó végzésre a 29. §. első bekezdése azzal az eltéréssel alkalmazandó, hogy a biztositás elmulasztása esetére felperes a felebbezéstől elállottnak tekintendő.(2)

154. §. A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék azt a körülményt, hogy az elsőbiróság a jelen törvény 2. §-a ellenére járt el mint kereskedelmi biróság, hivatalból figyelembe veszi és az ügyet végzésileg az illetékes felebbezési birósághoz teszi át. A budapesti és pestvidéki kir. törvényszékek ellenben abban az esetben, ha az elsőbiróság a 2. §. ellenére nem járt el mint kereskedelmi biróság, az ügyet csak kérelemre teszik át a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszékhez. Az áttétel a szóbeli tárgyalás kitüzése előtt is elrendelhető.

Az áttétel tárgyában hozott végzések jogorvoslattal meg nem támadhatók és arra a biróságra nézve, melyhez az ügy áttétetett, kötelezők.(3)

155. §. A fél az elsőbiróság előtti eljárás szabálytalansága miatt nem szólalhat fel, ha erre vonatkozó joga a 34. §. értelmében már az elsőbiróság előtti eljárásban megszünt.(4)

156. §. A felebbezési biróság elrendelheti, hogy az elsőbiróságnál már felvett bizonyitás, ideértve a félnek eskü alatti kihallgatását is, kiegészittessék vagy ismételtessék.

---

(1) V. ö. 179. §.
(2) V. ö. 1896: XXV. t. cz. 31. §.
(3) V. ö. 125., 179. §§.
(4) V. ö. 179. §. 1896: XXV. t. cz. 31. §.

A felebbezési biróság az elsőbiróságtól eskü alatt kihallgatott félnek ellenfelét is kihallgathatja és megesketheti.

Ha a fél az elsőbiróság előtt az eskü alatti kihallgatásra meg nem jelent, vagy az eskü alatti vallomást egészben vagy részben megtagadta: a felebbezési biróság a meg nem jelenés, illetőleg megtagadás okainak mérlegelése alapján dönti el, hogy a fél ujabb kihallgatásra bocsátható-e.(1)

157. §. A felebbezési biróság a bizonyitás felvételét kiküldött biróra vagy megkeresett járásbiróságra bizhatja, ha a szemlének, továbbá a tanuk vagy a szakértők meghallgatásának a helyszinén kell történnie, ha a kihallgatandó tanu a felebbezési biróság székhelyén kivül levő járásbiróság területén tartózkodik, vagy ha a közvetlen felvétel különben tetemes nehézséggel járna.(2)

158. §. Ha a bizonyitás felvétele kiküldött biró által történik, a bizonyitás felvételét elrendelő végzésben a kiküldött biró megnevezendő és a bizonyitásfelvétel határnapja kitüzendő; kivéve, ha czélszerübbnek mutatkozik ennek kitüzését a kiküldött biróra bizni.

Ha a kiküldött biró a megbizás teljesitésében akadályozva van, helyette a felebbezési tanács elnöke nevez kiküldöttet.

A jelen törvény 67., 68., 69., 70., 71., 91., 92. és 93. §-ai, valamint a 94. §-nak hetedik és 98. §-nak harmadik bekezdése azon esetben is megfelelően alkalmazandók, ha a bizonyitásfelvétel kiküldött biró által történik.(3)

159. §. Ha a felebbezési tárgyalás folytatásának elhalasztása válik szükségessé, a felebbezési biróság a 117. §. értelmében végrehajtható elsőbirósági itélet végrehajtását a lefolyt tárgyalás eredményéhez képest kérelemre részben vagy egészben a 138. §. értelmében korlátolhatja; vagy ha az elsőbiróság a 117. §. ellenére itéletét végrehajthatónak nem nyilvánitotta, ezt végrehajthatónak nyilvánithatja.

A felebbezési biróság az elsőbiróság itéletét, azon részeiben, a melyek a szóbeli tárgyaláson előadott felebbezési és csatlakozási kérelmekkel megtámadva nem lettek, kérelemre a felebbezési tárgyalás folyamában is végrehajthatónak nyilvánitja.

A végrehajthatóság kérdésében a felebbezési biróság, kérelemre akkor is tartozik tárgyalni és határozni, ha egyébként a 145. §. értelmében a tárgyalás elhalasztása válik szükségessé.

A jelen §. alapján hozott végzések ellen felfolyamodásnak nincs helye.

160. §. A felebbezési tárgyalásról vezetendő jegyzőkönyvet az elnök és a jegyző és esetleg a tolmács irja alá. A jegyzőkönyvbe a tényállásra vonatkozó szóbeli előadások és nyilatkozatok (48. §. 3. p.) nem veendők fel. Bármelyik félnek jogában áll azonban oly tényállitásokat és ténybeli nyilatkozatokat, melyek a felebbezésben és az előkészitő iratban nincsenek meg, vagy ezeknek tartalmától eltérnek, a jegyzőkönyvhöz melléklendő irattal megállapitani. A biróság az irat helyességét ellenőrzi és a meg nem felelő irat csatolását megtagadja.

Az elnök kérelemre elrendelheti, hogy lényeges nyilatkozatok közvetlenül a jegyzőkönyvbe vétessenek fel.(4)

---

(1) V. ö. 95—99. §§.; 1896: XXV. t. cz. 31. §.
(2) V. ö. 200. §.; 1896: XXV. t. cz. 27., 31. §§.
(3) V. ö. 1896: XXV. t. cz. 27., 31. §§.
(4) V. ö. 1894: XXVI. t. cz. 5., 6. §§.; 1896: XXV. t. cz. 28. §.

161. §. Ha a fél ügyvéd által van képviselve, az elnök elrendelheti, hogy felebbezési vagy csatlakozási kérelmét, valamint egyéb kérelmeit, melyeknek az ügy eldöntésére vagy az eljárás menetére jelentőségük van, a mennyiben a felebbezésben, vagy az előkészitő iratban nem foglaltatnak, ugyszintén az ily tárgyu kérelmek módositásait a jegyzőkönyvhöz leendő csatolás végett irásban nyujtsa be. Ha a fél az elnök rendeletének eleget nem tesz, a kérelem figyelmen kivül hagyandó.(1)

162. §. Ha a felebbező fél a tárgyalási határnapot a felebbezési kérelem szóbeli előterjesztése előtt elmulasztja, a felebbezés az ellenfél kérelmére végzéssel visszautasitandó és a mulasztó fél az okozott költségben elmarasztalandó.

A csatlakozási kérelem fölött ilyenkor csak akkor lehet tárgyalni, ha e kérelem a 147. §. értelmében önálló felebbezésnek tekintendő. Ez esetben a felebbező fél mulasztásának következményei is a csatlakozás felett hozott itéletben mondandók ki.

Ha a tárgyalás határnapját a felebbezőnek ellenfele mulasztja el, valamint ha a felebbező fél a felebbezési kérelem szóbeli előterjesztése után mulasztja el a tárgyalást, a felebbezési tárgyalás a megjelent féllel ennek kérelmére megtartandó. Ez esetben a megjelent félnek az ellenféllel kellően közölt szóbeli tényállitásai, a mennyiben az elsőbiróság itéletében megállapitott tényállással nem ellenkeznek, bizonyitást nem kivánnak; a felajánlott és kellően közölt bizonyitásra nézve pedig feltételeztetik, ha annak egyáltalán helye van, hogy a czélzott eredményre vezetett.

A felebbezési tárgyalás folytatásának elmulasztása esetében a korábbi tárgyalások eredménye, a mennyiben a jegyzőkönyvben vagy mellékleteiben meg van állapitva, vagy ha a biróság egyébként megállapithatja; valamint a felek távollétében is felveendő bizonyitás eredménye, a határozathozatalnál figyelembe vétetik.

Ha a megjelent fél a felebbezésben, illetőleg előkészitő iratban, vagy a korábbi tárgyaláson az ellenféllel még nem közölt uj tényállitásokat, bizonyitékokat vagy kérelmeket akar előadni, vagy a korábbi tárgyaláson előadottakat a meg nem jelent fél hátrányára módositja; a biróság — a tárgyalásnak elhalasztásával — ezen előadásoknak előkészitő irattal leendő közlését rendelje el.

Egyebekben a jelen törvény 52—56. §-ai a felebbezési tárgyalásnak elmulasztása esetében is megfelelően alkalmazandók.(2)

163. §. A felebbezési tárgyalás elmulasztása miatt az igazolási kérelem a felebbezési biróságnál nyujtandó be.

Az igazolási kérelemben mind az igazolás kérdésének tárgyalása, mind a szükséghez képest (141. §.) a felebbezési tárgyalás is előkészitendő.

Az elnök a tárgyalási határnap kitüzése alkalmával az elsőbirósághoz netalán már visszaküldött iratok bekövetelése iránt is intézkedik.

Az igazolás megadása esetében a felebbezési tárgyalás folytatólag megtartandó.

Az igazolást megadó végzés ellen nincs külön felfolyamodásnak helye. Az 1881 : LIX. t. czikk 66. §-ának eseteiben a felülvizsgálati kérelemben lehet orvoslást keresni.

---

(1) V. ö. 1896: XXV. t. cz. 28., 31. §§. (2) V. ö. 1896: XXV. t. cz. 31. §.

Egyebekben az igazolásra az 1881: LIX. t. cz. 61—68. §§-ban foglalt szabályok megfelelően alkalmazandók.[1]

Ezen §. negyedik, ötödik és hatodik bekezdése abban az esetben is megfelelően alkalmazandó, ha az igazolást a jelen törvény 132. §-a szerint a felebbezési határidő elmulasztása miatt kérték.

164. §. A felebbezési biróság az elsőbiróság itéletét csak annyiban változtathatja meg, a mennyiben a felek kérték a megváltoztatást. A felebbezési kérelem és ellenkérelem határain belül a felebbezési biróság azon kérdések elett is határoz, melyek az elsőbiróság előtt tárgyalva vagy eldöntve nem voltak.[2]

165. §. A felebbezési biróság az elsőbiróság itéletét a felebbezési kérelem és ellenkérelem által megtámadott részében végzéssel feloldani tartozik:

1. ha az elsőbiróság nem volt szabályszerüen alakitva;[3]

2. ha a megtámadott itéletet az 1868: LIV. t. cz. 56. §-a szerint érdekelt biró hozta;[3]

3. ha az elsőbiróságnak a pergátló kifogásokat elvető végzését megváltoztatja;[3]

4. ha a megtámadott itélet az első érdemleges tárgyalás elmulasztása alapján volt hozva (50. §.), holott a törvény értelmében mulasztás esete nem forgott fenn;

5. ha a tárgyalás nyilvánosságára vonatkozó szabályok meg vannak sértve;

6. ha a jegyzőkönyvezésre vonatkozó szabályok megsértésével jegyzőkönyvbe a felek vagy képviselőik irtak be, vagy mondottak be nyilatkozatokat.[3]

Az 1. és 6. pont alatt emlitett hiányokat, valamint a 2. pont alatt emlitett hiányt, ha azt már az elsőbiróság hivatalból tartozott volna figyelembe venni, a felebbezési biróság hivatalból veszi figyelembe.

Ha a jelen §-ban emlitett hiányok következtében az ügynek további tárgyalása válik szükségessé, a felebbezési biróság az ügyet a hiányok kijelölésével tárgyalás és ujabb itélethozatal végett az elsőbirósághoz visszautasitja, különben pedig az eljárást megszünteti.

Ha a felebbezési biróság az elsőbiróság előtt, a 27. §. 5. és 6. pontja alapján érvényesitett pergátló kifogásoknak helyt ad, a 29. §. első bekezdése értelmében határoz és a mennyiben felperes a megelőző eljárás költségének megtéritésére vagy a biztositék adására vonatkozó kötelezettségének eleget tesz, a 30. §-ban foglalt megkülönböztetéshez képest vagy azonnal folytatja az érdemben való tárgyalást, vagy pedig bármelyik fél kérelmére a felebbezési tárgyalásra ujabb határnapot tüz.[4]

166. §. Ha az elsőbiróság az eljárást a 8. és 27. §-ok értelmében hivatalból megszüntetni tartozott volna, ugyszintén ha az alperes tudvalevő lakhelyének elhallgatása mellett (1881: LIX. t. cz. 24. §.) hirdetményi idézés történt és az ilykép idézett fél meg nem jelent; a felebbezési biróság a felebbezési kérelem és ellenkérelem korlátaira való tekintet nélkül hivatalból

---

(1) A bélyegilleték tekintetében v. ö. 1894: XXVI. t. cz. 8. §. utolsó bekezd.
(2) V. ö. 179. §.; 1896: XXV. t. cz. 31. §.
(3) V. ö. 173. §.
(4) V. ö. 170., 179., 185., 231. §§.; 1896: XXV. t. cz. 31. §.

tartozik az elsőbirósági itéletet végzéssel feloldani és az eljárást megszüntetni.

A törvényes képviselő mellőzése, valamint a fél helyett eljárt személy meghatalmazásának hiánya, a felebbezési biróság előtt történt jóváhagyással is orvosolható. Ugyanezen szabály áll az 1881 : LIX. t. cz. 24. §-ának esetében is.(1)

167. §. Ha a megtámadott itélet az alap és mennyiség szerint vitás követelésnek csupán alapja felett határozott, vagy ha a megtámadott itélet a perujitásnak helyt nem adott, a felebbezési biróság jogositva van az elsőbiróságtól el nem döntött kérdésekben is tárgyalni és határozni; avagy pedig határozatát az elsőbiróságtól eldöntött kérdésekre szoritani és az ügyet, a mennyiben szükséges, további tárgyalás és itélethozatal végett az elsőbirósághoz visszautasitani. Az elsőbiróság az utóbbi esetben a tárgyalás folytatására a feleket hivatalból idézi meg.(2)

168. §. A sikertelen felebbezés költségét a felebbező fél viseli; ha pedig a felebbezés az elsőbiróság határozatának megváltoztatását eredményezi, a felebbezési biróság ugy a felebbezési, mint az elsőbirósági eljárás költségének megtéritése iránt a jelen törvény értelmében intézkedik.

Az a fél, ki a felebbezési eljárásban oly uj előadás alapján lett nyertes, melyet a biróság meggyőződése szerint már az elsőbiróság előtt érvényesithetett volna, a felebbezési eljárás összes költségében vagy ennek bizonyos részében marasztalható.(3)

169. §. A felebbezési biróság a saját itéletét, a mennyiben az elsőbirósági itéletet, habár más indokokból, helybenhagyja; illetőleg itéletének helybenhagyó részét, továbbá azt az itéletét, a melylyel járulékok nélkül 500 frt készpénzt meg nem haladó összegben marasztal, a felülvizsgálati kérelemre való tekintet nélkül végrehajthatónak nyilvánitja.

Egyebekben a jelen törvény 117. §-a a felebbezési biróság itéletére is megfelelően alkalmazandó.(4)

170. §. A felebbezési biróság határozatát a tanács elnöke vagy a tanácsnak az elnök által megbizandó tagja foglalja irásba.

A felebbezési biróság itéletét és a 165. és 166. §-ok értelmében hozott végzéseit a tanács elnöke és birái irják alá. Ha a tanács valamelyik tagja az aláirásban akadályozva van, e körülményt a tanács elnöke és ennek akadályozása esetében a legidősb biró a határozaton megjegyzi.

A felebbezési biróság az itéletben a tényállás előadásának kiegészitéseül és pótlásául a felebbezésnek és az előkészitő iratoknak, valamint az elsőbirósági iratoknak tartalmára is hivatkozhatik.

A felebbezési biróság határozatainak kiadmányait a törvényszék elnöke vagy helyettese és a jegyző irja alá. Az iratok visszaküldése után a felebbezési biróság határozatainak kiadmányait kérelemre az elsőbiróság szolgáltatja ki a feleknek.(5)

171. §. A felebbezési biróság határozatának jogerőre emelkedése után az összes iratok megküldendők az elsőbiróságnak.(5)

---

(1) V. ö. 170., 175., 179., 185., 231. §§.; 1896: XXV. t. cz. 31. §.
(2) V. ö. 105., 179. §§.; 1896: XXV. t. cz. 31. §.
(3) V. ö. 108—116., 179., 204. §§.; 1896: XXV. t. cz. 31. §.
(4) V. ö. 179., 188. §§.; 1896: XXV. t. cz. 33. §.
(5) V. ö. 179. §.; 1896: XXV. t. cz. 31. §.

II. Eljárás a felebbezés nyilvános előadása esetében.

172. §. Ha a fél felebbezésében kijelenti, hogy felebbezését szóbeli tárgyalás nélkül kivánja elintéztetni; a felebbezés az ellenféllel oly felhivás mellett közlendő, hogy ha maga részéről a felebbezés szóbeli tárgyalását kivánja, ebbeli kérelmét a felebbezés kézbesitésétől számitandó nyolcz nap alatt a felebbezési biróságnál irásban jelentse be, hogy azonban szabadságában áll, ha a szóbeli tárgyalást nem kivánja, a felebbezésre észrevételeit ugyanezen határidő alatt irásban benyujtani.

A szóbeli tárgyalás kérése, valamint az észrevételek két példányban, és ha több felebbező fél külön élt felebbezéssel, annyi példányban nyujtandó be, hogy mindegyik felebbezőnek egy példány jusson.

Ha több felebbező közül nem valamennyi kivánja a szóbeli tárgyalás mellőzését, vagy ha több ellenfél közül csupán egy kéri is a szóbeli tárgyalás kitüzését, az ügy az összes érdekelt felekre nézve szóbeli tárgyalás alapján döntendő el.(1)

173. §. Ha az elsőbiróság itélete ellen csupán a 165. §. 1., 2., 3., 5. vagy 6. pontja, vagy a 166. §. alapján, az itélet feloldása és az eljárás megszüntetése vagy ujabb tárgyalás és itélethozatal elrendelése végett felebbeztek; ugyszintén ha az elsőbiróság itéletét csak a perköltség viselésének vagy mennyiségének kérdésében támadták meg felebbezéssel, valamint ha a felebbezés az első érdemleges tárgyalás elmulasztása alapján hozott itélet ellen (128. §.) történt: a felebbezés szóbeli tárgyalás kitüzése nélkül elintézendő. Ezen esetekben az ellenfél a felebbezésről azzal értesitendő, hogy a felebbezés kézbesitésétől számitandó 8 nap alatt a felebbezésre irásban benyujthatja észrevételeit a felebbezési biróságnál. Az észrevételek példányainak számára nézve a megelőző §. második bekezdése alkalmazandó.(2)

174. §. Ha az előző §-ok értelmében a felebbezés szóbeli tárgyalás nélkül intézendő el: a felebbezési biróság a felebbezés felett nyilvános előadás alapján határoz.

A nyilvános előadás napjáról a felek csupán az előadandó ügyek jegyzékének kifüggesztése utján értesittetnek. A kifüggesztés a biróság hirdetményi tábláján 8 nappal, sürgős esetekben pedig legalább 3 nappal az előadás előtt eszközlendő.

Az előadó előterjesztése után a felek kérelmeiket szóval indokolhatják.(3)

175. §. A mennyiben a felebbezés szóbeli tárgyalás nélkül intéztetik el, a határozathozatalban az elsőbirósági iratokból, ideértve az itéletet is, megállapitható tényállás irányadó. Az elsőbiróság előtt nem érvényesitett tények és bizonyitékok a felebbezési eljárásban csak a 173. §. eseteiben és csak annyiban hozhatók fel, a mennyiben valamely eljárási szabály nem alkalmazása, vagy nem helyes alkalmazása forog kérdésben, és ekkor is csak a felebbezésben vagy az irásbeli észrevételekben adhatók elő, ellenben a felek szóbeli előterjesztésében nem pótolhatók.

176. §. A 173. §. esetében az ellenfél a felebbezéshez egyáltalán nem, a

(1) V. ö. 135., 176—179. §§.
(2) V. ö. 135., 175—179. §§.
(3) V. ö. 130., 206., 211. §§.

172. §. esetében pedig csak akkor csatlakozhatik, ha egyuttal maga részéről a szóbeli tárgyalás kitüzését kéri.

177. §. Ha a felebbezési biróság a 172. és 173. §§. eseteiben az ügy előadása után a felebbezés elintézhetése végett bizonyitásfelvételt rendel el, vagy ha az elsőbiróság előtt nem tárgyalt kérdések felett kell határoznia, ugyszintén ha a felek meghallgatását az ügy felderitése végett különben szükségesnek találja: szóbeli tárgyalást tüz ki és erre a feleket megidézi. Ha az ügy előadásánál mindkét fél jelen van, a biróság a szóbeli tárgyalást azonnal megnyithatja.

A szóbeli tárgyalásra ilyenkor a 172. §. esetében minden tekintetben, nevezetesen a felek uj előadásai, a csatlakozás, a kérelmek megváltoztathatása, valamint a tárgyalás elmulasztásának következményei tekintetében is azok a szabályok alkalmazandók, melyeket a szóbeli tárgyalás alapján elintézendő felebbezés esetében kell alkalmazni; ellenben a 173. §. eseteiben a szóbeli tárgyalás csakis a 175. §. szerint felhozható tények bizonyitására szoritkozhatik.

178. §. Ha a felebbezés igazolási kérelemmel együttesen terjesztetik elő (132. §.), a felebbezési biróság mind az igazolás, mind a felebbezés kérdésében a 172. és 173. §§. eseteiben is szóbeli tárgyalást tart és annak alapján határoz.

179. §. A mennyiben a 172—178. §§-ból más nem következik: a jelen fejezetnek a 136—139., 143—145., 148., 150., 154., 155., 164—171. §§-ban, a 140. §-nak második és a 153. §-nak első bekezdésében foglalt rendelkezései a nyilvános előadás alapján elintézendő felebbezés esetében is megfelelően alkalmazandók; — azonban azzal az eltéréssel, hogy a felebbezés a 136., illetőleg a 144. §§. értelmében akkor is visszautasitandó, ha az a 132. §. 3. pontjában foglalt kellékeknek meg nem felel; továbbá hogy a 136., 137., 139. és 140. §§-ban elrendelt idézés helyett az érdekeltek a 172., illetőleg 173. §§. értelmében értesitendők, végre hogy a 167. §. esetében a felebbezési biróság az elsőbiróságtól eldöntött kérdésekre köteles szoritkozni.

II. FEJEZET.

Felülvizsgálat.

180. §. Felülvizsgálatnak van helye:

a) a felebbezési biróságok itéletei ellen a 181—183. §§. korlátai között;(1)

b) a kir. járásbiróságoknak azon itéletei ellen, melyek ellen a felebbezés a 126. §. szerint ki van zárva.(2)

I. Felülvizsgálat a felebbezési biróságok itéletei ellen.

181. §. Felülvizsgálatnak nincs helye, ha a kereset tárgyának értéke járulékok nélkül 200 frt értéket meg nem halad.

(1) A bélyegilleték tekintetében v. ö. 1894: XXVI. t. cz. 21. §. III. p.
(2) V. ö. 229. §. harm. bekezd.; a bélyegilleték tekintetében: 1894: XXVI. t. cz. 21. §. I. p.

A kereseti tárgy értékének valószinüvé tételére és megállapitására a jelen törvény 126. §-a alkalmazandó.[1]

182. §. Az 1. §-nak 5. *m)* pontja eseteiben az értékre való tekintet nélkül nincs helye fölülvizsgálatnak.[1]

183. §. A másodbiróságnak az elsőbiróság itéletét helybenhagyó itélete, illetőleg az itéletnek helybenhagyó része ellen az a fél, ki az elsőbiróság itéletét, illetőleg helybenhagyott részét felebbezési kérelemmel vagy ellenkérelemmel meg nem támadta, felülvizsgálati kérelemmel nem élhet.[1]

184. §. A felülvizsgálat a jelen törvény 129. §-a értelmében az itéletet megelőző eljárásban hozott határozatokra is kiterjed; a másodbiróságnak az illetékességet megállapitó végzése azonban csak annyiban vehető felülvizsgálat alá, a mennyiben olyan esetekben, a melyekben a rendes birói illetőségtől eltérésnek nincs helye, az illetéktelen biróság illetékesnek mondatott ki.[2]

185. §. A felülvizsgálat csak azon alapon kérhető:

a) hogy az ügy eldöntésénél valamely anyagi jogszabály helytelenül volt alkalmazva, vagy mellőzve;

b) hogy a 165. és 166. §§-ban emlitett feloldási esetek valamelyike a felebbezési eljárásban fordult elő;

c) hogy az itéletben, vagy az ennek alapjául szolgáló eljárásban valamely lényeges az ügy eldöntésére befolyással biró eljárási szabály helytelenül volt alkalmazva, vagy mellőzve.[2]

186. §. A felülvizsgálati biráskodást azon perekben, a melyek tárgyának értéke járulékok nélkül 500 frtot meghalad, a kir. curia, minden más esetben az illetékes kir. itélőtábla gyakorolja.

Felülvizsgálati ügyekben ugy a kir. curia, mint a kir. itélőtáblák öt tagu tanácsban határoznak.

A kereseti tárgy értékének valószinüsitésére és megállapitására a 126. §. intézkedései alkalmazandók.[3]

187. §. A felülvizsgálati eljárásban a feleknek meghatalmazott ügyvéd által kell magukat képviseltetniök. Ügyvéd ellenjegyzése nélkül benyujtott felülvizsgálati kérelem és egyéb beadványok hivatalból visszautasitandók és az ügyvédi képviselet nélkül megjelent fél meg nem jelentnek tekintendő.

Az 1881: LIX. t. cz. 12. §-ának második bekezdése a felülvizsgálati eljárásban is alkalmazandó.[4]

188. §. A felülvizsgálati kérelem, a felebbezési biróság itéletének kihirdetésétől számitandó 15 nap alatt, a felebbezési biróságnál a felebbezésre nézve előirt számu példányban irásban nyujtandó be.

A felülvizsgálati határidő arra a félre nézve, kinek a felebbezési biróság itélete kézbesitendő, a kézbesitéstől számittatik; a felülvizsgálati kérelem azonban az itélet kihirdetése után az utóbbi esetben is benyujtható.

A 169. §. szerint végrehajthatónak nyilvánitott másodbirósági itélet ellen használt felülvizsgálati kérelemnek az itélet végrehajtására halasztó hatálya nincs.[5]

---

(1) V. ö. 180. §.; 1896: XXV. t. cz. 32. §.
(2) V. ö. 1896: XXV. t. cz. 32. §.
(3) V. ö. 3., 4., 214. §§.
(4) V. ö. 1896: XXV. t. cz. 31., 32. §§.
(5) A 188—208. §§-oknak alkalmazásáról a majorsági zsellérbirtok stb. viszonyok rendezése körüli eljárásban v. ö. 1896: XXV. t. cz. 31., 32. §§.

189. §. A felülvizsgálati határidő elmulasztása miatt az 1881 : LIX. t. cz. 61. és 63. §-a értelmében igazolásnak van helye.(1)

A felülvizsgálati kérelem az igazolási kérelemmel összekapcsolandó.

190. §. A felülvizsgálati kérelemnek magában kell foglalnia:

1. a felülvizsgálandó itéletnek megjelölését,

2. annak kijelentését, hogy a fél az itéletet mely alapon, és egész terjedelmében támadja-e meg, vagy melyik részében, és hogy annak minő megváltoztatását kéri.(2)

191. §. A jelen törvény 138. és 139. §-ainak a felebbezés hatályára és a pertársak értesitésére, valamint a 140. §. második bekezdésének a perbehivott és avatkozó felebbezési jogosultságára és értesitésére vonatkozó rendelkezései, felülvizsgálati kérelem esetében is megfelelően alkalmazandók.

192. §. A felebbezési biróság a felülvizsgálati kérelmet a tanácsülésen kivül a 134. §. megfelelő alkalmazása mellett és az ügyre vonatkozó iratoknak szükség esetében az elsőbiróságtól való bekövetelése után a kereset tárgyának értékére való tekintettel a felülvizsgálatra illetékesnek mutatkozó kir. curiához vagy kir. itélőtáblához terjeszti fel.(3)

193. §. A felülvizsgálati tanács elnöke az iratok beérkezése után az ügy előadására és tárgyalására határnapot tüz és erről a feleket értesiti.

A határnap akként tüzendő ki, hogy az értesitésnek az ellenfél részére való kézbesitése és a határnap között 30 nap maradjon. Sürgős esetekben a tárgyalási időköz 15 napra röviditheto.

Ha a felülvizsgálat elkésettnek mutatkozik vagy oly határozat ellen van intézve, mely ellen felebbvitelnek nincs helye, valamint ha a felülvizsgálati kérelem a 190. §. kellékeinek meg nem felel; a felülvizsgálati kérelem a felülvizsgálati tanács elé terjesztendő, mely a felülvizsgálat visszautasitása kérdésében a felek meghallgatása nélkül határoz.

A felülvizsgálati tanács elé terjesztendő továbbá a felülvizsgálati kérelem akkor is, ha a felülvizsgálati tanács elnöke ugy találja, hogy a felülvizsgálat a 186. §. értelmében nem azon biróság hatásköréhez tartozik, a melyhez az iratokat felterjesztették, a mi felett a tanács szintén a felek meghallgatása nélkül határoz.

A kir. tábla felülvizsgálati tanácsa ha ugy találja, hogy a felülvizsgálat a kir. curia hatáskörébe tartozik, az iratokat hivatalból is a kir. curiához terjeszti fel. A miatt, hogy a kir. tábla felülvizsgálati tanácsa az ügyet felülvizsgálati hatáskörébe tartozónak állapitotta meg: sem felebbvitelnek, sem másnemü perorvoslatnak helye nincsen.

Ha a kir. curia felebbviteli tanácsa ugy találja, hogy a felebbezési biróság vagy a kir. tábla által felterjesztett ügynek felülvizsgálása a kir. tábla hatásköréhez tartozik: ennek megállapitása után az iratokat az illetékes kir. táblához teszi át. A kir. curia e megállapitása ugy a kir. táblára, mint a felekre kötelező.

Ha a kir. curia felülvizsgálati tanácsának elnöke vagy felülvizsgálati tanácsa az ügy előadására és tárgyalására határnapot tüz ki: az ügy felül-

(1) A bélyegilleték tekintetében v. ö. 1894: XXVI. t. cz. 8. §. utolsó bekezd.
(2) V. ö. 193. §.
(3) V. ö. 214. §.

vizsgálatának a kir. táblához való áttétele többé sem nem kérhető, sem el nem rendelhető.

Egyebekben a felülvizsgálati kérelem elintézésére a 136. és 137. §. megfelelően alkalmazandó.[1]

194. §. Az ellenfél a tárgyalási időköz első felében a felülvizsgálati bírósághoz meghatalmazott ügyvéde által ellenjegyzett válasziratot nyujthat be; melyben a felülvizsgálati kérelemhez csatlakozhatik, ha már a felülvizsgálati határidő letelt volna is.

A válasziratnak első példánya az iratokhoz csatolandó, a másod-példány pedig az ellenfélnek, és ha többen volnának, ezeknek a további példányok, hivatalból kézbesitendők.

Az elkésve benyujtott, vagy csak a szóbeli tárgyaláson pótolt válasziratban foglalt csatlakozási kérelem csak az esetben vehető figyelembe; ha a fél a szóbeli tárgyaláson valószinüvé teszi, hogy válaszirata hibáján kivül késett.

195. §. A felülvizsgálati tárgyalás az előadó előterjesztésével veszi kezdetét. Az előterjesztésben fölveendők a felek kérelmei, indokaik ismertetésével, valamint az ügy állása, a mennyiben ez a felek kérelmeinek megérthetéséhez és a megtámadott itélet felülbirálhatásához szükséges.

Az előadó előterjesztése után a felek szóval is indokolhatják kérelmeiket.[2]

196. §. Az iratokban előterjesztett felülvizsgálati és csatlakozási kérelmek se meg nem változtathatók, se pedig a kérelem tárgya felebb nem emelhető.

197. §. A felülvizsgálati eljárásban a felebbezési biróság itéletében megállapitott tényállás irányadó.

A felebbezési biróság itéletében megállapitott tényállás csak azon az alapon támadható meg, hogy az itéletben valamely jogszabály megsértésével voltak tények megállapitva, figyelmen kivül hagyva vagy felhozottaknak tekintve. E részben bizonyitékul csak a tárgyalási jegyzőkönyv és mellékletei használhatók fel.

Az első- és a felebbezési biróság előtt nem érvényesitett tényeket és bizonyitékokat a felülvizsgálati eljárásban csak akkor hozhatni fel; ha valamely eljárási szabály nem alkalmazása, vagy nem helyes alkalmazása forog kérdésben.[3]

198. §. Az előbbi §. értelmében felhozható tényeket és az azok igazolására vagy lerontására megengedett bizonyitékokat a felülvizsgálati kérelemben, illetőleg a válasziratban kell érvényesiteni. A szóbeli tárgyaláson ily előadások csak akkor pótolhatók, ha a fél valószinüvé teszi, hogy iratában hibáján kivül nem érvényesithette azokat. Az utólagos előadások a tárgyalási jegyzőkönyvhöz melléklés végett irásban is bemutatandók.[4]

199. §. A fél a felebbezési eljárás szabálytalansága miatt nem szólalhat fel, ha erre vonatkozó joga a 34. §. értelmében már a felebbezési eljárásban megszünt.

200. §. A 197. §. utolsó bekezdése esetében megengedett bizonyitásfel-

---

(1) V. ö. 214. §.
(2) V. ö. 206. §.
(3) V. ö. 200., 212. §.; 1894: XXVI. t. cz. 5. §. (bélyegilleték).
(4) V. ö. 202. §.

vételt a felülvizsgálati biróság a 157. §-ban emlitett eseteken kivül is megkeresés utján eszközölheti, és a mennyiben szükségesnek mutatkozik, az alsó biróságokat nyilatkozattételre is felhivhatja.

A jelen §-nak a bizonyitásfelvételre vonatkozó szabálya abban az esetben is alkalmazandó; ha a bizonyitásfelvétel az igazolás kérdésében válik szükségessé.[1]

201. §. A kellően értesitett feleknek vagy egyiküknek elmaradása a felülvizsgálat elintézését nem gátolja.

A tárgyalásról való elmaradás miatt igazolásnak nincs helye.

202. §. Ha a szóbeli tárgyaláson csupán az egyik fél jelen meg és a 198. §. értelmében utólagosan érvényesithető tényeket vagy bizonyitékokat ád elő: a biróság, a mennyiben fontosaknak itéli azokat a felülvizsgálati kérelem elintézésére, a tárgyalást elhalasztja. A meg nem jelent fél a kitüzött határnapról az utólagos előadást tartalmazó irat másolatának közlésével hivatalból értesittetik. E másolat a fél által 24 óra alatt pótlandó.

A jelen §. intézkedése a válaszirat benyujtásának hibán kivül történt elmulasztása esetében is alkalmazandó.

203. §. A felülvizsgálati biróság a felülvizsgálati, illetőleg csatlakozási kérelmen túl nem terjeszkedhetik, a jogszabályok alkalmazásában azonban nincs a felektől felhozottakhoz kötve; mindazonáltal a felülvizsgálati, illetőleg csatlakozási kérelem indokolására felhozott jogszabály és ennek alkalmazhatósága iránt határozatának indokaiban nyilatkozni tartozik.

204. §. Ha az ügy a felebbezési biróság itéletében megállapitott vagy a felülvizsgálati eljárásban a jelen fejezet értelmében megállapitható tényállás alapján eldöntésre alkalmas: a felülvizsgálati biróság magában az ügy érdemében itél, vagy pedig az alsóbiróságok itéleteinek feloldásával a megfelelő végzést hozza. Ez esetben a felülvizsgálati biróság a perköltség viseléséről a 168. §. értelmében intézkedik.[2]

A mennyiben a felülvizsgálati biróság az előbbi pont értelmében nem határozhat, a felebbezési biróság itéletét és eljárását egészben vagy részben feloldja és a felebbezési biróságot további eljárásra és ujabb határozathozatalra utasitja.

A felebbezési biróság az ujabb eljárásban és határozathozatalban alkalmazkodni tartozik a felülvizsgálati biróság által elfoglalt jogi állásponthoz.

A jelen §. második bekezdése esetében a felülvizsgálati eljárás költségének mennyiségét a felülvizsgálati biróság állapitja meg; viselésének kérdése pedig a feloldás folytán hozott ujabb határozatban döntendő el.

205. §. Azon fél, a ki két egyenlő itélet ellen felülvizsgálati kérelemmel él, ha kérelmével a harmadbiróság is elutasitja: mint konok perlekedő, 500 frtig terjedhető és a felülvizsgálati biróságtól a per körülményeihez és a konokság mértékéhez képest megállapitandó birsággal büntetendő; ha a felülvizsgálati biróság ugy találná, hogy a felülvizsgálati kérelem nyilván alaptalan volt; 500 frtig terjedhető birsággal büntetendő az is, a ki felülvizsgálati kérelmet nyujt be oly itélet ellen, a mely ellen a törvény a felülvizsgálatot kizárja.

---

(1) V. ö. 1896: XXV. t. cz. 31. §.
(2) V. ö. 231. §.

A birságért a felelősség első sorban a felülvizsgálati kérelmet ellenjegyző ügyvédet terheli, a kinek visszkereseti joga saját fele ellen csak azon esetben van, ha a félnek külön irásbeli utasitása folytán élt a felülvizsgálati kérelemmel.

206. §. Ha a felülvizsgálati kérelem a felebbezési biróság itéletét csupán a perköltség viselésének kérdésében támadja meg, az ellenfél a felülvizsgálati kérelemhez nem csatlakozhatik és a biróság a felülvizsgálati kérelem felett szóbeli tárgyalás kitüzése nélkül nyilvános előadás alapján határoz; a melynek idejéről a felek csak a 174. §. szerint eszközlendő kifüggesztés által értesitendők és a melyen a 195. §-ban emlitett felszólalási joggal nem élhetnek.

207. §. A felülvizsgálati kérelem elintézése után az iratok a határozatnak az iratokhoz csatolandó, valamint a felek részére szóló kiadmányaival együtt a felebbezési biróságnak és ettől, ha további eljárásra nincs utasitva, az elsőbiróságnak megküldendők.

A határozat kiadmányát a feleknek az elsőbiróság, és ha a felebbezési biróság további eljárásra van utasitva, a felebbezési biróság kézbesiti.

208. §. A mennyiben a jelen fejezet határozataiból más nem következik, a felülvizsgálati eljárásban a felebbezési eljárásra vonatkozó szabályok megfelelően alkalmazandók.(1)

II. Felülvizsgálat a járásbiróságok itéletei ellen.

209. §. A kir. járásbiróságoknak a 126. §. szerint nem felebbezhető itéletei ellen használt felülvizsgálati kérelem felett a 125. §-ban megjelölt felebbezési biróság három tagu tanácsban határoz.(2)

210. §. A felülvizsgálati kérelem az elsőbiróságnál a 133. §. szabályai szerint szóval jelenthető be vagy irásban nyujtandó be.

A felülvizsgálati kérelemről a feleket az elsőbiróság a felülvizsgálati kérelem példányának és ha a bejelentés szóval történt, a jegyzőkönyv másolatának kézbesitése mellett, az iratok felterjesztésével egyidejüleg értesiti. Az, hogy az értesités meg nem történt, jogi hatálylyal nem bir.

A felülvizsgálatot kérő félnek ellenfele a felülvizsgálati kérelemhez nem csatlakozhatik, de a 211. §-ban előirt kifüggesztésig a felülvizsgálati birósághoz benyujtandó irásbeli választ adhat.

A felülvizsgálati kérelemnek az itélet végrehajtására halasztó hatálya nincs.(2)

211. §. A felülvizsgálati biróság a felülvizsgálati kérelem felett az ügy nyilvános előadása alapján határoz. A nyilvános előadás napjáról a felek a 174. §. értelmében kifüggesztés utján értesülnek.

A felek az ügy előadása után fel nem szólalhatnak.

212. §. Ha a felülvizsgálati kérelem az elsőbiróság előtt nem érvényesitett olyan uj tényeket és bizonyitékokat hoz fel, melyek a 197. §. szerint a felülvizsgálati kérelem elintézésénél figyelembe vehetők; a felülvizsgálati biróság, a mennyiben azokra nézve a tárgyalást és a felajánlott bizonyitás felvételét szükségesnek találja, az elsőbiróság itéletének feloldásával az elsőbiróságot

(1) A bélyegilleték tekintetében v. ö. 1894: XXVI. t. cz. 21. §. utolsó bekezd., 23. §.
(2) V. ö. 213. §.

végzéssel a kijelölendő irányban tárgyalás tartására, bizonyitás felvételére és megfelelő határozathozatalra utasitja.(1)

213. §. A mennyiben a 209—212. §§-ból más nem következik, a jelen fejezetnek a felebbezési biróság itélete elleni felülvizsgálatra vonatkozó szabályai a járásbiróság itélete elleni felülvizsgálat esetében is megfelelően alkalmazandók.

III. FEJEZET.

Felfolyamodás.

214. §. A sommás ügyekben hozott végzések elleni felfolyamodásra nézve, a mennyiben a jelen törvény eltérő intézkedést nem tartalmaz; az 1881 : LIX. törvényczikknek a felfolyamodásra vonatkozó rendelkezései alkalmazandók.

A kir. törvényszékeknek a felebbezési eljárás során hozott végzései ellen irányuló felfolyamodásokra, a mennyiben a jelen törvény eltérő intézkedést nem tartalmaz, azok a szabályok alkalmazandók : a melyeket az 1881 : LIX. törvényczikk 52—54., 56—58. §-ai a sommás perekben hozott elsőbirósági végzések elleni felfolyamodásra megállapitanak.

A kir. törvényszéknek a felebbezési eljárásban hozott végzései ellen a felfolyamodás a kir. törvényszéknél nyujtandó be.

Azokban az ügyekben, a melyekben a kir. járásbiróság itélete ellen a 126. §. szerint felebbezésnek nincs helye, a kir. törvényszéknek, mint másodfoku biróságnak végzését sem lehet felfolyamodással megtámadni.

A kir. járásbiróságoknak sommás ügyekben hozott végzései ellen benyujtott felfolyamodás felett a jelen törvény 125. §-ban megjelölt felebbezési biróság, a felebbezési biróság végzései ellen használt felfolyamodás felett pedig, ha a kereset tárgyának értéke járulékok nélkül 500 frtot meghalad, a kir. curia; minden más esetben az illetékes kir. tábla határoz. A felebbezési biróság végzései ellen használt felfolyamodásokra a jelen törvény 186., 192. és 193. §-ainak intézkedései megfelelően alkalmazandók.(2)

HARMADIK CZIM.

Vegyes és átmeneti intézkedések.

215. §. A rendes eljárásban, ideértve a kereskedelmi és a váltó-eljárást, megfelelően alkalmazandók a jelen törvény

17. §-ának második bekezdése azzal a korlátozással, hogy a biróság a felet a kereset kijavitása végett nem idézheti meg;

28. §-ának harmadik bekezdése;

52. §-ának utolsó bekezdése, oly módon, hogy a három évi határidő az utolsó perbeli cselekménytől számitandó;

59. §-a, 60. §-a;

61. §-ának második bekezdése, melynek rendelkezése a magánokirat valódiságára nézve tett nyilatkozatra is alkalmazandó;

---

(1) V. ö. 213. §. (2) V. ö. 4. §.

62. §-a, 63. §-a, 64. §-a, 65. §-a, 68. §-a, 73. §-a, 74. §-a;
75. §-a azzal az eltéréssel, hogy a kereskedelmi törvény 31. és 541. §-aiban emlitett esküre nézve továbbra is az 1868 : LIV. t.-czikkben, illetőleg az 1881 : LIX. t.-czikkben és a kereskedelmi és a váltó-eljárást szabályozó rendeletekben foglalt szabályok alkalmazandók;
77. §-a
78. §-a azzal az elteréssel, hogy az 1868 : LIV. t. cz. 172. §-ának *c)*, *d)* és *e)* pontjaiban emlitett eskü továbbra is alkalmazandó;
81. §-ának második bekezdése;
83. §-a;
84. §-ának második és harmadik bekezdése oly módon, hogy a felek külön meghallgatása csak az esetben szükséges, ha a feleknek e kérdésről a periratokban nyilatkozni nem volt alkalmuk és hogy a felek külön meghallgatása jegyzőkönyvileg történik olyképen, hogy nyilatkozataikat a tárgyalás napján tartoznak a jegyzőkönyvbe bevezetni;
85. §-a, 86. §-a, 87. §-a, 88. §-a, 90. §-a, 91. §-a;
94. §-a azzal az eltéréssel, hogy ha a biróság a szakértők meghallgatását hivatalból rendelte el, a feleknek a szakértők számára és személyére nézve való meghallgatása jegyzőkönyvi tárgyalás utján történik, mely a kitüzött határnapon befejezendő; továbbá, hogy az 1868 : LIV. t. cz. 216. §-a változatlanul érvényben marad;
101. §-a.

216. §. A jelen törvény 91. §-a, valamint 94-ik §-ának hetedik bekezdésében a megkeresett biróra nézve foglalt intézkedések a rendes eljárásban, ideértve a kereskedelmi és a váltó eljárást, a kiküldött biróra is megfelelően alkalmazandók.

217. §. Az 1868 : LIV. t. cz. 194. és 203. §-ai azzal egészittetnek ki, hogy a tanukhoz a kérdő- és ellenkérdőpontokon kivül a perbiróságtól elrendelt, valamint a kihallgatáskor szükségesnek mutatkozó oly kérdések is intézendők, melyek a vallomás felvilágositására és kiegészitésére szolgálnak; különösen annak megállapitása végett is, hogy a tanu tudomását honnét meritette.

Kérdéseket a felek a kihallgatás alkalmával is inditványozhatnak és a kihallgatást teljesitő biró a feleknek kérelmükre megengedheti, hogy a tanuhoz közvetetlen is intézhessenek kérdéseket.

A féltől inditványozott vagy feltett kérdések megengedhetősége felől a biró határoz.

Okiratok felmutatását a kiküldött vagy megkeresett biró a tanutól csak akkor követelheti, ha ezt a perbiróság elrendelte.

218. §. A 215. §. rendelkezései nem érintik az 1868 : LIV. t.-czikknek a rendes eljárásra vonatkozó azokat a szabályait, a melyek meghatározzák, hogy a tényállitások, a tagadások és a bizonyitékok mikor és hol hozandók fel.

Továbbra is alkalmazandók a rendes eljárásban az 1868 : LIV. t.-czikknek és az 1881 : LIX. t.-czikknek, valamint a kereskedelmi és a váltóeljárást szabályozó rendeleteknek az esküre vonatkozó intézkedései; azt azonban, hogy az 1868 : LIV. t. cz. 172. §-ának *c)* pontjában és a 236. §-ban emlitett póteskü mily bizonyiték kiegészitéseül itéltessék meg, a biróság a jelen törvény 64. §-a értelmében határozza meg.

219. §. Az 1868:LIV. t.-czikknek és az 1881:LIX. törvényczikknek, valamint a kereskedelmi és a váltóeljárást szabályozó rendeleteknek a jelen törvény 215—218. §-aival ellenkező rendelkezései a rendes eljárásban hatályukat vesztik.

Hatályukat vesztik különösen:

az 1868:LIV-ik törvényczikknek 160., 163., 164., 166., 169., 190., 191., 192., 193. és 207. §-ai.

220. §. A jelen törvénynek a perköltség biztositását tárgyazó 9., 10., 11., 12. §-ai a rendes eljárásban és a kereskedelmi eljárásban is alkalmazandók.

Alperes azon kifogását, hogy felperes a perköltségre nézve biztositékot nem adott, rendszerint a perfelvételi határidőben, illetőleg kereskedelmi perekben az első tárgyalás kezdetén tartozik előadni; mely esetben a kifogásnak a perfelvételre, illetőleg az érdemleges tárgyalásra halasztó hatálya van.

A kifogás beadásának helyére és alakszerüségeire, illetőleg előterjesztésének módozatára, a kifogás tárgyalására, az e tárgyban hozandó határozatokra, az azok ellen használható jogorvoslatra és annak halasztó hatályára, a birói illetőség elleni kifogásokra előirt szabályok megfelelően alkalmazandók a következő kiegészitésekkel:

1. ha a biztositék hiányát tárgyazó kifogással együtt illetékességi kifogás is terjesztetett elő, a két kifogás együttesen tárgyalandó; a törvényszék azonban a biztositéki kifogás tárgyában csak az esetben határoz, ha az illetékességi kifogásnak helyt nem adott;

2. ha a törvényszék biztositék adásának helyét látja, a jelen törvény 29. §-ának első bekezdése megfelelően alkalmazandó;

3. ha a másodbiróság az illetékességi kifogás tárgyában hozott elsőbirósági végzésnek megváltoztatásával az elsőbiróság illetékességét megállapitja, az illetékességi kifogással együttesen előterjesztett biztositéki kifogás tárgyában is határoz. A biztositék kérdésében a másodbiróság által hozott végzés ellen felebbvitelnek helye semmi esetben sincs.

A jelen törvény 10. és 11. §§-nak eseteiben alperes a biztositék hiányát tárgyazó kifogását a pernek itélet alá terjesztéseig, illetőleg kereskedelmi rendes eljárás során a tárgyalás berekesztéseig bármikor előterjesztheti; de ez esetben a kifogás előterjesztésének is csak az itélethozatalra van halasztó hatálya.(1)

A váltóeljárásban a perköltség biztositása nem követelhető.

221. §. Az eskü alatt kihallgatott félnek (95—99. §§.) hamis vallomására a büntető törvényben a hamis tanuzásra nézve megállapitott szabályok alkalmazandók.(2)

222. §. A jelen törvény életbeléptetésének napját az igazságügyminister határozza meg.(3)

A jelen törvény életbeléptekor folyamatban lévő sommás perekben, melyekben az elsőbirósági itélet még nincs meghozva: a további eljárás a jelen törvény szabályai szerint történik. Ha pedig a jelen törvény életbeléptekor már elsőbirósági itélet van hozva: a további eljárásra, ideértve a felebbvitelt

(1) A bélyegilleték tekintetében v. ö. 1894:XXVI. t. cz. 8. §. *a)* p.
(2) V. ö. 1878:V. t. cz. 215., 216., 218., 221., 223., 226., 419., 477. §§.
(3) A törvény az 1894 máj. 30. 745. eln. sz. igazs. min. rend. (1894. R. T. I. 644.) értelmében 1894 november 1-én lépett életbe.

is, az eddigi törvények alkalmazandók, még pedig akkor is, ha az elsőbirósági itéletet a felsőbiróság feloldotta, vagy ujabb eljárás vagy uj itélethozatal elrendelése mellett megsemmisitette.

A jelen törvény életbeléptetése előtt hozott végzések ellen a felfolyamodás, illetőleg felebbezés a korábbi törvények szerint történik.

A perujitás és a semmiségi kereset a jelen §. szempontjából uj keresetnek tekintendő.

223. §. A jelen törvény életbelépte előtt meginditott rendes perek, ha a jelen törvény szerint sommás eljárás alá tartoznának is, a rendes eljárás szabályai szerint folytatandók.

E szabály áll az ilyen perekben a perujitásra és semmiségi keresetre is.

224. §. A jelen törvény életbelépte napján az 1877. évi XXII. t.-czikknek rendelkezései, a mennyiben nem a községi biráskodásra vonatkoznak, hatályukat vesztik (226. §.).

225. §. Az 1877. évi XXII. t.-czikknek a községi biráskodásra vonatkozó rendelkezései továbbra is érvényben maradnak.

Azokban az ügyekben, a melyek az 1877 : XXII. t. cz. 25. §-a értelmében a községi biróságtól a járásbiróság elé vitetnek, a jelen törvény szabályai a következő eltérésekkel alkalmazandók ;

1. a járásbiróság a községi biróság jegyzőkönyvének vétele után a feleket az ügy tárgyalására, a felek neveinek és az ügynek rövid megjelölése mellett hivatalból idézi meg ;

2. ha a kitüzött tárgyalásra a felek valamelyike meg nem jelent, az ügy eldöntésénél a megjelent fél állitásai, a mennyiben azok a községi biróság előtt felvett jegyzőkönyv által meg nem czáfoltatnak, valóknak tekintendők ;

3. a képviseltetés esetében felmerülő költségekre az 1877 : XXII. t.-czikk 36. §-ának intézkedései alkalmazandók ;

4. a járásbiróság itélete ellen felebbvitelnek helye nincsen ;

5. az 1877 : XXII. t. cz. értelmében foganatositandó végrehajtás az itéletben rendelendő el.

A községi biráskodással felruházott békebiráknak a községi biráskodás alá tartozó ügyekben való eljárására, ideértve az itélet ellen használható semmiségi panaszt is, az 1877 : XXII. t. cz. rendelkezései egész terjedelemben érvényben maradnak.

226. §. A községi biráskodás és kisebb polgári eljárás alá tartozó azon ügyekben, a melyek a jelen törvény életbelépte előtt lettek meginditva, a további eljárás az eddigi törvények szerint folytatandó. E szabály áll az ilyen ügyekben használható perorvoslatokra is.

227. §. A 215—220. §-oknak rendelkezései nem alkalmazandók azokban a rendes, kereskedelmi és váltóperekben, melyekben a keresetet a jelen törvény hatályba lépte előtt adták be.

228. §. A jelen törvény 52. §-ának utolsó bekezdésében megállapitott 3 évi határidő, melynek leteltével a per megszüntnek tekintendő, a jelen törvény életbeléptetése előtt abbanhagyott perekben csak a jelen törvény életbeléptetésének napjától kezd folyni.

229. §. A mennyiben az 1881 : LX. t. cz. sommás perbeli eljárást rendel,[1] a jelen törvény a végrehajtási eljárásban is alkalmazandó.

---

(1) V. ö. 1881: LX. t. cz. 30., 31., 89—100., 124., 132., 202., 218., 236., 244., 256. §§.

Azok a rendelkezések azonban, melyeket a végrehajtási eljárás folyamán felmerülő perekre nézve az 1881 : LX. t. cz. különösen felállít, továbbra is érvényben maradnak.

Az 1881 : LX. t. cz. azon rendelkezései, melyek a végrehajtási eljárás során itélettel eldöntendő kérdésekben a felebbezés hatályáról és a másodbiróság itélete elleni felebbezés kizárásáról intézkednek; a sommás eljárás szerint tárgyalandó ilyen ügyekben a jelen törvényben szabályozott felülvizsgálati kérelemre is megfelelően alkalmazandók.

Azokban az esetekben, a melyekben az 1881 : LX. t. cz. perenkivüli sommás eljárást, illetőleg meghallgatást, tárgyalást vagy bizonyitást rendel, továbbra is az eddigi szabályok alkalmazandók.(1)

230. §. A járásbiróságnak a végrehajtási eljárásban hozott végzései ellen használt felfolyamodás felett továbbra is az illetékes kir. itélőtábla, a másodbirósági végzések ellen használt felfolyamodás felett pedig — a mennyiben ennek helye van — a m. kir. curia határoz.

231. §. Az alsóbiróság itéletének, a jelen törvény 165., 166. §-ai és a 204. §-ának első bekezdése szerint ujabb eljárásnak vagy itélethozatalnak elrendelése nélkül történt feloldása a végrehajtási eljárásban; jelesen az 1881: LX. t. cz. 28., 39., 40. és 234. §-ainak alkalmazásánál is azzal a hatálylyal bir, a melylyel az 1881 : LX. t. cz. az itélet megsemmisitését ruházza fel.

232. §. Az igazságügyminister felhatalmaztatik, hogy a jelen törvényt Fiuméban és kerületében életbeléptethesse az ottani viszonyoknak megfelelő módositásokkal.

233. §. Az igazságügyminister felhatalmaztatik, hogy határjárási, mesgyeigazitási és a sommás visszahelyezési ügyekben, továbbá a lakbér-felmondás és lakáskiürités, valamint a bérelt lakásnak átadása iránti ügyekben, ugyszintén a vásári birósági ügyekben követendő eljárást rendeleti uton az általános polgári peres eljárás hatályába léptéig, szabályozza; és az e tárgyban kibocsátandó rendeleteit a felmerülő szükséghez képest módosithassa és kiegészithesse.(2)

234. §. Jelen törvény végrehajtásával és a szükséges részletes átmeneti intézkedéseknek rendelettel való szabályozásával az igazságügyminister bizatik meg.(3)

---

(1) V. ö. 1881: LX. t. cz. 13., 30., 35., 42., 44., 76., 77., 97., 104., 106., 109., 118., 119. §§.

(2) V. ö. 1894 decz. 23. 4873/I. M. E. sz. igazságügymin. rend., a lakbérfelmondás és lakás-kiürítés iránti ügyekben követendő eljárás szabályozása tárgyában (1894. R. T. II. 723.); 1895 márcz 1. pénzügyi és igazságügymin. rend, a lakbérfelmondás és lak-kiürítés iránti eljárásban lerovandó bélyegilleték tárgyában (1895. R. T. I. 151.).

(3) V. ö. 1894 máj. 30. 745. eln. sz. igazságügymin. rend., a sommás eljárásról szóló 1893: XVIII. és a fizetési meghagyásokról szóló 1893: XIX. törvényczikkek életbeléptetése és az ezen törvényekre vonatkozó ügyviteli szabályok tárgyában (1894. R. T. I. 644.); 1896 jan. 5. 57809/1895. sz. igazságügymin. rend., a sommás eljárásról és fizetési meghagyásokról szóló törvényczikkekre vonatkozólag a 745/1894. I. M. sz. rendelettel megállapitott ügyviteli szabályok (S. Ü. Sz.) kiegészitése és módositása tárgyában (1896. R. T. I. 153.); 1894 okt. 7., 4056/I. M. E. sz. igazságügymin. rend., a sommás eljárásról szóló 1893. évi XVIII. törvényczikkre vonatkozó átmeneti intézkedések tárgyában (1894. R. T. II. 405.); 1895 jun. 19. 18,998. sz. igazságügymin. rend., a kisebb polgári peres eljárás alá tartozott, jelenleg a sommás eljárás alá tartozó ügyekben felszámítható napidij tárgyában (1895. R. T. I. 876.).

XIX. TÖRVÉNY-CZIKK

a fizetési meghagyásokról.

(Szentesitést nyert 1893. évi junius 28-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi julius 1-én.)

1. §. Fizetési meghagyás utján érvényesithetők azok a követelések, a melyek járulékok nélkül 1000 koronát meg nem haladó pénzösszeg fizetésére vagy 1000 korona értéket meg nem haladó határozott mennyiségü helyettesithető dolgok, avagy értékpapirok szolgáltatására irányulnak; a mennyiben per esetére az 1893. évi XVIII. t. cz. értelmében sommás eljárás alá tartoznak, vagy az 1877. évi XXII. t. cz. értelmében községi biróság elé vannak utalva.

2. §. Fizetési meghagyás kibocsátása kizárólag a kir. járásbiróságok hatáskörébe tartozik.

Illetékes az a kir. járásbiróság, a mely a törvénykezési rendtartás szabályai szerint a követelés iránti perben eljárhat; — községi biróság elé utalt ügyekben pedig az a kir. járásbiróság, melynek területén a követelés iránti perben illetékes községi biróság székhelye fekszik.

A biróság a kérelemben előterjesztettek alapján hivatalból vizsgálja meg illetékességét.

3. §. Fizetési meghagyás kibocsátása az illetékes kir. járásbiróságnál szóval vagy irásban kérhető.

A kérelemnek magában kell foglalnia:

1. A felek megjelölését, nevük, állásuk vagy foglalkozásuk és lakásuk szerint.

2. Azon tények megjelölését, a melyekből a hitelező követelését származtatja.

Ha a követelésről okirat van kiállitva, erre hivatkozni kell.

3. A követelés tárgyának és mennyiségének, valamint járulékainak határozott előadását.

Ha a követelés több tételből áll, minden tétel annak alapja, tárgya és mennyisége szerint előadandó.

4. A fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet.

Az irásban előterjesztett kérelemben megjelölendő a biróság is.

Ha a követelés nem pénzre irányul, a hitelezőnek meg kell szabnia a pénzösszeget, melyet a teljesités helyett elfogadni kész.

A kérelem ugyanazon adós ellen több követelés tekintetében és több adós ellen ugyanazon követelés tekintetében együtt terjeszthető elő. Az utóbbi esetben előadandó, hogy a tartozás az adóstársakat minő arányban, illetőleg minő összegben terheli. Ha az adóstársak egyetemleges kötelezettek, ezt külön ki kell fejezni.(1)

A kereset beadásához kötött magánjogi hatály a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem előterjesztésével áll be.(2)

4. §. A biróság a kérelmet az ellenfél meghallgatása nélkül intézi el.

---

(1) V. ö. 6. §.
(2) V. ö. 4. §.

A kérelem visszautasitandó: ha a fizetési meghagyás kibocsátásának az 1. §-ban előadott esete fenn nem forog; ha a biróság nem illetékes, ha a kérelem a 3. §. kellékeinek meg nem felel; vagy ha a kérelem tartalmából az tünik ki, hogy a követelés alaptalan, birói uton nem érvényesithető, még le nem járt, vagy érvényesitése még nem teljesitett viszontszolgáltatástól függ.

A kérelem visszautasitásának van helye továbbá: ha a kérelem szerint a fizetési meghagyás nem azon a területen lenne kézbesitendő, a melyen a jelen törvény hatályban van.

Visszautasitandó a kérelem abban az esetben is, ha a visszautasitás oka a követelésnek vagy járulékainak csak egy részére terjed ki. Egy kérelembe összefoglalt több követelés azonban az elintézésnél elkülönitve birálandó el.

A szóval előadott kérelmet visszautasitó végzés nyomban kihirdetendő és irásban csak kérelemre adandó ki.

A visszautasitó végzés ellen a kézbesitéstől vagy kihirdetéstől számitott nyolcz nap alatt szóval előadandó vagy irásban egy példányban benyujtandó felfolyomodásnak van helye, a mely felfolyamodás felett a kir. törvényszék további felfolyamodás kizárásával határoz.[1]

5. §. Ha a kérelem teljesitése ellen akadály nem forog fenn: a biróság «fizetési meghagyás»-t bocsát ki, a mely magában foglalja:

1. a név, állás vagy foglalkozás és lakhely szerint megjelölendő adóshoz intézett azt a meghagyást, hogy a hasonló módon megjelölt hitelező követelését — mely utóbbinak alapja is megjelölendő — járulékaival, ideértve a számszerint megállapitott költséget is (22. §.), a meghagyás kézbesitésétől számitandó 15 nap alatt, végrehajtás terhe mellett, elégitse ki; továbbá

2. az adósnak figyelmeztetését, hogy a fizetési meghagyást, minden más jogorvoslat kizárásával, csakis ellentmondással támadhatja meg, melyet azonban indokolni nem tartozik;

3. azt a figyelmeztetést, hogy ha az adós az ellentmondást a fizetési meghagyás kézbesitésétől számitandó 15 nap alatt elő nem terjeszti: az ezen határidő után beadott ellentmondás a végrehajtás elrendelését, foganatositását meg nem akadályozza.

Ha a követelés nem pénzre irányul: a fizetési meghagyásban különösen megemlitendő, hogy az adós kötelezettségének ama pénzösszeg fizetése által is eleget tehet, melyet a hitelező a követelt dolog vagy értékpapir helyett elfogadni késznek nyilatkozott.

6. §. A hitelezőnek ugyanazon adós elleni több követelése iránt egy fizetési meghagyás bocsátható ki, de abban minden egyes követelés járulékaival tételenkint külön sorolandó fel. Ha a hitelező a követeléseket a 3. §. utolsóelőtti bekezdése szerint egy kérelembe foglalta: a költség az egyes követelések összege után külön állapitandó meg.

Több adós ellen egy fizetési meghagyás csak abban az esetben bocsátható ki, ha a követelés az adósokat közösen terheli. Ez esetben a fizetési meghagyásban ki kell tenni, hogy a követelés és járulékai az adóstársakat egyetemlegesen, illetőleg minő arányban vagy egyenkint minő összegben terhelik.

7. §. A fizetési meghagyás a felek mindenikének a polgári törvénykezési

---

(1) V. ö. 19. §.

rendtartás szabályai szerint kézbesitendő. Az adósra nézve azonban csak akkor bir hatálylyal a kézbesités, ha az azon a területen foganatosittatik, a melyen a jelen törvény hatályban van; és pedig oly módon, hogy a fizetési meghagyás magának az adósnak vagy törvényes képviselőjének saját kezéhez kézbesittetik, vagy ha azt elfogadni vonakodik, nála hagyatik. Posta utján a fizetési meghagyás az adós részére nem kézbesithető.

A kézbesitő tartozik a kézbesités alkalmával az irni nem tudó adósnak vagy törvényes képviselőnek a fizetési meghagyás tartalmát az adós vagy a törvényes képviselő által értett nyelven megmagyarázni és őt ellentmondási jogára, valamint arra is figyelmeztetni, hogy ha 15 nap alatt a követelést és járulékait ki nem fizeti, se pedig a fizetési meghagyásnak ellent nem mond: ellene a fizetési meghagyás alapján kielégitési végrehajtás elrendelésének lesz helye. A kézbesitő ezen megmagyarázás és figyelmeztetés megtörténtét a kézbesitési iven tanusitani tartozik.

Az a kézbesitő, a ki a kézbesitésnél az előirt szabályokat meg nem tartja, tiz koronáig, ismétlés esetében husz koronáig terjedhető rendbirsággal büntetendő. A rendbirságot a fizetési meghagyást kibocsátó járásbiróság szabja ki s az erre vonatkozó határozat ellen a marasztalt csak előterjesztéssel élhet. A járásbiróságnak az előterjesztés következtében hozott határozata ellen felfolyamodásnak helye nincs. A kiszabott rendbirság 15 nap alatt fizetendő, ellenesetben közigazgatási uton hajtatik be.

A fizetési meghagyásnak az adós kezeihez szabály szerint történt kézbesitése, a kereset kézbesitésének hatályával bir.

8. §. A fizetési meghagyásnak az adós ellentmondhat. Az ellentmondást indokolni nem szükséges. Az ellentmondás élőszóval vagy irásban, egy példányban, rendszerint (9., 12. §§.) annál a biróságnál terjesztendő elő, a mely biróság a fizetési meghagyást kibocsátotta.

Az ellentmondás a fizetési meghagyás kézbesitése alkalmával is előterjeszthető oly módon, hogy azt maga az adós a kézbesitési ivre reáirja és aláirja, vagy ha irni nem tud, felhivására az ellentmondást a kézbesitő vezeti a kézbesitési ivre s az ellentmondó nevét azon megjegyzéssel irja alá, hogy az ellentmondó irni nem tud.

Az adós részéről a fizetési meghagyás ellen bármely elnevezés alatt előterjesztett kifogás ellentmondásnak tekintendő.

Az ellentmondásról és előterjesztésének időpontjáról a biróság a hitelezőt hivatalból értesiti és az ellentmondónak, ha kivánja, bizonyitványt ad.

9. §. Ha a fizetési meghagyást, az azt kibocsátó járásbiróság székhelyén vagy kerületén kivül kell kézbesiteni: a kézbesités végett az illetékes járásbiróság keresendő meg és ez esetben az ellentmondás akár irásban, akár élőszóval a megkeresett biróságnál is előterjeszthető.

A megkeresett biróság az élőszóval előterjesztett ellentmondást a kézbesitési iven jegyzi meg s a kézbesitési ivet — az irásban netalán benyujtott ellentmondással — megküldi a megkereső biróságnak. Ha az adós ellentmondást elő nem terjeszt: a kézbesitési iv csak a kézbesitéstől számitott 15 nap elteltével küldendő meg a megkereső biróságnak.

A megkeresett birósághoz később beérkezett vagy nála élőszóval előterjesztett ellentmondásról a megkereső biróság haladéktalanul értesitendő.(1)

(1) V. ö. 8. §.

10. §. Ha az adós a fizetési meghagyásnak a kézbesitéstől számitott 15 nap alatt ellent nem mondott: a hitelező kérelmére, a fizetési meghagyás alapján, kielégitési végrehajtásnak van helye.

Helyettesithető dolgok vagy értékpapirok iránti ügyekben az adós a végrehajtási eljárás során is jogositva van kötelezettségét az által is teljesiteni, hogy a fizetési meghagyásban egyenértékül megjelölt készpénzösszeget és a felmerült költséget megfizeti.

A végrehajtási kérelem — ha a végrehajtás nem ingatlanra vezetendő — a biróságnál egy példányban, irásban vagy élőszóval terjeszthető elő; az utóbbi esetben a kérelemről jegyzőkönyvet kell felvenni. Ingatlanra vezetendő végrehajtás elrendelése iránti kérvényt az 1881 : LX. t. cz. rendelkezéseinek megfelelően kell benyujtani.

A végrehajtást rendelő végzésben, a fizetési meghagyás keltére és számára való hivatkozás mellett, a feleknek neve, állása vagy foglalkozása és lakhelye, valamint a követelés járulékaival és alapjának megjelölése mellett kiteendő, és az adós az ellentmondás előterjesztésére szolgáló záros határidőre (12. §.) figyelmeztetendő.[1]

11. §. A fizetési meghagyás hatálya és végrehajthatósága megszünik:

a) ha a fizetési meghagyás annak keltétől számitott egy év alatt az adósnak nem kézbesittetett;

b) ha az adós ellen a teljesitési határidő leteltétől számitott egy év alatt a végrehajtás nem kéretett;

c) ha az ingóságokra vezetendő végrehajtási foglalás az utóbb emlitett egy évi határidő alatt, avagy ha a végrehajtást rendelő végzés a hitelezőnek az egy évi határidő után kézbesittetett, e kézbesitéstől számitott 30 nap alatt nem foganatosittatott, vagy foganatositása megkisérelve nem lett.[2]

12. §. Az ellentmondás a 10. §-ban emlitett 15 nap eltelte után is előterjeszthető mindaddig, mig a fizetési meghagyás alapján kielégitési végrehajtást rendelő végzésnek az adós részére történt kézbesitésétől számitott 30 nap el nem telt. E záros határidő eltelte után előterjesztett ellentmondás visszautasitandó.

A 30 napi határidő alatt az ellentmondás a végrehajtás foganatositására megkeresett biróságnál is előterjeszthető, minek megtörténtéről a fizetési meghagyást kibocsátó biróság haladéktalanul értesitendő. Ha a végrehajtást rendelő végzést a kiküldött a végrehajtás foganatositásakor kézbesiti: ez alkalommal az ellentmondás a kiküldöttnél is előterjeszthető s ennek megtörténte a végrehajtási jegyzőkönyvbe vezetendő be.

A 30 napi határidő elteltével az ellentmondással meg nem támadott fizetési meghagyás jogerejü itélet erejével bir és ellene csakis perujitásnak és semmiségi keresetnek van az általános szabályok szerint helye.[3]

13. §. A 10. §. alapján elrendelt végrehajtás foganatositása csak a követelés biztositásáig terjedhet, s ezért — az 1881 : LX. t. cz. 104. §-ának eseteit kivéve — árverés el nem rendelhető és nem foganatositható; a végrehajtás folytán befolyt összeg a végrehajtató kielégitésére nem forditható, hanem birói kézhez teendő le, a lefoglalt követelés a végrehajtatóra át nem

---

(1) V. ö. 13. §.
(2) V. ö. 19. §.
(3) V. ö. 8., 13., 15. §§.

ruházható, helyettesithető dolgok és értékpapirok iránti ügyekben pedig csak a marasztalási tárgy lefoglalásának és zár alá vételének, s a marasztalás tárgyának hiánya esetén, a tárgy egyenértéke erejéig vezetendő foglalásnak van helye.

Ez a korlátozás a végrehajtást elrendelő végzésben kimondandó, a végrehajtás foganatositása után pedig a jegyzőkönyv a végrehajtást elrendelő birósághoz bemutatandó.

Ha az adós a 12. §-ban megállapitott határidő alatt ellentmondást elő nem terjesztett, vagy ha a biróság az ellentmondás következtében megtartott tárgyalás alapján végrehajtható marasztaló itéletet hozott (17. §.): a biróság hivatalból kimondja, hogy a kielégitési végrehajtás a fentebbi korlátozás nélkül folytatandó s e végből az iratokat a kiküldöttnek kiadja, illetőleg a végrehajtást foganatositó biróságot megkeresi. A kiküldött a további végrehajtási cselekményeket a végrehajtatónak szóbeli vagy irásbeli jelentkezésére foganatositja.[1]

14. §. A követelés vagy járulékai vagy azoknak egy része ellen emelt ellentmondással az egész fizetési meghagyás van megtámadva. Ha azonban a fizetési meghagyás több önálló követelés iránt volt kibocsátva és az adós kifejezetten csak a követelések egyikének vagy egynémelyikének mondott ellent: az ellentmondás a fizetési meghagyást a többi követelések tekintetében nem érinti.

Több adóstárs közül az egyik adóstársnak ellentmondása, az alábbi korlátozással, a többi adóstárs javára is szolgál.

Az adós ellen kielégitési végrehajtás elrendelésének van helye akkor: ha 15 nap alatt azon naptól, melyen a fizetési meghagyás neki kézbesittetett, se ő maga, se pedig valamely adóstársa ellentmondással nem élt.

A végrehajtás foganatositására nézve a 13. §-ban megállapitott korlátozás a végrehajtást szenvedő adóstársra nézve megszünik, ha 30 nap alatt azon naptól, melyen a végrehajtást rendelő végzés neki kézbesittetett, se ő maga, se pedig valamely adóstársa ellentmondással nem élt.

15. §. A fizetési meghagyás alapján kért végrehajtás elrendelésére, foganatositására s általában a végrehajtási eljárásra — ide értve az eljárás során használható jogorvoslatokat is — a 10—13. és 16. §§-ban foglalt eltérésekkel, a végrehajtásra vonatkozó általános szabályok, községi biróság elé utalt ügyekben az 1877 : XXII. törvényczikknek szabályai alkalmazandók.

A végrehajtást rendelő végzés a végrehajtást szenvedőnek, a végrehajtás foganatositása alkalmával, községi biróság elé utalt ügyekben is kézbesitendő.

16. §. A 13. §-ban foglalt korlátozással elrendelt és az 1881 : LX. t. cz. szerint foganatositott végrehajtás esetében, az igénykereset beadását tárgyazó felhivás kibocsátására és az igénykereset halasztó hatályára az 1881 : LX. t. cz. 89., 90., 91. és 93. §§-nak intézkedései alkalmazandók.

Az 1877 : XXII. t. cz. szerint foganatositott végrehajtás esetében igénykereset csak a foglalás napjától számitott nyolcz nap alatt adható be és pedig a kiküldötthöz, a ki a beadott igénykeresetet további eljárás végett a kiküldő biróság elé terjeszti. Az ilyen igénykeresetet a biróság a sommás eljárás sza-

---

(1) V. ö. 14., 15., 16. §§.

bályai szerint tárgyalja és dönti el. Az elsőbiróság határozata ellen felebbvitelnek helye nincsen.

17. §. Ha az adós a fizetési meghagyást kellő időben ellentmondással támadta meg: a fizetési meghagyást kibocsátó biróság bármelyik fél kérelmére, a fizetési meghagyás kézbesitése által meginditottnak tekintendő pernek sommás eljárás szerinti tárgyalására határnapot tüz és arra a feleket megidézi. A hitelező az idézés iránti esetleges kérelmet a fizetési meghagyás iránti kérelemben előlegesen is előadhatja, az adós pedig az ellentmondással együtt az idézési kérelmet is előterjesztheti.

E szabályok állanak azokra az ügyekre is, a melyek különben per esetére a községi biróság hatáskörébe tartoznának. Ezekben az ügyekben a sommás eljárás szabályai, az 1893. évi XVIII. t. cz. 225. §-ának a 3. és 4. pontjaiban foglalt eltérésekkel alkalmazandók. Addig, mig az ilyen követelésre nézve kieszközölt fizetési meghagyás hatálya meg nem szünik, a követelés a községi biróság előtt nem érvényesithető.

18. §. Ha a hitelező az ellentmondásról való értesüléstől számitott hat hónap alatt ellenfelének megidézését nem kéri és ilyen kérelmet az adós sem terjesztett elő: a fizetési meghagyás hatályát veszti, és pedig ha több adóstárs van, mindnyájuk ellenében.

Ha az adós a kézbesitéstől számitott 15 nap után élt ellentmondással és a hitelező kielégitési végrehajtást foganatosittat: a fentebbi következmény a hat havi határidő előtt is beáll akkor, ha a hitelező a végrehajtást rendelő végzésnek az adós részére való kézbesitésétől számitott két hónap alatt idézést nem kér; feltéve, hogy ugyanezen határidő alatt az adós sem terjesztett elő idézési kérelmet. Ha az adós csak a végrehajtást rendelő végzésnek részére történt kézbesitése után terjesztette elő ellentmondását: a két hónapi határidő attól a naptól számitandó, a melyen a hitelező az ellentmondásról értesült.

Ha a fizetési meghagyás hatálya a fentebbiek szerint megszünik; a végrehajtás is hatályát veszti s a biróság az ennek következtében szükséges intézkedéseket — ideértve a végrehajtási zálogjog törlése iránti megkeresést is — hivatalból teszi meg.(1)

19. §. Ha a fizetési meghagyás hatálya megszünik (11., 18. §-ok), a kereset meginditásával egybekötött magánjogi hatály fenmarad arra az esetre, ha a hitelező a fizetési meghagyás hatályának megszüntétől számitott harmincz nap alatt a követelés iránt keresetet ad be.

A fizetési meghagyás iránt előterjesztett kérelem visszautasitása esetében (4. §.) az érintett magánjogi hatály fenmarad akkor, ha a hitelező a visszautasitó végzés jogerőre emelkedésétől számitott 30 nap alatt a követelés iránt keresetet ad be, vagy fizetési meghagyás kibocsátása iránt ujabb, törvényszerü kérelmet terjeszt elő.

20. §. A fizetési meghagyási eljárás során a felek képviseletére a sommás eljárásban érvényes szabályok a következő eltérésekkel alkalmazandók:

a) az ügyvéd a fizetési meghagyás iránti kérelem előterjesztésénél és az ellentmondásnál meghatalmazását igazolni nem köteles;

b) idézési kérelemmel egybe nem kapcsolt ellentmondásra feljogositottnak

---

(1) V. ö. 19. §.

tekintendő minden önjogu személy, a ki a fizetési meghagyást felmutatja vagy az irásban benyujtott ellentmondáshoz csatolja.

A *b)* pont esetében a hitelező kérelmére kiadott idéző végzés magának az adósnak kézbesitendő.

Ha kiderül, hogy valaki fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet vagy ellentmondást meghatalmazás nélkül terjesztett elő, s cselekményéhez a fél utólag sem járul hozzá: a meghatalmazás nélkül eljáró a felmerült költségekért és károkért felelős.

21. §. Ha az ügyvéd által nem képviselt fél a fizetési meghagyás kibocsátását tárgyazó kérelmet vagy az ellentmondást irásban kivánja előterjeszteni: szükséges, hogy az irásbeli beadványt a fél saját kezével irja alá, vagy két tanu előttemezése mellett — a kiknek egyike a fél nevét is aláirja — kézjegyével lássa el.

E szabály áll a meghatalmazott által benyujtott irásbeli beadványra is, a mennyiben meghatalmazott által való képviseletnek helye van.

22. §. A fizetési meghagyás iránti eljárásban, ha a felet ügyvéd nem képviseli, a bélyegköltségen és postadijon felül semmi más költség vagy dij fel nem számitható. E szabály a 40 korona összegig vagy értékig terjedő ügyekben akkor is áll, ha a fél ügyvéd által van képviselve.

A 40 korona összeget vagy értéket meghaladó ügyekben, ügyvédi képviselet esetében, a bélyegköltségen és a postadijon felül, következő dijak járnak:

1. A fizetési meghagyás kibocsátása iránt szóval vagy irásban előterjesztett kérelemért:

a) ha a per tárgya járulék nélkül					
40 koronától	100 koronáig terjed			2	korona,
b) 100 koronán felül	400 koronáig			4	«
c) 400	«	« 600	«	6	«
d) 600	«	« 1000	«	8	«

2. A szóval vagy irásban előterjesztett ellentmondásért a fentebbi dijtételekben foglalt összegnek fele jár.[1]

23. §. Az ellentmondás esetén keletkezett perben a biróság a fizetési meghagyás kéréséből és az ellentmondásból felmerült költségek megtéritése felett is határoz.

Ha a fizetési meghagyás hatályát veszti: ellenfelétől költségeinek megtéritését egyik fél sem követelheti.

24. §. A fizetési meghagyás iránti ügyekről napló viendő s abba ugy az irásban benyujtott, mint az élőszóval előterjesztett fizetési meghagyási kérelem és ellentmondás, ugyszintén a fizetési meghagyás kézbesitését és a végrehajtás foganatositását tárgyazó megkeresés szabályszerüen bevezetendő.

A fizetési meghagyás iránti kérelmet vagy az ellentmondást tartalmazó beadvány az ellenféllel nem közlendő; a kérelem vagy ellentmondás szóbeli előterjesztése esetében pedig jegyzőkönyv nem veendő fel.

---

(1) V. ö. 5. §.

A napló vitelének módozatait és az ügykezelési szabályokat az igazságügyminister rendelettel állapitja meg.

25. §. Az igazságügyminister felhatalmaztatik, hogy Fiuméban és kerületében a jelen törvényt az ottani viszonyoknak és az ott érvényben levő peres eljárásnak megfelelő módositásokkal hatályba léptethesse.

26. §. A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy a fizetési meghagyást tárgyazó eljárás során lerovandó bélyegilletékeket a törvényhozás további intézkedéseig az igazságügyministerrel egyetértőleg megállapithassa.(1)

27. §. A jelen törvény hatálybalépésének napját az igazságügyminister rendelettel állapitja meg.(2)

28. §. A jelen törvény végrehajtásával az igazságügyminister, a belügyminister és a pénzügyminister megbizatnak.(3)

XX. TÖRVÉNY-CZIKK

a Szerbiával 1892. évi augusztus 9-én kötött kereskedelmi szerződés beczikkelyezéséről.(4)

(Szentesitést nyert 1893. évi junius 30-án. A megerősitési okmányok kicseréltettek Bécsben, 1893. évi junius 30-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi julius 1-én.)

A Szerbiával 1892. évi augusztus hó 9-én kötött kereskedelmi szerződés ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

---

(1) V. ö. 1894 okt. 9. 73,975/P. M., illetve 38,708/I. M. sz. pénzügyi igazságügymin. rend., a fizetési meghagyások iránti eljárásban lerovandó bélyegilleték tárgyában (1894. R. T. II. 301.); 1896 okt. 22. 68,588. sz. pénzügymin. rend., a 20 frtot meg nem haladó összeg erejéig fizetési meghagyás iránt előterjesztett kérelem- és mellékleteinek bélyegmentessége tárgy. (1896. R. T. II. 492.).

(2) V. ö. 1894 máj. 30. 745. eln. igazs. min. rend., a sommás eljárásról szóló 1893: XVIII. és a fizetési meghagyásokról szóló 1893: XIX. t. czikkek életbeléptetése és az ezen törvényekre vonatkozó ügyviteli szabályok tárgyában (1894. R. T. I. 644.), a mely rendelet szerint e törvény 1894 nov. 1. lépett hatályba.

(3) V. ö. 1894 okt. 25. 87.666. sz. belügymin. rend., a fizetési meghagyásokról szóló 1893. évi XIX. törvényczikk végrehajtása tárgyában (1894. R. T. II. 343.).

(4) E szerződést megelőzően az 1882: XXX. t. czikkbe iktatott kereskedelmi szerződésünk volt Szerbiával. E korábbi szerződés lejártától a fönti szerződés megkötéseig terjedő időpontig volt hatályban a Szerbiával való kereskedelmi viszonyainknak ideiglenes rendezéséről szóló 1892: XIII. t. cz.

E szerződés végrehajtása tárgyában V. ö. 1893 jun. 30. 2966/eln. sz. keresk. min. rend., a Szerbiával kötött keresk. szerződés (1893: XX.) végrehajtása tárgyában (1893. R. T. 1572.); 1893 szept. 26. 67,519. sz. keresk. min. rend., a Szerbiában legutóbb életbeléptetett állami egyedárusági törvény és az annak végrehajtására vonatkozó rendeletek főbb határozatainak, valamint a játék-bélyegilletékekre vonatkozó intézkedéseknek ismertetése és az új szerb kiviteli vámtarifának közzététele tárgyában (1893. R. T. 2478.); 1893 nov. 22. 84,444. sz. keresk. min. rend., a szesznek Szerbiában való gyártására, ellenőrzésére és elárusítására vonatkozólag a szerb kir. pénzügyminiszter által kibocsátott szabályzat tárgyában (1893. R. T. 2508.); 1894 aug. 23. 58,385. sz. keresk. min. rend., a Szerbiába vitt borok ottani vegyelemzése tárgyában (1894. R. T. II. 430.).

E kereskedelmi szerződésünkön felül Szerbiával van szerződésünk az állategészségügyről (1893: XXI. t. cz.); hajózási szerződésünk (1882: XXXI. t. cz.); a polgári ügyekben nyujtandó jogsegély iránti szerződésünk (1882: XXXII. t. cz.); a hagyatékok körüli eljárás, a gyámság vagy gondnokság ideiglenes rendezése és a polgári állapotra vonatkozó okiratok közlése iránti szerződésünk (1882: XXXIII. t. cz.); a bűntettesek kiadatása iránti szerződésünk (1882: XXXIV. t. cz.); consulsági egyezményünk (1882: XXXV. t. cz.).

L. még a szerb fejedelemséggel kötött postaegyezményt tartalmazó 1869: XIII. t. czikket, valamint a szerb fejedelemséggel kötött vasuti egyezményről szóló 1880: XXXV. t. czikket és a keleti vasuti csatlakozások tárgyában kötött egyezményt, melyet a közm. és közlek. min. 11,982/1884. sz. rendeletével tett közzé (1884. R. T. 428.).

Szövege a következő:

(Hivatalos forditás.)

Ő Felsége Ausztria császárja, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya egyrészről,

és

a szerb királyságnak régenssége, ő Felsége Szerbia királyának nevében másrészről, azon közös óhajtól vezéreltetve, hogy államaik közt a kereskedelmi összeköttetéseket fejleszszék és előmozditsák, uj szerződés kötését határozták el és e végből meghatalmazottaikká kinevezték, még pedig:

ő Felsége Ausztria császárja, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya:

Kőröspataki Kálnoky Gusztáv gróf urat, valóságos belső titkos tanácsosát és kamarását, lovassági tábornokot, a császári ház és a külügyek ministerét;

a szerb királyságnak régenssége:

Simitch S. György urat, Szerbiának ő Felsége Ausztria császárja, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királyánál rendkivüli követét és teljhatalmu ministerét;

Popovics István urat, államtanácsost;

dr. Patchou Lázár urat, a dohány- és só-egyedáruság igazgatóját;

Stéfanovitch Kosta urat, vámfelügyelőt a pénzügyministeriumban és

Milovanovitch Milovan urat, a nemzeti bank kormánybiztosát,

kik jó és kellő alakban talált illető meghatalmazásaik kölcsönös közlése után a következő czikkekben állapodtak meg:

I. CZIKK.

A szerződő felek országai között a kereskedés és a hajózás teljesen szabad leend.

A szerződő felek alattvalói a másik fél területein élvezni fogják mindazon jogokat, kedvezményeket és mentességeket, melyeket ezen területeken a kereskedés és a hajózás tekintetében a saját nemzetbeliek és a legnagyobb kedvezésben részesülő nemzet alattvalói tényleg élveznek, vagy jövőben élvezni fognak.

II. CZIKK. (1)

A szerződő felek alattvalói a másik fél területein ép ugy, mint a nemzetbeliek és a legnagyobb kedvezésben részesülő nemzet alattvalói, a vasutakon, folyóvizeken és utakon utazhatnak, bármely helyen letelepedhetnek vagy ott ideiglenesen is tartózkodhatnak, mindennemü földeket és házakat szerezhetnek, vagy egészben, vagy részben bérelhetnek és birhatnak; általában ingó és ingatlan javakat szerezhetnek, azokat elidegenithetik, vagy bármely intézkedés, különösen adás-vevés és végrendelet, vagy végrendelet nélküli öröklés utján átruházhatják; még pedig mindezt az ország hatóságainak külön engedélye vagy jóváhagyása nélkül. Ugyanott kereskedést vagy mesterséget üz-

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet az 544. lapon.

hetnek, mindennemü ügyeiket rendezhetik, akár közvetlenül, akár szabadon választott közvetitőik által, akár magukban, akár társaságban árúkat és személyeket szállithatnak, raktárakat felállithatnak, megszabhatják áruczikkeik árait és a szolgáltatásaikért járó béreket vagy fizetéseket, szabadon járhatnak üzleteik után, a vámhivataloknál bevallásaikat megtehetik, jogaikat és kérelmeiket az ország hatóságai és törvényszékei előtt érvényesithetik; mindezt a nélkül, hogy más, vagy magasabb, vagy sulyosabb adókat, dijakat, illetményeket és illetékeket fizetnének, mint a melyekre a saját nemzetbeliek vagy a legnagyobb kedvezésben részesülő nemzet alattvalói kötelezvék, még pedig tekintet nélkül a nemzetiségre, vagy a vallásra.

Magától értetik az, hogy mindezeknél az országnak a kereskedés, a mesterség és a közbiztonság tekintetében érvényes és a nemzetbeliekre, valamint a legnagyobb kedvezésben részesülő nemzet alattvalóira is alkalmazható törvényeihez és rendeleteihez alkalmazkodni tartoznak.

Az egyik szerződő fél területein levő alapitványok, testületek, egyesületek és általában az erkölcsi személyek mind, kivéve a kereskedelmi és biztositó társaságokat, ki vannak zárva azon jogositványból, hogy a másik fél területein akár ingyen, akár ellenszolgáltatás mellett ingatlan javakat szerezhessenek.

III. CZIKK.

Mindegyik szerződő fél alattvalói a másik fél területein minden katonai szolgálattétel alól ugy a rendes hadseregben, mint a honvédségben és a nemzetőrségben fel vannak mentve.

Fel vannak továbbá mentve birói, közigazgatási vagy helyhatósági hivataloskodás minden kötelezettsége alól, a katona-beszállásolás alól, mindennemü hadi adó alól és bárminemü katonai kényszerszolgáltatás és megadóztatás alól, kivéve mindazonáltal az ingatlan javak birtoklásával vagy bérlésével egybekötött terheket, valamint azon hadi megadóztatásokat és kényszerszolgáltatásokat is, melyeket a saját nemzetbeliek is mint ingatlanok birtokosai vagy bérlői viselni tartoznak.

Nem vethetők alá sem személyükre nézve, sem ingó vagy ingatlan vagyonuk tekintetében más kötelezettségeknek, megszoritásoknak, dijaknak vagy adóknak, mint a melyekkel a nemzetbeliek terhelvék.

IV. CZIKK.

Mindegyik szerződő fél iparosai vagy kereskedői, kik a másik fél területein vásárlások tétele vagy megrendelések gyüjtése végett akár áru-mustrák felmutatása mellett, akár a nélkül, valamint általában kereskedelmi vagy ipari üzleteik érdekében vagy maguk utaznak, vagy segédeiket, ügynökeiket, utazóikat, vagy egyéb képviselőiket utaztatják; e czimen semminemü további illeték vagy adó fizetésére nem fognak köteleztethetni, a mennyiben a jelen szerződéshez csatolt minta szerint kiállitott igazolványi jegy által kimutatják azt: hogy azon üzleti czég, a melynek megbizásából utaznak, a maga hazájában az általa üzött kereskedés és ipar után járó illetékeket és adókat lefizette.

A fentebbi határozat nem fog alkalmaztatni az oly egyéneknél való megrendelések szerzésére, a kik kereskedést vagy ipart nem üznek. E tekintetben

azonban az osztrák vagy magyar kereskedelmi utazók Szerbiában nem fognak kedvezőtlenebb bánásmódban részesittetni, mint a nemzetbeliek.

A szerződő-felek egyikének alattvalói, kik a másik fél területein kereskedésük üzése, vagy terményeik elárusitása végett vásárokra és sokadalmakra mennek; kölcsönösen ugyanazon bánásmód alá esnek, mint a nemzetbeliek és nem fognak magasabb illetékek fizetésére köteleztetni, mint a milyenek az utóbbiaktól szedetnek.

A szerződő felek egyikének alattvalói, kik a szerződő felek területeinek különböző helyei között szállitást vagy fuvarozást, vagy hajózást üznek; ezen iparuk üzéseért a másik fél területein semmiféle iparadó vagy más külön dij fizetésére nem kötelezhetők.

V. CZIKK.(1)

A szerződő felek kötelezik magukat arra, hogy a kölcsönös forgalmat semmiféle beviteli, kiviteli vagy átviteli tilalom által nem fogják gátolni.

Ez alól kivételnek helye lehet csupán:

a) a jelenleg érvényben levő, vagy jövőben netán életbeléptetendő állami egyedáruságoknál;

b) egészség- és állategészségrendőri tekintetekből az e részben elfogadott nemzetközi elveknek megfelelően;

c) hadi szükségleteknél rendkivüli körülmények közt.

A *b)* alatt kifejezett fentartás kiterjed azon tiltó intézkedésekre is, a melyek a földmivelés érdekében, kártékony rovarok vagy más kártékony organismusok elterjedésének meggátlása czéljából tétetnek.

A marhavész behurczolása és terjedése ellen szükséges óvintézkedések végett a szerződő felek egyidejüleg külön egyezményben állapodtak meg.

VI. CZIKK.

A szerződő felek egyikének területeiről érkező vagy az oda szállitandó mindennemü áruczikkek a másik fél területein kölcsönösen mentesek lesznek minden átviteli vámtól és mindennemü fogyasztási illetéktől; történjék az átvitel akár közvetlenül, akár pedig az árúknak lerakodása, raktározása és ujbóli berakodása után.

VII. CZIKK.(2)

Azon osztrák vagy magyar eredetü termények vagy iparczikkek, melyek a jelen szerződéshez csatolt *A)* tarifában(3) vannak felsorolva, Szerbiában való bevitelüknél az emlitett tarifában megállapitott vámdijak mellett fognak bebocsáttatni.

Minden osztrák vagy magyar eredetü termények vagy iparczikkek — legyenek azok felsorolva az *A)* tarifában vagy nem — Szerbiába való bevitelüknél a legnagyobb kedvezményt élvező nemzet irányában alkalmazott bánásmódban fognak részesülni.

---

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet az 545. lapon.
(2) V. ö. a zárjegyzőkönyvet az 546. lapon.
(3) Az 509. lapon.

Azon szerb eredetü termények vagy iparczikkek, melyek a jelen szerződéshez csatolt *B)* tarifában vannak felsorolva,[1] az osztrák-magyar vámterületre való bevitelüknél az emlitett tarifában megállapitott vámdijak mellett fognak bebocsáttatni.

Minden szerb eredetü termények vagy iparczikkek — legyenek azok felsorolva a *B)* tarifában vagy nem — az osztrák magyar vámterületre való bevitelüknél a legnagyobb kedvezményt élvező nemzet irányában alkalmazott bánásmódban fognak részesülni.

A közvetlen határon át való kölcsönös forgalom előmozditása czéljából a szerződő felek a jelen szerződéshez csatolt *C)* mellékletben[2] foglalt külön határozatokban állapodtak meg.

VIII. CZIKK.[3]

Mindegyik szerződő fél kötelezi magát arra, hogy nemcsak a behozatalnál és a kivitelnél szedendő vámok és mellékilletékek magasságát, hanem ezen vámok és mellékilletékek beszedését és biztositását, valamint általában a behozatali, az átviteli és a kiviteli vámeljárást illetőleg a másik fél föld és ipartermékeit mindazon kedvezményben, mentességben és könnyebbségben fogja részesiteni, a mely valamely harmadik hatalomnak már nyujtatik, vagy jövőben nyujtatni fog; még pedig akkép, hogy minden ily kedvezmény a másik szerződő fél föld- és ipartermékeire azonnal, már e ténynél fogva és ellenkedvezmény nélkül kiterjesztendő.

IX. CZIKK.

A következő árúk a behozatali és kiviteli vámok alól a szerződő felek részéről bizonyos időre felmentetnek azon feltétel alatt, hogy azok bizonyos előre megállapitott határidőn belül visszaszállittassanak és hogy a kivitt és ismét visszahozott árúk azonossága kétségtelen módon megállapitható:

1. mindazon árúk, melyek az egyik szerződő fél területeinek szabad forgalmából a másik fél vásáraira és sokadalmaira vitetnek, vagy a vásári és sokadalmi forgalmon kivül is a végett szállittatnak a másik fél területeire, hogy ott közraktárakban vagy vámraktárakban lerakassanak, valamint a kereskedelmi utazók által bevitt mustrák;

2. oly marha, mely az egyik szerződő fél területeiről a másik fél területeire vásárokra vitetik és el nem kelvén, onnan visszaszállittatik;

3. a kijavitásra rendelt tárgyak, ha természetük és kereskedelmi elnevezésük ezen kijavitás által lényeges változást nem szenved;

4. használatban volt jegyes zsákok, ugyszintén hordók, melyek a másik szerződő fél területeiről behozatnak, hogy megtöltve visszavitessenek, vagy a melyek visszahozatnak, miután előbb megtöltött állapotban kivitettek volt.

A jelen czikkben foglaltakra nézve a legnagyobb kedvezményben részesülő nemzet irányában alkalmazott bánásmód mérvadó.

---

(1) Az 541. lapon.
(2) Az 542. lapon.
(3) V. ö. a zárjegyzőkönyvet az 546. lapon.

X. CZIKK.[1]

Azon belső adók, melyek akár az állam, akár a községek, vagy testületek javára az ország termékeinek előállitását, gyártását, vagy fogyasztását terhelik, vagy terhelni fogják, semmi szin alatt sem terhelhetik nagyobb mértékben, sem terhelőbb módon a másik szerződő fél területeiről származó hasonló termékeket.

XI. CZIKK.

Miután az osztrák-magyar monarchiában a szerb eredetü árúk a vámok és mellékilletékek fizetésénél abban a bánásmódban részesittetnek, a mely a legnagyobb kedvezést élvező nemzet irányában fennáll: ennélfogva az osztrák vagy magyar eredetü árúk sem lesznek Szerbiában vám-, helyi, vagy bármi másnemü pótdijnak, vagy pedig uj, vagy azoknál magasabb mellékilletékeknek alávetve, mint a melyek jelenleg a legnagyobb kedvezést élvező nemzet irányában fennállanak, t. i.:

1. a hordásért: 100 kilogramm után 20 dinárpara és csupán akkor, a midőn ezen szolgálat a vámhivatal alkalmazottjai által teljesittetik;

2. a mérlegelésért: 100 kilogramm után 8 dinárpara;

3. a kövezetért: 100 kilogramm után 10 dinárpara;

4. a raktározásért: 100 kilogramm után és naponkint 5 dinárpara; ezen illeték a könnyen gyulékony és robbanó árúknál 100 kilogramm után és naponkint 10 parával növekszik.

Magától értetik, hogy a mellékilletékek csak annyiban szedhetők, a menynyiben azon szolgálatok, a melyekre ezen illetékek ki vannak szabva, valósággal és a vámszabályoknak és törvényeknek megfelelően teljesittettek.

Egyébiránt megegyezés jött létre arra nézve, hogy ezen mellék- vagy pótilletékeknek bárminemü csökkentése, mely valamely harmadik állam áruira nézve nyujtatnék, hasonlókép az osztrák vagy magyar eredetü hasonló nemü czikkekre is haladéktalanul alkalmaztatni fog.

XII. CZIKK.

Azon külön megállapodások sérelme nélkül, melyek a vasuti forgalomban alkalmazandó vámeljárásra vonatkoznak, megegyezés jött létre arra nézve; hogy azon árúk, melyek az egyik szerződő fél területein vámbiztositási eljárás alá esnek, és ezen vagy más okból ott már zár alá helyeztettek, ha máskép az ellenőrzés kivánalmainak elég tétetett, a másik fél területein nem fognak felbontatni és a sértetlenül talált zárak és ólompecsétek helyett mások nem fognak alkalmaztatni.

Átalában a vámszolgálat alakszerüségei azonos alapelvek szerint szabályoztatni és lehetőleg egyszerüsittetni fognak; gondoskodva lesz arról, hogy a vámszolgálat szabályszerüen és gyorsan teljesittessék a hivatalos órákban, a melyek kellő számban fognak megszabatni.

A mennyiben azt a körülmények megengedik, a szerződő felek vámhivatalai egyesittetni fognak, vagy legalább teendőikben egybehangzólag és egyidejüleg, a forgalom szükségtelen késleltetése nélkül fognak eljárni.

---

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet az 547. lapon.

XIII. CZIKK.

A szerződő felek kötelezik magukat arra, hogy a területeik ellen irányzott csempészkedés meggátlására és megbüntetésére kellő eszközökkel közreműködnek, hogy e czélból a másik szerződő fél felügyelő hivatalnokainak minden törvényes segitséget megadnak és hogy azoknak, pénzügyi és rendőri közegeik, valamint átalában a helyi hatóságok utján mindazon felvilágositást és támogatást nyujtják, a melyre hivatalos eljárásukban szükségük van. A szerződő felek fentartották maguknak, hogy e tekintetben külön szabályzatokban állapodjanak meg.

XIV. CZIKK.(1)

1. A szerződő felek egyikének alattvalói a másik fél területein a találmányok, a mustrák és minták, a gyári és kereskedelmi védjegyek, czégek és nevek oltalma tekintetében ugyanazon jogokat élvezendik, mint a saját alattvalók.

Ezen tekintetben az alattvalókkal egyforma elbánás alá esnek mindazon személyek is, kik a szerződő felek egyikének területein laknak, vagy ott birják ipari főtelepüket.

2. Ha valamely találmány, mustra vagy minta, gyári vagy kereskedelmi védjegy, a szerződő felek egyikének területein oltalom elnyerése végett bejelentetik, és ha három havi határidőn belül a bejelentés a másik szerződő fél területein is eszközöltetik, akkor

a) ezen későbbi bejelentés megelőzi mindazon bejelentéseket, melyek a másik fél területein az első bejelentés időpontja után nyujtattak be ; és

b) oly körülmények miatt, melyek az első bejelentés időpontja után következtek be, a bejelentés tárgyától az ujdonság jellege a másik fél területein meg nem vonható.

3. A fentebb emlitett határidő kezdődik :

a) mustrák és mintáknál, valamint kereskedelmi és gyári védjegyeknél azon időponttal, midőn az első bejelentés történt ;

b) találmányoknál azon időponttal, midőn az első bejelentésre a szabadalom megadatik.

A bejelentés, illetve szabadalmazás napja a határidőbe be nem számittatik.

A szabadalmazás napjául azon nap tekintendő, melyen a szabadalom végérvényes megadására vonatkozó határozat az érdekelt félnek kézbesittetett.

4. A szerződő felek egyikének területein előállitott árúknak a másik fél területeire való bevitele nem vonhatja maga után azon oltalomnak elvesztését, mely az utóbbi területeken ezen árúknak valamely találmány mustra vagy minta alapján biztosittatott.

5. A szerződő felek egyikének területein bejegyzett kereskedelmi és gyári védjegy tulajdonosától a másik fél területein való bejegyzés nem tagadható meg csupán abból az okból, mert a védjegy a védjegyek összeállitása és külső alakja tekintetében itt fennálló szabályoknak meg nem felel.

Ezen a védjegyek összeállitására és külső alakjára vonatkozó szabályok között nem értetnek azon szabályok, melyek tiltják az uralkodók vagy az

(1) V. ö. a zárjegyzőkönyvet az 548. lapon.

uralkodó házak tagjai arczképeinek vagy állami és más nyilvános czimereknek a védjegyekben való felhasználását, vagy végül oly védjegyek alkamazását, melyek a közrendbe ütköznek, vagy pedig a tényleges viszonyokkal a közönséget megtéveszteni alkalmas ellentétben vannak.

6. Mindegyik szerződő fél, a mennyiben az még nem történt volna meg, intézkedéseket fog tenni oly árúk eladása és áruba bocsátása ellen, melyek megtévesztés czéljából és a jogos kereskedelem hátrányára, a másik szerződő fél állami czimereivel, vagy a származás megjelölése végett a másik fél területein fekvő helyek és kerületek nevével vagy czimereivel lettek ellátva.

7. A szerződő felek egyikének alattvalói, kik a másik szerződő fél területein valamely védjegyre, mustrára vagy mintára nézve a tulajdonjogot biztositani kivánják, kötelesek az utóbbi törvényhozása által e végből megállapitott alakszerüségeknek megfelelni. Különösen kötelességükben áll védjegyeiket, mustráikat és mintáikat az érvényben levő szabályoknak megfelelően Szerbiában a belgrádi kereskedelmi törvényszéknél, az osztrák-magyar monarchiában a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokat illetőleg a kereskedelmi és iparkamaránál Bécsben, valamint szent István koronájának országait illetőleg a kereskedelmi és iparkamaránál Budapesten, bejelenteni.

XV. CZIKK.

A jelen szerződés kiterjed mindazon országokra, a melyek az osztrák-magyar vámterülethez jelenleg tartoznak, vagy jövőben tartozni fognak.

XVI. CZIKK.

A jelen szerződés az 1881 $\frac{\text{május hó 6-án}}{\text{április hó 24-en}}$ kötött kereskedelmi szerződés helyébe fog lépni, 1893 $\frac{\text{julius 1-én}}{\text{junius 19-én}}$ lép életbe és 1903 $\frac{\text{deczember 31-ig}}{\text{deczember 19-ig}}$ érvényben marad. Ha azonban az emlitett időszak lefolyta előtt a szerződő felek egyike sem jelentené ki abbeli szándékát, hogy a szerződés hatálya megszünjék, az azontul is érvényben marad, még pedig az egyik vagy a másik szerződő fél részéről megtörtént felmondás napjától számitott egy esztendő lefolyásáig.

XVII. CZIKK.

Jelen szerződés jóvá fog hagyatni és a jóváhagyási okmányok Bécsben minél előbb ki fognak cseréltetni.

Minek hiteléül a meghatalmazottak a jelen szerződést aláirták és pecsétjeikkel ellátták.

Kelt Bécsben, kettős kiadásban, 1892 $\frac{\text{augusztus 9.}}{\text{julius 28.}}$ napján.

(P. H.) *Kálnoky* s. k.
(P. H.) *Simitch G. S.* s. k.
(P. H.) *Popovics St. R.* s. k.
(P. H.) *Dr. Patchou Lázár* s. k.
(P. H.) *Stéfanovitch K.* s. k.
(P. H.) *Milovanovitch M.* s. k.

Minta.

Iparigazolvány kereskedelmi utazók részére.

Érvényes az .... évre.

Ezennel igazoltatik, hogy N .... ur .... kereskedést űz (gyárral bir) .... czég alatt.

.... **kereskedőház szolgálatában áll, mint kereskedelmi utazó és hogy ezen ház .... kereskedést űz (gyárral bir) .... n.**

N .... ur a fentnevezett czég, valamint a következő czégek számára ....

{ az osztrák-magyar monarchiában
{ a szerb királyságban

áru-megrendeléseket keresni és vásárlásokat tenni szándékozván, ezennel bizonyittatik, hogy az emlitett czég .... hazá$\frac{\text{jában}}{\text{jukban}}$ kereskedelmi üzlete (üzletük) gyakorlásáért a szabályszerü adókat fizet$\frac{\text{i}}{\text{ik}}$.

A jelen igazolvány előmutatójának joga van áru-megrendeléseket keresni és vásárlásokat tenni, de kizárólag utazás közben és csupán az előbb emlitett czég .... számára. Hordhat magával mustrákat, de nem árúkat. A megrendelések keresésénél és a vásárlások eszközlésénél minden egyes államban a legtöbb kedvezésben részesülő nemzet kereskedelmi utazóira nézve érvényes szabályokat megtartani és az igazolványt mindig magánál tartani köteles.

(Hely, kelet és az igazolványt kiállitó hatóság aláirása és pecsétje.)

(A kereskedelmi utazó személyleirása, lakhelye és aláirása.)

A) melléklet.

Vámok a Szerbiába való bevitelnél.

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
	I. Papiros.		
1 *a)*	Közönséges itatós papiros (szürke v. fehér); mindennemü csomagoló papiros, papiroslemez és kartonpapiros (a látogató-jegyekre és fényképekre használt finom kartonpapiros kivételével), a festett anyagból való, vagy a csomagolás, épületbefedés stb. czéljából valamely anyaggal áztatott vagy bevont is	100 kg. 2.50	15 ládákban v. hordókban 10 kosarakban 5 bálokban v. zsákokban
b) 1	Festett anyagból való finom itatós papiros	8.—	
	Irópapiros, nyomdapapiros, rajzoló papiros és egyéb az 1. *a)* t. sz. a. meg nem nevezett papiros, a szivarka- és a selyempapiros kivételével	10.—	
	Jegyzet. Ide tartozik a látogató-jegyekre és fényképekre használt finom kartonpapiros is, ugyszintén mindenféle levélpapiros, monogrammok, rajzok és képek nélkül, mindennemü és kiállitásu kartonokban is.		
2	Szivarkapapiros és selyempapiros, ivekben	16.—	15 ládákban v. hordókban 10 kosarakban 5 bálokban v. zsákokban
2 *a)*	Tarkapapiros, fénymázos és bronzolt papiros (arany- és ezüstpapiros); átlátszó papiros (zsiranyaggal vagy viaszszal áztatott); papiros ráragasztott vászonnal	30.—	
	Üveg-, homok- és surla-papiros	8.—	
b)	Nyomtatott, vonalzott papiros (szinesen is)	18.—	
	Levélpapiros monogrammokkal, rajzokkal és képekkel, mindennemü és kiállitásu kartonokban is; képes papiros	25.—	
	Papiros-tapéták és szobafestő-minták; diszitésekre való papiros-szeletek; áttört papiros; csipkepapiros és hasonlók	46.—	
c)	Levélboritékok, monogrammok, rajzok és képek nélkül, mindennemü és kiállitásu kartonokban is	10.—	
	Levélboritékok monogrammokkal, rajzokkal és képekkel, mindennemü és kiállitásu kartonokban is	25.—	
	Jegyzet. Levélpapiros és boritékok, a melyeken csak a czég czime van rányom-		

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vám-tarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
	tatva, 10 dinár vám alá esnek; a szövettel bélelt boritékok, egyéb minőségük szerint 10, vagy 25 dinár vám alá esnek.		
	Papiros-hüvelyek és zacskók csomagoló papirosból, a melyeken a czégnek czime stb. is van rányomtatva	100 kg. 4.50	15 ládákban v. hordókban, 10 kosarakban, 5 bálokban v. zsákokban
	Papiros, nyomtatott, vonalozott is, papirosba vagy papiroslemezbe füzve vagy bekötve	22.—	
	Üzleti könyvek, kalikotba vagy bőrbe bekötve, nemtelen fémekből való sarkokkal és pántokkal is	20.—	
	Könyvek, térképek, hangjegyek és egyéb hasonló irodalmi, tudományos és műtárgyak, bekötve, vászonra vagy más anyagra huzva	20.—	
d)	Könyvek, térképek, hangjegyek, ivekben vagy füzve, de nem kötve	vm.	
e)	Játékkártyák	100 kg. 60.—	15 ládákban v. hordókban, 10 kosarakban, 5 bálokban v. zsákokban
	Szivarkapapiros könyvecskékben vagy másként dohányzók számára előkészitve	40.—	
f) 1	Közönséges papirosáruk	10.—	
	Jegyzet. Ezen tétel alá tartoznak formás müvek papirospépből és hasonló anyagokból; továbbá dobozok és egyéb hasonló áruk papirosból vagy papiroslemezből, lényeges diszités nélkül; közönséges anyagokkal kapcsolatban is.		
2	Külön meg nem nevezett papirosáruk, közönséges anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a 61. *b)* sz. (apró áruk) alá nem tartoznak	30.—	15 ládákban v. hordókban, 10 kosarakban, 5 bálokban v. zsákokban
	II. Kerti és mezei termények.		
5	Őrlemények:		
	Liszt és őrlemény (darált, törött és hántott szemek, kásadara, apró dara)	1.50	
	III. Gyapjú és szőr.		
8 *a)*	Egyes vagy többesével sodrott fonalak gyapjuból (mügyapjuból is), teve- vagy hódszőrből, nyers állapotban, fehéritve, festve, szinnyomatosan	55.—	25 ládákban v. hordókban, 10 bálokban v. zsákokban

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
9	Gyapju szövetek:		
a)	Közönségesek:		
2	Közönséges nemez állatszőrökből vagy durva gyapjuból (talpak és hasonlóknak kiszabva is, kátrányozva vagy fénymázozva is)	100 kg. 24.—	16 ládákban v. hordókban 8 kosarakban 5 bálokban v. zsákokban
	Durva posztók (mint halina, darócz, azor és hasonlók)	25.—	
	Pokróczok (ló- és durva ágytakarók) durva gyapjuból vagy marha-, ló- vagy más hasonló szőrből	24.—	
	Jegyzet. Ezen tétel alá tartoznak a shoddyval vegyesen készitett takarók is.		
b)	Durva szőnyegek állatszőrökből, a kecskeszőr kivételével	24.—	16 ládákban v. hordókban 8 kosarakban 5 bálokban v. zsákokban
	Másféle mindennemü szőnyeg kiszerelve vagy nem; mindennemü takaró a 9. *a)* 2. sz. a. megnevezett ló- és durva ágytakarók és a 9. *c)* 2. alatt megnevezett asztalteritők kivételével	50.—	
c)	Szőtt-áruk másfélék, mint a 9. *a)* és *b)* alatt megnevezettek, szinnyomatosan, mustrásan is, fémszálakkal vegyesen vagy a nélkül, csekély mennyiségü selyem hozzáadásával is:		
1	Férfi-ruházatnak és egyéb vastagabb öltözetnek való posztó és posztószerü szövetek, flanell, wattmol, béléssszövetek; finom nemez és nemezáruk, közönséges kötött áruk	70.—	18 ládákban v. hordókban 10 kosarakban 5 bálokban v. zsákokban
	Jegyzet. A posztószerü szövetekhez tartozik minden férfiruhának való divatszövet is, a milyen Brünnben és Reichenbergben készittetik.		
2	Vékony, könnyü, rendszerint női öltözetre való szövetek (orlean, thibet, cachemir, mohair, barège s effélék), butorszövetek, asztalteritők, nagykendők, nyakkendők, sálok és sálszerü szövetek, rojtokkal és bojtokkal is; gyapjupluche és gyapjubársony	120.—	18 ládákban v. hordókban 10 kosarakban 5 bálokban v. zsákokban
	Jegyzet. Ezen tétel alá tartoznak: alpacca, mohair, orlean, thibet, lustre, cachemir, serge, lama, poil de chévre,		

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
	satin, italian-cloth, merino, damast, rips és másféle butorszövetek, női divatkelmék. A nyakkendők, nagykendők és az écharpe-kendők egyszerü himzéssel ellátva is lehetnek.		
3	Minden ritkás könnyü és finom szövet, mint: csipkék, bobbinets, petinets, foulard, gaze és effélék, ugyszintén az ily szövetekből készült nyakkendők, sálok és más hasonló áruk	100 kg. 150.—	22 ládákban v. hordókban; 12 kosarakban; 8 bálokban v. zsákokban
	IV. Fa, faáruk és áruk másféle növényi anyagokból.		
10 *b)*	Szerszámfa (épületfa), mint: deszkák, léczek, dongák, táblák, karók, zsindelyek, gerendák, széldeszkák, fatörzsek, tuskók, rudak stb	—.50 vagy m^3 3.—	
		100 kg.	
c)	Szőlőkarók	—.50 vagy m^3 3.—	
	Kocsi- vagy malomkerék-agynak, keréktalpnak és küllőnek előkészitett és nagyjából faragott fa; kocsirudak, evezők, abroncsok, ékeknek való sárgasom stb	1.—	
d)	Furniroknak, czipész- vagy könyvkötő-munkáknak való falemezek, rostáknak, sziták-nak vagy doboknak való abroncsok, hordóabroncs	4.—	
11 *a)*	Közönséges faáruk, azaz bognár-, kádár-, esztergályos- és asztalos-munkák, nyers állapotban, nem mázolva, nem festve, nem fénymázozva vagy fényezve és csak vassal kapcsolatban	4.—	
	Jegyzet. Ezen tétel alá tartoznak: hordók, dézsák, kádak, teknők, puttonok, vedrek, kerekek és más kocsirészek (a kész kocsik kivételével), taligák, targonczák, kézi szánok, parketták és parkettarészek, evezők, padok, asztalok, székek, ágyak, szekrények, jármok, nyeregfák, mángorlók, esztergapadok, fonókerekek, malmok (a hajómalmok kivételével), létrák, faczipők, tyukketreczek, gereblyék,		

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
	szénavillák, lapátok, czipőszegek, fogpiszkálók, fa-drót és efféle faáruk nyers állapotban, nem mázolva, nem fénymázozva vagy fényezve. Ezen tétel alá tartoznak még a parafadugók és parafa-talpak.		
b) 1	Kanalak, tányérok, dobozok, sámfák:	100 kg.	
	α) nem festve	4.—	18 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 4 bálokban v. félládákban
	β) festve, fénymázozva vagy mázolva	9.—	
	Butorok puhafából, durván mázolva (durván mázolt virágokkal és egyéb diszitéssel is) és csak közönséges szalmafonadékokkal és közönséges vaspántokkal kapcsolatban:		
	α) ládák	3.50	
	β) másfélék	5.—	
	Asztalos-, esztergályos-, faragó- és más faáruk (az előbb megnevezettek kivételével), más közönséges anyagokkal kapcsolatban is:		
	α) nem festve	4.50	18 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 4 bálokban v. félládákban
	β) festve, fénymázozva vagy mázolva	9.—	
2	A 11. *b)* 1. sz. a. megnevezett áruk fényezve	12.—	
	Jegyzet. a 11. *b)* 1. és 2. számhoz. Ezen tételek alá tartoznak a hajlitott fából való butorok még az esetben is, ha nem hajlitott fával, szalma, nád és efféle fonadékkal, esztergályozott és lyukgatott részekkel vagy préselt vagy rágógéppel készitett, de nem faragott diszitésekkel vannak ellátva.		
3	Párnázott vagy bevont butorok	18.—	18 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 4 bálokban és félládákban
	Másféle párnázott vagy bevont faáruk	32.—	
4	Bronzolt és aranyozott léczek és rámák fából	20.—	
	Másféle bronzolt vagy aranyozott áruk	30.—	
c)	Szitakötő-áruk, faabroncscsal, a fenék anyagára való tekintet nélkül	10.—	
12	Kosárkötő-áruk:		
a)	közönségesek és pedig: hámozatlan vesszőből vagy galyakból, fahéjból, kákából, nádból, szalmából vagy fűből, nem festve, nem fénymázozva, u. m.:		
	kosarak, méhkasok, gyékények, seprők, fonadékok, lábtörlők, tarisznyák, szakaj-		

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
	tók és effélék; mindezen áruk fával, zsineggel vagy fonalakkal kapcsolatban is	100 kg. 5.—	
b)	finomak, azaz spanyol nádból, panamából, háncsból és másféle exotikus fonóanyagból; hámozott veszszőkből; ugyszintén minden finom áru közönséges fahéjból, nádból, szalmából vagy másféle növényi anyagból, festve, vagy nem festve, mázolva, fénymázozva, közönséges anyagokkal kapcsolatban, vagy a nélkül (a kalapok, sapkák és apró áruk kivételével)	10.—	20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 4 bálokban v. zsákokban
	Jegyzet. Ide tartoznak az *a)* alatt megnevezett áruk, ha festve, fénymázozva vagy más, mint az ott megnevezett anyagokkal kapcsolatban vannak.		
c)	Az *a)* és *b)* alatt megnevezett kosárkötő-áruk, egészben vagy részben aranyozva vagy bronzolva	50.—	20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 4 bálokban v. zsákokban
13 a)	Kocsik és szánok:	Darab	
1	Vasalás nélkül, mázolatlanul	10.—	
2	Vasalással vagy mázolva, de párnamunka nélkül:		
	α) rugók nélkül	15.—	
	β) rugókkal	30.—	
3	Párnamunkával	100.—	
b)	Vasuti kocsik	vm.	
c)	Hajók és egyéb vizijárművek, fölszereléssel vagy a nélkül:	Tonna teherképesség	
1	Négy tonna teherképességig	2.—	
2	Négy tonnán felül, az előbb emlitett vámon felül minden további tonna után	1.—	
3	Gőzhajók és uszályhajók, a bárkákkal, hidakkal és egyéb felszerelésekkel együtt	vm.	
	Jegyzet. A gőzhajók felszerelése alatt értendők: hajókötelek, horgonyok, vitorlák, evezők, csónakhorgok és más eszközök, valamint a hajó butorzata és konyhaberendezési tárgyai.		
d)	Hajómalmok pontonokon, teljes malomberendezéssel, de más vizi járművek nélkül	Darab 350.—	
	Jegyzet. Malomberendezés alatt értetik minden, a malom üzeméhez szükséges tárgy, ugymint: malomkövek, malomgépek, malomszékek, hidak, horgonyok		

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngyösuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
	és más hajó- és malomfelszerelési tárgy, valamint a molnár közönséges butorzata és eszközei.		
	V. Állatok.	Darab	
14a)-ból	Ló, kancza, csikó	10.—	
16a)-ból	Szardinák hordócskákban, vagy sóslébe rakva és minden más hal sózva, vagy sóslébe rakva, szárítva vagy füstölve	100 kg. 12.—	15 ládákban v. hordókban 10 kosarakban 4 bálokban
19f) 1	Mindennemü disztollak	700.—	30 ládákban v. hordókban 11 kosarakban 10 bálokban
	VI. Eledelek és italok.		
20	Eledelek:		
a)	Lisztből, gyümölcsből, hüvelyesekből, magvakból, füszerekből, vagy más növényi anyagokból, sütve, főzve, eczetbe rakva, vagy másként étkezésre elkészitve:		
1	Czukor, vagy méz nélkül:		
	α) kenyér, sütemény, dara-tészta, maccaroni, szágó s egyéb tésztanemüek	6.—	18 ládákban v. hordókban 12 fazekakban 10 kosarakban 4 bálokban v. zsákokban
	β) gyümölcs-iz (marmelade), befőtt gyümölcs és szőlő-must, másféle nedv préselve, vagy befőzve; gyümölcs- és főzelék-konzervek, stb	12.—	
2	Czukorral vagy mézzel: czukros sütemények, mézes kalács és más hasonló tésztanemüek; gyümölcs és más növényi anyagok, préselve vagy befőzve, czukor stb. hozzáadásával. Ide tartoznak: candis-czukor, árpa-czukor, medve-czukor és egyéb festett czukoráruk is, ugyszintén mindenféle czukorkák (bonbonok)	25.—	
b)	Husból, szalonnából, halakból, rákokból, esigákból, kagylós állatokból és más állati anyagokból, főzve, sütve, pörkölve, marinálva, vagy más módon elkészitve, u. m. marinádok, conservek, kivonatok, sültek, halikra (kaviár vagy avgoutar), kolbász, szalámi stb	25.—	
c)	Sajt	15.—	
	Tejfel; vaj, nem sózva és nem olvasztva	15.—	
21	Szeszes italok:		
a)	Bor:		

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
1	Hordókban:		
	a) Versecz, Fehértemplom és Pancsova környékén és a Szerémségben termettek	100 kg. 2.50	10 kettős hordókban
	β) másféle	10.—	
2	Palaczkokban (pezsgőborok is)	30.—	20 ládákban 12 kosarakban
b)	Égetett szeszes folyadékok (szesz, borszesz, pálinka, rum, likőr):		
1	Hordókban:		
	a) szesz és borszesz	6.—	10 kettős hordókban
	β) másféle	10.—	
2	Palaczkokban	25.—	20 ládákban 12 kosarakban
c)	Sör hordókban és palaczkokban	3.—	20 kettős hordókban 20 ládákban 12 kosarakban
	Jegyzet. Ha a sörnek palaczkokban bevitelénél a bevivő kinyilatkoztatja, hogy a palaczkokat három havi határidő alatt ismét ki fogja szállitani; azon vámhivatal, a melyen át a sör bevitetett, fel fogja jegyezni a bevitt palaczkok számát és ugyanannyi, vagy kisebb számu sörös palaczkoknak a fentemlitett határidő alatt történő kivitele alkalmával vissza fogja téríteni a palaczkok tényleges sulyának megfelelő sörvámot és trosarina illetéket, a kiviteli vám beszedése nélkül.		
	Ételre való eczet, eczet-essenczia	5.—	20 kettős hordókban 20 ládákban 12 kosarakban
22a)	Ásványviz, a palaczkokkal és korsókkal együtt	1.—	
	VII. Kövek, földnemek és üveg.		
23c)	Kőszén és barnaszén	vm.	
25	Közönséges kövek és kőutánzatok:		
a)	Nagyjából faragott, nem csiszolt kövek épitkezésre és burkolatnak, ide értve a mesterséges bazaltköveket és efféléket is	100 kg. —.30	
b)	Malomkövek fémabroncsokkal is	2.—	
c)	Kőfaragó munkák és czementáruk (ide értve a gipszből készült árukat is), u. m.: sirkövek, emlékkövek, szobrok (felirással is); ajtó- és ablaktokok, csatornák, csövek, vályuk, lépcsők stb. és más munkák legalább 5 kg. sulyuak, fával vagy nemtelen fémekkel kapcsolatban is:		
1	nem csiszolva	1.—	
2	csiszolva	2.50	

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngyösuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
	Jegyzet. A c) 1 és 2 alá kivételesen soroztatnak a sulyra való tekintet nélkül a köszörülőkövek, nyomdakövek, kehlheimi és czementlapok és a födélpala.		
d)	Kész tárgyak 5 kg.-nál kisebb sulyuak, a *c)*-hez tartozó jegyzetben felsoroltak kivételével, közönséges anyagokkal kapcsolatban, vagy a nélkül, a mennyiben a 61. *a)* sz. (apró áruk) alá nem tartoznak:	100 kg.	15 ládákban v. hordókban 9 kosarakban 3 bálokban v. zsákokban
1	nem csiszolva	4.—	
2	csiszolva	6.—	
26	Agyagáruk:	Ezer db.	
a) 1	Mindennemü téglák és fedélcserepek	3.—	
2 és *b)*-ből	Közönséges agyagáruk mázzal, vagy a nélkül, vagy mázzal leöntve vagy nem, közönséges kőedény; agyagcsövek, kályhacsempék, koczkatéglák; mindezek fénymázozatlan vagy fényezetlen fával vagy vassal kapcsolatban is	100 kg. 2.—	
b)-ből	Finom fayence és porczellán, egyszinü vagy fehér, a szines széllel és diszitésekkel ellátott fehér is; agyagpipák; mindezek nemtelen fémekből való födelekkel és veretekkel is; ide tartoznak egyszersmind az előző tétel alatt megnevezett áruk, efféle födelekkel és veretekkel ellátva	8.—	25 ládákban v. hordókban 20 kosarakban v. félládákban
	Finom fayence és porcellán többszinü, festett, aranyozott, ezüstözött; agyagáruk másféle közönséges anyagokkal kapcsolatban, a mennyiben az előző két tétel, vagy a 61. *a)* sz. (apró áruk) alá nem tartoznak	16.—	
27	Üveg és üvegáruk:		
a)	Közönséges üveg, azaz köszörületlen, csiszolatlan, metszetlen, mustrátlan, préseletlen, szinezetlen, aranyozatlan, festetlen üveg, más anyagokkal való kapcsolat nélkül:		
1	Ablak- és táblaüveg	2.—	
2	*α)* Öblös üveg a maga természetes szinében; üveganyag és zománczanyag, bordás vagy nem bordás öntött üvegtáblák padozatokhoz és fedélzetekhez	2.50	
	β) Fehér öblös üveg	3.50	

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár	Vám Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
	Jegyzet. Ide tartoznak a lámpahengerek még az esetben is, ha széleik leköszörülve vannak.			
b)	A 27. *a)* 2. sz. a. megnevezett öblös üveg köszörült vagy surolt dugóval, fenékkel vagy szélekkel; préselt és homályozott üveg, köszörült vagy surolt dugóval, fenékkel és szélekkel is	100 kg. 6	—	30 ládákban v. hordókban 20 kosarakban v. félládákban
	Köszörült, étetett, vésett, mustrás (a fentebb megnevezett préselt és homályozott üveg kivételével), festett, aranyozott, ezüstözött, foncsoros üveg; csillárfüggők, üveggombok, üveggyöngyök, üvegkorálok, üvegzománcz és hamiskövek üvegből	12	—	
	Jegyzet. A gombokon levő fülek és aljazatok, melyek csak a gombok megerősitésére szolgálnak, valamint az üveggyöngyök, üvegkorálok és üvegzománcznak csupán könnyebb csomagolás vagy szállitás okából fonalakra való füzése ezen tárgyak vámozására befolyással nem birnak. Ha azonban a fonalakra vagy zsinórra füzött üvegáruk közvetlenül ékszer gyanánt használhatók (p. o. mint karperecz, nyakék stb.), akkor a 27. *b)* sz. alá nem tartoznak.			
c)	Üvegáruk más közönséges anyagokkal kapcsolatban, a berámázott tükrök és az apróáruk kivételével	30	—	30 ládákban v. hordókban 20 kosarakban v. félládákban
	Jegyzet. A füzvesszőkkel, háncsesal, szalmával vagy náddal durván körülfont öblös üveg minősége szerint a 27. *a)* vagy *b)* sz. szerint vámozandó. A gyár stb. jegyével vagy nevével, vagy más efféle felirásokkal és jegyekkel való megjelölés az öblös üveg vámozásánál nem esik tekintetbe.			
28	Tükrök rámástul, a mennyiben az apró áruk közé nem tartoznak:			
a)	0·60 m. magasságig	20	—	
b)	0·60 m.-nél magasabbak	30	—	
	VIII. Fémek.			
30	Vas:			
a)	Nyers vas, azaz öntött vas rudakban, töm-			

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
	bökben, rögekben stb; ócska vastöredék, vas- és aczélhulladék	100 kg. —.50	
b)	Félgyártmányok:		
1, 2 és 3	Kovácsolható vas és aczél rudakban, tuskókban, bugákban stb.; buczavas, nyers farkvas, milbars, nyerssinek és ingots ...	—.80	
	Vas és aczél rudakban, négyzetvas, pántvas, laposvas, gömbölyüvas, mindennemü sarok- és szögletvas és aczél; vas- és aczéllemezek	1.—	
	Jegyzet. Ide tartozik minden nyujtott, kovácsolt, hengerelt rudvas, mindennemü nyujtott és öntött aczél rudakban, ugynevezett bosznįai vas, abroncsvas L. V. T és I (gerendavas) U, † stb. vas, átalában a kereskedésben előforduló mindennemü vas és aczél.		
	Vasuti szerek vas- és aczélból (a gépek és a szállitó eszközökhöz tartozók kivételével), p. o. vasuti sinek, a sinek megerősitésére szolgáló anyagok, a forgalmi eszközök szerkesztéséhez vagy kijavitásához való alkatrészek, kitérő és keresztező készülékek, csucssinek stb.; vasuti épitésekhez való vasszerkezetek	vm.	
	Mindennemü vas- és aczéllemez és vas- és aczéldrót	4.—	
	Eke- és boronavasak	3.50	
c)	Áruk kovácsolt vasból vagy aczélból:		
1	Szögek, drótszögek, szögecsek, csapszögek, czölöpök, eszkábák, patkók és fazekakra való vasfedők	4.50	
	A 30. c) 1. sz. alá tartozó srófok	12.—	10 ládákban v. hordókban 6 kosarakban 3 bálokban, zsákokban v. félládákban
2	Áruk kovácsolt vasból vagy aczélból, nem reszelve, sem mázolva, csupán fával vagy öntött vassal kapcsolatban	6.—	
	Jegyzet. A rozsda elleni mázolás ezen áruk vámozásánál figyelmen kivül marad.		
	A 30. c) 2. sz. alá tartozó srófok	12.—	
	Eszközök és szerszámok vasból vagy aczélból: trágya- és szénavillák, csákányok, kapák, lapátok, gereblyék, kaszák, sarlók, szecskavágó vasak, boronák, ekék, mozsárütők, vésők; kalapácsok, fogók és		

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
	üllők, darabonkint 2·5 kg.-nál nagyobb sulyuak; mindezek a megmunkálásra való tekintet nélkül, fából való fogantyukkal, nyelekkel, markolatokkal és effélékkel is … … … … … … … … … … …	100 kg. 3.50	
3	Áruk kovácsolt vasból vagy aczélból, reszelve vagy mázolva (a rozsda elleni mázolás kivételével); lakatos munkák (a zárak és kulcsok kivételével), bádogos és más pléháruk, drótáruk, reszelve vagy mázolva is; mindezen áruk közönséges anyagokkal kapcsolatban vagy a nélkül … … … … …	12.50	10 ládákban v. hordókban 6 kosarakban 3 bálokban, zsákokban v. félládákban
	Jegyzet. Ide tartozik minden külön meg nem nevezett szerszám és eszköz a megmunkálásra való tekintet nélkül.		
	Balták, juh- és sövénynyiró ollók … … …	3.50	
	A 30. *c)* 3. szám alá tartozó srófok … …	12.—	10 ládákban v. hordókban 6 kosarakban 3 bálokban, zsákokban v. félládákban
4	Áruk kovácsolt vasból vagy aczélból, drótból vagy pléhből, ónozva, czinkezve (bádogáruk és áruk ónozott drótból), más közönséges anyagokkal kapcsolatban is …	15.—	
	Zárak és kulcsok … … … … … … … … …	15.—	
	Minden csiszolt, fénymázozott, zománczozott és bronzolt áru (a zománczozott főzőedény kivételével), más közönséges anyagokkal kapcsolatban is … … … … … …	25.—	13 ládákban v. hordókban 6 kosarakban 4 bálokban, zsákokban v. félládákban
	Zománczozott, főzőedény, pléhből … … …	18.—	
d)	Áruk öntött vasból vagy ennek utánzataiból:		
1	nem reszelve, nem mázolva, nem zománczozva, sem más fémmel vagy fémkeverékkel bevonva, fával vagy kovácsolt vagy hengerelt vassal kapcsolatban is …	3.50	
	Jegyzet. A rozsda elleni mázolás ezen áruk vámozásánal figyelmen kivül marad.		
2	Reszelve, mázolva (a rozsda elleni mázolás kivételével), zománczozva, bronzolva, más közönséges fémmel vagy bármely fémkeverékkel bevonva, fénymázozva, közönséges anyagokkal kapcsolatban is … … …	6.50	10 ládákban v. hordókban 6 kosarakban 3 bálokban, zsákokban v. félládákban
3	Csiszolva … … … … … … … … … … … …	25.—	13 ládákban v. hordókban 6 kosarakban 4 bálokban, zsákokban v. félládákban
31	Ólom és czink:		
a)	Félgyártmányok, azaz tuskókban, melencze-		

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
	formában és rudakban, ugyszintén pléhek és drót:	100 kg.	
1	ólomból	5.—	10 ládákban v. hordókban 6 kosarakban 2 bálokban v. zsákokban
2	czinkből	6.—	
b)	Ólomáruk:		
1	Golyók, sörét, ablakólom, csövek és minden durva ólomáru, azaz a darabonkint 2·5 kg.-nál nagyobb sulyuak; nyomdabetük	8.—	
2	Minden más ólomáru közönséges anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a 61. *d)* sz. alá (apró áruk) nem tartoznak	30.—	13 ládákban v. hordókban 7 kosarakban 3 bálokban v. zsákokban
c)	Czinkáruk:		
1	Durva áruk, azaz a darabonkint 2·5 kg.-nál nagyobb sulyuak	10.—	10 ládákban v. hordókban 6 kosarakban 2 bálokban v. zsákokban
2	Minden más czinkáru, közönséges anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a 61. *d)* sz. alá (apró áruk) nem tartoznak	35.—	13 ládákban v. hordókban 7 kosarakban 3 bálokban v. zsákokban
32	Ón és britannia fém:		
a)	Félgyártmányok, azaz tuskókban, melenczeformában, táblákban, rudakban; pléh és drót; ugyszintén hulladékok és ócskaáruk töredékei	20.—	10 ládákban v. hordókban 6 kosarakban 2 bálokban v. zsákokban
b)	Kész áruk, közönséges anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a 61. *d)* sz. alá (apró áruk) nem tartoznak:		
1	Durva vagy nagyobb sulyu öntött áruk	25.—	
2	Finom és kisebb sulyu öntött áruk; mindennemü pléh- és drótáruk	35.—	13 ládákban v. hordókban 7 kosarakban 3 bálokban v. zsákokban
33	Réz:		
a)	Félgyártmányok, azaz tuskókban, melenczeformában, táblákban, rudakban, pléh és drót; ugyszintén hulladékok és ócskaáruk töredékei	15.—	10 ládákban v. hordókban 6 kosarakban 2 bálokban v. zsákokban
b)	Rézáruk, közönséges anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a 61. *d)* sz. alá (apró áruk) nem tartoznak:		
1	Durva öntvény: harangok, csengetyük, mozsarak, mozsárütők, gyertyatartók, vasalók, kávédarálók, vonalzók, sulyok, mérővesszők és efféle hosszmértékek; emlékszobrok, sirkeresztek, eszközök stb. durva öntvényből vagy nagyobb sulyu darabokban	22.—	

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az árú megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysúly a teljes súly százalékaiban kifejezve
2	Finom és kisebb sulyu öntött áruk, mindennemü pléh- és drótáru	109 kg: 35.—	13 ládákban v. hordókban 7 kosarakban 3 bálokban v. zsákokban
34	Sárgaréz, tombak és bronz:		
a)	Félgyártmányok, azaz tuskókban, melencze-formában, táblákban, rudakban, pléh és drót; ugyszintén hulladékok és ócska-áruk töredékei	12.—	
b)	Kész áruk, közönséges anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a 61. *d)* sz. alá (apró áruk) nem tartoznak:		
1	Durva öntvény: harangok, csengetyük, ágyuk, mozsarak, mozsárütők, gyertyatartók, vasalók, kávédarálók, vonalzók, sulyok, mérővesszők és efféle hosszmértékek; emlékszobrok, sirkeresztek, eszközök, stb. durva öntvényből vagy nagyobb sulyu darabokban	22.—	10 ládákban v. hordókban 6 kosarakban 2 bálokban v. zsákokban
2	Finom és kisebb sulyu öntött áruk; mindennemü pléh- és drótáru	35.—	13 ládákban v. hordókban 7 kosarakban 3 bálokban v. zsákokban
35	Nikkel és nikkelkeverékek (uj ezüst, pakfong, alpacca):		
a)	Félgyártmányok, azaz tuskókban, melencze-formában, táblákban, rudakban, pléh és drót; ugyszintén hulladékok és ócska-áruk töredékei	30.—	10 ládakban v. hordókban 6 kosarakban 2 bálokban v. zsákokban
b)	Kész áruk, közönséges anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a 61. *d)* sz. alá (apró áruk) nem tartoznak:		
1	Durva vagy nagyobb sulyu öntött áruk	50.—	
2	Finom és kisebb sulyu öntött áruk; mindennemü pléh- és drótáru	75.—	
	Jegyzet. Az ezen t. sz. alá eső nikkeláruk alatt azok értendők, melyek tiszta nikkelből vagy nikkel-keverékekből valók, mig a csupán nikkelezett áruk egyéb minőségük szerint vámozandók.		
36 *b)*	Áruk china-ezüstből, azaz ezüstözött áruk nikkelből és nikkelkeverékekből (Christofle-féle ezüst áruk), ezüstözött áruk egyéb nemtelen fémekből, mindezek közönséges anyagokkal kapcsolatban is, a mennyiben a 61. *d)* sz. (apró áruk) alá nem tartoznak	200.—	13 ládákban v. hordókban 7 kosarakban 3 bálokban v. zsákokban

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
	IX. Bőr, kaucsuk, guttapercha és viaszos vászon.		
39 *d)*	Cserzett bőrök és irhák:		
1	Talpbőr; fényes bőr, nem fénymázozva és mindennemü bőr opánkáknak	100 kg. 30.—	
	Mindennemü hulladék-bőr és ebből készitett mesterséges talpbőr	10.—	
2	Közönséges bőr: azaz minden természetes szinü, ugyszintén fekete ló-, marha- és borjubőr (csizmamázzal fényesitett, vonalozott, bárkás is), a 39 *d)* 1. sz. a. megnevezett bőrök kivételével	45.—	14 ládákban v. hordókban 10 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
	Minden más kikészitett bőr, fénymázozva és bronzolva is	60.—	
40 *b)*	Kaucsuk és guttapercha, megmunkálva:		
1	Lemezekben és vékony táblákban, kaucsukszálak, más anyagokkal való kapcsolat nélkül	65.—	
2	Kaucsukkal vagy guttaperchával áztatott vagy bevont szövetek, vagy ezen anyagokkal összeragasztott szövetek, ruganyos szövetek és kötött áruk, valamint minden más áru kaucsukból és guttaperchából, más anyagokkal kapcsolatban is, a ruházatok és czipők kivételével	80.—	16 ládákban v. hordókban 13 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
41	Viaszos vászon:		
a)	Közönséges, azaz áru- és kocsitakarók durva szövetből, kátránynyal vagy másféle közönséges anyaggal bevonva, vagy áztatva	15.—	
	Jegyzet. Ide tartoznak a vizhatlan áru- és kocsitakarók impregnált vászonból, karikákkal, szijakkal, csatokkal stb. ellátva is.		13 ládákban v. hordókban 9 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
b)	Finom, azaz asztalteritőknek s egyéb használatra való, a 41. *a)* sz. a. megnevezettnek kivételével	40.—	
	X. Gyarmatárúk és déli gyümölcs.		
42*a)*-ból	Kákáó, őrölve	15.—	15 ládákban v. hordókban
44*b)*-ből	Kávépótlók	5.—	
	Csokoládé és csokoládé-pótlók	30.—	
c)	Czukor:		
1	Nyers	5.—	13 ládákban v. hordókban

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
		100 kg.	
2	Finomitott	8.—	13 ládákban v. hordókban 9 kosarakban 2 bálokban v. zsákokban
3	Czukorliszt	8.—	
d)	Melasse (nem tisztult szörp), csizmamáz vagy nyomdafesték készitéséhez is	2.50	
e)	Rizs	5.—	
	XI. Gyógyszerek, vegyészeti termékek és festékek.		
46	Gyógyszerek, drogeriák és vegyészeti termékek:		
a)	Egyszerüek:		
1	Calcinált (égetett) szóda	2.—	25 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
	China-kéreg	16.—	
	Füvek, levelek, virágok, kérgek (a chinakéreg kivételével), gyökerek, magvak és gyógyszernek használható más növényi anyagok: száritva, egészben, vagy porrá törve;		
	Gyógyszernek használt növénynedvek, u. m.: copaiva-balzsam, manna, theriak, opium és opium-készitmények és kámfor; savak és sók folyékony állapotban, jegeczesedve, darabokban vagy porrá törve, a közönséges konyhasó és más számok alatt külön megnevezett savak és sók kivételével; gyógyszereknek való ásványi és fémes termékek, mint: kéneső, kalomel, sublimatum corrosivum, pokolkő stb.;		
	Gyógyszereknek használt állatok és állati részek, mint: kőrisbogárak, hódanyag (castoreum), moschus, szürke ambra, stb.	45.—	25 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
2-ből	Finomitott salétrom	6.—	10 ládákban v. hordókban 7 kosarakban 3 bálokban v. zsákokban
	Ólomczukor, ammoniáksó (salmiak), borkő	6.—	
3-ból	Salétromsav	2.—	
	Kénsav	1.—	
	Vasgálicz	1.—	
	Rézgálicz	1.—	
	Ólomtajt	4.—	10 ládákban v. hordókban 7 kosarakban 3 bálokban v. zsákokban
	Czink- és ólomfehér	7.—	
	Só- és chlorkönenysav	1.—	
4-ből	Szóda nyers vagy jegeczedett	2.—	
	Hamuzsir	4.—	
5-ből	Hydraulikus mész, czement, gypsz	—.60	

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
		100 kg.	
	Föld-len (hajsó), poralakban	—.50	
6	Közönséges oltott vagy oltatlan mész	—.30	
7	Papiros-anyag, szárítva vagy nem, ide értve a cellulosét is	vm.	
b)	Elkészitett gyógyszerek, illatszerek és vegyészeti termékek:		
1	Chinin és chininsók	100.—	16 ládákban v. hordókban 9 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
	Elkészitett vagy összetett gyógyszerek, illatszerek és effélék; tincturák, szörpök, likőr, bor és egyéb gyógyszernek használt italok; szájviz, kölni viz, kivonatok, essencziák, balzsamok, csöppek, pilulák; tapasz, kenőcs, opodeldoc, gyógyászatilag vagy vegyészetileg elkészitett papiros vagy vászon, arczfesték stb.; illatos vagy illó olajok, illatos vizek vagy eczetek, kenőcsök és egyéb illatszerek, az illatos szappan kivételével. Ide tartozik továbbá minden gyógyszer, vegyészeti termék és illatszer általában, még az esetben is, ha elkészitve nincs, de a kisebb forgalom számára üvegekben, agyagedényekben, bőrben, vászonban vagy egyéb tartályokban, vagy különös boritékokban bekötözve vagy lepecsételve van	100.—	
2-ből	Pecsétviasz	20.—	12 ládákban v. hordókban 8 kosarakban 4 bálokban v. zsákokban
	Fénymáz, firnisz	30.—	
3-ból	Mindennemü ragasz	6.—	
	Mindennemü gyufa (dobozokban is), mindennemü keményitő (dobozokban is), keményitő-mézga és enyv	10.—	12 ládákban v. hordókban 8 kosarakban 4 bálokban v. zsákokban
	Mindennemü tinta és csizmamáz	4.—	12 ládákban v. hordókban 8 kosarakban 4 bálokban v. zsákokban
	Mindennemü lámpabelek	30.—	
47	Festékek:		
a) 6-ból	Brémai és párisi kék és az indigo utánzására szolgáló minden más festék	20.—	16 ládákban v. hordókban 10 kosarakban 4 bálokban v. zsákokban
	Berlini kék és kékitő (ultramarin stb.), darabokban, porrá törve és kékitő papiros	10.—	
b)	Elkészitve:		
1	Közönséges festékföld s egyéb közönséges ásványi festék, darabokban vagy porrá		

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngyösuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
	törve, u. m. okker, angol vörös, bolus, ásványkék, rézbarna, baryt, vörös föld, umbra, fehér és sárga pallérföld, bécsi, bresciai, vicenzai, bolognai föld stb., graphit, csont- és növényszén (koromfeketitő), korom és fehér kréta papiros-boriték nélkül	100 kg. 1.—	
2	Anilin festékek	60.—	20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 10 kettős hordókban
	Minden más vegyileg elkészitett festék, darabokban, porrá törve, vagy hig állapotban, ideértve a szines rajzkrétát és a papirossal bevont krétát	20.—	
3	Tisztitó és csiszoló anyagok (bécsi mész és efféle) a kisebb forgalom számára csomagolva	10.—	
	XII. Zsiradékok és zsirgyártmányok.		
48	Nem illatos olajok:		
a)	Faolaj, magolaj és más külön meg nem nevezett növényi olaj; terpentin és firnisz hig állapotban	10.—	20 ládákban 12 kosarakban 10 kettős hordókban
b)	Kokuszdió- és pálmaolaj: sürü terpentin	3.—	
	Mindennemü kátrány	—.75	
49	Zsiradékok és más zsiros anyagok:		
a)	Sózott vagy olvasztott vaj, műtvaj	15.—	13 hordókban v. bödönökben 6 kosarakban v. bálokban
b)-ből	Glycerin	8.—	12 ládákban v. hordókban
d)	Viasz, stearin, paraffin, palmitin, ceresin és efféle	10.—	13 ládákban v. hordókban 8 kosarakban 3 bálokban v. zsákokban
50	Zsirgyártmányok:		
a)	Szappan:		
	1. nem illatos	9.—	15 ládákban v. hordókban 8 kosarakban 3 bálokban v. zsákokban
	2. illatos	18.—	
b)	Viaszból, stearinból, paraffinból, ceresinből, palmitinból, vagy efféle más anyagokból való gyertya	16.—	
	XIII. Gépek, műszerek, irodalmi tárgyak és fegyverek.		
51	Gépek:		
	Gépek és géprészek fémből, fából vagy valamely más közönséges anyagból, az		

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
	ipar (kézi ipar is), mezőgazdaság, sör- és szeszfőzdék és finomitók használatára, továbbá a vizen vagy száraz földön való szállitásra, fürdők használatára és más hasonló czélokra; ugyszintén varró-, kötő- és himző-gépek, tüzi fecskendők, teljes felszerelésükkel is	vm.	
52	Műszerek és készülékek:		
a)	Csillagászati, optikai, mennyiségtani, mechanikai, gyógyászati, sebészeti, természettani és más különböző tudományos czélokra és laboratoriumokban használt műszerek	100 kg. 50.—	20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
b)	Hangszerek:		
1	Egyszerüek, fényezetlen és fénymázozatlan fából és fémből való hangoló kulcsok nélkül, mint fuvola, guzla, duda stb.	60.—	
2	Zongorák, pianinok, harmoniumok, phisharmonikák, templomi orgonák	Darab 100.—	
	Sipládák	100 kg. 40.—	23 ládákban v. hordókban 9 bálokban
3	Minden más hangszer, bármely anyagból, ugyszintén az 52. b) 1. sz. a. megnevezett hangszerek, ha fényezett vagy fénymázozott fából vannak készitve vagy ha fémből való hangoló kulcsokkal vannak ellátva	100.—	
53	Tudományos, irodalmi és műtárgyak, u. m. könyvek, hirlapok, térképek, földgömbök (globusok), hangjegyek vagy másféle kéziratok; rajzok, festmények, képek, metszetek és szinnyomatu képek, bármily anyagon, még pedig kötetlenül vagy csak füzve, berámázatlanul, kartonra, vászonra, vagy másféle anyagra nem ragasztva, sem fel nem huzva	vm.	
54	Mindennemü kézi fegyver, u. m. puska, pisztoly, revolver, kard, yatagán, handzsár, vitőr, szurony stb.	100 kg. 70.—	15 ládákban v. hordókban 10 kosarakban 5 bálokban v. zsákokban
	XV. Pamut, kender, len és más növényi fonó-anyagok.		
56 a)	Pamuthulladék	5.—	
	Pamut, nyers állapotban vagy gyaratolva	9.—	6 bálokban

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
b)	Egyes vagy czérnázott pamutfonalak, a kisebb forgalom számára kiszerelve is:		
1	Nyers állapotban vagy fehéritve, de nem festve, sem más anyagokkal kapcsolatban:		
	α) angol számozási mód szerint a 30 számig	100 kg. 18.—	
	β) a 30 számon felül	27.—	
2	Festve vagy szinnyomatosan:		
	α) angol számozási mód szerint a 30 számig	23.—	20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 5 bálokban v. zsákokban
	β) a 30 számon felül	33.—	
	Jegyzet. Varrófonál kártyapapirosra, csévékre és efféleékre a kisebb forgalom számára kiszerelve, minősége szerint az 56. *b)* 1. β) vagy 2. β) alá tartozik.		
	Közönséges fémből való szálakkal kapcsolatban	50.—	
c)	Pamutáruk:		
1	Barchent (molleton) és más efféle kelmék, nyers állapotban	25.—	
	Minden más külön meg nem nevezett pamutáruk, nyers állapotban	30.—	
	Vatta táblákban	9.—	
2	Barchent (molleton) és más efféle kelmék (kalmuk stb.), csinvat (két vagy több nyüstös), oxford, zephyr, gradl és schöckl, azaz tarkán vagy koczkásan szőtt ágynemü; takarók és szőnyegek, az előállitás módjára való tekintet nélkül; mindezen áruk különbség nélkül, fehéritve, festve, tarkán szőve vagy szinnyomatosan	25.—	20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 5 bálokban v. zsákokban
3	Nadrág- és kabát-kelmék; piqué és efféle szövetek; mindezen áruk különbség nélkül fehéritve, festve, tarkán szőve vagy szinnyomatosan	35.—	
	Asztalnemüek és kendők (zseb-, nyak- és fejkendők), tarkán szőve vagy szinnyomatosan	55.—	
	Bélésnek való organdine, szövetek és bobbinetek, keményre kikészitve	25.—	
	Minden más sűrű pamutszövet, nem himezve (a bársony kivételével):		

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysúly a teljes súly százalékaiban kifejezve
		100 kg.	
	α) fehéritve	50.—	
	β) festve vagy tarkán szőve	60.—	
	γ) szinnyomatosan	80.—	
4	Finom és könnyü pamutszövetek, u. m. jaconat, linon, musselin; függönyöknek és egyéb használatra való tüll; bársony; szövetek, himzést utánzó beszőtt mustrákkal:		
	α) fehéritve	80.—	20 ládákban v. hordókban
	β) festve vagy tarkán szőve	100.—	12 kosarakban
	γ) szinnyomatosan	120.—	5 bálokban v. zsákokban
	Jegyzet. Az 56. *c)* 4. sz. alá tartoznak mindazon pamutszövetek, melyekhez diszitésül kevés selyem van keverve, valamint mindazon pamutszövetek, melyek más közönséges, de nem fonó anyagokkal vannak kapcsolatban.		
5	Gaze, blonde, géppel készitett csipke, tüll anglais, bobbinet, petinet (a bélésnek való organtin s a keményre kikészitett szövetek és bobbinetek kivételével)	160.—	
57	Kender, len és más növényi fonóanyagok, a pamut kivételével:		
b)	Egyes vagy czérnázott fonalak (a kötélverő áruk kivételével), a kisebb forgalom számára kiszerelve is:		
1	Nyers állapotban, nem fehéritve, nem festve és más anyagokkal való kapcsolat nélkül	12.50	18 ládákban v. hordókban
2	Fehéritve, nem festve, más anyagokkal való kapcsolat nélkül	15.—	12 kosarakban 5 bálokban v. zsákokban
	Festve, szinnyomatosan, vagy más közönséges anyagokkal kapcsolatban	25.—	18 ládákban v. hordókban
c)	Szőtt áruk és más kelmék:		12 kosarakban
1	Durva zsák és csomagoló vászon, valamint az abból való zsákok	7.50	5 bálokban v. zsákokban
	Szilvazsákok, darabonkint 1 kg. és ennél nagyobb sulyuak	4.50	
	Jegyzet. Az 57. *c)* 1. sz. alá tartozó áruk, valamint az 57. *c)* 2. sz. alá tartozó zsáknak való csinvat és az abból való zsákok egyes szines csikokkal is el lehetnek látva.		18 ládákban v. hordókban
2	Zsáknak való csinvat és abból való zsákok	7.50	12 kosarakban 5 bálokban v. zsákokban
	Közönséges házi vászon és más efféle durva		

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
	vászon, len- vagy kenderből (mint flank, numerasch, kalamaika stb.); katonaruházatoknak való csinvat, vitorlavászon és más durva lenszövetek; mindezen áruk fehéritve is, de nem festve	100 kg. 15.—	18 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 5 bálokban v. zsákokban
3	Az 57. *c)* 2. sz. alatt megnevezett szövetek festve; gradl (sávolyos vászon ágyneműnek, matráczнak, szalmazsáknak, butor bevonatoknak); kanavász és schökl (bélésnek való festett vászon és ágyneműnek való szines koczkás szövet); mindennemü takaró és szőnyeg	30.—	18 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 5 bálokban v. zsákokban
4	Ruházatnak való csinvat, fehéritve vagy tarkán szőve	30.—	
	Más sürü szövetek, nyers állapotban, fehéritve, festve, tarkán szőve, szinnyomatosan, de nem himezve	65.—	
5	Finom és könnyü szövetek, mint: linon, batiszt, függönyöknek és egyéb használatra való tüll, himzést utánzó beszőtt mustrákkal is......	150.—	
	Jegyzet. Az 57. *c)* 5. sz. alá tartoznak mindazon szövetek, melyekhez diszitésül kevés selyem van keverve, valamint mindazon szövetek, melyek más közönséges, de nem fonó anyagokkal vannak kapcsolatban.		
6	Ritkás szövetek, mint: géppel készitett csipke, tüll anglais, bobbinet vagy petinet, fátyol stb.	300.—	
d)	Kötélverő áruk:		
1	Kötelek, alattságok és zsinegek (lókantárok, kötőfékek, istrángok és effélék is)......	10.—	15 ládákban v. hordókban 10 kosarakban 3 bálokban v. zsákokban
2	Másfélék (madzag, tömlők, hevederek, vedrek, hálók, tüzoltó- és tornaszerek stb.), más közönséges anyagokkal kapcsolatban is	20.—	15 ládákban v. hordókban 10 kosarakban 3 bálokban v. zsákokban
	XVI. Selyem.		
58 *b)*	Mindennemü selyemfonál, más közönséges anyagokkal kapcsolatban is	200.—	20 ládákban v. hordókban 16 kosarakban 8 bálokban v. zsákokban
c)	Szövetek:		
1	Félselyemből, azaz tiszta selyem vagy floretselyemből, pamuttal, lennel, gyapjuval		20 ládákban v. hordókban 16 kosarakban 8 bálokban v. zsákokban

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngyaleg a teljes suly százalékaiban kifejezve
	vagy más szőrökkel vegyesen, a mennyiben a gyapju-, pamut-, kender-, len- stb. szövetek csoportjába nem tartoznak, az 58. *c)* 2. sz. alatt megnevezett áruk kivételével	100 kg. 250.—	
2	Tiszta selyemből (a szalagok kivételével), más anyagokból való diszitéssel is	850.—	
	Szalagok tiszta selyemből	500.—	20 ládákban v. hordókban 16 kosarakban 8 bálokban v. zsákokban
	Bársony félselyemből	300.—	
	Szalagok félselyemből, bársonyszalagok is	200.—	
	Ritkás félselyem-szövetek, mint: blondok, fátylak, tüll anglais, csipkék stb.; arany vagy aranyozott szálakkal vagy üvegfonállal vagyes félselyemszövetek	450.—	
	XVII. Ékszerek és apróáruk.		
59	Férfi és női ékszerek, mint: gyürük, fülbevalók, karpereczek, nyakékek, óraláncczok, tepeluk (hajék), boglárok, felvarrás nélkül használható ékgombok, medaillonok, éktük és brocheok:		
a) 1	Közönséges anyagokból, a megmunkálásra való tekintet nélkül (drágakövek, gyöngyök, arany, platina, ezüst, aranyfonadékok, elefántcsont, teknősbéka-héj, korál, granát, karneol, türkisz s egyéb féldrágakövek utánzataiból is)	1 kg. 1.—	
2	Közönséges, valódian aranyozott v. ezüstözött fémekből, a megmunkálásra való tekintet nélkül	3.—	
	Jegyzet. Az efféle csak részben valódian aranyozott vagy ezüstözött áruk az 59 *a)* 1. sz. alá tartoznak.		20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
b) 1	Ezüstből vagy aluminiumból	15.—	
2	Gyöngyházból, tajtékból, elefántcsontból és teknősbéka-héjból	5.—	
c) 1	Borostyánkőből és borostyánkő-gyuradékból	5.—	
2	Hajból, korálokból, valódi granátokból, karneolból, türkiszből és más féldrágakövekből	20.—	
d)	Aranyból, platinából, drágakövekből és gyöngyökből	25.—	
e)	Mesterséges virágok:		
1	Közönséges anyagokból csekélyebb meny-		

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
	nyiségü szőtt vagy kötött árukkal kapcsolatban is	1 kg. —.80	20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
2	Szőtt és kötött árukból:		
	α) sírkoszoruk	—.80	
	β) másfélék	3.—	
3	Az 1. és 2. sz. a. meg nem nevezettek	mint ékszerek.	
60	Leoni drót, leoni fonadékok, leoni drót lapitva, pillangó-lemez, lánna, fodrossá és bouillonokká kidolgozva, arany- és ezüstfüst:	1 kg.	
a)	Nemtelen fémekből	—.75	
	Jegyzet. Ide tartozik a bronzpor is.		
b)	Valódian aranyozott vagy ezüstözött fémekből	2.—	
c)	Nemes fémekből	10.—	
61	Apró áruk:		
a)	Közönséges kövekből, üvegből, porczellánból, fayenceból, agyagból, lávából, mozaik vagy gipszből, viaszból, stearinból, paraffinból, ceresinből és más efféle compositiókból, a megmunkálásra való tekintet nélkül, közönséges anyagokkal kapcsolatban vagy a nélkül......	—.30	20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
	Ezen szám alá eső apró áruk gyanánt csak a következők vámozhatók: viaszból vagy más hasonló compositiókból, való mesterséges gyümölcs; szobrocskák, apró alakok és más hasonló csecsebecsék; pipák (az agyagpipák kivételével), függöny-rozetták; lithophaniák; óra-számlapok; optikai lencsék; zsebóra-üvegek; mesterséges szemek üvegből. Kivételesen ide tartoznak a levélnyomók, gyertyatartók, tintatartók és más efféle plasztikai munkák alabastromból és márványból, ha darabonkint 5 kg.-nál kisebb sulyuak.		
b) 1	Apróáruk papirosból, papiros-lemezből, papiros-pépből, vagy papiros-machéból, a megmunkálásra való tekintet nélkül, más közönséges anyagokkal kapcsolatban, vagy a nélkül......	—.65	20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
	Ezen szám alá eső apróáruk gyanánt csak a következők vámozhatók: albumok, jegy-		

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
	zékkönyvek (a papirosba, viaszos vászonba vagy könyvkötő vászonba kötöttek kivételével), törlők papirosból, legyezők, itatós papirosból való hengerek, papirospecsétek, rajzkönyvek, mappák, tokok, dohányszelenczék, távcsövek papirosfoglalattal; rámák, kézi tükrök, gombok, szivarszipkák, tombolajátékok, varróvánkosok, apró alakok és más hasonló csecsebecsék.		
2	Finom papeteriák, más közönséges anyagokkal kapcsolatban is	1 kg. 1.50	20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
	Finom papeteriák gyanánt csak a következők vámozhatók: cotillon-jelvények és más hasonló farsangi czikkek, papiros lampionok, metachromatypiák (levonható képek), üdvözlő jegyek, étjegyek, bonbonnièrek és effélék szines képekkel, festményekkel, csipkepapirossal stb. diszitve; kivételesen ezen tárgyak részben selyemmel is lehetnek diszitve.		
c) 1	Apróáruk fából, kosárkötő és más közönséges növényi anyagokból (az ezen tarifaszám 2. pontja alatt külön megnevezettek kivételével), a megmunkálásra való tekintet nélkül, más közönséges anyagokkal kapcsolatban vagy a nélkül	—.60	20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
	Ezen szám alá tartozó apróáruk gyanánt csak a következők vámozhatók: takácsbordák (fésük), takácsborda-fogak, takácskerekek és takácsvetéllők; tolltartók; dohányszelenczék; varróvánkosok, kézi tükrök, fényképrámák, festéklapok (festőpaletták); fekete és szines czeruzák fába foglalva; billárdbábuk és billárdbotok; legyezők; irodai használatra és rajzolásra való kis vonalzók és mérőpálczák; gombok (a felvarrás nélkül használható ékgombok kivételével); nyomdászati diszitmények; papiros simitó; késhüvelyek (kaniek); tűtartók; hegedűnyergek; kefék és ecsetek fával szerelve; apró kereszték, apró alakok és hasonló csecsebecsék; tombola, sakk- és dominó-játékok (csont-		

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysúly a teljes súly százalékaiban kifejezve
	tal kirakva is); pipák, pipaszárak, szivar- és szivarkaszipkák; sétabotok, esernyővázak; ostorok és lovagló korbácsok; finomabb evőkanalak és villák; finom kosárkötő-áruk, szőtt és kötött árukkal szerelve (munkakosárkák, csokortartók, bonbonnièrek és más hasonló csecsebecsék).		
2	Az 1. alatt megnevezett apróáruk fából, finom kirakott munkával (boule munkák, intarsiák, marqueterie) ...	1 kg. 1.—	
d) 1	Apróáruk vasból, aczélból, rézből, sárgarézből, tombakból, bronzból, ólomból, ónból, britannia-fémből, czinkből s ezen fémek keverékeiből, a megmunkálásra való tekintet nélkül, más közönséges anyagokkal kapcsolatban vagy a nélkül:		
	α) Késműves áruk, evőeszközök (kések és villák), a fentemlitett fémekből vagy fából, porczellánból, üvegből, csontból, szaruból, elefántcsont- és teknősbékahéj-utánzatokból való nyelekkel is; fémgombok (a felvarrás nélkül használható ékgombok kivételével); varró-, kötő-, himző-, gombos- és hajtűk (a hajéktűk kivételével), aranyozva vagy ezüstözve is; fűzőtűk, fűzőkarikák, gyürük, kapcsok, csatok ...	—.35	20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
	β) Másfélék ...	—.45	
	A β) alá tartozó apróáruk gyanánt csak a következők vámozhatók: asztali és irodai kis csengetyük; zseb- és uti tintatartók; irótollak, aczélgyöngyök, órakulcsok, halászhorgok, kulcshorgok és kulcsláncok, gyüszük; sarkantyuk; kutyaszájkosarak és nyakörvek; óraingák, számlapok zseb- és faliórákhoz, játékjegyek (játékpénzek), késhüvelyek (kaniek), szivar- és szivarkaszipkák, pipák; zseblámpások; tokok; lőportartók; kész fűzőpántok t. i. karikákkal és gombokkal; varrótű-, gombostű- és irótoll-tartók, dohányszelenczék, zseb-tüzszerszámok; pecsétnyomók, kisebb vonalzók irodai használatra és rajzoláshoz; iróasztal-		

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
	készletek, apró alakok és más hasonló csecsebecsék.		
2	Apró-áruk alpaccából, pankfongból és nikkelből, a megmunkálásra való tekintet nélkül, más közönséges anyagokkal kapcsolatban, vagy a nélkül	1 kg. 1.20	20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
	Ezen szám alá tartozó apró-áruk gyanánt csak a következők vámozhatók: kések és villák, alpaccából, pakfongból vagy nikkelből való nyelekkel, továbbá az 1. alatt megnevezett tárgyak, ha alpaccából, pakfongból és nikkelből vannak készitve.		
	Jegyzet. Nikkelből való áruk alatt a tiszta nikkelből vagy nikkel-keverékekből készültek értendők, mig a csupán nikkelezett tárgyak egyéb minőségük szerint vámozandók.		
3	A 61. *d)* 1. sz. alá tartozó apró-áruk valódian ezüstözve vagy aranyozva...	2.—	
	Jegyzet. Az efféle tárgyak, ha csak részben vannak valódian aranyozva vagy ezüstözve, a 61. *d)* 1. sz. alá tartoznak.		
4	A 61. *d)* 2. szám alá tartozó apró-áruk valódian aranyozva vagy ezüstözve	2.50	
	Jegyzet. Az efféle tárgyak, ha csak részben vannak valódian aranyozva vagy ezüstözve, a 61. *d)* 2. sz. alá tartoznak.		20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
e)	Apró-áruk csontból, szaruból, kaucsukból, (kemény kaucsukból is), guttaperchából, celluloidból és efféle anyagokból, a megmunkálásra való tekintet nélkül, más közönséges anyagokkal kapcsolatban vagy a nélkül:		
	Gombok (a felvarrás nélkül használható ékgombok kivételével)	—.60	
	Másfélék	1.—	
	Ezen szám alá tartozó apró-áruk gyanánt csak a következők vámozhatók: a fent megnevezett anyagokkal szerelt kefekötőáruk; fésük; pipaszopókák, szivar- és szivarkaszipkák; billárdgolyók: sakk- és domino-játékok, billárdbábuk; dohány- és egyéb szelenczék, apró alakok és más hasonló csecsebecsék; legyezők; ostorok		

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
	és lovagló korbácsok, ezen anyagokból való nyelekkel; törlőgummi, puskapor-tartók, hosszmértékek, fogpiszkálók, rámák, kaucsuk-bélyegzők; kész fűzőpántok t. i. karikákkal és gombokkal; iróasztalkészletek, sétabotok és botnyelek a fent megnevezett anyagokból; villák; szoptató palaczkszopókák. Ide tartoznak a fent elősorolt anyagokból való megnevezett tárgyak még akkor is, ha azok az elefántcsont, teknősbéka-héj stb. utánzatát képezik.		
f)	Apró-áruk bőrből és szőrös bőrökből, a megmunkálásra való tekintet nélkül, más közönséges anyagokkal kapcsolatban vagy a nélkül ...	1 kg. 1.60	
	Ezen szám alá tartozó apró-áruk gyanánt csak a következők vámozhatók: diszműáruk bőrből (szivar- és szivarkatárczák, pénztárczák, levéltárczák, mappák); legyezők; törlők bőrből; cassetták és tokok bőrből vagy bőrrel bevonva; női övek; mindezen tárgyak aranyozott vagy ezüstözött nemtelen fémekkel való pántolással vagy selyembéléssel vagy diszitéssel ellátva is.		
	Jegyzet. Az előző *a)* — *f)* tételek alatt külön meg nem nevezett tárgyak nem mint apró-áruk, hanem mint azon tarifacsoportok alá tartozó áruk vámozandók, a melyekhez főalkatrészük anyaga szerint tartoznak.		20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
g)	Apró-áruk szőtt és kötött árukból, közönséges anyagokkal kapcsolatban, a megmunkálásra való tekintet nélkül, a menynyiben a XVIII. csoport alá nem tartoznak és külön megnevezve nincsenek:		
1	Selyem vagy félselyemből, vagy arany- vagy ezüstszálakból ...	2.40	
2	Másfélék ...	—.80	
	Ezen szám alá tartozó apró-áruk gyanánt csak a következők vámozhatók: illatos és pipere-vánkoskák; legyezők; ékszertokok, pénztárczák, dohányzacskók.		

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
h)	Szemüvegek, szinházi látesövek, nagyitó üvegek (loupe-ok), csiptetők s efféle:		
1	Közönséges fémekből vagy más közönséges anyagokból való foglalással	1 kg. 3.—	20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
2	Ezüstből, valódian aranyozott vagy ezüstözött fémekből, aluminiumból, elefántcsontból, teknősbékahéjból, gyöngyházból való foglalással	8.—	
3	Arany és platina foglalással	20.—	
i)	Mindennemü gyermekjátékszer	—.35	
j)	Mindennemü ingaórák, schwarzwaldi és más fali órák, amerikai rendszerü órák	—.50	
k)	Áruk gyöngyházból, borostyánkőből, borostyánkő-gyuradékból, teknősbéka-héjból, elefántcsontból, tajtékból és tajték-utánzatból, más anyagokkal kapcsolatban vagy a nélkül:		
1	Gyöngyház-gombok (a felvarrás nélkül használható diszgombok kivételével)	1.50	20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
2	Másfélék	3.—	
	Ezen tétel alá tartoznak: billárdgolyók, billárdbábuk; kések és villák ezen anyagokból való nyelekkel; legyezők; dohányzási czikkek; ezen anyagokból való vagy ezekkel szerelt kefék és fésük; sakk-alakok, dominó-játékok, játékjegyek; apró alakok és más hasonló csecsebecsék; tü- és gombostütokok, pénztárczák, ékszertokok, fogpiszkálók, csatok, sétabotok és botnyelek; mindezen tárgyak, a mennyiben kizárólag a fentemlitett anyagokból készültek.		
	Jegyzet. Oly dohányzó czikkeknél, melyek borostyánkőből vagy borostyánkő-utánzatból való részekkel vannak kapcsolatban, ezen részek a 61. k) 2. sz. szerint külön vámozandók. A többi részek azon anyag minősége szerint vámozandók, a melyből azok készitvék.		
l)	Közönséges anyagokból készült valamennyi fent megnevezett apró-áru, finom anyagokkal vagy aranynyal, vagy platinával kapcsolatban	2.—	20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
m)	Áruk ezüstből vagy aluminiumból, valódian		

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
	aranyozva is, vagy más anyagokkal, vagy aranynyal, vagy platinával kapcsolatban	1 kg. 10.—	
n)	Áruk korálból, agátból, karneolból, vagy más féldrágakövekből, más anyagokkal, vagy aranynyal, vagy platinával kapcsolatban, vagy a nélkül	15.—	
o)	Áruk aranyból, platinából, drágakövekből vagy valódi gyöngyökből	25.—	20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
	XVIII. Varrott áruk, himzett és kötött áruk.		
62 *a) b)* és *c)*-ből	Ruházatok és más varrott áruk (ideértve a fehérnemüeket is) a küloldalukon mennyisége szerint tulnyomó főanyag után járó szerződéses vámmal vámozandók, ennek 50 százalékát hozzáadva.	100 kg.	
a)-ból	Közönséges parasztkalapok nemezből	55.—	
	A 62. *a)* sz. a. foglalt minden más áru......	40.—	
b)-ből	Szalagok, kötött áruk, paszomántáruk és gombok:		
	Gyapjuból	100.—	
	Pamutból......	80.—	
	Lenből......	80.—	20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
	Jegyzet. Ezen áruk vámozásánál az egyszerü varrások és szegések nem vétetnek tekintetbe.		
	Himzett pamut-, gyapju- és lenszövet	300.—	
	Vert csipkék	150.—	
	Eső- és napernyők, a selyemből valók kivételével	Darab —.30	
	Jegyzet. Az ezen tétel alá tartozó eső- és napernyők selyemszegélylyel is lehetnek ellátva.		
	Fel nem szerelt férfi- és női kalapok az anyagra való tekintet nélkül, a selyemkalapok kivételével......	100 kg. 160.—	
	Mindennemü férfikalap felszerelve, az anyagra és felszerelésre való tekintet nélkül, a selyemkalapok (cylinder) kivételével	230.—	20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
	Mindennemü női kalap felszerelve, a 62 *c)* 1. sz. a. megnevezettek kivételével	280.—	
	Jegyzet. Kalapok, melyek alakjuk és felszerelésükhöz képest ugy férfiak, mint		

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngysuly a teljes suly százalékaiban kifejezve
	nők által viselhetők, férfikalapok gyanánt vámozandók.		
	Sebészeti kötések, a selyemből vagy bőrből valók kivételével ...	100 kg. 80.—	
	Fez, bojttal vagy a nélkül, a selyemből való bojttal is ...	90.—	20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
	Paszomántáruk, rojtok, szegélyek és borításáruk, aranyozott vagy ezüstözött fémszálakból ...	150.—	
	A 62. *b)* 1—9. sz. a. foglalt minden egyéb áru ...	100.—	
	Jegyzet. Ide tartoznak: nyeregtakarók gyapjuból; párnák és levarrt ágytakarók gyapjuból, pamutból és lenből; kardhüvelyek bőrből vagy más közönséges anyagokból; nadrágtartók gyapjuból, pamutból vagy lenből, gummiból is; bőrkeztyűk bélelve; kalap- és sipkaernyők bőrből; bélhúrok hangszerekre; harisnyakötők gyapjuból, pamutból, lenből, gummiból is; előkötények gyermekeknek pamutból, lenből vagy viaszos vászonból; gyeplő (lószerszám) lenből; karmantyuk gyapju- vagy pamutból; kalap- és sipkabélés gyapjuból, pamutból és lenből; szücsáruk (boák, karmantyuk, prémgallérok, sipkák és efféle).		
c) 1-ből	Sebészeti kötések selyemből vagy félselyemből ...	200.—	20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
	Nap- és esernyők selyemből és félselyemből	db. —.50	
	Selyemkalapok (cylinder), felszerelve is ...	100 kg. 250.—	
	Női selyemkalapok, diszitéssel is ...	350.—	
	Paszomántáruk, kötött áruk és gombok:		
	α) selyemből ...	700.—	20 ládákban v. hordókban 12 kosarakban 6 bálokban v. zsákokban
	β) félselyemből ...	350.—	
	Himzett áruk:		
	α) selyemből ...	800.—	
	β) félselyemből ...	400.—	
	Bőrkeztyűk, bélés nélkül ...	400.—	
	Nadrágtartók selyemből vagy félselyemből	300.—	
2	Paszomántáruk, szalagáruk és gombok, arany vagy ezüst szálakkal, vagy való-		

Az 1892. ápr. 2/14-iki szerb általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám Dinár Para	Göngyösúly a teljes súly százalékaiban kifejezve
	dian aranyozott vagy ezüstözött fémszálakkal	100 kg. 300.—	20 ládákban v. hordókban, 12 kosarakban, 6 bálokban v. zsákokban
	Himzések arany vagy ezüst, vagy valódian aranyozott vagy ezüstözött fonadékokkal vagy drótokkal	300.—	
	Efféle himzések selyemszöveteken	1000.—	
63	Czipőáruk:		
a)	Fából, bőrrel és más közönséges anyagokkal kapcsolatban	5.—	
b)	Közönséges opánkák, nyers bőrből vagy opánkabőrből	35.—	20 ládákban v. hordókban, 12 kosarakban, 6 bálokban v. zsákokban
c) 1	Durva csizmák, közönséges bőrből	80.—	
2	Minden más czipőáru bármily anyagból, arany és ezüst szálakkal, vagy valódian aranyozott vagy ezüstözött szálakkal való himzések nélkül	100.—	
d)	Czipőáruk bármely anyagból, arany és ezüst szálakkal, vagy aranyozott vagy ezüstözött szálakkal való himzésekkel	250.—	
64	Nyerges, bőröndös és keztyűs áruk:		
a)	Málha-nyergek, fuvók és bőröndök fából, bőrrel, vászonnal vagy más közönséges anyagokkal kapcsolatban	15.—	
b)	Közönséges lószerszám bőrből	60.—	
	Sebészeti kötések bőrből	100.—	
	Bőrzsákok, kézi bőröndök, iskolatáskák és efféle tárgyak, durva kelmékből, közönséges anyagokkal kapcsolatban is	20.—	
	A 64. *b)* sz. alatt foglalt minden más áru	100.—	
c)	Nyerges, bőröndös és keztyűs áruk, arany- és ezüstszálakkal vagy valódian aranyozott és ezüstözött szálakkal való himzésekkel	200.—	

B) melléklet.

Vámok az osztrák-magyar vámterületre való bevitelnél.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar átalános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám aranyforintban
		100 kg.
26	Bab, csillagfürt (lupinus), borsó, lencse, bükköny	1.—
29-ből	Fris szőlő étkezésre való (5 kilogrammnál nem nehezebb csomagokban)	2.—
30	Száraz dió és mogyoró, dióbél és mogyoróbél	1.50
31	Fris finom főzelék	vm.
32*a)*	Külön meg nem nevezett főzelék, fris állapotban	vm.
	Külön meg nem nevezett gyümölcs, fris állapotban	vm.
		drb.
40	Bika	4.—
41	Tehén	3.—
42	Fiatal marha (tinó és üsző)	2.50
43	Borju	1.50
44	Juh (kos és ürü)	—.50
	Kecske (bak)	—.50
45	Bárány	—.25
	Gödölye	—.25
46	Sertés, 10 kilogrammnál nehezebb	1.50
47	Sertés, 10 kilogramm sulyu vagy ennél könnyebb (malacz)	—.30
50 *a)*-ból	Mindennemű eleven szárnyas	vm.
		100 kg.
50 *b)*-ből	Mindennemű holt szárnyas	3.—
51-ből	Fris halak	vm.
55	Tojás	vm.
60	Nyers bőrök (frissen vagy száritva, sózva, meszezetten, de tovább ki nem készitve)	vm.
63-ból	Fris, sózott vagy száritott hólyagok és belek	2.—
83	Fris vagy elkészitett (és pedig sózott, száritott, füstölt páczolt) hús	6.—
96-ból	Ásványszén és kőszén	vm.
102-ből	Nyers vagy csak nagyjából faragott kövek	vm.
103 *a)*-ból és *b)* 2-ből	Mész	vm.
110-ből	Gubacs, suska	vm.
151 *a)*	Kötelek, alattságok, fehéritve, kátrányozva is	5.—
152-ből	Gyapju nyers állapotban vagy mosva	vm.

A szerződés megkötésekor érvényes osztrák-magyar általános vámtarifa száma	Az áru megnevezése	Vám aranyforintban
273 *a)*	Ólom és ólomkeverékek, nyers állapotban, ócska ólomtöredék és ólomhulladék	2.—
276 *a)*-ból	Réz nyers állapotban, ócska töredék és hulladék	vm.
	Kéneső	vm.
318-ból	Kénantimon	vm.
322-ből	Chlormész	—.75

C) melléklet.

A határforgalom számára biztositott külön vámkönnyitések.

I. Hogy a határkerületek forgalma számára a mindennapi kereskedés szükségletei által igényelt könnyitések nyujtassanak, a szerződő felek megegyeztek a következőkben:

1. Vámmentesek és a vámnyugtákat illetőleg bélyegmentesek lesznek a közös határon való bevitelnél és a kivitelnél a következő czikkek:

a) mindazon árumennyiségek, a melyek után a beszedendő vám 2 osztrák értékü krajczárnál, vagy 5 dinár paránál kevesebb;

b) fü, széna, szalma, alom, moh, takarmány, közönséges nád és káka, élő növények (a mennyiben a fennálló nemzetközi szabályok értelmében a szabad forgalomba jöhetnek), gabona kévékben vagy kalászokban, hüvelyesek szárastul, töretlen kender és len;

c) méhkasok élő méhekkel;

d) állatok vére;

e) mindennemü tojás;

f) friss és aludt tej és turó;

g) faszén, lignit és kőszén, turfa és turfaszén;

h) épitő- és bányakő, kövező- és malomkő, közönséges köszörülő kövek és sarlók és kaszák élesitésére való fenkövek; általában mindennemü kövek, vágatlanul vagy vágva, de nem pallérozva, sem lemezekbe vágva; salak, kavics, homok; oltatlan mész és gipsz; márga, agyag és általában tégla, edények és pipák készitésére való mindenféle közönséges agyag;

i) téglák és fedélcserepek, hornyolt fedélcserepek és kövezettéglák is;

j) korpa, olajpogácsa és kisajtolt vagy kifőzött gyümölcsök és olajos magvak másféle hulladékai;

k) növényi vagy kőszénhamu, trágya, moslék, törköly, iszap;

l) kenyér és liszt 10 kilogramm és kisebb mennyiségben, friss hus 4 kilogramm és kisebb mennyiségben, sajt 2 kilogramm és kisebb mennyiségben, friss vaj 2 kilogramm és kisebb mennyiségben;

m) friss kerti termények, u. m.: zöldség, saláta, káposzta, kelkáposzta, ugorka, répa, burgonya és effélék; ugyszintén friss főzelék és friss gyümölcs;

n) élő szárnyasok;
o) friss halak.

Magától értetik, hogy a fent megnevezett árúk Szerbiában az obrt-adónak nem fognak aláesni.

A határforgalom szabad gyakorlására jogositó bizonyitványok oly egyének részére, a kik az 1. pontban felsorolt kedvezményeket rendesen igénybe akarják venni: az illetékes közigazgatási hatóság által hosszabb időre is kiállithatók és ezen bizonyitványok a másik szerződő fél területein bélyeg- vagy másnemü illetéknek alá nem vethetők.

2. A határkerületek oly lakosai, kik a határon tul földeket birnak, vagy bérben tartanak; az ezen földek miveléséhez szükséges tárgyak, nevezetesen a szerszámok, a gazdasági eszközök és a munkaállatok, a vető magvak, továbbá az ezen birtokokon nyert termények, ugymint gabona, széna, marha, fa stb. tekintetében vámmentességet élveznek.

3. A kölcsönös vámmentesség továbbá ki fog terjedni mindazon zsákokra és tartályokra is, a melyeket a határkerületek lakosai arra használnak, hogy azokban mezei terményeiket, például gabonát és más mezőgazdasági terményeket, gipszet, meszet, italokat és másféle folyadékokat, valamint a határforgalomban előforduló más tárgyakat a szomszéd országba vigyenek és a melyeket onnan üresen ugyanazon uton visszahoznak.

4. A szerződő felek területein a behozatalnál ép ugy, mint a kivitelnél hasonlóképen minden vám alól mentes marad: az az állat, a mely az egyik országból a másikba takarmányozásra vagy legeltetésre hajtatik és a takarmányozás, vagy legeltetés után visszahajtatik. Szintugy vámmentesen visszahozhatók a legelőre hajtott állatoktól nyert termények, mint: tej, vaj, sajt, gyapju, valamint az időközben ellett állatok, azonban mindig csak a marha számához és a legelés idejéhez arányos mennyiségben.

5. Szintén vámmentesen fognak kezeltetni a gabonanemüek, olajos magvak, kender, len, fa, cserhéj és más efféle mezőgazdasági tárgyak, ha azokat a szerződő felek határkerületeinek lakosai saját szükségleteikre őrlés, törés, felaprítás, morzsolás stb. végett a másik szerződő fél határkerületében fekvő malmokba viszik és az emlitett feldolgozás után visszahozzák.

A szerződő felek vámigazgatóságai közös egyetértéssel meg fogják állapitani a szükséghez képest és kellő arány szerint a kész czikk azon mennyiségét, a mely a nyers anyag fejében ismét visszahozható, illetőleg ismét kiviendő lesz.

6. Az 1., 3. és 5. alatt megjelölt kedvezmények csakis a szerződő felek területeinek közös határától tiz kilométerig terjedő távolságra eső határkerületek övében lakóknak nyujtatnak.

7. A szerződő felek és közigazgatási hatóságaik meg fognak egyezni azon pontokra nézve, melyeken keresztül a rendes vámutakon és a folyók szabályszerü átjáratain kivül a lakosok szabad forgalma az elősorolt tárgyakkal, valamint a mindennapi forgalom más vámmentes czikkeivel meg lesz engedve.

II. A közös határon át való közvetlen forgalomban mind a behozatalnál, mind a kivitelnél vámmentesek:

1. Az utasok, hajósok, fuvarosok és munkások podgyásza és pedig: fehérnemüek, ruházataik, utazási holmiaik, szerszámaik és műszereik saját használatukra és a körülményekhez mért mennyiségben.

2. A személy- és áruszállitásra tényleg használt kocsik, targonczák, kosarak és hasonló fuvarozási készülékek, teherhordó és igás állatok, vizi járművek rendes felszerelésükkel.

3. A hajók élelmiszerei.

4. A mustralapok és más használatra nem szolgálható mustrák.

5. A szokásos boritékok és tartályok, melyekben áru van, nem fognak külön megvámoltatni, hanem a göngysulyra vonatkozó határozmányok szerint fognak kezeltetni.

III. Az alább felsorolt árúk, az osztrák-magyar vámterületbe a közös határon át közvetlenül leendő behozataluknál az esetben, ha Szerbiából való származásuk kellőleg igazoltatik; a következőkben megállapitott mérsékelt vámokban, illetve vámmentességekben fognak részesülni:

	100 kg.
Tengeri, árpa	— frt 25 kr.
Zab	— « 60 «
Tatárka és köles	— « 50 «
Buza, kétszeres, rozs	— « 75 «
Aszalt szilva és czukor nélkül befőzött szilvaiz	1 « 50 «
	darab
Ökör	4 frt — kr.
Méz	vámmentes.
	100 kg.
Rakia, azaz szilvapálinka, 38%-nál több szeszt nem tartalmazó (a 100 foku szeszmérő szerint), a szerb-boszniai határon át való behozatalnál, a fogyasztási adón felül	3 frt 20 kr.
Bor hordókban, Krajna, Timok, Kruševac, Morava és Toplica kerületekből	3 « 20 «

Zárjegyzőkönyv.

Az osztrák-magyar monarchia és Szerbia közt kötött kereskedelmi szerződés mai napon történt aláirásánál a szerződő felek meghatalmazottai a következő fentartásokat és nyilatkozatokat tették, melyek magának a szerződésnek kiegészitő részét képezendik:

I. A kereskedelmi szerződésre vonatkozólag.

A II. czikkhez.

1. A II. czikknek az iparüzletek felállitására és gyakorlására vonatkozó határozatai a szerződő felek országaiban a gyógyszerészeti iparra, a kereskedelmi alkuszok üzletére és a vándoriparra — beleértve a házalást is — nem alkalmazhatók.

2. A szerződő felek egyikének területein az illető törvények értelmében megalakult részvénytársaságok és részvényekre alakult betéti társaságok (ide értve a bármily nemü biztositási ágakkal foglalkozó társaságokat is), a másik fél területein, ha az e részben ott fennálló törvényeknek és szabályok-

nak megfelelnek, kölcsönösen mindennemü jogokat, ide értve a perben állási jogot is, gyakorolhatják.

Az osztrák vagy magyar társaságok elismerésük és engedélyezésük tekintetében Szerbiában, a jelen szerződés tartama alatt semmi tekintetben sem fognak kedvezőtlenebb bánásmódban részesülhetni, mint a szerb társaságok és bármely más állam társaságai.

Azon feltételek megállapitásánál, melyek a társaságoknak Szerbiában való elismerését és engedélyezését szabályozni fogják, a szerb királyi kormány lehetőleg tekintettel lesz azon kivánságokra, a melyek a Szerbiában ipart üző osztrák vagy magyar társaságok érdekében figyelmébe fognak ajánltatni.

Ezen ügy szabályozásáig az 1881. évi $\frac{\text{május hó 6-án}}{\text{április hó 24-én}}$ kötött kereskedelmi szerződés zárjegyzőkönyvében (a II. czikkhez tartozó 2. pontban) foglalt határozat érvényben marad.

3. A saját hazabeli illetékes hatóság által kellő alakban kiállitott utlevelek vagy igazolási jegyek rendszerint elegendők a másik szerződő fél területein az igazolásra és nem lesz szükség láttamozásukra, sem a követségek és consulátusok, sem a helyhatóságok részéről.

Kivételnek csak rendkivüli esetekben, a közbiztonság tekintetében általában vagy bizonyos egyének tekintetében különösen lesz helye. Ez esetekben a láttamozás vagy a pótigazolás költségmentesen történik.

4. Az osztrák vagy magyar alattvalók, a kik Szerbiában kereskedést vagy ipart állandóan üzni akarnak, tartoznak az illető engedélyért folyamodni azon hely királyi közigazgatósági hatóságához, a hol ezen kereskedést vagy ipart üzni akarják.

Az engedély nem tagadható meg, ha a kérvényező a nemzetbeliekre nézve a törvény által megszabott feltételeket mind teljesitette. Az érdekelt félnek szabadságában áll, erre vonatkozó folyamodásaival a törvény által kijelölt hatóságokhoz fordulni.

Azon magyar vagy osztrák alattvalók, a kik kereskedést vagy ipart Szerbiában már a jelen szerződés hatályba lépte előtt üztek, nem vethetők alá a kereskedés vagy ipar megkezdésére vonatkozó most emlitett feltételeknek; kötelesek azonban kereskedésük vagy iparuk folytatása végett a nemzetbeliekre megállapitott minden adót, illetéket, stb. fizetni.

5. A II. czikkben használt «raktárak» kifejezése alatt «közraktárak» nem értetnek.

Az V. czikkhez.

A szerb kir. kormány kötelezi magát, hogy a jelen szerződés tartama alatt nem fog egyéb uj állami egyedáruságot behozni, mint a kőolajra, szivarkapapirosra, gyufára és a keményitő tartalmu anyagokból vagy melasse-ból készitett szeszre.

Az állami egyedáruság vagy találmányi szabadalom tárgyát képező czikkek kivételével semmiféle kizárólagos jog nem fog a kereskedés vagy ipar üzése tekintetében engedélyeztetni.

A VII. czikkhez.

Hogy az árúk a szerződéses bánásmódot élvezhessék, az árubevallásnak magában kell foglalnia az árúk származásának megjelölését is.

Általában a szerb, osztrák vagy magyar árúk bevivői, a mennyiben a jelen szerződésben másnemü határozott megállapodás nem történt, a származási bizonyitványok felmutatásának kötelezettsége alól kölcsönösen fel lesznek mentve. Mindazáltal a származási bizonyitványok felmutatását a szerződő felek egyike kivételesen követelheti az esetben, ha az árúk eredete szerint különbözeti vámokat állapitott meg és ha az általános helyzet szerint ugy a vámok, valamint a szállitási feltételek tekintetében valószinüvé válnék: hogy oly harmadik államból, — a mely a fenforgó esetben a kedvezményes vámkezelésből ki lenne zárva — eredő árúk hozatnak be a másik szerződő fél területeiről.

Az emlitett bizonyitványok kiállithatók vagy a kiviteli hely helyhatósága, vagy a kiviteli eljárást teljesitő vámhivatal által, legyen ez akár az ország belsejében, akár a határon, vagy végre consuli ügynök által; szükség esetén az okmányokat az áruszámla is pótolhatja, ha az illető kormányok ezt elegendőnek találják.

A származási bizonyitványok dijmentesen állitandók ki. Ugyanez áll a consuli láttamozásra nézve is, ha ezen láttamozás a helyi hatóságok vagy a vámhivatalok által kiszolgáltatott származási bizonyitványokon megkivántatik.

Az esetre, ha Szerbia a gabonaneműek és állatok után oly beviteli vámokat szed, melyek ezen czikkekre az osztrák-magyar vámterületre való bevitelnél alkalmazható legmagasabb vám és a Szerbiának engedélyezett külön kedvezményes vám közti különbözettel legalább is egyenlők; az osztrák-magyar monarchia részéről az ezen áruczikkekre vonatkozó származási bizonyitványok consuli láttamozása mindaddig nem fog követeltetni, a mig a fentemlitett határozat a gyakorlatban elegendő biztositékot nyujt.

Mindegyik szerződő fél azon származási bizonyitványokhoz, melyek nem a saját vámszolgálatában használt nyelven vannak kiállitva, forditás mellékelését kivánhatja. Ezen forditás a kiviteli országnak valamely hivatalos pecsét használatára feljogositott alkalmazottja által is kiállitható.

A gyarmatárúk, füszerek, olajok, déli gyümölcsök, drogueriák, festő és cserző anyagok, mézgák és gyanták az osztrák-magyar monarchiából való bevitelüknél Szerbiában még akkor is a legnagyobb kedvezésben fognak részesülni, ha származási bizonyitványokkal ellátva nincsenek.

A VIII. czikkhez.

1. A VIII. czikk határozatai nem alkalmaztatnak:

a) azon kedvezményekre, a melyek más határos államoknak a határforgalom könnyitése végett nyujtatnak;

b) azon kötelezettségekre, a melyeket az egyik szerződő fél már létrejött vagy jövőben létesitendő vámegyesülés határozatai szerint magára vállalt.

2. A kiviteli vámok nagysága a jelen szerződésben nincs meghatározva; de magától értetik, hogy ezen vámok minden kiviteli irányra nézve ugyanazok lesznek.

3. Az osztrák-magyar monarchiában érvényben levő elvekkel megegyezőleg Szerbiában a vámkezelés tekintetében a következő szabályok lesznek követendők:

a) Az érdekeltnek szabadságában áll a bevitelre bevallott, de szabad forgalomba még nem jutott árúkat, azok megtekintése után is vám-, vagy bármily fogyasztási illeték fizetése nélkül külföldre visszavinni; feltéve mindazáltal azt, hogy bevallásában oly szabálytalanságot el nem követett, a mely vámjövedéki büntető eljárást von maga után.

Ez esetben a bevitt áru tekintetében a pénzügyi törvények szerint kell eljárni.

Az áru ismét kivihető, ha a megállapitásra vonatkozó vámjövedéki büntető eljárás a bevallás helyes voltát bebizonyitotta.

Minden esetben azonban a bevivő tartozik megfizetni a XI. czikk szerint járó mellékilletékeket.

b) A bevivő a tiszta sulynak valóságos megmérlegelés által leendő megállapitását követelheti; mely esetben e megmérlegelés eredménye szolgál a vámozás alapjául a tarifában megállapitott göngysuly helyett.

A X. czikkhez.

A Szerbiába bevitt árúk a vámokon, a XI. czikkben megjelölt mellékilletékeken, az ugynevezett «Obrt» adón és csakis a fogyasztási czikkekre nézve megengedett fogyasztási illetékeken kivül semminemü más állami vagy községi illetékekkel nem terhelhetők.

Ezen határozat alól kivételt képeznek a játékkártyák, a melyek játékonkint egy dinárnál nem nagyobb bélyegilletéknek alá vethetők.

Az «Obrt» adó, mint eddig, ugy a jelen szerződés tartama alatt is, a beviteli vám lefizetése után az ipari czikkeknél az értéknek 7%-ánál és a nyers anyagoknál az értéknek 1%-ánál nem nagyobb összegben szedhető.

Mindazáltal az «Obrt» fizetése csakis oly árúknál követelhető, melyek iparosok vagy kereskedők által vitettek be,

A szerb kormány kötelezi magát, hogy a Szerbiában befektetett üzleti tőkék után az obrtot oly módon fogja szedni, hogy ezen tőkék az «Obrt» czimén ugyanoly adóteherneк legyenek alávetve, mint a milyennek a külföldről bevitt árúk ugyanazon czimen s a fent jelzett maximalis összegben alá vannak vetve.

Ezen árúk a belföldi üzleti tőkékre kivetett obrt beszedésekor az obrt adó alá ujból semmi esetre sem vethetők.

A Szerbiába bevitt árúk értéke után járó «Obrt» beszedésére vonatkozó külön határozatok a *D)* mellékletben foglaltatnak.[1]

A szerb kormány intézkedni fog, hogy a vámok és az «Obrt» beszedése egymást közvetlenül követőleg menjen végbe, és hogy ekkép az árúk késedelem nélkül legyenek az érdekelt fél szabad rendelkezésére bocsáthatók.

Azon fogyasztási czikkek, a melyek után a bevitelnél állami vagy községi fogyasztási illetékek szedhetők, a következők: italok és eledelek, takarmány, tüzelő szerek és világitó anyagok, valamint épületanyagok. Minden más áru fel van mentve Szerbiában a fogyasztási adó fizetése alól.

---

(1) Az 560. lapon.

Ezen illetékek az emlitett fogyasztási czikkek után, ezeknek Szerbiába való bevitelénél még akkor is szedhetők, ha ilynemü czikkek Szerbiában nem állittatnak elő. Ha azonban ily czikkek Szerbiában előállittatnak, akkor azok egyenlő terhet képviselő belső illetékeknek vetendők alá.

Az alább megnevezett czikkeknél a fogyasztási illetékek (trosarina) a következő összegeknél magasabbak nem lehetnek:

	100 kg. netto suly után
Finomitott czukor	25 dinár
Czukrosságok, sütemények	50 »
Kávépótlék	30 »
Csokoládé	50 »
Táblaolaj	20 »
Halak sózva, sóslébe rakva, vagy száritva, főzve, sütve	30 »
Halak marinálva, olajba rakva, hal- és husconservek légmentesen elzárt szelenczékbe rakva	60 »
Stearin-, paraffin- és hasonló gyertyák	18 »
Szesz, cognac és más lepárolt szeszes folyadékok	100 »
Rum, likőr és más édesitett vagy füszerezett szeszes italok	100 »

Egyes városokban és kisebb kerületekben községi fogyasztási illetékek az oda külföldről bevitt fogyasztási czikkek, u. m. italok, eledelek, takarmány, tüzelő-szerek és világitó anyagok, valamint épületanyagok után az esetben szedhetők, ha az ország más részéből oda bevitt, valamint a fogyasztási adókerületen belül előállitott hasonló árúk ugyanazon illetékeknek vettetnek alá.

A fentebbi határozatok azonban az osztrák vagy magyar árúkra csak az esetben alkalmazhatók, ha minden más állam termékei ugyanazon bánásmódnak esnek alá.

A szerb kir. kormány kötelezi magát, hogy a belföldi termelés és gyártás után járó trosarina beszedését oly módon fogja szabályozni, hogy a belföldi termelés egész mennyisége tényleg azon teljes illetékösszegnek vettessék alá, melyet az idegen behozatal fizet.

Ennek következtében a belföldi termelés és gyártás részére külön kedvezmények, mint a milyenek az átalányozásból stb. származnak, nem fognak engedélyeztetni.

Minthogy a trosarinára vonatkozólag Szerbiában jelenleg érvényben levő határozatok a jelen szerződésben megállapitott elvekkel összhangban nincsenek; a szerb kormány kötelezi magát, hogy ezen összhangot a szerződés életbeléptének napjától kezdve helyre fogja állitani.

Ennek következtében ezen naptól kezdve különösen az alább felsorolt czikkek után, u. m. mindennemü szappan, illatos vagy nem illatos, szivarkapapiros könyvecskékben, vagy máskép felvágva, vagy dohányzásra máskép előkészitve, gyufák és más gyujtó anyagok után trosarina többé nem fog szedetni.

A XIV. czikkhez.

A szerb királyi kormány a legrövidebb idő alatt a nemzetközi forgalomban elfogadott elveknek megfelelő szabadalmi törvényjavaslatot fog a szerb kamara elé terjeszteni és törekedni fog annak szentesitését kieszközölni.

II. Az A) tarifát (vámok a Szerbiába való bevitelnél) illetőleg.

1. A kis jelentőségü mellék-alkatrészek, melyek csak az árúk egyes részeinek megerősitésére és összekapcsolására szolgálnak, p. o. szegek, szegecsek, srófok, csatok, zárak, kapcsok, horgok, abroncsok, pántok, sarkok, tolózárak, lakatok a kulcsokkal együtt, szalagok, madzagok, zsinórok, szijak, kötelek; továbbá kevésbbé lényeges diszitések, bélések vagy fenékboritékok, a vámozásnál tekintetbe nem vétetnek.

Az illető árúkat ennélfogva ezen tartozékok daczára is a vámhivatalnál azon tarifatétel szerint kell bevallani és vámozni, a mely alá többi részeiknél fogva tartoznak.

2. Az *A)* tarifában közönséges vagy durva anyag alatt minden anyag értetik a következők kivételével: nemes fémek, valódian aranyozott vagy ezüstözött nemtelen fémek, drágakövek és féldrágakövek, valódi gyöngyök, valódi korál, valódi teknősbékahéj, valódi elefántcsont, valódi gyöngyház, tajték, borostyánkő s ennek utánzatai az üvegből valók kivételével, selyemárúk.

3. Egyszerü varrások és szegések takarókon, szőnyegeken, függönyökön, kendőkön és más kiszerelt czikkeken, a szövetek és más szőtt árúk vámozásánál tekintetbe nem jönnek.

4. Tokok és más belső göngyök, a mennyiben azok a tárára vonatkozó határozatok szerint nem vámmentesek, minőségük szerint külön vámozandók.

5. A 9. *a)* 2. számhoz.

A durva posztók, melyeknek minősége a közös megegyezéssel megállapitott mintáknak megfelel, Szerbiában szokásos kereskedelmi elnevezésükre való tekintet nélkül, a 9. *a)* 2. szám értelmében, 25 dinárnyi vám alá esnek.

6. A 25. *a)* számhoz.

Mesterséges bazaltkövek alatt a közönséges kőanyagból előállitott kövezetlapok (Klinker) benfoglaltatnak.

7. A 30. *c)* 1. számhoz.

A 4.50 dinárnyi vám alá esik minden szeg az előállitásra (akár kézzel, akár géppel), a megmunkálásra (fekete, géppel csiszolva vagy kék szinnel befuttatva) és a rendeltetésre való tekintet nélkül; ennélfogva különösen a patkószegek is ezen vám mellett vihetők be.

8. A XVII. csoporthoz.

Az üvegből való borostyánkő-utánzatok nem tekintetnek borostyánkőutánzatoknak.

9. A XVIII. csoporthoz.

A kész ruházatok és más varrott árúk vámozásánál nem jönnek tekintetbe a bélések, gombok, paszomántok, himzett részek, szalagok, szalagboritások, felszerelések stb. Ezen varrott árúk ennélfogva az illető ruházat külsején mennyiség szerint tulnyomóan alkalmazott kelme szerint fognak vámoztatni.

A 62. *a)*, *b)* 1—9. és 64. *b)* számok alatt emlitett «minden más árúk» alatt azon árúk értetnek: melyek — a mennyiben a jelen szerződéses tarifában máskép osztályozva nincsenek — az érvényben levő osztályozás szerint a szerb átalános tarifa emlitett tételei alá tartoznak.

Jelen jegyzőkönyv, mely minden külön jóváhagyás nélkül is jóváhagyottnak és szentesitettnek fog tekintetni, azon tény folytán, hogy magának a szer-

ződésnek, melyhez tartozik, jóváhagyási okmányai ki lettek cserélve, két példányban állittatott ki Bécsben, 1892. évi $\frac{\text{augusztus 9.}}{\text{julius 28.}}$ napján.

(P. H.) *Kálnoky* s. k.
(P. H.) *Simitch G. S.* s. k.
(P. H.) *Popovics St. R.* s. k.
(P. H.) *Dr. Patchou Lázár* s. k.
(P. H.) *Stéfanovitch K.* s. k.
(P. H.) *Milovanovitch M.* s. k.

D) melléklet.

A Szerbiába bevitt áruk értéke után kivetett Obrt beszedésére vonatkozó határozatok.

1. §. A Szerbiába bevitt és Obrt alá eső árúkhoz értékbevallás mellékelendő, mely ezen adó alkalmazásánál alapul szolgál. Ezen bevallásban megjelölendő a bevitt áru értéke és a kereskedésben szokásos megnevezése.

Az árunak az Obrt alkalmazásánál alapul szolgáló értékét a bevitt tárgynak a termelés vagy elszállitás helyén levő tényleges eladási ára fogja képezni, megtoldva még azon szállitási és esetleg biztositási és bizományi költségekkel, a melyek a Szerbiába való bevitelnél egész a határszéli belépési helyig tényleg felmerültek.

A bevivő bevallásához az eladási áruszámlát (facturát) s a fuvarlevelet vagy a hajó-elismervényt mellékelni tartozik.

Az áru értéke a bevallásban dinárokban (frankokban) és annak törteiben fejezendő ki. Ha az érték az áruszámlában o. é. forintokban van kitéve, az az Obrt alkalmazása czéljából frankokra fog átszámittatni, még pedig azon átlagos árfolyam alapján, a melylyel a 20 frankos pénzdarab a bevallás hónapját megelőző hónapban a budapesti vagy a bécsi tőzsdén birt.

Az árfolyam ezen átlagát a szerb királyi pénzügyministerium közzé fogja tenni.

A szállitási, biztositási és bizományi költségek ugyanazon alapon számitandók át.

2. §. Az Obrt alkalmazása czéljából az árúk szemléjének a bevallást követő 48 óra alatt meg kell történni.

Ha az Obrt-hivatal a bevallott értéket elégtelennek tartja, a szemle utáni 24 órában joga van kijelenteni, hogy az árut megtartja, megfizetvén a bevivőnek az általa bevallott árt, 10%-kal megtoldva; magától értetik, hogy ez esetben az Obrt nem fog szedetni s a már lefizetett vám a mellékilletékkel együtt vissza fog téríttetni. E fizetés az elővásárlás kijelentésére következő két hét alatt teljesitendő.

Ha az Obrt-hivatal a szemle utáni 24 óra alatt nem jelenti ki azt, hogy az elővásárlási joggal élni akar; köteles ezen határidő leteltével az árut a bevivő által bevallott érték szerint számitott Obrt lefizetése mellett haladéktalanul kiszolgáltatni.

A bevivő, a ki ellen az Obrt-hivatal az elővásárlási jogot gyakorolni akarja, egy héten belül azután, hogy az illető határozat vele közöltetett, ha neki tetszik, az árunak szakértők által való megbecsültetését kivánhatja. Ugyanezen jog illeti meg az Obrt-hivatalt, ha az elővásárláshoz azonnal való folya-

modást nem tartja megfelelőnek; csakhogy a szakértők meghallgatására vonatkozó határozatát a bevivővel a szemlét követő 24 órán belül közölni tartozik.

Bármely fél kivánta is a szakértők meghallgatását, az Obrt-hivatal tartozik az árut a bevivőnek, ha ez azt kivánja, mustrák visszatartása mellett s mindenkor azon feltétel alatt, ha a bevivő az Obrt-adó és a szakértők meghallgatásából eredhető pótlékok biztositására elegendő biztositékot ad, szabad rendelkezésére kiszolgáltatni.

3. §. Az Obrt-hivatal elővásárlási joga megszünik, mihelyt a szakértők meghallgatását akár maga ezen hivatal, akár a bevivő kivánta.

Ha a szakértői szemle megállapitja azt, hogy az áru értéke a bevivő által bevallott értéket nem többel, mint 5%-kal haladja meg, akkor az Obrt a bevallás összege után szedetik.

Ha a szakértők által megállapitott érték a bevallott értéket több, mint 5%-kal haladja felül, az Obrt a szakértők által meghatározott érték után fog szedetni.

Ezen adó birságképen 50%-kal toldatik meg, ha a szakértők becslése a bevallott értéknél 10%-kal magasabb.

Sőt birságképen az Obrt 100%-a is szedhető azon esetben, a mikor az Obrt-hivatal elővásárlási szándékát a megszabott határidőben kijelentette, a bevivő kivánatára azonban az áru kiszolgáltatása s a szakértők meghallgatása már bekövetkezett és a szakértők által meghatározott érték a bevallott értéket 15%-kal felülhaladja.

A szakértői szemle költségeit a bevalló viseli, ha a szakértők által meghatározott érték a bevallott értéket 5%-nál többel meghaladja, ellenkező esetben az Obrt-hivatal viseli azokat.

Mihelyt az Obrt-adó és a szakértői szemléből eredő birság az Obrt-hivatal által beszedetik, az áru a bevivőnek kiszolgáltatandó; vagy ha az áru már kiadatott, a biztositék mennyiségének maradéka haladéktalanul visszaadandó.

4. §. Szakértők meghallgatása esetén az Obrt-hivatal főnöke s a bevivő 8 napon belől a szakértők meghallgatása iránti kivánság tétele után egy-egy szakértőt neveznek meg.

A szakértők véleménykülönbség esetén, vagy ha a bevivő ezt kivánja, már a választott biróság megalakulása alkalmával egy harmadik választott birót választanak.

Ha e választásra nézve nem tudnak megegyezni, akkor a harmadik választott biró az illetékes kereskedelmi törvényszék elnöke, vagy oly helyeken, a hol kereskedelmi törvényszék nincs, az illetékes első folyamodásu biróság elnöke által neveztetik ki.

A választott birósági itélet a választott birák megnevezésére következő nyolcz nap alatt hozandó.

XXI. TÖRVÉNY-CZIKK

a Szerbiával 1892. évi augusztus hó 9-én kötött állategészségügyi egyezmény beczikkelyezéséről.(1)

(Szentesitést nyert 1893. évi junius 30-án. A megerősitési okmányok kicseréltettek Béesben. 1893. évi junius 30-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi julius 1-én.)

Ő császári és apostoli királyi Felségének és a szerb királyi regensségnek meghatalmozattjai által Bécsben, 1892 augusztus hó 9-ik napján kötött állategészségügyi egyezmény ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

Szövege a következő:

(Hivatalos forditás.)

ő Felsége az ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya egyrészről,

és

a szerb királyi regensség, ő Felsége a szerb király nevében másrészről,

állati járványok idejében is könnyiteni óhajtván az állatokkal, bőrökkel és egyéb állati nyersterményekkel való kereskedést; azon óvintézkedések határai között, melyek ezen betegségek terjedése ellen foganatositandók, elhatározták, hogy e czélból uj egyezményt kötnek és kinevezték teljhatalmu megbizottaikká:

ő Felsége az ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya:

kőröspataki gróf Kálnoky Gusztáv urat, valóságos belső titkos tanácsosát és kamarást, lovassági tábornokot, a császári ház és a külügyek ministerét;

a szerb királyi regensség:

Simitch S. György urat, Szerbia rendkivüli követét és meghatalmazott ministerét ő Felségénél, az ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királyánál,

Popovics Stévan urat, államtanácsost,

Patchou Lázár tudor urat, a só- és dohány-monopoliumok igazgatóját,

Stéfanovitch Kosta urat, vámhivatali felügyelőt a pénzügyministeriumban, és

Milovanovitch Milován urat, kormánybiztost a nemzeti banknál,

kik jó és kellő alakban talált ide vonatkozó meghatalmazásaikat egymással közölvén, a következő czikkekben állapodtak meg:

---

(1) V. ö. 1893 jan. 30. 36000. sz. földm. min. rend.. a Szerbiával kötött állategészségügyi egyezmény (1893: XXI.) végrehajtása tárgyában (1893. R. T. 1564.); 1894 febr. 7. 6336. sz. földm. min. rend., a tőlünk Szerbiába kiviendő állatokra, állati nyerstermenyekre és ragályfogó tárgyakra vonatkozó származási és egészségi bizonylatoknak hiteles szerb forditással való ellátása tárgyában (1894. R. T. I. 31.). A fönti szerződést megelőzően Szerbiával való állategészségügyi egyezményünket az 1882: XXX. t. czikkbe iktatott kereskedelmi szerződés tartalmazta.

L. az állategészségügy rendezéséről szóló 1888: VII. t. czikket és jegyzeteit.

1. CZIKK.

Az állatok, állati nyerstermények és a ragály terjesztésére alkalmas tárgyak bevitele a szerződő felek egyikének területéről a másiknak területére külön kijelölt határszéli állomásokra szoritható és ott azon állam részéről, melynek területére a behozatal történik, állatorvosi ellenőrzés alá vehető.

2. CZIKK.

Az állatok, állati nyerstermények és az 1. czikkben emlitett tárgyak az egyik szerződő fél területéről a másiknak területére csak származási és egészségi bizonyitvány előmutatása mellett vihetők be. Ezt a bizonyitványt a helyi hatóság állitja ki és azon, ha állatokra vonatkozik, állami vagy az illetékes hatóság által erre külön felhatalmazott állatorvosnak igazolni kell azt, hogy az állatokat megvizsgálta és egészségeseknek találta.

Azon esetben, ha a származási és egészségi bizonyitvány, ugyszintén a rajta foglalt összes feljegyzések nincsenek azon ország hivatalos nyelvén szerkesztve, a melybe a szállitmány irányitva van, ezen nyelven kiállitott hiteles forditást kell mellékelni.

A bizonyitványnak tartalmaznia kell mindazon adatokat, melyek alapján az állatok, állati nyerstermények és a ragály terjesztésére alkalmas tárgyak származása, valamint az ut iránya, a melyen a belépő állomásig szállittattak, biztosan megállapitható legyen; az állatorvos igazolásának arra is ki kell terjeszkedni, hogy a származás helyén és a szomszédos községekben, az elszállitást megelőző 40 napon át egyetlen esete sem fordult elő a keleti marhavésznek, vagy más oly ragadós betegségnek, melyre nézve a bejelentési kötelezettséget törvény megállapitja, s mely átragad az állatok azon fajára, melyre a bizonyitvány kiállittatott. Midőn állatokról van szó, ezen felül igazolni kell még azt, hogy azok elszállittatásuk előtt legalább 40 napig tartózkodtak a származás helyén.

Lovak, szamarak (öszvérek) és szarvasmarhák minden darabjára külön marhalevelet kell kiállitani; juhokra, kecskékre vagy sertésekre vonatkozó marhalevél több állatról is szólhat.

A bizonyitványok érvényessége nyolcz napra terjed. Ha ez az időtartam szállitás közben jár le, azon czélból, hogy a bizonyitványok ujabb nyolcz napra érvényt nyerjenek, az állatokat meg kell vizsgáltatni állami vagy az illetékes állami hatóság által külön e czélra kirendelt állatorvos által.

Ezen vizsgálat eredménye a bizonyitványokra vezetendő.

Vasuton vagy hajón szállitott állatokat berakás előtt állami vagy az illetékes állami hatóság által külön e czélra rendelt állatorvos által kell megvizsgáltatni. Ezen vizsgálat eredményét a bizonyitványra kell jegyezni.

Származási bizonyitvány nélkül is mindenkor bebocsáttatnak az olvasztott zsir és faggyu, a gyárban mosott és zárt zsákokba csomagolt gyapju és zárt ládákba vagy hordókba helyezett száraz vagy sózott belek.

3. CZIKK.

Oly szállitmány, mely nem felel meg az előbb emlitett intézkedéseknek; ugyszintén azon állatok, melyeket az állatorvos a határ átlépésénél valamely

ragadós betegségben szenvedőknek, vagy ily betegség gyanujában állóknak talál, végül azon állatok, melyek beteg vagy gyanus állatokkal szállittattak, vagy ilyen állatokkal bármiképen érintkeztek: a belépő állomáson visszautasithatók.

A határszéli állatorvos a visszaküldés inditó okát a marhalevélre feljegyezni s ezt aláirásával igazolni tartozik.

A határszéli illetékes hatóság a visszaküldést és ennek inditó okát, a legrövidebb uton és késedelem nélkül köteles tudatni azon ország határszéli kerületének közigazgatási hatóságával, a mely országból a szállitmány érkezett.

Ha vasuton (vagy hajón) közvetlenül szállitott állatok között valamely ragadós betegség csak a határ átlépése után a kirakás alkalmával állapittatik meg; ezen tényt állami, vagy az illetékes állami hatóság által külön e czélra kirendelt állatorvos közbejötte mellett jegyzőkönyvbe kell foglalni, és az egész szállitmányt azonnal a feladási állomásra visszaküldeni. A jegyzőkönyv másolata az illető kormánynak haladéktalanul megküldetik.

A tulajdonos kérelmére megengedheti azon ország közigazgatási hatósága, a hová a behozatal történt, illetve azon helység közigazgatási hatósága, a hol a behozott állatok betegsége megállapittatott s a honnan a visszaküldésnek történni kellene: hogy az állatok azonnali levágás utján értékesittessenek, feltéve azonban, hogy a betegség természete ily intézkedést nem zár ki.

E tekintetben az egyik szerződő fél területéről a másik fél területére szállitott állatok a belföldi állatokkal egyenlő elbánásban részesitendők.

4. CZIKK.

Azon czélból, hogy a szerb származásu állatoknak kedvező egészségi állapotáról meggyőződést szerezhessen, Ausztria-Magyarország fentartja magának azt a jogot: hogy azokat a határ átlépése után külön e czélra kijelölt helyiségekben még további állatorvosi vizsgálat és megfigyelés alá vehesse. Ezek a helyiségek csak vagy a határon, vagy a fő állatvásáron lehetnek, a hova az állatok elárusitás czéljából irányittatnak. A megfigyelés nem fog 8 napnál tovább tartani.

A szerb királyi kormánynyal közöltetni fognak azok a feltételek, a melyek mellett a kérdéses vizsgálat és felügyelet foganatosittatik.

Mindenesetre intézkedni kell, hogy ezen megfigyelés tartama alatt az állatokat megfelelően ápolni, tartani és áruba bocsátani lehessen.

A megfigyelési idő lejárta után a szerb származásu állatok a belföldi forgalomban állategészségrendőri szempontból a belföldi állatokkal egyenlő elbánásban fognak részesülni.

5. CZIKK.

Midőn a szerződő felek egyikének területén a keleti marhavész lép fel, a másik félnek jogában áll ideiglenesen megtiltani vagy korlátozni a kérődzők, sertések és az állati nyerstermények, valamint a ragályanyag elhurczolására alkalmas tárgyak behozatalát.

Az állatok, s az emlitett termények és tárgyak behozatalának megtiltása

vagy megszoritása megszünik 40 nappal a betegség megszünte és a fertőtlenités keresztülvitele után.

6. CZIKK.

Addig, a mig a szerződő felek egyikének állatállományában a ragadós tüdőlob uralkodik, a másik félnek jogában áll a fertőzött területekről (Ausztriában: kerületi kapitányságok; Magyarországon: vármegyék; Szerbiában: kerületek) származó szarvasmarha behozatalát megtiltani.

Az egyik szerződő félnek fertőzéstől mentes területeiről származó állatok behozatalát a másik fél akként korlátozhatja; hogy az állatok a származás helyéhez legközelebb eső vasuti állomástól, ólomzárral ellátott kocsikban tartózkodás nélkül és kirakásnak vagy más állatok berakásának kizárásával a határra és onnan állategészség-rendőri felügyelet alatt álló közvágóhidakra szállittassanak, a hol azonnal levágandók.

7. CZIKK.

Ha az állatforgalom utján valamely ragadós betegség, melyre nézve a bejelentés kötelezettsége fennáll, az egyik szerződő fél területéről a másik fél területére hurczoltatott be; az utóbbi ideiglenesen korlátozhatja vagy megtilthatja mindazon állatfajok behozatalát, melyekre a betegség átragad.

8. CZIKK

A szerződő felek mindegyike az állategészségügy állásáról időszakonkint hivatalos értesitéseket fog közzétenni. Ezen értesitések a másik szerződő félnek közvetlenül fognak megküldetni.

Az illetékes hatóságok haladéktalanul és közvetlenül közölni fogják egymással, ha a határszéli kerületekben járványok merülnek fel.

Ha az egyik szerződő fél területén a keleti marhavész üt ki, a másik fél a betegség kiütéséről és kiterjedéséről távirattal közvetlenül értesittetni fog.

9. CZIKK.

A vasuti kocsikat, ugyszintén a hajókat és hajórészeket, melyek lovak, öszvérek, szamarak, szarvasmarhák, juhok, kecskék vagy sertések szállitására szolgáltak; mielőtt ujból szállitásra használtatnának, az egyik szerződő fél területéről a másiknak területére oly természetü tisztitási (fertőtlenitési) eljárás alá kell venni, a mely a kocsikhoz, hajókhoz vagy hajórészekhez esetleg tapadhatott ragályanyagot teljesen megsemmisiti. Ez az eljárás külön egyezségben fog szabályoztatni.

10. CZIKK.

Az állatok legeltetés végett történő behajtása a szerződő felek egyikének területéről a másiknak területére a következő feltételek mellett szabad:

a) az állatcsapatok tulajdonosai, a határ átlépésekor igazolás (megvizsgálás és hitelesités) végett fel fogják mutatni a legelőre hajtandó állatokról szóló

jegyzéket, mely az állatok darabszámát és azoknak külső ismertető jegyeit tartalmazza;

b) az állatok visszahajtása azon területre, a honnan származnak, csak azonosságuk megállapitása után fog megengedtetni.

Ha azonban a legeltetés ideje alatt akár az állatcsapatok egy részében, akár a legelőtől 20 kilométernél nem távolabb helységben, akár azon ut mentén, a melyen a visszahajtásnak a határállomásra történni kell, a kérdéses állatokra veszélyes ragadós betegség ütött ki: az állatok visszatérése a másik szerződő fél területére meg fog tiltatni, kivéve a kényszeritő szükség eseteit (mint takarmány hiánya, kedvezőtlen időjárás stb.). Ezen utóbbi esetekben azon állatok visszatérése, melyek a ragadós betegségtől még mentesek, csak akkor fog megengedtetni; midőn az óvintézkedések megtörténtek, melyekben az illetékes hatóságok a járvány elterjedésének meggátlására megállapodtak.

11. CZIKK.

A jelen egyezmény az 1881 $\frac{\text{május hó 6-án}}{\text{április hó 24-én}}$ kelt állategészségügyi egyezmény helyébe lép.

Érvénye ugyanakkor kezdődik s addig tart, mint a mai napon a szerződő felek között létrejött kereskedelmi szerződésé.

12. CZIKK.

A jelen egyezmény Bécsben fog jóváhagyatni s a jóváhagyó okiratok a kereskedelmi szerződésre vonatkozókkal együtt szintén ott fognak kicseréltetni.

Minek hiteléül a meghatalmazottak aláirták a jelen szerződést és azt pecsétjeikkel ellátták.

Kelt Bécsben, két példányban, 1892 $\frac{\text{augusztus hó 9-ik}}{\text{julius hó 28-ik}}$ napján.

(P. H.) *Kálnoky* s. k.
(P. H.) *Simitch G. S.* s. k.
(P. H.) *Popovics St. R.* s. k.
(P. H.) *Dr. Patchou Lázár* s. k.
(P. H.) *Stéfanovitch K.* s. k.
(P. H.) *Milovanovitch M.* s. k.

Zárjegyzőkönyv.

Közvetlenül az Ausztria-Magyarország és Szerbia között a mai napon megkötött állategészségügyi egyezménynek aláirása előtt, az alulirt meghatalmazottak a következő kijelentéseket tették, melyek magának az egyezménynek kiegészitő részét fogják képezni:

1. Szerbia kötelezi magát az a végből szükséges intézkedések megtételére, hogy a román, bulgár és török határon át a szarvasmarha behozatala és átvitele feltétlenül tiltva legyen.

A szerződő felek fentartják maguknak, hogy az előző bekezdés megállapi-

tását egyetértőleg módosithassák azon esetben, ha azok az indokok, a melyek a rumán bulgár és török szarvasmarha behozatalának és átvitelének megtiltását követelik, megszünnek létezni.

Szerbia kötelezi magát, hogy az emlitett határok mentén, a határtól 37 kilométernyi széles területen, az összes szarvasmarha-állományt szigoru ellenőrzés alatt tartandó törzskönyv szerkesztése és rendes vezetése által nyilvántartja.

2. A szerb királyi kormány kötelezi magát:

a) hogy törvényhozási uton fog gondoskodni arról, hogy a származási és egészségi bizonyitványoknak minden hamisitása és hamis adatoknak ezekbe való felvétele szigoruan megtoroltassék;

b) hogy az állatok kivitelének megnyitott állomásokra az állam által kinevezett állatorvosokat fog kirendelni oly czélból, hogy azok láttamozásuk által a bizonyitványok helyességét megerősitsék.

3. Az állategészségügyi egyezmény határozatai csak oly állatokra, állati nyersterményekre és az első czikkben érintett tárgyakra alkalmazhatók, melyek a szerződő felek területeiről származnak A jelen egyezmény határozatai nem vonatkoznak más államokból származó ily állatok vagy tárgyak bebocsátására, melyek az egyik szerződő fél területén át a másik szerződő fél területére vagy ezen keresztül vitetnek.

4. A származási és egészségi bizonyitványokban, a származás helyén kivül meg kell jelölni azon közigazgatási kört is (Ausztriában: királyságot vagy országot; Magyarországon: vármegyét; Szerbiában: kerületet), melyhez a származás helye tartozik.

5. A származási és egészségi bizonyitványok forditását hivatalos pecsét használatára jogosult hatóságnak vagy személynek kell eszközölni. Ily hatóságnak és személynek tekintetik a vasuton történő szállitásnál azon állomás főnöke is, hol a berakás történik.

6. Az egyik szerződő fél területéről származó azon állat-szállitmányok, melyek a másik fél területén átvitetnek, csak azon korlátozások alá vehetők, melyeket a jelen állategészségügyi egyezmény határozatai az állatok bebocsátására állapitanak meg.

A jelen jegyzőkönyv, mely a szerződő felek által külön jóváhagyás nélkül és csupán azon tény folytán, hogy azon egyezmény jóváhagyó okiratai kicseréltetnek, a melyre az vonatkozik, elfogadottnak és szentesitettnek fog tekintetni, két példányban állittatott ki Bécsben 1892 $\frac{\text{augusztus hó 9-én.}}{\text{julius hó 28-án.}}$

(P. H.) *Kálnoky* s. k.
(P. H.) *Simitch G. S.* s. k.
(P. H.) *Popovics St. R.* s. k.
(P. H.) *Dr. Patchou Lázár* s. k.
(P. H.) *Stéfanovitch K.* s. k.
(P. H.) *Milovanovitch M.* s. k.

XXII. TÖRVÉNY-CZIKK

a tengeri szabad hajózást űző magyar kereskedelmi hajóknak állami segélyben és kedvezményekben való részesitéséről.(1)

(Szentesitést nyert 1893. évi junius 30-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi julius 4-én.)

1. §. A tengeri szabad hajózást üző azon hajók, melyek legalább két harmadrészben magyar állampolgárok tulajdonát képezik, kétféle állami segélyben részesülnek:

1. beszerzési,

2. a hazai forgalom érdekében általok megtett utazásokhoz arányositott külön segélyben.

2. §. A beszerzési állami segély a hajók tiszta tonnatartalmához arányositva a hajóknak vizrebocsátási napjától számitva, a tizenötödik év végeig engedélyeztetik.

Ezen segély az illető hajó vizrebocsátását követő első évre a következő:

1. a nagy parthajózásu vitorlásoknak minden lajstromozott tiszta tonnája után 6 korona;

2. a hosszujáratu vitorlásoknak minden lajstromozott tiszta tonnája után 9 korona;

3. a nagy parthajózásu gőzhajóknak minden lajstromozott tiszta tonnája után 9 korona;

4. a hosszujáratu gőzhajóknak minden lajstromozott tiszta tonnája után 12 korona.

Az előző pontokban megállapitott segélyösszegek az illető hajó vizrebocsátásának évét követő minden esztendőben az előző évre kijáró segélyösszeg 7%-ával csökkennek.

Már forgalomban lévő vagy magyar honpolgárok által megvett és már forgalomban állott hajók után — ha egyéb tekintetekben ezen törvény követelményeinek megfelelnek, ezen segély szintén igényelhető; azonban a segély összege azon százalék-leszállitással veszi kezdetét, a mely a hajóknak vizrebocsátása óta lefolyt évek száma szerint ezen szakaszban megállapitva van, s a segély tartama, a vizrebocsátástól számitott 15 éven tul nem terjedhet.

3. §. A hajók részére a külön állami segély a hazai kikötőkből vagy kikötőkbe a magyar forgalmi és kereskedelmi érdekekben megtett ut hosszához arányitva következő módon és feltételek alatt állapittatik meg:

1. A segély minden száz tengeri mértföld és minden lajstromozott tiszta tonna után 5 fillér.

2. A befutott tengeri mértföldek számának megállapitásánál a kiindulási és érkezési kikötők közt fekvő legrövidebb tengeri utvonal veendő alapul.

3. A segély a hajók vizrebocsátási napjától számitva a tizenötödik év végéig engedélyeztetik.(2)

---

(1) V. ö. 1895: XXXIV. t. cz., a tengeri hajók épitésenek állami segélyben való részesítéséről.
V. ö. még 1871: XVI. t. cz., a tengeri kereskedelmi hajók köbözéséről: 1879: XVI. t. cz., a tengeri kereskedelmi hajók lajstromozásáról. L. azonfelül a kikötői illetékekről szóló 1883: XXXII. t. czikket.
(2) V. ö. 16. §.

4. §. A beszerzési állami segélyt oly hajókra nézve, melyek aczélból vagy vasból készittettek és a «Veritas» és az angol «Lloyd» szabványai szerint mind szerkezetükre, mind felszerelésükre nézve az első osztályozást nyerik, igénybe vehetik:

a) a tengeri szabad hajózást üző hazai vállalatok:

1. azon vitorlás és gőzhajók után, melyek az 1892. év végén már birtokukban voltak és melyeknek vizrebocsátása óta még nem telt el 10 év;

2. azon vitorlás és gőzhajók után, melyeket 1893 január hó 1-je után vásároltak meg, vagy épitettek, a vizrebocsátásuktól számitott 15 évi időtartam alatt.

b) A kormánynyal szerződéses viszonyban álló hazai tengerhajózási vállalatok azon a fentebbi minősitéssel biró vitorlás és gőzhajók után, melyeket a velük fennálló szerződésekben megállapitott létszámon felül a kereskedelemügyi minister jóváhagyása alapján oly czélból szereznek be, hogy azokkal kizárólag tengeri szabadhajózást üzzenek.[1]

5. §. A külön állami segély csak oly viszonylatokban teljesitett járatok után biztosittatik, mely viszonylatokban rendes járatok fentartására, valamely államilag segélyezett tengerhajózási vállalat szerződésszerüleg kötelezve nincsen; és pedig:

a) a szabad tengerhajózást üző hazai vállalatok részére oly járatok után, melyeket tizenöt éven alóli oly hajókkal teljesitettek, melyek már az 1892. év végén birtokukban voltak, vagy pedig, szintén 15 éves korukig oly uj hajókkal, melyeket 1893 január hó 1-je után vásároltak vagy épitettek, ha ezen hajók a 4. §-ban előirt minősitésnek megfelelnek;

b) a kormánynyal szerződéses viszonyban álló hazai tengerhajózási vállalatok részére oly járatok után, melyeket a velük fennálló szerződésekben megállapitott létszámon felül a kereskedelemügyi minister jóváhagyása alapján beszerzett, és a fenti minősitésnek megfelelő uj hajókkal teljesitettek.

A kis parthajózásnak az 1879: XVI. t. cz. 6. §-ában megállapitott határokon belül fekvő kikötők közt teljesitett járatok után ezen segély nem jár.

6. §. Az ezen törvényben megállapitott beszerzési, illetve külön segély nem jár oly hajók után, melyeket valamely gyári vállalat saját czéljaira szükséges anyagainak szállitása czéljából szerzett be.

7. §. A tengeri szabad hajózást üző hajók segélyezésére fordítható és az egyes évek állami költségvetéseiben külön felveendő összegeket a törvényhozás állapitja meg.

Ezen czimen esetleges ujabb törvényhozási intézkedésig az állami költségvetés évenkint 200,000 koronánál nagyobb összeggel meg nem terhelhető.

8. §. Az 1. §-ban megjelölt hajók az előző szakaszokban részletezett segélyen kivül a következő állami kedvezményekben részesittetnek:

a) a vitorlás hajók müködéséből élvezett jövedelem után adó, pótadó s egyéb illetékek czimén az 1892. év végeig felszaporodott hátralékok kamatostól leiratnak;

b) az 1892. év végéig belajstromozott vitorlás hajók 6 évi keresetadómentességben részesülnek;

---

(1) V. ö. 5. §. *a)* p., 8. §. *c)* p.

c) az állammal szerződéses viszonyban nem álló vállalatok a hajók vizrebocsátásától számitandó 10 évi tartamra felmentetnek az adó és az az után kirovandó pótlékok alól azon jövedelmök után, melyet oly hosszujáratu és a nagyparthajózásu gőzhajók müködéséből élveznek, melyek 1892. év végeig belajstromoztattak; továbbá azon jövedelmök után, melyet oly hosszujáratu és nagyparthajózásu gőzhajók és vitorlás hajók müködéséből élveznek, melyeket 1893 január 1-je után szereznek; a mennyiben azok a jelen törvény 4. §-ban foglalt határozmányoknak megfelelnek;

d) a 4. §-ban előirt minősitéssel biró uj hajók megszerzéseért és átiratásáért illetékek és dijak nem fizetendők; a mennyiben pedig tengerhajózási vállalatok részvénytársaságok alakjában létesittetnek, a részvénytársaság megalakulásával és esetleg a részvénytőke megnagyobbitásával, valamint a részvényeknek ugy a megalakuláskor, mint a müködés ideje alatt, tőkefelemelés czéljából történő kibocsátásával járó szerződések s egyéb okiratok után járó bélyeg- és egyéb illetékek nem fizetendők.

Az állammal szerződéses viszonyban álló hazai tengerhajózási vállalatok ezen kedvezményeket csak a velük fennálló szerződésekben meghatározott szolgálmányokon felüli müködésükből élvezett jövedelem után vehetik igénybe.[1]

9. §. A jelen törvényben részletezett állami segélyt és kedvezményeket ugy egyes vállalkozók, mint társas vállalatok (ide értve a részvénytársaságokat is) igénybe vehetik, tekintet nélkül a birtokukban levő hajók számára.

10. §. Azon felszerelt nagy parthajózásu és hosszujáratu vitorlás hajók, melyek 1892. végéig már be voltak iktatva a tengeri hajók lajstromába, a jelen törvény életbeléptétől számitandó öt éven át a hajók minden tiszta tonnája után két korona hajózási segélyben részesittetnek. E segélyben azonban a nevezett hajók közül csakis azok és addig részesülhetnek, a melyek s a mig 25 évnél nem idősebbek, s az osztrák-magyar «Veritas» hajóosztályozási intézet szerint legalább a *B)* 1. 1. osztályzatot birják.

11. §. Az ezen törvény alapján segélyezésben részesülő vállalatok müködését a kereskedelemügyi minister ellenőrizni jogosult.

12. §. A hajózási vállalatok, melyek az állami kedvezményt igénybe veszik, kötelezettséget tartoznak vállalni az iránt, hogy:

1. azon hajóikat, melyek után állami segélyben részesülnek, a kereskedelemügyi minister engedélye nélkül el nem adják, mely kötelezettség elmulasztása esetén az egész addig nyert állami segélyösszeget visszatériteni tartoznak;

2. összes hajóikat háboru vagy mozgósitás esetén a kormány felszólitására megfelelő dij, esetleg kártérités mellett az állam rendelkezésére bocsátják;

3. hajóikon a kereskedelemügyi minister megbizásából utazó közegeket dijmentesen szállitják.

13. §. Tengeri hajóépitő telepek, tengeri hajógyárak és csuszdák, valamint műszaki igényeknek megfelelően berendezett hajójavitó műhelyek, uszó és száraz dockok, ha azok akár egyesek, akár társvállalkozók, akár részvénytársaságok által állittatnak fel, valamint a kis parti hajózást üző részvény-

---

(1) V. ö. 15., 16. §§.

társaságok az 1890 : XIII. t. czikkben[1] meghatározott kedvezményekben részesittetnek.

14. §. Az állami segély s egyéb kedvezmények igénybevételének módozatait s az e tekintetben követendő eljárást a kereskedelemügyi minister a pénzügyministerrel egyetértőleg rendeleti uton szabályozza.

15. §. Azon kérdés felett, vajjon valamely hajó a jelen törvényben megjelölt kellékkel bir-e és az ezen törvényben megállapitott kedvezményekben részesitendő-e? a kereskedelemügyi minister határoz; ki a 8. §-ban biztositott kedvezmények megadását illetőleg a pénzügyministerrel egyetértőleg jár el.

16. §. Jelen törvény a törvénytárban történő megjelenése napján lép életbe és 10 év tartamára marad hatályban. Az egyeseknek vagy társulatoknak, annak hatálya alatt engedélyezett segélyek, valamint kedvezmények a 2-ik, 3-ik, illetőleg 8-ik §§-ban meghatározott időtartamra érvényben maradnak.

Jelen törvény végrehajtásával a kereskedelemügyi és a pénzügyi minister bizatik meg.[2]

XXIII. TÖRVÉNY-CZIKK

a mesterséges borok készitésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról.[3]

(Szentesitést nyert 1893. évi junius 30-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi julius 4-én.)

1. §. Mesterséges bort késziteni vagy gyártani, ugyszintén ily bort bármi módon forgalomba hozni tilos.

Épugy tilos azokat az anyagokat, melyek mesterséges bor készitésére vagy gyártására szolgálhatnak, erre a czélra s ezen a czimen a magyar korona országai területén hirdetni, vagy ugyanerre a czélra és ezen a czimen a magyar korona országai területén bármi módon forgalomba hozni.

2. §. Mesterséges a bor, ha az

a) nem kizárólag szőlőből, illetve szőlőmustból készült;

b) ha a borhoz, tisztitott szeszen, vagy cognacon kivül viz, vagy bármely más anyagok kevertetnek.

Ellenben a szőlőből készült természetes mustnak az okszerü pinczekezelés elveinek megfelelő javitása utján előállitott bor, mesterséges bornak nem tekinthető.

Arra nézve, hogy mi értendő a must okszerü kezelése és javitása alatt, a kereskedelemügyi minister a földmivelésügyi ministerrel rendeleti uton intézkedik. Az ez irányban kiadott rendelet, valamint annak minden módositása az országgyülésnek utólag bejelentendő.[4]

---

(1) E törvény szól a hazai iparnak állami kedvezményekben való részesitéséről.

(2) V. ö. 1893 aug. 7. 53178. sz. keresk. min. rend., a keresk. magyar tengeri hajóknak kedvezményekben való részesitéséről szóló 1893: XXII. t. cz. végrehajtása tárgyában (1893. R. T. 1966.).

(3) V. ö. a hasonló czélzatu 1895: XLVI. t. czikket, a mezőgazdasági termények, termékek és czikkek hamisitásának tilalmazásáról.

L. még az 1892: IV. t. czikkbe iktatott egyezmény VIII. czikkét.

(4) V. ö. 5. §. *b)* p., 6. §.

3. §. Az oly természetes bort, melyhez külföldi mazsola-szőlő is hozzáadatott, «tokaji», «hegyaljai» vagy «szamorodni» elnevezés alatt forgalomba hozni tilos.[1]

Pezsgőt, ürmöst, törkölybort (csiger, lőre) és gyümölcsbort csak ezen minőségüknek megfelelő elnevezés alatt szabad raktározni és forgalomba hozni. A kereskedelemügyi minister rendeleti uton határozza meg ezen italok ismérvét és az elnevezéseket, melyek alatt ezen italok raktározhatók és forgalomba hozhatók.[2]

4. §. Tilos a bort oly vidék megjelölésével forgalomba hozni, a melyen az nem termett, illetőleg a mely vidék jellegének meg nem felel.

Tilos továbbá a bort oly szőlőfaj megjelölésével forgalomba hozni, a melyből az nem készült.

Különböző vidéken termett, vagy különböző szőlőfajokból készült borok keverése esetén, az összeházasitott bor oly vidékünek, illetőleg olyan szőlőfajból valónak jelezhető, melynek tulnyomó fajbora szerint az tényleg megfelel.

A borvidékek beosztását a kereskedelemügyi minister a földmivelésügyi ministerrel egyetértve rendeletileg állapitja meg.[3]

5. §. Kihágást követ el és a mennyiben cselekménye a büntető törvények vagy a közegészségügyi törvény vagy szabályok szerint sulyosabb büntetés alá nem esik, 25 frttól 300 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az,

a) ki a mesterséges bor készitésére vagy gyartására szolgálható anyagokat kifejezetten e czélra való használhatóság végett hirdeti, vagy forgalomba hozza;

b) ki a 2-ik §-ban körülirt mesterséges bort forgalomba hozza;[4]

c) ki a 3-ik §. első bekezdésében emlitett borokat «tokaji», «hegyaljai» vagy «szamorodni» elnevezés alatt forgalomba hozza;

d) ki a 3-ik §. második bekezdésében emlitett italokat nem a rendeletben előirt megnevezések alatt raktározza vagy hozza forgalomba;

e) ki bort oly vidék megjelölésével hoz forgalomba, mely vidéken az nem termett, illetőleg mely vidék jellegének meg nem felel (lásd 4. §.);

f) ki bort oly szőlőfaj megjelölésével hoz forgalomba, a melyből az nem készült (lásd 4. §.).[5]

6. §. Kihágást követ el és a mennyiben cselekménye a büntető törvénykönyvek határozmányai szerint sulyosabb büntetés alá nem esik, 25 frttól 300 frtig terjedhető pénzbüntetéssel és két hónapig terjedhető elzárással büntetendő: ki a 2. §-ban emlitett mesterséges bort késziti vagy gyártja[5]

7. §. Az 5. és 6. §§-okban felsorolt kihágások fölötti eljárásra és itélethozatalra az 1880. évi XXXVII. törvényczikkben[6] és az ennek alapján kiadott belügyi ministeri rendeletben megnevezett közigazgatási hatóságok, Horvát-Szlavonországban pedig az ugyanazon kihágások elbirálására hivatott közigazgatási hatóságok illetékesek.

---

(1) V. ö. 5. §. *c)* p.
(2) V. ö. 5. §. *d)* p.
(3) V. ö. 5. §. *e)* és *f)* p.
(4) V. ö. 14. §.
(5) V. ö. 7., 10., 14. §§.
(6) V. ö. a magyar büntetőtörvénykönyvnek életbeléptetéséről szóló e t. czikk 41. §-át és jegyzeteit.

Két egybehangzó büntető itélet ellen is van felebbezésnek helye.[1]

8. §. Az eljáró hatóság a büntető itéletnek az elitélt fél költségén leendő közzétételét is elrendelheti, mely esetben a közzététel módja és határideje az itéletben állapitandó meg.

9. §. Kihágás megállapitása esetén a borelkobzás elrendelendő.

10. §. Ha a jelen törvény 5. és 6. §-aiban emlitett kihágások elkövetése tekintetében alapos gyanu támad, vagy ez irányban teljesen megbizható feljelentés tétetik: a vizsgálattal megbizott és a 7-ik §. szerint az eljárásra hivatott hatósági közegek az illető borból mintákat kötelesek venni és egyszersmind azon bormennyiségeket, melyekből a minták származnak, és melyek egyáltalán készleten vannak, jegyzőkönyvileg megállapitják és összeirják.

A mintáknak külön-külön, legalább 2—2 liter mennyiséget kell tartalmazniok s egy-egy bepecsételt minta a gyanusitott rendelkezésére is hagyandó.

További lépések a gyanusitott ellen (lefoglalás vagy zárlat) addig nem rendelhetők el, mig a kérdéses bornak mesterséges volta, az illetékes szakértő bizottság által meg nem állapittatott.

11. §. A borok szakértői vizsgálására a kereskedelemügyi minister, a földmivelésügyi ministerrel egyetértőleg, szakértőkből alakitott állandó és vegykisérleti állomással felszerelt bizottságokat állit fel; mely bizottságok megalakitása, szervezése és eljárása iránt a kereskedelemügyi minister a földmivelésügyi ministerrel történt megállapodás alapján rendeleti uton fog intézkedni.

A bizottság tagjai, működésük megkezdése előtt szakértői eskü, vagy ezt pótló ünnepélyes bizonylás letételére kötelezvék.

E bizottság megállapodásai illetve szakvéleményei, további kihágási eljárás alapjául szolgálnak.

A szakértő bizottság szakvéleményében egyuttal javaslatot tartozik tenni arra nézve is, hogy az általa esetleg mesterségesnek véleményezett bor általában valamely czélra felhasználható-e vagy nem.

12. §. Ha a bor mesterséges volta itéletileg állapittatott meg: az az elitélt fél költségére denaturálandó és annak ipari czélokra való felhasználás végett visszaadandó, vagy a hatóságok itéletéhez képest az itélő hatóságok által megjelölendő jótékony czélokra lesz forditandó.

Ha azonban a mesterségesnek itélt bor egészben vagy részben már fel nem található, az elitélt fél annak vagy hiányzó részének a szakértő bizottság által a vizsgálat alkalmával megállapitandó értékét tartozik az illető községi szegényalap javára lefizetni.[2]

13. §. Az 1892 : XV. törvényczikknek a mesterséges borra vonatkozó rendelkezései hatályon kivül helyeztetnek.

14. §. Az, a ki a jelen törvény 5. §-ának *b)* pontjában és 6-ik §-ában felsorolt kihágások miatt pénzbüntetéssel büntettetik: ezen pénzbüntetésen kivül még a mesterségesnek itélt bor egész mennyiségeért (12. §. 2-ik be-

---

(1) V. ö. 10. §.; továbbá 1893 decz. 6. 99.942. sz. belügym. rend. a mesters. borok készitése és forg. hozatala által elköv. kihágási ügyek némelyikének soronkívüli sürgős tárgyalása tárgyában (1893. R. T. 2636.); 1895 decz. 5. 3265/kih. sz. belügymin. rend., a mesterséges borok készitése és forgalomba hozatala által elkövetett kihágás esetén követendő eljárás tárgyában (1895. R. T. II. 1439.).

(2) V. ö. 14. §.

kezdése) a természetes bor után járó állami boritaladót (Horvát-Szlavonországokban a boritalmérési adót) is megfizetni tartozik.

15. §. A fennálló törvények, rendeletek és szabályoknak az egészségre ártalmas vagy veszélyes italok vagy élvezeti czikkek készitésére, gyártására vagy forgalomba hozatalára vonatkozó határozmányai a jelen törvény által nem érintetnek.

16. §. A jelen törvény határozmányai a magyar korona országainak területén forgalomba hozott külföldi mesterséges borokra nézve is alkalmazandók még az esetben is, ha azok mint ilyenek vannak jelölve.

17. §. Horvát-Szlavonországban a horvát-szlavon-dalmátországi bán adja ki mindazon rendeleteket, melyeknek kibocsátása ezen törvénynyel a kereskedelemügyi magyar kir. ministerre van bizva.

18. §. Ezen törvény kihirdetése napjától számitandó hat hó mulva lép életbe(1) és végrehajtásával a kereskedelemügyi, a földmivelésügyi, a pénzügyi és a belügyi ministerek, Horvát-Szlavonországokra nézve pedig, a horvát-szlavon-dalmátországi bán bizatnak meg.(2)

XXIV. TÖRVÉNY-CZIKK

a Romániával a védjegyek kölcsönös oltalma tárgyában 1893. évi január 28-án kötött egyezmény beczikkelyezéséről.(3)

(Szentesitést nyert 1893. évi julius 16-án. A megerősitési okmányok kicseréltettek Bukarestben, 1893. évi junius 29/17. napján. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi julius 25-én.)

Az osztrák-magyar monarchia és Románia meghatalmazottjai által Bukarestben 1893. évi január 28-án kötött egyezmény ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

Szövege a következő:

(Hivatalos forditás.)

Ő Felsége Ausztria császárja, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya és ő Felsége Románia királya egyformán azon óhaj által vezéreltetve, hogy az illető nemzetbeliek részére a gyári és kereskedelmi védjegyek tulajdonára nézve hathatós védelem biztosittassék; e végett külön egyezmény kötését határozták el és meghatalmazottaikká kinevezték, nevezetesen:

Ő Felsége Ausztria császárja, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya:

Goluchowsky Agenor grófot, kamarását, az I. osztályu vaskorona-rend

(1) Tehát 1894 január 4-én.

(2) V. ö. 1893 nov. 29. 83,432. sz. keresk. min. rend., a mesterséges borok készitése és forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893: XXIII. t. cz. végrehajtása tárgyában (1893. R. T. 2517.), mely rendeletnek módosítása az 1897. évfolyamán van tervbe véve.

(3) E szerződést megelőzően a Romániával fennállott és az 1876: XIX. t. czikkbe iktatott kereskedelmi szerződés XXIV. czikke biztosította a kölcsönös oltalmat a védjegyek számára. Ama szerződés lejárta után szükségessé vált ez oltalom biztosításának megujítása, a mit a fönti t. czikk tartalmaz.

A védjegyek oltalma tekintetében fennálló egyéb szerződéseinket l. a védjegyek oltalmáról szóló 1890: II. t. cz. kapcsán (melyet módosított az 1895: XLI. t. cz.).

A Romániával jelenleg fennálló kereskedelmi szerződésünket az 1894: XIV. t. cz. tartalmazza.

lovagját, a Ferencz József-rend középkeresztesét a csillaggal, ő Felsége Románia királyánál meghatalmazott rendkivüli követét és ministerét;

Ő Felsége Rumánia királya:

Lahovari N. Sándor urat, a romániai korona kir. rend nagykeresztesét, a romániai csillag rendjének főtisztjét stb., stb., ministerét, a külügyi osztály államtitkárját;

kik szokott és kellő alakban kiállitva talált meghatalmazványaik közlése után a következő czikkekben állapodtak meg:

I. CZIKK.

A romániai alattvalók az osztrák-magyar monarchiában, valamint az osztrák és magyar alattvalók Romániában a gyári és kereskedelmi védjegyeknek és az azon ország törvényei által, hol azok bejegyzendők, a gyári és kereskedelmi védjegyekhez egyenlőknek nyilvánitott egyéb áru-megjelöléseknek tulajdonát illetőleg ugyanazon oltalomban részesülnek, mint a honosok.

II. CZIKK.

Valamely gyári vagy kereskedelmi védjegyre vonatkozó kizárólagos használati jog a szerződő felek egyikének alattvalói által a másiknak területén csak azon esetben szerezhető meg, ha azt már saját hazájukban törvényesen megszerezték és nem lehet az sem nagyobb terjedelmü, sem hosszabb tartamu, mint a saját hazájukban.

III. CZIKK.

A szerződő felek egyikének azon honosai, kik védjegytulajdonukat a másik területein biztositani óhajtják, az ezen ország törvényhozása által e tekintetben előirt alakszerüségeknek megfelelni tartoznak. Az osztrák-magyar monarchiában, a védjegyek letéteményezése kizárólag teljesitendő a kereskedelmi és iparkamaráknál Bécsben Ausztriát illetőleg és Budapesten Magyarországot illetőleg; Romániában pedig Bukarestben a kereskedelmi törvényszék irodájában. Mindazonáltal a bejegyzés megtagadható az illetékes hatóság által, ha a védjegy a közrenddel, az erkölcsiséggel vagy az ország törvényeivel ellenkezőnek találtatott.

IV. CZIKK.

Jelen egyezmény jóvá lesz hagyandó és a jóváhagyási okmányok minél előbb Bukarestben kicserélendők, a jóváhagyási okmányok kicserélésétől számitandó egy hó mulva lép hatályba és a szerződő felek egyike részéről történt felmondása napjától számitandó egy évig marad érvényben. Minek hiteléül a mindkét részbeni meghatalmazottak a jelen egyezményt aláirták és pecsétjeikkel ellátták.

Kelt Bukarestben, kettős példányban, ezernyolczszázkilenczvenhárom évi január hó huszonnyolczadikán (tizenhatodikán).

(P. H.) *Goluchowsky Agenor gróf* s. k.
(P. H.) *Lahovari Sándor* s. k.

XXV. TÖRVÉNY-CZIKK

a Svéd- és Norvégországgal 1873. évi november 3-án kötött, és az 1874. évi XII. törvényczikkbe iktatott kereskedelmi és hajózási szerződés VI. czikkének módositása iránt 1892. évi április 25-én létrejött nyilatkozat beczikkelyezéséről.

(Szentesitést nyert 1893. évi julius 18-án. A megerősitési okmányok kicseréltettek Bécsben, 1893. évi julius 5-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi julius 25-én.)

A Svéd- és Norvégországgal 1893. évi november hó 3-án kötött és az 1874. évi XII. törvényczikkbe iktatott kereskedelmi és hajózási szerződés VI. czikkének módositása iránt az osztrák-magyar monarchia és Svéd- és Norvégország megbizottjai által Bécsben 1892. évi április hó 25-én aláirt nyilatkozat ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

Szövege a következő:

(Hivatalos forditás.)

Nyilatkozat.

Az osztrák-magyar monarchia és a svéd és norvég egyesült királyságok között 1873. évi november hó 3-án kötött kereskedelmi és hajózási szerződés VI. czikkének módositása az illető kormányok által hasznosnak találtatván, az erre kellően meghatalmazott alulirottak a következőkben állapodtak meg:

Az osztrák-magyar monarchia és a svéd és norvég egyesült királyságok között 1873. évi november hó 3-án kötött kereskedelmi és hajózási szerződés VI. czikkének utolsó bekezdése a következő szövegezést nyeri:

«Az osztrák és a magyar kereskedelmi utazók Svédországban vagy Norvégországban és viszont a svéd és a norvég kereskedelmi utazók Ausztriában vagy Magyarországban adózás tekintetében a legnagyobb kedvezésben részesülő nemzet irányában követett elbánás alá esnek.»

Jelen nyilatkozat ugyanazon hatálylyal és tartalommal bir, mint az 1873. évi november hó 3-án kötött kereskedelmi és hajózási szerződés, melylyel kapcsolatban áll.

Jelen nyilatkozat jóvá fog hagyatni és a jóváhagyási okmányok Bécsben mielőbb ki fognak cseréltetni.

Minek hiteléül az alulirottak jelen nyilatkozatot aláirták és pecsétjeikkel ellátták.

Kelt Bécsben, két példányban, 1892. évi április hó 25-ik napján.

(P. H.) *Kálnoky* s. k.
(P. H.) *Lewenhaupt G.* s. k.

XXVI. TÖRVÉNY-CZIKK

a községi, valamint a hitfelekezetek által fentartott elemi iskolákban működő tanitók és tanitónők fizetésének rendezéséről.(1)

(Szentesitést nyert 1893. évi augusztus 13-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi szeptember 10-én.)

1. §. A népiskolai közoktatás tárgyában hozott 1868. évi XXXVIII. t. cz. 142. §-ának azon rendelkezései, melyek az elemi népiskolai rendes és segédtanitók fizetését szabályozzák, a hitfelekezetek által fentartott népiskolák rendes és segédtanitóira is kiterjesztetnek.

E szerint ezen népiskoláknál tisztes lakáson és legalább egy negyed holdnyi kerten kivül a rendes tanitó fizetése 300 forintnál, a segédtanitóé pedig 200 forintnál kevesebb nem lehet. Hasonlóképp kiterjesztetnek a hitfelekezetek által fentartott népiskolákra az 1868 : XXXVIII. t. czikk 139. és 140. szakaszai is, melyek szerint a megürült tanitói állomások legfölebb félév alatt betöltendők és ezen idő alatt az iskolában segédtanitó alkalmazandó ; továbbá, hogy a tanitó halála esetén özvegye és árvái a halálozás napjától számitott fél évig az egész fizetést és lakást élvezik.(2)

2. §. Az összes elemi népiskolák tanitói 50 frt ötödéves korpótlékban részesülnek, a mely öt izben válik esedékessé, és 250 frtig emelkedhetik.

E korpótlék a 300 frtnál nagyobb fizetésbe be nem számitható.

E korpótlék alapját képező szolgálati idő azonban csak a jelen törvény hatálybalépésével veszi kezdetét.

Egyes iskola-fentartóknak a korpótlékra vonatkozólag már fennálló, vagy ezután alkotandó szabványai jelen rendelkezés által nem érintetnek, ha azok a tanitókra nézve legalább is ezen §-ban megállapitott mérvü kedvezményt biztositják.(3)

3. §. A tanitó fizetése, a mint eddig szokásban volt, állhat készpénzen kivül természetben kiszolgáltatott járandóságokból vagy földbirtok jövedelméből is, a jelen törvény 5-ik és 6-ik §-aiban foglalt megszoritással.(4)

4. §. A tanitó készpénzfizetését köteles az iskola-fentartó havonként vagy évnegyedenként, de mindig előlegesen kiszolgáltatni.

5. §. A tanitói fizetés egy részének terményekbeni kiszolgáltatása csak oly feltétel alatt engedtetik meg, ha ezen terményeket az iskola-fentartó a

---

(1) V. ö. 1868: XXXVIII. t. cz. a népiskolai közoktatás tárgyában (139—143. §§.); 1875: XXXII. t. cz., a népoktatási nyilvános tanintézetek s nyilvános kisdedóvó intézetek tanítóinak és nevelőinek nyugdijazásáról, valamint azok özvegyeinek és árváinak gyámolitásáról (módosítva az 1891: XLIII. t. cz. által); 1876: XXVIII. t. cz., a népiskolai hatóságokról (és e t. czikkek bő jegyzeteit.).

A vallás- és közoktatásügyi miniszter azon határozata ellen, melylyel az 1893: XXVI. t. cz. szerint járó illetményektől való igényből eredő kérdések felett dönt, felebbvitelnek van helye a m. kir. közigazgatási birósághoz: 1896: XXVI. t. cz. 53. §. 1. p.

(2) V. ö. 9. §.; továbbá 1896 febr. 26. 7546. sz. vallás- és közokt. min. rend., a tanítói fizetések rendezéséről szóló 1893 XXVI. t. cz. 1. §-ban elrendelt legkisebb tanítói fizetésnek az iskola fentartók részéről való tényleges kiszolgáltatása tárgyában (1896. R. T. I. 823.); 1896 okt. 31. 85046. sz. belügymin. rend., a tanító egyesületi kör- és járási gyüléseken résztvevő tanítók fuvardijainak és útiköltségeinek kiszolgáltatása tárgyában (1896. R. T. II. 535.).

(3) V. ö. 14. §.

(3) A tanítói fizetés megállapítása kérdésében a közigazgatási bizottság határozata ellen felebbvitelnek van helye a m. kir. közigazgatási birósághoz: 1896: XXVI. t. cz. 51. §. 1. p.

tanitó közbejötte nélkül szedeti be és előre megállapitott időközökben és előre megállapitott mennyiségben szolgáltatja ki a tanitónak, még pedig ugy, hogy az évi utolsó részletet legkésőbb az év november hava végén átadja.

Ha az iskola-fentartó a tanitó terménybeli fizetését nem e megszabott módon szolgáltatná ki, vagy az a termés átlagos minőségének meg nem felelne, akkor a termény helyett annak értékét készpénzben lesz köteles fizetni. A termények ára az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. 143. §-a értelmében állapittatik meg.(1)

6. §. Ha a tanitó fizetésének egy része földbirtok járandóságaiból áll, ezek értéke a tanitói törzsfizetésbe a 300, illetőleg 200 frtba való beszámitás végett szintén az 1868. évi XXXVIII. t. cz. 143. §-a alapján állapitandó meg, a föld mivelésére forditott költség és mindennemü adó levonása mellett a földbirtoknak csupán tiszta jövedelme számittatik.(1)

7. §. Az iskola-fentartók által a tanitói fizetésre vonatkozólag vezetendő nyilvántartás alapján hivatalosan kitüntetett hátralékok az egyes adósoktól közigazgatási uton hajtandók be.

A végrehajtás módozatait a vallás- és közoktatásügyi minister, a bel- és pénzügyministerekkel egyetértőleg, rendeleti uton állapitja meg.

8. §. Ha a hitfelekezeti iskolatanitó az 1868. évi XXXVIII. t. cz. 141. §-ának harmadik bekezdése értelmében a kántori teendőket is végzi, a tanitói fizetés megállapitásakor a tanitói és kántori járandóságok együttesen tanitói fizetésnek veendők.

9. §. Az 1. §-ban megjelölt, valamint az összes községi elemi népiskolák iskolai hatóságai a jelen törvény hatályba léptétől számitandó kilencz hó alatt kötelesek az iskoláikban alkalmazott tanitóknak, ha ezek fizetése az ugyanazon §-ban foglalt rendelkezésnek nem felel meg, a 300, illetőleg 200 frtnyi legkisebb fizetést az iskola-fentartók által biztosittatni; vagy pedig, ha ezek erre hivatalosan megállapitott szegénységük miatt nem képesek, illetőleg a községi iskolákra nézve az 1868. évi XXXVIII. t. czikk 35. §-a alapján kivethető iskolai pótadó ki van meritve, további három hó alatt indokolt előterjesztéssel a hiány pótlására szolgáló állami segélyért a vallás- és közoktatásügyi ministerhez fordulhatnak.

Ha az illető népiskolai hatóságok a fent kitüzött határidő alatt sem az egyik, sem a másik irányban nem járnak el, de a felekezeti iskola-fentartók iskolájokat mindamellett fentartani kivánják; a jelen törvény hatályba lépése után egy évvel az e törvényben megállapitott legkisebb tanitói fizetés az iskola-fentartó által biztositottnak fog tekintetni, mely legkisebb tanitói fizetés, ha ki nem szolgáltatnék, az érdekelt fél panaszára, vagy hivatalbóli feljelentés esetében közigazgatási uton hajtatik be.

Behajthatlanság esetében az iskola-fentartó hitfelekezettel szemben az 1868. évi XXXVIII. t. cz. 15. §-ának, illetőleg az 1876. évi XXVIII. t. cz. 6. §-a 4-ik pontjának rendelkezései, a három izbeni megintés mellőzésével, nyernek alkalmazást.

10. §. A tanitói fizetések eddig megállapitott és az iskola-fentartók által saját anyagi forrásaikból kiszolgáltatott mennyisége továbbra is csonkitatlanul kiszolgáltatandó, illetőleg államsegély igénybevétele czéljából le nem szállitható.

---

(1) V. ö. a 3. §. jegyzetét, mely az 5. és 6. §§-ra is vonatkozik.

11. §. A vallás- és közoktatásügyi minister a törvényhozás által e czélra engedélyezett összegből az arra utalt polgári és hitközségek népiskolai tanitóinak fizetését, az illetékes iskolai főhatóság értesitése mellett, a törvényhatósági közigazgatási bizottság utján, e törvényben megállapitott legkisebb fizetésig a következő módozatok szerint egésziti ki:

a) a közigazgatási bizottság megállapitja az illető népiskolai hatóságok által bejelentett tanitói fizetés mennyiségét és az e törvényben meghatározott legkisebb fizetéssel szemben való hiányát;

b) szintugy a közigazgatási bizottság vizsgálja meg, hogy a segélyezendő tanitó minősitvénye megfelel-e a törvényekben kikötött kivánalmaknak;

c) oly tanitói állomások betöltésekor, melyeknél a fizetés kiegészitéséhez az állam 60 forintnyi összeget meghaladó pótsegélylyel járul, a tanitó alkalmazása a vallás- és közoktatásügyi minister jóváhagyásától függ; oly községi iskoláknál pedig, melyek a jelen törvény hatályba lépte előtt államsegélyben részesültek, illetőleg ezentul fognak részesülni, az 1876. évi XXVIII. t. cz. 13. §-ának 1-ső pontjában körülirt tanitó-választási eljárás a jelen rendelkezésnek megfelelően módosittatik;

d) ha a *c)* alatt emlitett tanitói állomásokra oly egyén választatnék, illetőleg oly egyénnek megválasztatása terjesztetnék fel jóváhagyás végett, a ki ellen a vallás- és közoktatásügyi minister törvényen alapuló, vagy állami szempontból kifogást emelhet: a minister 30 napra terjedhető záros határidő kitüzése mellett más egyén választására, és ujabb felterjesztés tételére szoritja fel a tanitó alkalmazására jogositottakat; ha pedig a felszólitás eredménytelen maradna, vagy ha az uj felterjesztés a fentebbi szempontokból másodizben is kifogásra szolgáltatna okot: azon esetben a tanitót az iskolafentartó további meghallgatása nélkül a vallás- és közoktatásügyi minister nevezi ki, a hitfelekezetek által föntartott népiskolákat illetőleg azonban oly korlátozással, hogy a kinevezendő tanitó azon vallásfelekezethez tartozzék, a melynek jellegét az illető iskola viseli, és hogy e tanitó személyére nézve az illetékes egyházi főhatóság előlegesen záros határidő alatt, nyilatkozat-tételre hivassék fel.[1]

12. §. Olyan községekben, melyekben több felekezet tart fenn népiskolát és azoknak mindegyike igénybe veszi az állami segélyezést, ugyszintén ott, a hol bár csak egy községi vagy felekezeti iskola szorul segélyre, de fontos állami érdekek azt megkivánják: a vallás- és közoktatásügyi minister a törvényhatósági közigazgatási bizottság meghallgatása után a 9. §. értelmében kért állami segély megadása helyett a községi vagy felekezeti iskola megszüntetésével állami iskolát állithat.

13. §. A 11-ik §. értelmében 60 frtot meghaladó állami segély mellett alkalmazott hitfelekezeti népiskolai tanitó állásából csak oly, az illető hitfelekezeti hatóságok által saját szabványaik szerint hozott fegyelmi itélettel mozditható el, mely itélet végrehajtás előtt a vallás- és közoktatásügyi ministerhez mindenkor felterjesztendő és jogérvényessé csak akkor válik: ha a minister annak vételétől számitott egy hó alatt a közigazgatási bizottság kiküldött tagja közreműködésével foganatositandó vizsgálat alapján ujabb itélethozatalt nem kiván.

---

(1) V. ö. 13., 14., 16. §§.

A hitfelekezeti hatóság államilag segélyezett hitfelekezeti tanitó ellen a vallás- és közoktatásügyi minister kivánságára a fegyelmi eljárást meginditani köteles. Ily esetekben a minister a fegyelmi eljárás meginditása iránt a hitfelekezeti hatósághoz intézett felhivással egyidejüleg, vagy az eljárás folyamán bármikor az államsegélyt megvonhatja. A hitfelekezeti hatóságok által ily esetekben hozott itéletek, ha elmozditást nem szabnak is ki, a ministerhez mindenesetre felterjesztendők, mely esetben a megelőző pontban körülirt eljárás foglal helyt.

Ha a hitfelekezet főhatósága akár a fegyelmi eljárást a rendelet vételétől számitott 14 nap alatt meg nem inditaná, akár azt kellő igazolás nélkül három hó alatt be nem fejezné, akár az itélet meghozatalától számitott 14 nap alatt a ministerhez fel nem terjesztené; az esetben a fegyelmi ügy az 1876. évi XXVIII. t. cz. szabványai szerint a közigazgatási bizottság utján fog ellát-tatni.

Ugyancsak a most idézett törvényben megszabott módon a közigazgatási bizottság van hivatva a fegyelmi eljárást foganatositani akkor, ha bármily összeggel segélyezett felekezeti népiskola tanitója államellenes irány követésével van vádolva s a minister a fegyelmi eljárást elrendeli.(1)

Ha a minister kivánságára meginditott fegyelmi ügyben a minister által kiszabott, vagy a közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya által hozott és jogérvényessé vált itéleteket az illető hitfelekezeti hatóságok az itélet vételétől számitott 14 nap alatt saját hatáskörükben végre nem hajtanák: a végrehajtás a közigazgatási hatóság utján foganatositandó.

Államellenes iránynak tekintendő különösen minden cselekmény, mely az állam alkotmánya, nemzeti jellege, egysége, különállása vagy területi épsége, továbbá az állam nyelvének törvényben meghatározott alkalmazása ellen irányul, — történt legyen az akár tanhelyiségben, akár azon kivül vagy más állam területén, élő szóval, irásban vagy nyomtatvány, képes ábrázolat, tankönyvek vagy egyéb taneszközök által.

14. §. Ha a jelen törvény 2. §-ában megállapitott ötödéves korpótlékokat az iskola-fentartók saját erejökből szolgáltatni nem képesek, illetőleg a községi iskolákra nézve az 1868. évi XXXVIII. t. cz. 35. §-a alapján kivethető iskolai pótadó ki van meritve; a legkisebb tanitói fizetés kiegészitését szabályozó eljárás alkalmazásával az iskola-fentartók a korpótlékok fedezése czéljából is állami segélyben fognak részesülni; mely esetben, ha a korpótlék czimén adott évi segély 90 frtra rúg, az előző 13. §., — az esetben pedig, ha a korpótlékra és a fizetés kiegészitésére igénybe vett segély együttvéve 90 frtig terjed, — a 11. és 13. §§. rendelkezései alkalmazandok.

15. §. Ha valamely községi vagy felekezeti iskolának egymásután két tanitója mozdittatott el állásától, a 13. §. 4-ik bekezdése alapján hozott fegyelmi itélettel, a vallás- és közoktatásügyi ministernek jogában áll a községi vagy felekezeti iskolát megszüntetni, és helyébe állami iskolát állitani.

16. §. Az illetékes iskolai főhatóság kivánságára a törvényhozás által évről-évre engedélyezett összeg keretén belül a vallás- és közoktatásügyi minister a 11. §-ban körülirt feltételek és a 13. §-ban megjelölt következmények mellett a tanitói fizetéseknek a törvényszerü minimumon felül 400 frtig való kiegészitésére is segélyt nyujt.

---

(1) V. ö. 14—16. §§.

17. §. A tanitói fizetések kiegészitésére vagy a korpótlékok fedezésére adott és az iskola-fentartó kezéhez utalványozandó állami segélyt más czélra forditani nem szabad. Ily segélyben csakis a törvényben megállapitott kellékekkel biró tanitó részesülhet.

18. §. A tanitók fizetési minimumának állami segély utján való kiegészitése fokozatosan legfeljebb három év alatt eszközlendő.

19. §. A jelen törvényben foglalt rendelkezések az elemi népiskolai tanitónőkre szintugy alkalmazandók, mint a tanitókra.

20. §. A jelen törvény végrehajtásával a vallás- és közoktatásügyi minister, valamint a bel- és pénzügyministerek bizatnak meg.(1)

XXVII. TÖRVÉNY-CZIKK

a Koreával 1892. évi junius 23-án kötött barátsági, kereskedelmi és hajózási szerződés beczikkelyezéséről.(2)

(Szentesitést nyert 1893. évi október 13-án. A megerősitési okmányok kicseréltettek Seoulban, 1893. évi október 6-án Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi október 17-én.)

A Koreával 1892. évi junius hó 23-án kötött barátsági, kereskedelmi és hajózási szerződés ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

Szövege a következő:

(Hivatalos forditás.)

Ő Felsége Ausztria császárja, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya egyrészről és ő Felsége Korea királya másrészről, azon őszinte óhajtól vezéreltetve, hogy államaik között állandó barátsági és kereskedelmi összeköttetéseket létesitsenek és alattvalóik között a kereskedelmi forgalmat megkönnyitsék, e végből szerződés kötésére határozták el magukat és meghatalmazottaikká kinevezték és pedig:

Ő Felsége Ausztria császárja, Csehország királya stb., és Magyarország apostoli királya:

Biegeleben Rüdiger bárót, rendkivüli követét és meghatalmazott ministerét a chinai, japáni és siami udvaroknál a cs. Ferencz József-rend csillagos középkeresztesét, a cs. vaskorona-rend lovagját;

Ő Felsége Korea királya:

Kwon Chai Hinnget, ideiglenes ügyvivőjét a japáni császári udvarnál, a-

(1) V. ö. 1894 márcz. 2. 10,000. sz. vallás és közokt. min. rend., a községi valamint a hitfelekezetek által fentartott elemi iskolákban működő tanítók és tanítónők fizetésének rendezéséről szóló 1893. évi XXVI. törvényczikk végrehajtása tárgyában (1894. R. T. I. 391.); 1894 decz. 11. 62874/94. sz. vallás- és közokt. min. rend., az 1893: XXVI. t. cz. értelmében állandóan segélyben részesülő községi elemi iskoláknál megüresedő tanítói állomások betöltése körül követendő eljárás tárgyában (1895. R. T. I. 150.).

(2) Hasonló barátsági, kereskedelmi és hajózási szerződéseink vannak Guatemalaval (1871: XXVII. t. cz.); Siammal (1871: XXVIII. t. cz. és 1886: X. t. cz.); Japánnal (1871: XXIX. t. cz.); Chinával (1871 XXV. t. cz.); Uruguayval (1871: XLVII. t. cz.); Argentinával (1871: XLVIII. t. cz.); Peruval (1871: XLIX. t. cz.); Chilével (1871: L. t. cz.); Hawaival (1876: XXXII. t. cz.); Zanzibárral (1889: III. t. cz.).

hatodik rangosztály méltóságának viselőjét, a koreai királyi külügyministerium titkárát;

kik jó és kellő alakban talált meghatalmazásaik kölcsönös közlése után a következő czikkekben állapodtak meg:

I. CZIKK.

Ő Felsége Ausztria császárja, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya és ő Felsége Korea királya közt, valamint alattvalóik között állandó béke és barátság álland fenn. Ugyszintén az osztrák és a magyar alattvalók Koreában és a koreaiak az osztrák-magyar monarchiában személyük és vagyonuk tekintetében teljes biztonságot és oltalmat élvezendenek.

II. CZIKK.

1. A magas szerződő felek kölcsönösen biztositják egymásnak azon jogot, hogy magukat a másik szerződő fél udvaránál diplomácziai ügynök által képviseltessék, valamint hogy a kereskedelemnek államaikban megnyitott kikötőkbe és városokba főconsulokat, consulokat vagy alconsulokat kinevezhessenek.

Mindezen tisztviselők ugyanazon jogokat és szabadságokat élvezendik, mint a legnagyobb kedvezményben részesülő nemzet tisztviselői.

2. A szerződő felek mindegyikének diplomácziai képviselője és consuli hivatalnokai, valamint az alájuk rendelt hivatalos személyzet tagjai, a másik fél államainak bármely részében szabadon utazhatnak.

A koreai hatóságok a Koreában utazó osztrák-magyar tisztviselők részére utleveleket fognak kiállitani és azokat az őrizetükre szükséges kisérettel el fogják látni.

3. A szerződő felek főconsulai, consulai és alconsulai hivatalos müködésüket csak akkor kezdik meg, ha részükre azon állam uralkodója vagy kormánya által, a melyben székhelyük van, a müködhetési jog megadatott; nincs megengedve, hogy kereskedelmi ügyletekkel foglalkozzanak.

4. A szerződő feleknek továbbá jogukban álland, hogy a consuli ügyeiknek vezetésével egy harmadik állam diplomácziai ügynökeit és consuli hivatalnokait bizzák meg.

III. CZIKK.

1. Az osztrák és a magyar alattvalók és azok vagyona iránti biráskodás Koreában kizárólag Ő császári és apostoli királyi Felségének hatóságait illeti meg. Ezen hatóságok előtt fogják, a koreai hatóságoknak bármilynemü beavatkozása nélkül, mindazon panaszok tárgyalás és határozat tárgyát képezni, a melyek osztrák vagy magyar alattvalók ellen osztrák vagy magyar alattvalók által vagy más idegen államok alattvalói által emeltetnek.

2. A Koreában a koreai hatóságok vagy alattvalók által osztrák vagy magyar alattvalók ellen inditott keresetek és panaszok Ő császári és apostoli királyi Felségének hatóságai által tárgyalandók és döntendők el.

3. A Koreában Ő császári és apostoli királyi Felségének hatóságai és az osztrák vagy magyar alattvalók által koreai alattvalók ellen inditott keresetek és panaszok a koreai hatóságok által tárgyalandók és döntendők el.

4. Azon osztrák vagy magyar alattvalók, a kik Koreában valamely büntetendő cselekményt követnek el, Ő császári és apostoli királyi Felségének hatóságai által, hazájuk törvényei szerint veendők vizsgálat alá és büntetendők.

5. Azon koreaiak, kik Koreában osztrák vagy magyar alattvaló ellen követnek el büntetendő cselekményt, a koreai hatóságok által a koreai törvények szerint veendők vizsgálat alá és büntetendők.

6. A koreai kormánynak osztrák vagy magyar alattvalók ellen pénzbirságra vagy elkoboztatásra irányulólag oly vétségekért támasztott igényei, a melyek a jelen szerződésnek vagy az ahhoz csatolt vagy az annak alapján netalán később kibocsátandó szabályzatoknak határozataiba ütköznek, Ő császári és apostoli királyi Felségének hatóságai által vizsgálandók meg és döntendők el. Minden pénzbirság és elkobzás, mely az utóbbiaktól ily esetekben elrendeltetik, a koreai kormány javára esik.

7. Azon osztrák vagy magyar árúk, melyek valamely nyilt kikötőben a koreai hatóságok által lefoglaltatnak, a koreai hatóságok és Ő császári és apostoli királyi Felségének hatóságai részéről lepecsételendők és az előbbiek által mindaddig őrizetben tartandók, mig az utóbbiak határozatot nem hoztak.

Ha ezen határozat az árúk tulajdonosának javára szól, akkor azok Ő császári és apostoli királyi Felsége hatóságának további intézkedés végett azonnal kiadandók. Ha azonban a lefoglalt árúk tulajdonosa azoknak értékét a koreai hatóságoknál letette, akkor azok a tulajdonosnak, még mielőtt Ő császári és apostoli királyi Felségének hatósága által határozat hozatnék, kiadandók.

8. A Koreában, koreai biróságok vagy az osztrák-magyar consuli hatóságok előtt tárgyalt polgári és büntető ügyekben a kihallgatásoknál egy erre felhatalmazott és a panaszos nemzetiségéhez tartozó hivatalnok jelen lehet és az állásának megfelelő udvarias bánásmódban részesitendő. Ezen hivatalnoknak megengedendő, hogy a mennyiben szükségesnek találja, tanukat beidézhessen, kihallgathasson és azokat keresztkérdéseknek vethesse alá, és hogy az eljárás vagy a határozat ellen óvást emelhessen.

9. Ha valamely koreai alattvaló, ki ellen hazája törvényeibe ütköző kihágás miatt vád emeltetik, valamely osztrák vagy magyar alattvalónak Koreában fekvő birtokán vagy a koreai vizeken tartózkodó valamely osztrák vagy magyar kereskedelmi hajón menedéket keres; az osztrák-magyar consuli hivatalok a koreai hatóságok megkeresésére a kellő lépéseket megteszik az iránt, hogy a vádlott elfogattassék és az utóbbiaknak a vizsgálat megejtése végett kiszolgáltattassék. Az illetékes osztrák-magyar hatóság engedélye nélkül azonban a koreai hivatalnokoknak valamely osztrák vagy magyar alattvalónak birtokára annak beleegyezése nélkül menni, sem pedig valamely osztrák vagy magyar hajóra a hajóvezető beleegyezése nélkül lépni nem szabad.

10. A koreai hatóságok az illetékes osztrák-magyar consuli hivatal megkeresésére, a valamely büntetendő cselekmény elkövetésével vádolt osztrák vagy magyar alattvalókat, valamint Ő császári és apostoli királyi Felsége hadihajóinak és az osztrák vagy magyar kereskedelmi hajóknak szökevényeit le fogják tartóztatni és azokat az előbbinek ki fogják adni.

A szökevényeket illetőleg, a mennyiben osztrák-magyar consuli hivatal nem állana fenn, az illető hajóskapitány megkeresése is elegendő.

11. A Koreában tartózkodó osztrák és magyar alattvalókat megillető területen kivüli joghatóság meg fog szüntettetni, mihelyt Ő császári és apostoli királyi Felségének nézete szerint Korea királyságának törvényei és törvénykezési eljárása annyira módosittatni és reformáltatni fognak, hogy azon aggályoknak, melyek az osztrák vagy magyar alattvalóknak a koreai biráskodás alá való helyezése ellen jelenleg fennállanak, eleje fog vetethetni és a koreai birák olyan birói képesitéssel és olyan független állással fognak birni, mint az osztrák és a magyar birák.

IV. CZIKK.

1. Az osztrák és magyar kereskedelem számára jelen egyezmény életbeléptének napjától fogva a következő helyek nyittatnak meg:

a) Chemulpo (Jenchnan), Wönsan (Gensan) és Pusan (Fusan) kikötők, vagy ha ez utóbbi kikötő nem felelne meg, közelében levő bármely más kikötő;

b) Hanyang (Seoul) és Janghwachin városok, vagy ez utóbbi helyett annak közelében levő bármely más város.

E mellett kinyilvánittatik, hogy mihelyt a Koreával szerződéses viszonyban álló valamennyi többi kormányok azon jogról lemondanak, hogy Hanyang városban kereskedelmi telepeket állitsanak fel, ezen jog az osztrák vagy magyar alattvalók részére sem lesz többé igényelhető.

2. Az osztrák vagy magyar alattvalók jogositva lesznek a fentemlitett helyeken földbirtokokat vagy házakat vásárolni vagy bérelni és lakó házakat, raktárakat vagy gyárakat épiteni, községi kötelékeket alkotni és községi igazgatásukat önállóan szabályozni; ugyszintén a szabad vallásgyakorlat jogát is élvezik. Mindazon szabályok, melyek az idegenek letelepülésére szánt földterületek kiválasztását, körülhatárolását és felmérését vagy földeknek eladását az idegen kereskedelemnek megnyitott különböző koreai kikötőkben és helyeken illeti, a koreai hatóságok által az illetékes idegen hatóságokkal együttesen állapitandók meg.

3. Ezen földterületek a koreai kormány által a tulajdonosoktól megvásárolandók és használatra alkalmasakká teendők. Az ebből felmerülő költségek első sorban a földeladásokból befolyó bevételekből téritendők meg. Az évi földbér, mely a koreai hatóságok által az idegen hatóságokkal együttesen állapitandó meg, a koreai hatóságoknak fizetendő, melyek annak megfelelő részét a földadóért járó kárpótlás fejében visszatartják. A felesleg és a földeladásokból netán fenmaradó összegek egy községi alapba folynak, mely községi tanács által kezeltetik, melynek megalakitása tekintetében a koreai hatóságok az illetékes idegen hatóságokkal együttesen fognak határozni.

4. Az osztrák vagy magyar alattvalók az idegen telepitvények határain kivül 10 koreai Li kiterjedésben földeket, vagy házakat vásárolhatnak vagy bérelhetnek. Az ily földbirtok azonban mindennemü helyi szabályzatoknak és telekadóknak alá van vetve, a melyek arra nézve a koreai hatóságok által megállapittattak.

5. A koreai hatóságok az idegen kereskedelem számára megnyitott helyek mindenikében az idegenek részére egy megfelelő földterületet temetkezési helyül dijtalanul át fognak engedni. Ezen földterület semminemü földbérnek, földadónak vagy bármely más illetéknek nincs alávetve és kezelése a fent megjelölt községi tanácsnak tartatik fenn.

6. Az idegen kereskedelem számára megnyitott kikötők és helyektől 100 koreai Li távolságon vagy azon határokon belül, a melyek a szerződő felek illetékes hatóságai által jövőben meg fognak állapittatni, az osztrák vagy magyar alattvalóknak meg van engedve, hogy utlevél nélkül, tetszés szerint járjanak-keljenek. Az osztrák vagy magyar alattvalók továbbá jogositva vannak, hogy Koreában kedvtelésből vagy kereskedés czéljából utazhassanak, mindennemü árut, oly könyvek és más nyomtatványok kivételével, melyek ellen a koreai kormánynak kifogása van, szállithassanak és eladhassanak, valamint földterményeket az ország minden részében vásárolhassanak.

E végből azonban kötelesek magukat utlevelekkel ellátni, melyek a consuli hivatalok által állittatnak ki és a koreai helyi hatóságok által ellenjegyeztetnek vagy lebélyegeztetnek. Ezen utlevelek az utazók által azon kerületekben, a melyeket érintenek, megvizsgálás végett kivánatra előmutatandók. Ha azok rendben találtattak, a tulajdonosnak az utazás folytatása megengedtetik és szabadságában áll az általa szükségelt szállitási eszközöket megszerezni. Ha valamely osztrák vagy magyar alattvaló a fent megjelölt határokon kivül utlevél nélkül utazik, vagy ha az ország belsejében valamely törvénytelen cselekményt követ el, elfogatandó és megbüntetés végett a legközelebbi osztrák-magyar consulnak átadandó; az illetőt a koreai hatóságok az elfogatástól eltekintve, rossz bánásmódban nem részesithetik. A ki az emlitett határokat utlevél nélkül lépi át, száz mexikói dollárig terjedhető pénzbirsággal büntettetik, melyen kivül egy hónapig terjedhető fogságbüntetés szabható ki.

7. Az osztrák vagy magyar alattvalók Koreában azon községi és rendőri rendeleteknek vannak alávetve, melyek a csend és közrend fentartása végett a szerződő felek illetékes hatóságai által megállapittattak. Ezen rendeletek az osztrák és a magyar alattvalókra nézve kötelező erővel fognak birni, mihelyt azok Ő császári és apostoli királyi Felségének illetékes hatóságai által kellőleg közhirré fognak tétetni; ugyszintén az azokba ütköző cselekmények ezen hatóságok által büntettetnek.

V. CZIKK.

1. Az idegen kereskedelem számára megnyitott helyek mindegyikében az osztrák vagy magyar alattvalók korlátlanul jogositva vannak mindennemü árut, a jelen szerződés által megtiltottak kivételével, az idecsatolt tarifában megállapitott vámok lefizetése mellett, bármely idegen és a megnyitott koreai kikötőkből behozni, eladni vagy Koreának, vagy más államoknak alattvalóitól vásárolni és bármely idegen és a megnyitott koreai kikötőkbe kivinni. Jogositva vannak koreai alattvalókkal vagy más államok alattvalóival akadálytalanul és a koreai hatóságok vagy más személyek közbenjötte nélkül üzleteket kötni, valamint szabadságukban áll mindennemü ipari foglalkozást üzni.

2. A valamely idegen kikötőből behozott mindazon árúk tulajdonosai, vagy czimzettei, a melyekért a vám az emlitett tarifa szerint megfizettetett, jogositva vannak az árúknak bármely idegen kikötőbe való ujbóli kivitelénél, ha ez a koreai időszámitás szerint, a behozatal napját követő tizenhárom hónapon belül történik, a lefizetett behozatali vám összegéről vámvisszatéritési igazolványt követelni, feltéve, hogy az eredeti csomagolás még sértetlen. Ezen vámvisszatéritési igazolványok a koreai vámhivatalok által vagy kivá-

natra készpénzben beváltatnak, vagy minden nyilt koreai kikötőben a vámfizetéseknél készpénz helyett elfogadtatnak.

3. Ha a koreai árúk az egyik koreai nyilt kikötőből a másikba küldetnek, a kivitelnél fizetett vám az elindulási kikötőben visszafizetendő, mihelyt vámhivatali igazolvány által igazoltatik, hogy az árú a rendeltetési kikötőbe megérkezett, vagy ha kellő bizonyiték nyujtatik arra nézve, hogy az illető árúk hajótörés következtében elvesztek.

4. Mindazon, az osztrák vagy magyar alattvalók által Koreába bevitt áru, a melyért a vámok az ezen szerződéshez csatolt tarifa szerint megfizettettek, egyszersmindenkorra minden további pótdij, fogyasztási illeték és átviteli vám fizetése alól mentes; tekintet nélkül arra, hogy azok a behozatali kikötőben maradnak-e, avagy egy másik nyilt koreai kikötőbe vagy az országnak más részébe szállittatnak-e. Hasonlókép a kivitelre szánt minden koreai árunak a nyilt kikötőkbe való elküldése bárminemü korlátozástól teljesen menten fog megtörténni és azok semminemü adónak, illetéknek vagy átviteli vámnak nem lesznek alávetve, sem a termelés helyén, sem a nyilt kikötőhöz való szállitás közben, Koreának bármely részéből jöjjenek is.

5. A koreai kormánynak szabadságában áll az árúknak vagy utasoknak Koreának nem nyilt kikötőjébe való szállitása végett osztrák vagy magyar kereskedelmi hajókat bérelni. Ez a koreai alattvalóknak is szabadságában áll, ha ahhoz a koreai hatóságok hozzájárulnak.

6. Ha a koreai kormánynak alapos aggálya van arra nézve, hogy az országban éhinség törhetne ki; akkor ő Felsége Korea királya, a gabonanemüeknek bármelyik vagy valamennyi nyilt koreai kikötőből idegen országokba való kivitelét időnkint rendeletileg megtilthatja és az ily tilalom a Koreában levő osztrák vagy magyar alattvalókra kötelező erejüvé válik egy hónap multával azon időponttól számitva, a melyben az a koreai hatóságok által a kérdéses kikötőben székelő osztrák-magyar consulnak hivatalos tudomására hozatott; a tilalom azonban nem fog hosszabb ideig fennállani, mint a meddig egyátalán arra szükség van.

7. Az osztrák vagy magyar kereskedelmi hajók registertonnánkint 30 mexikói cent tonnapénzt fizetnek. A tonnapénznek egyszeri lefizetése által a hajó jogositva van bármely vagy valamennyi koreai nyilt kikötőt négy havi időközön belül felkeresni a nélkül, hogy további illetékeknek vettetnék alá. A tonnapénzek mind a világitó tornyok és hajójelzők berendezésére, valamint uszoroknak a koreai partokon, különösen a nyilt kikötőkhöz vezető bejárásokon leendő felállitására és horgonyzási helyeiknek mélyitésére és egyéb javitására fognak fordittatni. Azon bárkák, melyek a nyilt kikötőkben be- és kirakodási czélokra használtatnak, tonnapénzt nem fizetnek.

8. Ezennel megállapittatik, hogy a jelen szerződéssel egyidejüleg a hozzácsatolt tarifa és kereskedelmi szabályok életbe lépnek. A szerződő felek illetékes hatóságai az emlitett szabályokat időről-időre felülvizsgálat alá vehetik, hogy közös megegyezés utján oly módositásokat és kiegészitéseket eszközöljenek, a melyeknek czélszerüségét a tapasztalat igazolja.

VI. CZIKK.

Azon osztrák vagy magyar alattvaló, a ki az idegen kereskedelem számára meg nem nyitott koreai kikötők vagy helyek egyikébe árúkat becsempész

vagy becsempészni megkisérli, ezen árúk értékének kétszeresét tartozik megfizetni és maguk az árúk elkoboztatnak. A koreai helyi hatóságok az ily árúkat lefoglalhatják és minden osztrák vagy magyar alattvalót letartóztathatnak, a kinek a csempészkedésben, vagy a csempészkedés kisérletében része van. A letartóztatott egyéneket a koreai hatóságok az ügy megvizsgálása végett azonnal a legközelebbi osztrák-magyar consuli hivatalhoz tartoznak vezetni, az árúkat ellenben mindaddig visszatarthatják, mig az ügyben végérvényes határozat nem hozatott.

VII. CZIKK.

1. Ha valamely osztrák vagy magyar hajó Korea partjain hajótörést szenved, vagy zátonyra jut, a helyi hatóságok kötelesek késedelem nélkül megtenni a szükséges intézkedéseket azon czélból, hogy a hajót és rakományát a fosztogatástól, az ahhoz tartozó személyeket pedig minden méltánytalan bánásmódtól megóvják, és hogy ezenkivül a netalán szükséges segélyt nyujtsák. A helyi hatóságok kötelesek az esetről a legközelebbi osztrák-magyar consult azonnal értesiteni és szükség esetén a hajótörötteknek a legközelebbi nyilt kikötőhöz leendő szállitásuk czéljából szállitási eszközöket rendelkezésükre bocsátani.

2. Mindazon kiadások, melyek a koreai kormány részéről a hajótörött osztrák vagy magyar alattvalók mentése, felruházása, ellátása, és tovaszállitása, a megfultak hulláinak kifogása, a betegek és megsérültek orvosi kezelése és a halottak eltemetése következtében felmerültek; a mennyiben a hajó kapitánya által meg nem térithetők, Ő császári és apostoli királyi Felségének illető kormánya által téritendők meg.

3. A mi azonban azon kiadásokat illeti, a melyek valamely roncsolt hajónak vagy a hajón levő árúknak megmentése, illetve fentartása czéljából tétetnek, azoknak megtéritéseért az osztrák-magyar monarchia nem felelős. Az ilynemü kiadásokért a megmentett árúk szavatolnak és azok az árúk átvétele alkalmával az érdekeltek által fizetendők vissza.

4. A kormányhivatalnokoknak és a helyi és rendőri közegeknek kiadásai, a kik a hajóroncshoz mennek, a hajótörötteket kisérő hivatalnokok utazási költségei, valamint a hivatalos levelezés költségei a koreai kormány által nem fognak felszámittatni, hanem általa fognak viseltetni.

5. Ha az osztrák vagy magyar hajók vihar következtében vagy tüzelő anyag vagy élelem hiánya miatt kényszeritve voltak Koreának valamely nem nyilt kikötőjébe befutni, akkor azoknak meg van engedve, hogy ott kijavitásokat tehessenek és magukat a szükséges készletekkel elláthassák. A felmerülő költségeket a hajó kapitánya tartozik viselni. A koreai hatóságok és lakosok a hajónak segélyt fognak nyujtani és azt a szükségesekkel el fogják látni.

VIII. CZIKK.

1. Mindenik magas szerződő fél hadi hajóinak szabadságában áll, a másik fél bármely kikötőjét meglátogatni. A hadi hajóknak mindennemü élelmiszer beszerzése és a kijavitások eszközlése tekintetében mindennemü könnyités nyujtandó. Azok a kereskedelmi és kikötői szabályoknak nincsenek alávetve, sem vámok vagy bárminemü kikötő-illetékek fizetésére nem köteleztetnek.

2. Ha Ő császári és apostoli királyi Felségének hadi hajói meg nem nyitott koreai kikötőket látogatnak meg: a tisztek és a legénység a partra szállhatnak ugyan; de a nélkül, hogy utlevelekkel el volnának látva, az ország belsejébe nem mehetnek.

3. Az Ő császári és apostoli királyi Felsége hadi tengerészetének használatára szolgáló készletek a megnyitott koreai kikötőkben partra szállithatók és az osztrák-magyar hivatalnokok felügyelete alatt beraktározhatók a nélkül, hogy azok után vám fizettetnék. Ha azonban az ilynemü készletek eladatnak, a vevő a megfelelő vámot a koreai hatóságoknak megfizetni köteles.

4. A koreai kormány az Ő császári és apostoli királyi Felsége hadi tengerészetéhez tartozó hajóknak, melyek a koreai vizekben mérési munkálatokkal foglalkoznak, minden lehető könnyitést nyujtand.

IX. CZIKK.

1. Az osztrák vagy a magyar alattvalók Koreában jogositva vannak, koreai alattvalókat tanitói, tolmácsi, szolgai, vagy bármely más törvényszerü minőségben alkalmazni, a nélkül, hogy e tekintetben a koreai hatóságok részéről bármely korlátozásnak vettetnének alá. Hasonlókép az osztrák vagy magyar alattvalóknak a koreai hatóságok vagy alattvalók részéről bármely törvényes minőségben való alkalmazása semminemü korlátozásnak nincs alávetve.

2. A szerződő felek egyikének alattvalói, a kik a másik fél területére mennek, hogy annak nyelvét, irodalmát, törvényeit, müvészetét vagy iparát tanulmányozzák, vagy ott tudományos kutatásokat tegyenek, eljárásukban minden lehető könnyitésben fognak részesülni.

X. CZIKK.

Ezennel megállapittatik, hogy azon naptól fogva, a melyen a jelen szerződés életbelép, Ő császári és apostoli királyi Felségének kormányai, hivatalnokai és alattvalói mindazon kiváltságokban, szabadságokban és előnyökben, különösen a be- és kiviteli vámok tekintetében fognak részesülni; melyek ezen időben ő Felsége Korea királya által bármely más hatalom kormányának, közhivatalnokainak vagy alattvalóinak engedélyeztetnek, vagy jövőben engedélyeztetni fognak.

XI. CZIKK.

Tiz év lefolyása után azon időponttól számitva, a melyben a jelen szerződés életbelép, a szerződő felek mindegyike jogositva van, miután ez iránti szándékát egy évvel megelőzőleg a másik féllel közölte, a jelen szerződésnek vagy az ahhoz csatolt tarifának átvizsgálását követelni, hogy közös megállapodás utján oly módositásokat tehessenek, melyek a tapasztalat szerint kivánatosaknak bizonyultak.

Ez alkalommal megállapodás történt arra nézve, hogy ha mindazon kormányok, melyek Koreával szerződéses viszonyban vannak, később a szerződések átvizsgálásába általában beleegyeznének; ahhoz az osztrák-magyar monarchia is hozzájárul a nélkül, hogy a fentebbi határidőre igényt tartana.

XII. CZIKK.

Minden az Ő császári és apostoli királyi Felségének hatóságai által a koreai hatóságokhoz intézett hivatalos közlemény egyelőre chinai forditással látandó el.

XIII. CZIKK.

Jelen szerződés Ő Felsége Ausztria császárja, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya és Ő Felsége Korea királya által névaláirással és pecséttel jóváhagyandó.

A jóváhagyási okmányok lehetőleg mielőbb, de legkésőbb az aláirás napjától számitott egy év alatt Hanyangban (Seoul) kicserélendők. A szerződés, mely a szerződő felek kormányai által kihirdetendő, a jóváhagyási okmányok kicserélésének napján lép életbe.

Minek hiteléül a mindkét részről meghatalmazottak jelen szerződést aláirták és pecsétjeikkel ellátták.

Kelt Tokioban, három példányban, 1892. évi junius hó 23-ik napján, mely a koreai időszámitás 501. év 5. hónap 29. napjának felel meg, s mely Kuang Hsü chinai uralkodásának 18. évébe esik.

(P. H.) *Biegeleben* s. k.
(P. H.) *Kwon Chai Hinng* s. k.

Szabályok, melyek szerint az osztrák és a magyar kereskedelem Koreában gyakorlandó.

I. Hajók beérkezése és bevallása.

1. Valamely osztrák vagy magyar hajónak valamely koreai kikötőbe történt beérkezte után 48 óra alatt (vasár- és ünnepnapokat kivéve) tartozik a kapitány az osztrák-magyar consul átvételi elismervényét, melyben bizonyittatik, hogy a hajóokmányok az osztrák-magyar consulatusnál letétettek, a koreai vámhatóságoknak átadni; azután tartozik hajóját egy jegyzék átadása utján bevallani, melyben a hajó, a kiindulási kikötő, a kapitány neve, az utasok száma és a mennyiben kivántatnék, azok nevei is, a hajó tonnatartalma és a legénység száma fel van tüntetve. Ezen jegyzék a kapitány által a valósággal megegyezőnek elismerendő és aláirandó. Egyszersmind köteles a hajórakományra vonatkozólag irásbeli hajónyilkozatot átnyujtani, mely a szállitmányok darabszámát és jegyeit, valamint azok tartalmát, ugy a mint azok a raklevelekben fel vannak jegyezve, a czimzettek neveivel együtt kimutatja. A kapitány köteles ezen jegyzék helyességét elismerni és azt névaláirásával ellátni. Mihelyt valamely hajó bevallása szabályszerüen eszközöltetett, a vámhatóságok a fedélnyilások kinyitására engedélyiratot fognak kiszolgáltatni, mely irat a hajón tartózkodó vámközegnek felmutatandó. Ha a hajórakomány kirakása ily engedély kinyerése nélkül megkezdetnék, a kapitány pénzbirság alá esik, mely egyszáz mexikói dollárnál nagyobb nem lehet.

2. Ha a hajónyilatkozatban tévedés fedeztetik fel, akkor ez a nyilatkozat át-

adása után a következő 24 órán belül (vasár- és ünnepnapokat bele nem számitva) bármily illeték fizetésének kötelezettsége nélkül kiigazitható; ellenben minden, a hajónyilatkozaton ezen határidő lefolyása után eszközölt változtatásért, vagy abba valamely tétel beiktatásáért 5 mexikói dollárnyi illeték fizetendő.

3. Azon kapitány, ki hajóját a jelen szabályzat által megállapitott időn belül a koreai vámhivatalnál bevallani elmulasztja, pénzbirságot tartozik fizetni; mely minden 24 óráért, melyben hajójának bevallását elmumulasztotta, 50 mexikói dollárnál nagyobb nem lehet.

4. Oly osztrák vagy magyar hajó, mely (vasár- és ünnepnapokat bele nem számitva) 48 óránál tovább a kikötőben nem marad és fedélnyilásait ki nem nyitja, továbbá oly hajó, mely csakis rossz időjárás vagy élelmi szerek hiánya által késztetve kerül valamely kikötőbe; mindaddig nem tartozik magát bevallani vagy tonnailletékeket fizetni, mig kereskedelmi ügyleteket nem köt.

5. Mihelyt valamely hajó kapitánya az elindulási bevallást eszközölni óhajtja, tartozik a vámhatóságoknak elindulási nyilatkozatot átadni, mely hasonló adatokat tartalmaz, mint a beérkezési nyilatkozatban felsoroltak. A vámhatóságok ezután elbocsátási engedélyiratot fognak kiállitani és a consulnak a hajóokmányok átvételéről szóló elismervényét vissza fogják adni. Ezen okmányok a consulatusnak átadandók, mielőtt a hajóokmányok a kapitánynak visszaadatnának.

6. Ha valamely hajó a kikötőt elhagyná a nélkül, hogy a fentemlitett módon elbocsáttatott volna, a kapitány pénzbirság alá esik, mely 200 mexikói dollárnál nagyobb nem lehet.

7. Az osztrák és a magyar gőzösök ugyanazon napon, melyen megérkeztek, el is indulhatnak, mely esetben nem tartoznak hajónyilatkozatot átadni, kivéve oly árúkra nézve, melyek az érkezési kikötőben ki vagy átrakandók.

II. A rakomány ki- és berakása és vámfizetés.

1. Valamely áru behozója, ki azt partra kiszállitani óhajtja, tartozik e czélból a vámhivatalhoz kérvényt intézni és aláirni, mely kérvényben saját neve, a hajó neve, melylyel az árúk behozattak, a szállitmányok darabszáma, jegyei és azok tartalma s értéke feltüntetendő, s melyben elismerendő, hogy ezen bevallás a valónak megfelel. A vámhatóságok minden egyes áruküldeményre vonatkozólag az áruszámla felmutatását kivánhatják. Ha ez fel nem mutattatnék, vagy annak hiánya kielégitő módon nem igazoltatnék, akkor jogában áll a tulajdonosnak áruit a tarifaszerü illeték kétszeresének lefizetése mellett partra szállitani, az igy beszedett illeték-többlet azonban, mihelyt az áruszámla felmutattatik, visszaszolgáltatandó.

2. Minden ily módon bevallott áru a vámközegek által az erre meghatározott helyeken megvizsgálható. Ezen vizsgálat haladéktalanul és az árúk épségének megsértése nélkül eszközlendő és a darabok a vámhatóságok által azonnal — a mennyire az lehetséges — előbbi állapotukba visszahelyezendők.

3. Az esetre, ha a vámhatóságok azt vélnék, hogy valamely oly áru értéke, mely értékvám alá esik, a behozó vagy kivivő által tulságos alacsonyan vallatott be, tartoznak őt felhivni, hogy a vámot azon érték után fizesse, mely a vámhivatal becsmestere által eszközölt becslés utján megállapittatik. Ha

azonban a behozó vagy kivivő ezen becsléssel elégedetlen, akkor tartozik 24 órán belül (vasár- és ünnepnapokat bele nem számitva) indokait a vámközeggel tudatni és a maga részéről becslőt megnevezni a czélból, hogy ujabb becslés eszközöltessék. Tartozik ezután az árúk értékét ugy bevallani, a mint az ezen ujabb becslés alkalmával megállapittatott. A vámközeg ezek után saját választása szerint a vámot vagy az ezen ujabb becslés által megállapitott érték után fogja kivetni, vagy pedig az árukat a behozótól vagy kivivőtől az igy megállapitott áron és 5%-nyi felülfizetéssel meg fogja vásárolni. Utóbbi esetben a vételár a behozónak vagy kivivőnek 5 nappal azon nap után fizetendő ki, melyen ez a saját becslője által megállapitott értéket bevallotta.

4. Mindazon árúk után, melyek a behozatali szállitás alkalmával megsérültek, a szenvedett értékcsökkenéssel megfelelő arányban álló vámmérséklés engedélyezendő. Ha ezen mérséklés összegére nézve vita keletkeznék, akkor ez az előbbeni czikkben megjelölt módon egyenlitendő ki.

5. Minden kivitelre szánt áru, a hajóra való berakás előtt a koreai vámhivatalnál bevallandó. A berakás iránti kérelem irásban nyujtandó be és benne azon hajó neve, melyen az áru kivitetni fog, a darabok jegyei és száma, valamint azok tartalmának mennyisége, neme és értéke megnevezendők. A kivivő tartozik irásban elismerni, hogy a kérelem az összes benne felsorolt árúk hű jegyzékét tartalmazza és tartozik azt névaláirásával ellátni.

6. Más, mint a koreai vámhatóságok által meghatározott helyeken vagy a napnyugta és napkelte közötti órákban, ugyszintén vasár- és ünnepnapokon semmiféle áru sem partra nem szállitható, sem hajóra nem rakható, hacsak nem a vámhatóságok különös engedélyével, a melyek az ez által okozott rendkivüli szolgálat fejében megfelelő illetékekre igényt tarthatnak.

7. A behozók vagy kivivők részéről az általuk teljesitett vámtulfizetések miatt, vagy a vámhatóságok részéről nem teljesen befizetett vámok miatt támasztott igények csakis a vámfizetés napjától számitott 30 napon belül érvényesithetők.

8. A személypodgyász nem vallandó be; ez a vámközegek által megejtett vizsgálat után bármikor partra szállitható, vagy hajóra rakható. Az osztrák vagy magyar hajók és ezek legénysége vagy utasai használatára szánt készletek számára a vámközegek kivánatra engedélyjegyeket fognak kiszolgáltatni.

9. Hajók, melyek javitást szükségelnek, rakományaikat e czélból vám fizetése nélkül partra szállithatják. Minden ily módon partra szállitott áru a koreai hatóságok gondozása alatt marad és tartozik a kapitány minden a beraktározásért, munkateljesitésért és felügyeletért járó igazolt kidást megfizetni. Ha azonban ily rakománynak valamely része eladatik, akkor ezen eladott részért a tarifaszerü vámok megfizetendők.

10. A ki rakományokat átrakodni óhajt, tartozik előzőleg a vámhatóságoktól engedélyjegyet kieszközölni.

III. A vámjövedék védelme.

1. A vámhatóságoknak jogukban áll kikötőikben minden osztrák vagy magyar kereskedelmi hajóra vámközegeket küldeni. Ezen vámközegek a hajó mindazon részeibe, melyekben árúk beraktározvák, bebocsátandók, udva-

rias bánásmódban részesitendők és számukra illő hajlék kijelendő, a milyet a hajó nyujt.

2. A fedélnyilások és minden egyéb bejáratok a hajó azon részében, melyben árúk vannak beraktározva, a koreai vámközegek által a napnyugta és napkelte közti órákban, valamint vasár- és ünnepnapokon, pecsétek, lakatok vagy egyéb záró eszközök alkalmazása által biztosithatók és az esetre, ha valaki kellő engedély nélkül valamely igy biztositott bejáratot önhatalmulag kinyitna, vagy valamely, a koreai vámközegek által alkalmazott pecsétet, lakatot vagy egyéb záró eszközt feltörne; akkor nemcsak az igy vétkező személy, hanem a hajó kapitánya is pénzbirság alá esik, mely egyszáz mexikói dollárnál nagyobb nem lehet.

3. Azon osztrák vagy magyar alattvaló, ki árúkat, melyek a fent megjelölt módon a vámhivatalnál kellően be nem vallattak, vagy szállitmány-darabokat, melyek más árúkat tartalmaznak, mint a melyek a kikötési és elindulási engedély iránti kérvényben feltüntettettek, vagy tiltott árúkat hajóra rakat vagy partra szállit, vagy berakni vagy partra szállitani megkisérel, ezen árúk értékének kétszeres összegében elmarasztaltatik és az árúk elkoboztatnak.

4. Mindenki, a ki hamis nyilatkozatot vagy elismervényt oly szándékkal ir alá, hogy Korea jövedelmét megröviditse, pénzbirság alá esik, mely kétszáz mexikói dollárnál nagyobb nem lehet.

5. Ezen szabályzat bármely határozmányának megsértése, melyre abban büntetés különösen megállapitva nincs, pénzbirsággal büntethető, mely egyszáz mexikói dollárnál nagyobb nem lehet.

6. Az osztrák-magyar consuli hivatalok tartoznak nemzetbelieiket ép úgy a szerződés határozmányainak megtartására, mint mindazon vám- és kikötői szabályok követésére utasitani, melyek elrendelését a koreai vámigazgatás az illetékek beszedésének és a vámszolgálat teljesitésének érdekében esetleg szükségesnek találná; feltéve, hogy ily szabályok kellően közzététettek és az előbbeni megállapodásokkal ellentétben nem állanak, sem pedig az osztrákoknak és magyaroknak a szerződés által Koreában engedélyezett jogokat nem csorbitják.

Jegyzet. A jelen szabályok által megkivánt összes okmányok és minden egyéb a koreai vámhatóságokhoz intézett közlések angol nyelven állithatók ki.

(P. H.) *Biegeleben* s. k.
(P. H.) *Kwon Chai Hinng* s. k.

Jegyzőkönyv.

A fentnevezett meghatalmazottak ezennel a következő nyilatkozatot teszik s azt ezen szerződéshez csatolják:

1. Ezen szerződés határozmányai alkalmaztatnak az osztrák-magyar monarchia főnhatósága és védnöksége alatt álló összes országokra.

2. A szerződésnek mindkét fél által aláirt és pecséttel ellátott chinai forditása mellékelve van. Szerződésszerü szövegnek azonban az angol szöveg tekintendő.

Továbbá ezennel megállapittatik, hogy ezen jegyzőkönyv a jelen szerződéssel egyidejüleg a magas szerződő felek elé terjesztendő, és hogy ezen

szerződés jóváhagyásába a jelen jegyzőkönyv elismerése is belefoglalandó, melynek külön jóváhagyása tehát nem lesz szükséges.

Minek hiteléül a fentnevezett meghatalmazottak ezen jegyzőkönyvet a mai napon aláirták és pecséteikkel ellátták.

Kelt Tokioban, 1892. évi junius hó 23-án, mely a koreai időszámitás 501. év 5. hónap 29. napjának felel meg, s mely Kuang Hsü chinai uralkodásának 18-ik évébe esik.

(P. H.) *Biegeleben* s. k.
(P. H.) *Kwon Chai Hinng* s. k.

Behozatali tarifa.

(A vámtétel szerint osztályozva.)

I. CSOPORT.

Vámmentes áruk.

Mezőgazdasági eszközök.
Könyvek, térképek, föld- és tengeri abroszok.
Szinarany és ezüst rudak.
Arany és ezüst érmek.
Tüzfecskendők.
Találmányminták.
Csomagolásra szolgáló zsákok és gyékények, theacsomagoláshoz való ólom, és árúk becsomagolására szolgáló kötelek.
Mindennemü növények, fák és cserjék.
Mustrák kisebb mennyiségekben.
Tudományos műszerek, u. m. természettani, számtani, meteorologiai és mütői műszerek és ezek tartozékai.
Személypodgyász.
Nyomdabetük, ugy ujak, mint régiek.

II. CSOPORT.

Áruk, melyek a bevitelnél 5%-nyi értékvám alá esnek.

Timsó.
Horgonyok és lánczok.
Bambus, hasitva vagy nem.
Fakéreg és egyéb cserző anyagok.
Bab, borsó és mindennemü hüvelyesek.
Csontok.
Téglák (fedélcserepek is).
Kámfor, nyers állapotban.
Kőszén és koksz.
Pamut, nyers állapotban.
Mindennemü gyógyfűszerek és gyógyszerek.

Friss halak.
Len, kender és juta.
Tüzkovák.
Mindennemü durva és finom liszt.
Mindennemü friss gyümölcs.
Enyv.
Mindenféle gabona és mag.
Guano és mindenféle trágya.
Bőrök nyers állapotban és meg nem munkálva.
Mindennemü szarvak és paták, a mennyiben azokra nézve más határozmány nem állapittatott meg.
Kerosin, kőolaj és egyéb ásványolajok.
Papiros lámpások.
Mész.
Gyufa.
Chinai és japáni padló-gyékények, cocosból stb. közönséges minőségüek.
Friss hus.
Mindennemü fémek melencze formában, tuskókban, rudakban, lemezekben, pálcza alakban, táblákban, pléhekben, abroncsokban, sikokban, pántokban és lapokban, T-alaku és szögletvas, ócska és töredékvas.
Olajpogácsák.
Olajfa (tung yu).
Papiros (közönséges minőségü).
Szemesbors.
Szurok és kátrány.
Rotang (széknád), hasitva vagy nem.
Mérlegserpenyők és mérlegek.
Mindennemü vetőmagvak.
Szappan, közönséges minőségü.
Soja (mártások), chinaiak és japániak.
Mindennemü czérna és fonalak, a selyemből valók kivételével.
Papiros napernyők.
Növényi anyagok, frissen száritva és sózva.
Gyapju nyers állapotban.
Mindennemü fonál, pamutból, lenből, kenderből, stb.
Minden fel nem sorolt czikk nyers állapotban, vagy fel nem dolgozva.

III. CSOPORT.

Áruk, melyek a bevitelnél $7^1/_2$%-nyi értékvám alá esnek.

Italok, u. m. limonádé, gyömbérsör, szódaviz és ásványvizek.
Ágytakarók, durva gyapjutakarók.
Indiai fernambukfa.
Gombok, csatok, horgok és füzőkarikák, stb.
Gyertyák.
Vitorlavászon (canvas).
Mindennemü szőnyegek és gyapjuból való padlótakarók, tapéták.
Cement, portland és egyéb cement.

Faszén.
Mindennemü vegyészeti anyagok.
Órák (torony-, fali- és álló órák) és ezek alkatrészei.
Mindennemü ruhák és ruházati tárgyak, kalapok, csizmák, czipők, stb.
Selyemgubók.
Mindennemü és nagyságu kötelek és alattságok.
Mindennemü pamutgyártmányok.
Mindennemü pamutból és selyemből vegyesen szőtt szövetek.
Mindennemü pamutból és gyapjuból vegyesen szőtt szövetek.
Mindennemü késmüves munkák.
Festékek (festésre, mázolásra), festő-olajok és festékkeveréshez szükséges anyagok.
Agyagárúk.
Legyezők.
Tollak.
Nemez.
Halak, száritva és sózva.
Czin- (staniol) füst, rézfüst és minden más füst, az arany és ezüst füst kivételével.
Gyümölcs, száritva, sózva és becsinálva
Gummi-gutti.
Mindennemü üvegárúk.
Üveg, ablaküveg, festetlen és festve, minden minőségben.
Napon fehéritett vászon és minden kender és jutaszövet, stb.
Mindennemü szőr.
Cserzett és kikészitett bőrök.
Mindennemü vizahólyagok.
Mindennemü lámpák.
Minden közönséges minőségü festetlen bőr.
Vászon, lenből és pamutból, lenből és gyapjuból, lenből és selyemből, vegyesen szőtt szövetek, szürkén, fehéren vagy szinnyomatosan.
Finomabb minőségü gyékények, japáni «tatamis» stb.
Hus, száritva és sózva.
Tajtékárúk.
Mindennemü fémek, csövekben és hengerekben, hornyolva vagy galvanizálva, drót, aczél, fehér pléh, nikkel, platina, kéneső, ujezüst, tutanego vagy fehér réz, sárga fém, tisztitatlan arany és ezüst.
Mindennemü fémgyártmányok, u. m. szegek, srófok, szerszámok, gépek, vasuti épitő anyag és vasárúk.
Mozaikmunkák.
Mindenféle moszkitóhálók.
Varró- és gombostük.
Mindennemü növényi olajok.
Mindennemü viaszos vászon, padlózat számára való is.
Mindennemü papiros, a mennyiben erre más határozmány megállapitva nincs.
Deszkák puha fából.
Közönséges minőségü porczellán.
Gyanta.

Só.
Sapan fa.
Tengeri termékek, u. m. tengeri fü, bicho de mar stb.
Selyem nyers állapotban, motollálva, czérnázva, floretselyem vagy selyemhulladékok.
Selyemgyártmányok, melyekre nézve más határozmány megállapitva nincs.
Szemüvegek.
Szeszes folyadékok korsókban.
Mindennemü irószerek, tiszta lapokból álló könyvek stb.
Kövek és pala, vágva és megmunkálva.
Mindennemü czukor, barna és fehér, melasse és szörp.
Kén.
Mindennemü eledel és conservek.
Faggyu.
Thea.
Esernyők és napernyők selyemből vagy pamutból.
Esernyő- és napernyő-vázak.
Firnisz.
Hosszu metélt tészta (vermicelli).
Mindennemü zsebórák és azok alkatrészei.
Viasz, növényviasz is.
Viaszos vászon.
Mindennemü bor hordókban vagy palaczkokban.
Puhafa, épületfa is.
Mindennemü gyapjugyártmányok.
Gyapjuból és selyemből vegyesen szőtt mindennemü szövetek.
Minden külön meg nem nevezett félgyártmány.

IV. CSOPORT.

Áruk, melyek a behozatalnál 10%-nyi értékvám alá esnek.

Fegyverek, lőfegyverek, madárpuskák stb., a mennyiben külön engedélylyel behozatnak.
Sör, porter sör és gyümölcsbor (cider).
Kámfor, tisztitva.
Karmin.
Tiszta selyemből készült ruhaneműek.
Mindennemü sütemények és czukrosságok.
Robbanó anyagok bányászati czélokra stb., a mennyiben külön engedélylyel behozatnak.
Arany- és ezüstfüst.
Mindennemü butor.
Tükörüveg, foncsoros vagy foncsortalan, berámázva vagy be nem rámázva.
Haj.
Kaucsuk, kidolgozva vagy nem.
Közönséges lakkárúk.
Jobb minőségü bőr, szinnyomatosan, mustrásan vagy festve.

Mindennemü bőrgyártmányok.
Mindennemü likőrök hordókban vagy palaczkokban.
Pecsétnek való anyagok stb.
Zene-dobozok.
Mindennemü hangszerek.
Festett papiros, fényüzési papiros, papirostapeták.
Illatszerek.
Fényképező készülékek.
Mindennemü festmények, nyomtatványok, fényképek, metszetek (réz- és aczélmetszetek, fametszetek), keretekben vagy a nélkül.
Deszkák kemény fából.
Mindennemü platirozott árúk.
Finomabb minőségü porczellán.
Nyerges munkák és lószerszámok.
Selyem czérna vagy floret-selyem matringokban.
Selyem gyártmányok, u. m. gaze, krepp, japáni borostyánkő, szines fénytafota, satin, satin-damaszt, mustrás satin, japáni fehér selyem («habutai»).
Finomabb minóségü szappan.
Kristályczukor.
Távcsövek és tábori látcsövek.
Fogpor.
Bőröndök és tarisznyák.
Selyembársony.
Czinóber.
Keményfa, épületfa is.
Mütárgyak.
Minden külön meg nem nevezett készgyártmány.

V. CSOPORT.

Áruk, melyek után a bevitelnél 20%-nyi értékvám fizetendő.

Borostyánkő.
Mesterséges virágok.
Madárfészkek.
Kocsik.
Cochenille.
Korállok, feldolgozva vagy fel nem dolgozva.
Arany-, ezüst- vagy selyemhimzések.
Zománcz-árúk.
Tüzijátékok.
Prémek, finomabbak: mint czoboly, tengeri vidra, tengeri fóka, hal-vidra, hód, stb.
Ginseng, vörös, fehér, nyers és leszürt.
Hajdisz aranyból és ezüstből.
Tömjén-szárak.
Elefántcsont fel vagy fel nem dolgozva.
Jade- (Nephrit-) árúk.
Ékszerek, valódi vagy utánzottak, drágakövek.

Fénymázárúk, finomabbak.
Pézsma.
Gyöngyök.
Arany- és ezüst-lapok.
Rhinoceros-szarvak.
Mindennemü illatos fa.
Mindennemü füszerek.
Mindennemü szesz, hordókban vagy palaczkokban.
Mindennemü és alaku dohány.
Teknősbéka-héj, feldolgozva vagy fel nem dolgozva.

VI. CSOPORT.

Eltiltott árúk.

Hamisitott droguista-árúk és gyógyszerek.

Fegyverek, lőszerek és hadi anyagok, mint nehéz ütegek és ágyuk, lövegek és repesztő golyók, mindennemü lőfegyverek. töltények, oldalfegyverek, lándzsák és pikák, salétrom, lőpor, lőgyapot, dynamit és más robbantó szerek.

A koreai hatóságok akkor fognak különleges engedélyt adni vadászatra vagy önvédelemre szolgáló fegyverek, lőfegyverek és lőszerekre, ha a kérelem jóhiszemü jellege elegendő bizonyitékok által támogattatni fog.

Mindennemü hamis érmek.

Opium, melyből orvosi czélokra csupán három Cattie-t szabad bevinni.

Azon esetre, ha valamely kereskedelmi czélokból Koreába érkező osztrák vagy magyar hajón több, mint három Cattie opium lenne, a sulytöbblet a koreai hatóságok által le fog foglaltatni és meg fog semmisittetni.

Idegen hajókért, melyek Koreában eladatnak, illeték fizetendő és pedig vitorlás hajók után tonnánkint 25 cent, gőzhajók után tonnánkint 50 cent.

(P. H.) *Biegeleben* s. k.
(P. H.) *Kwon Chai Hinng* s. k.

Kiviteli vámtarifa.

I. CSOPORT.

Áruk, melyek a kivitelnél vámmentesek.

Szinarany és ezüst rudak.
Mindennemü arany és ezüst érmek.
Mindennemü növény, fa és bokor.
Mérsékelt mennyiségü áruminták.
Utazók málhái.

II. CSOPORT.

Minden egyéb belföldi áruk és termékek utón, a melyek az I. csoportban nem soroltatnak fel, 5%-nyi értékvám lesz fizetendő.

Vörös ginseng kivitele tiltva van.

Szabályok.

I. Beviteli czikkeknél ezen tarifa értékvámjai a czikknek a termelési vagy gyártási helyén való ára után a szállitási és biztositási stb. kiadásokkal megtoldva fognak számittatni. Kiviteli czikkeknél az értékvámok a koreai piaczi árak után fognak kiszámittatni.

II. Az illetékek vagy mexikói dollárokban, vagy japáni ezüst Yen-ben fizethetők.

III. A fentebbi be- és kiviteli vámtarifa, mihelyt lehetséges lesz és a menynyiben az kivánatosnak fog mutatkozni, a szerződő felek illetékes hatóságának megegyezése után specificus vámokká fog átváltoztattatni.

(P. H.) *Biegeleben* s. k.
(P. H.) *Kwon Chai Hinng* s. k.

XXVIII. TÖRVÉNY-CZIKK

az ipari és gyári alkalmazottaknak baleset elleni védelméről és az iparfelügyelőkről.

(Szentesitést nyert 1893. évi deczember 11-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi deczember 27-én.)

I. FEJEZET.

A balesetek elháritása és az alkalmazottak életének, testi épségének és egészségének megóvása érdekében szükséges intézkedésekről.

1. §. A munkaadó köteles ipartelepén mindazt létesiteni és fentartani, a mi, tekintettel a telep és az üzem minőségére, annak követelményeihez képest az alkalmazottak életének, testi épségének és egészségének lehető biztositása érdekében szükséges; [1] és pedig:

a) azon helyeken, hol az alkalmazott élete, testi épsége vagy egészsége leesés, vagy valamely tárgy lehullása által veszélynek lehet kitéve, köteles megfelelő védő készülékeket alkalmazni, a mélyedéseket, valamint az oly tartályokat, melyeknél a beesés veszélye fenforog — a mennyiben az üzem természete azt megengedi — kellőleg bekeriteni, illetve befedni;

b) a hajtó és fogaskerekeket, a hajtóerő-közvetitőket legalább is azon magasságig, a meddig az alkalmazottak vagy más járókelők azokkal érintkezhetnének, — védkészülékkel vagy korláttal ellátni;

(1) V. ö. 37. §.

c) a körfürészeken, a gyalu, maró, köszörülő és más gépeken védő készülékeket alkalmazni;

d) a gépek olajozását és a hajtószijak alkalmazását, felrakását és leszedését, illetve a közlő műveket különös gonddal kezeltetni;

e) a felhuzó-gépeknek veszély nélkül hord-, illetve szállitó-képességét ugy a teher-, valamint a személy-szállitás tekintetében az iparhatóság közbenjöttével megállapitani, azt szembetünő helyen megjelölni és a felett őrködni, hogy ezen gépek csak hordképességüknek megfelelő mérvben használtassanak s hogy biztonsági fogókészülékkel láttassanak el;

f) a gáz- és kőolaj-lámpákat akkép elhelyezni, hogy a tüzveszély ne fokoztassék; elég tágas, könnyen nyiló és hozzáférhető ki- és lejárásokat alkalmazni, a szükséges tüzoltó készülékeket gyors használatra mindig alkalmas állapotban készletben tartani;

g) a gyári helyiségek kellő szellőztetéséről és világitásáról, a fejlődő gáz és pornak, a hulladékok és egyéb szennynek eltávolitásáról, oly zárt munkahelyiségekben pedig, melyekben az alkalmazottak hosszabb időn át tartózkodnak, arról gondoskodni, hogy a munkásokra elegendő mennyiségü légtér jusson;

h) arról gondoskodni, hogy azon alkalmazottak, kiknek mérges anyagokkal telt helyiségekbe kell bemenniök, vagy ott tartózkodniok, respiratorokkal legyenek ellátva s a respiratorokat használják is; ott pedig, a hol nagymérvü por fejlődik, exhaustorok alkalmaztassanak;

i) az első segélyre szükséges köt- és gyógyszereket készletben tartani.

A kereskedelemügyi minister felhatalmaztatik, hogy a különböző iparágak üzemének viszonyaihoz képest szükséges hasontermészetü óvóintézkedéseket rendeleti uton szabályozza.

Munkaadó a jelen törvény értelmében az ipartelep tulajdonosa, vagy bérlője, illetőleg a tulajdonos, vagy bérlő nevében eljáró helyettes.(1)

2. §. Az ipari telepen alkalmazottak kötelesek a munkaadó által a vállalat üzeme körül az élet, testi épség és egészség biztositása érdekében tett intézkedésekhez alkalmazkodni, illetve az e tekintetben mérvadó rendszabályokat megtartani és teljesiteni.(1)

3. §. Ha az iparhatóság arról értesül, hogy az 1. és 2. §§. rendelkezései tekintetében hiányok és mulasztások forognak fenn, köteles azonnal intézkedni; illetve ha a tapasztalt hiány pótlása a munkaadót terheli, a munkaadót azoknak azonnal, vagy záros határidő alatt való pótlására felhivni.(2)

Az ebbeli határozatról az illető kerületi iparfelügyelő értesitendő.

4. §. Az iparhatóság az 1. és 2. §§-ban foglalt intézkedések megtétele körüli eljárása alkalmából, a mennyiben késedelem által veszély nem idéztetnék elő, az iparfelügyelőt szakvéleményének nyilvánitása végett megkeresheti.

5. §. A munkaadónak joga van kivánni, a mennyiben a késedelem veszélylyel nem jár, hogy az iparhatóság által elrendelt meghagyások czélszerüsége iránt az iparfelügyelő meghallgattassék, s hogy az iparhatóság az elrendelt intézkedések czélszerü kivitele végett, — a mennyiben azt a körülmények

(1) V. ö. 3., 6. §§.; 14. §. 2. p., 18., 37.
(2) V. ö. az 1884: XVII. t. cz. (ipartörvény) 121. §-át.

indokolnák, — az iparfelügyelőt helyszini tárgyalásra hivja meg, vagy pedig annak véleményét irásban szerezze meg.

Az iparfelügyelő véleményezése alá terjesztetni kért iparhatósági meghagyás elleni felfolyamodás határideje (1884: XVII. t.-cz. 181. §.), ha az iparhatóság az iparfelügyelő meghallgatását megtagadta, ezen megtagadó határozatnak, — ellenkező esetben pedig az iparfelügyelő véleménye folytán hozott iparhatósági határozatnak kihirdetésétől, illetőleg kézbesitésétől számitandó.

6. §. Az iparhatóságnak a balesetek elháritása és az iparteIepen alkalmazottak élete, testi épsége és egészségének megóvása érdekében az 1. és 2. §-ok értelmében kiadott meghagyása ellen szóló felfolyamodás a végrehajtást nem gátolja.

Mindazonáltal, ha a munkaadó az elrendelt intézkedések foganatositására kitüzött határidőn belül az 5. §. szerint az intézkedések czélszerüsége tekintetében az iparfelügyelő meghallgatása iránti kivánatát terjesztette elő, s ha a késedelem hátránynyal nem jár; az iparhatóság az elrendelt intézkedések foganatositását az iparfelügyelő nyilatkozatának beérkeztéig függőben tartani köteles.

7. §. A munkaadó az ipartelepen előfordult minden balesetet, mely egy vagy több alkalmazott megsérülését vonta maga után, a baleset megtörténtét követő 48 óra alatt az illetékes iparfelügyelőnek bejelenteni köteles.(1)

II. FEJEZET.

Az iparfelügyelőkről.

8. §. Az iparügyekre vonatkozó törvények és rendeletek végrehajtásának ellenőrzését és az iparfejlesztési teendőket a kereskedelemügyi minister, a jelen törvény rendelkezéseinek korlátai között, iparfelügyelők által gyakorolja.(2)

9. §. Az iparfelügyelők a kereskedelemügyi ministernek alárendelt államhivatalnokok.

10. §. Iparfelügyelőkül csak azok alkalmazhatók, kik a köztisztviselők minősitéséről szóló 1883: I. t.-cz. 1. §. *a)* és *b)* pontjaiban körülirt minősitésen kivül:

a) az egyetemi vagy müegyetemi pályát sikerrel bevégezték s erről oklevéllel, vagy azt pótló bizonyitványnyal birnak, — vagy:

b) előző müködésük alapján azon feltevésre jogositanak, miszerint az ezen törvényben előirt kötelezettségeknek megfelelni képesek.

11. §. Az iparfelügyelők rendszeresitett létszáma és javadalmazása a kereskedelemügyi ministeri tárcza évi költségvetésében állapittatik meg; szolgálati beosztásuk iránt a kereskedelemügyi minister rendeleti uton intézkedik.

A kereskedelemügyi minister egyes iparfelügyelői teendőkkel központi közegeit, vagy más szakférfiakat is megbizhat.

---

(1) V. ö. 1895 máj. 21. 37,302. sz. belügymin. rend., az ipari, gyári és gazdasági vállalatoknál előforduló balesetek a rendőrhatóságnál bejelentendők (1895. R. T. I. 802.).
(2) V. ö. alább 13. §. *a)* p., 14. §.

12. §. Az iparfelügyelők gyári vagy ipari üzletet sajátjukként, vagy más által, vagy másnak helyettesei, avagy bérlői gyanánt üzemben nem tarthatnak, ép ugy nem lehetnek részesei vagy alkalmazottjai valamely iparvállalatnak.

13. §. Az iparfelügyelők a jelen törvény alapján és a jelen törvény által kijelölt korlátok közt:

a) gyakorolják a gyárvizsgálatot;

b) közremüködnek az iparfejlesztési teendőkben.

Eljárni tartoznak továbbá mindazon ipari ügyekben, melyekkel akár külön törvény, akár rendelet az iparfelügyelőket bizza meg.

A) Az iparfelügyelők teendői a gyárvizsgálatok körül.

14. §. Annak ellenőrzése végett, hogy az ipari ügyekre vonatkozó törvények és rendeletek a magyar korona országainak területén létező gyárak és nagyobb ipartelepeken megtartatnak-e, különösen pedig annak megvizsgálása végett, hogy foganatositva lesznek-e a balesetek megelőzésére s az alkalmazottak életének, testi épségének s egészségének megóvására czélozó intézkedések: az iparfelügyelők a következő szakaszokban körülirt gyárakat és nagyobb ipartelepeket évenkint legalább egyszer megvizsgálni tartoznak.

Ezen rendelkezésből folyólag az iparfelügyelőknek a következő szakaszokban körülirt ipartelepeken eszközlendő vizsgálat alkalmával főleg arra kell ügyelniök, hogy:

1. megtartatnak-e az 1884: XVII. t.-czikkbe foglalt ipartörvénynek III. fejezet *A), B), C)* és *D)* pontjaiban,(1) továbbá az 1891: XIII. és XIV. t.-cz.,(2) egyéb törvények és rendeleteknek az ipar gyakorlására vonatkozó intézkedései;

2. megtartatnak-e, illetve foganatositva lesznek-e az ott alkalmazottaknak baleset elleni védelmére, életének, testi épségének és egészségének megóvására czélzó és a jelen törvény 1. és 2. §§-ban előirt intézkedések;

3. hogy a telepen mely balesetek fordultak elő s minő következményei voltak;

4. hogy az alkalmazottak baleset következményei ellen biztositva vannak-e?

5. nincsenek-e oly intézmények, melyek az alkalmazottak keresményének élvezetét hátrányosan befolyásolhatják, nevezetesen nincsenek-e az alkalmazottak kénytelenitve szükségleteiket oly módon beszerezni, mely által keresményök élvezetében hátrányt szenvedhetnek.(3)

15. §. A 14. §-ban emlitett iparfelügyelői vizsgálat mindazon gyárakra, illetve ipari telepekre kiterjed, melyekben valamely elemi (gőz-, gáz-, viz-, szél-, hő-, lég-, elektromos-) erő által hajtott erőgép van alkalmazásban, vagy a melyekben bár erőgép nem müködik, de legalább 20 alkalmazott rendszerint foglalkoztattatik.

---

(1) Az ipartörvénynek itt idézett pontjai a tanonczokra, a tanoncziskolákra, a segédekre és a gyári munkásokra vonatkoznak.

(2) Az 1891: XIII. t. cz. az ipari munka vasárnapi szünteléséről, az 1891: XIV. t. cz. pedig az ipari és gyári alkalmazottaknak betegség esetén való segélyezéséről rendelkezik.

(3) V. ö. 15., 17., 19., 21. §.

16. §. A 14. §. szerinti vizsgálat alá esnek még a mezőgazdasági és erdei, tej, sajt, vaj és selyemtermeléssel kapcsolatos oly ipari telepek is, melyek elemi erővel hajtott mü által hozatnak müködésbe, vagy a melyek gőzkazánnal dolgoznak.(1)

17. §. Tekintet nélkül az alkalmazottak számára s tekintet nélkül arra, hogy erőgép által tartatnak-e müködésben vagy sem, a 14. §. szerinti vizsgálat még a következő ipari telepekre is kiterjed:

1. azon üzemekre, hol lőpor, és egyéb robbanó szerek készülnek;
2. a gáz- és villamvilágitást eszközlő ipari vállalatokra;
3. az agyagáru égető-kemenczékre;
4. ásványolajfinomitó telepekre;
5. csontégető telepekre;
6. csontfehéritő telepekre;
7. csontfőző telepekre;
8. csontzúzó telepekre;
9. enyvfőző telepekre;
10. faggyuolvasztókra;
11. fémöntődékre;
12. gyúszergyárakra;
13. len- és kenderáztatókra;
14. pörkölő kemenczékre;
15. rongygyüjtő és osztályozó telepekre;
16. tüzijátékárú-gyárakra;
17. vegyészeti gyárakra;
18. vér- és lúgfőzőkre.

E lajstrom a szerint, a mint a technika fejlődéséhez képest az alkalmazottak biztonságára való tekintetek más ipartelepeknél is felmerülnek, — a kereskedelemügyi minister által, a belügyministerrel egyetértőleg, rendeleti uton módositható; ezen módositás azonban a törvényhozásnak utólag bejelentendő.

18. §. Az első fejezet 1. és 2. §-ainak intézkedései a pénzügyminister által kezelt ipartelepekre nézve is érvényesek. A pénzügyminister, a mennyiben az iparfelügyelőknek tevékenységét igénybe venni nem kivánja, tartozik a szakszerü gyárfelügyeletről ezen telepekre nézve saját közegei által gondoskodni. Az ekkép gyakorolt felügyelet eredményeit közli a kereskedelemügyi ministerrel, a ki azokat a többi ipartelepek felügyeletére vonatkozó adatokkal együtt a törvény 43. §-ában emlitett jelentésébe fölveszi.

19. §. A kereskedelemügyi minister egyébként felhatalmaztatik, hogy a 14. §-ban körülirt vizsgálatot, a felmerülő szükséghez képest, az 1884: XVII. t.-cz. alá eső bármely ipartelepre is kiterjeszthesse,(2) illetve, hogy ezeknél e vizsgálatot az iparfelügyelők által foganatosittathassa.

20. §. Az iparfelügyelőnek, a mennyiben ebbeli minőségét a munkaadó vagy a telep vezetésével megbizott közeg előtt igazolta, jogában áll a vállalathoz tartozó minden helyiségben (munkatermek, gépházak, munkáslak-

(1) V. ö. 1895: XLVI. t. cz., a mezőgazdasági termények, termékek és czikkek hamisitásának tilalmazásáról.
(2) Hogy mely telepek nem esnek az ipartörvény alá, azt az 1884: XVII. t. cz. 183. §-a állapítja meg.

házakban, vagy az alkalmazottak elhelyezésére szolgáló egyéb s a telepekhez tartozó helyiségekben stb.) a nap bármely szakában megjelenni.

Éjjel, vagyis esti 8 órától reggeli 6 óráig folyó időszakban azonban a telepnek csak azon részeit tekintheti meg, melyekben az ipari munka ezen idő alatt is folyik.

21. §. Az iparfelügyelő jogositva van a vállalatnál alkalmazottak bármelyikéhez, valamint a munkaadóhoz a jelen törvény 14. §-a szerinti vizsgálati hatásköréhez tartozó ügyekben kérdéseket intézni és felvilágositásokat kivánni. Szintugy jogositva van az iparfelügyelő a vizsgálat tárgyára vonatkozó okmányok és kimutatások, ugyszintén az iparteleppel kapcsolatos intézmények (iskolák, kórházak stb.) megtekintésére.

22. §. A munkaadó köteles az iparfelügyelőnek a jelen fejezet korlátai közt eszközlendő vizsgálat körébe tartozó kérdésekre nézve a kivánt felvilágositásokat megadni.

Valótlan feleleteket adnia, alkalmazottjait a felvilágositások megadásától vagy panaszaik előterjesztésétől eltiltania, vagy valótlan feleletek adására rábirnia nem szabad.

23. §. Az iparfelügyelő a jelen fejezet értelmében eszközlendő vizsgálatból folyólag nem tehet oly kérdést, illetve nem igényelheti a telep azon részének megtekinthetését, mely kérdés vagy megtekintés által az illető telep szabadalmi és üzleti titka, vagy különlegessége felderittetnék, vagy mely kérdésekre adandó felvilágositás által a vállalat üzleti érdekeire közvetlenül vagy közvetve kár háromolhatnék.

Ha az iparfelügyelő a munkaadó ebbeli nyilatkozatát indokoltnak nem találná, e tekintetben felterjesztéssel élhet a kereskedelemügyi ministerhez, ki a továbbiak iránt intézkedik. — Ha a kereskedelemügyi minister a telep emlitett részeinek megtekintését szükségesnek találja, ebbeli rendelkezése feltétlenül teljesitendő.

24. §. A munkaadó jogositva van a vállalat telepén és hozzátartozó részeiben eszközlendő vizsgálatnál az iparfelügyelőhöz kisérőül csatlakozni.

Az iparfelügyelő azonban jogositva van az egyes alkalmazottakat, ha azt szükségesnek látja, tanuk nélkül is kihallgatni.[1]

25. §. Az iparfelügyelő a gyárvizsgálatok körüli teendőiben jóindulatu, a munkaadó, valamint az alkalmazottak méltányos és igazságos érdekeinek megfelelő ellenőrzői tevékenységet tartozik kifejteni s olykép eljárni, hogy az üzem ne gátoltassék s egyik fél jogosult érdeke se sértessék.

Müködésénél kerülni tartozik minden oly ténykedést, mely részrehajlásra gyanut szolgáltathatna.

26. §. Az iparfelügyelők kötelesek a tudomásukra jutott üzleti vagy üzemi viszonyok tekintetében a legszigorubb titoktartást megőrizni.

Ennek megszegése a szolgálati legsulyosabb fegyelmi büntetést vonja maga után, fenmaradván a károsult félnek az iparfelügyelő elleni egyéb magánjogi igényei.

27. §. Az iparfelügyelő jogositva van szükség esetén az iparhatóságot vagy a helyi hatóságot, esetleg a hatósági orvost és az államépitészeti hivatalt a vizsgálatnál való közremüködésre megkeresni, mely hatóságok ezen közremüködést teljesiteni tartoznak.

---

(1) V. ö. 39. §.

28. §. Az iparfelügyelő tartozik a munkaadót, esetleg az alkalmazottakat is az észlelt hiányok pótlására figyelmeztetni; köteles továbbá a munkaadót utmutatással és szakszerü tanácscsal ellátni a végből, hogy az alkalmazottak élete, testi épsége vagy egészsége megóvására szolgáló intézkedések a lehető legczélszerübben, mindazonáltal fölösleges költségek mellőzésével foganatosittathassanak; ugyszintén köteles a munkaadó részére az erre vonatkozólag szükséges szakterveket dijmentesen elkésziteni.

Ha az iparfelügyelő a mulasztásokat törvénybe ütközőknek találja, vagy ha azt tapasztalná, hogy a munkaadó a figyelmeztetés daczára sem pótolta a hiányokat, vagy nem tette meg a szükséges intézkedéseket; az esetben a további eljárás meginditása végett köteles az illetékes hatósághoz fordulni.

Az illető hatóság köteles határozatáról az iparfelügyelőt értesiteni, s a mennyiben az iparfelügyelő azt sérelmesnek, vagy ki nem elégitőnek találná, az ellen felfolyamodással élhet.

29. §. Minden vizsgálatról jegyzőkönyv veendő fel, mely az észlelt adatokat lehetőleg kimeritően tünteti fel, s melyben feljegyzendő az is, vajjon a munkaadó és az alkalmazottak figyelmeztetve lettek-e az észlelt hiányokra és teendő intézkedésekre, — továbbá, hogy mely esetekben történt az iparhatóságnál, vagy más hatóságnál följelentés.

A jegyzőkönyvet az iparfelügyelő a kereskedelemügyi ministerhez felterjeszteni, másolatát ellenben megőrizni tartozik.

30. §. A gyárvizsgálatok alkalmával az iparfelügyelők által gyüjtött adatok más, mint az ipartörvények s az ezekre vonatkozó rendeletek végrehajtásának czéljaira, vagy iparstatistikai czélokra fel nem használhatók.

A mennyiben az iparfelügyelő az észlelt hiányok alapján az iparhatóság, vagy más hatóság intézkedését kivánja, a jegyzőkönyvből csak az illető hatóságot érdeklő részek közölhetők.

31. §. A gyárvizsgálatok eredményéről évenkint kimeritő jelentés teendő a kereskedelemügyi ministerhez.

B) Az iparfelügyelők teendői az iparfejlesztés körül.

32. §. Az iparfelügyelők kötelesek a kerületükbe eső gyárakat és nagyobb ipari telepeket nyilvántartani és azokról jegyzéket vezetni.

33. §. Kötelesek továbbá az iparfelügyelők a kerületükben lévő ipari és gyári alkalmazottak helyzetéről és bérviszonyairól statistikai adatokat gyüjteni s ez adatokat rendszeresen kiegésziteni, illetve nyilvántartani.

34. §. Az iparfelügyelők feladata lévén az iparfejlesztés közvetlen előmozditására irányuló mozzanatokat is figyelemmel kisérni, e czélból különösen kötelesek:

a) a kerületükben lévő összes ipari tanmühelyeket időnkint megvizsgálni s azok müködését ellenőrizni;

b) az alsó foku ipari (tanoncz) iskolákban időnkint megjelenni és a tanitás menetét ellenőrizni.

c) az iparvállalatoknak nyujtott segély kellő felhasználására, ugyszintén arra felügyelni, hogy az állami kedvezményekben részesülő gyárak által teljesittetnek-e azon feltételek, melyekhez az állami kedvezmények köttettek;

d) a házi ipar fejlesztése körül reájuk bizott teendőkben eljárni.

Az iparfelügyelők a jelen §. értelmében való eljárásukról és észleleteikről a kereskedelemügyi ministerhez jelentést tartoznak tenni.[1]

35 §. Ha az 1884: XVII. t.-cz. 162. §-ában körülirt összebeszélések eseteiben az idézett törvény 163. §-ában megállapitott eljárás eredményhez nem vezetne; a kereskedelemügyi minister a békéltető bizottság megalakitásával, illetve a felmerült egyenetlenségek békés kiegyenlitésével és megszüntetésével az iparfelügyelőt bizhatja meg.

36. §. Az iparhatóság köteles mindazon esetekben, midőn az 1884: XVII. t.-cz. 27. és következő szakaszai szerinti eljárás rendeltetett el, az illető kerületi iparfelügyelőt a helyszini tárgyalásra meghivni.

Az iparfelügyelőnek jogában áll mindazon esetekben, melyekben annak szükségét látja, továbbá köteles, ha az érdekelt fél ezt kivánja, a helyszini tárgyalásoknál megjelenni és azokban részt venni.

Ezen tárgyalásoknál kiterjeszteni tartozik figyelmét arra, hogy a telepek létesitését netalán indokolatlanul gátló körülmények méltányos módon megszüntettessenek; továbbá, hogy az alkalmazottak élete, testi épsége és egészsége fentartását czélzó intézkedések a telepengedély megadása esetén szak- és czélszerüen megállapittassanak.

Ha az iparfelügyelő a tárgyalásnál való személyes megjelenésben akadályozva lenne, véleményét irásbelileg is közölheti az iparhatósággal.

Az ezen ügyekben hozandó határozatokról az iparfelügyelő is értesitendő, ki is az iparhatósági határozat ellen, ha azt az iparfejlesztés- vagy az alkalmazottak élete és egészségének biztositása, illetve baleset elleni védelme szempontjából sérelmesnek találja, — felfolyamodással élhet.

III. FEJEZET.

A kihágásokról, azok büntetéséről és az eljáró hatóságokról.[2]

37. §. Az, a ki a jelen törvényben előirt kötelezettségek teljesitését elmulasztja, kihágást követ el, és az alantabb megállapitott pénzbüntetéssel sujtandó, — fenmaradván ugy a polgári, mint büntető-törvény szerinti felelőssége, ha mulasztása miatt valamely baleset történt.

Ehhez képest az a munkaadó, ki a jelen törvény 1. §-ában előirt kötelezettség teljesitését elmulasztja, 100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha a mulasztásból másra testi sértés származott, a munkaadó — a mennyi-

---

(1) V. ö. 1894 szept. 26. 42,448. sz. vallás és közokt. min. rend., a kerületi iparfelügyelők iparostanoncziskolai látogatásának módozatai tárgyában (1894. R. T. 802.); 1894 nov. 12. 41,808. sz. vallás és közokt. min. rend., az iparoktatási intézetek egységes felügyeletével megbizott ministeri biztosok részére kiadott utasitás tárgyában (1894. R. T. II. 808.); 1896 ápr. 24. 18,531. sz. keresk. min. rend., rendtartás és kereskedelemügyi m. kir. minister fenhatósága alatt álló állami ipari szakiskolák tanműhelyek és nőipariskolák számára (1896. R. T. I. 1123.); 1896 máj. 22. 18,633. sz. keresk. min. rend., szolgálati utasitás a kir. orsz. iparoktatási főigazgatók számára (1896. R. T. I. 1153.); 1896 jun. 17. 26,957. sz. vallás és közokt. min. rend., az iskola fentartó községek kötelezettségéről az iparostanoncz-iskolák irányában (1896. R. T. I. 1515.); 1896 okt. 11. 63,905. sz. keresk. min. rend., az ipar és kereskedelem fejlesztése és a munkások helyzetének felismerése és javitása érdekében (1896. R. T. 422.); 1896 okt. 30. 65,133. sz. keresk. min. rend., a pecsétnyomókon és a bélyegzőkön az intézet állami jellegének kifejezésre juttatása tárgyában (1896. R. T. II. 551.).

(2) V. ö. 1896 nov. 1. 59.236. sz. keresk. min. rend., az iránt, hogy a kéményseprés hanyag teljesitése által elkövetett kihágások az 1879: XL. t. cz. alapján birálandók el (1896. R. T. II. 552.).

ben mulasztása az általános büntetőtörvények sulya alá nem esik — 300 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Az alkalmazott, ki a jelen törvény 2. §-ában emlitett kötelezettséget megszegi, 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.(1)

38. §. Az a munkaadó, ki az iparhatóság által az alkalmazottak életének, testi épségének vagy egészségének megóvása végett kiadott rendeleteket a kitüzött időn belül nem teljesiti, vagy ily rendeletek foganatositását megtagadja, 300 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ugyanezen büntetéssel sujtandó az, ki az ilyen rendeletek foganatositásának ellenszegül.(1)

39. §. Az a munkaadó, a ki az iparfelügyelőnek a jelen törvény értelmében megvizsgálható helyiségekbe való belépést meg nem engedi, vagy annak a jelen törvény értelmében adandó felvilágositásokat meg nem adja, vagy másokat ily felvilágositások megadásától vagy panaszaik előterjesztésétől eltilt, vagy az iparfelügyelőnek a jelen törvény értelmében tehető kérdésére valótlan feleletet ad, vagy másokat valótlan feleletek adására rábirni törekszik, avagy a ki az iparfelügyelőnek a jelen törvény értelmében megtekinthető okmányok és kimutatások felmutatását megtagadja; ugyszintén az, a ki az iparfelügyelőnek a jelen törvény értelmében megvizsgálható helyiségekbe való belépését ellenszegüléssel megakadályozza, vagy azt gátolja, hogy az iparfelügyelő a 24. §. értelmében a gyári alkalmazottakkal tanuk nélkül érintkezhessen, — a mennyiben a cselekmény az általános büntetőtörvények súlya alá nem esik, — kihágást követ el és 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Visszaesés esetében, ha az ezen kihágást elkövetőnek utolsó megbüntetése óta két év még el nem telt, a pénzbüntetés 300 frtig terjedhet.(1)

40. §. A jelen törvény 37., 38. és 39. §§-ban emlitett kihágások eseteiben az 1884: XVII. t.-cz. VII. fejezetében(2) emlitett iparhatóságok az ott megállapitott módozatok szerint járnak el.

Az alsóbb fokban hozott itéletek ellen beadott felebbezés halasztó hatálylyal bir.

41. §. A befolyó pénzbüntetések ipari, esetleg kereskedelmi oktatási czélokra forditandók.

Az 1884: XVII. t.-cz. 165. §-ának egyéb rendelkezései a jelen törvény 37., 38. és 39. §§-ban emlitett kihágások eseteiben is alkalmazandók.

IV. FEJEZET.

Zárhatározatok.

42. §. Az 1884: XVII. t.-cz. 158. §. *e)* pontja hatályon kivül helyeztetik.

43. §. Az iparfelügyelők jelentései alapján a kereskedelemügyi minister évenként jelentést tesz a törvényhozásnak.(3)

44. §. Horvát-Szlavonországokban a horvát-szlavon-dalmát bán intézkedik mindazon ügyekben, melyek a jelen törvény szerint a kereskedelemügyi

---

(1) V. ö. 40., 41. §§.
(2) Az 1884: XVII. t. cz. 166. §-ában.
(3) V. ö. 18. §.

ministert illetik. Ehhez képest Horvát-Szlavonországokra nézve a horvát-szlavon-dalmát bán nevezi ki a horvát-szlavon országos költségvetés keretében rendszeresitett iparfelügyelőket, kik az országos kormány közegei és a közhivatalnokok minősitése tekintetében ott fennálló törvények és szabályok alá esnek.

45. §. A jelen törvény kihirdetése után 3 hó mulva lép életbe(1) és végrehajtásával a kereskedelemügyi és a belügyi minister, — Horvát-Szlavonországokban pedig a horvát-szlavon-dalmát bán bizatik meg.(2)

XXIX. TÖRVÉNY-CZIKK

a főrendiházban örökös tagsági joggal biró családok Horvát-Szlavonországokban állandóan lakó tagjainak nyilvántartásáról.(3)

(Szentesitést nyert 1893. évi deczember 19-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi deczember 27-én.)

1. §. A főrendiházban örökös tagsági joggal biró családok tagjainak mikénti nyilvántartására vonatkozólag az 1886. évi VIII. t.-cz. 5. §-a Horvát-Szlavonországokra való tekintettel, akképen egészittetik ki: hogy a főrendiháznak a nevezett országok területén állandó lakással biró örökös jogu tagjaira nézve az elhalálozási és magvaszakadási eseteket ezen országok törvényhatóságai hivatalból a bánnak tartoznak bejelenteni, ki ezen körülményeket viszont a ministerelnöknek hozza tudomására.

Midőn fiutódokban való magvaszakadásról van szó: az előbbi pontban emlitett bejelentés alapján az 1886. évi VIII. t.-cz. 5. §-a második bekezdése értelmében kibocsátandó hirdetményt a főrendiház elnöke és a ministerelnök adják ki.

Ha e hirdetményben kitüzött hat havi határidő lejárt és bejelentés nem történt, vagy az igazoltnak nem találtatott, a ministerelnök a magvaszakadásra vonatkozó hirdetményt az 1886. évi VIII. t.-cz. 2. és 3. §-aiban elrendelt teendők teljesitése végett a belügyministerrel közli; ki azután a fiutódokban beállott magvaszakadásnak a családkönyv illető rovatában leendő feljegyzése és a névnek mikénti törlése iránt a főrendiház elnökével egyetértőleg az e részben fennálló törvény szabványainak megfelelőleg intézkedik.

2. §. Ezen törvény végrehajtásával a ministerelnök és a belügyminister bizatnak meg. A magyar királyi ministerelnök e részben Horvát-Szlavon-Dalmátországok bánjával egyetértőleg jár el.

---

(1) Életbelépett tehát 1894. évi márczius 28-án.

(2) V. ö. 1894 febr. 25. 13,469. sz. keresk. min. rend., az ipari és gyári alkalmazottaknak baleset elleni védelméről és az iparfelügyelőkről szóló 1893 évi XXVIII. t. cz. végrehajtása tárgyában (1894. R. T. I. 270.).

(3) V. ö. a főrendiház szervezetének módositásáról szóló 1885:VII. t. czikket és az ezen t. czikk 23. §-ának végrehajtásáról szóló 1886: VIII. t. czikket.

XXX. TÖRVÉNY-CZIKK

az 1880 : LXVI. törvényczikk pótlásáról.(1)

(Szentesitést nyert 1893. évi deczember 19-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi deczember 27-én.)

1. §. Az 1880 : LXVI. törvényczikk 1. §-a oda módosittatik, hogy az ott megállapitott létszámon felül az állami számvevőszéknél egy uj számvevőszéki titkári és négy uj számvizsgálói állomás rendszeresittetik.

2. §. Ezen törvény végrehajtásával a ministerelnök és az állami számvevőszék elnöke bizatik meg.

XXXI. TÖRVÉNY-CZIKK

az 1894. évi államköltségvetésről.(2)

(Szentesitést nyert 1893. évi deczember 23-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi deczember 27-én.)

1. §. Az 1894. évre a magyar korona országainak rendes kiadásai:
Háromszázkilenczvennégy millió ötszáznyolcvankétezer nyolczszázharminczöt o. é. forintban;
átmeneti kiadásai:
Negyvenhét millió hatszázhuszonhatezer nyolczszáznyolczvanhárom o. é. forintban;
beruházási kiadásai:
Tizenhat millió négyszázötvenegyezer kilenczszázhetvenöt o. é. forintban;
rendkivüli közösügyi kiadásai:
Hat millió ötszázharminczezer ötszázhatvanegy o. é. forintban
állapittatnak és ajánltatnak meg.

2. §. Ez összegek a következő fejezetek, czimek és rovatok szerint oszlanak meg:

A) *Rendes kiadások.*

	frt
I. Fejezet. A királyi udvartartás költségei	4,650,000
II. Fejezet. Ő cs. és ap. királyi Felsége kabineti irodája és e kabineti iroda nyugdijai	74,627
III. Fejezet. Országgyülés:	
1. A főrendiház kiadásai	60,130
2. A képviselőház kiadásai	1.658,495
3. A magyar delegatió kiadásai	6,000
4. Az állami közös függő adósságot ellenőrző bizottság kiadásai	7,000
IV. Fejezet. Az 1894. évre megállapitott közösügyi kiadásokból a magyar korona országait illető összeg	26.278,772
V. Fejezet. Az 1849. évtől az 1867. évig tényleg fennállott központi kormány közegeinek nyugdijai átalányképen	37,032
VI. Fejezet. Nyugdijak:	
1. Országgyülés	18,583
2. Állami számvevőszék	43,320
3. Ministerelnökség	21,424
4. Ő cs. és ap. kir. Felsége személye körüli ministerium	21,677
5. Horvát-szlavon-dalmát ministerium	2,025
6. Belügyministerium	722,000
7. Pénzügyministerium	2.712,000
8. Kereskedelemügyi ministerium	910,000
9. Földmivelésügyi ministerium	563,514
10. Vallás- és közoktatásügyi ministerium	335,000
11. Igazságügyi ministerium	1.620,000
12. Honvédelmi ministerium	638.600
VII. Fejezet. Állami adósságok:	
1. Az 1867 : XV. t. czikkben elvállalt államadóssági járulék:	
Évi járulék folyó pénzértékben	17.385,417

(1) Az 1880: LXVI. t. cz. szól az állami számvevőszék belszervezetéről, ügykezeléséről és az állami adósságok ellenőrzésére vonatkozó hatásköréről. Az állami számvevőszék felállításáról s hatásköréről az 1870: XVIII. t. cz. rendelkezik.

(2) E költségvetés hatályát ideiglenesen meghosszabbították (indemnity) az 1894: XXXIV. és az 1895: II. t. czikkek.

Az 1893. évi költségvetést az 1893: VII. t. cz., az 1895. évit pedig az 1895: IV. t. cz. tartalmazza.

V. ö. e költségvetésre vonatkozóan az 1895: XI. és 1896: III. t. czikkeket, az 1894. évi közösügyi kiadásokra Magyarország által pótlólag fizetendő összegről.

	frt
Évi járulék ezüstben	11.776,000
Évi törlesztési járulék folyó pénzértékben	1.000,000
Évi törlesztési hányad ezüstben ...	150,000
2. Földtehermentesités és örökváltságok:	
Kamatok	7.870,184
Járadékok	109,549
Tőketörlesztés	642,300
Kárpótlások...	370,000
Kezelési költségek	8,000
3. Szőlődézsmaváltság:	
Kárpótlások: tőkében	20,000
kamatban	22,000
Kezelési költségek	9,000
4. Maradvány- és irtványföldek megváltása:	
Kárpótlás: tőkében...	100,000
kamatban	10,000
Kezelési költségek	1,650
5. Italmérési jogok után adott kártalanitási tőkék kamataira az 1888: XXXVI. t. cz. alapján:	
Kamatok	10.287,401
Tőketörlesztés	543,200
Kezelési költségek	7,300
6. Az 1888: XXXII. t. cz. alapján kibocsátott $4^{1}/_{2}$%-os adómentes államvasuti aranykölcsön:	
Kamatok	9.661,625
Tőketörlesztés	440,300
Kezelési költségek	14,593
7. Az 1888: XXXII. t. cz. alapján kibocsátott $4^{1}/_{2}$%-os adómentes államvasuti ezüstkölcsön:	
Kamatok	5.330,925
Tőketörlesztés	245,000
Kezelési költségek	7,918
8. Az 1870: X. t. cz. alapján felvett sorsolási kölcsön:	
Évi járadék	1.224,000
Kezelési és sorsolási költségek ...	1,000
9. Az 1880: VIII., 1881: XI. és XXXII., 1887: XXXII., 1888: VI. és 1892: XXI. t. cz. alapján kibocsátott 4%-os magyar aranyjáradék-kölcsön:	
Kamatok	32.463,200
Kezelési költségek	89,720
10. Az 1892: XXI. t. cz. alapján kibocsátott 4%-os magyar koronajáradék-kölcsön:	
Kamatok	21.240,000
Kezelési költségek	23,500
11. Az 1880: XX. t. cz. alapján felvett tiszai és szegedi nyereménykölcsön:	
Évi járulék...	2.361,560
Kezelési költségek	5,200
12. Függő adósság:	
Pénztári jegyek, birói-, árva- és közjegyzői letétek kamataira, továbbá a pénztári jegyek előállitási költsége és a bankjutalék...	1.838,710
A tiszai és szegedi alap pénzeiből állami kiadások fedezésére igénybe vett összegek évi járulékaira	1.682,111
VIII. Fejezet. Kamatbiztositást élvezett és más vasutak átvétele folytán elvállalt adósságok:	
1. Az 1876: L. t. czikk alapján a keleti vasut megváltása folytán a részvények beváltására felvett 9.989,300 frtnyi kölcsön:	
Kamatok	571,890
Tőketörlesztés	32,606
Kezelési költségek	1,150
2. Az 1880: XXXVIII. t. cz. alapján a tiszavidéki vasut megváltása folytán elvállalt adósság: 15.750,000 frtnyi sorsjegykölcsön:	
Kamatok	635,125
Törlesztés	183,875
Kezelési költségek	310
3. Az 1880: XLIV. t. czikk alapján a zágráb-károlyvárosi vasutvonal megvétele folytán a cs. kir. szab. déli vasuttársaságnak fizetendő évi járulék 28. és 29. részlete	285,600
4. Az 1889: XIV. t. cz. alapján az első magyar-gácsországi vasut magyar vonalának megváltása folytán elvállalt adósság:	
I. kibocsátású elsőbbségi kölcsön kamatai...	363,452
I. kibocsátású elsőbbségi kölcsön tőketörlesztése	21,903
II. kibocsátású elsőbbségi kölcsön kamatai...	130,848
II. kibocsátású elsőbbségi kölcsön tőketörlesztése	19,517
III. kibocsátású elsőbbségi kölcsön kamatai	86,575
III. kibocsátású elsőbbségi kölcsön tőketörlesztése	6,212
Az 1888: XVII. t. czikk alapján felvett egyesitett vasuti beruházási kölcsönből az első magyar-gácsországi vasutra eső részösszeg kamataira és tőketörlesztésére	177,418
Kezelési költségek	2,000
5. Az 1889: XV. t. cz. alapján a budapest-pécsi vasut megváltása folytán elvállalt adósság:	
Az elsőbbségi kölcsön kamatai	370,804
Az elsőbbségi kölcsön tőketörlesztése	31,400
Kezelési költségek	1,313
6. Az 1890: XXXI. t. cz. alapján a magyar északkeleti vasut megváltása folytán elvállalt adósság:	
Beruházási kölcsön...	481,564
7. Az 1891: XXV. t. cz. alapján a szabadalmazott osztrák-magyar államvasuttársaság magyarországi vasutvonalainak megváltása folytán elvállalt évi járadékok:	
Évi megváltási járadék...	9.598,500
6·5 millió arany forintnyi részösszeg után a 17%-ot meghaladó 2% felpénztöbblet	130,000
Az osztrák-magyar államvasuttársaság által a magyar kormány rendelkezésére bocsátott 5 millió frtnyi előleg évi törlesztési járadéka	250,000
Az arad-temesvári vasut elsőbbségi és részvényadósságának évi törlesztési járadéka	288,745
IX. Fejezet. Előlegezések a vasuti kamatbiztositás alapján	644,657
X. Fejezet. Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükséglete	7.159,702

	frt
XI. Fejezet. Állami számvevőszék:	
Személyi járandóságok	135,415
Dologi kiadások	9,130
XII. Fejezet. *Ministerelnökség:*	
1. A ministerelnökség költségei:	
Személyi járandóságok	91,780
Dologi kiadások	78,650
2. A fiumei és a magyar-horvát tengerparti kormányzó és személyzete költségei:	
Személyi járandóságok	30,240
Dologi kiadások	4,750
3. Rendelkezési alap	200,000
XIII. Fejezet. *Ő cs. és ap. királyi Felsége személye körüli ministerium:*	
Személyi járandóságok	48,004
Dologi kiadások	12,300
XIV. Fejezet. *Horvát-szlavon-dalmát minister és személyzete:*	
Személyi járandóságok	33,420
Dologi kiadások	7,340
XV. Fejezet. *Belügyministerium:*	
1. Központi igazgatás és földtehermentesitési pénzalap m. k. igazgatósága:	
Személyi járandóságok	378,028
Dologi kiadások	40,100
2. Országos levéltár:	
Személyi járandóságok	35,286
Dologi kiadások	4,000
3. Vármegyék közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásai	5.047,500
4. Főispánok és a budapesti főpolgármester, valamint a főispáni titkárok fizetései és lakpénzei	342,930
5. Szinművészeti kiadások:	
A magy. kir. operaház állami javadalmazása	215,000
A magy. kir. operaház 315,000 frtos kölcsönének törlesztésére	19,750
A budapesti nemzeti szinház állami javadalmazása	53,000
A budapesti nemzeti szinház 450,000 frtos kölcsönének törlesztésére	38,000
A budapesti nemzeti szinház nyugdijintézetének segélyezésére	14,000
A kolozsvári nemzeti szinház állami segélyezésére	20,000
A budapesti nemzeti szinházi alapok jövedelméből a szinház segélyezésére ...	27,300
A m. szinészegyesület segélyezésére	5,000
A vidéki magyar szinészet segélyezésére	10,000
6. Közegészségügyi kiadások:	
Egészségügyi tanács	8,000
Betegápolási költségek	778,224
Himlőoltási költségek	81,000
Járványok és más rendkivüli okoknál fogva felmerülhető költségek	5,000
A trachoma elfojtására szánt költségek	60,000
Szülházi kiadások	10,000
Tébolydai kiadások	534,599
Vegyes és előre nem látható közegészségügyi kiadások	1,000
Két bakteriologiai tanfolyam költségei	1,200
Lelenczek és törvénytelen ágyból született gyermekek tápdijai	23,000
7. Közbiztonsági kiadások:	
Közbiztonsági alap	150,000
Országos csendőrség és a predeali nemzetközi vasuti állomáshoz kirendelt személyzet szükséglete	3.966,493
Fő- és székvárosi államrendőrség szükséglete	1.208,615
Toloncz-kiadások:	
a) vidéki	48,000
b) fővárosi	48,805
Életmentési dijak	800
8. Közjótékonysági kiadások:	
A kolozsvári Szt.-Erzsébet aggháznak I. Ferencz Ő Felsége alapitványa folytán kijáró 2000 mázsa só ára fejében	5,802
Zárdák segélyezése a betegek ápolásáért	4,168
A budapesti gyermekkórház-egyesület segélyezésére	5,000
A budapesti önkéntes tüzoltó-egylet segélyezésére	5,000
A m. orsz. tüzoltó-szövetkezet segélyezésére s a kiküldendő biztosok költségeinek fedezésére	2,000
A budapesti első gyermekmenhely-egylet segélyezésére	1,000
A budapesti önkéntes mentő-egyesület segélyezésére	3,000
A fehér-kereszt-egyesület segélyezésére	2,000
9. Általános közigazgatási kiadások:	
«Hivatalos lap» költsége	7,800
Országos törvények és rendeletek tárának költségei	35,000
Távirati kiadások	17,600
Utlevelek kiállitásával járó költségek ...	5,660
Előre nem látható költségek	6,000
Karhatalmi költségek	5,000
Országgyülési képviselők választása és a választók névjegyzékének kiigazitása alkalmával felmerülő költségekre ...	16,000
Katonai előfogati dijpótlékokra szükséges költségek	8,700
XVI. Fejezet. *Pénzügyministerium:*	
1. Központi igazgatás:	
Személyi járandóságok	742,984
Dologi kiadások	148,500
2. Pénzügyi közigazgatási biróság:	
Személyi járandóságok	105,411
Dologi kiadások	2,500
3. Pénzügyigazgatóságok, fő- és székvárosi adófelügyelő, központi dij- és illetékkiszabási hivatal és számvevőosztályok:	
Személyi járandóságok	2.317,636
Dologi kiadások	498,144
4. Földadó-nyilvántartási felügyelők, helyszinelési felügyelőségek és a kolozsvári kataszteri igazgatóság:	
Személyi járandóságok	189,387
Dologi kiadások	40,606
5. Állami pénztárak:	
Személyi járandóságok	122,415
Dologi kiadások	8,900
6. Adóhivatalok:	
Személyi járandóságok	1.558,442
Dologi kiadások	182,420
7. Pénzügyőrség:	
Személyi járandóságok	2.185,030
Dologi kiadások	693,280
8. Jogügyi igazgatóságok:	
Személyi járandóságok	96,349
Dologi kiadások	4,420

	frt
9. Kincstári ügyészségek:	
Személyi járandóságok	63,226
Dologi kiadások	8,091
10. Pénzügyi törvényszékek Horvát-Szlavonországban	6,095
11. Országos kataszteri felmérés:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	609,100
12. Bányászati és erdészeti akadémia Selmeczbányán és bányásziskolák:	
Személyi járandóságok	92,956
Dologi és üzleti kiadások...	44,390
13. Egyenes adók és földtehermentesitési pótlékok:	
Kezelési, kivetési és beszedési költségek	642,000
A hadmentességi dijról szóló 1880: XXVII. t. cz. 6. §-a értelmében a külön alap javára forditandó...	851,387
A horvát-szlavon földtehermentesitési adósság évi törlesztési kamat- és kezelési szükséglete	352,000
14. Fogyasztási és italadók:	
Beszedési költségek...	1.275,913
A mezőgazdasági szeszfőzdék részére járó jutalmak...	1.350,000
Fogyasztási-adóvisszatéritések és kiviteli jutalmak felosztásából	1.450,000
A zárt városokat, valamint a nyilt községeket az 1888: XXXV. t. czikk 69. §-a alapján megillető részesedési jutalék	1.100,000
A volt határőrvidéki községeket az 1888: XXXV. t. cz. 69. §-a értelmében megillető kamatjárandóság	23,000
Horvát-Szlavonország átalánya az italmérési jövedéket illetőleg	1.000,000
15. Határvám kezelési költségei:	
Személyi járandóságok	282,697
Dologi kiadások	111,104
16. Bélyeg:	
Személyi járandóságok	8,537
Dologi kiadások	334,300
17. Jogilletékek és dijak kezelési költségei	32,300
18. Fémjelzés kezelési és üzemi kiadásai	11,374
19. Ut-, hid- és révvám Horvát-Szlavonországban	22,780
20. Dohányjövedék:	
Dohányjövedéki központi igazgatóság	103,308
Vétel	17.125,961
Gyártás	4.401,520
Eladás...	1.125,378
21. Lottojövedék	1.511,674
22. Sójövedék	2.627,595
23. Perköltségek	48,322
24. Állami jószágigazgatóságok és számvevő-osztályok:	
Személyi járandóságok	57,149
Dologi kiadások	17,270
25. Állami jószágok...	217,060
26. Bányaigazgatóságok és számvevőosztályok	169,050
27. Fémbányászat és opálbánya	2.642,803
28. Fémkohászat	3.707,105
29. Pénzverés és fémbeváltás	6.441,206
30. Vasművek:	
Pénzügyministeri vasműosztály, mint a vasgyárak központi vezetősége	19,198
Vasgyárak	6.379,065
31. Zsilvölgyi kőszénbánya	18,979
32. Sótermelés...	985,980
33. Felhagyott bányaművek és a bányászat körüli egyházi és jótékony czélok	70,911
34. Bányakapitányságok:	
Személyi járandóságok	69,762
Dologi kiadások	16,219
35. Állami nyomda	612,200
36. Állami épületek...	77,551
37. Budapesti állami hidak	159,235
38. Különféle kiadások	522,788
XVII. Fejezet. *Kereskedelemügyi ministerium:*	
1. Központi igazgatás:	
Személyi járandóságok	522,363
Dologi kiadások	157,564
Tarifa-bizottság és vasuti tisztképző tanfolyam...	8,000
Vasuti kormánybiztosok	1,500
Műszaki kiképzés elősegitésére és utazási ösztöndijakra...	3,000
2. Államépitészeti hivatalok:	
Személyi járandóságok	565,432
Dologi kiadások	142,750
3. Közutak:	
Állami közutak fentartása	2.888,826
Az 1890: I. t. cz. 23. §-a értelmében létesitendő állami alapra, a törvényhatóságoknak közutjaik és hidjaik fentartására, és az e czimeken elvállalt kötelezettségek teljesitésére	400,000
Törzskönyvek, távolsági térképek és közuti térkép elkészitésére...	30,000
4. Ipari, kereskedelmi és külkereskedelmi czélok:	
Ipari és kereskedelmi czélokra	450,000
Külkereskedelmi czélokra..	150,000
Kereskedelmi és ipari ösztöndijakra ...	2,459
Gépészeti ipariskola Kassán	29,873
5. Posta, távirda és távbeszélő:	
Személyi járandóságok	5.935,000
Dologi kiadások	5.425,000
6. Magyar kir. postatakarékpénztár:	
Személyi járandóságok	212,587
Dologi kiadások	65,850
Üzleti kiadások...	317,000
A postatakarékpénztári tanács költségei	2,000
Nyugdijak	1,300
Az 1885: IX. t. cz. 7. és 8., illetőleg az 1889: XXXIV. t. cz. 5. §-ai értelmében a tartalékalap képzésére	128,763
7. Tengeri hajózás:	
a) Tengerészeti igazgatás:	
Személyi járandóságok	106,442
Dologi kiadások	163,566
b) Szakoktatás:	
Személyi járandóságok	21,975
Dologi kiadások	2,365
8. M. k. államvasutak:	
Személyi járandóságok	18.300,780
Dologi kiadások...	2.809,020
Fentartási és üzemi kiadások	23.129,200
9. M. kir. államvasutak gépgyára:	
Személyi járandóságok	209,790
Dologi kiadások	49,950
Üzemi és fentartási kiadások	4.230,260
10. Diósgyőri m. kir. vas- és aczélgyár:	
Személyi járandóságok	229,945

	frt
Dologi kiadások	117,160
Üzemi és fentartási kiadások	3.602,895
11. Budapesti kir. zálogházak	220,000
12. Mértékhitelesités. Fegyvervizsgálati és borvizsgálati bizottságok:	
Személyi járandóságok	10,370
Dologi kiadások	13,100
13. Statistikai hivatal:	
Személyi járandóságok	73,452
Dologi kiadások	103,525
XVIII. Fejezet. *Földmivelésügyi ministerium:*	
1. Központi igazgatás:	
Személyi járandóságok	277,209
Dologi kiadások	151,592
2. Állami erdők	5.084,529
3. Erdőfelügyelőségek:	
Személyi járandóságok	129,400
Dologi kiadások	9,000
4. Országos erdei alap	100,000
5. Állami lótenyészintézetek:	
Lótenyészintézeti központi igazgatás	34,108
Méneskari hadapródiskola	6,000
Ménesbirtok-gazdaságok	2.557,849
Ménesek	1.047,004
Méntelepek	1.430,862
Lóversenyek és a vidéki versenyek segélyezésére	30,000
Lótenyésztési jutalmak	15,000
Közös csikólegelők előmozditására ...	15,000
Tenyészanyag vásárlására és a káposztásmegyeri kanczatelep szükségletére ...	15,000
6. Mezőrendőrség és mezőgazdasági statisztika	31,000
7. Meteorologiai és földmágnességi központi intézet:	
Személyi járandóságok	22,757
Dologi kiadások	13,580
8. Állategészségügy:	
Személyi járandóságok	119,625
Dologi kiadások	116,558
9. Budapesti állatorvosi akadémia:	
Személyi járandóságok	48,949
Dologi kiadások	30,651
10. Vinczellér-iskolák és szőlőszeti s borászati felügyelők	110,706
11. Borászat	11,445
12. Gazdasági tanintézetek és gazdasági ismeretek terjesztése	578,126
13. A gazdaság különböző ágainak emelése	29,697
14. Országos közgazdasági alap	58,236
15. Selyemtenyésztés emelésére	2.345,000
16. Állattenyésztés és tejgazdaság ...	217,840
17. Kincstári birtokok:	
Jószágigazgatóság és számvevő-osztály:	
Személyi járandóságok	17,049
Dologi kiadások	6,880
Kincstári birtokok	254,519
18. A kincstári birtokok peres ügyeinek kezelésével járó perköltségek	12,000
19. Földtani intézet:	
Személyi járandóságok	32,679
Dologi kiadások	20,300
20. Országos vizépitészeti és talajjavitási hivatal:	
Személyi járandóságok	43,800
Dologi kiadások	92,500
21. Folyammérnöki hivatalok:	

	frt
Személyi járandóságok	143,515
Dologi kiadások	95,659
22. Vizi munkálatok	400,800
23. Kulturmérnöki hivatalok:	
Kulturmérnöki hivatal	168,110
Közegészségügyi mérnöki szolgálat ...	12,000
Kassai vizmesteri iskola	7,000
Mezőgazdasági ipari műszaki szolgálat	5,000
24. Halászat:	
Személyi járandóságok	5,650
Dologi kiadások	5,850
XIX. Fejezet. *Vallás és közoktatásügyi ministerium:*	
1. Központi igazgatás:	
Személyi járandóságok	262,590
Dologi kiadások	49,400
2. Országos közoktatási tanács:	
Személyi járandóságok	7,800
Dologi kiadások	6,800
3. Tankerületi főigazgatóságok:	
Személyi járandóságok	60,251
Dologi kiadások	12,750
4. Népnevelési tanfelügyelőségek:	
Személyi járandóságok	203,136
Dologi kiadások	39,000
5. Vizsgálati bizottmányok	15,000
6. Budapesti kir. egyetem:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	779,420
7. Budapesti középiskolai tanárképző és az azzal egybekötött gyakorló-iskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	46,616
8. Kolozsvári egyetem:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	314,632
9. Kolozsvári középiskolai tanárképző:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	15,632
10. József-műegyetem:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	257,107
11. Kassai kir. jogakadémia:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	25,765
12. Országos mintarajziskola és rajztanárképző:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	76,195
13. Iparművészeti iskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	50,840
14. Gymnasiumok:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	391,683
15. Reáliskolák:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	699,574
16. Felekezeti, törvényhatósági, valamint községi középiskolák segélyezésére ...	183,458
17. A középiskolákkal összekötött alumneumok, internatusok és convictusok segélyezésére	4,000
18. Állami felsőbb leányiskolák:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	262,511
19. Bábaképezdék:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	41,516

	frt
20. Budapesti állami ipariskola: Személyi járandóságok és dologi kiadások	71,010
21. Iparos tanulók iskolái: Személyi járandóságok és dologi kiadások	63,000
22. Fiumei állami kereskedelmi iskola: Személyi járandóságok és dologi kiadások	16,655
23. Soproni állami kereskedelmi iskola: Személyi járandóságok és dologi kiadások	8,910
24. Brassói állami kereskedelmi iskola (kapcsolatban közép faipar-iskolával): Személyi járandóságok és dologi kiadások	19,550
25. Keleti kereskedelmi tanfolyam ...	10,420
26. Kereskedelmi iskolák segélyezésére	25,000
27. Elemi és polgári férfi tanitó-képzők: Személyi járandóságok és dologi kiadások	417,483
28. Elemi és polgári tanitónő-képzők: Személyi járandóságok és dologi kiadások	281,465
29. Népnevelés...	1.970,847
30. Kisdedóvónő és dajkaképzés: Személyi járandóságok és dologi kiadások	31,540
31. Kisdedóvás...	158,000
32. Egyéb népnevelési czélok	162,000
33. Siketnémák intézete Váczon: Személyi járandóságok és dologi kiadások	40,150
34. A budapesti I. kerületi állami tanitóképzővel kapcsolatos és siketnémák oktatására képesitő tanfolyam: Személyi járandóságok és dologi kiadások	6,357
35. Vakok országos intézete Budapesten: Személyi járandóságok és dologi kiadások	46,886
36. A vakok országos intézetéből kilépő növendékek segélyezésére, az apoldai alap tiszta jövedelme	2,917
37. Balatonfüredi szeretetház: Személyi járandóságok és dologi kiadások	13,198
38. Emberbaráti intézetek segélyezésére	9,800
39. Állami tanintézetek épitésére felvett kölcsönök törlesztése:	
I. Befejezett épitkezések:	
Az eddigelé létesitett épületek költségeire az országos tanitói nyugdij- és gyámalapból felvett és 1892. év végével 3.891,566 frt 04 krt tevő kölcsön törlesztésére 2. részletül	231,794
Az eddigelé létesitett épületek költségeire a magyar vallásalapból felvett és 1892. év végével 491,631 frt 81 krt tevő kölcsön törlesztésére 2. részletül	29,283
Az eddigelé létesitett épületek költségeire az egyetemi alapból felvett és 1892. év végével 526,537 frt 26 krt tevő kölcsön törlesztésére 2. részletül	31,362
Az eddigelé létesitett épületek költségeire több alapból felvett és 1892. év végével 2.079,491 frt 06 krt tevő kölcsön 2. törlesztési részletéül	123,861
II. Be nem fejezett épitkezések:	

	frt
A kolozsvári egyetemi bonczlani intézet 354,222 frt épitési és belső felszerelési költségeinek törlesztésére 12., illetőleg 9. részlet	19,482
A kolozsvári egyetem egészségtani és élettani intézetének épitésére és belső felszerelésére forditott 204,774 frt kamata és törlesztési 9. részlete	11,263
A mármaros-szigeti állami férfitanitóképző telkének és épületének vásárlására felvett 90,000 frt, valamint annak bővitésére felveendő 48,167 frt. együtt tehát 138,167 forint kölcsön 10. törlesztési részlete	7,599
A budapesti állami ipariskola és technologiai iparmuzeum épületének felépitésére forditott 342,990 frt kamata s törlesztésére 8. részletül	18,864
A technologiai iparmuzeum s állami ipariskola uj épületének belső felszerelésére felvett 57,660 frt kölcsön 6. törlesztési részlete	3,171
A székelyudvarhelyi állami reáliskola épitésére eddig felvett 95,897 frt kölcsön kamata és törlesztésére 5. részlet	5,274
A brassói állami középkereskedelmi és faipariskola épületének létesitésére felveendő 63,157 frt kölcsön kamata és 4. törlesztési részlete	3,474
A budapesti egyetemi bonczlani intézet létesitésére felveendő 450.000 frt kölcsönből az 1894. év végéig beruházandó mintegy 300,000 forintnak kamata és 2. törlesztési részlete fejében	16,500
A Beleznay-telken a műegyetem czéljaira emelendő épület költségeire felveendő 174,500 frt kölcsön kamata és 2. törlesztési részlete fejében	9,598
A budapesti VII. ker. állami gymnasium elhelyezésére szükséges épület létesitésére forditandó 227,700 forint és illetőleg a telek egy részének eladása után befolyó 46,000 frt levonása után felveendő 181,700 frt kölcsön kamata és 4. törlesztési részlete	9,994
A második mesteriskola épületének létesitésére felveendő 30,000 frt kölcsön kamata és 3. törlesztési részlete	1,650
A pozsonyi állami felsőbb leányiskola épületének kibővitésére, valamint az uj helyiségek belső felszerelésére felveendő 51,478 frt kölcsön kamata és 3. törlesztési részlete	2,831
A kolozsvári állami tanitónőképző épületének létesitésére felveendő 115,000 frt kölcsön kamata és 3. törlesztési részlete	6,325
A pozsonyi állami reáliskola számára emelendő épület telkének megvételére és az épület létesitésére felveendő 193,150 forint kölcsön kamata és 3. törlesztési részlete	10,623
A győri állami főreáliskola épitési költségeire a város által felajánlott 55,000 frton felül kölcsön utján fedezendő 67,000 frt kamata és 2. törlesztési részlete	3,685
A bajai tanitóképző internátusának felépitésére felveendő 50,000 frt kölcsön kamata és 2. törlesztési részlete	2,750

	frt
A dévai állami elemi és felső leányiskola épületére felveendő 42,987 forint kamata és 2. törlesztési részlete	2,364
A fiumei áll. iskolák épületének telkére felveendő 50,000 frt kölcsön kamata és 2. törlesztési részlete	2,750
A beszterczebányai állami felső leányiskola telkére és épületére felveendő 100,000 forint kamata és 2. törlesztési részlete	5,500
A kassai áll. felsőbb leányiskola épületére felveendő 127,000 frtból az 1894. év végéig igénybe veendő 103,000 frt kölcsön kamata és 2. törlesztési részlete	5,615
Állami elemi és polgári iskolák épületeinek létesitésére felveendő 396,000 frt kamata és 2. törlesztési részlete... ...	21,780
A kolozsvári egyetem könyvtára és jogi kara számára szükségelt épületre felveendő 200,000 frt kamata és 2. törlesztési részlete	11,000
A nagyszebeni főgymnasium épületének telkére felveendő 44,720 frt kölcsön kamata és 2. törlesztési részlete	2,460
Az iparművészeti muzeum és iskola épitésére felveendő 730,000 frtból az 1894. év végeig felhasználandó 400,000 frt kamata és 2. törlesztési részlete... ...	22,000
A budapesti egyetemen létesitendő I. szülészeti és nőgyógyászati kóroda felépitésére az 1894. év végéig felhasználandó 191,000 frt kamata és 2. törlesztési részlete	10,505
A budapesti egyetemen létesitendő II. szülészeti és nőgyógyászati kóroda felépitésére szükséges 300,000 frtból az 1894. évben felhasználandó 200,000 frt kamata és 2. törlesztési részlete	11,000
A temesvári tanitóképző épületének létesitésére felveendő 40,000 frtból az 1894. év folyamán felhasználándó 20,000 frt kamata és első törlesztési részlete ...	1,100
A budapesti II. ker. állami tanitónőképző épületének kibővitésére, valamint az uj helyiségek felszerelésére felveendő 80,000 forint kamata és első törlesztési részlete	4,400
A brassói állami elemi és polgári leányiskola számára vásárlandó telek ára fejében felveendő 12,870 frt kamata és első törlesztési részlete	708
A soproni kereskedelmi akadémia számára épületvásárlásra és az épület átalakitására felveendő 51,500 forint első részlete	2,883
A budapesti VIII. ker. gymnasium épülete telkére szükséges 130,000 frtból a város által fizetendő 20,000 forinton felül felveendő 110,000 frt kamata és első töresztési részlete...	6,050
40. Ösztöndijak és egyéb tanulmányi czélok	66,945
41. Magyar nemzeti muzeum:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	138,782
42. Országos képtár és ezzel kapcsolatos magyar történelmi képcsarnok:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	40,510
43. Országos zeneakadémia:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	48,853
44. Országos szinművészeti akadémia:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	13,113
45. Iparművészeti muzeum:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	25,880
46. Technologiai iparmuzeum:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	24,470
47. Festészeti mesteriskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	15,370
48. Műemlékek országos bizottsága:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	19,690
49. Egyéb közművelődési czélok ...	93,512
50. Egyházi czélok	354,172
XX. Fejezet. *Igazságügyi ministerium:*	
1. Központi igazgatás:	
Személyi járandóságok	208,593
Dologi kiadások	72,106
2. Királyi Curia:	
Személyi járandóságok	503,713
Dologi kiadások	19,900
3. Királyi táblák:	
Személyi járandóságok	1.147,367
Dologi kiadások	101,600
4. Királyi főügyészségek:	
Személyi járandóságok	71,685
Dologi kiadások	10,880
5. Királyi törvényszékek és járásbiróságok:	
Személyi járandóságok	6.861,857
Dologi kiadások	1.785,161
6. Királyi ügyészségek:	
Személyi járandóságok	1.144,783
Dologi kiadások	1.418,120
7. Országos fegyintézetek, kerületi börtön, közvetitő intézet és állami fogház:	
Személyi járandóságok	374,170
Dologi kiadások	653,262
8. Büntetéspénzek országos alapja ...	438,760
9. Telekkönyvezés:	
Személyi járandóságok	7,302
Dologi kiadások	340
10. Az 1889:XLV. t. czikk alapján alkalmazott birák személyi járandóságai és törvények szerkesztése	43,800
11. Országos birósági vegyészeti intézet:	
Személyi járandóságok	7,040
Dologi kiadások	1,700
XXI. Fejezet. *Honvédelmi ministerium:*	
1. Központi igazgatás:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	317,621
2. Honvédségi intézetek:	
Központi ruharaktár	87,714
Fegyverzeti és lőszer-bizottság ...	42,641
Ludovika akadémia...	445,248
Honvéd-menház	37,391
3. Ujonczozás-felülvizsgálati költségek	29,000
4. Honvédfőparancsnokság	65,033
5. Kerületi parancsnokságok	319,360
6. Csapatok:	
Pénzbeli illeték...	4.826,167

	frt
Elhelyezés	1.956,461
Élelmezés	2.188,043
Lóeleség...	795,837
Ruházat és felszerelés	1.062,325
Betegápolási költségek	161,731
Töltények beszerzése	405,026
Pótlovazás	669,018
7. Csendőrségi költségek...	28.248
8. Honvéd hadbiróság...	65,402
9. Honvéd hadbiztosság	118,313
10. Honvéd számvevőség	128,682
11. Alapitványi helyek a közös katonai intézetekben	68,600
Rendes kiadások összege	394.582,835

B) *Átmeneti kiadások és beruházások.*

I. Átmeneti kiadások.

I. Fejezet. *Állami számvevőszék:*	
Az állami számvevőszék épületének alapos tatarozására és javitására, a hivatali helyiségek átalakitására és a berendezés részbeni megujitására szükséges 35,000 frtból első részletül	15,000
II. Fejezet. *Ministerelnökség:*	
A ministerelnökségi épület helyreállitási és javitási költségeire	5,000
III. Fejezet. *Ő cs. és ap. kir. Felsége személye körüli ministerium:*	
Az épületek és hivatalos helyiségek helyreigazitására és nélkülözhetlen beszerzésekre	4,000
IV. Fejezet. *Belügyministerium:*	
1. A polgárositott magyar határőrvidéken fennálló házközösségi intézménynek megszüntetésével járó rendkivüli kiadásokra az 1885. évi XXIV. t. cz. alapján:	
Személyi járandóságok	32,060
Dologi kiadások	1,100
2. A m. kir. csendőrség állományának és alosztályának tervezett szaporitásából, valamint a háti bőröndök beszerzéséből egyszer s mindenkorra felmerülő költségekre	53,228
3. Országos határrendezési és határkiigazitási költség	6,000
4. A volt román-bánáti XIII. sz. határőrezredből alakitott vagyonközösség erdőgazdaságának állami ellenőrzése folytán felmerülő költségekre	600
5. A m. k. operaháznál alkalmazandó magyar énekesek s énekesnők kiképzésére szolgáló ösztöndijak...	20,000
6. A m. k. belügyministeriumi épület és tartozékai, ugymint a régi országház és az annak előtte a vallás- és közoktatásügyi ministerium részéről elfoglalt régi helytartósági épületeknek halaszthatlan helyreállitásával járó költségekre..	10,000
7. Törvény-előkészités és szerkesztés czéljaira	15,000
8. A magyar-román határrendezésből kifolyó háromszögelési munkálatok keresztülvitele alkalmával felmerülő költség...	10,000

	frt
9. A kolozsvári nemzeti szinház részére szükséges ruha- és diszlettári felszerelés beszerzésére	15,000
10. Magyarországi rendeletek tára némely régebbi füzeteinek ujra előállitásából felmerülendő költségekre ...	4,600
11. A fő- és székvárosi m. kir. államrendőrségnél a IV. és V. ker. rendőrkapitányság szétválasztása folytán egy uj kerületi kapitányság, továbbá öt uj rendőr-őrszoba felállitása, valamint a tiszti és őrszemélyzet létszámának tervezett szaporitásából egyszer s mindenkorra felmerülő költség	20,311
V. Fejezet. *Pénzügyministerium:*	
1. A rendelkezés alá jutott állami tisztviselők illetményeire	5,000
2. Az állami javaknál a bérhátralékok leszámolásának keresztülvezetésére, a telepitvényes ügyek lebonyolitására, és az állami javak eladásának előkészitésére szükséges tervek és helyszini szemlék költségeire...	20,000
3. Az 1867. év végéig befektetett tiszti biztositékok visszafizetésére	4,500
4. Az 1883: XLI. t. cz. alapján felvett 6.764,800 forintnyi jelzálog-kölcsön kamat- és tőketörlesztésére	450,000
5. Az állami javak eladásának előmozditása czéljából fölvett záloglevélkölcsönök tőke- és kamattörlesztésére; még pedig:	
$4^1/_2$%-os: 1884. évi kölcsön	52,195
1885. « «	87,015
1886. « «	57,200
4%-os: 1886. « «	5,580
1887. « «	20,935
1889. « «	550
1890. « «	8,000
esetleges rendkivüli tőketörlesztésekre	88,525
6. A Rába és mellékfolyóinak szabályozására	185,450
7. Petroleum mély furásokra előlegképen	50,000
8. Fémbeszerzésekre...	42.676,256
9. A pénzverésnél fenmaradó bevételi többlet a valutarendezés czéljaira ...	515,901
VI. Fejezet. *Kereskedelemügyi ministerium:*	
1. Az «Adria» m. kir. tengerhajózási részvénytársaság szerződésszerü segélyezésére	570,000
2. Egyéb tengeri hajózási vállalatok szerződésszerü segélyezésére és felügyelésére	160,000
3. Az 1893: XXII. t. cz. alapján a tengeri szabadhajózás segélyezésére ...	60,000
4. Az «Adria» m. kir. tengerhajózási részvénytársaság ministeri biztosának dijazására	4,000
5. Tengerészeti gyüjteményekre az ezredéves kiállitás czéljaira	3,000
VII. Fejezet. *Földmivelésügyi ministerium:*	
1. Az 1896. évi országos általános ezredéves kiállitás költségeire...	10,000
2. Phylloxera rovar ellen való védekezés czéljaira	236,600
3. Az állategészségügynél: Az állat-	

	frt
biztositásnak egyes törvényhatóságok területén kisérletképen való életbeléptetésére ...	10,000
4. Magyarországon eszközlendő földdelejességi fölvételekre szükséges 2000 frt 2-ik törlesztési részlete ...	1,000
5. Gazdasági tanintézetek, földmives iskolák és gazdasági ismeretek terjesztése ...	24,594
6. A földrajzi társaságnak a Balaton tavának vizrajzi kutatása czéljából segélyképen ...	1,000
7. A kincstári birtokokon folyamatban levő és folyamatba teendő telepitési műveletek fejlesztése és előkészitése czéljából helyszini szemlék, felmérések, egyéb munkálatok s a telepités érdekében foganatositandó másszerű intézkedések ...	20,000
8. A kincstári fürdők balneotechnikai fejlesztése s a hazai magángyógyfürdők emelése érdekében teendő tanulmányok, geologiai felvételek és vegyelemzések s a nevezetesebb fürdők ismertetésének terjesztése költségeire ...	20,000
VIII. Fejezet. *Vallás- és közoktatásügyi ministerium:*	
1. Magyarország néprajzi leirásának költségeire 10. évi átalány ...	6,000
2. A budapesti királyi tudomány-egyetemi kör segélyezésére ...	1,200
3. Felekezeti, törvényhatósági, valamint községi középiskoláknál befektetésekre ...	38,000
4. Egy mechanikai tanműhely személyi és dologi költségeire szükséges 10,000 frtnak 6-ik részlete ...	1,000
5. A középiskolai tanárok részére tartandó póttanfolyamok költségeire és az 1890: XXX. t. cz. végrehajtására ...	1,000
6. Egy classica-philologiai realis encyclopédia szerkesztői és irói költségeire szükséges 2000 frt 2-ik részlete	500
7. A magyar nemzeti muzeum épületének tatarozási költségeire 4. részlet ...	5,000
8. Az iparművészeti muzeum régibb tartozásainak törlesztésére 2. részlet	4,000
9. A pozsonyi kereskedelmi akadémia épitkezésére nyujtandó 20,000 frt segély 1-ső részlete ...	5,000
10. A műegyetemi olvasókör segélyezésére	600
11. A budapesti egyetemi templom szerelvényeinek kiegészitésére ...	1,000
12. A pozsonyi bábaképezde épületének helyreállitására ...	2,743
13. A székesfehérvári reáliskola telkének rendezésére és befásitására ...	500
14. A magyar történelmi képcsarnok rongált állapotban fennmaradt képanyagának tömeges helyreállitására 1. részlet ...	1,700
15. Az ág. evang. hitv. és az evang. ref. hitv. egyházak alapjának gyarapitására	150,000
IX. Fejezet. *Igazságügyi ministerium:*	
Központi igazgatás: felszerelésekre ...	2,000
X. Fejezet. *Honvédelmi ministerium:*	
1. Az országos honvédsegélyző-egylet rendelkezésére ...	300,000

	frt
2. Az uj ismétlő fegyverek rendszeresitése folytán az 1891. év folyamán bekövetkezett ujabb felszerelési változásokra és ujonnan rendszeresitett szerelvények beszerzésére, a szállitási költségekkel és időközi kamatokkal együtt 425,000 frt; 3 évre felosztva, utolsó részletként ...	141,850
3. Gyalogsági töltényszükséglet első hadi készletként, átvételi s kiszállitási költséggel és időközi kamattal együtt 2.810,000 frt; öt évre felosztva, ötödik részletül ...	562,000
4. Lőterekhez telepszerzésekre és azok berendezésére 1892. évben engedélyezett 250,000 frt hátralékos részlete	50,000
5. A kincstári laktanyák kiépitésére, átalakitására s ennek megfelelő felszerelésére, illetve berendezésére, az ujonczszolgálati időnek az 1890. évi V. t. cz. alapján történt meghosszabbitása miatt; s a még hiányzó fedett lovardák felépitésére négy évre engedélyezett 435,000 forint harmadik részlete ...	108,750
6. Az uj főruharaktári épület berendezésére s a lovassági karabélyok elhelyezése végett a központi fegyverraktár kiépitésére és berendezésére négy évre engedélyezett 60,000 frt harmadik részlete ...	15,000
7. Az ismétlő puskák baditartalék készletének — ugy a honvédségi, mint a népfölkelési csapatokét illetőleg — elhelyezésére a központi fegyverraktár elégtelen lévén, még 85,000 puska elhelyezésére szükséges raktár épitésére 40,000 frt; két évre felosztva, a második részlet ...	20,000
8. A gyalog- és lovas-csapatok részére szükséges vizszűrők beszerzésére ...	10,180
9. A lovas törzs-szakaszok létszámának egyenként 28 fővel történt szaporitása folytán szükséges ruházat, legénységi és lófelszerelés, fegyverzet stb. beszerzésére ...	44,510
10. Élelemzacskók beszerzésére ...	30,000
11. A honvédség vonatálladékának kiegészitésére szükséges jármű-tartozékok beszerzésére s a népfölkelésnek átadandó járművek átszállitására ...	70,000
12. A 10 népfölkelési huszárosztály számára 1—1 pótcsapat (félszázad erővel) rendszeresitendő; tehát a ruházat, felszerelés és fegyverzet beszerzésére 140,000 frt hat évre felosztva, és pedig: 1894—98-ig évenkint 23,400 frt, 1899. évben 23,000 frt és igy az első részlet ...	23,400
13. A honvédségi és népfölkelési lovasság felszerelésének változtatásából és pótlásából felmerülő költségekre ...	30,000
14. Lőterek biztositására (kisajátitásokra), azok felépitésére és berendezésére még szükséges 435,000 frt négy évre felosztva, tehát az első részlet ...	108,750

	frt
15. Fegyverek átalakitására szükséges 270,000 frt első részlete	91,000
16. Póttartalékosok kiképzésére... ...	42,000
17. A lovassági ujonczoknak egy sorványban leendő kiképeztethetése czéljából a honvéd lovasságnál felemelendő legénységi és lólétszám elhelyezésére szükséges férőhelyek előállitására, a laktanya-telepek kibővitésére szükséges telkek megszerzésére, valamint a helyiségeknek felszerelésére és berendezésére 1.200,000 frt; hat évre felosztva, első részletként	200,000
Átmeneti kiadások összege ...	47.626,883

II. Beruházások.

	frt
I. Fejezet. Állandó országház épitésére az 1884: XIX. t. cz. alapján...	850,000
II. Fejezet. *Belügyministerium:*	
1. A budapesti nemzeti szinháznál 1886. évben eszközlendő tűzbiztonsági épitkezések költségeinek törlesztésére IX. részlet	14,300
2. A pozsonyi orsz. kórház telkének, valamint az ezen kórház felépitése előtt a telken fennállott épületeknek megváltoztatására fizetendő hatodik részlet s a még fenmaradó tartozás 5%-os kamatja fejében	6,250
Ugyanott a betegforgalom emelkedése folytán az elmebetegosztály elhelyezésére egy telek vételára	50,000
3. A belügyministerium hivatalos helyiségeinek uj butorzattal való fokozatos felszerelésére	1,500
4. A lipótmezei országos tébolydában a megromlott padlózat fokozatos helyreállitására, illetve parquettirozására	19,000
Ugyanott a férfiosztályon egy zongora beszerzésére	400
5. Az angyalföldi orsz. elmebetegápolda folyosóin és kórtermében megromlott padlózat fokozatos helyreállitására, illetve parquettel leendő helyettesitésére II. és utolsó részlet	2,000
Az angyalföldi orsz. elmebetegápoldánál a mostani munkáspavillon az elmebetegek elhelyezése czéljából átalakitandó lévén, ennek helyébe egy uj munkáspavillon épitési költségeire egyszersmindenkorra	10,000
6. A nagyszebeni orsz. tébolydánál egy uj jégverem épitésére	1,500
III. Fejezet. *Pénzügyministerium:*	
1. Épitkezésekre a dohányjövedéknél	450,000
2. Épitkezésekre az állami jószágoknál	214,000
3. Beruházások a bányászat és pénzverésnél:	
A körmöczbányai Nándor-altárna berendezésére	125,000
A szélaknai bányahivatal alá tartozó bányaműveknél teljesitendő feltárási munkálatokra	45,000
A selmeczbányai központi kohó berendezésére	14,500
A felsőbányai Teréz-aknában berendezendő kas-szállitás és ujonnan épitendő szállitó és vizemelő gépre	22,000
Beruházások a vasműveknél:	
A vas művasutak épitésére felvett kölcsönök törlesztési részlete...	127,400
Vajda-Hunyadon egy 4-ik nagy olvasztó épitésére, az ércz- és szénszállitó kötélpályán egy párhuzamos külön szénszállitó vonal létesitésére és munkás-lak házakra I. részletként	186,000
IV. Fejezet. *Kereskedelemügyi ministerium:*	
Uj állami közutak és hidak épitése.	
a) Magyarországban:	
1. A Barcs és Terézienfeld közti Drávahid kölcsöntörlesztési költsége	22,450
2. Hunyad vármegyében a szeged-temesvár-szászsebesi állami közuton levő 184. sz. felkenyéri hidnak kőpillérekkel és vasfelszerkezettel leendő ujból épitésére és felügyelésére második részlet	22,000
3. Krassó-Szörény vármegyében a báziás-orsovai állami közúton levő 323. sz. Csernahidnak kőpillérekkel és vasfelszerkezettel leendő ujból épitésére és azzal kapcsolatos munkákra első részlet	60,000
4. Pozsonynál a Dunán épitett vasfelszerkezetű állandó hidra VI. részlet, nemkülönben az 1890: XXXIII. t. cz. értelmében a pozsony-szombathelyi vasut részére 8 éven át adandó 22,000 forintnyi 4-ik évi járadékra..	200,000
5. Komáromnál a Dunán létesitett vasfelszerkezetű állandó hidra IV. részlet	153,300
6. Az Esztergom és Párkány közt épitendő dunai vashid épitésére és felügyelésére II. részlet	150,000
7. A duna-tisza-körösközi alföldi transversalis állami közut kiépitésére első részlet	80,000
b) Horvát-Szlavonországban:	
8. A zágrábi Száva-hid ujbóli épitésére és felügyelésére V. részlet	50,000
Egyéb beruházások:	
9. A fiumei kikötő épitésére és felügyeletére:	
a) épitésekre..	468,000
b) felügyeletre...	32,000
10. A fiumei kikötő kövezési munkáira V. részlet	15,000
11. A zenggi kikötő munkálatára ...	10,000
12. A Kuljari, Mninka, Murvica és Galera szirteken és a tavčicai csúcson épitendő fénytornyok épitési költségeihez való hozzájárulás II. részlete	1,600
13. Uj vontató gőzös beszerzésére első részlet...	20,000
14. Uszorok beszerzésére	6,000
15. Kisebb kikötők fejlesztésére I. részlet	20,000
16. A távirda- és távbeszélő-hálózat fejlesztése és a posta és távirda részére megszerzett ingatlanok utáni résztörlesztések	200,000
17. Vicinalis vasutak segélyezésére ...	405,000
18. Deés-zilahi vasutra V. részlet	117,000
19. Az 1891: XL. t. cz. alapján a ghy-	

	frt
mes-palánkai vasuti csatlakozás tervezési munkáira	80,000
20. Folyó- és tóhajózási czélokra ...	300,000
21. Kiegészitési munkálatokra és leltárszaporitásra az állami vasutaknál:	
a) Épitmények és felszerelések kiegészitésére	1.150,000
b) Leltárszaporitásra...	150,000
22. Uj épitkezésekre és uj forgalmi eszközök beszerzésére az állami vasutaknál:	
a) Győr állomás bővitése és átalakitására IX. részlet	100,000
b) Szabadka állomás kibővitésére VI. részlet..	50,000
c) Fahidaknak vasszerkezettel való kicserélésére X. részlet	100,000
d) A budapest-Ferenczváros és Rákos rendező állomások kibővitésére és mozdonytelepek létesitésére V. részlet	200,000
e) Szolnok állomás kibővitésére IV. részlet	150,000
f) Miskolcz állomás és rendező pályaudvar kiépitésére III. részlet..	200,000
g) Várad-Velencze állomás épitésére II. részlet...	48,000
h) Pozsony állomás rendező pályaudvar épitésére II. részlet	250,000
i) Hatvan állomás kibővitésére első részlet	250,000
k) A vágvölgyi vonal állomásainak kibővitésére I. részlet	100,000
l) Kolozsvár állomás kibővitésére I. részlet	100,000
m) Temesvár-Józsefváros állomás kibővitésére I. részlet	100,000
n) 172 darab mozdony vételárának III. részlete	500,000
o) 1200 drb teherkocsi vételárának VI. részlete	219,020
p) 576 darab személykocsi vételárának V. részlete	448,930
q) 4000 teherkocsi vételárának IV. részlete	756,800
r) 624 drb személy- és kalauzkocsi vételárának II. részlete	265,700
s) 8000 drb teherkocsi vételárának II. részlete	1.453,020
t) 1200 drb személy- és kalauzkocsi beszerzésére I. részlet	100,000
u) Folytatólagos fékfelszerelésre, fékvezetékekre, légszeszvilágitási és gőzfütési berendezésekre	100,000
23. Beruházások és uj épitkezések a m. k. állami vasutak gépgyáránál és a diósgyőri m. kir. vas- és aczélgyárnál..	210,000
V. FEJEZET. *Földmivelésügyi ministerium:*	
1. Állami erdőknél	190,000
2. Állami lótenyészintézeteknél... ...	170,000
3. A vinczelléri iskoláknál: a kecskeméti állami Miklós-telepen épitendő présház költségeire	4,000
4. Gazdasági tanintézeteknél és földmives iskoláknál	60,600
5. Selyemtenyésztésnél...	30,000
6. Állattenyésztésnél...	13,450
7. A kincstári birtokoknál: a gödöllői uradalomban megkezdett és fokozatosan keresztülviendő gazdasági felszerelésre szükséges épitkezésekre, beszerzésekre, szőlőtelepitési és talajjavitási munkálatokra	30,000
8. Vizi munkálatokra Magyarországban és Horvát-Szlavonországban: A Dunán és Tiszán, valamint a mellékfolyókon végrehajtandó szabályozási munkálatokra és azok felügyeletére, nemkülönben a Ferencz-csatorna tiszai torkolatának áthelyezésére és az arad-csanádmegyei öntöző csatornára stb.	2.694,000
VI. FEJEZET *Vallás- és közoktatásügyi ministerium:*	
1. A budapesti egyetem természettudományi intézetének tanszerekkel való felszerelésére szükséges 120,000 frt 9. részlete	12,000
2. A «József» műegyetemen még hiányzó felszerelésekre	8,000
3. A kolozsvári egyetem uj boncztani, kórboncztani és törvényszéki orvostani intézetének tanszerekkel való ellátására szükséges 40,000 forint 8-ik részletéül	5,000
4. A budapesti egyetemi közegészségtani, gyógyszertani, 2-ik vegytani intézet és 2-ik belgyógyászati kóroda felszerelésére	4,000
5. A kolozsvári egyetem élet- és egészségtani intézetének tanszerekkel való felszerelésére 5-ik részlet	4,000
6. A budapesti VI. ker. állami reáliskola bebutorozására és felszerelésére... ...	3,000
7. A magyar nemzeti muzeum vegyészeti és fényképészeti laboratoriumának felszerelésére 4-ik részlet	1,000
8. Az országos képtár részére megkivántató szekrények beszerzésére 4-ik részlet	2,000
9. A kolozsvári egyetem szülészeti tanszékének felszerelésére	3,000
10. A soproni állami főreáliskola számára nyerendő helyiségek átalakitására és felszerelésére	800
11. A csáktornyai tanitóképző kibővitésére és bekeritésére szükséges 14.300 forint II. részlete	7,100
12. A győri reáliskola uj épületének bebutorozására szükséges 12,404 frt II. részlete	7,404
13. A dévai állami tanitóképző tornacsarnokának felépitésére, valamint a fáskamrák és árnyékszékek áthelyezésére szükséges 10,441 frt II. részlete	4,961
14. A magyar nemzeti muzeum ablakainak és padlójának, valamint több terme nagy butorzatának megujitására	4,000
15. A siketnémák váczi országos intézete kibővitésére szükséges 18,000 frt 2-ik részlete	9,000
16. A budapesti egyetem boncztani intézetének telkére és épitésére felveendő 450.000 frt kölcsönből az 1894. év folyamán beruházandó 2-ik részlet ...	150,000
17. A pozsonyi állami reáliskola telkére	

	frt
és épületének létesitésére kölcsön utján beszerzendő..	48,000
18. A kassai állami felsőbb leányiskola és polgári fiuiskola épületére a város által biztositott 130,000 frton felül kölcsön utján beszerzendő	23,000
19. Állami elemi és polgári iskolák épületeinek létesitésére kölcsön utján beszerzendő	300,000
20. A kolozsvári egyetem könyvtára és jogi kara részére szükségelt épület létesitésére szükséges 200,000 frtból az 1894. évben kölcsön utján beszerzendő	100,000
21. A nagyszebeni főgymnasium épülete telkének megvételére kölcsön utján beszerzendő 2. részlet	25,000
22. A budapesti egyetemen létesitendő I. szülészeti és nőgyógyászati kóroda felépitésére az 1894. évben beruházandó	150,000
23. A budapesti egyetemen létesitendő II. szülészeti és nőgyógyászati kóroda felépitésére szükséges 300,000 frtból az 1894. évben beruházandó ...	91,000
24. A bajai állami tanitóképző kibővitett épületének belső felszerelésére és gázvilágitás berendezésére	9,000
25. A mármaros-szigeti tanitóképző uj épületének és tornacsarnokának felszerelésére..	7,000
26. A pozsonyi állami felsőbb leányiskola kibővitésére, valamint az uj helyiségek belső felszerelésére kölcsön utján beszerzendő	21,478
27. A dévai tanitóképző keritésére, valamint iparterem, kertészlak és selyemhernyó-tenyésztésre szolgáló melléképületre	7,882
28. A temesvári állami tanitóképző épületének létesitésére kölcsön utján beszerzendő	20,000
29. A temesvári állami tanitóképző első berendezésére	5,000
30. A kolozsvári állami tanitónő- és kisdedóvónőképző intézet uj épületébe a légszesz- és vizvezeték bevezetésére, az épület belső felszerelésére és a kert rendezésére szükséges 16,000 frt 1-ső részlete...	5,000
31. A modori állami tanitóképző telkének kibővitésére, a telek bekeritésére és a kertészlak kibővitésére	5,020
32. A budapesti II. ker. állami tanitóképző intézet épületének kibővitésére és az uj helyiségek felszerelésére kölcsön utján beszerzendő	80,000
33. A brassói állami elemi és polgári leányiskolák felépitésére szükséges telekvásárlásra kölcsön utján beszerzendő	12,870
34. Az állami kisdedóvónőképző intézetek felszerelésére szükséges 7000 frt 1-ső részlete	3,500
35. A soproni keresk. akadémia végleges elhelyezésére szükséges épület vételárára és átalakitási költségekre kölcsön utján beszerzendő	51,500
36. Az Ungvártt létesitendő bábaképezde elhelyezésére szükséges 20,000 forint 1-ső részlete	10,000
37. A kolozsvári egyetem uj központi épületének belső berendezésére szükséges 25,000 frtnak 1-ső részlete ..	8,000
38. Állami középiskolák tanszerbeli alapfelszerelésére	10,000
39. A zombori gymnasium telkének vételére	10,000
40. A lugosi gymnasium számára vásárolt telek és annak bekeritési költségei fejében a tanulmányi alapnak	4,940
41. A munkácsi gymnasium tornacsarnokának felszerelésére	800
42. A kecskeméti reáliskola tornacsarnokának felszerelésére	1,000
43. A budapesti VIII. ker. gymnasium telkének vételárára a város által fizetendő 20,000 frt és kölcsön utján beszerzendő 110,000 frt, összesen... ..	130,000
44. A pozsonyi főreáliskola butorbeli felszerelésére	7,500
45. Egy könyvnyomtató gép a vakok országos intézete domboru nyomásu könyveire	500
46. A magyar történelmi képcsarnok metszetgyüjtemény szekrényeire. ...	1,000
47. A magyar történelmi képcsarnok felállitása alkalmából, képkeretek, kartonok és porte-feuillek tömeges beszerzésére 1-ső részlet	2,000
48. A «Spitzer»-féle gyüjtemény elárverezteíése alkalmából az iparművészeti muzeum számára eszközölt vásárlásokra engedélyezett 25,000 frtnak 2. és utolsó részlete	11,000
VII. Fejezet. *Igazságügyi ministerium:* Törvénykezési és ügyészségi uj épitkezésekre, átalakitásokra és felszerelésekre	300,000
Beruházások összege	**16.451,975**

C) *Rendkivüli közösügyi kiadás.*

1. Rendkivüli közösügyi kiadás	5.397,021
2. A Bosznia és Herczegovinában, továbbá a Lim területén álló parancsnokságok, intézetek és csapatok 1894. évi rendkivüli szükséglete 3.610,000 forint után	1.133,540
Kiadások főösszege	**465.192,254**

3. §. Az előbbi szakaszban megajánlott kiadások fedezésére Magyarország jövedelmei, a magyar korona országait együtt illető közös költségekre és Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükségletére nézve egyszersmind Horvát-Szlavonországok bevételei jelöltetnek ki, a következő előirányzat szerint:

A) *Rendes bevételek.*

I. Fejezet. Állami adósságok:

1. Szőlődézsmaváltság:

A váltságkötelezettek járadékai	200,000

2. Maradvány- és irtványföldek megváltása:

	frt
A váltságkötelezettek járadékai	185,000
Véglefizetések	12,000
3. Sorsolási kölcsön:	
A budapesti állami hidak tiszta bevétele...	613,441
A főváros által a rakpartokért fizetendő haszonbér	10,000
Az 1870: X. t. cz. 4. §-ában megjelölt társulatok és vállalatok által fizetendő községi pótlékok	220,000
4. Az 1880: XX. t. cz. alapján felvett tiszai és szegedi kölcsön pénzeiből adott kölcsönök évi járulékai	2.361,560
II. Fejezet. *O cs. és ap. királyi Felsége személye körüli ministerium:*	
A külföldre szóló útlevelek kiállitási dijaiból	800
III. Fejezet. *Belügyministerium:*	
1. Országos levéltár	6,287
2. A nemzeti szinházi alapok jövedelme	27,300
3. Közegészségügyi bevételek:	
Betegápolási költségtéritmény	83,500
Tébolydai bevételek	173,600
Törvénytelen ágyból származott, Bécsben és egyéb lajtántuli lelenczházakban ápolt gyermekek tápdijainak visszatéritése	22,000
4. Közbiztonsági bevételek:	
Országos csendőrségi téritmény... ...	48,103
Fő- és székvárosi állami rendőrség utáni téritmény	597,643
5. Általános közigazgatási bevételek:	
«Hivatalos lap» jövedelme	76,100
Orsz. törvények és rendeletek tárának jövedelme...	55,000
Utlevelek kiszolgáltatásáért járó dijakból	31,000
Különféle bevételek	300
IV. Fejezet. *Pénzügyministerium:*	
Egyenes adók és földtehermentesitési pótlékok:	
1. Földadó	35.806,000
2. Házadó	10.860,000
3. Keresetadó	19.160,000
4. Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adoja	2.412,600
5. Bányaadó	100,000
6. Tőkekamat- és járadékadó...	4.085,400
7. Vasuti és gőzhajozási szállitás használata utáni adó	5.760,000
8. Nyereményadó...	200,000
9. Fegyveradó és vadászati adó	450,000
10. Hadmentességi dij	2.400,000
11. Általános jövedelmi pótadó	16.200,000
12. Késedelmi kamat	1.336,000
13. Adóbehajtási illetékek...	150,000
14. Adóbehajtási költségtéritmény ...	100,000
Fogyasztási és italadók:	
15. Szeszadó	27.700,000
16. Ellenőrzési illetékek...	90,000
17. Sajtolt élesztő utáni fogyasztási adó	100,000
18. Söradó	1.850,000
19. Czukoradó	4.300,000
20. Ásványolaj-adó	4.500,000
21. Husfogyasztási adó...	3.300,000
22. Czukorfogyasztási adó...	2.500,000
23. Bor italadó...	7.500,000
24. Sör italadó	3.230,000
25. Szesz italmérési adó	11.000,000
26. Italmérési illeték Magyarországban	500,000
27. Italmérési illeték és adó Horvát-Szlavonországban	1.000.000
28. Sörfogyasztási adó Horvát-Szlavonországban	160,000
29. Aranyagiónyeremény	700,000
30. Határvám...	454,410
31. Bélyeg	11.810,000
32. Jogilletékek	18.620,000
33. Díjak	488,900
34. Fémjelzés...	42,714
35. Ut-, hid- és révvám Horvát-Szlavonországban	32,000
36. Dohányjövedék:	
Vétel	6.403.500
Gyártás	35,000
Eladás	43.070,137
37. Lottójövedék	2.811,200
38. Sójövedék	15.370,143
39. Perköltségek	51,786
40. Állami jószágok	473,747
41. Bányaigazgatóságok és számvevőosztályok	33,492
42. Fémbányászat és opálbánya... ...	2.678,631
43. Fémkohászat	3.707,105
44. Pénzverés és fémbeváltás	6.274,363
45. Vasművek	6.548,709
46. Zsilvölgyi kőszénbánya	54,300
47. Sótermelés	985,980
48. Felhagyott bányamüvek és a bányászat körüli egyházi és jótékony czélok	1,825
49. Bányailletékek	120,000
50. Állami nyomda...	760,000
51. Állami épületek	54,135
52. Budapesti állami hidak	159,235
53. Állami ingó vagyon	80,878
54. Különféle bevételek	1.168,822
V. Fejezet. *Kereskedelemügyi ministerium:*	
1. Központi igazgatás	110,559
2. Államépitészeti hivatalok	192,387
3. Közutak	100,300
4. Ipari, kereskedelmi és külkereskedelmi czélok	3,250
5. Posta, távirda és távbeszélő... ...	15.420,000
6. M. kir. postatakarékpénztár	727,500
7. Tengeri hajózás	250,300
8. M. k. államvasutak	77.060,000
9. M. k. államvasutak gépgyára ...	5.465,000
10. Diósgyőri m. k. vas- és aczélgyár ...	4.810,000
11. Budapesti kir. zálogházak	220,000
12. Mértékhitelesités. Fegyvervizsgálati és borvizsgálati bizottságok...	10,200
13. Statisztikai hivatal	82,500
VI. Fejezet. *Földmivelésügyi ministerium:*	
1. Állami erdők	7.788,638
2. Országos erdei alap...	100,000
3. Állami lótenyészintézetek:	
Ménesbirtok-gazdaságok	3.168,345
Ménesek...	571,790
Méntelepek...	616,370
A lótenyésztési alap jövedelme ...	15,000
4. Meteorologiai és földmágnességi központi intézet	5,680
5. Állategészségügy	63,380
6. Budapesti állatorvosi akadémia... ...	19,100
7. Vinczellériskolák	34,690

	frt
8. Gazdasági intézetek és gazdasági ismeretek terjesztése	239,968
9. A gazdaság különböző ágainak emelése	4,500
10. Országos közgazdasági alap	58,236
11. Selyemtenyésztés	2.330,000
12. Állattenyésztés és tejgazdaság	55,684
13. Kincstári birtokok	417,858
14. A kincstári birtokok peres ügyeinek kezelése során befolyó perköltségek	7,000
15. Országos vizépitészeti és talajjavitási hivatal	10,500
16. Vizi munkálatok	960
17. Kulturmérnöki hivatalok	8,000
18. Alapitványok és különféle bevételek	27,661
VII. Fejezet. *Vallás- és közoktatásügyi ministerium:*	
1. Központi igazgatás	74,774
2. Országos közoktatási tanács	4,000
3. Vizsgálati bizottmányok	12,000
4. Budapesti kir. egyetem	415,751
5. Budapesti középiskolai tanárképző és az azzal egybekötött gyakorló iskola	4,665
6. Kolozsvári egyetem	30,045
7. József-műegyetem	27,200
8. Kassai kir. jogakadémia	600
9. Országos mintarajziskola és rajztanárképző	2,350
10. Iparművészeti iskola	600
11. Gymnasiumok	120,600
12. Reáliskolák	204,791
13. Állami felsőbb leányiskolák	110,800
14. Bábaképezdék	11,250
15. Budapesti állami ipariskola	7,050
16. Fiumei állami kereskedelmi iskola	600
17. Soproni állami kereskedelmi iskola	3,425
18. Brassói állami kereskedelmi iskola (kapcsolatban közép fa-ipariskolával)	1,115
19. Keleti kereskedelmi tanfolyam	5,450
20. Elemi és polgári férfi tanító-képzők	26,030
21. Elemi és polgári tanitónő-képzők	84,750
22. Népnevelés	75,633
23. Kisdedóvónő és dajkaképzés	4,800
24. Siketnémák intézete Váczon	22,606
25. A budapesti I. ker. állami tanitóképzővel kapcsolatos és siketnémák oktatására képesitő tanfolyam	4,000
26. Vakok országos intézete Budapesten	19,418
27. Vakok ápoldai alapjának jövedelme	2,917
28. Balatonfüredi szeretetház	3,700
29. Állami tanintézetek épitésére felvett kölcsönök	15,114
30. Ösztöndíjak és egyéb tanulmányi czélok	7,320
31. Magyar nemzeti muzeum	15,847
32. Országos képtár és ezzel kapcsolatos magyar történelmi képcsarnok	565
33. Országos zeneakadémia	12,020
34. Országos szinművészeti akadémia	2,520
35. Technologiai iparmuzeum	1,200
36. Festészeti mesteriskola	80
37. Egyéb közművelődési czélok	2,162
VIII. Fejezet. *Igazságügyi ministerium:*	
1. Központi igazgatás	1,600
2. Királyi Curia	70
3. Királyi táblák	50
4. Királyi főügyészségek	3,000
5. Királyi törvényszékek és járásbiróságok	35,371
6. Királyi ügyészségek	74,260
7. Országos fegyintézetek, kerületi börtön, közvetitő intézet és állami fogház	182,693
8. Büntetéspénzek országos alapja	438,760
IX. Fejezet. *Honvédelmi ministerium:*	
1. A Ludovika akadémiai általános alapnak jövedelmeiből és a fizetéses növendékekért fizetett tápdijakból	223,601
2. Honvéd menházalap jövedelme	1,439
3. Az elárverezett, továbbá a ló-vállalkozók által megtéritett lovakért	20,000
4. Haszonvehetetlen töltényhüvelyek és szabályszerűtlen ólomért	40,000
5. Nyugdijak: a közös hadügyi tárcza által, a hadsereg állományából a honvédséghez áthelyezett tisztek után fizetendő téritmények	89,000
6. Az elviselt ruházati és felszerelési czikkek hulladékainak eladásából	500
Rendes bevételek összege	416.908,094

B) *Átmeneti bevételek.*

	frt
I. Fejezet. *Pénzügyministerium:*	
1. Állami javak eladása, és pedig:	
a) Állami javak eladásából	2.000,000
b) A telepitvényesek által fizetendő vételárak és kamatok (hátralékokkal együtt)	1.200,000
c) A maradvány- és irtványföldek váltságdijai	27,000
2. Állami előlegekből	582,000
3. A pénzverésből eredő bevétel	43.359,000
II. Fejezet. *Kereskedelemügyi ministerium:*	
1. Az «Adria» magyar tengerhajózási részvénytársaság által az állami felügyelet czimén a ministeri biztos dijazására fizetendő	4,000
2. Az államkincstár tulajdonában levő helyi érdekü vasuti czimletek után befolyó osztalékok	5,000
III. Fejezet. *Földmivelésügyi ministerium:*	
1. A mezőhegyesi czukorgyártól a fennálló szerződés értelmében a szerződés tartamáig az ottani élővíz-csatorna fentartási költségeinek részben való fedezésére	6,000
2. Az állami szőlőtelepek bevétele szőlővessző és egyéb termények eladásából	10,000
IV. Fejezet. *Vallás- és közoktatásügyi ministerium:*	
1. A budapesti egyetem boncztani intézetének épitésére felveendő 450,000 frt kölcsönből az 1894. év folyamában beruházandó	150,000
2. A pozsonyi állami reáliskola telkére és épületének létesitésére kölcsön utján beszerzendő	48,000
3. A kassai állami felsőbb leányiskola és polgári fiuiskola épületére kölcsön utján beszerzendő	23,000
4. Állami elemi és polgári iskolák épületének létesitésére kölcsön utján beszerzendő	300,000
5. A kolozsvári egyetem könyvtára és	

	frt
jogi kara részére szükségelt épület létesitésére kölcsön utján fedezendő ...	100,000
6. A nagyszebeni főgymnasium telkének megvételére kölcsön utján beszerzendő	25,000
7. A budapesti egyetemen létesitendő I. szülészeti és nőgyógyászati kóroda felépitésére az 1894. év folyamán kölcsön utján beszerzendő	150,000
8. A budapesti egyetemen létesitendő II. szülészeti és nőgyógyászati kóroda felépitésére szükséges 300,000 frtból az 1894. év folyamán kölcsön utján beszerzendő	91,000
9. A pozsonyi állami felsőbb leányiskola kibővitésére és belső felszerelésére kölcsön utján beszerzendő	21,478
10. A temesvári állami tanitóképezde épületének kibővitésére és felszerelésére felveendő kölcsön	20,000
11. A budapesti II. ker. állami tanitónőképző épületének kibővitésére és felszerelésére felveendő kölcsön	80,000
12. A brassói állami elemi és polgári leányiskolák számára vásárlandó telek ára fejében kölcsön utján beszerzendő	12,870
13. A soproni kereskedelmi akadémia számára vásárlandó épület ára fejében beszerzendő	51,500
14. A budapesti VIII. ker. gymnasium telkének vételére szükséges 130,000 frtból a város által fizetendő 20,000 frt és kölcsön utján beszerzendő 110,000 forint, összesen tehát	130,000
Átmeneti bevételek összege	**48.395,848**
Bevételek főösszege	**465,303.942**

4. §. A 2-ik §-ban megállapitott s összesen ... 465,192.254 frtot tevő kiadásokat, a 3-ik §-ban megajánlott s összesen ... ... 465,303.942 frtot tevő jövedelmek és bevételek ... ... 111.688 frttal haladják meg, mely összeg a pénztári készletek gyarapitására forditandó.

5. §. Hogy az államnak a 3. §-ban elősorolt jövedelmei folyóvá tétethessenek: a törvénybe iktatott egyenes és fogyasztási adók, jövedékek, dijak, bélyegek és illetékek ugyszintén az adóköteles jövedelmek után az 1883. évi XLVI. t.-cz. 9. és 10. §-aiban megállapitott százalékokban kivetendő általános jövedelmi pótadó, a hadmentességi dij, az ut-, hid- és révvám és az állami vagyon jövedelmei s az állam egyéb bevételei, az eddigi törvényekben eszközölt és a törvényhozás által netalán még teendő módositások megtartásának kikötése mellett, az 1894. évre ezennel megajánltatnak és megszavaztatnak.

6. §. Az előbbi §-ban magszavazott, valamint a 3-ik §-ban előirányzott bevételek csupán a jelen törvényben megajánlott kiadásokra fordittathatnak, és átruházás e kiadásoknak sem fejezetei, sem czimei, sem rovatai között nem engedtetik.

Kivételnek csak a rendes kiadások XVII. fejezet 3. czimének *a)* és *b)* rovatai között, ugyanezen fejezet 4. czimének 1. és 2. rovatai között, a XVIII. fejezet 5. czimének 4. és 5. rovatai között, ugyanezen fejezet 10., 11. és 12. czimei között, továbbá ugyanezen fejezet 13. és 16. czimei között, a XIX. fejezet 14. és 15. czimei között, ugyanezen fejezet 27. és 28. czimei között, végre a XXI. fejezet 6. czimének 1—4. rovatai között van helye; ezek között az átruházási jog megengedtetik.

7. §. Az 1888. évi IV. t.-cz. 7. §-ának ama rendelkezése, mely szerint a helyi érdekü vasutak segélyezése czimén az állami költségvetés évenként 300.000 frtnál nagyobb összeggel meg nem terhelhető, az 1894. évre hatályon kivül helyeztetik.

8. §. Jelen törvény kihirdetése után azonnal életbe lép és végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

XXXII. TÖRVÉNY-CZIKK

a kir. Curia és kir. itélőtáblák itélőbiráinak szaporitásáról és az 1877: V. törvényczikk módositásáról.(1)

(Szentesitést nyert 1893. évi deczember 25-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi deczember 30-án.)

1. §. A kir. Curiához és a kir. itélőtáblákhoz a mutatkozó szükséghez képest számfeletti itélőbirák (1891 : XVII. t. cz. 64. §.) nevezhetők ki.

---

(1) E t. czikk rendelkezéseit érintetlenül hagyta a budapesti kir. büntetőtörvényszék felállításáról szóló 1895: XLIV. t. cz., a mely a kir. Curia rendes biráinak létszámát 66-ra emelte föl.
Az 1877: V. t. cz. a felebbviteli birósági itélőbirák számáról szóló 1870: XVI. és a budapesti kir. itélőtábla biráinak szaporításáról szóló 1871: XII. t. cz. módosításáról rendelkezik.

A számfeletti biró a legközelebbi üresedés esetén kineveztetése sorrendjében a rendes létszámu birák sorába lép.

Ezen birák száma a kir. Curiánál hármat, a kir. itélőtábláknál tizennégyet meg nem haladhat.

E számfeletti birói állások a szükség multán megüresedés esetén be nem töltetnek.

2. §. Az 1877 : V. t. cz. akként módosittatik, hogy a kir. Curiához kisegitő birákul a vidéki kir. itélőtáblák birái is alkalmazhatók. Saját akarata ellenére azonban e czélból székhelyén kivül egy biró sem alkalmazható.

A vidéki kir. itélőtábláktól behivott birák a kir. Curiánál alkalmaztatásuk ideje alatt a budapesti lakbérilletményben, ugyszintén a Budapestre és vissza költözésök költségeinek megtéritéseül 300 frt átköltözködési átalányban részesülnek.

3. §. A jelen törvény alapján a folyó évben felmerülő költség első sorban az ez évi költségvetés feleslegéből fedezendő s a költségvetés illető fejezetei és czime alatt lesz elszámolandó.

4. §. Ezen törvény végrehajtásával az igazságügyi minister bizatik meg.

XXXIII. TÖRVÉNY-CZIKK

Budapest székes főváros kerületi elöljáróságairól.(1)

(Szentesitést nyert 1893. évi deczember 25-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi deczember 30-án.)

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

1. §. Budapest székesfőváros közigazgatási kerületeinek számát és területét a törvényhatóság szabályrendeletben állapitja meg.(2)

2. §. A közigazgatás közege minden kerületben:

a) a kerületi előljáróság;

b) a kerületi választmány.

3. §. A kerületi előljáróság a hatásköréhez tartozó ügyekben a kerület hatósága, melynek illetékessége, az 1886. évi XXII. t. cz.(3) 4. §-ában felsorolt kivételekkel, kiterjed a kerületben lakó vagy tartózkodó minden személyre és a kerületben létező minden vagyonra.

A törvényhatóság egyes közintézeteket szabályrendelettel kivehet a kerületi előljáróság illetékessége alól. Ezen szabályrendeletben megjelölendő azon hatóság, melynek illetékessége alá ezen közintézetek tartoznak.

4. §. A kerületi előljáróságot alkotják:

1. a kerületi előljáró, ki a kerületi előljáróságot a hatóságokkal és a kö-

(1) V. ö. a Budapest fővárosi törvényhatóság alakításáról és rendezéséről szóló 1872: XXXVI. t. czikket.

(2) A jelenleg (1897.) fennálló beosztást az 1873. évben megalkotott és a kir. belügyminiszter 1873. decz. 20. 52,967. sz. rendeletével jóváhagyott szervezési szabályzat IV. része állapította meg (Budapest főváros szabályrend., IV. k. 92. l.).

(3) E törvény a községekről rendelkezik (L. ezt és jegyzeteit.).

zönséggel szemben képviseli, a kerületi elöljáróság hatáskörébe tartozó összes ügyeknek intézője és főnöke a kerületi elöljáróság személyzetének;

2. a kerületi elöljárósághoz a kerületi elöljáró közvetlen rendelkezésére beosztott tisztviselők;

3. a kerületi tiszti orvosok és a szegények gyógykezelésével megbizott kerületi orvosok;

4. a kerületi állatorvos, illetve állatorvosok;

5. a kerületi mérnök, illetve műszaki tisztviselők:

6. a kerületi vásárfelügyelő, illetve vásárfelügyelők;

7. a kerületi városbiró;

8. a szükséges számu segéd- és kező hivatalnokok.

5. §. A kerületi elöljárókat a törvényhatósági bizottság élethossziglan választja.

Kerületi elöljáróvá csak az választható, ki az 1883: I. t. cz.-ben a közigazgatási szakmára megállapitott minősitéssel bir, és azon esetben, ha a pályázó közszolgálatban nem áll, a pályázati határidő lejártának időpontjában életkorának betöltött 50-ik évét tul nem haladta.

A főpolgármester a kerületi elöljárói állásokra illetve állásra 14 napi határidővel, nyilvános pályázatot hirdet és a beérkezett összes pályázati kérvényeket az 1872. évi XXXVI. t. cz. 113. §-a szerint alakitott kijelölő választmány elé terjeszti.

A kijelölő választmány a pályázók okmányainak megvizsgálásával csak a fölött határoz, vajjon a folyamodók birnak-e az 1883: I. törvényczikk 1-ső és 3-ik szakaszában megállapitott minősitéssel. A kijelölő választmánynak a pályázók minősitésére vonatkozó határozata kihirdetendő és a pályázókkal irásban közlendő.

A kijelölő választmánynak ezen határozata ellen; ugy a pályázók, mint a törvényhatósági bizottság tagjai, a kihirdetéstől számitott 8 nap alatt a belügyministerhez felebbezhetnek. A belügyminister határozata végérvényes.

6. §. A kijelölő választmány mindazon pályázók folyamadványát, kik a törvényes minősitéssel birnak, a törvényhatósági bizottság elé terjeszti.

Az elöljárói állások titkos szavazással általános szótöbbséggel töltetnek be. A titkos szavazás módját a törvényhatóság szabályrendelet utján állapitja meg. A jelen törvény életbeléptét követő első választásnál az összes elöljárói állásokra együttesen, a később megüresedő elöljárói állások mindenikére pedig külön történik a titkos szavazás. Ha valamely állásra a jelöltek egyike sem nyer általános szótöbbséget, uj szavazásnak van helye a legtöbb szavazatot nyert két jelölt között.

A megválasztott kerületi elöljárók a törvényhatósági bizottság közgyűlésében teszik le a tiszti esküt vagy fogadalmat.

7. §. Valamennyi kerületi elöljáró egy létszámot alkot. A kerületi elöljárókat az egyes kerületi elöljáróságok élére a polgármester osztja be.

A kerületi elöljárók fizetése és lakbére a tanácsnokokéval egyenlő.

8. §. A kerületi tiszti orvosokat a törvényhatósági bizottság az 5. és 6. §§-ban meghatározott eljárással élethossziglan választja.

Valamennyi kerületi tiszti orvos egy létszámot alkot. A kerületi tiszti or-

vosokat az egyes kerületi elöljáróságokhoz a tiszti főorvos és a kerületi elöljárók meghallgatásával a polgármester osztja be.[1]

9. §. A gyógykezeléssel megbizott kerületi orvosok választására az 1872. évi XXXVI. t. cz. 106. §-ában, — az állatorvosok, mérnökök és vásárfelügyelők választására nézve pedig az ugyanazon t. czikk 110. §-ában foglalt intézkedés marad érvényben.

A vásárfelügyelők minősitését a törvényhatóság szabályrendelettel állapitja meg.

Ezen tisztviselőket az egyes kerületi elöljáróságokhoz a tiszti főorvos, illetve főmérnök, vásárigazgató és a kerületi elöljárók meghallgatásával a polgármester osztja be.

10. §. A kerületi városbirót a törvényhatósági bizottság választja. A választás módját, a megbizatás időtartamát és fegyelmi hatóságát a törvényhatóság szabályrendeletben állapitja meg.

A városbiró állásával rendszeresitett fizetés nincs összekötve; tiszteletdiját a törvényhatóság szabályrendeletben állapitja meg.

11. §. A kerületi elöljáróságoknak a fogalmazási teendők végzésével megbizott tisztviselőit, valamint a segéd- és kezelő hivatalnokokat és a hivatalszolgákat a székesfőváros tisztviselői, illetve szolgái sorából a polgármester osztja be az egyes kerületi elöljáróságokhoz.

A kerületi elöljáróságok összes tisztviselői, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzetének létszámát a törvényhatóság az évi költségvetésben minden kerületi elöljáróság számára külön-külön állapitja meg.

A kerületi elöljáróságok tisztviselői, rendkivüli eseteket kivéve, ugyanazon időben csak egy kerületi elöljáróságnál végezhetnek hatósági teendőket.

12. §. A kerületi elöljáróság tisztviselői magánosok részére munkálatokat nem teljesithetnek; a kerületi tiszti orvosok és állatorvosok orvosi gyakorlatot, a városbirák ügyvédi gyakorlatot nem folytathatnak.

Ezen intézkedés mely alól felmentvénynek helye nincs, a jelen törvény életbeléptével egyidejüleg lép életbe; életbeléptével a törvényhatóság ujból állapitja meg a kerületi tiszti orvosok és állatorvosok illetményeit. Azon kerületi tiszti orvosok és állatorvosok, kik magánorvosi gyakorlatukról lemondani nem akarnak, a székesfőváros nyugdijszabályzata 2. §-ának *b)* pontja értelmében ellátásban részesitendők.[2]

13. §. A kerületi elöljáróságoknál tiszti esküt vagy fogadalmat nem tett közegek nem végezhetnek hatósági tendőket.

14. §. A kerületi elöljáróság összes tisztviselő- és szolgaszemélyzete köteles a kerületben lakni; méltánylást érdemlő esetekben a polgármester ezen intézkedés alól felmentvényt adhat.

A kerületi elöljáróságok összes tisztviselő- és szolgaszemélyzetére nézve, a mennyiben ezen törvény mást nem rendel, a székesfőváros tisztviselőire és szolgáira nézve érvényes szabályok alkalmazandók.

A polgármester előzetesen jelöli ki a fogalmazási szakban alkalmazott

---

(1) V. ö. 1896 febr. 22. 3297. sz. belügymin. rend., a székesfővárosi tiszti orvos hatásköre tárgyában (1896. R. T. I. 717.).

(2) E nyugdíjszabályzat kelt a fővárosnak 1885 szept. 30. és okt. 1-én tartott közgyüléséből 780. sz. a. és jóváhagyatott a kir. belügyminiszter 1885 okt. 21. 55,048/IV. sz. a. rendeletével (Budapest főváros szabályrend. I. k. 20. l.).

tisztviselők közül a kerületi előljárónak, akadályoztatása esetén, állandó helyettesét.

Ugyancsak a polgármester gondoskodik a kerületi városbirónak akadályoztatása esetén való helyettesitéséről is.

15. §. A kerületi előljáró és az előljáróság tisztviselői, a városbiró kivételével, a törvényhatósági bizottság tagjai nem lehetnek.

A kerületi előljárók a törvényhatósági bizottság közgyülésében megjelenhetnek és a kerületüket illető ügyek tárgyalásában — szavazatjog nélkül — részt vehetnek; a törvényhatósági bizottság kivánatára kötelesek a bizottság közgyülésén megjelenni és a kivánt fölvilágositást megadni.

II. FEJEZET.

A kerületi előljáróság hatásköréről.

16. §. A kerületi előljáróság, mint elsőfoku közigazgatási hatóság, eljár mindazon ügyekben, melyeket a törvények, törvényerejü szabályzatok, ministeri rendeletek a kerületi előljáró vagy előljáróság hatáskörébe utalnak.[1]

17. §. A kerületi előljáróság végrehajtja a törvényhatósági bizottság, a közigazgatási bizottság, a tanács, az árvaszék és a polgármester rendeleteit és utasitásait.

A tanács, polgármester, tiszti főorvos, főmérnök és vásárigazgató, a kerületi előljáróság összes tisztviselőivel és szakközegeivel a kerületi előljáró utján rendelkeznek; a kerületi szakközegek az előljáró utján teszik jelentéseiket.

A kerületi előljáróság a hatásköréhez tartozó ügyekben a tanács utján a törvényhatósági bizottságnak előterjesztéseket és javaslatokat tehet; köteles minden évben a kerületi előljáróság és a kerület szükségleteiről költségvetési előirányzatot késziteni és a kerületi választmány véleményével együtt a tanács elé terjeszteni, mely azt az évi költségvetési előirányzattal a törvényhatósági bizottság elé terjeszti.

18. §. A kerületi előljáróság a tanács helyett eljár következő ügyekben:

1. Az épitési engedélyek tárgyalásának és az épitési vonal, valamint a lejtszinvonal kitüzésének kivételével minden magánépitési ügyben, nevezetesen: az épitkezések felügyelete, az épitési rendtartás végrehajtása, épitkezési állványok felállitásának engedélyezése, az épitési anyaglerakó helyek kijelölése, az ezek használatáért fizetendő dijak megszabása és beszedése; a lakhatási engedélyek; épitkezési engedélyt nem igénylő épitkezések és átalakitások; nemkülönben épületek lebontásának bejelentése és az ezzel kapcsolatos intézkedések; kutásások engedélyezése.

2. A kerületi utak, utczák, terek burkolatának, a pöcze- és egyéb anyagokat levezető közcsatornáknak fentartása és kijavitása a költségvetés keretén belül; a tanács által engedélyezett házicsatornák, vizvezetőcsövek stb. épitkezésének ellenőrzése; a magánosok által készitett járda-burkolatok átvétele; a kövezeten vagy járdán magánosok czéljaira szükséges ideiglenes

---

(1) V. ö. a községekről szóló 1886: XXII. t. cz. jegyzeteit, melyek a főváros kerületi előljáróságainak hatásköréről is tájékoznak.

használat és változtatások engedélyezése: az önkényesen tett változtatások büntetése; a viz- és gázvezetékre, ugyszintén a közvilágitásra való felügyelet.

A mennyiben a fentebb felsorolt épitkezések vállalatba adatnak, a munkát a fennálló szabályok figyelembevételével a kerületi előljáróság adja ki, a műszaki átvételt (collaudirozás) a tanács teljesiti.

Uj középitkezéseknél a kerületi előljáróság és annak műszaki tisztviselői a tanács, illetve a főmérnök utasitása szerint működnek közre.

3. A vásárrendészet és felügyelet gyakorlása piaczokon, vásártereken, és más elárusitó helyeken; az elárusitó helyek kijelölése és a megszabott dijak beszedése; ideiglenes elárusitó helyek engedélyezése különös alkalmatosságokra: mint vásárok, bucsuk, körmenetek, ünnepélyek stb., a helyek tekintetében a fővárosi rendőrséggel egyetértve; a dijak megállapitása és beszedése; állategészségügyi és származási bizonyitványok kiadása — mindez a fennálló szabályok értelmében.

4. A tanköteles és kisdedóvodákba vagy gyermekmenhelyekbe való járásra kötelezett gyermekek összeirása és állandó nyilvántartása; a felügyelet a tanköteles gyermekeknek az iskolákba való beiratására és járására, az iskolát mulasztók szülőinek (gyámok, mesterek, gondviselők) megbüntetése.

5. A kerületben lakó szegény betegek, lelenczek, gyámoltalanok orvosoltatásáról és ápoltatásáról való gondoskodás; a kórházi ápolásra szorult szegény betegek elszállittatása; azon halottak eltemettetése, kiknek hátramaradottjaik nincsenek, vagy a temetésről vagyontalanságuk következtében gondoskodni képtelenek; mindez a fennálló szabályok értelmében.

6. A közsegélyzésre szorult fővárosi szegények és az elárvult vagyontalan gyermekek nyilvántartása; ezen utóbbiak ápoltatásáról és neveltetéséről való gondoskodás, rögtöni segélyek nyujtása; mindez a fennálló szabályok értelmében.

7. Szegénységi és a kerületben lakók személyi viszonyairól szóló mindennemü bizonyitványok kiállitása.

19. §. A törvényhatóság ezen törvény életbelépte előtt szabályrendeletben megállapitja a 18. §. értelmében a kerületi előljáróságok hatáskörébe utalt ügyek részleteit, nemkülönben az előző szakaszban felsorolt ügyeken kivül a tanács helyett a kerületi előljáróságok hatáskörébe utalandó mindazon többi ügyeket, melyeknek természete nem követeli a tanács által a központban való tárgyalást.(1)

20. §. A kerületi előljáróságnak, mint elsőfoku közegészségügyi hatóságnak, hatásköre az 1876. év XIV. t. cz. ide vonatkozó intézkedéseinek hatályon kivül helyezésével a következő:

1. Felügyeletet gyakorol az épületek, udvarok, lakások, szállók, menhelyek, istállók, csatornák, emésztőgödrök és árnyékszékek, kutak, folyó- és álló vizek, ipartelepek, üzletek, raktárak, gyárak, műhelyek egészségügyi viszonyai fölött; és gondoskodik, hogy ezek állapota a közegészség követelményeinek megfeleljen.

Ezen czélból joga van az itt felsorolt helyeken, járványok idején, sürgősség és veszély esetén éjnek idején is, szemlét és vizsgálatot tartani; a közegészségellenes vagy a közegészségre veszélyes állapotnak záros határidő

(1) V. ö. 23., 24., 29., 31. §§.

alatt való megszüntetését, illetve elháritását elrendelni és rendeletének nem teljesitése esetén az elrendelt intézkedést a kötelezett terhére végrehajtani és a felmerült költségeket közigazgatási végrehajtás utján beszedni.

2. Felügyel, hogy az élelmi és élvezeti czikkeknek, tápszereknek, italoknak, árúknak előállitására, minőségére és forgalomba hozatalára, a főző és más edényeknek minőségére vonatkozó törvények, ministeri rendeletek és törvényhatósági szabályrendeletek a piaczokon, vásártereken, vasárcsarnokokban, tejcsarnokokban, utakon, utczákon, tereken, mindennemü termelő helyeken, mindennemü elárusitó helyeken, vendéglőkben, korcsmákban stb. megtartassanak.

Ezen czélból joga van az itt felsorolt helyeken és üzletekben, sürgősség és veszély esetén éjnek idején is, szemlét és vizsgálatot tartani, a szabályok szerint intézkedni és a törvény, ministeri rendelet vagy törvényhatósági szabályrendelet által megállapitott esetekben a fentebb felsorolt czikkeket, árukat és edényeket elkobozni.

3. Végrehajtja a járványos betegségek elfojtása czéljából alkotott törvényeket és rendeleteket.

4. Végrehajtja a himlő-oltásra vonatkozó törvényeket és rendeleteket.

5. Végrehajtja a halottkémlésre vonatkozó törvényeket és rendeleteket, engedélyezi a hullakiásást, valamint a hullaszállitást más törvényhatóság területére.

6. Nyilvántartja a kerületben lakó orvosi és egészségügyi személyzetet és felügyel az orvosi, szülésznői, valamint a jogosulatlan gyógyászati gyakorlatra vonatkozó szabályok megtartására.

7. Felügyel a kerületben létező gyógyszertárakra és teljesiti azok hatósági vizsgálatát; végrehajtja a mérgek forgalomba hozatalára, a gyógyszerekkel való kereskedésre, az ásványvizek töltésére és kezelésére vonatkozó szabályokat; ellenőrzi a fertőtlenitő anyagok gyártását és elárusitását; ellenőrzi a mesterséges ásványvizek készitését.

8. Felügyel a kerületben levő kórházakra, gyógyintézetekre, orvosi rendelő intézetekre, szülőházakra, fürdőkre és gyógyfürdőkre; időszaki vizsgálatot tart azokban, és gondoskodik, hogy a fennálló szabályok végrehajtassanak.

9. Felügyel a kerületben létező nyilvános és magántanitézetekre, óvodákra, gyermekkertekre, gyermekmenhelyekre és teljesiti azokban a hatósági egészségügyi vizsgálatot.

10. Nyilvántartja a kerületben levő lelenczeket és dajkaságba adottakat, valamint a nyilvános intézeteken kivül levő elmekórosokat, hülyéket, vakokat, siketnémákat, nyomorékokat és felügyel ezek ápolására.

11. Eljár továbbá mindazon közegészségi ügyekben, melyek valamely törvény vagy ministeri rendelet által hatáskörébe utaltatnak.[1]

12. Javaslatba hozza a tanács utján a törvényhatósági bizottságnak a tapasztalatai szerint szükséges egészségrendőri szabályrendeletek megalkotását.

21. §. A kerületi elöljáró kihágási biró, minden más hatóság ezen jogának megszüntetésével azon esetekben, melyekben a 20. §. 1—11. pontja alá tartozó ügyekben ministeri rendelet vagy törvényhatósági szabályrendelet

---

(1) V. ö. 21. §.

kihágást állapit meg; továbbá az 1880: XXXVII. törvényczikk vonatkozó intézkedésének hatályon kivül helyezésével az 1879. évi XL. törvényczikk 99., 102., 103., 104., 105., 107., 123., 124. és 125. §-aiban körülirt kihágási ügyekben.(1)

22. §. A községi biráskodást az 1877: XXII. t. cz. értelmében a kerületi városbiró gyakorolja. A kerületi városbiró birói hatáskörében független a kerületi elöljárótól, szolgálati tekintetben azonban alá van rendelve a kerületi elöljárónak, ki a községi biróság ügyvitelének szabályosságáért és rendjéért felelős. A községi biráskodással kapcsolatos ügyviteli teendők a kerületi elöljáróságnak egy, vagy a szükséghez képest több oly kirendelt tisztviselőjére bizandók, kik az 1883: I. t. cz.-ben a közigazgatási, illetve a kezelési szakra megállapitott minősitéssel birnak.

23. §. Minden kerületi elöljárósággal kapcsolatban a városi adóhivatalnak egy. az illető kerületre kiterjedő osztálya szervezendő, mely a kerületben lakó adózók és a kerületben levő adótárgyak adóját a fennálló szabályok értelmében előirja és beszedi és egyuttal a kerületi elöljáróság ügyköréből folyó közigazgatási végrehajtás teendőit végzi.

Hasonlóképen felállitandó minden kerületi elöljáróság mellett a városi pénztár egy osztálya, mely a kerületi elöljáróság ügyköréből folyó pénzkezelési teendőket végzi.

A kerületi adóhivatali és pénztári osztályoknak a kerületi elöljáróhoz való szolgálati viszonyát, hatáskörét és teendőit, nemkülönben életbeléptetését a törvényhatóság a 19. §-ban emlitett szabályrendeletben állapitja meg.

24. §. E törvény életbeléptével egyidejüleg, a 19. §-ban emlitett szabályrendelet keretén belül, a polgármester a tanácscsal egyetértőleg szolgálati utasitást ad ki a kerületi elöljáróságok számára. E szolgálati utasitásban részletesen megállapitandók a kerületi elöljáróság egyes tisztviselőinek teendői; nevezetesen a kerületi elöljáró, tiszti orvos, szegények gyógykezelésével megbizott kerületi orvos, állatorvos, mérnök, illetve műszaki tisztviselők, vásárfelügyelő hatásköre, kötelessége és felelőssége, valamint a kerületi elöljáróságok ügyvitelének egyöntetüségét biztositó szabályok.

A szolgálati utasitásban különös figyelem forditandó arra: hogy a kerületi elöljáróságoknak a közönséggel való érintkezése lehetőleg közvetlen legyen és a felesleges irásbeli teendők mellőztessenek.

25. §. A polgármester köteles évnegyedenként legalább egyszer minden kerületi elöljáróság ügyvitelét személyesen megvizsgálni; akadályoztatása esetén az alpolgármesterek egyike helyettesitheti. Ezen vizgálatok eredményéről a törvényhatósági bizottságnak évnegyedenként jelentés teendő.

Köteles továbbá a polgármester a kerületi elöljárókat évnegyedenként legalább egyszer értekezletre összehivni. Ezen értekezleteken, melyeken a tanács összes tagjainak és a polgármester által kijelölt központi tisztviselőknek részt kell venniök, minden kerületi elöljáró jelentést tesz a kerületi elöljáróság ügyviteléről, megbeszéltetnek a szerzett tapasztalatok és javaslatba hozatnak az egységes ügyvitel czéljából szükséges intézkedések. Ha a polgármester az elnöklésben akadályozva van, az alpolgármesterek egyike helyettesitheti; az

---

(1) V. ö. az 1880: XXXVII. t. cz. 41. §-ához fűzött 4. jegyzetet ama kihágásokról, melyek az 1879: XL. t. czikknek a 21. §-ban idézett §§-ain felül a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utaltatnak.

értekezletről felvett jegyzőkönyv azonban a szükséges intézkedések megtétele végett a polgármester elé terjesztendő.

Hasonlóképen köteles a tiszti főorvos a kerületi elöljáróságok orvosait és állatorvosait havonként értekezletre összehívni. Ezen értekezleteken a kerületi orvosok és állatorvosok részletes jelentést tesznek a kerület egészségügyi viszonyairól, megbeszéltetnek a szükséges intézkedések és azok keresztülvitelének módozatai. Az értekezletekről felvett jegyzőkönyvek intézkedés végett a polgármester elé terjesztendők, ki kijelöli a tanács azon tagjait és azon központi tisztviselőket, kik ezen értekezleteken résztvenni kötelesek.

Ezen határozatok nem érintik a főpolgármester és a közigazgatási bizottság törvényes hatáskörét.

26. §. A fővárosi rendőrség köteles a kerületi elöljáróságokat működésükben támogatni; minden tudomására jutott, a kerületi elöljáróságok hatáskörébe tartozó és intézkedést igénylő ügyről azokat haladéktalanul értesiteni. A fővárosi rendőrségnek a kerületi elöljáróságokhoz való viszonyát a belügyminister e törvény életbeléptével egyidejűleg rendeleti uton szabályozza.(1)

27. §. A kerületi elöljáróság a törvényekkel, ministeri rendeletekkel vagy törvényhatósági szabályrendeletekkel hatáskörébe utalt ügyekben közvetlenül érintkezik más hatóságokkal.

28. §. A kerületi elöljáróságok határozatai és intézkedései ellen, a mennyiben a fennálló törvények és szabályok másként nem intézkednek, a felebbezés a tanácshoz történik.

A mennyiben a felebbezés módja a határozat vagy intézkedés alapjául szolgáló törvényben, ministeri rendeletben vagy szabályrendeletben megállapitva nincs; a felebbezés a határozat kézbesitésétől számitott 15 nap alatt a kerületi elöljáróságnál nyujtandó be, mely azt 3 nap alatt, szükség esetén véleményes jelentésével együtt, a második fokban illetékes hatóság elé terjeszteni köteles.

Ha a felebbezési határidő utolsó napja vasárnapra vagy Gergely-naptár szerint ünnepnapra esik, a felebbezés a következő köznapon is benyujtható. Az elkésetten beadott felebbezések hivatalból visszautasittatnak.

Minden határozat, mely törvényes határidőn belül felebbeztetett, rendszerint csak a felebbezés elintézése, illetőleg a határozat helybenhagyása után hajtható végre. Birtokon kivül való felebbezésnek kivételesen és csak akkor van helye:

a) ha ezt külön törvény, ministeri rendelet vagy szabályrendelet rendeli;

b) ha közveszély vagy helyrehozhatlan kár elháritása czéljából a határozatnak azonnal való foganatositása mulhatlanul szükségesnek találtatván, annak csak birtokon kivül való felebbezhetősége magában a határozatban kifejezetten ki is mondatott.

---

(1) V. ö. 1896 máj. 17. 36,656. sz. belügymin. rend., a fő- és székvárosi bejelentési hivatalhoz intézendő lakástudakozódó megkeresések tárgyában (1896. R. T. I. 1087.).

III. FEJEZET.

A kerületi választmányról.

29. §. Minden kerületben kerületi választmány alakittatik.

A kerületi választmány elnöke az illető kerület elöljárója; tagjainak száma legfeljebb 24.

A kerületi választmány tagjait az illető kerület választói a községi választók sorából titkos szavazás utján választják.

Nem lehet a kerületi választmány tagja:

a) a ki 24-ik évét még be nem töltötte, vagy a kinek kiskorusága meghosszabbittatott;

b) a ki az 1872: XXXVI. t. czikk 25. §-a értelmében választási jogot nem gyakorolhat;

c) a ki gondnokság alatt áll;

d) a ki a székesfővárossal szerződéses vagy számadási viszonyban áll;

e) a székesfőváros tisztviselője vagy fizetést élvező bárminő alkalmazottja.

A kerületi választmány tagjai a törvényhatósági bizottság tagjainak választásával egyidőben 6 évre választatnak.

A tagok fele minden három év végén kilép; az első három év végén a kilépés felett sorshuzás dönt; azontul mindig azok lépnek ki, a kik a 6 évet már kitöltötték. A kilépett tagok ujra megválaszthatók.

A kerületi választmány tagjainak számát, a választás idejét és a titkos szavazás módját, nemkülönben az igazolási eljárást a törvényhatósági bizottság a 19. §. értelmében alkotandó szabályrendeletben állapitja meg.

A kerületi választmány önmaga állapitja meg ügyrendjét; kebelében szakbizottságok alakithatók.

A kerületi választmány jegyzői teendőit a kerületi elöljáróság valamely állandóan kirendelt tisztviselője végzi.

30. §. A kerületi választmány hatásköre a következő:

1. A kerületi elöljáró előterjesztése alapján tárgyalja a kerületi elöljáróság és a kerület szükségleteinek előirányzatát és arról véleményt ad.

2. A kerületi elöljárónak a törvényhatóság évi költségvetésében a kerület utai, utczái, terei burkolatának fentartására és kijavitására megállapitott öszszeg felhasználására vonatkozó előterjesztését tárgyalja és megállapitja az ezen összeg keretén belül végzendő munkákat.

3. A törvényhatóság által a szegényügyre az évi költségvetésben kerületenként megállapitott összeg keretén belül a kerületben lakó szegényeknek a kerületi elöljáróság előterjesztésére a fennálló szabályok értelmében pénzsegélyt engedélyez; javaslatot tesz a tanácsnak szegényeknek az ápoló intézetekbe való fölvételére nézve; intézkedik a kerületi elöljáróság előterjesztésére a közsegélyezésre szorult árvák, lelenczek, gondnokoltak és ideiglenes közellátásra szoruló gyermekek elhelyezése és neveltetése iránt és közremüködik azok felügyeleténél.

4. A kerületet érdeklő ügyekben a törvényhatósági bizottságnak, a tanácsnak és a polgármesternek előterjesztéseket és javaslatokat tesz.

5. Ellenőrködést és felügyeletet gyakorol a kerületben foganatositott közmunkák és középitkezések, u. m. a csatornázások, kövezések, utépitések stb. kivitele fölött és közremüködik ezen munkák műszaki átvételénél.

6. Felügyel a kerületben levő községi vagyonra és a törvényhatósági közjótékonysági intézetekre.

7. Közremüködik a kerületi közsegélyben részesülő szegények viszonyainak figyelemmel kisérésénél.(1)

31. §. A törvényhatósági bizottság a 19. §. értelmében alkotandó szabályrendeletben megállapitja azon ügyek részleteit, melyek a 30. §-ban foglalt határozatokkal a kerületi választmány hatáskörébe utaltattak, továbbá azon ügyeket, melyek a 30. §-ban felsoroltakon tul a tanács és a törvényhatósági bizottság hatásköréből a kerületi választmány hatáskörébe utaltatnak.

A törvényhatósági bizottság ugyanezen szabályrendeletben megállapitja a választmány határozatai ellen való felebbezés módját.

Zárhatározatok.

32. §. Ezen törvény életbeléptetésével az 1872. évi XXXVI. törvényczikknek 82—87. szakaszai, valamint a törvényeknek, ministeri rendeleteknek és törvényhatósági szabályrendeleteknek e törvény intézkedéseivel ellenkező határozatai hatályon kivül helyeztetnek.

33. §. Ezen törvény végrehajtásával és életbeléptetése időpontjának megállapitásával a belügyminister bizatik meg. Egyuttal felhatalmaztatik a belügyminister, hogy a törvényhatóság indokolt előterjesztésére a törvény egyes intézkedéseinek életbeléptetésére egy évnél tovább nem terjedhető halasztást engedélyezhessen.

XXXIV. TÖRVÉNY-CZIKK

a csomagokban árult czikkek mennyiség-tartalmának helyes megjelöléséről.

(Szentesitést nyert 1893. évi deczember 27-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi deczember 30-án.)

1. §. A belföldi forgalomra szánt oly árúkra nézve, melyek a részletkereskedésben kész csomagolásokban (dobozokban, kötegekben vagy más tartályokban stb.) fordulnak elő, és melyek a vevő előtt sem le nem számoltatnak, sem nem méretnek vagy mérlegeltetnek, hanem a közforgalomban zárt burkolatokban vagy bizonyos darabszám vagy méret szerint képezik az adás-vevés tárgyát; a mennyiben a mennyiség a csomagon vagy magán az árun (suly- vagy hosszméretben) megjelöltetik, ezen megjelölésnek a valósághoz hiven és a törvényes mértékben kifejezve kell lennie.

Ha a megjelölés suly szerint történik, a burkolat abba be nem számitható.(2)

2. §. A kereskedelemügyi minister a horvát-szlavon-dalmátországi bánnal egyetértőleg és a kereskedelmi és iparkamarák, esetleg más szaktestületek meghallgatása után rendelet által bizonyos árúkra nézve a csomagokon való mennyiség megjelölését kötelezőleg állapithatja meg; ugyancsak megállapit-

(1) V. ö. 31. §.
(2) V. ö. 4., 9. §§.

hatja azt is, hogy a mennyiség, illetve suly megjelölése magukon az árúkon vagy ezek burkolatain eszközlendő-e ; s végre, hogy a mennyiség darabszám, méret vagy suly szerint jelölendő-e meg.

Ily rendelet, kihirdetésétől számitott három hónál rövidebb idő alatt életbe nem léptethető.

Az ily rendelkezést megszüntető rendelet életbeléptetésének időpontja korlátozás alá nem esik.(1)

3. §. A hordókban eladott borra, sörre és szeszre nézve az 1874 : VIII. törvényczikk 13. §-ának intézkedését ezen törvény nem érinti.

4. §. A ki a jelen törvény 1. §-ában megállapitott kötelezettség ellen vét s az árúkat mennyiségileg nem a valósághoz hiven és nem a törvényes mértékben jelöli meg, vagy a ki oly árúkat, a melyekre nézve a jelen törvény 2. §-a alapján kibocsátott ministeri rendeletben elrendelt megjelölés kötelezettsége forog fenn, a kötelezett megjelölés nélkül vagy szabályellenes megjelöléssel közvetlenül a fogyasztó közönségnek belföldön elad vagy ennek részére eladásra készletben tart — a mennyiben ténye sulyosabb beszámitás alá nem esik — kihágást követ el és száz forintig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig, a mennyiben utolsó büntetése kiállása óta két év még nem telt el, kétszáz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Szabályellenes megjelölést használ az is és az ezen §-ban meghatározott büntetéssel büntetendő, ki az árun vagy burkolatán oly feliratot alkalmaz, mely alkalmas arra, hogy a közönséget az abban foglalt mennyiség iránt tévedésbe ejtse.(2)

5. §. A mennyiben a cselekmény sulyosabb beszámitás alá esik, kihágást követ el és a jelen törvény szerint kétszáz forintig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig, ha az utolsó büntetés kiállása óta két év még nem telt el, egy hónapig terjedhető elzárással és háromszáz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az: ki habár szabályszerü megjelöléssel ellátott oly árucsomagokat bocsát közvetlenül a fogyasztó közönségnek belföldön áruba, melyekről tudta, vagy rendes kereskedői gondosság mellett tudnia kellett, hogy az azokon feljegyzett mennyiség a feltüntetett tartalomnak meg nem felel.(3)

6. §. Oly árúknál, melyek természetes minőségüknél fogva a rendes kereskedői gondosság alkalmazása daczára, hosszabb fekvés által sulyban vagy mértékben rendszerint veszteséget szenvednek, ily apadás kihágás tényálladékát nem képezheti. Arra nézve, hogy az apadás ily módon bekövetkezettnek tekintendő-e, kétség esetén szakértők hallgatandók meg.

7. §. A jelen törvényben meghatározott kihágások tárgyát képező árukészlet elkobozható.

8. §. Az eljárás és itélethozatal az ezen törvény 4. és 5. §-aiban meghatározott kihágásokra nézve az iparhatóságoknak hatásköréhez tartozik.

9. §. Az iparhatóságok fel vannak jogositva alapos gyanu esetében az üzletben levő és a jelen törvény 1. és 2. §-aiban emlitett árúkat azon czélból megvizsgálni, vajjon a megjelölés a jelen törvény, illetve az annak alapján kibocsátott rendelet határozmányainak megfelel-e ?

---

(1) V. ö. 4., 9. §§.
(2) V. ö. 8. §.
(3) V. ö. 1884: XVII. t. cz. 166. §.

10. §. A vevőnek kártérités iránti joga ezen törvény által nem érintetik.

11. §. Ezen törvény kihirdetésétől számitott hat hónap mulva(1) lép életbe, és végrehajtásával a kereskedelemügyi minister, Horvát-Szlavonországokra nézve pedig Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bánja bizatnak meg.

XXXV. TÖRVÉNY-CZIKK

az 1894. évben kiállitandó ujonczok megajánlásáról.(2)

(Szentesitést nyert 1893. évi deczember 27-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi deczember 30-án.)

1. §. Az 1889. évi VI. törvényczikknek az 1893. évi I. törvényczikk 1. §-a által módositott 14. §-a értelmében, a közös hadsereg és hadi tengerészet fentartására szükséges és a magyar korona országaira eső 43.889 főnyi, továbbá a honvédség részére szükséges 12.500 főnyi ujonczjutalékoknak, végre az ugyanazon törvényczikk 15. §-ában emlitett póttartalékosoknak kiállitása, az 1894. évre, ezennel megszavaztatik.

2. §. Ezen ujonczok, az előbb emlitett törvényczikk 37. és 38. §-ai értelmében felhivandók és az 1873. 1872. és 1871. években született állitáskötelesek korosztályaiból, az 1894. évi márczius 1-től április 30-ig terjedő időszak alatt állitandók ki.

3. §. Ezen törvény kihirdetése napján lép hatályba, s végrehajtásával a honvédelmi minister bizatik meg.

XXXVI. TÖRVÉNY-CZIKK

a csendőrtiszti állomány kiegészitéséről.(3)

(Szentesitést nyert 1893. évi deczember 27-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi deczember 30-án.)

1. §. A csendőrtiszti állomány kiegészittetik:

a) a csendőrségi testületből fokozatos tiszti előléptetés által;

b) a szolgálatban kipróbált, jól minősitett és megfelelő általános müveltséggel is biró oly nőtlen altisztekből, kik a honvédtiszti vizsgát sikeresen letették és ennek alapján a honvédelmi minister által csendőr-hadapródokká neveztettek ki;

c) a véderőről szóló 1889. évi VI. törvényczikk 52. §., továbbá az 1891. évi XXXV. és XXXVI-ik törvényczikkek határozványainak a csendőrségre való kiterjesztésével, a közös hadsereg és a honvédség állományából önként jelentkező tartalékos hadnagyok, ugyszintén tényleges és tartalékos hadapródok beosztása által, és pedig a törvényszabta hadseregbeli vagy honvédségbeli tényleges szolgálati kötelezettség betöltése előtt is; de ezen szolgálati kötelezettségek fentartása mellett, melyekbe azonban a csendőrségi szolgálati idő betudatik.

(1) Életbelépett tehát 1894 julius 1-én.
(2) Az 1893. évi megajánlást az 1893: I. t. cz., az 1895. évit az 1895: I. t. cz. tartalmazza.
(3) V. ö. 1881: II. t. cz., a csendőrségi legénység állományának kiegészitéséről; 1881: III. t. cz. a közbiztonsági szolgálat szervezéséről. — V. ö. még a Ludovika-akadémiára vonatkozó 1872: XV. és 1883: XXXIV. t. czikkek némely rendelkezéseinek módositásáról szóló 1898: XXIII. t. czikket.

2. §. A közös hadseregbeli és a honvéd tartalékos hadnagyok és a hadapródok, a csendőrséghez csak a jól végzett hat havi próbaszolgálat és a csendőrtiszti szakvizsga sikeres letétele után, helyeztetnek véglegesen át.

A próbaszolgálati idő a csendőrségi szolgálati időbe beszámittatik.

3. §. A közös hadseregből és a honvédségből a csendőrséghez önként belépett tartalékos hadnagyok és a hadapródok — a csendőrségnél teljesitendő szolgálatuk és igy még a próbaszolgálat ideje alatt is — az időnkénti fegyvergyakorlatok, az évi tiszti bemutatások (ellenőrzési szemlék) s általában a tényleges szolgálatra való behivás alól fel vannak mentve és mozgósitás esetében is a csendőrségnél hagyatnak meg.

4. §. Ezen törvény végrehajtásával a honvédelmi minister bizatik meg; ki e részben a belügyministerrel és Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bánjával, illetve a közös hadügyi ministerrel egyetértőleg intézkedik.

XXXVII. TÖRVÉNY-CZIKK

a népfölkelés némely csoportjainak jelentkezési kötelezettségéről.(1)

(Szentesitést nyert 1893. évi deczember 27-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi deczember 30-án.)

1. §. Mindazon katonailag kiképzett népfölkelésre kötelezettek, kik a közös hadseregben, a haditengerészetben, a honvédségben, ezek póttartalékában vagy a csendőrségnél szolgáltak; továbbá oly katonailag ki nem képezettek, kik a népfölkelés felhivásának esetére különleges hadi szolgálatra kijelöltetvén, ezen czélból már békében ajánlati lappal elláttatnak: minden évben egyszer, a midőn a lakosság kereseti foglalkozása lehetőleg kevéssé zavartatik, egy erre kirendelt polgári hatóságnál személyesen vagy irásban jelentkezni tartoznak. Az irásbeli jelentkezések eseteit a honvédelmi minister rendeletileg állapitja meg. A személyes jelentkezésnél egy honvédtiszt közreműködik.

Azonfelül az ajánlati lappal ellátott népfölkelésre kötelezettek, rendes lakhelyüknek minden változását személyesen vagy irásban tizennégy napon belül bejelenteni tartoznak azon népfölkelő hatóságnál, mely ajánlati lapjukat kiállitotta.

2. §. A jelen törvényben megállapitott jelentkezési kötelezettség áthágása tekintetében az 1889. évi VI. törvényczikk 62. §-ának második bekezdése, illetőleg a katonailag ki nem képzettekre ugyanazon t. czikk 35. §-ának második bekezdése irányadó.

3. §. Ezen törvény végrehajtásával a honvédelmi minister bizatik meg.(2)

---

(1) A népfölkelésről az 1886: XX. t. cz. rendelkezik. L. e t. czikk 10. §-át.

(2) V. ö. 1894 szept. 13. 5555/eln. sz. honvédelmi min. rend., a népfölkelés némely csoportjainak jelentkezési kötelezettségéről szóló 1893. évi XXXVII. törvényczikk végrehajtása iránti utasítás kiadása tárgyában (1894. R. T. II. 47.).

XXXVIII. TÖRVÉNY-CZIKK

kereskedelmi viszonyainknak Spanyolországgal való ideiglenes rendezéséről.(1)

(Szentesitést nyert 1893. évi deczember 27-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi deczember 30-án.)

1. §. A kormány felhatalmaztatik, hogy a Spanyolországgal való forgalmat az 1892. évi XXXI. törvényczikk alapján 1892. évi deczember hó 30-án kelt rendelettel megszabott vagy más megfelelő bánásmódban részesithesse; illetve hogy Spanyolországgal megállapodásokat létesithessen és ezeket hatályba helyezhesse, azon megszoritással mindazonáltal, hogy a mennyiben ezen intézkedéseknek, vagy megállapodásoknak érvénye az 1894. évi deczember hó 31-én tul terjedne, ezek mindenesetre alkotmányos tárgyalás végett előzőleg az országgyülés elé terjesztessenek.

2. §. Jelen törvény 1894. évi január hó 1-én lép életbe és végrehajtásával a ministerium bizatik meg.

XXXIX. TÖRVÉNY-CZIKK

a Gunjától Bosznia határáig vezetendő helyi érdekü vasut engedélyezéséről.(2)

(Szentesitést nyert 1893. évi deczember 27-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi deczember 30-án.)

1. §. A ministerium ezennel felhatalmaztatik, hogy a vinkovce-brčkai helyi érdekü vasut folytatásaként Gunjától a Száva áthidalásával Brčkáig tervezett vasutnak a magyar korona országainak területére eső vonalrészére az épitési és üzleti engedélyt az 1880. évi XXXI. és az 1888. évi IV. törvényczikkekben foglalt feltételek alatt kiadhassa,(3) valamint, hogy e vasutvonalnak Bosznia területén létesitendő szakaszához a csatlakozást engedélyezhesse.

2. §. A kereskedelemügyi m. kir. minister az 1. §-ban megjelölt vasutvonal engedélyezésének megtörténtéről az 1880: XXXI. törvényczikk 1. §-a értelmében az országgyülésnek jelentést teend.

3. §. Ezen törvény kihirdetése napján lép életbe s végrehajtásával a kereskedelemügyi és a pénzügyi ministerek bizatnak meg.

---

(1) V. ö. a hasonló tárgyú 1891: XLII., 1892: XXXI., 1894: XXXV. és 1895: XXV. t. czikkeket.

(2) A bosznia vasutakról v. ö. az 1892: XXII. t. czikket és jegyzeteit. V. ö. továbbá 1879: VII. t. cz., a dálya-vinkovczei vasutról; 1885 szept. 9. 33,460. sz. közmunka és közlek. min. rend., a vinkovce-brčkai h. é. vasut engedélyokmánya tárgyában (1885. R. T. 873.); 1894: IV. t. cz., a vinkovce-brčkai h. é. vasútnak a gunjai állomástól a Száva áthidalásával Brčkáig leendő folytatásáról.

(3) Ez engedélyokmányt tartalmazza az 1894 jan. 14. 89,437/1893. sz. keresk. min. rend., függelék a vinkovce-brčkai h. é. vasut engedélyokmányához, a Gunjától Bosznia határáig vezetendő h. é. vasut engedélyezése iránt (1894. R. T. I. 70.)

XL. TÖRVÉNY-CZIKK

a budapest-esztergomi helyi érdekü vasut engedélyezése tárgyában.

(Szentesitést nyert 1893. évi deczember 27-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi deczember 30-án.)

1. §. A ministerium ezennel felhatalmaztatik, hogy a m. kir. államvasutak duna-balparti körvasutjának Budapest-Angyalföld állomásából kiágazólag, Ujpest közelében a Dunát áthidalva, — Esztergom, mint forgalmi végpont irányában az esztergom-almásfüzitői helyi érdekü vasut(1) Tokod, illetve Kenyérmező állomásáig vezető helyi érdekü gőzmozdonyu vasutnak kiépitésére és üzletére az 1880. évi XXXI. és 1888. évi IV. törvényczikkekben foglalt feltételek alatt az engedélyt kiadhassa.(2)

2. §. A budapesti duna-jobbparti és balparti körvasutakat összekötő hid, az ó-budai kapcsolatos vonalrészekkel együtt állami tulajdont képeznek és ennek megfelelően a telekkönyvbe bevezetendők. Azonban a budapest-esztergomi vasut részére a hidnak minden dij nélküli használata az engedély egész tartamára biztosittatik és ezen jog szintén telekkönyvileg bevezetendő.

3. §. Az 1891. évi XXIV. törvényczikk(3) 1. §-ában felsorolt vasutvonalak kiegészitése gyanánt a budapest-dunajobbparti gőzmozdonyu körvasutnak az 1. §. alapján engedélyezendő helyi érdekü vasuttal állami költségen való összeköttetése egyuttal elrendeltetik. A ministerium felhatalmaztatik, hogy ezen összekötő vonal költségeit az idézett törvényczikk 5. §-a szerint felvett kölcsön maradványából fedezhesse.

4. §. Ezen vasut engedélyezésének megtörténtéről a kereskedelemügyi minister az 1880. évi XXXI. t.-cz. 1. §-a értelmében az országgyülésnek jelentést teend.

5. §. Ezen törvény kihirdetése napján lép életbe és végrehajtásával a kereskedelemügyi és a pénzügyminister bizatnak meg.

XLI. TÖRVÉNY-CZIKK

az 1878. évi XX. törvényczikkbe iktatott és az 1887. évi XXIV. törvényczikkel meghosszabbitott vám- és kereskedelmi szövetség XVI. czikkének módositásáról.

(Szentesitést nyert 1893. évi deczember 27-én. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1893. évi deczember 30-án.)

1. §. Az 1878. évi XX. törvényczikkbe iktatott és az 1887. évi XXIV. törvényczikkel meghosszabbitott vám- és kereskedelmi szövetség XVI. czikke a

(1) Ez engedélyokmányt a keresk. min. 1894 jan. 16. 97,881/1893. sz. rend. tartalmazza (1894. R. T. I. 81.). V. ö. továbbá 1896 aug. 22. 54.072. sz. keresk. min. rend., függelék a budapest-esztergomi h. é. vasut engedélyokiratához (1896. R. T. II. 206.).

(2) V. ö. 1890: XXXIV. t. cz.

(3) Az 1891: XXIV. t. cz. a budapesti Duna-jobbparti gőzmozdonyu körvasutról rendelkezik.

magyar ministerium és Ő Felsége többi királyságainak és országainak ministeriuma közt létrejött megállapodás alapján következőleg módosittatik:

XVI. CZIKK.

1. Találmányok és használati mustrák mindkét állam területén törvényes oltalomban részesitendők.

2. Az egyik állam polgárai, vagy azon személyek, kik ezen állam területén laknak, vagy ott teleppel birnak; a találmányok és használati mustrák oltalma tekintetében a másik állam területén ugyanazon jogokat élvezendik, mint ennek a saját állampolgárai.

3. Ha valamely, az egyik állam területén bejelentett találmány a szabadalom megadásának napjától számitandó 90 napon belül vagy az egyik állam területén bejelentett használati mustra a bejelentés napjától számitandó ugyanily határidőn belül a másik állam területén is mint találmány, illetve használati mustra jelentetik be; ezen későbbi bejelentésnek minden tekintetben ugyanazon hatálya van, mintha az első bejelentés idejében eszközöltetett volna.

4. Valamely ezen czikk értelmében az egyik állam területén bejelentett találmány vagy használati mustra ezen állam területén nem részesülhet nagyobb terjedelmü vagy hosszabb tartamu oltalomban, mint azon állam területén, hol a találmány vagy használati mustra először bejelentetett.

5. Az egyik állam területén előállitott árúknak a másik állam területére való bevitele, az illető találmány vagy használati mustra oltalma tekintetében, ezen utóbbi államban, nem vonhat maga után hátrányos következéseket.

6. Az egyik államterület szabadalmi hatóságától kiadott határozatok és hirdetmények, ha azok a másik állam szabadalmi hatóságai előtt használtatnak, külön hitelesitésre nem szorulnak.

7. Az eddig közös egyetértéssel engedélyezett szabadalmak addig, mig azok ujabb törvény értelmében át nem alakittatnak, tartamuk idejére mindkét állam területén érvényben maradnak.

Ily szabadalmak meghosszabbitása vagy érvénytelenitése iránt a két államterület kereskedelemügyi ministerei egyetértőleg határoznak.

A mennyiben az egyik államterület kereskedelemügyi ministere a hosszabbitáshoz hozzá nem járulna, a szabadalom ezen állam területére nézve hatályát veszíti.

Ha ily szabadalomnak az egyik állam területére nézve kimondott érvénytelenitése a másik állam területén megtagadtatik, vagy az ez iránti javaslathoz a hozzájárulás a javaslat beérkeztétől számitandó három hónapon belül nem nyilvánittatott, a szabadalom azon állam területére nézve és azon terjedelemben válik hatálytalanná, a melyben és a mely terjedelemben az érvénytelennek kimondatott.

Az ilyen szabadalmakat érintő egyéb ügyeket mindkét állam kereskedelemügyi ministerei közlik egymással.

Az ily szabadalomnak a másik állam területén eszközlendő meghosszabbitásaért az utóbbinak a jelenlegi szabadalmi dijnak megfelelő 25%-nyi lajstromozási dij fizetendő.

8. Addig, mig az egyik vagy a másik állam területén a szabadalmak oltalmára nézve uj törvényes határozmányok életbe nem lép-nek, ugyanott az eddigi szabályok maradnak hatályban.(1)

2. §. A jelen törvény 1894. évi január hó 1-én lép életbe és végrehajtásával a kereskedelemügyi minister bizatik meg.

---

(1) Jelenleg Magyarországon az 1895: XXXVII. t. cz., Ausztriában pedig az 1897 jan. 11. törvény (1897. R. G. Bl. 30.) rendelkezik a találmányi szabadalmakról.

(2) V. ö. 1893 decz. 30. 94,783. sz. keresk. min. rend., az 1878: XX. t. czikkbe iktatott és az 1887: XXIV. t. czikkel meghosszabbitott vám és keresk. szövetség XVI. cz. módosításáról szóló 1893: XLI. t. cz. végrehajtása tárgyában (1893. R. T. 2799.).

